

מסכת נדרים

The Daf Yomi Shiur Gemara

A new, free-flowing explanatory translation of the Gemara

Other works by this Author

In Lashon Hakodesh

Sefer Gevuras Akiva al HaTorah

Sefer P'ninei Gevuras Akiva al HaTorah

Kuntrus Gevuras Akiva al HaMoadim (three volumes)

Haggadah shel Pesach 'Gevuras Akiva'

Sefer Chanukas HaTorah - Pirush Gevuras Akiva

Sefer Gevuras Akiva al Hilchos Bishul

In English

Haggadah shel Pesach 'Gevuras Akiva'

Sefer Chanukas HaTorah (A new translation)

All of these seforim can be ordered though Amazon (Search for Gevuras Akiva, Chanukas HaTorah, or The Daf Yomi Shiur Gemara).

Shiurei Torah on the Phone:

Divrei Torah on the Parsha - The Fascinating Shayilos of Rav Yitzchok Zilberstein on the Parsha and on the Daf - Stories for Children and more. Call 951-262-2566.

© Copyright - All rights reserved

Copying is permitted להגדיל תורה, however copying any part of this sefer for commercial use is strictly forbidden.

Dedication Opportunities

To dedicate future volumes or to sponsor an individual daf, please contact us.

For comments, suggestions, and corrections, please contact

Rabbi Mordechai Koster

1269 Medina Ct.

Lakewood NJ 08701

thedafyomishiurgemara@gmail.com

thedafyomishiurgemara.com

The Translation

The translation is structured in the format of a daf yomi shiur. In a typical shiur, the maggid shiur will first introduce a new topic. He will then read the Gemara inside for a couple of lines and then stop to explain what was just read. He will then continue to read the next Gemara and then stop to explain the new material. And this goes on for the duration of the shiur. This translation mimics this approach, as will quickly become apparent as one reads through the Gemara.

Often in order to understand the translation, words had to be added that are not the actual meaning of the words being translated. These 'extra' words are included in parentheses. At times, the translation of a particular phrase will not be the actual meaning of the words. For example, the words היורד לתוך הקדים means what goes into a pot, despite the fact that the actual word היורד means what goes down. To indicate this, the words 'goes into' will be surrounded with quotation marks as follows; what 'goes' into a pot.

Any explanation that is needed to understand the Gemara is included in the translation. Other information that is not needed in order to understand the actual Gemara is included in the footnotes.

ידוע מאמר החכם כשם שאי אפשר לבר בלי תבן, אי אפשר ספר בלי שגיאות

As this sefer is being printed through Kindle Direct Publishing (an on-demand publishing company), changes and corrections can be easily made in 'real-time' and will be included in all future copies of the Gemara that are printed. As such, if one finds any mistakes, typos, etc., please let us know and they will be corrected in future printings

Note: Due to time and budgetary constraints, the text of the translation was not edited as well as it could have been. This being the case, we were faced with the following choice. Do we publish the Gemara the way it is, or do we wait until it could be perfected? The choice seemed obvious. The advantage of the hundreds of people learning with an unprecedented level of clarity would seem to vastly outweigh the disadvantage of learning with an 'imperfect' product. As was famously quoted at the Siyum Hashas' "We cannot let perfection be the enemy of the good". As such, we have gone ahead with the publication of this meshecta despite any shortcomings in might have. That being said, with the proper funding we do hope to reedit and republish this meshecta in the future.

Introduction

There are four types of expressions with which one can make something assur (forbidden). They are nedarim, charamim, shevuos, and nezirus (see footnote where each one of these is explained). The Mishna will tell us that each of these expressions can be used in one of three ways. They can be used in their fully stated form, its 'kinui' form, or its 'yados' form. We will explain each one of these terms with regard to nedarim, and they will apply to the other expressions as well.

- 1) One can make a fully stated neder by saying, "This bread is assur (forbidden) to me" or by saying "This bread is a korban (sacrificial offering) to me". A korban is assur to a person, and by saying that this bread should be like a korban, he is in effect saying that this bread should be assur to him. Both these cases are examples of fully stated nedarim.
- 2) Although this is the standard text of a neder, a person can also substitute some of the words of the neder for other words. For example, instead of saying that the bread is a 'korban' to him, he can say that the bread is a 'konam' to him. This is known as the kinui or nickname of the neder (the colloquialism of the neder). Just like a person's nickname refers to the person but by a different name, so does the kinui of a neder. Instead of saying the proper words of the neder, you use these words instead.
- 3) The third way of making a neder is to use yados, lit. hands. That is, instead of saying the full neder, you say just part of a neder. The Mishna teaches us that this is good enough to affect a neder as these few words serve as the yad, i.e., the handle (hand) of the neder. That is, just like a handle holds a utensil, so too, these few words will create the neder.

The Mishna tells us that with regard to nedarim, charamim, shevuos, and nezirus, the full expression, a kinui of the expression, or a yad of the expression can be used.

משנה

All kinuie nedarim פָּל כִּינּוּיֵי נְדָרִים are like nedarim בּנְדָרִים And (all kinuie) charamim (a form of neder, see וַחָרָמִים footnote) are like charamim בַּחַרְמִים and (all kinui) shevuos

1 The Definitions of Nedarim, Charamim, Shavous, and Nezirus

Nedarim - The Ran explains that in reality there are two distinct types of nedarim. The first type of neder is when a person makes a neder (promise, vow) to give an object to the Bais Hamikdosh (בדק הבית) or to the mizbayach (as a korban). These types of nedarim are known as עַּדְרֵי הָקְּדֵל and can only be made on one's own property. However, our Meshecta will be discussing the second type of nedarim known as יְּדְרֵי אֵיסוּר – nedarim that make something, or someone, assur. A person can make a neder by saying that this object is assur to him. This would work even if the object does not belong to him. Or a person can make a neder and say that it is assur for a certain person to get any benefit from him or from his possessions. In this case, when he is saying that a different person should become assur to get benefit, he can obviously only do so on his own possessions. That is, a person could decide that his possessions should become assur on whoever he wants but he cannot affect the possessions of others (except with regard to making someone else's possessions assur on himself).

Charamim – These are vows similar to nedarim. The first type of chairim is where a person says that this object or animal is chairim, and by doing so, the object or animal would become hekdesh and belong to the Bais Hamikdosh. There is a second type of charamim, and those are the ones mentioned in our Mishna. A person can say that this object is chairim to him. By doing so, the

are like shevuos פּשְׁבוּעוֹת and (all kinui) nezirus אוְזִירוּת are like nezirus¹ בּנְזִירוּת

The Mishna teaches us that regarding nedarim, charamim, shevuos, or nezirus, it does not make a difference if you use their standard form or if you use their kinuyim. In either case, they are effective.

The Mishna will now describe one who uses yados (hands/handles) to make a neder. That is, he will not say the

object will become assur to that person. This is because by saying that the object is chairim, in essence, he is saying that the object should be like hekdesh (see Mishna: and the Rishonim there). That is, just like hekdesh is assur to him, so too this object should become assur as well. Additionally, a person could say that a different person is chairim to him. And once again, by doing so he will be in effect doing the same thing as if he would have made a neder that the other person should be assur to him. This is because by saying that the other person should be chairim, he is saying that the other person should be like hekdesh which is forbidden to benefit from.

Shevuos – A shevuah (promise, oath) is similar but different from a neder. A neder makes the object assur, that is, he says that the object should be forbidden to him. A shevuah on the other hand does not relate to an object but rather to the person. That is, a person can make a shevuah that it is forbidden for him to eat that loaf of bread. This is different than a neder in which the person does not say that <u>he</u> is forbidden to eat but rather that the loaf of bread should become assur. In other words, the difference between a shevuah and a neder is with regard to what is affected, the person or the object.

Nezirus - A person has the ability to make himself into a nazir by saying that he wants to be one.

בל כנויי נדרים כנדרים . דעיקר נדר דכתיב בתורה (במדבר ל) איש כי ידור נדר דאמר קרבן שאני אוכל לך או קרבן שאני נהנה לך ואם אמר בלשון אחר בכינוי נדר כדקתני לקמן קונם באני "נהנה לך או קונם באיני נהנה לך דאם כינה לקרבן בהני לשונות נמי מיתסר

בהו בנדרים כמו שאסור גבי קרבן וכן כנויי חרמים כחרמים וכן כטיי שבועות כו' מפרש לקמן: מודר אני ממך . כלומר הרי עלי כנדר מה שאני נהנה ממך או א"ל (א) מופרשני ממך בהאי לשון או אמר מרוחק אני ממך דמשמע דמיתסר נפשיה ולא מיסהני מיניה וכל הני כיון דלא מפרש ממש לנדר דלא מידכר ביה שום לשון קרבן הויין ידות : מנודה אני לך . כמו שחם היה בנידוי דחסור ליה לישח וליתן בהדיה כך אסר נפשיה עליה:

ד"ה רכי עקיבא]

כנדרים . כל שאינו

כמו המכנהשם לחבירו.

נדרים עיקר נדר החמור החפן נדנר הנחקר

ע"י חיסול פה כגון

קרבן או הקדש או

בנשבת מליו ובפ"ג

מקרא כי ידור כדר

נחרמים. חרם אדם

(כנוי) שהחרים נכסיו

או מהלמם ואומר הכי

זה [נ"א אלו] חרם.

אלא ניתנין לכהגים ועד

שלא באו לידי כהנים

מוסלין בהם ומשבחו

ליד כהו הרי הם כתוליו

לכל דבריהם ופליגי

מנחי בפרק [המקדים

הבית ואיכא מאן דאמר

סתם חרתים לכהן.:

האומר לחבירו מודר

אני ממך. כל הני מקרו ידום כמו בים

ידות חיט גומל דבכיו

עולה עמו וכך

הגד

לפרש הנדר אלא התחלה בעלמא ומחוכן ניכר שדעחו לידור ומחשבינן ליה כאילו גמר דבריו ובגמרא

מפיק להו מקרמי ואפ"ג דגמר בלבו לידור אי לאו דחשבינן להו כחילו הוליה בשפחיו לא הוי

מכתים

ר"ע היה חוכך בזה להחמיר . הוה מחכך להחמיר "דחסור נמי דענין הוא ולא בריר ליה: כדר נמ'

(דף מוב) הריני עליך חרם המודר אסור הרי את עלי חרם המדיר אסור הה מיי פיא מהלי ומשום האי גווגא מנא חרמים הכא דאינו חרמי בדק הביחלא שייכי בהאי נאוין רמב מששע יודר הראור שיי לו סעי א:

מם' אלא בסדר קדשים. ונדרי איסור הם באחד משלשה דרכים.עיקר הנדר. וכנויו . וידות . עיקר הגדר הוא שיאמר דבר זה אסור עלי ובין שהתפיסו בדבר אחר בין שלא התפיסו זהו נדר האמור בתורה . אלא דהיכא שהתפיסו בעינן שיתפיסנו בדבר הנדור ולא בדבר

ואין איסורו שוה לכל . ומס' זו היא

בענין נדרי איסור שמה ששנה כאן

כשם שהוא כולל חרמי בדק הבית כך הוא כולל נדרי איסור כדתנן לקמן

חרמים כחרמים היינו משום שלשון חרם נחוץ דנה עושיע יוד

כנויי נדרים. נדר הוא באחד משני שנינים אם נדרי הקדש

שהוא מקדיש לבדק הביח או למזבח ובענין זה אינו יכול להקדיש

אלא מה שהוא שלו ואיסורו כולל כל אדם או נדרי איסור שאסר על

עלמו דברים המותרים ובענין זה יכול לאסור אפילו נכסי חבירו עליו

כחרמים

[פי' הכ"ן על זה חמנא

תוספות

כטיי

נדרים

עין משפם

נר מצוה

נדרים הלי טו סמנ לארין רמב טוש"ע יו"ד

כיי מ:

ג ב מיי' פיב מהלי

שבושת הל' ה שמנ

: י מי׳ רלו סעי׳יי

ד.ד מיי׳ פ"א מהלי מירות כל"ח סמג

: משין קכו

נדרים הל' כג סמג

ב ב מיי׳ שם :

האסור וכדאמריטן בריש פרק שבוטוח שתים בחרא (שגוטות דף כ:) מאי טעמא דאמר קרא כי ידור נדר לה' עד שידור בדבר הנדור כלומר שאט"פ שנדר חל בלא התפסה אפ"ה אם התפיסו בעינן שיתפיסט בדבר הנדור ולא בדבר האסור וכמו שכחבתי שם בס"ד. הלכך היכא שהתפיס ואמר הרי ככר זה עלי כקרבן חייל נדריה ועיקר כדר הוא זה. וכינויו הוא שבמקום קרבן יאמר קונם קונח קונס וכל שאמר כן הרי הוא אסור כאילו אמר קרבן עלי ככר זה והיינו דחנן כל כנויי נדרים כנדרים ובהני בטיין פליגי ד' יוחנן וריש לקיש בגמרא דֹר"י אמר לשון נכרים הם ור"ל אמר לשון שבדו להם חכמים להיות טדרים בו ולר"י דאמר לשון נכרים הם ודאי הטדר בהם כטדר בעיקר קרבן שהנדרים נאמרים הם בכל לשון . ואפי׳ לר"ל נמי דאמר שהם לשון שבדו להם חכמים הרי הם ג"כ כנדר גמור מדאורייתא שהרי כל הלשוטות אינן אלא הסכמת אומה ואומה ולא גרעה הסכמת חכמים ז"ל מהסכמתם הלכך הוו להו מדאורייתא . וה"ל משמע בריש מיר דפרכינן אמתני פחח בכטיין ומפרש ידוח ומשני חנא כי פחח פחח בעיקר קרבן והדר מפרש ידוח דאתיין ליה מדרשא . אלמא דלכ"ע כנויין דאורייתא לחיובי עלייהו קרבן דאי לר"ל לא מחייב עלייהו קרבן ה"ל למימר התם הניחא למ"ד שפל (כ"א פפל) כנויין לשון נכרים הם אלא למ"ד לשון שבדו להם חכמים מאי איכא למימר כדאיתמר בסוגיין דהכא אלא ודאי משמע דלכ"ע לחברו ה"נ כנויי מדנים כנויין דאורייחא. ואיכא למידק לר"י דאמר לשון נכרים הם מאי שנא דפריש הגך לישני דקונם קונח קונם טפי משאר לישני דפיקר לימא הנודר בכל לשון נדרו נדר. והנכון שראיתי בזה הוא מה שפי' החכם הגדול ר' יהודה בר' חסדאי ז"ל דרבותא אשמעיק דלא מבטי בלסוטת נכרים שהם לסוטת גמורים שהטדר בהם נדרו נדר. שאפי' בלסוטת שאינן גמורים כגון אלו דקונם קונח שהרי לסון הקודש הוא אלא שנשחבש וסד"א שהנודר בהן לא יהא נדר כיון שאינן לשון גמור בפ"ע קמ"ל דכיון שהנכרים מדברים בהם אע"פ שאינו מעוקר לשונם אלא משיבוש שהוא בידם הרי הוא נדר גמור וכ"ש שאר לשונות הנכרים ויש הוכחה לפירוש זה בירושלמי וה"ט כמי דקרי להו כנויין כלומר שהם מלפון נדר אלא שהוא מסונה כמו המכנה שם לחבירו . אלו הם כנויי נדרים . וידות נדרים הוא כ) שד שידור נדבר שמתחיל במקלת דבורו של נדר אלא שאינו גומר אותו ואותו מקלת הדבור [הוי כאינו] נודר כל השלמות הדבור כאדם האוחו כלי בבית הגדור והני לשני כפין יד שלו ומטלטלו כולו ומש"ה חייל כדרא ולקמן מפרש להו לידות: רתרשים כחרמים. כלומר שהאומר נכסים אלו עליו חרק חרך חרף הרי אלו כאילו אמר נכסים אלו עליו חרם והם אסורים עליו: ושבועות כשבועות . כלומר דכיני שבועה הרי הוא כשבועה וחיילא ומהא שמעיכן דשבועה לא בעיא שם אלא כיון שאמר שבועה או שבותה שהיא כטייה שלא אוכל ככר זה אסור לאכלו דמתני בכה"ג עסקיכן . דאי בשהוכיר את השם מאי איריא משום כנו שבועה תיפוק לי משום הזכרת השם דאפילו בלא שבועה ובלא כנוי הוי שבועה. והראיה מהאמרינן בפי אין מעמידין (ע"ז כת.) לאלהי ישראל לא מגלילא וכדאי׳ החם . ולקמן נמי במכילתין (דף כג:) אמרי׳ מארי כולא לא טעימנא. ושד דלמ"ד כטיין לשון שבדו הם להכי תקט כטיין בשבועה כי היכי דלא לומר שבועה לה' כדמוכח בגמ' אלמא כל שהזכיר שבועה או הבית ומועלון בהם כטיה אפי' בלא הזכרת השם מהני . ואיכא לאקשויי מדאמרינן בפ' שבועת העדות (שבועת הכי דשבועת העדות בעיא שם וכדילפינן מל לספ פריים. חמיי התם אלה אלה מסוטה. חירך ר"ח ז"ל דה"מ במושבע מפי אחרים דהא מסוטה גמרי' לה שמושבעה מפי כהן אבל במושבע מפי עלמו לא בעי׳ שם. ותמהני עליו פה קדוש איך אמר דבר זה דהא אמרינן בס"פ שבועות שתים בתרא (שם דף נפ:) דהמוליא אמן אחר שבועה נקע הני נישני נימא כמוליה שבוטה מפיו דמי וילפי לה מסוטה דכתיב ואמרה האשה אמן אמן כלומר והויא כמושבעת מפי עלמה וכמו שפרש"י ז"ל שם בכל הלשוטת ובפ' שבועת העדות (שם דף ל.) דאי לא אפי' מושבעת מפי אחרים לא הויא. וה"ע דתנן החם דאע"ג דבשבועת בטוי דמושבע מפי אחרים פטור כל היכא שענה אמן חייב וכיון שכן דמסוטה גמרינן הוה לן למימר דאפי' מושבע מפי עלמו ליבעי שם ולפיכך לא ירדתי לסוף דעתו בזה . ועוד הקשו עליו דהתם משמע דאפי׳ במושבע מפי אחרים לא בעי שם דתנן התם (דף לה.)משביעני עליכם אוסרכם אני וכו׳ הרי אלו חייבים ומסיק אביי דה"ק משביעני עליכם בשבועה אלמא בלשון שבועה בלחוד סגי ואט"פ שרש"י ז"ל פי׳ שם במילחיה דאביי דמיירי דמחני אפי׳ לא יבינו כשהוכיר את השם אין זה במשמעות הלשון אלא עיקרן של דברים דההיא דאמרינן דשבועת העדות בעיא שם ר' חנינא בר אידי היא דגמר אלה אלה מסוטה אבל רבנן לא בעו לא שם ולא כטי וכדמוכחא מתני/וכי תנן התם ובכל הכנויין הרי אלו חייבין. לאו דבעיא שם או כטי אלא לומר חכמים קשם דמשביע בכנוי כמשביע סחם ומהני ולא (ג) כמשביע בשמים ובארץ דחנן החם דפטורין.אלא שהראב"ד ז"לאמר דלענין מלקוח אינו לוקה אלא כנויי דמיר נדו מכמים בהזכרת השם דבכולהו לאוי דשבועה שם כתיב בהו לא תשא את שם ה' לא תשבעו בשמי אבללענין איסורא בלאשם נמי איתא: ובזירות כנזירות. כלומר שהאומר הריני [נזיק] פזיח כאומר הריני נזיר: האוצד לחבימו מודרני ממך וכו'. מפרש בגמרא דהיינו ידוח ומפרשים נמי דהכי קתני מודרני ממך שאני אוכל לך או מודרני ממך שאני טועם לך וכן במופרשני מרוחקני והוו ידות משום דלא מסיק דבוריה למימר כקרבן. אי נמי דלא מאחר פל לשון חנמים אמר איסורא בהדיא: שאני אוכל ושאני טועם לך וכן במופרשני מרוחקני והוו ידות משום דלא מסיק דבוריה למימר כקרבן. אי נמי דלא מאחר פל לשון חנמים אמר איסורא בהדיא: שאני אוכל ושאני מונים אים דיברי בתי בלא מיים אום בירום בלא מיים לו

"כינויי גדרים כנדרים יוחרמים

'ושבועות כשבועות 'ונזירות כנזירות ''האומר

לחברו מודרני ממך מופרשני ממך מרוחקני

ממך שאני אוכל לך שאני מועם לך אסור

מנורה אני לך ר"ע היה *חוכך בזה להחמיר:

כנדרים ותרתים שפל (נ"ח מפל) כדחמכיו החביר כחלמים. כיכוי זהו שם כנדל פוא כשמתפים החפן בדבר הנדור כמו דאמר הכי עלי ככר זה כהקדש ועל ככר אחל אומר יהא כזה זהו נדר כדאמר פרק ג' דשבועות (ד' נדר הן ולקמן בשילהי פירקין קאמר ר"ל לשון שבדו חכמי׳ ולהכי חקינו כנויי דלח לימח קרבן לה' דזימנין דאמר לה' ולא אמר לקרבן ומפיק שם שמים לבמלה וכ' יותנו אתר לפון נכרים דבלשונם כשנודרין נדר אומרים הכי וקשה לת"ד לשון נכרים אתאי נודרים בלבונסיהא נדר ואומר כ"י ודאי אם יהא כלשונם יהא נדר אחרי שהם מבינים וסגי האי לשון הכי הוא נדכ לפון פנדו והיכי יביא קרבן על לשון חכתים ובנדרים

נדרים אבל לא גבי נזיר וכן מוכח בגמרא דפריך הניחא למ"ד לשון נכרים אלא למ"ד לשון שבדו חכמים מאי איכא למימר ובמס' כזיר דקאמר כל כנויי נזירות כנזירות לא פריך כה"ג בגמ' ואור"י דאין זו ראיה דרגילות הוא

מפיק נהו תקלמי וחסייב דגמר כנט נידור חי נחו דחשבים נה היי במסך מיד החשבים להחיר במקום אחד ולקל במקום מחשבים במקום במקום במקום משות בעוד במקום אחד ולקל במקום אחד ולקל במקום במקום במקום משות בעוד במקום מחשבים במקום משות במקום במקום אחד ולקל במקום אחד ולקל במקום במקום של במקום במקום משות במקום במקום מחשבים מחשבים במקום במקו אפור ואר"ת הא דבשיכן שם או כיטו במושבע מפי אחרים אכל מושבע מפי פלמו חלוי אסר נפשיה בלא שום כיטו : ונזירות כחידום אחאי לא חנה איסורי כהיסורי ההקדשות הסקשות וכו' וי"ל דלמ"ד לא כתב שכן לה' מיתה אחאי לא המי המים חרם לה' וקרבן לה' : האושר לחבירו מודר אני שלן נכרים לא נפנים אלא בהי דחות ולמ"ד לשון שבדו חבמים צ"ל דלהבי לא חנא דלא כתב שכך לה' מיקוד לה' כתו דכמים חרם לה' וקרבן לה' : האושר לחבירו מודר אני מתך. הני ידות מיקרו שאינו בותר דבריו אלא תהחיל והוי ידוח כפו יד לכלי ותפרש בנת' אמאי שבק בריטיין דמיירי בהון ומפרש ידוח דלא איירי בהון: שאבר אוכל לך. יש דבורסין ביו"ד שאיני אוכל לך ומפרש ביו"ד שאיני אוכל לך ומפרש ביותר דבריו אלא מל דבר שיש בו ממש והמי דמחרכין בו לאכול ואומר שאיני והוי כמו קונים שאינ אול"ו דכנת' משמע דבמידי דמחכל אף שאיני ביו"ד לא קרי בזה דבר שאין נו ממש ולא דמו לשאיני ישן דאמר לקמן (דף יד) [דהוי] דבר באין בו ממש דהחם אין בו ממש לא בדבור ולא בשינה אבל הכא מ"מ במאכל שהוא מזכיר יש בו ממש והוא קונם המאכל עלמו ענין זה שאני אוכל וא"ח מהו עיקר הכדר בשלמא חרמים הוא פיקר מן החרם ושבופות מן השבופה וי"ל שנדר פלמו הוא פיקר דאמר ככר זה פלי נדר וכן משמע מתני' כיטי נדרים בנדרים יקרא נמי מוכח כי ידור נדר ולא נראה דא"ב מאי קאמר החם מודר אני ממך אדרבה כוא שיקר הנדר ועוד קשה דקאמר קונם קונם הרי זה כיטי לקרבן הוה ליה למיתר לנדרים לכך נראה לפרש דעיקר הנדר כשהוא אומר ככר זה עלי קרבן וכי ידור נדר אתי למימר דנעיקן שידור בדבר הנדור :

אמר איסורא בהדיא: שאני אוכל ושאני טועם. אית דגרסי הכי בלא יו"ד ואית דגרסי שאיני ביו"ד. ויתבאר בגמרא בס"ד (דף ד: ד"ה אנא):

complete expression of a neder, but instead, he will just say a couple of words, and from these words, his intent will be clear.

One who says to his friend הָאוֹמֵר לַחֲבֵרוּ "I am in a state of neder regarding you" מוּדְרַנִי מִמֶּד (or) "I am separated from you" מוּפְרְשַׁנִי מִמֶּד (or) "I am distanced from you" מְרוּחֲקַנִי מִמֶּד

A person says one of these three phrases and he then concludes his words with one of the next two phrases.

(Either he says) "that I eat from you" שָׁאֲנִי אוֹכֵל לָדָּ (or) "that I taste from you" קֿאָנִי טועם לָדָּ

And a result of this neder:

(he is) forbidden (to benefit from his friend)

In all of these cases, although he did not say a complete neder, since he said enough to make his intentions understood, this is enough, and it will therefore be assur for him to benefit from this person.

The Mishna concludes:

(If someone says) "I am menudah to you" מְנוּדֶּה אֲנִי לָדָּ (Regarding this case) Rebbi Akiva רַבִּי עֲקִיבָּא was 'chochaik" (see footnote) הָיָה חוֹכֵך בָּזֶה to be machmir (stringent)

When a person says "I am a menudah to you" his intent is not clear. The Ran explains that Rebbi Akiva was not sure if this expression constitutes a yad for a neder or not, and therefore, Rebbi Akiva was machmir to say that one has to assume that it is a yad. The Gemara later on will tell us that although this is the shita (opinion) of Rebbi Akiva, the Chachamim disagree and they hold that this is definitely not considered a yad for a neder.² The Gemara later on will discuss the different possibilities for what the person could have meant and what R' Akiva and the Chachamim hold.

2 What Are the Kinuyim?

The Mishna told us that if a person substitutes certain words known as kinuyim instead of the proper neder, the neder still works. And not only can one use kinuyim for nedarim, but they can be used for charamim, shevuos, and nezirus, as well. These kinuyim (substitute words) will be listed later on daf 10.

The Meaning of the Word 'Chochaik'

The Ran (7a) gives two possible explanations for this word. It could be that it comes from the word η II which means to rub, that is, Rebbi Akiva was like a person who rubs himself when he does not understand something. The Ran then says that it could be that the word comes from the word η – palate, that is, it was tasteful to his palate to be machmir.

בל כנויי נדרים כנדרים . דעיקר נדר דכתיב בתורה (במדבר ל) איש כי ידור נדר דאמר קרבן שאני אוכל לך או קרבן שאני נהנה לך ואם אמר בלשון אחר בכינוי נדר כדקתני לקמן קונם באני "נהנה לך או קונם באיני נהנה לך דאם כינה לקרבן בהני לשונות נמי מיתסר

בהו בנדרים כמו שאסור גבי קרבן וכן כנויי חרמים כחרמים וכן כטיי שבועות כו' מפרש לקמן: מודר אני ממך . כלומר הרי עלי כנדר מה שאני נהנה ממך או א"ל (א) מופרשני ממך בהאי לשון או אמר מרוחק אני ממך דמשמע דמיתסר נפשיה ולא מיסהני מיניה וכל הני כיון דלא מפרש ממש לנדר דלא מידכר ביה שום לשון קרבן הויין ידות : מנודה אני לך . כמו שחם היה בנידוי דחסור ליה לישח וליתן בהדיה כך אסר נפשיה עליה:

ד"ה רכי עקיבא]

כנדרים . כל שאינו

כמו המכנהשם לחבירו.

נדרים עיקר נדר החמור החפן נדנר הנחקר

ע"י חיסול פה כגון

קרבן או הקדש או

בנשבת מליו ובפ"ג

מקרא כי ידור כדר

נחרמים. חרם אדם

(כנוי) שהחרים נכסיו

או מהלמם ואומר הכי

זה [נ"א אלו] חרם.

אלא ניתנין לכהגים ועד

שלא באו לידי כהנים

מוסלין בהם ומשבחו

ליד כהו הרי הם כתוליו

לכל דבריהם ופליגי

מנחי בפרק [המקדים

הבית ואיכא מאן דאמר

סתם חרתים לכהן.:

האומר לחבירו מודר

אני ממך. כל הני מקרו ידום כמו בים

ידות חיט גומל דבכיו

עולה עמו וכך

הגד

לפרש הנדר אלא התחלה בעלמא ומחוכן ניכר שדעחו לידור ומחשבינן ליה כאילו גמר דבריו ובגמרא

מפיק להו מקרמי ואפ"ג דגמר בלבו לידור אי לאו דחשבינן להו כחילו הוליה בשפחיו לא הוי

מכתים

ר"ע היה חוכך בזה להחמיר . הוה מחכך להחמיר "דחסור נמי דענין הוא ולא בריר ליה: כדר נמ'

(דף מוב) הריני עליך חרם המודר אסור הרי את עלי חרם המדיר אסור הה מיי פיא מהלי ומשום האי גווגא מנא חרמים הכא דאינו חרמי בדק הביחלא שייכי בהאי נאוין רמב מששע יודר הראור שיי לו סעי א:

מם' אלא בסדר קדשים. ונדרי איסור הם באחד משלשה דרכים.עיקר הנדר. וכנויו . וידות . עיקר הגדר הוא שיאמר דבר זה אסור עלי ובין שהתפיסו בדבר אחר בין שלא התפיסו זהו נדר האמור בתורה . אלא דהיכא שהתפיסו בעינן שיתפיסנו בדבר הנדור ולא בדבר

ואין איסורו שוה לכל . ומס' זו היא

בענין נדרי איסור שמה ששנה כאן

כשם שהוא כולל חרמי בדק הבית כך הוא כולל נדרי איסור כדתנן לקמן

חרמים כחרמים היינו משום שלשון חרם נחוץ דנה עושיע יוד

כנויי נדרים. נדר הוא באחד משני שנינים אם נדרי הקדש

שהוא מקדיש לבדק הביח או למזבח ובענין זה אינו יכול להקדיש

אלא מה שהוא שלו ואיסורו כולל כל אדם או נדרי איסור שאסר על

עלמו דברים המותרים ובענין זה יכול לאסור אפילו נכסי חבירו עליו

כחרמים

[פי' הכ"ן על זה חמנא

תוספות

כטיי

נדרים

עין משפם

נר מצוה

נדרים הלי טו סמנ לארין רמב טוש"ע יו"ד

כיי מ:

ג ב מיי' פיב מהלי

שבושת הל' ה שמנ

: י מי׳ רלו סעי׳יי

ד.ד מיי׳ פ"א מהלי מירות כל"ח סמג

: משין קכו

נדרים הל' כג סמג

ב ב מיי׳ שם :

האסור וכדאמריטן בריש פרק שבוטוח שתים בחרא (שגוטות דף כ:) מאי טעמא דאמר קרא כי ידור נדר לה' עד שידור בדבר הנדור כלומר שאט"פ שנדר חל בלא התפסה אפ"ה אם התפיסו בעינן שיתפיסט בדבר הנדור ולא בדבר האסור וכמו שכחבתי שם בס"ד. הלכך היכא שהתפיס ואמר הרי ככר זה עלי כקרבן חייל נדריה ועיקר כדר הוא זה. וכינויו הוא שבמקום קרבן יאמר קונם קונח קונס וכל שאמר כן הרי הוא אסור כאילו אמר קרבן עלי ככר זה והיינו דחנן כל כנויי נדרים כנדרים ובהני בטיין פליגי ד' יוחנן וריש לקיש בגמרא דֹר"י אמר לשון נכרים הם ור"ל אמר לשון שבדו להם חכמים להיות טדרים בו ולר"י דאמר לשון נכרים הם ודאי הטדר בהם כטדר בעיקר קרבן שהנדרים נאמרים הם בכל לשון . ואפי׳ לר"ל נמי דאמר שהם לשון שבדו להם חכמים הרי הם ג"כ כנדר גמור מדאורייתא שהרי כל הלשוטות אינן אלא הסכמת אומה ואומה ולא גרעה הסכמת חכמים ז"ל מהסכמתם הלכך הוו להו מדאורייתא . וה"ל משמע בריש מיר דפרכינן אמתני פחח בכטיין ומפרש ידוח ומשני חנא כי פחח פחח בעיקר קרבן והדר מפרש ידוח דאתיין ליה מדרשא . אלמא דלכ"ע כנויין דאורייתא לחיובי עלייהו קרבן דאי לר"ל לא מחייב עלייהו קרבן ה"ל למימר התם הניחא למ"ד שפל (כ"א פפל) כנויין לשון נכרים הם אלא למ"ד לשון שבדו להם חכמים מאי איכא למימר כדאיתמר בסוגיין דהכא אלא ודאי משמע דלכ"ע לחברו ה"נ כנויי מדנים כנויין דאורייחא. ואיכא למידק לר"י דאמר לשון נכרים הם מאי שנא דפריש הגך לישני דקונם קונח קונם טפי משאר לישני דפיקר לימא הנודר בכל לשון נדרו נדר. והנכון שראיתי בזה הוא מה שפי' החכם הגדול ר' יהודה בר' חסדאי ז"ל דרבותא אשמעיק דלא מבטי בלסוטת נכרים שהם לסוטת גמורים שהטדר בהם נדרו נדר. שאפי' בלסוטת שאינן גמורים כגון אלו דקונם קונח שהרי לסון הקודש הוא אלא שנשחבש וסד"א שהנודר בהן לא יהא נדר כיון שאינן לשון גמור בפ"ע קמ"ל דכיון שהנכרים מדברים בהם אע"פ שאינו מעוקר לשונם אלא משיבוש שהוא בידם הרי הוא נדר גמור וכ"ש שאר לשונות הנכרים ויש הוכחה לפירוש זה בירושלמי וה"ט כמי דקרי להו כנויין כלומר שהם מלפון נדר אלא שהוא מסונה כמו המכנה שם לחבירו . אלו הם כנויי נדרים . וידות נדרים הוא כ) שד שידור נדבר שמתחיל במקלת דבורו של נדר אלא שאינו גומר אותו ואותו מקלת הדבור [הוי כאינו] נודר כל השלמות הדבור כאדם האוחו כלי בבית הגדור והני לשני כפין יד שלו ומטלטלו כולו ומש"ה חייל כדרא ולקמן מפרש להו לידות: רתרשים כחרמים. כלומר שהאומר נכסים אלו עליו חרק חרך חרף הרי אלו כאילו אמר נכסים אלו עליו חרם והם אסורים עליו: ושבועות כשבועות . כלומר דכיני שבועה הרי הוא כשבועה וחיילא ומהא שמעיכן דשבועה לא בעיא שם אלא כיון שאמר שבועה או שבותה שהיא כטייה שלא אוכל ככר זה אסור לאכלו דמתני בכה"ג עסקיכן . דאי בשהוכיר את השם מאי איריא משום כנו שבועה תיפוק לי משום הזכרת השם דאפילו בלא שבועה ובלא כנוי הוי שבועה. והראיה מהאמרינן בפי אין מעמידין (ע"ז כת.) לאלהי ישראל לא מגלילא וכדאי׳ החם . ולקמן נמי במכילתין (דף כג:) אמרי׳ מארי כולא לא טעימנא. ושד דלמ"ד כטיין לשון שבדו הם להכי תקט כטיין בשבועה כי היכי דלא לומר שבועה לה' כדמוכח בגמ' אלמא כל שהזכיר שבועה או הבית ומועלון בהם כטיה אפי' בלא הזכרת השם מהני . ואיכא לאקשויי מדאמרינן בפ' שבועת העדות (שבועת הכי דשבועת העדות בעיא שם וכדילפינן מל לספ פריים. חמיי התם אלה אלה מסוטה. חירך ר"ח ז"ל דה"מ במושבע מפי אחרים דהא מסוטה גמרי' לה שמושבעה מפי כהן אבל במושבע מפי עלמו לא בעי׳ שם. ותמהני עליו פה קדוש איך אמר דבר זה דהא אמרינן בס"פ שבועות שתים בתרא (שם דף נפ:) דהמוליא אמן אחר שבועה נקע הני נישני נימא כמוליה שבוטה מפיו דמי וילפי לה מסוטה דכתיב ואמרה האשה אמן אמן כלומר והויא כמושבעת מפי עלמה וכמו שפרש"י ז"ל שם בכל הלשוטת ובפ' שבועת העדות (שם דף ל.) דאי לא אפי' מושבעת מפי אחרים לא הויא. וה"ע דתנן החם דאע"ג דבשבועת בטוי דמושבע מפי אחרים פטור כל היכא שענה אמן חייב וכיון שכן דמסוטה גמרינן הוה לן למימר דאפי' מושבע מפי עלמו ליבעי שם ולפיכך לא ירדתי לסוף דעתו בזה . ועוד הקשו עליו דהתם משמע דאפי׳ במושבע מפי אחרים לא בעי שם דתנן התם (דף לה.)משביעני עליכם אוסרכם אני וכו׳ הרי אלו חייבים ומסיק אביי דה"ק משביעני עליכם בשבועה אלמא בלשון שבועה בלחוד סגי ואט"פ שרש"י ז"ל פי׳ שם במילחיה דאביי דמיירי דמחני אפי׳ לא יבינו כשהוכיר את השם אין זה במשמעות הלשון אלא עיקרן של דברים דההיא דאמרינן דשבועת העדות בעיא שם ר' חנינא בר אידי היא דגמר אלה אלה מסוטה אבל רבנן לא בעו לא שם ולא כטי וכדמוכחא מתני/וכי תנן התם ובכל הכנויין הרי אלו חייבין. לאו דבעיא שם או כטי אלא לומר חכמים קשם דמשביע בכנוי כמשביע סחם ומהני ולא (ג) כמשביע בשמים ובארץ דחנן החם דפטורין.אלא שהראב"ד ז"לאמר דלענין מלקוח אינו לוקה אלא כנויי דמיר נדו מכמים בהזכרת השם דבכולהו לאוי דשבועה שם כתיב בהו לא תשא את שם ה' לא תשבעו בשמי אבללענין איסורא בלאשם נמי איתא: ובזירות כנזירות. כלומר שהאומר הריני [נזיק] פזיח כאומר הריני נזיר: האוצד לחבימו מודרני ממך וכו'. מפרש בגמרא דהיינו ידוח ומפרשים נמי דהכי קתני מודרני ממך שאני אוכל לך או מודרני ממך שאני טועם לך וכן במופרשני מרוחקני והוו ידות משום דלא מסיק דבוריה למימר כקרבן. אי נמי דלא מאחר פל לשון חנמים אמר איסורא בהדיא: שאני אוכל ושאני טועם לך וכן במופרשני מרוחקני והוו ידות משום דלא מסיק דבוריה למימר כקרבן. אי נמי דלא מאחר פל לשון חנמים אמר איסורא בהדיא: שאני אוכל ושאני מונים אים דיברי בתי בלא מיים אום בירום בלא מיים לו

"כינויי גדרים כנדרים יוחרמים

'ושבועות כשבועות 'ונזירות כנזירות ''האומר

לחברו מודרני ממך מופרשני ממך מרוחקני

ממך שאני אוכל לך שאני מועם לך אסור

מנורה אני לך ר"ע היה *חוכך בזה להחמיר:

כנדרים ותרתים שפל (נ"ח מפל) כדחמכיו החביר כחלמים. כיכוי זהו שם כנדל פוא כשמתפים החפן בדבר הנדור כמו דאמר הכי עלי ככר זה כהקדש ועל ככר אחל אומר יהא כזה זהו נדר כדאמר פרק ג' דשבועות (ד' נדר הן ולקמן בשילהי פירקין קאמר ר"ל לשון שבדו חכמי׳ ולהכי חקינו כנויי דלח לימח קרבן לה' דזימנין דאמר לה' ולא אמר לקרבן ומפיק שם שמים לבמלה וכ' יותנו אתר לפון נכרים דבלשונם כשנודרין נדר אומרים הכי וקשה לת"ד לשון נכרים אתאי נודרים בלבונסיהא נדר ואומר כ"י ודאי אם יהא כלשונם יהא נדר אחרי שהם מבינים וסגי האי לשון הכי הוא נדכ לפון פנדו והיכי יביא קרבן על לשון חכתים ובנדרים

נדרים אבל לא גבי נזיר וכן מוכח בגמרא דפריך הניחא למ"ד לשון נכרים אלא למ"ד לשון שבדו חכמים מאי איכא למימר ובמס' כזיר דקאמר כל כנויי נזירות כנזירות לא פריך כה"ג בגמ' ואור"י דאין זו ראיה דרגילות הוא

מפיק נהו תקלמי וחסייב דגמר כנט נידור חי נחו דחשבים נה היי במסך מיד החשבים להחיר במקום אחד ולקל במקום מחשבים במקום במקום במקום משות בעוד במקום אחד ולקל במקום אחד ולקל במקום במקום במקום משות בעוד במקום מחשבים במקום משות במקום במקום אחד ולקל במקום אחד ולקל במקום במקום של במקום במקום משות במקום במקום מחשבים מחשבים במקום במקו אפור ואר"ת הא דבשיכן שם או כיטו במושבע מפי אחרים אכל מושבע מפי פלמו חלוי אסר נפשיה בלא שום כיטו : ונזירות כחידום אחאי לא חנה איסורי כהיסורי ההקדשות הסקשות וכו' וי"ל דלמ"ד לא כתב שכן לה' מיתה אחאי לא המי המים חרם לה' וקרבן לה' : האושר לחבירו מודר אני שלן נכרים לא נפנים אלא בהי דחות ולמ"ד לשון שבדו חבמים צ"ל דלהבי לא חנא דלא כתב שכך לה' מיקוד לה' כתו דכמים חרם לה' וקרבן לה' : האושר לחבירו מודר אני מתך. הני ידות מיקרו שאינו בותר דבריו אלא תהחיל והוי ידוח כפו יד לכלי ותפרש בנת' אמאי שבק בריטיין דמיירי בהון ומפרש ידוח דלא איירי בהון: שאבר אוכל לך. יש דבורסין ביו"ד שאיני אוכל לך ומפרש ביו"ד שאיני אוכל לך ומפרש ביותר דבריו אלא מל דבר שיש בו ממש והמי דמחרכין בו לאכול ואומר שאיני והוי כמו קונים שאינ אול"ו דכנת' משמע דבמידי דמחכל אף שאיני ביו"ד לא קרי בזה דבר שאין נו ממש ולא דמו לשאיני ישן דאמר לקמן (דף יד) [דהוי] דבר באין בו ממש דהחם אין בו ממש לא בדבור ולא בשינה אבל הכא מ"מ במאכל שהוא מזכיר יש בו ממש והוא קונם המאכל עלמו ענין זה שאני אוכל וא"ח מהו עיקר הכדר בשלמא חרמים הוא פיקר מן החרם ושבופות מן השבופה וי"ל שנדר פלמו הוא פיקר דאמר ככר זה פלי נדר וכן משמע מתני' כיטי נדרים בנדרים יקרא נמי מוכח כי ידור נדר ולא נראה דא"ב מאי קאמר החם מודר אני ממך אדרבה כוא שיקר הנדר ועוד קשה דקאמר קונם קונם הרי זה כיטי לקרבן הוה ליה למיתר לנדרים לכך נראה לפרש דעיקר הנדר כשהוא אומר ככר זה עלי קרבן וכי ידור נדר אתי למימר דנעיקן שידור בדבר הנדור :

אמר איסורא בהדיא: שאני אוכל ושאני טועם. אית דגרסי הכי בלא יו"ד ואית דגרסי שאיני ביו"ד. ויתבאר בגמרא בס"ד (דף ד: ד"ה אנא):

ומ"ש גבי כזיר דלה במ" כואי שנא גבי נדרים דתני כולהון. כלותר ואילו בתס' נזיר לא תנא אלאכל כנויי נזירות כנזירום: גדר ושבועה כתיבי גבי הדדי. דכתיב כי משום דנהר ושבועות ידור נדר לה' או השבע שבועה: איידי דתנה נדרים דמיחסר חפלה גבי הדדי כהיבי דכחי' עליה . כלומר שאוסר הככר עליו ואומר אכילת ככר זה עלי לאפוקי

איש כי ידור ידר או שבועה דאסר נפשיהמן חפלא. כלומר שאומר שבועה שלא אוכל ככר זה . יפליא לנדור נדר מיר ומהא משמע דאין שבועה בלשון נדר להזיר ת"מ שיקר פרשת ולא כדר בלשון שבועה הילכך כל שהחליף של זה בזה אין בדבריו כלום. ונדר כתיבן גבי הדדי וחיכח למידק דהתניח בפרקין (דף יב.) מימה גבי שבושות איזהו איסר האמור בחורה הרי עלי שלא אוכל בשר אלמא יש נדר בלשון מיר שבועה דהא שלא אוכל קאמר. ובפ׳ דמהדר ונקש כל כיטי שבוטות שתים בתרא נמי משמע דיש שבועה בלשון נדר דאמרינן התם לא חשו להזכירם : (דף כב.) באומר אכילה משחיהן עלי נדרים דמחסר חפלא שבועה והא האי לישנא דנדר הוא פילויה . דחתר ככל וקחתר ליה גבי שבועה חלתח מהני. זה קונם עלי שעושה "ל הככר פליו הקדם גבי י"ל דהני לישני לאו בדוקא נקיט חרמים נמי אסר חפלא להו דההוא דאיזהו איסר האמור טל נפשיה דגלי הרא אשר בתורה לא אתא אלא לאשמועינן דרך יחרים [איש להי] מכל איסר ע"י התפסה ומש"ה לא דק משמש דהחפן יהיה חרם בלישניה ולעולם במוליאו בלשון נדר קאמר . וההיא גמי דאמריגן אכילה משתיהן עלי שבועה לאו דוקא דאמר ידור כדר דר"ל דמחפי' בהאי לישנא אלא דאמר שבועה שלא אוכל שתיהן אלא דהתם איידי דאמר השבע שבועה מ"ת גלי לעיל מינה באומר אכילה משמיהן עלי קונם דהוא לישנא דוקא דנדר אמר למי אכילה משתיהן עלי שבועה ולאו דוקא וכן דעת ר"ח ז"ל והרב בן מג"ש ז"ל ולזה הסכים הרשב"א ז"ל. ובירושלמי אפליג בהאי דינא דאמרינן התם דר' יודן ורבי ורבי מונא סברי אמר גבי בבועה להפך: אין כדר בלשון שבועה ואין שבועה ותו ידות אכבי . פי׳ אין כדר בלשון שבועה ואין שבועה בלשון נדר ורבי יוסי פליג עלייהו ומשמע דקיימא לן כרבים . אבל הרמב"ן ז"ל כתב בהלכות נדרים שלו דליכא לשבושי הכך סוגיא ולמימר דלא דייקי בלישנייהו אלא ודאי נדר באמרו בלשון שבועה ושבועה בלשון

תני כולהו. פי' חדמים

ושבועות ונדרים ומשני

השבע שבועה אע"ג

דגבי מיר כחיב כי

נדרים לאו התם כתיב

אבל עיקר פ' שבועות

כיטי שכועות כשטעות

כזיכות ככזיכות וי"ל

דכיון דלית ביה ידות

אבר לו (ויקרא כז)

בבינדכי 'אפ"ב דכתיבכי

ידור דמשמע לה דר"ל

אנברא מ"מ כתיב כי

בנדור וזהו החפדו חע"ג

דגבי שבועה כתיב או

הרא לא תשנעו דמזהר

אנברא וא"ת ומנ"מ אי אסר חפלא עילויה או

איהו אחפלאי"ל דלענין

זה שחם היה חומר קונם שלא אוכל ככר

זה לא אמר כלום וכן

בכיבת ליתני ידות

נדרים כנדרים ותבני

לא אנשי איירי בהון

דתני ידות בתר כינויין

ולא משמע ליה להגיה

רנה לבנש המסכחה:

ההוא דסליק מינים

פתח ברישאיואם תאמר

גופיה דקתני (דף י)

ליהלמתניכנוי [נזירות] קודם דסליקתיניה וי"ל

דסליק מקרבן דקתני

יש מותרות לבעליהן:

ברישא ובנזיר נתי איכא

כי האי סוגיא ומשני

3"0 63 3"5 (*

ומסוכי

וליפרוש בריבא . דהא קאמרת

מחסרת:

כיכויין

כי האי דגבי

המשנה ולומר חנירישה כדר מהני מיהו לאו מעיקר כדר ועיקר שבועה דהא אמריכן בסוגיין

ידות קודם כינויין דלא דכדר ושבועה לא שוין בלישכייהו אלא מדין ידות הוא דמהני דכדר שאמרו בלשון שבועה כיון דפיו ולבו שוין לאסור "שבועה על עלמוה דלא אוושו כגון הכי במה מדליקין וכו' ליכא למיחש להו ובמתנימין אמ"פ שלא אמרו בלשון מדוקדק יד מיהא הוי וכן בשבועה שאמר ב נמי ליכא למיחש דלא מפרש אלא כינויי וידות והני חרמים ושבועות מקשי ליה מהניתין שבועה ככר זה עלי כיון שפיו ולבו שוין לאסור אכילתו מככר זה ב ונזיר בהני ליכא למימר דאוושן דהא לא לריך להו למיתני אלא אגב גם' משום דידר בשבועה מהני מדין יד אלא דבסוגיין דהכא בעיקר לשון נדר ובעיקר לשון שבועה איירינן: פתח בכנויין וכו׳. ותו ידות וכו׳. כ"ל דהכי פירושא ודאי תנא בכנויין פתח דאפילו אי אמרת דמתניתין

גבו׳ כל כינויי נדרים כנדרים מאי שנא גבי נזיר דלא קתני להו לכולהו ומאי שנא גבי נדרים דקתני לכולהו משום דנדר ושבועה כתיבי גבי הדדי תני תרתין וכיון דתני תרתין תני לכולהו וליתני כינוי שבועות בתר נדרים איידי דתנא נדרים דמיתםר חפצא עליה תנא נמי חרמים דמיתסר חפצא עליה לאפוקי שבועהדקאסר נפשיהמן חפצא פתח בכינויין כל כנויי גדרים ומפרש ידות האומר לחבירו מודר אני ממך ותו ידות אינשי איירי בהון והסורי מיחסרא והכי קתני כל כינויי נדרים כנדרים וידות נדרים כנדרים *וליפרוש כינוייז ברישא ההוא דסליק מיניה ההוא מפרש ברישא כדתנו "*במה מדליקין ובמה אין מדליקין אין מדליקין כו' *במה מומנין ובמה אין מומנין אין מומנין כו' *במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה לא תצא אשה וכל היכא דפתח לא מפרש ברישא והתנן *יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין ואלו נוחלין ומנחילין *יש מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהו מותרות ליבמיהו ואסורות לבעליהן ואלו מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן *ישמעונות שמן ולבונה שמן ולא לבונה ואלו מעונות שמן ולבונה *יש מעונות הגשה ואין מעונות תנופה תנופה ולא הגשה ואלו מעונות הגשה*יש בכור לנחלה ואין בכור לכהן בכור לכהזואין בכור לנחלהואיזהו בכור לנחלה ואין בכור לכהן הלין משום דאוושו ליהמפרש ההוא דפתח ברישא והא *במה בהמהיוצאה ובמה

גם׳ מ״ש גבי מיר דלא קתני לכולהו. דהתם קתני כל כינויי מירות (א) ותו לא מידי ולא קתני לכל הני דנדרים ושבועות: כתיבין בהדי הדדי . כל נדר וכל שבועת חיסר וכיון דחגב דקתני (ג) שבועות קתני לכולהו:וליתני שבועות בתר נדרים.כדכתיבי והדר ליתני לכולהו :

דמיתסר חפלא. דכי אמר דבר זה עלי בקרבן או בחרם אסר ליה לחפץ עליו ומשום הכי תני להו בהדי הדדי אבל כי אמר שבועה שלא אוכל דבר זה או שאיני נהנה מדבר זה איהו לא אסר לחפלא עליה אלא נפשיה אסר מההוא חפלא: פתח בכינוי ומפרש ידות. לאלתר מודר אכי ממך וכו' דהיינו ידות ולכתחילה ה"ל למתני' לפרש כינויין כגון קונם והדר ליסני ידות: ותו. אכתי איכא למיפרך ידות אינשי היכי שכחם התנא דלא קתני וידות נדרים כנדרים : איירי בהו. דודאי לא שכח להו לידות וחסורי מיחסרא וכו': וליפרוש. [מיר ב-1 (ג) אכתי אי בכיטיים איירי ברישא ליפרוש נמי ברישה קודם דפריש שנת כ: ידות: ההוא דסליק מיניה . כגון שם מו: ידות דסליק מינייהו ומפרש להו שם מ. לאלתר ברישא כדחנן במה מדליקין ונקיט במה אין מדליקין דסליק ביב קח. מיניה וכן כל הני: וכל היכא דפתח ביה לא מפרש ברישא והתנן יש נוחלין כו' ומפרש ברישה אלו נוחלין ומנחילין: הלין. פתח ברישא משום דאוושו ליה (ד) קתכי דיש כוחלין ומכחילין כפישין מהכי דלא מכחילין מנחום נע. וכן כל הני משום הכי מפרש להו לאלתר אע"ג דפתח בהו ברישא אבל הכא גבי נדרים וכן במה מדליקין בכורות מו. דלא נפישי ההוא דסליק מיניה פחח ברישת ל"א אוושו דקתני ארבעה דברי' כגון יש כוחלין ומכחילין כוחלין ולא מכחילין מכחילין ולא כוחלין לא כוחלין [שבת יא:] ולא מנחילין וכן בכולהו יש מותרום לבעליהן ותסורות ליבמיהן כו' הואיל

מסורת הע"ם

ותני כל הני מתחיל בההוא דפתח ברישא ומפרש יתיה דאם היה מפרש בההוא דסליק מיניה ברישא שמא ישכח את הראשונות אלא פתח בראשון ומפרש להו כסדרן אבל היכא גררא נסיב להו ומשום הכי לא שכח לקמייתא דלא לריך הכא כל כך דלא הויא עיקר אלא כינוי וידות בלבד וכמאן דלא חני להו לאחריני דמי: וכל שבופת איםר:

נדרים מידי דמיתסר חפנא עליה. דאיפור נדר הוא שמתפיסו בדבר הנדור ונחסר כמהו וכן כדמפרם במתכי' לאפוקי שבועה דאסר כי משנם שנשנם שלה יפשה דבר זה וכזיר שאומל הכיני נזיכ

פי' הרא"ש

הדדי. דכתיב כל נדר

וממילא נאסר ביין

ושבועה כתיבי

מיחסרא לא מיחסרא רישא שאין אדם מחסר בראש דבריו אלא באמלען וכיון דעל כרחיך בכנויים פתח אפילו תנא נמי ידות הוה ליה לפרושא ההוא דפתח בה ברישא . וְתוֹ ידות אנשינהו . שכחן שהרי לא הזכירן תחלה כדי שיפרש אותן . ומתרץ קושיא בתרייתא וקאמר איירי בהון וכו' . הָד בנת בינמוס מפרש – כלומר חסורי מחסרא : ולפרוש כנויין ברישא . כלומר אט"ג דחרלת קושיא בתרייתא מיהו קמייתא אכתי קשיא. ומתרלינן דאורחיה דתנא לפרושי ברשא ההיא דסליק מינה כדמנן במה מדליקין וכו' : וכל היפא דפחח בה לא מפרש בה ברשא . דקס"ד דכי מחרלינן ההוא דסליק מיניה הוה דכתיב במשם ודבה מפרש ברושא בדוקא קאמריכן דאי ליכא קפידא במילחא ") ה"ל להנא למתנינהו לכולהו בחדא ג'וונא ומשום הכי מקשי : ודתבן יש טחלין פן ימפה בהן לכך ומנחילין. הייט האב את הבנים. טחלין ולא מנחילין הייט האים את אמו : בניתרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן. מפרש בפרק יש מותרות דכמיב (ייקרא ה) נפש מפרש ההוא דכתיב רבו הדונו שוא את האומיר ויש לי את רבי בדיל הייט האים את החוד ביים בייל הייט האים הייט האים היי כהן הדיוט שנשא את האלמנה ויש לו אח כהן גדול. מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן. כהן גדול שקידש את האלמנה ויש לי אח כהן הדיוט : מעובות שמן ולבונה . מפרש בפרק כל המנחות מנחת הסלת והמחבת והמרחשת. שמן ולא לבונה . מנחת נסכים: אמ"פ שנחקר ביין איני בנמה בהמה באדך שערגות הגשה. שיגיש הכהן את המנחה בקרן דרומית מערבית דכתיב (ויקרא ו) זאת חורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני נאסר היין עליו אנא פנין בהמה באיסורא ה' . ומפרשי' בפ' היה מביא דהייט קרן דרומית מערבית: תנופה . כהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף: מעונה הגשה בנופ מלוי המיחות ואינה טעונה חנופה . הייט מנחם חוטא . טעונה חנופה ואינה טעונה הגשה . הייט לוג שמן של מצורע ואשמו והביכורים :

אינה יוצאה דלא אוושא וקתני יוצא גמל

ובתגלחת ובפומחה: וסו ידוח איפשי. כלותר שכח החנת תלשכותן ברישה דפריש להו בתחני" היה לו לשנותן ברישת ולותר שהם כנדרים וכיוצא בשחר דוכחי לישנא דש"ס ידוח תאו דכר שמיהו אלא שלשון נדרים תשונה: ואיה ספרים דגרסי ידות אינשי איירו בהו כלותר תי דבר בהם שהם כנדרים דתפרש להו וליפרוש כעיים ברישא כיון דפתת בהו : יש סעונות וכו' . יש תנחות סעונות מדו דבר בהם שהם כנדרים דתפרש בהו לישוב ההוא דפתר בהו ברישא . שבכל אחת יש ד' בבות ואי פשת בתאי דשליק לפי שהדברים ארוכים היה שוכת תקלתן : דתקרי ראשית אוט : ואין בטר לכהן . דלא הוי פער רחם : הלין משום דאושן תפרש ההוא דפתח בהו ברישא . שבכל אחת יש ד' בבות ואי פשת בתאי דשלים לפי שהדברים ארובים היה שוכת הפו

גַּבֵּי נִדָּרִים

דְקַתָּגֵי לְכוּלְהוּ

Nedarim 2B

גמרא

Why do we List Charamim, Shevuos, and Nezirus in our Mishna and Not Just Nedarim?

The Mishna said:

All the kinuyim of nedarim	בָּל כִּינּוּיֵי נְדָרִים
are like nedarim	בָּנְדָרִים
And on this the Gemara asks:	
What is the difference	מַאי שְׁנָא
with regard to nazir	גַּבֵּי נָזְיר
that the Tanna did not teach	דְּלָא קָתָנֵי
all of these	לְהוּ לְכוּלְהוּ
and what is the difference	וּמֵאי שְׁנָא

In Meseches Nazir, the Tanna also teaches that kinuyim can be used for nezirus – but does not mention that they can be used for the other types of prohibitions. If so, why does our Tanna mention all of them despite not doing so in Meseches Nazir?

The Gemara answers:

with regard to nedarim

that (the Tanna) taught all of them

(This is) because	מִשׁוּם
(the halachos) of neder	דְּנֶדֶר
and (the halachos) of shevuos	ושְבוּעָה
are written together (in the Torah)	פְתִיבִי גַּבֵּי הֲדָדִי
(and) we (therefore) learn the two of them	תָּנֵי תַּנְרְתִּין
and since we learn these two	וְבֵיוָן דְּתָנֵי תַּרְתֵּין
we learn all of them	תָנֵי לְכוּלְחוּ

Once the Tanna lists two of the four expressions (as their halachos are written together in the Torah), the Tanna lists all four of them.

Why is the Case of Kinui Shevuos Not Right After the Case of Kinui Nedarim?

The Gemara questions the previous answer.

And let the (Tanna) teach	וְלִיתְנֵי
(the) kinuie shevuos	כִינוּיֵי שְבוּעות
after nedarim	בתר נדרים

If the Mishna mentions shevuos because shevuos and nedarim are found together in the Torah, why are they not together in the Mishna?

The Gemara answers:

Since the Tanna taught nedarim	אַיְידֵי דְּתְנָא נְדָרִים
in which one assurs (forbids)	דְּמִיהְ ּ סֵר
the object on himself	הֶפְצָא עֲלֵיהּ
he also teaches charamim	תְּנָא נָמֵי חֲרָמִים
in which one (also) assurs	דְּמִיהְ ּ סֵר
the object on himself	הֶפְצָא עֲלֵיהּ
to exclude shevuah	לְאַפּוֹקֵי שְׁבוּעָה
in which he assurs himself	דְּקָאָסַר נַפְשֵׁיה
from the object	מָן הֶפְצָא

The Gemara answers that there is a fundamental difference between a neder and a shevuah. By making a neder, the object is assur to him, i.e., the issur (prohibition) is on the object. A shevuah, however, assurs the person, i.e., the person is assur to use the object (נדר הוא איסור תפצא ושבועה היא איסור גברא). A chairim is therefore similar to a neder. Just like with regard to nedarim the issur is on the object and not the person, so too in regard to charamim the issur in on the object and not the person. Therefore, since nedarim and charamim are similar in this aspect, they are listed together in the Mishna.

Why Does the Mishna First Mention Kinuyim and then Explain Yados?

(The Tanna) started (lit. opened) with kinuyim	פְתַח בְּכִינּוּיִין
(as it says) all kinuie nedarim	כָּל כִּנּוּיֵי נְדָרִים
and (the Tanna) then explains yados	וּמְפָרֵשׁ יָדוֹת
(as it says) one who says to his friend	הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ
"I am in a state of neder regarding you"	מוּדָר אֲנִי מִמֶּדְּ
and furthermore	וְתֹנוּ
(The Tanna) forgot yados	יָדוֹת אִינְשִׁי

The Gemara is asking two questions. Firstly, if the Tanna mentions the halacha of kinuyim first, why does he first explain yados? Secondly, how could the Tanna start to explain the halachos of yados if he never mentioned the concept of yados in the first place?! That is, the Tanna began by saying that kinuie nedarim are like nedarim and immediately explains the case of

ומ"ש גבי כזיר דלה במ" כואי שנא גבי נדרים דתני כולהון. כלותר ואילו בתס' נזיר לא תנא אלאכל כנויי נזירות כנזירום: גדר ושבועה כתיבי גבי הדדי. דכתיב כי משום דנהר ושבועות ידור נדר לה' או השבע שבועה: איידי דתנה נדרים דמיחסר חפלה גבי הדדי כהיבי דכחי' עליה . כלומר שאוסר הככר עליו ואומר אכילת ככר זה עלי לאפוקי

איש כי ידור ידר או שבועה דאסר נפשיהמן חפלא. כלומר שאומר שבועה שלא אוכל ככר זה . יפליא לנדור נדר מיר ומהא משמע דאין שבועה בלשון נדר להזיר ת"מ שיקר פרשת ולא כדר בלשון שבועה הילכך כל שהחליף של זה בזה אין בדבריו כלום. ונדר כתיבן גבי הדדי וחיכח למידק דהתניח בפרקין (דף יב.) מימה גבי שבושות איזהו איסר האמור בחורה הרי עלי שלא אוכל בשר אלמא יש נדר בלשון מיר שבועה דהא שלא אוכל קאמר. ובפ׳ דמהדר ונקש כל כיטי שבוטות שתים בתרא נמי משמע דיש שבועה בלשון נדר דאמרינן התם לא חשו להזכירם : (דף כב.) באומר אכילה משחיהן עלי נדרים דמחסר חפלא שבועה והא האי לישנא דנדר הוא פילויה . דחתר ככל וקחתר ליה גבי שבועה חלתח מהני. זה קונם עלי שעושה "ל הככר פליו הקדם גבי י"ל דהני לישני לאו בדוקא נקיט חרמים נמי אסר חפלא להו דההוא דאיזהו איסר האמור טל נפשיה דגלי הרא אשר בתורה לא אתא אלא לאשמועינן דרך יחרים [איש להי] מכל איסר ע"י התפסה ומש"ה לא דק משמש דהחפן יהיה חרם בלישניה ולעולם במוליאו בלשון נדר קאמר . וההיא גמי דאמריגן אכילה משתיהן עלי שבועה לאו דוקא דאמר ידור כדר דר"ל דמחפי' בהאי לישנא אלא דאמר שבועה שלא אוכל שתיהן אלא דהתם איידי דאמר השבע שבועה מ"ת גלי לעיל מינה באומר אכילה משמיהן עלי קונם דהוא לישנא דוקא דנדר אמר למי אכילה משתיהן עלי שבועה ולאו דוקא וכן דעת ר"ח ז"ל והרב בן מג"ש ז"ל ולזה הסכים הרשב"א ז"ל. ובירושלמי אפליג בהאי דינא דאמרינן התם דר' יודן ורבי ורבי מונא סברי אמר גבי בבועה להפך: אין כדר בלשון שבועה ואין שבועה ותו ידות אכבי . פי׳ אין כדר בלשון שבועה ואין שבועה בלשון נדר ורבי יוסי פליג עלייהו ומשמע דקיימא לן כרבים . אבל הרמב"ן ז"ל כתב בהלכות נדרים שלו דליכא לשבושי הכך סוגיא ולמימר דלא דייקי בלישנייהו אלא ודאי נדר באמרו בלשון שבועה ושבועה בלשון

תני כולהו. פי' חדמים

ושבועות ונדרים ומשני

השבע שבועה אע"ג

דגבי מיר כחיב כי

נדרים לאו התם כתיב

אבל עיקר פ' שבועות

כיטי שכועות כשטעות

כזיכות ככזיכות וי"ל

דכיון דלית ביה ידות

אבר לו (ויקרא כז)

בבינדכי 'אפ"ב דכתיבכי

ידור דמשמע לה דר"ל

אנברא מ"מ כתיב כי

בנדור וזהו החפדו חע"ג

דגבי שבועה כתיב או

הרא לא תשנעו דמזהר

אנברא וא"ת ומנ"מ אי אסר חפלא עילויה או

איהו אחפלאי"ל דלענין

זה שחם היה חומר קונם שלא אוכל ככר

זה לא אמר כלום וכן

בכיבת ליתני ידות

נדרים כנדרים ותבני

לא אנשי איירי בהון

דתני ידות בתר כינויין

ולא משמע ליה להגיה

רנה לבנש המסכחה:

ההוא דסליק מינים

פתח ברישאיואם תאמר

גופיה דקתני (דף י)

ליהלמתניכנוי [נזירות] קודם דסליקתיניה וי"ל

דסליק מקרבן דקתני

יש מותרות לבעליהן:

ברישא ובנזיר נתי איכא

כי האי סוגיא ומשני

3"0 63 3"5 (*

ומסוכי

וליפרוש בריבא . דהא קאמרת

מחסרת:

כיכויין

כי האי דגבי

המשנה ולומר חנירישה כדר מהני מיהו לאו מעיקר כדר ועיקר שבועה דהא אמריכן בסוגיין

ידות קודם כינויין דלא דכדר ושבועה לא שוין בלישכייהו אלא מדין ידות הוא דמהני דכדר שאמרו בלשון שבועה כיון דפיו ולבו שוין לאסור "שבועה על עלמוה דלא אוושו כגון הכי במה מדליקין וכו' ליכא למיחש להו ובמתנימין אמ"פ שלא אמרו בלשון מדוקדק יד מיהא הוי וכן בשבועה שאמר ב נמי ליכא למיחש דלא מפרש אלא כינויי וידות והני חרמים ושבועות מקשי ליה מהניתין שבועה ככר זה עלי כיון שפיו ולבו שוין לאסור אכילתו מככר זה ב ונזיר בהני ליכא למימר דאוושן דהא לא לריך להו למיתני אלא אגב גם' משום דידר בשבועה מהני מדין יד אלא דבסוגיין דהכא בעיקר לשון נדר ובעיקר לשון שבועה איירינן: פתח בכנויין וכו׳. ותו ידות וכו׳. כ"ל דהכי פירושא ודאי תנא בכנויין פתח דאפילו אי אמרת דמתניתין

גבו׳ כל כינויי נדרים כנדרים מאי שנא גבי נזיר דלא קתני להו לכולהו ומאי שנא גבי נדרים דקתני לכולהו משום דנדר ושבועה כתיבי גבי הדדי תני תרתין וכיון דתני תרתין תני לכולהו וליתני כינוי שבועות בתר נדרים איידי דתנא נדרים דמיתםר חפצא עליה תנא נמי חרמים דמיתסר חפצא עליה לאפוקי שבועהדקאסר נפשיהמן חפצא פתח בכינויין כל כנויי גדרים ומפרש ידות האומר לחבירו מודר אני ממך ותו ידות אינשי איירי בהון והסורי מיחסרא והכי קתני כל כינויי נדרים כנדרים וידות נדרים כנדרים *וליפרוש כינוייז ברישא ההוא דסליק מיניה ההוא מפרש ברישא כדתנו "*במה מדליקין ובמה אין מדליקין אין מדליקין כו' *במה מומנין ובמה אין מומנין אין מומנין כו' *במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה לא תצא אשה וכל היכא דפתח לא מפרש ברישא והתנן *יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין ואלו נוחלין ומנחילין *יש מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהו מותרות ליבמיהו ואסורות לבעליהן ואלו מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן *ישמעונות שמן ולבונה שמן ולא לבונה ואלו מעונות שמן ולבונה *יש מעונות הגשה ואין מעונות תנופה תנופה ולא הגשה ואלו מעונות הגשה*יש בכור לנחלה ואין בכור לכהן בכור לכהזואין בכור לנחלהואיזהו בכור לנחלה ואין בכור לכהן הלין משום דאוושו ליהמפרש ההוא דפתח ברישא והא *במה בהמהיוצאה ובמה

גם׳ מ״ש גבי מיר דלא קתני לכולהו. דהתם קתני כל כינויי מירות (א) ותו לא מידי ולא קתני לכל הני דנדרים ושבועות: כתיבין בהדי הדדי . כל נדר וכל שבועת חיסר וכיון דחגב דקתני (ג) שבועות קתני לכולהו:וליתני שבועות בתר נדרים.כדכתיבי והדר ליתני לכולהו :

דמיתסר חפלא. דכי אמר דבר זה עלי בקרבן או בחרם אסר ליה לחפץ עליו ומשום הכי תני להו בהדי הדדי אבל כי אמר שבועה שלא אוכל דבר זה או שאיני נהנה מדבר זה איהו לא אסר לחפלא עליה אלא נפשיה אסר מההוא חפלא: פתח בכינוי ומפרש ידות. לאלתר מודר אכי ממך וכו' דהיינו ידות ולכתחילה ה"ל למתני' לפרש כינויין כגון קונם והדר ליסני ידות: ותו. אכתי איכא למיפרך ידות אינשי היכי שכחם התנא דלא קתני וידות נדרים כנדרים : איירי בהו. דודאי לא שכח להו לידות וחסורי מיחסרא וכו': וליפרוש. [מיר ב-1 (ג) אכתי אי בכיטיים איירי ברישא ליפרוש נמי ברישה קודם דפריש שנת כ: ידות: ההוא דסליק מיניה . כגון שם מו: ידות דסליק מינייהו ומפרש להו שם מ. לאלתר ברישא כדחנן במה מדליקין ונקיט במה אין מדליקין דסליק ביב קח. מיניה וכן כל הני: וכל היכא דפתח ביה לא מפרש ברישא והתנן יש נוחלין כו' ומפרש ברישה אלו נוחלין ומנחילין: הלין. פתח ברישא משום דאוושו ליה (ד) קתכי דיש כוחלין ומכחילין כפישין מהכי דלא מכחילין מנחום נע. וכן כל הני משום הכי מפרש להו לאלתר אע"ג דפתח בהו ברישא אבל הכא גבי נדרים וכן במה מדליקין בכורות מו. דלא נפישי ההוא דסליק מיניה פחח ברישת ל"א אוושו דקתני ארבעה דברי' כגון יש כוחלין ומכחילין כוחלין ולא מכחילין מכחילין ולא כוחלין לא כוחלין [שבת יא:] ולא מנחילין וכן בכולהו יש מותרום לבעליהן ותסורות ליבמיהן כו' הואיל

מסורת הע"ם

ותני כל הני מתחיל בההוא דפתח ברישא ומפרש יתיה דאם היה מפרש בההוא דסליק מיניה ברישא שמא ישכח את הראשונות אלא פתח בראשון ומפרש להו כסדרן אבל היכא גררא נסיב להו ומשום הכי לא שכח לקמייתא דלא לריך הכא כל כך דלא הויא עיקר אלא כינוי וידות בלבד וכמאן דלא חני להו לאחריני דמי: וכל שבופת איםר:

נדרים מידי דמיתסר חפנא עליה. דאיפור נדר הוא שמתפיסו בדבר הנדור ונחסר כמהו וכן כדמפרם במתכי' לאפוקי שבועה דאסר כי משנם שנשנם שלה יפשה דבר זה וכזיר שאומל הכיני נזיכ

פי' הרא"ש

הדדי. דכתיב כל נדר

וממילא נאסר ביין

ושבועה כתיבי

מיחסרא לא מיחסרא רישא שאין אדם מחסר בראש דבריו אלא באמלען וכיון דעל כרחיך בכנויים פתח אפילו תנא נמי ידות הוה ליה לפרושא ההוא דפתח בה ברישא . וְתוֹ ידות אנשינהו . שכחן שהרי לא הזכירן תחלה כדי שיפרש אותן . ומתרץ קושיא בתרייתא וקאמר איירי בהון וכו' . הָד בנת בינמוס מפרש – כלומר חסורי מחסרא : ולפרוש כנויין ברישא . כלומר אט"ג דחרלת קושיא בתרייתא מיהו קמייתא אכתי קשיא. ומתרלינן דאורחיה דתנא לפרושי ברשא ההיא דסליק מינה כדמנן במה מדליקין וכו' : וכל היפא דפחח בה לא מפרש בה ברשא . דקס"ד דכי מחרלינן ההוא דסליק מיניה הוה דכתיב במשם ודבה מפרש ברושא בדוקא קאמריכן דאי ליכא קפידא במילחא ") ה"ל להנא למתנינהו לכולהו בחדא ג'וונא ומשום הכי מקשי : ודתבן יש טחלין פן ימפה בהן לכך ומנחילין. הייט האב את הבנים. טחלין ולא מנחילין הייט האים את אמו : בניתרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן. מפרש בפרק יש מותרות דכמיב (ייקרא ה) נפש מפרש ההוא דכתיב רבו הדונו שוא את האומיר ויש לי את רבי בדיל הייט האים את החוד ביים בייל הייט האים הייט האים היי כהן הדיוט שנשא את האלמנה ויש לו אח כהן גדול. מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן. כהן גדול שקידש את האלמנה ויש לי אח כהן הדיוט : מעובות שמן ולבונה . מפרש בפרק כל המנחות מנחת הסלת והמחבת והמרחשת. שמן ולא לבונה . מנחת נסכים: אמ"פ שנחקר ביין איני בנמה בהמה באדך שערגות הגשה. שיגיש הכהן את המנחה בקרן דרומית מערבית דכתיב (ויקרא ו) זאת חורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני נאסר היין עליו אנא פנין בהמה באיסורא ה' . ומפרשי' בפ' היה מביא דהייט קרן דרומית מערבית: תנופה . כהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף: מעונה הגשה בנופ מלוי המיחות ואינה טעונה חנופה . הייט מנחם חוטא . טעונה חנופה ואינה טעונה הגשה . הייט לוג שמן של מצורע ואשמו והביכורים :

אינה יוצאה דלא אוושא וקתני יוצא גמל

ובתגלחת ובפומחה: וסו ידוח איפשי. כלותר שכח החנת תלשכותן ברשא דפריש להו במחני" היה לו לשנותן ברשא ולותר שהם כנדרים וכיולא בזה בשאר דוכחי לישלא דש"ס ידוח מאן דכר שמיהו אלא שלשון נדרים משורה: ואיה ספרים דגרסי ידות אינשי איירו בהו כלותר תי דבר בהם שהם כנדרים דתפרש להו וליפרוש כעיים ברישא כיון דפתת בהו : יש סעונות וכו' . יש תנחות סעונות מדו דבר בהם שהם כנדרים דתפרש בהו לישוב ההוא דפתר בהו ברישא . שבכל אחת יש ד' בבות ואי פשת בתאי דשליק לפי שהדברים ארוכים היה שוכת תקלתן : דתקרי ראשית אוט : ואין בטר לכהן . דלא הוי פער רחם : הלין משום דאושן תפרש ההוא דפתח בהו ברישא . שבכל אחת יש ד' בבות ואי פשת בתאי דשלים לפי שהדברים ארובים היה שוכת הפו

yados without even telling us that there is a concept of yados at all!³

The Gemara answers:

(The Tanna) is talking about them
and there (are words) missing
and this is how it should be learned
All kinuie nedarim
are like nedarim

וידות נְדָרִים

and yados nedarim

בּנְדָרִים

The Gemara answers that, in reality, the Tanna did mention yados and therefore that is why the Tanna explains them.

Does the Tanna First Explain the First Case of the Mishna or the Last Case of the Mishna?

And let (the Tanna) explain וְלִיפְרוֹשׁ kinuyim in the beginning

If the Tanna first mentions kinui nedarim before the yados of nedarim, why does the Tanna not first explain the case of kinuyim? Why does the Tanna first explain the case of yados?

The Gemara answers:

That one that he just left (i.e. just mentioned) דְּסְלֵיק מִינֵיה that one he explains in the beginning מְבָרֵשׁ בְּרֵישִׁא

The Gemara answers that there is a rule that if the Tanna mentions multiple cases, the Tanna will first explain the last case mentioned (i.e., the case that he just left) and not the first.

The Gemara will now bring several Mishnayos to prove this point, that the Tanna first explains the last case mentioned in the Mishna and not the first.

As we learned in a Mishna
with which (materials)
do we light (Shabbos candles)
and with which (materials)
and with which (materials)
do we not light
(the Mishna continues) we do not light etc. 4

In this Mishna, the Tanna first explains the second case and not the first. The Gemara brings another example.

With what
can we insulate (pots on Shabbos)
and with what can we not insulate
(the Mishna contuse and explains) we do not *פֿאַר אָין טוֹמְנִין פּוּי
insulate

And another example:

With which (jewelry etc.)
can a woman go out (on Shabbos)
and with what
can she not go out
(the Mishna continues and explains) a woman לא תַצֵּא אִשָּׁה cannot go out...6

From all these cases, we proved as we said previously, that when a Tanna lists multiple cases, the Tanna will first explain the last case and not the first.

The Gemara will now ask that from many other Mishnayos we see not this way. From these Misnayos, we will see cases in which the Tanna will first explain the first case mentioned in the Mishna and not the last.

3 שונה בדרים משונה – The Language of Meshecta Nedarim is Different

There is a famous expression that is found many times in the Rishonim, וברים משונה – that the language of Meshecta Nedarim is different. That is, the expressions and wordings of this meshecta are different than the other mesectos in Shas. The Rosh points out that our Gemara is one such example. The Gemara is asking that the Tanna is explaining something that was not yet mentioned in the Mishna. The typical way to ask this question is to say "ידות מאן דכר שמייהו" - "Yados, who mentioned them". However, the expression our Gemara uses is that the Tanna forgot to mention yados. And this is an illustration of how meshecta in written in a different syntax that the rest of Shas.

4 Which Materials Can You Use to Make Wicks for Shabbos Neiros (Shabbos Lamps)?

The Gemara in Meshecta Shabbos discusses which materials you are allowed to use for making the wicks of Shabbos neiros and which materials you cannot use. The Chachamim were concerned that if you use materials that do not produce a good, steady flame, the person might tip the oil-lamp (in order to

strengthen the flame) and by doing so he will transgress the issur of מעביר – the issur to light a fire on Shabbos.

⁵ The Issur of Hatmana (Insulating)

The Chachamim said that in certain cases it is assur to insulate your pots of food with certain materials. The Mishna is describing which materials are a problem.

⁶ What Can a Woman Wear Outside on Shabbos?

One is not allowed to carry objects in a public place on Shabbos. There is a concern with certain jewelry that if a woman would wear them outside, she might come to take them off and to carry them in a public place. To prevent this, the Chachamim said that she cannot wear them in a public place on Shabbos at all (i.e., it is assur to wear them even if she is not carrying them). This Mishna discusses which pieces of jewelry is problematic in light of this concern.

ומ"ש גבי כזיר דלה במ" כואי שנא גבי נדרים דתני כולהון. כלותר ואילו בתס' נזיר לא תנא אלאכל כנויי נזירות כנזירום: גדר ושבועה כתיבי גבי הדדי. דכתיב כי משום דנהר ושבועות ידור נדר לה' או השבע שבועה: איידי דתנה נדרים דמיחסר חפלה גבי הדדי כהיבי דכחי' עליה . כלומר שאוסר הככר עליו ואומר אכילת ככר זה עלי לאפוקי

איש כי ידור ידר או שבועה דאסר נפשיהמן חפלא. כלומר שאומר שבועה שלא אוכל ככר זה . יפליא לנדור נדר מיר ומהא משמע דאין שבועה בלשון נדר להזיר ת"מ שיקר פרשת ולא כדר בלשון שבועה הילכך כל שהחליף של זה בזה אין בדבריו כלום. ונדר כתיבן גבי הדדי וחיכח למידק דהתניח בפרקין (דף יב.) מימה גבי שבושות איזהו איסר האמור בחורה הרי עלי שלא אוכל בשר אלמא יש נדר בלשון מיר שבועה דהא שלא אוכל קאמר. ובפ׳ דמהדר ונקש כל כיטי שבוטות שתים בתרא נמי משמע דיש שבועה בלשון נדר דאמרינן התם לא חשו להזכירם : (דף כב.) באומר אכילה משחיהן עלי נדרים דמחסר חפלא שבועה והא האי לישנא דנדר הוא פילויה . דחתר ככל וקחתר ליה גבי שבועה חלתח מהני. זה קונם עלי שעושה "ל הככר פליו הקדם גבי י"ל דהני לישני לאו בדוקא נקיט חרמים נמי אסר חפלא להו דההוא דאיזהו איסר האמור טל נפשיה דגלי הרא אשר בתורה לא אתא אלא לאשמועינן דרך יחרים [איש להי] מכל איסר ע"י התפסה ומש"ה לא דק משמש דהחפן יהיה חרם בלישניה ולעולם במוליאו בלשון נדר קאמר . וההיא גמי דאמריגן אכילה משתיהן עלי שבועה לאו דוקא דאמר ידור כדר דר"ל דמחפי' בהאי לישנא אלא דאמר שבועה שלא אוכל שתיהן אלא דהתם איידי דאמר השבע שבועה מ"ת גלי לעיל מינה באומר אכילה משמיהן עלי קונם דהוא לישנא דוקא דנדר אמר למי אכילה משתיהן עלי שבועה ולאו דוקא וכן דעת ר"ח ז"ל והרב בן מג"ש ז"ל ולזה הסכים הרשב"א ז"ל. ובירושלמי אפליג בהאי דינא דאמרינן התם דר' יודן ורבי ורבי מונא סברי אמר גבי בבועה להפך: אין כדר בלשון שבועה ואין שבועה ותו ידות אכבי . פי׳ אין כדר בלשון שבועה ואין שבועה בלשון נדר ורבי יוסי פליג עלייהו ומשמע דקיימא לן כרבים . אבל הרמב"ן ז"ל כתב בהלכות נדרים שלו דליכא לשבושי הכך סוגיא ולמימר דלא דייקי בלישנייהו אלא ודאי נדר באמרו בלשון שבועה ושבועה בלשון

תני כולהו. פי' חדמים

ושבועות ונדרים ומשני

השבע שבועה אע"ג

דגבי מיר כחיב כי

נדרים לאו התם כתיב

אבל עיקר פ' שבועות

כיטי שכועות כשטעות

כזיכות ככזיכות וי"ל

דכיון דלית ביה ידות

אבר לו (ויקרא כז)

בבינדכי 'אפ"ב דכתיבכי

ידור דמשמע לה דר"ל

אנברא מ"מ כתיב כי

בנדור וזהו החפדו חע"ג

דגבי שבועה כתיב או

הרא לא תשנעו דמזהר

אנברא וא"ת ומנ"מ אי אסר חפלא עילויה או

איהו אחפלאי"ל דלענין

זה שחם היה חומר קונם שלא אוכל ככר

זה לא אמר כלום וכן

בכיבת ליתני ידות

נדרים כנדרים ותבני

לא אנשי איירי בהון

דתני ידות בתר כינויין

ולא משמע ליה להגיה

רנה לבנש המסכחה:

ההוא דסליק מינים

פתח ברישאיואם תאמר

גופיה דקתני (דף י)

ליהלמתניכנוי [נזירות] קודם דסליקתיניה וי"ל

דסליק מקרבן דקתני

יש מותרות לבעליהן:

ברישא ובנזיר נתי איכא

כי האי סוגיא ומשני

3"0 63 3"5 (*

ומסוכי

וליפרוש בריבא . דהא קאמרת

ממסכת

כיכויין

כי האי דגבי

המשנה ולומר חנירישה כדר מהני מיהו לאו מעיקר כדר ועיקר שבועה דהא אמריכן בסוגיין

ידות קודם כינויין דלא דכדר ושבועה לא שוין בלישכייהו אלא מדין ידות הוא דמהני דכדר שאמרו בלשון שבועה כיון דפיו ולבו שוין לאסור "שבועה על עלמוה דלא אוושו כגון הכי במה מדליקין וכו' ליכא למיחש להו ובמתנימין אמ"פ שלא אמרו בלשון מדוקדק יד מיהא הוי וכן בשבועה שאמר ב נמי ליכא למיחש דלא מפרש אלא כינויי וידות והני חרמים ושבועות מקשי ליה מהניתין שבועה ככר זה עלי כיון שפיו ולבו שוין לאסור אכילתו מככר זה ב ונזיר בהני ליכא למימר דאוושן דהא לא לריך להו למיתני אלא אגב גם' משום דידר בשבועה מהני מדין יד אלא דבסוגיין דהכא בעיקר לשון נדר ובעיקר לשון שבועה איירינן: פתח בכנויין וכו׳. ותו ידות וכו׳. כ"ל דהכי פירושא ודאי תנא בכנויין פתח דאפילו אי אמרת דמתניתין

גבו׳ כל כינויי נדרים כנדרים מאי שנא גבי נזיר דלא קתני להו לכולהו ומאי שנא גבי נדרים דקתני לכולהו משום דנדר ושבועה כתיבי גבי הדדי תני תרתין וכיון דתני תרתין תני לכולהו וליתני כינוי שבועות בתר נדרים איידי דתנא נדרים דמיתםר חפצא עליה תנא נמי חרמים דמיתסר חפצא עליה לאפוקי שבועהדקאסר נפשיהמן חפצא פתח בכינויין כל כנויי גדרים ומפרש ידות האומר לחבירו מודר אני ממך ותו ידות אינשי איירי בהון והסורי מיחסרא והכי קתני כל כינויי נדרים כנדרים וידות נדרים כנדרים *וליפרוש כינוייז ברישא ההוא דסליק מיניה ההוא מפרש ברישא כדתנו "*במה מדליקין ובמה אין מדליקין אין מדליקין כו' *במה מומנין ובמה אין מומנין אין מומנין כו' *במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה לא תצא אשה וכל היכא דפתח לא מפרש ברישא והתנן *יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין ואלו נוחלין ומנחילין *יש מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהו מותרות ליבמיהו ואסורות לבעליהן ואלו מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן *ישמעונות שמן ולבונה שמן ולא לבונה ואלו מעונות שמן ולבונה *יש מעונות הגשה ואין מעונות תנופה תנופה ולא הגשה ואלו מעונות הגשה*יש בכור לנחלה ואין בכור לכהן בכור לכהזואין בכור לנחלהואיזהו בכור לנחלה ואין בכור לכהן הלין משום דאוושו ליהמפרש ההוא דפתח ברישא והא *במה בהמהיוצאה ובמה

גם׳ מ״ש גבי מיר דלא קתני לכולהו. דהתם קתני כל כינויי מירות (א) ותו לא מידי ולא קתני לכל הני דנדרים ושבועות: כתיבין בהדי הדדי . כל נדר וכל שבועת חיסר וכיון דחגב דקתני (ג) שבועות קתני לכולהו:וליתני שבועות בתר נדרים.כדכתיבי והדר ליתני לכולהו :

דמיתסר חפלא. דכי אמר דבר זה עלי בקרבן או בחרם אסר ליה לחפץ עליו ומשום הכי תני להו בהדי הדדי אבל כי אמר שבועה שלא אוכל דבר זה או שאיני נהנה מדבר זה איהו לא אסר לחפלא עליה אלא נפשיה אסר מההוא חפלא: פתח בכינוי ומפרש ידות. לאלתר מודר אכי ממך וכו' דהיינו ידות ולכתחילה ה"ל למתני' לפרש כינויין כגון קונם והדר ליסני ידות: ותו. אכתי איכא למיפרך ידות אינשי היכי שכחם התנא דלא קתני וידות נדרים כנדרים: איירי בהו. דודאי לא שכח להו לידות וחסורי מיחסרא וכו': וליפרוש. [מיר ב-1 (ג) אכתי אי בכיטיים איירי ברישא ליפרוש נמי ברישה קודם דפריש שנת כ: ידות: ההוא דסליק מיניה . כגון שם מו: ידות דסליק מינייהו ומפרש להו שם מ. לאלתר ברישא כדחנן במה מדליקין ונקיט במה אין מדליקין דסליק ביב קח. מיניה וכן כל הני: וכל היכא דפתח ביה לא מפרש ברישא והתנן יש נוחלין כו' ומפרש ברישה אלו נוחלין ומנחילין: הלין. פתח ברישא משום דאוושו ליה (ד) קתכי דיש כוחלין ומכחילין כפישין מהכי דלא מכחילין מנחום נע. וכן כל הני משום הכי מפרש להו לאלתר אע"ג דפתח בהו ברישא אבל הכא גבי נדרים וכן במה מדליקין בכורות מו. דלא נפישי ההוא דסליק מיניה פחח ברישת ל"א אוושו דקתני ארבעה דברי' כגון יש כוחלין ומכחילין כוחלין ולא מכחילין מכחילין ולא כוחלין לא כוחלין [שבת יא:] ולא מנחילין וכן בכולהו יש מותרום לבעליהן ותסורות ליבמיהן כו' הואיל

מסורת הע"ם

ותני כל הני מתחיל בההוא דפתח ברישא ומפרש יתיה דאם היה מפרש בההוא דסליק מיניה ברישא שמא ישכח את הראשונות אלא פתח בראשון ומפרש להו כסדרן אבל היכא גררא נסיב להו ומשום הכי לא שכח לקמייתא דלא לריך הכא כל כך דלא הויא עיקר אלא כינוי וידות בלבד וכמאן דלא חני להו לאחריני דמי: וכל שבופת איםר:

נדרים מידי דמיתסר חפנא עליה. דאיפור נדר הוא שמתפיסו בדבר הנדור ונחסר כמהו וכן כדמפרם במתכי' לאפוקי שבועה דאסר כי משנם שנשנם שלה יפשה דבר זה וכזיר שאומל הכיני נזיכ

פי' הרא"ש

הדדי. דכתיב כל נדר

וממילא נאסר ביין

ושבועה כתיבי

מיחסרא לא מיחסרא רישא שאין אדם מחסר בראש דבריו אלא באמלען וכיון דעל כרחיך בכנויים פתח אפילו תנא נמי ידות הוה ליה לפרושא ההוא דפתח בה ברישא . וְתוֹ ידות אנשינהו . שכחן שהרי לא הזכירן תחלה כדי שיפרש אותן . ומתרץ קושיא בתרייתא וקאמר איירי בהון וכו' . הָד בנת בינמוס מפרש – כלומר חסורי מחסרא : ולפרוש כנויין ברישא . כלומר אט"ג דחרלת קושיא בתרייתא מיהו קמייתא אכתי קשיא. ומתרלינן דאורחיה דתנא לפרושי ברשא ההיא דסליק מינה כדמנן במה מדליקין וכו' : וכל היפא דפחח בה לא מפרש בה ברשא . דקס"ד דכי מחרלינן ההוא דסליק מיניה הוה דכתיב במשם ודבה מפרש ברושא בדוקא קאמריכן דאי ליכא קפידא במילחא ") ה"ל להנא למתנינהו לכולהו בחדא ג'וונא ומשום הכי מקשי : ודתבן יש טחלין פן ימפה בהן לכך ומנחילין. הייט האב את הבנים. טחלין ולא מנחילין הייט האים את אמו : בניתרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן. מפרש בפרק יש מותרות דכמיב (ייקרא ה) נפש מפרש ההוא דכתיב רבו הדונו שוא את האומיר ויש לי את רבי בדיל הייט האים את החוד ביים בייל הייט האים הייט האים היי כהן הדיוט שנשא את האלמנה ויש לו אח כהן גדול. מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן. כהן גדול שקידש את האלמנה ויש לי אח כהן הדיוט : מעובות שמן ולבונה . מפרש בפרק כל המנחות מנחת הסלת והמחבת והמרחשת. שמן ולא לבונה . מנחת נסכים: אמ"פ שנחקר ביין איני בנמה בהמה באדך שערגות הגשה. שיגיש הכהן את המנחה בקרן דרומית מערבית דכתיב (ויקרא ו) זאת חורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני נאסר היין עליו אנא פנין בהמה באיסורא ה' . ומפרשי' בפ' היה מביא דהייט קרן דרומית מערבית: תנופה . כהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף: מעונה הגשה בנופ מלוי המיחות ואינה טעונה חנופה . הייט מנחם חוטא . טעונה חנופה ואינה טעונה הגשה . הייט לוג שמן של מצורע ואשמו והביכורים :

אינה יוצאה דלא אוושא וקתני יוצא גמל

ובתגלחת ובפומחה: וסו ידוח איפשי. כלותר שכח החנת תלשכותן ברשא דפריש להו במחני" היה לו לשנותן ברשא ולותר שהם כנדרים וכיולא בזה בשאר דוכחי לישלא דש"ס ידוח מאן דכר שמיהו אלא שלשון נדרים משורה: ואיה ספרים דגרסי ידות אינשי איירו בהו כלותר תי דבר בהם שהם כנדרים דתפרש להו וליפרוש כעיים ברישא כיון דפתת בהו : יש סעונות וכו' . יש תנחות סעונות מדו דבר בהם שהם כנדרים דתפרש בהו לישוב ההוא דפתר בהו ברישא . שבכל אחת יש ד' בבות ואי פשת בתאי דשליק לפי שהדברים ארוכים היה שוכת תקלתן : דתקרי ראשית אוט : ואין בטר לכהן . דלא הוי פער רחם : הלין משום דאושן תפרש ההוא דפתח בהו ברישא . שבכל אחת יש ד' בבות ואי פשת בתאי דשלים לפי שהדברים ארובים היה שוכת הפו

And wherever	וְכָל הֵיכָא
that (the Tanna) opens (starts with a particular case)	ប្រវិទិដ
(the Tanna) does not explain it	לָא מְפָרֵשׁ
in the beginning!	בְּרִישָׁא
But we learned in a Mishna	וְהָתְנֵן
there are those who inherit	יֵשׁ נוֹחֲלִין
and give over to inherit	וּמַנְחִילִין
(and there are) those who inherit	נוֹחֲלִין
and do not give over to inherit	וְלֹאׁ מַנְחִילִין
(the Tanna then explains) and these are those	וְאֵלוּ
who inherit	נוֹחֲלִין
and give over to inherit	⁷ וּמַנְחִילִין
From this Mishna, we see clearly that the Tan	na will first

explain the first case and not the last.

The next example:

There are those (women) ישׁ who are mutur to their husbands מותרות לבעליהן and assur to their yevamos וַאֲסוּרוֹת לִיִבְמֵיהֶן (and there are those) that are mutur מותרות to their yevamin ליבמיהן and assur to their husbands וַאֲסוּרוֹת לְבַעֲלֵיהֶן (the Mishna then explains) these are those ואלו who are mutur מותרות to their husbands לָבַע<u>ל</u>יהָן and assur to their yevamin אַאַסורות לְיִבְמֵיהֶן8

Another example:

⁷ People Who Inherit and People Who Give Over to Inherit

This Mishna discusses those who inherit each other, those who just inherit, and those who give over to inherit but do not inherit. For example, a father and son inherit each other. If a son dies, the father inherits him. And if the father dies, the son inherits him. A son inherits his mother, but if the son dies the mother does not inherit him. Therefore, it can be said that the son inherits but does not give over to inherit to his mother. And the mother is the opposite. She gives over to inherit to her son but does not inherit him.

⁸ Those Who Are Mutur to Their Husbands but Not to Their Yevamin and Those Who Are Mutur to Their Yevamin but Not to their Husbands

If a man dies without children, there is a mitzvah for his brother (called the yavam) to marry his wife, this is the mitzvah of yibum (if they do not want to get married, they do chalitzah). The Mishna tells us that there are certain cases in which the woman is assur to the yavam although she was mutur to her husband, and there are even cases in which she is mutur to her yavam, although she was assur to her husband.

The Ran explains these cases as follows. A Kohen Gadol is assur to marry an almanah (widow). Therefore, if a Kohen Gadol's brother dies without children, although this woman was mutur to her husband, she is now assur to her yavam, i.e., to the Kohen Gadol (as she is now an almanah).

And if the Kohen Gadol married an almanah b'issur (i.e., he married her even though he was not allowed to do so), then when he dies without children, although she was assur to her husband, she will be mutur to his brother, the yavam (a regular Kohen is mutur to marry an almanah).

There are those	יֵשׁ
(korban minchos) that require	טְעוּנוֹת <i>נ</i>
oil and levona	שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה
(and there are those that require) oil	ψֶٰמֶן
and not levona	וְלֹא לְבוֹנָה
(the Tanna then explains) these are those	וְאֵלוּ
(korban minchos that) require	טעונות י
oil and levona	°שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה

And the next example:

The last example:

From all of these cases, we see not as we said before. Before we said that the Tanna would first explain the last case of the

⁹ The Different Types of Korban Minchos

There are many distinct types of Korban Minchos. Some require both oil and levona (commonly translated as frankincense), some require just one of these, and some require none of these. The Mishna goes through all the different possibilities.

10 Hagasha and T'nufa

Certain korban minchos require hagasha, this is the procedure in which the mincha is brought close to the southwestern corner of the mizbayach. Other minchos require t'nufa — waving, this is a procedure in which the Kohen places his hands under the person's hands and together they pick it up and wave it. This Mishna tells us which minchos require what.

¹¹ The Different Types of Bechorim (firstborns)

A Bechor (firstborn) receives a double inheritance and a Bechor must be redeemed from a Kohen. The Mishna tells us that one could be a Bechor for both these dinin or for just one of them. This is because in order to receive a double-portion in the inheritance, one must be a Bechor from the father, and in order to be chayiv to be redeemed, the child must be the firstborn of the mother. Therefore, a firstborn from both the father and mother would be a firstborn for both inheritance and for the Kohen, a firstborn of only the father (i.e., the father married a woman that had already had children) is only a Bechor for inheritance, and a child who is only a firstborn from the mother (i.e. the father who already had children married a woman who did not yet have children) will be a bechor for only the Kohen and not for inheritance.

ומ"ש גבי כזיר דלה במ" כואי שנא גבי נדרים דתני כולהון. כלותר ואילו בתס' נזיר לא תנא אלאכל כנויי נזירות כנזירום: גדר ושבועה כתיבי גבי הדדי. דכתיב כי משום דנהר ושבועות ידור נדר לה' או השבע שבועה: איידי דתנה נדרים דמיחסר חפלה גבי הדדי כהיבי דכחי' עליה . כלומר שאוסר הככר עליו ואומר אכילת ככר זה עלי לאפוקי

איש כי ידור ידר או שבועה דאסר נפשיהמן חפלא. כלומר שאומר שבועה שלא אוכל ככר זה . יפליא לנדור נדר מיר ומהא משמע דאין שבועה בלשון נדר להזיר ת"מ שיקר פרשת ולא כדר בלשון שבועה הילכך כל שהחליף של זה בזה אין בדבריו כלום. ונדר כתיבן גבי הדדי וחיכח למידק דהתניח בפרקין (דף יב.) מימה גבי שבושות איזהו איסר האמור בחורה הרי עלי שלא אוכל בשר אלמא יש נדר בלשון מיר שבועה דהא שלא אוכל קאמר. ובפ׳ דמהדר ונקש כל כיטי שבוטות שתים בתרא נמי משמע דיש שבועה בלשון נדר דאמרינן התם לא חשו להזכירם : (דף כב.) באומר אכילה משחיהן עלי נדרים דמחסר חפלא שבועה והא האי לישנא דנדר הוא פילויה . דחתר ככל וקחתר ליה גבי שבועה חלתח מהני. זה קונם עלי שעושה "ל הככר פליו הקדם גבי י"ל דהני לישני לאו בדוקא נקיט חרמים נמי אסר חפלא להו דההוא דאיזהו איסר האמור טל נפשיה דגלי הרא אשר בתורה לא אתא אלא לאשמועינן דרך יחרים [איש להי] מכל איסר ע"י התפסה ומש"ה לא דק משמש דהחפן יהיה חרם בלישניה ולעולם במוליאו בלשון נדר קאמר . וההיא גמי דאמריגן אכילה משתיהן עלי שבועה לאו דוקא דאמר ידור כדר דר"ל דמחפי' בהאי לישנא אלא דאמר שבועה שלא אוכל שתיהן אלא דהתם איידי דאמר השבע שבועה מ"ת גלי לעיל מינה באומר אכילה משמיהן עלי קונם דהוא לישנא דוקא דנדר אמר למי אכילה משתיהן עלי שבועה ולאו דוקא וכן דעת ר"ח ז"ל והרב בן מג"ש ז"ל ולזה הסכים הרשב"א ז"ל. ובירושלמי אפליג בהאי דינא דאמרינן התם דר' יודן ורבי ורבי מונא סברי אמר גבי בבועה להפך: אין כדר בלשון שבועה ואין שבועה ותו ידות אכבי . פי׳ אין כדר בלשון שבועה ואין שבועה בלשון נדר ורבי יוסי פליג עלייהו ומשמע דקיימא לן כרבים . אבל הרמב"ן ז"ל כתב בהלכות נדרים שלו דליכא לשבושי הכך סוגיא ולמימר דלא דייקי בלישנייהו אלא ודאי נדר באמרו בלשון שבועה ושבועה בלשון

תני כולהו. פי' חדמים

ושבועות ונדרים ומשני

השבע שבועה אע"ג

דגבי מיר כחיב כי

נדרים לאו התם כתיב

אבל עיקר פ' שבועות

כיטי שכועות כשטעות

כזיכות ככזיכות וי"ל

דכיון דלית ביה ידות

אבר לו (ויקרא כז)

בבינדכי 'אפ"ב דכתיבכי

ידור דמשמע לה דר"ל

אנברא מ"מ כתיב כי

בנדור וזהו החפדו חע"ג

דגבי שבועה כתיב או

הרא לא תשנעו דמזהר

אנברא וא"ת ומנ"מ אי אסר חפלא עילויה או

איהו אחפלאי"ל דלענין

זה שחם היה חומר קונם שלא אוכל ככר

זה לא אמר כלום וכן

בכיבת ליתני ידות

נדרים כנדרים ותבני

לא אנשי איירי בהון

דתני ידות בתר כינויין

ולא משמע ליה להגיה

רנה לבנש המסכחה:

ההוא דסליק מינים

פתח ברישאיואם תאמר

גופיה דקתני (דף י)

ליהלמתניכנוי [נזירות] קודם דסליקתיניה וי"ל

דסליק מקרבן דקתני

יש מותרות לבעליהן:

ברישא ובנזיר נתי איכא

כי האי סוגיא ומשני

3"0 63 3"5 (*

ומסוכי

וליפרוש בריבא . דהא קאמרת

ממסכת

כיכויין

כי האי דגבי

המשנה ולומר חנירישה כדר מהני מיהו לאו מעיקר כדר ועיקר שבועה דהא אמריכן בסוגיין

ידות קודם כינויין דלא דכדר ושבועה לא שוין בלישכייהו אלא מדין ידות הוא דמהני דכדר שאמרו בלשון שבועה כיון דפיו ולבו שוין לאסור "שבועה על עלמוה דלא אוושו כגון הכי במה מדליקין וכו' ליכא למיחש להו ובמתנימין אמ"פ שלא אמרו בלשון מדוקדק יד מיהא הוי וכן בשבועה שאמר ב נמי ליכא למיחש דלא מפרש אלא כינויי וידות והני חרמים ושבועות מקשי ליה מהניתין שבועה ככר זה עלי כיון שפיו ולבו שוין לאסור אכילתו מככר זה ב ונזיר בהני ליכא למימר דאוושן דהא לא לריך להו למיתני אלא אגב גם' משום דידר בשבועה מהני מדין יד אלא דבסוגיין דהכא בעיקר לשון נדר ובעיקר לשון שבועה איירינן: פתח בכנויין וכו׳. ותו ידות וכו׳. כ"ל דהכי פירושא ודאי תנא בכנויין פתח דאפילו אי אמרת דמתניתין

גבו׳ כל כינויי נדרים כנדרים מאי שנא גבי נזיר דלא קתני להו לכולהו ומאי שנא גבי נדרים דקתני לכולהו משום דנדר ושבועה כתיבי גבי הדדי תני תרתין וכיון דתני תרתין תני לכולהו וליתני כינוי שבועות בתר נדרים איידי דתנא נדרים דמיתםר חפצא עליה תנא נמי חרמים דמיתסר חפצא עליה לאפוקי שבועהדקאסר נפשיהמן חפצא פתח בכינויין כל כנויי גדרים ומפרש ידות האומר לחבירו מודר אני ממך ותו ידות אינשי איירי בהון והסורי מיחסרא והכי קתני כל כינויי נדרים כנדרים וידות נדרים כנדרים *וליפרוש כינוייז ברישא ההוא דסליק מיניה ההוא מפרש ברישא כדתנו "*במה מדליקין ובמה אין מדליקין אין מדליקין כו' *במה מומנין ובמה אין מומנין אין מומנין כו' *במה אשה יוצאה ובמה אינה יוצאה לא תצא אשה וכל היכא דפתח לא מפרש ברישא והתנן *יש נוחלין ומנחילין נוחלין ולא מנחילין ואלו נוחלין ומנחילין *יש מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהו מותרות ליבמיהו ואסורות לבעליהן ואלו מותרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן *ישמעונות שמן ולבונה שמן ולא לבונה ואלו מעונות שמן ולבונה *יש מעונות הגשה ואין מעונות תנופה תנופה ולא הגשה ואלו מעונות הגשה*יש בכור לנחלה ואין בכור לכהן בכור לכהזואין בכור לנחלהואיזהו בכור לנחלה ואין בכור לכהן הלין משום דאוושו ליהמפרש ההוא דפתח ברישא והא *במה בהמהיוצאה ובמה

גם׳ מ״ש גבי מיר דלא קתני לכולהו. דהתם קתני כל כינויי מירות (א) ותו לא מידי ולא קתני לכל הני דנדרים ושבועות: כתיבין בהדי הדדי . כל נדר וכל שבועת חיסר וכיון דחגב דקתני (ג) שבועות קתני לכולהו:וליתני שבועות בתר נדרים.כדכתיבי והדר ליתני לכולהו :

דמיתסר חפלא. דכי אמר דבר זה עלי בקרבן או בחרם אסר ליה לחפץ עליו ומשום הכי תני להו בהדי הדדי אבל כי אמר שבועה שלא אוכל דבר זה או שאיני נהנה מדבר זה איהו לא אסר לחפלא עליה אלא נפשיה אסר מההוא חפלא: פתח בכינוי ומפרש ידות. לאלתר מודר אכי ממך וכו' דהיינו ידות ולכתחילה ה"ל למתני' לפרש כינויין כגון קונם והדר ליסני ידות: ותו. אכתי איכא למיפרך ידות אינשי היכי שכחם התנא דלא קתני וידות נדרים כנדרים : איירי בהו. דודאי לא שכח להו לידות וחסורי מיחסרא וכו': וליפרוש. [מיר ב-1 (ג) אכתי אי בכיטיים איירי ברישא ליפרוש נמי ברישה קודם דפריש שנת כ: ידות: ההוא דסליק מיניה . כגון שם מו: ידות דסליק מינייהו ומפרש להו שם מ. לאלתר ברישא כדחנן במה מדליקין ונקיט במה אין מדליקין דסליק ביב קח. מיניה וכן כל הני: וכל היכא דפתח ביה לא מפרש ברישא והתנן יש נוחלין כו' ומפרש ברישה אלו נוחלין ומנחילין: הלין. פתח ברישא משום דאוושו ליה (ד) קתכי דיש כוחלין ומכחילין כפישין מהכי דלא מכחילין מנחום נע. וכן כל הני משום הכי מפרש להו לאלתר אע"ג דפתח בהו ברישא אבל הכא גבי נדרים וכן במה מדליקין בכורות מו. דלא נפישי ההוא דסליק מיניה פחח ברישת ל"א אוושו דקתני ארבעה דברי' כגון יש כוחלין ומכחילין כוחלין ולא מכחילין מכחילין ולא כוחלין לא כוחלין [שבת יא:] ולא מנחילין וכן בכולהו יש מותרום לבעליהן ותסורות ליבמיהן כו' הואיל

מסורת הע"ם

ותני כל הני מתחיל בההוא דפתח ברישא ומפרש יתיה דאם היה מפרש בההוא דסליק מיניה ברישא שמא ישכח את הראשונות אלא פתח בראשון ומפרש להו כסדרן אבל היכא גררא נסיב להו ומשום הכי לא שכח לקמייתא דלא לריך הכא כל כך דלא הויא עיקר אלא כינוי וידות בלבד וכמאן דלא חני להו לאחריני דמי: וכל שבופת איםר:

נדרים מידי דמיתסר חפנא עליה. דאיפור נדר הוא שמתפיסו בדבר הנדור ונחסר כמהו וכן כדמפרם במתכי' לאפוקי שבועה דאסר כי משנם שנשנם שלה יפשה דבר זה וכזיר שאומל הכיני נזיכ

פי' הרא"ש

הדדי. דכתיב כל נדר

וממילא נאסר ביין

ושבועה כתיבי

מיחסרא לא מיחסרא רישא שאין אדם מחסר בראש דבריו אלא באמלען וכיון דעל כרחיך בכנויים פתח אפילו תנא נמי ידות הוה ליה לפרושא ההוא דפתח בה ברישא . וְתוֹ ידות אנשינהו . שכחן שהרי לא הזכירן תחלה כדי שיפרש אותן . ומתרץ קושיא בתרייתא וקאמר איירי בהון וכו' . הָד בנת בינמוס מפרש – כלומר חסורי מחסרא : ולפרוש כנויין ברישא . כלומר אט"ג דחרלת קושיא בתרייתא מיהו קמייתא אכתי קשיא. ומתרלינן דאורחיה דתנא לפרושי ברשא ההיא דסליק מינה כדמנן במה מדליקין וכו' : וכל היפא דפחח בה לא מפרש בה ברשא . דקס"ד דכי מחרלינן ההוא דסליק מיניה הוה דכתיב במשם ודבה מפרש ברושא בדוקא קאמריכן דאי ליכא קפידא במילחא ") ה"ל להנא למתנינהו לכולהו בחדא ג'וונא ומשום הכי מקשי : ודתבן יש טחלין פן ימפה בהן לכך ומנחילין. הייט האב את הבנים. טחלין ולא מנחילין הייט האים את אמו : בניתרות לבעליהן ואסורות ליבמיהן. מפרש בפרק יש מותרות דכמיב (ייקרא ה) נפש מפרש ההוא דכתיב רבו הדונו שוא את האומיר ויש לי את רבי בדיל הייט האים את החוד ביים בייל הייט האים הייט האים היי כהן הדיוט שנשא את האלמנה ויש לו אח כהן גדול. מותרות ליבמיהן ואסורות לבעליהן. כהן גדול שקידש את האלמנה ויש לי אח כהן הדיוט : מעובות שמן ולבונה . מפרש בפרק כל המנחות מנחת הסלת והמחבת והמרחשת. שמן ולא לבונה . מנחת נסכים: אמ"פ שנחקר ביין איני בנמה בהמה באדך שערגות הגשה. שיגיש הכהן את המנחה בקרן דרומית מערבית דכתיב (ויקרא ו) זאת חורת המנחה הקרב אותה בני אהרן לפני נאסר היין עליו אנא פנין בהמה באיסורא ה' . ומפרשי' בפ' היה מביא דהייט קרן דרומית מערבית: תנופה . כהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף: מעונה הגשה בנופ מלוי המיחות ואינה טעונה חנופה . הייט מנחם חוטא . טעונה חנופה ואינה טעונה הגשה . הייט לוג שמן של מצורע ואשמו והביכורים :

אינה יוצאה דלא אוושא וקתני יוצא גמל

ובתגלחת ובפומחה: וסו ידוח איפשי. כלותר שכח החנת תלשכותן ברשא דפריש להו במחני" היה לו לשנותן ברשא ולותר שהם כנדרים וכיולא בזה בשאר דוכחי לישלא דש"ס ידוח מאן דכר שמיהו אלא שלשון נדרים משורה: ואיה ספרים דגרסי ידות אינשי איירו בהו כלותר תי דבר בהם שהם כנדרים דתפרש להו וליפרוש כעיים ברישא כיון דפתת בהו : יש סעונות וכו' . יש תנחות סעונות מדו דבר בהם שהם כנדרים דתפרש בהו לישוב ההוא דפתר בהו ברישא . שבכל אחת יש ד' בבות ואי פשת בתאי דשליק לפי שהדברים ארוכים היה שוכת תקלתן : דתקרי ראשית אוט : ואין בטר לכהן . דלא הוי פער רחם : הלין משום דאושן תפרש ההוא דפתח בהו ברישא . שבכל אחת יש ד' בבות ואי פשת בתאי דשלים לפי שהדברים ארובים היה שוכת הפו

Mishna and not the first, and yet from all of these cases, we see not this way.

The Gemara answers:

These (Misnayos)

because they are many (halachos)

(and therefore) he (the Tanna first) explains

the one

that he started with

in the beginning

The Ran explains that the Gemara is answering that although typically the Tanna will first explain the last case, there is an overriding factor in all the previous Mishnayos. In all the earlier Misnayos the Tanna is listing many different cases, and therefore he could not explain them in reverse order. That is, if the Tanna would start to explain the last case first, this would lead people to become confused as they will have to keep track of all the cases, and therefore to prevent this confusion the Tanna will explain the cases in the order in which they are listed (i.e., the first one first).

But in a Mishna in which the Tanna is not listing many cases, the Tanna would start to explain the last case. For example, our Mishna. In our Mishna, the Tanna just mentions two halachos, the halachos of kinuyim and the halachos of yados. Therefore, the Tanna could first start to explain the halachos of yados without the concern that anyone will get confused.

The Gemara now asks:

But	וְהָא
(the Mishna says) with what	កខ្លុំ
can an animal go out	בְּהֵמָה יוֹצְאָה
and with what	กตุฐา
(can the animal) not go out	אֵינָהּ יוֹצְאָה
(and in this Mishna) that does not have many cases	דְּלָא אָוְושָׁא
(and yet it still) teaches	וְקָתָנֵי
a camel can go out	יוצא נְמָל 12

The Gemara had said that unless a Mishna has many cases, the Tanna would always start to explain the last case of the Mishna first, and yet from this Mishna we see not that way. In this Mishna, there are precisely two cases, and yet the Tanna starts to explain the first case first and not the last case .

¹² What Is an Animal Allowed to Go Out with On Shabbos?

A Jew is not allowed to have his animal do melacha (work) on Shabbos. As such, it would be assur to allow an animal to go outside carrying things. Therefore, it must be determined which things on an animal are considered its

Nedarim 3a

The Order of Listing and Explaining the Cases of the Mishna

The last daf ended off with a discussion of which case the Tanna typically explains first, the first case of the Mishna or the last. The Gemara had said that the Tanna would always explain the last case first unless the Mishna listed many cases. If the Mishna lists many cases, the Tanna will first explain the first case to avoid confusion. However, the Gemara brought a Mishna that listed only two cases, and yet the Tanna still explained the first case first. And because of this problem, the Gemara was left with the question of what the standard procedure of the Tanna is when explaining the different cases of a Mishna.

The Gemara now says:

Rather	אֶלָא
it is 'lav davka' – not particular	לָאו דַּוְוּקָא
there are times	זִימְנִין
(that the Tanna) will explain the case	מְפָרֵשׁ הָּהוּא
he opened (started) with	ָהַתָּח הַיִּבְּתָּח
in the beginning	בְּרֵישָׁא
(and there are) times	זִימְנִין
that the one	הָהוּא
that he ended with (the last case)	דְּסָלֵיק
he will explain in the beginning	מְפָרֵשׁ בְּרֵישָׁא

In other words, there is no rule or reason why the Tanna will first explain the last case or why he would first explain the first case.¹³

The Gemara gives a second answer to explain the why the halachos of yados are explained before the halachos of kinuyim:

Or if you want we can say	וְאִיבָּעֵית אֵימָא
yados	יָדוֹת
since they are learned from a drasha	אַיְידֵי דְאָתְנָין מִדְרָשָׁא
we explain them first	מְפָרֵשׁ לְהוֹן בְּרֵישָׁא

Since the halachos of yados are only learned from a drasha, their halachos are unclear and therefore the Tanna explains them first. Kinuyim, on the other hand, do not need a drasha (as there is no reason why they should not work – as will be explained

¹³ Why Does the Tanna Not Have a Standard Procedure for Explaining the Cases of the Mishna?

The Gemara tells us that the Tanna does not have a specific order in which he explains the Mishna? But why not? Even if there is intrinsically no reason why he should do one way or the other, it would still seem that the Tanna should be consistent in what he does? The Ran answers that the Tanna specifically did not want to be consistent. The posuk in Iyov (15:5) says עָרוּמִים "And

shortly in the Gemara), and as such, there is no great need to explain them, and therefore, they are only explained after yados.

But on this the Gemara asks:

But let the (Tanna) open with them וְלִיפְתַּח הָדֵין in the beginning בְּרֵישָׁא

If we understand why we explain yados first, why does this reason not compel the Tanna to list yados first? That is, the Tanna of the Mishna does two things, he lists the cases and explains the cases. Therefore, the Gemara is asking that the same way we understand why the Tanna first explains the case of yados, why does that reason not also compel him to list the case of yados first as well?

The Gemara answers:

The Tanna opens (starts)

with kinuyim

that are M'Dorayisa (i.e. do not need a drasha)

in the beginning

and he then explains yados

that are learned from a drasha

mir equal to the drasha

reaction in the beginning

and he then explains yados

The Ran explains that the way of the Tanna is to first list things that are known and obvious. Therefore, kinuyim are **listed** first. However, when it comes to explaining, the Tanna will first explain the case that needs the most explanation. As such, we understand the Mishna very well. The Tanna first lists kinuyim as they are obvious but at first explains yados which needs more explanation.

The Ran points out that the Gemara is not saying that yados do not have the status of something that is M'Dorayisa, instead, all the Gemara means to say is that yados are not explicitly written in the Torah and are therefore not as obvious as kinuyim that do not need a drasha to know that they work.

The Gemara asks:

This is good הָנִיתָּא according to the one who said (holds) קֹמֵאן דְאָמֵר kinuyim בּינוּיִין are expressions קְשׁוּן of goyim (i.e. from their languages) נְכָּרִים הַן but according to the one who said

you should choose the language of the shrewd". Therefore, if the Tanna would pick one way to always explain the cases of the Mishna, one could mistakenly think that he did so for a particular reason. Therefore, in order to avoid this mistake, and to make sure that no one ascribes a mistaken reason to why the Tanna always explains the cases in the Mishnayos in a particular order, the Tanna switches the order from Mishna to Mishna.

אלא לאו דווקא זימנין מפרש ההוא דפתח

ברישא זימנין ההוא דסליק מפרש ברישא

ואיבעית אימא ידות *איידי דאתיין מדרשא

מפרש להון ברישא וליפתח הדין ברישא

מיפתח פתח בכינויין דאורייתא ברישא

והדר מפרש ירות דאתיין ליה מררשא

הניחא למאן דאמר *כינויין לשון נכרים

הן אלא למ"ד לשון שבדו להן חכמים

להיות נודר בו מאי איכא למימר מי

קתני ידות ולאו חסורי קא מחסרת

לה אקרים נמי ותני ידות כל ידות נדרים

כנדרים וכל כינויי גדרים כנדרים ואלו הן

ירות האומר לחבירו ואלו הן כינויין *קונם

יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' ותניא

נזיר להזיר לעשות כינויי נזירות כנזירות

וידות נזירות כנזירות אין לי אלא בנזירות

בנדרים מנין ת"ל איש' כי יפליא לנדור

נדר נזיר להזיר לה' מקיש נזירות לנדרים

ונדרים לנזירות מה נזירות עשה בו ידות

נזירות כנזירות אף נדרים עשה בהם

ידות נדרים כנדרים ומה נדרים עובר בבל

יחל ובכל תאחר אף נזירות עובר בכל

יחל וכבל תאחר ומה גדרים האב מיפר

נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות

האב מיפר נזירות כתו ובעל מיפר נזירות

אשתו מ"ש גבי נזירות דכתיב נזיר להזיר

נדרים נמי הא כתיב לנדור נדר והיקישא למה

לי אי כתב נדר לנדור כדכתב נויר להויר

כדקאמרת לא צריך היקישא השתא דכתיב

לנדור נדר *דברה תורה כלשון בני אדם

הניהא למאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני

אדם אלא למאן דלית ליה דברה תורה כלשון

בני אדם האי לנדור נדר כאי עביד ליה דריש

ליה לעשות ידות נדרים כנדרים ומקיש

שבדו חכמים . למאי

מן המורה י"ל מ"מ

אין דינם פשוש יותר

אקדמינהו: עוד אומר ר"י בשם רבי יחיאל

דביכושלמי אימא בהדיא

למחן דחמר לשון שבדו

חכמים דאינו מביא

קרבן על כיטי מירות וכינוימירות איט כמיר

ידות בריפת . וליש

כי מתחילה היה קשה

להגיה ברישת ועתה

דחתיה מדכשה מהיכה

נפקח: לעשות כינוי

מירות כמירות. לא

מיבעיה קרה יתירה

דודתי הם מן התורה

מגופיה דקרא שמעינן

הכינויים וכבל הזכילה

'מאחר . ולקתן קאמר

כדקאמות . שכך דוך

המקראות לכתוב עם

לדרוש השתח דכתיב

כלכ

ודברה חורה כלשון

בני אדם: הניחא למאו

מירום. פלוגחא היא

בפרק פני דמכילחין

דאמר הריני נזיר היום

הריני נזיר למחר דכולי

עלמא לא פליגי דחייב

חיילה על כולו וכי

פליגי באומר הריכי

מיר היום הריני מיר

כתי פלוגמת:

כזיכות מיגו

(דף יז) ואומר כיי

דכתב כזיכ

בל מאחר

ולא אינשכיר כק לידום (ולח) [דהח]

מידות וכדין

דפרבינו

בבור לנחלה. ליטול פי שנים: ואין בכור לכהן. שיהא טעין פדיון ומפרש בפ׳ יש בכור לנחלה דהיינו הבא אחר הנפלים וכן נמי מי שלאהיו לו בניסונשא אשה שכבר ילדה: בכור לכהן ואינו בכור לנחלה. החקינו חכמים בהלשון כגון שהיו לו בנים ונשא אשה שלא היו לה בנים: משום דאוושן ליה יהים מופיל וחל פלים

מפרש הא דפתח ברישא . אוושן כלומר שדיניהן מרובין כדאמרינן בר"ה (דף לה.) דאוושי ברכות הילכך אי להקדימן אמאי מפרשלהו למפרע אתי למטעי ולעולם אי לאו משום האי טעמא סדרא דווקא לפרושי ההוא דסליק מיניה ומקשינן והא במה בהמה יולאה וכו': אלא לאו דוקא (קתני) זמנין מפרש וכו' . נ"ל דלהכי משני סדריה תנא אלא לענין מלקוח : לאשמוטינן דליכא קפידא במילחא הבי ימי אקדים ומני וכל תנא דתני כדבעי שפיר דמי וליכא בהא מילתא משום ותבחר לשון ערומים (איוב טו): ואי בעית אימא מגיה: (לעיל) : ידות דאתיין ליה מדרשא וכו' . כ"ל דהכי קאמר ודאי דליכא קפידא במילתא כדקאמרת דבהא ליכא למפלג דמתנייתא מוכחי שפיר מיהו במתני' לא הימא חדא מינייהו נקט אלא בדוקא אקדים ידות משום דאתיין מדרשת : בי פתח פתח בכיטיין דאורייתא . שכן דרך התנא להתחיל דבהיקש דסיפא לא בדברים הידועים והפשוטים : מזכיר כיטיין כן פירש אלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות ה"ל הנימזר די שונ האלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות טדר בו . שחדשום מלבם מלשון מיכום כמיכום אשר בדא מלבו (מלכים א יב): להזיות אף מירות שובר בבל מדר בו . מפרש לקמן (דף י.) שאם יאמר קרבן חיישינן שמא יזכיר את פיני משכחת נה : השם דהשם סמוך גבי קרבן כדכתיב אי כתב נדר לנדור קרבן לה' ושמא יוכיר את השם ולא כדכתב מיל להזיר יזכיר קרבן ונמלא שהוליא ש"ש לבטלה ולכך חדשו לשונות הללו: כואי איכא דבר כמו פשה יפשה למימר. דאע"ג דמדאורייתא נמי הם אמר אמרתי ומדשני כמו שכתבתי במשנתנו אפי' הכי אינן פשוטים יותר מידות כדי שיתחיל נכדור בהם אדרבה ידות פשיטי טפי דאתו דקרא הוא וליכא יתורה מדרשת: הקדים נמי ותני ידות ברישא . השתא משום דוחקין הדרי דאמר מירות חל על ממאי דנקט בפשיטומא בכולה סוגיין דאי תסורי מחסרא רישא דמלתא לא מחסרא ואמרינן דלמ"ד לשון דנקמן מוכח דהיכא שבדו חכמים הוי רישת מחסרת

נזירות לנדרים נזיר להזיר דריש ליה מלמד ואמרינן דמפרש תנא מאי דפתח ביה משום דמשמעי בלשון בני אדם: דהאי ואי בעית אימא ה"ק דתנא שמי שהנזירות שהנזירות דמחטיחין סדרא דוקא נקט לפרושי ידות ברישא למר מהיכא דסליק מיניה משום דאתיין ליה מדרשא ופטיין לא לריכי לפרושי ולמר דחיילא של יום אחד מהיכא דפתח ביה משום דידות אתו מדרשא וראוי להקדימן לכנויין שאינן אלא לשון שבדו חכמים: ה"ג לששות ידות מזירות כנזירות ול"ג כטיי מירות כמירות דממ"ל לאו מקרא נפקי דאי לשון נכרים הם לא לריכי קרא ואי לשון חכמים הם היכי נפקי מקרא: ובזה נדרים עובר בכל יחל ובל האחר. אם אמר ככר .. עלי איכא בל יחל ואי נדר להביא קרבן איכא בל האחר: הבעל מיפר נדרי אשחו . היום ובזה יש נפרש נדרי שנוי נפש ודברים שבינו לבינה וכדאי בספרי : מיפר נדרי בה . כדכתיב (במדגר ל) ואם הגיא אביה אותה : הבעל מיפר נדרי אשחו. דכתיב (שם) ואם הפר יפר אותם אישה ביום שמעו : דכתיב נזיר להזיר. דלאו אורחיה דקרא הכי דלעולם המקור קודם אל שם הפעולה כדכתיב לאסור איסר לקיים כל דבר : הניחא למאן דאמר דברה סורה כלשון בני אדם וכו' . ואף על גב דאוכא לחדרש לא דרשיכן כדמוכח בפ"ב דב"מ (דף לא:) : לגדור נדר מאי טביד ליה. דהא נפקא ליה מהיקישא דנזירוס ונראה לי דמש"ה מקשה הכא לנדור נדר מאי עביד ליה ולעיל בסמוך אקשי היקישא למה לי (אי) משום דכי היכי דאמריכן בריש פ"ק דקדושין (דף ד.) דמילחא דאמיא בק"ז טרח וכחב לה קרא ה"יג מילחא דאמיא בהיקישא אפשר טרח וכחב לה קרא ובריש איזהו כשך או אמרי מילחת דתתית בג"ש טרת וכתב לה קרא ומש"ה לא מקשי ברישת לנדור נדר מתי עביד ליה דתפשר לדחויי דתש"ג דתקשינהו רחמנת טרה למכתב בכל חד רבויא לידות ומש"ה אקשי ליה דעדיפא מינה דכיון דכתב רחמנא בכל חד ריבויא לידות למה ליה לתנא לאסמוכי אחיקישא אבל בסמוך לבתר דפרים הש"ם דלמ"ד דברה תורה כלשון ב"א אינטריך היקישא קא בעי למ"ד לא דברה לנדור נדר מאי טביד ליה דלא מני למיפרך אליביה היקישא ל"ל דהא לא שמעיכן ליה לדידיה דמפיק להו לידות מהיקישא דברייחא לפשות ידות מימום אליבא דמ"ד דברה אתיא מיהו פריך ליה כיון דע"כ הקישן הכחוב לכדור כדר מאי עביד ליה דאט"ג דאפשר דערח וכתב קרא בכל כמימת : כטי מימום כדי נסדה דעמון דאמי כדי נסדה דעמון דאמי שהמירות

אלא לאו דוקא (א). הא דאמרת דתנא לא דייק להי מפרש ברישא דזימנין מפרש וכו': וליפתח. בגווייהו וליתני ברישת כל ידות כדרים (ב) הואיל דחביב ליה: כינויין לשון נכרים . דבהני לשונות נדבי נכרים כקונם קונח קונם שיש לפון שקורין לקרבן קונם ויש לשון שקורין לקרבן קונח וכן השחר (ג) [ומש"ה] תורה אור

קא חשיב להו וה"ה לכל לשון הנודר אדם מיחייב והא דקא מנו חכמים [יבמות ב: ושם נפמו] הכי לשונות משום דבהכי לשונות בקיחין וכיון דאיכא נכרים דנדרי התורה אפרה בכל לשון דקאמר דהא הוי נדר: אלא לרים לקים דקאמר לשון שבדו להם חכמים. דחכמים תקינו הני לשונות [לקמן י] להיות כודר בו : מאי איכא למימר . היכי מלי אמרת ידות איידי דאתיין מדרשת הת תרוייהו בין ידות בין כינויין מדרשא אתיין דמדרבנן נינהו : מי קתני ידות . הא לא קהני במתני׳ וידות נדרים כנדרים אלא חסורי מיחסרת לה דאמרת לעיל חסורי מיחסרא וכו' וכיון (ד) דאמרת הכי

תני נמי ברישת כל ידות נדרים כנדרים כמדנים קונם וידות היכא כתיב "איש כי וכיון דפתח להו ברישא להכי מפרש כמי להו ברישא: וידות היכן כתיבן. היכא כתב להו קרא דדריש להו מיניה דאמר (רישא) מדרשא אתיא ולא כתיבי ממש דא"כ הוו להו מדאוריי': כזיר להזיר. דמלי למיכהב כי יפליא לנדור נדר כזיר אלא מלהזיר דרשינן לעשות כל כינויי נזירות [כנזירות] דבכל כינויי לשון דמזיה הוי נזיר והתם במסכת נזיר מפרש ידות נזירות וכיטיי מירות : מה נדרים עובר בבל יחל. דכתיב לא יחל דברו (במדבר נ): ובבל תאחר. דכתיב כי תדור נדר לה' אלהיך לא תאחר (ה) (דברים כנ): הא כתיב לנדור נדר. ונידרום כמי מלנדור לעשות כיטיי נדרים כנדרים: והיקישא למה לי . דאמרת מקיש נדרים לנזירות הא מלינן [הָדובין יו: ובס נסמן] למידרש מקרא גופיה: לגדור נדר. הכי משתעו בני אדם ודברה תורה כלשון בני אדם וליכא למידרש מינה כלום : לא דברה תורה כלשון בני אדם . דכל היכא דכתב ייתור לשון איידי דאמיין מדרשא כהאי גווכא לדרשא קא אתי ולא

פי' הרא"ש ואיבעית אימא ידות כו'י כלומר ודאי האי פעמח חיתיה דלח דק דפתח וזימנין במחי להם חכמים . כמו אשר בדא מלבו חקנו ירגילו להזכיר ל' קרבן בקרבן לכך תקנו לו כתיבן: דקאמכת דאתיין כדי נסבה דלמאן דאמר

שבדו להם חכתים כוי

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה אלא לאו דוקא הוא הא: (ג) ד"ה וליספח וטי ידוס נדרים כנדריה הואיל: (ג) ד"ה כישיין וכיי וכן בשאר והני קא חשיב וכוי דררי סכי התורה אפרה: (ד) ד"ה מי קתני וכיי וכיון דאמרים: (ד) ד"ה וגבל האחר וטי לא האחר לשלמו הס"ד: בבהות מהר"ב רנשובורג א] ר"ג ד"ה לנדור מדר . וברים איזהו כשך אמרי׳ מלחא דאחיא כנ"ש שרח וכחב לה קרא וכו׳. נ"ב שיון בספר חק נחן במח׳ ובחים דף מ ש"א בלשון רש"י ד"ה אין מלחדין מ"ש של דברי הרץ אלה :

they are expressions לָשׁוֹן that the Chachamim created שֶׁבְּדוּ לָהֶן חֲכָמִים to make a neder with לְהִיוֹת נוֹדֵר בּוֹ what is there to say

The Gemara later on (10a) will tell us that there is a machlokes as to what kinuyim are. R' Yochanan holds that they are words that were taken from foreign languages. According to this, there is no reason kinuyim should not work as one can make nedarim in any language, and therefore, this that kinuyim work is considered to be more obvious than this that yados work.

However, Rais Lakish holds that kinuyim are terms that the Chachamim devised (the reason for this will be explained later on (daf 10a). If so, this that we can use them is not obvious. If one does not know that the Chachamim made these kinuyim, there would be no reason to think that these words work. If so, they are not more obvious than yados, and as such, we will need an explanation as to why yados are explained before kinuyim.

The Gemara answers:

Did the Tanna teach yados (at all) מִי קָתְנֵי יָדוֹת but did you not say that the Mishna is וְלָאוֹ תַּשֹׁוֹרֵי קָא מְחַשְּרָתְּ לָה missing words

Previously, the Gemara had said that the Mishna is missing words and words have to be added (according to the text of the Mishna, the Mishna never mentioned the halacha of yados, and therefore, that had to be added). The Gemara now says that once you anyway have to add words, you should add words and the final text of the Mishna should read as follows.

"Put forward" also (i.e. put yados before kinuyim) אַקדֵים נַמֵי and teach yados (as follows) ותני ידות All yados of nedarim כַּל יִדוֹת נְדַרִים are like nedarim כָּנִדָּרִים and all kinuyim of nedarim וְכָל כִּינוּיֵי נְדָרִים are like nedarim כִּנְדָרִים and these are yados וְאֵלוּ הֵן יָדוֹת if one says to his friend... הַאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ and these are the kinuyim וָאֵלּוּ הֵן כִּינּוּיִין konam konach konas קונם קונח קונס

In the previous answer, the Gemara said that with regard to listing cases, the Mishna will start by listing the more obvious cases, but with regard to explaining cases, the Mishna will start by listing the less obvious case (i.e., the case that need more explanation). Therefore, according to the one that holds kinuyim are simply foreign words, we understand why they are listed first,

and we understand why yados, which are less obvious, are explained first.

However, in order to understand the shita that holds that kinuyim are words that the Chachamim made, the Gemara in this answer will change its understanding of how the Mishna lists and explains its cases. The Gemara now says that at first the Gemara will list the more obvious case, and once it lists the more obvious case, it will follow this order and will at first explain the more obvious case as well. Therefore, according to the one that holds that the Chachamim were the ones who created the kinuyim and are therefore less obvious (as yados are learned out of a drasha and are therefore more obvious than kinuyim that are only an innovation of the Chachamim), we understand the Mishna (with its added words). The Mishna first lists yados (which are more obvious) and then kinuyim (which are less obvious), and the Mishna will also first explain yados (as they are more obvious), and only then explain kinuyim (which are less obvious).

The Two Ways to Understand How the Tanna Lists and Explains the Cases of the Mishna

To Summarize: The Ran explains that we now have two ways to answer the Gemara's original question, that if the Mishna lists kinuyim first, why does the Mishna not explain kinuyim first.

The first answer is that the Tanna does not list or explain the cases of the Mishna in a particular order. The second answer is that our Mishna does have a particular order, and this is something that both R' Yochanan and R' Shimon ben Lakish agree to but for different reasons. R' Yochanan holds that kinuyim are more obvious than yados, and the way of the Tanna is to first list the more obvious case but to first explain the less obvious. Therefore, we understand very well why the Tanna first lists the case of kinuyim but at first explains the case of yados. R' Shimon ben Lakish however holds that yados are more obvious, but R' Shimon ben Lakish holds that the Tanna will at first both list and explain the more obvious case. And once we have all the missing words of the Mishna, this is what is done. The Tanna firsts lists yados and it also first explains yados

The Source for the Halacha of Yados

The Gemara will now explain the source in the Torah that yados are effective.

אלא לאו דווקא זימנין מפרש ההוא דפתח

ברישא זימנין ההוא דסליק מפרש ברישא

ואיבעית אימא ידות *איידי דאתיין מדרשא

מפרש להון ברישא וליפתח הדין ברישא

מיפתח פתח בכינויין דאורייתא ברישא

והדר מפרש ירות דאתיין ליה מררשא

הניחא למאן דאמר *כינויין לשון נכרים

הן אלא למ"ד לשון שבדו להן חכמים

להיות נודר בו מאי איכא למימר מי

קתני ידות ולאו חסורי קא מחסרת

לה אקרים נמי ותני ידות כל ידות נדרים

כנדרים וכל כינויי גדרים כנדרים ואלו הן

ירות האומר לחבירו ואלו הן כינויין *קונם

יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' ותניא

נזיר להזיר לעשות כינויי נזירות כנזירות

וידות נזירות כנזירות אין לי אלא בנזירות

בנדרים מנין ת"ל איש' כי יפליא לנדור

נדר נזיר להזיר לה' מקיש נזירות לנדרים

ונדרים לנזירות מה נזירות עשה בו ידות

נזירות כנזירות אף נדרים עשה בהם

ידות נדרים כנדרים ומה נדרים עובר בבל

יחל ובכל תאחר אף נזירות עובר בכל

יחל וכבל תאחר ומה גדרים האב מיפר

נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות

האב מיפר נזירות כתו ובעל מיפר נזירות

אשתו מ"ש גבי נזירות דכתיב נזיר להזיר

נדרים נמי הא כתיב לנדור נדר והיקישא למה

לי אי כתב נדר לנדור כדכתב נויר להויר

כדקאמרת לא צריך היקישא השתא דכתיב

לנדור נדר *דברה תורה כלשון בני אדם

הניהא למאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני

אדם אלא למאן דלית ליה דברה תורה כלשון

בני אדם האי לנדור נדר כאי עביד ליה דריש

ליה לעשות ידות נדרים כנדרים ומקיש

שבדו חכמים . למאי

מן המורה י"ל מ"מ

אין דינם פשוש יותר

אקדמינהו: עוד אומר ר"י בשם רבי יחיאל

דביכושלמי אימא בהדיא

למחן דחמר לשון שבדו

חכמים דאינו מביא

קרבן על כיטי מירות וכינוימירות איט כמיר

ידות בריפת . וליש

כי מתחילה היה קשה

להגיה ברישת ועתה

דחתיה מדכשה מהיכה

נפקח: לעשות כינוי

מירות כמירות. לא

מיבעיה קרה יתירה

דודתי הם מן התורה

מגופיה דקרא שמעינן

הכינויים וכבל הזכילה

'מאחר . ולקתן קאמר

כדקאמות . שכך דוך

המקראות לכתוב עם

לדרוש השתח דכתיב

כלכ

ודברה חורה כלשון

בני אדם: הניחא למאו

מירום. פלוגחא היא

בפרק פני דמכילחין

דאמר הריני נזיר היום

הריני נזיר למחר דכולי

עלמא לא פליגי דחייב

חיילה על כולו וכי

פליגי באומר הריכי

מיר היום הריני מיר

כתי פלוגמת:

כזיכות מיגו

(דף יז) ואומר כיי

דכתב כזיכ

בל מאחר

ולא אינשכיר כק לידום (ולח) [דהח]

מידות וכדין

דפרבינו

בבור לנחלה. ליטול פי שנים: ואין בכור לכהן. שיהא טעין פדיון ומפרש בפ׳ יש בכור לנחלה דהיינו הבא אחר הנפלים וכן נמי מי שלאהיו לו בניסונשא אשה שכבר ילדה: בכור לכהן ואינו בכור לנחלה. החקינו חכמים בהלשון כגון שהיו לו בנים ונשא אשה שלא היו לה בנים: משום דאוושן ליה יהים מופיל וחל פלים

מפרש הא דפתח ברישא . אוושן כלומר שדיניהן מרובין כדאמרינן בר"ה (דף לה.) דאוושי ברכות הילכך אי להקדימן אמאי מפרשלהו למפרע אתי למטעי ולעולם אי לאו משום האי טעמא סדרא דווקא לפרושי ההוא דסליק מיניה ומקשינן והא במה בהמה יולאה וכו': אלא לאו דוקא (קתני) זמנין מפרש וכו' . נ"ל דלהכי משני סדריה תנא אלא לענין מלקוח : לאשמוטינן דליכא קפידא במילחא הבי ימי אקדים ומני וכל תנא דתני כדבעי שפיר דמי וליכא בהא מילתא משום ותבחר לשון ערומים (איוב טו): ואי בעית אימא מגיה: (לעיל) : ידות דאתיין ליה מדרשא וכו' . כ"ל דהכי קאמר ודאי דליכא קפידא במילתא כדקאמרת דבהא ליכא למפלג דמתנייתא מוכחי שפיר מיהו במתני' לא הימא חדא מינייהו נקט אלא בדוקא אקדים ידות משום דאתיין מדרשת : בי פתח פתח בכיטיין דאורייתא . שכן דרך התנא להתחיל דבהיקש דסיפא לא בדברים הידועים והפשוטים : מזכיר כיטיין כן פירש אלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות ה"ל הנימזר די שונ האלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות טדר בו . שחדשום מלבם מלשון מיכום כמיכום אשר בדא מלבו (מלכים א יב): להזיות אף מירות שובר בבל מדר בו . מפרש לקמן (דף י.) שאם יאמר קרבן חיישינן שמא יזכיר את פיני משכחת נה : השם דהשם סמוך גבי קרבן כדכתיב אי כתב נדר לנדור קרבן לה' ושמא יוכיר את השם ולא כדכתב מיל להזיר יזכיר קרבן ונמלא שהוליא ש"ש לבטלה ולכך חדשו לשונות הללו: כואי איכא דבר כמו פשה יפשה למימר. דאע"ג דמדאורייתא נמי הם אמר אמרתי ומדשני כמו שכתבתי במשנתנו אפי' הכי אינן פשוטים יותר מידות כדי שיתחיל נכדור בהם אדרבה ידות פשיטי טפי דאתו דקרא הוא וליכא יתורה מדרשת: הקדים נמי ותני ידות ברישא . השתא משום דוחקין הדרי דאמר מירות חל על ממאי דנקט בפשיטומא בכולה סוגיין דאי תסורי מחסרא רישא דמלתא לא מחסרא ואמרינן דלמ"ד לשון דנקמן מוכח דהיכא שבדו חכמים הוי רישת מחסרת

נזירות לנדרים נזיר להזיר דריש ליה מלמד ואמרינן דמפרש תנא מאי דפתח ביה משום דמשמעי בלשון בני אדם: דהאי ואי בעית אימא ה"ק דתנא שמי שהנזירות שהנזירות דמחטיחין סדרא דוקא נקט לפרושי ידות ברישא למר מהיכא דסליק מיניה משום דאתיין ליה מדרשא ופטיין לא לריכי לפרושי ולמר דחיילא של יום אחד מהיכא דפתח ביה משום דידות אתו מדרשא וראוי להקדימן לכנויין שאינן אלא לשון שבדו חכמים: ה"ג לששות ידות מזירות כנזירות ול"ג כטיי מירות כמירות דממ"ל לאו מקרא נפקי דאי לשון נכרים הם לא לריכי קרא ואי לשון חכמים הם היכי נפקי מקרא: ובזה נדרים עובר בכל יחל ובל האחר. אם אמר ככר .. עלי איכא בל יחל ואי נדר להביא קרבן איכא בל האחר: הבעל מיפר נדרי אשחו . היום ובזה יש נפרש נדרי שנוי נפש ודברים שבינו לבינה וכדאי בספרי : מיפר נדרי בה . כדכתיב (במדגר ל) ואם הגיא אביה אותה : הבעל מיפר נדרי אשחו. דכתיב (שם) ואם הפר יפר אותם אישה ביום שמעו : דכתיב נזיר להזיר. דלאו אורחיה דקרא הכי דלעולם המקור קודם אל שם הפעולה כדכתיב לאסור איסר לקיים כל דבר : הניחא למאן דאמר דברה סורה כלשון בני אדם וכו' . ואף על גב דאוכא לחדרש לא דרשיכן כדמוכח בפ"ב דב"מ (דף לא:) : לגדור נדר מאי טביד ליה. דהא נפקא ליה מהיקישא דנזירוס ונראה לי דמש"ה מקשה הכא לנדור נדר מאי עביד ליה ולעיל בסמוך אקשי היקישא למה לי (אי) משום דכי היכי דאמריכן בריש פ"ק דקדושין (דף ד.) דמילחא דאמיא בק"ז טרח וכחב לה קרא ה"יג מילחא דאמיא בהיקישא אפשר טרח וכחב לה קרא ובריש איזהו כשך או אמרי מילחת דתתית בג"ש טרת וכתב לה קרא ומש"ה לא מקשי ברישת לנדור נדר מתי עביד ליה דתפשר לדחויי דתש"ג דתקשינהו רחמנת טרה למכתב בכל חד רבויא לידות ומש"ה אקשי ליה דעדיפא מינה דכיון דכתב רחמנא בכל חד ריבויא לידות למה ליה לתנא לאסמוכי אחיקישא אבל בסמוך לבתר דפרים הש"ם דלמ"ד דברה תורה כלשון ב"א אינטריך היקישא קא בעי למ"ד לא דברה לנדור נדר מאי טביד ליה דלא מני למיפרך אליביה היקישא ל"ל דהא לא שמעיכן ליה לדידיה דמפיק להו לידות מהיקישא דברייחא לפשות ידות מימום אליבא דמ"ד דברה אתיא מיהו פריך ליה כיון דע"כ הקישן הכחוב לכדור כדר מאי עביד ליה דאט"ג דאפשר דערח וכתב קרא בכל כמימת : כטי מימום כדי נסדה דעמון דאמי כדי נסדה דעמון דאמי שהמירות

אלא לאו דוקא (א). הא דאמרת דתנא לא דייק להי מפרש ברישא דזימנין מפרש וכו': וליפתח. בגווייהו וליתני ברישת כל ידות כדרים (ב) הואיל דחביב ליה: כינויין לשון נכרים . דבהני לשונות נדבי נכרים כקונם קונח קונם שיש לפון שקורין לקרבן קונם ויש לשון שקורין לקרבן קונח וכן השחר (ג) [ומש"ה] תורה אור

קא חשיב להו וה"ה לכל לשון הנודר אדם מיחייב והא דקא מנו חכמים [יבמות ב: ושם נפמו] הכי לשונות משום דבהכי לשונות בקיחין וכיון דאיכא נכרים דנדרי התורה אפרה בכל לשון דקאמר דהא הוי נדר: אלא לרים לקים דקאמר לשון שבדו להם חכמים. דחכמים תקינו הני לשונות [לקמן י] להיות נודר בו : מאי איכא למימר . היכי מלי אמרת ידות איידי דאתיין מדרשת הת תרוייהו בין ידות בין כינויין מדרשא אתיין דמדרבנן נינהו : מי קתני ידות . הא לא קהני במתני׳ וידות נדרים כנדרים אלא חסורי מיחסרת לה דאמרת לעיל חסורי מיחסרא וכו' וכיון (ד) דאמרת הכי

תני נמי ברישת כל ידות נדרים כנדרים כמדנים קונם וידות היכא כתיב "איש כי וכיון דפתח להו ברישא להכי מפרש כמי להו ברישא: וידות היכן כתיבן. היכא כתב להו קרא דדריש להו מיניה דאמר (רישא) מדרשא אתיא ולא כתיבי ממש דא"כ הוו להו מדאוריי': כזיר להזיר. דמלי למיכהב כי יפליא לנדור נדר כזיר אלא מלהזיר דרשינן לעשות כל כינויי נזירות [כנזירות] דבכל כינויי לשון דמזיה הוי נזיר והתם במסכת נזיר מפרש ידות נזירות וכיטיי מירות : מה נדרים עובר בבל יחל. דכתיב לא יחל דברו (במדבר נ): ובבל תאחר. דכתיב כי תדור נדר לה' אלהיך לא תאחר (ה) (דברים כנ): הא כתיב לנדור נדר. ונידרום כמי מלנדור לעשות כיטיי נדרים כנדרים: והיקישא למה לי . דאמרת מקיש נדרים לנזירות הא מלינן [הָדובין יו: ובס נסמן] למידרש מקרא גופיה: לגדור נדר. הכי משתעו בני אדם ודברה תורה כלשון בני אדם וליכא למידרש מינה כלום : לא דברה תורה כלשון בני אדם . דכל היכא דכתב ייתור לשון איידי דאמיין מדרשא כהאי גווכא לדרשא קא אתי ולא

פי' הרא"ש ואיבעית אימא ידות כו'י כלומר ודאי האי פעמח חיתיה דלח דק דפתח וזימנין במחי להם חכמים . כמו אשר בדא מלבו חקנו ירגילו להזכיר ל' קרבן בקרבן לכך תקנו לו כתיבן: דקאמכת דאתיין כדי נסבה דלמאן דאמר

שבדו להם חכתים כוי

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה אלא לאו דוקא הוא הא: (ג) ד"ה וליספח וטי ידוס נדרים כנדריה הואיל: (ג) ד"ה כישיין וכיי וכן בשאר והני קא חשיב וכוי דררי סכי התורה אפרה: (ד) ד"ה מי קתני וכיי וכיון דאמרים: (ד) ד"ה וגבל האחר וטי לא האחר לשלמו הס"ד: בבהות מהר"ב רנשובורג א] ר"ג ד"ה לנדור מדר . וברים איזהו כשך אמרי׳ מלחא דאחיא כנ"ש שרח וכחב לה קרא וכו׳. נ"ב שיון בספר חק נחן במח׳ ובחים דף מ ש"א בלשון רש"י ד"ה אין מלחדין מ"ש של דברי הרץ אלה :

And yados	וְיָדוֹת
where are they written (in the Torah)	הֵיכָא כְּתִיב
The posuk (Bamidbar 6:2) says:	
"A man	אָיש
that separates (himself)	כִּי יַפְלָא
by making a neder	לִנְדּר נֶדֶר
to be a nazir to Hashem."	נָזְיר לְהַזְּיר לַה׳
And we learned in a Baraisa	וְתַּנְיָא
(the words) 'nazir l'hazir' (come)	נָזְיר לְהַזְּיר
to make	לַעֲשׂוֹת
the kinuyim of nezirus	בִּיפּוּיֵי נְזְירוּת
like nezirus ¹⁴	בָּנְזִירוּת
and the yados of nezirus like nezirus	וִידוֹת נְזִירוּת
like nezirus	בָּנְזִירוּת
D 1 1 11	, , , ,

From the double expression of 'nazir l'hazir', we learn that the yados and kinuyim of nezirus are like nezirus.

But on this the Gemara asks:

I only have	אֵין לִי אֶלָא
(with regard to) nezirus	בְּנְזִירוּת
with regard nedarim	בָּנְדָרִים
how do we know (the halachos of yados)	מְנַּיִן

Granted that we have a source that the yados of nezirus and kinuyim of nezirus are like nezirus, but how do we know that the yados of nedarim and kinuyim of nedarim are like nedarim?

The Hekesh Between Nezirus and Nedarim and the Halachos that Are Learned One from the Other

The Gemara answers:

'The posuk comes to teach us when it says'	תַּלְמוּד לוֹמֵר
"(And if) a man will separate	אָישׁ כָּי יַפְלָא
to make a neder	לִנְדֹּר נֶדֶר
to be a nazir to Hashem."	נְזָיר לְהַזְּיר לַה׳

The posuk mentions an expression of making a neder to be a nazir. Based on this, the Gemara says:

(The posuk) compares nezirus	מַקִּישׁ נְזִירוּת
to nedarim	לִנְדָרִים
and nedarim to nezirus	וּנְדַרִים לְנָזִירוּת

¹⁴ Do We Need a Posuk to Know that the Kinuyim of Nezirus Are Like Nezirus?

(this teaches us) just like nezirus	מָה נְזָירוּת
(the Torah) makes in it	עָשָׂה בּוֹ
yados nezirus like nezirus	יְדוֹת נְזָירוּת כְּנְזָירוּת
also (with regard) to nedarim	אַף נְדָרִים
(the posuk) makes in them	עָשָּׁה בָּהֶם
yados nedarim like nedarim	יְדוֹת נְדָרִים כִּנְדָרִים

The Gemara just taught us the halachos of nedarim that are learned out of the halachos of nezirus because of this hekesh. We will now see the reverse, i.e., the halachos of nezirus that are learned out of the halachos of nedarim.

And just like with regard to nedarim	וּמָה נְדָרִים
a person transgresses (the issur-prohibition)	עוֹבֵר
of bal yachel (do not desecrate)	בְּבַל יַחֵל
(and the issur) of bal t'acher (do not delay)	וּבְבַל הְּאַמֵר
also with regard to nezirus	אַף נְזִירוּת
a person transgresses	עוֹבֵר
(the issur) of bal yachel	בְּבַל יַחֵל
(the issur) of bal t'acher	וּבְבַל הְּצַאֵחֵר

If one breaks his neder, he transgresses the issur of 'Bal Yachel (that is, do not desecrate your neder). And if one makes a neder to bring a korban and does not bring it before the Shalosh Regalim (three Yomim Tovim – Pesach, Shevuos, Sukkos) pass, he transgresses the issur of 'Bal T'acher' – 'Do not Delay'. And the hekesh teaches us that just like these two issurim (prohibitions) apply to nedarim, they apply to nezirus as well (as will be explained later on in the Gemara).

The Gemara continues with additional halachos that were said in regard to nedarim but apply to nezirus as well as a result on the hekesh.

And just like (with regard to) nedarim	וּמָה נְדָּרִים
a father	הָאָב
can uproot (be mayfer)	מֵיפֵר
the nedarim of his daughter	נְדְרֵי בָתּוֹ
and a husband	וּבַעַל
can uproot (be mayfer)	מֵיפֵר
the nedarim of his wife	נְדְרֵי אִשְׁתּוֹ
also (with regard) to nezirus	אַף נְזָירוּת
the father	הָאָב

languages are effective. And if they are words that were created by the Chachamim, then certainly the posuk is not coming to include them. Therefore, the Ran says that you have to take out the word 'and kinuyim of nezirus are like nezirus. The Rosh and Tosefos both bring this point of the Ran, that the posuk cannot be teaching us the halacha of kinuyim. However, they both keep the text the way it is and just say that kinuyim were just mentioned in passing.

The Gemara says that from this posuk we know that the kinuyim of nezirus are like nezirus and the yados of nezirus are like nezirus. However, the Ran says that it cannot be that this is the correct text as you do not need a posuk to teach us the halachos of kinuyim. As we previously said, kinuyim are either foreign words or they are words that were created by the Chachamim. Now, if they are foreign words, we do not need a posuk to teach that they are effective as all

אלא לאו דווקא זימנין מפרש ההוא דפתח

ברישא זימנין ההוא דסליק מפרש ברישא

ואיבעית אימא ידות *איידי דאתיין מדרשא

מפרש להון ברישא וליפתח הדין ברישא

מיפתח פתח בכינויין דאורייתא ברישא

והדר מפרש ירות דאתיין ליה מררשא

הניחא למאן דאמר *כינויין לשון נכרים

הן אלא למ"ד לשון שבדו להן חכמים

להיות נודר בו מאי איכא למימר מי

קתני ידות ולאו חסורי קא מחסרת

לה אקרים נמי ותני ידות כל ידות נדרים

כנדרים וכל כינויי גדרים כנדרים ואלו הן

ירות האומר לחבירו ואלו הן כינויין *קונם

יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' ותניא

נזיר להזיר לעשות כינויי נזירות כנזירות

וידות נזירות כנזירות אין לי אלא בנזירות

בנדרים מנין ת"ל איש' כי יפליא לנדור

נדר נזיר להזיר לה' מקיש נזירות לנדרים

ונדרים לנזירות מה נזירות עשה בו ידות

נזירות כנזירות אף נדרים עשה בהם

ידות נדרים כנדרים ומה נדרים עובר בבל

יחל ובכל תאחר אף נזירות עובר בכל

יחל וכבל תאחר ומה גדרים האב מיפר

נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות

האב מיפר נזירות כתו ובעל מיפר נזירות

אשתו מ"ש גבי נזירות דכתיב נזיר להזיר

נדרים נמי הא כתיב לנדור נדר והיקישא למה

לי אי כתב נדר לנדור כדכתב נויר להויר

כדקאמרת לא צריך היקישא השתא דכתיב

לנדור נדר *דברה תורה כלשון בני אדם

הניהא למאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני

אדם אלא למאן דלית ליה דברה תורה כלשון

בני אדם האי לנדור נדר כאי עביד ליה דריש

ליה לעשות ידות נדרים כנדרים ומקיש

שבדו חכמים . למאי

מן המורה י"ל מ"מ

אין דינם פשוש יותר

אקדמינהו: עוד אומר ר"י בשם רבי יחיאל

דביכושלמי אימא בהדיא

למחן דחמר לשון שבדו

חכמים דאינו מביא

קרבן על כיטי מירות וכינוימירות איט כמיר

ידות בריפת . וליש

כי מתחילה היה קשה

להגיה ברישת ועתה

דחתיה מדכשה מהיכה

נפקח: לעשות כינוי

מירות כמירות. לא

מיבעיה קרה יתירה

דודתי הם מן התורה

מגופיה דקרא שמעינן

הכינויים וכבל הזכילה

'מאחר . ולקתן קאמר

כדקאמות . שכך דוך

המקראות לכתוב עם

לדרוש השתח דכתיב

כלכ

ודברה חורה כלשון

בני אדם: הניחא למאו

מירום. פלוגחא היא

בפרק פני דמכילחין

דאמר הריני נזיר היום

הריני נזיר למחר דכולי

עלמא לא פליגי דחייב

חיילה על כולו וכי

פליגי באומר הריכי

מיר היום הריני מיר

כתי פלוגמת:

כזיכות מיגו

(דף יז) ואומר כיי

דכתב כזיכ

בל מאחר

ולא אינשכיר כק לידום (ולח) [דהח]

מידות וכדין

דפרבינו

בבור לנחלה. ליטול פי שנים: ואין בכור לכהן. שיהא טעין פדיון ומפרש בפ׳ יש בכור לנחלה דהיינו הבא אחר הנפלים וכן נמי מי שלאהיו לו בניסונשא אשה שכבר ילדה: בכור לכהן ואינו בכור לנחלה. החקינו חכמים בהלשון כגון שהיו לו בנים ונשא אשה שלא היו לה בנים: משום דאוושן ליה יהים מופיל וחל פלים

מפרש הא דפתח ברישא . אוושן כלומר שדיניהן מרובין כדאמרינן בר"ה (דף לה.) דאוושי ברכות הילכך אי להקדימן אמאי מפרשלהו למפרע אתי למטעי ולעולם אי לאו משום האי טעמא סדרא דווקא לפרושי ההוא דסליק מיניה ומקשינן והא במה בהמה יולאה וכו': אלא לאו דוקא (קתני) זמנין מפרש וכו' . נ"ל דלהכי משני סדריה תנא אלא לענין מלקוח : לאשמוטינן דליכא קפידא במילחא הבי ימי אקדים ומני וכל תנא דתני כדבעי שפיר דמי וליכא בהא מילתא משום ותבחר לשון ערומים (איוב טו): ואי בעית אימא מגיה: (לעיל) : ידות דאתיין ליה מדרשא וכו' . כ"ל דהכי קאמר ודאי דליכא קפידא במילתא כדקאמרת דבהא ליכא למפלג דמתנייתא מוכחי שפיר מיהו במתני' לא הימא חדא מינייהו נקט אלא בדוקא אקדים ידות משום דאתיין מדרשת : בי פתח פתח בכיטיין דאורייתא . שכן דרך התנא להתחיל דבהיקש דסיפא לא בדברים הידועים והפשוטים : מזכיר כיטיין כן פירש אלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות ה"ל הנימזר די שונ האלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות טדר בו . שחדשום מלבם מלשון מיכום כמיכום אשר בדא מלבו (מלכים א יב): להזיות אף מירות שובר בבל מדר בו . מפרש לקמן (דף י.) שאם יאמר קרבן חיישינן שמא יזכיר את פיני משכחת נה : השם דהשם סמוך גבי קרבן כדכתיב אי כתב נדר לנדור קרבן לה' ושמא יוכיר את השם ולא כדכתב מיל להזיר יזכיר קרבן ונמלא שהוליא ש"ש לבטלה ולכך חדשו לשונות הללו: כואי איכא דבר כמו פשה יפשה למימר. דאע"ג דמדאורייתא נמי הם אמר אמרתי ומדשני כמו שכתבתי במשנתנו אפי' הכי אינן פשוטים יותר מידות כדי שיתחיל נכדור בהם אדרבה ידות פשיטי טפי דאתו דקרא הוא וליכא יתורה מדרשת: הקדים נמי ותני ידות ברישא . השתא משום דוחקין הדרי דאמר מירות חל על ממאי דנקט בפשיטומא בכולה סוגיין דאי תסורי מחסרא רישא דמלתא לא מחסרא ואמרינן דלמ"ד לשון דנקמן מוכח דהיכא שבדו חכמים הוי רישת מחסרת

נזירות לנדרים נזיר להזיר דריש ליה מלמד ואמרינן דמפרש תנא מאי דפתח ביה משום דמשמעי בלשון בני אדם: דהאי ואי בעית אימא ה"ק דתנא שמי שהנזירות שהנזירות דמחטיחין סדרא דוקא נקט לפרושי ידות ברישא למר מהיכא דסליק מיניה משום דאתיין ליה מדרשא ופטיין לא לריכי לפרושי ולמר דחיילא של יום אחד מהיכא דפתח ביה משום דידות אתו מדרשא וראוי להקדימן לכנויין שאינן אלא לשון שבדו חכמים: ה"ג לששות ידות מזירות כנזירות ול"ג כטיי מירות כמירות דממ"ל לאו מקרא נפקי דאי לשון נכרים הם לא לריכי קרא ואי לשון חכמים הם היכי נפקי מקרא: ובזה נדרים עובר בכל יחל ובל האחר. אם אמר ככר .. עלי איכא בל יחל ואי נדר להביא קרבן איכא בל האחר: הבעל מיפר נדרי אשחו . היום ובזה יש נפרש נדרי שנוי נפש ודברים שבינו לבינה וכדאי בספרי : מיפר נדרי בה . כדכתיב (במדגר ל) ואם הגיא אביה אותה : הבעל מיפר נדרי אשחו. דכתיב (שם) ואם הפר יפר אותם אישה ביום שמעו : דכתיב נזיר להזיר. דלאו אורחיה דקרא הכי דלעולם המקור קודם אל שם הפעולה כדכתיב לאסור איסר לקיים כל דבר : הניחא למאן דאמר דברה סורה כלשון בני אדם וכו' . ואף על גב דאוכא לחדרש לא דרשיכן כדמוכח בפ"ב דב"מ (דף לא:) : לגדור נדר מאי טביד ליה. דהא נפקא ליה מהיקישא דנזירוס ונראה לי דמש"ה מקשה הכא לנדור נדר מאי עביד ליה ולעיל בסמוך אקשי היקישא למה לי (אי) משום דכי היכי דאמריכן בריש פ"ק דקדושין (דף ד.) דמילחא דאמיא בק"ז טרח וכחב לה קרא ה"יג מילחא דאמיא בהיקישא אפשר טרח וכחב לה קרא ובריש איזהו כשך או אמרי מילחת דתתית בג"ש טרת וכתב לה קרא ומש"ה לא מקשי ברישת לנדור נדר מתי עביד ליה דתפשר לדחויי דתש"ג דתקשינהו רחמנת טרה למכתב בכל חד רבויא לידות ומש"ה אקשי ליה דעדיפא מינה דכיון דכתב רחמנא בכל חד ריבויא לידות למה ליה לתנא לאסמוכי אחיקישא אבל בסמוך לבתר דפרים הש"ם דלמ"ד דברה תורה כלשון ב"א אינטריך היקישא קא בעי למ"ד לא דברה לנדור נדר מאי טביד ליה דלא מני למיפרך אליביה היקישא ל"ל דהא לא שמעיכן ליה לדידיה דמפיק להו לידות מהיקישא דברייחא לפשות ידות מימום אליבא דמ"ד דברה אתיא מיהו פריך ליה כיון דע"כ הקישן הכחוב לכדור כדר מאי עביד ליה דאט"ג דאפשר דערח וכתב קרא בכל כמימת : כטי מימום כדי נסדה דעמון דאמי כדי נסדה דעמון דאמי שהמירות

אלא לאו דוקא (א). הא דאמרת דתנא לא דייק להי מפרש ברישא דזימנין מפרש וכו': וליפתח. בגווייהו וליתני ברישת כל ידות כדרים (ב) הואיל דחביב ליה: כינויין לשון נכרים . דבהני לשונות נדבי נכרים כקונם קונח קונם שיש לפון שקורין לקרבן קונם ויש לשון שקורין לקרבן קונח וכן השחר (ג) [ומש"ה] תורה אור

קא חשיב להו וה"ה לכל לשון הנודר אדם מיחייב והא דקא מנו חכמים [יבמות ב: ושם נפמו] הכי לשונות משום דבהכי לשונות בקיחין וכיון דאיכא נכרים דנדרי התורה אפרה בכל לשון דקאמר דהא הוי נדר: אלא לרים לקים דקאמר לשון שבדו להם חכמים. דחכמים תקינו הני לשונות [לקמן י] להיות נודר בו : מאי איכא למימר . היכי מלי אמרת ידות איידי דאתיין מדרשת הת תרוייהו בין ידות בין כינויין מדרשא אתיין דמדרבנן נינהו : מי קתני ידות . הא לא קהני במתני׳ וידות נדרים כנדרים אלא חסורי מיחסרת לה דאמרת לעיל חסורי מיחסרא וכו' וכיון (ד) דאמרת הכי

תני נמי ברישת כל ידות נדרים כנדרים כמדנים קונם וידות היכא כתיב "איש כי וכיון דפתח להו ברישא להכי מפרש כמי להו ברישא: וידות היכן כתיבן. היכא כתב להו קרא דדריש להו מיניה דאמר (רישא) מדרשא אתיא ולא כתיבי ממש דא"כ הוו להו מדאוריי': כזיר להזיר. דמלי למיכהב כי יפליא לנדור נדר כזיר אלא מלהזיר דרשינן לעשות כל כינויי נזירות [כנזירות] דבכל כינויי לשון דמזיה הוי נזיר והתם במסכת נזיר מפרש ידות נזירות וכיטיי מירות : מה נדרים עובר בבל יחל. דכתיב לא יחל דברו (במדבר נ): ובבל תאחר. דכתיב כי תדור נדר לה' אלהיך לא תאחר (ה) (דברים כנ): הא כתיב לנדור נדר. ונידרום כמי מלנדור לעשות כיטיי נדרים כנדרים: והיקישא למה לי . דאמרת מקיש נדרים לנזירות הא מלינן [הָדובין יו: ובס נסמן] למידרש מקרא גופיה: לגדור נדר. הכי משתעו בני אדם ודברה תורה כלשון בני אדם וליכא למידרש מינה כלום : לא דברה תורה כלשון בני אדם . דכל היכא דכתב ייתור לשון איידי דאמיין מדרשא כהאי גווכא לדרשא קא אתי ולא

פי' הרא"ש ואיבעית אימא ידות כו'י כלומר ודאי האי פעמח חיתיה דלח דק דפתח וזימנין במחי להם חכמים . כמו אשר בדא מלבו חקנו ירגילו להזכיר ל' קרבן בקרבן לכך תקנו לו כתיבן: דקאמכת דאתיין כדי נסבה דלמאן דאמר

שבדו להם חכתים כוי

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה אלא לאו דוקא הוא הא: (ג) ד"ה וליספח וטי ידוס נדרים כנדריה הואיל: (ג) ד"ה כישיין וכיי וכן בשאר והני קא חשיב וכוי דררי סכי התורה אפרה: (ד) ד"ה מי קתני וכיי וכיון דאמרים: (ד) ד"ה וגבל האחר וטי לא האחר לשלמו הס"ד: בבהות מהר"ב רנשובורג א] ר"ג ד"ה לנדור מדר . וברים איזהו כשך אמרי׳ מלחא דאחיא כנ"ש שרח וכחב לה קרא וכו׳. נ"ב שיון בספר חק נחן במח׳ ובחים דף מ ש"א בלשון רש"י ד"ה אין מלחדין מ"ש של דברי הרץ אלה :

can uproot his daughter's nezirus מִיפֵר נְזִירוֹת בָּתּוֹ and a husband וּבַעַל can uproot his wife's nezirus

The Difference Between the Wording that is Said in Context of Nezirus and the Wording that is Said in Context of Nedarim

The Gemara now questions this that the yados of nedarim are learned out of the yados of nezirus.

The Gemara told us that the way we know that the yados of nezirus are like nezirus is from the words נְיָיִר לְחַיִּיר 'nazir l'hazir'. And once we know that the yados of nezirus are like nezirus, the hekesh between nezirus and nedarim teaches us that the yados of nedarim are like nedarim as well. And on this the Gemara asks:

What is the difference	מַאי שְׁנָא
with regard to nezirus	גַּבֵּי נְזְירוּת
that it is written 'nazir 'l'hazir'	דְּכְתִּיב נָזְיר לְהַזְּיר
(with regard to) nedarim also	נְדָרִים נָמֵי
it is written 'lindor neder'	הָא כְּתִיב לִנְדֹּר נֶדֶר
and (if so) the hekesh	וְהֶיקֵּישָׁא
why do I (we) need it	לְמָה לִי

Seemingly the exact same terminology used with regard to nezirus is used with regard to nedarim. The same way with regard to nezirus there is a double expression 'nazir l'hazir', so too with regard to nedarim a double expression is used, 'lindor neder'. If so, the same way this double expression taught the halacha of yados with regard to nezirus, the double expression should also teach us the halacha of yados with regard to nedarim, and we should not need a hekesh.

The Gemara answers:

If it would have written	אָי כְּתַב
'neder lindor'	נֶדֶר לִנְדּׂר
the way it is written 'nazir l'hazir'	כְּדְכְתַב נָזִיר לְהַזִּיר
(then it would be) like you said	פָדְקָאָמְרַתְּ
(and we) would not need	ּלָא צָרִידְּ
the hekesh	הָיקֵּישָׁא
(but) now	הַשְׁתָּא
that it is written 'lindor neder'	דְּכְתִיב לִנְדֹּר נֶדֶר
the Torah talks	הַרָּה תוֹיָה הַיָּבְּ
like the language of people	כָלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם

The Gemara is answering that the drasha that is used to know that the yados of nezirus are like nezirus is not from the fact that these words are doubled, but rather it is from the order of the words.

The Gemara explains that the Torah will often write in the way people typically talk. Therefore, even if the Torah will 'unnecessarily' use a double-expression, one would not be allowed to be a drasha from it (as perhaps the reason that the double-expression is used is not to teach a halacha but rather it is used to imitate the way of people who would use this double-expression as well).

The Ran explains that according to this, the reason we make a drasha from the words 'nazir 'l'hazir' is not because this is a double expression but rather the drasha comes from the fact that the words are written out of the standard order.

Typically, in an expression, the verb is before the noun. For example, the posuk (Bamidbar 30:3) says לַּמְפֶּר עֵּל נַפְּשׁוֹ – to make assur the issur on himself. In Sefer Rus (4:7) it says לְּקֵיֵּם כָּל - to establish any manner. In both these cases, the verb comes before the noun, yet with regard to nezirus, we find not that way. There, the posuk says בְּיִר לְחָזִּיִר – nazir l'hazir. The subject of the action comes before the action (the noun before the verb).

Therefore, since the Torah is writing these words in an abnormal way, we have the right to make a drasha and to learn out the halacha of yados with regard to nezirus but not with regard to nedarim. Regarding nedarim, the posuk says 'lindor neder', i.e., the typical manner of putting the verb before the noun, and as such, no drasha is warranted.

If You Hold that the Torah Does Not Talk בְּלְשׁוּן בְּנֵי אָדֶם, How Do You Learn the Drashos?

The Gemara now asks:

This is good	הָנִיחָא
according to the one that holds	לְמַאן דְּאִית לֵיה
the Torah talks	กาุเภ กาุ ~~ลุส~~
in the language of people	כָּלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם
but according to the one	אֶלָא לְמַאן
that does not have (the concept)	קְּלֵית לֵיה
that the Torah talks	กวุเษ กวุลุส
in the way of people	כָּלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם
this 'lindor neder'	הַאי לִנְדֹּר נֶדֶר
what does he do with it	מַאי עָבֵיד לֵיהּ

If you hold that the Torah does not talk in the way of people, then what do you do with the words of 'lindor neder'? Since there אלא לאו דווקא זימנין מפרש ההוא דפתח

ברישא זימנין ההוא דסליק מפרש ברישא

ואיבעית אימא ידות *איידי דאתיין מדרשא

מפרש להון ברישא וליפתח הדין ברישא

מיפתח פתח בכינויין דאורייתא ברישא

והדר מפרש ירות דאתיין ליה מררשא

הניחא למאן דאמר *כינויין לשון נכרים

הן אלא למ"ד לשון שבדו להן חכמים

להיות נודר בו מאי איכא למימר מי

קתני ידות ולאו חסורי קא מחסרת

לה אקרים נמי ותני ידות כל ידות נדרים

כנדרים וכל כינויי גדרים כנדרים ואלו הן

ירות האומר לחבירו ואלו הן כינויין *קונם

יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' ותניא

נזיר להזיר לעשות כינויי נזירות כנזירות

וידות נזירות כנזירות אין לי אלא בנזירות

בנדרים מנין ת"ל איש' כי יפליא לנדור

נדר נזיר להזיר לה' מקיש נזירות לנדרים

ונדרים לנזירות מה נזירות עשה בו ידות

נזירות כנזירות אף נדרים עשה בהם

ידות נדרים כנדרים ומה נדרים עובר בבל

יחל ובכל תאחר אף נזירות עובר בכל

יחל וכבל תאחר ומה גדרים האב מיפר

נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות

האב מיפר נזירות כתו ובעל מיפר נזירות

אשתו מ"ש גבי נזירות דכתיב נזיר להזיר

נדרים נמי הא כתיב לנדור נדר והיקישא למה

לי אי כתב נדר לנדור כדכתב נויר להויר

כדקאמרת לא צריך היקישא השתא דכתיב

לנדור נדר *דברה תורה כלשון בני אדם

הניהא למאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני

אדם אלא למאן דלית ליה דברה תורה כלשון

בני אדם האי לנדור נדר כאי עביד ליה דריש

ליה לעשות ידות נדרים כנדרים ומקיש

שבדו חכמים . למאי

מן המורה י"ל מ"מ

אין דינם פשוש יותר

אקדמינהו: עוד אומר ר"י בשם רבי יחיאל

דביכושלמי אימא בהדיא

למחן דחמר לשון שבדו

חכמים דאינו מביא

קרבן על כיטי מירות וכינוימירות איט כמיר

ידות בריפת . וליש

כי מתחילה היה קשה

להגיה ברישת ועתה

דחתיה מדכשה מהיכה

נפקח: לעשות כינוי

מירות כמירות. לא

מיבעיה קרה יתירה

דודתי הם מן התורה

מגופיה דקרא שמעינן

הכינויים וכבל הזכילה

'מאחר . ולקתן קאמר

כדקאמות . שכך דוך

המקראות לכתוב עם

לדרוש השתח דכתיב

כלכ

ודברה חורה כלשון

בני אדם: הניחא למאו

מירום. פלוגחא היא

בפרק פני דמכילחין

דאמר הריני נזיר היום

הריני נזיר למחר דכולי

עלמא לא פליגי דחייב

חיילה על כולו וכי

פליגי באומר הריכי

מיר היום הריני מיר

כתי פלוגמת:

כזיכות מיגו

(דף יז) ואומר כיי

דכתב כזיכ

בל מאחר

ולא אינשכיר כק לידום (ולח) [דהח]

מידות וכדין

דפרבינו

בבור לנחלה. ליטול פי שנים: ואין בכור לכהן. שיהא טעין פדיון ומפרש בפ׳ יש בכור לנחלה דהיינו הבא אחר הנפלים וכן נמי מי שלאהיו לו בניסונשא אשה שכבר ילדה: בכור לכהן ואינו בכור לנחלה. החקינו חכמים בהלשון כגון שהיו לו בנים ונשא אשה שלא היו לה בנים: משום דאוושן ליה יהים מופיל וחל פלים

מפרש הא דפתח ברישא . אוושן כלומר שדיניהן מרובין כדאמרינן בר"ה (דף לה.) דאוושי ברכות הילכך אי להקדימן אמאי מפרשלהו למפרע אתי למטעי ולעולם אי לאו משום האי טעמא סדרא דווקא לפרושי ההוא דסליק מיניה ומקשינן והא במה בהמה יולאה וכו': אלא לאו דוקא (קתני) זמנין מפרש וכו' . נ"ל דלהכי משני סדריה תנא אלא לענין מלקוח : לאשמוטינן דליכא קפידא במילחא הבי ימי אקדים ומני וכל תנא דתני כדבעי שפיר דמי וליכא בהא מילתא משום ותבחר לשון ערומים (איוב טו): ואי בעית אימא מגיה: (לעיל) : ידות דאתיין ליה מדרשא וכו' . כ"ל דהכי קאמר ודאי דליכא קפידא במילתא כדקאמרת דבהא ליכא למפלג דמתנייתא מוכחי שפיר מיהו במתני' לא הימא חדא מינייהו נקט אלא בדוקא אקדים ידות משום דאתיין מדרשת : בי פתח פתח בכיטיין דאורייתא . שכן דרך התנא להתחיל דבהיקש דסיפא לא בדברים הידועים והפשוטים : מזכיר כיטיין כן פירש אלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות ה"ל הנימזר די שונ האלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות טדר בו. שחדשום מלבם מלשון מיכום כמיכום אשר בדא מלבו (מלכים א יב): להזיות אף מירות שובר בבל מדר בו . מפרש לקמן (דף י.) שאם יאמר קרבן חיישינן שמא יזכיר את פיני משכחת נה : השם דהשם סמוך גבי קרבן כדכתיב אי כתב נדר לנדור קרבן לה' ושמא יוכיר את השם ולא כדכתב מיל להזיר יזכיר קרבן ונמלא שהוליא ש"ש לבטלה ולכך חדשו לשונות הללו: כואי איכא דבר כמו פשה יפשה למימר. דאע"ג דמדאורייתא נמי הם אמר אמרתי ומדשני כמו שכתבתי במשנתנו אפי' הכי אינן פשוטים יותר מידות כדי שיתחיל נכדור בהם אדרבה ידות פשיטי טפי דאתו דקרא הוא וליכא יתורה מדרשת: הקדים נמי ותני ידות ברישא . השתא משום דוחקין הדרי דאמר מירות חל על ממאי דנקט בפשיטומא בכולה סוגיין דאי תסורי מחסרא רישא דמלתא לא מחסרא ואמרינן דלמ"ד לשון דנקמן מוכח דהיכא שבדו חכמים הוי רישת מחסרת

נזירות לנדרים נזיר להזיר דריש ליה מלמד ואמרינן דמפרש תנא מאי דפתח ביה משום דמשמעי בלשון בני אדם: דהאי ואי בעית אימא ה"ק דתנא שמי שהנזירות שהנזירות דמחטיחין סדרא דוקא נקט לפרושי ידות ברישא למר מהיכא דסליק מיניה משום דאתיין ליה מדרשא ופטיין לא לריכי לפרושי ולמר דחיילא של יום אחד מהיכא דפתח ביה משום דידות אתו מדרשא וראוי להקדימן לכנויין שאינן אלא לשון שבדו חכמים: ה"ג לששות ידות מזירות כנזירות ול"ג כטיי מירות כמירות דממ"ל לאו מקרא נפקי דאי לשון נכרים הם לא לריכי קרא ואי לשון חכמים הם היכי נפקי מקרא: ובזה נדרים עובר בכל יחל ובל האחר. אם אמר ככר .. עלי איכא בל יחל ואי נדר להביא קרבן איכא בל האחר: הבעל מיפר נדרי אשחו . היום ובזה יש נפרש נדרי שנוי נפש ודברים שבינו לבינה וכדאי בספרי : מיפר נדרי בה . כדכתיב (במדגר ל) ואם הגיא אביה אותה : הבעל מיפר נדרי אשחו. דכתיב (שם) ואם הפר יפר אותם אישה ביום שמעו : דכתיב נזיר להזיר. דלאו אורחיה דקרא הכי דלעולם המקור קודם אל שם הפעולה כדכתיב לאסור איסר לקיים כל דבר : הניחא למאן דאמר דברה סורה כלשון בני אדם וכו' . ואף על גב דאוכא לחדרש לא דרשיכן כדמוכח בפ"ב דב"מ (דף לא:) : לגדור נדר מאי טביד ליה. דהא נפקא ליה מהיקישא דנזירוס ונראה לי דמש"ה מקשה הכא לנדור נדר מאי עביד ליה ולעיל בסמוך אקשי היקישא למה לי (אי) משום דכי היכי דאמריכן בריש פ"ק דקדושין (דף ד.) דמילחא דאמיא בק"ז טרח וכחב לה קרא ה"יג מילחא דאמיא בהיקישא אפשר טרח וכחב לה קרא ובריש איזהו כשך או אמרי מילחת דתתית בג"ש טרת וכתב לה קרא ומש"ה לא מקשי ברישת לנדור נדר מתי עביד ליה דתפשר לדחויי דתש"ג דתקשינהו רחמנת טרה למכתב בכל חד רבויא לידות ומש"ה אקשי ליה דעדיפא מינה דכיון דכתב רחמנא בכל חד ריבויא לידות למה ליה לתנא לאסמוכי אחיקישא אבל בסמוך לבתר דפרים הש"ם דלמ"ד דברה תורה כלשון ב"א אינטריך היקישא קא בעי למ"ד לא דברה לנדור נדר מאי טביד ליה דלא מני למיפרך אליביה היקישא ל"ל דהא לא שמעיכן ליה לדידיה דמפיק להו לידות מהיקישא דברייחא לפשות ידות מימום אליבא דמ"ד דברה אתיא מיהו פריך ליה כיון דע"כ הקישן הכחוב לכדור כדר מאי עביד ליה דאט"ג דאפשר דערח וכתב קרא בכל כמימת : כטי מימום כדי נסדה דעמון דאמי כדי נסדה דעמון דאמי שהמירות

אלא לאו דוקא (א). הא דאמרת דתנא לא דייק להי מפרש ברישא דזימנין מפרש וכו': וליפתח. בגווייהו וליתני ברישת כל ידות כדרים (ב) הואיל דחביב ליה: כינויין לשון נכרים . דבהני לשונות נדבי נכרים כקונם קונח קונם שיש לפון שקורין לקרבן קונם ויש לשון שקורין לקרבן קונח וכן השחר (ג) [ומש"ה] תורה אור

קא חשיב להו וה"ה לכל לשון הנודר אדם מיחייב והא דקא מנו חכמים [יבמות ב: ושם נפמו] הכי לשונות משום דבהכי לשונות בקיחין וכיון דאיכא נכרים דנדרי התורה אפרה בכל לשון דקאמר דהא הוי נדר: אלא לרים לקים דקאמר לשון שבדו להם חכמים. דחכמים תקינו הני לשונות [לקמן י] להיות נודר בו : מאי איכא למימר . היכי מלי אמרת ידות איידי דאתיין מדרשת הת תרוייהו בין ידות בין כינויין מדרשא אתיין דמדרבנן נינהו : מי קתני ידות . הא לא קהני במתני׳ וידות נדרים כנדרים אלא חסורי מיחסרת לה דאמרת לעיל חסורי מיחסרא וכו' וכיון (ד) דאמרת הכי

תני נמי ברישת כל ידות נדרים כנדרים כמדנים קונם וידות היכא כתיב "איש כי וכיון דפתח להו ברישא להכי מפרש כמי להו ברישא: וידות היכן כתיבן. היכא כתב להו קרא דדריש להו מיניה דאמר (רישא) מדרשא אתיא ולא כתיבי ממש דא"כ הוו להו מדאוריי': כזיר להזיר. דמלי למיכהב כי יפליא לנדור נדר כזיר אלא מלהזיר דרשינן לעשות כל כינויי נזירות [כנזירות] דבכל כינויי לשון דמזיה הוי נזיר והתם במסכת נזיר מפרש ידות נזירות וכיטיי מירות : מה נדרים עובר בבל יחל. דכתיב לא יחל דברו (במדבר נ): ובבל תאחר. דכתיב כי תדור נדר לה' אלהיך לא תאחר (ה) (דברים כנ): הא כתיב לנדור נדר. ונידרום כמי מלנדור לעשות כיטיי נדרים כנדרים: והיקישא למה לי . דאמרת מקיש נדרים לנזירות הא מלינן [הָדובין יו: ובס נסמן] למידרש מקרא גופיה: לגדור נדר. הכי משתעו בני אדם ודברה תורה כלשון בני אדם וליכא למידרש מינה כלום : לא דברה תורה כלשון בני אדם . דכל היכא דכתב ייתור לשון איידי דאמיין מדרשא כהאי גווכא לדרשא קא אתי ולא

פי' הרא"ש ואיבעית אימא ידות כו'י כלומר ודאי האי פעמח חיתיה דלח דק דפתח וזימנין במחי להם חכמים . כמו אשר בדא מלבו חקנו ירגילו להזכיר ל' קרבן בקרבן לכך תקנו לו כתיבן: דקאמכת דאתיין כדי נסבה דלמאן דאמר

שבדו להם חכתים כוי

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה אלא לאו דוקא הוא הא: (ג) ד"ה וליספח וטי ידוס נדרים כנדריה הואיל: (ג) ד"ה כישיין וכיי וכן בשאר והני קא חשיב וכוי דררי סכי התורה אפרה: (ד) ד"ה מי קתני וכיי וכיון דאמרים: (ד) ד"ה וגבל האחר וטי לא האחר לשלמו הס"ד: בבהות מהר"ב רנשובורג א] ר"ג ד"ה לנדור מדר . וברים איזהו כשך אמרי׳ מלחא דאחיא כנ"ש שרח וכחב לה קרא וכו׳. נ"ב שיון בספר חק נחן במח׳ ובחים דף מ ש"א בלשון רש"י ד"ה אין מלחדין מ"ש של דברי הרץ אלה :

is no reason that the words have to be doubled, if they are, it must be to teach us a darsha. But it cannot be that it teaches us the halacha of yados with regard to nedarim because we already know that the yados of nedarim are like nedarim from the hekesh to nezirus.

The Gemara answers that this opinion holds that the drashos from the pesukim are as follows:

He darshins (expounds 'lindor neder')
to make

yados of nedarim like nedarim
and he makes a hekesh
nezirus to nedarim

țירות לִּנְדָרִים

נְיִירוּת לִנְדָרִים

נְיִירוּת לִנְדָרִים

נְיִירוּת לִנְדָרִים

Previously we said that the yados of nedarim are learned out of nezirus. Now we are saying the opposite. According to the one who holds that the Torah does not talk in the manner of people, one can make a drasha and learn yados nedarim from the doubleexpression of 'lindor neder'. And once we know yados of nedarim, the yados of nezirus are learned out of a hekesh to nedarim, i.e., instead of yados of nedarim being learned out of nezirus, the yados of nezirus are learned of nedarim.

But now that we know the yados of nezirus are like nezirus from the hekesh, what do we do with the drasha of 'nazir l'hazir'? Previously, these words were used to teach that there are yados by nezirus. But now that we are saying that the yados of nezirus are learned out of nedarim, this double expression is no longer needed to teach us yados of nezirus, and as such, we will have to explain what this double-expression comes to teach us.

The Gemara answers:

And from the words "nazir l'hazir"	נָזִיר לְהַזִּיר
he darshins	קָרֵישׁ לֵיהּ
(to) teach	מְלַמֵּד

אלא לאו דווקא זימנין מפרש ההוא דפתח

ברישא זימנין ההוא דסליק מפרש ברישא

ואיבעית אימא ידות *איידי דאתיין מדרשא

מפרש להון ברישא וליפתח הדין ברישא

מיפתח פתח בכינויין דאורייתא ברישא

והדר מפרש ירות דאתיין ליה מררשא

הניחא למאן דאמר *כינויין לשון נכרים

הן אלא למ"ד לשון שבדו להן חכמים

להיות נודר בו מאי איכא למימר מי

קתני ידות ולאו חסורי קא מחסרת

לה אקרים נמי ותני ידות כל ידות נדרים

כנדרים וכל כינויי גדרים כנדרים ואלו הן

ירות האומר לחבירו ואלו הן כינויין *קונם

יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' ותניא

נזיר להזיר לעשות כינויי נזירות כנזירות

וידות נזירות כנזירות אין לי אלא בנזירות

בנדרים מנין ת"ל איש' כי יפליא לנדור

נדר נזיר להזיר לה' מקיש נזירות לנדרים

ונדרים לנזירות מה נזירות עשה בו ידות

נזירות כנזירות אף נדרים עשה בהם

ידות נדרים כנדרים ומה נדרים עובר בבל

יחל ובכל תאחר אף נזירות עובר בכל

יחל וכבל תאחר ומה גדרים האב מיפר

נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות

האב מיפר נזירות כתו ובעל מיפר נזירות

אשתו מ"ש גבי נזירות דכתיב נזיר להזיר

נדרים נמי הא כתיב לנדור נדר והיקישא למה

לי אי כתב נדר לנדור כדכתב נויר להויר

כדקאמרת לא צריך היקישא השתא דכתיב

לנדור נדר *דברה תורה כלשון בני אדם

הניהא למאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני

אדם אלא למאן דלית ליה דברה תורה כלשון

בני אדם האי לנדור נדר כאי עביד ליה דריש

ליה לעשות ידות נדרים כנדרים ומקיש

שבדו חכמים . למאי

מן המורה י"ל מ"מ

אין דינם פשוש יותר

אקדמינהו: עוד אומר ר"י בשם רבי יחיאל

דביכושלמי אימא בהדיא

למחן דחמר לשון שבדו

חכמים דאינו מביא

קרבן על כיטי מירות וכינוימירות איט כמיר

ידות בריפת . וליש

כי מתחילה היה קשה

להגיה ברישת ועתה

דחתיה מדכשה מהיכה

נפקח: לעשות כינוי

מירות כמירות. לא

מיבעיה קרה יתירה

דודתי הם מן התורה

מגופיה דקרא שמעינן

הכינויים וכבל הזכילה

'מאחר . ולקתן קאמר

כדקאמות . שכך דוך

המקראות לכתוב עם

לדרום השתח דכתיב

כלכ

ודברה חורה כלשון

בני אדם: הניחא למאו

מירום. פלוגחא היא

בפרק פני דמכילחין

דאמר הריני נזיר היום

הריני נזיר למחר דכולי

עלמא לא פליגי דחייב

חיילה על כולו וכי

פליגי באומר הריכי

מיר היום הריני מיר

כתי פלוגמת:

כזיכות מיגו

(דף יז) ואומר כיי

דכתב כזיכ

בל מאחר

ולא אינשכיר כק לידום (ולח) [דהח]

מידות וכדין

דפרבינו זפרבינו

בבור לנחלה. ליטול פי שנים: ואין בכור לכהן. שיהא טעין פדיון ומפרש בפ׳ יש בכור לנחלה דהיינו הבא אחר הנפלים וכן נמי מי שלאהיו לו בניסונשא אשה שכבר ילדה: בכור לכהן ואינו בכור לנחלה. החקינו חכמים בהלשון כגון שהיו לו בנים ונשא אשה שלא היו לה בנים: משום דאוושן ליה יהים מופיל וחל פלים

מפרש הא דפתח ברישא . אוושן כלומר שדיניהן מרובין כדאמרינן בר"ה (דף לה.) דאוושי ברכות הילכך אי להקדימן אמאי מפרשלהו למפרע אתי למטעי ולעולם אי לאו משום האי טעמא סדרא דווקא לפרושי ההוא דסליק מיניה ומקשינן והא במה בהמה יולאה וכו': אלא לאו דוקא (קתני) זמנין מפרש וכו' . נ"ל דלהכי משני סדריה תנא אלא לענין מלקוח : לאשמוטינן דליכא קפידא במילחא הבי ימי אקדים ומני וכל תנא דתני כדבעי שפיר דמי וליכא בהא מילתא משום ותבחר לשון ערומים (איוב טו): ואי בעית אימא מגיה: (לעיל): ודות באמני לה מרכדה בא ביי וידות. דאמר לעיל ידות דאתיין ליה מדרשא וכו' . כ"ל דהכי קאמר ודאי דליכא קפידא במילתא כדקאמרת דבהא ליכא למפלג דמתנייתא מוכחי שפיר מיהו במתני' לא הימא חדא מינייהו נקט אלא בדוקא אקדים ידות משום דאתיין מדרשת : בי פתח פתח בכיטיין דאורייתא . שכן דרך התנא להתחיל דבהיקש דסיפא לא בדברים הידועים והפשוטים : מזכיר כיטיין כן פירש אלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות ה"ל הנימזר די שונ האלא למ"ד לשון שבדו חכמים להיות טדר בו. שחדשום מלבם מלשון מיכום כמיכום אשר בדא מלבו (מלכים א יב): להזיות אף מירות שובר בבל מדר בו . מפרש לקמן (דף י.) שאם יאמר קרבן חיישינן שמא יזכיר את פיני משכחת נה : השם דהשם סמוך גבי קרבן כדכתיב אי כתב נדר לנדור קרבן לה' ושמא יוכיר את השם ולא כדכתב מיל להזיר יזכיר קרבן ונמלא שהוליא ש"ש לבטלה ולכך חדשו לשונות הללו: כואי איכא דבר כמו פשה יפשה למימר. דאע"ג דמדאורייתא נמי הם אמר אמרתי ומדשני כמו שכתבתי במשנתנו אפי' הכי אינן פשוטים יותר מידות כדי שיתחיל נכדור בהם אדרבה ידות פשיטי טפי דאתו דקרא הוא וליכא יתורה מדרשת: הקדים נמי ותני ידות ברישא . השתא משום דוחקין הדרי דאמר מירות חל על ממאי דנקט בפשיטומא בכולה סוגיין דאי תסורי מחסרא רישא דמלתא לא מחסרא ואמרינן דלמ"ד לשון דנקמן מוכח דהיכא שבדו חכמים הוי רישת מחסרת

נזירות לנדרים נזיר להזיר דריש ליה מלמד ואמרינן דמפרש תנא מאי דפתח ביה משום דמשמעי בלשון בני אדם: דהאי ואי בעית אימא ה"ק דתנא שמי שהנזירות שהנזירות דמחטיחין סדרא דוקא נקט לפרושי ידות ברישא למר מהיכא דסליק מיניה משום דאתיין ליה מדרשא ופטיין לא לריכי לפרושי ולמר דחיילא של יום אחד מהיכא דפתח ביה משום דידות אתו מדרשא וראוי להקדימן לכנויין שאינן אלא לשון שבדו חכמים: ה"ג לששות ידות מזירות כנזירות ול"ג כטיי מירות כמירות דממ"ל לאו מקרא נפקי דאי לשון נכרים הם לא לריכי קרא ואי לשון חכמים הם היכי נפקי מקרא: ובזה נדרים עובר בכל יחל ובל האחר. אם אמר ככר .. עלי איכא בל יחל ואי נדר להביא קרבן איכא בל האחר: הבעל מיפר נדרי אשחו . היום ובזה יש נפרש נדרי שנוי נפש ודברים שבינו לבינה וכדאי בספרי : מיפר נדרי בה . כדכתיב (במדגר ל) ואם הגיא אביה אותה : הבעל מיפר נדרי אשחו. דכתיב (שם) ואם הפר יפר אותם אישה ביום שמעו : דכתיב נזיר להזיר. דלאו אורחיה דקרא הכי דלעולם המקור קודם אל שם הפעולה כדכתיב לאסור איסר לקיים כל דבר : הניחא למאן דאמר דברה סורה כלשון בני אדם וכו' . ואף על גב דאוכא לחדרש לא דרשיכן כדמוכח בפ"ב דב"מ (דף לא:) : לגדור נדר מאי טביד ליה. דהא נפקא ליה מהיקישא דנזירוס ונראה לי דמש"ה מקשה הכא לנדור נדר מאי עביד ליה ולעיל בסמוך אקשי היקישא למה לי (אי) משום דכי היכי דאמריכן בריש פ"ק דקדושין (דף ד.) דמילחא דאמיא בק"ז טרח וכחב לה קרא ה"יג מילחא דאמיא בהיקישא אפשר טרח וכחב לה קרא ובריש איזהו כשך או אמרי מילחת דתתית בג"ש טרת וכתב לה קרא ומש"ה לא מקשי ברישת לנדור נדר מתי עביד ליה דתפשר לדחויי דתש"ג דתקשינהו רחמנת טרה למכתב בכל חד רבויא לידות ומש"ה אקשי ליה דעדיפא מינה דכיון דכתב רחמנא בכל חד ריבויא לידות למה ליה לתנא לאסמוכי אחיקישא אבל בסמוך לבתר דפרים הש"ם דלמ"ד דברה תורה כלשון ב"א אינטריך היקישא קא בעי למ"ד לא דברה לנדור נדר מאי טביד ליה דלא מני למיפרך אליביה היקישא ל"ל דהא לא שמעיכן ליה לדידיה דמפיק להו לידות מהיקישא דברייחא לפשות ידות מימום אליבא דמ"ד דברה אתיא מיהו פריך ליה כיון דע"כ הקישן הכחוב לכדור כדר מאי עביד ליה דאט"ג דאפשר דערח וכתב קרא בכל כמימת : כטי מימום כדי נסדה דעמון דאמי כדי נסדה דעמון דאמי שהמירות

אלא לאו דוקא (א). הא דאמרת דתנא לא דייק להי מפרש ברישא דזימנין מפרש וכו': וליפתח. בגווייהו וליתני ברישת כל ידות כדרים (ב) הואיל דחביב ליה: כינויין לשון נכרים . דבהני לשונות נדבי נכרים כקונם קונח קונם שיש לפון שקורין לקרבן קונם ויש לשון שקורין לקרבן קונח וכן השחר (ג) [ומש"ה] תורה אור

קא חשיב להו וה"ה לכל לשון הנודר אדם מיחייב והא דקא מנו חכמים [יבמות ב: ושם נפמו] הכי לשונות משום דבהכי לשונות בקיחין וכיון דאיכא נכרים דנדרי התורה אפרה בכל לשון דקאמר דהא הוי נדר: אלא לרים לקים דקאמר לשון שבדו להם חכמים. דחכמים תקינו הני לשונות [לקמן י] להיות נודר בו : מאי איכא למימר . היכי מלי אמרת ידות איידי דאתיין מדרשת הת תרוייהו בין ידות בין כינויין מדרשא אתיין דמדרבנן נינהו : מי קתני ידות . הא לא קהני במתני׳ וידות נדרים כנדרים אלא חסורי מיחסרת לה דאמרת לעיל חסורי מיחסרא וכו' וכיון (ד) דאמרת הכי

תני נמי ברישת כל ידות נדרים כנדרים כמדנים קונם וידות היכא כתיב "איש כי וכיון דפתח להו ברישא להכי מפרש כמי להו ברישא: וידות היכן כתיבן. היכא כתב להו קרא דדריש להו מיניה דאמר (רישא) מדרשא אתיא ולא כתיבי ממש דא"כ הוו להו מדאוריי': כזיר להזיר. דמלי למיכהב כי יפליא לנדור נדר כזיר אלא מלהזיר דרשינן לעשות כל כינויי נזירות [כנזירות] דבכל כינויי לשון דמזיה הוי נזיר והתם במסכת נזיר מפרש ידות נזירות וכיטיי מירות : מה נדרים עובר בבל יחל. דכתיב לא יחל דברו (במדבר נ): ובבל תאחר. דכתיב כי תדור נדר לה' אלהיך לא תאחר (ה) (דברים כנ): הא כתיב לנדור נדר. ונידרום כמי מלנדור לעשות כיטיי נדרים כנדרים: והיקישא למה לי . דאמרת מקיש נדרים לנזירות הא מלינן [הָדובין יו: ובס נסמן] למידרש מקרא גופיה: לגדור נדר. הכי משתעו בני אדם ודברה תורה כלשון בני אדם וליכא למידרש מינה כלום : לא דברה תורה כלשון בני אדם . דכל היכא דכתב ייתור לשון איידי דאמיין מדרשא כהאי גווכא לדרשא קא אתי ולא

פי' הרא"ש ואיבעית אימא ידות כו'י כלומר ודאי האי פעמח חיתיה דלח דק דפתח וזימנין במחי להם חכמים . כמו אשר בדא מלבו חקנו ירגילו להזכיר ל' קרבן בקרבן לכך תקנו לו כתיבן: דקאמכת דאתיין כדי נסבה דלמאן דאמר

שבדו להם חכתים כוי

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה אלא לאו דוקא הוא הא: (ג) ד"ה וליספח וטי ידוס נדרים כנדריה הואיל: (ג) ד"ה כישיין וכיי וכן בשאר והני קא חשיב וכוי דררי סכי התורה אפרה: (ד) ד"ה מי קתני וכיי וכיון דאמרים: (ד) ד"ה וגבל האחר וטי לא האחר לשלמו הס"ד: בבהות מהר"ב רנשובורג א] ר"ג ד"ה לנדור מדר . וברים איזהו כשך אמרי׳ מלחא דאחיא כנ"ש שרח וכחב לה קרא וכו׳. נ"ב שיון בספר חק נחן במח׳ ובחים דף מ ש"א בלשון רש"י ד"ה אין מלחדין מ"ש של דברי הרץ אלה :

כזיר וכו' :

ז ב מיי' פיה שם כליב סמג שם: ת ג מיי' שם הל"ד וס"ד כל"י סמג שם מ ה מיי פ"ע מסלי

היכי משכחת לה־דעובר

בל מחחר במירו' היכי

משכחת לה. בשלמח נבי כדרים משכחת

לה אי אמר הרי עלי

פולה ועההולא הקריבה

אלא במירות היכי

משכחת לה דחי אתר

הריני מיר מהשמח חל

פליה מירות . ומשני

כגון דחמר לח אפמר

מן הפולם עד שאהיה

נזיר דמההיה שעתה

הוי נזיר כלותר דתיד

יש לו להתחיל מירותו ואם לא המחיל פובר

א מייי פיד מהני שהנזירות חלה על המזרות. כגון דאמר הריני מיר היום הריני מירות הלי כ סמג כזיר היום דלא אמריכן דלסגי ליה בשלשים יום אלא לריך למנות שתי מזרות דהיינו ששים ונפקא ליה מדכתיב מיר להזיר כלומר כשקיבל להיות נזיר אפשר לו להזיר עוד וכדפרישית: הגיחא אי ס"ל אין

> כזירות חלה על כזירות.ואע"ג דלקמן בפ"ב (דף ית.) אסיקנא דלכולי עלמא היכא דאמר הרי עלי שתי כזירות מונה ששים יום ומוקמינן להא קרא דנזיר להזיר איכא למימר דהיינו למאן דס"ל לא דברה תורה כלשון בני אדם ומייתר ליה כזיר להזיר ומוקי ליה להכי אבל מאן דאמר דברה תורה כלשון בני אדם ס"ל דכי האי גוונא לא בעי קרא: לימא קרא ליזור מאי להזיר . לא שיהא שום הפרש בין ליזור ולהזיר שהרי הה"א נבלעת היא בכמה מקומות כדאשכחן לכוד ולהניד לשמיד ולהשמיד אלא דה"ל למכתב דומיא דנדרים דכתיב לנדור כך נראה בעיני : במערבא אמרי וכו' . כלומר דלא סבירא להו דמלהזיר דרשיכן תרתי אלא למאן דאית ליה לא דברה מפיק להו לידות מלכדור כדר וכזיר להזיר מוקי ליה לכזירות חלה על כזירות והאי חכא מוקי כל היולא מפיו יעשה לכדר שהותר מקלתו הותר כולו דדריש ליה הכי אם חל כל היולא מפיו יעשה אבל אינו חל לחלאין: ואית חלא דמפיק להו מן כל היולא מפיו יששה. היינו מאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני אדם ולדידיה תרתי שמעינו מינה ידות נדרים כנדרים ונדר שבטל מקלתו בטל כולו והכי מפרש לה להך פלוגתא בירושלמי. ואע"ג

שהמירות חל על המירות. שאם היה נזיר ואמר הריני נזיר חל עליה כזירות (*במס' כזיר בפ' מי שאמר הריני כזיר (דף פי:) מחלוקת ר' כל זה שיין לריש דף ד יוחנן וריש לקיש) וכשישלמו אותן ימי נזירות לריך להיות נזיר עוד פעם וציל הניתא למ"ד במשי אחרת: שמעת מינה תרתי. לעשות ידות נזירות כנזירות ונזירות חל תורה אור על הנזירות: אית תנא דמפיק לידות

מלנדור נדר. דלח ס"ל דברה תורה [לקמן ית.] כלשון בני אדם : מן ככל היולא מפיו יעשה . דמשמע בכל ענין דנדר: קם ליה בבל יאכל. כדכתיב מחרלנים ועד זג לא יאכל (במדבר ו): קם ליה בבל ישתה. כל משרת ענבים לא ישתה וליכא לא יחל דברו : אמר

רבא . לעולם אית ביה נמי לא יחל לעבור עליו בשני לאוין לא יאכל ל מאחר לנזריה בכך דאיהו הוי גזיר אלא דקם ליה בלא יאכל: באומר שם לכשארלה אהא כזיר . דאי משקי ליה קם ליה בבל תאחר: אכתי מאי בל תאחר איכא. כל אימת דבעי למיהוי מלי למיהוי ולית ביה משום בל תאחר : הכא כמי לאלתר הוי כזיר. דאי משהי ליה קים ליה בבל תאחר דאמרינן דילמא השחא מאית דאיהו אמר דלא ליפטר מן העולם עד דהוי נזיר (א) מן אלתר באותה שעה כל אלחר דגרסינן היינו על אתר באותו מקום וכן מפרש בידות: לענין

לנדרים ומיר להזיר דרים שמזירות חלה על מזירות ומאן דאית ליה דברה חורה ט' דרים מיר להזיר

שמירות חלה של מירות וידות מפיק מן ככל היולא מפיו יעשה דכיון דהוליא מקלת הגדר מפיו מייתורא

דכל דרשיכן דהוי כאילו הוליא לכולו מפיו יפשה כיון דהוליא מקלח הנדר : בל יחל דנזירות היכי

תשכחת לה . קס"ד דקאתר שיעבור בכל יחל כלא איסור אחר: כל תאחר דמירות היכי תשכחת לה .

בשלמה בנדרים תשכחת לה כגון דהתר הרי עלי עולה ושהה תלהקריבה ג' רגלים אבל בנזיר אי התר

הריני כזיר הוי כזיר לחלחר ומחי בל חחחר חיכח: וחי חתר לכשחרלה ליכח בל חחחר. כיון שחלה

הדבר ברצוט: לא אפטר מן השלם עד שאהא מיר דמן ההיא שעתא הוה ליה מיר. ולא שיהא אסור לשתוח יין מיד כמו הדמיון שמביא מתרומה דהחם כל שפהא ושפחא אתרינן דילמא השחא מיים אכל

יכמות ספ: גיפין כח. סוכה כנ: (תוספתא

פי' הרא"ש

על המירות. באם אתר

כזיכ

מירות של ל' ל' יוש

דסתם מימת ל' יום

ואי לאו קרא ה"א כיון

תו מיכות עליה ולקמן

בפרק ב (דף יח.) חניא שיכול ומה שטעה

מיל מיר להזיר:

במערבא אמרי אים

היינו מאן דלית ליה

*"שהנזירות חל על הנזירות ולמ"ד דברה תורה כלשוז בני אדם ונזיר להזיר דריש לעשות ידות נזירות כנזירות שהנזירות חל על הנזירות מנא ליה הניחא אי ס"ל כמ"ד אין נזירות חל על נזירות אלא אי ס"ל כמ"ד נזירות חל על נזירות מנא ליה נימא קרא ליזור מאי להזיר שמעת מינה תרתי במערבא אמרי אית תנא דמפיק ליה לירות מן לנדור נדר ואית תנא דמפיק ליה מן *"כלנמדנרולא יחל : קס ליה כלא יאכל. לא [דיל כבל] היוצא מפיו יעשה אמר מר ומה נדרים עובר °בבל יחל ובל תאחר בשלמא בל יחל דנדרים משכחת לה °כגון דאמר ככר זו אוכל ולא אכלה עובר משום בל יחל דברו אלא בל יחל דנזירות היכי משכחת לה כיון דאמר הריני גזיר הוה ליה נזיר אכל קם ליה בכל יאכל שתה קם ליה בבל ישתה אמר רבא ילעבור עליו בשנים כל תאחר דנזירות היכי משכחת לה כיון ראמר הריני נזיר הוה ליה נזיר אכל קם ליה בבל יאכל באומר לכשארצה אהא נזיר ואי אמר כשארצה ליכא כל תאחר אמר רבא כגון דאמר

לא איפטר מן העולם עד שאהא נזיר דמן ההיא שעתא הוה ליה נזיר מידי דהוה *האומר לאשתו הרי זו גימיך שעה אחת קודם מיחתי אסורה לאכול בחרומה מיד אלמא אמרינו כל שעתא ושעתא יגיעיו סס'דו דילמא מיית הכא נמי לאלתר הוי נזיר ראמרינן דילמא השתא מיית

אלא בל יפל דמיר דבמערבא לא בעי למידרש מליזור חרתי מכל היולא מפין דרשי להו דתרוייהו משמטותיה דקרא : אכשר מר וכו׳ אלא בל יחל דנזירות מלמד היכי משכחת לה. כלומר היכי משכחת לה דאיכא בל יחל לחודה דקס"ד דכי היכי דבנדרים ליכא אלא חד לאו הכי נמי בנזירות דאי לא לא שוו אהדדי ועוד נראה בעיני משום דאמרינן בפרק כל שעה (פסחים דף כד:) דכל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמי' בלאו יחירי וחזר ואמר הריני גזיר וה"ב איכא לאוקומי היקשא לשאר מילי ולא לאפושי לאוי ומפרקי לעבור עליו בשנים כלומר דכי אמרינן הכי בפרק כל שעה ה"מ בדרשא היום זכיד למעם ב" דקראי אבל הכא על כרחיך הקישן הכחוב לכל מה שאפשר להקיש אותן וקשיא לי כי היכי דמוקמי בנזירות בל יחל האמור בנדרים טקי נמי בנדרים בל יאכל האמור במירות וניחא לי דבשלמא בל יחל שייך ממש בנזירות כדשייך בנדרים אבל בל יאכל לא אפשר לאוקמי בגדרים דבנארות לא כתיב אלא באכילת ענבים וגדרים כוללים אכילה והנאה דבכולהו מילי הלכך לא שייך בהו: בל סאתר דפוירות דכנכ היי מיר לא מיל וכו' . נראה בעיני פירושא דשמעתא דהכי מקשה היכי משכחת לה דליכא למימר משכחת לה בהריא ענינא דטולהו קרבטת באומר הרי עלי להיות נזיר דלא דמי דאילו האומר הרי עלי להביא קרבן מחוסר מעשה דהיינו ההבאה וא"א לומר שיחול מיד אבל הכא כיון שאיט מחוסר שוסדבר "הרי הגזירות חל מיד וה"ל כזיר וליכא בל תאחר ואי כשאומר לכשארצה ליכא נמי בל תאחר שהרי התנה לכשארצה ואינו רוצה ומחרץ רבא כגון מתוכה אין שביעה חלה דאמר לא אפטר מן השולם עד שאחיה נזיר ובכה"ג מן ההיא שעתא קסליה בבל תאחר כדחיישינן בהאומר לאשתו כלומר כהן האומר לאשתו וכוי שליה מירום קלה לכ"ש דאסורה לאכול בחרומה מיד משום חששא דמיחה ולאו דדמיא לההיא לגמרי דאילו החם אי אכלה ולא מת בעלה לא עבדא אסורא אבל הכא לאלתר קסליה בבל תאחר דכיון שהתנהואמר לא אפטר מן העולם משמע דה"ק הרי עלי למנות נזירות בענין שלא יהא חשש בדבר שאשלים נזירותי מנא דמפיק להון לידות קודם שאפטר מן העולם מש"ה[אף]דלישנא לא משמע דאהא לזיר מעחה מיהו קם ליה בבל חאחר לאלחר דאע"ג דא"ל מהיכא קא ילפתמנדרי׳ אי מה מן לידור בדר כיי קרום בלושל מושב בלים מושב ביינו משל המושב בפ"קדר"ה (ד' ד.)ה"ל לאחר ג' רגלים ליתא דאינו התם אמרהרי עלי סתמא אבלהכא דברה מוכה בלשון בני

בבל חאחר מידי דהוה לאומר לאשתו הרי זה גישך וכלזה מן התירוץ וכ"ח מפרש לה בחמיה מהאי שעתא הוה ליה כזיר ומאי בל מאחר איכא מידי דהוה לאומר לאקמו הרי זה גיסך דהוה גם מיד ה"ל הוה חל עליו הנזירות מיד וכל זה מן הקשיחולפירוש זה לריך לגרום חתר רב חחת בר יעקב דשיטית הית דשני ליהולפירוש חתר רב חחת בר יעקב חתר: בודי דהוה לאומר לאשחוי נהי דלא דמי דהתם אסורה לאכול בחרומה מיד והכא לא חל כזירות מיד לדוגמא בשלמם תדתיקן דחיישינן שתא ימוח תיד ה"כ ליחוש שתא ימוח תיד וקא פבר אם לא יחחיל תיד הקשה הר"ר יוסף שהלך בחרץ הלבי חתחי לא משכחת כל תאחר בנזירות דאמר הרי עלי לקבל מזרות אחר שלשים יום ואי מאחר עובר בבל חאחר ושתא הייע כשיטיא דשנינן לא אפסר תן העולם עד שאחיה נזיר כלותר עד שאקבל נזירום עוי"ל דחי מאחר לשלם נדרו א"כ לאו היינו בל מאחר דנזיר כ"א בל מאחר דנדר שמאחר לנדור נדרו:

הכא כל כמה דלא אמר הריני נזיר לא חלה עליו נזירות אלא הכי מייתי מתרומה דכיון דאסרוה בתרומה מיד משום חששה דשתה ימוח ה"יל מן ההיה שסחה ראוי לו לקבל פליו כזירות מיד משום חשש שמה ימוח ולה יקיים דבריו ואפי' מהן דפליג בפרק כל הגם (דף כח.) ואמר לה חיישיכן שמה ימוח הכה לותן מרובה דלימי כזירות חיישיק הילכך כיון דראוי לקבל שליו מזירות לאלמר אם ישהה מזירותיו ג' רגלים שובר בכל תאחר וי"מ ומן ההיא ששחא הוה ליה מזיר בלשון קושיא כלומר מיד חלה עליו מזירות מידי דהוה אתרומה דאסורה לאכול בסרומה מיד ומאי בל סאחר איכא וגרסינן אלא אמר רב אחא בר עקב כגון שמר כי ולא מסמברא שיהא מיר בלא קבלה דמשום משש שמא ימו בל לא היי כאילו קבל עליו ודאי אם במר הריכי כזיר ל' יום לפני מותי אז היה אסור לשתות יין מיד ויראה לי שיפמוד בספק כזירות כל ימיו אבל לא לקי:

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה הכא נמי וכו' דהוי מיר הס"ד ואח"כ מ"ה מן אלתר וכו' וכן מסרש כיכושלמי הס"ד :

כנון

Nedarim 3b

That nezirus שְׁהַנְּזִירוּת is 'chal' effective 'on' nezirus חָל עַל הַנְּזִירוּת

According to this shita, the words 'nazir l'hazir' are coming to teach us that nezirus is 'chal' effective on nezirus (see footnote). 15

And on this the Gemara immediately asks:

And according to the one who says וּלִמַאן דְּאָמַר the Torah talks הַבְּרָה תּוֹרָה in the language of people כָּלְשׁוֹן בָּנֵי אָדָם and (the words) 'nazir l'hazir' וְנָזִיר לְהַזִּיר he (needs) to darshin דַריש to make the yados of nezirus לַעֲשׂוֹת יְדוֹת נְזִירוּת like nezirus כָּנְזָירוּת this that nezirus שַׁהַנְּזִירוּת is 'chal' on nezirus חַל עַל הַנָּזְירוּת how does he know it מְנֵא לֵיה

As we previously learned, the one who holds that the Torah talks in the way of people, needs the words 'nazir l'hazir' to teach that yados of nezirus are like nezirus. If so, how does he know the halacha that nezirus is 'chal' on nezirus?

Regarding this question, the Gemara makes the obvious point:

This is good הַנִיחַא if he holds אָי סְבִירָא לֵיהּ like the one who says כְּמַאן דְּאָמַר nezirus in not 'chal' אֵין נְזָירוּת חַל on nezirus עַל נְזְירוּת but אַלַא if he holds אָי סְבִירַא לֵיהּ like the one who says בְּמַאן דְאָמַר nezirus is 'chal' on nezirus נְזְירוּת חֶל עַל נְזְירוּת how would he know it מְנֵא לֵיה

The question of how this opinion knows the halacha that nezirus is 'chal' on nezirus, is only a question if this opinion actually holds that this is the halacha. However, there are shitos that hold that nezirus is not chal on nezirus, and as such, if the shita that holds that the Torah talks in the way of people, he will not have this question.

¹⁵ Is Nezirus 'Chal' on Nezirus?

But if the shita that holds that the Torah talks in the way of people also holds that nezirus is chal on nezirus, the way he would know that is as follows.

Let the posuk say	נִימָא קְּרָא
'lizar'	לִיזּוֹר
what (is the point of saying) l'hazir	מַאי לְהַזְּיר
we see from here two (halachos)	שָׁמְעַתְּ מִינַהּ תַּרְתֵּי

The posuk says nazir l'hazir but why did it not say 'nazir lizar? The Gemara says that it must be that the Torah wrote the word l'hazir and not lizar to teach us an additional halacha. That is, according to this shita, the double expression of 'nazir l'hazir' teaches us the halacha of yados with regard to nezirus, and the fact that it said l'hazir and not lizar teaches us that nezirus can be 'chal' on nezirus.

The Ran explains that in reality, with regard to the translation of the words, there is no difference between the words lizar and l'hazir; the drasha of the Gemara comes from the fact that the posuk is not consistent. Regarding nedarim, the posuk said 'lindor neder', and if so, for the sake of consistency, the posuk should have said 'nazir lizar'. But it did not, and it is from this change of wording that the Gemara holds that a new halacha can be learned out of it.

The Gemara continues:

In the west (i.e., Eretz Yisroel)	בְּמַעְרְבָא
they say	אָמְרִי
there is a Tanna	אָית תַּנָּא
that learns out yados	דְּמַפֵּיק לֵיהּ לְיָדוֹת
from 'lindor neder'	מָן לִנְדֹּר נֶדֶר
and there is a Tanna	וְאִית תַּנָּא
that learns it out	דְּמַפֵּיק לֵיה
from (the posuk Bamidbar 30:3)	מָן
"Like everything	ּבְּכָּל
that comes out of his mouth	הַלּצֵא מִפִּיו
he should do"	יַצְשָׂה

This posuk implies that you must fulfill everything that comes out of your mouth, i.e., even yados of nedarim.

In Eretz Yisroel, they said that there were two different ways to know the yados of nedarim. The first learns it out of the words "lindor neder". The Ran explains that this is the Tanna that holds

nezirus is chal on nezirus. Therefore, even though the person is already a nazir, the second declaration of nezirus will be effective and he would therefore have to be a nazir for sixty days. However, there are those who hold that nezirus cannot be 'chal' on nezirus, and therefore if one declares that he wants to be a nazir at a time that he is already a nazir, this proclamation will have no effect.

If one says that he is becoming a nazir and does not specify for how long, he is a nazir for thirty days. But what happens if a person says that he wants to be a nazir, and then again he says that he wants to be a nazir, that is, he says that he wants to be a nazir at a time that he is already a nazir? One shita holds that

כזיר וכו' :

ז ב מיי' פיה שם כליב סמג שם: ת ג מיי' שם הל"ד וס"ד כל"י סמג שם מ ה מיי פ"ע מסלי

היכי משכחת לה־דעובר

בל מחחר במירו' היכי

משכחת לה. בשלמח נבי כדרים משכחת

לה אי אמר הרי עלי

פולה ועההולא הקריבה

אלא במירות היכי

משכחת לה דחי אתר

הריני מיר מהשמח חל

פליה מירות . ומשני

כגון דחמר לח אפמר

מן הפולם עד שאהיה

נזיר דמההיה שעתה

הוי נזיר כלותר דתיד

יש לו להתחיל מירותו ואם לא המחיל פובר

א מייי פיד מהני שהנזירות חלה על המזרות. כגון דאמר הריני מיר היום הריני מירות הלי כ סמג כזיר היום דלא אמריכן דלסגי ליה בשלשים יום אלא לריך למנות שתי מזרות דהיינו ששים ונפקא ליה מדכתיב מיר להזיר כלומר כשקיבל להיות נזיר אפשר לו להזיר עוד וכדפרישית: הגיחא אי ס"ל אין

> כזירות חלה על כזירות.ואע"ג דלקמן בפ"ב (דף ית.) אסיקנא דלכולי עלמא היכא דאמר הרי עלי שתי כזירות מונה ששים יום ומוקמינן להא קרא דנזיר להזיר איכא למימר דהיינו למאן דס"ל לא דברה תורה כלשון בני אדם ומייתר ליה כזיר להזיר ומוקי ליה להכי אבל מאן דאמר דברה תורה כלשון בני אדם ס"ל דכי האי גוונא לא בעי קרא: לימא קרא ליזור מחי להזיר . לח שיהח שום הפרש בין ליזור ולהזיר שהרי הה"א נבלעת היא בכמה מקומות כדאשכחן לכוד ולהניד לשמיד ולהשמיד אלא דה"ל למכתב דומיא דנדרים דכתיב לנדור כך נראה בעיני : במערבא אמרי וכו' . כלומר דלא סבירא להו דמלהזיר דרשיכן תרתי אלא למאן דאית ליה לא דברה מפיק להו לידות מלכדור כדר וכזיר להזיר מוקי ליה לכזירות חלה על כזירות והאי חכא מוקי כל היולא מפיו יעשה לכדר שהותר מקלתו הותר כולו דדריש ליה הכי אם חל כל היולא מפיו יעשה אבל אינו חל לחלאין: ואית חלא דמפיק להו מן כל היולא מפיו יששה. היינו מאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני אדם ולדידיה תרתי שמעינו מינה ידות נדרים כנדרים ונדר שבטל מקלתו בטל כולו והכי מפרש לה להך פלוגתא בירושלמי. ואע"ג

שהמירות חל על המירות. שאם היה נזיר ואמר הריני נזיר חל עליה כזירות (*במס' כזיר בפ' מי שאמר הריני כזיר (דף פי:) מחלוקת ר' כל זה שיין לריש דף ד יוחנן וריש לקיש) וכשישלמו אותן ימי נזירות לריך להיות נזיר עוד פעם וציל הניתא למ"ד במשי אחרת: שמעת מינה תרתי. לעשות ידות נזירות כנזירות ונזירות חל תורה אור על הנזירות: אית תנא דמפיק לידות

מלנדור נדר. דלח ס"ל דברה תורה [לקמן ית.] כלשון בני אדם : מן ככל היולא מפיו יעשה . דמשמע בכל ענין דנדר: קם ליה בבל יאכל. כדכתיב מחרלנים ועד זג לא יאכל (במדבר ו): קם ליה בבל ישתה. כל משרת ענבים לא ישתה וליכא לא יחל דברו : אמר

רבא . לעולם אית ביה נמי לא יחל לעבור עליו בשני לאוין לא יאכל ל מאחר לנזריה בכך דאיהו הוי גזיר אלא דקם ליה בלא יאכל: באומר שם לכשארלה אהא כזיר . דאי משקי ליה קם ליה בבל תאחר: אכתי מאי בל תאחר איכא. כל אימת דבעי למיהוי מלי למיהוי ולית ביה משום בל תאחר : הכא כמי לאלתר הוי כזיר. דאי משהי ליה קים ליה בבל תאחר דאמרינן דילמא השחא מאית דאיהו אמר דלא ליפטר מן העולם עד דהוי נזיר (א) מן אלתר באותה שעה כל אלחר דגרסינן היינו על אתר באותו מקום וכן מפרש בידות: לענין

לנדרים ומיר להזיר דרים שמזירות חלה על מזירות ומאן דאית ליה דברה חורה ט' דרים מיר להזיר

שמירות חלה של מירות וידות מפיק מן ככל היולא מפיו יעשה דכיון דהוליא מקלת הגדר מפיו מייתורא

דכל דרשיכן דהוי כאילו הוליא לכולו מפיו יפשה כיון דהוליא מקלח הנדר : בל יחל דנזירות היכי

תשכחת לה . קס"ד דקאתר שיעבור בכל יחל כלא איסור אחר: כל תאחר דמירות היכי תשכחת לה .

בשלמה בנדרים תשכחת לה כגון דהתר הרי עלי עולה ושהה תלהקריבה ג' רגלים אבל בנזיר אי התר

הריני כזיר הוי כזיר לחלחר ומחי בל חחחר חיכח: וחי חתר לכשחרלה ליכח בל חחחר. כיון שחלה

הדבר ברצוט: לא אפטר מן השלם עד שאהא מיר דמן ההיא שעתא הוה ליה מיר. ולא שיהא אסור לשתוח יין מיד כמו הדמיון שמביא מתרומה דהחם כל שפהא ושפחא אתרינן דילמא השחא מיים אכל

יכמות ספ: גיפין כח. סוכה כנ: (תוספתא

פי' הרא"ש

על המירות. באם אתר

כזיכ

מירות של ל' ל' יוש

דסתם מימת ל' יום

ואי לאו קרא ה"א כיון

תו מיכות עליה ולקמן

בפרק ב (דף יח.) חניא שיכול ומה שטעה

מיל מיר להזיר:

במערבא אמרי אים

היינו מאן דלית ליה

*"שהנזירות חל על הנזירות ולמ"ד דברה תורה כלשוז בני אדם ונזיר להזיר דריש לעשות ידות נזירות כנזירות שהנזירות חל על הנזירות מנא ליה הניחא אי ס"ל כמ"ד אין נזירות חל על נזירות אלא אי ס"ל כמ"ד נזירות חל על נזירות מנא ליה נימא קרא ליזור מאי להזיר שמעת מינה תרתי במערבא אמרי אית תנא דמפיק ליה לירות מן לנדור נדר ואית תנא דמפיק ליה מן *"כלנמדנרולא יחל : קס ליה כלא יאכל. לא [דיל כבל] היוצא מפיו יעשה אמר מר ומה נדרים עובר °בבל יחל ובל תאחר בשלמא בל יחל דנדרים משכחת לה °כגון דאמר ככר זו אוכל ולא אכלה עובר משום בל יחל דברו אלא בל יחל דנזירות היכי משכחת לה כיון דאמר הריני גזיר הוה ליה נזיר אכל קם ליה בכל יאכל שתה קם ליה בבל ישתה אמר רבא ילעבור עליו בשנים כל תאחר דנזירות היכי משכחת לה כיון ראמר הריני נזיר הוה ליה נזיר אכל קם ליה בבל יאכל באומר לכשארצה אהא נזיר ואי אמר כשארצה ליכא כל תאחר אמר רבא כגון דאמר

לא איפטר מן העולם עד שאהא נזיר דמן ההיא שעתא הוה ליה נזיר מידי דהוה *האומר לאשתו הרי זו גימיך שעה אחת קודם מיחתי אסורה לאכול בחרומה מיד אלמא אמרינו כל שעתא ושעתא יגיעיו סס'דו דילמא מיית הכא נמי לאלתר הוי נזיר ראמרינן דילמא השתא מיית

אלא בל יפל דמיר דבמערבא לא בעי למידרש מליזור חרתי מכל היולא מפין דרשי להו דתרוייהו משמטותיה דקרא : אכשר מר וכו׳ אלא בל יחל דנזירות מלמד היכי משכחת לה. כלומר היכי משכחת לה דאיכא בל יחל לחודה דקס"ד דכי היכי דבנדרים ליכא אלא חד לאו הכי נמי בנזירות דאי לא לא שוו אהדדי ועוד נראה בעיני משום דאמרינן בפרק כל שעה (פסחים דף כד:) דכל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמי' בלאו יחירי וחזר ואמר הריני גזיר וה"ב איכא לאוקומי היקשא לשאר מילי ולא לאפושי לאוי ומפרקי לעבור עליו בשנים כלומר דכי אמרינן הכי בפרק כל שעה ה"מ בדרשא היום זכיד למעם ב" דקראי אבל הכא על כרחיך הקישן הכחוב לכל מה שאפשר להקיש אותן וקשיא לי כי היכי דמוקמי בנזירות בל יחל האמור בנדרים טקי נמי בנדרים בל יאכל האמור במירות וניחא לי דבשלמא בל יחל שייך ממש בנזירות כדשייך בנדרים אבל בל יאכל לא אפשר לאוקמי בגדרים דבנארות לא כתיב אלא באכילת ענבים וגדרים כוללים אכילה והנאה דבכולהו מילי הלכך לא שייך בהו: בל סאתר דפוירות דכנכ היי מיר לא מיל וכו' . נראה בעיני פירושא דשמעתא דהכי מקשה היכי משכחת לה דליכא למימר משכחת לה בהריא ענינא דטולהו קרבטת באומר הרי עלי להיות נזיר דלא דמי דאילו האומר הרי עלי להביא קרבן מחוסר מעשה דהיינו ההבאה וא"א לומר שיחול מיד אבל הכא כיון שאיט מחוסר שוסדבר "הרי הגזירות חל מיד וה"ל כזיר וליכא בל תאחר ואי כשאומר לכשארצה ליכא נמי בל תאחר שהרי התנה לכשארצה ואינו רוצה ומחרץ רבא כגון מתוכה אין שביעה חלה דאמר לא אפטר מן השולם עד שאחיה נזיר ובכה"ג מן ההיא שעתא קסליה בבל תאחר כדחיישינן בהאומר לאשתו כלומר כהן האומר לאשתו וכוי שליה מירום קלה לכ"ש דאסורה לאכול בחרומה מיד משום חששא דמיחה ולאו דדמיא לההיא לגמרי דאילו החם אי אכלה ולא מת בעלה לא עבדא אסורא אבל הכא לאלתר קסליה בבל תאחר דכיון שהתנהואמר לא אפטר מן העולם משמע דה"ק הרי עלי למנות נזירות בענין שלא יהא חשש בדבר שאשלים נזירותי מנא דמפיק להון לידות קודם שאפטר מן העולם מש"ה[אף]דלישנא לא משמע דאהא לזיר מעחה מיהו קם ליה בבל חאחר לאלחר דאע"ג דא"ל מהיכא קא ילפתמנדרי׳ אי מה מן לידור בדר כיי קרום בלושל מושב בלים מושב ביינו משל המושב בפ"קדר"ה (ד' ד.)ה"ל לאחר ג' רגלים ליתא דאינו התם אמרהרי עלי סתמא אבלהכא דברה מוכה בלשון בני

בבל חאחר מידי דהוה לאומר לאשתו הרי זה גישך וכלזה מן התירוץ וכ"ח מפרש לה בחמיה מהאי שעתא הוה ליה כזיר ומאי בל מאחר איכא מידי דהוה לאומר לאקמו הרי זה גיסך דהוה גם מיד ה"ל הוה חל עליו הנזירות מיד וכל זה מן הקשיחולפירוש זה לריך לגרום חתר רב חחת בר יעקב דשיטית הית דשני ליהולפירוש חתר רב חחת בר יעקב חתר: בודי דהוה לאומר לאשחוי נהי דלא דמי דהתם אסורה לאכול בחרומה מיד והכא לא חל כזירות מיד לדוגמא בשלמם תדתיקן דחיישינן שתא ימוח תיד ה"כ ליחוש שתא ימוח תיד וקא פבר אם לא יחחיל תיד הקשה הר"ר יוסף שהלך בחרץ הלבי חתחי לא משכחת כל תאחר בנזירות דאמר הרי עלי לקבל מזרות אחר שלשים יום ואי מאחר עובר בבל חאחר ושתא הייע כשיטיא דשנינן לא אפסר תן העולם עד שאחיה נזיר כלותר עד שאקבל נזירום עוי"ל דחי מאחר לשלם נדרו א"כ לאו היינו בל מאחר דנזיר כ"א בל מאחר דנדר שמאחר לנדור נדרו:

הכא כל כמה דלא אמר הריני נזיר לא חלה עליו נזירות אלא הכי מייתי מתרומה דכיון דאסרוה בתרומה מיד משום חששה דשתה ימוח ה"יל מן ההיה שסחה ראוי לו לקבל פליו כזירות מיד משום חשש שמה ימוח ולה יקיים דבריו ואפי' מהן דפליג בפרק כל הגם (דף כח.) ואמר לה חיישיכן שמה ימוח הכה לותן מרובה דלימי כזירות חיישיק הילכך כיון דראוי לקבל שליו מזירות לאלמר אם ישהה מזירותיו ג' רגלים שובר בכל תאחר וי"מ ומן ההיא ששחא הוה ליה מזיר בלשון קושיא כלומר מיד חלה עליו מזירות מידי דהוה אתרומה דאסורה לאכול בסרומה מיד ומאי בל סאחר איכא וגרסינן אלא אמר רב אחא בר עקב כגון שמר כי ולא מסמברא שיהא מיר בלא קבלה דמשום משש שמא ימו בל לא היי כאילו קבל עליו ודאי אם במר הריכי כזיר ל' יום לפני מותי אז היה אסור לשתות יין מיד ויראה לי שיפמוד בספק כזירות כל ימיו אבל לא לקי:

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה הכא נמי וכו' דהוי מיר הס"ד ואח"כ מ"ה מן אלתר וכו' וכן מסרש כיכושלמי הס"ד :

כנון

that the Torah does not talk in the way of people, and therefore, the double expression can teach you the halacha of yados.

And the second shita in Eretz Yisroel holds that yados are learned out of the posuk of ככל היוצא מפיז. The Ran explains that this is like the Tanna that holds the Torah does talk in the way of people, and as such, you cannot learn yados from 'lindor neder'. Instead, he learns yados from this posuk.

This is different from what we said before. Previously we noted that the shita that holds that the Torah does talk in the way of people holds that both yados and the halacha that nezirus is 'chal' on nezirus are learned from the words 'nazir l'hazir'. We are now saying that this shita holds that the words 'nazir l'hazir' will only teach you the halacha that nezirus is 'chal' on nezirus and the halacha of yados will be learned from the posuk בכל היוצא מפיז.

See footnote for a summary of the different ways to learn the halachos of yados with regard to nedarim and nezirus.¹⁶

The Issur of בל יחל (do not desecrate your words) with Regard to Nedarim and With Regard to Nezirus

The Gemara will now discuss one of the halachos that was learned out of the hekesh between nedarim and nezirus.

Mar said (previously) אָמַר מָר just like nedarim ימָה נְדָרִים

¹⁶ Summary of the Different Sources for the Halachos of Yados of Nedarim

- If you hold that the Torah talks in the way of people than the yados of nezirus are learned from the words 'nazir I'hazir'. That is, since the posuk changes from the typical fashion of putting the verb before the noun and instead the posuk put the noun before the verb, we learn out that the yados of nezirus are like nezirus. This shita holds that the double expression will not teach you anything as it is the way of people to use a double expression and the Torah talks in the way of people. Therefore, yados of nedarim cannot be learned out of the double expression of 'lindor neder' and instead yados of nedarim are learned out of a hekesh to nezirus. That is, just like the yados of nezirus are like nezirus, so too the yados of nedarim are like nedarim.
- 2) However, according to the one that holds that the Torah will not talk in the way of people, yados are learned from the double expression of 'lindor neder'. And according to this, the fact that there are yados nezirus is learned out of the hekesh, that is just like nedarim have yados, so does nezirus have yados.
- But if so, why do we need the double expression of 'nazir lizar'? To which the Gemara answered that these words teach you that nezirus is 'chal' on nezirus.
- 4) But according to the one who holds that the Torah does talk in the language of people, how does he know that nezirus is chal on nezirus? He cannot say that it is learned from the posuk of 'nazir lizor' because he already used the posuk to teach that nezirus has yados. The Gemara answers that one can learn two halacha from the word 'nazir lizor' as these words encompass two changes from the way they 'should' have been written. Firstly, the verb should have been before the noun. Secondly, the posuk should have said 'nazir lizor' in order to match the words that are written with regard to nedarim. Therefore, we can

one (can) transgress עוֹבֵר 'bal yachel' and 'bal t'acher בָּבַל יָחֶל וּבָל תָּאַחֶר

The drasha tells us that just like there is a lav of 'bal yachel' and 'bal 't'acher' with regard to nedarim, so too there is a lav of 'bal' yachel' and 'bal 't'acher' with regard to nezirus. The Gemara now asks how this is possible. The Gemara will at first discuss the lav of 'bal yachel' (do not desecrate your words) with regard to nezirus and the Gemara will then discuss 'bal t'acher' (do not delay).

It is good (understandable)	בִּשְׁלָמָא
(the lav) of 'bal yachel' of nedarim	בַּל יַחֵל דְּנְדָרִים
is found	מַשְׁכַּחַתְּ לַהּ
for example	בָּגוֹן
that the person said	דְּאָמֵר
"this loaf I will eat"	כָּכָּר זוֹ אוֹכַל
and he did not eat it	וְלֹא אֲכָלָהּ
he (therefore) transgresses	עוֹבֵר
'on account of	מְשׁוּם
the lav of 'do not disgrace your word	בַּל יַחֵל דְּבָרו ¹⁷
but 'bal' yachel' of nezirus	אֶלֶא בַּל יַחֵל דְּנְזִירוּת
how do we find it	הֵיכִי מַשְׁבַּחַתְּ לַהּ
since he said	בֵּיוָן דְּאָמַר
"I am a nazir"	הָרֵינִי נָזִיר

- learn two halachos from these words. The halacha of yados and the halacha of nezirus being 'chal' on nezirus.
- 5) In Eretz Yisroel, they had a different version of the one who holds that the Torah talks in the language of people. They hold that this shita learns yados from the posuk of הכל היוצא מפיו and the halacha of nezirus being 'chal' on nezirus from the posuk of 'nazir l'hazir'.

¹⁷The Question of Rebbi Akiva Eiger

The Gemara tells us that the case of 'bal yachel' with regard to nedarim is the case that the person makes a neder to eat a certain food and he doesn't. But Rebbi Akiva Eiger asks that seemingly this is not a neder! A neder is on an object, not the person. And if so, how can a person make a neder to do something? Rebbi Akiva Eiger points out that if a person would make a neder not to eat a particular food, then this would work. Not as a neder but a as a yad to a neder. That is, although in this case as well he is referring to himself and not the object, we 'interpret' his words to mean that what he is really trying to do is to make the food assur.

But as Rebbi Akiva points out, this would only work with regard to a person who says that he will not eat food, but this would not help with regard to a person who says that he is making a neder that he will eat a particular food. In this case there is no way to 'interpret' his words to be referring to an actual neder, and if so, it is hard to understand how this could be considered a neder. Rebbi Akiva Eiger leaves this as an open question.

The Rashash answers that the Gemara could be referring to the case in which the person said that that this loaf of bread should be assur to him if he doesn't eat a different loaf, and the person goes ahead and eats the first loaf. Now if the person does not eat the second loaf, the first loaf will be determined to have been assur which means this person would have transgressed 'bal ochel' as a result of a lack of an action. That is, because he did not do something (i.e., because he did not eat the second loaf), he transgresses the lav of 'bal ochel'.

כזיר וכו' :

ז ב מיי' פיה שם כליב סמג שם: ת ג מיי' שם הל"ד וס"ד כל"י סמג שם מ ה מיי פ"ע מסלי

היכי משכחת לה־דעובר

בל מחחר במירו' היכי

משכחת לה. בשלמח נבי כדרים משכחת

לה אי אמר הרי עלי

פולה ועההולא הקריבה

אלא במירות היכי

משכחת לה דחי אתר

הריני מיר מהשמח חל

פליה מירות . ומשני

כגון דחמר לח אפמר

מן הפולם עד שאהיה

נזיר דמההיה שעתה

הוי נזיר כלותר דתיד

יש לו להתחיל מירותו ואם לא המחיל פובר

א מייי פיד מהני שהנזירות חלה על המזרות. כגון דאמר הריני מיר היום הריני מירות הלי כ סמג כזיר היום דלא אמריכן דלסגי ליה בשלשים יום אלא לריך למנות שתי מזרות דהיינו ששים ונפקא ליה מדכתיב מיר להזיר כלומר כשקיבל להיות נזיר אפשר לו להזיר עוד וכדפרישית: הגיחא אי ס"ל אין

> כזירות חלה על כזירות.ואע"ג דלקמן בפ"ב (דף ית.) אסיקנא דלכולי עלמא היכא דאמר הרי עלי שתי כזירות מונה ששים יום ומוקמינן להא קרא דנזיר להזיר איכא למימר דהיינו למאן דס"ל לא דברה תורה כלשון בני אדם ומייתר ליה כזיר להזיר ומוקי ליה להכי אבל מאן דאמר דברה תורה כלשון בני אדם ס"ל דכי האי גוונא לא בעי קרא: לימא קרא ליזור מחי להזיר . לח שיהח שום הפרש בין ליזור ולהזיר שהרי הה"א נבלעת היא בכמה מקומות כדאשכחן לכוד ולהניד לשמיד ולהשמיד אלא דה"ל למכתב דומיא דנדרים דכתיב לנדור כך נראה בעיני : במערבא אמרי וכו' . כלומר דלא סבירא להו דמלהזיר דרשיכן תרתי אלא למאן דאית ליה לא דברה מפיק להו לידות מלכדור כדר וכזיר להזיר מוקי ליה לכזירות חלה על כזירות והאי חכא מוקי כל היולא מפיו יעשה לכדר שהותר מקלתו הותר כולו דדריש ליה הכי אם חל כל היולא מפיו יעשה אבל אינו חל לחלאין: ואית חלא דמפיק להו מן כל היולא מפיו יששה. היינו מאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני אדם ולדידיה תרתי שמעינו מינה ידות נדרים כנדרים ונדר שבטל מקלתו בטל כולו והכי מפרש לה להך פלוגתא בירושלמי. ואע"ג

שהמירות חל על המירות. שאם היה נזיר ואמר הריני נזיר חל עליה כזירות (*במס' כזיר בפ' מי שאמר הריני כזיר (דף פי:) מחלוקת ר' כל זה שיין לריש דף ד יוחנן וריש לקיש) וכשישלמו אותן ימי נזירות לריך להיות נזיר עוד פעם וציל הניתא למ"ד במשי אחרת: שמעת מינה תרתי. לעשות ידות נזירות כנזירות ונזירות חל תורה אור על הנזירות: אית תנא דמפיק לידות

מלנדור נדר. דלח ס"ל דברה תורה [לקמן ית.] כלשון בני אדם : מן ככל היולא מפיו יעשה . דמשמע בכל ענין דנדר: קם ליה בבל יאכל. כדכתיב מחרלנים ועד זג לא יאכל (במדבר ו): קם ליה בבל ישתה. כל משרת ענבים לא ישתה וליכא לא יחל דברו : אמר

רבא . לעולם אית ביה נמי לא יחל לעבור עליו בשני לאוין לא יאכל ל מאחר לנזריה בכך דאיהו הוי גזיר אלא דקם ליה בלא יאכל: באומר שם לכשארלה אהא כזיר . דאי משקי ליה קם ליה בבל תאחר: אכתי מאי בל תאחר איכא. כל אימת דבעי למיהוי מלי למיהוי ולית ביה משום בל תאחר : הכא כמי לאלתר הוי כזיר. דאי משהי ליה קים ליה בבל תאחר דאמרינן דילמא השחא מאית דאיהו אמר דלא ליפטר מן העולם עד דהוי נזיר (א) מן אלתר באותה שעה כל אלחר דגרסינן היינו על אתר באותו מקום וכן מפרש בידות: לענין

לנדרים ומיר להזיר דרים שמזירות חלה על מזירות ומאן דאית ליה דברה חורה ט' דרים מיר להזיר

שמירות חלה של מירות וידות מפיק מן ככל היולא מפיו יעשה דכיון דהוליא מקלת הגדר מפיו מייתורא

דכל דרשיכן דהוי כאילו הוליא לכולו מפיו יפשה כיון דהוליא מקלח הנדר : בל יחל דנזירות היכי

תשכחת לה . קס"ד דקאתר שיעבור בכל יחל כלא איסור אחר: כל תאחר דמירות היכי תשכחת לה .

בשלמה בנדרים תשכחת לה כגון דהתר הרי עלי עולה ושהה תלהקריבה ג' רגלים אבל בנזיר אי התר

הריני כזיר הוי כזיר לחלחר ומחי בל חחחר חיכח: וחי חתר לכשחרלה ליכח בל חחחר. כיון שחלה

הדבר ברצוט: לא אפטר מן השלם עד שאהא מיר דמן ההיא שעתא הוה ליה מיר. ולא שיהא אסור לשתוח יין מיד כמו הדמיון שמביא מתרומה דהחם כל שפהא ושפחא אתרינן דילמא השחא מיים אכל

יכמות ספ: גיפין כח. סוכה כנ: (תוספתא

פי' הרא"ש

על המירות. באם אתר

כזיכ

מירות של ל' ל' יוש

דסתם מימת ל' יום

ואי לאו קרא ה"א כיון

תו מיכות עליה ולקמן

בפרק ב (דף יח.) חניא שיכול ומה שטעה

מיל מיר להזיר:

במערבא אמרי אים

היינו מאן דלית ליה

*"שהנזירות חל על הנזירות ולמ"ד דברה תורה כלשוז בני אדם ונזיר להזיר דריש לעשות ידות נזירות כנזירות שהנזירות חל על הנזירות מנא ליה הניחא אי ס"ל כמ"ד אין נזירות חל על נזירות אלא אי ס"ל כמ"ד נזירות חל על נזירות מנא ליה נימא קרא ליזור מאי להזיר שמעת מינה תרתי במערבא אמרי אית תנא דמפיק ליה לירות מן לנדור נדר ואית תנא דמפיק ליה מן *"כלנמדנרולא יחל : קס ליה כלא יאכל. לא [דיל כבל] היוצא מפיו יעשה אמר מר ומה נדרים עובר °בבל יחל ובל תאחר בשלמא בל יחל דנדרים משכחת לה °כגון דאמר ככר זו אוכל ולא אכלה עובר משום בל יחל דברו אלא בל יחל דנזירות היכי משכחת לה כיון דאמר הריני גזיר הוה ליה נזיר אכל קם ליה בכל יאכל שתה קם ליה בבל ישתה אמר רבא ילעבור עליו בשנים כל תאחר דנזירות היכי משכחת לה כיון ראמר הריני נזיר הוה ליה נזיר אכל קם ליה בבל יאכל באומר לכשארצה אהא נזיר ואי אמר כשארצה ליכא כל תאחר אמר רבא כגון דאמר

לא איפטר מן העולם עד שאהא נזיר דמן ההיא שעתא הוה ליה נזיר מידי דהוה *האומר לאשתו הרי זו גימיך שעה אחת קודם מיחתי אסורה לאכול בחרומה מיד אלמא אמרינו כל שעתא ושעתא יגיעיו סס'דו דילמא מיית הכא נמי לאלתר הוי נזיר ראמרינן דילמא השתא מיית

אלא בל יפל דמיר דבמערבא לא בעי למידרש מליזור חרתי מכל היולא מפין דרשי להו דתרוייהו משמטותיה דקרא : אכשר מר וכו׳ אלא בל יחל דנזירות מלמד היכי משכחת לה. כלומר היכי משכחת לה דאיכא בל יחל לחודה דקס"ד דכי היכי דבנדרים ליכא אלא חד לאו הכי נמי בנזירות דאי לא לא שוו אהדדי ועוד נראה בעיני משום דאמרינן בפרק כל שעה (פסחים דף כד:) דכל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמי' בלאו יחירי וחזר ואמר הריני גזיר וה"ב איכא לאוקומי היקשא לשאר מילי ולא לאפושי לאוי ומפרקי לעבור עליו בשנים כלומר דכי אמרינן הכי בפרק כל שעה ה"מ בדרשא היום זכיד למעם ב" דקראי אבל הכא על כרחיך הקישן הכחוב לכל מה שאפשר להקיש אותן וקשיא לי כי היכי דמוקמי בנזירות בל יחל האמור בנדרים טקי נמי בנדרים בל יאכל האמור במירות וניחא לי דבשלמא בל יחל שייך ממש בנזירות כדשייך בנדרים אבל בל יאכל לא אפשר לאוקמי בגדרים דבנארות לא כתיב אלא באכילת ענבים וגדרים כוללים אכילה והנאה דבכולהו מילי הלכך לא שייך בהו: בל סאתר דפוירות דכנכ היי מיר לא מיל וכו' . נראה בעיני פירושא דשמעתא דהכי מקשה היכי משכחת לה דליכא למימר משכחת לה בהריא ענינא דטולהו קרבטת באומר הרי עלי להיות נזיר דלא דמי דאילו האומר הרי עלי להביא קרבן מחוסר מעשה דהיינו ההבאה וא"א לומר שיחול מיד אבל הכא כיון שאיט מחוסר שוסדבר "הרי הגזירות חל מיד וה"ל כזיר וליכא בל תאחר ואי כשאומר לכשארצה ליכא נמי בל תאחר שהרי התנה לכשארצה ואינו רוצה ומחרץ רבא כגון מתוכה אין שביעה חלה דאמר לא אפטר מן השולם עד שאחיה נזיר ובכה"ג מן ההיא שעתא קסליה בבל תאחר כדחיישינן בהאומר לאשתו כלומר כהן האומר לאשתו וכוי שליה מירום קלה לכ"ש דאסורה לאכול בחרומה מיד משום חששא דמיחה ולאו דדמיא לההיא לגמרי דאילו החם אי אכלה ולא מח בעלה לא עבדא אסורא אבל הכא לאלתר קסליה בבל תאחר דכיון שהתנהואמר לא אפטר מן העולם משמע דה"ק הרי עלי למנות נזירות בענין שלא יהא חשש בדבר שאשלים נזירותי מנא דמפיק להון לידות קודם שאפטר מן העולם מש"ה[אף]דלישנא לא משמע דאהא לזיר מעחה מיהו קם ליה בבל חאחר לאלחר דאע"ג דא"ל מהיכא קא ילפתמנדרי׳ אי מה מן לידור בדר כיי קרום בלושל מושב בלים מושב ביינו משל המושב בפ"קדר"ה (ד' ד.)ה"ל לאחר ג' רגלים ליתא דאינו התסאמרהרי עלי סתמא אבלהכא דברה מוכה כלשון בני

בבל חאחר מידי דהוה לאומר לאשתו הרי זה גישך וכלזה מן התירוץ וכ"ח מפרש לה בחמיה מהאי שעתא הוה ליה כזיר ומאי בל מאחר איכא מידי דהוה לאומר לאקמו הרי זה גיסך דהוה גם מיד ה"ל הוה חל עליו הנזירות מיד וכל זה מן הקשיחולפירוש זה לריך לגרום חתר רב חחת בר יעקב דשיטית הית דשני ליהולפירוש חתר רב חחת בר יעקב חתר: בודי דהוה לאומר לאשחוי נהי דלא דמי דהתם אסורה לאכול בחרומה מיד והכא לא חל כזירות מיד לדוגמא בשלמם תדתיקן דחיישינן שתא ימוח תיד ה"כ ליחוש שתא ימוח תיד וקא פבר אם לא יחחיל תיד הקשה הר"ר יוסף שהלך בחרץ הלבי חתחי לא משכחת כל תאחר בנזירות דאמר הרי עלי לקבל מזרות אחר שלשים יום ואי מאחר עובר בבל חאחר ושתא הייע כשיטיא דשנינן לא אפסר תן העולם עד שאחיה נזיר כלותר עד שאקבל נזירום עוי"ל דחי מאחר לשלם נדרו א"כ לאו היינו בל מאחר דנזיר כ"א בל מאחר דנדר שמאחר לנדור נדרו:

הכא כל כמה דלא אמר הריני נזיר לא חלה עליו נזירות אלא הכי מייתי מתרומה דכיון דאסרוה בתרומה מיד משום חששה דשתה ימוח ה"יל מן ההיה שסחה ראוי לו לקבל פליו כזירות מיד משום חשש שמה ימוח ולה יקיים דבריו ואפי' מהן דפליג בפרק כל הגם (דף כח.) ואמר לה חיישיכן שמה ימוח הכה לותן מרובה דלימי כזירות חיישיק הילכך כיון דראוי לקבל שליו מזירות לאלמר אם ישהה מזירותיו ג' רגלים שובר בכל תאחר וי"מ ומן ההיא ששחא הוה ליה מזיר בלשון קושיא כלומר מיד חלה עליו מזירות מידי דהוה אתרומה דאסורה לאכול בסרומה מיד ומאי בל סאחר איכא וגרסינן אלא אמר רב אחא בר עקב כגון שמר כי ולא מסמברא שיהא מיר בלא קבלה דמשום משש שמא ימו בל לא היי כאילו קבל עליו ודאי אם במר הריכי כזיר ל' יום לפני מותי אז היה אסור לשתות יין מיד ויראה לי שיפמוד בספק כזירות כל ימיו אבל לא לקי:

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה הכא נמי וכו' דהוי מיר הס"ד ואח"כ מ"ה מן אלתר וכו' וכן מסרש כיכושלמי הס"ד :

כנון

he is a nazir
(and therefore if) he ate (grape products)

'it goes up' in him (i.e., he transgresses)
(the lav of) 'bal y'ochel' (do not eat grape products)

and if he drinks (grape products)

'it goes up' in him (i.e., he transgresses)

קם ליה
קם ליה
קם ליה
קבל ישְׁתָּה
(the lav of) 'bal yisteh' (do not drink grape products)

The Torah says that if a person becomes a nazir he should not eat or drink anything from a grapevine. If so, what is the case of a nazir transgressing the lav of 'bal yachel (do not desecrate your words). If a person becomes a nazir and either eats or drinks grape products, he will transgress the lav not to eat or drink grape products, and as such, there is never a case of the nazir transgressing just the lav of 'bal yachel' (the lav that says not to transgress the issur that you created on yourself).

The Ran explains that the Gemara is asking that we never find a case with regard to a nazir that he will transgress just the issur of 'bal yachel'. The Gemara assumes that since there is a hekesh between nedarim and nezirus they should be similar in this aspect as well. The same way with regard to nedarim one can transgress just the lav of 'bal yachel', so too with regard to nezirus there should be a case that you would be able to transgress this lav and no other. Because if not, nedarim and nezirus would not be comparable to each other. And this would seem to be impossible, because at the moment that the nazir would be transgressing the general lav not to go against your word, he will obviously also be transgressing the lav not to eat or drink grape products.

The Gemara answers:

Rava said אָמַר רָבָּא (this issur was said to transgress on it two (lavin - prohibitions)

Rava answers that indeed the issur of 'bal yachel' with regard to nezirus was only said to add to the number of lavin that a nazir will transgress when he either eats or drinks products of the grapevine. In other words, although initially we thought to say that with regard to nezirus there must be a case in which the nazir can transgress only this issur in order to make it similar to nedarim, the Gemara is now changing from that assumption. The Gemara now holds that once we have a hekesh between nedarim and nezirus, this means that we compare the two to each other as much as possible. And if there is going to be an aspect in which they are not similar, this will not invalidate the hekesh.¹⁸

The Gemara now asks:

The lav of 'bal t'acher (do not delay) בַּל תָּאַחֵר with regard to nezirus דנזירות how do you find it הֵיכִי מַשְׁכַּחַתְּ לַהּ since he said בֵּיוָן דְּאָמַר "Behold I am a nazir" הַרֵינִי נָזִיר he is a nazir (immediately) הַוֵּי לֵיהּ נַזְיר (and therefore if) he ate (products from the grapevine) אַכַל it will apply to him קם ליה (the lav) of 'bal ochel' בבל יאכל

The lav of 'bal t'acher' says that once you make a neder you must fulfill it in a timely manner. But this would seem to be irrelevant to nezirus. If a person declares that he wants to be a nazir, he is a nazir at once and would then be subject to all the issurim of nezirus. In other words, there does not seem to be a case in which a person could delay a nezirus. If he said nothing, there is obviously no chiyuv to go ahead and make himself into a nazir. And if he said he wants to be a nazir, he is a nazir at once. If so, what is the case of 'pushing off' a nezirus?

The Gemara answers that this lav applies in a case that:

He says

"When I want I will be a nazir"

(but) if he said "when I want"

(but) if he said "when I want"

there isn't 'bal t'acher'

The Gemara wanted to find a case in which a 'nazir proclamation' does not make him a nazir immediately. The Gemara proposed that the case could be when the person does

The Ran answers that we cannot say this way because the lav of 'bal ochel' with regard to nezirus just says that he cannot eat products from the grapevine, and if so, this lav is not applicable to nedarim. A person can make a neder on all foods and not just on grapevine products.

As opposed to the lav of 'bal yachel. This lav just says not to disgrace your word, i.e., do not go against what you said. This lav can apply to both nedarim and nezirus and this is why the hekesh can tell us that indeed this is true. That the same way we have this lav with regard to nedarim, it applies to nezirus as well.

¹⁸ Why is there No Issur of 'Bal Yachel' with regard to Nedarim?

The Ran asks that once there is a hekesh between nedarim and nezirus, and this is why the lav that is said with regard to nedarim 'bal yachel' applies to nezirus as well, why do we not say that hekesh in the reverse? That is, we should say that the same way that that there is a lav of 'bal ochel' – 'do not eat' with regard to nezirus, there should be this lav with regard to nedarim as swell. And if so, if someone breaks his neder, not only should he transgress the lav of 'bal yachel', but he should also transgress the lav of 'bal ochel' as well.

כזיר וכו' :

ז ב מיי' פיה שם כליב סמג שם: ת ג מיי' שם הל"ד וס"ד כל"י סמג שם מ ה מיי פ"ע מסלי

היכי משכחת לה־דעובר

בל מחחר במירו' היכי

משכחת לה. בשלמח נבי כדרים משכחת

לה אי אמר הרי עלי

פולה ועההולא הקריבה

אלא במירות היכי

משכחת לה דחי אתר

הריני מיר מהשמח חל

פליה מירות . ומשני

כגון דחמר לח אפמר

מן הפולם עד שאהיה

נזיר דמההיה שעתה

הוי נזיר כלותר דתיד

יש לו להתחיל מירותו ואם לא המחיל פובר

א מייי פיד מהני שהנזירות חלה על המזרות. כגון דאמר הריני מיר היום הריני מירות הלי כ סמג כזיר היום דלא אמריכן דלסגי ליה בשלשים יום אלא לריך למנות שתי מזרות דהיינו ששים ונפקא ליה מדכתיב מיר להזיר כלומר כשקיבל להיות נזיר אפשר לו להזיר עוד וכדפרישית: הגיחא אי ס"ל אין

> כזירות חלה על כזירות.ואע"ג דלקמן בפ"ב (דף ית.) אסיקנא דלכולי עלמא היכא דאמר הרי עלי שתי כזירות מונה ששים יום ומוקמינן להא קרא דנזיר להזיר איכא למימר דהיינו למאן דס"ל לא דברה תורה כלשון בני אדם ומייתר ליה כזיר להזיר ומוקי ליה להכי אבל מאן דאמר דברה תורה כלשון בני אדם ס"ל דכי האי גוונא לא בעי קרא: לימא קרא ליזור מאי להזיר . לא שיהא שום הפרש בין ליזור ולהזיר שהרי הה"א נבלעת היא בכמה מקומות כדאשכחן לכוד ולהניד לשמיד ולהשמיד אלא דה"ל למכתב דומיא דנדרים דכתיב לנדור כך נראה בעיני : במערבא אמרי וכו' . כלומר דלא סבירא להו דמלהזיר דרשיכן תרתי אלא למאן דאית ליה לא דברה מפיק להו לידות מלכדור כדר וכזיר להזיר מוקי ליה לכזירות חלה על כזירות והאי חכא מוקי כל היולא מפיו יעשה לכדר שהותר מקלתו הותר כולו דדריש ליה הכי אם חל כל היולא מפיו יעשה אבל אינו חל לחלאין: ואית חלא דמפיק להו מן כל היולא מפיו יששה. היינו מאן דאית ליה דברה תורה כלשון בני אדם ולדידיה תרתי שמעינו מינה ידות נדרים כנדרים ונדר שבטל מקלתו בטל כולו והכי מפרש לה להך פלוגתא בירושלמי. ואע"ג

שהמירות חל על המירות. שאם היה נזיר ואמר הריני נזיר חל עליה כזירות (*במס' כזיר בפ' מי שאמר הריני כזיר (דף פי:) מחלוקת ר' כל זה שיין לריש דף ד יוחנן וריש לקיש) וכשישלמו אותן ימי נזירות לריך להיות נזיר עוד פעם וציל הניתא למ"ד במשי אחרת: שמעת מינה תרתי. לעשות ידות נזירות כנזירות ונזירות חל תורה אור על הנזירות: אית תנא דמפיק לידות

מלנדור נדר. דלח ס"ל דברה תורה [לקמן ית.] כלשון בני אדם : מן ככל היולא מפיו יעשה . דמשמע בכל ענין דנדר: קם ליה בבל יאכל. כדכתיב מחרלנים ועד זג לא יאכל (במדבר ו): קם ליה בבל ישתה. כל משרת ענבים לא ישתה וליכא לא יחל דברו : אמר

רבא . לעולם אית ביה נמי לא יחל לעבור עליו בשני לאוין לא יאכל ל מאחר לנזריה בכך דאיהו הוי גזיר אלא דקם ליה בלא יאכל: באומר שם לכשארלה אהא כזיר . דאי משקי ליה קם ליה בבל תאחר: אכתי מאי בל תאחר איכא. כל אימת דבעי למיהוי מלי למיהוי ולית ביה משום בל תאחר : הכא כמי לאלתר הוי כזיר. דאי משהי ליה קים ליה בבל תאחר דאמרינן דילמא השחא מאית דאיהו אמר דלא ליפטר מן העולם עד דהוי נזיר (א) מן אלתר באותה שעה כל אלחר דגרסינן היינו על אתר באותו מקום וכן מפרש בידות: לענין

לנדרים ומיר להזיר דרים שמזירות חלה על מזירות ומאן דאית ליה דברה חורה ט' דרים מיר להזיר

שמירות חלה של מירות וידות מפיק מן ככל היולא מפיו יעשה דכיון דהוליא מקלת הגדר מפיו מייתורא

דכל דרשיכן דהוי כאילו הוליא לכולו מפיו יפשה כיון דהוליא מקלח הנדר : בל יחל דנזירות היכי

תשכחת לה . קס"ד דקאתר שיעבור בכל יחל כלא איסור אחר: כל תאחר דמירות היכי תשכחת לה .

בשלמה בנדרים תשכחת לה כגון דהתר הרי עלי עולה ושהה תלהקריבה ג' רגלים אבל בנזיר אי התר

הריני כזיר הוי כזיר לחלחר ומחי בל חחחר חיכח: וחי חתר לכשחרלה ליכח בל חחחר. כיון שחלה

הדבר ברצוט: לא אפטר מן השלם עד שאהא מיר דמן ההיא שעתא הוה ליה מיר. ולא שיהא אסור לשתוח יין מיד כמו הדמיון שמביא מתרומה דהחם כל שפהא ושפחא אתרינן דילמא השחא מיים אכל

יכמות ספ: גיפין כח. סוכה כנ: (תוספתא

פי' הרא"ש

על המירות. באם אתר

כזיכ

מירות של ל' ל' יוש

דסתם מימת ל' יום

ואי לאו קרא ה"א כיון

תו מיכות עליה ולקמן

בפרק ב (דף יח.) חניא שיכול ומה שטעה

מיל מיר להזיר:

במערבא אמרי אים

היינו מאן דלית ליה

*"שהנזירות חל על הנזירות ולמ"ד דברה תורה כלשוז בני אדם ונזיר להזיר דריש לעשות ידות נזירות כנזירות שהנזירות חל על הנזירות מנא ליה הניחא אי ס"ל כמ"ד אין נזירות חל על נזירות אלא אי ס"ל כמ"ד נזירות חל על נזירות מנא ליה נימא קרא ליזור מאי להזיר שמעת מינה תרתי במערבא אמרי אית תנא דמפיק ליה לירות מן לנדור נדר ואית תנא דמפיק ליה מן *"כלנמדנרולא יחל : קס ליה כלא יאכל. לא [דיל כבל] היוצא מפיו יעשה אמר מר ומה נדרים עובר °בבל יחל ובל תאחר בשלמא בל יחל דנדרים משכחת לה °כגון דאמר ככר זו אוכל ולא אכלה עובר משום בל יחל דברו אלא בל יחל דנזירות היכי משכחת לה כיון דאמר הריני גזיר הוה ליה נזיר אכל קם ליה בכל יאכל שתה קם ליה בבל ישתה אמר רבא ילעבור עליו בשנים כל תאחר דנזירות היכי משכחת לה כיון ראמר הריני נזיר הוה ליה נזיר אכל קם ליה בבל יאכל באומר לכשארצה אהא נזיר ואי אמר כשארצה ליכא כל תאחר אמר רבא כגון דאמר

לא איפטר מן העולם עד שאהא נזיר דמן ההיא שעתא הוה ליה נזיר מידי דהוה *האומר לאשתו הרי זו גימיך שעה אחת קודם מיחתי אסורה לאכול בחרומה מיד אלמא אמרינו כל שעתא ושעתא יגיעיו סס'דו דילמא מיית הכא נמי לאלתר הוי נזיר ראמרינן דילמא השתא מיית

אלא בל יפל דמיר דבמערבא לא בעי למידרש מליזור חרתי מכל היולא מפין דרשי להו דתרוייהו משמטותיה דקרא : אכשר מר וכו׳ אלא בל יחל דנזירות מלמד היכי משכחת לה. כלומר היכי משכחת לה דאיכא בל יחל לחודה דקס"ד דכי היכי דבנדרים ליכא אלא חד לאו הכי נמי בנזירות דאי לא לא שוו אהדדי ועוד נראה בעיני משום דאמרינן בפרק כל שעה (פסחים דף כד:) דכל היכא דאיכא למידרש דרשינן ולא מוקמי' בלאו יחירי וחזר ואמר הריני גזיר וה"ב איכא לאוקומי היקשא לשאר מילי ולא לאפושי לאוי ומפרקי לעבור עליו בשנים כלומר דכי אמרינן הכי בפרק כל שעה ה"מ בדרשא היום זכיד למעם ב" דקראי אבל הכא על כרחיך הקישן הכחוב לכל מה שאפשר להקיש אותן וקשיא לי כי היכי דמוקמי בנזירות בל יחל האמור בנדרים טקי נמי בנדרים בל יאכל האמור במירות וניחא לי דבשלמא בל יחל שייך ממש בנזירות כדשייך בנדרים אבל בל יאכל לא אפשר לאוקמי בגדרים דבנארות לא כתיב אלא באכילת ענבים וגדרים כוללים אכילה והנאה דבכולהו מילי הלכך לא שייך בהו: בל סאתר דפוירות דכנכ היי מיר לא מיל וכו' . נראה בעיני פירושא דשמעתא דהכי מקשה היכי משכחת לה דליכא למימר משכחת לה בהריא ענינא דטולהו קרבטת באומר הרי עלי להיות נזיר דלא דמי דאילו האומר הרי עלי להביא קרבן מחוסר מעשה דהיינו ההבאה וא"א לומר שיחול מיד אבל הכא כיון שאיט מחוסר שוסדבר "הרי הגזירות חל מיד וה"ל כזיר וליכא בל תאחר ואי כשאומר לכשארצה ליכא נמי בל תאחר שהרי התנה לכשארצה ואינו רוצה ומחרץ רבא כגון מתוכה אין שביעה חלה דאמר לא אפטר מן השולם עד שאחיה נזיר ובכה"ג מן ההיא שעתא קסליה בבל תאחר כדחיישינן בהאומר לאשתו כלומר כהן האומר לאשתו וכוי שליה מירום קלה לכ"ש דאסורה לאכול בחרומה מיד משום חששא דמיחה ולאו דדמיא לההיא לגמרי דאילו החם אי אכלה ולא מח בעלה לא עבדא אסורא אבל הכא לאלתר קסליה בבל תאחר דכיון שהתנהואמר לא אפטר מן העולם משמע דה"ק הרי עלי למנות נזירות בענין שלא יהא חשש בדבר שאשלים נזירותי מנא דמפיק להון לידות קודם שאפטר מן העולם מש"ה[אף]דלישנא לא משמע דאהא לזיר מעחה מיהו קם ליה בבל חאחר לאלחר דאע"ג דא"ל מהיכא קא ילפתמנדרי׳ אי מה מן לידור בדר כיי קרום בלושל מושב בלים מושב ביינו משל המושב בפ"קדר"ה (ד' ד.)ה"ל לאחר ג' רגלים ליתא דאינו התסאמרהרי עלי סתמא אבלהכא דברה מוכה כלשון בני

בבל חאחר מידי דהוה לאומר לאשתו הרי זה גישך וכלזה מן התירוץ וכ"ח מפרש לה בחמיה מהאי שעתא הוה ליה כזיר ומאי בל מאחר איכא מידי דהוה לאומר לאקמו הרי זה גיסך דהוה גם מיד ה"ל הוה חל עליו הנזירות מיד וכל זה מן הקשיחולפירוש זה לריך לגרום חתר רב חחת בר יעקב דשיטית הית דשני ליהולפירוש חתר רב חחת בר יעקב חתר: בודי דהוה לאומר לאשחוי נהי דלא דמי דהתם אסורה לאכול בחרומה מיד והכא לא חל כזירות מיד לדוגמא בשלמם תדתיקן דחיישינן שתא ימוח תיד ה"כ ליחוש שתא ימוח תיד וקא פבר אם לא יחחיל תיד הקשה הר"ר יוסף שהלך בחרץ הלבי חתחי לא משכחת כל תאחר בנזירות דאמר הרי עלי לקבל מזרות אחר שלשים יום ואי מאחר עובר בבל חאחר ושתא הייע כשיטיא דשנינן לא אפסר תן העולם עד שאחיה נזיר כלותר עד שאקבל נזירום עוי"ל דחי מאחר לשלם נדרו א"כ לאו היינו בל מאחר דנזיר כ"א בל מאחר דנדר שמאחר לנדור נדרו:

הכא כל כמה דלא אמר הריני נזיר לא חלה עליו נזירות אלא הכי מייתי מתרומה דכיון דאסרוה בתרומה מיד משום חששה דשתה ימוח ה"יל מן ההיה שסחה ראוי לו לקבל פליו כזירות מיד משום חשש שמה ימוח ולה יקיים דבריו ואפי' מהן דפליג בפרק כל הגם (דף כח.) ואמר לה חיישיכן שמה ימוח הכה לותן מרובה דלימי כזירות חיישיק הילכך כיון דראוי לקבל שליו מזירות לאלמר אם ישהה מזירותיו ג' רגלים שובר בכל תאחר וי"מ ומן ההיא ששחא הוה ליה מזיר בלשון קושיא כלומר מיד חלה עליו מזירות מידי דהוה אתרומה דאסורה לאכול בסרומה מיד ומאי בל סאחר איכא וגרסינן אלא אמר רב אחא בר עקב כגון שמר כי ולא מסמברא שיהא מיר בלא קבלה דמשום משש שמא ימו בל לא היי כאילו קבל עליו ודאי אם במר הריכי כזיר ל' יום לפני מותי אז היה אסור לשתות יין מיד ויראה לי שיפמוד בספק כזירות כל ימיו אבל לא לקי:

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה הכא נמי וכו' דהוי מיר הס"ד ואח"כ מ"ה מן אלתר וכו' וכן מסרש כיכושלמי הס"ד :

כנון

not simply say that he wants to be a nazir, but instead he said that he should be a nazir when he decides to do so.

To which the Gemara asks that while it is true that this is a case in which the nezirus does not take effect immediately, but in this case, there is no issur to push it off as well. The person said explicitly that the nezirus should only take effect when he wants. Therefore, as long as he doesn't want to be a nazir, there is no chiyuv to do so. And if so, we are left searching for a case in which it would be assur for the person to delay his nezirus.

The Gemara answers:

Rava said	אָמַר רָבָא
for example	בְּגוֹן
that he said "I will not leave	דְּאָמַר לֹא אִיפָּטֵר
from the world	מִן הָעוֹלָם
until I will be a nazir"	שְׁאֱהֵא נְזִיר
(and if so) from that time (and on)	דְּמִן הָהִיא שַׁעְתָּא
(he has a chiyuv) to be a nazir	הָוֵה לֵיהּ נָזִיר
just like	מִידֵּי דְּהָוֵה
one who says to his wife	הָאוֹמֵר לְאִשְׁתּוֹ
"This should be	הָרֵי זוֹ
your get (divorce document)	גיטיד
one hour	שָׁעָה אַחַת
before I die"	קוֹדֶם מִיתָתִי
(and because of this) she is assur (forbidden)	אָסוּרָה
to eat terumah	לֶאֶכוֹל בִּתְרוּמָה

immediately ¹⁹	מִיָּד
we see (from here)	אַלְמָא
that we say	אָמְרִינֵן
that at every moment	כֿל שַעְתָּא וְשַעְתָּא
(we are concerned that) he might die	דְּילְמָא מָיֵית
here too also	הָּכָא נָמֵי
immediately	לְאַלְתַּר
(he is obligated) to be a nazir	הָנֵי נָזְיר
for we say	דְּאָמְרִינַן
maybe now he will die	דִּילְמָא הַשְׁתָּא מְיֵית

A woman who marries a Kohen is allowed to each terumah as long as she is married to the Kohen. However, if her husband gives her a get that should go into effect an hour before his death, this woman becomes assur in terumah immediately.

Even though now the husband is alive, we are concerned that if she eats terumah, her husband might die within an hour of her eating, and if this happens, it will come out that she ate terumah after the get had already taken effect.

In other words, we have to be worried that this person might die at any moment. If so, regarding nazir we say the same thing. This person said that he will become a nazir before he dies. But he does not know when he will die, and if so, he must become a nazir immediately, and if he doesn't, he will transgress the lav of 'bal t'acher,' the lav that says that one should not push off what he is obligated to do.

The reason a person would give his wife a get to take effect an hour before he dies is in order to avoid his wife falling to yibum. If a man dies without any children, there is a mitzvah for the man's brother to either do yibum ('marry' her or to give her chalitzah). Until one of these two things happens, the woman is

assur to marry anyone else. Therefore, in the case that we do not know where the husband's brother is, it would be advantageous for the husband to give his wife such a get. Only a widow falls to yibum and not a divorcee. Therefore, by giving his wife such a get, he will be able to stay married to her for as long as possible and he will also be able to ensure that she does not fall to yibum.

¹⁹ Why Would a Person Give Such a Get?

Nedarim 4A

The Various Cases of a Nazir Transgressing the Lav of "Bal T'acher"

Our daf starts with the Gemara continuing its search for a case of a nazir transgressing the lav of 'bal t'acher'. At the moment that a person makes the neder to be a nazir, he becomes a nazir. If so, it would seem impossible to push off a chiyuv to be a nazir. If he did not make a neder to be a nazir, there is certainly never a need to do so. And if he did make a neder to be a nazir, it takes effect at once, and if so, it would seem impossible for the lav of 'bal t'acher' to apply to nezirus. The Gemara on the previous daf gave one possibility and the Gemara now gives another.

Rav Acha bar Yaakov said	רַב אַחָא בַּר יַעֲקֹב אָמַר
for example	בְּגוֹן
that he made a neder (to be a nazir)	דָּנְדַר
and he was in a cemetery	וְהוּא בְּבֵית הַקְּבָרוֹת

One of the things that a nazir must do is to keep himself tahor (pure). This leads to the question of what happens to the person who makes a neder to be a nazir while in a bais hakevaros (a cemetery).

That is, when he makes his neder to be a nazir he automatically violates it. Rebbi Yochanan holds that in this case, the nezirus is 'chal' (takes effect) at once and therefore if he does any of the things that a nazir is not allowed to do, he will get malkus (lashes).

Rais Lakish, however, argues. He holds that it is impossible for nezirus to be 'chal' in a place where at the moment that the nezirus would take effect, he instantly violates it. Therefore, in this case, when he exits the cemetery, he would have to again accept upon himself to be a nazir. If so, we have found a case in which the person is commanded not to delay his nezirus. If this person waits in the bais hakevaros, he will transgress the issur of 'bal t'acher'.

And on this answer, the Gemara asks the obvious question.

It is understandable	הָנִיחָא
according to the one that says	לְמַאן דְּאָמַר
the nezirus is not 'chal' on him	לָא חָיְילָא עֲלֵיהּ נְזְירוּת
immediately	מֶאַלְתַּר
but according to the one that says	אֶלָּא לְמַאן דְּאָמַר
it is 'chal' on him immediately	מֵאַלְתַּר חָיְילָא עֲלֵיהּ
is there 'bal t'acher'	מִי אִיכָּא בַּל תְּאַחֵר

As we explained, according to R' Yochanan even if a person accepts nezirus while in a cemetery, the nezirus is chal, and if so, according to him, the case of accepting nezirus while in a cemetery cannot be the case in which the lav of 'bal t'acher' could apply.

The Gemara asks a second question.

And furthermore	ָןע ׂוד
Mar bar Rav Ashi said	הָאָמַר מָר בַּר רַב אָשֵׁי
nezirus is 'chal' on him	חָיְילָא נְזִירוּת עֲלֵיהּ
immediately	מֵאַלְתַּר
and when do they argue	וְכִי פְּלִיגִי
with regard to malkus they argue	לְעִנְיַן מַלְקוֹת פְּלִיגִי

The Ran explains that according to Mar bar Rav Ashi everyone agrees that the nezirus is 'chal' immediately. Therefore, when he exits the bais hakevaros, there would be no need for him to reaccept nezirus. The only machlokes is with regard to malkus. Rebbi Yochanan holds that if he eats or drinks grape products, he will get malkus, and Raish Lakish holds that he would not. If so, according to everyone we have lost our answer.

That is, even according to Raish Lakish, the nezirus is 'chal' at the time he makes his neder, and if so, we will still not have a case in which the person can transgress 'bal 't'acher'.

The Gemara answers:

Even so	אֲפִילוּ הָכִי
it is 'established' in him	קָם לֵיהּ
(the lav) of 'bal 't'acher'	בְּבַל הְּאַחֵר
because he pushed off	מְשׁוּם דְּקָא מְאַחַר
'pure nezirus'	נְזִירוּת דְּטָהֶרָה

The Gemara answers that even though we are saying that the nezirus is 'chal' immediately, one would still transgress 'bal t'acher by waiting in the bais hakevaros. By waiting there, he is preventing himself from being a 'tahor nazir (a pure nazir). That is, there is a chiyuv for a nazir to be tahor and delaying this will cause him to transgress 'bal t'acher'.

Rebbi Ashi said	אָמֵר רַב אָשֵׁי
since this is so	הוֹאִיל וְכֵן
a nazir	נָזִיר
that purposely makes himself tamei	שָׁטִימֵא עַצְמוֹ בְּמֵזִיד
transgresses 'bal t'acher'	עובר משום בַּל תְּאַחֵר
ກາຸລູບຸ	דְּנְזָירוּת
of pure nezirus	

The Gemara told us that the person who accepts nezirus in a bais hakevaros transgresses 'bal t'acher' as he is pushing off the

מטאת וכו' וכן ככליתות

פי הרא"ש

נמהר למנות נזירות:

לאלמר מיילא 'פליה מאי איכא

איכא ופלוגתא דרבי

יוחנן וכ"ל היא בפ"ב

דכויר [ל"ל בפ"ג דכויר

רף מון:]: וכי פליני

למנין ב] מלקות . חם התרו בי לנחת ולח ינח

ואליכא דמ"ד לאו שאין בו מפשה לוקין פליו א"ל איסור

איכא: אמר רב אשי

הואיל וכך. דמשהה

מירות מהכה מובר

בבל מחחר: כזיר שהור

שממת שנתו בחזיד

דנאינות פהרה . •חם

מלקוח

מאמכ

כזיכות למימר . מחי כל מחחר

ל א מיוי פ"ד מהלי מירות הלי ח סמג

לתנין רכ: ג מיי' שם פ"ם

כלים סמג עשין קכו:

מעשה הקרבנות הלי

לאוין רכ:

נזירות מאלתר אלא למ"ד "מאלתר חיילא

עליה מי איכא בל תאחר ועוד *האמר מר

בר רב אשי חיילא נזירות עליה מאלתר וכי

פליגי לענין מלקות פליגי יאפ"ה קם ליה בבל

תאחר משום דקא מאחר נזירות דמהרה

א"ר אשי הואיל וכן נויר שמימא עצמו

במזיד 'עובר משום כל תאחר דנזירות

מהרה רב אחא בריה דרב איקא אמר

עובר בבל תאחר תגלחתו ולא מיבעיא

למ"ד *תגלחת מעכבת אלא אפי למ"ד

"תגלחת אינה מעכבת מצות גילוח מיהא לא

מיקיים מר זומרא בריה דרב מרי אמר עובר בבל תאחר קרבנותיו ומן הכא נפקא ליה

המאות ואשמות מהו דתימא חידוש הוא

שחידשה תורה בנזיר מאי חידוש אילימא

הדלא מתפים ליה להמאת נזיר בנדר הרי

חסאת *חלב 'שאין מתפיסה בנדרועובר בבל

תאחר אלא מאי חירושיה סד"א הואיל ואם

אמר הריני נזיר אפילו מן דרצן 'הוי נזיר לכל

אימאלא ליעבור עליה משוםבל תאחר קמ"ל

מאחר לנזירות דטהרה.דלאלתר מבעי תורה אור

ליה למיפק חוץ מבית הקברות ולמיכזר שטימא עלמו במזיד אע"ג דמחלל לנזירות קם ליה בבל תאחר דנזירות דטהרה: רב אחא אמר.מאי בל תאחר איכא בנזיר איכא בל תאחר דתגלחת דכי נפקי ימי נזירותיה בעי לגלח עלמו ולאימויי קרבן ואי מאחר לחגלחת קאי בבל תאחר: ואפי׳ למ"ד תגלחת אינה מעכבת . בקרבן אפ"ה מטה לגלח תאתר קרבטתיו . דאי משהי ליה לקרבן עובר בבל תאחר: כי דרוש אדם קאי עלייהו בבל תאחר ולא ילפיגן מהא הקישא דנדרים: מהו דחימא חידום הוא . מעשה דמיר [רים ה:] ותהכי מקילי ביה דלת קתי בכל תתחר זכניםמהתם נפקא ליה °כי דרוש ידרשנו *אלו דחטאות ואשמות: דלא מתפים ליה לחטאת נזר . דאם אמר הרי עלי חטאת כזיר לא אמר כלום ולא מיחייב כך וכך מתפים ומיחייב לאיתויי וכיון

דחידוש הוא אימא לא קאי עליה בבל מאחר "רבשאר קרבנות להכי איצטריך 🌣 למיכתב הכא לאקושי לנדרים דקאי ב נמי בבל תאחר : והא חטאת חלב דאינה מתפיסה בנדר. דאי אמר הרי עלי חטאת (ד) לא אמר כלום ואפ"ה כי אכל חלב דמיחייב להביא חטאת

קאי בבל תאחר: הואיל ואם אמר הריני נזיר אפי' מחרצן. כלומר דאפילו בחרלן בלבד הזיר עלמו הוי נזיר ננוי לכל דהיינו חידוש דאיהו לא נדר אלא בחרלן בלבד (ומיתסר) ואפילו הכי מיתסר בכל מידי דמשכר והוחיל וחידוש הוח 'לח ליקום עליה בכל תחחר כבשחר קרבטת קמשמע לן הקישא דקאי בבל תאחר: עד שיזיר מכולן. דחי [אמר הריני] נזיר מחרלן לא הוי כנום עד שיזיר בכל אכתי מאי חידושא איכא : ועוד האי חידושא . דקאמר לחומרא הוא

והייט חומרא דאיהו לא כזר אלא בדבר אחד והוי כזיר בכולן: שאם בדר החימא דינדרים: דלא מתפים לה לחטאת האמר מר בר הב אבי בדר ביימא. אי לאו היקישא דינדרים: דלא מתפים לה לחטאת האמר מר ביימר כ"ע לא פליגי כדר בכדר. דקילא שאינו יכול להתפיסה בכדר שאם אמר חטאת נזיר עלי והוא איט נזיר לא אמר כלום והואיל וקילא סלקא דעתך אמינא לא ליקום עליה בבל תאחר : ופרכינן הרי חטאת חלב. כלומר כל החטאות דהכי מיקרי כולהו חטאת חלב אית בהו הך קולא ואפילו הכי קאי עלייהו בבל תאחר והיקישא למה לי : אפי׳ מן חרצן הוי כזיר לכל. לכל דיני כזירות: רעוד חירוש לחומרא הא . והיכי מייסית מיניה קולח דלח ליקום בבל מאחר: הואיל ואם גילח של אחת משלשתן . חטאת ועולה ושלמים שהנזיר מביא וכיון דלא

> במומחמו במזיד שובר תשים בל מאחר מגלחתו. ואפי' הביא כל קרכנומיו ואינו תחוסר רק גילוא: ולא מלשיה לת"ד הגלחת תפכבת. מלצחות יין ומלישתא לחתים אז ראוי שישבור בכל מאחר ופליגי בה כ' אלישור ורכנן בשלכי פרק ג' מינין (דף מו.):כל מאחר קרבנוסיו. שהניר מניא שלשה קרבנוס שלה חסאת ושלמים ואם שהם ג' רגלים ולא הביאם שובר בבל מאחר: דרוש ידרשנו אלו מעאוה ואשמות. דלימנהו בכלל כי מדור נדר ורבינהו קרא דאשכתן בחמאת דרישה ואת שעיר החמאת דרוש דרש ואשם כחמאת דכתיב כתבאת כאשם אי נמי חמאת ואשם נדרשין ממט וכופין אותו להכיאם: והרי חמאת חלב . כל החמאות נקראו כל שם תמאת חלב כדחיתה בסומה (דף מו.) בדין הוה שחהה המחת חלב מעונה נסכים כי רוב שנגת כרת שמבשל בה חדם היא של ידי מלב המלוי לחוך כבית ואין אדם מחנדב להכיא חתאת: עד שייור מטלן . פירוש עד שיאתר הריני מיר בסחם דהייט מכולם: ועוד האי מידושא לחומרא הוא. וכ"ע שיש לו לעבור בבל מאחר:

סכי פלי משאח הגב לא אמר כלום וכן כל משאח והא דנקס חלב זהו רבילות דנקס מלב זמל של של של משאח מלב מכל שלר משאות אבל י"מ דלא מתפיס פירוש הא"ל לומר הכי זה משאח ול"ד הא"ב מאי פריך מחשאח מלב מכל שלך של שלה של משאח המשאר משאח הבי שכיון ארכבה כל שכן שיש לנו למת השאח בבל מאמר משיש ששאר משאח הכי שכיון ארכבה כל שכן שיש לנו למת השאח בבל מאמר משיש ששאר משאח הכי שכיון ארכבה כל שכן שיש לנו למת בשאח בבל מאמר משיש ששאר משאח הכי שכיון ארכבה כל שכן שיש לנו למת ששאח בבל מאמר משאח המשאר משאח הבי שכיון ארכבה כל שכן שיש לנו למת השאח בבל מאמר משאח המאח המשאח המשאח הבי שכיון ארבה כל שכן שיש לנו למת השאח בבל מאמר משאח המאח בהיה בהדאם להמת המשאח המאחר משאח המשאח המאחר המא

וכי
הגרות הב"ח (6) גם' רכ לתחל כר ישקב אמר כגון דמר והוא: (ג) רש"י ד"ה לשנין וכו' מירום לא מלקים (יה האלי ובנית הקברות מר אבל: (ג) ר"ה כי דרוש וכו' דמיחייב בהו אדה קאד וכו' ולחי ושיק ליה למיד מהלי היקשא:

(ד) ר"ה והא מטאח מלי. אלא ממה הוד היקשא שריפא וקס לי כא יבו איש דרן לישוד דין חדש מכת מה הגד אלא דפשא יקרא כי דרוש ירכש אלו ממה הוד היקשא שריפא וקס לי כא יבו איש דרן לישוד דין חדש מכת מה הגד אלא משלם מלי ביון דמיל וכיון דמיל וכיון דמיל מר כמל בשלים האבר . ממילא משים נלאה מסשים יקרא דמשאה מיר מכלל אמשלם מדר מוך מקבל דכי דרוש ידרש וליש: בהרא"ש ד"ה מולא מסכר אם כשמה ביון דמשאה מיר מהלי בל נ"ד הי"ה ולדקת:
מר מסכר אם כשמה ביו של המלי לגן ר"ה דף "ד"ה ולדקת:
הגרות מהר"ב רגשבורג אן בחר"ו ד"ה אלא למ"ד מאלחר חיילא וכו'. דכיון דמיילא לוקת פליבי. אבל מלחת לשלים וכא יש"ש ובגליון הש"ם שלי במיר דף יש"א:
מיצ היא ד"ה ולה שאב"מ לוקן עליו . או באיסור מלקת פליבי. אבל מלקת משש ליכא יש"ש ובגליון הש"ם שלי במיר דף יש"א:

לא אמר הכי דא"כ הוה ליה נזיר לאלחר כדפרישנא מאי אמר לא אפטר מן העולם וכיון שכן הוה ליה כאומר הרי עלי להביא קרבן מיד דקם ליה בבל תאחר לאלתר ובדין הוא דהוה מלי רבא לאוקמה באומר קודם שיעברו ב' שנים אהא נזיר ובכי האי גוונא הוה ליה

יא ב ג' מיי' שם פ'ם כג' כא סמג שם: יב ד מיי' שם פיח בכל חאחר דקרכנות דלא עבר עד רב אחא בר יעקב אמר כנון (א) דנדר והוא בג' רגלים אלא מיח כיון דלא מני ינ חור מיי' פי'ד מהל' בבית הקברות הניחא למ"ד *לא חיילא עליה בלחוקמת בחומר הרי שלי "בקרבטת ה סמג שם: יך: מיי' פ"ח מהל' וכדפרישית ואלטריך לחדושיה תנאיה נקט האי לאשמועינן דבכי האי גוונא קם ליה בבל תאחר לאלחר כנ"ל ובזה ילאתי ידי חובתי מכל מה שעמעמו הראשונים בהלכה זו : כגון שנזר והוא בבית הקברות . שלריך לנחת מיד ולקבל עליו כזירות וכי לא נפיק קם ליה בכל תאחר: הניחא למ"ד לא חיילא טירות עליה לאלחר . פלוגתא דר' יוחנו ור"ל בפ"ג דכזיר (דף מז:) דלר' יותכן תר אכיל ושתי יין בבית הקברות לקי דחיילא עליה כזירות מיד ולר"ל לא חיילא עליה נזירות מיד ולכי נפיק מבית הקברות לריך לחזור ולקבל: אלא למ"ד מאלחר חיילא עליה מאי איכא למימר . דכיון דחיילא עליה נזירות ליכא בל תאחר אן לעולם:חיילא עליה כזירות מאלתר. ולא לריך קבלה כי נפיק ולענין מלקות הוא דפליגי אי לקי על אכילת עובים בעודו בבית הקברות וכיון דחל עליה כזירות ולא לריך קבלה מאי בל תאחר איכא: דחל עליה כזירות כיון דלא חייל עליה בטהרה איכא בל תאחר אף נזיר

דקא מאחר ליה למירות דטהרה . ומש"ה קם ליה בכל תאחר: הואיל הניחא למ"ר *כי נזיר מן חרצן הני נזיר לכלק וכך . כלומר כיון דאמרת דאע"ג מאי איכא למימר ועוד האי חירוש לחומרא ב טהור שטימא עלמו במזיד עובר בבל תאחר ולקי דאע"ג דכבר אזהריה

רחמנא אטומאה בחרי לאוי כדכתיב לא יטמא וכתיב נמי על כל משם וידכי ויקבל ויחול נפשות מת לא יבא ואמר נמי והימים הראשונים יפלו לאו למימרא למירום פליה הילכך שלא יהא עליו עונש אחר אלא מילקא נמי לקי משום בל תאחר: קאי בבל מאחר שמושל שליו לנאת ולישהר תגלחת מעכבת. פלוגחא היא דר"א ורבנן (נזיר דף מו.) דלר"א הא ולהתחיל מירות דכתיב ואחר ישתה הנזיר יין היינו אחר כל המעשים כולן דהיינו הגיחא למ"ד לא תגלחת והרצחת דמים ולרבנן מיד שהביא קרבנוחיו מוחר ביין: חיילא עליה מימות בעודו בבית הקברות. בל חחחר קרבנוחיו. להך אוקימהא אינו עובר בבל החחר אלא לאחר פלוגמה היה בפרק ג' ג' רגלים : אלו חטאות ואשמות. וקרבטת נזיר הרי הן בכלל : דכויר (דף פו): ופוד

דחיילה אם שותה ביין או מגלח לוקה בעודו נתי בבית הקברות חל כזירות מליו כי מליני למילקי על העומחה חם התכו בו במודו לשם לא משם כי מיר

החירות למנין שחר

תוכפות

בגון שנדר והוא נכית

מומד לשם כזירות לח

חל עליה עד דנפיק

הקברות.דבעודו

דינין לשתוח יין ולגלח וא"כ מאי בל חאחר איכא: רבי פליגי לפנין חלקוח. לאי דוקא אלא לוחד לפנין מלקוח דשותאם אבל מודם דמלקוח איכא אי שוחם יין או מגלח ומשני אפ"ם קאי בכל חאחר לנזירות דעברה חל שליו שיש לו לעשות נזירות דעברה: משום בל תחתר דתגלחת . לעולם מיירי דעילם מירות בשפרה מכל מתום מלום לגלח שפרו ולחמו חחם הדוד ומשהה התגלחת שובר בכל חאחר משמע קלח לאחר שלשים יום לא גילח יגלח מדקאחר דאיכא עליה משום כל מאחר: בל תאחר קרגטיחיו. אם השלים ימי מירומו ולא הביא איכא כל סאחר: דרוש ידנשט אלו מסאום ואשמות. דפשייה דקרא כי מדור דר לא חאמר לשלמו אבל בחובה לא אשתשים ונסקא מינה מידבשט ומשחש היר בכלל שאר משאום: כוהר דמימא מידוש הוא שקיישה שנה בנייר. ולקמן סביך מאי מידוש הוא הילכך סד"א שאיט בכלל משאה. קמ"ל היקש דלשיל: דרא מחסים ליה למשאח נזיר בנדר. שאם אותר הרי שלי חשאת נזיר לא אמר כלום דמשאת נזיר איט גא בנדר ובנדבה ולהרי סביך מחשאח חלב דכמו כן אם לא אכל חלב ואמר נזיר לא אמר כלום דמשאת נזיר איט גא בנדר ובנדבה ולהרי סביך מחשאח חלב דכמו כן אם לא אכל חלב ואמר

ש" מש"כ כרש"ו לעול ג: "לעכין מלקות פליגי . למאן דאמר חיילא עליה כזירות מלקיכן ליה דמטמא עלמו בבית הקברות ולמ"ד לא חיילא עליה נזירות (ב) דלא מלקינן ליה הואיל ובבית הקברות נדר אבל לכולי עלמא לאלתר הוי כזיר וליכא בל תאחר דאמריכן נמי אי אכל קם ליה בבל תאכל: דקא

[מיר שו:] כזירותיה בטהרה: וכן כזיר . בעלמא

וקחי בבל תחחר בחוחה מצוה: בבל (י) ידרשט אלו חטאוחואשמו׳.דמיחייב(י) ידרשט

דלא נפקי קרבנותיו מהאי קרא כנ [נכש" דפועה מו. ד"ה ולא מידי משא"כ בשאר קרבנות דכל קרבן שאמר אדם הרי עלי (הטאות) הטאח סהם קרי הטאח חלב ע"ש וע' בפי' הרא"ש

אלא לר"ש ראמר אין *נזיר עד שיזיר מכולן

כגון שמר והוא בבית הקברות . ועובר בכל מאחר אם עמד באותה סומחה ג' דגלים ולח

הוא אלא מאי חירושיה דמר"א הואיל

חמירי אי לאו היקישא ה"א דלא ליקום עלייהו בבל תאחר: חטאת חלב אתיא לכפרה . ומש"ה אף על גב דאית בה קולא דאיט יכול להתפיסה בנדר כיון דמלוה להביאה לכפר עליו דין הוא שיעבור בכל האחר אבל חטאח מיר איח בה קולא דאין מחפיסה בנדר ולא מחסר בה מידי דליקום עלה בבל האחר ולמחי קאחיא אי להחירו ביין אין זו מנוה אלא רבוח ואפיט למאן דאמר נזיר חוטא הוא אינו חוטא ממספ בעומלום ג' גמור ועיקר קרבן לא אחי לפפרה. וקשה בעיני אכחי מיח קרבן טור במה הגד מחסאם חלב ושלמים ונראה לי דאין הכי נמי דינין לקי ור"ש בי ממספ בעומלום ונראה לי דאין הכי נמי דינין לקי ור"ש בי ממספ בעומלו והר"ה אם משחים המשחים המשחים המשחים המשחים המשחים המשחים במום שבר לא לקי ור"ש בשחים לא כין דלא מגופיה דקרא נפיק "אלא בהה הגד היקישא עדיפא דכל מה הגד כל דהו פרכינן: והרי חטאת "ולדת קופלת ונשבעת משום שחמה דלמים מיח בשחים בעומר של חופל ונשבעת המשחים המשחים במום של מני מידות של חופל בעלה שוקר לבעלה עיקר קרבנה אינו בא על חטא שהרי אפילו יודעת בעלמה שלא הרהרה בדבר כלום מביאה קרבן: לא מל עליו מידות פייע ששהם פונע ששהם פונע הביה היקישא שוולה מוכדים היא הבשחים ביותר שלה מכיים ששהם פונע הביה היא בשחים ביותר שלה היא הבשחים לביותר שלה מכיים ששהם פונע היא הבשחים ביותר היא הבשחים הבשחים היא הבשחים הרביה הביר כלום הבשחים היא הבשחים הבשחים היא הבשחים היא הבשחים הבשחים היא הבשחים היא הבשחים היא הבשחים היא הבשחים היא הבשחים היא הבשחים הבשחים היא הבשחים היא הבשחים הבשחים היא הבשחים היא הבשחים הבשחים הבשחים הבשחים היא הבשחים ה

קשריה

time of him being a tahor nazir. Rebbi Ashi points out that you can learn a new halacha based on this. Even if a person is already a full-fledged nazir, he could still transgress 'bal t'acher'. This is because if a nazir willfully makes himself tamei he is pushing off the time that he is a nazir tahor, and as such, he will transgress 'bal t'acher' in accordance with what the Gemara told us.

The Gemara will continue to bring various ways that a nazir could transgress the lav of 'bal 't'acher'.

Rav Acha יב אַתָּא the son of Rav Ika said אָמָר he (can) transgress עוֹבֵר (the lav of) 'bal t'acher' קבַל תָּאַחֶר (with) his 'shaving'

One of the things that a nazir must do upon completing his nezirus is to shave his head. If he delays this, he will transgress the lav of 'bal t'acher'.

On this answer the Gemara points out:

And this is not needed (to say)	וְלָא מִיבַּעְיָא
according to the one who says	לְמַאן דְּאָמַר
that the shaving 'prevents'	תּגְלַחַת מְעַכָּבֶת
but even	אֶלָא אֲפִילוּ
according to the one that says	לְמַאן דְּאָמֵר
shaving does not 'prevent'	תּגְלַחַת אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת
the mitzvah of shaving	מִצְוַת גִּילוּחַ
however he did not fulfill	מִיהָא לָא מְיקַיֵּים

After a nazir finishes his nezirus, there are many things that he must do: he shaves his head, brings various korbanos, etc., What happens if he does not do all of them? Rebbi Elazar holds that until he does all of them, the issurim of a nazir stay in place, i.e., he is not allowed to drink wine, etc. The Chachamim hold that immediately after the nazir brings his korbanos, at that point, he is no longer considered a nazir and is allowed to drink wine, etc. That is, even though he only brought his korbanos and did not do all of the other things that a nazir must do (i.e., shave his head etc.), he is still no longer considered a nazir and is allowed to drink wine, etc.

The Gemara is now saying that according to Rebbi Elazar we understand very well why this person transgresses 'bal t'acher' by delaying the shaving of his head. Until he shaves his head, he is still a nazir, i.e., the shaving of his head is an integral part of what he has to do and if he delays it, we understand why he should be guilty of transgressing the lav of 'bal t'acher'.

But according to the Chachamim, the shaving of his head is not integral, and the proof is from the fact that the nazir could start drinking wine before he shaves his head. If so, we see that the shaving of his head is not 'that' important, and if so, one could have thought that if one delays it, it should not be considered that he transgressed this lay.

To which the Gemara says that this is not true. That even though he doesn't need his head to be shaved in order to drink wine if he pushes it off, he is guilty of 'bal t'acher' on the mitzvah of shaving his head.

The Gemara presents another way a nazir could violate the lav of 'bal t'acher'.

Mar Zutra מָר זּוּטְרָא the son Rav Mari said בְּרֵיהּ דְּרַב מָרִי אָמֵר he transgresses 'bal t'acher' עובר בְּבַל תְּאַחֵר (with) his korbanos

After a nazir completes his nezirus he must bring korbanos, and if he delays in doing so, he will transgress 'bal t'acher'. Mar Zutra the son of Rav Mari explains that this is the case of a nazir transgressing this lav. If a nazir does not bring his korbanos in a timely manner, he will transgress the lav of 'bal t'acher'.

The Ran points out that according to this, the nazir only transgresses this lav if delays the bringing of his korbanos for three Regalim (Yomim Tovim), similar to other korbanos that a person only transgresses 'bal t'acher' if he waits for three Regalim.

The Chiddush of Nezirus

The Gemara asks:

And from here we learn it out? מָהָא נָפְקָא לֵיהּ
(but) from over there שמְהָתֶם
we learn it out נְפְקָא לֵיהּ
for יָבְּיָּ (the posuk Devarim 23:22 says) "
He will demand it"
these are the korban chatas אַלוּ חַטָּאתּ and the korban asham

The pesukim in the parsha of nedarim describe how Hashem will demand that a person not delay in fulfilling his obligations. The words כִּי דָרשׁ יִדְרְשֶׁנוּ (from that parsha) are understood to be referring to the korban chatas and the korban asham that a person is obligated to bring. That is, the posuk is saying that he must bring these korbanos in a timely manner and if he does not, he

מטאת וכו' וכן ככליתות

פי הרא"ש

נמהר למנות נזירות:

לאלמר מיילא 'פליה מאי איכא

איכא ופלוגתא דרבי

יוחנן וכ"ל היא בפ"ב

דכויר [ל"ל בפ"ג דכויר

רף מון:]: וכי פליני

למנין ב] מלקות . חם התרו בי לנחת ולח ינח

ואליכא דמ"ד לאו שאין בו מפשה לוקין פליו א"ל איסור

איכא: אמר רב אשי

הואיל וכך. דמשהה

מירות מהכה מובר

בבל מחחר: כזיר שהור

שממת שנתו בחזיד

דנאינות פהרה . •חם

מלקוח

מאמכ

כזיכות למימר . מחי כל מחחר

ל א מיי׳ פ"ד מכל׳ מירות הלי ח סמג

לתנין רכ: ג מיי' שם פ"ם

כלים סמג עשין קכו:

מעשה הקרבנות הלי

לאוין רכ:

נזירות מאלתר אלא למ"ד "מאלתר חיילא

עליה מי איכא בל תאחר ועוד *האמר מר

בר רב אשי חיילא נזירות עליה מאלתר וכי

פליגי לענין מלקות פליגי יאפ"ה קם ליה בבל

תאחר משום דקא מאחר נזירות דמהרה

א"ר אשי הואיל וכן נויר שמימא עצמו

במזיד 'עובר משום כל תאחר דנזירות

טהרה רב אחא בריה דרב איקא אמר

עובר בבל תאחר תגלחתו ולא מיבעיא

למ"ד *תגלחת מעכבת אלא אפי למ"ד

"תגלחת אינה מעכבת מצות גילוח מיהא לא

מיקיים מר זומרא בריה דרב מרי אמר עובר בבל תאחר קרבנותיו ומן הכא נפקא ליה

המאות ואשמות מהו דתימא חידוש הוא

שחידשה תורה בנזיר מאי חידוש אילימא

הדלא מתפים ליה להמאת נזיר בנדר הרי

חסאת *חלב 'שאין מתפיסה בנדרועובר בבל

תאחר אלא מאי חירושיה סד"א הואיל ואם

אמר הריני נזיר אפילו מן דרצן 'הוי נזיר לכל

אימאלא ליעבור עליה משוםבל תאחר קמ"ל

מאחר לנזירות דטהרה.דלאלתר מבעי תורה אור

ליה למיפק חוץ מבית הקברות ולמיכזר שטימא עלמו במזיד אע"ג דמחלל לנזירות קם ליה בבל תאחר דנזירות דטהרה: רב אחא אמר.מאי בל תאחר איכא בנזיר איכא בל תאחר דתגלחת דכי נפקי ימי נזירותיה בעי לגלח עלמו ולאימויי קרבן ואי מאחר לחגלחת קאי בבל תאחר: ואפי׳ למ"ד תגלחת אינה מעכבת . בקרבן אפ"ה מטה לגלח תאתר קרבטתיו . דאי משהי ליה לקרבן עובר בבל תאחר: כי דרוש אדם קאי עלייהו בבל תאחר ולא ילפיגן מהא הקישא דנדרים: מהו דחימא חידום הוא . מעשה דמיר [רים ה:] ותהכי מקילי ביה דלת קתי בכל תתחר זכניםמהתם נפקא ליה °כי דרוש ידרשנו *אלו דחטאות ואשמות: דלא מתפים ליה לחטאת נזר . דאם אמר הרי עלי חטאת כזיר לא אמר כלום ולא מיחייב כך וכך מתפים ומיחייב לאיתויי וכיון

דחידוש הוא אימא לא קאי עליה בבל מאחר "רבשאר קרבנות להכי איצטריך 🌣 למיכתב הכא לאקושי לנדרים דקאי ב נמי בבל תאחר : והא חטאת חלב דאינה מתפיסה בנדר. דאי אמר הרי עלי חטאת (ד) לא אמר כלום ואפ"ה כי אכל חלב דמיחייב להביא חטאת

קאי בבל תאחר: הואיל ואם אמר הריני נזיר אפי' מחרצן. כלומר דאפילו בחרלן בלבד הזיר עלמו הוי נזיר ננוי לכל דהיינו חידוש דאיהו לא נדר אלא בחרלן בלבד (ומיתסר) ואפילו הכי מיתסר בכל מידי דמשכר והוחיל וחידוש הוח 'לח ליקום עליה בכל תחחר כבשחר קרבטת קמשמע לן הקישא דקאי בבל תאחר: עד שיזיר מכולן. דחי [אמר הריני] נזיר מחרלן לא הוי כנום עד שיזיר בכל אכתי מאי חידושא איכא : ועוד האי חידושא . דקאמר לחומרא הוא

והייט חומרא דאיהו לא כזר אלא בדבר אחד והוי כזיר בכולן: אמינא לא ליקום עליה בבל תאחר : ופרכינן הרי חטאת חלב. כלומר כל החטאות דהכי מיקרי כולהו חטאת חלב אית בהו הך קולא ואפילו הכי קאי עלייהו בבל תאחר והיקישא למה לי : אפי׳ מן חרצן הוי כזיר לכל. לכל דיני כזירות: רעוד חירוש לחומרא הא . והיכי מייסית מיניה קולח דלח ליקום בבל מאחר: הואיל ואם גילח של אחת משלשתן . חטאת ועולה ושלמים שהנזיר מביא וכיון דלא

> במומחמו במזיד שובר תשים בל מאחר מגלחתו. ואפי" הביא כל קרכנומיו ואינו תחוסר רק גילוא: ולא מלשיה לת"ד הגלחת תפכבת. מלצחות יין ומלישתא לחתים אז ראוי שישבור בכל מאחר ופליגי בה כ' אלישור ורכנן בשלכי פרק ג' מינין (דף מו.):כל מאחר קרבנוסיו. שהניר מניא שלשה קרבנוס שלה חסאת ושלמים ואם שהם ג' רגלים ולא הביאם שובר בבל מאחר: דרוש ידרשנו אלו מעאוה ואשמות. דלימנהו בכלל כי מדור נדר ורבינהו קרא דאשכתן בחמאת דרישה ואת שעיר החמאת דרוש דרש ואשם כחמאת דכתיב כתבאת כאשם אי נמי חמאת ואשם נדרשין ממט וכופין אותו להכיאם: והרי חמאת חלב . כל החמאות נקראו כל שם תמאת חלב כדחיתה בסומה (דף מו.) בדין הוה שחהה המחת חלב מעונה נסכים כי רוב שנגת כרת שמבשל בה חדם היא של ידי מלב המלוי לחוך כבית ואין אדם מחנדב להכיא חתאת: עד שייור מטלן . פירוש עד שיאתר הריני מיר בסחם דהייט מכולם: ועוד האי מידושא לחומרא הוא. וכ"ע שיש לו לעבור בבל מאחר:

סכי פלי משאח הגב לא אמר כלום וכן כל משאח והא דנקס חלב זהו רבילות דנקס מלב זמל של של של משאח מלב מכל שלר משאות אבל י"מ דלא מתפיס פירוש הא"ל לומר הכי זה משאח ול"ד הא"ב מאי פריך מחשאח מלב מכל שלך של שלה של משאח המשאר משאח הבי שכיון ארכבה כל שכן שיש לנו למת השאח בבל מאמר מ"ש משאר משאח :

וכי
הגרות הב"ח (6) גם' רכ לתחל כר ישקב אמר כגון דמר והוא: (ג) רש"י ד"ה לשנין וכו' מירום לא מלקים (יה האלי ובנית הקברות מר אבל: (ג) ר"ה כי דרוש וכו' דמיחייב בהו אדה קאד וכו' ולחי ושיק ליה למיד מהלי היקשא:

(ד) ר"ה והא מטאח מלי. אלא ממה הוד היקשא שריפא וקס לי כא יבו איש דרן לישוד דין חדש מכת מה הגד אלא דפשא יקרא כי דרוש ירכש אלו ממה הוד היקשא שריפא וקס לי כא יבו איש דרן לישוד דין חדש מכת מה הגד אלא משלם מלי ביון דמיל וכיון דמיל וכיון דמיל מר כמל בשלים האבר . ממילא משים נלאה מסשים יקרא דמשאה מיר מכלל אמשלם מדר מוך מקבל דכי דרוש ידרש וליש: בהרא"ש ד"ה מולא מסכר אם כשמה ביון דמשאה מיר מהלי בל נ"ד הי"ה ולדקת:
מר מסכר אם כשמה ביו של המלי לגן ר"ה דף "ד"ה ולדקת:
הגרות מהר"ב רגשבורג אן בחר"ו ד"ה אלא למ"ד מאלחר חיילא וכו'. דכיון דמיילא לוקת פליבי. אבל מלחת לשלים וכא יש"ש ובגליון הש"ם שלי במיר דף יש"א:
מיצ היא ד"ה ולה שאב"מ לוקן עליו . או באיסור מלקת פליבי. אבל מלקת משש ליכא יש"ש ובגליון הש"ם שלי במיר דף יש"א:

לא אמר הכי דא"כ הוה ליה נזיר לאלחר כדפרישנא מאי אמר לא אפטר מן העולם וכיון שכן הוה ליה כאומר הרי עלי להביא קרבן מיד דקם ליה בבל תאחר לאלתר ובדין הוא דהוה מלי רבא לאוקמה באומר קודם שיעברו ב' שנים אהא נזיר ובכי האי גוונא הוה ליה

יא ב ג' מיי' שם פ'ם כג' כא סמג שם: יב ד מיי' שם פיח בכל חאחר דקרכנות דלא עבר עד רב אחא בר יעקב אמר כנון (א) דנדר והוא בג' רגלים אלא מיח כיון דלא מני ינ חור מיי' פי'ד מהל' בבית הקברות הניחא למ"ד *לא חיילא עליה בלחוקמת בחומר הרי שלי "בקרבטת ה סמג שם: יך: מיי' פ"ח מהל' וכדפרישית ואלטריך לחדושיה תנאיה נקט האי לאשמועינן דבכי האי גוונא קם ליה בבל תאחר לאלחר כנ"ל ובזה ילאתי ידי חובתי מכל מה שעמעמו הראשונים בהלכה זו : כגון שנזר והוא בבית הקברות . שלריך לנחת מיד ולקבל עליו כזירות וכי לא נפיק קם ליה בכל תאחר: הניחא למ"ד לא חיילא טירות עליה לאלחר . פלוגתא דר' יוחנו ור"ל בפ"ג דכזיר (דף מז:) דלר' יותכן תר אכיל ושתי יין בבית הקברות לקי דחיילא עליה כזירות מיד ולר"ל לא חיילא עליה נזירות מיד ולכי נפיק מבית הקברות לריך לחזור ולקבל: אלא למ"ד מאלחר חיילא עליה מאי איכא למימר . דכיון דחיילא עליה נזירות ליכא בל תאחר אן לעולם:חיילא עליה כזירות מאלתר. ולא לריך קבלה כי נפיק ולענין מלקות הוא דפליגי אי לקי על אכילת עובים בעודו בבית הקברות וכיון דחל עליה כזירות ולא לריך קבלה מאי בל תאחר איכא: דחל עליה כזירות כיון דלא חייל עליה בטהרה איכא בל תאחר אף נזיר

דקא מאחר ליה למירות דטהרה . ומש"ה קם ליה בכל תאחר: הואיל הניחא למ"ר *כי נזיר מן חרצן הני נזיר לכלק וכך . כלומר כיון דאמרת דאע"ג מאי איכא למימר ועוד האי חירוש לחומרא ב טהור שטימא עלמו במזיד עובר בבל תאחר ולקי דאע"ג דכבר אזהריה

רחמנא אטומאה בחרי לאוי כדכתיב לא יטמא וכתיב נמי על כל משם וידכי ויקבל ויחול נפשות מת לא יבא ואמר נמי והימים הראשונים יפלו לאו למימרא למירום פליה הילכך שלא יהא עליו עונש אחר אלא מילקא נמי לקי משום בל תאחר: קאי בבל מאחר שמושל שליו לנאת ולישהר תגלחת מעכבת. פלוגחא היא דר"א ורבנן (נזיר דף מו.) דלר"א הא ולהתחיל מירות דכתיב ואחר ישתה הנזיר יין היינו אחר כל המעשים כולן דהיינו הגיחא למ"ד לא תגלחת והרצאת דמים ולרבנן מיד שהביא קרבנוחיו מוחר ביין: חיילא עליה מימות בעודו בבית הקברות. בל חחחר קרבנוחיו. להך אוקימהא אינו עובר בבל החחר אלא לאחר פלוגמה היה בפרק ג' ג' רגלים : אלו חטאות ואשמות. וקרבטת נזיר הרי הן בכלל : דכויר (דף פו): ופוד

דחיילה אם שותה ביין או מגלח לוקה בעודו נתי בבית הקברות חל כזירות מליו כי מליני למילקי על העומחה חם התכו בו במודו לשם לא משם כי מיר

החירות למנין שחר

תוכפות

בגון שנדר והוא נכית

מומד לשם כזירות לח

חל עליה עד דנפיק

הקברות.דבעודו

דינין לשתוח יין ולגלח וא"כ מאי בל חאחר איכא: רבי פליגי לפנין חלקוח. לאי דוקא אלא לוחד לפנין מלקוח דשותאם אבל מודם דמלקוח איכא אי שוחם יין או מגלח ומשני אפ"ם קאי בכל חאחר לנזירות דעברה חל שליו שיש לו לעשות נזירות דשהרה: משום בל תחחר דתגלחת . לעולם מיירי דעילם מירות בשפרה מכל מתום מלום לגלח שפרו ולחמו חחם הדוד ומשהה התגלחת שובר בכל חאחר משמע קלח לאחר שלשים יום לא גילח יגלח מדקאחר דאיכא עליה משום כל מאחר: בל תאחר קרגטחיו. אם השלים ימי מירומו ולא הביא איכא כל סאחר: דרוש ידנשט אלו מסאום ואשמות. דפשעיה דקרא כי מדור דר לא חאמר לשלמו אבל בחובה לא אשתשים ונסקא מינה מידבשט ומשחש היר בכלל שאר משאום: כוהר דמימא מידוש הוא שקיישה שנה בנייר. ולקמן סביך מאי מידוש הוא הילכך סד"א שאיט בכלל משאה. קמ"ל היקש דלשיל: דרא מחסים ליה למשאח נזיר בנדר. שאם אותר הרי שלי חשאת נזיר לא אמר כלום דמשאת נזיר איט גא בנדר ובנדבה ולהרי סביך מחשאח חלב דכמו כן אם לא אכל חלב ואמר נזיר לא אמר כלום דמשאת נזיר איט גא בנדר ובנדבה ולהרי סביך מחשאח חלב דכמו כן אם לא אכל חלב ואמר

ש" מש"כ כרש"ו לעול ג: "לעכין מלקות פליגי . למאן דאמר חיילא עליה כזירות מלקיכן ליה דמטמא עלמו בבית הקברות ולמ"ד לא חיילא עליה נזירות (ב) דלא מלקינן ליה הואיל ובבית הקברות נדר אבל לכולי עלמא לאלתר הוי כזיר וליכא בל תאחר דאמריכן נמי אי אכל קם ליה בבל תאכל: דקא

[מיר שו:] כזירותיה בטהרה: וכן כזיר . בעלמא

וקאי בבל תאחר באוחה מצוה: בבל (י) ידרשט אלו חטאוחואשמו׳.דמיחייב(י) ידרשט

דלא נפקי קרבנותיו מהאי קרא כנ [נכש" דפועה מו. ד"ה ולא מידי משא"כ בשאר קרבנות דכל קרבן שאמר אדם הרי עלי (הטאות) הטאח סהם קרי הטאח חלב ע"ש וע' בפי' הרא"ש

אלא לר"ש ראמר אין *נזיר עד שיזיר מכולן

כגון שמר והוא בבית הקברות . ועובר בכל מאחר אם עמד באותה סומאה ג' הגלים ולא

הוא אלא מאי חירושיה דמר"א הואיל

חמירי אי לאו היקישא ה"א דלא ליקום עלייהו בבל תאחר: חטאת חלב אתיא לכפרה . ומש"ה אף על גב דאית בה קולא דאיט יכול להתפיסה בנדר כיון דמלוה להביאה לכפר עליו דין הוא שיעבור בכל האחר אבל חטאח נזיר איח בה קולא דאין מחפיסה בנדר ולא מחסר בה מידי דליקום עלה בבל האחר ולמחי קאתיא אי להתירו ביין אין זו מנוה אלא רבות ואפיט למאן דאמר נזיר חוטא הוא אינו חוטא

קשריה

will violate the lav of 'bal t'acher'. The korbanos that a nazir must bring would seem to be included in this, and if so, why would we need a different posuk to tell us that a nazir must not delay in bringing his korbanos?

The Gemara answers:

You might have said
It is a chiddush (novelty)
that the Torah 'said'
with regard to nazir

מחוד שָׁחִידְשָׁה תּוֹרָה

The Gemara is proposing that since the parsha of nezirus is a chiddush (a novelty, i.e., its halachos are different than regular halachos), the halacha of bringing 'regular' korbanos don't necessarily apply to it.

And therefore, just because we know that there is an issur to delay the bringing of 'regular' korbanos, we would not necessarily know that there is an issur to delay in bringing the korbanos of a nazir as well. And if so, this is why we need an extra posuk to teach us that even with regard to the nazir's korbanos there is an obligation not to delay them past three Regalim.

The Gemara asks:

(And) what is the chiddush (novelty)	מַאַי חִידּוּשׁ
if you say	אָילֵימָא
that you cannot 'grab' it	דְּלָא מַתְפֵּיס לַיה
to be a chatas nazir	לְחַטַאת נָזִיר
with a neder	בְּנֶדֶר
(for eating) chaylev (the forbidden	fats) הָרֵי חַטַאת חֵלֶב
but a chatas	
that you cannot 'grab' it	שֶׁאֵין מַתְפִּיסָהּ
with a neder	בְּנֶדֶר
and (yet) one transgress with it	וְעוֹבֵר
'bal t'acher'	בְּבַל תְּאַחֵר

Regarding most korbanos, one can willingly obligate himself to bring them by making a neder (this is referred to as being – lit. grabbing with a neder).

However, a person cannot just obligate himself in the korbanos of a nazir as he can only bring them if he has actually completed a nezirus. If so, we see that the korbanos of a nazir are different than other korbanos, and as such, just because other korbanos have the issur of 'bal t'acher' this would not necessarily mean that the korbanos of a nazir have this issur as well.

To which the Gemara responds and says that the chatas chaylev will disprove this. If a person eats chaylev (the forbidden fats of an animal) he must bring a chatas chaylev. i.e., a chatas for the eating of the chaylev. A person cannot voluntarily bring this korban and yet this korban is still subject to the issur of 'bal t'acher. If so, we see that this characteristic of not being able to bring a korban of your own volition is not a reason that it should not be subject to the issur of 'bal t'acher. And as a result of this question, the Gemara is left searching for the aspect of a nazir's korbanos that is considered a chiddush that would lead someone to mistakenly think that there is no issur to delay in bringing his korbanos.

The Gemara attempts again to define the chiddush of nezirus: Only what is its chiddush אֵלָא מַאי חִידּוּשֵׁיה you might have thought to say סָלְקָא דַעְתָּדְ אָמֵינָא since הואיל if he says ואָם אַמַר "I am a nazir" הַרֵינִי נַזְיר even (if he says just) אַפִילוּ from a grape-seed מו חרצו he is a nazir הוי נזיר (with regard) to everything (i.e. all grape products) לכל (and therefore) I would say אימא he should not transgress לָא לַיעֻבוֹר עֲלֵיהּ the (lav) of 'bal 't'acher משום בַּל תַּאַחֶר this teaches us (otherwise) קַא מַשִּׁמֵע לַן

A nazir is assur to eat or drink any grape product. But what happens if a person makes a proclamation that he is becoming a nazir from just grape seeds? Is this proclamation effective or not? One opinion holds that it is, and the person will become a full-fledged nazir, even though he only accepted the issur regarding grape-seeds. This is obviously a chiddush as the person's kabbalah (acceptance) causes more to happen than what he wanted. Therefore, since we see that nezirus is a chiddush, we cannot assume that the regular halachos of korbanos apply to it, and as such, we have an answer as to why we would need a special posuk to teach us that it is assur to delay the korbanos of a nazir.

But this answer leads to the obvious question:

This is understandable	הָנִיחָא
according to the one that says	לְמַאן דְּאָמֵר
when	בָּי
a person (proclaims himself) to be a nazir	נָזִיר
from (just) a grape-seed	מָן חַרְצָן
he is a nazir with regard to everything	הָוֵי נָזִיר לַכּּל
But	אֶלָא
according to Rebbi Shimon	לְרַבִּי שִׁמְעוֹן

מטאת וכו' וכן ככליתות

פי הרא"ש

נמהר למנות נזירות:

לאלמר מיילא 'פליה מאי איכא

איכא ופלוגתא דרבי

יוחנן וכ"ל היא בפ"ב

דכויר [ל"ל בפ"ג דכויר

רף מון:]: וכי פליני

למנין ב] מלקות . חם התרו בי לנחת ולח ינח

ואליכא דמ"ד לאו שאין בו מפשה לוקין פליו א"ל איסור

איכא: אמר רג אשי

הואיל וכך. דמשהה

מירות מהכה מובר

בבל מחחר: כזיר שהור

שממת שנתו בחזיד

דנאינות פהרה . •חם

מלקוח

מאמכ

כזיכות למימר . מחי כל מחחר

ל א מיי׳ פ"ד מכל׳ מירות הלי ח סמג

לתנין רכ: ג מיי' שם פ"ם

כלים סמג עשין קכו:

מעשה הקרבנות הלי

לאוין רכ:

נזירות מאלתר אלא למ"ד "מאלתר חיילא

עליה מי איכא בל תאחר ועוד *האמר מר

בר רב אשי חיילא נזירות עליה מאלתר וכי

פליגי לענין מלקות פליגי יאפ"ה קם ליה בבל

תאחר משום דקא מאחר נזירות דמהרה

א"ר אשי הואיל וכן נויר שמימא עצמו

במזיד 'עובר משום כל תאחר דנזירות

מהרה רב אחא בריה דרב איקא אמר

עובר בבל תאחר תגלחתו ולא מיבעיא

למ"ד *תגלחת מעכבת אלא אפי למ"ד

"תגלחת אינה מעכבת מצות גילוח מיהא לא

מיקיים מר זומרא בריה דרב מרי אמר עובר בבל תאחר קרבנותיו ומן הכא נפקא ליה

המאות ואשמות מהו דתימא חידוש הוא

שחידשה תורה בנזיר מאי חידוש אילימא

הדלא מתפים ליה להמאת נזיר בנדר הרי

חסאת *חלב 'שאין מתפיסה בנדרועובר בבל

תאחר אלא מאי חירושיה סד"א הואיל ואם

אמר הריני נזיר אפילו מן דרצן 'הוי נזיר לכל

אימאלא ליעבור עליה משוםבל תאחר קמ"ל

מאחר לנזירות דטהרה.דלאלתר מבעי תורה אור

ליה למיפק חוץ מבית הקברות ולמיכזר שטימא עלמו במזיד אע"ג דמחלל לנזירות קם ליה בבל תאחר דנזירות דטהרה: רב אחא אמר.מאי בל תאחר איכא בנזיר איכא בל תאחר דתגלחת דכי נפקי ימי נזירותיה בעי לגלח עלמו ולאימויי קרבן ואי מאחר לחגלחת קאי בבל תאחר: ואפי׳ למ"ד תגלחת אינה מעכבת . בקרבן אפ"ה מטה לגלח תאתר קרבטתיו . דאי משהי ליה לקרבן עובר בבל תאחר: כי דרוש אדם קאי עלייהו בבל תאחר ולא ילפיגן מהא הקישא דנדרים: מהו דחימא חידום הוא . מעשה דמיר [רים ה:] ותהכי מקילי ביה דלת קתי בכל תתחר זכניםמהתם נפקא ליה °כי דרוש ידרשנו *אלו דחטאות ואשמות: דלא מתפים ליה לחטאת נזר . דאם אמר הרי עלי חטאת כזיר לא אמר כלום ולא מיחייב כך וכך מתפים ומיחייב לאיתויי וכיון

דחידוש הוא אימא לא קאי עליה בבל מאחר "רבשאר קרבנות להכי איצטריך 🌣 למיכתב הכא לאקושי לנדרים דקאי ב נמי בבל תאחר : והא חטאת חלב דאינה מתפיסה בנדר. דאי אמר הרי עלי חטאת (ד) לא אמר כלום ואפ"ה כי אכל חלב דמיחייב להביא חטאת

קאי בבל תאחר: הואיל ואם אמר הריני נזיר אפי' מחרצן. כלומר דאפילו בחרלן בלבד הזיר עלמו הוי נזיר ננוי לכל דהיינו חידוש דאיהו לא נדר אלא בחרלן בלבד (ומיתסר) ואפילו הכי מיתסר בכל מידי דמשכר והוחיל וחידוש הוח 'לח ליקום עליה בכל תחחר כבשחר קרבטת קמשמע לן הקישא דקאי בבל תאחר: עד שיזיר מכולן. דחי [אמר הריני] נזיר מחרלן לא הוי כנום עד שיזיר בכל אכתי מאי חידושא איכא : ועוד האי חידושא . דקאמר לחומרא הוא

והייט חומרא דאיהו לא כזר אלא בדבר אחד והוי כזיר בכולן: אמינא לא ליקום עליה בבל תאחר : ופרכינן הרי חטאת חלב. כלומר כל החטאות דהכי מיקרי כולהו חטאת חלב אית בהו הך קולא ואפילו הכי קאי עלייהו בבל תאחר והיקישא למה לי : אפי׳ מן חרצן הוי כזיר לכל. לכל דיני כזירות: רעוד חירוש לחומרא הא . והיכי מייסית מיניה קולח דלח ליקום בבל מאחר: הואיל ואם גילח של אחת משלשתן . חטאת ועולה ושלמים שהנזיר מביא וכיון דלא

> במומחמו במזיד שובר תשים בל מאחר מגלחתו. ואפי" הביא כל קרכנומיו ואינו תחוסר רק גילוא: ולא מלשיה לת"ד הגלחת תפכבת. מלצחות יין ומלישתא לחתים אז ראוי שישבור בכל מאחר ופליגי בה כ' אלישור ורכנן בשלכי פרק ג' מינין (דף מו.):כל מאחר קרבנוסיו. שהניר מניא שלשה קרבנוס שלה חסאת ושלמים ואם שהם ג' רגלים ולא הביאם שובר בבל מאחר: דרוש ידרשנו אלו מעאוה ואשמות. דלימנהו בכלל כי מדור נדר ורבינהו קרא דאשכתן בחמאת דרישה ואת שעיר החמאת דרוש דרש ואשם כחמאת דכתיב כתבאת כאשם אי נמי חמאת ואשם נדרשין ממט וכופין אותו להכיאם: והרי חמאת חלב . כל החמאות נקראו כל שם תמאת חלב כדחיתה בסומה (דף מו.) בדין הוה שחהה המחת חלב מעונה נסכים כי רוב שנגת כרת שמבשל בה חדם היא של ידי מלב המלוי לחוך כבית ואין אדם מחנדב להכיא חתאת: עד שייור מטלן . פירוש עד שיאתר הריני מיר בסחם דהייט מכולם: ועוד האי מידושא לחומרא הוא. וכ"ע שיש לו לעבור בבל מאחר:

סכי פלי משאח הגב לא אמר כלום וכן כל משאח והא דנקס חלב זהו רבילות דנקס מלב זמל של של של משאח מלב מכל שלר משאות אבל י"מ דלא מתפיס פירוש הא"ל לומר הכי זה משאח ול"ד הא"ב מאי פריך מחשאח מלב מכל שלך של שלה של משאח המשאר משאח הבי שכיון ארכבה כל שכן שיש לנו למת השאח בבל מאמר מ"ש משאר משאח :

וכי
הגרות הב"ח (6) גם' רכ לתחל כר ישקב אמר כגון דמר והוא: (ג) רש"י ד"ה לשנין וכו' מירום לא מלקים (יה האלי ובנית הקברות מר אבל: (ג) ר"ה כי דרוש וכו' דמיחייב בהו אדה קאד וכו' ולחי ושיק ליה למיד מהלי היקשא:

(ד) ר"ה והא מטאח מלי. אלא ממה הוד היקשא שריפא וקס לי כא יבו איש דרן לישוד דין חדש מכת מה הגד אלא דפשא יקרא כי דרוש ירכש אלו ממה הוד היקשא שריפא וקס לי כא יבו איש דרן לישוד דין חדש מכת מה הגד אלא משלם מלי ביון דמיל וכיון דמיל וכיון דמיל מר כמל בשלים האבר . ממילא משים נלאה מסשים יקרא דמשאה מיר מכלל אמשלם מדר מוך מקבל דכי דרוש ידרש וליש: בהרא"ש ד"ה מולא מסכר אם כשמה ביון דמשאה מיר מהלי בל נ"ד הי"ה ולדקת:
מר מסכר אם כשמה ביו של המלי לגן ר"ה דף "ד"ה ולדקת:
הגרות מהר"ב רגשבורג אן בחר"ו ד"ה אלא למ"ד מאלחר חיילא וכו'. דכיון דמיילא לוקת פליבי. אבל מלחת לשלים וכא יש"ש ובגליון הש"ם שלי במיר דף יש"א:
מיצ היא ד"ה ולה שאב"מ לוקן עליו . או באיסור מלקת פליבי. אבל מלקת משש ליכא יש"ש ובגליון הש"ם שלי במיר דף יש"א:

לא אמר הכי דא"כ הוה ליה נזיר לאלחר כדפרישנא מאי אמר לא אפטר מן העולם וכיון שכן הוה ליה כאומר הרי עלי להביא קרבן מיד דקם ליה בבל תאחר לאלתר ובדין הוא דהוה מלי רבא לאוקמה באומר קודם שיעברו ב' שנים אהא נזיר ובכי האי גוונא הוה ליה

יא ב ג' מיי' שם פ'ם כג' כא סמג שם: יב ד מיי' שם פיח בכל חאחר דקרכנות דלא עבר עד רב אחא בר יעקב אמר כנון (א) דנדר והוא בג' רגלים אלא מיח כיון דלא מני ינ חור מיי' פי'ד מהל' בבית הקברות הניחא למ"ד *לא חיילא עליה בלחוקמת בחומר הרי שלי "בקרבטת ה סמג שם: יך: מיי' פ"ח מהל' וכדפרישית ואלטריך לחדושיה תנאיה נקט האי לאשמועינן דבכי האי גוונא קם ליה בבל תאחר לאלחר כנ"ל ובזה ילאתי ידי חובתי מכל מה שעמעמו הראשונים בהלכה זו : כגון שנזר והוא בבית הקברות . שלריך לנחת מיד ולקבל עליו כזירות וכי לא נפיק קם ליה בכל תאחר: הניחא למ"ד לא חיילא טירות עליה לאלחר . פלוגתא דר' יוחנו ור"ל בפ"ג דכזיר (דף מז:) דלר' יותכן תר אכיל ושתי יין בבית הקברות לקי דחיילא עליה כזירות מיד ולר"ל לא חיילא עליה נזירות מיד ולכי נפיק מבית הקברות לריך לחזור ולקבל: אלא למ"ד מאלחר חיילא עליה מאי איכא למימר . דכיון דחיילא עליה נזירות ליכא בל תאחר אן לעולם:חיילא עליה כזירות מאלתר. ולא לריך קבלה כי נפיק ולענין מלקות הוא דפליגי אי לקי על אכילת עובים בעודו בבית הקברות וכיון דחל עליה כזירות ולא לריך קבלה מאי בל תאחר איכא: דחל עליה כזירות כיון דלא חייל עליה בטהרה איכא בל תאחר אף נזיר

דקא מאחר ליה למירות דטהרה . ומש"ה קם ליה בכל תאחר: הואיל הניחא למ"ר *כי נזיר מן חרצן הני נזיר לכלק וכך . כלומר כיון דאמרת דאע"ג מאי איכא למימר ועוד האי חירוש לחומרא ב טהור שטימא עלמו במזיד עובר בבל תאחר ולקי דאע"ג דכבר אזהריה

רחמנא אטומאה בחרי לאוי כדכתיב לא יטמא וכתיב נמי על כל משם וידכי ויקבל ויחול נפשות מת לא יבא ואמר נמי והימים הראשונים יפלו לאו למימרא למירום פליה הילכך שלא יהא עליו עונש אחר אלא מילקא נמי לקי משום בל תאחר: קאי בבל מאחר שמושל שליו לנאת ולישהר תגלחת מעכבת. פלוגחא היא דר"א ורבנן (נזיר דף מו.) דלר"א הא ולהתחיל מירות דכתיב ואחר ישתה הנזיר יין היינו אחר כל המעשים כולן דהיינו הגיחא למ"ד לא תגלחת והרצחת דמים ולרבנן מיד שהביא קרבנוחיו מוחר ביין: חיילא עליה מימות בעודו בבית הקברות. בל חחחר קרבנוחיו. להך אוקימהא אינו עובר בבל החחר אלא לאחר פלוגמה היה בפרק ג' ג' רגלים : אלו חטאות ואשמות. וקרבטת נזיר הרי הן בכלל : דכויר (דף פו): ופוד

דחיילה אם שותה ביין או מגלח לוקה בעודו נתי בבית הקברות חל כזירות מליו כי מליני למילקי על העומחה חם התכו בו במודו לשם לא משם כי מיר

החירות למנין שחר

תוכפות

בגון שנדר והוא נכית

מומד לשם כזירות לח

חל עליה עד דנפיק

הקברות.דבעודו

דינין לשתוח יין ולגלח וא"כ מאי בל חאחר איכא: רבי פליגי לפנין חלקוח. לאי דוקא אלא לוחד לפנין מלקוח דשותאם אבל מודם דמלקוח איכא אי שוחם יין או מגלח ומשני אפ"ם קאי בכל חאחר לנזירות דעברה חל שליו שיש לו לעשות נזירות דשהרה: משום בל תחחר דתגלחת . לעולם מיירי דעילם מירות בשפרה מכל מתום מלום לגלח שפרו ולחמו חחם הדוד ומשהה התגלחת שובר בכל חאחר משמע קלח לאחר שלשים יום לא גילח יגלח מדקאחר דאיכא עליה משום כל מאחר: בל תאחר קרגטחיו. אם השלים ימי מירומו ולא הביא איכא כל סאחר: דרוש ידנשט אלו מסאום ואשמות. דפשעיה דקרא כי מדור דר לא חאמר לשלמו אבל בחובה לא אשתשים ונסקא מינה מידבשט ומשחש היר בכלל שאר משאום: כוהר דמימא מידוש הוא שקיישה שנה בנייר. ולקמן סביך מאי מידוש הוא הילכך סד"א שאיט בכלל משאה. קמ"ל היקש דלשיל: דרא מחסים ליה למשאח נזיר בנדר. שאם אותר הרי שלי חשאת נזיר לא אמר כלום דמשאת נזיר איט גא בנדר ובנדבה ולהרי סביך מחשאח חלב דכמו כן אם לא אכל חלב ואמר נזיר לא אמר כלום דמשאת נזיר איט גא בנדר ובנדבה ולהרי סביך מחשאח חלב דכמו כן אם לא אכל חלב ואמר

ש" מש"כ כרש"ו לעול ג: "לעכין מלקות פליגי . למאן דאמר חיילא עליה כזירות מלקיכן ליה דמטמא עלמו בבית הקברות ולמ"ד לא חיילא עליה נזירות (ב) דלא מלקינן ליה הואיל ובבית הקברות נדר אבל לכולי עלמא לאלתר הוי כזיר וליכא בל תאחר דאמריכן נמי אי אכל קם ליה בבל תאכל: דקא

[מיר שו:] כזירותיה בטהרה: וכן כזיר . בעלמא

וקאי בבל תאחר באוחה מצוה: בבל (י) ידרשט אלו חטאוחואשמו׳.דמיחייב(י) ידרשט

דלא נפקי קרבנותיו מהאי קרא כנ [נכש" דפועה מו. ד"ה ולא מידי משא"כ בשאר קרבנות דכל קרבן שאמר אדם הרי עלי (הטאות) הטאח סהם קרי הטאח חלב ע"ש וע' בפי' הרא"ש

אלא לר"ש ראמר אין *נזיר עד שיזיר מכולן

כגון שמר והוא בבית הקברות . ועובר בכל מאחר אם עמד באותה סומאה ג' הגלים ולא

הוא אלא מאי חירושיה דמר"א הואיל

חמירי אי לאו היקישא ה"א דלא ליקום עלייהו בבל תאחר: חטאת חלב אתיא לכפרה . ומש"ה אף על גב דאית בה קולא דאיט יכול להתפיסה בנדר כיון דמלוה להביאה לכפר עליו דין הוא שיעבור בכל האחר אבל חטאח נזיר איח בה קולא דאין מחפיסה בנדר ולא מחסר בה מידי דליקום עלה בבל האחר ולמחי קאחיא אי להחירו ביין אין זו מנוה אלא רבוח ואפיט למאן דאמר נזיר חוטא הוא אינו חוטא

קשריה

that says דָאַמַר one is not a nazir אין נזיר until he (proclaims himself) to be a nazir עד שיייר from everything מִכּוּלֵן what is there to say מַאי אִיכַּא לְמֵימַר and furthermore ועוד this chiddush האי חידוש is a chumrah (stringency) לחומרא הוא

The Gemara is asking that the previous answer is difficult to understand for two reasons. Firstly, it will not work in the shita of Rebbi Shimon who holds that a person is not a nazir until he makes a neder to be a nazir from everything that a nazir is forbidden in. And secondly, we are trying to find a reason why the korbanos of a nazir should not be subject to the same halachos as other korbanos (and as such, it would need a special posuk to say that that you cannot delay them). But how could the fact that

nezirus has a chumrah be a reason you should be allowed to delay them?

That is, if we find an area in which the korbanos of a nazir are more lenient than other korbanos, then we can say that just because there is an issur to delay other korbanos, this does not apply to a nazir's korbanos. But now all we have found is a way that a nazir is more chamor (stringent). If so, how could that be a reason to say that these korbanos should be more lenient than other korbanos and not be subject to the issur of delaying them?

The Gemara makes another attempt to define the chiddush of the korbanos of a nazir.

Rather what is its chiddush אֶלָא מַאי חִידוּשֵׁיהּ for you might have thought to say דְּסָלְקָא דַּעְתָּדְ אָמִינָא since

מטאת וכו' וכן ככליתות

פי הרא"ש

נמהר למנות נזירות:

לאלמר מיילא 'פליה מאי איכא

איכא ופלוגתא דרבי

יוחנן וכ"ל היא בפ"ב

דכויר [ל"ל בפ"ג דכויר

רף מון:]: וכי פליני

למנין ב] מלקות . חם התרו בי לנחת ולח ינח

ואליכא דמ"ד לאו שאין בו מפשה לוקין פליו א"ל איסור

איכא: אמר רג אשי

הואיל וכך. דמשהה

מירות מהכה מובר

בבל מחחר: כזיר שהור

שממת שנתו בחזיד

דנאינות פהרה . •חם

מלקוח

מאמכ

כזיכות למימר . מחי כל מחחר

ל א מיי׳ פ"ד מכל׳ מירות הלי ח סמג

לתנין רכ: ג מיי' שם פ"ם

כלים סמג עשין קכו:

מעשה הקרבנות הלי

לאוין רכ:

נזירות מאלתר אלא למ"ד "מאלתר חיילא

עליה מי איכא בל תאחר ועוד *האמר מר

בר רב אשי חיילא נזירות עליה מאלתר וכי

פליגי לענין מלקות פליגי יאפ"ה קם ליה בבל

תאחר משום דקא מאחר נזירות דמהרה

א"ר אשי הואיל וכן נויר שמימא עצמו

במזיד 'עובר משום כל תאחר דנזירות

מהרה רב אחא בריה דרב איקא אמר

עובר בבל תאחר תגלחתו ולא מיבעיא

למ"ד *תגלחת מעכבת אלא אפי למ"ד

"תגלחת אינה מעכבת מצות גילוח מיהא לא

מיקיים מר זומרא בריה דרב מרי אמר עובר בבל תאחר קרבנותיו ומן הכא נפקא ליה

המאות ואשמות מהו דתימא חידוש הוא

שחידשה תורה בנזיר מאי חידוש אילימא

הדלא מתפים ליה להמאת נזיר בנדר הרי

חסאת *חלב 'שאין מתפיסה בנדרועובר בבל

תאחר אלא מאי חירושיה סד"א הואיל ואם

אמר הריני נזיר אפילו מן דרצן 'הוי נזיר לכל

אימאלא ליעבור עליה משוםבל תאחר קמ"ל

מאחר לנזירות דטהרה.דלאלתר מבעי תורה אור

ליה למיפק חוץ מבית הקברות ולמיכזר שטימא עלמו במזיד אע"ג דמחלל לנזירות קם ליה בבל תאחר דנזירות דטהרה: רב אחא אמר.מאי בל תאחר איכא בנזיר איכא בל תאחר דתגלחת דכי נפקי ימי נזירותיה בעי לגלח עלמו ולאימויי קרבן ואי מאחר לחגלחת קאי בבל תאחר: ואפי׳ למ"ד תגלחת אינה מעכבת . בקרבן אפ"ה מטה לגלח תאתר קרבטתיו . דאי משהי ליה לקרבן עובר בבל תאחר: כי דרוש אדם קאי עלייהו בבל תאחר ולא ילפיגן מהא הקישא דנדרים: מהו דחימא חידום הוא . מעשה דמיר [רים ה:] ואהכי מקילי ביה דלא קאי בכל מאחר זכניםמהתם נפקא ליה °כי דרוש ידרשנו *אלו דחטאות ואשמות: דלא מתפים ליה לחטאת נזר . דאם אמר הרי עלי חטאת כזיר לא אמר כלום ולא מיחייב כך וכך מתפים ומיחייב לאיתויי וכיון

דחידוש הוא אימא לא קאי עליה בבל מאחר "רבשאר קרבנות להכי איצטריך 🌣 למיכתב הכא לאקושי לנדרים דקאי ב נמי בבל תאחר : והא חטאת חלב דאינה מתפיסה בנדר. דאי אמר הרי עלי חטאת (ד) לא אמר כלום ואפ"ה כי אכל חלב דמיחייב להביא חטאת

קאי בבל תאחר: הואיל ואם אמר הריני נזיר אפי' מחרצן. כלומר דאפילו בחרלן בלבד הזיר עלמו הוי נזיר ננוי לכל דהיינו חידוש דאיהו לא נדר אלא בחרלן בלבד (ומיתסר) ואפילו הכי מיתסר בכל מידי דמשכר והוחיל וחידוש הוח 'לח ליקום עליה בכל תחחר כבשחר קרבטת קמשמע לן הקישא דקאי בבל תאחר: עד שיזיר מכולן. דחי [אמר הריני] נזיר מחרלן לא הוי כנום עד שיזיר בכל אכתי מאי חידושא איכא : ועוד האי חידושא . דקאמר לחומרא הוא

והייט חומרא דאיהו לא כזר אלא בדבר אחד והוי כזיר בכולן: אמינא לא ליקום עליה בבל תאחר : ופרכינן הרי חטאת חלב. כלומר כל החטאות דהכי מיקרי כולהו חטאת חלב אית בהו הך קולא ואפילו הכי קאי עלייהו בבל תאחר והיקישא למה לי : אפי׳ מן חרצן הוי כזיר לכל. לכל דיני כזירות: רעוד חירוש לחומרא הא . והיכי מייסית מיניה קולח דלח ליקום בבל מאחר: הואיל ואם גילח של אחת משלשתן . חטאת ועולה ושלמים שהנזיר מביא וכיון דלא

> במומחמו במזיד שובר תשים בל מאחר מגלחתו. ואפי" הביא כל קרכנומיו ואינו תחוסר רק גילוא: ולא מלשיה לת"ד הגלחת תפכבת. מלצחות יין ומלישתא לחתים אז ראוי שישבור בכל מאחר ופליגי בה כ' אלישור ורכנן בשלכי פרק ג' מינין (דף מו.):כל מאחר קרבנוסיו. שהניר מניא שלשה קרבנוס שלה חסאת ושלמים ואם שהם ג' רגלים ולא הביאם שובר בבל מאחר: דרוש ידרשנו אלו מעאוה ואשמות. דלימנהו בכלל כי מדור נדר ורבינהו קרא דאשכתן בחמאת דרישה ואת שעיר החמאת דרוש דרש ואשם כחמאת דכתיב כתבאת כאשם אי נמי חמאת ואשם נדרשין ממט וכופין אותו להכיאם: והרי חמאת חלב . כל החמאות נקראו כל שם תמאת חלב כדחיתה בסומה (דף מו.) בדין הוה שחהה המחת חלב מעונה נסכים כי רוב שנגת כרת שמבשל בה חדם היא של ידי מלב המלוי לחוך כבית ואין אדם מחנדב להכיא חתאת: עד שייור מטלן . פירוש עד שיאתר הריני מיר בסחם דהייט מכולם: ועוד האי מידושא לחומרא הוא. וכ"ע שיש לו לעבור בבל מאחר:

סכי פלי משאח הגב לא אמר כלום וכן כל משאח והא דנקס חלב זהו רבילות דנקס מלב זמל של של של משאח מלב מכל שלר משאות אבל י"מ דלא מתפיס פירוש הא"ל לומר הכי זה משאח ול"ד הא"ב מאי פריך מחשאח מלב מכל שלך של שלה של משאח המשאר משאח הבי שכיון ארכבה כל שכן שיש לנו למת השאח בבל מאמר מ"ש משאר משאח :

וכי
הגרות הב"ח (6) גם' רכ לתחל כר ישקב אמר כגון דמר והוא: (ג) רש"י ד"ה לשנין וכו' מירום לא מלקים (יה האלי ובנית הקברות מר אבל: (ג) ר"ה כי דרוש וכו' דמיחייב בהו אדה קאד וכו' ולחי ושיק ליה למיד מהלי היקשא:

(ד) ר"ה והא מטאח מלי. אלא ממה הוד היקשא שריפא וקס לי כא יבו איש דרן לישוד דין חדש מכת מה הגד אלא דפשא יקרא כי דרוש ירכש אלו ממה הוד היקשא שריפא וקס לי כא יבו איש דרן לישוד דין חדש מכת מה הגד אלא משלם מלי ביון דמיל וכיון דמיל וכיון דמיל מר כמל בשלים האבר . ממילא משים נלאה מסשים יקרא דמשאה מיר מכלל אמשלם מדר מוך מקבל דכי דרוש ידרש וליש: בהרא"ש ד"ה מולא מסכר אם כשמה ביון דמשאה מיר מהלי בל נ"ד הי"ה ולדקת:
מר מסכר אם כשמה ביו של המלי לגן ר"ה דף "ד"ה ולדקת:
הגרות מהר"ב רגשבורג אן בחר"ו ד"ה אלא למ"ד מאלחר חיילא וכו'. דכיון דמיילא לוקת פליבי. אבל מלחת לשלים וכא יש"ש ובגליון הש"ם שלי במיר דף יש"א:
מיצ היא ד"ה ולה שאב"מ לוקן עליו . או באיסור מלקת פליבי. אבל מלקת משש ליכא יש"ש ובגליון הש"ם שלי במיר דף יש"א:

לא אמר הכי דא"כ הוה ליה נזיר לאלחר כדפרישנא מאי אמר לא אפטר מן העולם וכיון שכן הוה ליה כאומר הרי עלי להביא קרבן מיד דקם ליה בבל תאחר לאלתר ובדין הוא דהוה מלי רבא לאוקמה באומר קודם שיעברו ב' שנים אהא נזיר ובכי האי גוונא הוה ליה

יא ב ג' מיי' שם פ'ם כג' כא סמג שם: יב ד מיי' שם פיח בכל חאחר דקרכנות דלא עבר עד רב אחא בר יעקב אמר כנון (א) דנדר והוא בג' רגלים אלא מיח כיון דלא מני ינ חור מיי' פי'ד מהל' בבית הקברות הניחא למ"ד *לא חיילא עליה בלחוקמת בחומר הרי שלי "בקרבטת ה סמג שם: יך: מיי' פ"ח מהל' וכדפרישית ואלטריך לחדושיה תנאיה נקט האי לאשמועינן דבכי האי גוונא קם ליה בבל תאחר לאלחר כנ"ל ובזה ילאתי ידי חובתי מכל מה שעמעמו הראשונים בהלכה זו : כגון שנזר והוא בבית הקברות . שלריך לנחת מיד ולקבל עליו כזירות וכי לא נפיק קם ליה בכל תאחר: הניחא למ"ד לא חיילא טירות עליה לאלחר . פלוגתא דר' יוחנו ור"ל בפ"ג דכזיר (דף מז:) דלר' יותכן תר אכיל ושתי יין בבית הקברות לקי דחיילא עליה כזירות מיד ולר"ל לא חיילא עליה נזירות מיד ולכי נפיק מבית הקברות לריך לחזור ולקבל: אלא למ"ד מאלחר חיילא עליה מאי איכא למימר . דכיון דחיילא עליה נזירות ליכא בל תאחר א] לעולם:חיילא עליה כזירות מאלתר. ולא לריך קבלה כי נפיק ולענין מלקות הוא דפליגי אי לקי על אכילת עובים בעודו בבית הקברות וכיון דחל עליה כזירות ולא לריך קבלה מאי בל תאחר איכא: דחל עליה כזירות כיון דלא חייל עליה בטהרה איכא בל תאחר אף נזיר

דקא מאחר ליה למירות דטהרה . ומש"ה קם ליה בכל תאחר: הואיל הניחא למ"ר *כי נזיר מן חרצן הני נזיר לכלק וכך . כלומר כיון דאמרת דאע"ג מאי איכא למימר ועוד האי חירוש לחומרא ב טהור שטימא עלמו במזיד עובר בבל תאחר ולקי דאע"ג דכבר אזהריה

רחמנא אטומאה בחרי לאוי כדכתיב לא יטמא וכתיב נמי על כל משם וידכי ויקבל ויחול נפשות מת לא יבא ואמר נמי והימים הראשונים יפלו לאו למימרא למירום פליה הילכך שלא יהא עליו עונש אחר אלא מילקא נמי לקי משום בל תאחר: קאי בבל מאחר שמושל שליו לנאת ולישהר תגלחת מעכבת. פלוגחא היא דר"א ורבנן (נזיר דף מו.) דלר"א הא ולהתחיל מירות דכתיב ואחר ישתה הנזיר יין היינו אחר כל המעשים כולן דהיינו הגיחא למ"ד לא תגלחת והרצחת דמים ולרבנן מיד שהביא קרבנוחיו מוחר ביין: חיילא עליה מימות בעודו בבית הקברות. בל חחחר קרבנוחיו. להך אוקימהא אינו עובר בבל החחר אלא לאחר פלוגמה היה בפרק ג' ג' רגלים : אלו חטאות ואשמות. וקרבטת נזיר הרי הן בכלל : דכויר (דף פו): ופוד

דחיילה אם שותה ביין או מגלח לוקה בעודו נתי בבית הקברות חל כזירות מליו כי מליני למילקי על העומחה חם התכו בו במודו לשם לא משם כי מיר

החירות למנין שחר

תוכפות

בגון שנדר והוא נכית

מומד לשם כזירות לח

חל עליה עד דנפיק

הקברות.דבעודו

דינין לשתוח יין ולגלח וא"כ מאי בל חאחר איכא: רבי פליגי לפנין חלקוח. לאי דוקא אלא לוחד לפנין מלקוח דשותאם אבל מודם דמלקוח איכא אי שוחם יין או מגלח ומשני אפ"ם קאי בכל חאחר לנזירות דעברה חל שליו שיש לו לעשות נזירות דשהרה: משום בל תחחר דתגלחת . לעולם מיירי דעילם מירות בשפרה מכל מתום מלום לגלח שפרו ולחמו חחם הדוד ומשהה התגלחת שובר בכל חאחר משמע קלח לאחר שלשים יום לא גילח יגלח מדקאחר דאיכא עליה משום כל מאחר: בל תאחר קרגטחיו. אם השלים ימי מירומו ולא הביא איכא כל סאחר: דרוש ידנשט אלו מסאום ואשמות. דפשעיה דקרא כי מדור דר לא חאמר לשלמו אבל בחובה לא אשתשים ונסקא מינה מידבשט ומשחש היר בכלל שאר משאום: כוהר דמימא מידוש הוא שקיישה שנה בנייר. ולקמן סביך מאי מידוש הוא הילכך סד"א שאיט בכלל משאה. קמ"ל היקש דלשיל: דרא מחסים ליה למשאח נזיר בנדר. שאם אותר הרי שלי חשאת נזיר לא אמר כלום דמשאת נזיר איט גא בנדר ובנדבה ולהרי סביך מחשאח חלב דכמו כן אם לא אכל חלב ואמר נזיר לא אמר כלום דמשאת נזיר איט גא בנדר ובנדבה ולהרי סביך מחשאח חלב דכמו כן אם לא אכל חלב ואמר

ש" מש"כ כרש"ו לעול ג: "לעכין מלקות פליגי . למאן דאמר חיילא עליה כזירות מלקיכן ליה דמטמא עלמו בבית הקברות ולמ"ד לא חיילא עליה נזירות (ב) דלא מלקינן ליה הואיל ובבית הקברות נדר אבל לכולי עלמא לאלתר הוי כזיר וליכא בל תאחר דאמריכן נמי אי אכל קם ליה בבל תאכל: דקא

[מיר שו:] כזירותיה בטהרה: וכן כזיר . בעלמא

וקאי בבל תאחר באוחה מצוה: בבל (י) ידרשט אלו חטאוחואשמו׳.דמיחייב(י) ידרשט

דלא נפקי קרבנותיו מהאי קרא כנ [נכש" דפועה מו. ד"ה ולא מידי משא"כ בשאר קרבנות דכל קרבן שאמר אדם הרי עלי (הטאות) הטאח סהם קרי הטאח חלב ע"ש וע' בפי' הרא"ש

אלא לר"ש ראמר אין *נזיר עד שיזיר מכולן

כגון שמר והוא בבית הקברות . ועובר בכל מאחר אם עמד באותה סומאה ג' הגלים ולא

הוא אלא מאי חירושיה דמר"א הואיל

חמירי אי לאו היקישא ה"א דלא ליקום עלייהו בבל תאחר: חטאת חלב אתיא לכפרה . ומש"ה אף על גב דאית בה קולא דאיט יכול להתפיסה בנדר כיון דמלוה להביאה לכפר עליו דין הוא שיעבור בכל האחר אבל חטאח נזיר איח בה קולא דאין מחפיסה בנדר ולא מחסר בה מידי דליקום עלה בבל האחר ולמחי קאחיא אי להחירו ביין אין זו מנוה אלא רבוח ואפיט למאן דאמר נזיר חוטא הוא אינו חוטא

קשריה

למיל כת: מה. זבחים

לה. מנחות ה. ערכין כח.]

קמ"ל : ואב"א מאי חידושיה דאין

מתפיסו בנדר. כדאמרינן לעיל דאי

אמר הרי עלי חטאת נזיר לא מתפים

ליה: אתיא לכפרה. דהאי לריך

כפרה משום חלב שאכל וכיון דלכפרה

קא אתי קאי בבל תאחר אבל נזיר

לא עביד שום חטא דליבעי כפרה:

תיתי במה מלינו . בנדרים אב

מיפר: אבל גבי נזירות דאית ליה

קילותא. דכיון דלא מיתסר אלא עד

אותו זמן ימתין עד לזמן ולא ליעבור

ליה קא משמע לן היקישא דאהיקישא

ליכא למיפרך כמו במה מלינו :

אמר שמואל בכולן . בכל הני דקחני

במתני' מודר אני ממך מופרשני

ממך וכו' לא הוי גדר ועד שיאמר

(א) דבר : הכי קתני . כלומר חסורי

מיחסרת: במה דברים אמורים.

דאסור כי אמר מודר אני באומר נמי

שאני אוכל לך : והתניא איפכא .

דלא מלים אמרת בד"א: תני הכי.

דהכי קתני שאני אוכל לך ושאני טועם

וכבר ' אמר מעיקרא ' מודרני נומך

אסור אבל אמר שאני אוכל לך בלבד

או מודרני ממך אינו אסור אא"כ

אמר לתרוייהו דהייט כדר גמור: אי

הכי היינו נמי רישא . דקתני מודרני

ממך בברייתה קמה: ועוד. הי הכי

הוא כדתרלת תרי זימני אסור למה לי

למיתני : אלא . הכי אמר שמואל

משון קפו: מוז ב מיי' שם פ"נ הל'יו סמג לאון רנ: יו ג מיי' פ"א מהל' נדרים הל' כג סמג

תוספות

ובי גילח על אחת

ושלמים ויצח לענין שיהא מותר ביין ולא לעבור משום בל תחחר

קמ"ל: מאי חידושו

ראין מתפיסו בנדר.

חייב להכיח קרבן : חשאת חלב לכפרה

קשריא לה למיכל בקדשים.כדכתיב וכפר עליה הכהןוטהרה ואכילת שאם גילה על אחת משלשתן. דמיר חייב שלש הרבנות עולה קדשים מנוה היא כגון אכילת פסחים דהאשה נמי מחייבא: תיתי חטאת ושלמים כדכתיב והקריב את קרבט לה' כבש בן שנתו "שם פיב במה מלינו מנדרים אל הא דאקשי הכא גבי הפרה ולא אקשי לעיל גבי - חמים וגו' (במדבר ו) ואם לא הביא אלא חטאת מגלח עליו והיינו ידות הך פירכא "משום דידות למלקות נמי מייתי להו "ואין עונשין מן חידוש משא"כ בשאר קרבטת ולהכי אימא איט עובר בבל האחר

> הדין אבל גבי הפרה שייך למפרך לאוין רמב טושיע יו"ד תיתי במה מלינו : משום דלית ליה קילותא . הילכך דין הוא שיפר שלא תלטער בביתו עולמית וכי תימא כיון דכזירות אית ליה קילותא נקיש נמי גדרים לנזירות ונימא סתם גדרים שלשים יום ליתא דלשון נדר כולל נדרי הקדש ונדרי איסור וכיון דנדרי הקדש לית להו קילותא שהמקדיש בהמה למזבח קדשה עולמית נדרי איסור נמי דכוותייהו דשפיר דמי לאקושי נדרים להדדי: בכולן עד שיאמר שאני אוכל. בכולן דהיינו מודרני מופרשני מרוחקני דמתני' עד שיאמר וכו' כלומר דמתכי' חדא קתני ושאני אוכל אמודרני מופרשני קאי דאי לאו הכי לא משמע איסור כלל ואפי׳ יד שאיט מוכיח לא הוי: מיתיבי מודר אני ממך וכו׳ . בשלמא מתני׳ לא קשיא עליה דשמואל דכיון דלא תני בה אלא חד אסור איכא למימר דסיפא פירושא דרישא אבל ברייתא דקתני אסור אסור משמע ליה דמילי מילי קתני דאי לא לא לימא אסור עד סיפא . ומהרן ה"ק בד"א ומש"ה שייך למיתני אסור באמלע דבריו . ולקמן פריך א"כ אסור דסיפא למה לי ובדין הוא דליקשי ליה הכי מיד אלא דעדיפא מיניה מקשה ליה לפום סברא דמקשה: והתניא איפכא. הך ברייתא לאו סיפא דברייתא דלעיל הוא דא"כ הוה ליה למימר

אואםגילחעלאחת משלשתן יצא לא ליעבור** עליה בבל תאחר קמ"ל ואיבעית אימא מאי חדושיה משום דלא מתפיסו בנדר והא דקא קשיא לך חמאת חלב חמאת חלב קאתיא לכפרה המאת נזיר למאי אתיא "והרי המאת יולדת דלא אתיא לכפרה ועבר עלה משום בל תאחר ההיא קא שריא לה למיכל בקדשי׳ אמר מר ומה נדרים האב מיפר נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות יהאב מיפר נזירות בתו ובעל מיפר נזירות אשתו למה לי היקשא תיתי במה מצינו מנדרים דילמא גבי נדרים הוא דמיפר °משום דלא אית ליה קיצותא אבל גכי נזירות דאית ליה קיצותא *דסתם נזירות ל' יום אימא לא קמ"ל: האומר לחבירו מודר אני וכו': אמר שמואל 'בכולן עד שיאמר שאני אוכל לך שאני מועם לך מיתיבי מודר אני ממך מופרשני ממך מרוחקני ממך ה"ז אסור שאני אוכל לך שאני מועם לך ה"ז אסור הכי קתני בד"א באומר שאני אוכל לך שאני מועם לדוהתניא איפכא שאני אוכל לך שאני מועם לך אסיר מודרני ממך ומופרשני ממך מרוחקני ממך ה"ז אסור תני הכי וכבר אמר מודרני איהכי היינו רישא "ועוד *אסור אסור ל"ל למתני אלא אמר שמואל מעמא דאמר שאני אוכל לך שאני מועם לך הוא דאסור וחבירו

שאני אוכל לך לא מיתסר באותו [מיר ה. ושם נסאן]

[ע' חום' מו"ק ככ: ד' ולבמחת וחום' בכורו

פי׳ הרא"ש

ואם גילח על אחת

אכל טעמא דאמר נמי שאני אוכל לך הוא והא קחני סיפא: מודרני ממך וכו' הרי זה אסור. וליכא למימר דאיהו אסור בלבד דמתני' בנודר בלבד קאמר דאסור דקתני אסור: דסיפא פירושא דרישא ובד"א קתני דומיא דאידך דבשאני אוכל לך 356

ליכא מאן דפליג דמיהסר : הני הכי וכבר אמר. כלומר וקמ"ל דאט"ג דכבר אמר מודרני ממך לריך לומר שאני אוכל לך דאי לא לא קרננים הפחת "ופולה מיחסר : אי הובי היינו רישא. לאו רישא ממש קאמר אלא כיון דאייתי הך ברייתא קמייתא מקמי הך קרי לה רישא כלומר ראשוכה. והכי פירושה אי אמרת בשלמה דבמודרני בלחוד השו"ה שני החי תנה ונקט מודרני בסיפה כי היכי דלה נטעי למימר דחדה התני ומשנה היה בפ' ג' מינין (ד' מה.): משחת בשלמה להחי תנה להחי תנה מינין (ד' מה.): משחת ובד"ה קתני הוה ליה להחי תנה להחי תנה להחי תנה מלב החיה לכפרה . ועל נמי למיתני כאידך חנא וטפי שייך למחני בד"א מלמחני וכבר אמר : ועוד אסור אסור ל"ל למתני . כלומר אסור דסיפא קשיא ליה: אלא ה"ק שמואל . דודאי שמואל גופיה מודה דהכך מתנייתא מילי מילי קתני דבכל חד מתסר אלא מיהו קאמר דמתני חדא קתני דאי שיפטר בכל מאחר מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מותר בשלמא מתנייתא קתני קא מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מותר בשלמא מתנייתא קתני קא מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מוחר בשלמא מתנייתא קחני קא אסור אסור ומשמע שפיר כל חד וחד כדיניה אלא מתני' אי מילי מילי נמי קתני אשור אסור ה"ל למתני אלא ודאי חדא קתני והוא אשור וחבירו באכילת קדשים מנוה מותר ומש"ה קאמר דהאי דינא ליתא אלא באומר נמי שאני אוכל לך אבל מודרני ממך לחוד שניהם אסוריון . ואיכא למידק לפום היא דכמיב ואכנו סברה דמקשה דמהני' מילי מילי מילי היכי קחמר שאני אוכל לך אסור דמה נפשך אי דאמר בהדיא קונם שאני אוכל לך נדר גמור הוא ולא יד ובמחגי׳ קחני לה גבי ידוח ואי דלא אמר קונם דילמא דאכילנא משמע ולא מיתסר כלל . י"ל לעולם דלא אמר קונם וכ"ח נימא מה הייתה משמש של היים מחלי לישנא דשאני אוכל לך אוכל לך הוה ליה למימר אלא ודאי כיון דקאמר שאני ה"ק מה שאני אוכל משלך יהא מנה מנינו . מנדרים יולדם. דמשמש ליה דמימה שאני ה"ק מה שאני אוכל משלך יהא מה מנינו לא דמימה בכלל שאר או זה דבר ומאי ניהו קונם ומשום האי טעמא נמי ליכא לאקשויי אמאי אמרינן דהוי יד לנדר ולא אמרינן דלהוי יד לשבועה משום דשאני האי מה מנינו לא מנינות מפאים פינים פינים. משמע שהוא מזכיר החפץ דהיינו מה שיאכל וכי האי גוונא שייך בנדר ולא שייך בשבועה . וא"ח מינח למאן דגרים במתני שאני בלא יו"ד אבל היינו מה שיאכל וכי האי גוונא שייך בכדר ולא שייך בשבועה . וא"ח מינח למאן דגרים במתני שאני בלא יו"ד אבל הקשם לפרטן יחיד לחתן דגרם שאיני ביו"ד קשיח דחי נח הזכיר קונם נימח דיד הוח נשניעה ונח נטו נונה נשני בשמו ושמשה לה בשני ביו"ד קשיח דהיינו ביולת דהיינו ביולת בשמו בשמוניר קונם ואפילו הכי כיון דאחר ליה בלשון שבועה דהיינו ביולת בשמוניר קונם ואפילו הכי כיון דאחר לוח ולא יד והיכי תני ליה גבי ידוח יש לוחר לעולם בשהוכיר קונים וכחו שבחבתי למעלה (כ: ד"ה מיידי): דרותה ביול ביולת ב למחן דגרם שחיני ביו"ד קשיח דחי לא הזכיר קונם נימא דיד הוא לשבועה ולא לנדר דהאי לישנא דשבועה מיסר נפשיה אחפלא ואי שנתן: ומשני דילמא מפאם: ההיא קא של שליני דהוא מיסר נפשיה אחפלא היה ליה יד לנדר ולא נדר גמור דנדר שאמרו בלשון שבועה הכי דיניה וכמו שכחבתי למעלה (כ: ד"ה איידי): להו קינוחה ואם קנם שליני דהוא מיסר למעלה (כ: ד"ה איידי): להו קינוחה ואם קנש

נתי שרי ליה (נתי") לשחות ביין אין זה מצוה אבל לאכול בקדשים מצוה היא דכתיב ואכלו אותם אשר ספר בהם הלכך שייך ביה : רבודו לי היקשא. אבל לעיל גבי בל חאחר לא פריך דאין טופשין תן הדין אבל לא מצי למימר גבי בל יחל דאתי בתה מציט דלא שייך נתי הכא דטעמא דמפר כדר משום טיטי נפש גם במירות נמי יש עינוי נפש: בדרים לית ליה קיצותה. ובנדרים כי נדר סתם לעולם הוא אבל נפש גם במידות הנית יש עישוי יפש: בדרים נית ניה קישותה. זגנדרים י ידר קהם נפנים הוח חבב עירות היחוא לה דמת הנידות שלה שלה בי בדרים נית לה קישותה. זגנדרים כי ידר קהם נפנים הוח חבב עירות היחוא לה בשלה בי שלה שלה שלה בי שלה בי שלה הוב לה בי שלה שלה בי שלה בי שלה שלה בי של בי של בי של בי שלה בי של בי שלה בי של בי של בי שלה בי שלה בי של בי ש קרו של מודרני מתך שיר למידר ב"א אפיי ארבי אור המינו בריישא אור לבר את היותר ברייש המודרני בין קרו ליה סיפא וכל אות מודר מה הצרך לדמוק ולהרץ ובכר אתר ויותר כיה ראוי המודרני מתך החלה ובמודרני בדישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור בריישא ברייש בריישא ברייש בריישא בריישא בריישא בריישא בריישא ברייש בריישא בריישא בריישא ברייש בריישא ברי כי האי לישנא של אידך ברייתא ולא להקדים שאני אוכל לך דאו ניחא לתימר בד"א שתפרש דאי אמר שאני

כי החי נישמת של הירך בנייתה והם בהקרים שחים ימהם בנייתה של הייתה של החדב בייתה מהם במלח להוביה מהם ניתו בייתה מהם במלח או אחתם בשל החדב בשלח או אחתם בשלח או או היא בהייתה או שלח בשלח הייתי מהם באלח או או היא בהייתה או בהיא בהייתה או בהייתה או היא בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה היא מועם לך דחו אינו אסור אלא מודר:

בבדגת הביה (א) רש"י ד"כ אמר שמואל וכו' נאוחו נדר הכ"ד :

הנהות מהריב רגשבורג א]בהרין דיה חיפי נמם מניט וסי . כ"ג מנואר דמיוד האתי ממה מניט אין לקין עליו דגם כום אמריט און טושין מן הרין וכמדומני נסתפקו כוה המשכה למלך והאתרונים הכאים אמריו :

בליון השים בכי והרי המאם יולדת דלא אמיא לכפרה. תמוה לי מהיכן פשים יותר הטאח יולדת מתמאחת מיר וכמו דהייט אומרים דמשאת מור אים בכי והרי ממאח יולדת המשאת יולדת המטאח יולדת ליכל כל האחר אלא לכהר דדרשה מהיקשא דכמשאת מיר איכל בית היצ בתחום לא מיר בתחום בהורין היה חימי במה מניט. משום דידום למלקות. כי לקמן דף זי בהרץ ד"ב מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה בית משום מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה מיט ברונה מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה מיט ברונה מודה היה היה ברונה מודה היה היה ברונה מודה ברונה מודה ברונה מודה היה ברונה מודה ברונה מודה היה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה

משלשתן ילא. ומותר לשתות יין ולישמא למתיסוישלים הרבנותיו

זמן אסור עד

היתן ואם בסתם אסור לעולם והקפידה תורה שלא תחגנה על בעלה : שאני אוכל לך. כלומר בקינם יהא שלי מה באוכל לך ול"ג שאיני אוכל לך שאין לכדר מקום לחול פליו : בכולן פד שיאתר שאטי אוכל לך כו' . בכל ג' לשונות האמורין ברישא אם אמר החד מהם אינו כלום עד שיאמר עם אחד מהם שאני אוכל לך או שאני פוסם לך ומיהו שאני אוכל שאין טושם לחודיה מודה שוטאל דאשור והאי דנקש הני שלשה לשונות

דרישה להשמופיטן דחיטן מופילים בלה שחני חוכל שחני פופם : מישיבי מודרני ממך מופרשני ממך כו'

מברייתה קה פריך משום דקתני בה תרי זימני הרי זה הסור וההה קה משני בד"ה קחני : ופריך והתניה

איפכא . מדלה קאנר הסתיא סיפא מכלל דברייתא אחריתי היא ובכך ברייתא לא שייך לשטיי בד"א כיון דקתני ברישא שאני אוכל לך ודחיק לשטיי וכבר אמר מודרני ממך לאשמוטינן דמודרני ממך לא אמר כלום סד שיאמר שאני אוכל ומיסו אם אמר שאני אוכל למודיה אסור : אי הכי הייט רישא . כלומר הייטו ברייתא

Nedarim 4B

(Since) if he shaves (his head)

'after bringing' one

of the three (korbanos)

he is yotzie (fulfilled his obligation)

(we could have though that) he would not לָאַ לִיעֲבוֹר עֲלֵיה transgress

(the lav of) 'bal t'acher'

קא מִשְׁמַע לַן

this (i.e., the hekesh) comes to teach us (otherwise)

The Ran explains that after a nazir completes his nezirus he must bring three korbanos. He must bring a chatas, an olah, and a shelamim, and yet if he only brings one of them, he can already start to drink wine, etc. If so, we see that the chiyuv (obligation) to bring these korbanos is not so chamor (stringent), and if so, if not for the hekesh we would not know that they are subject to the lav of 'bal t'acher'.

The Gemara brings another explanation into what the chiddush of the nazir is.

And if you want you can say	וְאִיבָּעֵית אֵימָא
what is it chiddush	מַאי חִדּוּשֵׁיה
that it is not 'caught'	מְשׁוּם דְּלֹא מַתְפִּיסוֹ
with a neder	בְּנֶדֶר
and this that you had difficult	וְהָא דְּקָא קַשְׁיָא לָדְ
from chatas chaylev	חַשָּאת חֵלֶב
chatas chaylev	חַשָּאת חֵלֶב
comes for a kapparah (atonement)	קָאָתְיָא לְכַפָּרָה
(but) a chatas nazir	חַשַאת נָזִיר
for what does it come	לְמַאי אָתְיָא

The Gemara previously suggested that the chiddush of the korbanos of a nazir is this that one cannot obligate himself to

bring them through a neder. And on this, the Gemara asked, that even if in theory this could be considered a chiddush, and as such, it could be a reason that he would not transgress the lav of 'bal t'acher, we see from the chatas chaylev not this way. A chatas chaylev can also not be brought through a neder, and yet, it is still subject to 'bal 't'acher'.

The Gemara now answers that we understand very well why there is 'bal 't'acher' with regard to the chatas chaylev. A chatas chaylev is brought in order to bring a kapparah for the person who did an avayra, and if so, perhaps this is why this korban is subject to 'bal 't'acher', its chiddush notwithstanding.

However, regarding nezirus, we do not have this reason. That is, the korbanos of nazir have the chiddush that they cannot be made through a neder, and yet there is no compelling reason that he should not be allowed to delay it. The reason the nazir has to bring the korbanos is in order to end his nezirus and not to receive a kapparah. If so, if he chooses to delay this, it could very well be that he should be allowed to do so, and as such, we need the hekesh to teach us otherwise.

And on this the Gemara asks:

But there is	וּהָרִי
the chatas	חַטַאת
of a woman who has given birth	יוֹלֶדֶת
that it does not come	דְּלָא אָתְיָא
to give her a kapparah	לְכַפָּרָה
(and yet) she transgresses on it	ּוְעָבַּר עֲלַהּ
because of 'bal t'acher' ²⁰	מִשׁוּם בַּל תְּאַחֵר

After a woman gives birth, she must bring a korban chatas despite the fact that she did not do an avayra and does not need a kapparah²¹. And yet, if she delays in bringing this korban, there

The Gemara asks that the chiddush of nazir cannot be a reason for its korbanos not to be subject to 'bal t'acher' because we find not this way with regard to the chatas of the yoledes. This korban can also not be brought with a neder and yet it is subject to 'bal t'acher. If so, we see that having this chiddush is not a reason to be patur from 'bal 't'acher'.

Reb Akiva Eiger asks that this question is difficult to understand. Perhaps this is indeed the case. That is, perhaps a chatas of a yoledes in also not subject to 'bal t'acher because of the chiddush that it cannot be brought with a neder. In other words, the same way we are trying to determine if the korbanos of a nazir are subject to 'bal t'acher, we should also have this question regarding the chatas yoledes as well. Regarding a chatas yoledes we should also say that since it is a chiddush, this should be a reason it should not be subject to 'bal t'acher.

The Poras Yosef gives a brilliant answer. That once we find another example of this chiddush, it ceases to be a chiddush (as by definition a chiddush cannot appear more than once, see Gemara Chullin 64), and as such, there should be no reason why the korbanos of a nazir should not be subject to 'bal t'acher'. See also the Keren Orah.

^{21} The Shita of Rebbi Shimon with regard to the Korban Chatas of a Woman Who Has Given Birth

Once we are discussing the shita of Rebbi Shimon, we will print what the Chanukas HaTorah says with regard to this, and even though this does not have much relevance to our Gemara, we bring it here in the hope that the reader will enjoy it.

The Gemara in *Niddah* (31b) relates that the students of Rav Shimon asked him, "Why does a lady who gave birth have to bring a *korban*?" Rav Shimon answered that a woman who is giving birth **hurries** and swears that she will never be with her husband again. Her intention is that she should never again have to go through the agony of childbirth. This Gemara is difficult to understand for two reasons:

- 1. The connotation of the Gemara is that the students specifically asked Rav Shimon this question. But why would they not ask someone else this question as well? Everyone agrees that a woman who gives birth has to bring a *korban*, as our posuk clearly tells us.
- 2. What does Rav Shimon mean when he says, "The woman hurries and swears"? What difference does it make if she hurries or not? The point is that

 $^{^{\}rm 20}$ Why Does the Gemara Assume that the Chatas of a Yoledes is Subject to 'Bal t'acher'?

למיל כת: מה. זבחים

לה. מנחות ה. ערכין כח.]

קמ"ל : ואב"א מאי חידושיה דאין

מתפיסו בנדר. כדאמרינן לעיל דאי

אמר הרי עלי חטאת נזיר לא מתפים

ליה: אתיא לכפרה. דהאי לריך

כפרה משום חלב שאכל וכיון דלכפרה

קא אתי קאי בבל תאחר אבל נזיר

לא עביד שום חטא דליבעי כפרה:

תיתי במה מלינו . בנדרים אב

מיפר: אבל גבי נזירות דאית ליה

קילותא. דכיון דלא מיתסר אלא עד

אותו זמן ימתין עד לזמן ולא ליעבור

ליה קא משמע לן היקישא דאהיקישא

ליכא למיפרך כמו במה מלינו :

אמר שמואל בכולן . בכל הני דקחני

במתני' מודר אני ממך מופרשני

ממך וכו' לא הוי גדר ועד שיאמר

(א) דבר : הכי קתני . כלומר חסורי

מיחסרת: במה דברים אמורים.

דאסור כי אמר מודר אני באומר נמי

שאני אוכל לך : והתניא איפכא .

דלא מלים אמרת בד"א: תני הכי.

דהכי קתני שאני אוכל לך ושאני טועם

וכבר ' אמר מעיקרא ' מודרני נומך

אסור אבל אמר שאני אוכל לך בלבד

או מודרני ממך אינו אסור אא"כ

אמר לתרוייהו דהייט כדר גמור: אי

הכי היינו נמי רישא . דקתני מודרני

ממך בברייתה קמה: ועוד. הי הכי

הוא כדתרלת תרי זימני אסור למה לי

למיתני : אלא . הכי אמר שמואל

משון קפו: מוז ב מיי' שם פ"נ הל'יו סמג לאון רנ: יו ג מיי' פ"א מהל' נדרים הל' כג סמג

תוספות

ובי גילח על אחת

ושלמים ויצח לענין שיהא מותר ביין ולא לעבור משום בל תחחר

קמ"ל: מאי חידושו

ראין מתפיסו בנדר.

חייב להכיח קרבן : חשאת חלב לכפרה

קשריא לה למיכל בקדשים.כדכתיב וכפר עליה הכהןוטהרה ואכילת שאם גילה על אחת משלשתן. דמיר חייב שלש הרבנות עולה קדשים מנוה היא כגון אכילת פסחים דהאשה נמי מחייבא: תיתי חטאת ושלמים כדכתיב והקריב את קרבט לה' כבש בן שנתו "שם פיב במה מלינו מנדרים אל הא דאקשי הכא גבי הפרה ולא אקשי לעיל גבי - חמים וגו' (במדבר ו) ואם לא הביא אלא חטאת מגלח עליו והיינו ידות הך פירכא "משום דידות למלקות נמי מייתי להו "ואין עונשין מן חידוש משא"כ בשאר קרבטת ולהכי אימא איט עובר בבל האחר

> הדין אבל גבי הפרה שייך למפרך לאוין רמב טושיע יו"ד תיתי במה מלינו : משום דלית ליה קילותא . הילכך דין הוא שיפר שלא תלטער בביתו עולמית וכי תימא כיון דכזירות אית ליה קילותא נקיש נמי גדרים לנזירות ונימא סתם גדרים שלשים יום ליתא דלשון נדר כולל נדרי הקדש ונדרי איסור וכיון דנדרי הקדש לית להו קילותא שהמקדיש בהמה למזבח קדשה עולמית נדרי איסור נמי דכוותייהו דשפיר דמי לאקושי נדרים להדדי: בכולן עד שיאמר שאני אוכל. בכולן דהיינו מודרני מופרשני מרוחקני דמתני' עד שיאמר וכו' כלומר דמתכי' חדא קתני ושאני אוכל אמודרני מופרשני קאי דאי לאו הכי לא משמע איסור כלל ואפי׳ יד שאיט מוכיח לא הוי: מיתיבי מודר אני ממך וכו׳ . בשלמא מתני׳ לא קשיא עליה דשמואל דכיון דלא תני בה אלא חד אסור איכא למימר דסיפא פירושא דרישא אבל ברייתא דקתני אסור אסור משמע ליה דמילי מילי קתני דאי לא לא לימא אסור עד סיפא . ומהרן ה"ק בד"א ומש"ה שייך למיתני אסור באמלע דבריו . ולקמן פריך א"כ אסור דסיפא למה לי ובדין הוא דליקשי ליה הכי מיד אלא דעדיפא מיניה מקשה ליה לפום סברא דמקשה: והתניא איפכא. הך ברייתא לאו סיפא דברייתא דלעיל הוא דא"כ הוה ליה למימר

אואםגילחעלאחת משלשתן יצא לא ליעבור** עליה בבל תאחר קמ"ל ואיבעית אימא מאי חדושיה משום דלא מתפיסו בנדר והא דקא קשיא לך חמאת חלב חמאת חלב קאתיא לכפרה המאת נזיר למאי אתיא "והרי המאת יולדת דלא אתיא לכפרה ועבר עלה משום בל תאחר ההיא קא שריא לה למיכל בקדשי׳ אמר מר ומה נדרים האב מיפר נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות יהאב מיפר נזירות בתו ובעל מיפר נזירות אשתו למה לי היקשא תיתי במה מצינו מנדרים דילמא גבי נדרים הוא דמיפר °משום דלא אית ליה קיצותא אבל גכי נזירות דאית ליה קיצותא *דסתם נזירות ל' יום אימא לא קמ"ל: האומר לחבירו מודר אני וכו': אמר שמואל 'בכולן עד שיאמר שאני אוכל לך שאני מועם לך מיתיבי מודר אני ממך מופרשני ממך מרוחקני ממך ה"ז אסור שאני אוכל לך שאני מועם לך ה"ז אסור הכי קתני בד"א באומר שאני אוכל לך שאני מועם לדוהתניא איפכא שאני אוכל לך שאני מועם לך אסיר מודרני ממך ומופרשני ממך מרוחקני ממך ה"ז אסור תני הכי וכבר אמר מודרני איהכי היינו רישא "ועוד *אסור אסור ל"ל למתני אלא אמר שמואל מעמא דאמר שאני אוכל לך שאני מועם לך הוא דאסור וחבירו

שאני אוכל לך לא מיתסר באותו [מיר ה. ושם נסאן]

[ע' חום' מו"ק ככ: ד' ולבמחת וחום' בכורו

פי׳ הרא"ש

ואם גילח על אחת

אכל טעמא דאמר נמי שאני אוכל לך הוא והא קחני סיפא: מודרני ממך וכו' הרי זה אסור. וליכא למימר דאיהו אסור בלבד דמתני' בנודר בלבד קאמר דאסור דקתני אסור: דסיפא פירושא דרישא ובד"א קתני דומיא דאידך דבשאני אוכל לך 356

ליכא מאן דפליג דמיהסר : הני הכי וכבר אמר. כלומר וקמ"ל דאט"ג דכבר אמר מודרני ממך לריך לומר שאני אוכל לך דאי לא לא קרננים הפחת "ופולה מיחסר : אי הובי היינו רישא. לאו רישא ממש קאמר אלא כיון דאייתי הך ברייתא קמייתא מקמי הך קרי לה רישא כלומר ראשוכה. והכי פירושה אי אמרת בשלמה דבמודרני בלחוד השו"ה שני החי תנה ונקט מודרני בסיפה כי היכי דלה נטעי למימר דחדה התני ומשנה היה בפ' ג' מינין (ד' מה.): משחת בשלמה להחי תנה להחי תנה מינין (ד' מה.): משחת ובד"ה קתני הוה ליה להחי תנה להחי תנה להחי תנה מלב החיה לכפרה . ועל נמי למיתני כאידך חנא וטפי שייך למחני בד"א מלמחני וכבר אמר : ועוד אסור אסור ל"ל למתני . כלומר אסור דסיפא קשיא ליה: אלא ה"ק שמואל . דודאי שמואל גופיה מודה דהכך מתנייתא מילי מילי קתני דבכל חד מתסר אלא מיהו קאמר דמתני חדא קתני דאי שיפטר בכל מאחר מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מותר בשלמא מתנייתא קתני קא מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מותר בשלמא מתנייתא קתני קא מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מוחר בשלמא מתנייתא קחני קא אסור אסור ומשמע שפיר כל חד וחד כדיניה אלא מתני' אי מילי מילי נמי קתני אשור אסור ה"ל למתני אלא ודאי חדא קתני והוא אשור וחבירו באכילת קדשים מנוה מותר ומש"ה קאמר דהאי דינא ליתא אלא באומר נמי שאני אוכל לך אבל מודרני ממך לחוד שניהם אסוריון . ואיכא למידק לפום היא דכמיב ואכנו סברה דמקשה דמהני' מילי מילי מילי היכי קחמר שאני אוכל לך אסור דמה נפשך אי דאמר בהדיא קונם שאני אוכל לך נדר גמור הוא ולא יד ובמחגי׳ קחני לה גבי ידוח ואי דלא אמר קונם דילמא דאכילנא משמע ולא מיתסר כלל . י"ל לעולם דלא אמר קונם וכ"ח נימא מה הייתה משמש של היים מחלי לישנא דשאני אוכל לך אוכל לך הוה ליה למימר אלא ודאי כיון דקאמר שאני ה"ק מה שאני אוכל משלך יהא מנה מנינו . מנדרים יולדם. דמשמש ליה דמימה שאני ה"ק מה שאני אוכל משלך יהא מה מנינו לא דמימה בכלל שאר או זה דבר ומאי ניהו קונם ומשום האי טעמא נמי ליכא לאקשויי אמאי אמרינן דהוי יד לנדר ולא אמרינן דלהוי יד לשבועה משום דשאני האי מה מנינו לא מנינות מפאים פינים פינים. משמע שהוא מזכיר החפץ דהיינו מה שיאכל וכי האי גוונא שייך בנדר ולא שייך בשבועה . וא"ח מינח למאן דגרים במתני שאני בלא יו"ד אבל היינו מה שיאכל וכי האי גוונא שייך בכדר ולא שייך בשבועה . וא"ח מינח למאן דגרים במתני שאני בלא יו"ד אבל הקשם לפרטן יחיד לחתן דגרם שאיני ביו"ד קשיח דחי נח הזכיר קונם נימח דיד הוח נשניעה ונח נטו נונה נשני בשמו ושמשה לה בשני ביו"ד קשיח דהיינו ביולת דהיינו ביולת בשמו בשמוניר קונם ואפילו הכי כיון דאחר ליה בלשון שבועה דהיינו ביולת בשמוניר קונם ואפילו הכי כיון דאחר לוח ולא יד והיכי תני ליה גבי ידוח יש לוחר לעולם בשהוכיר קונים וכחו שבחבתי למעלה (כ: ד"ה מיידי): דרותה ביול ביולת ב למחן דגרם שחיני ביו"ד קשיח דחי לא הזכיר קונם נימא דיד הוא לשבועה ולא לנדר דהאי לישנא דשבועה מיסר נפשיה אחפלא ואי שנתן: ומשני דילמא מפאם: ההיא קא של שליני דהוא מיסר נפשיה אחפלא היה ליה יד לנדר ולא נדר גמור דנדר שאמרו בלשון שבועה הכי דיניה וכמו שכחבתי למעלה (כ: ד"ה איידי): להו קינוחה ואם קנם שליני דהוא מיסר למעלה (כ: ד"ה איידי): להו קינוחה ואם קנש

נתי שרי ליה (נתי") לשחות ביין אין זה מצוה אבל לאכול בקדשים מצוה היא דכתיב ואכלו אותם אשר ספר בהם הלכך שייך ביה : רבודו לי היקשא. אבל לעיל גבי בל חאחר לא פריך דאין טופשין תן הדין אבל לא מצי למימר גבי בל יחל דאתי בתה מציט דלא שייך נתי הכא דטעמא דמפר כדר משום טיטי נפש גם במירות נמי יש עינוי נפש: בדרים לית ליה קיצותה. ובנדרים כי נדר סתם לעולם הוא אבל קרו של מודרני מתך שיר למידר ב"א אפיי ארבי אור המינו בריישא אור לבר את היותר ברייש המודרני בין קרו ליה סיפא וכל אות מודר מה הצרך לדמוק ולהרץ ובכר אתר ויותר כיה ראוי המודרני מתך החלה ובמודרני בדישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור בריישא ברייש בריישא ברייש בריישא בריישא בריישא בריישא בריישא ברייש בריישא בריישא בריישא ברייש בריישא ברי כי האי לישנא של אידך ברייתא ולא להקדים שאני אוכל לך דאו ניחא לתימר בד"א שתפרש דאי אמר שאני

כי החי נישמת של הירך בנייתה והם בהקרים שחים ימהם בנייתה של הייתה של החדב בייתה מהם במלח להוביה מהם ניתו בייתה מהם במלח או אחתם בשל החדב בשלח או אחתם בשלח או או היא בהייתה או שלח בשלח הייתי מהם באלח או או היא בהייתה או בהיא בהייתה או בהייתה או היא בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה היא מועם לך דחו אינו אסור אלא מודר:

בבדגת הביה (א) רש"י ד"כ אמר שמואל וכו' נאוחו נדר הכ"ד :

הנהות מהריב רגשבורג א]בהרין דיה חיפי נמם מניט וסי . כ"ג מנואר דמיוד האתי ממה מניט אין לקין עליו דגם כום אמריט און טושין מן הרין וכמדומני נסתפקו כוה המשכה למלך והאתרונים הכאים אמריו :

בליון השים בכי והרי המאם יולדת דלא אמיא לכפרה. תמוה לי מהיכן פשים יותר הטאח יולדת מתמאחת מיר וכמו דהייט אומרים דמשאת מור אים בכי והרי ממאח יולדת המשאת יולדת המטאח יולדת ליכל כל האחר אלא לכהר דדרשה מהיקשא דכמשאת מיר איכל בית היצ בתחום לא מיר בתחום בהורין היה חימי במה מניט. משום דידום למלקות. כי לקמן דף זי בהרץ ד"ב מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה בית משום מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה מיט ברונה מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה מיט ברונה מודה היה היה ברונה מודה היה היה ברונה מודה ברונה מודה ברונה מודה היה ברונה מודה ברונה מודה היה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה

משלשתן ילא. ומותר לשתות יין ולישמא למתיסוישלים הרבנותיו

זמן אסור עד

היתן ואם בסתם אסור לעולם והקפידה תורה שלא תחגנה על בעלה : שאני אוכל לך. כלומר בקינם יהא שלי מה באוכל לך ול"ג שאיני אוכל לך שאין לכדר מקום לחול פליו : בכולן פד שיאתר שאטי אוכל לך כו' . בכל ג' לשונות האמורין ברישא אם אמר החד מהם אינו כלום עד שיאמר עם אחד מהם שאני אוכל לך או שאני פוסם לך ומיהו שאני אוכל שאין טושם לחודיה מודה שוטאל דאשור והאי דנקש הני שלשה לשונות

דרישה להשמופיטן דחיטן מופילים בלה שחני חוכל שחני פופם : מישיבי מודרני ממך מופרשני ממך כו'

מברייתה קה פריך משום דקתני בה תרי זימני הרי זה הסור וההה קה משני בד"ה קחני : ופריך והתניה

איפכא . מדלה קאנר הסתיא סיפא מכלל דברייתא אחריתי היא ובכך ברייתא לא שייך לשטיי בד"א כיון דקתני ברישא שאני אוכל לך ודחיק לשטיי וכבר אמר מודרני ממך לאשמוטינן דמודרני ממך לא אמר כלום סד שיאמר שאני אוכל ומיסו אם אמר שאני אוכל למודיה אסור : אי הכי הייט רישא . כלומר הייטו ברייתא

will be an issur of 'bal t'acher'. If so, we see that one can transgress 'bal t'acher' even though there would seem to be no reason she should have to bring this korban. If so, we return to our question of why we need a hekesh to teach us that a nazir transgress 'bal t'acher' if he delays in bringing his korbanos? Why should the chatas of a nazir be different than the chatas of the woman who gives birth?

The Gemara answers:

That (chatas) הָהִיא allows her קא שַּׁרְיָא לַהּ to eat kodshim לְמֵיכַל בְּקֶדְשִׁים

The Ran explains that by this woman bringing this chatas, she becomes tahor and is therefore allowed to eat kodshim. And the eating of kodshim could be a mitzvah, for example the korban Pesach that even women must eat. Therefore, with regard to this woman, there is a reason it should be assur for her to delay the bringing of her korban and if so, we understand very well why her chatas should be subject to 'bal t'acher'. But with regard to the nazir, since his korbanos have the kula of not being caused by a neder, and there is no reason he should have to bring his korbanos, if not for the fact that there is a hekesh, we would not know that his korbanos are subject to 'bal 't'acher.

The Source for the Halacha that A Person Can be Mayfir his Wife's/Daughter's Nedarim and Nezirus

The Gemara previously brought the hekesh that said that the same way a man can be mayfer (uproot) the nedarim of his wife

she did something wrong by swearing, and therefore she has to bring her *korban*. The question if she hurried or not appears to be irrelevant.

The Chanukas HaTorah gives a remarkable answer; that indeed. the question is only on Rav Shimon and the obligation to bring the *korban* is only as a result of the woman hurrying to swear.

The Rambam (*Bechoros* 8:2) says that a woman who gives birth with a Cesarean-section can no longer have children. If that is true, it would seem logical to say that a woman who gave birth with a Cesarean-section would not have to bring a korban. The reason that she would normally bring a korban is because of the vow that she made. But she only swore in order to prevent herself from having more children. A lady who had a Cesarean cannot have more children, and therefore there would be no reason for her to swear. In such a case, she should not have to bring a korban.

Yet, we find that Rav Shimon (Niddah 40a) holds that even such a woman has to bring a korban. This is what the students could not understand. How could Rav Shimon hold that this lady has to bring a korban if the reason for the korban does not apply?

Rav Shimon answers this question beautifully. The lady has to bring a korban because she hurried to swear. What does it mean she hurried? It means that as soon as the birthing process started, even before she knew that she would need a Caesarean, she already swore, in which case even she would have to bring a korban.

²² Why Does the Gemara Not Ask this Question with regard to Yados?

Our Gemara asks regarding the necessity of the hekesh to teach us that the same way that a father/husband can be mayfer his daughter's/wife's nedarim,

and daughter, he can be mayfer their nezirus as well. The Gemara now discusses this hekesh.

Mar said	אָמַר מָר
just like with regard to nedarim	וּמָה נְדָרִים
a father can be mayfer	הָאָב מֵיפֵר
his daughter's nedarim	נְדְרֵי בִתּוֹ
and a husband can be mayfer	וּבַעַל מֵיפֵר
his wife's nedarim	נְדְרֵי אִשְׁתּוֹ
similarly by nezirus	אַף נְזִירוּת
a father can be mayfer	הָאָב מֵיפֵר
his daughter's nezirus	נְזִירוּת בָּתּוֹ
and a husband	וּבַעַל
can be mayfer	מֵיפֵר
his wife's nezirus	נְזִירוּת אִשְׁתּוֹ
The Gemara asks:	
Why do I need a hekesh	למה לי היפשא

Why do I need a hekesh לְמָה לִי הֶיקֵשְׁא learn it out ימיתי with a 'mah matzinu' from nedarim

A 'mah matzinu' says that if we find a 'fact' with regard to one halacha, we can apply it to a different similar halacha. Therefore, if we find that a father/husband can be mayfer his daughter's/wife's nedarim, it should follow that he has the ability to be mayfer their nezirus as well, and if so, why do we need a hekesh to teach us this halacha?²²

The Gemara answers:

so too he can be mayfer her nezirus. Why do we need a hekesh if this halacha could be learned out of a 'mah matzinu'?

The Ran explains that this question only applies to the halachos of hafarah (uprooting) but not to the halachas of yados. That is, earlier on in the Gemara, the halacha of yados for nezirus was learned from the yados of nedarim through a hekesh. But why did the Gemara not ask as it does with regard to hafarah? That why do yados need a hekesh if they could be learned out of a 'mah matzinu'.

The Ran answers with the rule that we find throughout Shas that says אַין (בְּדִין "One cannot punish 'based on a 'logical thought'. That is, we cannot learn a halacha that involves punishment from a 'mah matzinu', kal v'chomer' etc.

Therefore, with regard to yados, where the question revolves around when the person's words create a neder or nazir, one needs a hekesh and cannot rely on a 'mah matzinu'. This is because once a person makes a neder or becomes a nazir, if he violates it, he will be punished with malkus. Therefore, yados (which creates a situation in which the person can be punished because of them) cannot be learned from a 'mah matzinu' and would need a hekesh.

The parsha of hafarah, however, does not involve punishment, and as such, it can be learned with a 'mah matzinu' and if so the Gemara questions why we need a hekesh to teach us this halacha.

למיל כת: מה. זבחים

לה. מנחות ה. ערכין כח.]

קמ"ל : ואב"א מאי חידושיה דאין

מתפיסו בנדר. כדאמרינן לעיל דאי

אמר הרי עלי חטאת נזיר לא מתפים

ליה: אתיא לכפרה. דהאי לריך

כפרה משום חלב שאכל וכיון דלכפרה

קא אתי קאי בבל תאחר אבל נזיר

לא עביד שום חטא דליבעי כפרה:

תיתי במה מלינו . בנדרים אב

מיפר: אבל גבי נזירות דאית ליה

קילותא. דכיון דלא מיתסר אלא עד

אותו זמן ימתין עד לזמן ולא ליעבור

ליה קא משמע לן היקישא דאהיקישא

ליכא למיפרך כמו במה מלינו :

אמר שמואל בכולן . בכל הני דקחני

במתני' מודר אני ממך מופרשני

ממך וכו' לא הוי גדר ועד שיאמר

(א) דבר : הכי קתני . כלומר חסורי

מיחסרת: במה דברים אמורים.

דאסור כי אמר מודר אני באומר נמי

שאני אוכל לך : והתניא איפכא .

דלא מלים אמרת בד"א: תני הכי.

דהכי קתני שאני אוכל לך ושאני טועם

וכבר ' אמר מעיקרא ' מודרני נומך

אסור אבל אמר שאני אוכל לך בלבד

או מודרני ממך אינו אסור אא"כ

אמר לתרוייהו דהייט כדר גמור: אי

הכי היינו נמי רישא . דקתני מודרני

ממך בברייתה קמה: ועוד. הי הכי

הוא כדתרלת תרי זימני אסור למה לי

למיתני : אלא . הכי אמר שמואל

משון קפו: מוז ב מיי' שם פ"נ הל'יו סמג לאון רנ: יו ג מיי' פ"א מהל' נדרים הל' כג סמג

תוספות

ובי גילח על אחת

ושלמים ויצח לענין שיהא מותר ביין ולא לעבור משום בל תחחר

קמ"ל: מאי חידושו

ראין מתפיסו בנדר.

חייב להכיח קרבן : חשאת חלב לכפרה

קשריא לה למיכל בקדשים.כדכתיב וכפר עליה הכהןוטהרה ואכילת שאם גילה על אחת משלשתן. דמיר חייב שלש הרבנות עולה קדשים מנוה היא כגון אכילת פסחים דהאשה נמי מחייבא: תיתי חטאת ושלמים כדכתיב והקריב את קרבט לה' כבש בן שנתו "שם פיב במה מלינו מנדרים אל הא דאקשי הכא גבי הפרה ולא אקשי לעיל גבי - חמים וגו' (במדבר ו) ואם לא הביא אלא חטאת מגלח עליו והיינו ידות הך פירכא "משום דידות למלקות נמי מייתי להו "ואין עונשין מן חידוש משא"כ בשאר קרבטת ולהכי אימא איט עובר בבל האחר

> הדין אבל גבי הפרה שייך למפרך לאוין רמב טושיע יו"ד תיתי במה מלינו : משום דלית ליה קילותא . הילכך דין הוא שיפר שלא תלטער בביתו עולמית וכי תימא כיון דכזירות אית ליה קילותא נקיש נמי גדרים לנזירות ונימא סתם גדרים שלשים יום ליתא דלשון נדר כולל נדרי הקדש ונדרי איסור וכיון דנדרי הקדש לית להו קילותא שהמקדיש בהמה למזבח קדשה עולמית נדרי איסור נמי דכוותייהו דשפיר דמי לאקושי נדרים להדדי: בכולן עד שיאמר שאני אוכל. בכולן דהיינו מודרני מופרשני מרוחקני דמתני' עד שיאמר וכו' כלומר דמתכי' חדא קתני ושאני אוכל אמודרני מופרשני קאי דאי לאו הכי לא משמע איסור כלל ואפי׳ יד שאיט מוכיח לא הוי: מיתיבי מודר אני ממך וכו׳ . בשלמא מתני׳ לא קשיא עליה דשמואל דכיון דלא תני בה אלא חד אסור איכא למימר דסיפא פירושא דרישא אבל ברייתא דקתני אסור אסור משמע ליה דמילי מילי קתני דאי לא לא לימא אסור עד סיפא . ומהרן ה"ק בד"א ומש"ה שייך למיתני אסור באמלע דבריו . ולקמן פריך א"כ אסור דסיפא למה לי ובדין הוא דליקשי ליה הכי מיד אלא דעדיפא מיניה מקשה ליה לפום סברא דמקשה: והתניא איפכא. הך ברייתא לאו סיפא דברייתא דלעיל הוא דא"כ הוה ליה למימר

אואםגילחעלאחת משלשתן יצא לא ליעבור** עליה בבל תאחר קמ"ל ואיבעית אימא מאי חדושיה משום דלא מתפיסו בנדר והא דקא קשיא לך חמאת חלב חמאת חלב קאתיא לכפרה המאת נזיר למאי אתיא "והרי המאת יולדת דלא אתיא לכפרה ועבר עלה משום בל תאחר ההיא קא שריא לה למיכל בקדשי׳ אמר מר ומה נדרים האב מיפר נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות יהאב מיפר נזירות בתו ובעל מיפר נזירות אשתו למה לי היקשא תיתי במה מצינו מנדרים דילמא גבי נדרים הוא דמיפר °משום דלא אית ליה קיצותא אבל גכי נזירות דאית ליה קיצותא *דסתם נזירות ל' יום אימא לא קמ"ל: האומר לחבירו מודר אני וכו': אמר שמואל 'בכולן עד שיאמר שאני אוכל לך שאני מועם לך מיתיבי מודר אני ממך מופרשני ממך מרוחקני ממך ה"ז אסור שאני אוכל לך שאני מועם לך ה"ז אסור הכי קתני בד"א באומר שאני אוכל לך שאני מועם לדוהתניא איפכא שאני אוכל לך שאני מועם לך אסיר מודרני ממך ומופרשני ממך מרוחקני ממך ה"ז אסור תני הכי וכבר אמר מודרני איהכי היינו רישא "ועוד *אסור אסור ל"ל למתני אלא אמר שמואל מעמא דאמר שאני אוכל לך שאני מועם לך הוא דאסור וחבירו

שאני אוכל לך לא מיתסר באותו [מיר ה. ושם נסאן]

[ע' חום' מו"ק ככ: ד' ולבמחת וחום' בכורו

פי׳ הרא"ש

ואם גילח על אחת

אכל טעמא דאמר נמי שאני אוכל לך הוא והא קחני סיפא: מודרני ממך וכו' הרי זה אסור. וליכא למימר דאיהו אסור בלבד דמתני' בנודר בלבד קאמר דאסור דקתני אסור: דסיפא פירושא דרישא ובד"א קתני דומיא דאידך דבשאני אוכל לך 356

ליכא מאן דפליג דמיהסר : הני הכי וכבר אמר. כלומר וקמ"ל דאט"ג דכבר אמר מודרני ממך לריך לומר שאני אוכל לך דאי לא לא קרננים הפחת "ופולה מיחסר : אי הובי היינו רישא. לאו רישא ממש קאמר אלא כיון דאייתי הך ברייתא קמייתא מקמי הך קרי לה רישא כלומר ראשוכה. והכי פירושה אי אמרת בשלמה דבמודרני בלחוד השו"ה שני החי תנה ונקט מודרני בסיפה כי היכי דלה נטעי למימר דחדה התני ומשנה היה בפ' ג' מינין (ד' מה.): משחת בשלמה להחי תנה להחי תנה מינין (ד' מה.): משחת ובד"ה קתני הוה ליה להחי תנה להחי תנה להחי תנה מלב החיה לכפרה . ועל נמי למיתני כאידך חנא וטפי שייך למחני בד"א מלמחני וכבר אמר : ועוד אסור אסור ל"ל למתני . כלומר אסור דסיפא קשיא ליה: אלא ה"ק שמואל . דודאי שמואל גופיה מודה דהכך מתנייתא מילי מילי קתני דבכל חד מתסר אלא מיהו קאמר דמתני חדא קתני דאי שיפטר בכל מאחר מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מותר בשלמא מתנייתא קתני קא מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מותר בשלמא מתנייתא קתני קא מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מוחר בשלמא מתנייתא קחני קא אסור אסור ומשמע שפיר כל חד וחד כדיניה אלא מתני' אי מילי מילי נמי קתני אשור אסור ה"ל למתני אלא ודאי חדא קתני והוא אשור וחבירו באכילת קדשים מנוה מותר ומש"ה קאמר דהאי דינא ליתא אלא באומר נמי שאני אוכל לך אבל מודרני ממך לחוד שניהם אסוריון . ואיכא למידק לפום היא דכמיב ואכנו סברה דמקשה דמהני' מילי מילי מילי היכי קחמר שאני אוכל לך אסור דמה נפשך אי דאמר בהדיא קונם שאני אוכל לך נדר גמור הוא ולא יד ובמחגי׳ קחני לה גבי ידוח ואי דלא אמר קונם דילמא דאכילנא משמע ולא מיתסר כלל . י"ל לעולם דלא אמר קונם וכ"ח נימא מה הייתה משמש של היים מחלי לישנא דשאני אוכל לך אוכל לך הוה ליה למימר אלא ודאי כיון דקאמר שאני ה"ק מה שאני אוכל משלך יהא מנה מנינו . מנדרים יולדם. דמשמש ליה דמימה שאני ה"ק מה שאני אוכל משלך יהא מה מנינו לא דמימה בכלל שאר או זה דבר ומאי ניהו קונם ומשום האי טעמא נמי ליכא לאקשויי אמאי אמרינן דהוי יד לנדר ולא אמרינן דלהוי יד לשבועה משום דשאני האי מה מנינו לא מנינות מפאים פינים פינים. משמע שהוא מזכיר החפץ דהיינו מה שיאכל וכי האי גוונא שייך בנדר ולא שייך בשבועה . וא"ח מינח למאן דגרים במתני שאני בלא יו"ד אבל היינו מה שיאכל וכי האי גוונא שייך בכדר ולא שייך בשבועה . וא"ח מינח למאן דגרים במתני שאני בלא יו"ד אבל הקשם לפרטן יחיד לחתן דגרם שאיני ביו"ד קשיח דחי נח הזכיר קונם נימח דיד הוח נשניעה ונח נטו נונה נשני בשמו ושמשה לה בשני ביו"ד קשיח דהיינו ביולת דהיינו ביולת בשמו בשמוניר קונם ואפילו הכי כיון דאחר ליה בלשון שבועה דהיינו ביולת בשמוניר קונם ואפילו הכי כיון דאחר לוח ולא יד והיכי תני ליה גבי ידוח יש לוחר לעולם בשהוכיר קונים וכחו שבחבתי למעלה (כ: ד"ה מיידי): דרותה ביול ביולת ב למחן דגרם שחיני ביו"ד קשיח דחי לא הזכיר קונם נימא דיד הוא לשבועה ולא לנדר דהאי לישנא דשבועה מיסר נפשיה אחפלא ואי שנתן: ומשני דילמא מפאם: ההיא קא של שליני דהוא מיסר נפשיה אחפלא היה ליה יד לנדר ולא נדר גמור דנדר שאמרו בלשון שבועה הכי דיניה וכמו שכחבתי למעלה (כ: ד"ה איידי): להו קינוחה ואם קנם שליני דהוא מיסר למעלה (כ: ד"ה איידי): להו קינוחה ואם קנש

נתי שרי ליה (נתי") לשחות ביין אין זה מצוה אבל לאכול בקדשים מצוה היא דכתיב ואכלו אותם אשר ספר בהם הלכך שייך ביה : רבודו לי היקשא. אבל לעיל גבי בל חאחר לא פריך דאין טופשין תן הדין אבל לא מצי למימר גבי בל יחל דאתי בתה מציט דלא שייך נתי הכא דטעמא דמפר כדר משום טיטי נפש גם במירות נמי יש עינוי נפש: בדרים לית ליה קיצותה. ובנדרים כי נדר סתם לעולם הוא אבל קרו של מודרני מתך שיר למידר ב"א אפיי ארבי אור המינו בריישא אור לבר את היותר ברייש המודרני בין קרו ליה סיפא וכל אות מודר מה הצרך לדמוק ולהרץ ובכר אתר ויותר כיה ראוי המודרני מתך החלה ובמודרני בדישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור בריישא ברייש בריישא ברייש בריישא בריישא בריישא בריישא בריישא ברייש בריישא בריישא בריישא ברייש בריישא ברי כי האי לישנא של אידך ברייתא ולא להקדים שאני אוכל לך דאו ניחא לתימר בד"א שתפרש דאי אמר שאני

כי החי נישמת של הירך בנייתה והם בהקרים שחים ימהם בנייתה של הייתה של החדב בייתה מהם במלח להוביה מהם ניתו בייתה מהם במלח או אחתם בשל החדב בשלח או אחתם בשלח או או היא בהייתה או שלח בשלח הייתי מהם באלח או או היא בהייתה או בהיא בהייתה או בהייתה או היא בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה היא מועם לך דחו אינו אסור אלא מודר:

בבדגת הביה (א) רש"י ד"כ אמר שמואל וכו' נאוחו נדר הכ"ד :

הנהות מהריב רגשבורג א]בהרין דיה חיפי נמם מניט וסי . כ"ג מנואר דמיוד האתי ממה מניט אין לקין עליו דגם כום אמריט און טושין מן הרין וכמדומני נסתפקו כוה המשכה למלך והאתרונים הכאים אמריו :

בליון השים בכי והרי המאם יולדת דלא אמיא לכפרה. תמוה לי מהיכן פשים יותר הטאח יולדת מתמאחת מיר וכמו דהייט אומרים דמשאת מור אים בכי והרי ממאח יולדת המשאת יולדת המטאח יולדת ליכל כל האחר אלא לכהר דדרשה מהיקשא דכמשאת מיר איכל בית היצ בתחום לא מיר בתחום בהורין היה חימי במה מניט. משום דידום למלקות. כי לקמן דף זי בהרץ ד"ב מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה בית משום מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה מיט ברונה מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה מיט ברונה מודה היה היה ברונה מודה היה היה ברונה מודה ברונה מודה ברונה מודה היה ברונה מודה ברונה מודה היה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה

משלשתן ילא. ומותר לשתות יין ולישמא למתיסוישלים הרבנותיו

זמן אסור עד

היתן ואם בסתם אסור לעולם והקפידה תורה שלא תחגנה על בעלה : שאני אוכל לך. כלומר בקינם יהא שלי מה באוכל לך ול"ג שאיני אוכל לך שאין לכדר מקום לחול פליו : בכולן פד שיאתר שאטי אוכל לך כו' . בכל ג' לשונות האמורין ברישא אם אמר החד מהם אינו כלום עד שיאמר עם אחד מהם שאני אוכל לך או שאני פוסם לך ומיהו שאני אוכל שאין טושם לחודיה מודה שוטאל דאשור והאי דנקש הני שלשה לשונות

דרישה להשמופיטן דחיטן מופילים בלה שחני חוכל שחני פופם : מישיבי מודרני ממך מופרשני ממך כו'

מברייתה קה פריך משום דקתני בה תרי זימני הרי זה הסור וההה קה משני בד"ה קחני : ופריך והתניה

איפכא . מדלה קאנר הסתיא סיפא מכלל דברייתא אחריתי היא ובכך ברייתא לא שייך לשטיי בד"א כיון דקתני ברישא שאני אוכל לך ודחיק לשטיי וכבר אמר מודרני ממך לאשמוטינן דמודרני ממך לא אמר כלום סד שיאמר שאני אוכל ומיסו אם אמר שאני אוכל למודיה אסור : אי הכי הייט רישא . כלומר הייטו ברייתא

Maybe דילמא with regard to nedarim גַּבֵּי נִדָּרִים this that he can be mayfer הוא דמיפר is because משום it does not have an end דָּלַא אִית לֵיהּ קִיצוּתַא but with regard to nezirus אַבָל גַּבֵּי נְזְירוּת that it does have an end דְאִית לֵיה קיצותַא as a 'stam' typical nezirus דְּסְתֵם נְזָירוּת is thirty days שלשים יום I would say no (the father can't be mayfer) אֵימָא לָא this comes to teach us (otherwise) קָא מַשִּׁמַע לַן

The Ran explains that one could have thought that since nedarim do not have an end, that is why a father/husband can be mayfer her neder in order that the daughter/wife should not live in his house in pain (from the neder) indefinitely. And one could have thought that this reason does not apply to nezirus as the typical nezirus is thirty days. As such, we need the hekesh to teach us otherwise, that the father/husband can even be mayfer his daughter's/wife's nezirus, despite the fact that it only lasts for a set amount of time.

What Qualifies as a Yad to a Neder (the yados of our Mishna)?

The next Gemara will be discussing the halachos of yados (incomplete nedarim, see Mishna where the concept of yados is explained at length). In order to understand this Gemara, we need a quick introduction. Later on, the Gemara will describe two types of yados:

יַדַיִם מוֹכִיחוֹת -

'Clear Yados' – These are yados with which the intent of them is clear, that is, although it is possible that he meant something besides for the obvious intent of these words, this possibility is considered farfetched.

יָדִיִם שֶאֵינָן מוֹכִיחוֹת -'Unclear Yados' – These are yados with which their intent is not so clear, that is, although we can tell what is most probably his intent with these words, the other possibilities are reasonable ones.

There is a machlokes Tannaim and Amoraim if 'unclear yados' can create a neder or if 'clear yados' are needed. This will be the subject of the next Gemara.

The Mishna said:

One who says הָאוֹמֵר to his friend לַחָבֵּירוֹ

I am in a state of neder regarding you"	מוּדֶּר אֲנִי וְכוּ׳
Shmuel said	אָמַר שְׁמוּאֵל
in all of them	בְּכוּלֶן
(they are not effective) until he says	עַד שָׁיאמַר
"that I will eat from yours"	שְׁאֲנִי אוֹכֵל לָדְּ
(or) "that I will taste from yours"	שַׁאַנִי טוֹעֵם לָדְּ

The Mishna listed different cases of yados. They are "I am in a state of neder regarding you", "I am separated from you", "I am distanced from you". The Ran explains that Shmuel is now saying that if a person would say one of these expressions everyone would agree that they are not effective as these are not even considered as 'unclear yados'. These expressions do not mention forbidding benefit at all, and as such, they cannot be considered as yados

Therefore, Shmuel holds that when the Mishna said that these expressions do work, the intention of the Mishna is to say they work but only if they are said together with either "that I will eat from you" or "that I will taste from you". By adding these words to one of these expressions we know what the person is trying to accomplish, and as such, it can serve as a yad.

The Gemara asks that we see not like this from the following Baraisa:

They asked from a Baraisa	מֵיתִיבִי
(if a person says) "I am in a 'neder' state	מוּדָר אֲנִי
from you	מִמֶּדְ
(or if he says) "I am	מוּפְרְשַׁנִי
separated from you"	מִמֶּדְ
(or if he says) "I'm distanced from you"	מְרוּחָקֵנִי מִמָּדְ
(in all of these cases) this is assur	הָרֵי זֶה אָסוּר
"That I will eat of yours"	שָׁאֲנִי אוֹכֵל לָדְּ
"That I will taste of yours"	שְׁאֲנִי טוֹעֵם לָדְּ
this is assur	הָרֵי זֶה אָסוּר

From these cases we see that each of the first three expressions is considered as a yad independently (without the need to finish off with one of the last two expressions), which is not as Shmuel said. We see this from the fact that after the Baraisa mentions the first three expressions, the Baraisa says that they are assur. This indicates that these first three expressions stand by themselves and when the Baraisa continues, it is continuing with separate cases.

The Gemara answers:

This is how you should learn the Baraisa	הָבִי קָתָנֵי
when was this said	בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים
when he (also) said	בְּאוֹמֵר

למיל כת: מה. זבחים

לה. מנחות ה. ערכין כח.]

קמ"ל : ואב"א מאי חידושיה דאין

מתפיסו בנדר. כדאמרינן לעיל דאי

אמר הרי עלי חטאת נזיר לא מתפים

ליה: אתיא לכפרה. דהאי לריך

כפרה משום חלב שאכל וכיון דלכפרה

קא אתי קאי בבל תאחר אבל נזיר

לא עביד שום חטא דליבעי כפרה:

תיתי במה מלינו . בנדרים אב

מיפר: אבל גבי נזירות דאית ליה

קילותא. דכיון דלא מיתסר אלא עד

אותו זמן ימתין עד לזמן ולא ליעבור

ליה קא משמע לן היקישא דאהיקישא

ליכא למיפרך כמו במה מלינו :

אמר שמואל בכולן . בכל הני דקחני

במתני' מודר אני ממך מופרשני

ממך וכו' לא הוי גדר ועד שיאמר

(א) דבר : הכי קתני . כלומר חסורי

מיחסרת: במה דברים אמורים.

דאסור כי אמר מודר אני באומר נמי

שאני אוכל לך : והתניא איפכא .

דלא מלים אמרת בד"א: תני הכי.

דהכי קתני שאני אוכל לך ושאני טועם

וכבר ' אמר מעיקרא ' מודרני נומך

אסור אבל אמר שאני אוכל לך בלבד

או מודרני ממך אינו אסור אא"כ

אמר לתרוייהו דהייט כדר גמור: אי

הכי היינו נמי רישא . דקתני מודרני

ממך בברייתה קמה: ועוד. הי הכי

הוא כדתרלת תרי זימני אסור למה לי

למיתני : אלא . הכי אמר שמואל

משון קפו: מוז ב מיי' שם פ"נ הל'יו סמג לאון רנ: יו ג מיי' פ"א מהל' נדרים הל' כג סמג

תוספות

ובי גילח על אחת

ושלמים ויצח לענין שיהא מותר ביין ולא לעבור משום בל תחחר

קמ"ל: מאי חידושו

ראין מתפיסו בנדר.

חייב להכיח קרבן : חשאת חלב לכפרה

קשריא לה למיכל בקדשים.כדכתיב וכפר עליה הכהןוטהרה ואכילת שאם גילה על אחת משלשתן. דמיר חייב שלש הרבנות עולה קדשים מנוה היא כגון אכילת פסחים דהאשה נמי מחייבא: תיתי חטאת ושלמים כדכתיב והקריב את קרבט לה' כבש בן שנתו "שם פיב במה מלינו מנדרים אל הא דאקשי הכא גבי הפרה ולא אקשי לעיל גבי - חמים וגו' (במדבר ו) ואם לא הביא אלא חטאת מגלח עליו והיינו ידות הך פירכא "משום דידות למלקות נמי מייתי להו "ואין עונשין מן חידוש משא"כ בשאר קרבטת ולהכי אימא איט עובר בבל האחר

> הדין אבל גבי הפרה שייך למפרך לאוין רמב טושיע יו"ד תיתי במה מלינו : משום דלית ליה קילותא . הילכך דין הוא שיפר שלא תלטער בביתו עולמית וכי תימא כיון דכזירות אית ליה קילותא נקיש נמי גדרים לנזירות ונימא סתם גדרים שלשים יום ליתא דלשון נדר כולל נדרי הקדש ונדרי איסור וכיון דנדרי הקדש לית להו קילותא שהמקדיש בהמה למזבח קדשה עולמית נדרי איסור נמי דכוותייהו דשפיר דמי לאקושי נדרים להדדי: בכולן עד שיאמר שאני אוכל. בכולן דהיינו מודרני מופרשני מרוחקני דמתני' עד שיאמר וכו' כלומר דמתכי' חדא קתני ושאני אוכל אמודרני מופרשני קאי דאי לאו הכי לא משמע איסור כלל ואפי׳ יד שאיט מוכיח לא הוי: מיתיבי מודר אני ממך וכו׳ . בשלמא מתני׳ לא קשיא עליה דשמואל דכיון דלא תני בה אלא חד אסור איכא למימר דסיפא פירושא דרישא אבל ברייתא דקתני אסור אסור משמע ליה דמילי מילי קתני דאי לא לא לימא אסור עד סיפא . ומהרן ה"ק בד"א ומש"ה שייך למיתני אסור באמלע דבריו . ולקמן פריך א"כ אסור דסיפא למה לי ובדין הוא דליקשי ליה הכי מיד אלא דעדיפא מיניה מקשה ליה לפום סברא דמקשה: והתניא איפכא. הך ברייתא לאו סיפא דברייתא דלעיל הוא דא"כ הוה ליה למימר

אואםגילחעלאחת משלשתן יצא לא ליעבור** עליה בבל תאחר קמ"ל ואיבעית אימא מאי חדושיה משום דלא מתפיסו בנדר והא דקא קשיא לך חמאת חלב חמאת חלב קאתיא לכפרה המאת נזיר למאי אתיא "והרי המאת יולדת דלא אתיא לכפרה ועבר עלה משום בל תאחר ההיא קא שריא לה למיכל בקדשי׳ אמר מר ומה נדרים האב מיפר נדרי בתו ובעל מיפר נדרי אשתו אף נזירות יהאב מיפר נזירות בתו ובעל מיפר נזירות אשתו למה לי היקשא תיתי במה מצינו מנדרים דילמא גבי נדרים הוא דמיפר °משום דלא אית ליה קיצותא אבל גכי נזירות דאית ליה קיצותא *דסתם נזירות ל' יום אימא לא קמ"ל: האומר לחבירו מודר אני וכו': אמר שמואל 'בכולן עד שיאמר שאני אוכל לך שאני מועם לך מיתיבי מודר אני ממך מופרשני ממך מרוחקני ממך ה"ז אסור שאני אוכל לך שאני מועם לך ה"ז אסור הכי קתני בד"א באומר שאני אוכל לך שאני מועם לדוהתניא איפכא שאני אוכל לך שאני מועם לך אסיר מודרני ממך ומופרשני ממך מרוחקני ממך ה"ז אסור תני הכי וכבר אמר מודרני איהכי היינו רישא "ועוד *אסור אסור ל"ל למתני אלא אמר שמואל מעמא דאמר שאני אוכל לך שאני מועם לך הוא דאסור וחבירו

שאני אוכל לך לא מיתסר באותו [מיר ה. ושם נסאן]

[ע' חום' מו"ק ככ: ד' ולבמחת וחום' בכורו

פי׳ הרא"ש

ואם גילח על אחת

אכל טעמא דאמר נמי שאני אוכל לך הוא והא קחני סיפא: מודרני ממך וכו' הרי זה אסור. וליכא למימר דאיהו אסור בלבד דמתני' בנודר בלבד קאמר דאסור דקתני אסור: דסיפא פירושא דרישא ובד"א קתני דומיא דאידך דבשאני אוכל לך 356

ליכא מאן דפליג דמיהסר : הני הכי וכבר אמר. כלומר וקמ"ל דאט"ג דכבר אמר מודרני ממך לריך לומר שאני אוכל לך דאי לא לא קרננים הפחת "ופולה מיחסר : אי הובי היינו רישא. לאו רישא ממש קאמר אלא כיון דאייתי הך ברייתא קמייתא מקמי הך קרי לה רישא כלומר ראשוכה. והכי פירושה אי אמרת בשלמה דבמודרני בלחוד השו"ה שני החי תנה ונקט מודרני בסיפה כי היכי דלה נטעי למימר דחדה התני ומשנה היה בפ' ג' מינין (ד' מה.): משחת בשלמה להחי תנה להחי תנה מינין (ד' מה.): משחת ובד"ה קתני הוה ליה להחי תנה להחי תנה להחי תנה מלב החיה לכפרה . ועל נמי למיתני כאידך חנא וטפי שייך למחני בד"א מלמחני וכבר אמר : ועוד אסור אסור ל"ל למתני . כלומר אסור דסיפא קשיא ליה: אלא ה"ק שמואל . דודאי שמואל גופיה מודה דהכך מתנייתא מילי מילי קתני דבכל חד מתסר אלא מיהו קאמר דמתני חדא קתני דאי שיפטר בכל מאחר מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מותר בשלמא מתנייתא קתני קא מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מותר בשלמא מתנייתא קתני קא מילי מילי קתני היכי חני בחד אסור דלא שוו דבמודרני ממך שניהם אסורין ובשאני אוכל לך הוא אסור וחבירו מוחר בשלמא מתנייתא קחני קא אסור אסור ומשמע שפיר כל חד וחד כדיניה אלא מתני' אי מילי מילי נמי קתני אשור אסור ה"ל למתני אלא ודאי חדא קתני והוא אשור וחבירו באכילת קדשים מנוה מותר ומש"ה קאמר דהאי דינא ליתא אלא באומר נמי שאני אוכל לך אבל מודרני ממך לחוד שניהם אסוריון . ואיכא למידק לפום היא דכמיב ואכנו סברה דמקשה דמהני' מילי מילי מילי היכי קחמר שאני אוכל לך אסור דמה נפשך אי דאמר בהדיא קונם שאני אוכל לך נדר גמור הוא ולא יד ובמחגי׳ קחני לה גבי ידוח ואי דלא אמר קונם דילמא דאכילנא משמע ולא מיתסר כלל . י"ל לעולם דלא אמר קונם וכ"ח נימא מה הייתה משמש של היים מחלי לישנא דשאני אוכל לך אוכל לך הוה ליה למימר אלא ודאי כיון דקאמר שאני ה"ק מה שאני אוכל משלך יהא מנה מנינו . מנדרים יולדם. דמשמש ליה דמימה שאני ה"ק מה שאני אוכל משלך יהא מה מנינו לא דמימה בכלל שאר או זה דבר ומאי ניהו קונם ומשום האי טעמא נמי ליכא לאקשויי אמאי אמרינן דהוי יד לנדר ולא אמרינן דלהוי יד לשבועה משום דשאני האי מה מנינו לא מנינות מפאים פינים פינים. משמע שהוא מזכיר החפץ דהיינו מה שיאכל וכי האי גוונא שייך בנדר ולא שייך בשבועה . וא"ח מינח למאן דגרים במתני שאני בלא יו"ד אבל היינו מה שיאכל וכי האי גוונא שייך בכדר ולא שייך בשבועה . וא"ח מינח למאן דגרים במתני שאני בלא יו"ד אבל הקשם לפרטן יחיד לחתן דגרם שאיני ביו"ד קשיח דחי נח הזכיר קונם נימח דיד הוח נשניעה ונח נטו נונה נשני בשמו ושמשה לה בשני ביו"ד קשיח דהיינו ביולת דהיינו ביולת בשמו בשמוניר קונם ואפילו הכי כיון דאחר ליה בלשון שבועה דהיינו ביולת בשמוניר קונם ואפילו הכי כיון דאחר לוח ולא יד והיכי תני ליה גבי ידוח יש לוחר לעולם בשהוכיר קונים וכחו שבחבתי למעלה (כ: ד"ה מיידי): דרותה ביול ביולת ב למחן דגרם שחיני ביו"ד קשיח דחי לא הזכיר קונם נימא דיד הוא לשבועה ולא לנדר דהאי לישנא דשבועה מיסר נפשיה אחפלא ואי שנתן: ומשני דילמא מפאם: ההיא קא של שליני דהוא מיסר נפשיה אחפלא היה ליה יד לנדר ולא נדר גמור דנדר שאמרו בלשון שבועה הכי דיניה וכמו שכחבתי למעלה (כ: ד"ה איידי): להו קינוחה ואם קנם שליני דהוא מיסר למעלה (כ: ד"ה איידי): להו קינוחה ואם קנש

נתי שרי ליה (נתי") לשחות ביין אין זה מצוה אבל לאכול בקדשים מצוה היא דכתיב ואכלו אותם אשר ספר בהם הלכך שייך ביה : רבודו לי היקשא. אבל לעיל גבי בל חאחר לא פריך דאין טופשין תן הדין אבל לא מצי למימר גבי בל יחל דאתי בתה מציט דלא שייך נתי הכא דטעמא דמפר כדר משום טיטי נפש גם במירות נמי יש עינוי נפש: בדרים לית ליה קיצותה. ובנדרים כי נדר סתם לעולם הוא אבל קרו של מודרני מתך שיר למידר ב"א אפיי ארבי אור המינו בריישא אור לבר את היותר ברייש המודרני בין קרו ליה סיפא וכל אות מודר מה הצרך לדמוק ולהרץ ובכר אתר ויותר כיה ראוי המודרני מתך החלה ובמודרני בדישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור ברייש בריישא אור בריישא ברייש בריישא ברייש בריישא בריישא בריישא בריישא בריישא ברייש בריישא בריישא בריישא ברייש בריישא ברי כי האי לישנא של אידך ברייתא ולא להקדים שאני אוכל לך דאו ניחא לתימר בד"א שתפרש דאי אמר שאני

כי החי נישמת של הירך בנייתה והם בהקרים שחים ימהם בנייתה של הייתה של החדב בייתה מהם במלח להוביה מהם ניתו בייתה מהם במלח או אחתם בשל החדב בשלח או אחתם בשלח או או היא בהייתה או שלח בשלח הייתי מהם באלח או או היא בהייתה או בהיא בהייתה או בהייתה או היא בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה היא בהייתה או בהייתה היא מועם לך דחו אינו אסור אלא מודר:

בבדגת הביה (א) רש"י ד"כ אמר שמואל וכו' נאוחו נדר הכ"ד :

הנהות מהריב רגשבורג א]בהרין דיה חיפי נמם מניט וסי . כ"ג מנואר דמיוד האתי ממה מניט אין לקין עליו דגם כום אמריט און טושין מן הרין וכמדומני נסתפקו כוה המשכה למלך והאתרונים הכאים אמריו :

בליון השים בכי והרי המאם יולדת דלא אמיא לכפרה. תמוה לי מהיכן פשים יותר הטאח יולדת מתמאחת מיר וכמו דהייט אומרים דמשאת מור אים בכי והרי ממאח יולדת המשאת יולדת המטאח יולדת ליכל כל האחר אלא לכהר דדרשה מהיקשא דכמשאת מיר איכל בית היצ בתחום לא מיר בתחום בהורין היה חימי במה מניט. משום דידום למלקות. כי לקמן דף זי בהרץ ד"ב מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה בית משום מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה מיט ברונה מודה היה ריש: בא"ר ואין שוביין מן הדין. פיין מאל מירה מיט ברונה מודה היה היה ברונה מודה היה היה ברונה מודה ברונה מודה ברונה מודה היה ברונה מודה ברונה מודה היה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה ברונה מודה ברונה מודה ברונה ברונה מודה ברונה ברונה

משלשתן ילא. ומותר לשתות יין ולישמא למתיסוישלים הרבנותיו

זמן אסור עד

היתן ואם בסתם אסור לעולם והקפידה תורה שלא תחגנה על בעלה : שאני אוכל לך. כלומר בקינם יהא שלי מה באוכל לך ול"ג שאיני אוכל לך שאין לכדר מקום לחול פליו : בכולן פד שיאתר שאטי אוכל לך כו' . בכל ג' לשונות האמורין ברישא אם אמר החד מהם אינו כלום עד שיאמר עם אחד מהם שאני אוכל לך או שאני פוסם לך ומיהו שאני אוכל שאין טושם לחודיה מודה שוטאל דאשור והאי דנקש הני שלשה לשונות

דרישה להשמופיטן דחיטן מופילים בלה שחני חוכל שחני פופם : מישיבי מודרני ממך מופרשני ממך כו'

מברייתה קה פריך משום דקתני בה תרי זימני הרי זה הסור וההה קה משני בד"ה קחני : ופריך והתניה

איפכא . מדלה קאנר הסתיא סיפא מכלל דברייתא אחריתי היא ובכך ברייתא לא שייך לשטיי בד"א כיון דקתני ברישא שאני אוכל לך ודחיק לשטיי וכבר אמר מודרני ממך לאשמוטינן דמודרני ממך לא אמר כלום סד שיאמר שאני אוכל ומיסו אם אמר שאני אוכל למודיה אסור : אי הכי הייט רישא . כלומר הייטו ברייתא

The Gemara answers that indeed that second half of the Baraisa is a continuation of the first half. And the Baraisa means to say that these three expressions are assur. But when are they assur? Only if you add one of these two phrases (i.e., "that I will eat from you etc.).

If you learn the Baraisa this way, it comes out it is saying exactly like Shmuel's shita, that the first three phrases of the Mishna are only effective if you add one of the last two phrases.

The Gemara now asks from a different Baraisa:

But we learned in a Baraisa	וְהָתַּנְיָא
the opposite (order of cases)	אִיפְּכָא
"that I will eat of yours"	שֶׁאֲנִי אוֹכֵל לְ ~~ך~~ ּ
"that I will taste of yours"	שְׁאֲנִי טוֹעֵם לָדְּ
it is assur	אָסוּר
"I am in a state of neder regarding you"	מוּדְרַנִי מִמֶּדְ
"I am separated from you"	ומופְרְשַׁנִי מִמָּדְ
"I am distanced from you"	מְרוּחֲקֵנִי מִמֶּדְ
these are assur	הַרֵי זֶה אָסוּר

In this Baraisa, 'the three expressions' are mentioned last, and if so, we cannot answer as we did before. We cannot say that the Baraisa means to say that they only work if you add one of the two expressions onto them. That is, this Baraisa first says that the first two expressions work, and then it says that these three expressions. If so, we see clearly that the intent of the Baraisa is to say that these three expressions work independently of the first two, i.e., the Baraisa says not like the shita of Shmuel.

The Gemara answers:

Learn (the Baraisa) this way מָנֵי הָכִי and he already said "I am in a 'neder' state" מּדְּרֵנִי

The Gemara is answering that when the Baraisa at first lists the two expressions of "I will eat from you", and "I will taste from you", the Baraisa does not mean to say that these are expressions that stand by themselves rather the intent of the Baraisa is to say that these two expressions work if you had already said the next three expressions. Or in other words, this is the shita of Shmuel,

that the three expressions work but only in conjunction with one of the two.

But on this the Gemara asks:

If so אָי הָכִי this is the beginning case הַּיִינוּ רֵישָא

According to this answer, the second Baraisa is also saying that these three expressions are only effective if they are said in conjunction with the words "That I will eat of yours", or "I will taste of yours." But if so, this is the exact same case as the first Baraisa that we quoted, and this cannot be as the Mishna would not teach an halacha that we already know.²³

The Gemara further asks:

And furthermore יְעִיּוֹד (the two times the Baraisa says) assur אָסוּר אָסוּר why does it need to teach it לְמָה לֵיה לְמִהְנֵי

According to the earlier explanations of both Baraisos, in each Baraisa there is only one group of cases, i.e., the group of three expressions (מְרוּחֲקֵנִי מִמְּךּ וּמוּפְרְשַׁנִי מִמְּדּ וּמוּפְרְשַׁנִי מִמְּדּ , מוּדְּרֵנִי מִמְּדּ , are connected to the two expressions (שְׁאֵנִי אוֹכֶל לַדְּ שַׁאַנִי טוֹעֵם לַךְּ).

But both the Baraisos state the word assur twice. In each Baraisa it says assur after the two cases and it says assur after the three cases. This which would seem to imply that indeed these are two separate groups of cases (i.e., the group of מְרְרָנִי מִמְּדְּ וֹמוֹפְרְשַׁנִי מִמְּדְּ , stands independently without the need to say anything else). And if so, we are left with the question that seemingly the Baraisos are saying not like the shita of Shmuel.

The Various Possibilities to Explain Shmuel's Shita

The Gemara answers by changing what Shmuel said:

Rather Shmuel said	אֶלָא אָמַר שְׁמוּאֵל
(it is for) the reason	טַעְמָא
that he said	דְּאָמֵר
"That I will eat from you"	שְׁאֲנִי אוֹכֵל לָדָּ
"that I will taste from you"	שְׁאֲנִי טוֹעֵם לָךְּ
that he is assur	הוא דְּאָסור
and his friend is mutur	וַחֲבֵירוֹ מוּתָּר

23 Why is the First Baraisa Called the רֵישָׁא ?

Nedarim 5a

The last daf ended with the Gemara trying to determine the intent of Shmuel's statement when he clarified the halacha of the Mishna. The Gemara started to explain that Shmuel was saying that the halacha of the Mishna that only the other person is assur is only true in the case that the person added the words "That I will eat from you" or "That I will taste from you".

But if he said	אֲבָל אָמַר
"I am in state of neder from you"	מוּדְרַנִי הֵימָדְ
by itself	לְחוֹדֵיהּ
they are both assur	שְׁנֵיהֶן אֲסוּרִין

See footnote for the explanation of this halacha.24 The Gemara continues and tells us:

That this is like	כִּי הָא
this that he said	ּאָמַר
R' Yosie bar R' Chanina	רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי חֲנִינָא
הַימָד	מוּדְרַנִי
(if a person says) "I am in a state of	neder from you"
they are both assur	שָׁנֵיהֶן אֱסוּרִין

According to both Shmuel and R' Yosie bar Chanina if the person says "I am in a state of neder from you" both the person making the neder and the person the neder is being made against are both assur to benefit from each other.

The Gemara now asks on both Shmuel and R' Yosie bar R' Chanina from the following Mishna.

We learned in a Mishna	רַּנַנַן
(if a person says) "I am	קביני
a chairim on you"	עָלֶידּ חֵרֶם
the one who the neder was made against	רַ מַּנּיּדָּר
is assur	אָסוּר
but	אֲבָּל
the one who made the neder is not (assur)	מַדְּיר לָא

24 Understanding the Difference Between Saying שָׁאֲנִי and saying מוּדְּרַנִי הֵימָךּ אוֹבֵל לָךְּ The case of a person saying "I am chairim on you" would seem to be the same as saying "I am in a state of neder to you" and yet this Baraisa tells us that if the person says "I am chairim on you" only the one who this neder was made against is assur and not the one who made the neder. But why is that? According to Shmuel and R' Yosie bar R' Chanina they should both be assur.

The Gemara answers:

For example	בְּגוֹן
that he specified	~~וְּפָרֵ~~ ישׁ
"and you onto me no"	ואת עלי לא

The Gemara answers that we can explain that this case is different as it could be that the person said specifically that he does not want to become assur from the other person and that is why they are both not assur. And it can still be true that in the case in which he says "I am chairim on you" without any disclaimers, both the one who made the neder and the one whom the neder was made against would both be assur.

The Gemara will now ask from the next part of the Mishna. The Gemara will ask as it did before and the Gemara will answer as it did before.

The Mishna says:

(If a person says) "You	אַהְּג
should be on me as a chairim"	עָלַי חֵרֶם
the one making the neder is assur	הַנּוֹדֵר אָסוּר
but	אֲבָּל
the one who the neder was made against is not (assur	) מוּדָּר לָא
The Gemara answers:	

For example that he specified דְּבֶּרֵישׁ "And I on you no" אַלָּדְ לָא

The Gemara asks as it did before and answers as it did before. In the second case, the Mishna also says that only one of them is assur and not both of them, and as such, we have a question on

from the other person but rather his objective is to say that the other person should be assur in his property).

However, when the person just says "שְׁצֵּנִי אוֹכֵל לְךָּ" this does not imply that 'he wants his property to become assur as well', and therefore we take his neder at face value that all he wants to do is to forbid himself from the other person but not that the other person should be forbidden to benefit from him.

And indeed, this is what the Gemara now says is Shmuel's shita, that when the person just says מּוּדְרֵנִי הִימָךְ both people are assur to benefit from each other. But if the person says אוֹכֵל לְךְ שָׁאַנִי only the one making the neder will be assur to benefit from the other person, but the other person would be mutur to benefit from him.

The Ran explains that this halacha is true because the words "I am in a state of neder from you" imply that the person is saying that he and his property should be assur to benefit from the other person and his property (why this is true is not entirely clear).

But this seems to be an impossibility. How can a person forbid his property from getting benefit from someone?! How could inanimate objects benefit from a person?!

Because of this problem, the Ran says that we assume that his intent must have been to say that he should not benefit from that person or his property, and that person should not benefit from him or his, or in other words they should both be assur to benefit from each other (i.e., the objective of including his property in the neder is not to say that his property should be assur to benefit

אבל אמר מודרני הימך להודיה שניהן אסורין

כי הא ראמר ר' יוסי בר' חנינא מודרני הימך

שניהן אסורין *תנן הריני עליך חרם הסודר

אסור אבל מדיר לא כגון דפריש ואת עלי לא

את עלי חרם הנודר אסור אבל מודר לא כגון

דפריש ואנא עלך לא אבל סתמא מאי שניהן

אסורים הא מדקתני סיפא הריני עליך ואת

עלי שניהן אסורין הדין הוא דשניהם אסורין

הא סתמא הוא אסור וחברו מותר אלא הכי

אתמר דר' יוסי בה' חנינא מודר אני לך

שניהם אסורין מודרני הימך הוא אסור וחברו

מותר והא מתניתין דקתני הימך ואוקימנא

למתניתין לשמואל בכולן עד שיאמר שאני מועם לך ושאני אוכל לך הוא דאסור

וחברו מותר אבל במודרני הימך שניהם

אסורין אלא מעיקרא דשמואל הכי איתמר

מעמא דאמר שאני אוכל לך ושאני מועם

לך הוא דאין הוא אסור אלא באכילה הא

מודרני ממך אסור אפילו בהנאה אי הכי

לימא שמואל הכי ואם לא אמר (6) אלא

שאני אוכל לך ושאני מועם לך אין אסור

אלא באכילה אלא הכי איתמר מעמא דאמר

שאני אוכל לך ושאני מועם לך הוא דאסור

אבל אמר מודרני הימך לא משמע דאמר

אסור מאי מעמא מודר אני ממך "לא

משתעינא בהדך משמע מופרשני ממך דלא

נדרים הל' כג סמג

תוספות

לא המדיר. ולשמואל

נימא הריני עליך חרם

משמע הריני על ממונך

ואת עלי לא ועתה

פריך הרי את עלי

מכם אסור ומודר מוחר

את עלי וממוני חדם

ואקור גם מודר:

. חסור וחבירו מותר

דחשמעי' דמודרני ממך

הכי: והא מתני' דממך

מכן . כלומר אכתי

[קשה] דשמואל קאמר

דאמר דמודרני ממך

דשניהם אסורים: אלא

אוכל הוא דאין אסור

אלא באכילה . דלישנא

דחקור במתני' משמע

שמואל וכולן אסור

בהנאה עד שיאתר שאני

מועם לך: אי הכי

לימא שמואל הכי אם

המודר אסור אבל

עין משפם

נר מצוה

אבל אמר מודרני הימך לחוד. דלא אמר שאני אוכל לך: שניהן ראשר ר' יוסי בר' חנינא מודרני הימך שניהן אבורין. נראה יח א מד' פיא מהלי בעיני דה"ט משום דמשמע מודר אני ונכסי ממך ומנכסיך

> חרם המודר אסור אבל המדיר לא . ואמאי נימא דעליך נמי כולל חבירו ונכסיו וכיון שכן אף המדיר ליתסר דאי לא נכסי חבירו לאו בני אתהנויי מיניה נינהו: את עלי חרם הטדר אסור אבל מודר לא. ואמאי נימא דעלי כולל נמי עלמו ונכסיו וליתסר מודר דאי לא נכסי דידיה לאו בני

אתהנויי מיניה נינהג:

אלא הכי איתמר אמר רבי יוסי בר' חניכא מודרני לך שניהם תגן הריני עליך חרם אסורין . דלך משמע לך °כלומר נכסי אסורין לך ומשמע משלך דאמר מודרני ממך משא"כ בהימך דלא משמע הכי.ונראה משתפ תרוייהו הכי נמי בעיני דהכי פירושא דקס"ד השהא דשמוחל הכי דייק מתני דכיון דלח חרם וגם מדיר נמי חכן אלא חד אסור ודאי חדא קתני ליחסר ומשני דפרים וכיון דחדא קתני על כרחיך הימך דרישת לתו דווקת דה"ה בלך דכיון דמסיים מילחיה ואמר שאני אוכל ואמאי נימא דה"ק הרי אפילו אי אמר לך לא משמע דשניהם אסורין אלא דהוא אסור וחבירו אלא אי אימתר דרבי מותר . ומש"ה האמר שמואל האי יוסיבר חנינא הכיאחמי דקתני תנא דבמודרני בין דאמר מודר אני ממך הוא הימך בין שחמר לך הוח חסור מימה מחי חמח וחבירו מותר דווקא כשאמר שאני לאשמעי' הא מנא אוכל ושאני טועם אבל אי לא אמר בברייםא הכי וייעל הכי לא שוו הימך ולך דבלך שניהם לא משמע מודר ממונו אסורין: והא מתניתין הימך קתני . אע"ג דהריני חום ר"ל כלומר דהש"ם לא ניחא ליה בהכי מודר ממוט זה לא אמר דהת מתניתין הימך תנן ותע"ג דודתי קושטא קאמר שמואל דלתנא דמתני׳ לא שני ליה בין הימך ולך כיון דמסיים בה שאני אוכל לך מ"מ לא שמיאל הכי אתמר

לאסור נכסיו על חביבו אבל לא למיכל מיניה וכן כי אמר מופרשני ממך דלא אמר תנא בהדיא דהיינו הימך ולומר דשניהם אסוריון כך נראה בעיני: אלא מעיקרא דשמואל הכי אתמר וכו'. אבל מודרני ממך אסור אפילו בהנאה כלומר דידים באינן מוכיחות הויין ידים ליה אסור באכילה ולא ומשום הכי אסור אפילו בהנאה: הבי גרסינן אי הכי לימא בהנאה אבל מודני

לימא

מתך אסור בהגאה שמואל הכי אם לא אמר שאני אוכל לך אכור אפילו בהנאה. כלומר היכי קאמר שמואל עד שיאמר דמשמע דאי לא אמר הכי לא מיחסר ומודרני דקמני בגריימא אדרבה אי לא אמר הכי מיססר טפי והוה ליה לפרושי ולמימר הכי ובדין הוא דלעיל נמי כי קאמרינן דבמודרני לחודיה שניהם אסורים אפור בהנאה וה"ק דהוה ליה לאקשויי הכי אלא דעדיפא מינה אקשי ליה לומר דעיקר דינא ליחיה. ואיכא טסחא אחרינא הכא ולא מחוורא: אלא הכי אתמר טעמא דאמר וכו'. כלומר לטולם כדאמריכן מעיקרא דכי לא אמר שאוכל לך מותר וטעמא משום דלא משמע דאמר אסור דהוו להו

לימא

לא אמר שאני פופס לך אפור [אפי'] בהנאה. דלישנא עד שיאמר שאני פופס לך משמע כשאני פופס אפר שלמו ספי ממודרני והא ליחא דאדרבה מודרני חמור ספי ויש ספרים דגרסי לימא שמואל ואם לא אמר אלא שאני אוכל לך אים אפור אלא באכילה וקשה ליישבו . וה"ה דלעיל דשמואל קאמר אבל מודרני שניהם אפורים מצי למפרך לימא שמואל אם לא אמר שאני אוכל לך שניהם אסורים: אלא הכי איחמר . לעולם כדאמר מעיקרא דלשמואל מודרכי לחודיה לא אסר כלל דלמא לא משחשי בהדך האמר וקשה מבריימאדלשיל דמודרני אסור בלא שאני טועם לך וי"ל דהאי אסור ר"ל דלא מישמפי בהדיה א"ל משחה נחים לומר חנאי היא דברייחא דלפיל ס"ל כרבט דידים שאינם מוכיחות הויין ידים ושמואל סבר דמתני' הרבי יהודה דאתר לא הויין ידים : לימא

מילחיה דשמואל [אלא] לאשמוטינן דבמודרני ממך לחודיה אסור אפי' בהנאה ועוד דמשמע טעמא דלא אתר אנא שאני אוכל לחודים דאין אסור אלא באבילה הא אתר בהדא מודרני מתך אחר הבא ניסה והא ליחא דאיני אסור בהלאה שד שיאתר מודרני מתך לא משמש בהלך אחר בהלא שאני אוכל לך שאני מוסס לך אסור אפי' בהלאה: אבל אתר מודרני מתך לא משמש דאמר שאני אוכל לך שאני מוסס לך אסור אפי' בהלאה: אבל אתר מודרני מתך לא משמש דאמר אחר שמא דילמא מודרני מתך דלא משמש באיאור אפי' בהלאה בהדך (אלא) ואיט אוסר שלאו מהבלאט שד שיאתר גם שאני אוכל לך וגם לדבר פמו מותר שאינו מוכיח לזם יותר מלזה ולא סוי יד כלל חבל אין לפרש דלדבר פמו אסור דיותר הוי מוכיח לחסור דבור מלאסור הנאם דהו בתר הכי אחר ליה רב פפא לאביי לימא מסכר שמואל ידים שאין מוכיחות לא הייין ידים פי' מדלא אסר במודרני ממך איסור הכאה מכלל דלמ"ד שיין ידים אסור בכואה ומוחד לדבר אלמת יותר שי הוכחה לאסור במודרני ממך איסור הכאה מכלל דלמ"ד שיין ידים אסור בכולה ומוחד לדבר אלמת יותר שיי הוכחה לאסור במודרני

הגרות הביח (א) גם׳ אי הכי לימא שמואל הכי ואם לא אמר באני אוכל לך ושאני טועם לך אסור אפילו בהנאה אלא הכי אתמר כציל וחיבת אלא וחיבת אין נמהק: (ג) רש׳ דים שניסן אסורין. דכיון דאמר מני שאני אוכל : (ג) ד"ה כגון דמפרש בהדיא : (ד) ד"ה אלא הכי וכו' בר הנינא מודר אני שניהם אסורין מודרגי ממך הוא אסור :

שאינו אוכל מחבירו אבל כי אמר מודרני הימך סחם משמע דמדיר הילכך כיון דבכלל אני הוו נכסים על כרחיך חבירו נמי אסור בו פי' מ פש'א בוש'ש: יו'ד מריים מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' מ פש'א בוש'ש: ביי מיקר מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' הרוש מיליד ביי ביי מיניה מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' הרוש מיליד נמי חבריה מיניה מכל וכל: תכן. בפ' השותפין (לקמן מו:): הריני עליך – דאי לא נכסים לאו בני אתהטיי מחבירו נינהו : תגן הריני עליך

> חרם המודר אסור. והא הכא דלא אמר שאני אוכל לך חרם ולא הוי אסור אלא המודר ולא שניהן : כגון לקמן מו: [כילה לפ.] (ג) דמפריש. בהדיא אבל את טלי לא: אבל סתמא . דלא פריש ואת עלי לא מאי שניהן אסורין: הדין הוא דשניהן אסורין. דאמר בפירוש הריני עליך ואת עלי אכל סתמא דאמר הריני עליך ולא אמר ואת עלי לא הוו שניהן אסורין אלא חד בלבד: אבל מודרני ממך אלא הכי איתמר אמר ר' יוסי בר' דמשמע מודכני ממך חנינא (ד) מודרני ממך הוא אסור מליהנות לך וגם הנחתי וכו'. דהיינו כמתניתין הריני עליך . חרם וכו': והא מתני' מודרני הימך קתני ואוקמא שמואל דאמר בכולן שלך . והא דקתני עם כל אחד ואחד שאני אוכל דאהכי איהו אסור וחבירו מותר אבל אמר מודרני הימך בלבד ולא אמר שאני דבעי למחני בסיפה חוכל שניהן חסורין והיינו דלח כרבי שאני אופל לד כו' ה"ז יוסי בר' הנינא : אלא מעיקרא דשמואל הכי איתמר. הכי מתרן לה שמואל ואם אמר מודרני למתניתין ולא כדאוקימנא דתיקשי ממך לחודיה שניהם לר' יוסי: הא אמר מודרני הימך. אסורין ביין דלהחמיד דלא מפרש כלום ודאי מכולה מילתא פרוך ליה ממתניתין מדיר ואסור אפי' בהנאה: א"ה כדלקמן: מנן הריני לימא שמואל הכי. למה ליה אפושי פניך חרש המודר אסור. למימריה כולי החי לימא הכי אמר משנה היא לקמן בפרק שמוחל ואם לא אמר שאני אוכל לך מותר. ולדידך דחמרת דלה אמר אלה מודרני הימך אסור מודרני ממך אש"ג אפילו בהנאה : אלא הכי אחמר . דנישנה משמע להסור חשינו בהנחה : חנח הכי חחמר . עצמו על נכסי המודר אמר במואל טעמא דאמר שאני אוכל ולא לאסור נכסיו על לך דכיון דחמר בפירוש אכילה אסור

עבידנא עמך משא ומתן משמע מרוחקני ממך דלא קאימנא בד' אמות דילך משמע חבירו מכ"ח מפרבת אבל לא אמר בפירום אכילה לא מרם המ"ג אסור למיכל מדידיה דדילמא הא דתשתשות הלשון משמע דאמר מודר אני ממך אדיבוריה קאמר דלא מישתשי בהדיה הוה ליה לשמואל לסתומי מילחיה דמשמע דקאי אלישנא דתכא פפמא דאמר שאני שאני אוכל דדילמא ממשא ומחן קא פריש מיניה מרוחקני ממך האמר: כגון דפרים ואת כמי דלא ליקרב בארבט אמות דיליה משמע ולא דמדיר מאכילתו:

הלשון שאסר כבר נכסיו של חבירו : את שלי חרם הנודר אסור . אבל מודר מותר וה"ל הוה לן להחמיר את

והנחתר עלי חרם: מדקח תני סיפה הריני עליך וחת עלי שניהם חסורים הח סתמח ט'. ולח שייך הכח

לפרש מעמח דפרים וחם עלי לח חו חני עליך לח הח סחמח נעשה כחומר הריני עליך וחם עלי תשום דבמסגיחין לא קחני ואח שלי לא אלא דמפרש לם הכי: והא מחני' מחך קחני. חחלה פריך ממחניחין לר' יוסי בר חנילא ושני והדר חו פריך לשמואל א"ה נימא שמואל הכי ואי לא אחר אלא שאני אוכל לך שאני

טועם לך אין אסור אלא באכילה כך נמצאת הגירסא בספרים ואינה מכוונת דהא לא אתא לאשמועינן עיקר

פי׳ הרא"ש

לחודיה שניהם אסורין. מודרת לך שלא תהכה ממכי א"כ בדלכי מתך מכל וכל שלי שלי ושלך בברייתה מודרני ממך ה"ז חסור ולח קתני הרי אנו אסורין אגב חפור והוי מני לחקשויי כדפריך נק' א"ה גימא בא שמוה! הלא דשפיר לה לחומרא א"כ הריני היה לו לפרש לחומרא דאני והנאתי עליך חרם עלי לא. אבל אי אמר ואני עליך לא לא אע"ג דאי לא פרים מכוייהו אסירי מכל מקום עיקר הלבון משמע לאסור נכסיו על חבירו אלא בחט מפרשים לחומרה לאסור גם נכסי חבירו שליז הילכך אהני האי דפויים ואת שלי לא שלא נחמיר שליו אבל אי פרים ואני שליך לא לא אהני לסחור

Shmuel and R' Yosie bar R' Chanina. To which the Gemara once again answers that the case of the Mishna is where the one making the neder specified that he does not want the other person to become assur.

But the Gemara asks that seemingly we see from the later part of the Mishna not like these two answers.

The Gemara asks:

But in a case that he did not specify אֲבָל סְתָּמָא what (is the halacha) מַמי (are we really going to say) that they are both assur שְׁנִיהֶן אֲסוּרִים

But from this that the Mishna taught	הָא מִידְּקָתָנֵי
in the sayfa (end of the Mishna)	סֵיפָא
(the case in which he says) "I am onto you	~~ה~~ ָרִינִי עָלֶי ~~ך~~ ּ
and you are onto me"	וְאַהְּנ עָלַי
both of them are assur	שְׁנֵיהֶן אֲסוּרִים
(this implies) that this is the case	הָדֵין הוּא
the both of them are assur	יִּשְׁנֵיהֶם אֲסוּרִין ~~,~~
but in a stam (unspecified) case	הָא סְתָמָא
he is assur	הוא אָסור
and his friend is assur	וַחֲבֵרוֹ מוּתָּר

The Gemara had previously answered that according to Shmuel and R' Yosie bar R' Chanina if the person says either "I am chairim on you" or "You are chairim on me", this is enough to make them both assur to each other unless the person specifies otherwise.

But from the sayfa of the Mishna we see clearly not this way. The sayfa of the Mishna says that the case that they are both assur to each other is the case in which the person says both, "I should be a chairim on you and you should be a chairim on me". This clearly implies that without saying both parts of this expression, i.e., if the person would only say "I should be a chairim on you" or "You should be chairim on me" only one of them would be assur!

Because of this question, the Gemara changes what R' Yosie bar R' Chanina said.²⁵

Rather this is what was said אֶלָא הָכִי אִתְּמֵר from R' Yosie bar R' Chanina דְּרַבִּי יוֹטֵי בְּרַבִּי חֲנִינָא (if the person said) "I am in a state of מודָר אֲנִי קלד קוני

²⁵ The Gemara's answer

(then) both of them are assur שְׁנֵיהֶם אֲסוּרִין (but if he says) "<u>from</u> you" מּוּדְרַנִי הֵימֶד he is assur and his friend his mutur

The Ran explains that R' Yosie bar R' Chanina holds that the word לד (to you) has both the connotation of 'to you' and the connotation 'from you'. Therefore, when a person says to his friend "I am in a state of neder 'to you' ", he means to say that "I am assur to you" (and the friend can therefore not benefit from him) and he also means to say that "I am assur from you" (and he can therefore not benefit from his friend).

But when a person says, "I am chairim from you", this just has the connotation of saying that he should be assur to benefit from his friend and nothing else. Therefore, in this case only the one making the neder will be assur but the friend will not be assur to benefit from the one making the neder.

The Gemara asks that seemingly this answer is incomplete as it only addresses the question on R' Yosie bar R' Chanina but not the question on Shmuel.

But our Mishna וָהָא מַתִנִיתִין that taught 'from you" דקתני הימד and Shmuel established our Mishna אוקימנא למתניתין לשמואל in all of them (i.e. all the cases) בַּכוּלֶן that until he says עד שיאמר "That I taste from you" שַׁאַנִי טוֹעָם לַדְּ (or he says) "that I eat from you" ושאַני אוכל לָדְּ (this is the case) that he is assur הוא דָאַסור and his friend is mutur וַחֲבֶרוֹ מוּתַּר but (if he just says) אַבַל "I am in a state of neder from you" בְּמוּדְרַנִי הֵימַדְּ both of them are assur שׁנֵיהֶם אֵסוּרִין

The Gemara just answered that according to R' Yosie there is a difference between if the person said "to you" or "from you". But this answer can only work in the shita of R' Yosie bar R' Chanina and not in the shita of Shmuel. This is because Shmuel was coming to explain the Mishna, and in the Mishna's case the person said, "from you", and yet Shmuel still said that unless he adds words "that I will eat from you" or "that I will taste from you", this neder will make both of them assur, something that is contradicted by the Baraisa.

(Tosefos, the Rosh) explain that the Gemara is only answering the shita of R' Yosie bar R' Chanina and the shita of Shmuel will be dealt with in the next Gemara, and this is how we will explain the Gemara.

The Ran explains that the Gemara at this point is attempting to answer both the shita of Shmuel and the shita of R' Yosie bar R' Chanina. The other Rishonim

אבל אמר מודרני הימך להודיה שניהן אסורין

כי הא ראמר ר' יוסי בר' חנינא מודרני הימך

שניהן אסורין *תנן הריני עליך חרם המודר

אסור אבל מדיר לא כגון דפריש ואת עלי לא

את עלי חרם הנודר אסור אבל מודר לא כגון

דפריש ואנא עלך לא אבל סתמא מאי שניהן

אסורים הא מדקתני סיפא הריני עליך ואת

עלי שניהן אסורין הדין הוא דשניהם אסורין

הא סתמא הוא אסור וחברו מותר אלא הכי

אתמר דר' יוסי בה' חנינא מודר אני לך

שניהם אסורין מודרני הימך הוא אסור וחברו

מותר והא מתניתין דקתני הימך ואוקימנא

למתניתין לשמואל בכולן עד שיאמר שאני מועם לך ושאני אוכל לך הוא דאסור

וחברו מותר אבל במודרני הימך שניהם

אסורין אלא מעיקרא דשמואל הכי איתמר

מעמא דאמר שאני אוכל לך ושאני מועם

לך הוא דאין הוא אסור אלא באכילה הא

מודרני ממך אסור אפילו בהנאה אי הכי

לימא שמואל הכי ואם לא אמר (6) אלא

שאני אוכל לך ושאני מועם לך אין אסור

אלא באכילה אלא הכי איתמר מעמא דאמר

שאני אוכל לך ושאני מועם לך הוא דאסור

אבל אמר מודרני הימך לא משמע דאמר

אסור מאי מעמא מודר אני ממך "לא

משתעינא בהדך משמע מופרשני ממך דלא

נדרים הל' כג סמג

תוספות

לא המדיר. ולשמואל

נימא הריני עליך חרם

משמע הריני על ממונך

ואת עלי לא ועתה

פריך הרי את עלי

מכם אסור ומודר מוחר

את עלי וממוני חדם

ואקור גם מודר:

. חסור וחבירו מותר

דחשמעי' דמודרני ממך

הכי: והא מתני' דממך

מכן . כלומר אכתי

[קשה] דשמואל קאמר

דאמר דמודרני ממך

דשניהם אסורים: אלא

אוכל הוא דאין אסור

אלא באכילה . דלישנא

דחקור במתני' משמע

שמואל וכולן אסור

בהנאה עד שיאתר שאני

מועם לך: אי הכי

לימא שמואל הכי אם

המודר אסור אבל

עין משפם

נר מצוה

אבל אמר מודרני הימך לחוד. דלא אמר שאני אוכל לך: שניהן ראשר ר' יוסי בר' חנינא מודרני הימך שניהן אבורין. נראה יח א מד' פיא מהלי בעיני דה"ט משום דמשמע מודר אני ונכסי ממך ומנכסיך

> חרם המודר אסור אבל המדיר לא . ואמאי נימא דעליך נמי כולל חבירו ונכסיו וכיון שכן אף המדיר ליתסר דאי לא נכסי חבירו לאו בני אתהנויי מיניה נינהו: את עלי חרם הטדר אסור אבל מודר לא. ואמאי נימא דעלי כולל נמי עלמו ונכסיו וליתסר מודר דאי לא נכסי דידיה לאו בני

אתהנויי מיניה נינהג:

אלא הכי איתמר אמר רבי יוסי בר' חניכא מודרני לך שניהם תגן הריני עליך חרם אסורין . דלך משמע לך °כלומר נכסי אסורין לך ומשמע משלך דאמר מודרני ממך משא"כ בהימך דלא משמע הכי.ונראה משתפ תרוייהו הכי נמי בעיני דהכי פירושא דקס"ד השהא דשמוחל הכי דייק מתני דכיון דלח חרם וגם מדיר נמי חכן אלא חד אסור ודאי חדא קתני ליחסר ומשני דפרים וכיון דחדא קתני על כרחיך הימך דרישת לתו דווקת דה"ה בלך דכיון דמסיים מילחיה ואמר שאני אוכל ואמאי נימא דה"ק הרי אפילו אי אמר לך לא משמע דשניהם אסורין אלא דהוא אסור וחבירו אלא אי אימתר דרבי מותר . ומש"ה האמר שמואל האי יוסיבר חנינא הכיאחמי דקתני תנא דבמודרני בין דאמר מודר אני ממך הוא הימך בין שחמר לך הוח חסור מימה מחי חמח וחבירו מותר דווקא כשאמר שאני לאשמעי' הא מנא אוכל ושאני טועם אבל אי לא אמר בברייםא הכי וייעל הכי לא שוו הימך ולך דבלך שניהם לא משמע מודר ממונו אסורין: והא מתניתין הימך קתני . אע"ג דהריני חום ר"ל כלומר דהש"ם לא ניחא ליה בהכי מודר ממוט זה לא אמר דהת מתניתין הימך תנן ותע"ג דודתי קושטא קאמר שמואל דלתנא דמתני׳ לא שני ליה בין הימך ולך כיון דמסיים בה שאני אוכל לך מ"מ לא שמיאל הכי אתמר

לאסור נכסיו על חביבו אבל לא למיכל מיניה וכן כי אמר מופרשני ממך דלא אמר תנא בהדיא דהיינו הימך ולומר דשניהם אסוריון כך נראה בעיני: אלא מעיקרא דשמואל הכי אתמר וכו'. אבל מודרני ממך אסור אפילו בהנאה כלומר דידים באינן מוכיחות הויין ידים ליה אסור באכילה ולא ומשום הכי אסור אפילו בהנאה: הבי גרסינן אי הכי לימא בהנאה אבל מודני

לימא

מתך אסור בהגאה שמואל הכי אם לא אמר שאני אוכל לך אכור אפילו בהנאה. כלומר היכי קאמר שמואל עד שיאמר דמשמע דאי לא אמר הכי לא מיחסר ומודרני דקמני בגריימא אדרבה אי לא אמר הכי מיססר טפי והוה ליה לפרושי ולמימר הכי ובדין הוא דלעיל נמי כי קאמרינן דבמודרני לחודיה שניהם אסורים אפור בהנאה וה"ק דהוה ליה לאקשויי הכי אלא דעדיפא מינה אקשי ליה לומר דעיקר דינא ליחיה. ואיכא טסחא אחרינא הכא ולא מחוורא: אלא הכי אתמר טעמא דאמר וכו'. כלומר לטולם כדאמריכן מעיקרא דכי לא אמר שאוכל לך מותר וטעמא משום דלא משמע דאמר אסור דהוו להו

לימא

לא אמר שאני פופס לך אפור [אפי'] בהנאה. דלישנא עד שיאמר שאני פופס לך משמע כשאני פופס אפר שלמו ספי ממודרני והא ליחא דאדרבה מודרני חמור ספי ויש ספרים דגרסי לימא שמואל ואם לא אמר אלא שאני אוכל לך אים אפור אלא באכילה וקשה ליישבו . וה"ה דלעיל דשמואל קאמר אבל מודרני שניהם אפורים מצי למפרך לימא שמואל אם לא אמר שאני אוכל לך שניהם אסורים: אלא הכי איחמר . לעולם כדאמר מעיקרא דלשמואל מודרכי לחודיה לא אסר כלל דלמא לא משחשי בהדך האמר וקשה מבריימאדלשיל דמודרני אסור בלא שאני טועם לך וי"ל דהאי אסור ר"ל דלא מישמפי בהדיה א"ל משחה נחים לומר חנאי היא דברייחא דלפיל ס"ל כרבט דידים שאינם מוכיחות הויין ידים ושמואל סבר דמתני' הרבי יהודה דאתר לא הויין ידים : לימא

מילחיה דשמואל [אלא] לאשמוטינן דבמודרני ממך לחודיה אסור אפי' בהנאה ועוד דמשמע טעמא דלא אתר אנא שאני אוכל לחודים דאין אסור אלא באבילה הא אתר בהדא מודרני מתך אחר הבא ניסה והא ליחא דאיני אסור בהלאה שד שיאתר מודרני מתך לא משמש בהלך אחר בהלא שאני אוכל לך שאני מוסס לך אסור אפי' בהלאה: אבל אתר מודרני מתך לא משמש דאמר שאני אוכל לך שאני מוסס לך אסור אפי' בהלאה: אבל אתר מודרני מתך לא משמש דאמר אחר שמא דילמא מודרני מתך דלא משמש באיאור אפי' בהלאה בהדך (אלא) ואיט אוסר שלאו מהבלאט שד שיאתר גם שאני אוכל לך וגם לדבר פמו מותר שאינו מוכיח לזם יותר מלזה ולא סוי יד כלל חבל אין לפרש דלדבר פמו אסור דיותר הוי מוכיח לחסור דבור מלאסור הנאם דהו בתר הכי אחר ליה רב פפא לאביי לימא מסכר שמואל ידים שאין מוכיחות לא הייין ידים פי' מדלא אסר במודרני ממך איסור הכאה מכלל דלמ"ד שיין ידים אסור בכואה ומוחד לדבר אלמת יותר שי הוכחה לאסור במודרני ממך איסור הכאה מכלל דלמ"ד שיין ידים אסור בכולה ומוחד לדבר אלמת יותר שיי הוכחה לאסור במודרני

הגרות הביח (א) גם׳ אי הכי לימא שמואל הכי ואם לא אמר באני אוכל לך ושאני טועם לך אסור אפילו בהנאה אלא הכי אתמר כציל וחיבת אלא וחיבת אין נמהק: (ג) רש׳ דים שניסן אסורין. דכיון דאמר מני שאני אוכל : (ג) ד"ה כגון דמפרש בהדיא : (ד) ד"ה אלא הכי וכו' בר הנינא מודר אני שניהם אסורין מודרגי ממך הוא אסור :

שאינו אוכל מחבירו אבל כי אמר מודרני הימך סחם משמע דמדיר הילכך כיון דבכלל אני הוו נכסים על כרחיך חבירו נמי אסור בו פי' מ פש'א בוש'ש: יו'ד מריים מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' מ פש'א בוש'ש: ביי מיקר מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' הרוש מיליד ביי ביי מיניה מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' הרוש מיליד נמי חבריה מיניה מכל וכל: תכן. בפ' השותפין (לקמן מו:): הריני עליך – דאי לא נכסים לאו בני אתהטיי מחבירו נינהו : תגן הריני עליך

> חרם המודר אסור. והא הכא דלא אמר שאני אוכל לך חרם ולא הוי אסור אלא המודר ולא שניהן : כגון לקמן מו: [כילה לפ.] (ג) דמפריש. בהדיא אבל את טלי לא: אבל סתמא . דלא פריש ואת עלי לא מאי שניהן אסורין: הדין הוא דשניהן אסורין. דאמר בפירוש הריני עליך ואת עלי אכל סתמא דאמר הריני עליך ולא אמר ואת עלי לא הוו שניהן אסורין אלא חד בלבד: אבל מודרני ממך אלא הכי איתמר אמר ר' יוסי בר' דמשמע מודכני ממך חנינא (ד) מודרני ממך הוא אסור מליהנות לך וגם הנחתי וכו'. דהיינו כמתניתין הריני עליך . חרם וכו': והא מתני' מודרני הימך קתני ואוקמא שמואל דאמר בכולן שלך . והא דקתני עם כל אחד ואחד שאני אוכל דאהכי איהו אסור וחבירו מותר אבל אמר מודרני הימך בלבד ולא אמר שאני דבעי למחני בסיפה חוכל שניהן חסורין והיינו דלח כרבי שאני אופל לד כו' ה"ז יוסי בר' הנינא : אלא מעיקרא דשמואל הכי איתמר. הכי מתרן לה שמואל ואם אמר מודרני למתניתין ולא כדאוקימנא דתיקשי ממך לחודיה שניהם לר' יוסי: הא אמר מודרני הימך. אסורין ביין דלהחמיד דלא מפרש כלום ודאי מכולה מילתא פרוך ליה ממתניתין מדיר ואסור אפי' בהנאה: א"ה כדלקמן: מנן הריני לימא שמואל הכי. למה ליה אפושי פניך חרש המודר אסור. למימריה כולי החי לימא הכי אמר משנה היא לקמן בפרק שמוחל ואם לא אמר שאני אוכל לך מותר. ולדידך דחמרת דלה אמר אלה מודרני הימך אסור מודרני ממך אש"ג אפילו בהנאה : אלא הכי אחמר . דנישנה משמע להסור חשינו בהנחה : חנח הכי חחמר . עצמו על נכסי המודר אמר במואל טעמא דאמר שאני אוכל ולא לאסור נכסיו על לך דכיון דחמר בפירוש אכילה אסור

עבידנא עמך משא ומתן משמע מרוחקני ממך דלא קאימנא בד' אמות דילך משמע חבירו מכ"ח מפרבת אבל לא אמר בפירום אכילה לא מרם המ"ג אסור למיכל מדידיה דדילמא הא דתשתשות הלשון משמע דאמר מודר אני ממך אדיבוריה קאמר דלא מישתשי בהדיה הוה ליה לשמואל לסתומי מילחיה דמשמע דקאי אלישנא דתכא פפמא דאמר שאני שאני אוכל דדילמא ממשא ומחן קא פריש מיניה מרוחקני ממך האמר: כגון דפרים ואת כמי דלא ליקרב בארבט אמות דיליה משמע ולא דמדיר מאכילתו:

הלשון שאסר כבר נכסיו של חבירו : את שלי חרם הנודר אסור . אבל מודר מותר וה"ל הוה לן להחמיר את

והנחתר עלי חרם: מדקח תני סיפה הריני עליך וחת עלי שניהם חסורים הח סתמח ט'. ולח שייך הכח

לפרש מעמח דפרים וחם עלי לח חו חני עליך לח הח סחמח נעשה כחומר הריני עליך וחם עלי תשום דבמסגיחין לא קחני ואח שלי לא אלא דמפרש לם הכי: והא מחני' מחך קחני. חחלה פריך ממחניחין לר' יוסי בר חנילא ושני והדר חו פריך לשמואל א"ה נימא שמואל הכי ואי לא אחר אלא שאני אוכל לך שאני

טועם לך אין אסור אלא באכילה כך נמצאת הגירסא בספרים ואינה מכוונת דהא לא אתא לאשמועינן עיקר

פי׳ הרא"ש

לחודיה שניהם אסורין. מודרת לך שלא תהכה ממכי א"כ בדלכי מתך מכל וכל שלי שלי ושלך בברייתה מודרני ממך ה"ז חסור ולח קתני הרי אנו אסורין אגב חפור והוי מני לחקשויי כדפריך נק' א"ה גימא בא שמוה! הלא דשפיר לה לחומרא א"כ הריני היה לו לפרש לחומרא דאני והנאתי עליך חרם עלי לא. אבל אי אמר ואני עליך לא לא אע"ג דאי לא פרים מכוייהו אסירי מכל מקום עיקר הלבון משמע לאסור נכסיו על חבירו אלא בחט מפרשים לחומרה לאסור גם נכסי חבירו שליז הילכך אהני האי דפויים ואת שלי לא שלא נחמיר שליו אבל אי פרים ואני שליך לא לא אהני לסחור

That is, R' Yosie bar Chanina was not coming to explain the Mishna and therefore he could hold of the distinction between if the person said, "to you" or "from you", but this will not work in the shita of Shmuel, as explained.

The Gemara answers that we have to change what Shmuel meant as well and in reality, this is what he meant to say:

Rather	אֶלָא
initially this (teaching) of Shmuel	מֵעִיקָּרָא דְּשְׁמוּאֵל
this is what was said	הָכִי אִיתְּמֵר
(it is for) the reason that he said	טַעְמָא דְּאָמֵר
"that I will eat from you"	שֶׁאֲנִי אוֹכֵל לָדְּ
(or) "I will taste from you)	וְשֶׁאֲנִי טוֹעֵם לָדְּ
this (is why) he is not assur	הוא דְּאֵין הוא אָסוּר
except for eating	אֶלָא בַּאֲכִילָה
but (if he said)	הָא
"I am in a state of neder from you"	מוּדְרַנִי מִמְדְּ
he is assur even to benefit	אָסוּר אֲפִילוּ בַּהֲנָאָה

The Ran explains that according to this explanation, the chiddush of Shmuel is that even 'unclear yados – יְרֵיִם שָּאֵיעָן are considered yados. That is, the statement of "I am in a state of neder to you" is not clear as to its intent (as the Gemara will explain shortly) and is therefore classified as an 'unclear yad'. Because of this, one could have thought that it should not be effective at all.

Shmuel comes to tell us otherwise, that indeed it is a good yad and it therefore creates a full-fledged neder that will assur all benefit unless the person specifically says otherwise. Therefore, unless the person adds the words 'That I will eat from you' or the words' that I will taste from you', this yad will forbid all types of benefit.

And on this the Gemara asks:

If so	אָי הָכִי
let Shmuel say so	לֵימָא שְׁמוּאֵל הָכִי
(that is, Shmuel should have said) and if	וְאָם
he does not say	לָא אָמַר
(the Rishonim take out this word	(אֶלָא
"That I will eat from you"	שָׁאֲנִי אוֹכֵל לָ ~~ן~~ ּ
(or) "That I will taste from you"	וְשֶׁאֲנִי טוֹעֵם לָדְּ
he is assur	אָסוּר
to even benefit (from him)	אַפִּילוּ בַּהְנָאָה
(the Rishonim do not have these words)	אַלָא בַּאֲכִילָה (אֵין אָסוּר אֶלָא בַּאֲכִילָה)
TT1 0 1	

The Gemara's question is as follows. Shmuel's statement was that the Mishna's halacha is only true when he adds the words 'that I will eat from you'. This would seem to imply that by leaving out the words 'that I will eat from you' less will be assur. That is, the implication of Shmuel's words is that although the Mishna said something is assur, this is only true if you add these words. But according to what we are now saying to explain Shmuel, leaving out the words "that I will eat from you" causes more to be assur not less. According to what we are now saying, omitting these words causes the neder to forbid not just food but all benefit, i.e., the omission cause more to be assur not less. But if this is really what Shmuel meant, he should have simply said that if he leaves out these words he will be assur in all benefit, and Shmuel should not have used the format of saying that the Mishna is only true if he adds these words. But now that Shmuel does use this format, it would seem that he holds that the omission of these words causes less to be assur, something that is not true according to what the Gemara is now proposing in order to explain his shita. Because of this question, the Gemara rejects its answer and the Gemara will now bring a different explanation as to what Shmuel could have meant.

Shmuel's Shita that the Mishna Holds that יְדַיִם שֶאֵינֶן מוֹכִיחוֹת are not Yadayim

Because of the previous question, the Gemara once again changes its explanation of Shmuel's shita and now says that his intent is as follows:

Rather this is how it was said	אֶלֶּא הָכִי אִיהְּמֵר
it is for the reason that he said	טַעְמָא דְּאָמֵר
"That I will eat to you"	שָׁאֲנִי אוֹכֵל לָדְּ
(or) "that I will taste to you"	וְשֶׁאֲנִי טוֹעֵם לָדְּ
that he is assur	הוא דְּאָסוּר
but (if) he (just) said	אֲבָל אָמַר
"I am in a states of neder from you"	מוּדְרַנִי הֵימָדְּ
this does not imply	לָא מַשְׁמַע
that he said to assur (with a neder)	יְאָמַר אָסוּר

What is the reason (the neder will not work)	מַאי טַעְמָא
(the words) "I am in a state of neder	מוּדָּר אֲנִי
from you"	מִמָּדָ
implies I will not 'deal' with you (but not קֿא מִשְׁתַּעֵינָא בַּהַדָּדָ מַשְׁמַע	
	a neder)
(and the words) "I am separated	מוּפְרְשַׁנִי

ממד

from you"

אבל אמר מודרני הימך להודיה שניהן אסורין

כי הא ראמר ר' יוסי בר' חנינא מודרני הימך

שניהן אסורין *תנן הריני עליך חרם המודר

אסור אבל מדיר לא כגון דפריש ואת עלי לא

את עלי חרם הנודר אסור אבל מודר לא כגון

דפריש ואנא עלך לא אבל סתמא מאי שניהן

אסורים הא מדקתני סיפא הריני עליך ואת

עלי שניהן אסורין הדין הוא דשניהם אסורין

הא סתמא הוא אסור וחברו מותר אלא הכי

אתמר דר' יוסי בה' חנינא מודר אני לך

שניהם אסורין מודרני הימך הוא אסור וחברו

מותר והא מתניתין דקתני הימך ואוקימנא

למתניתין לשמואל בכולן עד שיאמר שאני מועם לך ושאני אוכל לך הוא דאסור

וחברו מותר אבל במודרני הימך שניהם

אסורין אלא מעיקרא דשמואל הכי איתמר

מעמא דאמר שאני אוכל לך ושאני מועם

לך הוא דאין הוא אסור אלא באכילה הא

מודרני ממך אסור אפילו בהנאה אי הכי

לימא שמואל הכי ואם לא אמר (6) אלא

שאני אוכל לך ושאני מועם לך אין אסור

אלא באכילה אלא הכי איתמר מעמא דאמר

שאני אוכל לך ושאני מועם לך הוא דאסור

אבל אמר מודרני הימך לא משמע דאמר

אסור מאי מעמא מודר אני ממך "לא

משתעינא בהדך משמע מופרשני ממך דלא

נדרים הל' כג סמג

תוספות

לא המדיר. ולשמואל

נימא הריני עליך חרם

משמע הריני על ממונך

ואת עלי לא ועתה

פריך הרי את עלי

מכם אסור ומודר מוחר

את עלי וממוני חדם

ואקור גם מודר:

. חסור וחבירו מותר

דחשמעי' דמודרני ממך

הכי: והא מתני' דממך

מכן . כלומר אכתי

[קשה] דשמואל קאמר

דאמר דמודרני ממך

דשניהם אסורים: אלא

אוכל הוא דאין אסור

אלא באכילה . דלישנא

דחקור במתני' משמע

שמואל וכולן אסור

בהנאה עד שיאתר שאני

מועם לך: אי הכי

לימא שמואל הכי אם

המודר אסור אבל

עין משפם

נר מצוה

אבל אמר מודרני הימך לחוד. דלא אמר שאני אוכל לך: שניהן ראשר ר' יוסי בר' חנינא מודרני הימך שניהן אבורין. נראה יח א מד' פיא מהלי בעיני דה"ט משום דמשמע מודר אני ונכסי ממך ומנכסיך

> חרם המודר אסור אבל המדיר לא . ואמאי נימא דעליך נמי כולל חבירו ונכסיו וכיון שכן אף המדיר ליתסר דאי לא נכסי חבירו לאו בני אתהנויי מיניה נינהו: את עלי חרם הטדר אסור אבל מודר לא. ואמאי נימא דעלי כולל נמי עלמו ונכסיו וליתסר מודר דאי לא נכסי דידיה לאו בני

אתהנויי מיניה נינהג:

אלא הכי איתמר אמר רבי יוסי בר' חניכא מודרני לך שניהם תגן הריני עליך חרם אסורין . דלך משמע לך °כלומר נכסי אסורין לך ומשמע משלך דאמר מודרני ממך משא"כ בהימך דלא משמע הכי.ונראה משתפ תרוייהו הכי נמי בעיני דהכי פירושא דקס"ד השהא דשמוחל הכי דייק מתני דכיון דלח חרם וגם מדיר נמי חכן אלא חד אסור ודאי חדא קתני ליחסר ומשני דפרים וכיון דחדא קתני על כרחיך הימך דרישת לתו דווקת דה"ה בלך דכיון דמסיים מילחיה ואמר שאני אוכל ואמאי נימא דה"ק הרי אפילו אי אמר לך לא משמע דשניהם אסורין אלא דהוא אסור וחבירו אלא אי אימתר דרבי מותר . ומש"ה האמר שמואל האי יוסיבר חנינא הכיאחמי דקתני תנא דבמודרני בין דאמר מודר אני ממך הוא הימך בין שחמר לך הוח חסור מימה מחי חמח וחבירו מותר דווקא כשאמר שאני לאשמעי' הא מנא אוכל ושאני טועם אבל אי לא אמר בברייםא הכי וייעל הכי לא שוו הימך ולך דבלך שניהם לא משמע מודר ממונו אסורין: והא מתניתין הימך קתני . אע"ג דהריני חום ר"ל כלומר דהש"ם לא ניחא ליה בהכי מודר ממוט זה לא אמר דהת מתניתין הימך תנן ותע"ג דודתי קושטא קאמר שמואל דלתנא דמתני׳ לא שני ליה בין הימך ולך כיון דמסיים בה שאני אוכל לך מ"מ לא שמיאל הכי אתמר

לאסור נכסיו על חביבו אבל לא למיכל מיניה וכן כי אמר מופרשני ממך דלא אמר תנא בהדיא דהיינו הימך ולומר דשניהם אסוריון כך נראה בעיני: אלא מעיקרא דשמואל הכי אתמר וכו'. אבל מודרני ממך אסור אפילו בהנאה כלומר דידים באינן מוכיחות הויין ידים ליה אסור באכילה ולא ומשום הכי אסור אפילו בהנאה: הבי גרסינן אי הכי לימא בהנאה אבל מודני

לימא

מתך אסור בהגאה שמואל הכי אם לא אמר שאני אוכל לך אכור אפילו בהנאה. כלומר היכי קאמר שמואל עד שיאמר דמשמע דאי לא אמר הכי לא מיחסר ומודרני דקמני בגריימא אדרבה אי לא אמר הכי מיססר טפי והוה ליה לפרושי ולמימר הכי ובדין הוא דלעיל נמי כי קאמרינן דבמודרני לחודיה שניהם אסורים אפור בהנאה וה"ק דהוה ליה לאקשויי הכי אלא דעדיפא מינה אקשי ליה לומר דעיקר דינא ליחיה. ואיכא טסחא אחרינא הכא ולא מחוורא: אלא הכי אתמר טעמא דאמר וכו'. כלומר לטולם כדאמריכן מעיקרא דכי לא אמר שאוכל לך מותר וטעמא משום דלא משמע דאמר אסור דהוו להו

לימא

לא אמר שאני פופס לך אפור [אפי'] בהנאה. דלישנא עד שיאמר שאני פופס לך משמע כשאני פופס אפר שלמו ספי ממודרני והא ליחא דאדרבה מודרני חמור ספי ויש ספרים דגרסי לימא שמואל ואם לא אמר אלא שאני אוכל לך אים אפור אלא באכילה וקשה ליישבו . וה"ה דלעיל דשמואל קאמר אבל מודרני שניהם אפורים מצי למפרך לימא שמואל אם לא אמר שאני אוכל לך שניהם אסורים: אלא הכי איחמר . לעולם כדאמר מעיקרא דלשמואל מודרכי לחודיה לא אסר כלל דלמא לא משחשי בהדך האמר וקשה מבריימאדלשיל דמודרני אסור בלא שאני טועם לך וי"ל דהאי אסור ר"ל דלא מישמפי בהדיה א"ל משחה נחים לומר חנאי היא דברייחא דלפיל ס"ל כרבט דידים שאינם מוכיחות הויין ידים ושמואל סבר דמתני' הרבי יהודה דאתר לא הויין ידים : לימא

מילחיה דשמואל [אלא] לאשמוטינן דבמודרני ממך לחודיה אסור אפי' בהנאה ועוד דמשמע טעמא דלא אתר אנא שאני אוכל לחודים דאין אסור אלא באבילה הא אתר בהדא מודרני מתך אחר הבא ניסה והא ליחא דאיני אסור בהלאה שד שיאתר מודרני מתך לא משמש בהלך אחר בהלא שאני אוכל לך שאני מוסס לך אסור אפי' בהלאה: אבל אתר מודרני מתך לא משמש דאמר שאני אוכל לך שאני מוסס לך אסור אפי' בהלאה: אבל אתר מודרני מתך לא משמש דאמר אחר שמא דילמא מודרני מתך דלא משמש באיאור אפי' בהלאה בהדך (אלא) ואיט אוסר שלאו מהבלאט שד שיאתר גם שאני אוכל לך וגם לדבר פמו מותר שאינו מוכיח לזם יותר מלזה ולא סוי יד כלל חבל אין לפרש דלדבר פמו אסור דיותר הוי מוכיח לחסור דבור מלאסור הנאם דהו בתר הכי אחר ליה רב פפא לאביי לימא מסכר שמואל ידים שאין מוכיחות לא הייין ידים פי' מדלא אסר במודרני ממך איסור הכאה מכלל דלמ"ד שיין ידים אסור בכואה ומוחד לדבר אלמת יותר שי הוכחה לאסור במודרני ממך איסור הכאה מכלל דלמ"ד שיין ידים אסור בכולה ומוחד לדבר אלמת יותר שיי הוכחה לאסור במודרני

הגרות הביח (א) גם׳ אי הכי לימא שמואל הכי ואם לא אמר באני אוכל לך ושאני טועם לך אסור אפילו בהנאה אלא הכי אתמר כציל וחיבת אלא וחיבת אין נמהק: (ג) רש׳ דים שניסן אסורין. דכיון דאמר מני שאני אוכל : (ג) ד"ה כגון דמפרש בהדיא : (ד) ד"ה אלא הכי וכו' בר הנינא מודר אני שניהם אסורין מודרגי ממך הוא אסור :

שאינו אוכל מחבירו אבל כי אמר מודרני הימך סחם משמע דמדיר הילכך כיון דבכלל אני הוו נכסים על כרחיך חבירו נמי אסור בו פי' מ פש'א בוש'ש: יו'ד מריים מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' מ פש'א בוש'ש: ביי מיקר מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' הרוש מיליד ביי ביי מיניה מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' הרוש מיליד נמי חבריה מיניה מכל וכל: תכן. בפ' השותפין (לקמן מו:): הריני עליך – דאי לא נכסים לאו בני אתהטיי מחבירו נינהו : תגן הריני עליך

> חרם המודר אסור. והא הכא דלא אמר שאני אוכל לך חרם ולא הוי אסור אלא המודר ולא שניהן : כגון לקמן מו: [כילה לפ.] (ג) דמפריש. בהדיא אבל את טלי לא: אבל סתמא . דלא פריש ואת עלי לא מאי שניהן אסורין: הדין הוא דשניהן אסורין. דאמר בפירוש הריני עליך ואת עלי אכל סתמא דאמר הריני עליך ולא אמר ואת עלי לא הוו שניהן אסורין אלא חד בלבד: אבל מודרני ממך אלא הכי איתמר אמר ר' יוסי בר' דמשמע מודכני ממך חנינא (ד) מודרני ממך הוא אסור מליהנות לך וגם הנחתי וכו'. דהיינו כמתניתין הריני עליך . חרם וכו': והא מתני' מודרני הימך קתני ואוקמא שמואל דאמר בכולן שלך . והא דקתני עם כל אחד ואחד שאני אוכל דאהכי איהו אסור וחבירו מותר אבל אמר מודרני הימך בלבד ולא אמר שאני דבעי למחני בסיפה חוכל שניהן חסורין והיינו דלח כרבי שאני אופל לד כו' ה"ז יוסי בר' הנינא : אלא מעיקרא דשמואל הכי איתמר. הכי מתרן לה שמואל ואם אמר מודרני למתניתין ולא כדאוקימנא דתיקשי ממך לחודיה שניהם לר' יוסי: הא אמר מודרני הימך. אסורין ביין דלהחמיד דלא מפרש כלום ודאי מכולה מילתא פרוך ליה ממתניתין מדיר ואסור אפי' בהנאה: א"ה כדלקמן: מנן הריני לימא שמואל הכי. למה ליה אפושי פניך חרש המודר אסור. למימריה כולי החי לימא הכי אמר משנה היא לקמן בפרק שמוחל ואם לא אמר שאני אוכל לך מותר. ולדידך דחמרת דלה אמר אלה מודרני הימך אסור מודרני ממך אש"ג אפילו בהנאה : אלא הכי אחמר . דנישנה משמע להסור חשינו בהנחה : חנח הכי חחמר . עצמו על נכסי המודר אמר במואל טעמא דאמר שאני אוכל ולא לאסור נכסיו על לך דכיון דחמר בפירוש אכילה אסור

עבידנא עמך משא ומתן משמע מרוחקני ממך דלא קאימנא בד' אמות דילך משמע חבירו מכ"ח מפרבת אבל לא אמר בפירום אכילה לא מרם המ"ג אסור למיכל מדידיה דדילמא הא דתשתשות הלשון משמע דאמר מודר אני ממך אדיבוריה קאמר דלא מישתשי בהדיה הוה ליה לשמואל לסתומי מילחיה דמשמע דקאי אלישנא דתכא פפמא דאמר שאני שאני אוכל דדילמא ממשא ומחן קא פריש מיניה מרוחקני ממך האמר: כגון דפרים ואת כמי דלא ליקרב בארבט אמות דיליה משמע ולא דמדיר מאכילתו:

הלשון שאסר כבר נכסיו של חבירו : את שלי חרם הנודר אסור . אבל מודר מותר וה"ל הוה לן להחמיר את

והנחתר עלי חרם: מדקח תני סיפה הריני עליך וחת עלי שניהם חסורים הח סתמח ט'. ולח שייך הכח

לפרש מעמח דפרים וחם עלי לח חו חני עליך לח הח סחמח נעשה כחומר הריני עליך וחם עלי תשום דבמסגיחין לא קחני ואח שלי לא אלא דמפרש לם הכי: והא מחני' מחך קחני. חחלה פריך ממחניחין לר' יוסי בר חנילא ושני והדר חו פריך לשמואל א"ה נימא שמואל הכי ואי לא אחר אלא שאני אוכל לך שאני

טועם לך אין אסור אלא באכילה כך נמצאת הגירסא בספרים ואינה מכוונת דהא לא אתא לאשמועינן עיקר

פי׳ הרא"ש

לחודיה שניהם אסורין. מודרת לך שלא תהכה ממכי א"כ בדלכי מתך מכל וכל שלי שלי ושלך בברייתה מודרני ממך ה"ז חסור ולח קתני הרי אנו אסורין אגב חפור והוי מני לחקשויי כדפריך נק' א"ה גימא בא שמוה! הלא דשפיר לה לחומרא א"כ הריני היה לו לפרש לחומרא דאני והנאתי עליך חרם עלי לא. אבל אי אמר ואני עליך לא לא אע"ג דאי לא פרים מכוייהו אסירי מכל מקום עיקר הלבון משמע לאסור נכסיו על חבירו אלא בחט מפרשים לחומרה לאסור גם נכסי חבירו שליז הילכך אהני האי דפויים ואת שלי לא שלא נחמיר שליו אבל אי פרים ואני שליך לא לא אהני לסחור

imply that I will not do business דָּלָא עָבֶּידְנָא עָמָּדְ מַשְּׂא וּמַתָּן מַשְׁמַע
with you (but not a neder)
(and the words) "I am distanced
קרוּחֲקַנִי
from you"

ממְּדְ
ישׁמֵע imply that I will not stand in דָּלָא קָאֵימְנָא בְּאַרְבַּע אָמּוֹת דִּילָדְ מַשְׁמַע
your four amos (but not a neder)²⁶

The Gemara now says that the explanation of Shmuel's statement is that he holds יָדִיִם שֶאֵינָן מוֹכִיחוֹת cannot make a neder, and therefore, unless he adds the words שָאֲנִי אוֹכֵל לָדְּ , the words אוֹבֶל לָדְּ אוֹנְי מוּבְּרְשִׁנִי מוּבְּרְשַׁנִי מוּבְּרְשַׁנִי מוּבְּרְשַׁנִי מוּבְּרְשַׁנִי מוּבְּרְשַׁנִי מוּבְּרְשַׁנִי מוּבְּרְשַׁנִי מוּבְרְשַׁנִי מוּבְרְשַׁנִי מוּבְר אֲנִי מִמְּדְ because since these words have a connotation other than issur, they are considered as יְדִיִם שֶאֵינָן מוֹכִיחוֹת, and Shmuel holds that מְבִיחוֹת יְבִים שָאֵינָן מוֹכִיחוֹת cannot make a neder.

The Ran answers that there is a fundamental difference between what the Gemara proposed before and what the Gemara is now saying. Previously, the

Gemara thought to say that Shmuel holds that these words are not a yad at all and this was disproven from the Baraisos. Now, however, the Gemara is saying that they are yados, but יְדִים שָׁאֵינן מוֹכִיחוֹת. And therefore, despite the fact that two Baraisos say that יְדִים שָׁאֵינן מוֹכִיחוֹת work, Shmuel can certainly say that the Mishna holds that they do not work, as this question, if יְדִים שָׁאֵינן מוֹכִיחוֹת work or not is a machlokes Tannaim. If so, it can simply be that the two Baraisos that hold that they do work, hold like the shita that they do not work. and Shmuel is learning that our Mishna holds like the shita that they do not work.

²⁶ Why is the Gemara's Answer Valid Now If It Wasn't Before?

The Ran points out that although previously the Gemara entertained the possibility that Shmuel holds that the words ו'מוּפְרְשַׁנִי מוּדְּר אָנִי מִמֶּךְ מִמֶּךְ מִמֶּךְ מוֹן do not constitute a yad, the Gemara rejected that possibility as two Baraisos clearly say that the words מוּפְרְשַׁנִי מוּדְר אָנִי מִמֶּךְ מִמֶּךְ מִמֶּךְ מִמֶּךְ מִמֶּרְ מִמֶּרְ וֹכו of function as a yad to create a neder. If so, why does the Gemara now accept the possibility that these words do not create a neder if the Baraisos say not that way?

אבל אמר מודרני הימך להודיה שניהן אסורין

כי הא ראמר ר' יוסי בר' חנינא מודרני הימך

שניהן אסורין *תנן הריני עליך חרם המודר

אסור אבל מדיר לא כגון דפריש ואת עלי לא

את עלי חרם הנודר אסור אבל מודר לא כגון

דפריש ואנא עלך לא אבל סתמא מאי שניהן

אסורים הא מדקתני סיפא הריני עליך ואת

עלי שניהן אסורין הדין הוא דשניהם אסורין

הא סתמא הוא אסור וחברו מותר אלא הכי

אתמר דר' יוסי בה' חנינא מודר אני לך

שניהם אסורין מודרני הימך הוא אסור וחברו

מותר והא מתניתין דקתני הימך ואוקימנא

למתניתין לשמואל בכולן עד שיאמר שאני מועם לך ושאני אוכל לך הוא דאסור

וחברו מותר אבל במודרני הימך שניהם

אסורין אלא מעיקרא דשמואל הכי איתמר

מעמא דאמר שאני אוכל לך ושאני מועם

לך הוא דאין הוא אסור אלא באכילה הא

מודרני ממך אסור אפילו בהנאה אי הכי

לימא שמואל הכי ואם לא אמר (6) אלא

שאני אוכל לך ושאני מועם לך אין אסור

אלא באכילה אלא הכי איתמר מעמא דאמר

שאני אוכל לך ושאני מועם לך הוא דאסור

אבל אמר מודרני הימך לא משמע דאמר

אסור מאי מעמא מודר אני ממך "לא

משתעינא בהדך משמע מופרשני ממך דלא

נדרים הל' כג סמג

תוספות

לא המדיר. ולשמואל

נימא הריני עליך חרם

משמע הריני על ממונך

ואת עלי לא ועתה

פריך הרי את עלי

מכם אסור ומודר מוחר

את עלי וממוני חדם

ואקור גם מודר:

. חסור וחבירו מותר

דחשמעי' דמודרני ממך

הכי: והא מתני' דממך

מכן . כלומר אכתי

[קשה] דשמואל קאמר

דאמר דמודרני ממך

דשניהם אסורים: אלא

אוכל הוא דאין אסור

אלא באכילה . דלישנא

דחקור במתני' משמע

שמואל וכולן אסור

בהנאה עד שיאתר שאני

מועם לך: אי הכי

לימא שמואל הכי אם

המודר אסור אבל

עין משפם

נר מצוה

אבל אמר מודרני הימך לחוד. דלא אמר שאני אוכל לך: שניהן ראשר ר' יוסי בר' חנינא מודרני הימך שניהן אבורין. נראה יח א מד' פיא מהלי בעיני דה"ט משום דמשמע מודר אני ונכסי ממך ומנכסיך

> חרם המודר אסור אבל המדיר לא . ואמאי נימא דעליך נמי כולל חבירו ונכסיו וכיון שכן אף המדיר ליתסר דאי לא נכסי חבירו לאו בני אתהנויי מיניה נינהו: את עלי חרם הטדר אסור אבל מודר לא. ואמאי נימא דעלי כולל נמי עלמו ונכסיו וליתסר מודר דאי לא נכסי דידיה לאו בני

אתהנויי מיניה נינהג:

אלא הכי איתמר אמר רבי יוסי בר' חניכא מודרני לך שניהם תגן הריני עליך חרם אסורין . דלך משמע לך °כלומר נכסי אסורין לך ומשמע משלך דאמר מודרני ממך משא"כ בהימך דלא משמע הכי.ונראה משתפ תרוייהו הכי נמי בעיני דהכי פירושא דקס"ד השהא דשמוחל הכי דייק מתני דכיון דלח חרם וגם מדיר נמי חכן אלא חד אסור ודאי חדא קתני ליחסר ומשני דפרים וכיון דחדא קתני על כרחיך הימך דרישת לתו דווקת דה"ה בלך דכיון דמסיים מילחיה ואמר שאני אוכל ואמאי נימא דה"ק הרי אפילו אי אמר לך לא משמע דשניהם אסורין אלא דהוא אסור וחבירו אלא אי אימתר דרבי מותר . ומש"ה האמר שמואל האי יוסיבר חנינא הכיאחמי דקתני תנא דבמודרני בין דאמר מודר אני ממך הוא הימך בין שחמר לך הוח חסור מימה מחי חמח וחבירו מותר דווקא כשאמר שאני לאשמעי' הא מנא אוכל ושאני טועם אבל אי לא אמר בברייםא הכי וייעל הכי לא שוו הימך ולך דבלך שניהם לא משמע מודר ממונו אסורין: והא מתניתין הימך קתני . אע"ג דהריני חום ר"ל כלומר דהש"ם לא ניחא ליה בהכי מודר ממוט זה לא אמר דהת מתניתין הימך תנן ותע"ג דודתי קושטא קאמר שמואל דלתנא דמתני׳ לא שני ליה בין הימך ולך כיון דמסיים בה שאני אוכל לך מ"מ לא שמיאל הכי אתמר

לאסור נכסיו על חביבו אבל לא למיכל מיניה וכן כי אמר מופרשני ממך דלא אמר תנא בהדיא דהיינו הימך ולומר דשניהם אסוריון כך נראה בעיני: אלא מעיקרא דשמואל הכי אתמר וכו'. אבל מודרני ממך אסור אפילו בהנאה כלומר דידים באינן מוכיחות הויין ידים ליה אסור באכילה ולא ומשום הכי אסור אפילו בהנאה: הבי גרסינן אי הכי לימא בהנאה אבל מודני

לימא

מתך אסור בהגאה שמואל הכי אם לא אמר שאני אוכל לך אכור אפילו בהנאה. כלומר היכי קאמר שמואל עד שיאמר דמשמע דאי לא אמר הכי לא מיחסר ומודרני דקמני בגריימא אדרבה אי לא אמר הכי מיססר טפי והוה ליה לפרושי ולמימר הכי ובדין הוא דלעיל נמי כי קאמרינן דבמודרני לחודיה שניהם אסורים אפור בהנאה וה"ק דהוה ליה לאקשויי הכי אלא דעדיפא מינה אקשי ליה לומר דעיקר דינא ליחיה. ואיכא טסחא אחרינא הכא ולא מחוורא: אלא הכי אתמר טעמא דאמר וכו'. כלומר לטולם כדאמריכן מעיקרא דכי לא אמר שאוכל לך מותר וטעמא משום דלא משמע דאמר אסור דהוו להו

לימא

לא אמר שאני פופס לך אפור [אפי'] בהנאה. דלישנא עד שיאמר שאני פופס לך משמע כשאני פופס אפר שלמו ספי ממודרני והא ליחא דאדרבה מודרני חמור ספי ויש ספרים דגרסי לימא שמואל ואם לא אמר אלא שאני אוכל לך אים אפור אלא באכילה וקשה ליישבו . וה"ה דלעיל דשמואל קאמר אבל מודרני שניהם אפורים מצי למפרך לימא שמואל אם לא אמר שאני אוכל לך שניהם אסורים: אלא הכי איחמר . לעולם כדאמר מעיקרא דלשמואל מודרכי לחודיה לא אסר כלל דלמא לא משחשי בהדך האמר וקשה מבריימאדלשיל דמודרני אסור בלא שאני טועם לך וי"ל דהאי אסור ר"ל דלא מישמפי בהדיה א"ל משחה נחים לומר חנאי היא דברייחא דלפיל ס"ל כרבט דידים שאינם מוכיחות הויין ידים ושמואל סבר דמתני' הרבי יהודה דאתר לא הויין ידים : לימא

מילחיה דשמואל [אלא] לאשמוטינן דבמודרני ממך לחודיה אסור אפי' בהנאה ועוד דמשמע טעמא דלא אתר אנא שאני אוכל לחודים דאין אסור אלא באבילה הא אתר בהדא מודרני מתך אחר הבא ניסה והא ליחא דאיני אסור בהלאה שד שיאתר מודרני מתך לא משמש בהלך אחר בהלא שאני אוכל לך שאני מוסס לך אסור אפי' בהלאה: אבל אתר מודרני מתך לא משמש דאמר שאני אוכל לך שאני מוסס לך אסור אפי' בהלאה: אבל אתר מודרני מתך לא משמש דאמר אחר שמא דילמא מודרני מתך דלא משמש באיאור אפי' בהלאה בהדך (אלא) ואיט אוסר שלאו מהבלאט שד שיאתר גם שאני אוכל לך וגם לדבר פמו מותר שאינו מוכיח לזם יותר מלזה ולא סוי יד כלל חבל אין לפרש דלדבר פמו אסור דיותר הוי מוכיח לחסור דבור מלאסור הנאם דהו בתר הכי אחר ליה רב פפא לאביי לימא מסכר שמואל ידים שאין מוכיחות לא הייין ידים פי' מדלא אסר במודרני ממך איסור הכאה מכלל דלמ"ד שיין ידים אסור בכואה ומוחד לדבר אלמת יותר שי הוכחה לאסור במודרני ממך איסור הכאה מכלל דלמ"ד שיין ידים אסור בכולה ומוחד לדבר אלמת יותר שיי הוכחה לאסור במודרני

הגרות הביח (א) גם׳ אי הכי לימא שמואל הכי ואם לא אמר באני אוכל לך ושאני טועם לך אסור אפילו בהנאה אלא הכי אתמר כציל וחיבת אלא וחיבת אין נמהק: (ג) רש׳ דים שניסן אסורין. דכיון דאמר מני שאני אוכל : (ג) ד"ה כגון דמפרש בהדיא : (ד) ד"ה אלא הכי וכו' בר הנינא מודר אני שניהם אסורין מודרגי ממך הוא אסור :

שאינו אוכל מחבירו אבל כי אמר מודרני הימך סחם משמע דמדיר הילכך כיון דבכלל אני הוו נכסים על כרחיך חבירו נמי אסור בו פי' מ פש'א בוש'ש: יו'ד מריים מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' מ פש'א בוש'ש: ביי מיקר מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' הרוש מיליד ביי ביי מיניה מיניה מכל וכל: חני דמ' השוחחו להחו שי' הרוש מיליד נמי חבריה מיניה מכל וכל: תכן. בפ' השותפין (לקמן מו:): הריני עליך – דאי לא נכסים לאו בני אתהטיי מחבירו נינהו : תגן הריני עליך

> חרם המודר אסור. והא הכא דלא אמר שאני אוכל לך חרם ולא הוי אסור אלא המודר ולא שניהן : כגון לקמן מו: [כילה לפ.] (ג) דמפריש. בהדיא אבל את טלי לא: אבל סתמא . דלא פריש ואת עלי לא מאי שניהן אסורין: הדין הוא דשניהן אסורין. דאמר בפירוש הריני עליך ואת עלי אכל סתמא דאמר הריני עליך ולא אמר ואת עלי לא הוו שניהן אסורין אלא חד בלבד: אבל מודרני ממך אלא הכי איתמר אמר ר' יוסי בר' דמשמע מודכני ממך חנינא (ד) מודרני ממך הוא אסור מליהנות לך וגם הנחתי וכו'. דהיינו כמתניתין הריני עליך . חרם וכו': והא מתני' מודרני הימך קתני ואוקמא שמואל דאמר בכולן שלך . והא דקתני עם כל אחד ואחד שאני אוכל דאהכי איהו אסור וחבירו מותר אבל אמר מודרני הימך בלבד ולא אמר שאני דבעי למחני בסיפה חוכל שניהן חסורין והיינו דלח כרבי שאני אופל לד כו' ה"ז יוסי בר' הנינא : אלא מעיקרא דשמואל הכי איתמר. הכי מתרן לה שמואל ואם אמר מודרני למתניתין ולא כדאוקימנא דתיקשי ממך לחודיה שניהם לר' יוסי: הא אמר מודרני הימך. אסורין ביין דלהחמיד דלא מפרש כלום ודאי מכולה מילתא פרוך ליה ממתניתין מדיר ואסור אפי' בהנאה: א"ה כדלקמן: מגן הריני לימא שמואל הכי . למה ליה אפושי פניך חרש המודר אסור. למימריה כולי החי לימא הכי אמר משנה היא לקמן בפרק שמוחל ואם לא אמר שאני אוכל לך מותר. ולדידך דחמרת דלה אמר אלה מודרני הימך אסור מודרני ממך אש"ג אפילו בהנאה : אלא הכי אחמר . דנישנה משמע להסור חשינו בהנחה : חנח הכי חחמר . עצמו על נכסי המודר אמר במואל טעמא דאמר שאני אוכל ולא לאסור נכסיו על לך דכיון דחמר בפירוש אכילה אסור

עבידנא עמך משא ומתן משמע מרוחקני ממך דלא קאימנא בד' אמות דילך משמע חבירו מכ"ח מפרבת אבל לא אמר בפירום אכילה לא מרם המ"ג אסור למיכל מדידיה דדילמא הא דתשתשות הלשון משמע דאמר מודר אני ממך אדיבוריה קאמר דלא מישתשי בהדיה הוה ליה לשמואל לסתומי מילחיה דמשמע דקאי אלישנא דתכא פפמא דאמר שאני שאני אוכל דדילמא ממשא ומחן קא פריש מיניה מרוחקני ממך האמר: כגון דפרים ואת כמי דלא ליקרב בארבט אמות דיליה משמע ולא דמדיר מאכילתו:

הלשון שאסר כבר נכסיו של חבירו : את שלי חרם הנודר אסור . אבל מודר מותר וה"ל הוה לן להחמיר את

והנחתר עלי חרם: מדקח תני סיפה הריני עליך וחת עלי שניהם חסורים הח סתמח ט'. ולח שייך הכח

לפרש מעמח דפרים וחם עלי לח חו חני עליך לח הח סחמח נעשה כחומר הריני עליך וחם עלי תשום דבמסגיחין לא קחני ואח שלי לא אלא דמפרש לם הכי: והא מחני' מחך קחני. חחלה פריך ממחניחין לר' יוסי בר חנילא ושני והדר חו פריך לשמואל א"ה נימא שמואל הכי ואי לא אחר אלא שאני אוכל לך שאני

טועם לך אין אסור אלא באכילה כך נמצאת הגירסא בספרים ואינה מכוונת דהא לא אתא לאשמועינן עיקר

פי׳ הרא"ש

לחודיה שניהם אסורין. מודרת לך שלא תהכה ממכי א"כ בדלכי מתך מכל וכל שלי שלי ושלך בברייתה מודרני ממך ה"ז חסור ולח קתני הרי אנו אסורין אגב חפור והוי מני לחקשויי כדפריך נק' א"ה גימא בא שמוה! הלא דשפיר לה לחומרא א"כ הריני היה לו לפרש לחומרא דאני והנאתי עליך חרם עלי לא. אבל אי אמר ואני עליך לא לא אע"ג דאי לא פרים מכוייהו אסירי מכל מקום עיקר הלבון משמע לאסור נכסיו על חבירו אלא בחט מפרשים לחומרה לאסור גם נכסי חבירו שליז הילכך אהני האי דפויים ואת שלי לא שלא נחמיר שליו אבל אי פרים ואני שליך לא לא אהני לסחור

פי/ הרא"ש

חין ודחי במואל סובר

הרי את מותרת לכל

יהודה בעי נמי ודין להוכחה דלא תימא

עיז משפמ נר מצוה משין כ מוש"ע אסיע סי' נדרים הלכה כג סמג לאוין רמב סוש"ע יו"ד סי"רו סעי"א

מברייתא דכיון דפלוגתא דתנאי הוא אי הויין ידים אי לא איכא למימר דתנא דברייתא סבירא ליה דהויין ידים ושמואל דייק ממחני' דלא הויין ידים דלעיל כי פרכיכן מברייתא היינו משום דהוה סבירא לן דאפילו ידים

לא הויין ידים ליכא למפרך עלה

כמי לא הוי.ואיכא מאן דאמר דבמודרני בהדיה ובמרוחקני למיקם בד' אמות דיליה והייט אסור דברייתא ושמואל אאכילה קאי לומר דלאמתסר באכילה עד שיאמר שאני אוכל לך שאני טועם לך: לימא הסבר שמואל וכו׳ אין שמואל מוקי לה למתני׳ כר׳ יהודה. כלומר אין ודאי הכי סבירא ליה לשמואל דמוקי למתני' כר' יהודה: גופו של גם הרי את מותרת לכל אדם . ולא לריך למכתב ודין דבלא ואיהו הוא דקמגרש לה דידים שאין מוכיחות הויין ידים : רבי יהודה הויין ידים שחין מוכיחות דדילמא לימא קסבר שמואל משמע ודאי

לאוקמה כרבנן והוא לא ס"ל ועוד הקשה הר"ר הגע (דף טי) דקאמר הטחב שופסי גישין לריך שיניח מקום החיש

ליבוא קסנר שמוחל ידים שאין מוכיחות לא הימך אפילו לשמואל אסור לאשתעויי היין ידים מדקאמר בהדיה ובמופרשני למעבד משא ומתן מודכני ממך שכי. ומשני אין כלומר ודאי ומוקי לה למתניתין כרבי יהודה דתק גופו של גם הרי את מוחרת לכל חדם כבי יהודה מינחי חגרת וכו' במחי קמיפלגי רבנן סברי ידים שאין מוכיחות הויין ידים ולא בעי ודין ורבי יהודה סבר לא הויין ידים מדקנפי חדם . ונח נריך נמכחכ הין ו בנתו לומר ודין דאי לא כתב ודין משמע דבהאי גיטא מגרש לה ודין בגם הוי כמגרם בדבורה בעלמה ושמר לאיה בעלמא היא וכן מוכיחות הויין ידים : דבי יהודה משמע פ' המגרש אומר ודין וכו' . דאי לא כתוב ודין דקחתר דקריא לתוכיחו' מודין ולקמו בשמעמיו בדבורא מגרש לה כדלקמן.ומדאמרינן משמע דהמוכיח הוי מלישנא דמנאי מדקאמ' מד כאן גא פלחה המם דסבירא ליה לשמואל גופיה הכי דלאו גא פיי ידים מוחה המם לפרושי מתני בלחוד אתא וכ"ת א"כ אלא גני גע דאין אדם היכי מקשינן ואמאי דחיק שמואל מנדשאשה חבירו אלמא דמנישנא דמנאי קדייק: ומוקי לה למתני' ככ' יהודה "כימא דמלישנה דמנהי קדייק: ואכואי דחיק שמוחל לחוקמה מחני' כרבי מהרלים דמועב לחוקמה דידים שחין מוכיחות לא הויין ידים והכי (דף ה:) גבי הרי את תאורקת דקאמר לימא מוכימות הויין ידים לח דחמר הכי חת מאוכסת לי אבל אי לא לי לה והיינו תימה גדול מחי פריך

פרק ראשון ידים שאין מוכיחות ולא הויין ידים דדילמא מודרני הימך דלא משתעינא לימא סבר שמואל ידים שאין מוכיחות כו'. (א) דהכא הואיל ולא אמר בהדך משמע וכו' ואפילו בדבורא כמי לא מחסר דלא ידעיכן אי ממש שאני אוכל לך אמריכן לא מוכחא מילחא דבאכילה קאמר ולא להנאה איכוין אי לדבורא איכוין ולכל חד וחד הוו להו ידים שאין מיחסר באכילה : רבי יהודה אומר ודין די יהוי ליכי וכו'. דקסבר לפו שני מה מסיר מה מי מוכיחות וכיון דעומה דעמאל משום דקסבר ידים שאין מוכיחות אי לא כתב ביה ממש ודין לאי מוכחא מילחא בהאי גישא מגרש לה במיי פיא מהאי מוכיחות וכיון דעומה דעמאל משום דקסבר ידים שאין מוכיחות אי לא כתב ביה ממש ודין לאי מוכחות אי המיחות אי המוכחות אי הייו ודים בייור בייור אי מוכחות אי הייור אייור בייור אייור מוכחות אייור אייור מוכחות מוכחות אייור מוכחות אוכחות אוכחות אייור מוכחות אוכחות אוכחות אוכחות אייור מוכחות אוכחות מוכחות אוכחות תורה אור דידים שחין מוכיחות לא הויין ידים: לימא קסבר שמואל ידים שאין מוכיחות לא

לוקמה למתכי כרבכן. לימא אמ"ג קרושין ה: מיר כ: פים דקחמר מודר חני ממך או מרוחק אני ממך לחודיה אסור באכילה ואפ"ג נטין פה. עים דלא אמר שאני אוכל לך דידים שאין מוכיחות הויין ידים כרבכן דאמרי לא לריך למיכתב בגט אלא הרי את מותרת לכל אדם : מתני' קשיתיה . אין שמאל מוקי למתני' דלא מלי לאוקמה כרבכן : ליסני שאני כל' יכודה. כלומר אוכל או שאני טועם. למה לי למימר חוכל חו סחלי טועם. לחה לי למימר לך חלא להכי קתני לך דקסבר ידים להחיר מודרני באכילה שאין מוכיחות לא הויין ידים ואי התכי ומוקי לה כר' יהודה שאני אוכל בלבד ולא האמר לך לא דמני ידים מוכיחות: שאני אוכל בלבד ולא האמר לך לא דמנוי בפ' המנכש (דם ידים מוכיחות וכי אמר נמי מודרני (ב) שיקרו באמרה הורם וכתב לה ספר כריתות ולא אמר שאני אוכל לך לא משמע דבאכילה קאמר אלא דלא מישתעינא אדם שבזה הוא כורתה "נזיר להזיר לי"י מקיש ידות נזירות לנזירות:מהנר בהדך: מקום ידום נזירות. כדאמרינן ומפרשה ממט וממיכה לכל אדם : כ' יהודה לעיל דמלהזיר נפקח ידות נזירות: שבי ומנהות נפקח ידות מירות: אומר שוד לרון לכחוד מה מירות בהפלאה. דבעינן שיפרש ודין דיהוי ליכי מנאי. לנזירות דכתיב כי יפליא (במדבר 1) אבל אי לא כתב מנאי אף ידות כמי בטיכן שיפרש לדיבורו לא מוכח שהוא מנדשה יוף יווע עני בעיכן סיפרש נדיבורו זמ נויכם סברי בלח מנחי דתי לת מפרש לת הוי כלום דידים נמי אין חדם מברש

שאין מוכיחות לח הויין ידים : חשת חבירו ובפרק דבעינן כריחות . שכורת בינו המגדש משמע דלי דבעינן כריחות . לבינה דבעינן שיפסיק לדיבורו : להוכחה דלח

לא קאמר רבי יהודה בעינן ידים מוכיחות לא קאמר רבי יהודה בעינן ידים מוכיחות לה וכלמה מנמה לה וגע לכחיה בעלמה מנות אלא גבי גמ רבעינן כריתות וליכא אבל בעלמא מי שמעתליה ורבא אמר אגא ומנייה שמנה אל האתר אפי לרבנן ע"ב לא קאמרי רבנן דלא בעינן ידים מוכיחות אלא גבי גמ זדייק ממנאי דסוי דאמרי אפי לרבנן ע"ב לא קאמרי רבנן דלא בעינן ידים מוכיחות אלא גבי גמ זדייק

(גיטין פה: קרושין ה:

ומחי דוחקי' דבמוחל לחוקומי למהכי' כרבי יהודה. ולפיכך במודרני לחודיה ליכא איסור : לוקמה כרבכן . דלא ולימא דבמודרכי לחודי' נמי אסיר כדמשמע קשיתיה . דליתני שאני אוכל גרידא וממילא מדתני לך ב"ת דסברה מתכיתיו וברייתה דלעיל הסברה ידים בחין מוכיחות כזירות בהפלחה כלומר כבאומד הריני נזיר הרי יש כאן הוכחה במורה בהוח כזיר חף ידות כמי לא כוו יד אי

ידים בחיו

דמשום דהכי ס"ל . לאו קושיא היא דאי לאו דדייק שמואל ממחני' דאחיא כר' יהודה לא שביק רבנן ועביד כר' יהודה . וה"נ מוכח בפ"ק דקדושין (דף ה:) דשמואל גופיה הכי ס"ל דאמרינן התם האומר לאשה הרי את מקודשת הרי את מאורסת הרי זו מקודשת וכן בנרושין מהקמת מנה בי דקרושן (דף ה:) דשמות גופים אם של היות מגורשת ומקשינן החם למימרא דסבר שמותו ידים שחק מישיות אותן אים שכני ישוד היות מגורשת הרי את הרי והיות בה ודילמא אהא בתענית האתר להי היות בשל בשל בשל בשל בי ישוד הרי אתר בי אתר הרי אתר בי היות מאות מניתות ולא היון ידים . ומשני הב"ע דאמר לה לי אלמא שמואל גופיה בייש לבי ודיות שאיו מוכיחות ולא היון ידים . ומשני הב"ע דאמר לה לי אלמא שמואל גופיה ברבנן ואפ"צ דהוא כא ס"ל דידים שאין מוכיחות לא הויין ידים . (ג) ואיכא לאקשויי מראמרינן בפ' כל הגט (גישין כו.) גבי מתני' דהכוהב טופסי גיטין לריך שינ ומסה להך נישנה שינית מקום האיש וכו' אמר שמואל ולריך שינית מקום הרי את מותרת לכל אדם ואילו ודין לא קאמר אלמא לשמואל לא לריך ודין משמם דשמיאל פכר וי"ל דרילמא שמואל סבירא ליה דאשילו למ"ד ידים שאין מוכיחות לא הויין ידים גבי גיטין לא לריך ודין דבלאו ודין הוי מוכיח משום דאין דידים שאין מוכיחות אדם מגרש אשת חבירו כדאמרינן לקמן בשמעתין . תרע לך דהתם בקרושין עלה דהך דקאמר שמואל האומר לאשה הרי את מקודשת ידענא דלאום צמדבר נת היין ידים והכי מוש מהכין של מגורשת והיין של של הכל בתושין . מוש של מקום בתושין ומי ומשכה בי מושמת היים של מ מושמת סגיל הקיישין וכי וכן בגרשין היי לה מגורשת וכי) שני ליה הכל בתו על של כל למנת למנת לה הרי לת מקודשת לי ואילו בי גרשין אליי ומשכה בי מושמת האילו של מנו קמת הלל מנו של מנו מנו של מנו מנו של מנו מנו של לא שני ליה מידי והוה ליה למימר בגרושין נמי דאמר לה ממני אלא ש"מ דבגרושין משום דאין אדם מגרש אשת חבירו כי לא אמר ממני נמי הוו ידים מוכיחות . וכי אמרינן התם וכן בגרושין לאו לענין לי וממני קאמר אלא למאי דאמר התם בסוף מילחיה דהיינו איני אישך אשוינהו וכדאיתא התם. א"ל י"ל דשמואל אפילו בגרושין כמי סבירא ליה דבעי דאמר ממני וכי משני התם דאמר לה לי ה"ה מוכיחות לא היין ידים בגרושין דאמר ממני אלא דנקט חדא דהיינו רישא וה"ה לסיפא והאי דלא אמר החם בגיטין ולריך שיניה מקום ודין משום דלא בעי בם והיים שבי היים שבי היים בשרוניתו זו "התיה ול בכן וכקס תכיבת דכריך שינית מקום הרי חת מותרת לכל אדם וה"ה דלר' יהודה ולשמואל הויין ידים כל מד הדלב ממוך בשם במון מיכות ממון בשם הכי בל אני שלמי בשם במון מיכות הויין ידים דאמר רבא מתכי קשיתיה וכו' ליתני שאני אוכל ושאני חושה הכי בל אני הידים שאין מיכותות הויין ידים דאמי"ב דכבר אמר מודרני מתך דהא ה"ל לשמואל דמתני' חדא התני אפ"ה שאני וידים שאינו מוכיחות הויין ידים דאמי"ב דכבר אמר מודרני מתך דהא ה"ל לשמואל דמתני' חדא התני אפ"ה שאני וידים שאינו מוכיחות הויין ידים דמשר ב"ה מודר הידים שאינו מוכיחות הויים האינו הורים האינו מוכיחות הויים האינו הורים האינו מוכיחות הויים האינו החדשה ב"ה מודר הידים האינו מוכיחות הויים האינו הויים האינו מודר הידים האינו מוכיחות הויים האינו מודר הידים האינו מוכיחות הויים הויים המוכיח הויים המוכיח הויים לעיולי נפשיה החם בפלוגחא דר' יהודה ורבנן ונקט אליבא דכ"ע דלריך שיניח מקום הרי את מוחרת לכל אדם וה"ה דלר' יהודה ולשמואל אוכל בלא לך ידים שאינן מוכיחות ניהו ראיכא למימר ה"ק מודרני ממך דלא משתעילא בהדך אי אכילנא היום או עד יום פלוני ומש"ה בלות ביו דמיסוא מתחי המים של היום מל במתני לך לאשמוטי דטעמא דאמר לך הא אמר מודרני ממך שאני אוכל (לך) לא חייל נדרא כלל דהויין להו ידים שאין מוכיחות רגיע ידום משבמה דמים אם משב ולא הויין ידים: וקי"ל כשמאל דמודרני ממך לחודיה לא מתסר הלכך הא דא"ר יוםי בר' חנינא מודרני לך שניהם אשורים מודרני ממך מחד הוא לדין מירום אחר ביצוע הוא א אסור וחבירו מוחר דקאמר מודרני לך מאכילה הא סחמא לא משמע דאמר אסור דהוו להו ידים שאין מוכיחות ולא הויין ידים דקיי"ל כרבא יוסף מהאי דפנק כל דאמר הכי בסמוך וכן דעת הרמב"ן ז"ל בהלכומיו: איתמר ידים שאין מוכיחות וכו' . מקים ידות כזירות לנזירות דידות מלהזיר מפקי להו לעיל (דף ג.) : מה מירות בהפלאה וכו' . פי' דאמרינן במס' נזיר (דף לג:) דא"ר טרפון דמי שראה חבירו ואמר הריני נזיר אם זה נזיר ולא הכיר בו בחותה שעה שהיה נזיר אע"פ שנודע לאחר מכחן שהוא נזיר אין נזירות חלה עליו משום דבעידנא דקנור בעינן הפלחה וליכא ומש"ה

הוויין ידים אין שמואל מוקים לה למתני' כר'

יהודה ראמר ידים שאין מוכיחות לא הוויין

ידים דתנן *ינופו של גם הרי את מותרת

לכל אדם רבי יהודה אומר ודין דיהוי ליכי

מינאי ספר תירוכין ואיגרת שבוקין "אמאי דחיק שמואל לאוקומה למתני' כרבי

יהודה לוקמה כרבגן אע"ג דאין ירים

מוכיחות אמר רבא מתני קשיתיה אמאי

תאני שאני אוכל לך שאני מועם לך ליתני

שאני אוכל שאני פועם ש"מ יבעינן ירים

מוכיחות איתמר *ידים שאין מוכיחות אביי

אטר *) הוויין ידים ורבא אטר לא הוויין ידים

אמר רבא רבי אידי אסברה לי אמר קרא

מה נזירות בהפלאה אף ידות נזירות

בהפלאה לימא בפלוגתא דר׳ יהודה ורבנן

קמיפלגי דתנו גופו של גם הרי את מותרת

לכל אדם ר' יהודה אומר ודיןדיהוי ליכי מינאי

ספר תירוכין וגם פמורין ואיגרת שבוקין אביי

דאמר כרבנן ורבא דאמר כרבי יהודה אמר

לך אביי אנא דאמרי אפי׳ לר׳ יהודה עד כאן

נמורה: אלא גבי גםי

Nedarim 5b

Should we (really) say
that Shmuel holds

'unclear yadayim'
are not considered yadayim

\$\delta \text{r} \cdot \text{r} \text{considered}\$

\$\delta \text{r} \cdot \text{r} \text{considered}\$

\$\delta \text{r} \cdot \text{considered}\$

\$\delta \text{r} \cdot \text{considered}\$

\$\delta \text{r} \cdot \text{considered}\$

\$\delta \text{c} \text{

The Gemara answers:

Yes! אָין

Shmuel שְׁמוּאֵל

establishes our Mishna מוֹקִים לַהּ לְמַתְנִיתִין

וֹח accordance with R' Yehuda

that says

'unclear yados'

ינדִים שְׁאֵין מוֹכִיחוֹת

graph of the says

'unclear yados'

are not yadayim

What Needs to be Written in a Get? – The Machlokes R' Yehuda and the Rabbanan

As we learned in a Mishna דָּתְנַנַן the body (integral part) of a get גופו של גט (includes just the words) "You are mutur הַרֶי אַתִּ מוּתֵּרֶת to all people" לִכָל אָדָם Reb Yehuda רַבָּי יְהוּדָה says (that you must add the words) אומר "and this should be from me to you וְדֵין דְּיֵהֵוֵי לִיכִי מִינַּאי a writ of expulsion קפר תירוכין and a letter of leaving" ואיגרת שבוקין

The Ran explains that just writing the words 'And you are mutur to all men' is equivalent to יָדִיִם שֶּאֵינָן מוֹכִיחוֹת. This is because although the assumption is that the husband is divorcing his wife with this get, it is not certain that this is his intent as it could be that the husband intends to divorce her with דִיבּוּר, i.e., he intends to divorce her with his declaration that he is divorcing her and the role of the get is just to prove that the divorce took place.

The Gemara is telling us that from this Mishna we see the machlokes of יְדִים שֶאֵיעָן מוֹכִיחוֹת being considered effective

27 Why Does Shmuel hold that the Mishna is All One Case?

Although the Ran previously (ד"ה מיתיבי) said that the reason Shmuel learned that the Mishna is all one case is because the Mishna said the word 'assur' only once, the Gemara still has its question. That is, at this point the Gemara is explaining that Shmuel holds that if one says אַינן מוּכִּיחוֹם by itself, it will not be effective as יָדִים שָׁאִינן מוֹכִיחוֹת are not yadayim, in accordance with the shita of R' Yehuda. And this is how Shmuel learns the Mishna, that when the Mishna says that מוּדְרֵנִי הֵימְרְ works, it means to says that הֵימְרְ works but only if he adds the words "that I will eat from you".

The Gemara now asks that why does Shmuel have to learn this way? Why does Shmuel not learn the Mishna to mean that מוּדְרָנִי הֵימֶךְ

yadayim or not. The Tanna Kamma holds that יָדִיִם שָּאֵינָן are good yadayim and therefore all the husband as to write is that 'You are mutur from all man".

Reb Yehuda disagrees. He holds that מָדַיִם שֶּאֵינָן מוֹכִיחוֹת are not yadayim and therefore he holds that the get will not work unless he specifies that he is divorcing her with this get.

And Shmuel who said that our Mishna holds that יָדַיִם are not yadayim is saying that our Mishna is in accordance with the shita of Reb Yehuda.

Why Does Shmuel Learn that the Mishna is in Accordance with R' Yehuda and Not the Rabbanan?

And on this the Gemara asks:

Why is Shmuel forced

to establish our Mishna

in accordance with Reb Yehuda

establish it like the Rabbanan

and even though

they are not 'clear yadayim'

אַר עָּל בָּר בָּיִרְיָם מוֹכְיִחוֹת

Shmuel learned that in our Mishna if you just say the words מּוּדְרֵנִי הֵימָּד, the neder will not be effective as our Mishna holds like Reb Yehuda that זֵיָם שֶאֵינֵן מוֹכִיחוֹת are not yadayim.

But why did Shmuel have to say this? Why did Shmuel not say that our Mishna holds like the Rabbanan that hold that יָדִים are yadayim, and as such, the words מוּדְרַנִי הֵימָדּ would be sufficient?

The Ran explains that one cannot say that the reason Shmuel established the Mishna as the shita of R' Yehuda is simply because Shmuel holds like the shita of R' Yehuda as this is something that Shmuel would never do. Shmuel would never leave the shita of the Rabbanan and pasken like the shita of R' Yehuda unless he had an indication from the Mishna that indeed the halacha is like R' Yehuda.²⁷

The Gemara answers:

Rava said

itself as יְדִים שָׁאֵינן מוֹכִיחוֹת. That is, why would Shmuel pick to learn the Mishna in accordance with R' Yehuda and not the Rabbanan.

But this question seems hard to understand. The reason that Shmuel learns the Mishna as one case is as we started off with. Shmuel learns this way because the Mishna says the word 'assur' only once. And if the Mishna says the word 'assur' only once, it must be because indeed saying מּוּדְרֵנִי הַימָךְ does not work. But why not? Because of this question Shmuel concluded that indeed יְבִים שָׁאִינן מוֹכִיחוֹת by itself does not work because היים שָׁאַינן מוֹכִיחוֹת are not yadayim. But if this is all true, how do we understand the Gemara's question? Of course, Shmuel is forced to learn the Mishna like the shita of R' Yehuda, because if not, why can the person not just say יְנִימָרְ by itself?

פי/ הרא"ש

חין ודחי במואל סובר

הרי את מותרת לכל

יהודה בעי נמי ודין להוכחה דלא תימא

עיז משפמ נר מצוה משין כ מוש"ע אסיע סי' נדרים הלכה כג סמג לאוין רמב סוש"ע יו"ד סי"רו סעי"א

מברייתא דכיון דפלוגתא דתנאי הוא אי הויין ידים אי לא איכא למימר דתנא דברייתא סבירא ליה דהויין ידים ושמואל דייק ממחני' דלא הויין ידים דלעיל כי פרכיכן מברייתא היינו משום דהוה סבירא לן דאפילו ידים

לא הויין ידים ליכא למפרך עלה

כמי לא הוי.ואיכא מאן דאמר דבמודרני בהדיה ובמרוחקני למיקם בד' אמות דיליה והייט אסור דברייתא ושמואל אאכילה קאי לומר דלאמתסר באכילה עד שיאמר שאני אוכל לך שאני טועם לך: לימא הסבר שמואל וכו׳ אין שמואל מוקי לה למתני׳ כר׳ יהודה. כלומר אין ודאי הכי סבירא ליה לשמואל דמוקי למתני' כר' יהודה: גופו של גם הרי את מותרת לכל אדם . ולא לריך למכתב ודין דבלא ואיהו הוא דקמגרש לה דידים שאין מוכיחות הויין ידים : רבי יהודה הויין ידים שחין מוכיחות דדילמא לימא קסבר שמואל משמע ודאי

לאוקמה כרבנן והוא לא ס"ל ועוד הקשה הר"ר הגע (דף טי) דקאמר הטחב שופסי גישין לריך שיניח מקום החיש

ליבוא קסנר שמוחל ידים שאין מוכיחות לא הימך אפילו לשמואל אסור לאשתעויי היין ידים מדקאמר בהדיה ובמופרשני למעבד משא ומתן מודכני ממך שכי. ומשני אין כלומר ודאי ומוקי לה למתניתין כרבי יהודה דתק גופו של גם הרי את מוחרת לכל חדם כבי יהודה מינחי חגרת וכו' במחי קמיפלגי רבנן סברי ידים שאין מוכיחות הויין ידים ולא בעי ודין ורבי יהודה סבר לא הויין ידים מדקנפי חדם . ונח נריך נמכחכ הין ו בנתו לומר ודין דאי לא כתב ודין משמע דבהאי גיטא מגרש לה ודין בגם הוי כמגרם בדבורה בעלמה ושמר לאיה בעלמא היא וכן מוכיחות הויין ידים : דבי יהודה משמע פ' המגרש אומר ודין וכו' . דאי לא כתוב ודין דקחתר דקריא לתוכיחו' מודין ולקמו בשמעמיו בדבורא מגרש לה כדלקמן.ומדאמרינן משמע דהמוכיח הוי מלישנא דמנאי מדקאמ' מד כאן גא פלחה המם דסבירא ליה לשמואל גופיה הכי דלאו גא פיי ידים מוחה המם לפרושי מתני בלחוד אתא וכ"ת א"כ אלא גני גע דאין אדם היכי מקשינן ואמאי דחיק שמואל מנדשאשה חבירו אלמא דמנישנא דמנאי קדייק: ומוקי לה למתני' ככ' יהודה "כימא דמלישנה דמנהי קדייק: ואכואי דחיק שמוחל לחוקמה מחני' כרבי מהרלים דמועב לחוקמה דידים שחין מוכיחות לא הויין ידים והכי (דף ה:) גבי הרי את תאורקת דקאמר לימא מוכימות הויין ידים לח דחמר הכי חת מאוכסת לי אבל אי לא לי לה והיינו תימה גדול מחי פריך

פרק ראשון ידים שאין מוכיחות ולא הויין ידים דדילמא מודרני הימך דלא משתעינא לימא סבר שמואל ידים שאין מוכיחות כו'. (א) דהכא הואיל ולא אמר בהדך משמע וכו' ואפילו בדבורא כמי לא מחסר דלא ידעיכן אי ממש שאני אוכל לך אמריכן לא מוכחא מילחא דבאכילה קאמר ולא להנאה איכוין אי לדבורא איכוין ולכל חד וחד הוו להו ידים שאין מיחסר באכילה : רבי יהודה אומר ודין די יהוי ליכי וכו'. דקסבר לפו שני מה מסיר מה מי מוכיחות וכיון דעומה דעמאל משום דקסבר ידים שאין מוכיחות אי לא כתב ביה ממש ודין לאי מוכחא מילחא בהאי גישא מגרש לה במיי פיא מהאי מוכיחות וכיון דעומה דעמאל משום דקסבר ידים שאין מוכיחות אי לא כתב ביה ממש ודין לאי מוכחות אי המיחות אי המוכחות אי הייו ודים בייור בייור אי מוכחות אי הייור אייור בייור אייור מוכחות אייור אייור מוכחות מוכחות אייור מוכחות אוכחות אוכחות אייור מוכחות אוכחות אוכחות אוכחות אייור מוכחות אוכחות מוכחות אוכחות תורה אור דידים שחין מוכיחות לא הויין ידים: לימא קסבר שמואל ידים שאין מוכיחות לא

לוקמה למתכי כרבכן. לימא אמ"ג קרושין ה: מיר כ: פים דקחמר מודר חני ממך או מרוחק אני ממך לחודיה אסור באכילה ואפ"ג נטין פה. עים דלא אמר שאני אוכל לך דידים שאין מוכיחות הויין ידים כרבכן דאמרי לא לריך למיכתב בגט אלא הרי את מותרת לכל אדם : מתני' קשיתיה . אין שמאל מוקי למתני' דלא מלי לאוקמה כרבכן : ליסני שאני כל' יכודה. כלומר אוכל או שאני טועם. למה לי למימר חוכל חו סחלי טועם. לחה לי למימר לך חלא להכי קתני לך דקסבר ידים להחיר מודרני באכילה שאין מוכיחות לא הויין ידים ואי התכי ומוקי לה כר' יהודה שאני אוכל בלבד ולא האמר לך לא דמני ידים מוכיחות: שאני אוכל בלבד ולא האמר לך לא דמנוי בפ' המנכש (דם ידים מוכיחות וכי אמר נמי מודרני (ב) שיקרו באמרה הורם וכתב לה ספר כריתות ולא אמר שאני אוכל לך לא משמע דבאכילה קאמר אלא דלא מישתעינא אדם שבזה הוא כורתה "נזיר להזיר לי"י מקיש ידות נזירות לנזירות:מהנר בהדך: מקום ידום נזירות. כדאמרינן ומפרשה ממט וממיכה לכל אדם : כ' יהודה לעיל דמלהזיר נפקח ידות נזירות: שבי ומנהות נפקח ידות מירות: אומר שוד לרון לכחוד מה מירות בהפלאה. דבעינן שיפרש ודין דיהוי ליכי מנאי. לנזירות דכתיב כי יפליא (במדבר 1) אבל אי לא כתב מנאי אף ידות כמי בטיכן שיפרש לדיבורו לא מוכח שהוא מנדשה יוף יווע עני בעיכן סיפרש נדיבורו זמ נויכם סברי בלח מנחי דתי לת מפרש לת הוי כלום דידים נמי אין חדם מברש

שאין מוכיחות לח הויין ידים : חשת חבירו ובפרק דבעינן כריחות . שכורת בינו המגדש משמע דלי דבעינן כריחות . לבינה דבעינן שיפסיק לדיבורו : להוכחה דלח

לא קאמר רבי יהודה בעינן ידים מוכיחות לא קאמר רבי יהודה בעינן ידים מוכיחות לה וכלמה מנמה לה וגע לכחיה בעלמה מנות אלא גבי גמ רבעינן כריתות וליכא אבל בעלמא מי שמעתליה ורבא אמר אגא ומנייה שמנה אל האתר אפי לרבנן ע"ב לא קאמרי רבנן דלא בעינן ידים מוכיחות אלא גבי גמ זדייק ממנאי דסוי דאמרי אפי לרבנן ע"ב לא קאמרי רבנן דלא בעינן ידים מוכיחות אלא גבי גמ זדייק

(גיטין פה: קרושין ה:

ומחי דוחקי' דבמוחל לחוקומי למהכי' כרבי יהודה. ולפיכך במודרני לחודיה ליכא איסור : לוקמה כרבכן . דלא ולימא דבמודרכי לחודי' נמי אסיר כדמשמע קשיתיה . דליתני שאני אוכל גרידא וממילא מדתני לך ב"ת דסברה מתכיתיו וברייתה דלעיל הסברה ידים בחין מוכיחות כזירות בהפלחה כלומר כבאומד הריני נזיר הרי יש כאן הוכחה במורה בהוח כזיר חף ידות כמי לא כוו יד אי

ידים בחיו

דמשום דהכי ס"ל . לאו קושיא היא דאי לאו דדייק שמואל ממחני' דאחיא כר' יהודה לא שביק רבנן ועביד כר' יהודה . וה"נ מוכח בפ"ק דקדושין (דף ה:) דשמואל גופיה הכי ס"ל דאמרינן התם האומר לאשה הרי את מקודשת הרי את מאורסת הרי זו מקודשת וכן בנרושין מהקמת מנה בי דקרושן (דף ה:) דשמות גופים אם של היות מגורשת ומקשינן החם למימרא דסבר שמותו ידים שחק מישיות אותן אים שכני ישוד היות מגורשת הרי את הרי והיות בה ודילמא אהא בתענית האתר להי היות בשל בשל בשל בשל בי ישוד הרי אתר בי אתר הרי אתר בי היות מאות מניתות ולא היון ידים . ומשני הב"ע דאמר לה לי אלמא שמואל גופיה בייש לבי ודיות שאיו מוכיחות ולא היון ידים . ומשני הב"ע דאמר לה לי אלמא שמואל גופיה ברבנן ואפ"צ דהוא כא ס"ל דידים שאין מוכיחות לא הויין ידים . (ג) ואיכא לאקשויי מראמרינן בפ' כל הגט (גישין כו.) גבי מתני' דהכוהב טופסי גיטין לריך שינ ומסה להך נישנה שינית מקום האיש וכו' אמר שמואל ולריך שינית מקום הרי את מותרת לכל אדם ואילו ודין לא קאמר אלמא לשמואל לא לריך ודין משמם דשמיאל פכר וי"ל דרילמא שמואל סבירא ליה דאשילו למ"ד ידים שאין מוכיחות לא הויין ידים גבי גיטין לא לריך ודין דבלאו ודין הוי מוכיח משום דאין דידים שאין מוכיחות אדם מגרש אשת חבירו כדאמרינן לקמן בשמעתין . תרע לך דהתם בקרושין עלה דהך דקאמר שמואל האומר לאשה הרי את מקודשת ידענא דלאום צמדבר נת היין ידים והכי מוש מהכין של מגורשת והיין של של הכל בתושין . מוש של מקום בתושין ומי ומשכה בי מושמת היים של מ מושמת סגיל הקיישין וכי וכן בגרשין היי לה מגורשת וכי) שני ליה הכל בתו על של כל למנת למנת לה הרי לת מקודשת לי ואילו בי גרשין אליי ומשכה בי מושמת האילו של מנו קמת הלל מנו של מנו מנו של מנו מנו של מנו מנו של לא שני ליה מידי והוה ליה למימר בגרושין נמי דאמר לה ממני אלא ש"מ דבגרושין משום דאין אדם מגרש אשת חבירו כי לא אמר ממני נמי הוו ידים מוכיחות . וכי אמרינן התם וכן בגרושין לאו לענין לי וממני קאמר אלא למאי דאמר התם בסוף מילחיה דהיינו איני אישך אשוינהו וכדאיתא התם. א"ל י"ל דשמואל אפילו בגרושין כמי סבירא ליה דבעי דאמר ממני וכי משני התם דאמר לה לי ה"ה מוכיחות לא היין ידים בגרושין דאמר ממני אלא דנקט חדא דהיינו רישא וה"ה לסיפא והאי דלא אמר החם בגיטין ולריך שיניה מקום ודין משום דלא בעי בם והיים שבי היים שבי היים בשרוניתו זו "התיה ול בכן וכקס תכיבת דכריך שינית מקום הרי חת מותרת לכל אדם וה"ה דלר' יהודה ולשמואל הויין ידים כל מד הדלב ממוך בשם במון מיכות ממון בשם הכי בל אני שלמי בשם במון מיכות הויין ידים דאמר רבא מתכי קשיתיה וכו' ליתני שאני אוכל ושאני חושה הכי בל אני הידים שאין מיכותות הויין ידים דאמי"ב דכבר אמר מודרני מתך דהא ה"ל לשמואל דמתני' חדא התני אפ"ה שאני וידים שאינו מוכיחות הויין ידים דאמי"ב דכבר אמר מודרני מתך דהא ה"ל לשמואל דמתני' חדא התני אפ"ה שאני וידים שאינו מוכיחות הויין ידים דמשר ב"ה מודר הידים שאינו מוכיחות הויים האינו הורים האינו מוכיחות הויים האינו הורים האינו מוכיחות הויים האינו החדשה ב"ה מודר הידים האינו מוכיחות הויים האינו הויים האינו מודר הידים האינו מוכיחות הויים האינו מודר הידים האינו מוכיחות הויים הויים המוכיח הויים המוכיח הויים לעיולי נפשיה החם בפלוגחא דר' יהודה ורבנן ונקט אליבא דכ"ע דלריך שיניח מקום הרי את מוחרת לכל אדם וה"ה דלר' יהודה ולשמואל אוכל בלא לך ידים שאינן מוכיחות ניהו ראיכא למימר ה"ק מודרני ממך דלא משתעילא בהדך אי אכילנא היום או עד יום פלוני ומש"ה בלות ביו דמיסוא מתחי המים של היום מל במתני לך לאשמוטי דטעמא דאמר לך הא אמר מודרני ממך שאני אוכל (לך) לא חייל נדרא כלל דהויין להו ידים שאין מוכיחות רגיע ידום משבמה דמים אם משב ולא הויין ידים: וקי"ל כשמאל דמודרני ממך לחודיה לא מתסר הלכך הא דא"ר יוםי בר' חנינא מודרני לך שניהם אשורים מודרני ממך מחד הוא לדין מירום אחר ביצוע הוא א אסור וחבירו מוחר דקאמר מודרני לך מאכילה הא סחמא לא משמע דאמר אסור דהוו להו ידים שאין מוכיחות ולא הויין ידים דקיי"ל כרבא יוסף מהאי דפנק כל דאמר הכי בסמוך וכן דעת הרמב"ן ז"ל בהלכומיו: איתמר ידים שאין מוכיחות וכו' . מקים ידות כזירות לנזירות דידות מלהזיר מפקי להו לעיל (דף ג.) : מה מירות בהפלאה וכו' . פי' דאמרינן במס' נזיר (דף לג:) דא"ר טרפון דמי שראה חבירו ואמר הריני נזיר אם זה נזיר ולא הכיר בו בחותה שעה שהיה נזיר אע"פ שנודע לאחר מכחן שהוא נזיר אין נזירות חלה עליו משום דבעידנא דקנור בעינן הפלחה וליכא ומש"ה

הוויין ידים אין שמואל מוקים לה למתני' כר'

יהודה ראמר ידים שאין מוכיחות לא הוויין

ידים דתנן *ינופו של גם הרי את מותרת

לכל אדם רבי יהודה אומר ודין דיהוי ליכי

מינאי ספר תירוכין ואיגרת שבוקין "אמאי דחיק שמואל לאוקומה למתני' כרבי

יהודה לוקמה כרבגן אע"ג דאין ירים

מוכיחות אמר רבא מתני קשיתיה אמאי

תאני שאני אוכל לך שאני מועם לך ליתני

שאני אוכל שאני פועם ש"מ יבעינן ירים

מוכיחות איתמר *ידים שאין מוכיחות אביי

אטר *) הוויין ידים ורבא אטר לא הוויין ידים

אמר רבא רבי אידי אסברה לי אמר קרא

מה נזירות בהפלאה אף ידות נזירות

בהפלאה לימא בפלוגתא דר׳ יהודה ורבנן

קמיפלגי דתנו גופו של גם הרי את מותרת

לכל אדם ר' יהודה אומר ודיןדיהוי ליכי מינאי

ספר תירוכין וגם פמורין ואיגרת שבוקין אביי

דאמר כרבנן ורבא דאמר כרבי יהודה אמר

לך אביי אנא דאמרי אפי׳ לר׳ יהודה עד כאן

נמורה: אלא גבי גםי

the Mishna was difficult (to Shmuel) מַתְנִיתִין קשִׁיתֵיה (because) why did it teach אַמַאי תַּאנֵי "That I will eat of yours" שאני אוכל לד "I will taste of yours" שָׁאַנִי טוֹעֶם לַדְּ let it (just) teach ליתני "That I will eat" שׁאַני אוֹכל "That I will taste" שאני טועם we see (lit. hear) from here שמע מינה that you need בַּעִינַן 'clear yadayim' ידים מוכיחות

The Ran explains the proof from the Mishna as follows. According to Shmuel, the Mishna is all one case, that is, when the Mishna quotes the person as saying "That I will eat from you" this is after the person had already said "I should be in a neder state from you."

But if so, when he says the words "That I will eat from you", why does he have to add the last words "from you"? Even if he would not add these words, we would be able to assume that he means to assur himself from eating?

That is, if he would not add the last words "to you", this would be considered a case of יָדִיִם שֶאֵינָן מוֹכִיחוֹת. And yet the Mishna did not say this case. From this Shmuel inferred that indeed the reason the Mishna did not choose to say this case of יְדִיִם שָאֵינָן מוֹכִיחוֹת, is because the Mishna holds that יְדִיִם שָאֵינָן מוֹכִיחוֹת are not יַדִים are not מוֹכִיחוֹת.

The Ran explains that the reason the omission of the words "to you" makes his statement into יָדִיִם שָאֵינָן מוֹכִיחוֹת, is because even if he would say the words "That I will eat" this does not necessarily mean that he is coming to forbid eating. Before he

The answer is that there could be another reason why the Mishna had to say that the person added the words 'that I will eat from you'. Earlier the Gemara attempted to say that the reason that Shmuel holds that the person has to add the words 'that I will eat from you' is because if not, both the person making the neder and the person to whom the neder is made against are going to be assur. But now that he says the words 'that I will eat from you', only the one making the neder is going to be assur.

The Gemara rejected this answer but only because Shmuel's own words implied otherwise. That is, the Gemara even then held that this would be a perfectly acceptable way to explain why the person has to add the words 'that I will eat from you' and the only problem was that Shmuel did not hold of it.

And on this the Gemara now asks why this is so. Shmuel held that the Mishna is discussing one case, that is, he holds that from the Mishna we see that one must add the words 'that I will eat from you'. And to explain why these words must be added, he had two choices. Either the explanation is because without adding these words, both people will be assur, or the explanation is that without adding these words, the words מוּדְרַנִי הֵימְרָ הוֹיִמְן מוֹכִיחוֹת themselves are only considered יָרִים שָּאֵינן מוֹכִיחוֹת that are not yadayim in accordance with the shita of R' Yehuda.

From Shmuel's words we see that he picked the second choice and not the first. And on this the Gemara asks why he did so. Why would Shmuel

said the words "That I will eat", he said the words "I should be in a neder state from you", and therefore his intent might be to say that I am assur to talk to you if I eat today (and he is not coming to assur eating at all).

Therefore, since his words are not clear, they are only considered as ידים שאינן מוכיחות.

The Machlokes Abaye and Rava if יְדֵיִם שֶׁאֵינָן מוֹכִּיחוֹת Are Considered Yadayim or Not (and the source that each one brings to their shita)

It was said	אִיתְּמַר
"unclear yados"	יָדַיִם שָׁאֵין מוֹכִיחוֹת
Abaye says	אַבָּנֵי אָמַר
they are yadayim	הָוְויָיו יָדֵיִם
and Rava holds	וְרָבָא אָמַר
they are not yadayim	לָא הָוְויָיו יָדֵיִם
Rava said	אָמַר רָבָא
R' Eide explained the reason to me	רַבָּי אִידִי אַסְבְּרָא לִי
(as) the posuk (Bamidbar 6:2) says	אָמַר קְרָא
"To be a nazir to Hashem"	נְזִיר לְהַזְּיר לַה׳
(the Torah) 'compares'	מַקּישׁ
yados nezirus	יְדוֹת נְזְירוּת
to nazir	לִנְזִירוּת
just like nezirus (has to be)	בְּהֹ נְזְירוּת
with 'hafla' (i.e., it is with complete clarity)	בְּהַפְלָאָה
so too	าุห
the yados of nezirus (have to be)	יְדוֹת נְזִירוּת
with 'hafla' complete clarity (see footnote) 28	בְּהַפְלָאָה

choose to learn the Mishna in accordance with R' Yehuda when he had the option to learn it in accordance with the shita of the Rabbanan?

²⁸ The Gemara's Drasha from the Word "Hafla"

The Ran explains the Gemara as follows. The Gemara in meseches Nazir describes a case in which a person makes a neder and says, "I will be a nazir like that person who is now passing by." R' Tarfon holds that the person is not a nazir under any circumstance. That is, even if the passing person turns out to be a nazir, and as such, one would have assumed that there is no reason why the person making the neder should not be a nazir (as his condition was fulfilled), according to R' Tarfon, the person is still not a nazir.

This is true because at the time of the neder it was not clear if this neder will be effective or not as they still did not know the identity of the person passing by. And the posuk says "hafla", that is, it must be clear at the time of the neder that the neder is taking effect, and if it isn't, the neder will not take effect no matter what happens later (i.e., the neder will not be chal even if we find out later that the condition was fulfilled).

Based on this, R' Tarfon makes a hekesh from actual nezirus to the yados of nezirus. That just like the actual nezirus has to be made in a clear manner, so too the yados of nezirus has to be made in a clear manner as well. And if so, this is how R' Tarfon knows that תַּנְיחוֹע מוֹכְיחוֹע will not be effective.

פי/ הרא"ש

חין ודחי במואל סובר

הרי את מותרת לכל

יהודה בעי נמי ודין להוכחה דלא תימא

עיז משפמ נר מצוה משין כ מוש"ע אסיע סי' נדרים הלכה כג סמג לאוין רמב סוש"ע יו"ד סי"רו סעי"א

מברייתא דכיון דפלוגתא דתנאי הוא אי הויין ידים אי לא איכא למימר דתנא דברייתא סבירא ליה דהויין ידים ושמואל דייק ממחני' דלא הויין ידים דלעיל כי פרכיכן מברייתא היינו משום דהוה סבירא לן דאפילו ידים

לא הויין ידים ליכא למפרך עלה

כמי לא הוי.ואיכא מאן דאמר דבמודרני בהדיה ובמרוחקני למיקם בד' אמות דיליה והייט אסור דברייתא ושמואל אאכילה קאי לומר דלאמתסר באכילה עד שיאמר שאני אוכל לך שאני טועם לך: לימא הסבר שמואל וכו׳ אין שמואל מוקי לה למתני׳ כר׳ יהודה. כלומר אין ודאי הכי סבירא ליה לשמואל דמוקי למתני' כר' יהודה: גופו של גם הרי את מותרת לכל אדם . ולא לריך למכתב ודין דבלא ואיהו הוא דקמגרש לה דידים שאין מוכיחות הויין ידים : רבי יהודה הויין ידים שחין מוכיחות דדילמא לימא קסבר שמואל משמע ודאי

לאוקמה כרבנן והוא לא ס"ל ועוד הקשה הר"ר הגע (דף טי) דקאמר הטחב שופסי גישין לריך שיניח מקום החיש

ליבוא קסנר שמוחל ידים שאין מוכיחות לא הימך אפילו לשמואל אסור לאשתעויי היין ידים מדקאמר בהדיה ובמופרשני למעבד משא ומתן מודכני ממך שכי. ומשני אין כלומר ודאי ומוקי לה למתניתין כרבי יהודה דתק גופו של גם הרי את מוחרת לכל חדם כבי יהודה מינחי חגרת וכו' במחי קמיפלגי רבנן סברי ידים שאין מוכיחות הויין ידים ולא בעי ודין ורבי יהודה סבר לא הויין ידים מדקנפי חדם . ונח נריך נמכחכ הין ו בנתו לומר ודין דאי לא כתב ודין משמע דבהאי גיטא מגרש לה ודין בגם הוי כמגרם בדבורה בעלמה ושמר לאיה בעלמא היא וכן מוכיחות הויין ידים : דבי יהודה משמע פ' המגרש אומר ודין וכו' . דאי לא כתוב ודין דקחתר דקריא לתוכיחו' מודין ולקמו בשמעמיו בדבורא מגרש לה כדלקמן.ומדאמרינן משמע דהמוכיח הוי מלישנא דמנאי מדקאמ' מד כאן גא פלחה המם דסבירא ליה לשמואל גופיה הכי דלאו גא פיי ידים מוחה המם לפרושי מתני בלחוד אתא וכ"ת א"כ אלא גני גע דאין אדם היכי מקשינן ואמאי דחיק שמואל מנדשאשה חבירו אלמא דמנישנא דמנאי קדייק: ומוקי לה למתני' ככ' יהודה "כימא דמלישנה דמנהי קדייק: ואכואי דחיק שמוחל לחוקמה מחני' כרבי מהרלים דמועב לחוקמה דידים שחין מוכיחות לא הויין ידים והכי (דף ה:) גבי הרי את תאורקת דקאמר לימא מוכימות הויין ידים לח דחמר הכי חת מאוכסת לי אבל אי לא לי לה והיינו תימה גדול מחי פריך

פרק ראשון ידים שאין מוכיחות ולא הויין ידים דדילמא מודרני הימך דלא משתעינא לימא סבר שמואל ידים שאין מוכיחות כו'. (א) דהכא הואיל ולא אמר בהדך משמע וכו' ואפילו בדבורא כמי לא מחסר דלא ידעיכן אי ממש שאני אוכל לך אמריכן לא מוכחא מילחא דבאכילה קאמר ולא להנאה איכוין אי לדבורא איכוין ולכל חד וחד הוו להו ידים שאין מיחסר באכילה : רבי יהודה אומר ודין די יהוי ליכי וכו'. דקסבר לפו שני מה מסיר מה מי מוכיחות וכיון דעומה דעמאל משום דקסבר ידים שאין מוכיחות אי לא כתב ביה ממש ודין לאי מוכחא מילחא בהאי גישא מגרש לה במיי פיא מהאי מוכיחות וכיון דעומה דעמאל משום דקסבר ידים שאין מוכיחות אי לא כתב ביה ממש ודין לאי מוכחות אי המיחות אי המוכחות אי הייו ודים בייור בייור אי מוכחות אי הייור אייור בייור אייור מוכחות אייור אייור מוכחות מוכחות אייור מוכחות אוכחות אוכחות אייור מוכחות אוכחות אוכחות אוכחות אייור מוכחות אוכחות מוכחות אוכחות תורה אור דידים שחין מוכיחות לא הויין ידים: לימא קסבר שמואל ידים שאין מוכיחות לא

לוקמה למתכי כרבכן. לימא אמ"ג קרושין ה: מיר כ: פים דקחמר מודר חני ממך או מרוחק אני ממך לחודיה אסור באכילה ואפ"ג נטין פה. עים דלא אמר שאני אוכל לך דידים שאין מוכיחות הויין ידים כרבכן דאמרי לא לריך למיכתב בגט אלא הרי את מותרת לכל אדם : מתני' קשיתיה . אין שמאל מוקי למתני' דלא מלי לאוקמה כרבכן : ליסני שאני כל' יכודה. כלומר אוכל או שאני טועם. למה לי למימר חוכל חו סחלי טועם. לחה לי למימר לך חלא להכי קתני לך דקסבר ידים להחיר מודרני באכילה שאין מוכיחות לא הויין ידים ואי התכי ומוקי לה כר' יהודה שאני אוכל בלבד ולא האמר לך לא דמני ידים מוכיחות: שאני אוכל בלבד ולא האמר לך לא דמנוי בפ' המנכש (דם ידים מוכיחות וכי אמר נמי מודרני (ב) שיקרו באמרה הורם וכתב לה ספר כריתות ולא אמר שאני אוכל לך לא משמע דבאכילה קאמר אלא דלא מישתעינא אדם שבזה הוא כורתה "נזיר להזיר לי"י מקיש ידות נזירות לנזירות:מהנר בהדך: מקום ידום נזירות. כדאמרינן ומפרשה ממט וממיכה לכל אדם : כ' יהודה לעיל דמלהזיר נפקח ידות נזירות: שבי ומנהות נפקח ידות מירות: אומר שוד לרון לכחוד מה מירות בהפלאה. דבעינן שיפרש ודין דיהוי ליכי מנאי. לנזירות דכתיב כי יפליא (במדבר 1) אבל אי לא כתב מנאי אף ידות כמי בטיכן שיפרש לדיבורו לא מוכח שהוא מנדשה יוף יווע עני בעיכן סיפרש נדיבורו זמ נויכם סברי בלח מנחי דתי לת מפרש לת הוי כלום דידים נמי אין חדם מברש

שאין מוכיחות לח הויין ידים : חשת חבירו ובפרק דבעינן כריחות . שכורת בינו המגדש משמע דלי דבעינן כריחות . לבינה דבעינן שיפסיק לדיבורו : להוכחה דלח

לא קאמר רבי יהודה בעינן ידים מוכיחות לא קאמר רבי יהודה בעינן ידים מוכיחות לה וכלמה מנמה לה וגע לכחיה בעלמה מנות אלא גבי גמ רבעינן כריתות וליכא אבל בעלמא מי שמעתליה ורבא אמר אגא ומנייה שמנה אל האתר אפי לרבנן ע"ב לא קאמרי רבנן דלא בעינן ידים מוכיחות אלא גבי גמ זדייק ממנאי דסוי דאמרי אפי לרבנן ע"ב לא קאמרי רבנן דלא בעינן ידים מוכיחות אלא גבי גמ זדייק

(גיטין פה: קרושין ה:

ומחי דוחקי' דבמוחל לחוקומי למהכי' כרבי יהודה. ולפיכך במודרני לחודיה ליכא איסור : לוקמה כרבכן . דלא ולימא דבמודרכי לחודי' נמי אסיר כדמשמע קשיתיה . דליתני שאני אוכל גרידא וממילא מדתני לך ב"ת דסברה מתכיתיו וברייתה דלעיל הסברה ידים בחין מוכיחות כזירות בהפלחה כלומר כבאומד הריני נזיר הרי יש כאן הוכחה במורה בהוח כזיר חף ידות כמי לא כוו יד אי

ידים בחיו

דמשום דהכי ס"ל . לאו קושיא היא דאי לאו דדייק שמואל ממחני' דאחיא כר' יהודה לא שביק רבנן ועביד כר' יהודה . וה"נ מוכח בפ"ק דקדושין (דף ה:) דשמואל גופיה הכי ס"ל דאמרינן התם האומר לאשה הרי את מקודשת הרי את מאורסת הרי זו מקודשת וכן בנרושין מהקמת מנה בי דקרושן (דף ה:) דשמות גופים אם של היות מגורשת ומקשינן החם למימרא דסבר שמותו ידים שחק מישיות אותן אים שכני ישוד היות מגורשת הרי את הרי והיות בה ודילמא אהא בתענית האתר להי היות בשל בשל בשל בשל בי ישוד הרי אתר בי אתר הרי אתר בי היות מאות מניתות ולא היון ידים . ומשני הב"ע דאמר לה לי אלמא שמואל גופיה בייש לבי ודיות שאיו מוכיחות ולא היון ידים . ומשני הב"ע דאמר לה לי אלמא שמואל גופיה ברבנן ואפ"צ דהוא כא ס"ל דידים שאין מוכיחות לא הויין ידים . (ג) ואיכא לאקשויי מראמרינן בפ' כל הגט (גישין כו.) גבי מתני' דהכוהב טופסי גיטין לריך שינ ומסה להך נישנה שינית מקום האיש וכו' אמר שמואל ולריך שינית מקום הרי את מותרת לכל אדם ואילו ודין לא קאמר אלמא לשמואל לא לריך ודין משמם דשמיאל פכר וי"ל דרילמא שמואל סבירא ליה דאשילו למ"ד ידים שאין מוכיחות לא הויין ידים גבי גיטין לא לריך ודין דבלאו ודין הוי מוכיח משום דאין דידים שאין מוכיחות אדם מגרש אשת חבירו כדאמרינן לקמן בשמעתין . תרע לך דהתם בקרושין עלה דהך דקאמר שמואל האומר לאשה הרי את מקודשת ידענא דלאום צמדבר נת היין ידים והכי מוש מהכין של מגורשת והיין של של הכל בתושין . מוש של מקום בתושין ומי ומשכה בי מושמת היים של מ מושמת סגיל הקיישין וכי וכן בגרשין היי לה מגורשת וכי) שני ליה הכל בתו על של כל למנת למנת לה הרי לת מקודשת לי ואילו בי גרשין אליי ומשכה בי מושמת האילו של מנו קמת הלל מנו של מנו מנו של מנו מנו של מנו מנו של לא שני ליה מידי והוה ליה למימר בגרושין נמי דאמר לה ממני אלא ש"מ דבגרושין משום דאין אדם מגרש אשת חבירו כי לא אמר ממני נמי הוו ידים מוכיחות . וכי אמרינן התם וכן בגרושין לאו לענין לי וממני קאמר אלא למאי דאמר התם בסוף מילחיה דהיינו איני אישך אשוינהו וכדאיתא התם. א"ל י"ל דשמואל אפילו בגרושין כמי סבירא ליה דבעי דאמר ממני וכי משני התם דאמר לה לי ה"ה מוכיחות לא היין ידים בגרושין דאמר ממני אלא דנקט חדא דהיינו רישא וה"ה לסיפא והאי דלא אמר החם בגיטין ולריך שיניה מקום ודין משום דלא בעי לעיולי נפשיה החם בפלוגחא דר' יהודה ורבנן ונקט אליבא דכ"ע דלריך שיניח מקום הרי את מוחרת לכל אדם וה"ה דלר' יהודה ולשמואל אוכל בלא לך ידים שאינן מוכיחות ניהו ראיכא למימר ה"ק מודרני ממך דלא משתעילא בהדך אי אכילנא היום או עד יום פלוני ומש"ה בלות ביו דמיסוא מתחי המים של היום מל במתני לך לאשמוטי דטעמא דאמר לך הא אמר מודרני ממך שאני אוכל (לך) לא חייל נדרא כלל דהויין להו ידים שאין מוכיחות רגיע ידום משבמה דמים אם משב ולא הויין ידים: וקי"ל כשמאל דמודרני ממך לחודיה לא מתסר הלכך הא דא"ר יוםי בר' חנינא מודרני לך שניהם אשורים מודרני ממך מחד הוא לדין מירום אחר ביצוע הוא א אסור וחבירו מוחר דקאמר מודרני לך מאכילה הא סחמא לא משמע דאמר אסור דהוו להו ידים שאין מוכיחות ולא הויין ידים דקיי"ל כרבא יוסף מהאי דפנק כל דאמר הכי בסמוך וכן דעת הרמב"ן ז"ל בהלכומיו: איתמר ידים שאין מוכיחות וכו' . מקים ידות כזירות לנזירות דידות מלהזיר מפקי להו לעיל (דף ג.) : מה מירות בהפלאה וכו' . פי' דאמרינן במס' נזיר (דף לג:) דא"ר טרפון דמי שראה חבירו ואמר הריני נזיר אם זה נזיר ולא הכיר בו בחותה שעה שהיה נזיר אע"פ שנודע לאחר מכחן שהוא נזיר אין נזירות חלה עליו משום דבעידנא דקנור בעינן הפלחה וליכא ומש"ה

הוויין ידים אין שמואל מוקים לה למתני' כר'

יהודה ראמר ידים שאין מוכיחות לא הוויין

ידים דתנן *ינופו של גם הרי את מותרת

לכל אדם רבי יהודה אומר ודין דיהוי ליכי

מינאי ספר תירוכין ואיגרת שבוקין "אמאי דחיק שמואל לאוקומה למתני' כרבי

יהודה לוקמה כרבגן אע"ג דאין ירים

מוכיחות אמר רבא מתני קשיתיה אמאי

תאני שאני אוכל לך שאני מועם לך ליתני

שאני אוכל שאני פועם ש"מ יבעינן ירים

מוכיחות איתמר *ידים שאין מוכיחות אביי

אטר *) הוויין ידים ורבא אטר לא הוויין ידים

אמר רבא רבי אידי אסברה לי אמר קרא

מה נזירות בהפלאה אף ידות נזירות

בהפלאה לימא בפלוגתא דר׳ יהודה ורבנן

קמיפלגי דתנו גופו של גם הרי את מותרת

לכל אדם ר' יהודה אומר ודיןדיהוי ליכי מינאי

ספר תירוכין וגם פמורין ואיגרת שבוקין אביי

דאמר כרבנן ורבא דאמר כרבי יהודה אמר

לך אביי אנא דאמרי אפי׳ לר׳ יהודה עד כאן

נמורה: אלא גבי גםי

one who hears the mention of the Name הַשּׁוֹמֵעַ הַזְּכָּרַת הַשֵּׁם from the mouth of his friend מַפָּי חֲבֵירוֹ needs to put him in nidui צריד לנדותו and we see from here ושמע מינה that one who puts someone in nidui נידַהוּ in front of him (i.e., in front of that person) בפניו we are not matir him אַין מַתִּירִין לוֹ only in front of him אֶלַא בְּפַנֵיו and we see from here וּשְׁמֵע מִינַה there is nothing (i.e., there doesn't need to be time) אֵין between the nidui בֵּין נִידּוּי and the hafarah (the act of making it mutur) לַהֱפָרָה and it is nothing (he can be matir him immediately) וַלֹא כָּלוּם

From this story we three halachos with regard to someone who hears someone else mention the name of Hashem in vain.

- 1. He must put that person in nidui.
- 2. But he is allowed to be matir it immediately afterwards.
- The hafarah (annulment) on this nidui must be done in front of the person that was put into nidui.

Can a Person be Matir Himself? (The Halacha and the Case)

Rav Gidel said that Rav said אָמִר רַב גִּידֵל אָמֶר רַב a talmid chacham תַּלְמִיד חָכָּם can put himself in nidui מְנַדֶּה לְעַצְמוֹ and he can be mafir for himself

The Gemara asks:

⁴² When Can a Talmid Chacham Be Matir Himself?

The Ran brings the Rashba that says that even though our Gemara says that a talmid chacham can be matir himself, this is only in a case that he was not really chayiv nidui and only put himself in nidui voluntarily.

This is the case of our Gemara. The reason that he put himself in nidui was only out of the kavod he had to the yeshiva student. But in a case that a talmid chacham was really chayiv in nidui, he would not have the power to be matir it.

On this the Ran asks that if so, how could the Gemara ask that this halacha is obvious. According to the Rashba it certainly isn't, as it is only in certain cases that the tamid chacham has the right to be matir himself. And indeed, in the typical case of a talmid chacham being in nidui, the talmid chacham cannot be matir himself.

The Ran says that from the Gemara's question we see that the talmid chacham does have the ability to be matir himself under any circumstance. The Ran then brings that there are those who have a different girsa (text) of our Gemara, and in their text, the question of this halacha being obvious is left out. The Ran concludes that according to this girsa, the shita of the Rashba is understandable.

⁴³ The Halachic Ramifications of Saying 'A Prisoner Cannot Free Himself'

The Gemara said that one could have thought that a talmid chacham cannot be matir himself similar to a prisoner who cannot free himself from jail. And indeed, this expression is not just a nice thought, but it is used in halacha. The Rosh brings the Gemara in Chagigah (10a) that tells us that a talmid chacham cannot be matir his own nedarim, as a prisoner cannot free himself from his own jail. That is, the chiddush of our Gemara is that although a talmid Chacham

This is obvious (why should he not be allowed to do his פְּשִׁיטָא own hafarah)

The Gemara answers:

You could have said' (that we apply the rule that) מַהוּ דְּתֵּימָא a prisoner cannot free himself אַין חָבוּשׁ מַתִּיר עַצְמוֹ from the bais haissurim (jail) מַבִּית הָאָסוֹרִין this comes to teach us (otherwise) 43

The Gemara asks:

What is the case הֵיכִי דָּמֵי

Why would a talmid chacham put himself in nidui and at once be matir it? That is, if he plans on being matir himself, why would he put himself in nidui in the first place?

The Gemara answers:

Like this (story) בּי הָא with Mar Zutra Chasida דְּמָר זוּטְרָא חֲסִידָא When a talmid (student) of the Yeshiva would בִּי מִחַיֵּיב בַּר בִּי רַב become obligated

in nidui שַׁמְתָּא he (Mar Zutra Chasida) would first put מְשַׁמִּית נַפְשֵׁיה בְּרֵישָׁא

himself in nidui ⁴⁴ and (only) then יְהָדָר

(would) he put the yeshiva student in nidui מְשַׁמֵּת בַּר בִּי רַב and when he (Mar Zutra Chasida) would go up to his house קביתיה

he (Mar Zutra Chasida) would be matir himself שָׁרֵי לְנַבְּשֵׁיהּ and then be matir him (the tamid)⁴⁵

cannot free himself from his own nedarim but he can free himself from his own nidui.

44 Why Would He First Put Himself in Nidui?

The Rosh and Tosefos explain that he would first put himself in nidui: either to make sure that he would not forget to be matir the talmid, or it was because since he was putting a talmid of the yeshiva in nidui, this might have been considered an affront to kavod HaTorah, and as such, he would first put himself in nidui to act as a kapparah (atonement) for what he was doing.

45 Why Would He First be Matir Himself Before Being Matir the Talmid?

The Rishonim explain that when he would go up to his house, he would first be matir his nidui in order that his family members would not have to stay away from him. And then he would be matir the talmid in accordance with the expression that says שיבא הזכאי ויכפר על החייב That the one who is 'good' should come and bring a kapparah for the one who is still chayiv.

Are a Nidui's Family (wife) Assur to be Next to Him?

The Rishonim bring that the reason he would be matir his nidui before going into his house was in order that the members of his household would not have to be careful around him. The Ran points out that from here we see that when a person is in nidui, he is assur not to just the general populace but even to his own family.

Nedarim 6a

On the last daf, the Gemara wanted to say that the machlokes between Abaye and Rava if מָדַיִם שָאֵינָן מוֹכִיחוֹת are effective or not, is in reality the machlokes between Reb Yehuda and the Chachamim regarding the wording of a get.

Abaye who holds יָדִיִם שָאֵינָן מוֹכִיחוֹת are yadayim, holds like the Chachamim who say that all a get has to say is that "הֲבִי אַהְּ מְּהָרֶת לְכָל אָדְם and this is good enough, and Rava who holds that מוֹכְּיחוֹת are not yadayim holds like Reb Yehuda that the words הֵבִי אַהְּ מוּתֵּרֶת לְכָל אָדְם are not sufficient.

The Gemara then proceeded to say that in reality both Abaye and Rava could say that their shita could fit with either the Chachamim or Reb Yehuda. The Gemara left off with Rava explaining why it could be that although normally the Chachamim would agree with him that יַדִיִּם שָּאֵינָן מוֹכִיחוֹת are not effective, a get is different, as we are about to explain.

For a man does not divorce דְאֵין אָדָם מְגֶרַשׁ his friend's wife אֶת אֲשֶׁת חֲבֵירוֹ but in the world (i.e. in general) אֶבָל בְּעָלְמָא did we hear to them (that they don't need 'clear מִי שַׁמְעַתְּ לְהוּי yadayim)

Since in this case it is obvious that a person does not divorce his friend's wife, this is why this 'unclear' language suffices for the get. However, with regard to everything else, there is no reason not to say that the Chachamim also hold that you need יְדִים מוֹכְיחוֹת, (see footnote)²⁹

Does the Fact that One Must Say הֲרֵי הוּא עָלֵי Prove that מָרֵי הוּא עָלִי are Not Yadayim?

29 The Machlokes R' Yehuda and the Chachamim with Regard to What You Need to Write in a $\mbox{\rm Get}$

Our Gemara implies that the machlokes between R' Yehuda and the Rabbanan is if you need to specify that this man is divorcing this woman. The Chachamim hold that you do not have to do this as a person does not divorce his friend's wife, and R' Yehuda holds that one must specify that this man is the one divorcing this woman.

However, the Gemara in Gittin (and this is how we explained the machlokes R' Yehuda and the Chachamim previously) says that there is a different machlokes. That R' Yehuda holds that you must specify that it is this get that is affecting the divorce, because if you do not specify this, there is the possibility that the man intends on divorcing his wife with his oral declaration of divorcing her and the get will only serve as a proof that the divorce took place. And the Chachamim hold that you do not have to write this.

The Ran explains that in reality our Gemara and the Gemara in Gittin complement each other as both points are true, as R' Yehuda and the Chachamim argue in both points. R' Yehuda holds that the get must specify that it is this man, with this get, that is divorcing his wife, and the Chachamim hold both these specifications are unnecessary.

They asked from a Baraisa מֵיתִיבִּי (if one says) "This is on me" הֲרֵי הוֹא עָלֵי this is assur הַרֵי זֶה [עָלַי] אָסוּר because מִפְּנֵי this is a yad to a korban

The Gemara makes the following deduction:

It is for the reason

that he said "on me"

דְּאָמֵר עָלֵי

that he is assur

but if he did not say "on me"

no (it would not be considered a yad)

this is an 'upshlug' (disproof) of Abaye

This Baraisa tells us that unless the person adds the words "on me" to what he says, his declaration will not work. The Gemara assumes that the reason for this is because if he does not add these words, this would be considered as y דֵיִם שָּאֵינָן. If so, this disproves what Abaye said that יָדִיִם שָּאֵינָן are considered as valid yados.

The Gemara answers:

Abaye will say to you אָמַר לַדְּ אַבָּיֵי it is for the reason טעמא that he said "on me" דָּאַמֵּר עַלַי this is why it is assur הוא דָאַסור but if he (just) said) "It is" אַבָּל אָמַר הַרֵי הוּא and did not say "on me" וְלַא אַמַר עַלֵי "it is hefker" הַרֵי הוּא דְּהֶפְקֵר "it is tzeddakah" הַרֵי הוּא דְצְדַקה (he could have meant) to say קאַמַר

Can Outside Circumstances Make יַדִים שָאֵינָן מוֹכִיחוֹת into יַדִים מוֹכִיחוֹת?

The Ran brings the Rashba that asks that seemingly our Gemara's wording is not accurate. The Gemara was trying to say that with regard to Gittin one does not need יְדִיםׁ מוֹכִיחוֹת, but this is not what the Gemara says. What the Gemara says is that this is considered יְדִיםׁ מוֹכִיחוֹת. That is, since a person would not divorce his friend's wife, the intent of these words is obvious, and as such, they are considered יְדִיםׁ מוֹכִיחוֹת! If so, why is the Gemara calling them ?

'ְדִיםׁ שָאֵיםְ מוֹכִיחוֹת?

The Ran disagrees and says that the fact that it is obvious that the man is trying to divorce his own wife does not take away from the fact that the words of the get themselves (according to the Chachamim) are not clear, and they are therefore classified as בְּיַבוֹשְׁ שָּׁאֵינְן מוֹכְיחוֹת. And what Rava is saying is, that despite the fact that they are דְּיַבוֹשְׁ שָּׁאִינְן מוֹכְיחוֹת they work because of the fact that a person never divorces his friend's wife.

In other words, the machlokes the Ran and the Rashba seems to revolve around the question of if outside circumstances can make a יָדִיִם שָאֵינָן מוֹכְיחוֹת into יִשְׁיִנָן מוֹכְיחוֹת באחרונים ויש לפלפל הרבה בזה, ואכמ"ל. יָדָיִם מוֹכִיחוֹת ויש בזה אריכות באחרונים ויש לפלפל

הוספתה דחמורה פ"ג

[במוספתה היתה לחמאתי

הרי זו לאשמי ועי'

פי' הרא"ש

הרי הוא עלי כו'. כגון

שהיה ככר תונח לפניו

ו אמר באחד מן

הלפוטת: מפני שהות

הוא דהפקר קאמר.

ואפי' יד גרידא לא הוי:

והה מפני שהוה יד

זה קאי דעלי לא הוי יד

אלא גורם להרי הוא

שיכול להיות יד וכיון

דקאי אהרי הוא ואהרי

זה משמע דפשיעה ליה

דיד לקרבן הוי וליכא

לספוקי במידי אחרינא

דהמקדיש קרכן או הכי

זה לקרבן או הרי הוא

הלכך המתפים בלשון

זה לעתו נתי אקרבן

ואפ"ה קהני עלי אלמא פעמא דק א מד עלי

דאיכא הוכחה אבל בלא

הוכחה לא הוי ידאע"ג

לספוקי בתידי אחריני:

אלא אימא מעמא

בתוספות דתולין

ראין אדם מגרש את אשת חבירו אבל

בעלמא מי שמעת להו מיתיבי הרי הוא עלי

הרי זה [עלי] אסור מפני שהוא יד לקרבן

מעמא דאמר עלי הוא דאסור אבל לא אמר

עלי לא תיובתא דאביי אמר לך אביי מעמא

דאמר עלי הוא דאסור אבל אמר הרי הוא

ולא אמר עלי הרי הוא דהפקר הרי הוא

דצדקה קאמר והא מפני שהוא יד לקרבן

קרני אלא אימא מעמא דאמר עלי הוא אסור

וחבירו מותר אבל אמר הרי הוא שניהן

אסורין דדלמא הרי הוא הקדש קאמר

מיתיבי **הרי זו חמאת הרי זו אשם אע"פ

שהוא חייב חמאת ואשם לא אמר כלום הרי

זו *המאתי הרי זו אשמי "אם היה מחויב

דבריו קיימין תיובתא דאביי אמר לך אביי הא

מני ר' יהודה היא והא אכיי הוא דאמר אנא

דאמרי אפילו לרבי יהודה הדר ביה אלא

ליטא רבא דאמר כרכי יהודה אמר לך רבא

אנא דאמרי אפילו לרבנן עד כאן לא

אלא גבי גם דאין אדם מגרש את אשת

חבירו אבל בעלמא בעינן ידים מוכיחות

דלא בעיגן ירים מוכיחות

בעי

מעשה הקרבמת הלי ה סמג עשין קפו :

תוספות

דרי הוא פלי הרי זה

עלי אסור. פי"

דאין אדם מגרש את אשת חבירו . דאי כתב הרי את מותרת לכל אדם - ומש"ה אמרי' מה כזירות בהפלאה דהיינו הך הפלאה דקאמרי' אף בא א מיי' פיד מהלי ידות כזירות בהפלאה ולאו מהך הפלא' גופה קאמרי' דאי הכי קרא ל"ל ושפיר מגרש: אבל בעלמא. דאי אפשר למימר הכי בעיק ידים וכי חיסק אדעתין דעדיפי ידות נזירות מנזירות גופיה אלא הפלאה מוכיחות: אבל לא קאמר עלי לא.דהרי הוא לא משמע כלום דבעיכן ידים – אחריתי קאמרי' דשייכא בידות והייט שיהו הידות מופלאים ומפורשים

ומיהו לרבכן דפליגי התם עליה דר' טרפון ואמרי דבנזירות לא בעיא הפלאה ליכא הקישא אלא הפלאה גופא דכתיבה בנזירות לידות בלחוד אתיא דבעי הפלאה וכי מקים משום רבי טרפון נקט ליה דאש"ג דלדידיה הפלחה בידות לח כתיבח חתיח מהקישת: ורבח חמר לך כו'. ע"כ לח קאמרי רבנן לא בעינן ירים מוכיחות ככר מונח לפניו אמר חבירו. הרשב"א ז"ל שבש לשון זה דקסברי דהנך ידים בגט מוכיחות בעלמן אינן מוכיחות לפי שהלשון אינו בענתן חיק מוסחות נפי שהנשון חים מוכיח שיהא הוא מגרשה אלא שהענין והא מפני שהוא יד מוכיח מלד עלמו שהוא מגרשה משום לקרבן קחני. דמשמע דאין אדם מגרש אשת חבירו ולפיכך אע"פ שהלשון אינו מוכיח מהני ואין לשבש הספרים.ומדאמרינן הכא טעמא לאניי דאמר כו': אלא דאין אדם מגרש אשת חבירו משמע דפלוג תח דר"י ורבנן במינחי הוח מוחר. דחי חמר הרי דר' יהודה בעי מינאי ורבנן לא הוא אסור לכ"ע ולאו בעו. וקשיא דבפ' המגרש (גישין פה:) משמע דפלוגתייהו אי בעי ודין או לא

דבדבורא מגרש לה ורבכן לא חיישי להכי ולאו קשיא היא ששתי סוגיות הללו כל אחת מגלה על חברתה דבתרתי פליגי והכא מפרבינן טעמא דפלוגתייהו במינאי והתם מפרשינן טעמא דפלוגתייהו בודין . ואיכא אלא לזה ולא לכ"ע: מ"ד דכיון דפליגי רבק עליה דר' יהודה במינאי קי"ל כרבק דלא הרי זו מעאת הני זו בעיא מינאי דיחיד ורבים הלכה כרבים ואע"ג דקי"ל כרבא ידים שאין מוכיחות לא הוויין ידים הא אמרינן בסוגיין דאפילו לרבא בגט אמר הרי זו חפאם נא

לא בפיא ידים מוכיחות ואיהו הוא דאמר אפילו לרבנן הלכך מינאי לא בעיא ודין בעיא דהא בפרק המגרש איבעי לן אי בעי' ודין או לא אמר כלים משום דאין ולא איפשיטא וכיון דלרבנן דגמ' מספקא להו אית לן למנקט לחומרא דאפשר דמסתבר טטמיה דר"י בודין ממאי דמסתבר במינאי ואיכא משאת באם נדבה ולד מ"ד דכיון דבודין חיישי לדר"י אלמא מספקא לן דלמא מאי דלא בעו רבכן ודין משום דסבירא להו ידים שאין מוכיחות הויין ידים ")ואכן אמר השאמי לא אמר הייל כרבא וכיון שכן במינאי נמי איכא למימר דלטעמייהו אזלי ולאו משום דאין אדם מגרש אשת חבירו אלא משום דידים שאין מוכיחות ולא כלום דמשמע הויין ירים ואכן קי"ל כרבא דאמר לא הויין ידים הלכך בעי ודין ובעי מינאי: בויתיבי הרי הוא עלי וכו׳. טעמא דאמר עלי הוא דאבור בתתנדב משאם סלכך אבל לא אמר לא ואט"ג דבלא עלי ודאי יד מיהא הוי ומשנינן ודלמא הרי הוא הפקר קאמר. כלומר דבלא עלי אפילו יד שאיט מוכיה לא הוי לאיסור משום דיד אינו אלא בעלי דאמר ה"ז עלי ואי מסיק דבוריה ואמר הרי עלי אסור. ומקשינן והא מפני שהוא יד לקרבן קחני כלומר מי קחני שהוא יד לנדר יד לקרבן קחני דלקרבן הרי הוא בלא עלי הוי יד שכן דרך המחנדבים לומר הרי הוא קרבן ואפ"ה דוקא קרבן אסונ יש לומר בעלי ש"מ דס"ל דידים שאין מוכיחות לא הויין ידים: אלא אימא טעמא דאמר עלי וכו' אבל אמר הרי הוא שניהם אסורין. משום דכיון שאין מוכיחות הויין ידים אית לן למינקט לתומרא ודלמא הרי הוא הקדש קאמר: ביתיבי הרי זו חטאת וכו'. אנ"פ שהוא מחויב חטאת ואשם לא אמר דדעמים אקרכן וליכא כלום וכו' שאין חטאת באה נדבה: תיובתא דאביי. דהא ודאי יד שאינו מוכיח מיהא הוי דכיון דמחויב חטאת הרי זו חטאתי קאמר: ואלא לימא כקרבן אבל הכא הוף רבא דאמר כרבי יהודה. וכי היכי דהדרינן ממאי דאמרינן לעיל דאביי דאמר אפי' כר' יהודה נהדר נמי ממאי דאמרי' דרבא אפי' לרבנן:

כחטאת אלא נדבה הלכך לא אמר כלום: הדרי זו הסאתי. אם מחויב חטאת דבריו קיימין ופריך מרישא דקאמר לא אמר כלום דידים שאין מוביחות לא הויין ידים דאי הויין ידים כי אמר ה"י למפאת היה לני לאסור כאילו אמר מפאמי : הא מני ד' יהודה היא. דאמר לא הייין ידים : ליבוא רבא דאמר כרבי יהודה . כי היכי דאביי כרבנן ה"נ רבא כרבי יהודה ולא כרבנן : אבר לך רבא ה"ל אנא דאמרי אפי' לרבנן.כדאמר לעיל ופליני כבא ואביי אליבא דרבנן : עד כאן לא קאמרי רבנן כחם אלא משום דאין אדם מגרע אשח חבירו . כאן משמע דמוכיחות הוי ממינאי ובגישין משמם דהוה להוכיח שמגרשה בלא גם ותרוייהו חננהי ול"ם בחום' ממילחיה דידים שאין מוכיחות: לימא ככא דאמר כר' יהודה. דס"ד דכי היכי דהדר ביה אביי ה"ל הדר ביה רבא: משמע דלאשתו קאמר דאשת איניש דעלמא אינו מגרש ומוכחא מילחא

מוכיחות: אמר לך אביי. לעולם לא בעיכן ירים מוכיחות והכא היינו טעמא דאי לא אמר בלשון קרבן לא מיתסר דדלמא הרי הוא הפקר קאמר דמוכיחות הוא להפקר או ללדקה: והא מפני שהוא יד לקרבן קאמר. דאסור כקרבן ולא מלית אמרת (א) ללדקה או להפקר הוה משמע: אבל אמר הרי הוא. ולא אמר עלי שניהם אסורין דכיון דלא אמר עלי אלא הוא משמע דחבירו נמי אסור דה"ק הרי הוא כהקדש מה הקדש אסור אף אותו דבר כמי חסור: אע"ג דהוא מחויב חטאת ואשם לאו כלום הוא. דלא אמר עלי אלמא בעינן ידים מוכיחות: אם הוא מחויב. חטאת או אשם: דבריו קיימין. (ב) הוא דאמר חטאחי אבל לא היה מחויב חטאת איט כלום הואיל ולא אמר עלי שאם אמר הרי זו עלי חטאת אע"ג דלא היה מחויב אן הואיל ואמר עלי דבריו קיימין: הא מכי . הא ברייתא דאמרה לא אמר ולא כלום: רבי יהודה היא. דאמר בעינן ידים מוכיחות ואנא דאמרי כרבנן דאמרי לא בעינן ידים מוכיחות: והא אמר אביי אנא דאמרי אפי' לר' יהודה. דלא בעי ידים מוכיחות אלא גבי גט

אבל בעלמא לא והיכי קאמר הכא ר' יד לקרבן. פי' למתפים יהודה היא: אלא [לימא] רבא דאמר כר' יהודה. דכיון דאביי לא בקרגן: דדלמא הרי מתרן טעמא אליבא דר' יהודה לימא נמי דרבא לא מתרן טעמא אליבא דרבנן כדמחרץ לעיל (ג) וכר"י קאמר דיחידאה היא: לא לעולם רבא אפיט לרבק - כדקאמרינן ע"כ לא קאמרי רבק כו' דודאי רבנן ל ק ר בן קחני. ועל כרחיך אהרי הוא ואהרי סבירא להו בעלמא דידים שאין מוכיחות לא הוויין ידים כרבא:

*) בס"ן אימא ודלא כרבא והיינו דלא כשנויא דרבא דלעיל . דאמר עלי. דבלא עלי נמי הוי יד אלא עלי הוא דמוכח דלחברו מוחר אבל אמר הרי הוא דלמא הרי הוא הקדש קאמר ולא קאמר הרי הוא קרבן דמיירי בכבר דלא חזי לקרבן: הרי זו אשם לא אמר כלום. שאין אדם מחנדב אשם ומיירי בשפירש אשם ודאי דאילו אשם סחם בנידר ונידג הוא דתנן בשלהי כריחות פרק המביא ל"א אומר מחודב אדם אשם תלוי בכל יום והוא נקרא אשם חסידים ותנן בפ"ב דחולין (דף מא:) השוחט לשם אשם ודאי שחיפתו כשר' דלאו נידר ונידב הוא לשם אשם חלוי שחיפתו פסולה ופירושו לשם אשם סחם דהיינו אשם חלוי ורישא דכתם דוקא וסיפא לאו דוקא דאי לאו הכי קשיא דיוקא דרישא אדסיפא: אפ"פ שהוא מחוייב חפאת לא אתר כלום . ולא מליט דלשם מטאתו קאתר כיון דלא אתר לשם מטאתי אלתא בפיא ידים מוכיחות : אלא ליתא רבא דאתר כרבי יהודה. דכיון דהפתדט אביי דלא כמנאי וחזר בו מתא נתי דרבא כתנאי דמדרבי יהודם

לא אמר גבי גם דוקא רבטן נמי לאו דוקא: ומשני אפ"ג דלרבי יהודה לאו דוקא גבי גם לרבטן דוקא ולא חזר בו רבא:

דבהות הב"ח (א) רש"י ד"ה והא מסני וכו' ולא מנית המכת הוא משמע לנדקה או להפקר הס"ד: (ג) ד"ה דנכיו קיימין והוא: (ג) ד"ה אלא [לימא] רגא וכו' ולא מנית המכת הוא משמע לנדקה או להפקר הס"ד: (ג) ד"ה דנכיו קיימין והוא: (ג) ד"ה אלא [לימא] בליון השים גם׳ אם סים מחויב דכריו קיימין . עי׳ חולין מא ע"ב חד"ה וכא לא:

אלא גבי גט דאין אדם מגרש אשת כרי עלי אסור מפני שהוא יד לקרבן ואסר עליו הככר כקרבן שכך ואמר דלא דייק דרבא לא קאמר מתנדב אדם ואומר דלא ליבעו רבק .ידים מוכיחות אלא הרי שלי שעמא דאתר כינהו משום דחין חדם מגרש חשת נחביי: אמר גד חבירו. ולי אחי שפיר דודאי הידים כלומר לכך אי לא אמר

הרי עלי אסור אבל לא אמר עלי לא וקשה שלי לא הוי בכלל דהכי דעלי הוי יד מעליה אסור אבל אי לא אמר עלי יד מיהא הוי וקשה חיות מעות דחור עלי הוא דאסור וחבירו דווקה שניהם הסורין

דהרי הוא עיקר הקדי, דרבי יהודה בעי ודין דחי לח חמרינן קחמר:והא מפנישהוח יד לקרבן . כלומר חינו אלא יד בעלמא ואיע עיקר הקדש ואיט אסור חשם . בהמת חולין עוברת לפניו כי אמר חמאת ולא

כל אחד לדידים לחודים

חולין הוי ואף על גב דאמריכן לקמן ככר לפניו ואמר הרי זה אפשר לככר היותו קרבן וכתכוין לומר חטחת בנדבה ולח

נתכויו לאסור בהמה

הגהות כדריב רגשובורג א] רש"י דים דכריו קיימין הוא דאמר הטאחי וכו' הואיל ואמר שלי דכריו קיימין . ניב עיי שוית הרמיע מפאט סי' כיו וכאל על זה שהוא נגד המשנה דמגלה פ"א וכשקלים וחולין ה ע"ב דאין מטאת נידר ונידב:

The Gemara answers that the reason that the person has to say "on me" is not because זְיֵיָם שֶׁאֵינֶן מוֹכִיחוֹת are not yadayim but rather it is because the words "this is" by themselves are not considered to be yadayim at all When he says the words "this is' there is no reason to assume that he means to make a korban as opposed to saying that this is hefker or tzeddakah. Therefore, the words that he said are not considered as yadayim at all, and this is why they are ineffective. But it could very well be that this Baraisa agrees that יַדִיִּם שֶׁאֵינֶן מוֹכִיחוֹת are considered yadayim.

The Gemara asks:

But יְהָא it taught 'because it is a yad to a korban' מִפְּנֵי שָׁהוּא יָד לְקָרְבָּן קָתָנֵי

The Ran explains as follows. When the Baraisa described this declaration, it does not say that it is a yad to a neder but rather it says that it is a yad to a korban. This is because the typical way of making a korban is to say "this is a korban". Therefore, with regard to making a korban saying the words "this is" is certainly a yad, and if the Baraisa still says that one must add the words "on me", it must be that the reason that one must add these words is because the Baraisa holds that יַּדְיָם are not יַּדְיָם are not יַּדְיָם are not יַּדְיָם are not

The Gemara again tries to explain the Baraisa according to Abaye (who holds יָדִיִם שֶׁאֵינָן מוֹכִיחוֹת are yadayim).

Only אַלָא say that it is for the reason אֵימֵא טַעְמֵא that he said "on me" דָּאָמֵר עָלֵי that he is assur הוא אַסור and his friend if mutur וַחֲבֵירוֹ מוּתַּר but if he (just) says "it should be" אַבָּל אָמַר הַרֵי הוּא they are both assur שָׁנֵיהֵן אֲסוּרִין for maybe דָדַלְמָא he is saying that it is hekdesh הַרֵי הוּא הֶקְדֵּשׁ קַאָמַר

If the person doesn't say that it is assur on him, then by saying the words "it should be" will cause both him and his friend to be assur from each other. This is because it could be that the intent of this person is to say that it is hekdesh, and since hekdesh is assur to everyone, this could be his intent as well, to assur this on everyone.

The Ran explains that in hilchos nedarim we go l'chumrah (we are stringent). Therefore, since there is a possibility that this is the person's intent, we have to be concerned that perhaps it

is, and this is why both of them are going to be assur (unless he adds the words "on me").

The Gemara again asks on Abaye.

They asked from a Baraisa מיתיבי (if a person says) "This is a chatas" הַרֵי זוֹ חַטַאת (or if he says) "This is a asham" הרי זו אשם even though אף על פּי he is (presently) chayiv in a chatas שַׁהוּא חַיַּיב חַטַאת or an asham וָאָשָׁם he has not said anything לא אָמַר כִּלוּם (but) if he says "This is my chatas" הַרֵי זוֹ חַטַאתִי (or if he says) "This is my asham הַרֵי זוֹ אֲשַׁמִי if he is (presently) אָם הָיָה chayiv (to bring these korbanos) מחויב his words are valid דָבָרֵיו קַיַּימִין this is an 'upslug' (disproof) of Abaye תיובתא דאביי

The Ran explains that if a person is obligated to bring a korban chatas (or asham) and says the words "This is a chatas", at the very least this would have to be considered as יַדִיִם שָאֵינָן, and yet the Baraisa said that this does not work. If so, we see not like the shita of Abaye who holds that יַדִים שָאֵינָן are yados.

Abaye will say to you אָמַר לָדְּ אַבָּיֵי who is this (i.e. the author of the Baraisa) הָא מַנִּי it is Reb Yehuda

But on this the Gemara asks:

But Abaye יְהָא אַבָּיִי
he was the one who said "I say אָנָא דַאָמֵרי
even according to Reb Yehuda"

The Gemara answers:

He retracted from this

At first, the Gemara wanted to answer that although Abaye holds יְדִיִם שֶׁאֵינֶן מוֹכִיחוֹת are yadayim, one can still not ask from the previous Baraisa. This is because it could be that the previous Baraisa holds like the shita of Reb Yehuda that יְדִים מוֹכִיחוֹת are not yadayim and Abaye could just holds like the Chachamim that יְדִים שְאֵינֶן מוֹכִיחוֹת are yadayim.

The problem with this answer is that previously we brought that Abaye wanted to say that in reality even Reb Yehuda agrees that יָדִיִם שֶאֵינָן מוֹכִיחוֹת are yadayim and there is a specific reason with regard to a get that it has to be written in a clear manner.

הוספתה דחמורה פ"ג

[במוספתה היתה לחמאתי

הרי זו לאשמי ועי'

פי' הרא"ש

הרי הוא עלי כו'. כגון

שהיה ככר תונח לפניו

ו אמר באחד מן

הלפוטת: מפני שהות

הוא דהפקר קאמר.

ואפי' יד גרידא לא הוי:

והה מפני שהוה יד

זה קאי דעלי לא הוי יד

אלא גורם להרי הוא

שיכול להיות יד וכיון

דקאי אהרי הוא ואהרי

זה משמע דפשיעה ליה

דיד לקרבן הוי וליכא

לספוקי במידי אחרינא

דהמקדיש קרכן או הכי

זה לקרבן או הרי הוא

הלכך המתפים בלשון

זה לעתו נתי אקרבן

ואפ"ה קהני עלי אלמא פעמא דק א מד עלי

דאיכא הוכחה אבל בלא

הוכחה לא הוי ידאע"ג

לספוקי בתידי אחריני:

אלא אימא מעמא

בתוספות דתולין

ראין אדם מגרש את אשת חבירו אבל

בעלמא מי שמעת להו מיתיבי הרי הוא עלי

הרי זה [עלי] אסור מפני שהוא יד לקרבן

מעמא דאמר עלי הוא דאסור אבל לא אמר

עלי לא תיובתא דאביי אמר לך אביי מעמא

דאמר עלי הוא דאסור אבל אמר הרי הוא

ולא אמר עלי הרי הוא דהפקר הרי הוא

דצדקה קאמר והא מפני שהוא יד לקרבן

קרני אלא אימא מעמא דאמר עלי הוא אסור

וחבירו מותר אבל אמר הרי הוא שניהן

אסורין דדלמא הרי הוא הקדש קאמר

מיתיבי **הרי זו חמאת הרי זו אשם אע"פ

שהוא חייב חמאת ואשם לא אמר כלום הרי

זו *המאתי הרי זו אשמי "אם היה מחויב

דבריו קיימין תיובתא דאביי אמר לך אביי הא

מני ר' יהודה היא והא אכיי הוא דאמר אנא

דאמרי אפילו לרבי יהודה הדר ביה אלא

ליטא רבא דאמר כרכי יהודה אמר לך רבא

אנא דאמרי אפילו לרבנן עד כאן לא

אלא גבי גם דאין אדם מגרש את אשת

חבירו אבל בעלמא בעינן ידים מוכיחות

דלא בעיגן ירים מוכיחות

בעי

מעשה הקרבמת הלי ה סמג עשין קפו :

תוספות

דרי הוא פלי הרי זה

עלי אסור. פי"

דאין אדם מגרש את אשת חבירו . דאי כתב הרי את מותרת לכל אדם - ומש"ה אמרי' מה כזירות בהפלאה דהיינו הך הפלאה דקאמרי' אף בא א מיי' פיד מהלי ידות כזירות בהפלאה ולאו מהך הפלא' גופה קאמרי' דאי הכי קרא ל"ל ושפיר מגרש: אבל בעלמא. דאי אפשר למימר הכי בעיק ידים וכי חיסק אדעתין דעדיפי ידות נזירות מנזירות גופיה אלא הפלאה מוכיחות: אבל לא קאמר עלי לא.דהרי הוא לא משמע כלום דבעיכן ידים – אחריתי קאמרי' דשייכא בידות והייט שיהו הידות מופלאים ומפורשים

ומיהו לרבכן דפליגי התם עליה דר' טרפון ואמרי דבנזירות לא בעיא הפלאה ליכא הקישא אלא הפלאה גופא דכתיבה בנזירות לידות בלחוד אתיא דבעי הפלאה וכי מקים משום רבי טרפון נקט ליה דאש"ג דלדידיה הפלחה בידות לח כתיבח חתיח מהקישא: ורבא אמר לך כו'. ע"כ לא קאמרי רבנן לא בעינן ירים מוכיחות ככר מונח לפניו אמר חבירו. הרשב"א ז"ל שבש לשון זה דקסברי דהנך ידים בגט מוכיחות בעלמן אינן מוכיחות לפי שהלשון אינו בענתן חיק מוסחות נפי שהנשון חים מוכיח שיהא הוא מגרשה אלא שהענין והא מפני שהוא יד מוכיח מלד עלמו שהוא מגרשה משום לקרבן קחני. דמשמע דאין אדם מגרש אשת חבירו ולפיכך אע"פ שהלשון אינו מוכיח מהני ואין לשבש הספרים.ומדאמרינן הכא טעמא לאניי דאמר כו': אלא דאין אדם מגרש אשת חבירו משמע דפלוג תח דר"י ורבנן במינחי הוח מוחר. דחי חמר הרי דר' יהודה בעי מינאי ורבנן לא הוא אסור לכ"ע ולאו בעו. וקשיא דבפ' המגרש (גישין פה:) משמע דפלוגתייהו אי בעי ודין או לא

דבדבורא מגרש לה ורבכן לא חיישי להכי ולאו קשיא היא ששתי סוגיות הללו כל אחת מגלה על חברתה דבתרתי פליגי והכא מפרבינן טעמא דפלוגתייהו במינאי והתם מפרשינן טעמא דפלוגתייהו בודין . ואיכא אלא לזה ולא לכ"ע: מ"ד דכיון דפליגי רבק עליה דר' יהודה במינאי קי"ל כרבק דלא הרי זו מעאת הני זו בעיא מינאי דיחיד ורבים הלכה כרבים ואע"ג דקי"ל כרבא ידים שאין מוכיחות לא הוויין ידים הא אמרינן בסוגיין דאפילו לרבא בגט אמר הרי זו חפאם נא

לא בפיא ידים מוכיחות ואיהו הוא דאמר אפילו לרבנן הלכך מינאי לא בעיא ודין בעיא דהא בפרק המגרש איבעי לן אי בעי' ודין או לא אמר כלים משום דאין ולא איפשיטא וכיון דלרבנן דגמ' מספקא להו אית לן למנקט לחומרא דאפשר דמסתבר טטמיה דר"י בודין ממאי דמסתבר במינאי ואיכא משאת באם נדבה ולד מ"ד דכיון דבודין חיישי לדר"י אלמא מספקא לן דלמא מאי דלא בעו רבכן ודין משום דסבירא להו ידים שאין מוכיחות הויין ידים ")ואכן אמר השאמי לא אמר הייל כרבא וכיון שכן במינאי נמי איכא למימר דלטעמייהו אזלי ולאו משום דאין אדם מגרש אשת חבירו אלא משום דידים שאין מוכיחות ולא כלום דמשמע הויין ירים ואכן קי"ל כרבא דאמר לא הויין ידים הלכך בעי ודין ובעי מינאי: בויתיבי הרי הוא עלי וכו׳. טעמא דאמר עלי הוא דאבור בתתנדב משאם סלכך אבל לא אמר לא ואט"ג דבלא עלי ודאי יד מיהא הוי ומשנינן ודלמא הרי הוא הפקר קאמר. כלומר דבלא עלי אפילו יד שאיט מוכיה לא הוי לאיסור משום דיד אינו אלא בעלי דאמר ה"ז עלי ואי מסיק דבוריה ואמר הרי עלי אסור. ומקשינן והא מפני שהוא יד לקרבן קחני כלומר מי קחני שהוא יד לנדר יד לקרבן קחני דלקרבן הרי הוא בלא עלי הוי יד שכן דרך המחנדבים לומר הרי הוא קרבן ואפ"ה דוקא קרבן אסונ יש לומר בעלי ש"מ דס"ל דידים שאין מוכיחות לא הויין ידים: אלא אימא טעמא דאמר עלי וכו' אבל אמר הרי הוא שניהם אסורין. משום דכיון שאין מוכיחות הויין ידים אית לן למינקט לתומרא ודלמא הרי הוא הקדש קאמר: ביתיבי הרי זו חטאת וכו'. אנ"פ שהוא מחויב חטאת ואשם לא אמר דדעמים אקרכן וליכא כלום וכו' שאין חטאת באה נדבה: תיובתא דאביי. דהא ודאי יד שאינו מוכיח מיהא הוי דכיון דמחויב חטאת הרי זו חטאתי קאמר: ואלא לימא כקרבן אבל הכא הוף רבא דאמר כרבי יהודה. וכי היכי דהדרינן ממאי דאמרינן לעיל דאביי דאמר אפי' כר' יהודה נהדר נמי ממאי דאמרי' דרבא אפי' לרבנן:

כחטאת אלא נדבה הלכך לא אמר כלום: הדרי זו הסאתי. אם מחויב חטאת דבריו קיימין ופריך מרישא דקאמר לא אמר כלום דידים שאין מוביחות לא הויין ידים דאי הויין ידים כי אמר ה"י למפאת היה לני לאסור כאילו אמר מפאמי : הא מני ד' יהודה היא. דאמר לא הייין ידים : ליבוא רבא דאמר כרבי יהודה . כי היכי דאביי כרבנן ה"נ רבא כרבי יהודה ולא כרבנן : אבר לך רבא ה"ל אנא דאמרי אפי' לרבנן.כדאמר לעיל ופליני כבא ואביי אליבא דרבנן : עד כאן לא קאמרי רבנן כחם אלא משום דאין אדם מגרע אשח חבירו . כאן משמע דמוכיחות הוי ממינאי ובגישין משמם דהוה להוכיח שמגרשה בלא גם ותרוייהו חננהי ול"ם בחום' ממילחיה דידים שאין מוכיחות: לימא ככא דאמר כר' יהודה. דס"ד דכי היכי דהדר ביה אביי ה"ל הדר ביה רבא: משמע דלאשתו קאמר דאשת איניש דעלמא אינו מגרש ומוכחא מילחא

מוכיחות: אמר לך אביי. לעולם לא בעיכן ירים מוכיחות והכא היינו טעמא דאי לא אמר בלשון קרבן לא מיתסר דדלמא הרי הוא הפקר קאמר דמוכיחות הוא להפקר או ללדקה: והא מפני שהוא יד לקרבן קאמר. דאסור כקרבן ולא מלית אמרת (א) ללדקה או להפקר הוה משמע: אבל אמר הרי הוא. ולא אמר עלי שניהם אסורין דכיון דלא אמר עלי אלא הוא משמע דחבירו נמי אסור דה"ק הרי הוא כהקדש מה הקדש אסור אף אותו דבר כמי חסור: אע"ג דהוא מחויב חטאת ואשם לאו כלום הוא. דלא אמר עלי אלמא בעינן ידים מוכיחות: אם הוא מחויב. חטאת או אשם: דבריו קיימין. (ב) הוא דאמר חטאחי אבל לא היה מחויב חטאת איט כלום הואיל ולא אמר עלי שאם אמר הרי זו עלי חטאת אע"ג דלא היה מחויב אן הואיל ואמר עלי דבריו קיימין: הא מכי . הא ברייתא דאמרה לא אמר ולא כלום: רבי יהודה היא. דאמר בעינן ידים מוכיחות ואנא דאמרי כרבנן דאמרי לא בעינן ידים מוכיחות: והא אמר אביי אנא דאמרי אפי' לר' יהודה. דלא בעי ידים מוכיחות אלא גבי גט

אבל בעלמא לא והיכי קאמר הכא ר' יד לקרבן. פי' למתפים יהודה היא: אלא [לימא] רבא דאמר כר' יהודה. דכיון דאביי לא בקרגן: דדלמא הרי מתרן טעמא אליבא דר' יהודה לימא נמי דרבא לא מתרן טעמא אליבא דרבנן כדמחרץ לעיל (ג) וכר"י קאמר דיחידאה היא: לא לעולם רבא אפיט לרבק - כדקאמרינן ע"כ לא קאמרי רבק כו' דודאי רבנן ל ק ר בן קחני. ועל כרחיך אהרי הוא ואהרי סבירא להו בעלמא דידים שאין מוכיחות לא הוויין ידים כרבא:

*) בס"ן אימא ודלא כרבא והיינו דלא כשנויא דרבא דלעיל . דאמר עלי. דבלא עלי נמי הוי יד אלא עלי הוא דמוכח דלחברו מוחר אבל אמר הרי הוא דלמא הרי הוא הקדש קאמר ולא קאמר הרי הוא קרבן דמיירי בכבר דלא חזי לקרבן: הרי זו אשם לא אמר כלום. שאין אדם מחנדב אשם ומיירי בשפירש אשם ודאי דאילו אשם סחם בנידר ונידג הוא דתנן בשלהי כריחות פרק המביא ל"א אומר מחודב אדם אשם תלוי בכל יום והוא נקרא אשם חסידים ותנן בפ"ב דחולין (דף מא:) השוחט לשם אשם ודאי שחיפתו כשר' דלאו נידר ונידב הוא לשם אשם חלוי שחיפתו פסולה ופירושו לשם אשם סחם דהיינו אשם חלוי ורישא דכתם דוקא וסיפא לאו דוקא דאי לאו הכי קשיא דיוקא דרישא אדסיפא: אפ"פ שהוא מחוייב חפאת לא אתר כלום . ולא מליט דלשם מטאתו קאתר כיון דלא אתר לשם מטאתי אלתא בפיא ידים מוכיחות : אלא ליתא רבא דאתר כרבי יהודה. דכיון דהפתדט אביי דלא כמנאי וחזר בו מתא נתי דרבא כתנאי דמדרבי יהודם

לא אמר גבי גם דוקא רבטן נמי לאו דוקא: ומשני אפ"ג דלרבי יהודה לאו דוקא גבי גם לרבטן דוקא ולא חזר בו רבא:

דבהות הב"ח (א) רש"י ד"ה והא מסני וכו' ולא מנית המכת הוא משמע לנדקה או להפקר הס"ד: (ג) ד"ה דנכיו קיימין והוא: (ג) ד"ה אלא [לימא] רגא וכו' ולא מנית המכת הוא משמע לנדקה או להפקר הס"ד: (ג) ד"ה דנכיו קיימין והוא: (ג) ד"ה אלא [לימא] בליון השים גם׳ אם סים מחויב דכריו קיימין . עי׳ חולין מא ע"ב חד"ה וכא לא:

אלא גבי גט דאין אדם מגרש אשת כרי עלי אסור מפני שהוא יד לקרבן ואסר עליו הככר כקרבן שכך ואמר דלא דייק דרבא לא קאמר מתנדב אדם ואומר דלא ליבעו רבק .ידים מוכיחות אלא הרי שלי שעמא דאתר כינהו משום דחין חדם מגרש חשת נחביי: אמר גד חבירו. ולי אחי שפיר דודאי הידים כלומר לכך אי לא אמר

הרי עלי אסור אבל לא אמר עלי לא וקשה שלי לא הוי בכלל דהכי דעלי הוי יד מעליה אסור אבל אי לא אמר עלי יד מיהא הוי וקשה חיות מעות דחור עלי הוא דאסור וחבירו דווקה שניהם הסורין

דהרי הוא עיקר הקדי, דרבי יהודה בעי ודין דחי לח חמרינן קחמר:והא מפנישהוח יד לקרבן . כלומר חינו אלא יד בעלמא ואיע עיקר הקדש ואיט אסור חשם . בהמת חולין עוברת לפניו כי אמר חמאת ולא

כל אחד לדידים לחודים

חולין הוי ואף על גב דאמריכן לקמן ככר לפניו ואמר הרי זה אפשר לככר היותו קרבן וכתכוין לומר חטחת בנדבה ולח

נתכויו לאסור בהמה

הגהות כדריב רגשובורג א] רש"י דים דכריו קיימין הוא דאמר הטאחי וכו' הואיל ואמר שלי דכריו קיימין . ניב עיי שוית הרמיע מפאט סי' כיו וכאל על זה שהוא נגד המשנה דמגלה פ"א וכשקלים וחולין ה ע"ב דאין מטאת נידר ונידב:

But if so, we have lost our answer. Here we have a Baraisa that is not related to gittin and yet it still says that יָדֵיִם שֶׁאֵינָן are not yadayim.

To which the Gemara answers that Abaye retracted from what he had originally said and Abaye acknowledges that Reb Yehuda and the Chachamim argue with regard to the question if יַדִים שָאַנּעָן מוֹכִיחוֹת are yadayim are not. If so, we can say that the Baraisa is going according to Reb Yehuda and Abaye will hold like the Chachamim.

Based on this the Gemara asks:

But let us say אָלָא לֵימָא (that) Rava רָבָּא says (holds like) דְּאָמַר (exclusively) like Reb Yehuda

The Ran explains the Gemara as follows. Originally the Gemara thought to say that the machlokes Abaye and Rava with regard to say that the machlokes Abaye and Rava with regard to say that the same machlokes of Reb Yehuda and the Chachamim with regard to the wording of a get. The Gemara then brought that both Abaye and Rava give reasons why both Reb Yehuda and the Chachamim could hold like their shita. But now we are saying that Abaya is acknowledging that Reb Yehuda does not hold like his shita,

and if so, perhaps Rava will now also agree that he cannot go like the shita of the Chachamim.

But to this the Gemara says:

Rava will say to you אָמַר לָדְּ רָבָא I say (my shita) אנא דאמרי even in accordance with the Rabbanan אַפִילוּ לְרַבָּנַן (because) until here עד כַאן the Rabbanan did not say לָא קָאָמִרִי רַבָּנַן that you don't need דְּלָא בַּעִינֵן 'clear yadayim" יָדַיָם מוֹכִיחוֹת only with regard to (the wording of) a get אַלָּא גַּבֵּי גֵּט for a person does not דְאֵין אָדָם divorce his friend's wife מְגַרָשׁ אֶת אֱשֶׁת חֲבֵירוֹ but in the world (i.e. generally) אַבַל בִּעַלְמַא (they hold) that one needs בעינן 'clear yadayim" יָדַיִם מוֹכִיחוֹת

The Gemara tells us that just because Abaye is forced into saying that he is only going like one shita, Rava is not forced to do this. Rava can continue to hold that his shita that יָדיִם שֶׁאֵינְן are not yadayim is in accordance with both Reb Yehuda and the Chachamim³⁰

³⁰ Why Does the Gemara Not Just Say that Rava Did Not Change His Mind?

The point of our Gemara is to tell that Rava did not change from what he said previously that he holds that both R' Yehuda and the Chachamim can be in accordance with his shita. But why did the Gemara not just say so? Why does the Gemara have to bring the entire explanation for a second time? The

הוספתה דחמורה פ"ג

[במוספתה היתה לחמאתי

הרי זו לאשמי ועי'

פי' הרא"ש

הרי הוא עלי כו'. כגון

שהיה ככר תונח לפניו

ו אמר באחד מן

הלפוטת: מפני שהות

הוא דהפקר קאמר.

ואפי' יד גרידא לא הוי:

והה מפני שהוה יד

זה קאי דעלי לא הוי יד

אלא גורם להרי הוא

שיכול להיות יד וכיון

דקאי אהרי הוא ואהרי

זה משמע דפשיעה ליה

דיד לקרבן הוי וליכא

לספוקי במידי אחרינא

דהמקדיש קרכן או הכי

זה לקרבן או הרי הוא

הלכך המתפים בלשון

זה לעתו נתי אקרבן

ואפ"ה קהני עלי אלמא פעמא דק א מד עלי

דאיכא הוכחה אבל בלא

הוכחה לא הוי ידאע"ג

לספוקי בתידי אחריני:

אלא אימא מעמא

בתוספות דתולין

ראין אדם מגרש את אשת חבירו אבל

בעלמא מי שמעת להו מיתיבי הרי הוא עלי

הרי זה [עלי] אסור מפני שהוא יד לקרבן

מעמא דאמר עלי הוא דאסור אבל לא אמר

עלי לא תיובתא דאביי אמר לך אביי מעמא

דאמר עלי הוא דאסור אבל אמר הרי הוא

ולא אמר עלי הרי הוא דהפקר הרי הוא

דצדקה קאמר והא מפני שהוא יד לקרבן

קרני אלא אימא מעמא דאמר עלי הוא אסור

וחבירו מותר אבל אמר הרי הוא שניהן

אסורין דדלמא הרי הוא הקדש קאמר

מיתיבי **הרי זו חמאת הרי זו אשם אע"פ

שהוא חייב חמאת ואשם לא אמר כלום הרי

זו *המאתי הרי זו אשמי "אם היה מחויב

דבריו קיימין תיובתא דאביי אמר לך אביי הא

מני ר' יהודה היא והא אכיי הוא דאמר אנא

דאמרי אפילו לרבי יהודה הדר ביה אלא

ליטא רבא דאמר כרכי יהודה אמר לך רבא

אנא דאמרי אפילו לרבנן עד כאן לא

אלא גבי גם דאין אדם מגרש את אשת

חבירו אבל בעלמא בעינן ידים מוכיחות

דלא בעיגן ירים מוכיחות

בעי

מעשה הקרבמת הלי ה סמג עשין קפו :

תוספות

דרי הוא פלי הרי זה

עלי אסור. פי"

דאין אדם מגרש את אשת חבירו . דאי כתב הרי את מותרת לכל אדם - ומש"ה אמרי' מה כזירות בהפלאה דהיינו הך הפלאה דקאמרי' אף בא א מיי' פיד מהלי ידות כזירות בהפלאה ולאו מהך הפלא' גופה קאמרי' דאי הכי קרא ל"ל ושפיר מגרש: אבל בעלמא. דאי אפשר למימר הכי בעיק ידים וכי חיסק אדעתין דעדיפי ידות נזירות מנזירות גופיה אלא הפלאה מוכיחות: אבל לא קאמר עלי לא.דהרי הוא לא משמע כלום דבעיכן ידים – אחריתי קאמרי' דשייכא בידות והייט שיהו הידות מופלאים ומפורשים

ומיהו לרבכן דפליגי התם עליה דר' טרפון ואמרי דבנזירות לא בעיא הפלאה ליכא הקישא אלא הפלאה גופא דכתיבה בנזירות לידות בלחוד אתיא דבעי הפלאה וכי מקים משום רבי טרפון נקט ליה דאש"ג דלדידיה הפלחה בידות לח כתיבח חתיח מהקישא: ורבא אמר לך כו'. ע"כ לא קאמרי רבנן לא בעינן ירים מוכיחות ככר מונח לפניו אמר חבירו. הרשב"א ז"ל שבש לשון זה דקסברי דהנך ידים בגט מוכיחות בעלמן אינן מוכיחות לפי שהלשון אינו בענתן חיק מוסחות נפי שהנשון חים מוכיח שיהא הוא מגרשה אלא שהענין והא מפני שהוא יד מוכיח מלד עלמו שהוא מגרשה משום לקרבן קחני. דמשמע דאין אדם מגרש אשת חבירו ולפיכך אע"פ שהלשון אינו מוכיח מהני ואין לשבש הספרים.ומדאמרינן הכא טעמא לאניי דאמר כו': אלא דאין אדם מגרש אשת חבירו משמע דפלוג תח דר"י ורבנן במינחי הוח מוחר. דחי חמר הרי דר' יהודה בעי מינאי ורבנן לא הוא אסור לכ"ע ולאו בעו. וקשיא דבפ' המגרש (גישין פה:) משמע דפלוגתייהו אי בעי ודין או לא

דבדבורא מגרש לה ורבכן לא חיישי להכי ולאו קשיא היא ששתי סוגיות הללו כל אחת מגלה על חברתה דבתרתי פליגי והכא מפרבינן טעמא דפלוגתייהו במינאי והתם מפרשינן טעמא דפלוגתייהו בודין . ואיכא אלא לזה ולא לכ"ע: מ"ד דכיון דפליגי רבק עליה דר' יהודה במינאי קי"ל כרבק דלא הרי זו מעאת הני זו בעיא מינאי דיחיד ורבים הלכה כרבים ואע"ג דקי"ל כרבא ידים שאין מוכיחות לא הוויין ידים הא אמרינן בסוגיין דאפילו לרבא בגט אמר הרי זו חפאם נא

לא בפיא ידים מוכיחות ואיהו הוא דאמר אפילו לרבנן הלכך מינאי לא בעיא ודין בעיא דהא בפרק המגרש איבעי לן אי בעי' ודין או לא אמר כלים משום דאין ולא איפשיטא וכיון דלרבנן דגמ' מספקא להו אית לן למנקט לחומרא דאפשר דמסתבר טטמיה דר"י בודין ממאי דמסתבר במינאי ואיכא משאת באם נדבה ולד מ"ד דכיון דבודין חיישי לדר"י אלמא מספקא לן דלמא מאי דלא בעו רבכן ודין משום דסבירא להו ידים שאין מוכיחות הויין ידים ")ואכן אמר השאמי לא אמר הייל כרבא וכיון שכן במינאי נמי איכא למימר דלטעמייהו אזלי ולאו משום דאין אדם מגרש אשת חבירו אלא משום דידים שאין מוכיחות ולא כלום דמשמע הויין ירים ואכן קי"ל כרבא דאמר לא הויין ידים הלכך בעי ודין ובעי מינאי: בויתיבי הרי הוא עלי וכו׳. טעמא דאמר עלי הוא דאבור בתתנדב משאם סלכך אבל לא אמר לא ואט"ג דבלא עלי ודאי יד מיהא הוי ומשנינן ודלמא הרי הוא הפקר קאמר. כלומר דבלא עלי אפילו יד שאיט מוכיה לא הוי לאיסור משום דיד אינו אלא בעלי דאמר ה"ז עלי ואי מסיק דבוריה ואמר הרי עלי אסור. ומקשינן והא מפני שהוא יד לקרבן קחני כלומר מי קחני שהוא יד לנדר יד לקרבן קחני דלקרבן הרי הוא בלא עלי הוי יד שכן דרך המחנדבים לומר הרי הוא קרבן ואפ"ה דוקא קרבן אסונ יש לומר בעלי ש"מ דס"ל דידים שאין מוכיחות לא הויין ידים: אלא אימא טעמא דאמר עלי וכו' אבל אמר הרי הוא שניהם אסורין. משום דכיון שאין מוכיחות הויין ידים אית לן למינקט לתומרא ודלמא הרי הוא הקדש קאמר: ביתיבי הרי זו חטאת וכו'. אנ"פ שהוא מחויב חטאת ואשם לא אמר דדעמים אקרכן וליכא כלום וכו' שאין חטאת באה נדבה: תיובתא דאביי. דהא ודאי יד שאינו מוכיח מיהא הוי דכיון דמחויב חטאת הרי זו חטאתי קאמר: ואלא לימא כקרבן אבל הכא הוף רבא דאמר כרבי יהודה. וכי היכי דהדרינן ממאי דאמרינן לעיל דאביי דאמר אפי' כר' יהודה נהדר נמי ממאי דאמרי' דרבא אפי' לרבנן:

כחטאת אלא נדבה הלכך לא אמר כלום: הדרי זו הסאתי. אם מחויב חטאת דבריו קיימין ופריך מרישא דקאמר לא אמר כלום דידים שאין מוביחות לא הויין ידים דאי הויין ידים כי אמר ה"י למפאת היה לני לאסור כאילו אמר מפאמי : הא מני ד' יהודה היא. דאמר לא הייין ידים : ליבוא רבא דאמר כרבי יהודה . כי היכי דאביי כרבנן ה"נ רבא כרבי יהודה ולא כרבנן : אבר לך רבא ה"ל אנא דאמרי אפי' לרבנן.כדאמר לעיל ופליני כבא ואביי אליבא דרבנן : עד כאן לא קאמרי רבנן כחם אלא משום דאין אדם מגרע אשח חבירו . כאן משמע דמוכיחות הוי ממינאי ובגישין משמם דהוה להוכיח שמגרשה בלא גם ותרוייהו חננהי ול"ם בחום' ממילחיה דידים שאין מוכיחות: לימא ככא דאמר כר' יהודה. דס"ד דכי היכי דהדר ביה אביי ה"ל הדר ביה רבא: משמע דלאשתו קאמר דאשת איניש דעלמא אינו מגרש ומוכחא מילחא

מוכיחות: אמר לך אביי. לעולם לא בעיכן ירים מוכיחות והכא היינו טעמא דאי לא אמר בלשון קרבן לא מיתסר דדלמא הרי הוא הפקר קאמר דמוכיחות הוא להפקר או ללדקה: והא מפני שהוא יד לקרבן קאמר. דאסור כקרבן ולא מלית אמרת (א) ללדקה או להפקר הוה משמע: אבל אמר הרי הוא. ולא אמר עלי שניהם אסורין דכיון דלא אמר עלי אלא הוא משמע דחבירו נמי אסור דה"ק הרי הוא כהקדש מה הקדש אסור אף אותו דבר כמי חסור: אע"ג דהוא מחויב חטאת ואשם לאו כלום הוא. דלא אמר עלי אלמא בעינן ידים מוכיחות: אם הוא מחויב. חטאת או אשם: דבריו קיימין. (ב) הוא דאמר חטאחי אבל לא היה מחויב חטאת איט כלום הואיל ולא אמר עלי שאם אמר הרי זו עלי חטאת אע"ג דלא היה מחויב אן הואיל ואמר עלי דבריו קיימין: הא מכי . הא ברייתא דאמרה לא אמר ולא כלום: רבי יהודה היא. דאמר בעינן ידים מוכיחות ואנא דאמרי כרבנן דאמרי לא בעינן ידים מוכיחות: והא אמר אביי אנא דאמרי אפי' לר' יהודה. דלא בעי ידים מוכיחות אלא גבי גט

אבל בעלמא לא והיכי קאמר הכא ר' יד לקרבן. פי' למתפים יהודה היא: אלא [לימא] רבא דאמר כר' יהודה. דכיון דאביי לא בקרגן: דדלמא הרי מתרן טעמא אליבא דר' יהודה לימא נמי דרבא לא מתרן טעמא אליבא דרבנן כדמחרץ לעיל (ג) וכר"י קאמר דיחידאה היא: לא לעולם רבא אפיט לרבק - כדקאמרינן ע"כ לא קאמרי רבק כו' דודאי רבנן ל ק ר בן קחני. ועל כרחיך אהרי הוא ואהרי סבירא להו בעלמא דידים שאין מוכיחות לא הוויין ידים כרבא:

*) בס"ן אימא ודלא כרבא והיינו דלא כשנויא דרבא דלעיל . דאמר עלי. דבלא עלי נמי הוי יד אלא עלי הוא דמוכח דלחברו מוחר אבל אמר הרי הוא דלמא הרי הוא הקדש קאמר ולא קאמר הרי הוא קרבן דמיירי בכבר דלא חזי לקרבן: הרי זו אשם לא אמר כלום. שאין אדם מחנדב אשם ומיירי בשפירש אשם ודאי דאילו אשם סחם בנידר ונידג הוא דתנן בשלהי כריחות פרק המביא ל"א אומר מחודב אדם אשם תלוי בכל יום והוא נקרא אשם חסידים ותנן בפ"ב דחולין (דף מא:) השוחט לשם אשם ודאי שחיפתו כשר' דלאו נידר ונידב הוא לשם אשם חלוי שחיפתו פסולה ופירושו לשם אשם סחם דהיינו אשם חלוי ורישא דכתם דוקא וסיפא לאו דוקא דאי לאו הכי קשיא דיוקא דרישא אדסיפא: אפ"פ שהוא מחוייב חפאת לא אתר כלום . ולא מליט דלשם מטאתו קאתר כיון דלא אתר לשם מטאתי אלתא בפיא ידים מוכיחות : אלא ליתא רבא דאתר כרבי יהודה. דכיון דהפתדט אביי דלא כמנאי וחזר בו מתא נתי דרבא כתנאי דמדרבי יהודם

לא אמר גבי גם דוקא רבטן נמי לאו דוקא: ומשני אפ"ג דלרבי יהודה לאו דוקא גבי גם לרבטן דוקא ולא חזר בו רבא:

דבהות הב"ח (א) רש"י ד"ה והא מסני וכו' ולא מנית המכת הוא משמע לנדקה או להפקר הס"ד: (ג) ד"ה דנכיו קיימין והוא: (ג) ד"ה אלא [לימא] רגא וכו' ולא מנית המכת הוא משמע לנדקה או להפקר הס"ד: (ג) ד"ה דנכיו קיימין והוא: (ג) ד"ה אלא [לימא] בליון השים גם׳ אם סים מחויב דכריו קיימין . עי׳ חולין מא ע"ב חד"ה וכא לא:

אלא גבי גט דאין אדם מגרש אשת כרי עלי אסור מפני שהוא יד לקרבן ואסר עליו הככר כקרבן שכך ואמר דלא דייק דרבא לא קאמר מתנדב אדם ואומר דלא ליבעו רבק .ידים מוכיחות אלא הרי שלי שעמא דאתר כינהו משום דחין חדם מגרש חשת נחביי: אמר גד חבירו. ולי אחי שפיר דודאי הידים כלומר לכך אי לא אמר

הרי עלי אסור אבל לא אמר עלי לא וקשה שלי לא הוי בכלל דהכי דעלי הוי יד מעליה אסור אבל אי לא אמר עלי יד מיהא הוי וקשה חיות מעות דחור עלי הוא דאסור וחבירו דווקה שניהם הסורין

דהרי הוא עיקר הקדי, דרבי יהודה בעי ודין דחי לח חמרינן קחמר:והא מפנישהוח יד לקרבן . כלומר חינו אלא יד בעלמא ואיע עיקר הקדש ואיט אסור חשם . בהמת חולין עוברת לפניו כי אמר חמאת ולא

כל אחד לדידים לחודים

חולין הוי ואף על גב דאמריכן לקמן ככר לפניו ואמר הרי זה אפשר לככר היותו קרבן וכתכוין לומר חטחת בנדבה ולח

נתכויו לאסור בהמה

הגהות כדריב רגשובורג א] רש"י דים דכריו קיימין הוא דאמר הטאחי וכו' הואיל ואמר שלי דכריו קיימין . ניב עיי שוית הרמיע מפאט סי' כיו וכאל על זה שהוא נגד המשנה דמגלה פ"א וכשקלים וחולין ה ע"ב דאין מטאת נידר ונידב:

ילפי' מנדרים דנדרים

ל' הקדם הן שמתפים

בדברים הגדורים וקדושין כמי ל' הקדש

כלחמרי' בקדושין (דף ב:) דלהכי קרי להו

קדושין דחסר לה חכ"ע

כהקדש הלכך מהני בהו

יד כנדרים או דילמא

קדושין ונדכים חכי

מילי נינהו וחדום הוא

במדרים ולא ילפינן

מנייהו ולא הוה ילפינן

כזירות מכייהו אי לאו

הקישה: אלה כנון דאמר לה לאשה הרי

את מקודשת ואת . מי אמרי' ואת נמי אמר

לה לחברתה כו' לחו

משום דמספקא ליה אי

מוכח למימר ואת כמי

או דלמא מוכח כמי

למימר ואת חואי דאי

לקדושין הכא לא הוי יד כדאמרי' לעיל גבי

מודכני ממך כיון

לאסור הנאה אי לאסור

דבור לא הוי יד כלל

אלא ודאי פשיטא לים

דמוכח מפי למימר וחת

נמי הלכך אם יש יד

לקדושין הוי מקודבת

או דלמא אין יד

לקדושין ומפרשינן ליה ואת חואי דאם אי

אפשר לפרשו בשנין

אחר אפילו אין יד

לקדושין פ"כ מקודשת

היא ומסתברא דמיירי

כגוו שנתו לכחשונה

שתי פרומות וחייב יד

סרי קבלה הראשונה ע"י סשניה כדחמרינן

בקידושין כח' שקדש

חמש נשים ותכלה חחה

מהן ע"י כולם דחם

נתן גם לשניה פרומה

פשימה דהוי כמו וחת

מוכיחות הויין ידים.

כפ"ק דקדושין (דף

דמספקא לן אי

קא מקדש לה כדקא מפרש מי הוי יד לקידושין ומקודשת או אין יד

לקידושין וחינה מקודשת : פשיטא. כיון דאמר ואת נמי קידושין עלמן

כיכהו דבאותן קידושין דקידש לחברתה מקדש לה נמי וכה"ג לא הוי

תורה אור יד חלא קידושין גמורים נינהו: או

מי אמריכן נהי דלא אחרבו להו ידוח בהדיא גמריכן במה מליט

או ביאה: דאמר לה לאשה הרי את

מקודשת לי ונתן לה שתי פרוטות ואמר

לחברתה ואת מי אמרינן ואת נמי

אמר לה לחברתה. וכי אמרה דניחא

לה הויא מקודשת דחברתה קבלה

בשליחותה כדקי"ל בפ' החיש מקדש

(קדושין דף נב.) דאשה נעשית שליח

לחברתה ואפילו במקום שנעשית לה

לרה אבל ליכא לפרושי בנותן פרוטה

עיו בשפם גר מצוה

סיי לו שעים : מנדרים או אין יד ואפי׳ מוכיח דנדרים שאני דחמירי דאפי׳ בדבורא בעלמא חיילי משא"כ בקרושין שהן לריכין איזה מעשה כסף או שטר

כג ג ד מיי׳ פ"ב מהל׳ מתנות עניים הל' יג: בד ה מיי' שם הל' יא : ועיין ככ"מ

בב אב מיי פיד מהלי בעי רב פפא יש יד לקדושין וכו׳. אפי׳ ביד מוכיח קמיבטיא ליה יש יד לקידושין. היכא דלא מפרש ממש מקודשת לי אלא ביד דקידושין אישות הל' כ סמג עשין מה [טוש"ע אה"ע

לא ופרוטה לא דודאי משמע דכה"ג תוספות יש יד לקידושין. חימה ליכא לספוקי כלל בואת חואי ואפילו מסיכת מימי יד סמלא לומר אין יד לקידושין [קדושין] לקידושין והלה בנדרים טלמן הן: או דלמה והח חותי המר לה ידטים יד אלה מדה מקום נדרים לה לחברתה. דהע"ג דלה משמע הכי למיכום כדחמרי' לפיל ויד מוכיח הוא דואת כמי קאמר כיון וא"כ אמריט היכא דגלי דאין יד לא מהני הכך קידושין ואמרי׳ גלי היכא דלא גלי לא ואת חואי קאמר: והא מדאמר ליה גלי ועוד חדע דהא בסמוך בענין דפאה רב פפא לאביי מי סבר שמואל ידים ולדקה לא מספקא ליה שאין מוכיחות הויין ידים. גבי קדושין בפ"ק דקידושין (דף ה:) מכלל דס"ל לקרבנות וי"ל דקידושין מי כיון דחסר לם לרב פכח דים יד לקידושין דמדלח הציע כה קדש לכך מתמה אלא ביד שחיט מוכיח מכלל מספח לן דעמה ש דמוכיח פשיטא ליה דהוי יד: מגו מאי יד לקידובין כמו הקדב מיהו אכתי קשה דלפיל דס"ל אמר ליה לאביי. דנהי דרב פפא משכחן דפליגי כ' יהוד' מספקא ליה דדלמא אין יד לקדושין ורכנן בידים שחין כלל מיהא לא מלי לאקשויי עלה תוליחות בגימין ככל מיהח לח מלי נחקשוי עלה. תשתע לכ"ע ישיד דשמואל דדלמא איהו ס"ל דיש יד לגישין והשתח מהיכה אלא אקשי ליה דידיה אדידיה דאפי׳ ואפילו אם ה"ל דגימין וקידושין משום וילחה והיתה דאיתקש יליאה להוייה גם בקדובין איבעיא לן ולא איפשוע וים לומר דודחי בגיעין לא פליגי ביד דהא לשוטת גמורים כתובים בתוך הגם וגם מנרם בלפון גירופין גמורין ומה שהזכיר לעיל ידים לאו דוקא אלא כלומר פליגי כ' יהודה ורבכן מי בעינן דיבור תוכיח או לא וא"מ והא מדמה

לפיל פלזגחאדר' יהוד' ורבנן בגיפין לפלוגמא דאביי וככא דפליגי בנדרים בידים שחיו מוכיחות בידים ממש וי"ל דמ"מ מדמה שפיר כי היכי דפליני ל' יהודה ורבנו בניטין אי בשי שיהא מוכיח מחוך הגע במגרש הוא הלכך בנדרים דגלי קרא בהו ידות הוו פליגי ר' יהודה ורבנן בידים שאין מוכיחות אי מהני אי לא: או דלמא ואת חזאי קאמר לה. פי' דשמא אין יד ולכך תליכן לומר ואת חתאי קאחר חינה למה האריך כל כך הי"ל לנחר או דלומא לא וי"ל דאי לאו משום דאים ליה למימלי במילחא אחריתי ואת חואי קאמר הוה פשיטא ליה דיש יד לקידושין ול"ל דהא גבי ידוח דנדרים אש"ג דליכא למימלי במידי אחרינא אפ"ה ה"א דאין יד אי לאו דגלי קרא וט"כ האומר ככר זה עלי דהוי יד להקדש כדאמר לשיל ליכא למימלי במידי אחרינא [דאי] איכא למישלי במידי אחרינא א"כ לא שות מכני לתי"ר ידים שאין תוכיחות לא הויין ידים וגם מודכני מתך שאני אוכל לך כשאמר שניהם לשתואל [דאי] ספוייםו אמר ודאי ליכא למימלי במידי אחריכא ואפ"ה לא הוה מושיל אי לאו דגלי קרא ידוח וא"ב הוה

לים למיתר או דלמא אין יד ולכן לא מהני אף כי ליכא למיחלי במידי אחרינא לכ"ל לומר דשמא הכא כיון שאחר בפירוש לשון קדושין גמורין לאחח מן הנשים שאחר לה הרי את מקודשת לי הלכך כי אחר לתברחה בתר הכי ואח אי לא דאיכא למיחלי במידי אחרינא לומר דשמא הכי כיון שאחר ואת חאי היי משחמש לשון קידושין גמורין ולא יד לקידושין ולא דמי לידות דנדרים דמיירי שלא הוזכרה קודם לכן כלל [ובזה]

לפון קיותון גמורן נהו דה לקידופין והו דה להייב שה הדברה קידם כל כנו [בדה]
מחא יואח אחרית יש להקשות החשת הרברה לדיות דירדים דרויר שה הייון וידים] אינו מושל אלא וידים מחא יואח אחרית יש להקשות החיין ולח"ד לא הייון [ידים] אינו מושל אלא וידים מחא יואח אחרית יש להקשות החשת הרברה היידים בייון ביים אינו מושל אלא וידים אינו מושל אלא וידים מחשת הרברה היידים בייון ביים אויין מושל אלא וידים אינון מחוד שפיר היידים בייון שהיידים היידים מושל החשת הרברה והיידים של אלא וידים מחשת הרברה והיידים בייון שהיידים בייון בחוד שביר היידים היידים בייון החשת הרברה והיידים בייון מחוד הרברה של הרברה והיידים בייון מחוד הרברה של הרברה בייון מחוד הרברה של הרברה הרברה של הרברה והיידים בייון הרברה של הרברה בייון בייון ווידים הרברה של הרברה בייון בייון ווידים היידים בייון הרברה של הרברה של הרברה של הרברה של הרברה בייון בייון ווידים היידים בייון מחוד הרברה של הרברה של הרברה בייון במחל הרברה של הרברה של הרברה בייון במחל הרברה של הרברה בייון במחל בייון הרברה של הרברה בייון במחל בייון בייון בייון בייון בייון וויים בייון ב

קרה את ידי וליה לשעואל קאתר ליה לאפיי כלותר לאחד תן הדברים שם להקחפק בדברי שמואל הדיע בשל לציי שלתי קביצ בשל לפתואל בשני בל להיי של לבעואל במיא היא לובי של לבעואל במיא היא לבעות היא היא בשל לבעואל במיא היא לבעות היא להיי של היא להיי של לבעות היא להיי בנו להיי בל לבעות היא להיי של לבעות היא להיי של לבעות היא להיי של לבעות היא להיי היא להיי של לבעות היא להיא לבעות היא לה

דלמא. הא דאמר ואת לאו משום דתהוי מקודשת קאמר לה אלא הכי קאמר להואת חואי כלומר ואת פלניתא חזית דקדישנא לה: והא אמר לים רב פפא לאביי וכו'. בפ"ק דקידושין (דף ה:) בהלכה קמייתא אמר שמואל נתן לה כסף או שוה כסף ואמר לה הרי את מקודשת הרי את מאורסת וכו' ואמר ליה רב פפא לאביי למימרא דסבר שמואל ידים שאין מוכיחות הויין ידים מדאמר ליה רב פפא הכי אליבא דשמואל דידים שאין מוכיחות כו': מכלל דס"ל דיש יד לקידושין . היכא דמוכיחות: תדא מגו מאי דם"ל מספקא לן כסי מוכא לאחואל האחר לוה לאביי דהכי ספי אפיי אח"ל דיש יד לשמואל קאמר ליה לאביי . דהכי קאמר מי סבירא ליה לשמואל דיש יד לקידושין ואם תמלא לומר דיש להן יד מי בעיכן ידים מוכיחות או לא: אוגיא. שדה כדאמרים במס' [ברכות] (דף ו.) וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא כלומר כתלמים לבקעה:פאה מעלייתא היא. האי שדה אחר דאמר והא נמי: הלמוד לומר פאת שדך. כלומר כולה קרבנות יש להן יד. כדחמרינן במתני': או דלמא האי דאיתקש לכל מאחר . דקאי עליה נמי בבל תאחר כקרבן

בעי רב פפא ישיד לקידושין או לא היכי" דמי אילימא דאמר לה לאשה הרי את מקודשת לי ואמר לחבירתה ואת נמי פשימא יהיינו קירושין עצמן אלא כגון דאמר לה לאשה הרי את מקודשת לי ואמר לה לחבירתה ואת מי אמרינן ואת גמי אמר לה לחבירתה ותפסי בה קירושין לחבירתה או דלמא ואת חואי אמר לה לחבירתה ולא הפסי בה קירושין בחבירתה ומי מיבעי ליה לרב פפא והא *מראמר ליה רב פפא לאביי מי סבר שמואל ידים שאין מוכיחות הויין ידים מכלל דסבירא ליה לרב פפא דיש יד לקידושין חדא מגו מאי דסבירא ליה לשמואל אמר ליה לאביי בעי רב פפא יש יד לפאה או אין יד לפאה היכי דמי אילימא דאמר הדין אוגיא ליהוי פאה והדין נכוי ההיא פיאה מעלייתא היא כי קא מיבעיא ליה כגון דאטר והדין ולא אמר נמי מאי מכלל דכי אמר שדה כולה תיהוי פאה הויא פאה אין והתניא המנין שאם רוצה לעשות כל שדהו פאה עושה ת"ל "פאת שדך כוי אכורינן כיון יהיה שדך: כיון דחיתקם לקרכנות מה דאיתקש לקרבנות מהקרבנות יש להם יד אף פאה יש לה יד או דלמא כי איתקש לבל

תאחר הוא דאיתקש והיכא איתקש דתניא מימי דים יד, לגישין ס"ל דים יד לקידושין יד שחינו מוכיח אבל בכה"ג דאית ליה יד לא איתקש: לא הוי יד דהכי שמעינן ליה לשמואל גבי כזיר וא"ח ומאי קא מספקא ליה בקדושין מאי שנא מגיטין דלכ"ע יש יד כדמוכח סוגיין דלעיל ולא פליגי אלא ביד שאינו מוכיח י"ל דבאני גט כיון דאיכא מטשה °דהייט נתינת הגט לידה הוי טפי מיד וטיקר מוכיח מקרי משא"כ בבעיין דלחדא הוא דיהב שתי פרוטות אבל להברתה לא יהיב מידי: בעי רב פפא יש יד לפאה וכו'. כלומר אם חמלא לומר בקדושין אין יד דלא איתקש לנדרים כלל פאה דאיתקש מאי: הדין אוגיא. ערוגה וקרי לה אוגיא על שם חריץ שעושין סביבות הערוגה מלשון עוגיות לגפנים במ"ק (דף ב.): מכלל דחי אמר תהוי שדה כולה פאה הויא כולה פאה . דודאי רב פפא בכה"ג קמבעיא ליה דבההיא אוגיא קמייתא איכא שיעורא דאי לא אפי׳ אח"ל אין יד לפאה פאה מעלייתא היא דודאי כיון שהתחיל לעשות פאה כי אמר והדין לגמרה נתכוון אלא ודאי כיון דאיכא שיעור פאה בקמייתא

כמי: והא מדאמר ליה מיבעיא ליה : ת"ל פאת שדך. מדלא כחוב פאה שבשדך:או דלמא כי איתקש לבל האחר הוא דאימקש.אע"ג דקיי"ל (לקמן ז. כריחות כב:) אין היקש רב פפא לאביי תי סבר שמוחל דידים שחין למחלה שאני פאה דלא כתיבא בהדיא ומדרשא אתיא הלכך איכא למימר דאין לה יד אפי' מוכיח : ") יש יד ללדקה או אין יד ללדקה. פי' אם תמלא לומר דיש יד לפאה כיון דחמירה דבעל כרחיה חייביה רחמנא בעיקר פאה לנדקה מאי כך פירשו רבותי ולא נראה לי דהא בעיקר לדקה נמי בט"כ מחייב וכי הימא לא מחייב בכולה פאה נמי לא מחייב אלא בשעורא ולא שדה כולה לכך נראה דהני תרתי בעיי לאו בהדדי איתמר ולא כ:) גבי כח דחתר שמוחל כרי חת שייכי באם ח"ל: או דלמא מאי והדין לנפקותא בעלמא קאמר. דאע"ג דיד מוכיח הוי וכי קאמר והדין ללדקה קאמר (או) דלמא אין יד כלל מקודשת ולה המכ לי ואפיי מוכיח: או דלמא כי איהקש לבל האחר הוא דאיהקש. ולא אמרינן אין היקש למחלה דלדקה כמי לא כתיבא בהדיא ומדרשא אתיי מקודשת : מדה מנו

*) שייך לקמן דף ז.

דסבירא ליה לשמואל כו'. משרבו סברות שסובר שמואל ורב פפא אינו מסכים לשום אחת מהן קאמר ליה לאביי דשמואל סבר יש יד לקידושין וגם מוכיח לא בטיא קאמר רב פפא לדידי אפי' ביש יד מספקא לי ומיהו בהא דקאמר שמואל דלא בעיא מוכיות קשיא לי מדידיה אדידיה : או דלמא לנפסוסא. להולאות בים : מכלל דכי אמר מהוי שדה כולה פאה הויא פאה . דמשמע ליה דמיירי שלא נשאר לו שוד בשדה מדמספקא ליה ודלמא הדין לנפסוסא קאמר אלמא שלא נשאר לו שוד בשדה להולאות ביסו כ"א זה דאי נשאר לו יותר לא הוה סליון דלנפסוסא האמר כיון שנשאר לו עוד בשדה להולאתו והוי כאילו אמר ואת נמי: אוגיא. ערובה כההיא דפ"ק קמותר כיון שנמת מין כי של המוצר המיל החורה מין בתלמים כביב הפכובה וכמו אין מושין מוגיום לכפים פ"ק הדמיק (דף 1.) מנין שאם כל לפשות כל שדהו פאה שששה. אם במין היו שלא כל לפשות כל שדהו פאה שששה. אפ"א דמיק "לף בי) וכן על שות כל הדמות שכבר התחיל לקלור ואחרה חורה לא מכלה הפאה אבל אם יששה כל שדהו פאה ביושל משני לה דבקהי בירושל מין של הדמות ב"ק דפאה כל שדהו פאה ביושל משני לה דבקהי בירושל מין של הדמות המין ביה לא מכלה בירושל משני לה דבקהי בירושל מין של הדמות המין בירושל מין של המאה בירושל משני לה דבקהי בירושל היו ישל היו בירושל היו בירושל היו של היו בירושל היו ביר פד שלא קלר שבלת הראשונה לא נחחייבה שדהו בפאה משקלר שבלת הראשונה נחחייבה שדהו בפאה בקש לפשות כל שדכו פאה פושה וכיינו דקאמר חיל פאת שדך דכיון דהתחיל לקלור קרינן בטלה פאח שדך: או דלתא כי איתקש לבל תאמר הוא דאיתקש. דדוקא לבל תאמר דכתיב בקרא ולא למילי אומרי דכמה

בליון דישיים ברין דיה מינו כו', דהייט נחינת הגט לידה. קיל דלפיו מחי פרכינן מכלל דפיל לריפ יש יד והייש דמשמע דמוכוחות מהיי כרשי ההין והא החם דיהיג לה ואיכא מששה באשי ברין ביה מינו כו', דהייט נחינת מששה באשי ברי במו בגע דשקבי מוכיח:

Nedarim 6b

Are there Yados with Regard to Kiddushin?

Rava asked בְּעֵי רַב פָּפָּא is there a yad to kiddushin יֵשׁ יָד לְקִידּוּשִׁין or not rot נישׁ יָד לִקידוּשִׁין

That Ran explains that the Rav Pappa is asking with regard to all yados including יָדִיִם מוֹכִיחוֹת. That is, do we say that the same way that we find that yados work with regard to nedarim, they should work with regard to kiddushin, as well (i.e., we say that we have a ma matzinu)? Or do we say that yados only work with regard to nedarim as nedarim are more chamor (stringent) than kiddushin? Nedarim can take effect with just mere words as opposed to kiddushin that needs an action to take effect (the man must either give the woman he is trying to marry money, a shtar (marriage document), or live with her). One cannot affect a marriage with just words, and if so, perhaps yados will not work as well.

The Gemara clarifies the case of the Gemara's sofek (doubt).

What is the case הֵיכִי דָמֵי if you say אָילֵימַא that he said to a woman דאַמַר לַה לאִשַה "You are married to me" הַרֵי אַתּ מִקוּדֵשׁת לִי and he (then) said ואמר to her friend (i.e. a woman standing next to her) לַחַבֵּירִתַּה "and you also" ואת נמי it is obvious פשיטא this is הַיִינוּ kiddushin itself קידוֹשִין עַצְמַן

Since the person said the word "also", it is obvious that the intent of the word 'also' is to include the second woman in what was just said to the first woman, that is, his intent is to say that

31 How Could Yados Not Work for Kiddushin?

The Achronim ask that seemingly it is difficult to understand how our Gemara could entertain the possibility that yados do not work for kiddushin.

That is, with regard to nedarim what makes the neder is the dibbur, the person's speech. If so, we can debate what is considered 'speech' that affects a neder. But with regard to kiddushin, what makes the kiddushin is not what the man says but rather the actual 'marriage act'. As the Gemara in meseches Kiddushin tells us, if the man and woman are discussing topics related to marriage, and he then gives her a perutah (a small coin), this will cause her to be married to him, even though he did not actually say a 'marriage proclamation'!

That is, since everyone understands why he gave her this perutah that is sufficient and the marriage is effective. If so, even if the halchaha of yados was not said with regard to kiddushin, how could this make a difference if you don't need the man to say anything at all? The answer to this question is the subject of a tremendous amount of discussion in the Achronim and beyond the scope of

just like he married this first woman, he wants to marry this second one as well. Therefore, since his intent is perfectly clear from his words, his words are not considered as just yadayim but rather they are considered as an actual expression of marriage, and if so, this case can obviously not be the case of the Gemara's sofek.

The Gemara now explains what the question of the Gemara must be:

T 4 (4	
Rather (the case of our question is)	אֶלָא
for example	בְּגוֹן
that he said to a woman	דְּאָמֵר לַהּ לְאִשָּה
"You should be married to me"	הָרֵי אַתְּ מְקוּדֶּשְׁת לִי
and he (then) said to her friend	וְאָמַר לַהּ לַחֲבֶּירְתָּהּ
"and you"	וְאַתְּ
do we say	מִי אָמְרִינַן
"you also"	וְאַתְּ נָמֵי
he said to her friend	אֲמַר לַהּ לַחֲבֶּירְתָּהּ
and the kiddushin is effective	וְתָפְסִי בַּהּ קִידּוּשִׁין
for her friend (i.e. the other woman)	לַחֲבֶירְתָּהּ
or maybe	אוֹ דְּלְמָא
"and you will see"	וְאַתְּ חֲזַאי
he said to her friend	אֲמַר לַהּ לַחֲבֶּירְתַּהּ
and the kiddushin is not effective	וְלָא תָּפְסִי בָּהּ קִידּוּשִׁין
in her friend (the other woman)	בַּחֲבֶירְתַּהּ

This person married one woman and then turned to the next and said, "And you". The Gemara tells us that the words "and you" only constitute a yad, and as such, we have the question if this yad can make a kiddushin. The reason these words are considered only as a yad is because it could be that the man meant to tell her, "And you should see". That is, he is telling the other woman that she should see how he is marrying this woman but not that he actually wants to marry the other woman at this point.³²

this work. However, we bring the question here as it is an important point in understanding this Gemara.

32 To Whom Did this Man Give the Perutos?

The Ran explains that in this case he gave two perutos to the first woman and then said "You are hereby married to me" to the first woman, and then said "and you" to the second woman. And the first woman accepted one perutah for herself and one perutah for her friend as her shliach (messenger).

That is, when a person gets married to a woman, besides for his declaration of wanting to marry her, he must do one of the three acts of marriage (money, shtar (marriage document), or living with her). Therefore, if there is going to be a possibility of this person's declaration to the second person to be effective, it must be that the first woman accepted a perutah (the smallest currency) for her.

The Ran explains that it cannot be that he gave a perutah to each one of them, because if he did, then what he said to the second woman would not be considered as a yad but rather as a full declaration of kiddushin (as his act of

ילפי' מנדרים דנדרים

ל' הקדם הן שמתפים

בדברים הגדורים וקדושין כמי ל' הקדש

כלחמרי' בקדושין (דף ב:) דלהכי קרי להו

קדושין דחסר לה חכ"ע

כהקדש הלכך מהני בהו

יד כנדרים או דילמא

קדושין ונדכים חכי

מילי נינהו וחדום הוא

במדרים ולא ילפינן

מנייהו ולא הוה ילפינן

כזירות מכייהו אי לאו

הקישה: אלה כנון דאמר לה לאשה הרי

את מקודשת ואת . מי אמרי' ואת נמי אמר

לה לחברתה כו' לחו

משום דמספקא ליה אי

מוכח למימר ואת כמי

או דלמא מוכח כמי

למימר ואת חואי דאי

לקדושין הכא לא הוי יד כדאמרי' לעיל גבי

מודכני ממך כיון

לאסור הנאה אי לאסור

דבור לא הוי יד כלל

אלא ודאי פשיטא לים

דמוכח מפי למימר וחת

נמי הלכך אם יש יד

לקדושין הוי מקודבת

או דלמא אין יד

לקדושין ומפרשינן ליה ואת חואי דאם אי

אפשר לפרשו בשנין

אחר אפילו אין יד

לקדושין פ"כ מקודשת

היא ומסתברא דמיירי

כגוו שנתו לכחשונה

שתי פרומות וחייב יד

סרי קבלה הראשונה ע"י סשניה כדחמרינן

בקידושין כח' שקדש

חמש נשים ותכלה חחה

מהן ע"י כולם דחם

נתן גם לשניה פרומה

פשימה דהוי כמו וחת

מוכיחות הויין ידים.

כפ"ק דקדושין (דף

דמספקא לן אי

קא מקדש לה כדקא מפרש מי הוי יד לקידושין ומקודשת או אין יד

לקידושין וחינה מקודשת : פשיטא. כיון דאמר ואת נמי קידושין עלמן

כיכהו דבאותן קידושין דקידש לחברתה מקדש לה נמי וכה"ג לא הוי

תורה אור יד חלא קידושין גמורים נינהו: או

מי אמריכן נהי דלא אחרבו להו ידוח בהדיא גמריכן במה מליט

או ביאה: דאמר לה לאשה הרי את

מקודשת לי ונתן לה שתי פרוטות ואמר

לחברתה ואת מי אמרינן ואת נמי

אמר לה לחברתה. וכי אמרה דניחא

לה הויא מקודשת דחברתה קבלה

בשליחותה כדקי"ל בפ' החיש מקדש

(קדושין דף נב.) דאשה נעשית שליח

לחברתה ואפילו במקום שנעשית לה

לרה אבל ליכא לפרושי בנותן פרוטה

עיו בשפם גר מצוה

סיי לו שעים : מנדרים או אין יד ואפי׳ מוכיח דנדרים שאני דחמירי דאפי׳ בדבורא בעלמא חיילי משא"כ בקרושין שהן לריכין איזה מעשה כסף או שטר

כג ג ד מיי׳ פ"ב מהל׳ מתנות עניים הל' יג: בד ה מיי' שם הל' יא : ועיין ככ"מ

בב אב מיי פיד מהלי בעי רב פפא יש יד לקדושין וכו׳. אפי׳ ביד מוכיח קמיבטיא ליה יש יד לקידושין. היכא דלא מפרש ממש מקודשת לי אלא ביד דקידושין אישות הל' כ סמג עשין מה [טוש"ע אה"ע

לא ופרוטה לא דודאי משמע דכה"ג תוספות יש יד לקידושין. חימה ליכא לספוקי כלל בואת חואי ואפילו מסיכת מימי יד סמלא לומר אין יד לקידושין [קדושין] לקידושין והלה בנדרים טלמן הן: או דלמה והח חותי המר לה ידטים יד אלה מדה מקום נדרים לה לחברתה. דהע"ג דלה משמע הכי למיכום כדחמרי' לפיל ויד מוכיח הוא דואת כמי קאמר כיון וא"כ אמריט היכא דגלי דאין יד לא מהני הכך קידושין ואמרי׳ גלי היכא דלא גלי לא ואת חואי קאמר: והא מדאמר ליה גלי ועוד חדע דהא בסמוך בענין דפאה רב פפא לאביי מי סבר שמואל ידים ולדקה לא מספקא ליה שאין מוכיחות הויין ידים. גבי קדושין בפ"ק דקידושין (דף ה:) מכלל דס"ל לקרבנות וי"ל דקידושין מי כיון דחסר לם לרב פכח דים יד לקידושין דמדלח הציע כה קדש לכך מתמה אלא ביד שחיט מוכיח מכלל מספח לן דעמה ש דמוכיח פשיטא ליה דהוי יד: מגו מאי יד לקידובין כמו הקדב מיהו אכתי קשה דלפיל דס"ל אמר ליה לאביי. דנהי דרב פפא משכחן דפליגי כ' יהוד' מספקא ליה דדלמא אין יד לקדושין ורכנן בידים שחין כלל מיהא לא מלי לאקשויי עלה תוליחות בגימין ככל מיהח לח מלי נחקשוי עלה. תשתע לכ"ע ישיד דשמואל דדלמא איהו ס"ל דיש יד לגישין והשתח מהיכה אלא אקשי ליה דידיה אדידיה דאפי׳ ואפילו אם ה"ל דגימין וקידושין משום וילחה והיתה דאיתקש יליאה להוייה גם בקדובין איבעיא לן ולא איפשוע וים לומר דודחי בגיעין לא פליגי ביד דהא לשוטת גמורים כתובים בתוך הגם וגם מנרם בלפון גירופין גמורין ומה שהזכיר לעיל ידים לאו דוקא אלא כלומר פליגי כ' יהודה ורבכן מי בעינן דיבור תוכיח או לא וא"מ והא מדמה

לפיל פלזגחאדר' יהוד' ורבנן בגיפין לפלוגמא דאביי וככא דפליגי בנדרים בידים שחיו מוכיחות בידים ממש וי"ל דמ"מ מדמה שפיר כי היכי דפליני ל' יהודה ורבנו בניטין אי בשי שיהא מוכיח מחוך הגע במגרש הוא הלכך בנדרים דגלי קרא בהו ידות הוו פליגי ר' יהודה ורבנן בידים שאין מוכיחות אי מהני אי לא: או דלמא ואת חזאי קאמר לה. פי' דשמא אין יד ולכך תליכן לומר ואת חתאי קאחר חינה למה האריך כל כך הי"ל לנחר או דלומא לא וי"ל דאי לאו משום דאים ליה למימלי במילחא אחריתי ואת חואי קאמר הוה פשיטא ליה דיש יד לקידושין ול"ל דהא גבי ידוח דנדרים אש"ג דליכא למימלי במידי אחרינא אפ"ה ה"א דאין יד אי לאו דגלי קרא וט"כ האומר ככר זה עלי דהוי יד להקדש כדאמר לשיל ליכא למימלי במידי אחרינא [דאי] איכא למישלי במידי אחרינא א"כ לא שוח מכני לתי"ר ידים שאין תוכיחות לא הויין ידים וגם מודכני מתך שאני אוכל לך כשאמר שניהם לשתואל [דאי] ספוייםו אמר ודאי ליכא למימלי במידי אחריכא ואפ"ה לא הוה מושיל אי לאו דגלי קרא ידוח וא"ב הוה

לים למיתר או דלמא אין יד ולכן לא מהני אף כי ליכא למיחלי במידי אחרינא לכ"ל לומר דשמא הכא כיון שאחר בפירוש לשון קדושין גמורין לאחח מן הנשים שאחר לה הרי את מקודשת לי הלכך כי אחר לתברחה בתר הכי ואח אי לא דאיכא למיחלי במידי אחרינא לומר דשמא הכי כיון שאחר ואת חאי היי משחמש לשון קידושין גמורין ולא יד לקידושין ולא דמי לידות דנדרים דמיירי שלא הוזכרה קודם לכן כלל [ובזה]

לפון קיותון גמורן נהו דה לקידופין והו דה להייב שה הדברה קידם כל כנו [בדה]
מחא יואח אחרית יש להקשות החשת הרברה לדיות דירדים דרויר שה הייון וידים] אינו מושל אלא וידים מחא יואח אחרית יש להקשות החיין ולח"ד לא הייון [ידים] אינו מושל אלא וידים מחא יואח אחרית יש להקשות החשת הרברה היידים בייון ביים אינו מושל אלא וידים אינו מושל אלא וידים מחשת הרברה היידים בייון ביים אויין מושל אלא וידים אינון מחוד שפיר היידים בייון שהיידים היידים מושל החשת הרברה והיידים של אלא וידים מחשת הרברה והיידים בייון שהיידים בייון בחוד שביר היידים היידים בייון החשת הרברה והיידים בייון מחוד הרברה של הרברה והיידים בייון מחוד הרברה של הרברה בייון מחוד הרברה של הרברה הרברה של הרברה והיידים בייון הרברה של הרברה בייון בייון ווידים הרברה של הרברה בייון בייון ווידים היידים בייון הרברה של הרברה של הרברה של הרברה של הרברה בייון בייון ווידים היידים בייון מחוד הרברה של הרברה של הרברה בייון במחל הרברה של הרברה של הרברה בייון במחל הרברה של הרברה בייון במחל בייון הרברה של הרברה בייון במחל בייון בייון בייון בייון בייון וויים בייון ב

קרה את ידי וליה לשעואל קאתר ליה לאפיי כלותר לאחד תן הדברים שם להקחפק בדברי שמואל הדיע בשל לציי שלתי קביצ בשל לפתואל בשני בל להיי של לבעואל במיא היא לובי של לבעואל במיא היא לבעות היא היא בשל לבעואל במיא היא לבעות היא להיי של היא להיי של לבעות היא להיי בנו להיי בל לבעות היא להיי של לבעות היא להיי של לבעות היא להיי של לבעות היא להיי היא להיי של לבעות היא להיא לבעות היא לה

דלמא. הא דאמר ואת לאו משום דתהוי מקודשת קאמר לה אלא הכי קאמר להואת חואי כלומר ואת פלניתא חזית דקדישנא לה: והא אמר לים רב פפא לאביי וכו'. בפ"ק דקידושין (דף ה:) בהלכה קמייתא אמר שמואל נתן לה כסף או שוה כסף ואמר לה הרי את מקודשת הרי את מאורסת וכו' ואמר ליה רב פפא לאביי למימרא דסבר שמואל ידים שאין מוכיחות הויין ידים מדאמר ליה רב פפא הכי אליבא דשמואל דידים שאין מוכיחות כו': מכלל דס"ל דיש יד לקידושין . היכא דמוכיחות: תדא מגו מאי דם"ל מספקא לן כסי מוכא לאחואל האחר לוה לאביי דהכי ספי אפיי אח"ל דיש יד לשמואל קאמר ליה לאביי . דהכי קאמר מי סבירא ליה לשמואל דיש יד לקידושין ואם תמלא לומר דיש להן יד מי בעיכן ידים מוכיחות או לא: אוגיא. שדה כדאמרים במס' [ברכות] (דף ו.) וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא כלומר כתלמים לבקעה:פאה מעלייתא היא. האי שדה אחר דאמר והא נמי: הלמוד לומר פאת שדך. כלומר כולה קרבנות יש להן יד. כדחמרינן במתני': או דלמא האי דאיתקש לכל מאחר . דקאי עליה נמי בבל תאחר כקרבן

בעי רב פפא ישיד לקידושין או לא היכי" דמי אילימא דאמר לה לאשה הרי את מקודשת לי ואמר לחבירתה ואת נמי פשימא יהיינו קירושין עצמן אלא כגון דאמר לה לאשה הרי את מקודשת לי ואמר לה לחבירתה ואת מי אמרינן ואת גמי אמר לה לחבירתה ותפסי בה קירושין לחבירתה או דלמא ואת חואי אמר לה לחבירתה ולא הפסי בה קירושין בחבירתה ומי מיבעי ליה לרב פפא והא *מראמר ליה רב פפא לאביי מי סבר שמואל ידים שאין מוכיחות הויין ידים מכלל דסבירא ליה לרב פפא דיש יד לקידושין חדא מגו מאי דסבירא ליה לשמואל אמר ליה לאביי בעי רב פפא יש יד לפאה או אין יד לפאה היכי דמי אילימא דאמר הדין אוגיא ליהוי פאה והדין נכוי ההיא פיאה מעלייתא היא כי קא מיבעיא ליה כגון דאטר והדין ולא אמר נמי מאי מכלל דכי אמר שדה כולה תיהוי פאה הויא פאה אין והתניא המנין שאם רוצה לעשות כל שדהו פאה עושה ת"ל "פאת שדך כוי אכורינן כיון יהיה שדך: כיון דחיתקם לקרכנות מה דאיתקש לקרבנות מהקרבנות יש להם יד אף פאה יש לה יד או דלמא כי איתקש לבל

תאחר הוא דאיתקש והיכא איתקש דתניא מימי דים יד, לגישין ס"ל דים יד לקידושין יד שחינו מוכיח אבל בכה"ג דאית ליה יד לא איתקש: לא הוי יד דהכי שמעינן ליה לשמואל גבי כזיר וא"ח ומאי קא מספקא ליה בקדושין מאי שנא מגיטין דלכ"ע יש יד כדמוכח סוגיין דלעיל ולא פליגי אלא ביד שאינו מוכיח י"ל דבאני גט כיון דאיכא מטשה °דהייט נתינת הגט לידה הוי טפי מיד וטיקר מוכיח מקרי משא"כ בבעיין דלחדא הוא דיהב שתי פרוטות אבל להברתה לא יהיב מידי: בעי רב פפא יש יד לפאה וכו'. כלומר אם חמלא לומר בקדושין אין יד דלא איתקש לנדרים כלל פאה דאיתקש מאי: הדין אוגיא. ערוגה וקרי לה אוגיא על שם חריץ שעושין סביבות הערוגה מלשון עוגיות לגפנים במ"ק (דף ב.): מכלל דחי אמר תהוי שדה כולה פאה הויא כולה פאה . דודאי רב פפא בכה"ג קמבעיא ליה דבההיא אוגיא קמייתא איכא שיעורא דאי לא אפי׳ אח"ל אין יד לפאה פאה מעלייתא היא דודאי כיון שהתחיל לעשות פאה כי אמר והדין לגמרה נתכוון אלא ודאי כיון דאיכא שיעור פאה בקמייתא

כמי: והא מדאמר ליה מיבעיא ליה : ת"ל פאת שדך. מדלא כחוב פאה שבשדך:או דלמא כי איתקש לבל האחר הוא דאימקש.אע"ג דקיי"ל (לקמן ז. כריחות כב:) אין היקש רב פפא לאביי תי סבר שמוחל דידים שחין למחלה שאני פאה דלא כתיבא בהדיא ומדרשא אתיא הלכך איכא למימר דאין לה יד אפי' מוכיח : ") יש יד ללדקה או אין יד ללדקה. פי' אם תמלא לומר דיש יד לפאה כיון דחמירה דבעל כרחיה חייביה רחמנא בעיקר פאה לנדקה מאי כך פירשו רבותי ולא נראה לי דהא בעיקר לדקה נמי בט"כ מחייב וכי הימא לא מחייב בכולה פאה נמי לא מחייב אלא בשעורא ולא שדה כולה לכך נראה דהני תרתי בעיי לאו בהדדי איתמר ולא כ:) גבי כח דחתר שמוחל כרי חת שייכי באם ח"ל: או דלמא מאי והדין לנפקותא בעלמא קאמר. דאע"ג דיד מוכיח הוי וכי קאמר והדין ללדקה קאמר (או) דלמא אין יד כלל מקודשת ולה המכ לי ואפיי מוכיח: או דלמא כי איהקש לבל האחר הוא דאיהקש. ולא אמרינן אין היקש למחלה דלדקה כמי לא כתיבא בהדיא ומדרשא אתיי מקודשת : מדה מנו

*) שייך לקמן דף ז.

דסבירא ליה לשמואל כו'. משרבו סברות שסובר שמואל ורב פפא אינו מסכים לשום אחת מהן קאמר ליה לאביי דשמואל סבר יש יד לקידושין וגם מוכיח לא בטיא קאמר רב פפא לדידי אפי' ביש יד מספקא לי ומיהו בהא דקאמר שמואל דלא בעיא מוכיות קשיא לי מדידיה אדידיה : או דלמא לנפסוסא. להולאות בים : מכלל דכי אמר מהוי שדה כולה פאה הויא פאה . דמשמע ליה דמיירי שלא נשאר לו שוד בשדה מדמספקא ליה ודלמא הדין לנפסוסא קאמר אלמא שלא נשאר לו שוד בשדה להולאות ביסו כ"א זה דאי נשאר לו יותר לא הוה סליון דלנפסוסא האמר כיון שנשאר לו עוד בשדה להולאתו והוי כאילו אמר ואת נמי: אוגיא. ערובה כההיא דפ"ק קמותר כיון שנמת מין כי של המוצר המיל החורה מין בתלמים כביב הפכובה וכמו אין מושין מוגיום לכפים פ"ק הדמיק (דף 1.) מנין שאם כל לפשות כל שדהו פאה שששה. אם במין היו שלא כל לפשות כל שדהו פאה שששה. אפ"א דמיק "לף בי) וכן על שות כל הדמות שכבר התחיל לקלור ואחרה חורה לא מכלה הפאה אבל אם יששה כל שדהו פאה ביושל משני לה דבקהי בירושל מין של הדמות ב"ק דפאה כל שדהו פאה ביושל משני לה דבקהי בירושל מין של הדמות המין ביה לא מכלה בירושל משני לה דבקהי בירושל מין של הדמות המין בירושל מין של המאה בירושל משני לה דבקהי בירושל היו ישל היו בירושל היו בירושל היו של היו בירושל היו ביר פד שלא קלר שבלת הראשונה לא נחחייבה שדהו בפאה משקלר שבלת הראשונה נחחייבה שדהו בפאה בקש לפשות כל שדכו פאה פושה וכיינו דקאמר חיל פאת שדך דכיון דהתחיל לקלור קרינן בטלה פאח שדך: או דלתא כי איתקש לבל תאמר הוא דאיתקש. דדוקא לבל תאמר דכתיב בקרא ולא למילי אומרי דכמה

בליון דישיים ברין דיה מינו כו', דהייט נחינת הגט לידה. קיל דלפיו מחי פרכינן מכלל דפיל לריפ יש יד והייש דמשמע דמוכוחות מהיי כרשי ההין והא החם דיהיג לה ואיכא מששה באשי ברין ביה מינו כו', דהייט נחינת מששה באשי ברי במו בגע דשקבי מוכיח:

The Ran explains that although his words do not imply that he just wants the second woman to watch how he married the first, at the end of the day, there is this possibility. And since there is this possibility, what the man said can only be considered as a yad, although it will certainly be considered as מַנְיִם מוֹכְיחוֹת and not יָדִיִם שְאֵינֶן מוֹכְיחוֹת. And this is the question of our Gemara. With regard to kiddushin, it is good enough to just say a yad, or does he have to use a full expression of kiddushin?

The Gemara now asks:

And was it a question וּמִי מִיבּעֵי לֵיה to Rav Pappa לַרַב פַּפַא but from what Rav Pappa said וָהָא מִדָּאֲמַר לֵיהּ רַב פָּפָּא to Abaye לאבני "Does Shmuel "really" hold מי סבר שמואל that 'unclear yadayim יַדַיָם שָאֵין מוֹכִיחוֹת are yadayim?" הונין נדים this implies that Rav Pappa holds דסבירא ליה לרב פפא that there is a yad to kiddushin דְיֵשׁ יַד לְקִידוּשִׁין

The Ran explains that in meseches Kiddushin, Shmuel said that אַמִּינָן מוֹכְיחוֹת are yadayim. And on this Rav Pappa asked, "Is this really true? Did Shmuel really say that יָדִיִם שֶּאֵינָן are yadayim?" In other words, what caused Rav Pappa to be surprised is this that Shmuel said that מוֹכִיחוֹת are yadayim, but this that Shmuel holds yadayim works with regard to kiddushin did not seem to bother Rav Pappa at all. If so, we see that indeed Rav Pappa holds that yadayim work with regard to kiddushin and this leads to the Gemara's question that if so, why is he now asking if there are yados for kiddushin?

To Gemara answers:

One within מָדָא מִגּוּ in what Shmuel holds מֵאי דְּסְבִירָא לֵיהּ לִשְׁמוּאֵל he said (asked) to Abaye

Rav Pappa's question that he asked Abaye with regard to Shmuel's shita was not with regard to Rav Pappa's own shita, but

giving her the perutah would make his words perfectly clear without any room for any doubt whatsoever).

33 What is the Difference Between Gittin and Kiddushin?

Our Gemara leaves with the Rav Pappa's sofek if yados work for kiddushin or not? But what is the difference between kiddushin and gittin? Earlier on in the sugya it was clear that the Gemara's sofek if yados work for gittin was only with regard to יְדִישׁ שְׁאֵינְן מוֹכִיחוֹת, and it was obvious that יְדִיִּם מִוֹכִיחוֹת, would work. If so, why should kiddushin be different? Why would yados work for gittin and not kiddushin? The Ran answers that with regard to gittin an action was done, that is, the man gave the get to the woman. Therefore, there was no question that

it was with regard to this that Shmuel had contradicted himself with regard to this that Shmuel had contradicted himself with regard to kindushin, Ravelappa for himself was not sure. And Ravelappa in meseches Kiddushin was just coming to point out that seemingly in Shmuel's shita there is a contradiction.

Are there Yados with Regard to Peah?

Rav asked בָּעֵי רֵב פָּפָּא is there a yad ינִשׁ יָד for peah (the part of the field left for the poor) לְפֵאָה or is there no yad for peah אז אַין יָד לְפֵאָה

The Ran explains the question of the Gemara as follows. If we say that there are no yados with regard to kiddushin, is this because there is no hekesh between kiddushin and nedarim, and if so, with regard to peah for which there is a hekesh to nedarim (as will be explained shortly), there will be yados. Or perhaps even though there is a hekesh to nedarim, there are still no yados with regard to declaring one's crops as peah.

The Gemara asks:

The Gemara asks as it did before, that the words 'and this one also' should be considered more than just a yad but rather it should be considered as a full declaration of his intent, and as such, there should be no doubt as to is effectiveness (i.e., it should work even if yados don't).

The Gemara answers:

When do we have a question פִּי קָא מִיבּעְיָא לֵיה for example

'clear yados' could work together with this action. However, with regard to kiddushin no action was done. As we previously brought from the Ran, the case of our Gemara has to be that the man gave two perutos to the first woman and none to the second. If so, this is the sofek of the Gemara. Since no action is being done, perhaps more is needed and although מוֹכִיחוֹת work with regard to gittin, they do not work with regard to kiddushin.

34 The Meaning of the Word אוּגַיַא

The Ran explains that the word אוּגָיָא literally means ditch, and the reason why a row of crops is called an אוּגָיָא is because the row was surrounded by irritation ditches.

ילפי' מנדרים דנדרים

ל' הקדם הן שמתפים

בדברים הגדורים וקדושין כמי ל' הקדש

כלחמרי' בקדושין (דף ב:) דלהכי קרי להו

קדושין דחסר לה חכ"ע

כהקדש הלכך מהני בהו

יד כנדרים או דילמא

קדושין ונדכים חכי

מילי נינהו וחדום הוא

במדרים ולא ילפינן

מנייהו ולא הוה ילפינן

כזירות מכייהו אי לאו

הקישה: אלה כנון דאמר לה לאשה הרי

את מקודשת ואת . מי אמרי' ואת נמי אמר

לה לחברתה כו' לחו

משום דמספקא ליה אי

מוכח למימר ואת כמי

או דלמא מוכח כמי

למימר ואת חואי דאי

לקדושין הכא לא הוי יד כדאמרי' לעיל גבי

מודכני ממך כיון

לאסור הנאה אי לאסור

דבור לא הוי יד כלל

אלא ודאי פשיטא לים

דמוכח מפי למימר וחת

נמי הלכך אם יש יד

לקדושין הוי מקודבת

או דלמא אין יד

לקדושין ומפרשינן ליה ואת חואי דאם אי

אפשר לפרשו בשנין

אחר אפילו אין יד

לקדושין פ"כ מקודשת

היא ומסתברא דמיירי

כגוו שנתו לכחשונה

שתי פרומות וחייב יד

סרי קבלה הראשונה ע"י סשניה כדחמרינן

בקידושין כח' שקדש

חמש נשים ותכלה חחה

מהן ע"י כולם דחם

נתן גם לשניה פרומה

פשימה דהוי כמו וחת

כמי: והא מדאמר ליה

רב פפא לאביי תי סבר

שמוחל דידים שחין

מוכיחות הויין ידים.

כפ"ק דקדושין (דף

כ:) גבי כח דחתר שמוחל כרי חת

מקודשת ולה המכ לי

מקודשת : מדה מנו

דמספקא לן אי

מי אמריכן נהי דלא אחרבו להו ידוח בהדיא גמריכן במה מליט

בעלמא חיילי משא"כ בקרושין שהן לריכין איזה מעשה כסף או שטר

או ביאה: דאמר לה לאשה הרי את

מקודשת לי ונתן לה שתי פרוטות ואמר

לחברתה ואת מי אמרינן ואת נמי

אמר לה לחברתה. וכי אמרה דניחא

לה הויא מקודשת דחברתה קבלה

בשליחותה כדקי"ל בפ' החיש מקדש

גר מצוה

כג ג ד מיי׳ פ"ב מהל׳ מתנות עניים הל' יג: בד ה מיי' שם הל' יא : ועיין ככ"מ

אישות הל' כ סמג עשין מה [טוש"ע אה"ע סיי לו שעים ב שלו דחמירי האפי בדבורת מוכיח דנדרים שאני דחמירי דאפי בדבורת

> (קדושין דף נב.) דאשה נעשית שליח לחברתה ואפילו במקום שנעשית לה

לרה אבל ליכא לפרושי בנותן פרוטה לא ופרוטה לא דודאי משמע דכה"ג תוספות יש יד לקידושין. חימה ליכא לספוקי כלל בואת חואי ואפילו מסיכת מימי יד סמלא לומר אין יד לקידושין [קדושין] לקידושין והלה בנדרים טלמן הן: או דלמה והח חותי המר לה ידטים יד אלה מדה מקום נדרים לה לחברתה. דהע"ג דלה משמע הכי דאין יד לא מהני הכך קידושין ואמרי׳ ואת חואי קאמר: והא מדאמר ליה רב פפא לאביי מי סבר שמואל ידים שאין מוכיחות הויין ידים. גבי קדושין בפ"ק דקידושין (דף ה:) מכלל דס"ל דמוכיח פשיטא ליה דהוי יד: מגו מאי מספקא ליה דדלמא אין יד לקדושין כלל מיהא לא מלי לאקשויי עלה

למיכום כדחמרי' לפיל ויד מוכיח הוא דואת כמי קאמר כיון וא"כ אמריט היכא דגלי גלי היכא דלא גלי לא גלי ועוד חדע דהא בסמוך בענין דפאה ולדקה לא מספקא ליה לקרבטת וי"ל דקידושין מי כיון דחסר לה לרב פכח דים יד לקידושין דמדלח הציע כה קדש לכך מתמה אלא ביד שחיט מוכיח מכלל מספח לן דעמה ש יד לקידובין כמו הקדב מיהו אכתי קשה דלפיל דס"ל אמר ליה לאביי. דנהי דרב פפא משכחן דפליגי כ' יהוד' ורכנן בידים שחין תוליחות בגימין ככל מיהח לח מלי נחקשוי עלה. תשתע לכ"ע ישיד דשמואל דדלמא איהו ס"ל דיש יד לגישין והשתח מהיכה אלא אקשי ליה דידיה אדידיה דאפי׳ ואפילו אם ה"ל דגימין וקידושין משום וילחה והיתה דאיתקש יליאה להוייה גם בקדובין איבעיא לן ולא איפשוע וים לומר דודחי בגיעין לא פליגי ביד דהא לשוטת גמורים כתובים בתוך הגם וגם מנרם בלשון גירושין גתורין ומה שהזכיר לעיל ידים לאו דוקא אלא כלומר פליגי כ' יהודה ורבכן מי בעינן דיבור תוכיח או לא וא"מ והא מדמה לפיל פלזגחאדר' יהוד' ורבנן בגיפין לפלוגמא דאביי וככא דפליגי בנדרים בידים שחיו

מוכיחות בידים ממש וי"ל דמ"מ מדמה שפיר כי היכי דפליני ל' יהודה ורבנו בניטין אי בשי שיהא מוכיח מחוך הגע במגרש הוא הלכך בנדרים דגלי קרא בהו ידות הוו פליגי ר' יהודה ורבנן בידים שאין מוכיחות אי מהני אי לא: או דלמא ואת חזאי קאמר לה. פי' דשמא אין יד ולכך תליכן לומר ואת חתאי קאחר חינה למה האריך כל כך הי"ל לנחר או דלומא לא וי"ל דאי לאו משום דאים ליה למימלי במילחא אחריתי ואת חואי קאמר הוה פשיטא ליה דיש יד לקידושין ול"ל דהא גבי ידוח דנדרים אש"ג דליכא למימלי במידי אחרינא אפ"ה ה"א דאין יד אי לאו דגלי קרא וט"כ האומר ככר זה עלי דהוי יד להקדש כדאמר לשיל ליכא למימלי במידי אחרינא [דאי] איכא למישלי במידי אחרינא א"כ לא שוח מכני

לתי"ר ידים שאין תוכיחות לא הויין ידים וגם מודכני מתך שאני אוכל לך כשאמר שניהם לשתואל [דאי] ספוייםו אמר ודאי ליכא למימלי במידי אחריכא ואפ"ה לא הוה מושיל אי לאו דגלי קרא ידוח וא"ב הוה לים למיתר או דלמא אין יד ולכן לא מהני אף כי ליכא למיחלי במידי אחרינא לכ"ל לומר דשמא הכא כיון שאחר בפירוש לשון קדושין גמורין לאחח מן הנשים שאחר לה הרי את מקודשת לי הלכך כי אחר לתברחה בתר הכי ואח אי לא דאיכא למיחלי במידי אחרינא לומר דשמא הכי כיון שאחר ואת חאי היי משחמש לשון קידושין גמורין ולא יד לקידושין ולא דמי לידות דנדרים דמיירי שלא הוזכרה קודם לכן כלל [ובזה]

בב אב מיי פיד מהלי בעי רב פפא יש יד לקדושין וכו׳. אפי׳ ביד מוכיח קמיבטיא ליה יש יד לקידושין. היכא דלא מפרש ממש מקודשת לי אלא ביד דקידושין קא מקדש לה כדקא מפרש מי הוי יד לקידושין ומקודשת או אין יד לקידושין וחינה מקודשת: פשיטא. כיון דאמר ואת נמי קידושין עלמן כיכהו דבאותן קידושין דקידש לחברתה מקדש לה נמי וכה"ג לא הוי תורה אור יד חלא קידושין גמורים נינהו: או

דלמא. הא דאמר ואת לאו משום דתהוי מקודשת קאמר לה אלא הכי קאמר להואת חואי כלומר ואת פלניתא חזית דקדישנא לה: והא אמר לים רב פפא לאביי וכו'. בפ"ק דקידושין (דף ה:) בהלכה קמייתא אמר שמואל נתן לה כסף או שוה כסף ואמר לה הרי את מקודשת הרי את מאורסת וכו' ואמר ליה רב פפא לאביי למימרא דסבר שמואל ידים שאין מוכיחות הויין ידים מדאמר ליה רב פפא הכי אליבא דשמואל דידים שאין מוכיחות כו': מכלל דס"ל דיש יד לקידושין . היכא דמוכיחות: תדא מגו מאי דם"ל מספקא לן כסי מוכא לאחואל האחר לוה לאביי דהכי ספי אפיי אח"ל דיש יד לשמואל קאמר ליה לאביי . דהכי קאמר מי סבירא ליה לשמואל דיש יד לקידושין ואם תמלא לומר דיש להן יד מי בעיק ידים מוכיחות או לא: אוגיא. שדה כדאמרינן במס' [ברכות] (דף ו.) וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא כלומר כתלמים לבקעה:פאה מעלייתא היא. האי שדה אחר דאמר והא נמי: הלמוד לומר פאת שדך. כלומר כולה קרבנות יש להן יד. כדחמרינן במתני': או דלמא האי דאיתקש לכל מאחר . דקאי עליה נמי בבל תאחר כקרבן

בעי רב פפא ישיד לקידושין או לא היכי" דמי אילימא דאמר לה לאשה הרי את מקודשת לי ואמר לחבירתה ואת נמי פשימא יהיינו קירושין עצמן אלא כגון דאמר לה לאשה הרי את מקודשת לי ואמר לה לחבירתה ואת מי אמרינן ואת גמי אמר לה לחבירתה ותפסי בה קירושין לחבירתה או דלמא ואת חואי אמר לה לחבירתה ולא הפסי בה קירושין בחבירתה ומי מיבעי ליה לרב פפא והא *מראמר ליה רב פפא לאביי מי סבר שמואל ידים שאין מוכיחות הויין ידים מכלל דסבירא ליה לרב פפא דיש יד לקידושין חדא מגו מאי דסבירא ליה לשמואל אמר ליה לאביי בעי רב פפא יש יד לפאה או אין יד לפאה היכי דמי אילימא דאמר הדין אוגיא ליהוי פאה והדין נכוי ההיא פיאה מעלייתא היא כי קא מיבעיא ליה כגון דאטר והדין ולא אמר נמי מאי מכלל דכי אמר שדה כולה תיהוי פאה הויא פאה אין והתניא המנין שאם רוצה לעשות כל שדהו פאה עושה ת"ל "פאת שדך כוי אכורינן כיון יהיה שדך: כיון דחיתקם לקרכנות מה דאיתקש לקרבנות מהקרבנות יש להם יד אף פאה יש לה יד או דלמא כי איתקש לבל תאחר הוא דאיתקש והיכא איתקש דתניא

מימי דים יד, לגישין ס"ל דים יד לקידושין יד שחינו מוכיח אבל בכה"ג דאית ליה יד לא איתקש: לא הוי יד דהכי שמעינן ליה לשמואל גבי כזיר וא"ח ומאי קא מספקא ליה בקדושין מאי שנא מגיטין דלכ"ע יש יד כדמוכח סוגיין דלעיל ולא פליגי אלא ביד שאינו מוכיח י"ל דבאני גט כיון דאיכא מטשה °דהייט נתינת הגט לידה הוי טפי מיד וטיקר מוכיח מקרי משא"כ בבעיין דלחדא הוא דיהב שתי פרוטות אבל להברתה לא יהיב מידי: בעי רב פפא יש יד לפאה וכו'. כלומר אם חמלא לומר בקדושין אין יד דלא איתקש לנדרים כלל פאה דאיתקש מאי: הדין אוגיא. ערוגה וקרי לה אוגיא על שם חריץ שעושין סביבות הערוגה מלשון עוגיות לגפנים במ"ק (דף ב.): מכלל דחי אמר תהוי שדה כולה פאה הויא כולה פאה . דודאי רב פפא בכה"ג קמבטיא ליה דבההיא אוגיא קמייתא איכא שיטורא דאי לא אפי׳ אח"ל אין יד לפאה פאה מעלייתא היא דודאי כיון שהתחיל לעשות פאה כי אמר והדין לגמרה נתכוון אלא ודאי כיון דאיכא שיעור פאה בקמייתא מיבעיא ליה : ת"ל פאת שדך. מדלא כחוב פאה שבשדך:או דלמא כי איתקש לבל האאר הוא דאימקש.אע"ג דקיי"ל (לקמן ז. כריחות כב:) אין היקש למחלה שאני פאה דלא כתיבא בהדיא ומדרשא אתיא הלכך איכא למימר דאין לה יד אפי' מוכיח : ") יש יד ללדקה או אין יד ללדקה. פי' אם תמלא לומר דיש יד לפאה כיון דחמירה דבעל כרחיה חייביה רחמנא בעיקר פאה לנדקה מאי כך פירשו רבותי ולא נראה לי דהא בעיקר לדקה נמי בט"כ מחייב וכי הימא לא מחייב בכולה פאה נמי לא מחייב אלא בשעורא ולא שדה כולה לכך נראה דהני תרתי בעיי לאו בהדדי איתמר ולא שייכי באם ח"ל: או דלמא מאי והדין לנפקותא בעלמא קאמר. דאע"ג דיד מוכיח הוי וכי קאמר והדין לנדקה קאמר (או) דלמא אין יד כלל ואפיי מוכיח: או דלמא כי איהקש לבל האחר הוא דאיהקש. ולא אמרינן אין היקש למחלה דלדקה כמי לא כתיבא בהדיא ומדרשא אתיי *) שייך לקמן דף ז.

דסבירא ליה לשמואל כו'. משרבו סברות שסובר שמואל ורב פפא אינו מסכים לשום אחת מהן קאמר ליה לאביי דשמואל סבר יש יד לקידושין וגם מוכיח לא בטיא קאמר רב פפא לדידי אפי' ביש יד מספקא לי ומיהו בהא דקאמר שמואל דלא בעיא מוכיות קשיא לי מדידיה אדידיה : או דלמא לנפסוסא. להולאות בים : מכלל דכי אמר מהוי שדה כולה פאה הויא פאה . דמשמע ליה דמיירי שלא נשאר לו שוד בשדה מדמספקא ליה ודלמא הדין לנפסוסא קאמר אלמא שלא נשאר לו שוד בשדה להולאות ביסו כ"א זה דאי נשאר לו יותר לא הוה סליון דלנפסוסא האמר כיון שנשאר לו עוד בשדה להוצאתו והוי כאילו אמר ואת נמי: אוגיא. ערובה כההיא דפ"ק קמותר כיון שנמתי כי של היה להחניה פיי כמלה לחוגיה פיי כמלמים סביב הפכובה וכחו אין טושין טוגיים לנפנים פ"ק דמיק" (דף ג.) וכן עג שגם [דמכנים] (מענית דף כג.): מנין שאם כלם לעשות כל שדהו פאה שששה. אפ"ג דכתיב לא חכלה דמשתם שכבר החחיל לקצור ואחרה חודה לא חכלה הפאה אבל אם יששה כל שדהו פאה קודם שיחחיל לקצור לא קריע בים לא מכלה בירשלי משני לה דבנקיי בירושלתי דפ"ק דפאה כל שדהו פאה פד שלא קלר שבלת הראשונה לא נחחייבה שדהו בפאה משקלר שבלת הראשונה נחחייבה שדהו בפאה בקש לפשות כל שדכו פאה פושה וכיינו דקאמר חיל פאת שדך דכיון דהתחיל לקצור קרינן בטלה פאח שדך: או דלתא כי איתקש לבל תאמר הוא דאיתקש. דדוקא לבל תאמר דכתיב בקרא ולא למילי אומרי דכמה

לפון קיותון גמורן נהו דה לקידופין והו דה להייב שה הדברה קידם כל כנו [בדה]
מחא יואח אחרית יש להקשות החשת הרברה לדיות דירדים דרויר שה הייון וידים] אינו מושל אלא וידים מחא יואח אחרית יש להקשות החיין ולח"ד לא הייון [ידים] אינו מושל אלא וידים מחא יואח אחרית יש להקשות החשת הרברה היידים בייון ביים אינו מושל אלא וידים אינו מושל אלא וידים מחשת הרברה היידים בייון ביים אויין מושל אלא וידים אינון מחוד שפיר היידים בייון שהיידים היידים מושל החשת הרברה והיידים של אלא וידים מחשת הרברה והיידים בייון שהיידים בייון בחוד שביר היידים היידים בייון החשת הרברה והיידים בייון מחוד הרברה של הרברה והיידים בייון מחוד הרברה של הרברה בייון מחוד הרברה של הרברה הרברה של הרברה והיידים בייון הרברה של הרברה בייון בייון ווידים הרברה של הרברה בייון בייון ווידים היידים בייון הרברה של הרברה של הרברה של הרברה של הרברה בייון בייון ווידים היידים בייון מחוד הרברה של הרברה של הרברה בייון במחל הרברה של הרברה של הרברה בייון במחל הרברה של הרברה בייון במחל בייון הרברה של הרברה בייון במחל בייון בייון בייון בייון בייון וויים בייון ב קרה את ידי וליה לשעואל קאתר ליה לאפיי כלותר לאחד תן הדברים שם להקחפק בדברי שמואל הדיע בשל לציי שלתי קביצ בשל לפתואל בשני בל להיי של לבעואל במיא היא לובי של לבעואל במיא היא לבעות היא היא בשל לבעואל במיא היא לבעות היא להיי של היא להיי של לבעות היא להיי בנו להיי בל לבעות היא להיי של לבעות היא להיי של לבעות היא להיי של לבעות היא להיי היא להיי של לבעות היא להיא לבעות היא לה

that he said "and this one" דְּאָמֵר וְהָדֵין and he did not say "also" יְלָא אָמֵר נָמֵי what is the halacha

Can One Make an Entire Field Peah?

Before the Gemara answers its question with regard to peah having yados or not, the Gemara points out that from the question itself we can learn the following halacha.

(Does this) imply מְּכְּלֶל that when he says דְּכִי אָמֵר that the whole field שְׁדָה בּוּלָה should be peah it is peah

The Gemara says that from the Gemara's question if yados work with regard to peah or not, we see that one is able to make his entire field peah. The Ran (מייפ הקרן אורה) explains that connection between the Gemara's question with regard to yados and this halacha as follows.

The Ran explains that the Gemara understood that it must be that the first peah that the person designated was large enough to be the entire amount of peah that is required for this field, because if not, our Gemara would not have a question. If the person's first declaration of peah did not cover the entire amount of peah for this field, then his second declaration (i.e., when he said 'and this one') would definitely work.

This would be because it would be obvious to all that his intent with his second declaration is to make this second row peah, because if not, he has still not fulfilled his obligation to take peah. Therefore, even if yados would not work, this declaration would. Therefore, if the Gemara has a question, it must be that the person had already separated enough for the amount needed for peah.

And yet, this person now wants to take more. And the Gemara tells us that if yados work with regard to peah, it would work in this case. That is, he would be able to take peah even though no more peah is needed. And if so, the same way he can take a little 'unnecessary' peah, there should be no reason why he can't make the entire field into peah.

35 How Can We Make a Hekesh Halfway?

The Gemara answers:

Yes (it is true)	אָין
as we learned in a Baraisa	וְהָתַנְיָא
how do we know	בִּנַבִּיִן
that if a person wants to make	שָׁאִם רוֹצֶה לַעֲשׁוֹת
his entire field peah	כָּל שָׂדֵהוּ פֵּאָה
he can make	עוֹשֶׂה
'the posuk comes to teach'	תַּלְמוּד לוֹמֵר
"The peah of your field"	פְאַת שְׂדְדָּ פְאַת שְׂדְדָּ
The December 41 41 - 41 - 41	J

The Ran explains that the posuk does not say פַּאָה שֶּבְּשֶׁדְּדּ which would mean the peah in your field, but rather the posuk says פָּאַת שָּׂדְדּ, the peah of your field, which could mean the peah that is your field, that is, you can have a situation in which the peah and your field is the same thing, i.e., the entire field is peah.

The Gemara now returns to its question if there are yados with regard to peah.

Do we say	מִי אָמְרִינֵן
since	בַּיוָן
'there is a hekesh'	דְאִיתַקָּשׁ
to korbanos	לְקָרְבְּנוֹת
(we therefore say) just like korbanos	מָה קְרְבָּנוֹת
have a yad	יֵשׁ לָהֶם יָד
so too peah has a yad	אַף פֵּאָה יֵשׁ לָהּ יָד
or maybe	אוֹ דְּלְמָא
when is there a hekesh	כָּי אִיתַּקָּשׁ
to (the lav) of 'bal t'acher	' לְבַל תְּאַחֵר
there is a hekesh	הוא דְאִיתַּקַשׁ

The Gemara tells us that there is a hekesh between korbanos and peah, and as such, we have our question. Do we say that the hekesh compares the halachos between them even with regard to yados, or is the hekesh only relevant for the halacha of 'bal t'acher' (i.e., the same way you cannot delay in bring korbanos, you cannot delay in fulfilling your declaration to take peah)?³⁵

The Gemara told us that there is a hekesh between nedarim and peah, the Gemara will now tell us where that hekesh is.

And where is the hekesh	והיכא איתקש
ATIO WHELE IS THE HEKESH	ווזיכא איונטש

The Gemara answers:

As we learned in a Baraisa

we can say that the hekesh is only with regard to 'bal t'acher and not with regard to yados (the Gemara will explain why the hekesh teaches us the halacha of bal 't'acher and not of yados).

The Ran explains that although normally we do not say a hekesh halfway, that is, a hekesh will not teach us that two things are similar with regard to only some halachos and not others, with regard to peah is different. Even in the hekesh, it does not mention peah explicitly (as we will see shortly) and therefore

Nedarim 7a

The last daf ended off with the Gemara bringing a hekesh between nedarim and peah. Our daf continues with explaining this hekesh.

The posuk in the parsha of nedarim (Devarim 23:22) says כָּי־ The posuk in the parsha of nedarim (Devarim 23:22) says כָּי־ תָּאָהָ דְּ לָא הָאָקוּ דְּ וְהָיָה (חִייִּה אֲלֹקֶידְּ לֹא הָאָבְּרְ לְּשִׁלְמוֹ כִּי־דָרשׁ יִדְרְשְׁנּוּ הִי אֱלֹקֶידְּ מִעְמָּדְּ וְהָיָה "When you make a neder to Hashem your G-d, do not delay in paying it for Hashem your G-d will demand it from you, and it will be in you an avayra (sin)".

The Gemara in meseches Rosh Hashana (5b) darshins (expounds upon) each word of this posuk to refer to a different halacha. Our Gemara will just bring the drasha that is relevant to us.

(The posuk says) "From you"	בֵעמָדָּ
this (refers to)	זָה
וּפַאָּה	לֶקֶט שִׁכְּחָה
leket, shichchah, and peah	

The Rosh explains that when the posuk uses the word מֵעמָן this refers to the gifts that you give to the aniyim. This is seen from the posuk in Shemos (22:24) says אֶת הֶעָנִי עִמָּן "And the poor person that is with you". That is, although the posuk is referring to nedarim, this word tells us that it is also referring to the chiyuv to give peah.

And we now have the Gemara's question; is the hekesh from peah to nedarim only with regard to the actual subject of the posuk, i.e., with regard to the lav of 'bal t'acher', or is it in relation to the halacha of yados as well?

Are There Yados with Regard to Tzeddakah?

The Gemara does not answer its question with regard to yados and peah and continues to ask with regard to other halachos.

Are there 'yados'	יֵשׁ יָ ~~ד~~
with regard to tzeddakah	לִצְדָקָה

³⁶ Understanding the Difference Between Peah and Tzeddakah with Regard to Yados?

or are there no	אוֹ אֵין
'yados' with regard to tzeddakah'	יָד לִצְדָקָה³ ⁶
what are dealing with	הֵיכִי דָמֵי
if you say	אָילֵימָא
(the case is) that he said	דְּאָמַר
"This zuz (a type of coin)	הָדֵין זוּזָא
should be for tzeddakah	לִצְדָקָה
and this one also"	וְהָדֵיו נָמֵי
this is actual tzedakah	הָהוּא צְדָקָה עַצְמָהּ הִיא

This is the same question that we asked previously. That if the person says, "this one also", this is not to be considered as just a yad but rather it is an explicit declaration of his intent, and if so, there should be no doubt as to its validity.

The Gemara answers:

Only for example	אֶלֶא כְּגוֹן
that he say "and this"	דְּאָמַר הָדֵין
and he did not say "also"	וְלָא אָמַר נָמֵי
what (is the halacha)	מַאי

The Gemara explains the two sides of the question.

This one also should be for tzeddakah	הָדֵין נָמֵי צְדָקָה
he is saying	קָאָמַר
or maybe	אוֹ דְּלְמָא
what does 'also' (mean)	[מַאי] וְהָדֵין (נָמֵי)
for his general expenses	לְנַפְקוּתָא בְּעָלְמָא
he was saying	קָאָמַר
and it was his dibbur (speaking)	ודְבּוּרָא הוּא
that he did not finish	דלא אסקיה

The reason that this is only considered as a yad is because his intentions are not clear as it could be that he meant to say that this should be for his general expenses. And even though he did not say this, it could still be that this was his intention and he just did not have a chance to finish his words.

The Gemara now explains its question:

Do we say

not have to give everything as tzedakah, as this halacha is true with regard to peah as well.

One only has to give the shiur of peah and does not have to give the entire field. If so, the chiyuv to give peah is no different than the chiyuv to give tzedakah, and if yados work for peah, there should be no reason they should not work for tzedakah as well.

The Ran concludes that indeed this is the case and the Gemara's questions with regard to peah and tzeddakah are independent of each other and the answer to one will indeed be the answer to the answer to both. And the reason that the question is asked with regard to both of them is not because they are being asked in an אם תמצא לומר but rather each question was asked independently of the other.

The Ran brings that his Rabbayim (teachers) explained that there is a difference between peah and tzeddakah and the Gemara is asking in a אם תמצא format. That is, even if there are yados with regard to peah, perhaps that is only because peah is more chamor as one is forced to give peah. And if so, we now have our question, if peah has yados, what is the halacha regarding tzeddakah that does not have this chumrah?

To which the Ran argues and says that there is no such chumrah of peah over tzedakah. Just as one is obligated to give peah, one is chayiv to give tzedakah as well. And one cannot say that tzedakah has a kulah that one does

מתנות עניים הל' ב טוש"ע ו"ד סימן רנח כעי' ב: בן ב מיי׳ פ"ב מהלכות נדרים כל' נח עוש"ע

בד ג ד מיי פ"ג מסלי ק"ש הלכה ג מוש"ע א"ח סי' פג סעי' ג:

[.15"7] תוספות הפקר הייט לדקה. דקתם מפקיר בשביל שיזכו בה מניים ומסיק מ"מ הפקר הוי לעניים ולעשירים : הרמב"ם ז"ל שפוסק בכל מקום כאם ואם חמצא לומר דאין המלא לומר. אבל במאי דקאמר היקש למחלה וא"ם שפיר קאמר דאיןהיקש למחנה ומחי מיבעית לחומרא ונראה שהסכים גם כן לזה ליה גבי לדקה י"נ הרשב"א ז"ל וחמהכי עליהן שהרי דשאני הכא דסברא כהיקש אלא לפנין בל תחתר הכתוב עם עהרי באותו פסוק שחלוקים זה מזה בכמה פנינים ולה ככתב שם אלה לענין כל מאחר:רש יד לבית הכסח. ה"כ לח מספקא ליה דאורייתא הקמה וכו' . ואילטריך לשנויי הכא פרה אלא מומרא בעלמא מדרבנן מספקא ליה בחוקת פטורא קיימא קמה בחוקת חיוב חם החתיכו לענין קיימה הלמה טעמה דבחוקת חיוב לאסור כך לדבר ק"ב קיימא הא לאו הכי ספק פטור ואם כיון דביה"כ [שחמרו] איחא דספק ממון טניים הוה ליה ספיקא דאיסורא למה לי לשנויי הכי. ועוד דהחם נמי אקשי ליה אביי והרי עיסה דבחזקת פטורא וחכן

שחין בו לוחה (חי נמי) כיון דיש זימון כדמסיק גר שנחגייר' וכז' ספק חייב ואמר ליה ספק איסורא לחומרא ספק ממונא לקולא ואם איתא דספק עניים מקרי ספק איסורא בההוא פירוקא גופה הוה מלי לשנויי ליה הא דאקשי מחורי נמלים אמתניל. ועוד דאמרינן התם בפ"ק דיומא (דף חג) תכן החם הנחחומין לא חייבו אוחם דטר בעלמא כמו אינר להפרים אלא כדי הרומת מעשר וחלה ואקשינן בשלמא תרומה גדולה דתניא וכו' מעשר ראשון ומעשר שני המוליא מחבירו עליו הראיה הפקר ולדקה דמ"ת כלומר דליכא ספיקא דאיסורא אלא דממוכא וממונא המוליא מחבירו עליו הראיה אלא מעשר שני נפרשוה ונסקוה וניכלוה בירושלים ואם אימא מדרבנן מיבפי ליה דהח לה היתקש: בוכלל דיש דספק עניים ספיקא דאיסורא הוא כי היכי דקשיא ליה מעשר שני הקשי ליה נמי מעשר עני אלא ודאי ספיקא דממון עניים לא מקרי ספיקא זימון. כחן משמע דחפי׳ דאיסורא אלא ספיקא דממונא ולקולא ולפיכך איני מתחוור בדבריהם ז"ל בזה . וגבי הפקר אין ספק דהוה ליה ספיקא [דממון] ולקולא ואין יד . וכן בדיבור בעלמח בעיחליה נמי גבי בית הככא דאפי׳ אם תמלא לומר זימון משיל לא מהני אלא מדרבנן והוה ליה ספיקא דרבנן ולקולא: מגודדה אני לך ר' עקיבא חוכך בזה דשמא יש זימון וכשכת מוכח לגם להחמיר. חוכך כאדם שהוא מסופק בדבר ומהחכך בעלמו מפני שאינו יכול לבררו.אי כמי מלשון חיך ללומר שהיה מטעים לחכו להחמיר: פודדה היה מכפית [דשמת] חיו ר"ע לענין מלקוח שאיט לוקה. דהא מספיקא הוא שהיה מחמיר ולא שהיה הדבר ברור. לו ומיהו שמטיט "דידוח נמי למלקות איתרבו דאי לא מאי זימון ומוקי המסבחדתי מודה ר"ע פשיטא: גדיגא מיכך דכ"ע אסור. כלומר אסור ולוקה. ומיהו דוקא בדאמר שאכי אוכל לך כדאמר שמואל לעיל (דף ד:) גבי מופרשכי שבנחו לכך וכו החמת והבעיח הויח בין בדבור מרוחקני בכולן עד שיאמר שאני אוכל לך וכו' ובנדינא נמי דכותייהו שהוא לשון הרחקה: משמיתנא מינך דכ"ע שרי. דאפילו אמר שאני אוכל לך בין כמעשה: הובינו איסורא נמי ליכא שאין זה לשון נדר אלא לשון שמתא והייט נמי דבעובדא דההוא גברא דאמר משמיתנא מנכסי אמרינן ופליגא דרב חסדא אע"ג לבית הכסח הותיע לבית המרחץ מהו דמנכסי הוי מוכיח [כאילו אמר] שאני אוכל לך: בפאי פליגי במנודה [אני לך]. כלומר ואמר נמי שאני אוכל לך. דהאי לישנא דמטדה משמע הכי נשנת (פ"ח דף י) ומשמע הכי ר"ע סבר לישנא דנדויא הוא . כלומר שאף הוא לשון ריחוק והבדל כמופרשני מרוחקני כדממרגמינן והדום בכדתה וסאובתה ברחוקה 3"31 הלכך אסור. ורבנן סברי לישנא דמשמתא הוא שלשון בני אדם לאמרו על נדוי בלבד: ") אלמא קסבר במשמתנא פליגי דסבירא ליה דטעמא דר"ע דהתייתי התם בעיה דכיון דשוי נפשיה בהדיה כמשומת לאסור הנאה בא שכן פורשין מן המשומת והמטדה: ולעגין הלכה לא קיימא לן כר' טקיבא מדאמרינן דלית דחש לה. וטוד דקיימא לן הלכה כר' טקיבא מחבירו ולא מחביריו הלכך גדינא ממך שאני אוכל לך אסור ולוקה. כדינא מינך בלחוד שרי. מטדה דרבינא הזמיט לבית הכסא וקאמר המם מאי לאו ה"ה למכחץ אני לך שאני אוכל לך נמי שרי ואין לריך לומר משמחנא מינך שאני אוכל לך. וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ולא נחבררו בזה דברי הרמב"ם ז"ל מיהו יש לישבו דגרים ליה הכא אפ"ג דרבינא שכתב בפ"ח מהלכות נדרים: ירושלבוי ר' עקיבא היה חוכך בזה להחמיר ליסר את כל נכסיו כמה דתימר יחרם כל רכושו והוא יבדל וכו' מה לא הזכיר בבעיא רק טבדין ליה רבק חומר הוא בנדוי ב"ד. ומסתברא לי דהך ירושלמי לא שייך כלל בהדי גמרא דילן טעמא דירושלמי הוא לומר שכיון שעשה עלמו בית הכסח כדמוכח כמטדה אסור ובגמרא דילן משום הרחקה אתיכן לה ולא משום נדוי דאי לא תימא הכי היכי אמריכן משמיחנא מיכך לכ"ע שרי אלא ודאי כדאמרן מיהו כתב הרב ר' ברוך בר שמואל בפירושיו דמהא שמשינן בהדיא דמטדה שנדוהו ב"ד אסור ליהטת מנכסיו אבל נדהו הדיוט מותר והיינו הזכיר כאן המרחץ לפי טובדא דהאי דאמר משמיתנא מנכסיה דשרייה רב חסדא. ואין דין זה מחוור דהא קיימא לן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף פו:) מנודה שונה ושונין לו מה דפ"ד החס פי"ה למרחן: תיבעי לך. נשכר ונשכרין עמו אלמא אין נכסיו אסורין אלא ודאי חרם של ב"ד הגדול שאני דאלים טפי אבל בחרם ב"ד בעלמא לא מיחסרי נכסייהו: פי' כמו תיקו ולפון אני לך . פי' רילכ"א דלשמואל דאמר גבי מודרני מופרשני דבעי שיאמר עמו שאני אוכל ה"ה הכא גבי מעדה אני לך דבעי שיאמר עמו שאיני אוכל לך דאל"ב אמרי׳ דלמא דלא קיימא בד' אמום דילך קאמר ליה

כלהו

כמו כי מרוחקני מתך דעפי משנינן לישנה דמטדה מלישנה דמרוחקני ול"כ דה"כ שמואל היה לו להמחין

את"ל יש יד ללדקה. משום דכיון דאתקש אע"ג דלא כחיבא בהדיא כה * מיי פיה מהלי אין היקש למחלה: הפקר מאי מי אמרינן הייט לדקה או לא. והאי דלא מספקא לן אי יש יד לשבועה או לא משום דבהדיא איתקוש כי ידור כדר או השבע שבועה והיינו דתכן (לקמן ש.) כנדרי רשעים כדר

במיר בקרבן ובשבועה אלמא יש יד מית סיי רענ סעיי מ: לשבועה: יש יד לבית הכסח. שיהח ניי סרחים נפסקיו אסור לקרות בו ק"ש: חדא מגו חדא לצדקה או אין יד לצדקה היכי דמי אילימא קמיבעיא ליה. כלומר את"ל יש זמון יש דאמר הדין זוזא לצדקה והדין נמי ההוא יד או אין יד: ולענין הלכה בקדושין צדקה עצמה היא אלא כגון דאמר הרין ולא נקיטינן לחומרא דים יד דכיון דבעיין אמר נמי מאי הרין נמי צדקה קאמר או לא אפשיטא הוה ליה ספיקא דאורייחא דלמא [מאי] והדין (נמי) לנפקותא בעלמא ולחומרא ובפאה ולדקה כתב הרשב"א ז"ל כמי דאזליכן לחומרא כיון דסלקו קאמר ודבורא הוא דלא אסקיה מי אמרינן בתיקו וכן כתב הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ס כיון דאיתקש לקרבנות דכתיב °בפיך *זו דבעיין דלדקה לא אפשיטא בהדיא צדקה מה קרבנות יש להן יד "אף צדקה יש וסוגיין דים יד ללדקה וקיימא לן כמי לה יד או דלמא לבל תאחר הוא דאיתקש דכל תיקו דאיסורא לחומרא ומאי דאמר יש יד להפקר או דלמא אין יד להפקר הְיינו ז"ל דסוגיין "דיש יד ללדקה היינו משום צדקה אםתמצא לומר קאמר אםתמצא לומר דקאמרינן אם תמלא לומר יש יד יש יד לצדקה *דאין היקש למחצה הפקר מי ללדקה וזה אפשר הוא על דרך אמרינן היינו צדקה או דלמא שאני צדקה דצדקה לא חזיא אלא לעניים אבל הפקר דקיימא לן נמי דכל חיקו דאיסורא בין לעניים בין לעשירים בעי רבינא יש יד סוגיא מפורשת היא בסוף פרק הזרוע והלחיים (חולין דף קלד.) שספק ממון עניים הרי הוא ספק ממון דאזליכן ביה לקולא לנתבע מדמקשינן התם אמתני׳ דגר שנתגייר והיה לו פרה נשחטת וכו' תנן ספק ממון פטור אלמא ספיקא לקולא ורמינהו חורי נמלים שבתוך

מעמך. כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמך: לנפקוחא בעלמא. כלומר והדין זוז אחר ליהוי לי להולאה ודבורא הוא דלא אסקיה דלא גמר דיבורו(ג) דאמר עלי לנפקותא: דכחיב בפיך.כאשר דברת בפיך (ג) ילא מפי לדקה (ישעיה מה): או דלמא שאני לדקה . להכי *אית לה יד דלא

רים הי נמי אפי׳ לעשירים חזי מי אמרת דישונים °מעמר *זה לקט שכחה ופאה **יש יד להן יד: יש יד לבית הכסח . היכח דלא אמר בפירוש דלהוי בית הכסא מי הוי הזמנה ואסור להתפלל בו: דקא מיבעיא ליה' אי זימון מועיל בעי לההנותו כך אהא אסור ליהנות ממך:

לך דהיינו ודאי לכולי עלמא אסור: שמתא אינו כל כך כנידוי: קסבר

לבית הכסא או לא היכי דמי אילימא דאמר הדין ביתא ליהוי בית הכסא והדין נמי ההוא בית הכסא נמי הוה אלא כגון דאמר והדין ולא אמר נמי מאי הדין דאמר והדין נמי בית הכסא או דלמא מאי והדין לתשמישא בעלמא קאמר מכלל רפשימא ליה לרבינא דיש זימון לבית הכסא והא מיבעיא ליה לרבינא *הומינו לבית הכסא מהו [*] *הומינו לבית המרחץ מהו [עי' תוכ׳ שנת י: ד'ה זימון מועיל או אין זימון מועיל רבינא חרא מגו חרא קמיבעיא ליה זימון מועיל או אין זימון מועיל את"ל ייש זימון יש יד או אין יד (6) "תיבעי ליה: מנודה אני לך וכו': אמר אביי מודה ר"ע לענין מלקות שאינו

עלמא לא פליגי ראסור משמתנא מינך לכולי עלמא שרי במא' פליגי במנודה

לוקה דאם כן ניתני ר' עקיבא מחמיר אמר רב פפא בנדינא מינך דכולי

חזיא אלא לעניים אבל הפקר דהא תורה אור

חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה. מגו נמי אי אית ליה יד או לא: (ד) מטדה [ש" נפרש"י נמבנה נ.] אני לך. "כלומר כמנודה שאסור (עי׳ פרש׳י שם) ר' עקיבא היה *חוכך בזה להחמיר. כחדם שמתחכך אילך ואילך כך איהו לא בריר ליה שיהא ודאי אסור: לענין מלקות. שאם עבר אינו לוקה כל כך ודאי לא היה מחמיר: בכדיכא [כריתות כב:] ממך. דמשמע בפירוש אהא מטדה

ופאה . דבכולהו כתיב את העני עתך: מאי והדין לנפקוח אבעלמא. ושמא לית ליה זוזי אחריני: בפיך ע לדקה. ובפ"ק דכ"ה (דף ו.) דרשינן מהכח בלדקה בל תחחר: יש יד לכית הככח. מדרבנן קח

פי' הרא"ש

מעמך זו לקם שכחה

ומקרא דוהיה מחניך קדום לא ידעינן אלא בית הכסא עלמו ומיבעית ליה חי עבוד רבנן הרחקה לחסור גם יד בית הכסח: מתבי' כמו אדם שבואלין לו דבר וחינו פשום לו להתיכו גם שעם פשום לאקור אינו יודע והוא וממוך כך מבינין שהוא מהמיר בדבר ועושין לחומרה: גמ' ליחני כ"ם מחמיר. דמשמע ראה שעם להחמיר ביה ולפשותו יד גמור אבל חוכר להחמיר

משמע דמספקא ליה:

בנדינת ממך לכ"ע

חקור. דמשמע מתעדד

אני ומובדל ממך והוי מפי מתרוחקני מתך אליבא דשמואל והא דתנה לא תני להו בהדי ידום דמתני' איכא למיתר תנא ושייכ ושוד ידום שובא איכא דלא מנא : משממנא לכולי שלמא שרי . דלשון שמהא הוא ולא יד לנדר אבל נדינא משמע טדר ולח לשון לדוי אי נמי בלשון המון עם בכבל היו קורין לנדוי דוקח שמחח ולח לדוי: ובמנודה

לותר דבריו עד כאן והוה קאי אכולה מילחא דמחני' לכ"נ לר"י דהכא ודאי מודה שמואל דלא בפינן ובמטדה לוחד דביין לספקו בהכחקם ד"א דמחר ליה בלשון ידוי לפי שאין אדם רגיל להבייל של לחנית לא אמתוד בד"א שלה מילה מילה א דמחני לכ"ל לר"י לר"י דהכא ודאי מודה שמאל דלא מחני בפירוש ממוד בד"א שלה להבירו לא השתוד בד"א שלה בפירוש להדה לשון ידוי לשטן הדר של שלה מולה אחר בפירוש ממוד בליק בפירוש המילה מודה ל"ש מודה מ"ש מ"ל לשון גדר הוא "ל לשון גדר הוא "ל לשון עד החות ההנאחו כדחסיק בנתרא שאיט לקבי סודה ה"ד א"ל לחיו ליש מתחיר מיתא מתוד במילה בל"ע דקתני מוכך בזה להחתיר וע"ז הוא אומר שהיה די לוחד ל"ע מתחיר וע"א אומר שהיה די לוחד ל"ש החתיר מיתא איכ מחתיר מותא איכ מוכיל החתיר מותא מתחיר מותא מתודבי מון בהיל אומר שהיה די לוחד ל"ל כמו מאריטות הל": בדיגא מכך כ"ע ל"ש דאסור. פי" משום דל" עם וכד הוא א"כ מועיל שפיר בלא שאני לו שלה הוא משתע שלה עם מתחדבי מותף להוא למשות בלל לה המקם ללל המחת כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מת" היאה לשום בלשון כדילא לא משתע כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מה"מ איסור הנאה לא משתע באלי עם וכד אמורו מכ"ח איסור הנאה לא משתע:

א) שייך לע"ב

דגרות הב"ח (א) גםי מינעי ליה כיב סום פיי כמו חיקו: (ב) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבש מימר עלי לנסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ולה כיב סום פיי כמו חיקו: (ג) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבא ונסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ורה כי דנדהות הגר"א גמ' [א] (סומינו לנים המכחן מסו) הח"מ (ועי' בסגר"ח חו"ח סי' פד סיק ח'. והחמת יורה דככו):

since	בֵּינָן
there is a hekesh to korbanos	דְּאִיתַּקַשׁ לְקָרְבָּנוֹת
as it is written (Devarim 23:24)	דְּכְתִיב
"With your mouth"	בְּפִידְּ
and this refers to tzedakah	זוֹ צְדָקָה
And as such we should say:	
Just like korbanos	מָה קָרְבָּנוֹת
has a yad	יֵשׁ לָהֶן יָד
so too tzeddakah	אַף צְדָקָה
has a yad	יֵשׁ לָהּ יָד
or maybe	אוֹ דְלְמָא
regarding (only) the lav of 'bal t'acher	לְבַל הְּאַחֵר
there is a hekesh	הוא דְּאִיתַּקַשׁ

The continuation (ibid. 24) of the parsha that was mentioned previously with regard to the lav of 'bal t'acher' says the following מוֹצָא שְׂפָתִיךְ תִּשְׁמֹר וְעָשִׂיתָ כַּאֲשֶׁר נָדַרְתָּ לַה׳ אֱלֹקֵיךְ נְדָרָה אֲשֶׁר דְּבַּרְתָּ בְּפִידְּ "What will come out of your mouth, you should watch (do), and you should do as your neder that you made to Hashem your Gd, a gift that you spoke with your mouth."

As previously mentioned, the Gemara in meseches Rosh Hashana explains that each word of this posuk refers to a different halacha. The Gemara there tells us that the word בְּפִיקְּ "Your mouth" refers to tzeddakah.

The actual posuk refers to the korbanos that a person promises to Hashem and tells us that a person should not delay in bringing these korbanos.

This leads to the Gemara's question. Do we say that the hekesh is only with regard to the actual subject of the posuk, i.e., the lav of not delaying what you obligated yourself to do (that is, the same way you should not delay in bring your korbanos, you should not delay in giving your tzeddakah)? Or do we say that the hekesh compares tzeddakah to korbanos with regard to yados as well?

37 What Difference Does It Make it is Hefker or Not?

One could ask that seemingly there is no difference if there are yados with regard to hefker or not. Even if the halacha of yados will not make his declaration of hefker effective, what difference will this make? If this person is agreeable to let people take his possessions, why would we need his declaration to work?

The answer is that hefker is patur from terumos and maaser, and as such, this could be the halachic ramification of his maaser taking effect or not? Additionally, it could be that that this question is relevant to if this person could change his mind or not.

38 Why is there No Question with Regard to Shevuos?

Are There Yados with Regard to Hefker?

The Gemara does not answer its question with regard to tzedakah and continues to its next question.

(Is) there a yad to hefker	יֵשׁ יָד לְהֶפְקֵר
or maybe	אוֹ דְלְמָא
there is no yad for hefker	אַין יָד לְהֶפְקֵר ^{38 אַ}

The Gemara asks:

(But) this is tzeddakah הַּיִינוּ צְּדָקָה

The Gemara asks that seemingly there is no difference between the case of tzeddakah and hefker, and as such, whatever the answer for tzeddakah is that should be the answer for hefker as well. And if so, there would seem to be no reason why we would have to ask a separate question with regard to hefker.

Tosefos explains that they are thought to be similar because typically the reason why someone makes something hefker is in order that the aniyim should come and take it. Therefore, since these two questions are the similar to each other, their answers should be the same as well and therefore there should be no reason why the Gemara should have to ask a separate question with regard to hefker.

The Gemara answers:

"If you want to say"	אָם תִּמְצָא לוֹמַר
he (Rav Pappa) is saying	קָאָמַר
If you want to say	אָם תִּמְצָא לוֹמַר
(that) there are yados to tzeddakah	יֵשׁ יָד לִצְדָקָה
(for) there is no hekesh	דְּאֵין הֶיקֵּשׁ
that goes halfway	לְמֶחֱצָה
(which regard to) hefker	הֶפְקֵר
do we say	מִי אָמְרִינַן
this is tzedakah	הַיְינוּ צְדָקָה
or maybe	אוֹ דְּלְמָא
tzeddakah is different	שָׁאנֵי צְדָקָה
for tzeddakah is not fit	דְּצְדָקָה לָא חַזְיָא
only for aniyim	אֶלָא לַעֲנִיִּים
but hefker (is fit)	אֲבָל הֶפְקֵר

The Gemara asks with regard to many different halachos if yados are effective or not. And yet, it would seem that the Gemara left out the most obvious case that needs to be asked. What is the halchaha with regard to shevuos? Do they or don't they have yados?

The Ran answers that the Gemara does not ask this as the answer is obvious as there is an open (as opposed to just a drasha) hekesh between nedarim and shevuos, as the posuk (Bamidbar 30:3) says אישׁ כִּי יָדֹּר נֶדֶר לָה' אוֹ הַשְּׁבַע שְׁבַעְשׁ בַּעְ שִׁבַעְ הִ

מתנות עניים הל' ב טוש"ע ו"ד סימן רנח כעי' ב: בן ב מיי׳ פ"ב מהלכות נדרים כל' נח עוש"ע

בד ג ד מיי פ"ג מסלי ק"ש הלכה ג מוש"ע א"ח סי' פג סעי' ג:

[.15"7] תוספות הפקר הייט לדקה. דקתם מפקיר בשביל שיזכו בה מניים ומסיק מ"מ הפקר הוי לעניים ולעשירים : הרמב"ם ז"ל שפוסק בכל מקום כאם ואם חמצא לומר דאין המלא לומר. אבל במאי דקאמר היקש למחלה וא"ם שפיר קאמר דאיןהיקש למחנה ומחי מיבעית לחומרא ונראה שהסכים גם כן לזה ליה גבי לדקה י"נ הרשב"א ז"ל וחמהכי עליהן שהרי דשאני הכא דסברא כהיקש אלא לפנין בל תחתר הכתוב עם עהרי באותו פסוק שחלוקים זה מזה בכמה פנינים ולה ככתב שם אלה לענין כל מאחר:רש יד לבית הכסח. ה"כ לח מספקא ליה דאורייתא הקמה וכו' . ואילטריך לשנויי הכא פרה אלא מומרא בעלמא מדרבנן מספקא ליה בחוקת פטורא קיימא קמה בחוקת חיוב חם החתיכו לענין קיימה הלמה טעמה דבחוקת חיוב לאסור כך לדבר ק"ב קיימא הא לאו הכי ספק פטור ואם כיון דביה"כ [שחמרו] איחא דספק ממון טניים הוה ליה ספיקא דאיסורא למה לי לשנויי הכי. ועוד דהחם נמי אקשי ליה אביי והרי עיסה דבחזקת פטורא וחכן

שחין בו לוחה (חי נמי) כיון דיש זימון כדמסיק גר שנחגייר' וכז' ספק חייב ואמר ליה ספק איסורא לחומרא ספק ממונא לקולא ואם איתא דספק עניים מקרי ספק איסורא בההוא פירוקא גופה הוה מלי לשנויי ליה הא דאקשי מחורי נמלים אמתניל. ועוד דאמרינן התם בפ"ק דיומא (דף חג) תכן החם הנחחומין לא חייבו אוחם דטר בעלמא כמו אינר להפרים אלא כדי הרומת מעשר וחלה ואקשינן בשלמא תרומה גדולה דתניא וכו' מעשר ראשון ומעשר שני המוליא מחבירו עליו הראיה הפקר ולדקה דמ"ת כלומר דליכא ספיקא דאיסורא אלא דממוכא וממונא המוליא מחבירו עליו הראיה אלא מעשר שני נפרשוה ונסקוה וניכלוה בירושלים ואם אימא מדרבנן מיבפי ליה דהח לה היתקש: בוכלל דיש דספק עניים ספיקא דאיסורא הוא כי היכי דקשיא ליה מעשר שני הקשי ליה נמי מעשר עני אלא ודאי ספיקא דממון עניים לא מקרי ספיקא זימון. כחן משמע דחפי׳ דאיסורא אלא ספיקא דממונא ולקולא ולפיכך איני מתחוור בדבריהם ז"ל בזה . וגבי הפקר אין ספק דהוה ליה ספיקא [דממון] ולקולא ואין יד . וכן בדיבור בעלמח בעיחליה נמי גבי בית הככא דאפי׳ אם תמלא לומר זימון משיל לא מהני אלא מדרבנן והוה ליה ספיקא דרבנן ולקולא: מגודדה אני לך ר' עקיבא חוכך בזה דשמא יש זימון וכשכת מוכח לגם להחמיר. חוכך כאדם שהוא מסופק בדבר ומהחכך בעלמו מפני שאינו יכול לבררו.אי כמי מלשון חיך ללומר שהיה מטעים לחכו להחמיר: פודדה היה מכפית [דשמת] חיו ר"ע לענין מלקוח שאיט לוקה. דהא מספיקא הוא שהיה מחמיר ולא שהיה הדבר ברור. לו ומיהו שמטיט "דידוח נמי למלקות איתרבו דאי לא מאי זימון ומוקי המסבחדתי מודה ר"ע פשיטא: גדיגא מיכך דכ"ע אסור. כלומר אסור ולוקה. ומיהו דוקא בדאמר שאכי אוכל לך כדאמר שמואל לעיל (דף ד:) גבי מופרשכי שננחו לכך וכו החמת והבעיח הויח בין בדבור מרוחקני בכולן עד שיאמר שאני אוכל לך וכו' ובנדינא נמי דכותייהו שהוא לשון הרחקה: משמיתנא מינך דכ"ע שרי. דאפילו אמר שאני אוכל לך בין כמעשה: הובינו איסורא נמי ליכא שאין זה לשון נדר אלא לשון שמתא והייט נמי דבעובדא דההוא גברא דאמר משמיתנא מנכסי אמרינן ופליגא דרב חסדא אע"ג לבית הכסח הותיע לבית המרחץ מהו דמנכסי הוי מוכיח [כאילו אמר] שאני אוכל לך: בפאי פליגי במנודה [אני לך]. כלומר ואמר נמי שאני אוכל לך. דהאי לישנא דמטדה משמע הכי נשנת (פ"ח דף י) ומשמע הכי ר"ע סבר לישנא דנדויא הוא . כלומר שאף הוא לשון ריחוק והבדל כמופרשני מרוחקני כדממרגמינן והדום בכדתה וסאובתה ברחוקה 3"31 הלכך אסור. ורבנן סברי לישנא דמשמתא הוא שלשון בני אדם לאמרו על נדוי בלבד: ") אלמא קסבר במשמתנא פליגי דסבירא ליה דטעמא דר"ע דהתייתי התם בעיה דכיון דשוי נפשיה בהדיה כמשומת לאסור הנאה בא שכן פורשין מן המשומת והמטדה: ולעגין הלכה לא קיימא לן כר' טקיבא מדאמרינן דלית דחש לה. וטוד דקיימא לן הלכה כר' טקיבא מחבירו ולא מחביריו הלכך גדינא ממך שאני אוכל לך אסור ולוקה. כדינא מינך בלחוד שרי. מטדה דרבינא הזמיט לבית הכסא וקאמר המם מאי לאו ה"ה למכחץ אני לך שאני אוכל לך נמי שרי ואין לריך לומר משמחנא מינך שאני אוכל לך. וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ולא נחבררו בזה דברי הרמב"ם ז"ל מיהו יש לישבו דגרים ליה הכא אפ"ג דרבינא שכתב בפ"ח מהלכות נדרים: ירושלבוי ר' עקיבא היה חוכך בזה להחמיר ליסר את כל נכסיו כמה דתימר יחרם כל רכושו והוא יבדל וכו' מה לא הזכיר בבעיא רק טבדין ליה רבק חומר הוא בנדוי ב"ד. ומסתברא לי דהך ירושלמי לא שייך כלל בהדי גמרא דילן טעמא דירושלמי הוא לומר שכיון שעשה עלמו בית הכסח כדמוכח כמטדה אסור ובגמרא דילן משום הרחקה אתיכן לה ולא משום נדוי דאי לא תימא הכי היכי אמריכן משמיחנא מיכך לכ"ע שרי אלא ודאי כדאמרן מיהו כתב הרב ר' ברוך בר שמואל בפירושיו דמהא שמשינן בהדיא דמטדה שנדוהו ב"ד אסור ליהטת מנכסיו אבל נדהו הדיוט מותר והיינו הזכיר כאן המרחץ לפי טובדא דהאי דאמר משמיתנא מנכסיה דשרייה רב חסדא. ואין דין זה מחוור דהא קיימא לן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף פו:) מנודה שונה ושונין לו מה דפ"ד החס פי"ה למרחן: תיבעי לך. נשכר ונשכרין עמו אלמא אין נכסיו אסורין אלא ודאי חרם של ב"ד הגדול שאני דאלים טפי אבל בחרם ב"ד בעלמא לא מיחסרי נכסייהו: פי' כמו תיקו ולפון אני לך . פי' רילכ"א דלשמואל דאמר גבי מודרני מופרשני דבעי שיאמר עמו שאני אוכל ה"ה הכא גבי מעדה אני לך דבעי שיאמר עמו שאיני אוכל לך דאל"ב אמרי׳ דלמא דלא קיימא בד' אמום דילך קאמר ליה

כלהו

כמו כי מרוחקני מתך דעפי משנינן לישנה דמטדה מלישנה דמרוחקני ול"כ דה"כ שמואל היה לו להמחין

את"ל יש יד ללדקה. משום דכיון דאתקש אע"ג דלא כחיבא בהדיא כה * מיי פיה מהלי אין היקש למחלה: הפקר מאי מי אמרינן הייט לדקה או לא. והאי דלא מספקא לן אי יש יד לשבועה או לא משום דבהדיא איתקוש כי ידור כדר או השבע שבועה והיינו דתכן (לקמן ש.) כנדרי רשעים כדר

במיר בקרבן ובשבועה אלמא יש יד מית סיי רענ סעיי מ: לשבועה: יש יד לבית הכסח. שיהח ניי סרחים נפסקיו אסור לקרות בו ק"ש: חדא מגו חדא לצדקה או אין יד לצדקה היכי דמי אילימא קמיבעיא ליה. כלומר את"ל יש זמון יש דאמר הדין זוזא לצדקה והדין נמי ההוא יד או אין יד: ולענין הלכה בקדושין צדקה עצמה היא אלא כגון דאמר הרין ולא נקיטינן לחומרא דים יד דכיון דבעיין אמר נמי מאי הרין נמי צדקה קאמר או לא אפשיטא הוה ליה ספיקא דאורייחא דלמא [מאי] והדין (נמי) לנפקותא בעלמא ולחומרא ובפאה ולדקה כתב הרשב"א ז"ל כמי דאזליכן לחומרא כיון דסלקו קאמר ודבורא הוא דלא אסקיה מי אמרינן בתיקו וכן כתב הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ס כיון דאיתקש לקרבנות דכתיב °בפיך *זו דבעיין דלדקה לא אפשיטא בהדיא צדקה מה קרבנות יש להן יד "אף צדקה יש וסוגיין דים יד ללדקה וקיימא לן כמי לה יד או דלמא לבל תאחר הוא דאיתקש דכל תיקו דאיסורא לחומרא ומאי דאמר יש יד להפקר או דלמא אין יד להפקר הְיינו ז"ל דסוגיין "דיש יד ללדקה היינו משום צדקה אםתמצא לומר קאמר אםתמצא לומר דקאמרינן אם תמלא לומר יש יד יש יד לצדקה *דאין היקש למחצה הפקר מי ללדקה וזה אפשר הוא על דרך אמרינן היינו צדקה או דלמא שאני צדקה דצדקה לא חזיא אלא לעניים אבל הפקר דקיימא לן נמי דכל חיקו דאיסורא בין לעניים בין לעשירים בעי רבינא יש יד סוגיא מפורשת היא בסוף פרק הזרוע והלחיים (חולין דף קלד.) שספק ממון עניים הרי הוא ספק ממון דאזליכן ביה לקולא לנתבע מדמקשינן התם אמתני׳ דגר שנתגייר והיה לו פרה נשחטת וכו' תנן ספק ממון פטור אלמא ספיקא לקולא ורמינהו חורי נמלים שבתוך

מעמך. כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמך: לנפקוחא בעלמא. כלומר והדין זוז אחר ליהוי לי להולאה ודבורא הוא דלא אסקיה דלא גמר דיבורו(ג) דאמר עלי לנפקותא: דכחיב בפיך.כאשר דברת בפיך (ג) ילא מפי לדקה (ישעיה מה): או דלמא שאני לדקה . להכי *אית לה יד דלא

רים הי נמי אפי׳ לעשירים חזי מי אמרת דישונים °מעמר *זה לקט שכחה ופאה **יש יד להן יד: יש יד לבית הכסח . היכח דלא אמר בפירוש דלהוי בית הכסא מי הוי הזמנה ואסור להתפלל בו: דקא מיבעיא ליה' אי זימון מועיל בעי לההנותו כך אהא אסור ליהנות ממך:

לך דהיינו ודאי לכולי עלמא אסור: שמתא אינו כל כך כנידוי: קסבר

לבית הכסא או לא היכי דמי אילימא דאמר הדין ביתא ליהוי בית הכסא והדין נמי ההוא בית הכסא נמי הוה אלא כגון דאמר והדין ולא אמר נמי מאי הדין דאמר והדין נמי בית הכסא או דלמא מאי והדין לתשמישא בעלמא קאמר מכלל רפשימא ליה לרבינא דיש זימון לבית הכסא והא מיבעיא ליה לרבינא *הומינו לבית הכסא מהו [*] *הומינו לבית המרחץ מהו [עי' תוכ׳ שנת י: ד'ה זימון מועיל או אין זימון מועיל רבינא חרא מגו חרא קמיבעיא ליה זימון מועיל או אין זימון מועיל את"ל ייש זימון יש יד או אין יד (6) "תיבעי ליה: מנודה אני לך וכו': אמר אביי מודה ר"ע לענין מלקות שאינו

עלמא לא פליגי ראסור משמתנא מינך לכולי עלמא שרי במא' פליגי במנודה

לוקה דאם כן ניתני ר' עקיבא מחמיר אמר רב פפא בנדינא מינך דכולי

חזיא אלא לעניים אבל הפקר דהא תורה אור

חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה. מגו נמי אי אית ליה יד או לא: (ד) מטדה [ש" נפרש"י נמבנה נ.] אני לך. "כלומר כמנודה שאסור (עי׳ פרש׳י שם) ר' עקיבא היה *חוכך בזה להחמיר. כחדם שמתחכך אילך ואילך כך איהו לא בריר ליה שיהא ודאי אסור: לענין מלקות. שאם עבר אינו לוקה כל כך ודאי לא היה מחמיר: בכדיכא [כריתות כב:] ממך. דמשמע בפירוש אהא מטדה

ופאה . דבכולהו כתיב את העני עתך: מאי והדין לנפקוח אבעלמא. ושמא לית ליה זוזי אחריני: בפיך ע לדקה. ובפ"ק דכ"ה (דף ו.) דרשינן מהכח בלדקה בל תחחר: יש יד לכית הככח. מדרבנן קח

פי' הרא"ש

מעמך זו לקם שכחה

ומקרא דוהיה מחניך קדום לא ידעינן אלא בית הכסא עלמו ומיבעית ליה חי עבוד רבנן הרחקה לחסור גם יד בית הכסח: מתבי' כמו אדם שבואלין לו דבר וחינו פשום לו להתיכו גם שעם פשום לאקור אינו יודע והוא וממוך כך מבינין שהוא מהמיר בדבר ועושין לחומרה: גמ' ליחני כ"ם מחמיר. דמשמע ראה שעם להחמיר ביה ולפשותו יד גמור אבל חוכר להחמיר

משמע דמספקא ליה:

בנדינת ממך לכ"ע

חקור. דמשמע מתעדד

אני ומובדל ממך והוי מפי מתרוחקני מתך אליבא דשמואל והא דתנה לא תני להו בהדי ידום דמתני' איכא למיתר תנא ושייכ ושוד ידום שובא איכא דלא מנא : משממנא לכולי שלמא שרי . דלשון שמהא הוא ולא יד לנדר אבל נדינא משמע טדר ולח לשון לדוי אי נמי בלשון המון עם בכבל היו קורין לנדוי דוקח שמחח ולח לדוי: ובמנודה

לותר דבריו עד כאן והוה קאי אכולה מילחא דמחני' לכ"נ לר"י דהכא ודאי מודה שמואל דלא בפינן ובמטדה לוחד דביין לספקו בהכחקם ד"א דמחר ליה בלשון ידוי לפי שאין אדם רגיל להבייל של לחנית לא אמתוד בד"א שלה מילה מילה א דמחני לכ"ל לר"י לר"י דהכא ודאי מודה שמאל דלא מחני בפירוש ממוד בד"א שלה להבירו לא השתוד בד"א שלה בפירוש להדה לשון ידוי לשטן הדר של שלה מולה אחר בפירוש ממוד בליק בפירוש המילה מודה ל"ש מודה מ"ש מ"ל לשון גדר הוא "ל לשון גדר הוא "ל לשון עד החות ההנאחו כדחסיק בנתרא שאיט לקבי סודה ה"ד א"ל לחיו ליש מתחיר מיתא מתוד במילה בל"ע דקתני מוכך בזה להחתיר וע"ז הוא אומר שהיה די לוחד ל"ע מתחיר וע"א אומר שהיה די לוחד ל"ש החתיר מיתא איכ מחתיר מותא איכ מוכיל החתיר מותא מתחיר מותא מתודבי מון בהיל אומר שהיה די לוחד ל"ל כמו מאריטות הל": בדיגא מכך כ"ע ל"ש דאסור. פי" משום דל" עם וכד הוא א"כ מועיל שפיר בלא שאני לו שלה הוא משתע שלה עם מתחדבי מותף להוא למשות בלל לה המקם ללל המחת כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מת" היאה לשום בלשון כדילא לא משתע כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מה"מ איסור הנאה לא משתע באלי עם וכד אמורו מכ"ח איסור הנאה לא משתע:

א) שייך לע"ב

דגרות הב"ח (א) גםי מינעי ליה כיב סום פיי כמו חיקו: (ב) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבש מימר עלי לנסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ולה כיב סום פיי כמו חיקו: (ג) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבא ונסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ורה כי דנדהות הגר"א גמ' [א] (סומינו לנים המכחן מסו) הח"מ (ועי' בסגר"ח חו"ח סי' פד סיק ח'. והחמת יורה דככו):

for both aniyim בין לְעֵנְיִים and rich people בין לַעֲשִׁירִים

The Gemara answers that the question if there are yados with regard to hefker depends on the answer to the question of yados with regard to tzedakah.

That is, do we say that just like there are yados with regard to tzeddakah (since there is no 'halfway hekesh'³⁹), there are yados with regard to hefker as well?

Or do we say that there is a difference between tzeddakah and hefker. That perhaps there are only yados with regard to tzeddakah because tzeddakah is only for aniyim (and as such it is easier to 'make' tzeddakah), as opposed to hefker which is for both the rich and the poor.

In other words, if there are no yados with regard to tzeddakah, there are definitely no yados with regard to hefker. And if there are yados with regard to tzeddakah, we then have the question if hefker has yados as well.

Are there Yados with Regard to the Designation Bathrooms?

The Gemara once again does not answer its previous question and continues with a different halacha.

Ravina asked	בָּעֵי רָבִינָא	
are there yados for a bathroom	יֵשׁ יָד לְבֵית הַכְּסֵא	
or not	אוֹ לַא	

The Ran explains that if there are yados for a bathroom, then if a person uses a yad to create (i.e., designate) a bathroom, this place will have the status of a 'halachic bathroom' and as such, it would be assur to say Krias Shema in that place (the Gemara will shortly discuss this concept of designating a place as a bathroom before it has been used).

What is the case הֵיכִי דָמֵי if you say אילימא that the (person) said דאמר "this house הדין ביתא should be a bathroom ליהוי בית הכּסא and this one also" וַהַדֵין נַמֵי this one (the second place) ההוא should (certainly) be a bathroom בֵּית הַכִּפֵא נָמֵי הָוֵה The Gemara's question is as it has been asking all along. That if the person used the word 'also' this would clearly indicate his intent, and as such, what he said should not be considered as just a yad but rather it should be considered as a full declaration of what he wants to do.

The Gemara answers:

Rather for example	אֶלָא כְּגוֹן
that he said "and this one"	דְּאָמַר וְהָדֵין
and he did not say also	וְלָא אָמַר נָמֵי
what (is the halacha)	מאי

This that he said "and this one"	הָדֵין דְּאָמַר
(does he mean to say) and this one also	וָהָדֵין נָמֵי
should be a bathroom	בֵּית הַכְּסֵא
or maybe	אוֹ דְּלְמָא
what does it mean "and this one"	מַאי וְהָדֵין
for general usage	לְתַשְׁמִישָׁא בְּעָלְמָא קָאָמַר

The Gemara points out:

This (question) implies

that is was obvious to Ravina

that there is 'hazmana' (designation)

with regard to a bathroom

Ravina's question is only with regard to whether there are yados with regard to a bathroom or not. This question clearly implies that if there are yados, then the mere designation of this place as a bathroom would be enough to make it as such (and certainly if he would say explicitly that this place should be a bathroom, it would get the status of a bathroom with his designation).

However, this is a chiddush. After all, why should he be able to do so? Why should his mere declaration of his intent have the ability to change the status of this place? (This sugya is known as as "Is hazmana") - "Is hazmana (designation) something or not, i.e., does designating something give it the status of that thing (place).

From Ravina's question, we see clearly that he holds that one can designate a place to be a bathroom, and if one does so, it will have the status of a bathroom.

The Ran explains that although typically we do not make a hekesh halfway, our Gemara is asking that perhaps in this case it is different as the halacha of

tzedakah is not spelled out explicitly in the posuk, and as such, perhaps the rule that there is never a half-way hekesh should not apply.

³⁹ If there is No 'Halfway-Hekesh', What is the Gemara's Question?

מתנות עניים הל' ב טוש"ע ו"ד סימן רנח כעי' ב: בן ב מיי׳ פ"ב מהלכות נדרים כל' נח עוש"ע

בד ג ד מיי פ"ג מסלי ק"ש הלכה ג מוש"ע א"ח סי' פג סעי' ג:

[.15"7] תוספות הפקר הייט לדקה. דקתם מפקיר בשביל שיזכו בה מניים ומסיק מ"מ הפקר הוי לעניים ולעשירים : הרמב"ם ז"ל שפוסק בכל מקום כאם ואם חמצא לומר דאין המלא לומר. אבל במאי דקאמר היקש למחלה וא"ם שפיר קאמר דאיןהיקש למחנה ומחי מיבעית לחומרא ונראה שהסכים גם כן לזה ליה גבי לדקה י"נ הרשב"א ז"ל וחמהכי עליהן שהרי דשאני הכא דסברא כהיקש אלא לפנין בל תחתר הכתוב עם עהרי באותו פסוק שחלוקים זה מזה בכמה פנינים ולה ככתב שם אלה לענין כל מאחר:רש יד לבית הכסח. ה"כ לח מספקא ליה דאורייתא הקמה וכו' . ואילטריך לשנויי הכא פרה אלא מומרא בעלמא מדרבנן מספקא ליה בחוקת פטורא קיימא קמה בחוקת חיוב חם החתיכו לענין קיימה הלמה טעמה דבחוקת חיוב לאסור כך לדבר ק"ב קיימא הא לאו הכי ספק פטור ואם כיון דביה"כ [שחמרו] איחא דספק ממון טניים הוה ליה ספיקא דאיסורא למה לי לשנויי הכי. ועוד דהחם נמי אקשי ליה אביי והרי עיסה דבחזקת פטורא וחכן

שחין בו לוחה (חי נמי) כיון דיש זימון כדמסיק גר שנחגייר' וכז' ספק חייב ואמר ליה ספק איסורא לחומרא ספק ממונא לקולא ואם איתא דספק עניים מקרי ספק איסורא בההוא פירוקא גופה הוה מלי לשנויי ליה הא דאקשי מחורי נמלים אמתניל. ועוד דאמרינן התם בפ"ק דיומא (דף חג) תכן החם הנחחומין לא חייבו אוחם דטר בעלמא כמו אינר להפרים אלא כדי הרומת מעשר וחלה ואקשינן בשלמא תרומה גדולה דתניא וכו' מעשר ראשון ומעשר שני המוליא מחבירו עליו הראיה הפקר ולדקה דמ"ת כלומר דליכא ספיקא דאיסורא אלא דממוכא וממונא המוליא מחבירו עליו הראיה אלא מעשר שני נפרשוה ונסקוה וניכלוה בירושלים ואם אימא מדרבנן מיבפי ליה דהח לה היתקש: בוכלל דיש דספק עניים ספיקא דאיסורא הוא כי היכי דקשיא ליה מעשר שני הקשי ליה נמי מעשר עני אלא ודאי ספיקא דממון עניים לא מקרי ספיקא זימון. כחן משמע דחפי׳ דאיסורא אלא ספיקא דממונא ולקולא ולפיכך איני מתחוור בדבריהם ז"ל בזה . וגבי הפקר אין ספק דהוה ליה ספיקא [דממון] ולקולא ואין יד . וכן בדיבור בעלמח בעיחליה נמי גבי בית הככא דאפי׳ אם תמלא לומר זימון משיל לא מהני אלא מדרבנן והוה ליה ספיקא דרבנן ולקולא: מגודדה אני לך ר' עקיבא חוכך בזה דשמא יש זימון וכשכת מוכח לגם להחמיר. חוכך כאדם שהוא מסופק בדבר ומהחכך בעלמו מפני שאינו יכול לבררו.אי כמי מלשון חיך ללומר שהיה מטעים לחכו להחמיר: פודדה היה מכפית [דשמת] חיו ר"ע לענין מלקוח שאיט לוקה. דהא מספיקא הוא שהיה מחמיר ולא שהיה הדבר ברור. לו ומיהו שמטיט "דידוח נמי למלקות איתרבו דאי לא מאי זימון ומוקי המסבחדתי מודה ר"ע פשיטא: גדיגא מיכך דכ"ע אסור. כלומר אסור ולוקה. ומיהו דוקא בדאמר שאכי אוכל לך כדאמר שמואל לעיל (דף ד:) גבי מופרשכי שננחו לכך וכו החמת והבעיח הויח בין בדבור מרוחקני בכולן עד שיאמר שאני אוכל לך וכו' ובנדינא נמי דכותייהו שהוא לשון הרחקה: משמיתנא מינך דכ"ע שרי. דאפילו אמר שאני אוכל לך בין כמעשה: הובינו איסורא נמי ליכא שאין זה לשון נדר אלא לשון שמתא והייט נמי דבעובדא דההוא גברא דאמר משמיתנא מנכסי אמרינן ופליגא דרב חסדא אע"ג לבית הכסח הותיע לבית המרחץ מהו דמנכסי הוי מוכיח [כאילו אמר] שאני אוכל לך: בפאי פליגי במנודה [אני לך]. כלומר ואמר נמי שאני אוכל לך. דהאי לישנא דמטדה משמע הכי נשנת (פ"ח דף י) ומשמע הכי ר"ע סבר לישנא דנדויא הוא . כלומר שאף הוא לשון ריחוק והבדל כמופרשני מרוחקני כדממרגמינן והדום בכדתה וסאובתה ברחוקה 3"31 הלכך אסור. ורבנן סברי לישנא דמשמתא הוא שלשון בני אדם לאמרו על נדוי בלבד: ") אלמא קסבר במשמתנא פליגי דסבירא ליה דטעמא דר"ע דהתייתי התם בעיה דכיון דשוי נפשיה בהדיה כמשומת לאסור הנאה בא שכן פורשין מן המשומת והמטדה: ולעגין הלכה לא קיימא לן כר' טקיבא מדאמרינן דלית דחש לה. וטוד דקיימא לן הלכה כר' טקיבא מחבירו ולא מחביריו הלכך גדינא ממך שאני אוכל לך אסור ולוקה. כדינא מינך בלחוד שרי. מטדה דרבינא הזמיט לבית הכסא וקאמר המם מאי לאו ה"ה למכחץ אני לך שאני אוכל לך נמי שרי ואין לריך לומר משמחנא מינך שאני אוכל לך. וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ולא נחבררו בזה דברי הרמב"ם ז"ל מיהו יש לישבו דגרים ליה הכא אפ"ג דרבינא שכתב בפ"ח מהלכות נדרים: ירושלבוי ר' עקיבא היה חוכך בזה להחמיר ליסר את כל נכסיו כמה דתימר יחרם כל רכושו והוא יבדל וכו' מה לא הזכיר בבעיא רק טבדין ליה רבק חומר הוא בנדוי ב"ד. ומסתברא לי דהך ירושלמי לא שייך כלל בהדי גמרא דילן טעמא דירושלמי הוא לומר שכיון שעשה עלמו בית הכסח כדמוכח כמטדה אסור ובגמרא דילן משום הרחקה אתיכן לה ולא משום נדוי דאי לא תימא הכי היכי אמריכן משמיחנא מיכך לכ"ע שרי אלא ודאי כדאמרן מיהו כתב הרב ר' ברוך בר שמואל בפירושיו דמהא שמשינן בהדיא דמטדה שנדוהו ב"ד אסור ליהטת מנכסיו אבל נדהו הדיוט מותר והיינו הזכיר כאן המרחץ לפי טובדא דהאי דאמר משמיתנא מנכסיה דשרייה רב חסדא. ואין דין זה מחוור דהא קיימא לן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף פו:) מנודה שונה ושונין לו מה דפ"ד החס פי"ה למרחן: תיבעי לך. נשכר ונשכרין עמו אלמא אין נכסיו אסורין אלא ודאי חרם של ב"ד הגדול שאני דאלים טפי אבל בחרם ב"ד בעלמא לא מיחסרי נכסייהו: פי' כמו תיקו ולפון אני לך . פי' רילכ"א דלשמואל דאמר גבי מודרני מופרשני דבעי שיאמר עמו שאני אוכל ה"ה הכא גבי מעדה אני לך דבעי שיאמר עמו שאיני אוכל לך דאל"ב אמרי׳ דלמא דלא קיימא בד' אמום דילך קאמר ליה

כלהו

כמו כי מרוחקני מתך דעפי משנינן לישנה דמטדה מלישנה דמרוחקני ול"כ דה"כ שמואל היה לו להמחין

את"ל יש יד ללדקה. משום דכיון דאתקש אע"ג דלא כחיבא בהדיא כה * מיי פיה מהלי אין היקש למחלה: הפקר מאי מי אמרינן הייט לדקה או לא. והאי דלא מספקא לן אי יש יד לשבועה או לא משום דבהדיא איתקוש כי ידור כדר או השבע שבועה והיינו דתכן (לקמן ש.) כנדרי רשעים כדר

במיר בקרבן ובשבועה אלמא יש יד מית סיי רענ סעיי מ: לשבועה: יש יד לבית הכסח. שיהח ניי סרחים נפסקיו אסור לקרות בו ק"ש: חדא מגו חדא לצדקה או אין יד לצדקה היכי דמי אילימא קמיבעיא ליה. כלומר את"ל יש זמון יש דאמר הדין זוזא לצדקה והדין נמי ההוא יד או אין יד: ולענין הלכה בקדושין צדקה עצמה היא אלא כגון דאמר הרין ולא נקיטינן לחומרא דים יד דכיון דבעיין אמר נמי מאי הרין נמי צדקה קאמר או לא אפשיטא הוה ליה ספיקא דאורייחא דלמא [מאי] והדין (נמי) לנפקותא בעלמא ולחומרא ובפאה ולדקה כתב הרשב"א ז"ל כמי דאזליכן לחומרא כיון דסלקו קאמר ודבורא הוא דלא אסקיה מי אמרינן בתיקו וכן כתב הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ס כיון דאיתקש לקרבנות דכתיב °בפיך *זו דבעיין דלדקה לא אפשיטא בהדיא צדקה מה קרבנות יש להן יד "אף צדקה יש וסוגיין דים יד ללדקה וקיימא לן כמי לה יד או דלמא לבל תאחר הוא דאיתקש דכל תיקו דאיסורא לחומרא ומאי דאמר יש יד להפקר או דלמא אין יד להפקר הְיינו ז"ל דסוגיין "דיש יד ללדקה היינו משום צדקה אםתמצא לומר קאמר אםתמצא לומר דקאמרינן אם תמלא לומר יש יד יש יד לצדקה *דאין היקש למחצה הפקר מי ללדקה וזה אפשר הוא על דרך אמרינן היינו צדקה או דלמא שאני צדקה דצדקה לא חזיא אלא לעניים אבל הפקר דקיימא לן נמי דכל חיקו דאיסורא בין לעניים בין לעשירים בעי רבינא יש יד סוגיא מפורשת היא בסוף פרק הזרוע והלחיים (חולין דף קלד.) שספק ממון עניים הרי הוא ספק ממון דאזליכן ביה לקולא לנתבע מדמקשינן התם אמתני׳ דגר שנתגייר והיה לו פרה נשחטת וכו' תנן ספק ממון פטור אלמא ספיקא לקולא ורמינהו חורי נמלים שבתוך

מעמך. כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמך: לנפקוחא בעלמא. כלומר והדין זוז אחר ליהוי לי להולאה ודבורא הוא דלא אסקיה דלא גמר דיבורו(ג) דאמר עלי לנפקותא: דכחיב בפיך.כאשר דברת בפיך (ג) ילא מפי לדקה (ישעיה מה): או דלמא שאני לדקה . להכי *אית לה יד דלא

רים הי נמי אפי׳ לעשירים חזי מי אמרת דישונים °מעמר *זה לקט שכחה ופאה **יש יד להן יד: יש יד לבית הכסח . היכח דלא אמר בפירוש דלהוי בית הכסא מי הוי הזמנה ואסור להתפלל בו: דקא מיבעיא ליה' אי זימון מועיל בעי לההנותו כך אהא אסור ליהנות ממך:

לך דהיינו ודאי לכולי עלמא אסור: שמתא אינו כל כך כנידוי: קסבר

לבית הכסא או לא היכי דמי אילימא דאמר הדין ביתא ליהוי בית הכסא והדין נמי ההוא בית הכסא נמי הוה אלא כגון דאמר והדין ולא אמר נמי מאי הדין דאמר והדין נמי בית הכסא או דלמא מאי והדין לתשמישא בעלמא קאמר מכלל רפשימא ליה לרבינא דיש זימון לבית הכסא והא מיבעיא ליה לרבינא *הומינו לבית הכסא מהו [*] *הומינו לבית המרחץ מהו [עי' תוכ׳ שנת י: ד'ה זימון מועיל או אין זימון מועיל רבינא חרא מגו חרא קמיבעיא ליה זימון מועיל או אין זימון מועיל את"ל ייש זימון יש יד או אין יד (6) "תיבעי ליה: מנודה אני לך וכו': אמר אביי מודה ר"ע לענין מלקות שאינו

עלמא לא פליגי ראסור משמתנא מינך לכולי עלמא שרי במא' פליגי במנודה

לוקה דאם כן ניתני ר' עקיבא מחמיר אמר רב פפא בנדינא מינך דכולי

חזיא אלא לעניים אבל הפקר דהא תורה אור

חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה. מגו נמי אי אית ליה יד או לא: (ד) מטדה [ש" נפרש"י נמבנה נ.] אני לך. "כלומר כמנודה שאסור (עי׳ פרש׳י שם) ר' עקיבא היה *חוכך בזה להחמיר. כחדם שמתחכך אילך ואילך כך איהו לא בריר ליה שיהא ודאי אסור: לענין מלקות. שאם עבר אינו לוקה כל כך ודאי לא היה מחמיר: בכדיכא [כריתות כב:] ממך. דמשמע בפירוש אהא מטדה

ופאה . דבכולהו כתיב את העני עתך: מאי והדין לנפקוח אבעלמא. ושמא לית ליה זוזי אחריני: בפיך ע לדקה. ובפ"ק דכ"ה (דף ו.) דרשינן מהכח בלדקה בל תחחר: יש יד לכית הככח. מדרבנן קח

פי' הרא"ש

מעמך זו לקם שכחה

ומקרא דוהיה מחניך קדום לא ידעינן אלא בית הכסא עלמו ומיבעית ליה חי עבוד רבנן הרחקה לחסור גם יד בית הכסח: מתבי' כמו אדם שבואלין לו דבר וחינו פשום לו להתיכו גם שעם פשום לאקור אינו יודע והוא וממוך כך מבינין שהוא מהמיר בדבר ועושין לחומרה: גמ' ליחני כ"ם מחמיר. דמשמע ראה שעם להחמיר ביה ולפשותו יד גמור אבל חוכר להחמיר

משמע דמספקא ליה:

בנדינת ממך לכ"ע

חקור. דמשמע מתעדד

אני ומובדל ממך והוי מפי מתרוחקני מתך אליבא דשמואל והא דתנה לא תני להו בהדי ידום דמתני' איכא למיתר תנא ושייכ ושוד ידום שובא איכא דלא מנא : משממנא לכולי שלמא שרי . דלשון שמהא הוא ולא יד לנדר אבל נדינא משמע טדר ולח לשון לדוי אי נמי בלשון המון עם בכבל היו קורין לנדוי דוקח שמחח ולח לדוי: ובמנודה

לותר דבריו עד כאן והוה קאי אכולה מילחא דמחני' לכ"נ לר"י דהכא ודאי מודה שמואל דלא בפינן ובמטדה לוחד דביין לספקו בהכחקם ד"א דמחר ליה בלשון ידוי לפי שאין אדם רגיל להבייל של לחנית לא אמתוד בד"א שלה מילה מילה א דמחני לכ"ל לר"י לר"י דהכא ודאי מודה שמאל דלא מחני בפירוש ממוד בד"א שלה להבירו לא השתוד בד"א שלה בפירוש להדה לשון ידוי לשטן הדר של שלה מולה אחר בפירוש ממוד בליק בפירוש המילה מודה ל"ש מודה מ"ש מ"ל לשון גדר הוא "ל לשון גדר הוא "ל לשון עד החות ההנאחו כדחסיק בנתרא שאיט לקבי סודה ה"ד א"ל לחיו ליש מתחיר מיתא מתוד במילה בל"ע דקתני מוכך בזה להחתיר וע"ז הוא אומר שהיה די לוחד ל"ע מתחיר וע"א אומר שהיה די לוחד ל"ש החתיר מיתא איכ מחתיר מותא איכ מוכיל החתיר מותא מתחיר מותא מתודבי מון בהיל אומר שהיה די לוחד ל"ל כמו מאריטות הל": בדיגא מכך כ"ע ל"ש דאסור. פי" משום דל" עם וכד הוא א"כ מועיל שפיר בלא שאני לו שלה הוא משתע שלה עם מתחדבי מותף להוא למשות בלל לה המקם ללל המחת כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מת" היאה לשום בלשון כדילא לא משתע כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מה"מ איסור הנאה לא משתע באלי עם וכד אמורו מכ"ח איסור הנאה לא משתע:

א) שייך לע"ב

דגרות הב"ח (א) גםי מינעי ליה כיב סום פיי כמו חיקו: (ב) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבש מימר עלי לנסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ולה כיב סום פיי כמו חיקו: (ג) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבא ונסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ורה כי דנדהות הגר"א גמ' [א] (סומינו לנים המכחן מסו) הח"מ (ועי' בסגר"ח חו"ח סי' פד סיק ח'. והחמת יורה דככו):

And on this the Gemara asks:

But this was a question וָהָא מִיבַּעִיָא לֵיהּ to Ravina (i.e., he asked this question) לרבינא if one designates (a place) הזמינו as a bathroom לְבֵית הַכְּשֵא what is the halacha מהו (or) if one designates (a place) הַזְמִינוֹ as a washhouse לְבֵּית הַמֵּרְחָץ what is the halacha מהו does hazmana help זימון מועיל or does hazmana not help אוֹ אֵין זִימון מועיל

From this question we see that Ravina himself was not sure if hazmana helps at all. If so, how could he then go ahead and ask with regard to yados?

The Gemara answers:

Ravina רַבִינַא one from one חדא מגו חדא he was asking קמִיבַּעיַא לֵיה (that is, he was asking) does hazmana help זימון מועיל or does hazmana not help אוֹ אֵין זִימוּן מוֹעִיל (and) if you will say אָם תִּמְצָא לוֹמֵר there is hazmana יש זימון (we come to the next question of) is there a yad (for hazmana) יָד or is there no yad (for hazmana) אוֹ אֵין יַד

To all of the Gemara's questions with regard to if there are yados or not, the Gemara says:

"Let it be asked to you"

תִּיבְּעֵי לֵיה

⁴⁰ What is the Halacha with Regard to All These Cases?

On the first point that the Rishonim say that the sofek regarding peah and tzedakah is l'chumrah similar to every sofek, the Ran vehemently disagrees. The Ran goes to great lengths to show that in reality the question if you owe gifts to the poor, is in reality a monetary question, that is, does the money belong to the baal habayis or does it belong to the aniyim. And just like in any other monetary dispute, the one demanding the money has to prove his case, so too regarding peah and tzedakah. Since it is the aniyim who are trying to take the peah and

This is the Gemara's way of saying that these questions have no answer (that we know of), and as such, they have to be left for the time of Mosiach. Tosefos explains that these words are similar to the word מֵּיקוּ that we find all over Shas (and this is another example of what the Rishonim tell us לשון נדרים משונה היא "The language of (meseches) Nedarim is different (than the rest of Shas).40

Understanding the Shita of R' Akiva Regarding Someone Who Says מְנוּדֶּה אֲנִי לָדָּ

The Mishna said:

(If a person says) "I am menudah מְנוּדֶּה to you" etc. אַנִי לָדְ וְכוּי

The Mishna continues and says that if a person says this, then R' Akiva was machmir. And on this Abaya comments:

אַמִר אַבָּיֵי R' Akiva agrees מוֹדֶה רַבִּי עֲקִיבָּא
with regard to malkus
that he does not get malkus
for if so (that is, if he would hold that there is malkus) דְאָם בֵּן
ניתְנִי
that Reb Akiva was machmir

Malkus can only be given to someone who definitely transgressed his neder. Therefore, if R' Akiva would hold that the words אֲנִי לָדְּ מְנוּיֶדֶּה create a bona-fide neder, the Mishna should have said so.

That is, the Mishna should have said that in the case of someone saying אֲנִי לַדְּ מְנוּדֶּה, Reb Akiva was machmir. But that is not what the Mishna says. The Mishna says that he had a sofek

tzedakah away from the bal habayis, they are the ones who have to prove that they are owed the money, and until they do so, the bal habayis will not have to give it to them.

In other words, in a case that the Torah says to give money to someone else, is this viewed a monetary chiyuv, or is it just like every other mitzvah that happens to involve giving money to another person?

This is the machlokes the Ran and the other Rishonim. The Ran does concede however, that with regard to tzeddakah it could be that you have to be machmir, not because it is a sofek issur but because of the rule of the Rambam that we always go like the אם תמצא לומר.

Hefker – Regarding hefker, the Ran says there is no doubt that you are able to be maykil (lenient) as this is definitely only a monetary discussion, and as such, the people trying to take this person's money will not be able to do so unless they can prove that it belongs to them.

Bais Hakisay - Regarding using yados to designate an area as a bathroom, the Ran says that in this case you can definitely be maykil as the whole concept of hazmana with regard to a bathroom is only M'Drabbanan, and as such, just like in every sofek M'Drabbanan you can be maykil, in this case as well you will be able to be maykil.

All of the questions of the Gemara remain unresolved and the Ran will explain what the halacha is in each one of them.

Kiddushin – The Ran explains that in this case you have to go l'chumrah similar to every sofek M'Dorayisa that you have to be machmir.

Peah and Tzedakah – The Ran brings from several Rishonim that in these two cases as well the halacha is that one has to be machmir, similar to every sofek issur that one has to be machmir.

The Ramban brings an additional point to explain why with regard to tzeddakah one must go l'chumrah. This is based on what the Rambam holds that any time the Gemara says אם תמצא לומר, we hold like the אם תמצא לומר. Therefore, since the Gemara said אם תמצא לומר tzedakah has yados..., we pasken (hold) that tzedakah does have yados.

מתנות עניים הל' ב טוש"ע ו"ד סימן רנח כעי' ב: בן ב מיי׳ פ"ב מהלכות נדרים כל' נח עוש"ע

בד ג ד מיי פ"ג מסלי ק"ש הלכה ג מוש"ע א"ח סי' פג סעי' ג:

[.15"7] תוספות הפקר הייט לדקה. דסתם מפקיר בשביל שיזכו בה מניים ומסיק מ"מ הפקר הוי לעניים ולעשירים : הרמב"ם ז"ל שפוסק בכל מקום כאם ואם חמצא לומר דאין המלא לומר. אבל במאי דקאמר היקש למחלה וא"ם שפיר קאמר דאיןהיקש למחנה ומחי מיבעית לחומרא ונראה שהסכים גם כן לזה ליה גבי לדקה י"נ הרשב"א ז"ל וחמהכי עליהן שהרי דשאני הכא דסברא כהיקש אלא לפנין בל תחתר הכתוב עם עהרי באותו פסוק שחלוקים זה מזה בכמה פנינים ולה ככתב שם אלה לענין כל מאחר:רש יד לבית הכסח. ה"כ לח מספקא ליה דאורייתא הקמה וכו' . ואילטריך לשנויי הכא פרה אלא מומרא בעלמא מדרבנן מספקא ליה בחוקת פטורא קיימא קמה בחוקת חיוב חם החתיכו לענין קיימה הלמה טעמה דבחוקת חיוב לאסור כך לדבר ק"ב קיימא הא לאו הכי ספק פטור ואם כיון דביה"כ [שחמרו] איחא דספק ממון טניים הוה ליה ספיקא דאיסורא למה לי לשנויי הכי. ועוד דהחם נמי אקשי ליה אביי והרי עיסה דבחזקת פטורא וחכן

שחין בו לוחה (חי נמי) כיון דיש זימון כדמסיק גר שנחגייר' וכז' ספק חייב ואמר ליה ספק איסורא לחומרא ספק ממונא לקולא ואם איתא דספק עניים מקרי ספק איסורא בההוא פירוקא גופה הוה מלי לשנויי ליה הא דאקשי מחורי נמלים אמתניל. ועוד דאמרינן התם בפ"ק דיומא (דף חג) תכן החם הנחחומין לא חייבו אוחם דטר בעלמא כמו אינר להפרים אלא כדי הרומת מעשר וחלה ואקשינן בשלמא תרומה גדולה דתניא וכו' מעשר ראשון ומעשר שני המוליא מחבירו עליו הראיה הפקר ולדקה דמ"ת כלומר דליכא ספיקא דאיסורא אלא דממוכא וממונא המוליא מחבירו עליו הראיה אלא מעשר שני נפרשוה ונסקוה וניכלוה בירושלים ואם אימא מדרבנן מיבפי ליה דהח לה היתקש: בוכלל דיש דספק עניים ספיקא דאיסורא הוא כי היכי דקשיא ליה מעשר שני הקשי ליה נמי מעשר עני אלא ודאי ספיקא דממון עניים לא מקרי ספיקא זימון. כחן משמע דחפי׳ דאיסורא אלא ספיקא דממונא ולקולא ולפיכך איני מתחוור בדבריהם ז"ל בזה . וגבי הפקר אין ספק דהוה ליה ספיקא [דממון] ולקולא ואין יד . וכן בדיבור בעלמח בעיחליה נמי גבי בית הככא דאפי׳ אם תמלא לומר זימון משיל לא מהני אלא מדרבנן והוה ליה ספיקא דרבנן ולקולא: מגודדה אני לך ר' עקיבא חוכך בזה דשמא יש זימון וכשכת מוכח לגם להחמיר. חוכך כאדם שהוא מסופק בדבר ומהחכך בעלמו מפני שאינו יכול לבררו.אי כמי מלשון חיך ללומר שהיה מטעים לחכו להחמיר: פודדה היה מכפית [דשמת] חיו ר"ע לענין מלקוח שאיט לוקה. דהא מספיקא הוא שהיה מחמיר ולא שהיה הדבר ברור. לו ומיהו שמטיט "דידוח נמי למלקות איתרבו דאי לא מאי זימון ומוקי המסבחדתי מודה ר"ע פשיטא: גדיגא מיכך דכ"ע אסור. כלומר אסור ולוקה. ומיהו דוקא בדאמר שאכי אוכל לך כדאמר שמואל לעיל (דף ד:) גבי מופרשכי שננחו לכך וכו החמת והבעיח הויח בין בדבור מרוחקני בכולן עד שיאמר שאני אוכל לך וכו' ובנדינא נמי דכותייהו שהוא לשון הרחקה: משמיתנא מינך דכ"ע שרי. דאפילו אמר שאני אוכל לך בין כמעשה: הובינו איסורא נמי ליכא שאין זה לשון נדר אלא לשון שמתא והייט נמי דבעובדא דההוא גברא דאמר משמיתנא מנכסי אמרינן ופליגא דרב חסדא אע"ג לבית הכסח הותיע לבית המרחץ מהו דמנכסי הוי מוכיח [כאילו אמר] שאני אוכל לך: בפאי פליגי במנודה [אני לך]. כלומר ואמר נמי שאני אוכל לך. דהאי לישנא דמטדה משמע הכי נשנת (פ"ח דף י) ומשמע הכי ר"ע סבר לישנא דנדויא הוא . כלומר שאף הוא לשון ריחוק והבדל כמופרשני מרוחקני כדממרגמינן והדום בכדתה וסאובתה ברחוקה 3"31 הלכך אסור. ורבנן סברי לישנא דמשמתא הוא שלשון בני אדם לאמרו על נדוי בלבד: ") אלמא קסבר במשמתנא פליגי דסבירא ליה דטעמא דר"ע דהתייתי התם בעיה דכיון דשוי נפשיה בהדיה כמשומת לאסור הנאה בא שכן פורשין מן המשומת והמטדה: ולעגין הלכה לא קיימא לן כר' טקיבא מדאמרינן דלית דחש לה. וטוד דקיימא לן הלכה כר' טקיבא מחבירו ולא מחביריו הלכך גדינא ממך שאני אוכל לך אסור ולוקה. כדינא מינך בלחוד שרי. מטדה דרבינא הזמיט לבית הכסא וקאמר המם מאי לאו ה"ה למכחץ אני לך שאני אוכל לך נמי שרי ואין לריך לומר משמחנא מינך שאני אוכל לך. וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ולא נחבררו בזה דברי הרמב"ם ז"ל מיהו יש לישבו דגרים ליה הכא אפ"ג דרבינא שכתב בפ"ח מהלכות נדרים: ירושלבוי ר' עקיבא היה חוכך בזה להחמיר ליסר את כל נכסיו כמה דתימר יחרם כל רכושו והוא יבדל וכו' מה לא הזכיר בבעיא רק טבדין ליה רבק חומר הוא בנדוי ב"ד. ומסתברא לי דהך ירושלמי לא שייך כלל בהדי גמרא דילן טעמא דירושלמי הוא לומר שכיון שעשה עלמו בית הכסח כדמוכח כמטדה אסור ובגמרא דילן משום הרחקה אתיכן לה ולא משום נדוי דאי לא תימא הכי היכי אמריכן משמיחנא מיכך לכ"ע שרי אלא ודאי כדאמרן מיהו כתב הרב ר' ברוך בר שמואל בפירושיו דמהא שמשינן בהדיא דמטדה שנדוהו ב"ד אסור ליהטת מנכסיו אבל נדהו הדיוט מותר והיינו הזכיר כאן המרחץ לפי טובדא דהאי דאמר משמיתנא מנכסיה דשרייה רב חסדא. ואין דין זה מחוור דהא קיימא לן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף פו:) מנודה שונה ושונין לו מה דפ"ד החס פי"ה למרחן: תיבעי לך. נשכר ונשכרין עמו אלמא אין נכסיו אסורין אלא ודאי חרם של ב"ד הגדול שאני דאלים טפי אבל בחרם ב"ד בעלמא לא מיחסרי נכסייהו: פי' כמו תיקו ולפון אני לך . פי' רילכ"א דלשמואל דאמר גבי מודרני מופרשני דבעי שיאמר עמו שאני אוכל ה"ה הכא גבי מעדה אני לך דבעי שיאמר עמו שאיני אוכל לך דאל"ב אמרי׳ דלמא דלא קיימא בד' אמום דילך קאמר ליה

כלהו

כמו כי מרוחקני מתך דעפי משנינן לישנה דמטדה מלישנה דמרוחקני ול"כ דה"כ שמואל היה לו להמחין

את"ל יש יד ללדקה. משום דכיון דאתקש אע"ג דלא כחיבא בהדיא כה * מיי פיה מהלי אין היקש למחלה: הפקר מאי מי אמרינן הייט לדקה או לא. והאי דלא מספקא לן אי יש יד לשבועה או לא משום דבהדיא איתקוש כי ידור כדר או השבע שבועה והיינו דתכן (לקמן ש.) כנדרי רשעים כדר

במיר בקרבן ובשבועה אלמא יש יד מית סיי רענ סעיי מ: לשבועה: יש יד לבית הכסח. שיהח ניי סרחים נפסקיו אסור לקרות בו ק"ש: חדא מגו חדא לצדקה או אין יד לצדקה היכי דמי אילימא קמיבעיא ליה. כלומר את"ל יש זמון יש דאמר הדין זוזא לצדקה והדין נמי ההוא יד או אין יד: ולענין הלכה בקדושין צדקה עצמה היא אלא כגון דאמר הרין ולא נקיטינן לחומרא דים יד דכיון דבעיין אמר נמי מאי הרין נמי צדקה קאמר או לא אפשיטא הוה ליה ספיקא דאורייחא דלמא [מאי] והדין (נמי) לנפקותא בעלמא ולחומרא ובפאה ולדקה כתב הרשב"א ז"ל כמי דאזליכן לחומרא כיון דסלקו קאמר ודבורא הוא דלא אסקיה מי אמרינן בתיקו וכן כתב הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ס כיון דאיתקש לקרבנות דכתיב °בפיך *זו דבעיין דלדקה לא אפשיטא בהדיא צדקה מה קרבנות יש להן יד "אף צדקה יש וסוגיין דים יד ללדקה וקיימא לן כמי לה יד או דלמא לבל תאחר הוא דאיתקש דכל תיקו דאיסורא לחומרא ומאי דאמר יש יד להפקר או דלמא אין יד להפקר הְיינו ז"ל דסוגיין "דיש יד ללדקה היינו משום צדקה אםתמצא לומר קאמר אםתמצא לומר דקאמרינן אם תמלא לומר יש יד יש יד לצדקה *דאין היקש למחצה הפקר מי ללדקה וזה אפשר הוא על דרך אמרינן היינו צדקה או דלמא שאני צדקה דצדקה לא חזיא אלא לעניים אבל הפקר דקיימא לן נמי דכל חיקו דאיסורא בין לעניים בין לעשירים בעי רבינא יש יד סוגיא מפורשת היא בסוף פרק הזרוע והלחיים (חולין דף קלד.) שספק ממון עניים הרי הוא ספק ממון דאזליכן ביה לקולא לנתבע מדמקשינן התם אמתני׳ דגר שנתגייר והיה לו פרה נשחטת וכו' תנן ספק ממון פטור אלמא ספיקא לקולא ורמינהו חורי נמלים שבתוך

מעמך. כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמך: לנפקוחא בעלמא. כלומר והדין זוז אחר ליהוי לי להולאה ודבורא הוא דלא אסקיה דלא גמר דיבורו(ג) דאמר עלי לנפקותא: דכחיב בפיך.כאשר דברת בפיך (ג) ילא מפי לדקה (ישעיה מה): או דלמא שאני לדקה . להכי *אית לה יד דלא

רים הי נמי אפי׳ לעשירים חזי מי אמרת דישונים °מעמר *זה לקט שכחה ופאה **יש יד להן יד: יש יד לבית הכסח . היכח דלא אמר בפירוש דלהוי בית הכסא מי הוי הזמנה ואסור להתפלל בו: דקא מיבעיא ליה' אי זימון מועיל בעי לההנותו כך אהא אסור ליהנות ממך:

לך דהיינו ודאי לכולי עלמא אסור: שמתא אינו כל כך כנידוי: קסבר

לבית הכסא או לא היכי דמי אילימא דאמר הדין ביתא ליהוי בית הכסא והדין נמי ההוא בית הכסא נמי הוה אלא כגון דאמר והדין ולא אמר נמי מאי הדין דאמר והדין נמי בית הכסא או דלמא מאי והדין לתשמישא בעלמא קאמר מכלל רפשימא ליה לרבינא דיש זימון לבית הכסא והא מיבעיא ליה לרבינא *הומינו לבית הכסא מהו [*] *הומינו לבית המרחץ מהו [עי' תוכ׳ שנת י: ד'ה זימון מועיל או אין זימון מועיל רבינא חרא מגו חרא קמיבעיא ליה זימון מועיל או אין זימון מועיל את"ל ייש זימון יש יד או אין יד (6) "תיבעי ליה: מנודה אני לך וכו': אמר אביי מודה ר"ע לענין מלקות שאינו

עלמא לא פליגי ראסור משמתנא מינך לכולי עלמא שרי במא' פליגי במנודה

לוקה דאם כן ניתני ר' עקיבא מחמיר אמר רב פפא בנדינא מינך דכולי

חזיא אלא לעניים אבל הפקר דהא תורה אור

חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה. מגו נמי אי אית ליה יד או לא: (ד) מטדה [ש" נפרש"י נמבנה נ.] אני לך. "כלומר כמנודה שאסור (עי׳ פרש׳י שם) ר' עקיבא היה *חוכך בזה להחמיר. כחדם שמתחכך אילך ואילך כך איהו לא בריר ליה שיהא ודאי אסור: לענין מלקות. שאם עבר אינו לוקה כל כך ודאי לא היה מחמיר: בכדיכא [כריתות כב:] ממך. דמשמע בפירוש אהא מטדה

ופאה . דבכולהו כתיב את העני עתך: מאי והדין לנפקוח אבעלמא. ושמא לית ליה זוזי אחריני: בפיך ע לדקה. ובפ"ק דכ"ה (דף ו.) דרשינן מהכח בלדקה בל תחחר: יש יד לכית הככח. מדרבנן קח

פי' הרא"ש

מעמך זו לקם שכחה

ומקרא דוהיה מחניך קדום לא ידעינן אלא בית הכסא עלמו ומיבעית ליה חי עבוד רבנן הרחקה לחסור גם יד בית הכסח: מתבי' כמו אדם שבואלין לו דבר וחינו פשום לו להתיכו גם שעם פשום לאקור אינו יודע והוא וממוך כך מבינין שהוא מהמיר בדבר ועושין לחומרה: גמ' ליחני כ"ם מחמיר. דמשמע ראה שעם להחמיר ביה ולפשותו יד גמור אבל חוכר להחמיר

משמע דמספקא ליה:

בנדינת ממך לכ"ע

חקור. דמשמע מתעדד

אני ומובדל ממך והוי מפי מתרוחקני מתך אליבא דשמואל והא דתנה לא תני להו בהדי ידום דמתני' איכא למיתר תנא ושייכ ושוד ידום שובא איכא דלא מנא : משממנא לכולי שלמא שרי . דלשון שמהא הוא ולא יד לנדר אבל נדינא משמע טדר ולח לשון לדוי אי נמי בלשון המון עם בכבל היו קורין לנדוי דוקח שמחח ולח לדוי: ובמנודה

לותר דבריו עד כאן והוה קאי אכולה מילחא דמחני' לכ"נ לר"י דהכא ודאי מודה שמואל דלא בפינן ובמטדה לוחד דביין לספקו בהכחקם ד"א דמחר ליה בלשון ידוי לפי שאין אדם רגיל להבייל של לחנית לא אמתוד בד"א שלה מילה מילה א דמחני לכ"ל לר"י לר"י דהכא ודאי מודה שמאל דלא מחני בפירוש ממוד בד"א שלה להבירו לא השתוד בד"א שלה בפירוש להדה לשון ידוי לשטן הדר של שלה מולה אחר בפירוש ממוד בליק בפירוש המילה מודה ל"ש מודה מ"ש מ"ל לשון גדר הוא "ל לשון גדר הוא "ל לשון עד החות ההנאחו כדחסיק בנתרא שאיט לקבי סודה ה"ד א"ל לחיו ליש מתחיר מיתא מתוד במילה בל"ע דקתני מוכך בזה להחתיר וע"ז הוא אומר שהיה די לוחד ל"ע מתחיר וע"א אומר שהיה די לוחד ל"ש החתיר מיתא איכ מחתיר מותא איכ מוכיל החתיר מותא מתחיר מותא מתודבי מון בהיל אומר שהיה די לוחד ל"ל כמו מאריטות הל": בדיגא מכך כ"ע ל"ש דאסור. פי" משום דל" עם וכד הוא א"כ מועיל שפיר בלא שאני לו שלה הוא משתע שלה עם מתחדבי מותף להוא למשות בלל לה המקם ללל המחת כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מת" היאה לשום בלשון כדילא לא משתע כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מה"מ איסור הנאה לא משתע באלי עם וכד אמורו מכ"ח איסור הנאה לא משתע:

א) שייך לע"ב

דגרות הב"ח (א) גםי מינעי ליה כיב סום פיי כמו חיקו: (ב) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבש מימר עלי לנסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ולה כיב סום פיי כמו חיקו: (ג) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבא ונסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ורה כי דנדהות הגר"א גמ' [א] (סומינו לנים המכחן מסו) הח"מ (ועי' בסגר"ח חו"ח סי' פד סיק ח'. והחמת יורה דככו):

(doubt) and that is why he was machmir. Therefore, since R' Akiva was not certain of the validity of this neder, R' Akiva would also have to hold that his person does not receive malkus for transgressing this neder.

The Shita of R' Akiva and the Chachamim Regarding Someone Who Says מִשְׁמַתְנָא מִינָדָ, סִרְדִינָא מִינָדָ, מִרְדָּינָא מִינָדָ, מִרְדָּינָא מִינָדָ,

From the fact that the Mishna said that it was R' Akiva who was machmir in the case that someone says מְנוּדֶּה אֲנִי לָּדְּ , implies that the Chachamim disagree and they hold that saying מְנוּדֶּה אֲנִי definitely does not create a neder. R' Pappa will now discuss various cases and tell us in which ones there is a machlokes and in which ones there is not a machlokes.

R' Pappa said	אָמַר רַב פָּפָּא
(if someone says I) am in a state of 'nadina'	בּנְדִינָא
from you	בִּינְּדָּ
everyone	דְּכוּלֵי עָלְמָא
does not argue	לָא פְּלִיגִי

that he is assur (i.e. it is a good yad)

(but if he says) "I am excommunicated from you" מְשַׁמֵּתְנָא מִינָּדְ

according to everyone he is mutur

The Ran explains that the term בְּלְדִינָא מִינָּךְ has the connotation of separation, and as such, this person is saying "I should be separated from you", i.e., an expression of a neder. The Ran points out that this is only true if he adds the words "from what I will eat from you", similar to what we said previously that the expressions of the Mishna (מוּפְּרְשַׁנִי מִמְּדְ וֹכוי) are only valid if these words are added.

The Ran continues and explains that the word "you are excommunicated from me" do not have the connotation of neder, and as such, they will not work even if the words "from what I will eat from you" are added.

These are the two expressions that R' Pappa is telling us there is no machlokes. The Gemara continues and says:

With what do they argue בְּמֵאי פְּלִיגִי

מתנות עניים הל' ב טוש"ע ו"ד סימן רנח כעי' ב: בן ב מיי׳ פ"ב מהלכות נדרים כל' נח עוש"ע

בד ג ד מיי פ"ג מסלי ק"ש הלכה ג מוש"ע א"ח סי' פג סעי' ג:

[.15"7] תוספות הפקר הייט לדקה. דסתם מפקיר בשביל שיזכו בה מניים ומסיק מ"מ הפקר הוי לעניים ולעשירים : הרמב"ם ז"ל שפוסק בכל מקום כאם ואם חמצא לומר דאין המלא לומר. אבל במאי דקאמר היקש למחלה וא"ם שפיר קאמר דאיןהיקש למחנה ומחי מיבעית לחומרא ונראה שהסכים גם כן לזה ליה גבי לדקה י"נ הרשב"א ז"ל וחמהכי עליהן שהרי דשאני הכא דסברא כהיקש אלא לפנין בל תחתר הכתוב עם עהרי באותו פסוק שחלוקים זה מזה בכמה פנינים ולה ככתב שם אלה לענין כל מאחר:רש יד לבית הכסח. ה"כ לח מספקא ליה דאורייתא הקמה וכו' . ואילטריך לשנויי הכא פרה אלא מומרא בעלמא מדרבנן מספקא ליה בחוקת פטורא קיימא קמה בחוקת חיוב חם החתיכו לענין קיימה הלמה טעמה דבחוקת חיוב לאסור כך לדבר ק"ב קיימא הא לאו הכי ספק פטור ואם כיון דביה"כ [שחמרו] איחא דספה ממון טניים הוה ליה ספיקא דאיסורא למה לי לשנויי הכי. ועוד דהחם נמי אקשי ליה אביי והרי עיסה דבחזקת פטורא וחכן

שחין בו לוחה (חי נמי) כיון דיש זימון כדמסיק גר שנחגייר' וכז' ספק חייב ואמר ליה ספק איסורא לחומרא ספק ממונא לקולא ואם איתא דספק עניים מקרי ספק איסורא בההוא פירוקא גופה הוה מלי לשנויי ליה הא דאקשי מחורי נמלים אמתניל. ועוד דאמרינן התם בפ"ק דיומא (דף חג) תכן החם הנחחומין לא חייבו אוחם דטר בעלמא כמו אינר להפרים אלא כדי הרומת מעשר וחלה ואקשינן בשלמא תרומה גדולה דתניא וכו' מעשר ראשון ומעשר שני המוליא מחבירו עליו הראיה הפקר ולדקה דמ"ת כלומר דליכא ספיקא דאיסורא אלא דממוכא וממונא המוליא מחבירו עליו הראיה אלא מעשר שני נפרשוה ונסקוה וניכלוה בירושלים ואם אימא מדרבנן מיבפי ליה דהח לה היתקש: בוכלל דיש דספק עניים ספיקא דאיסורא הוא כי היכי דקשיא ליה מעשר שני הקשי ליה נמי מעשר עני אלא ודאי ספיקא דממון עניים לא מקרי ספיקא זימון. כחן משמע דחפי׳ דאיסורא אלא ספיקא דממונא ולקולא ולפיכך איני מתחוור בדבריהם ז"ל בזה . וגבי הפקר אין ספק דהוה ליה ספיקא [דממון] ולקולא ואין יד . וכן בדיבור בעלמח בעיחליה נמי גבי בית הככא דאפי׳ אם תמלא לומר זימון משיל לא מהני אלא מדרבנן והוה ליה ספיקא דרבנן ולקולא: מגודדה אני לך ר' עקיבא חוכך בזה דשמא יש זימון וכשכת מוכח לגם להחמיר. חוכך כאדם שהוא מסופק בדבר ומהחכך בעלמו מפני שאינו יכול לבררו.אי כמי מלשון חיך ללומר שהיה מטעים לחכו להחמיר: פודדה היה מכפית [דשמת] חיו ר"ע לענין מלקוח שאיט לוקה. דהא מספיקא הוא שהיה מחמיר ולא שהיה הדבר ברור. לו ומיהו שמטיט "דידוח נמי למלקות איתרבו דאי לא מאי זימון ומוקי המסבחדתי מודה ר"ע פשיטא: גדיגא מיכך דכ"ע אסור. כלומר אסור ולוקה. ומיהו דוקא בדאמר שאכי אוכל לך כדאמר שמואל לעיל (דף ד:) גבי מופרשכי שננחו לכך וכו החמת והבעיח הויח בין בדבור מרוחקני בכולן עד שיאמר שאני אוכל לך וכו' ובנדינא נמי דכותייהו שהוא לשון הרחקה: משמיתנא מינך דכ"ע שרי. דאפילו אמר שאני אוכל לך בין כמעשה: הובינו איסורא נמי ליכא שאין זה לשון נדר אלא לשון שמתא והייט נמי דבעובדא דההוא גברא דאמר משמיתנא מנכסי אמרינן ופליגא דרב חסדא אע"ג לבית הכסח הותיע לבית המרחץ מהו דמנכסי הוי מוכיח [כאילו אמר] שאני אוכל לך: בפאי פליגי במנודה [אני לך]. כלומר ואמר נמי שאני אוכל לך. דהאי לישנא דמטדה משמע הכי נשנת (פ"ח דף י) ומשמע הכי ר"ע סבר לישנא דנדויא הוא . כלומר שאף הוא לשון ריחוק והבדל כמופרשני מרוחקני כדממרגמינן והדום בכדתה וסאובתה ברחוקה 3"31 הלכך אסור. ורבנן סברי לישנא דמשמתא הוא שלשון בני אדם לאמרו על נדוי בלבד: ") אלמא קסבר במשמתנא פליגי דסבירא ליה דטעמא דר"ע דהתייתי התם בעיה דכיון דשוי נפשיה בהדיה כמשומת לאסור הנאה בא שכן פורשין מן המשומת והמטדה: ולעגין הלכה לא קיימא לן כר' טקיבא מדאמרינן דלית דחש לה. וטוד דקיימא לן הלכה כר' טקיבא מחבירו ולא מחביריו הלכך גדינא ממך שאני אוכל לך אסור ולוקה. כדינא מינך בלחוד שרי. מטדה דרבינא הזמיט לבית הכסא וקאמר המם מאי לאו ה"ה למכחץ אני לך שאני אוכל לך נמי שרי ואין לריך לומר משמחנא מינך שאני אוכל לך. וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ולא נחבררו בזה דברי הרמב"ם ז"ל מיהו יש לישבו דגרים ליה הכא אפ"ג דרבינא שכתב בפ"ח מהלכות נדרים: ירושלבוי ר' עקיבא היה חוכך בזה להחמיר ליסר את כל נכסיו כמה דתימר יחרם כל רכושו והוא יבדל וכו' מה לא הזכיר בבעיא רק טבדין ליה רבק חומר הוא בנדוי ב"ד. ומסתברא לי דהך ירושלמי לא שייך כלל בהדי גמרא דילן טעמא דירושלמי הוא לומר שכיון שעשה עלמו בית הכסח כדמוכח כמטדה אסור ובגמרא דילן משום הרחקה אתיכן לה ולא משום נדוי דאי לא תימא הכי היכי אמריכן משמיחנא מיכך לכ"ע שרי אלא ודאי כדאמרן מיהו כתב הרב ר' ברוך בר שמואל בפירושיו דמהא שמשינן בהדיא דמטדה שנדוהו ב"ד אסור ליהטת מנכסיו אבל נדהו הדיוט מותר והיינו הזכיר כאן המרחץ לפי טובדא דהאי דאמר משמיתנא מנכסיה דשרייה רב חסדא. ואין דין זה מחוור דהא קיימא לן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף פו:) מנודה שונה ושונין לו מה דפ"ד החס פי"ה למרחן: תיבעי לך. נשכר ונשכרין עמו אלמא אין נכסיו אסורין אלא ודאי חרם של ב"ד הגדול שאני דאלים טפי אבל בחרם ב"ד בעלמא לא מיחסרי נכסייהו: פי' כמו תיקו ולפון אני לך . פי' רילכ"א דלשמואל דאמר גבי מודרני מופרשני דבעי שיאמר עמו שאני אוכל ה"ה הכא גבי מעדה אני לך דבעי שיאמר עמו שאיני אוכל לך דאל"ב אמרי׳ דלמא דלא קיימא בד' אמום דילך קאמר ליה

כלהו

כמו כי מרוחקני מתך דעפי משנינן לישנה דמטדה מלישנה דמרוחקני ול"כ דה"כ שמואל היה לו להמחין

את"ל יש יד ללדקה. משום דכיון דאתקש אע"ג דלא כחיבא בהדיא כה * מיי פיה מהלי אין היקש למחלה: הפקר מאי מי אמרינן הייט לדקה או לא. והאי דלא מספקא לן אי יש יד לשבועה או לא משום דבהדיא איתקוש כי ידור כדר או השבע שבועה והיינו דתכן (לקמן ש.) כנדרי רשעים כדר

במיר בקרבן ובשבועה אלמא יש יד מית סיי רענ סעיי מ: לשבועה: יש יד לבית הכסח. שיהח ני׳ סרחש נפסקיו אסור לקרות בו ק"ש: חדא מגו חדא לצדקה או אין יד לצדקה היכי דמי אילימא קמיבעיא ליה. כלומר את"ל יש זמון יש דאמר הדין זוזא לצדקה והדין נמי ההוא יד או אין יד: ולענין הלכה בקדושין צדקה עצמה היא אלא כגון דאמר הרין ולא נקיטינן לחומרא דים יד דכיון דבעיין אמר נמי מאי הרין נמי צדקה קאמר או לא אפשיטא הוה ליה ספיקא דאורייחא דלמא [מאי] והדין (נמי) לנפקותא בעלמא ולחומרא ובפאה ולדקה כתב הרשב"א ז"ל כמי דאזליכן לחומרא כיון דסלקו קאמר ודבורא הוא דלא אסקיה מי אמרינן בתיקו וכן כתב הרמב"ן ז"ל בהלכותיו ס כיון דאיתקש לקרבנות דכתיב °בפיך *זו דבעיין דלדקה לא אפשיטא בהדיא צדקה מה קרבנות יש להן יד "אף צדקה יש וסוגיין דים יד ללדקה וקיימא לן כמי לה יד או דלמא לבל תאחר הוא דאיתקש דכל תיקו דאיסורא לחומרא ומאי דאמר יש יד להפקר או דלמא אין יד להפקר הְיינו ז"ל דסוגיין "דיש יד ללדקה היינו משום צדקה אםתמצא לומר קאמר אםתמצא לומר דקאמרינן אם תמלא לומר יש יד יש יד לצדקה *דאין היקש למחצה הפקר מי ללדקה וזה אפשר הוא על דרך אמרינן היינו צדקה או דלמא שאני צדקה דצדקה לא חזיא אלא לעניים אבל הפקר דקיימא לן נמי דכל חיקו דאיסורא בין לעניים בין לעשירים בעי רבינא יש יד סוגיא מפורשת היא בסוף פרק הזרוע והלחיים (חולין דף קלד.) שספק ממון עניים הרי הוא ספק ממון דאזליכן ביה לקולא לנתבע מדמקשינן התם אמתני׳ דגר שנתגייר והיה לו פרה נשחטת וכו' תנן ספק ממון פטור אלמא ספיקא לקולא ורמינהו חורי נמלים שבתוך

מעמך. כי דרוש ידרשנו ה' אלהיך מעמך: לנפקוחא בעלמא. כלומר והדין זוז אחר ליהוי לי להולאה ודבורא הוא דלא אסקיה דלא גמר דיבורו(ג) דאמר עלי לנפקותא: דכחיב בפיך.כאשר דברת בפיך (ג) ילא מפי לדקה (ישעיה מה): או דלמא שאני לדקה . להכי *אית לה יד דלא

רים הי נמי אפי׳ לעשירים חזי מי אמרת דישונים °מעמר *זה לקט שכחה ופאה **יש יד להן יד: יש יד לבית הכסח . היכח דלא אמר בפירוש דלהוי בית הכסא מי הוי הזמנה ואסור להתפלל בו: דקא מיבעיא ליה' אי זימון מועיל בעי לההנותו כך אהא אסור ליהנות ממך:

לך דהיינו ודאי לכולי עלמא אסור: שמתא אינו כל כך כנידוי: קסבר

לבית הכסא או לא היכי דמי אילימא דאמר הדין ביתא ליהוי בית הכסא והדין נמי ההוא בית הכסא נמי הוה אלא כגון דאמר והדין ולא אמר נמי מאי הדין דאמר והדין נמי בית הכסא או דלמא מאי והדין לתשמישא בעלמא קאמר מכלל רפשימא ליה לרבינא דיש זימון לבית הכסא והא מיבעיא ליה לרבינא *הומינו לבית הכסא מהו [*] *הומינו לבית המרחץ מהו [עי' תוכ׳ שנת י: ד'ה זימון מועיל או אין זימון מועיל רבינא חרא מגו חרא קמיבעיא ליה זימון מועיל או אין זימון מועיל את"ל ייש זימון יש יד או אין יד (6) "תיבעי ליה: מנודה אני לך וכו': אמר אביי מודה ר"ע לענין מלקות שאינו

עלמא לא פליגי ראסור משמתנא מינך לכולי עלמא שרי במא' פליגי במנודה

לוקה דאם כן ניתני ר' עקיבא מחמיר אמר רב פפא בנדינא מינך דכולי

חזיא אלא לעניים אבל הפקר דהא תורה אור

חדא מגו חדא קא מיבעיא ליה. מגו נמי אי אית ליה יד או לא: (ד) מטדה [ש" נפרש"י נמבנה נ.] אני לך. "כלומר כמנודה שאסור (עי׳ פרש׳י שם) ר' עקיבא היה *חוכך בזה להחמיר. כחדם שמתחכך אילך ואילך כך איהו לא בריר ליה שיהא ודאי אסור: לענין מלקות. שאם עבר אינו לוקה כל כך ודאי לא היה מחמיר: בכדיכא [כריתות כב:] ממך. דמשמע בפירוש אהא מטדה

ופאה . דבכולהו כתיב את העני עתך: מאי והדין לנפקוח אבעלמא. ושמא לית ליה זוזי אחריני: בפיך ע לדקה. ובפ"ק דכ"ה (דף ו.) דרשינן מהכח בלדקה בל תחחר: יש יד לכית הככח. מדרבנן קח

פי' הרא"ש

מעמך זו לקם שכחה

ומקרא דוהיה מחניך קדום לא ידעינן אלא בית הכסא עלמו ומיבעית ליה חי עבוד רבנן הרחקה לחסור גם יד בית הכסח: מתבי' כמו אדם שבואלין לו דבר וחינו פשום לו להתיכו גם שעם פשום לאקור אינו יודע והוא וממוך כך מבינין שהוא מהמיר בדבר ועושין לחומרה: גמ' ליחני כ"ם מחמיר. דמשמע ראה שעם להחמיר ביה ולפשותו יד גמור אבל חוכר להחמיר

משמע דמספקא ליה:

בנדינת ממך לכ"ע

חקור. דמשמע מתעדד

אני ומובדל ממך והוי מפי מתרוחקני מתך אליבא דשמואל והא דתנה לא תני להו בהדי ידום דמתני' איכא למיתר תנא ושייכ ושוד ידום שובא איכא דלא מנא : משממנא לכולי שלמא שרי . דלשון שמהא הוא ולא יד לנדר אבל נדינא משמע טדר ולח לשון לדוי אי נמי בלשון המון עם בכבל היו קורין לנדוי דוקח שמחח ולח לדוי: ובמנודה

לותר דבריו עד כאן והוה קאי אכולה מילחא דמחני' לכ"נ לר"י דהכא ודאי מודה שמואל דלא בפינן ובמטדה לוחד דביין לספקו בהכחקם ד"א דמחר ליה בלשון ידוי לפי שאין אדם רגיל להבייל של לחנית לא אמתוד בד"א שלה מילה מילה א דמחני לכ"ל לר"י לר"י דהכא ודאי מודה שמאל דלא מחני בפירוש ממוד בד"א שלה להבירו לא השתוד בד"א שלה בפירוש להדה לשון ידוי לשטן הדר של שלה מולה אחר בפירוש ממוד בליק בפירוש המילה מודה ל"ש מודה מ"ש מ"ל לשון גדר הוא "ל לשון גדר הוא "ל לשון עד החות ההנאחו כדחסיק בנתרא שאיט לקבי סודה ה"ד א"ל לחיו ליש מתחיר מיתא מתוד במילה בל"ע דקתני מוכך בזה להחתיר וע"ז הוא אומר שהיה די לוחד ל"ע מתחיר וע"א אומר שהיה די לוחד ל"ש החתיר מיתא איכ מחתיר מותא איכ מוכיל החתיר מותא מתחיר מותא מתודבי מון בהיל אומר שהיה די לוחד ל"ל כמו מאריטות הל": בדיגא מכך כ"ע ל"ש דאסור. פי" משום דל" עם וכד הוא א"כ מועיל שפיר בלא שאני לו שלה הוא משתע שלה עם מתחדבי מותף להוא למשות בלל לה המקם ללל המחת כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מת" היאה לשום בלשון כדילא לא משתע כלל ל" הכחקה אלא משתע שאני עם וכד מליהטות מה"מ איסור הנאה לא משתע באלי עם וכד אמורו מכ"ח איסור הנאה לא משתע:

א) שייך לע"ב

דגרות הב"ח (א) גםי מינעי ליה כיב סום פיי כמו חיקו: (ב) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבש מימר עלי לנסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ולה כיב סום פיי כמו חיקו: (ג) רש"י ד"ה לנסקוחא זכוי דלא נמר דיבורו דבא ונסקוחא: (ג) ר"ח דכחיב ורה כי דנדהות הגר"א גמ' [א] (סומינו לנים המכחן מסו) הח"מ (ועי' בסגר"ח חו"ח סי' פד סיק ח'. והחמת יורה דככו):

לכדותו. בריש תמורה (דף ג:)

חמור ממנו השומע ושוחק אלא

כדחמרן: שבכל מקום. טעמח קח

יהיב למאי דאמריכן ואם לא נדהו

הוא עלמו יהא בנדוי שהרי "עכשיו

חמור דשם עניות מלויה דכתיב (שמות כ) בכל המקום אשר אוכיר את שמי

אבא אליך וברכתיך ומדהזכרת השם

למלוה מביאה ברכה ועושר הזכרה

לשוא גורמת עניות אי נמי מדכתיב

גבי שבועת שקר (זכריה ה) וכלתו

ואת עליו ואת אבניו ובתמורה (דף ג:)

מדמי הזכרת שם לבטלה לשבועת שקר:

שנאמר כי מתו כל התנשים וגו'. דלא מתו ממש כדאמרינן לקמן בפרק

ר"ח (דף סד:) דמהוי הוו דכל מקום

בח א מיי פיא מהלי בדהו בפניו אין מחירון לו אלא בפניו. דכיון דבפניו כדהו אלים כדוייה ולא מיעקר אלא בפניו דומיא דאמריט בפ' השולח (גישין דף ב:) כל מילחא דמתטבידא בי טשרה לריכה בי טשרה למשלפה. ולא נהירא אלא טעמא דמילחא משום חשדא דאי מתירין לו שלא בפניז פעמים שימירוהו והמטדה לא ידע וכשלא ינהגו בו נידוי יבא למשדא אבל כשכדהו שלא בפניו ליכא משדא שאף הוא סובר שמא החירוהו שלא בפניו כשם שנדוהו שלא בפניו חה כאוחה שאמרו לקמן בפ' ר"א (דף סה.) המודר הנאה מחבירו בפניו אין מחירין לו אלא בפניו ומפרש

במנודה אני לך דרבי עקיבא סבר לישנא

קסבר במשמחנא פליגי. דהכא משמחנא קאמר וקאמר ליה רב חסדא לית דחש לה להא' דר"ע דהוה אוסר במטדה אני לד דהייט משמחנא: נידהו בפניו . חכם שנידה את האדם בפניו אין יכול להתיר לו אלא בפניו: הזכרת השם.שמוליא שם שמים לבטלה: שנאמר כי מחו כל האנשים. ואחריכן הייני דתן ואבירם שנפלו בעניות: כל מקום שנתט חכמים עיניהם. לאדם שנידו או מת או נופל בעניות ואהכי לריך לכדותו כדי שיפול בעניות דהיינו כמיתה: אין בין נידוי להפרה ולא כלום. דלא לריך להיות יום או יומים לקמן סד: [ע"ו ה.] בנידוי דהא לאלחר שרא לה: היכי

דנידויא הוא ורבנן סברי לישנא דמשמתנא הוא ופליגא דרב חסדא דההוא גברא דאמר משטתנא בנכסיה דבריה דרב ירמיה בר אבא אתא לקמיה דרב חסרא א"ל "לית דחש לה להא דרבי עקיבא קסבר במשמתנא פליגי אמר רבי אילא אמר רב ינדהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו נדהו שלא בפניו מתירין לו בין בפניו בין שלא בפניו אמר רב חנין אמר *רב 'השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו ואם לא נידהו *הוא עצמו יהא בנירוי שכל מקום שהזכרת השם מצויה שם עניות מצויה *ועניות כמיתה שנאמר "כי מתו כל האנשים ותניא *כלמתה דמי. דמנדה לעלמו: ועייל לביתיה מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או

עוני אמר רבי אבא הוה קאימנא קמיה דרב הוגא שמעה להך איתתא ראפקה הזכרת השם לבמלה שמתה "ושרא לה לאלתר באפה °ש"מ תלת ש"מ השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו וש"מ נידהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו וש"מ "אין בין נידוי להפרה ולא כלום *א"ר גידל אמר רב תלמיד חבם 'מנדה לעצמו ומיפר לעצמו ("'ק ". נ"בן פשימא מהו דתימא *אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין קמ"ל היכי דמי כי הא דמר זומרא חסידא כי מחייב בר בי רב שמתא משמית נפשיה ברישא והדר משמת בר בי רב וכי עייל לביתיה שרי לנפשיה והדר שרי ליה *ואמררב גידלא"ר

שנאמר נלים ונלבים אינם אלא דתן ואבירם ואינהו הוו במחלוקת של קרח אלא דמפני שהענו אמר כי מתו דאע"ג דאמרינן החם דארבעה חשובין כמת עני וסומא ומלורע אמי שאין לו בנים הכא ודאי מעניות קאמר דאין לומר שנסחמו דהא כחיב במחלוקחו של קרח (במדבר פיז) העיני האנשים ההם תנקר "וליכא למימר כמי שהיו מלורעין דהא כחיב (דברים יא ו) בקרב כל ישראל וליכא למימר שנחרפאו במתן חורה דהא אמרינן "שחזרו למומן במעשה [נמ"ר ישא פרשה י] העגל וליכא למימר דמשום שלא היה להם בנים אמר כי מתו דא"כ היכי א"ל מפני זה שוב מצרימה וכי מפני שלא היה להם בנים לא היו נשמעין למלכות להלשיט אל פרעה אלא ודאי מפני שירדו מככסיהם ולא היו דבריהם נשמעים: או מיתה או עוני. אלמא שוו להדדי. והקשו בתוספות מאי איריא שומט הזכרת השם מפי חבירו דלריך לנדותו הא אמרינן בירושלמי דכל שאיט טושה כשורה לריך לנדותו. והכי נמי מוכח בדוכחי טובא דאמריטן בפ"ק דקדושין (דף לש.) חזיוהו לההוא גברא דהוה זרע ביני גופני אמרי ניחי מר ונשמחיה וכו' ובפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף יז.) אמרינן דאמתיה דרבי חזיתיה לההוא גברא דהוה מחי לבנו גדול ואמרה ליה ליהוי ההוא גברא בשמחא. ותירצו דחין הכי נמי אלח מיהו בהזכרת השם בלחוד הוא דאמר דאם לא נדהו הוא עלמו יהא בנדוי משני שענשה חמור וכדכתיבנא: רשמע מינה אין בין נדוי להפרה ולא כלום. הקשו בחוספות מדאמר בפרק ואלו מגלחין (שם דף שו.) הכי קאמר שמואל טוט אסר וטוט שרי וה"מ לממוכא אבל לאפקרותא עד דחיילא עליה שמתא תלתין יומין ותירלו דשאני הכא שנדוי זה אינו אלא לאיים עליו שלא יזכיר עוד שם ינמנודה. הוא דפליצי שמים לבטלה ולא דמי לאפקרותא מש"ה הכא אין בין נדוי להפרה ולא כלום. אבל ראיתי לרב אלפסי ז"ל שדחה אותה שבפ' ואלו מגלחין מפני זו כמש"כ בהלכוחיו בפ' ואלו מגלחין. וכן דעת הרחב"ם ז"ל (בפ"ק) [ז"ל בפ"ז הל' יג] מהלכות ת"ח : ת"ח מגדה לעלמו ומפר לעלמו. לאו דעמים אנדיי: כתב הרשב"א ז"ל דרוקא היכא דלא הוי בר נדוי כי הא דמר זוטרא דממדת חסידות בעלמא משום יקרא דבר בי רב הוה משמת נפשיה נדהו בפניו . מי אבל כשנדה עלמו על דבר שהיה חייב עליו נדוי לא כל הימט להחיר עלמו. והקשו עליו אם כן היכי מקשי ליה הש"ם פשיטא מקמי דאמר כי הא דמר זוטרא אדרבה הל"ל אמאי. לפיכך אמרו דבכל ענין שנדה את עצמו מיפר לעצמו וכן דעת הרמב"ם ז"ל בפרק ז' מהלכות אנא בפני דכתו שדדפו המשנה סודם מנודה ח"ח (הל' א). וראיתי לחקלת מפרשים שכחבו דלא גרסיטן פשיטא אלא ה"ג ומיפר לעלמו כי הא ולמי שגורס כן דברי הרשב"א כטיטן בפניו לריולכבדו בפניו בטעמם: ובי עייל לביתיה שרי לנפשיה. כדי שלא ילטרכו בני ביתו להתרחק ממנו ומהא משמע דמטדה אפילו בני ביתו טהגין בו גדוי

דחי בפניו כוי מותר: מדמו שלא בפניו מחירין לו בין בפניו בין שלא בפניו. בפניו אחי לאשמעי' סד"א לא יחירו לו בפניו דמתבייש פפי סמ"ל דאין טשת יש מפרשים דאין מתירין לו אלא בפניו שתא לא ידע שהתירו לו וגם אחרים שואלין לו אם התירו ל והוא אותר לא וכשרואין שתקרבין אותו מזלזלין בכדוי ולא יחושו שוד של כדוי חכמים ז"ל ולהאי פירושא אם המירו לו שלא בפכיו אינו מומר (אבל) בנדהו שלא בפניו כשרואה שמקרבין אותו יאמר בלכו כמו שנדוכו שלא בפניו כך המירו לו שלא בפניו : השומט הזכרם השם מפי חבירו לכיך לנדוחו . דאמרינן בריש חמורם (דף ג:) אזכרם למציא שם שמים לבפלה שנאמר את ה' אלהיך מילא ואם לא נדהו הוא עלמי יהא בכדוי פי' ראוי להחנדות : שכל מקום שהזכרת השם מצויה שם עניות מציים . דכתיב בכל המקום אשר אזכיכ את שמי אבוא אליך וברכחיך וברכה היינו פושר דכתיב וברכך בכל מפשה ידיך ומדהזכרת מנוה מפשרת מכלל דהזכרת עבירה מדלדלת: ועניות כמיתה דכתיב כי מתו כל האנשים. והאי קרא בדתן ואבירם כחיב ולקמן גפ' ר"ח מוכח דע"כ החי מחו ר"ל שירדו מנכסיהם ולפי שהזכרת השם דבר שגורם פניות ומיחה החמירו בה יותר מבשחר עוברי עבירה וחמרו שחם לח נדהו השומע יהח בנדוי : ותניח רשב"ב חמר כל מקום שנחנו חכמים עיניהם או מיחה או עוני. ומייחי עוד ראיה שעוני שקול כמיחה כדאמריט בכמה דוכתי [ברכות נת. שבת לד. ב"ב עה. סנהדרין ק.] נתן שיניו כו ונששה גל של עלמות שוני בפרק במה מדליקין (שבת לג:) ר"ש ור' אלפור בט כשילאו מן המפרה כל מקום שנמט פיניהם בו היה נשרף : ש"מ אין בין לדוי להפרה כלום. ואפילו לאפקירומא ולאפוקי ממ"ד במ"ק (דף כז.) וה"מ למשנא אבל לאפקיכותה עד דחיילה עליה שתתה דרבנן תלחין יומין: ומיפר . להו דוקה דחכם בעי לשון התרם: מהו דחימה אין החבוש מחיר פלמו מבים האסורין. כי היכי דמליט גבי הסרם מדרים דהוא איט מוחל אבל אחרים מוחלין לו : משתח נפשים והדר משחח לורגא מרבנן . דמשום כבוד חורה היה קשם בפיניו לנדוטו וכדאמריק.בפ' מתום שנהגו (פסחים נב.) במערבא ממט אנגידא דטרבא מרגנן ולא ממט אשתהא והוא הים המנדם והים קשם בטיניו ומנדם א"ע חמלה א"ל כדי שלא יחשל וישכא מלססיר: שרי לנפשיה. שלא יכשלו אמש ביחו בדגרם אליו ויבא זכאי ויחיר זכאי:

לחוין רמכ סושים ייד כם ב מיי' פ"ז מהל' מ"ח הל' יג עוש"ע בירושלמי דטעמא משום חשרא ולפי י"ד סי' שלד סעי' כט [וכרב אלפס מ"ק פ"ג ד' רסו וברא"ש שם סי'יד] : זה כל שהודיעוהו דליכא חשדא מתירין לו שלא בפניו וכל שהתירוהו נמי

עין משפם

מצוה

: אע"פ שלא הודיעוהו מוחר דיעבד לגדמיי שם פיו הלי יד ופי"ב מהל' פכועות השומע הזכרת השם מפי חבירו לריך ה"ע סמג לאוין רמא מוש"ע שם סעי" לו וסעי מג [וכרב אלפס שם מפקינן אזהרה למזכיר שם שמים וכרח"ם שם סיי מון: לבטלה מדכתיב (דברים י) את ה' לא ה מיי פ"ו מסלכות מים כלי יג שיש"ע אלהיך תירא: ואם לא נדהו הוא עלמו שם סעי לא: יהא בנדור "לא שיהא בנדוי מאליו ו מיי שם הלכה יא יהא בנדור "לא שיהא בנדוי מאליו לב ו מיי׳ שם הלכה שוש"ע שם סעיי לג: אלא ראוי להתנדות קאמר שהרי

בע"י הגי' רבי המזכיר עלמו לריך כדוי והיאך יהא

ל"ל עונשו

תוכפות

במאי פליגי במטדה אני לך דר"מ דכדינא סבר לישנה כות . שיכת נע ונד ומרוחק מהנאתו דאין בלשון כידוי לספקו הכחקת ולפנין אמות אף פל גב דלפון שנדוהו כדחמכי' מ"ק (דף פו:) מנודה לח שוכה ולא שוכין לו מכל

מתום כשאדם רוצה להרחית עצמו ד' אמות איט רגיל להזכיר נידוי על עצמו בשביל כך הלכך על כרתך לישנא דנדינא הוא כדפי' ושפיר הוי ידים מוכיחות בלא שאני אוכל לך: בדהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו . יש לפרש דשפיר תופיל גם שלא בפניו אלא לכנודו של מעודה דכמו שביישו לפניו כך יש לפייסו לפכח אמ"פ שנדהו גדין אי נמי בפי למימר דכיון שנדוהו בפניו אלים הנידוי כל כך שלא יופיל ההיחר אלא בפניו כפין שנדהו היו כמי שניות ובניקין (דף לג:) כל מילחא דיתחאתרא בפני ' לריקה בי לריקה בי לריקה בי לריקה בי לריקה בי של היבין לדותו: שב"ש שהוברת השם מצייה בי לריקה בי לרי אכא אליך וברכתיך מדהזכרת שם דמנוה גורם ברכה דהייט עושר א"כ הזכרת שם דלבשלה גורם שניות וכ"י פי' דנפקא לן מדכמיב גבי שבועת שקר (זכריה ה) ובא אל כית הגנב וכלתו ואת עליו ואבניו והזכרת השם לבפלה דומה קנת לשטעת שקר : עבידת כמיתה דכחיב כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך . גבי דתן וחבירם דפ"כ לח תתו חז בתלרים שהרי היו בתדבר וליכח לתיתר שהיו סותין ותלורפים החשובים כמחים סומין ליכא למימר דכחיב (במדבר כז) העיני האנשים כהם תנקר ומצורעים נמי לא שהרי היו בקרב ישראל וליכא למימר שנחרפאי במתן תורה שהרי חזרו למומן במפשה העגל וליכא למימר שלא היו להם בנים דהא כתיב (שם) (הם) ונשיהם ובניהם ומפם ועוד דמשום שלא היו להם בנים לא נמנעו מלהיות קרובים לתלטת כבחחילה אבל בשביל שניות ודאי נמנשו מלהיות קרוגים למלכות: אין בין נידוי להפרה ולא כלום.חימה דאמרי במ"ק (דף תז.) סוס אסר וטוס שרי פי' לאלמר ה"ת לפנין מטדה אבל לפנין אפקירותא מד דמייל פליה שמתה חלחין יותין וי"ל ה"ל כיון שנידוי זה איט אלה לכפרה בפלמה וחיישי' פליו שלה ירגיל פוד להזכיר שם שמים לבפלה אין זה נידוי חשוב כאפקירותא א) לשאר עבירות לחול פליו נידוי שפה אחם:משמת נפשים והדר משמח בר בי רב.פר"ח שזה היה טושה כדי שלח ישכח להחיר הנידוי של בר בי רב

[עי' תוס' קרובין כתב ד"ה הקורא]

סועה מו: ע"ם הגינה בכולם וכן בשאלתות פ' יתרו סי' נג אי' אמר ושרי ליה . שלא נידהו בפניו : רשב"ג כל מקום וכ"ה בפי׳ הרח"ם כחון

[ברכות ה: סנהדריו לה.]

תמורם ג: תגינה

פי' הרא"ש דר"ע סבר כיון דלת חפקיה בלשון במתח שנתסייב נדוי ונדסו בפניו אין מחיר לו ולכטד המנודה קפיד לב ומס המירו שלמ

אלה כשחר הלה כשחר משבע

בליון דישרים גם' שית תלת. לקמן ד' ח עיכ. נרכות כו עיה. פסחים ה עיא. קיל אמחי לא חמר שית ד' דהא שית עידו בררין דים ואם לא. לא שיהא במידוי מאיליו. שי קדושין כה עיא מורעים. ביי בסשר שאילה שלום להגאון מסריי ברלנו שנת גב:

Nedarim 7b

R' Pappa tells us that the machlokes between R' Akiva and the Rabbanan is only in the case that the person said:

"I am menudah to you" בְּמְנוּדֶּה אֲנִי לָדְ that R' Akiva holds דְרַבִּי עֲקִיבָּא סְבַר this is an expression of separation מישְׁנָא דְנִידוּיָא הוא and the Rabbanan hold יְרַבְּנֵן סְבְרִי לִישְׁנָא of excommunication

The Ran explains that R' Akiva holds that the word 'menudah' is an expression of distance and separation, similar to this that Targum explains the word niddah to mean separation (that is, the separation between a niddah and her husband). The Chachamim however hold that the word is related to the word nidui, which connotes excommunication, and as such, is not a yad for nedarim.

The Gemara continues and tells us that although R' Pappa holds that if the person would say מְשַׁמְתָנָא מִינָּך – (I am) excommunicated from you, then everyone would agree that this is not an expression of a neder, not everyone agrees that in this case there is no machlokes as we see from the following story.

(And this, what R' Pappa said) argues	וּפְלִיגָא
on R' Chisda	אָלָב חִסְדָּא
as there was a man	דְּהָהוּא גַּבְרָא
that said	דְּאָמַר
"(I) should be in nidui	מְשַׁמַּתְנָא
from the possessions	בְּנִכְסֵיהּ
of the son	~~ַּהְ~~ בְרִיהּ
of Rav Yirmiyah bar Abba"	דְּרַב יִרְמְיָה בַּר אַבָּא
(and) he came before	אֲתָא לְקַמֵּיה
Rav Chisda	אָדָב חִסְדָּא
and he (Rav Chisda) said to him	אֲמַר לֵיהּ
there is no one who is concerned	בִּית דְּחָשׁ לַהּ
with this (shita) of R' Akiva)	לְהָא דְּרַבִּי עֲקִיבָא
(from this story we see that) he holds	קָסָבַר
(that)regarding (an expression of) nidui	בַּמְשַׁמְּתָנָא
they (also) argue	פְּלִיגִי

This person had made a neder using an expression of nidui (excommunication) and R' Chisda said that in spite of this, the person is still mutur because we are not concerned with shita of R' Akiva.

What is clear from Rav Chisda's words is that although he was now saying that this is mutur, R' Akiva would indeed argue and hold that it is assur. Or in other words, although R' Pappa had said that R' Akiva would agree in this case, Rav Chisda argues with this, and Rav Chisda holds that even in this case R' Akiva would hold that indeed it would be assur.

Do You Have to be In Front of the Person When You are Matir His Nidui?

R' Ilah said	אָמַר רַבִּי אִילָא
that Rav said	אָמַר רַב
if you place someone in nidui	ากรุง
in front of him (i.e. in front of the person bein	ng placed in בְּבָנִיוּ
	nidui)
you cannot be matir him	אֵין מַתִּירִין לוֹ
only in front of him	אֶלָא בְּפָנָיו
(but) if you placed him in nidui	נְדָּהוּ
not in front of him	שֶׁלֹא בְּפָנָיו
you can be matir him	מַהָּירִין לוֹ
whether he is in front of him	בֵּין בְּפָנָיו
(and) whether he is not in front of him	בֵּין שֶׁלֹּא בְּפָנָיו

The Punishment for Someone Who Speaks Out the Name of Hashem in Vain

Rav Chanin said	אָמֵר רַב חָנִין
that Rav said	אָמַר רַב
one who hears	הַשׁוֹמֵעַ
the name of Hashem	הַזְּכָּרַת הַשֵּׁם
from the mouth of his friend	מָפָּי חֲבֵירוֹ
he needs	ָּצְרִיד <u>ָּ</u>
to put him (i.e., his friend) in nidui	לְנַדּוֹתוֹ
and if he does not put him in nidui	וְאָם לֹא נִידָּהוּ
he himself (i.e. the one who heard it)	הוא עַצְמוֹ
will be in nidui	יְהֵא בְּנִידּוּי

The Punishment for Mentioning the Name of Hashem in Vain (the comparison between a poor person and a dead person)

A person who hears someone else say the name of Hashem in vain and does not respond deserves to be punished as this person has ignored something that has terrible consequences, as the Gemara will now explain.

לכדותו. בריש תמורה (דף ג:)

חמור ממנו השומע ושוחק אלא

כדחמרן: שבכל מקום. טעמח קח

יהיב למאי דאמרינן ואם לא נדהו

הוא עלמו יהא בנדוי שהרי "עכשיו

חמור דשם עניות מלויה דכתיב (שמות כ) בכל המקום אשר אוכיר את שמי

אבא אליך וברכתיך ומדהזכרת השם

למלוה מביאה ברכה ועושר הזכרה

לשוא גורמת עניות אי נמי מדכתיב

גבי שבועת שקר (זכריה ה) וכלתו

ואת עליו ואת אבניו ובתמורה (דף ג:)

מדמי הזכרת שם לבטלה לשבועת שקר:

שנאמר כי מתו כל התנשים וגו'. דלא מתו ממש כדאמרינן לקמן בפרק

ר"ח (דף סד:) דמהוי הוו דכל מקום

בח א מיי פיא מהלי בדהו בפניו אין מחירון לו אלא בפניו. דכיון דבפניו כדהו אלים כדוייה ולא מיעקר אלא בפניו דומיא דאמריט בפ' השולח (גישין דף ב:) כל מילחא דמתעבידא בי עשרה לריכה בי עשרה למשלפה. ולא נהירא אלא טעמא דמילחא משום חשדא דאי מתירין לו שלא בפניז פעמים שימירוהו והמטדה לא ידע וכשלא ינהגו בו נידוי יבא למשדא אבל כשכדהו שלא בפניו ליכא משדא שאף הוא סובר שמא החירוהו שלא בפניו כשם שנדוהו שלא בפניו חה כאוחה שאמרו לקמן בפ' ר"א (דף סה.) המודר הנאה מחבירו בפניו אין מחירין לו אלא בפניו ומפרש

במנודה אני לך דרבי עקיבא סבר לישנא

קסבר במשמחנא פליגי. דהכא משמחנא קאמר וקאמר ליה רב חסדא לית דחש לה להא' דר"ע דהוה אוסר במטדה אני לד דהייט משמחנא: נידהו בפניו . חכם שנידה את האדם בפניו אין יכול להתיר לו אלא בפניו: הזכרת השם.שמוליא שם שמים לבטלה: שנאמר כי מחו כל האנשים. ואחריכן הייני דתן ואבירם שנפלו בעניות: כל מקום שנתט חכמים עיניהם. לאדם שנידו או מת או נופל בעניות ואהכי לריך לכדותו כדי שיפול בעניות דהיינו כמיתה: אין בין נידוי להפרה ולא כלום. דלא לריך להיות יום או יומים לקמן סד: [ע"ו ה.] בנידוי דהא לאלחר שרא לה: היכי

דנידויא הוא ורבנן סברי לישנא דמשמתנא הוא ופליגא דרב חסדא דההוא גברא דאמר משטתנא בנכסיה דבריה דרב ירמיה בר אבא אתא לקמיה דרב חסרא א"ל "לית דחש לה להא דרבי עקיבא קסבר במשמתנא פליגי אמר רבי אילא אמר רב ינדהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו נדהו שלא בפניו מתירין לו בין בפניו בין שלא בפניו אמר רב חנין אמר *רב 'השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו ואם לא נידהו *הוא עצמו יהא בנירוי שכל מקום שהזכרת השם מצויה שם עניות מצויה *ועניות כמיתה שנאמר "כי מתו כל האנשים ותניא *כלמתה דמי. דמנדה לעלמו: ועייל לביתיה מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או

עוני אמר רבי אבא הוה קאימנא קמיה דרב הוגא שמעה להך איתתא ראפקה הזכרת השם לבמלה שמתה "ושרא לה לאלתר באפה °ש"מ תלת ש"מ השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו וש"מ נידהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו וש"מ "אין בין נידוי להפרה ולא כלום *א"ר גידל אמר רב תלמיד חבם 'מנדה לעצמו ומיפר לעצמו ("'ק ". נ"בן פשימא מהו דתימא *אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין קמ"ל היכי דמי כי הא דמר זומרא חסידא כי מחייב בר בי רב שמתא משמית נפשיה ברישא והדר משמת בר בי רב וכי עייל לביתיה שרי לנפשיה והדר שרי ליה *ואמררב גידלא"ר

שנאמר נלים ונלבים אינם אלא דתן ואבירם ואינהו הוו במחלוקת של קרח אלא דמפני שהענו אמר כי מתו דאע"ג דאמרינן החם דארבעה חשובין כמת עני וסומא ומלורע אמי שאין לו בנים הכא ודאי מעניות קאמר דאין לומר שנסחמו דהא כחיב במחלוקחו של קרח (במדבר פיז) העיני האנשים ההם תנקר "וליכא למימר כמי שהיו מלורעין דהא כחיב (דברים יא ו) בקרב כל ישראל וליכא למימר שנחרפאו במתן חורה דהא אמרינן "שחזרו למומן במעשה [נמ"ר ישא פרשה י] העגל וליכא למימר דמשום שלא היה להם בנים אמר כי מתו דא"כ היכי א"ל מפני זה שוב מצרימה וכי מפני שלא היה להם בנים לא היו נשמעין למלכות להלשיט אל פרעה אלא ודאי מפני שירדו מככסיהם ולא היו דבריהם נשמעים: או מיתה או עוני. אלמא שוו להדדי. והקשו בתוספות מאי איריא שומט הזכרת השם מפי חבירו דלריך לנדותו הא אמרינן בירושלמי דכל שאיט טושה כשורה לריך לנדותו. והכי נמי מוכח בדוכחי טובא דאמריטן בפ"ק דקדושין (דף לש.) חזיוהו לההוא גברא דהוה זרע ביני גופני אמרי ניחי מר ונשמחיה וכו' ובפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף יז.) אמרינן דאמתיה דרבי חזיתיה לההוא גברא דהוה מחי לבנו גדול ואמרה ליה ליהוי ההוא גברא בשמחא. ותירצו דחין הכי נמי אלח מיהו בהזכרת השם בלחוד הוא דאמר דאם לא נדהו הוא עלמו יהא בנדוי משני שענשה חמור וכדכתיבנא: רשמע מינה אין בין נדוי להפרה ולא כלום. הקשו בחוספות מדאמר בפרק ואלו מגלחין (שם דף שו.) הכי קאמר שמואל טוט אסר וטוט שרי וה"מ לממוכא אבל לאפקרותא עד דחיילא עליה שמתא תלתין יומין ותירלו דשאני הכא שנדוי זה אינו אלא לאיים עליו שלא יזכיר עוד שם ינמנודה. הוא דפליצי שמים לבטלה ולא דמי לאפקרותא מש"ה הכא אין בין נדוי להפרה ולא כלום. אבל ראיתי לרב אלפסי ז"ל שדחה אותה שבפ' ואלו מגלחין מפני זו כמש"כ בהלכוחיו בפ' ואלו מגלחין. וכן דעת הרחב"ם ז"ל (בפ"ק) [ז"ל בפ"ז הל' יג] מהלכות ת"ח : ת"ח מגדה לעלמו ומפר לעלמו. לאו דעמים אנדיי: כתב הרשב"א ז"ל דרוקא היכא דלא הוי בר נדוי כי הא דמר זוטרא דממדת חסידות בעלמא משום יקרא דבר בי רב הוה משמת נפשיה נדהו בפניו . מי אבל כשנדה עלמו על דבר שהיה חייב עליו נדוי לא כל הימט להחיר עלמו. והקשו עליו אם כן היכי מקשי ליה הש"ם פשיטא מקמי דאמר כי הא דמר זוטרא אדרבה הל"ל אמאי. לפיכך אמרו דבכל ענין שנדה את עצמו מיפר לעצמו וכן דעת הרמב"ם ז"ל בפרק ז' מהלכות אנא בפני דכתו שדדפו המשנה סודם מנודה ח"ח (הל' א). וראיתי לחקלת מפרשים שכחבו דלא גרסיטן פשיטא אלא ה"ג ומיפר לעלמו כי הא ולמי שגורס כן דברי הרשב"א כטיטן בפניו לריולכבדו בפניו בטעמם: ובי עייל לביתיה שרי לנפשיה. כדי שלא ילטרכו בני ביתו להתרחק ממנו ומהא משמע דמטדה אפילו בני ביתו טהגין בו גדוי

דחי בפניו כוי מותר: מדמו שלא בפניו מחירין לו בין בפניו בין שלא בפניו. בפניו אחי לאשמעי' סד"א לא יחירו לו בפניו דמתבייש פפי סמ"ל דאין טשת יש מפרשים דאין מתירין לו אלא בפניו שתא לא ידע שהתירו לו וגם אחרים שואלין לו אם התירו ל והוא אותר לא וכשרואין שתקרבין אותו מזלזלין בכדוי ולא יחושו שוד של כדוי חכמים ז"ל ולהאי פירושא אם המירו לו שלא בפכיו אינו מומר (אבל) בנדהו שלא בפניו כשרואה שמקרבין אותו יאמר בלכו כמו שנדוכו שלא בפניו כך המירו לו שלא בפניו : השומט הזכרם השם מפי חבירו לכיך לנדוחו . דאמרינן בריש חמורם (דף ג:) אזכרם למציא שם שמים לבפלה שנאמר את ה' אלהיך מילא ואם לא נדהו הוא עלמי יהא בכדוי פי' ראוי להחנדות : שכל מקום שהזכרת השם מצויה שם עניות מציים . דכתיב בכל המקום אשר אזכיכ את שמי אבוא אליך וברכחיך וברכה היינו פושר דכתיב וברכך בכל מפשה ידיך ומדהזכרת מנוה מפשרת מכלל דהזכרת עבירה מדלדלת: ועניות כמיתה דכתיב כי מתו כל האנשים. והאי קרא בדתן ואבירם כחיב ולקמן גפ' ר"ח מוכח דע"כ החי מחו ר"ל שירדו מנכסיהם ולפי שהזכרת השם דבר שגורם פניות ומיחה החמירו בה יותר מבשחר עוברי עבירה וחמרו שחם לח נדהו השומע יהח בנדוי : ותניח רשב"ב חמר כל מקום שנחנו חכמים עיניהם או מיחה או עוני. ומייחי עוד ראיה שעוני שקול כמיחה כדאמריט בכמה דוכתי [ברכות נת. שבת לד. ב"ב עה. סנהדרין ק.] נתן שיניו כו ונששה גל של עלמות שוני בפרק במה מדליקין (שבת לג:) ר"ש ור' אלפור בט כשילאו מן המפרה כל מקום שנמט פיניהם בו היה נשרף : ש"מ אין בין לדוי להפרה כלום. ואפילו לאפקירומא ולאפוקי ממ"ד במ"ק (דף כז.) וה"מ למשנא אבל לאפקיכותה עד דחיילה עליה שתתה דרבנן תלחין יומין: ומיפר . להו דוקה דחכם בעי לשון התרם: מהו דחימה אין החבוש מחיר פלמו מבים האסורין. כי היכי דמליט גבי הסרם מדרים דהוא איט מוחל אבל אחרים מוחלין לו : משתח נפשים והדר משחח לורגא מרבנן . דמשום כבוד חורה היה קשם בפיניו לנדוטו וכדאמריק.בפ' מתום שנהגו (פסחים נב.) במערבא ממט אנגידא דטרבא מרגנן ולא ממט אשתהא והוא הים המנדם והים קשם בטיניו ומנדם א"ע חמלה א"ל כדי שלא יחשל וישכא מלססיר: שרי לנפשיה. שלא יכשלו אמש ביחו בדגרם אליו ויבא זכאי ויחיר זכאי:

לחוין רמכ סושים ייד כם ב מיי' פ"ז מהל' מ"ח הל' יג עוש"ע בירושלמי דטעמא משום חשרא ולפי י"ד סי' שלד סעי' כט [וכרב אלפס מ"ק פ"ג ד' רסו וברא"ש שם סי'יד] : זה כל שהודיעוהו דליכא חשדא מתירין לו שלא בפניו וכל שהתירוהו נמי

עין משפם

מצוה

: אע"פ שלא הודיעוהו מוחר דיעבד לגדמיי שם פיו הלי יד ופי"ב מהל' פכועות השומע הזכרת השם מפי חבירו לריך ה"ע סמג לאוין רמא מוש"ע שם סעי" לו וסעי מג [וכרב אלפס שם מפקינן אזהרה למזכיר שם שמים וכרח"ם שם סיי מון: לבטלה מדכתיב (דברים י) את ה' לא ה מיי פ"ו מסלכות מים כלי יג שיש"ע אלהיך תירא: ואם לא נדהו הוא עלמו שם סעי לא: יהא בנדור "לא שיהא בנדוי מאליו ו מיי שם הלכה יא יהא בנדור "לא שיהא בנדוי מאליו לב ו מיי׳ שם הלכה שוש"ע שם סעיי לג: אלא ראוי להתנדות קאמר שהרי

בע"י הגי' רבי המזכיר עלמו לריך כדוי והיאך יהא

ל"ל עונשו

תוכפות

במאי פליגי במטדה אני לך דר"מ דכדינא סבר לישנה כות . שיכת נע ונד ומרוחק מהנאתו דאין בלשון כידוי לספקו הכחקת ולפנין אמות אף פל גב דלפון שנדוהו כדחמכי' מ"ק (דף פו:) מנודה לח שוכה ולא שוכין לו מכל

מתום כשאדם רוצה להרחית עצמו ד' אמות איט רגיל להזכיר נידוי על עצמו בשביל כך הלכך על כרתך לישנא דנדינא הוא כדפי' ושפיר הוי ידים מוכיחות בלא שאני אוכל לך: בדהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו . יש לפרש דשפיר תופיל גם שלא בפניו אלא לכנודו של מעודה דכמו שביישו לפניו כך יש לפייסו לפכח אמ"פ שנדהו גדין אי נמי בפי למימר דכיון שנדוהו בפניו אלים הנידוי כל כך שלא יופיל ההיחר אלא בפניו כפין שנדהו היו כמי שניות ובניקין (דף לג:) כל מילחא דיתחאתרא בפני ' לריקה בי לריקה בי לריקה בי לריקה בי לריקה בי של היבין לדותו: שב"ש שהוברת השם מצייה בי לריקה בי לרי אכא אליך וברכתיך מדהזכרת שם דמנוה גורם ברכה דהייט עושר א"כ הזכרת שם דלבשלה גורם שניות וכ"י פי' דנפקא לן מדכמיב גבי שבועת שקר (זכריה ה) ובא אל כית הגנב וכלתו ואת עליו ואבניו והזכרת השם לבפלה דומה קנת לשטעת שקר : עבידת כמיתה דכחיב כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך . גבי דתן וחבירם דפ"כ לח תתו חז בתלרים שהרי היו בתדבר וליכח לתיתר שהיו סותין ותלורפים החשובים כמחים סומין ליכא למימר דכחיב (במדבר כז) העיני האנשים כהם תנקר ומצורעים נמי לא שהרי היו בקרב ישראל וליכא למימר שנחרפאי במתן תורה שהרי חזרו למומן במפשה העגל וליכא למימר שלא היו להם בנים דהא כתיב (שם) (הם) ונשיהם ובניהם ומפם ועוד דמשום שלא היו להם בנים לא נמנעו מלהיות קרובים לתלטת כבחחילה אבל בשביל שניות ודאי נמנשו מלהיות קרוגים למלכות: אין בין נידוי להפרה ולא כלום.חימה דאמרי במ"ק (דף תז.) סוס אסר וטוס שרי פי' לאלמר ה"ת לפנין מטדה אבל לפנין אפקירותא מד דמייל פליה שמתה חלחין יותין וי"ל ה"ל כיון שנידוי זה איט אלה לכפרה בפלמה וחיישי' פליו שלה ירגיל פוד להזכיר שם שמים לבפלה אין זה נידוי חשוב כאפקירותא א) לשאר עבירות לחול פליו נידוי שפה אחם:משמת נפשים והדר משמח בר בי רב.פר"ח שזה היה טושה כדי שלח ישכח להחיר הנידוי של בר בי רב

[עי' תוס' קרובין כתב ד"ה הקורא]

סועה מו: ע"ם הגינה בכולם וכן בשאלתות פ' יתרו סי' נג אי' אמר ושרי ליה . שלא נידהו בפניו : רשב"ג כל מקום וכ"ה בפי׳ הרח"ם כחון

[ברכות ה: סנהדריו לה.]

תמורם ג: תגינה

פי' הרא"ש דר"ע סבר כיון דלת חפקיה בלשון במתח שנתסייב נדוי ונדסו בפניו אין מחיר לו ולכטד המנודה קפיד לב ומס המירו שלמ

אלה כשחר הלה כשחר משבע

בליון דישרים גם' שית תלת. לקמן ד' ח עיכ. נרכות כו עיה. פסחים ה עיא. קיל אמחי לא חמר שית ד' דהא שית עידו בררין דים ואם לא. לא שיהא במידוי מאיליו. שי קדושין כה עיא מורעים. ביי בסשר שאילה שלום להגאון מסריי ברלנו שנת גב:

one who hears the mention of the Name הַשּׁוֹמֵעַ הַזְּכָּרַת הַשֵּׁם from the mouth of his friend מַפָּי חֲבֵירוֹ needs to put him in nidui צריף לנדותו and we see from here ושמע מינה that one who puts someone in nidui נידַהוּ in front of him (i.e., in front of that person) בפניו we are not matir him אַין מַתִּירִין לוֹ only in front of him אֶלַא בְּפַנֵיו and we see from here וּשְׁמֵע מִינַה there is nothing (i.e., there doesn't need to be time) אֵין between the nidui בֵּין נִידּוּי and the hafarah (the act of making it mutur) לַהֱפָרָה and it is nothing (he can be matir him immediately) וַלֹא כָּלוּם

From this story we three halachos with regard to someone who hears someone else mention the name of Hashem in vain.

- 1. He must put that person in nidui.
- 2. But he is allowed to be matir it immediately afterwards.
- The hafarah (annulment) on this nidui must be done in front of the person that was put into nidui.

Can a Person be Matir Himself? (The Halacha and the Case)

Rav Gidel said that Rav said אָמִר רַב גִּידֵל אָמֶר רַב a talmid chacham תַּלְמִיד חָכָּם can put himself in nidui מְנַדֶּה לְעַצְמוֹ and he can be mafir for himself

The Gemara asks:

⁴² When Can a Talmid Chacham Be Matir Himself?

The Ran brings the Rashba that says that even though our Gemara says that a talmid chacham can be matir himself, this is only in a case that he was not really chayiv nidui and only put himself in nidui voluntarily.

This is the case of our Gemara. The reason that he put himself in nidui was only out of the kavod he had to the yeshiva student. But in a case that a talmid chacham was really chayiv in nidui, he would not have the power to be matir it.

On this the Ran asks that if so, how could the Gemara ask that this halacha is obvious. According to the Rashba it certainly isn't, as it is only in certain cases that the tamid chacham has the right to be matir himself. And indeed, in the typical case of a talmid chacham being in nidui, the talmid chacham cannot be matir himself.

The Ran says that from the Gemara's question we see that the talmid chacham does have the ability to be matir himself under any circumstance. The Ran then brings that there are those who have a different girsa (text) of our Gemara, and in their text, the question of this halacha being obvious is left out. The Ran concludes that according to this girsa, the shita of the Rashba is understandable.

⁴³ The Halachic Ramifications of Saying 'A Prisoner Cannot Free Himself'

The Gemara said that one could have thought that a talmid chacham cannot be matir himself similar to a prisoner who cannot free himself from jail. And indeed, this expression is not just a nice thought, but it is used in halacha. The Rosh brings the Gemara in Chagigah (10a) that tells us that a talmid chacham cannot be matir his own nedarim, as a prisoner cannot free himself from his own jail. That is, the chiddush of our Gemara is that although a talmid Chacham

This is obvious (why should he not be allowed to do his פְּשִׁיטָא own hafarah)

The Gemara answers:

You could have said' (that we apply the rule that) מַהוּ דְּתֵּימָא a prisoner cannot free himself אַין חָבוּשׁ מַתִּיר עַצְמוֹ from the bais haissurim (jail) מַבִּית הָאָסוֹרִין this comes to teach us (otherwise) 43

The Gemara asks:

What is the case הֵיכִי דָּמֵי

Why would a talmid chacham put himself in nidui and at once be matir it? That is, if he plans on being matir himself, why would he put himself in nidui in the first place?

The Gemara answers:

Like this (story) בּי הָא with Mar Zutra Chasida דְּמָר זוּטְרָא חֲסִידָא When a talmid (student) of the Yeshiva would בִּי מִחַיֵּיב בַּר בִּי רַב become obligated

in nidui שַׁמְתָּא he (Mar Zutra Chasida) would first put מְשֵׁמִית נַפְשֵׁיה בְּרֵישָׁא

himself in nidui ⁴⁴ and (only) then יְהָדָר

(would) he put the yeshiva student in nidui מְשַׁמֵּת בַּר בִּי רַב and when he (Mar Zutra Chasida) would go up to his house קביתיה

he (Mar Zutra Chasida) would be matir himself שָׁרֵי לְנַבְּשֵׁיהּ and then be matir him (the tamid)⁴⁵

cannot free himself from his own nedarim but he can free himself from his own nidui.

44 Why Would He First Put Himself in Nidui?

The Rosh and Tosefos explain that he would first put himself in nidui: either to make sure that he would not forget to be matir the talmid, or it was because since he was putting a talmid of the yeshiva in nidui, this might have been considered an affront to kavod HaTorah, and as such, he would first put himself in nidui to act as a kapparah (atonement) for what he was doing.

45 Why Would He First be Matir Himself Before Being Matir the Talmid?

The Rishonim explain that when he would go up to his house, he would first be matir his nidui in order that his family members would not have to stay away from him. And then he would be matir the talmid in accordance with the expression that says שיבא הזכאי ויכפר על החייב That the one who is 'good' should come and bring a kapparah for the one who is still chayiv.

Are a Nidui's Family (wife) Assur to be Next to Him?

The Rishonim bring that the reason he would be matir his nidui before going into his house was in order that the members of his household would not have to be careful around him. The Ran points out that from here we see that when a person is in nidui, he is assur not to just the general populace but even to his own family.

לכדותו. בריש תמורה (דף ג:)

חמור ממנו השומע ושוחק אלא

כדחמרן: שבכל מקום. טעמח קח

יהיב למאי דאמרינן ואם לא נדהו

הוא עלמו יהא בנדוי שהרי "עכשיו

חמור דשם עניות מלויה דכתיב (שמות כ) בכל המקום אשר אוכיר את שמי

אבא אליך וברכתיך ומדהזכרת השם

למלוה מביאה ברכה ועושר הזכרה

לשוא גורמת עניות אי נמי מדכתיב

גבי שבועת שקר (זכריה ה) וכלתו

ואת עליו ואת אבניו ובתמורה (דף ג:)

מדמי הזכרת שם לבטלה לשבועת שקר:

שנאמר כי מתו כל התנשים וגו'. דלא מתו ממש כדאמרינן לקמן בפרק

ר"ח (דף סד:) דמהוי הוו דכל מקום

בח א מיי פיא מהלי בדהו בפניו אין מחירון לו אלא בפניו. דכיון דבפניו כדהו אלים כדוייה ולא מיעקר אלא בפניו דומיא דאמריט בפ' השולח (גישין דף ב:) כל מילחא דמתעבידא בי עשרה לריכה בי עשרה למשלפה. ולא נהירא אלא טעמא דמילחא משום חשדא דאי מתירין לו שלא בפניז פעמים שימירוהו והמטדה לא ידע וכשלא ינהגו בו נידוי יבא למשדא אבל כשכדהו שלא בפניו ליכא משדא שאף הוא סובר שמא החירוהו שלא בפניו כשם שנדוהו שלא בפניו חה כאוחה שאמרו לקמן בפ' ר"א (דף סה.) המודר הנאה מחבירו בפניו אין מחירין לו אלא בפניו ומפרש

במנודה אני לך דרבי עקיבא סבר לישנא

קסבר במשמחנא פליגי. דהכא משמחנא קאמר וקאמר ליה רב חסדא לית דחש לה להא' דר"ע דהוה אוסר במטדה אני לד דהייט משמחנא: נידהו בפניו . חכם שנידה את האדם בפניו אין יכול להתיר לו אלא בפניו: הזכרת השם.שמוליא שם שמים לבטלה: שנאמר כי מחו כל האנשים. ואחריכן הייני דתן ואבירם שנפלו בעניות: כל מקום שנתט חכמים עיניהם. לאדם שנידו או מת או נופל בעניות ואהכי לריך לכדותו כדי שיפול בעניות דהיינו כמיתה: אין בין נידוי להפרה ולא כלום. דלא לריך להיות יום או יומים לקמן סד: [ע"ו ה.] בנידוי דהא לאלחר שרא לה: היכי

דנידויא הוא ורבנן סברי לישנא דמשמתנא הוא ופליגא דרב חסדא דההוא גברא דאמר משטתנא בנכסיה דבריה דרב ירמיה בר אבא אתא לקמיה דרב חסרא א"ל "לית דחש לה להא דרבי עקיבא קסבר במשמתנא פליגי אמר רבי אילא אמר רב ינדהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו נדהו שלא בפניו מתירין לו בין בפניו בין שלא בפניו אמר רב חנין אמר *רב 'השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו ואם לא נידהו *הוא עצמו יהא בנירוי שכל מקום שהזכרת השם מצויה שם עניות מצויה *ועניות כמיתה שנאמר "כי מתו כל האנשים ותניא *כלמתה דמי. דמנדה לעלמו: ועייל לביתיה מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או

עוני אמר רבי אבא הוה קאימנא קמיה דרב הוגא שמעה להך איתתא ראפקה הזכרת השם לבמלה שמתה "ושרא לה לאלתר באפה °ש"מ תלת ש"מ השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו וש"מ נידהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו וש"מ "אין בין נידוי להפרה ולא כלום *א"ר גידל אמר רב תלמיד חבם 'מנדה לעצמו ומיפר לעצמו ("'ק ". נ"בן פשימא מהו דתימא *אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין קמ"ל היכי דמי כי הא דמר זומרא חסידא כי מחייב בר בי רב שמתא משמית נפשיה ברישא והדר משמת בר בי רב וכי עייל לביתיה שרי לנפשיה והדר שרי ליה *ואמררב גידלא"ר

שנאמר נלים ונלבים אינם אלא דתן ואבירם ואינהו הוו במחלוקת של קרח אלא דמפני שהענו אמר כי מתו דאע"ג דאמרינן החם דארבעה חשובין כמת עני וסומא ומלורע אמי שאין לו בנים הכא ודאי מעניות קאמר דאין לומר שנסחמו דהא כחיב במחלוקחו של קרח (במדבר פיז) העיני האנשים ההם תנקר "וליכא למימר כמי שהיו מלורעין דהא כחיב (דברים יא ו) בקרב כל ישראל וליכא למימר שנחרפאו במתן חורה דהא אמרינן "שחזרו למומן במעשה [נמ"ר ישא פרשה י] העגל וליכא למימר דמשום שלא היה להם בנים אמר כי מתו דא"כ היכי א"ל מפני זה שוב מצרימה וכי מפני שלא היה להם בנים לא היו נשמעין למלכות להלשיט אל פרעה אלא ודאי מפני שירדו מככסיהם ולא היו דבריהם נשמעים: או מיתה או עוני. אלמא שוו להדדי. והקשו בתוספות מאי איריא שומט הזכרת השם מפי חבירו דלריך לנדותו הא אמרינן בירושלמי דכל שאיט טושה כשורה לריך לנדותו. והכי נמי מוכח בדוכחי טובא דאמריטן בפ"ק דקדושין (דף לש.) חזיוהו לההוא גברא דהוה זרע ביני גופני אמרי ניחי מר ונשמחיה וכו' ובפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף יז.) אמרינן דאמתיה דרבי חזיתיה לההוא גברא דהוה מחי לבנו גדול ואמרה ליה ליהוי ההוא גברא בשמחא. ותירצו דחין הכי נמי אלח מיהו בהזכרת השם בלחוד הוא דאמר דאם לא נדהו הוא עלמו יהא בנדוי משני שענשה חמור וכדכתיבנא: רשמע מינה אין בין נדוי להפרה ולא כלום. הקשו בחוספות מדאמר בפרק ואלו מגלחין (שם דף שו.) הכי קאמר שמואל טוט אסר וטוט שרי וה"מ לממוכא אבל לאפקרותא עד דחיילא עליה שמתא תלתין יומין ותירלו דשאני הכא שנדוי זה אינו אלא לאיים עליו שלא יזכיר עוד שם ינמנודה. הוא דפליצי שמים לבטלה ולא דמי לאפקרותא מש"ה הכא אין בין נדוי להפרה ולא כלום. אבל ראיתי לרב אלפסי ז"ל שדחה אותה שבפ' ואלו מגלחין מפני זו כמש"כ בהלכוחיו בפ' ואלו מגלחין. וכן דעת הרחב"ם ז"ל (בפ"ק) [ז"ל בפ"ז הל' יג] מהלכות ת"ח : ת"ח מגדה לעלמו ומפר לעלמו. לאו דעמים אנדיי: כתב הרשב"א ז"ל דרוקא היכא דלא הוי בר נדוי כי הא דמר זוטרא דממדת חסידות בעלמא משום יקרא דבר בי רב הוה משמת נפשיה נדהו בפניו . מי אבל כשנדה עלמו על דבר שהיה חייב עליו נדוי לא כל הימט להחיר עלמו. והקשו עליו אם כן היכי מקשי ליה הש"ם פשיטא מקמי דאמר כי הא דמר זוטרא אדרבה הל"ל אמאי. לפיכך אמרו דבכל ענין שנדה את עצמו מיפר לעצמו וכן דעת הרמב"ם ז"ל בפרק ז' מהלכות אנא בפני דכתו שדדפו המשנה סודם מנודה ח"ח (הל' א). וראיתי לחקלת מפרשים שכחבו דלא גרסיטן פשיטא אלא ה"ג ומיפר לעלמו כי הא ולמי שגורס כן דברי הרשב"א כטיטן בפניו לריולכבדו בפניו בטעמם: ובי עייל לביתיה שרי לנפשיה. כדי שלא ילטרכו בני ביתו להתרחק ממנו ומהא משמע דמטדה אפילו בני ביתו טהגין בו גדוי

דחי בפניו כוי מותר: מדמו שלא בפניו מחירין לו בין בפניו בין שלא בפניו. בפניו אחי לאשמעי' סד"א לא יחירו לו בפניו דמתבייש פפי סמ"ל דאין טשת יש מפרשים דאין מתירין לו אלא בפניו שתא לא ידע שהתירו לו וגם אחרים שואלין לו אם התירו ל והוא אותר לא וכשרואין שתקרבין אותו מזלזלין בכדוי ולא יחושו שוד של כדוי חכמים ז"ל ולהאי פירושא אם המירו לו שלא בפכיו אינו מומר (אבל) בנדהו שלא בפניו כשרואה שמקרבין אותו יאמר בלכו כמו שנדוכו שלא בפניו כך המירו לו שלא בפניו : השומט הזכרם השם מפי חבירו לכיך לנדוחו . דאמרינן בריש חמורם (דף ג:) אזכרם למציא שם שמים לבפלה שנאמר את ה' אלהיך מילא ואם לא נדהו הוא עלמי יהא בכדוי פי' ראוי להחנדות : שכל מקום שהזכרת השם מצויה שם עניות מציים . דכתיב בכל המקום אשר אזכיכ את שמי אבוא אליך וברכחיך וברכה היינו פושר דכתיב וברכך בכל מפשה ידיך ומדהזכרת מנוה מפשרת מכלל דהזכרת עבירה מדלדלת: ועניות כמיתה דכתיב כי מתו כל האנשים. והאי קרא בדתן ואבירם כחיב ולקמן גפ' ר"ח מוכח דע"כ החי מחו ר"ל שירדו מנכסיהם ולפי שהזכרת השם דבר שגורם פניות ומיחה החמירו בה יותר מבשחר עוברי עבירה וחמרו שחם לח נדהו השומע יהח בנדוי : ותניח רשב"ב חמר כל מקום שנחנו חכמים עיניהם או מיחה או עוני. ומייחי עוד ראיה שעוני שקול כמיחה כדאמריט בכמה דוכתי [ברכות נת. שבת לד. ב"ב עה. סנהדרין ק.] נתן שיניו כו ונששה גל של עלמות שוני בפרק במה מדליקין (שבת לג:) ר"ש ור' אלפור בט כשילאו מן המפרה כל מקום שנמט פיניהם בו היה נשרף : ש"מ אין בין לדוי להפרה כלום. ואפילו לאפקירומא ולאפוקי ממ"ד במ"ק (דף כז.) וה"מ למשנא אבל לאפקיכותה עד דחיילה עליה שתתה דרבנן תלחין יומין: ומיפר . להו דוקה דחכם בעי לשון התרם: מהו דחימה אין החבוש מחיר פלמו מבים האסורין. כי היכי דמליט גבי הסרם מדרים דהוא איט מוחל אבל אחרים מוחלין לו : משתח נפשים והדר משחח לורגא מרבנן . דמשום כבוד חורה היה קשם בפיניו לנדוטו וכדאמריק.בפ' מתום שנהגו (פסחים נב.) במערבא ממט אנגידא דטרבא מרגנן ולא ממט אשתהא והוא הים המנדם והים קשם בטיניו ומנדם א"ע חמלה א"ל כדי שלא יחשל וישכא מלססיר: שרי לנפשיה. שלא יכשלו אמש ביחו בדגרם אליו ויבא זכאי ויחיר זכאי:

לחוין רמכ סושים ייד כם ב מיי' פ"ז מהל' מ"ח הל' יג עוש"ע בירושלמי דטעמא משום חשרא ולפי י"ד סי' שלד סעי' כט [וכרב אלפס מ"ק פ"ג ד' רסו וברא"ש שם סי'יד] : זה כל שהודיעוהו דליכא חשדא מתירין לו שלא בפניו וכל שהתירוהו נמי

עין משפם

מצוה

: אע"פ שלא הודיעוהו מוחר דיעבד לגדמיי שם פיו הלי יד ופי"ב מהל' פכועות השומע הזכרת השם מפי חבירו לריך ה"ע סמג לאוין רמא מוש"ע שם סעי" לו וסעי מג [וכרב אלפס שם מפקינן אזהרה למזכיר שם שמים וכרח"ם שם סיי מון: לבטלה מדכתיב (דברים י) את ה' לא ה מיי פ"ו מסלכות מים כלי יג שיש"ע אלהיך תירא: ואם לא נדהו הוא עלמו שם סעי לא: יהא בנדור "לא שיהא בנדוי מאליו ו מיי שם הלכה יא יהא בנדור "לא שיהא בנדוי מאליו לב ו מיי׳ שם הלכה שוש"ע שם סעיי לג: אלא ראוי להתנדות קאמר שהרי

בע"י הגי' רבי המזכיר עלמו לריך כדוי והיאך יהא

ל"ל עונשו

תוכפות

במאי פליגי במטדה אני לך דר"מ דכדינא סבר לישנה כות . שיכת נע ונד ומרוחק מהנאתו דאין בלשון כידוי לספקו הכחקת ולפנין אמות אף פל גב דלפון שנדוהו כדחמכי' מ"ק (דף פו:) מנודה לח שוכה ולא שוכין לו מכל

מתום כשאדם רוצה להרחית עצמו ד' אמות איט רגיל להזכיר נידוי על עצמו בשביל כך הלכך על כרתך לישנא דנדינא הוא כדפי' ושפיר הוי ידים מוכיחות בלא שאני אוכל לך: בדהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו . יש לפרש דשפיר תופיל גם שלא בפניו אלא לכנודו של מעודה דכמו שביישו לפניו כך יש לפייסו לפכח אמ"פ שנדהו גדין אי נמי בפי למימר דכיון שנדוהו בפניו אלים הנידוי כל כך שלא יופיל ההיחר אלא בפניו כפין שנדהו היו כמי שניות ובניקין (דף לג:) כל מילחא דיתחאתרא בפני ' לריקה בי לריקה בי לריקה בי לריקה בי לריקה בי של היבין לדותו: שב"ש שהוברת השם מצייה בי לריקה בי לרי אכא אליך וברכתיך מדהזכרת שם דמנוה גורם ברכה דהייט עושר א"כ הזכרת שם דלבשלה גורם שניות וכ"י פי' דנפקא לן מדכמיב גבי שבועת שקר (זכריה ה) ובא אל כית הגנב וכלתו ואת עליו ואבניו והזכרת השם לבפלה דומה קנת לשטעת שקר : עבידת כמיתה דכחיב כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך . גבי דתן וחבירם דפ"כ לח תתו חז בתלרים שהרי היו בתדבר וליכח לתיתר שהיו סותין ותלורפים החשובים כמחים סומין ליכא למימר דכחיב (במדבר כז) העיני האנשים כהם תנקר ומצורעים נמי לא שהרי היו בקרב ישראל וליכא למימר שנחרפאי במתן תורה שהרי חזרו למומן במפשה העגל וליכא למימר שלא היו להם בנים דהא כתיב (שם) (הם) ונשיהם ובניהם ומפם ועוד דמשום שלא היו להם בנים לא נמנעו מלהיות קרובים לתלטת כבחחילה אבל בשביל שניות ודאי נמנשו מלהיות קרוגים למלכות: אין בין נידוי להפרה ולא כלום.חימה דאמרי במ"ק (דף תז.) סוס אסר וטוס שרי פי' לאלמר ה"ת לפנין מטדה אבל לפנין אפקירותא מד דמייל פליה שמתה חלחין יותין וי"ל ה"ל כיון שנידוי זה איט אלה לכפרה בפלמה וחיישי' פליו שלה ירגיל פוד להזכיר שם שמים לבפלה אין זה נידוי חשוב כאפקירותא א) לשאר עבירות לחול פליו נידוי שפה אחם:משמת נפשים והדר משמח בר בי רב.פר"ח שזה היה טושה כדי שלח ישכח להחיר הנידוי של בר בי רב

[עי' תוס' קרובין כתב ד"ה הקורא]

סועה מו: ע"ם הגינה בכולם וכן בשאלתות פ' יתרו סי' נג אי' אמר ושרי ליה . שלא נידהו בפניו : רשב"ג כל מקום וכ"ה בפי׳ הרח"ם כחון

[ברכות ה: סנהדריו לה.]

תמורם ג: תגינה

פי' הרא"ש דר"ע סבר כיון דלת חפקיה בלשון במתח שנתסייב נדוי ונדסו בפניו אין מחיר לו ולכטד המנודה קפיד לב ומס המירו שלמ

אלה כשחר הלה כשחר משבע

בליון דישרים גם' שית תלת. לקמן ד' ח עיכ. נרכות כו עיה. פסחים ה עיא. קיל אמחי לא חמר שית ד' דהא שית עידו בררין דים ואם לא. לא שיהא במידוי מאיליו. שי קדושין כה עיא מורעים. ביי בסשר שאילה שלום להגאון מסריי ברלנו שנת גב:

one who hears the mention of the Name הַשּׁוֹמֵעַ הַזְּכָּרַת הַשֵּׁם from the mouth of his friend מַפִּי חַבֵּירוֹ needs to put him in nidui צריף לנדותו and we see from here ושמע מינה that one who puts someone in nidui נידַהוּ in front of him (i.e., in front of that person) בפניו we are not matir him אַין מַתִּירִין לוֹ only in front of him אֶלַא בְּפַנֵיו and we see from here וּשְׁמֵע מִינַה there is nothing (i.e., there doesn't need to be time) אֵין between the nidui בֵין נִידּוּי and the hafarah (the act of making it mutur) לַהַפָּרָה and it is nothing (he can be matir him immediately) ולא כְּלוּם

From this story we three halachos with regard to someone who hears someone else mention the name of Hashem in vain.

- 1. He must put that person in nidui.
- 2. But he is allowed to be matir it immediately afterwards.
- 3. The hafarah (annulment) on this nidui must be done in front of the person that was put into nidui.

Can a Person be Matir Himself? (The Halacha and the Case)

Rav Gidel said that Rav said אָמֵר רַב גִּידֵל אָמֵר רַב a talmid chacham תַּלְמִיד חָכָּם can put himself in nidui and he can be mafir for himself

The Gemara asks:

42 When Can a Talmid Chacham Be Matir Himself?

The Ran brings the Rashba that says that even though our Gemara says that a talmid chacham can be matir himself, this is only in a case that he was not really chayiv nidui and only put himself in nidui voluntarily.

This is the case of our Gemara. The reason that he put himself in nidui was only out of the kavod he had to the yeshiva student. But in a case that a talmid chacham was really chayiv in nidui, he would not have the power to be matir it.

On this the Ran asks that if so, how could the Gemara ask that this halacha is obvious. According to the Rashba it certainly isn't, as it is only in certain cases that the tamid chacham has the right to be matir himself. And indeed, in the typical case of a talmid chacham being in nidui, the talmid chacham cannot be matir himself.

The Ran says that from the Gemara's question we see that the talmid chacham does have the ability to be matir himself under any circumstance. The Ran then brings that there are those who have a different girsa (text) of our Gemara, and in their text, the question of this halacha being obvious is left out. The Ran concludes that according to this girsa, the shita of the Rashba is understandable.

⁴³ The Halachic Ramifications of Saying 'A Prisoner Cannot Free Himself'

The Gemara said that one could have thought that a talmid chacham cannot be matir himself similar to a prisoner who cannot free himself from jail. And indeed, this expression is not just a nice thought, but it is used in halacha. The Rosh brings the Gemara in Chagigah (10a) that tells us that a talmid chacham cannot be matir his own nedarim, as a prisoner cannot free himself from his own jail. That is, the chiddush of our Gemara is that although a talmid Chacham

This is obvious (why should he not be allowed to do his פְּשִׁיטָא own hafarah)

The Gemara answers:

You could have said' (that we apply the rule that) מַהוּ דְּתֵּימָא a prisoner cannot free himself אֵין חָבוּשׁ מַתִּיר עַצְמוֹ from the bais haissurim (jail) מַבִּית הָאָסוּרִין this comes to teach us (otherwise) 43

The Gemara asks:

What is the case היכי דַמִּי

Why would a talmid chacham put himself in nidui and at once be matir it? That is, if he plans on being matir himself, why would he put himself in nidui in the first place?

The Gemara answers:

Like this (story) פָּי הָא with Mar Zutra Chasida דְּמָר זוּטְרָא חֲסִידָא When a talmid (student) of the Yeshiva would בָּי מִחַיֵּיב בַּר בִּי רַב become obligated

in nidui שַׁמְתָּא he (Mar Zutra Chasida) would first put מְשַׁמִּית נַפְשֵׁיה בְּרֵישָׁא

himself in nidui ⁴⁴

and (only) then
(would) he put the yeshiva student in nidui
and when he (Mar Zutra Chasida) would go up
to his house
he (Mar Zutra Chasida) would be matir himself
and then be matir him (the tamid)⁴⁵

cannot free himself from his own nedarim but he can free himself from his own nidui

44 Why Would He First Put Himself in Nidui?

The Rosh and Tosefos explain that he would first put himself in nidui: either to make sure that he would not forget to be matir the talmid, or it was because since he was putting a talmid of the yeshiva in nidui, this might have been considered an affront to kavod HaTorah, and as such, he would first put himself in nidui to act as a kapparah (atonement) for what he was doing.

45 Why Would He First be Matir Himself Before Being Matir the Talmid?

The Rishonim explain that when he would go up to his house, he would first be matir his nidui in order that his family members would not have to stay away from him. And then he would be matir the talmid in accordance with the expression that says שיבא הזכאי ויכפר על החייב That the one who is 'good' should come and bring a kapparah for the one who is still chayiv.

Are a Nidui's Family (wife) Assur to be Next to Him?

The Rishonim bring that the reason he would be matir his nidui before going into his house was in order that the members of his household would not have to be careful around him. The Ran points out that from here we see that when a person is in nidui, he is assur not to just the general populace but even to his own family.

לכדותו. בריש תמורה (דף ג:)

חמור ממנו השומע ושוחק אלא

כדחמרן: שבכל מקום. טעמח קח

יהיב למאי דאמרינן ואם לא נדהו

הוא עלמו יהא בנדוי שהרי "עכשיו

חמור דשם עניות מלויה דכתיב (שמות כ) בכל המקום אשר אוכיר את שמי

אבא אליך וברכתיך ומדהזכרת השם

למלוה מביאה ברכה ועושר הזכרה

לשוא גורמת עניות אי נמי מדכתיב

גבי שבועת שקר (זכריה ה) וכלתו

ואת עליו ואת אבניו ובתמורה (דף ג:)

מדמי הזכרת שם לבטלה לשבועת שקר:

שנאמר כי מתו כל התנשים וגו'. דלא מתו ממש כדאמרינן לקמן בפרק

ר"ח (דף סד:) דמהוי הוו דכל מקום

בח א מיי פיא מהלי בדהו בפניו אין מחירון לו אלא בפניו. דכיון דבפניו כדהו אלים כדוייה ולא מיעקר אלא בפניו דומיא דאמריט בפ' השולח (גישין דף ב:) כל מילחא דמתעבידא בי עשרה לריכה בי עשרה למשלפה. ולא נהירא אלא טעמא דמילחא משום חשדא דאי מתירין לו שלא בפניז פעמים שימירוהו והמטדה לא ידע וכשלא ינהגו בו נידוי יבא למשדא אבל כשכדהו שלא בפניו ליכא משדא שאף הוא סובר שמא החירוהו שלא בפניו כשם שנדוהו שלא בפניו חה כאוחה שאמרו לקמן בפ' ר"א (דף סה.) המודר הנאה מחבירו בפניו אין מחירין לו אלא בפניו ומפרש

במנודה אני לך דרבי עקיבא סבר לישנא

קסבר במשמחנא פליגי. דהכא משמחנא קאמר וקאמר ליה רב חסדא לית דחש לה להא' דר"ע דהוה אוסר במטדה אני לד דהייט משמחנא: נידהו בפניו . חכם שנידה את האדם בפניו אין יכול להתיר לו אלא בפניו: הזכרת השם.שמוליא שם שמים לבטלה: שנאמר כי מחו כל האנשים. ואחריכן הייני דתן ואבירם שנפלו בעניות: כל מקום שנתט חכמים עיניהם. לאדם שנידו או מת או נופל בעניות ואהכי לריך לכדותו כדי שיפול בעניות דהיינו כמיתה: אין בין נידוי להפרה ולא כלום. דלא לריך להיות יום או יומים לקמן סד: [ע"ו ה.] בנידוי דהא לאלחר שרא לה: היכי

דנידויא הוא ורבנן סברי לישנא דמשמתנא הוא ופליגא דרב חסדא דההוא גברא דאמר משטתנא בנכסיה דבריה דרב ירמיה בר אבא אתא לקמיה דרב חסרא א"ל "לית דחש לה להא דרבי עקיבא קסבר במשמתנא פליגי אמר רבי אילא אמר רב ינדהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו נדהו שלא בפניו מתירין לו בין בפניו בין שלא בפניו אמר רב חנין אמר *רב 'השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו ואם לא נידהו *הוא עצמו יהא בנירוי שכל מקום שהזכרת השם מצויה שם עניות מצויה *ועניות כמיתה שנאמר "כי מתו כל האנשים ותניא *כלמתה דמי. דמנדה לעלמו: ועייל לביתיה מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או

עוני אמר רבי אבא הוה קאימנא קמיה דרב הוגא שמעה להך איתתא ראפקה הזכרת השם לבמלה שמתה "ושרא לה לאלתר באפה °ש"מ תלת ש"מ השומע הזכרת השם מפי חבירו צריך לנדותו וש"מ נידהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו וש"מ "אין בין נידוי להפרה ולא כלום *א"ר גידל אמר רב תלמיד חבם 'מנדה לעצמו ומיפר לעצמו ("'ק ". נ"בן פשימא מהו דתימא *אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין קמ"ל היכי דמי כי הא דמר זומרא חסידא כי מחייב בר בי רב שמתא משמית נפשיה ברישא והדר משמת בר בי רב וכי עייל לביתיה שרי לנפשיה והדר שרי ליה *ואמררב גידלא"ר

שנאמר נלים ונלבים אינם אלא דתן ואבירם ואינהו הוו במחלוקת של קרח אלא דמפני שהענו אמר כי מתו דאע"ג דאמרינן החם דארבעה חשובין כמת עני וסומא ומלורע אמי שאין לו בנים הכא ודאי מעניות קאמר דאין לומר שנסחמו דהא כחיב במחלוקחו של קרח (במדבר פיז) העיני האנשים ההם תנקר "וליכא למימר כמי שהיו מלורעין דהא כחיב (דברים יא ו) בקרב כל ישראל וליכא למימר שנחרפאו במתן חורה דהא אמרינן "שחזרו למומן במעשה [נמ"ר ישא פרשה י] העגל וליכא למימר דמשום שלא היה להם בנים אמר כי מתו דא"כ היכי א"ל מפני זה שוב מצרימה וכי מפני שלא היה להם בנים לא היו נשמעין למלכות להלשיט אל פרעה אלא ודאי מפני שירדו מככסיהם ולא היו דבריהם נשמעים: או מיתה או עוני. אלמא שוו להדדי. והקשו בתוספות מאי איריא שומט הזכרת השם מפי חבירו דלריך לנדותו הא אמרינן בירושלמי דכל שאיט טושה כשורה לריך לנדותו. והכי נמי מוכח בדוכחי טובא דאמריטן בפ"ק דקדושין (דף לש.) חזיוהו לההוא גברא דהוה זרע ביני גופני אמרי ניחי מר ונשמחיה וכו' ובפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף יז.) אמרינן דאמתיה דרבי חזיתיה לההוא גברא דהוה מחי לבנו גדול ואמרה ליה ליהוי ההוא גברא בשמחא. ותירצו דחין הכי נמי אלח מיהו בהזכרת השם בלחוד הוא דאמר דאם לא נדהו הוא עלמו יהא בנדוי משני שענשה חמור וכדכתיבנא: רשמע מינה אין בין נדוי להפרה ולא כלום. הקשו בחוספות מדאמר בפרק ואלו מגלחין (שם דף שו.) הכי קאמר שמואל טוט אסר וטוט שרי וה"מ לממוכא אבל לאפקרותא עד דחיילא עליה שמתא תלתין יומין ותירלו דשאני הכא שנדוי זה אינו אלא לאיים עליו שלא יזכיר עוד שם ינמנודה. הוא דפליצי שמים לבטלה ולא דמי לאפקרותא מש"ה הכא אין בין נדוי להפרה ולא כלום. אבל ראיתי לרב אלפסי ז"ל שדחה אותה שבפ' ואלו מגלחין מפני זו כמש"כ בהלכוחיו בפ' ואלו מגלחין. וכן דעת הרחב"ם ז"ל (בפ"ק) [ז"ל בפ"ז הל' יג] מהלכות ת"ח : ת"ח מגדה לעלמו ומפר לעלמו. לאו דעמים אנדיי: כתב הרשב"א ז"ל דרוקא היכא דלא הוי בר נדוי כי הא דמר זוטרא דממדת חסידות בעלמא משום יקרא דבר בי רב הוה משמת נפשיה נדהו בפניו . מי אבל כשנדה עלמו על דבר שהיה חייב עליו נדוי לא כל הימט להחיר עלמו. והקשו עליו אם כן היכי מקשי ליה הש"ם פשיטא מקמי דאמר כי הא דמר זוטרא אדרבה הל"ל אמאי. לפיכך אמרו דבכל ענין שנדה את עצמו מיפר לעצמו וכן דעת הרמב"ם ז"ל בפרק ז' מהלכות אנא בפני דכתו שדדפו המשנה סודם מנודה ח"ח (הל' א). וראיתי לחקלת מפרשים שכחבו דלא גרסיטן פשיטא אלא ה"ג ומיפר לעלמו כי הא ולמי שגורס כן דברי הרשב"א כטיטן בפניו לריולכבדו בפניו בטעמם: ובי עייל לביתיה שרי לנפשיה. כדי שלא ילטרכו בני ביתו להתרחק ממנו ומהא משמע דמטדה אפילו בני ביתו טהגין בו גדוי

דחי בפניו כוי מותר: מדמו שלא בפניו מחירין לו בין בפניו בין שלא בפניו. בפניו אחי לאשמעי' סד"א לא יחירו לו בפניו דמתבייש פפי סמ"ל דאין טשת יש מפרשים דאין מתירין לו אלא בפניו שתא לא ידע שהתירו לו וגם אחרים שואלין לו אם התירו ל והוא אותר לא וכשרואין שתקרבין אותו מזלזלין בכדוי ולא יחושו שוד של כדוי חכמים ז"ל ולהאי פירושא אם המירו לו שלא בפכיו אינו מומר (אבל) בנדהו שלא בפניו כשרואה שמקרבין אותו יאמר בלכו כמו שנדוכו שלא בפניו כך המירו לו שלא בפניו : השומט הזכרם השם מפי חבירו לכיך לנדוחו . דאמרינן בריש חמורם (דף ג:) אזכרם למציא שם שמים לבפלה שנאמר את ה' אלהיך מילא ואם לא נדהו הוא עלמי יהא בכדוי פי' ראוי להחנדות : שכל מקום שהזכרת השם מצויה שם עניות מציים . דכתיב בכל המקום אשר אזכיכ את שמי אבוא אליך וברכחיך וברכה היינו פושר דכתיב וברכך בכל מפשה ידיך ומדהזכרת מנוה מפשרת מכלל דהזכרת עבירה מדלדלת: ועניות כמיתה דכתיב כי מתו כל האנשים. והאי קרא בדתן ואבירם כחיב ולקמן גפ' ר"ח מוכח דע"כ החי מחו ר"ל שירדו מנכסיהם ולפי שהזכרת השם דבר שגורם פניות ומיחה החמירו בה יותר מבשחר עוברי עבירה וחמרו שחם לח נדהו השומע יהח בנדוי : ותניח רשב"ב חמר כל מקום שנחנו חכמים עיניהם או מיחה או עוני. ומייחי עוד ראיה שעוני שקול כמיחה כדאמריט בכמה דוכתי [ברכות נת. שבת לד. ב"ב עה. סנהדרין ק.] נתן שיניו כו ונששה גל של עלמות שוני בפרק במה מדליקין (שבת לג:) ר"ש ור' אלפור בט כשילאו מן המפרה כל מקום שנמט פיניהם בו היה נשרף : ש"מ אין בין לדוי להפרה כלום. ואפילו לאפקירומא ולאפוקי ממ"ד במ"ק (דף כז.) וה"מ למשנא אבל לאפקיכותה עד דחיילה עליה שתתה דרבנן תלחין יומין: ומיפר . להו דוקה דחכם בעי לשון התרם: מהו דחימה אין החבוש מחיר פלמו מבים האסורין. כי היכי דמליט גבי הסרם מדרים דהוא איט מוחל אבל אחרים מוחלין לו : משתח נפשים והדר משחח לורגא מרבנן . דמשום כבוד חורה היה קשם בפיניו לנדוטו וכדאמריק.בפ' מתום שנהגו (פסחים נב.) במערבא ממט אנגידא דטרבא מרגנן ולא ממט אשתהא והוא הים המנדם והים קשם בטיניו ומנדם א"ע חמלה א"ל כדי שלא יחשל וישכא מלססיר: שרי לנפשיה. שלא יכשלו אמש ביחו בדגרם אליו ויבא זכאי ויחיר זכאי:

לחוין רמכ סושים ייד כם ב מיי' פ"ז מהל' מ"ח הל' יג עוש"ע בירושלמי דטעמא משום חשרא ולפי י"ד סי' שלד סעי' כט [וכרב אלפס מ"ק פ"ג ד' רסו וברא"ש שם סי'יד] : זה כל שהודיעוהו דליכא חשדא מתירין לו שלא בפניו וכל שהתירוהו נמי

עין משפם

מצוה

: אע"פ שלא הודיעוהו מוחר דיעבד לגדמיי שם פיו הלי יד ופי"ב מהל' פכועות השומע הזכרת השם מפי חבירו לריך ה"ע סמג לאוין רמא מוש"ע שם סעי" לו וסעי מג [וכרב אלפס שם מפקינן אזהרה למזכיר שם שמים וכרח"ם שם סיי מון: לבטלה מדכתיב (דברים י) את ה' לא ה מיי פ"ו מסלכות מים כלי יג שיש"ע אלהיך תירא: ואם לא נדהו הוא עלמו שם סעי לא: יהא בנדור "לא שיהא בנדוי מאליו ו מיי שם הלכה יא יהא בנדור "לא שיהא בנדוי מאליו לב ו מיי׳ שם הלכה שוש"ע שם סעיי לג: אלא ראוי להתנדות קאמר שהרי

בע"י הגי' רבי המזכיר עלמו לריך כדוי והיאך יהא

ל"ל עונשו

תוכפות

במאי פליגי במטדה אני לך דר"מ דכדינא סבר לישנה כות . שיכת נע ונד ומרוחק מהנאתו דאין בלשון כידוי לספקו הכחקת ולפנין אמות אף פל גב דלפון שנדוהו כדחמכי' מ"ק (דף פו:) מנודה לח שוכה ולא שוכין לו מכל

מתום כשאדם רוצה להרחית עצמו ד' אמות איט רגיל להזכיר נידוי על עצמו בשביל כך הלכך על כרתך לישנא דנדינא הוא כדפי' ושפיר הוי ידים מוכיחות בלא שאני אוכל לך: בדהו בפניו אין מתירין לו אלא בפניו . יש לפרש דשפיר תופיל גם שלא בפניו אלא לכנודו של מעודה דכמו שביישו לפניו כך יש לפייסו לפכח אמ"פ שנדהו גדין אי נמי בפי למימר דכיון שנדוהו בפניו אלים הנידוי כל כך שלא יופיל ההיחר אלא בפניו כפין שנדהו היו כמי שניות ובניקין (דף לג:) כל מילחא דיתחאתרא בפני ' לריקה בי לריקה בי לריקה בי לריקה בי לריקה בי של היבין לדותו: שב"ש שהוברת השם מצייה בי לריקה בי לרי אכא אליך וברכתיך מדהזכרת שם דמנוה גורם ברכה דהייט עושר א"כ הזכרת שם דלבשלה גורם שניות וכ"י פי' דנפקא לן מדכמיב גבי שבועת שקר (זכריה ה) ובא אל כית הגנב וכלתו ואת עליו ואבניו והזכרת השם לבפלה דומה קנת לשטעת שקר : עבידת כמיתה דכחיב כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך . גבי דתן וחבירם דפ"כ לח תתו חז בתלרים שהרי היו בתדבר וליכח לתיתר שהיו סותין ותלורפים החשובים כמחים סומין ליכא למימר דכחיב (במדבר כז) העיני האנשים כהם תנקר ומצורעים נמי לא שהרי היו בקרב ישראל וליכא למימר שנחרפאי במתן תורה שהרי חזרו למומן במפשה העגל וליכא למימר שלא היו להם בנים דהא כתיב (שם) (הם) ונשיהם ובניהם ומפם ועוד דמשום שלא היו להם בנים לא נמנעו מלהיות קרובים לתלטת כבחחילה אבל בשביל שניות ודאי נמנשו מלהיות קרוגים למלכות: אין בין נידוי להפרה ולא כלום.חימה דאמרי במ"ק (דף תז.) סוס אסר וטוס שרי פי' לאלמר ה"ת לפנין מטדה אבל לפנין אפקירותא מד דמייל פליה שמתה חלחין יותין וי"ל ה"ל כיון שנידוי זה איט אלה לכפרה בפלמה וחיישי' פליו שלה ירגיל פוד להזכיר שם שמים לבפלה אין זה נידוי חשוב כאפקירותא א) לשאר עבירות לחול פליו נידוי שפה אחם:משמת נפשים והדר משמח בר בי רב.פר"ח שזה היה טושה כדי שלח ישכח להחיר הנידוי של בר בי רב

[עי' תוס' קרובין כתב ד"ה הקורא]

סועה מו: ע"ם הגינה בכולם וכן בשאלתות פ' יתרו סי' נג אי' אמר ושרי ליה . שלא נידהו בפניו : רשב"ג כל מקום וכ"ה בפי׳ הרח"ם כחון

[ברכות ה: סנהדריו לה.]

תמורם ג: תגינה

פי' הרא"ש דר"ע סבר כיון דלת חפקיה בלשון במתח שנתסייב נדוי ונדסו בפניו אין מחיר לו ולכטד המנודה קפיד לב ומס המירו שלמ

אלה כשחר הלה כשחר משבע

בליון דישרים גם' שית תלת. לקמן ד' ח עיכ. נרכות כו עיה. פסחים ה עיא. קיל אמחי לא חמר שית ד' דהא שית עידו בררין דים ואם לא. לא שיהא במידוי מאיליו. שי קדושין כה עיא מורעים. ביי בסשר שאילה שלום להגאון מסריי ברלנו שנת גב:

And Rav Gidel said that Rav said

וְאָמֵר רַב גִּידֵּל אַמֵר רַב

The Ran then brings the Rashba that holds that this is not true with regard to his wife. A nidui is mutur to his wife as אשתו כגופו – a wife is considered as him.

The Rashba proves this from the fact that the Gemara in meseches Moed Katan asks if a person his allowed to have marital relations with his wife. The Rashba says that from here we see that it must be that a nidiu's wife is allowed to be around him because if not, the Gemara's question would obviously be regarding a moot point. Even if in theory marital relation would be mutur to a nidui, they would be assur as she cannot be around him.

However, the Ran disagrees and says that this is not a valid proof. There is a concept of person not being totally in nidui but only being in nidui regarding a

particular city. And if so, if his wife is not from that city, she would be allowed to be around him and to have marital relation with him, but only if a person in nidui is not assur to have marital relations (the Ran is assuming that if a nidui is assur to have marital relations, then this issur would even include a nidui that is not a full-fledged nidui but only a nidui regarding a particular city. This is true, because if a person in nidui would be assur to have marital relations, then the issur would be an 'issur gavra' an issur on the person. That is, it would mean that the issur of having relations is an issur for this person to benefit from the act of having relations, and has nothing to do with the person that he is having relations with).

Nedarim 8a

Making a Shevuah to Fulfill a Mitzvah

The daf starts with another statement from Rav Gidel in the name of Rav.

How do we know
that we (can) make a shevuah (i.e. swear)

to fulfill a mitzvah

(Tehillim

as it says

"I swore and I will fulfill

to keep your righteous laws"

מְּנֵינִ מְשָׁבְּעָתִי נְאֲבָינִתְּר

The Ran explains that the Gemara understands that Rav Gidel was trying to say that the shevuah that a person makes to do a mitzvah is the same as any other shevuah that he makes (i.e., and if the person will break this shevuah, he will have to bring a korban chatas).

And on this the Gemara asks that:

But he is sworn and 'standing' וָהָלא מוּשְׁבָּע וְעוֹמֵד from Har Sinai מָהַר סִינֵי הוּא

The Gemara in meseches Shevuos (27a) tells us that since a person is already obligated to do a mitzvah (as the entire is Klal Yisroel stood by Har Sinai and accepted the Torah), if he makes a shevuah to do a mitzvah, he will not have to bring a korban if he violates this shevuah (see footnote). That is, since he already made a shevuah at Har Sinai, the shevuah that he now makes cannot be chal as a complete shevuah. If so, how could Rav Gidel say that he will be chayiv in a korban chatas if he violates this shevuah that was made to fulfill a mitzvah?

⁴⁶ What is and What is Not the Chiddush of Rav Gidel According to the Ran?

The way the Ran understands the Gemara there are only two possibilities to explain the chiddush of Rav Gidel. Either he is coming to tell us that one who violates this shevuah is chayiv a korban, or the chiddush is that it is a proper thing to make this type of shevuah despite the fact that normally we try to stay away from making shevuos.

But why does the Gemara not simply hold that the chiddush of Rav Gidel is that the shevuah is 'chal' at all? That is, the chiddush could be, that despite the fact that the shevuah is not 'chal' with regard to bringing a korban it is 'chal' with regard to malkus.

The Ran answers that this could not be the chiddush of Rav Gidel because if it was, why did he not say so. That is, Rav Gidel should have said that despite the fact that a shevuah on a mitzvah does not obligate one in a korban, he will get malkus if he violates it? Why does he need to quote the posuk in Tehillim?

The Ran explains that initially the Gemara thought to say that the chiddush of Rav Gidel is that the shevuah is a complete shevuah, and the proof is from the posuk, as we see in the posuk that the shevuah is chal.

And the Gemara then says that the chiddush of Rav Gidel is not to say that this shevuah is a complete shevuah even with regard to bringing a korban but rather the chiddush is that it is a proper thing to make this type of shevuos, as this is seen from the fact that Dovid Hamelech made such a type of shevuah.

The Gemara answers:

Rather אֶלָּא this comes to teach us הָא מִשְׁמַע לַן that is it permitted for people (to make this type דְּשָׁרֵי לֵיה לְאִינִישׁ of shevuah)

to 'encourage' himself

לזרוזי נפשיה

The Ran explains that the Gemara always understood that a shevuah on a mitzvah is 'chal' (and if the person transgresses this shevuah, he will receive malkus). The change of the Gemara is that initially the Gemara thought that the chiddush of Rav Gidel was to say that the shevuah is chal even with regard to bringing a korban, and now the Gemara is saying that the chiddush is with regard to this that it is a good thing to make this type of shevuah (and even in the Gemara's answer, the shevuah is chal).

That is, although typically the righteous people would not make shevuos (as it is better to avoid making shevuos), if the reason that he is making a shevuah is in order to be מְזָרֵא himself, then it is considered a good thing.

As to why the chiddush of R' Gidel can't be simply that the shevuah is 'chal' in the first place, see footnote. Also see footnote regarding the shitos that holds that this shevuah is indeed not 'chal' at all.⁴⁶

The Gemara continues:

And Rav Gidel said אָמַר רַב גִּידֵּל that Rav said אָמַר רַב one who says הָאוֹמֵר "I will get up and learn אַשְׁפִּים וְאָשְׁנָה this perek"⁴⁷ בְּּרֶק זֶּה

The Shita of the Rosh in the Understanding of the Gemara

The Rosh explains the Gemara differently than the Ran. He explains that at first the Gemara thought that the chiddush of Rav Gidel was to say that one is allowed to make shevuah on a mitzvah and we don't say that it is assur to do so as he is running the risk of violating it.

And on this the Gemara asks that how we can say that the shevuah is 'chal' if the Gemara tells us that since Klal Yisroel already accepted all the mitzvohs at Har Sinai, one cannot make a shevuah on a mitzvah.

To which the Gemara answers that this is true, that this shevuah will not be 'chal' at all (i.e., not like the shita of the Ran), but a person is allowed to make it anyway. That is, the fact that the shevuah is not 'chal' does not make it as if he said Hashem's name in vain, as the reason why he said Hashem's name was for a constructive purpose (he is using Hashem's name to make this shevuah in order to encourage him to do the mitzvohs).

⁴⁷ A Person's Obligation to Learn

The Ran points out that although the Gemara says that a person can be yotzie his chiyuv to learn by saying Shema during Shacharis and Maariv, what he adds to this is considered something that he is not obligated in and that is why the shevuah is 'chal'.

עין משפם גר מצוה

פרק ראשון

ריש"ר

לד ג מיי׳ פ"ח מהלכות

לה רת רמייי פיו מסלי

תומפות סיני הוא . קא ס"ד נשבעין לקיים בימוי אם לא [יקיים] יחיתה אדפריך לרב בתום׳ דאה"ל וי"ל דקרא איכא לקיומי זה אבל לרב גידל פ"כ מייכי במלות שמחויב לעשות דאל"כ מאי גידל בתכייחה לכך פריך אדרב גידל ומשלי יחל אלא ה"ק מנין שדבר הגון הוא נפשי פימשולאמימסר להשבע לקיים את המלוה ואפי כשרים משום דמוליא בסשמים לבעלה אבל לא מייכי שנמנעין חשבועה נשבעין הן בכך לשנין שבושת בישוי כך שנחמר נשבעתי וחקיימה כלומר שהרי פי' בחום' ובפי' הר"ר דוד היה עושה כן: והלא מושבע אליעזר פי' הא דפריך מושבע ועומל מהר סיני הוא היינו כלומר אם חיישינן שמח ישכור של

ועומד מהל סיני ואין

שבועה חלה על שבועה

מיתסר משום הולחת

ש"ש לבפלה כדפרי'

דנופה דמילתה פריך

קבועת בימוי פריך:

דאכללא

והלא מוסבע ועומד מהר סיני הוא שם וסי' ריג סעי' ב: אלא הא קמ"ל ובו' . מסחברא לי דהכי פירושת דמעיקרת קס"ד דרב גידל אתה בתופנו המשיקה נו קשוד דרב גידנ חחת "מים הלי יב מושיע לחשמועינן ששבועה חלה על דבר מנוה שם פיי שלר פעי לה: כדבר הרשות ומוכח לה מדכתיב נשבעתי ואקיימה ומש"ה פריך והלא מושבע ועומד הוא דהא מוכיחין בפרק שבועות שתים בתרא (שבועות כז.) דהא דכתיב להרע או להיטיב בדבר הרשות כחיב קרא ולא בדבר מצוה וכי חימא מושבע ועומד מהכ ה"מ לקרבן דלהרע או להיטיב גבי קרבן כתיבא אבל בל יחל איכא אפילו מצוה דקאמר היינו בדבר מלוה אם כן מאי נשבעתי למייב משום שנושת ואקיימה הכי הוה ליה למימר דנהי דחמעיטה מטוה מקרבן לה חמעיטה גידל הקשי ליה קרה מבל יחל כדחזיקן התם בפרק שבועות דנשבעתיוחקיימה ופיי שתים בתרת (שם כה.) דמילתת דליתת בלאו והן אי נמי בלהבא דאמעיטא במצוה דאפשר ניפטר מקרבן מלהרע או להיטיב ולא אמעיטא ממנה כמו נאשיה פרק ממלקות ולהא לא לריך קרא א"כ מאי קאמר שנאמר נשבעתי ואקיימה ומתרליכן אלא הא קמ"ל דשרי ליה קמ"ל וגם סיינו דרב לזרוזי נפשיה כלומר ודאי לא אילטריך האי קרא לומר "שהיא חלה לגבי בל קמ"ל דשכי לזכוזי

דרי לא מאי כי טייל לביחיה ומיהו הראב"ד ז"ל כתב דחשתו חינה חייבת ננהוג עו עוד ועשמתו ונדילים מושים מו ליה פשיטא דאפי קירוב לאין רמא שש"ש יד לן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף שו:) מטדה מהו בחשמיש המטה דאם אשתו חייבת לנהוג בו כדוי מאי קמבעיא ליה פשיטא דאפי קירוב לאין רמא שש"ש יד בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף שו:) מעדה מהו בחשים את הימיל לוחר דאשתו חייבת לנהוג בו כדוי משכחת לה לההיא בעיא בשים באום את הימיל לוחר דאשתו חייבת לנהוג בו כדוי משכחת לה לההיא בעיא ביים באום את הימיל לוחר דאשתו מייבת לנהוג בו כדוי משכחת לה לההיא בעיא דרא לא מאי כי עייל לביתיה ומיהו הראב"ד ז"ל כתב דאשתו אינה חייבת לנהוג בו כדוי וטעמא דמילתא משום דאשתו כגופו ודייק לה מדאיבעיא לגא ג מיי' פיא מפלי במטדה לעיר אחרת שאיט מטדה לעירו ואפי' הכי הוא עלמו מטדה הוא ואם איחא דמטדה אסור בהשמיש המטה הוא עלמו אסור היי בית מים של של מות שנמו חסור " מרים פלי כם ממג בכך אף על פי שחשתו מותרת: לאין רמג מוש"ע יד

מנין שנשבעין לקיים את המצוה שנאמר לישבע כדי לזכו עלמו לקיים אתתפלים בשבעתי ואקיימה לשבצר משפטי צדקך והלא מושבע ועומר מהר סיני הוא אלא הא קמ"ל "רשרי ליה לאיניש לזרוזי נפשיה ואמר רב גידל אמר רב יהאומר אשכים ואשנה פרקזה אשנה מסכתא זו נדר גדול נדר לאלחי ישראל והלא מושבע ועומד (4) הוא *ואין שבועה חלה על שבועה מאי קמ"ל דאפי זרווי בעלמא היינו דרב גידל קמייתא הא קמ"ל כיון דאי בעי פמר נפשיה בקרית שמע שחרית וערבית משום הכי חייל שבועה עליה *א"ר גידל א"ר יהאומר לחבירו נשבים ונשנה פרק זה "עליו להשבים מאוחה שבוע' דהר סיני משום הכי כייחוקאלישנאמר "ויאמר אלי (בן אדם) קום צא אל הבקעה ושם אדבר אותך ואצא אל הבקעה והנה שם כבוד ה' עומד אמר רב יוסף "נידוהו בחלום צריך י' בני אדם להתיר לו והוא דתנו הלכתא אבל מתנו ולא תנו לא ואי ליכא דתנו הלכתא אפילו מתנו ולא תנו ואי

ליכא ליזיל וליתב אפרשת דרכים ויהיב שלמא לבי י' עד דמקלעי ליה עשרה דגמרי הלכתא א"ל רבינא לרב אשי ידע מאן שמתיה מהו דלישרי ליה אמר ליה לשמוחיה שויוה שליח "למישרו ליה לא שויוה שליח אמר ליה רב אחא לרב אשי [נכסת נס.] שמתיה ושרו ליה בחלמיה מאי 'א"ל "כשם שאי אפשר לבר בלא תבן

(ב) קח משמע לן דשרי ליה לחינש. המלוה: והלא מושבע ועומד מהר סיני (ג). דכתיב ושננתם (דברים ו) דלריך אדם לשנות בתורה לישנא אחריכא והלא מושבט ועומד מהר סיני דכתיב (יהושע א) לא ימוש ספר התורה הזה וגו': כיון דאי בעי פטר . נפשיה בקרית שמע שחרית וערבית דכיון דקרא ק"ש קיים לא ימוש דא"ר שמעון בן יוחי במסכת מנחות (דף לפ:) כל הקורא קרית שמע שחרית וערבית הרי זה קיים מצוח לא ימוש וכיון דחי בעי פטר נפשיה מושננתם בקרית שמע דיולא בה ידי חובתו

אמר אשנה פרק זה (אע"ג) דלא הוי מושבע בהכי דלבר פטר נפשיה ואהכי חל עליה שבועה: והנה שם כבוד. אלהי ישראל עומד: מתנו. משנה: תנו. גמרא: יהיב שלמא לבי עשרה. וכד מתיבין ליה הוו מתירין ליה כדויו:

פי' הרא"ש

מנין שנשבעין לקיים המנוה. ול"ח שמח

יבא לידי חקלה ויעבור

מושבע ועומד הוא .

דבהמבת רבות חיירי

ולה בתיום מניה: הצה

הא קמשמע לן דשרי

לבמלה אם נשבע בשם

יתרגל אדם בשטעות ויבא לישנע גם על

ועומד מהר סיני הוא. כלומר ודאי אט"ג דקאמרת נדר גדול שבועה קאמרת דאמר בהדיא בשבועה אשנה פרק זה שהרי נדר כיון שהוא מיחסר חפלא אנפשיה ליחיה לעולם באעשה אלא ודאי שבועה קאחרת כדאשכחן בדוכתי טובא דקרי ליה לשבועה נדר כדחנן (נקמן דף מ.) כנדרי בא נהשמיענו שמוחנ רשטים עלי נדר בנזיר ובקרבן ובשבועה ואמרינן נמי בריש פרק ארבעה נדרים ההוא דאתא לקמיה דרב אסי א"ל במאי נדר בלאהא דישראל. לישנש למיים מנוה ולא ואפ"ה (ס"א מש"ה) קשית לך דחין שבועה חלה על שבועה לקרבן דמדחמרת נדר גדול משמע לכל דיני שבועה דחי קמ"ל לזרוזי נפשיה שרי ומש"ה שבופתו ולח יקיים חי האמר לדר גדול לדר כלומר נדר משובח הוא זה וראוי לעשות כן א"ה היינו דרב גידל קמייהא: הוא קמ"ל דכיון דאי בעי פטר נפשיה וכו'. נמי לא מקיים לא פבר פל שבופחו: והלא מסתברא לי דלאו דווקא דבהכי מיפטר שהרי חייב כל אדם ללמוד המיד יום ולילה כפי כחו ואמרינן בפ"ק דקדוטין (דף ל.) ח"ר ושננחם שיהו דברי פל שבופחו דמושבם חורה מחודדין בפיך שאם ישאלך אדם דבר שלא חגמגם וחאמר לו וכו'. וק"ש שחרית וערבית לא סגי להכי אלא מכאן נראה לי ראיה למה נקיים המטם יוחין שטופה חלה על שטופה שכתבתי בפרק שבועות שחים בתרא דכל מידי דאתא מדרשא אע"פ שהוא מן החורה כיון דליתיה מפורש בקרא בהדיא שבועה חלה עליו והכא "משני הא קמ"ע דשרי דרפינו ליה בשבעות הכי קאמרינן כיון דאי בעי פטר נפשיה ממאי דכתיב בקרא בהדיא דהיינו בשכבך ובקומך בקרית שמע שחרית וערבית מש"ה חלה שבועה עליה ליחיי נפשיה ולא מלהמם או להימיב לגמרי אפילו לקרבן והייט דקאמר גדר גדול כטמר לכל דיניו כדבר הרשוח וכבר כתבתי זה שם בראיות גמורות בס"ד: עליו להשכים. מסתברא לי דהכי קאמר כיון שאמר נשכים הרי קבל עליו שיהא הוא מעורר בדבר כשם שהוא מעורר מעכשיו וחרתי קמ"ל חדא דבקבלה בעלמא מיהא מה דפי משבע לדבר מטוה מהניא דמאי דאמרינן הכא לא הזכיר לא נדר ולא שבועה ואפ"ה בדבורא בעלמא סגי דומיא דאמרינן דקבלה בלחוד מהניא ושימד מהר סיני וכו' לורותי (פשים . ולא ללדקה כדכתיב בפיך זו לדקה וה"ה לכל דבר מלוה וקמ"ל נמי דעליו להשכים כדעבד קודשא בריך הוא: גדרגו בחלום לריך עשרה בני אדם [משמע] פוי מוכיר שם שמים להתיר לו. לפי שאפשר שבשליחות המקום נתנדה ולפיכך לריך עשרה להתירו ששכינה עמהם: ודוא דמתנו הלכתא. כלומר דמתנו הלמשפט ועומדוטי ואם נשבש בנא שם כנמי לאחרים אבל חני בלחוד לא דלא חשיבי בולי האי ואיכא דגרסי דתנו הלכתא כלוחר גחרא . אבל מתנו כלוחר משכה בלחוד לא: וירדיב שלמא כפי" לפירוש ראשון סד"א דאסור כדי שלא לבי טשרה. ומחוך שישיבו לו שלום יגינו עליו מן היסורין. עד דמקלעין ליה עשרה וכו': ידע מאן שמחיה מהו דלישרי ליה. שהרי כל מי משום דס"ד לענין שמנדה בידו להתיר כדאמרינן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף יו.) אל לגביה דלישרי לך: לשבותיה שויוה שליח. מן השמים: האומר אביה פרק

זה וכו' כדר גדול כדר כשם לאלהי ישראל. לכאורה משמע שאמר לשון זה ולא הזכיר שבועה וקמ"ל דיש יד לשבועה אי נמי כדפירש הכ"ר אליעזר דהוי נדר כמו נדר דלדקה וקשה דח"ב מחי פריך לקמן מחי קמ"ל לזרוזי נפשיה היינו דרב גידל קמייחה מה ענין זה לרב גידל קמייחה כיון שלה הזכיר שעשה ועוד דעובה קמ"ל דהכה הוי יד לשבועה לכ"ל לפרש דאיירי שהזכיר שבוסה תפיו שאתר שבוטה שאשנה פרק זה ופריך מטיקרא והלא מושגם וטומד וט' וא"כ ליכא למיוביה משום שבוטת ביטוי דכי היכי דאין שבוטה חלה של שבישה ה"ל אין כדר חל של נדר ואי קמ"ל דשכי לזרוזי אנפשיה לקיים המנוה היינו דרב גידל קמייםא ומשני הא קמ"ל כיון דאי בעי פשר נפשיה וכו' כלותר לעולם לפנין לחייבו תשום שבועת ביפוי אם יעבור וכי תיתא תושבע וכו' דאי בעי פער נפשיה וכו' וא"כ אפשר ליפסר מתנוה זו חיילא פליה שבופה לחייבו משום ביסוי אם יפבור כתו בשבופה דדבר הרשוח והא דחנן נשבוטות נשבט לקיים המצוח ולא קיים פטור דוקא.במלוה שאי אפשר ליפסר ממנה כמו להניח חפילין ליטול לולב אבל האי דאי בטי פטר נפשיה חייל שבוטה פילויה וה"ה דאם נשבט שלא לפנות פרק זם [דחין] חייב תשום שבועת בימוי ושייך התרה ולח חשיב נפבע לבעל המטה וח"מ ח"ב הח דמנן בשבושות (דף כה.) נשכם שבושה שלא אתן שחייב תשום שבושת בישוי ופריך בבמרא איליתא שלא אתן לפני מושבע ועומד וכו' וכי מושבע לחת לכל עני ופני מחנה ומתי דוחקיה לשנויי החם בפשיר ויש לומר דמשמם ליה שלא אמן כלל מדלא פירש והא ודאי מזה מושבש וכו' ליתן לפני הלריך לפרנס והוה חלי לשנייי שלה חתן לשני מנה אבל חירוץ פשום לקח לו דמיתוקמה ביה שלה חתן כלל כדמשמע המשנה: עליר להשכים . פירוש על האותר לחבירו להשכים כתו שתלינו ביחזקאל שאתרה לו שכינה והקדים שכינה על ידו: צריך ששרה כ"א להחירו לו . לפי שחלום הוי כפין נכואה יש לו לדאוג מן הפורסנות לכן לריך להחירו בפשרה ואז הוא מותר באיחו ב"ד שנידוהו דאכל כי ששרה שכינה שריא (פיין לשון הרא"ש): ודרוא דמתנו.

גדול נדר לאלהי ישראל . לאו היינו נדר ממש דלא איקרי נדר אלא שמתפים בדבר הנדור אלא מחשבינן ליה כאילו דר לדקה דאתריין בפ"ק דר"ה (דף ו.) בפיך א לדקה: והלא מושבע ושחד הוא הדכר הכאות והגיח בו יותם ולילה ואמ"ב דמכן לתנו כפ"ב (דף מ.) שהנדרים אלין על דבר מאה כדבר הכאות היינו בנדר גמור שמחפים כדבר אסור דילפינן לה חבי ידור נדר לה' מלחד שאלין על דבר מאה אבל נדר כי האי דדמי לצדקה ליכא רבויא דיתול של דבר מאה וגמרינן משבושה דאינה אלה על דבר מאה אבל לדר למפכך מידי בשבופה [צ"ל דשבופה] חמוכה א"ל הא דנדרים חלין פל דבר מצוה היינו בפול מלוה כגון דאמר קנים ישיבת סוכה עלי אבל אם אסר נבלה עליו בקונם לא חייל דאין איסור חל על איסור הוא הדין אם כדר לקיים לא חייל: מאי קמיל דשרי ליה לאינש לזרוזי נפשיה. ולא חיישינן שמא יחרגל בכדרים: הייט דרב גידל קמייתא: הא קמ"ל כיון דבשי פשר נפשיה כו' משום הכי חיילא שבושה שליה. דלא הוי מובה אלא רשות והויא השבה דומיא דהרשה: שליו להשכים. של האומר להשכים תחלה כמו שמלינו שאתר הקב"ה ליותקאל קום לא אל הבקשה ושם אדבר איתך וכשבא שתה כבר היה כבוד כשם שותד: כידוכה בתלים. יש לחוש שתא בשלימום התקום נתנדה: לריך כשרה ב"א להחיר לו . ושל כל בי כשרה יש שכינה בתלים. יש לחוש שתא בשלימום התקום נתנדה: לריך כשרה ב"א להחיר לו . ושל כל בי כשרה יש שכינה והכי הוסר לו באותו ב"ד שנתנדה: והוא דמתנו הלכתא. ששונין לאחרים: ואי ליכא. דלא תנו ולא מחט אל יקח הדיוטות וטוב לו שישב בפרשת דרכים ויקבל שלום מבי פשרה דגמרי הלכתח : ידם מאך שמתיה מכו דלישרי ליה . שכל מי שמנדה בידו להחיר כדאמרינן במ"ק גבי ר"ל דשמחיה ההוא גברא דא"ל כ' יותן זיל לגביה דלישרי לך: כעם שא"א לבר בלא חבן . פסוק הוא (בירמיה כג) גבי חלום דכחיב סנביא אשר אתו חלום יספר חלום ואשר דברי אתו ידבר דברי אתה תה לחבן את סבר נאום ה' :

לאחרים הלכחא הלכה לחשב חותן ראוין לשרוח שכינה ביניהם ואי ליכא דחתנו אפי' הנו למלתן ולא לאחרים: ראי לא איל לפרשת דרכים ויהיב שלחא לבי שפרה. כי היכי דליהדרי לים שלחא ומופיל לו לסלות לו להגין לו מן היסורין. פד דמיקלפי סשרה דגמירי הלכתא ויחירו לו הנידוי אבל ליכא לפרש פד דמיקלפי סשרה דמהו הלכתא ויחיב להו שלתא א"ב לתה חזר והחכיר סשרה גבמירי הלכתא ויחירו לו הנידוי אבל ליכא לפרש פד דמיקלפי סשרה דמהו ליחיר דמקלפי דמתנו ואטן ידעיטן דאאותן כבד דיידב שלמא קאי אלא ש"מ כדפרישית וכא דנקש פרשת דרכים יש לפרש ששם רבילות למוא משרם ב"א יחד יותר תבשיר תייחי ש לפרש דאפי כדה אחר זה משמי ומ"מ כקש פרשת דרכים לפי ששם רבילות ליתן שלום לבני אדם:בשם שלא אפשר לבר בלא חבן וט'. וכן פי' דריש לים מהאי קרא האיש אשר אתו חלום:ספר פליסואשר אתו דברי אמת יאמר דברי אמת כי מה למבן את הבר ב"

דיבדורת הבירת (א) גמ' מושכע ושמת מהר פיני הוא ואין שכועה: (ג) רשי ד'ה הא הכלא וכו' מהר ביני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנים ביני הוא דכפיב ושני הוא דכפיב והיי הוא דכפיב ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפיב ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפים ושני הוא

რბვ

"I will learn this meshecta" אָשְׁנֶה מַּפֶּכְתָּא זו he has made a great neder לֶדֶר גְּדוֹל נָדַר ** to the G-d of Yisroel לֵאלֹקִי יִשְׂרָאֵל

But on this the Gemara asks as it did before:

But he is sworn and 'standing'	וַהַלא מוּשְׁבָּע וְעוֹמֵד הוּא
and a shevuah is not 'chal'	וְאֵין שְבוּעָה חָלָה
on a shevuah'	עַל שְׁבוּעָה
(and if you are going to say) what	מַאי
is it coming to teach us	קָא מַשְׁמַע לַן
that even for	דַּאֲבִילוּ דַאֲבִילוּ
just motivation (one can make this shevuah	ָזְרוֹזֵי בְּעָלְמָא
(but) this is	הַיְינוּ
the first (statement) of R' Gidel	דְּרַב גִּידֵּל קַפַּיְיתָא

Rav Gidol already taught us that one can make a shevuah to motivated himself to do a mitzvah. If is, why would he have to repeat this idea and say that it is good to make a shevuah to learn?

The Gemara answers:

This comes to teach us	הָא קָא מַשְׁמַע לַן
(that) since	בַּיוָן
if he would want	דְּאִי בָּעֵי
to patur (exempt) himself	פָּטַר נַבְּשֵׁיהּ
with Krias Shema	בְּקְרָיַת שְׁמֵע
(of) Shacharis and Maariv	שַׁחֲרִית וְעַרְבִּית
because of this	מִשׁוּם הָכִי
the shevuah is 'chal' on it	חָיֵיל שְׁבוּעָה עֲלֵיה

That Gemara had asked that since a person is obligated to learn, how can a person make a shevuah to finish a meshecta? This person is already obligated to learn, and if so, this new shevuah should not be 'chal'.

To which the Gemara answers that while it is true that a person is obligated to learn, he can fulfill this chiyuv by just saying Shema twice a day. Therefore, if this person goes ahead a makes a shevuah, he is adding to that which he is already obligated in, and as such, this is why the shevuah is 'chal'.

But the Ran says that this cannot be the minimum amount of learning that one needs to do. The Gemara in meseches Kiddushin tells us that a person has to know his learning so well, to the point that he can answer questions on his learning with the same clarity that he can answer if a person is mutur to marry his sister or not. To achieve this level of learning obviously takes a tremendous amount of time, and if so, how can the Gemara say that you can by yotzie your chiyuv with just saying Krias Shema?

The Ran answers, that the intent of the Gemara is to just say that this is the minimum amount of learning that is written explicitly in the Torah. And although with regard to bringing a korban, a person cannot make a shevuah on a mitzvah, this only refers to a mitzvah that is written explicitly in the Torah. Therefore, if a

Once again, the Ran points out that when the Gemara refers to the shevuah being 'chal' or not, this is not referring to the shevuah being 'chal' at all, but rather it refers to whether the shevuah will be 'chal' completely with regard to even bringing a korban if the person violates it. The Gemara was asking that since Rav Gidel says that this is a 'Great Neder' this implies that it is 'chal' completely, even with regard to bring a korban. And on this the Gemara asks how this could be true if the person is already obligated to learn.

To which the Gemara answers that since one can be yotzie his chiyuv to learn with saying Shema during Shacharis and Maariv, the shevuah that he makes on the 'added learning' is 'chal' completely, even with regard to bringing a korban.

The Halachos of One Who Suggests to His Friend that They Get Up Early to Learn

Rav Gidel said	אָמַר רַב נִּידֵּל
that Rav said	אָמַר רַב
one who says to his friend	הָאוֹמֵר לַחֲבֵּירוֹ
let us get up and learn	נַשְׁכִּים וְנִשְׁנֶה
this perek	פֶּרֶק זָה
(there is a chiyuv) upon him	עָלָיו
to get up (first)	לְהַשְׁכִּים
as it says (Yechezkel 3:22-23)	שָׁנֶאֲמַר
"And He said to me	וַיּאׁמֶר אֵלַי
get up and go out	(בֶּן אָדָם) קוּם צֵא
to the valley	אֶל הַבָּקְעָה
and there I will talk to you	וְשָׁם אֲדַבֵּר אוֹתָדְּ
And I went out to the valley	וָאֵצֵא אֶל הַבּּקְעָה
and behold	וְהַבָּה
there	ڼوط
the honor of Hashem was standing"	כְּבוֹד ה׳ עֹמֵד

person makes a shevuah to learn less than the amount that is explicit in the Torah, it will be 'chal'.

⁴⁸ How Can One Make a Neder to do an Action?

The Ran points out that although the Gemara calls this a great neder, in reality what this person did was to make a shevuah and not a neder. The Ran explains that this has to be the case as a neder is always with regard to forbidding an object and never about obligating yourself to do an action. The Ran explains that this is a common practice to call a shevuah with the term neder.

עין משפם גר מצוה

פרק ראשון

ריש"ר

לד ג מיי׳ פ"ח מהלכות

לה רת רמייי פיו מסלי

תומפות סיני הוא . קא ס"ד נשבעין לקיים בימוי אם לא [יקיים] יחיתה אדפריך לרב בתום׳ דאה"ל וי"ל דקרא איכא לקיומי זה אבל לרב גידל פ"כ מייכי במלות שמחויב לעשות דאל"כ מאי גידל בתכייחה לכך פריך אדרב גידל ומשלי יחל אלא ה"ק מנין שדבר הגון הוא נפשי פימשולאמימסר להשבע לקיים את המלוה ואפי כשרים משום דמוליא בסשמים לבעלה אבל לא מייכי שנמנעין חשבועה נשבעין הן בכך לשנין שבושת בישוי כך שנחמר נשבעתי וחקיימה כלומר שהרי פי' בחום' ובפי' הר"ר דוד היה עושה כן: והלא מושבע אליעזר פי' הא דפריך מושבע ועומל מהר סיני הוא היינו כלומר אם חיישינן שמח ישכור של

ועומד מהל סיני ואין

שבועה חלה על שבועה

מיתסר משום הולחת

ש"ש לבפלה כדפרי'

דנופה דמילתה פריך

קבועת בימוי פריך:

דאכללא

והלא מוסבע ועומד מהר סיני הוא שם וסי' ריג סעי' ב: אלא הא קמ"ל ובו' . מסחברא לי דהכי פירושת דמעיקרת קס"ד דרב גידל אתה בתופנו המשיקה נו קשוד דרב גידנ חחת "מים הלי יב מושיע לחשמועינן ששבועה חלה על דבר מנוה שם פיי שלר פעי לה: כדבר הרשות ומוכח לה מדכתיב נשבעתי ואקיימה ומש"ה פריך והלא מושבע ועומד הוא דהא מוכיחין בפרק שבועות שתים בתרא (שבועות כז.) דהא דכתיב להרע או להיטיב בדבר הרשות כחיב קרא ולא בדבר מצוה וכי חימא מושבע ועומד מהכ ה"מ לקרבן דלהרע או להיטיב גבי קרבן כתיבא אבל בל יחל איכא אפילו מצוה דקאמר היינו בדבר מלוה אם כן מאי נשבעתי למייב משום שנושת ואקיימה הכי הוה ליה למימר דנהי דחמעיטה מטוה מקרבן לה חמעיטה גידל הקשי ליה קרה מבל יחל כדחזיקן התם בפרק שבועות דנשבעתיוחקיימה ופיי שתים בתרת (שם כה.) דמילתת דליתת בלאו והן אי נמי בלהבא דאמעיטא במצוה דאפשר ניפטר מקרבן מלהרע או להיטיב ולא אמעיטא ממנה כמו נאשיה פרק ממלקות ולהא לא לריך קרא א"כ מאי קאמר שנאמר נשבעתי ואקיימה ומתרליכן אלא הא קמ"ל דשרי ליה קמ"ל וגם סיינו דרב לזרוזי נפשיה כלומר ודאי לא אילטריך האי קרא לומר "שהיא חלה לגבי בל קמ"ל דשכי לזכוזי

דרי לא מאי כי טייל לביחיה ומיהו הראב"ד ז"ל כתב דחשתו חינה חייבת ננהוג עו עוד ועשמתו ונדילים מושים מו ליה פשיטא דאפי קירוב לאין רמא שש"ש יד לן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף שו:) מטדה מהו בחשמיש המטה דאם אשתו חייבת לנהוג בו כדוי מאי קמבעיא ליה פשיטא דאפי קירוב לאין רמא שש"ש יד בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף שו:) מעדה מהו בחשים את הימיל לוחר דאשתו חייבת לנהוג בו כדוי משכחת לה לההיא בעיא בשים באום את הימיל לוחר דאשתו חייבת לנהוג בו כדוי משכחת לה לההיא בעיא ביים באום את הימיל לוחר דאשתו מייבת לנהוג בו כדוי משכחת לה לההיא בעיא דרא לא מאי כי עייל לביתיה ומיהו הראב"ד ז"ל כתב דאשתו אינה חייבת לנהוג בו כדוי וטעמא דמילתא משום דאשתו כגופו ודייק לה מדאיבעיא לגא ג מיי' פיא מפלי במטדה לעיר אחרת שאיט מטדה לעירו ואפי' הכי הוא עלמו מטדה הוא ואם איחא דמטדה אסור בהשמיש המטה הוא עלמו אסור היי בית מים של של מות שנמו חסור " מרים פלי כם ממג בכך אף על פי שחשתו מותרת: לאין רמג מוש"ע יד

מנין שנשבעין לקיים את המצוה שנאמר לישבע כדי לזכו עלמו לקיים אתתפלים בשבעתי ואקיימה לשבצר משפטי צדקך והלא מושבע ועומר מהר סיני הוא אלא הא קמ"ל "רשרי ליה לאיניש לזרוזי נפשיה ואמר רב גידל אמר רב יהאומר אשכים ואשנה פרקזה אשנה מסכתא זו נדר גדול נדר לאלחי ישראל והלא מושבע ועומד (4) הוא *ואין שבועה חלה על שבועה מאי קמ"ל דאפי זרווי בעלמא היינו דרב גידל קמייתא הא קמ"ל כיון דאי בעי פמר נפשיה בקרית שמע שחרית וערבית משום הכי חייל שבועה עליה *א"ר גידל א"ר יהאומר לחבירו נשבים ונשנה פרק זה "עליו להשבים מאוחה שבוע' דהר סיני משום הכי כייחוקאלישנאמר "ויאמר אלי (בן אדם) קום צא אל הבקעה ושם אדבר אותך ואצא אל הבקעה והנה שם כבוד ה' עומד אמר רב יוסף "נידוהו בחלום צריך י' בני אדם להתיר לו והוא דתנו הלכתא אבל מתנו ולא תנו לא ואי ליכא דתנו הלכתא אפילו מתנו ולא תנו ואי

ליכא ליזיל וליתב אפרשת דרכים ויהיב שלמא לבי י' עד דמקלעי ליה עשרה דגמרי הלכתא א"ל רבינא לרב אשי ידע מאן שמתיה מהו דלישרי ליה אמר ליה לשמוחיה שויוה שליח "למישרו ליה לא שויוה שליח אמר ליה רב אחא לרב אשי [נכסת נס.] שמתיה ושרו ליה בחלמיה מאי 'א"ל "כשם שאי אפשר לבר בלא תבן

(ב) קח משמע לן דשרי ליה לחינש. המלוה: והלא מושבע ועומד מהר סיני (ג). דכתיב ושננתם (דברים ו) דלריך אדם לשנות בתורה לישנא אחריכא והלא מושבט ועומד מהר סיני דכתיב (יהושע א) לא ימוש ספר התורה הזה וגו': כיון דאי בעי פטר . נפשיה בקרית שמע שחרית וערבית דכיון דקרא ק"ש קיים לא ימוש דא"ר שמעון בן יוחי במסכת מנחות (דף לפ:) כל הקורא קרית שמע שחרית וערבית הרי זה קיים מצוח לא ימוש וכיון דחי בעי פטר נפשיה מושננתם בקרית שמע דיולא בה ידי חובתו

אמר אשנה פרק זה (אע"ג) דלא הוי מושבע בהכי דלבר פטר נפשיה ואהכי חל עליה שבועה: והנה שם כבוד. אלהי ישראל עומד: מתנו. משנה: תנו. גמרא: יהיב שלמא לבי עשרה. וכד מתיבין ליה הוו מתירין ליה כדויו:

פי' הרא"ש

מנין שנשבעין לקיים המנוה. ול"ח שמח

יבא לידי חקלה ויעבור

מושבע ועומד הוא .

דבהמבת רבות חיירי

ולה בתיום מניה: הצה

הא קמשמע לן דשרי

לבמלה אם נשבע בשם

יתרגל אדם בשטעות ויבא לישנע גם על

ועומד מהר סיני הוא. כלומר ודאי אט"ג דקאמרת נדר גדול שבועה קאמרת דאמר בהדיא בשבועה אשנה פרק זה שהרי נדר כיון שהוא מיחסר חפלא אנפשיה ליחיה לעולם באעשה אלא ודאי שבועה קאחרת כדאשכחן בדוכתי טובא דקרי ליה לשבועה נדר כדחנן (נקמן דף מ.) כנדרי בא נהשמיענו שמוחנ רשטים עלי נדר בנזיר ובקרבן ובשבועה ואמרינן נמי בריש פרק ארבעה נדרים ההוא דאתא לקמיה דרב אסי א"ל במאי נדר בלאהא דישראל. לישנש למיים מנוה ולא ואפ"ה (ס"א מש"ה) קשית לך דחין שבועה חלה על שבועה לקרבן דמדחמרת נדר גדול משמע לכל דיני שבועה דחי קמ"ל לזרוזי נפשיה שרי ומש"ה שבופתו ולח יקיים חי האמר לדר גדול לדר כלומר נדר משובח הוא זה וראוי לעשות כן א"ה היינו דרב גידל קמייהא: הוא קמ"ל דכיון דאי בעי פטר נפשיה וכו'. נמי לא מקיים לא פבר פל שבופחו: והלא מסתברא לי דלאו דווקא דבהכי מיפטר שהרי חייב כל אדם ללמוד המיד יום ולילה כפי כחו ואמרינן בפ"ק דקדוטין (דף ל.) ח"ר ושננחם שיהו דברי פל שבופחו דמושבם חורה מחודדין בפיך שאם ישאלך אדם דבר שלא חגמגם וחאמר לו וכו'. וק"ש שחרית וערבית לא סגי להכי אלא מכאן נראה לי ראיה למה נקיים המטם יוחין שטופה חלה על שטופה שכתבתי בפרק שבועות שחים בתרא דכל מידי דאתא מדרשא אע"פ שהוא מן החורה כיון דליתיה מפורש בקרא בהדיא שבועה חלה עליו והכא "משני הא קמ"ע דשרי דרפינו ליה בשבעות הכי קאמרינן כיון דאי בעי פטר נפשיה ממאי דכתיב בקרא בהדיא דהיינו בשכבך ובקומך בקרית שמע שחרית וערבית מש"ה חלה שבועה עליה ליחיי נפשיה ולא מלהמם או להימיב לגמרי אפילו לקרבן והייט דקאמר גדר גדול כטמר לכל דיניו כדבר הרשוח וכבר כתבתי זה שם בראיות גמורות בס"ד: עליו להשכים. מסתברא לי דהכי קאמר כיון שאמר נשכים הרי קבל עליו שיהא הוא מעורר בדבר כשם שהוא מעורר מעכשיו וחרתי קמ"ל חדא דבקבלה בעלמא מיהא מה דפי משבע לדבר מטוה מהניא דמאי דאמרינן הכא לא הזכיר לא נדר ולא שבועה ואפ"ה בדבורא בעלמא סגי דומיא דאמרינן דקבלה בלחוד מהניא ושימד מהר סיני וכו' לורותי (פשים . ולא ללדקה כדכתיב בפיך זו לדקה וה"ה לכל דבר מלוה וקמ"ל נמי דעליו להשכים כדעבד קודשא בריך הוא: גדרגו בחלום לריך עשרה בני אדם [משמע] פוי מוכיר שם שמים להתיר לו. לפי שאפשר שבשליחות המקום נתנדה ולפיכך לריך עשרה להתירו ששכינה עמהם: ודוא דמתנו הלכתא. כלומר דמתנו הלמשפט ועומדוטי ואם נשבש בנא שם כנמי לאחרים אבל חני בלחוד לא דלא חשיבי בולי האי ואיכא דגרסי דתנו הלכתא כלוחר גחרא . אבל מתנו כלוחר משכה בלחוד לא: וירדיב שלמא כפי" לפירוש ראשון סד"א דאסור כדי שלא לבי טשרה. ומחוך שישיבו לו שלום יגינו עליו מן היסורין. עד דמקלעין ליה עשרה וכו': ידע מאן שמחיה מהו דלישרי ליה. שהרי כל מי משום דס"ד לענין שמנדה בידו להתיר כדאמרינן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף יו.) אל לגביה דלישרי לך: לשבותיה שויוה שליח. מן השמים: האומר אביה פרק

זה וכו' כדר גדול כדר כשם לאלהי ישראל. לכאורה משמע שאמר לשון זה ולא הזכיר שבועה וקמ"ל דיש יד לשבועה אי נמי כדפירש הכ"ר אליעזר דהוי נדר כמו נדר דלדקה וקשה דח"ב מחי פריך לקמן מחי קמ"ל לזרוזי נפשיה היינו דרב גידל קמייחה מה ענין זה לרב גידל קמייחה כיון שלה הזכיר שעשה ועוד דעובה קמ"ל דהכה הוי יד לשבועה לכ"ל לפרש דאיירי שהזכיר שבוסה תפיו שאתר שבוטה שאשנה פרק זה ופריך מטיקרא והלא מושגם וטומד וט' וא"כ ליכא למיוביה משום שבוטת ביטוי דכי היכי דאין שבוטה חלה של שבישה ה"ל אין כדר חל של נדר ואי קמ"ל דשכי לזרוזי אנפשיה לקיים המנוה היינו דרב גידל קמייםא ומשני הא קמ"ל כיון דאי בעי פשר נפשיה וכו' כלותר לעולם לפנין לחייבו תשום שבועת ביפוי אם יעבור וכי תיתא תושבע וכו' דאי בעי פער נפשיה וכו' וא"כ אפשר ליפסר מתנוה זו חיילא פליה שבופה לחייבו משום ביסוי אם יפבור כתו בשבופה דדבר הרשוח והא דחנן נשבוטות נשבט לקיים המצוח ולא קיים פטור דוקא.במלוה שאי אפשר ליפסר ממנה כמו להניח חפילין ליטול לולב אבל האי דאי בטי פטר נפשיה חייל שבוטה פילויה וה"ה דאם נשבט שלא לפנות פרק זם [דחין] חייב תשום שבועת בימוי ושייך התרה ולח חשיב נפבע לבעל המטה וח"מ ח"ב הח דמנן בשבושות (דף כה.) נשכם שבושה שלא אתן שחייב תשום שבושת בישוי ופריך בבמרא איליתא שלא אתן לפני מושבע ועומד וכו' וכי מושבע לחת לכל עני ופני מחנה ומתי דוחקיה לשנויי החם בפשיר ויש לומר דמשמם ליה שלא אמן כלל מדלא פירש והא ודאי מזה מושבש וכו' ליתן לפני הלריך לפרנס והוה חלי לשנייי שלה חתן לשני מנה אבל חירוץ פשום לקח לו דמיתוקמה ביה שלה חתן כלל כדמשמע המשנה: עליר להשכים . פירוש על האותר לחבירו להשכים כתו שתלינו ביחזקאל שאתרה לו שכינה והקדים שכינה על ידו: צריך ששרה כ"א להחירו לו . לפי שחלום הוי כפין נכואה יש לו לדאוג מן הפורסנות לכן לריך להחירו בפשרה ואז הוא מותר באיחו ב"ד שנידוהו דאכל כי ששרה שכינה שריא (פיין לשון הרא"ש): ודרוא דמתנו.

גדול נדר לאלהי ישראל . לאו היינו נדר ממש דלא איקרי נדר אלא שמתפים בדבר הנדור אלא מחשבינן ליה כאילו דר לדקה דאתריין בפ"ק דר"ה (דף ו.) בפיך א לדקה: והלא מושבע ושחד הוא הדכר הכאות והגיח בו יותם ולילה ואמ"ב דמכן לתנו כפ"ב (דף מ.) שהנדרים אלין על דבר מאה כדבר הכאות היינו בנדר גמור שמחפים כדבר אסור דילפינן לה חבי ידור נדר לה' מלחד שאלין על דבר מאה אבל נדר כי האי דדמי לצדקה ליכא רבויא דיתול של דבר מאה וגמרינן משבושה דאינה אלה על דבר מאה אבל לדר למפכך מידי בשבופה [צ"ל דשבופה] חמוכה א"ל הא דנדרים חלין פל דבר מצוה היינו בפול מלוה כגון דאמר קנים ישיבת סוכה עלי אבל אם אסר נבלה עליו בקונם לא חייל דאין איסור חל על איסור הוא הדין אם כדר לקיים לא חייל: מאי קמיל דשרי ליה לאינש לזרוזי נפשיה. ולא חיישינן שמא יחרגל בכדרים: הייט דרב גידל קמייתא: הא קמ"ל כיון דבשי פשר נפשיה כו' משום הכי חיילא שבושה שליה. דלא הוי מובה אלא רשות והויא השבה דומיא דהרשה: שליו להשכים. של האומר להשכים תחלה כמו שמלינו שאתר הקב"ה ליותקאל קום לא אל הבקשה ושם אדבר איתך וכשבא שתה כבר היה כבוד כשם שותד: כידוכה בתלים. יש לחוש שתא בשלימום התקום נתנדה: לריך כשרה ב"א להחיר לו . ושל כל בי כשרה יש שכינה בתלים. יש לחוש שתא בשלימום התקום נתנדה: לריך כשרה ב"א להחיר לו . ושל כל בי כשרה יש שכינה והכי הוסר לו באותו ב"ד שנתנדה: והוא דמתנו הלכתא. ששונין לאחרים: ואי ליכא. דלא תנו ולא מחט אל יקח הדיוטות וטוב לו שישב בפרשת דרכים ויקבל שלום מבי פשרה דגמרי הלכתח : ידם מאך שמתיה מכו דלישרי ליה . שכל מי שמנדה בידו להחיר כדאמרינן במ"ק גבי ר"ל דשמחיה ההוא גברא דא"ל כ' יותן זיל לגביה דלישרי לך: כעם שא"א לבר בלא חבן . פסוק הוא (בירמיה כג) גבי חלום דכחיב סנביא אשר אתו חלום יספר חלום ואשר דברי אתו ידבר דברי אתה תה לחבן את סבר נאום ה' :

לאחרים הלכחא הלכה לחשב חותן ראוין לשרוח שכינה ביניהם ואי ליכא דחתנו אפי' הנו למלתן ולא לאחרים: ראי לא איל לפרשת דרכים ויהיב שלחא לבי שפרה. כי היכי דליהדרי לים שלחא ומופיל לו לסלות לו להגין לו מן היסורין. פד דמיקלפי סשרה דגמירי הלכתא ויחירו לו הנידוי אבל ליכא לפרש פד דמיקלפי סשרה דמהו הלכתא ויחיב להו שלתא א"ב לתה חזר והחכיר סשרה גבמירי הלכתא ויחירו לו הנידוי אבל ליכא לפרש פד דמיקלפי סשרה דמהו ליחיר דמקלפי דמתנו ואטן ידעיטן דאאותן כבד דיידב שלמא קאי אלא ש"מ כדפרישית וכא דנקש פרשת דרכים יש לפרש ששם רבילות למוא משרם ב"א יחד יותר תבשיר תייחי ש לפרש דאפי כדה אחר זה משמי ומ"מ כקש פרשת דרכים לפי ששם רבילות ליתן שלום לבני אדם:בשם שלא אפשר לבר בלא חבן וט'. וכן פי' דריש לים מהאי קרא האיש אשר אתו חלום:ספר פליסואשר אתו דברי אמת יאמר דברי אמת כי מה למבן את הבר ב"

דיבדורת הבירת (א) גמ' מושכע ושמת מהר פיני הוא ואין שכועה: (ג) רשי ד'ה הא הכלא וכו' מהר ביני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנים ביני הוא דכפיב ושני הוא דכפיב והיי הוא דכפיב ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפיב ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפים ושני הוא

რბვ

In these pesukim, Yechezkel describes his meeting with Hashem. Yechezkel relates how Hashem told him to go out to the valley and Hashem would meet him there. And when Yechezkel went out to the valley, Hashem was already there to greet him.

From this posuk we see what Rav Gidel taught us. That if you are the one who tells your friend that you would like to meet with him, it is on you to be the first one there. And this is what we find in this posuk. That it was Hashem who suggested the meeting and that is why it was Hashem who arrived at the valley first.

The Halachos of One Who Was Put into Nidui While **Dreaming**

Reb Yosef said	אָמַר רַב יוֹסֵף
if a person was put into nidui	נִידּוּהוּ
in a dream	בַּחֲלוֹם
he needs ten people	צָרִידְּ עֲשָׂרָה בְּנֵי אָדָם
to be matir it for him	לְהַתִּּיר לוֹ
and this referring	וְהוּא
to people who learn	יְּתָנוּ
halacha (i.e. the Gemara, see the Ran) 49	הָלְכְתָא
but those who learn (Mishnayos)	אֲבָל מַתְנוּ
and do not learn (Gemara)	וְלָא תָּנוּ
no (they cannot be matir his nidui)	לָא
and if there are not	וְאָי לֵיכָּא
people who learn halacha	דְּתָנוּ הִלְכְתָא
(then) even people who learn (Misnayos	אֲפִילוּ מַתְנוּ
but don't learn (Gemara) can be matir the	nidui וְלָא תָּנוּ
and if there aren't (even these people)	וְאָי לֵיכָּא
he should go and sit	לֵיזִיל וְלִיתֵּב
on the crossroads	אַפָּרְשַׁת דְּרָכִים
and give shalom (i.e. greet)	וְיָהֵיב שְׁלָמָא
to ten people	לְבֵי עַשְׂרָה
until it chances upon him	עַד דְּמִקַּלְעִי לֵיה
ten people who learn halacha	עַשְׂרָה דְּגָמְרִי הַלְּכְתָּא

The Ran explains as follows. If a person is put into nidui in his dream, he has to be concerned that perhaps this was done at the direction of Hashem. Therefore, he needs ten people to be

matir him, as when there are ten people gathered in one place, the Shechina resides among them.

In the best-case scenario, he should get ten people who have learned Gemara to be the ones that are matir his nidui. And if he cannot find ten people who learn Gemara, then he can rely on ten people who learn Mishnayos to be matir this nidui. And if he cannot find even that, then he should go to the crossroads and greet everyone with the word 'Shalom'. By doing so, the people who pass by will respond with their greeting of shalom and this will protect him from harm until he is able to find ten people to be matir his nidui.

Ravina said to Rav Ashi	אֲמַר לֵיהּ רָבִינָא לְרַב אָשֵׁי
if he knows	ָ <u>ד</u> ָע
who put him into nidui	מַאן שַׁמְתֵּיהּ
what is the halacha	מַהוּ
regarding this person being matir him	דְּלִישְׁרֵי לֵיהּ

Normally a person that puts a person into nidui has the power

to take him out of nidui. What is the halacha in our case? If a man dreams of a particular person putting him into nidui, is that person allowed to be matir him without the need for ten people? He said (back) to him אַמַר לֵיה to put him into nidui לשמותיה he (this person in the dream) was made into שויוה a shliach שליח

(but) to be matir him למישרי ליה he was not made into a shliach לַא שַׁוִיוּה שַׁלִיחַ

We previously learned that the reason you need ten people to be matir a nidui that was made during a dream is because we are concerned the nidui was made at the request of Hashem.

Therefore, even if this person had a dream that a particular person put him into nidui, we will need ten people to be matir it. This is because although it was a person who put him into nidui, since this happened during a dream, we are concerned that perhaps that person was the shliach of Hashem.

Although one could have argued and said that if it is really true that this person is the shliach of Hashem, then the same way this person was able to make the nidui, he should be able to take it off as well, the Gemara says not this way.

The Gemara explains that it could be that the person in the dream who made the nidui was only the shliach of Hashem with

According to our girsa (version) of the Gemara, the Gemara differentiates between a person who learns halacha and one who learns just Mishnayos. This is the second girsa that the Ran has. In the Ran's first girsa, the Gemara differentiates between those who teach Gemara to others and those that just learn it themselves.

⁴⁹ The Ran's Girsa in the Gemara

עין משפם גר מצוה

פרק ראשון

ריש"ר

לד ג מיי׳ פ"ח מהלכות

לה רת רמייי פיו מסלי

תומפות סיני הוא . קא ס"ד נשבעין לקיים בימוי אם לא [יקיים] יחיתה אדפריך לרב בתום׳ דאה"ל וי"ל דקרא איכא לקיומי זה אבל לרב גידל פ"כ מייכי במלות שמחויב לעשות דאל"כ מאי גידל בתכייחה לכך פריך אדרב גידל ומשלי יחל אלא ה"ק מנין שדבר הגון הוא נפשי פימשולאמימסר להשבע לקיים את המלוה ואפי כשרים משום דמוליא בסשמים לבעלה אבל לא מייכי שנמנעין חשבועה נשבעין הן בכך לשנין שבושת בישוי כך שנחמר נשבעתי וחקיימה כלומר שהרי פי' בחום' ובפי' הר"ר דוד היה עושה כן: והלא מושבע אליעזר פי' הא דפריך מושבע ועומל מהר סיני הוא היינו כלומר אם חיישינן שמח ישכור של

ועומד מהל סיני ואין

שבועה חלה על שבועה

מיתסר משום הולחת

ש"ש לבפלה כדפרי'

דנופה דמילתה פריך

קבועת בימוי פריך:

דאכללא

והלא מוסבע ועומד מהר סיני הוא שם וסי' ריג סעי' ב: אלא הא קמ"ל ובו' . מסחברא לי דהכי פירושת דמעיקרת קס"ד דרב גידל אתה בתופנו המשיקה נו קשוד דרב גידנ חחת "מים הלי יב מושיע לחשמועינן ששבועה חלה על דבר מנוה שם פיי שלר פעי לה: כדבר הרשות ומוכח לה מדכתיב נשבעתי ואקיימה ומש"ה פריך והלא מושבע ועומד הוא דהא מוכיחין בפרק שבועות שתים בתרא (שבועות כז.) דהא דכתיב להרע או להיטיב בדבר הרשות כחיב קרא ולא בדבר מצוה וכי חימא מושבע ועומד מהכ ה"מ לקרבן דלהרע או להיטיב גבי קרבן כתיבא אבל בל יחל איכא אפילו מצוה דקאמר היינו בדבר מלוה אם כן מאי נשבעתי למייב משום שנושת ואקיימה הכי הוה ליה למימר דנהי דחמעיטה מטוה מקרבן לה חמעיטה גידל הקשי ליה קרה מבל יחל כדחזיק התם בפרק שבועות דנשנעתיוחקייתה ופיי שתים בתרת (שם כה.) דמילתת דליתת בלאו והן אי נמי בלהבא דאמעיטא במצוה דאפשר ניפטר מקרבן מלהרע או להיטיב ולא אמעיטא ממנה כמו נאשיה פרק ממלקות ולהא לא לריך קרא א"כ מאי קאמר שנאמר נשבעתי ואקיימה ומתרליכן אלא הא קמ"ל דשרי ליה קמ"ל וגם סיינו דרב לזרוזי נפשיה כלומר ודאי לא אילטריך האי קרא לומר "שהיא חלה לגבי בל קמ"ל דשכי לזכוזי

דרא לא מאי כי עייל לביתיה ומיהו הראב"ד ז"ל כתב דאשתו אינה חייבת לנהוג בו כדוי וטעמא דמילתא משום דאשתו כגופו ודייק לה מדאיבעיא לגא ג מיי' פיא מפלי במטדה לעיר אחרת שאיט מטדה לעירו ואפי' הכי הוא עלמו מטדה הוא ואם איחא דמטדה אסור בהשמיש המטה הוא עלמו אסור היי בית מים של של מות שנמו חסור " מרים פלי כם ממג בכך אף על פי שחשתו מותרת: לאין רמג מוש"ע יד

מנין שנשבעין לקיים את המצוה שנאמר לישבע כדי לזכו עלמו לקיים אתתפלים בשבעתי ואקיימה לשבצר משפטי צדקך והלא מושבע ועומר מהר סיני הוא אלא הא קמ"ל "רשרי ליה לאיניש לזרוזי נפשיה ואמר רב גידל אמר רב יהאומר אשכים ואשנה פרקזה אשנה מסכתא זו נדר גדול נדר לאלחי ישראל והלא מושבע ועומד (4) הוא *ואין שבועה חלה על שבועה מאי קמ"ל דאפי זרווי בעלמא היינו דרב גידל קמייתא הא קמ"ל כיון דאי בעי פמר נפשיה בקרית שמע שחרית וערבית משום הכי חייל שבועה עליה *א"ר גידל א"ר יהאומר לחבירו נשבים ונשנה פרק זה "עליו להשבים מאוחה שבוע' דהר סיני משום הכי כייחוקאלישנאמר "ויאמר אלי (בן אדם) קום צא אל הבקעה ושם אדבר אותך ואצא אל הבקעה והנה שם כבוד ה' עומד אמר רב יוסף "נידוהו בחלום צריך י' בני אדם להתיר לו והוא דתנו הלכתא אבל מתנו ולא תנו לא ואי ליכא דתנו הלכתא אפילו מתנו ולא תנו ואי

ליכא ליזיל וליתב אפרשת דרכים ויהיב שלמא לבי י' עד דמקלעי ליה עשרה דגמרי הלכתא א"ל רבינא לרב אשי ידע מאן שמתיה מהו דלישרי ליה אמר ליה לשמוחיה שויוה שליח "למישרו ליה לא שויוה שליח אמר ליה רב אחא לרב אשי [נכסת נס.] שמתיה ושרו ליה בחלמיה מאי 'א"ל "כשם שאי אפשר לבר בלא תבן

(ב) קח משמע לן דשרי ליה לחינש. המלוה: והלא מושבע ועומד מהר סיני (ג). דכתיב ושננתם (דברים ו) דלריך אדם לשנות בתורה לישנא אחריכא והלא מושבט ועומד מהר סיני דכתיב (יהושע א) לא ימוש ספר התורה הזה וגו': כיון דאי בעי פטר . נפשיה בקרית שמע שחרית וערבית דכיון דקרא ק"ש קיים לא ימוש דא"ר שמעון בן יוחי במסכת מנחות (דף לפ:) כל הקורא קרית שמע שחרית וערבית הרי זה קיים מצוח לא ימוש וכיון דחי בעי פטר נפשיה מושננתם בקרית שמע דיולא בה ידי חובתו

אמר אשנה פרק זה (אע"ג) דלא הוי מושבע בהכי דלבר פטר נפשיה ואהכי חל עליה שבועה: והנה שם כבוד. אלהי ישראל עומד: מתנו. משנה: תנו. גמרא: יהיב שלמא לבי עשרה. וכד מתיבין ליה הוו מתירין ליה כדויו:

פי' הרא"ש

מנין שנשבעין לקיים המנוה. ול"ח שמח

יבא לידי חקלה ויעבור

מושבע ועומד הוא .

דבהמבת רבות חיירי

ולה בתיום מניה: הצה

הא קמשמע לן דשרי

לבמלה אם נשבע בשם

יתרגל אדם בשטעות ויבא לישנע גם על

ועומד מהר סיני הוא. כלומר ודאי אט"ג דקאמרת נדר גדול שבועה קאמרת דאמר בהדיא בשבועה אשנה פרק זה שהרי נדר כיון שהוא מיחסר חפלא אנפשיה ליחיה לעולם באעשה אלא ודאי שבועה קאחרת כדאשכחן בדוכתי טובא דקרי ליה לשבועה נדר כדחנן (נקמן דף מ.) כנדרי בא נהשמיענו שמוחנ רשטים עלי נדר בנזיר ובקרבן ובשבועה ואמרינן נמי בריש פרק ארבעה נדרים ההוא דאתא לקמיה דרב אסי א"ל במאי נדר בלאהא דישראל. לישנש למיים מנוה ולא ואפ"ה (ס"א מש"ה) קשית לך דחין שבועה חלה על שבועה לקרבן דמדחמרת נדר גדול משמע לכל דיני שבועה דחי קמ"ל לזרוזי נפשיה שרי ומש"ה שבופתו ולח יקיים חי האמר לדר גדול לדר כלומר נדר משובח הוא זה וראוי לעשות כן א"ה היינו דרב גידל קמייהא: הוא קמ"ל דכיון דאי בעי פטר נפשיה וכו'. נמי לא מקיים לא פבר פל שבופחו: והלא מסתברא לי דלאו דווקא דבהכי מיפטר שהרי חייב כל אדם ללמוד המיד יום ולילה כפי כחו ואמרינן בפ"ק דקדוטין (דף ל.) ח"ר ושננחם שיהו דברי פל שבופחו דמושבם חורה מחודדין בפיך שאם ישאלך אדם דבר שלא חגמגם וחאמר לו וכו'. וק"ש שחרית וערבית לא סגי להכי אלא מכאן נראה לי ראיה למה נקיים המטם יוחין שטופה חלה על שטופה שכתבתי בפרק שבועות שחים בתרא דכל מידי דאתא מדרשא אע"פ שהוא מן החורה כיון דליתיה מפורש בקרא בהדיא שבועה חלה עליו והכא "משני הא קמ"ע דשרי דרפינו ליה בשבעות הכי קאמרינן כיון דאי בעי פטר נפשיה ממאי דכתיב בקרא בהדיא דהיינו בשכבך ובקומך בקרית שמע שחרית וערבית מש"ה חלה שבועה עליה ליחיי נפשיה ולא מלהמם או להימיב לגמרי אפילו לקרבן והייט דקאמר גדר גדול כטמר לכל דיניו כדבר הרשוח וכבר כתבתי זה שם בראיות גמורות בס"ד: עליו להשכים. מסתברא לי דהכי קאמר כיון שאמר נשכים הרי קבל עליו שיהא הוא מעורר בדבר כשם שהוא מעורר מעכשיו וחרתי קמ"ל חדא דבקבלה בעלמא מיהא מה דפי משבע לדבר מטוה מהניא דמאי דאמרינן הכא לא הזכיר לא נדר ולא שבועה ואפ"ה בדבורא בעלמא סגי דומיא דאמרינן דקבלה בלחוד מהניא ושימד מהר סיני וכו' לורותי (פשים . ולא ללדקה כדכתיב בפיך זו לדקה וה"ה לכל דבר מלוה וקמ"ל נמי דעליו להשכים כדעבד קודשא בריך הוא: גדרגו בחלום לריך עשרה בני אדם [משמע] פוי מוכיר שם שמים להתיר לו. לפי שאפשר שבשליחות המקום נתנדה ולפיכך לריך עשרה להתירו ששכינה עמהם: ודוא דמתנו הלכתא. כלומר דמתנו הלמשפט ועומדוטי ואם נשבש בנא שם כנמי לאחרים אבל חני בלחוד לא דלא חשיבי בולי האי ואיכא דגרסי דתנו הלכתא כלוחר גחרא . אבל מתנו כלוחר משכה בלחוד לא: וירדיב שלמא כפי" לפירוש ראשון סד"א דאסור כדי שלא לבי טשרה. ומחוך שישיבו לו שלום יגינו עליו מן היסורין. עד דמקלעין ליה עשרה וכו': ידע מאן שמחיה מהו דלישרי ליה. שהרי כל מי משום דס"ד לענין שמנדה בידו להתיר כדאמרינן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף יו.) אל לגביה דלישרי לך: לשבותיה שויוה שליח. מן השמים: האומר אביה פרק

זה וכו' כדר גדול כדר כשם לאלהי ישראל. לכאורה משמע שאמר לשון זה ולא הזכיר שבועה וקמ"ל דיש יד לשבועה אי נמי כדפירש הכ"ר אליעזר דהוי נדר כמו נדר דלדקה וקשה דח"ב מחי פריך לקמן מחי קמ"ל לזרוזי נפשיה היינו דרב גידל קמייחה מה ענין זה לרב גידל קמייחה כיון שלה הזכיר שעשה ועוד דעובה קמ"ל דהכה הוי יד לשבועה לכ"ל לפרש דאיירי שהזכיר שבוסה תפיו שאתר שבוטה שאשנה פרק זה ופריך מטיקרא והלא מושגם וטומד וט' וא"כ ליכא למיוביה משום שבוטת ביטוי דכי היכי דאין שבוטה חלה של שבישה ה"ל אין כדר חל של נדר ואי קמ"ל דשכי לזרוזי אנפשיה לקיים המנוה היינו דרב גידל קמייםא ומשני הא קמ"ל כיון דאי בעי פשר נפשיה וכו' כלותר לעולם לפנין לחייבו תשום שבועת ביפוי אם יעבור וכי תיתא תושבע וכו' דאי בעי פער נפשיה וכו' וא"כ אפשר ליפסר מתנוה זו חיילא פליה שבופה לחייבו משום ביסוי אם יפבור כתו בשבופה דדבר הרשוח והא דחנן נשבוטות נשבט לקיים המצוח ולא קיים פטור דוקא.במלוה שאי אפשר ליפסר ממנה כמו להניח חפילין ליטול לולב אבל האי דאי בטי פטר נפשיה חייל שבוטה פילויה וה"ה דאם נשבט שלא לפנות פרק זם [דחין] חייב תשום שבועת בימוי ושייך התרה ולח חשיב נפבע לבעל המטה וח"מ ח"ב הח דמנן בשבושות (דף כה.) נשכם שבושה שלא אתן שחייב תשום שבושת בישוי ופריך בבמרא איליתא שלא אתן לפני מושבע ועומד וכו' וכי מושבע לחת לכל עני ופני מחנה ומתי דוחקיה לשנויי החם בפשיר ויש לומר דמשמם ליה שלא אמן כלל מדלא פירש והא ודאי מזה מושבש וכו' ליתן לפני הלריך לפרנס והוה חלי לשנייי שלה חתן לשני מנה אבל חירוץ פשום לקח לו דמיתוקמה ביה שלה חתן כלל כדמשמע המשנה: עליר להשכים . פירוש על האותר לחבירו להשכים כתו שתלינו ביחזקאל שאתרה לו שכינה והקדים שכינה על ידו: צריך ששרה כ"א להחירו לו . לפי שחלום הוי כפין נכואה יש לו לדאוג מן הפורסנות לכן לריך להחירו בפשרה ואז הוא מותר באיחו ב"ד שנידוהו דאכל כי ששרה שכינה שריא (פיין לשון הרא"ש): ודרוא דמתנו.

גדול נדר לאלהי ישראל . לאו היינו נדר ממש דלא איקרי נדר אלא שמתפים בדבר הנדור אלא מחשבינן ליה כאילו דר לדקה דאתריין בפ"ק דר"ה (דף ו.) בפיך א לדקה: והלא מושבע ושחד הוא הדכר הכאות והגיח בו יותם ולילה ואמ"ב דמכן לתנו כפ"ב (דף מ.) שהנדרים אלין על דבר מאה כדבר הכאות היינו בנדר גמור שמחפים כדבר אסור דילפינן לה חבי ידור נדר לה' מלחד שאלין על דבר מאה אבל נדר כי האי דדמי לצדקה ליכא רבויא דיתול של דבר מאה וגמרינן משבושה דאינה אלה על דבר מאה אבל לדר למפכך מידי בשבופה [צ"ל דשבופה] חמוכה א"ל הא דנדרים חלין פל דבר מצוה היינו בפול מלוה כגון דאמר קנים ישיבת סוכה עלי אבל אם אסר נבלה עליו בקונם לא חייל דאין איסור חל על איסור הוא הדין אם כדר לקיים לא חייל: מאי קמיל דשרי ליה לאינש לזרוזי נפשיה. ולא חיישינן שמא יחרגל בכדרים: הייט דרב גידל קמייתא: הא קמ"ל כיון דבשי פשר נפשיה כו' משום הכי חיילא שבושה שליה. דלא הוי מובה אלא רשות והויא השבה דומיא דהרשה: שליו להשכים. של האומר להשכים תחלה כמו שמלינו שאתר הקב"ה ליותקאל קום לא אל הבקשה ושם אדבר איתך וכשבא שתה כבר היה כבוד כשם שותד: כידוכה בתלים. יש לחוש שתא בשלימום התקום נתנדה: לריך כשרה ב"א להחיר לו . ושל כל בי כשרה יש שכינה בתלים. יש לחוש שתא בשלימום התקום נתנדה: לריך כשרה ב"א להחיר לו . ושל כל בי כשרה יש שכינה והכי הוסר לו באותו ב"ד שנתנדה: והוא דמתנו הלכתא. ששונין לאחרים: ואי ליכא. דלא תנו ולא מחט אל יקח הדיוטות וטוב לו שישב בפרשת דרכים ויקבל שלום מבי פשרה דגמרי הלכתח : ידם מאך שמתיה מכו דלישרי ליה . שכל מי שמנדה בידו להחיר כדאמרינן במ"ק גבי ר"ל דשמחיה ההוא גברא דא"ל כ' יותן זיל לגביה דלישרי לך: כעם שא"א לבר בלא חבן . פסוק הוא (בירמיה כג) גבי חלום דכחיב סנביא אשר אתו חלום יספר חלום ואשר דברי אתו ידבר דברי אתה תה לחבן את סבר נאום ה' :

לאחרים הלכחא הלכה לחשב חותן ראוין לשרוח שכינה ביניהם ואי ליכא דחתנו אפי' הנו למלתן ולא לאחרים: ראי לא איל לפרשת דרכים ויהיב שלחא לבי שפרה. כי היכי דליהדרי לים שלחא ומופיל לו לסלות לו להגין לו מן היסורין. פד דמיקלפי סשרה דגמירי הלכתא ויחירו לו הנידוי אבל ליכא לפרש פד דמיקלפי סשרה דמהו הלכתא ויחיב להו שלתא א"ב לתה חזר והחכיר סשרה גבמירי הלכתא ויחירו לו הנידוי אבל ליכא לפרש פד דמיקלפי סשרה דמהו ליחיר דמקלפי דמתנו ואטן ידעיטן דאאותן כבד דיידב שלמא קאי אלא ש"מ כדפרישית וכא דנקש פרשת דרכים יש לפרש ששם רבילות למוא משרם ב"א יחד יותר תבשיר תייחי ש לפרש דאפי כדה אחר זה משמי ומ"מ כקש פרשת דרכים לפי ששם רבילות ליתן שלום לבני אדם:בשם שלא אפשר לבר בלא חבן וט'. וכן פי' דריש לים מהאי קרא האיש אשר אתו חלום:ספר פליסואשר אתו דברי אמת יאמר דברי אמת כי מה למבן את הבר ב"

דיבדורת הבירת (א) גמ' מושכע ושמת מהר פיני הוא ואין שכועה: (ג) רשי ד'ה הא הכלא וכו' מהר ביני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנים ביני הוא דכפיב ושני הוא דכפיב והיי הוא דכפיב ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפיב ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפים ושני הוא

რბვ

regard to the putting on the nidui but not with regard to taking it off.

Therefore, since it could be that the person who made the nidui was the shliach of Hashem, you would need Hashem (so to speak) to be matir, and as such, we would need a minyan of people to do so.

Rav Acha said	אֲמַר לֵיהּ רַב אַחָא
to Rav Ashi	לְרַב אָשֵׁי
(if in the dream) he was put into nidui	שַׁמְּתִיה
and they were matir him	וּשְׁרוֹ לֵיהּ

in the dream

What (is the halacha)

מאי

Can we say that the same way he was put in nidui, he was taken out of nidui, and as such, there would be no problem?

The Gemara answers:

They said to him	אֲמַר לֵיהּ
the same way it is impossible	כְּשֵׁם שֶׁאִי אֶפְשָׁר
(to have) grain without straw	לַבָּר בְּלֹא הֶּבֶן
	50

⁵⁰ The 'Consolation for One Who Makes Typos

עין משפם גר מצוה

פרק ראשון

ריש"ר

לד ג מיי׳ פ"ח מהלכות

לה רת רמייי פיו מסלי

תומפות סיני הוא . קא ס"ד נשבעין לקיים בימוי אם לא [יקיים] יחיתה אדפריך לרב בתום׳ דאה"ל וי"ל דקרא איכא לקיומי זה אבל לרב גידל פ"כ מייכי במלות שמחויב לעשות דאל"כ מאי גידל בתכייחה לכך פריך אדרב גידל ומשלי יחל אלא ה"ק מנין שדבר הגון הוא נפשי פימשולאמימסר להשבע לקיים את המלוה ואפי כשרים משום דמוליא בסשמים לבעלה אבל לא מייכי שנמנעין חשבועה נשבעין הן בכך לשנין שבושת בישוי כך שנחמר נשבעתי וחקיימה כלומר שהרי פי' בחום' ובפי' הר"ר דוד היה עושה כן: והלא מושבע אליעזר פי' הא דפריך מושבע ועומל מהר סיני הוא היינו כלומר אם חיישינן שמח ישכור של

ועומד מהל סיני ואין

שבועה חלה על שבועה

מיתסר משום הולחת

ש"ש לבפלה כדפרי'

דנופה דמילתה פריך

קבועת בימוי פריך:

דאכללא

והלא מוסבע ועומד מהר סיני הוא שם וסי' ריג סעי' ב: אלא הא קמ"ל ובו' . מסחברא לי דהכי פירושת דמעיקרת קס"ד דרב גידל אתה בתופנו המשיקה נו קשוד דרב גידנ חחת "מים הלי יב מושיע לחשמועינן ששבועה חלה על דבר מנוה שם פיי שלר פעי לה: כדבר הרשות ומוכח לה מדכתיב נשבעתי ואקיימה ומש"ה פריך והלא מושבע ועומד הוא דהא מוכיחין בפרק שבועות שתים בתרא (שבועות כז.) דהא דכתיב להרע או להיטיב בדבר הרשות כחיב קרא ולא בדבר מצוה וכי חימא מושבע ועומד מהכ ה"מ לקרבן דלהרע או להיטיב גבי קרבן כתיבא אבל בל יחל איכא אפילו מצוה דקאמר היינו בדבר מלוה אם כן מאי נשבעתי למייב משום שנושת ואקיימה הכי הוה ליה למימר דנהי דחמעיטה מטוה מקרבן לה חמעיטה גידל הקשי ליה קרה מבל יחל כדחזיק התם בפרק שבועות דנשנעתיוחקייתה ופיי שתים בתרת (שם כה.) דמילתת דליתת בלאו והן אי נמי בלהבא דאמעיטא במצוה דאפשר ניפטר מקרבן מלהרע או להיטיב ולא אמעיטא ממנה כמו נאשיה פרק ממלקות ולהא לא לריך קרא א"כ מאי קאמר שנאמר נשבעתי ואקיימה ומתרליכן אלא הא קמ"ל דשרי ליה קמ"ל וגם סיינו דרב לזרוזי נפשיה כלומר ודאי לא אילטריך האי קרא לומר "שהיא חלה לגבי בל קמ"ל דשכי לזכוזי

דרא לא מאי כי עייל לביתיה ומיהו הראב"ד ז"ל כתב דאשתו אינה חייבת לנהוג בו כדוי וטעמא דמילתא משום דאשתו כגופו ודייק לה מדאיבעיא לגא ג מיי' פיא מפלי במטדה לעיר אחרת שאיט מטדה לעירו ואפי' הכי הוא עלמו מטדה הוא ואם איחא דמטדה אסור בהשמיש המטה הוא עלמו אסור היי בית מים של של מות שנמו חסור " מרים פלי כם ממג בכך אף על פי שחשתו מותרת: לאין רמג מוש"ע יד

מנין שנשבעין לקיים את המצוה שנאמר לישבע כדי לזכו עלמו לקיים אתתפלים בשבעתי ואקיימה לשבצר משפטי צדקך והלא מושבע ועומר מהר סיני הוא אלא הא קמ"ל "רשרי ליה לאיניש לזרוזי נפשיה ואמר רב גידל אמר רב יהאומר אשכים ואשנה פרקזה אשנה מסכתא זו נדר גדול נדר לאלחי ישראל והלא מושבע ועומד (4) הוא *ואין שבועה חלה על שבועה מאי קמ"ל דאפי זרווי בעלמא היינו דרב גידל קמייתא הא קמ"ל כיון דאי בעי פמר נפשיה בקרית שמע שחרית וערבית משום הכי חייל שבועה עליה *א"ר גידל א"ר יהאומר לחבירו נשבים ונשנה פרק זה "עליו להשבים מאוחה שבוע' דהר סיני משום הכי כייחוקאלישנאמר "ויאמר אלי (בן אדם) קום צא אל הבקעה ושם אדבר אותך ואצא אל הבקעה והנה שם כבוד ה' עומד אמר רב יוסף "נידוהו בחלום צריך י' בני אדם להתיר לו והוא דתנו הלכתא אבל מתנו ולא תנו לא ואי ליכא דתנו הלכתא אפילו מתנו ולא תנו ואי

ליכא ליזיל וליתב אפרשת דרכים ויהיב שלמא לבי י' עד דמקלעי ליה עשרה דגמרי הלכתא א"ל רבינא לרב אשי ידע מאן שמתיה מהו דלישרי ליה אמר ליה לשמוחיה שויוה שליח "למישרו ליה לא שויוה שליח אמר ליה רב אחא לרב אשי [נכסת נס.] שמתיה ושרו ליה בחלמיה מאי 'א"ל "כשם שאי אפשר לבר בלא תבן

(ב) קח משמע לן דשרי ליה לחינש. המלוה: והלא מושבע ועומד מהר סיני (ג). דכתיב ושננתם (דברים ו) דלריך אדם לשנות בתורה לישנא אחריכא והלא מושבט ועומד מהר סיני דכתיב (יהושע א) לא ימוש ספר התורה הזה וגו': כיון דאי בעי פטר . נפשיה בקרית שמע שחרית וערבית דכיון דקרא ק"ש קיים לא ימוש דא"ר שמעון בן יוחי במסכת מנחות (דף לפ:) כל הקורא קרית שמע שחרית וערבית הרי זה קיים מצוח לא ימוש וכיון דחי בעי פטר נפשיה מושננתם בקרית שמע דיולא בה ידי חובתו

אמר אשנה פרק זה (אע"ג) דלא הוי מושבע בהכי דלבר פטר נפשיה ואהכי חל עליה שבועה: והנה שם כבוד. אלהי ישראל עומד: מתנו. משנה: תנו. גמרא: יהיב שלמא לבי עשרה. וכד מתיבין ליה הוו מתירין ליה כדויו:

פי' הרא"ש

מנין שנשבעין לקיים המנוה. ול"ח שמח

יבא לידי חקלה ויעבור

מושבע ועומד הוא .

דבהמבת רבות חיירי

ולה בתיום מניה: הצה

הא קמשמע לן דשרי

לבמלה אם נשבע בשם

יתרגל אדם בשטעות ויבא לישנע גם על

ועומד מהר סיני הוא. כלומר ודאי אט"ג דקאמרת נדר גדול שבועה קאמרת דאמר בהדיא בשבועה אשנה פרק זה שהרי נדר כיון שהוא מיחסר חפלא אנפשיה ליחיה לעולם באעשה אלא ודאי שבועה קאחרת כדאשכחן בדוכתי טובא דקרי ליה לשבועה נדר כדחנן (נקמן דף מ.) כנדרי בא נהשמיענו שמוחנ רשטים עלי נדר בנזיר ובקרבן ובשבועה ואמרינן נמי בריש פרק ארבעה נדרים ההוא דאתא לקמיה דרב אסי א"ל במאי נדר בלאהא דישראל. לישנש למיים מנוה ולא ואפ"ה (ס"א מש"ה) קשית לך דחין שבועה חלה על שבועה לקרבן דמדחמרת נדר גדול משמע לכל דיני שבועה דחי קמ"ל לזרוזי נפשיה שרי ומש"ה שבופתו ולח יקיים חי האמר לדר גדול לדר כלומר נדר משובח הוא זה וראוי לעשות כן א"ה היינו דרב גידל קמייהא: הוא קמ"ל דכיון דאי בעי פטר נפשיה וכו'. נמי לא מקיים לא פבר פל שבופחו: והלא מסתברא לי דלאו דווקא דבהכי מיפטר שהרי חייב כל אדם ללמוד המיד יום ולילה כפי כחו ואמרינן בפ"ק דקדוטין (דף ל.) ח"ר ושננחם שיהו דברי פל שבופחו דמושבם חורה מחודדין בפיך שאם ישאלך אדם דבר שלא חגמגם וחאמר לו וכו'. וק"ש שחרית וערבית לא סגי להכי אלא מכאן נראה לי ראיה למה נקיים המטם יוחין שטופה חלה על שטופה שכתבתי בפרק שבועות שחים בתרא דכל מידי דאתא מדרשא אע"פ שהוא מן החורה כיון דליתיה מפורש בקרא בהדיא שבועה חלה עליו והכא "משני הא קמ"ע דשרי דרפינו ליה בשבעות הכי קאמרינן כיון דאי בעי פטר נפשיה ממאי דכתיב בקרא בהדיא דהיינו בשכבך ובקומך בקרית שמע שחרית וערבית מש"ה חלה שבועה עליה ליחיי נפשיה ולא מלהמם או להימיב לגמרי אפילו לקרבן והייט דקאמר גדר גדול כטמר לכל דיניו כדבר הרשוח וכבר כתבתי זה שם בראיות גמורות בס"ד: עליו להשכים. מסתברא לי דהכי קאמר כיון שאמר נשכים הרי קבל עליו שיהא הוא מעורר בדבר כשם שהוא מעורר מעכשיו וחרתי קמ"ל חדא דבקבלה בעלמא מיהא מה דפי משבע לדבר מטוה מהניא דמאי דאמרינן הכא לא הזכיר לא נדר ולא שבועה ואפ"ה בדבורא בעלמא סגי דומיא דאמרינן דקבלה בלחוד מהניא ושימד מהר סיני וכו' לורותי (פשים . ולא ללדקה כדכתיב בפיך זו לדקה וה"ה לכל דבר מלוה וקמ"ל נמי דעליו להשכים כדעבד קודשא בריך הוא: גדרגו בחלום לריך עשרה בני אדם [משמע] פוי מוכיר שם שמים להתיר לו. לפי שאפשר שבשליחות המקום נתנדה ולפיכך לריך עשרה להתירו ששכינה עמהם: ודוא דמתנו הלכתא. כלומר דמתנו הלמשפט ועומדוטי ואם נשבש בנא שם כנמי לאחרים אבל חני בלחוד לא דלא חשיבי בולי האי ואיכא דגרסי דתנו הלכתא כלוחר גחרא . אבל מתנו כלוחר משכה בלחוד לא: וירדיב שלמא כפי" לפירוש ראשון סד"א דאסור כדי שלא לבי טשרה. ומחוך שישיבו לו שלום יגינו עליו מן היסורין. עד דמקלעין ליה עשרה וכו': ידע מאן שמחיה מהו דלישרי ליה. שהרי כל מי משום דס"ד לענין שמנדה בידו להתיר כדאמרינן בפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף יו.) אל לגביה דלישרי לך: לשבותיה שויוה שליח. מן השמים: האומר אביה פרק

זה וכו' כדר גדול כדר כשם לאלהי ישראל. לכאורה משמע שאמר לשון זה ולא הזכיר שבועה וקמ"ל דיש יד לשבועה אי נמי כדפירש הכ"ר אליעזר דהוי נדר כמו נדר דלדקה וקשה דח"ב מחי פריך לקמן מחי קמ"ל לזרוזי נפשיה היינו דרב גידל קמייחה מה ענין זה לרב גידל קמייחה כיון שלה הזכיר שעשה ועוד דעובה קמ"ל דהכה הוי יד לשבועה לכ"ל לפרש דאיירי שהזכיר שבוסה תפיו שאתר שבוטה שאשנה פרק זה ופריך מטיקרא והלא מושגם וטומד וט' וא"כ ליכא למיוביה משום שבוטת ביטוי דכי היכי דאין שבוטה חלה של שבישה ה"ל אין כדר חל של נדר ואי קמ"ל דשכי לזרוזי אנפשיה לקיים המנוה היינו דרב גידל קמייםא ומשני הא קמ"ל כיון דאי בעי פשר נפשיה וכו' כלותר לעולם לפנין לחייבו תשום שבועת ביפוי אם יעבור וכי תיתא תושבע וכו' דאי בעי פער נפשיה וכו' וא"כ אפשר ליפסר מתנוה זו חיילא פליה שבופה לחייבו משום ביסוי אם יפבור כתו בשבופה דדבר הרשוח והא דחנן נשבוטות נשבט לקיים המצוח ולא קיים פטור דוקא.במלוה שאי אפשר ליפסר ממנה כמו להניח חפילין ליטול לולב אבל האי דאי בטי פטר נפשיה חייל שבוטה פילויה וה"ה דאם נשבט שלא לפנות פרק זם [דחין] חייב תשום שבועת בימוי ושייך התרה ולח חשיב נפבע לבעל המטה וח"מ ח"ב הח דמנן בשבושות (דף כה.) נשכם שבושה שלא אתן שחייב תשום שבושת בישוי ופריך בבמרא איליתא שלא אתן לפני מושבע ועומד וכו' וכי מושבע לחת לכל עני ופני מחנה ומתי דוחקיה לשנויי החם בפשיר ויש לומר דמשמם ליה שלא אמן כלל מדלא פירש והא ודאי מזה מושבש וכו' ליתן לפני הלריך לפרנס והוה חלי לשנייי שלה חתן לשני מנה אבל חירוץ פשום לקח לו דמיתוקמה ביה שלה חתן כלל כדמשמע המשנה: עליר להשכים . פירוש על האותר לחבירו להשכים כתו שתלינו ביחזקאל שאתרה לו שכינה והקדים שכינה על ידו: צריך ששרה כ"א להחירו לו . לפי שחלום הוי כפין נכואה יש לו לדאוג מן הפורסנות לכן לריך להחירו בפשרה ואז הוא מותר באיחו ב"ד שנידוהו דאכל כי ששרה שכינה שריא (פיין לשון הרא"ש): ודרוא דמתנו.

גדול נדר לאלהי ישראל . לאו היינו נדר ממש דלא איקרי נדר אלא שמתפים בדבר הנדור אלא מחשבינן ליה כאילו דר לדקה דאתריין בפ"ק דר"ה (דף ו.) בפיך א לדקה: והלא מושבע ושחד הוא הדכר הכאות והגיח בו יותם ולילה ואמ"ב דמכן לתנו כפ"ב (דף מ.) שהנדרים אלין על דבר מאה כדבר הכאות היינו בנדר גמור שמחפים כדבר אסור דילפינן לה חבי ידור נדר לה' מלחד שאלין על דבר מאה אבל נדר כי האי דדמי לצדקה ליכא רבויא דיתול של דבר מאה וגמרינן משבושה דאינה אלה על דבר מאה אבל לדר למפכך מידי בשבועה [צ"ל דשבועה] חמורה א"ל הא דנדרים חלין על דבר מצוה היינו בעול מלוה כגון דאמר קנים ישיבת סוכה עלי אבל אם אסר נבלה עליו בקונם לא חייל דאין איסור חל על איסור הוא הדין אם כדר לקיים לא חייל: מאי קמיל דשרי ליה לאינש לזרוזי נפשיה. ולא חיישינן שמא יחרגל בכדרים: הייט דרב גידל קמייתא: הא קמ"ל כיון דבשי פשר נפשיה כו' משום הכי חיילא שבושה שליה. דלא הוי מובה אלא רשות והויא השבה דומיא דהרשה: שליו להשכים. של האומר להשכים תחלה כמו שמלינו שאתר הקב"ה ליותקאל קום לא אל הבקשה ושם אדבר איתך וכשבא שתה כבר היה כבוד כשם שותד: כידוכה בתלים. יש לחוש שתא בשלימום התקום נתנדה: לריך כשרה ב"א להחיר לו . ושל כל בי כשרה יש שכינה בתלים. יש לחוש שתא בשלימום התקום נתנדה: לריך כשרה ב"א להחיר לו . ושל כל בי כשרה יש שכינה והכי הוסר לו באותו ב"ד שנתנדה: והוא דמתנו הלכתא. ששונין לאחרים: ואי ליכא. דלא תנו ולא מחט אל יקח הדיוטות וטוב לו שישב בפרשת דרכים ויקבל שלום מבי פשרה דגמרי הלכתח : ידם מאך שמתיה מכו דלישרי ליה . שכל מי שמנדה בידו להחיר כדאמרינן במ"ק גבי ר"ל דשמחיה ההוא גברא דא"ל כ' יותן זיל לגביה דלישרי לך: כעם שא"א לבר בלא חבן . פסוק הוא (בירמיה כג) גבי חלום דכחיב סנביא אשר אתו חלום יספר חלום ואשר דברי אתו ידבר דברי אתה תה לחבן את סבר נאום ה' :

לאחרים הלכחא הלכה לחשב חותן ראוין לשרוח שכינה ביניהם ואי ליכא דחתנו אפי' הנו למלתן ולא לאחרים: ראי לא איל לפרשת דרכים ויהיב שלחא לבי שפרה. כי היכי דליהדרי לים שלחא ומופיל לו לסלות לו להגין לו מן היסורין. פד דמיקלפי סשרה דגמירי הלכתא ויחירו לו הנידוי אבל ליכא לפרש פד דמיקלפי סשרה דמהו הלכתא ויחיב להו שלתא א"ב לתה חזר והחכיר סשרה גבמירי הלכתא ויחירו לו הנידוי אבל ליכא לפרש פד דמיקלפי סשרה דמהו ליחיר דמקלפי דמתנו ואטן ידעיטן דאאותן כבד דיידב שלמא קאי אלא ש"מ כדפרישית וכא דנקש פרשת דרכים יש לפרש ששם רבילות למוא משרם ב"א יחד יותר תבשיר תייחי ש לפרש דאפי כדה אחר זה משמי ומ"מ כקש פרשת דרכים לפי ששם רבילות ליתן שלום לבני אדם:בשם שלא אפשר לבר בלא חבן וט'. וכן פי' דריש לים מהאי קרא האיש אשר אתו חלום:ספר פליסואשר אתו דברי אמת יאמר דברי אמת כי מה למבן את הבר ב"

דיבדורת הבירת (א) גמ' מושכע ושמת מהר פיני הוא ואין שכועה: (ג) רשי ד'ה הא הכלא וכו' מהר ביני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנוסה וכו' מהר פיני הוא דכפיב ושנים ביני הוא דכפיב ושני הוא דכפיב והיי הוא דכפיב ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפיב ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפים ושנים ושני הוא דכפים ושני הוא

რბვ

אמר רבי ומטו כד משמיה דר' יהודה כר'

פשיטא לן שאיט נטשה שליח דלריך

חורגמן נשמעינה מן הדא רבי אבא בר

זוטרא אתעביד מתרגמניה דרבי יוחנן

בהדא איתתא דלא חכמה למשמע

סוריסטון מדבעיא אי מתירין ע"י

תורגמן מכלל דפשיטא לו דע"י שליח

אין מתירין ואפילו למאי דמסקיכן דעל

ידי הורגמן שרי דוקא תורגמן משום

דבעל הדבר נמי חמן קאי אבל ע"י

דאיבעיא לן . ומסקיכן דאפילו בבעל

אי מכנפין אין אי לא מכנפין לא דאף

ע"ג דחשתו כגופו לא הקילו גבי בעל

לכתחלה גביה לא כיון דמחוורתא

דמילתא שיהא הטדר עלמו שם זו היא

לה אלא היכא דמכנפי אבל דליכנפי

לדביתהו אתא שליח לא הלכך הכא בבעל דוקא הוא

כפירום האשון ועתה שיטת הר"מ במז"ל . אבל בתוספות

סמנ שם טוש"ע שם שיהה העדר בפני המתירין והכי מוכח סי׳ לד סעי׳ נו:

לם דה מיי פין מסני בירושלמי בפרק נערה המחורסה

מית הל' ז מוש"ע דגרסינן התם מהו להתיר ע"ד שם סי שלד סע" כד:

שנועות הלי ד סמג לאוין רמא טוש"ט י"ד

ביי כלד ספיי נו:

לו ב מיי׳ שם כלכם ג

םי' רכח סעי' ב:

לח ג מיי׳ שם הלכה ד

תוספות

רבינא היל נדרח

לקמיה דרב אשי.שימיר לה נדרה ומיירי בנדרי'

שחין בהן שינוי נפש

לכך לא היה יכול להפר

כמי כשקיים

דף סט.) [אין] נשאלין

פל הסיקם לריך לומר

אשתו אמרה ליפתח בתרעה לנדרה כדי

שיחמרו לרב חשי:מחר

שיעשה שליח לחרטת

אשתו להכיח חרטת

חשתו לפני חכם כדי

להתיר לה נדרה:אמר

ליה אי מיכנפי אין ואי

לה לה . כלומר שחינו מזומנים

ומכנפי אלא לריך

לחזור אחריהסלא ולייע

מעתה תהי ופר"י דחיישינו שמה מתור

שהות מכוד למכוח

לחזר אחריהם לכנופייהו

הפתח והחרמה שחתרה

לו אשתו וישנה דבוכה

זיוסיף עליה כדי ליישב

החרטה יפה יפה :

ש"ם לה שרי כדרה באתרא דרביה . מדלא

סום רבינה שרי לחשתו

בדכה ובהתכת חכם

משום דס"ל לרבינה

במס' נגפים (פ"ב) כל

הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי אשתו שבינה לבין אחרים וי"ל דמ"מ

היה מולח שפיר ג'

שהיו מתירין לה בכיתו

וופיר שרי למשרי אלא

בום באתרים דרבים:

מיים

דלמא דהייט

ישכח מדברי

16 נר מצוה

אי א מייי פין מהלפות כשם שא"א לבר בלא תבן. כדכתיב (בירמיה כג) אשר אתו (דבר) חלום וכו' ומה לחבן את הבר וכו'. ול"ע במי שנדוהו בחלומו אם לריך לנהוג בכל דיני מטדה ומסחבר לי דאע"ג דאמריט הכא דמי שנדוהו בחלומו לריך היתר אין ללמוד מכאן למי שנדר בחלום שיהא לריך היתר דהכא הייט טעמא משום דאיכא למימר שמן השמים נדוהו מה שאין לומר כן בנדר אלא שראיתי לרשב"א ז"ל בתשובה (סי' חרס"א) שמעשה בא לפניו והצריכו היסר : בצל מהו שיטשה שליח לחרטת אשחו" . הר"מ במו"ל סובר בב"ו מהל' שבוטות (הל' ד) דדוקא בבטל הוא דאיבעיא לן מפני שהבעל כאשתו אבל אדם אחר

כך אי אפשר לחלום בלא דברים

בטלים. ושמא הא דשרו ליה דברים [ניל ליה] בטלים הוו: הוה ליה גדרא לדביתהו . ואיהו לא הפיר לה בו ביום ששמע: אי מיכנפין. חלתא מומחין דשרו ליה שפיר דמי: (ג) לא שרי למישרי נידרא [ג"ל יאלי פי' לא אריך באתרא דרביה. משום הכי לא בעי ערוד ע"ם גם כסמור! רבינא למישרא לה מקמיה רביה: ויחיד מומחה שרי שמהח. דלח בעי עשרה כמו לנידוי: יראי שמי. למי ני' הע"י א"ר חנינא

שיראין להוליא שם שמים: חירגא . זיהרא דשימשאוהיינו לא(יומא כ:)דכתיב אלעאי מאי דכתיב בו'ן ביוכל דארי ארעא כלא חשיבין: מסי. מרפא כדכתיב שמש לדקה ומרפא:

> מבל בהאי שמש לית ביה רפואה: ולהט אותם היום הבא. שמש של אותו יום:

> > מתכי'

כך אי אפשר לחלום בלא דברים במלים רבינא הוה *לה נדרא לדביתהו אתא לקמיה דרב אשי א"ל בעל מהו שיעשה שליח לחרטת אשתו א"ל אי מכנפין אין אי לא לא "ש"מ תלת ש"מ "בעל נעשה שליח לחרמת אשתו וש"מ ילא (וּ) *שרי למישרי נדרא באתרא דרביה וש"מ יכי מכנפין שפיר דמי "ושמתא אפי' באתרא דרביה "ויחיד מומחה שרי שמתא *א"ר שמעון בר זביד א"ר יצחק בר מבלא א"ר חייא אריכא דבי ר' אחא א"ר זירא א"ר אלעזר א"ר חנינא א"ר מיאשה משמיה דרבי יהודה בר אילעאי מאי דכתיב °וורחה לכם יראי שמי (*שמש צדקהמיות מחרפתון בה. בתוחו השמש דלע"ל (ניתה בע"ו וֹנִו') אַלו בני אדם שהן יראין להוציא שם שמים לבמלה שמש צדקה ומרפא אמר אביי ש"מ

חרגא דיומא מסי ופליגא דר"ש בן לקיש *דאמר אין גיהנם לעולם הבא אלא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה יו יי צדיקים מתרפאין בה ורשעים נידונין בה *שנאמר וזרחה לכם יראי (די צריקים מתיפאין

פירטו בהפך ולמרו אדרבה גבי אינם מולי שמי שנו ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר "ריצאתם ופשתם כל פניי וכים פירטו בהפך ולמרו אדרבה גבי אינם מולי שמי שמש וגו' ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר "ריצאתם ופשתם כל פניי וכים פינו ני) דעלמא פשיטא לן שיכול לעשות שליח "ג" וגפיבעל דווקא הואדאיבעיא לן משום שם כעגלי מרבק והרשעים נידונין בה שנא' "הנה יום בא בוער כתגור *) וגו': (* והיו כל זרים וכל עושה רשעה קש ולהם אותם היום הבא כ"ה נס"א]

דחיישינן שמתוך שנדרי אשתו קשין עליו יוסיף מדעתו בחרטתה ומסקיט דאי מכנפין אין ואי לא לא והייט טטמא משום דכי מכנפי ולית ליה טרחא במילחא לא חיישיטן דלמא מוסיף הוא אחרטה דילה אבל אי לא מכנפין כיון דאיכא חרתי חדא שנדריה קשין אצלו וטוד דטרח חיישינן אבל באיגש אחרינא כיון דלא איכפת ליה אי *שט אי לא ליכא למיחש וכתב עוד רביט שמשון ז"ל ששולח אדם חרטת נדרו בכתב לב"ד והם מתירין לו לפי [^{זיל שרי]} שסובר הרב ז"ל שאפילו בלא ידיעת הנודר יכול החכם להתיר כיון שיודע שהנודר מתחרט דהתרת חכם הרי היא כהפרת בעל ותניא בסוף קדושין (דף פא:) אישה הפרס וה' יסלח לה במה הכחוב מדבר באשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה והיפר לה והיא לא ידעה וכו' ולא מציעו חלוק בין הפרת בעל להתרת חכם אלא בלשון: שישע מינה לא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה. לא יאלי איט נראה כלומר שאם לא כן רבינא עלמו היה מתיר נדר אשתו . ואם האמר והיכי מלי עביד הכי והתנן במסכת נגעים (פ"ב משנה ה) כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עלמו ר"מ אומר אף לא נגעי קרוביו כל הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי עלמו ר' יהודה אומר אף לא נדרי אשתו שבינה לבין אחרים ומוכח בירושלמי® דהלכה כר"י. י"ל דאפ"ה בהדי אחריני הוה מלי שרי אי לאו משום יקרא דרביה דהא מנן במס' בכורות *כל הבסרום אדם רואה חוץ מבכורות עלמו ואפ"ה אמריען התם דמלטרף הוא עם שני הדיוטות כדרייקינן בסוף פרק עד כמה אילימא בחד ומי מהימן אלא בתלחא ומי חשידי אלמא בהדי אחריני שרי. ואפי' תמלא לומר דהכא שאני משום דאשחו כגופו ואפי' אלטרופי נמי לא מלטרף דה"ל כטדר עלמו אפי"ה אי לאו משום יקרא דרביה היה אומר רבינא לחלמידיו שיתירוהו ומדלא עבד הכי ש"מ לא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה: ושבתא אפילו באתרא דרביה ויחיד מומחה שרי שמתא . הגי לאו מהאי עובדא נפקא לן אלא איידי דאמר דלא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה קאמר דגבי שמחא שרי והאי יחיד מומחה דשרי שמתא איכא מ"ד דוקא סמוך ולא נהירא אלא כל שהוא חכם מובהק ובקי בהלכות גדרים אע"פ שאינו סמוך שרי נדרא ושמתא דגבי החרת נדרים לא כתוב בפרשה אלהים דמשמע סמוכין אלא ראשי מטות והיינו דאמרי׳ בירושלמי אמרו ליה רבנן ") לרב הוגא שרי נדרא 🛚 כלא 🔻 דברים בפלים . ביחיד אמר להו רב הונא ראש לראשי המטוח והא רב הונא לאו סמוך הוה ואפ"ה שרי נדרא ביחיד - והכי נמי מוכח בבכורות בפ' פסולי המוקדשין (נו:) דאמרי׳ התם ג' מחירין את הבכור") במקום שאין חכם ואמריכן חכם כגון מאן אר"נ כגון אנא והא ר"נ לא הוה סמוך אלמא כל שהוא רב מובהק שרי כדרת וכן כ' הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' שבוטות(הל' ה)וטוד אכחוב בזה בפ' ארבטה כדרים(לקמן כני ד"ה והיחר)ופ' נטרה המאורסה (שם שח:)בס"ד. ואיכא מ"ד דכי היכי דג' הדיוטות מתירין את הנדר במקום שאין מומחה ה"נ מתירין את הנדוי במקום שאין מומחה דנדוי נמי נדר הוא דהא אמרינן בסוף פ' ד' מיתות(סנהדרין סת.)בעובדת דר"א הותר הגדר אלמא נדוי נמי נדר מקרי וכן דעת הרמב"ם ז"ל בפ"ז מהל' ח"ח(הל' ז):הדין חירגא דיומא מסי. אבק הנראה בחמה כשהיא נכנסת דרך חלון קרוי חירגא: אין גיהנם לעתיד לבא. לאו לאחר מיתה קאמר דודאי איכא גיהנם לרשעים אלא לעתיד לבא לאחר תחיית המתים קאמר שאותן רשעים שיהיו לחרפות לדראון עולם כדכתיב בדניאל (יב) לא יהיו נדונין בגיהגם אלא בהאי דינא בנו והיה יטל להחיר שהקב"ה יוליא חמה מנרחיקה כדי שיהיו אנו מלטטרין ושיחרפאו בה לדיקים והכי נמי מוכח בהדיא בפ"ק דע"ו דלאחר תחיית המתים קאמר:

[ד' לא. וכן במשנה נגעים פרה ב משנה ה]

פיי הרא"ש ושמא ההיתר דגרים בשלים: הוה ליה נדרת לדביתהו . וקיים לה הנדר או שמא לא הים כדר של מכוי כפשיחמת לקמיה דרב אשי. ולה במקום כב אשי שהיה להכדתנו בפ"ב דנגעים

כל הנדרים אדם מתיר

חוץ מנדכי עלמו ואף

לכ' יהודה דאמר אף לא נדרי אשתו היה יכול להחיר בג' אחרים אלא לחלוק כבוד לרב אשי: בעל מהו שיפשה שליח לחרפת אשתו . דודחי אחר נפשה שליח לחרפת חברו אבל בשל מחוך שקשה בשיניו נדר אשתו אולי ים לחום שמא יוסיף מדעתו על חרשת אשתו ויאמר דלדעת כן לא כדרה: א"ל אי מכנפי אין ואי לא מכנפי לא . אם מלאן מכונסים ושומדים נעשה שליח אבל אי כנפינהו איהו לשם כך לא דאיכא למיחש מחוך שטרח לכנפם שיוסיף של החדעה שאתרה לו אשחו : ש"מ חלח . ש"מ געל נעשה שליח לחרשת אשחו וש"מ אי מכנפי אין ואי כנפינהו איהו לא וש"מ לא ליבעי למשריה באחרא דרביה: ושמחא אפי' באחרא דרביה. דקיי"ל בפ' הדר עם הטובד כוכנים (דף סג.) דמלמיד מנדם בפני הרב במקום שיש חלול השם וקאמר הכא דאפילו באחרא דרביה נמי שרי שמחא דלא מאחרים לפוחא גביה עד דאיול קמי רביה: ויחיד מומחה שרי שמשא. פי' אם נדהו חכם וחיק וכיולא בו ישל יחיד מומחה כיולא בו להחירו ולא למיצמי כדר אחא שרי שמשא. פי' דאתר לקמן בסוף נערה המאורסה לאשי המטוח כסיב אפי' יחיד מומחה: מאי דכחיב וזרחה לכם יראי שמי. אגב דאיירי לפיל בהולאת ש"ש לבפלה נקפיה הכא: מירגא דיומא. טפרורית שבזהרורית חמה כהיא דפ"ק דיותא (דף ב:) חיכגא דיותא לא שתיה . חיתה אתאי לא אתר אתה גופא תכיא בדאתיים בראתיים בב"ב (דף פוז:) אדלי יותא אדלי קצירא בשביל אבן שהיחה לא"א ותלאה בכנפי החתה : ופליגא דר"ל .

*) גי' יעב"ן רב הולח

מתני'

כא דאמרן דבחמה דבזה"ז איירי קרא דאיהו מוקי לה בחמה דלעתיד:

*) ג'ל הנדר דמי. פי' לפשות שליח לחרטת אשתו וש"מ לכנופי לא וש"מ שמתא אפי' באתרא דרביה שפיר דמי להתיר השמתה דפעמים שלה יכה הרב מצמן או לה יהיה פטי ואין לדחות היתר השמחה דודהי גבי נדר אין חשש כל כך אם יכא לדמות הסיתר ויהיה לדתו עלוו עד שיהיה הרכ מזומן להחיר אכל שמחא אין להשסות על האדם : ריחיד מומחה שרי שמחא . אגג דאיירי בשמחא מסיק להא דיחיד מומחה שרי שמחא ולא בעי משרם ולא למעומי כדר דבנדר נמי מועיל יחיד מומחם להתיר והקשה רשב"ם דמאי קאמר אי מכנפי אין דתשום דנריך ג' להתיר הכדר והלא רב אשי לבדו יכול להתירה שהרי רב אשי היה מותחה כדמוכח פרק כל פסולי המוקדשין (דף לו:) שהרי מחיר הבכור לבדו ואמר לשם על ג' מחירין הנדר במקום שאין מומחה זייע דרבינת שחל לו סחתה תהו שיעשה שליח לחרעת חשתו ולה פירש חם להחיר ביחיד תותחה חו בשלשה הדיופות על כן השיב לו רב אשי דלפנין ג' אי מיכנפי ט' אי נמי שמא י"ל אט"ג דרב אשי היה מהיר הבכור לבדו הייט משום דמומחה דבפינן גבי בכור הייט גמיר אפי' בלא סמיכה כמו שפירש בבכורות אבל במומחה דבשינן בסיתר נדרים היינו מומחה בסמיכה דומית דרתשי המשות כך נרתה להרי"ף נ"ע מיהו קשה לרשב"ם דתה שייך מנין זה דנדרים כאן בפירקא דמיירי בשתחא אבל לא ננדרים לתמן בפנק ארצמה גדרים הום ליה לאישוי "דתה מיירי בתילי דנדרים ושד כיון שיכול החכם להמיר הגדר שלא בפני הגודר ש"י שליח כדקאמר הכא שהבעל נעשה שליח לחרעת אשתו א"כ תאי קאמר בפרק השולח (גיעין דף מו.) אין אדם

פולה שתבות אשר בב"ד בדר שלכך תקית תכם פירוש שתבות המה שתלך לפני תכם להתיר והלא יכולה שתבות שליח בב"ד בדר שלכך תקית תכם פירוש שתבות המה שתלך לפני תכם להתיר והלא יכולה לפשות שליח בב"ד להתירה ומה בזיון יהא לה אם יתירו לה בב"ד ע"י שליח לב"ד לכן נראה לרשב"ם דגרם סכארבינא הוה ליה נידוי לדביחהו פיי שניקוה בתלוסומיתה עושה לשא לב"ד לפני רב אשי להתיר לה וגרם מה שיטבה שלפון להיה להיה להיה מדמי לנידורה פפניו דאין מחירין לו אלא בפניו דכפניה נידור באלום או דלתא כיון שלא להדוב כאלו בפניו דבפניה ביודי שלא בפניו דבפניה כידור באלום או דלתא כיון שלא בפניו לאלא בפניו דמין מחירין לו אלא בפניו דמים מהלחד בפניו דמים שלא בפניו המידין לו שלא בפניו דמים המדרה מהיים שלא בפניו בשני שלא בפניו המודה שלא מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין ואי לא שלא בפניו דמים מיי שלוח אבל ודאי ש"י מכודה שלא בפניו דמים מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין היים מלאן מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין היים ביודי מלא מותנין ומכוכפין היים מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין היים לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכין את מותנין ומכוכפין ומכוכין המותנים לא מותנין מותנין לא מותנין ומכוכפין ולכין לאות המכוכים לא מותנין ממלאן מותנין ומכוכין לא מלא שלא מותנין ומכונים מותנים לא מותנים מותנים לא מותנים לא מותנים מותנים לא מותנים מות מיי חיור: אלר בני אדם שירשים להשנים שם שתים לבשלה. שתש להם לדקה ותרפא בשוח"ו קאתר מדמקיק שלה ש"מ הדין חיבת דיומא מסי. מייג היו בשמח הבלים להשנים שם שתים לבשלה. חירתא דיומא מסי. שלי מייג שול השלה של החשום בשלה בתרפא בשנים ושתא מרפא בשמחסתלין בו קאמר אי נתי לחולה קאמר כדאמרינן בבלא בתרא (דף שיו) אידלי חמה אידלי קלירא: ופליגא דרשב"ל. שירוש הא דאוקימנא פרא דמרפא בכנפיה בשוח"ו פליג אַדרשַב"ל ומוקי לה ברפואה בעוה"ב ומיהו גם רשב"ל מודי הא דאמרי אינשי אידלי חמה אידלי קצירא אך לא מן הפסוק :

הצדות הב"ח (6) גפי ושימ לא יאלי למשרי. כיב סיא לא יאי וכך סיחה נירסה הר"י בר ששת ע"ש בס" מ"ו . (ג) רש"י ד"ה אי וכוי דמה הס"ד ואחיכ מיה לא יאלי לא שרי למשרי :

Nedarim 8b

So too it is impossible בָּדְ אִי אֶפְשָׁר for a dream לַחֲלוֹם not to have meaningless things

The Gemara is telling us that just because they were matir him in his dream, this is not a reason to say that he is not still in nidui, as in every dream there are meaningless things. Therefore, we have to be concerned that perhaps what he dreamt with regard to being put into nidui was real, and this that they were matir him was only part of the devorim bataylim (meaningless things) that are included in every dream.

When and How Can a Husband be a Shliach to be Matir His Wife's Nedarim?

Ravina's wife had a neder⁵¹ רַבִּינָא הַוָה לַהּ נִדְרָא לִדְבֵיתָהוּ (so) he (Ravina) came before Rav Ashi אַתָּא לִקַמֵּיה דְּרַב אָשֵי (and) he said (asked) him אַמַר לֵיה "A husband בעל what is the halacha מהו with regard to him becoming שַּיַעשַה a shliach שליח for the 'regret' of his wife" לַחַרַטַת אִשְׁתוֹ

If a person makes a neder and then at a later point he has charatah (regret) that he made the neder, he can go before a Bais Din of three people, explain to them why he has charatah, and ask them to be matir his neder. But about a woman that makes a neder, does she have to go herself to the Bais din, or can her husband go as her shliach?

The Ran in the name of the Rambam says that the Gemara is assuming that normally a person cannot make a shliach and the Gemara is asking that perhaps a wife is different as אשתו "A wife is body", that is, in many aspects a man and his wife are considered as one, and if so, even though the wife would not be able to make a 'regular' shliach, her husband would be able to go for her.

The Ran then brings Tosefos who explain the Gemara in the opposite manner. The Gemara assumes that a regular person (this women included) could make a shliach and the Gemara is asking that perhaps a husband should be worse. That is, perhaps we should say that since the wife's nedarim affect him, this will lead him to add on to his wife's reasons why she no longer wants the neder, and as such, the Chachamim will end up being matir her nedarim based on inaccurate information.

He said to him

if they (the three people who form the Bais Din) are אָי מְבַנְבִין

already gathered

yes (he could be her shliach)
but if not (i.e. they are not yet gathered)
no (he cannot become a shliach)

אָי לָא

The Ran explains the Gemara as follows. According to the Rambam that the Gemara was asking if the husband is better than a regular shliach, the Gemara says that it depends on if the Bais Din is already gathered or not. If the Bais Din is already there, then we allow the husband to be maykil and to be his wife's shliach. But if there is no Bais Din in place, then he will not be allowed to gather them together.

In other words, this this halacha that a husband is allowed to be his wife's' shliach is only a kula, we only allow the kula if not that much has to be done, i.e., there is no need to now gather the Bais din together. But to extend the kula to allow him to now put the Bais Din together, this is something the Chachamim were not willing to permit.

The Ran continues and explains that according to Tosefos, that explains that the Gemara was asking that perhaps the husband is worse than a regular shliach, the Gemara's answer is as follows. If the Bais Din is already in place and he does not have to go through the trouble of gathering them together, then we are not concerned that the husband will exaggerate the wife's reason to be matir her neder (despite the fact that he suffers from them).

husband can only be mayfer those nedarim that would cause him pain or discomfort).

The second possibility they say is that it could be that he was already מקיים the neder. If a husband hears about his wife's neder and is not mayfer it, this is considered as if he 'approved' of it and as such, he would no longer be able to be mafir it. If that was the case, then the only option left in order to revoke the neder would be to go before a Bais Din and to express regret for making the neder.

⁵¹ Why Wasn't Ravina Just Mayfer His Wife's Neder?

The Gemara describes how Ravina wanted to be a shliach to be matir his wife's neder. But seemingly there was another option that he could have done. He could have just been mayfer (uproot) his wife's neder. As we previously learned, a husband/father has the right to be mayfer his wife's/daughter's neder, and if so, why didn't he just do that? Tosefos and the Rosh both answer that it could be that this neder was not one of עינוי נפש, a neder that would cause him pain, and as such, he would not have the right to be mayfer it (a

אמר רבי ומטו כד משמיה דר' יהודה כר'

פשיטא לן שאיט נטשה שליח דלריך

חורגמן נשמעינה מן הדא רבי אבא בר

זוטרא אתעביד מתרגמניה דרבי יוחנן

בהדא איתתא דלא חכמה למשמע

סוריסטון מדבעיא אי מתירין ע"י

תורגמן מכלל דפשיטא לו דע"י שליח

אין מתירין ואפילו למאי דמסקיכן דעל

ידי הורגמן שרי דוקא תורגמן משום

דבעל הדבר נמי חמן קאי אבל ע"י

דאיבעיא לן . ומסקיכן דאפילו בבעל

אי מכנפין אין אי לא מכנפין לא דאף

ע"ג דחשתו כגופו לא הקילו גבי בעל

לכתחלה גביה לא כיון דמחוורתא

דמילתא שיהא הטדר עלמו שם זו היא

לה אלא היכא דמכנפי אבל דליכנפי

לדביתהו אתא שליח לא הלכך הכא בבעל דוקא הוא

כפירום האשון ועתה שיטת הר"מ במז"ל . אבל בתוספות

סמנ שם טוש"ע שם שיהה העדר בפני המתירין והכי מוכח סי׳ לד סעי׳ נו:

לם דה מיי פין מסני בירושלמי בפרק נערה המחורסה

מית הל' ז מוש"ע דגרסינן התם מהו להתיר ע"ד שם סי שלד סע" כד:

שנועות הלי ד סמג לאוין רמא טוש"ט י"ד

ביי כלד ספיי נו:

לו ב מיי׳ שם כלכם ג

םי' רכח סעי' ב:

לח ג מיי׳ שם הלכה ד

תוספות

רבינא היל נדרח

לקמיה דרב אשי.שימיר לה נדרה ומיירי בנדרי'

שחין בהן שינוי נפש

לכך לא היה יכול להפר

כמי כשקיים

דף סט.) [אין] נשאלין

פל הסיקם לריך לומר

אשתו אמרה ליפתח בתרעה לנדרה כדי

שיחמרו לרב חשי:מחר

שיעשה שליח לחרטת

אשתו להכיח חרטת

חשתו לפני חכם כדי

להתיר לה נדרה:אמר

ליה אי מיכנפי אין ואי

לה לה . כלומר שחינו מזומנים

ומכנפי אלא לריך

לחזור אחריהסלא ולייע

מעתה תהי ופר"י דחיישינו שמה מתור

שהות מכוד למכוח

לחזר אחריהם לכנופייהו

הפתח והחרמה שחתרה

לו אשתו וישנה דבוכה

זיוסיף עליה כדי ליישב

החרטה יפה יפה :

ש"ם לה שרי כדרה באתרא דרביה . מדלא

סום רבינה שרי לחשתו

בדכה ובהתכת חכם

משום דס"ל לרבינה

במס' נגפים (פ"ב) כל

הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי אשתו שבינה לבין אחרים וי"ל דמ"מ

היה מולח שפיר ג'

שהיו מתירין לה בכיתו

וופיר שרי למשרי אלא

בום באתרים דרבים:

מיים

דלמא דהייט

ישכח מדברי

16 נר מצוה

אי א מייי פין מהלפות כשם שא"א לבר בלא תבן. כדכתיב (בירמיה כג) אשר אתו (דבר) חלום וכו' ומה לחבן את הבר וכו'. ול"ע במי שנדוהו בחלומו אם לריך לנהוג בכל דיני מטדה ומסחבר לי דאע"ג דאמריט הכא דמי שנדוהו בחלומו לריך היתר אין ללמוד מכאן למי שנדר בחלום שיהא לריך היתר דהכא הייט טעמא משום דאיכא למימר שמן השמים נדוהו מה שאין לומר כן בנדר אלא שראיתי לרשב"א ז"ל בתשובה (סי' חרס"א) שמעשה בא לפניו והצריכו היסר : בצל מהו שיטשה שליח לחרטת אשחו" . הר"מ במו"ל סובר בב"ו מהל' שבוטות (הל' ד) דדוקא בבטל הוא דאיבעיא לן מפני שהבעל כאשתו אבל אדם אחר

כך אי אפשר לחלום בלא דברים

בטלים. ושמא הא דשרו ליה דברים [ניל ליה] בטלים הוו: הוה ליה גדרא לדביתהו . ואיהו לא הפיר לה בו ביום ששמע: אי מיכנפין. חלתא מומחין דשרו ליה שפיר דמי: (ג) לא שרי למישרי נידרא [ג"ל יאלי פי' לא אריך באתרא דרביה. משום הכי לא בעי ערוד ע"ם גם כסמור! רבינא למישרא לה מקמיה רביה: ויחיד מומחה שרי שמהח. דלח בעי עשרה כמו לנידוי: יראי שמי. למי ני' הע"י א"ר חנינא

שיראין להוליא שם שמים: חירגא . זיהרא דשימשאוהיינו לא(יומא כ:)דכתיב אלעאי מאי דכתיב בו'ן ביוכל דארי ארעא כלא חשיבין: מסי. מרפא כדכתיב שמש לדקה ומרפא:

> מבל בהאי שמש לית ביה רפואה: ולהט אותם היום הבא. שמש של אותו יום:

> > מתכי'

כך אי אפשר לחלום בלא דברים במלים רבינא הוה *לה נדרא לדביתהו אתא לקמיה דרב אשי א"ל בעל מהו שיעשה שליח לחרטת אשתו א"ל אי מכנפין אין אי לא לא "ש"מ תלת ש"מ "בעל נעשה שליח לחרמת אשתו וש"מ ילא (וּ) *שרי למישרי נדרא באתרא דרביה וש"מ יכי מכנפין שפיר דמי "ושמתא אפי' באתרא דרביה "ויחיד מומחה שרי שמתא *א"ר שמעון בר זביד א"ר יצחק בר מבלא א"ר חייא אריכא דבי ר' אחא א"ר זירא א"ר אלעזר א"ר חנינא א"ר מיאשה משמיה דרבי יהודה בר אילעאי מאי דכתיב °וורחה לכם יראי שמי (*שמש צדקהמיות מחרפתון בה. בתוחו השמש דלע"ל (ניתה בע"ו וֹנִו') אַלו בני אדם שהן יראין להוציא שם שמים לבמלה שמש צדקה ומרפא אמר אביי ש"מ

חרגא דיומא מסי ופליגא דר"ש בן לקיש *דאמר אין גיהנם לעולם הבא אלא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה יו יי צדיקים מתרפאין בה ורשעים נידונין בה *שנאמר וזרחה לכם יראי (די צריקים מתיפאין

פירטו בהפך ולמרו אדרבה גבי אינם מולי שמי שנו ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר "ריצאתם ופשתם כל פניי וכים פירטו בהפך ולמרו אדרבה גבי אינם מולי שמי שמש וגו' ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר "ריצאתם ופשתם כל פניי וכים פינו ני) דעלמא פשיטא לן שיכול לעשות שליח "ג" וגפיבעל דווקא הואדאיבעיא לן משום שם כעגלי מרבק והרשעים נידונין בה שנא' "הנה יום בא בוער כתגור *) וגו': (* והיו כל זרים וכל עושה רשעה קש ולהם אותם היום הבא כ"ה נס"א]

דחיישינן שמתוך שנדרי אשתו קשין עליו יוסיף מדעתו בחרטתה ומסקיט דאי מכנפין אין ואי לא לא והייט טטמא משום דכי מכנפי ולית ליה טרחא במילחא לא חיישיטן דלמא מוסיף הוא אחרטה דילה אבל אי לא מכנפין כיון דאיכא חרתי חדא שנדריה קשין אצלו וטוד דטרח חיישינן אבל באיגש אחרינא כיון דלא איכפת ליה אי *שט אי לא ליכא למיחש וכתב עוד רביט שמשון ז"ל ששולח אדם חרטת נדרו בכתב לב"ד והם מתירין לו לפי [^{זיל שרי]} שסובר הרב ז"ל שאפילו בלא ידיעת הנודר יכול החכם להתיר כיון שיודע שהנודר מתחרט דהתרת חכם הרי היא כהפרת בעל ותניא בסוף קדושין (דף פא:) אישה הפרס וה' יסלח לה במה הכחוב מדבר באשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה והיפר לה והיא לא ידעה וכו' ולא מציעו חלוק בין הפרת בעל להתרת חכם אלא בלשון: שישע מינה לא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה. לא יאלי איט נראה כלומר שאם לא כן רבינא עלמו היה מתיר נדר אשתו . ואם האמר והיכי מלי עביד הכי והתנן במסכת נגעים (פ"ב משנה ה) כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עלמו ר"מ אומר אף לא נגעי קרוביו כל הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי עלמו ר' יהודה אומר אף לא נדרי אשתו שבינה לבין אחרים ומוכח בירושלמי® דהלכה כר"י. י"ל דאפ"ה בהדי אחריני הוה מלי שרי אי לאו משום יקרא דרביה דהא מנן במס' בכורות *כל הבסרום אדם רואה חוץ מבכורות עלמו ואפ"ה אמריען התם דמלטרף הוא עם שני הדיוטות כדרייקינן בסוף פרק עד כמה אילימא בחד ומי מהימן אלא בתלחא ומי חשידי אלמא בהדי אחריני שרי. ואפי' תמלא לומר דהכא שאני משום דאשחו כגופו ואפי' אלטרופי נמי לא מלטרף דה"ל כטדר עלמו אפי"ה אי לאו משום יקרא דרביה היה אומר רבינא לחלמידיו שיתירוהו ומדלא עבד הכי ש"מ לא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה: ושבתא אפילו באתרא דרביה ויחיד מומחה שרי שמתא . הגי לאו מהאי עובדא נפקא לן אלא איידי דאמר דלא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה קאמר דגבי שמחא שרי והאי יחיד מומחה דשרי שמתא איכא מ"ד דוקא סמוך ולא נהירא אלא כל שהוא חכם מובהק ובקי בהלכות גדרים אע"פ שאינו סמוך שרי נדרא ושמתא דגבי החרת נדרים לא כתוב בפרשה אלהים דמשמע סמוכין אלא ראשי מטות והיינו דאמרי׳ בירושלמי אמרו ליה רבנן ") לרב הוגא שרי נדרא 🛚 כלא 🔻 דברים בפלים . ביחיד אמר להו רב הונא ראש לראשי המטוח והא רב הונא לאו סמוך הוה ואפ"ה שרי נדרא ביחיד - והכי נמי מוכח בבכורות בפ' פסולי המוקדשין (נו:) דאמרי׳ התם ג' מחירין את הבכור") במקום שאין חכם ואמריכן חכם כגון מאן אר"נ כגון אנא והא ר"נ לא הוה סמוך אלמא כל שהוא רב מובהק שרי כדרת וכן כ' הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' שבוטות(הל' ה)וטוד אכחוב בזה בפ' ארבטה כדרים(לקמן כני ד"ה והיחר)ופ' נטרה המאורסה (שם שח:)בס"ד. ואיכא מ"ד דכי היכי דג' הדיוטות מתירין את הנדר במקום שאין מומחה ה"נ מתירין את הנדוי במקום שאין מומחה דנדוי נמי נדר הוא דהא אמרינן בסוף פ' ד' מיתות(סנהדרין סת.)בעובדת דר"א הותר הגדר אלמא נדוי נמי נדר מקרי וכן דעת הרמב"ם ז"ל בפ"ז מהל' ח"ח(הל' ז):הדין חירגא דיומא מסי. אבק הנראה בחמה כשהיא נכנסת דרך חלון קרוי חירגא: אין גיהנם לעתיד לבא. לאו לאחר מיתה קאמר דודאי איכא גיהנם לרשעים אלא לעתיד לבא לאחר תחיית המתים קאמר שאותן רשעים שיהיו לחרפות לדראון עולם כדכתיב בדניאל (יב) לא יהיו נדונין בגיהגם אלא בהאי דינא בנו והיה יטל להחיר שהקב"ה יוליא חמה מנרחיקה כדי שיהיו אנו מלטטרין ושיחרפאו בה לדיקים והכי נמי מוכח בהדיא בפ"ק דע"ו דלאחר תחיית המתים קאמר:

[ד' לא. וכן במשנה נגעים פרה ב משנה ה]

פיי הרא"ש ושמא ההיתר דגרים בשלים: הוה ליה נדרת לדביתהו . וקיים לה הנדר או שמא לא הים כדר של מכוי כפשיחמת לקמיה דרב אשי. ולה במקום כב אשי שהיה להכדתנו בפ"ב דנגעים

כל הנדרים אדם מתיר

חוץ מנדכי עלמו ואף

לכ' יהודה דאמר אף לא נדרי אשתו היה יכול להחיר בג' אחרים אלא לחלוק כבוד לרב אשי: בעל מהו שיפשה שליח לחרפת אשתו . דודחי אחר נפשה שליח לחרפת חברו אבל בשל מחוך שקשה בשיניו נדר אשתו אולי ים לחום שמא יוסיף מדעתו על חרשת אשתו ויאמר דלדעת כן לא כדרה: א"ל אי מכנפי אין ואי לא מכנפי לא . אם מלאן מכונסים ושומדים נעשה שליח אבל אי כנפינהו איהו לשם כך לא דאיכא למיחש מחוך שטרח לכנפם שיוסיף של החדעה שאתרה לו אשחו : ש"מ חלח . ש"מ געל נעשה שליח לחרשת אשחו וש"מ אי מכנפי אין ואי כנפינהו איהו לא וש"מ לא ליבעי למשריה באחרא דרביה: ושמחא אפי' באחרא דרביה. דקיי"ל בפ' הדר עם הטובד כוכנים (דף סג.) דמלמיד מנדם בפני הרב במקום שיש חלול השם וקאמר הכא דאפילו באחרא דרביה נמי שרי שמחא דלא מאחרים לפוחא גביה עד דאיול קמי רביה: ויחיד מומחה שרי שמשא. פי' אם נדהו חכם וחיק וכיולא בו ישל יחיד מומחה כיולא בו להחירו ולא למיצמי כדר אחא שרי שמשא. פי' דאתר לקמן בסוף נערה המאורסה לאשי המטוח כסיב אפי' יחיד מומחה: מאי דכחיב וזרחה לכם יראי שמי. אגב דאיירי לפיל בהולאת ש"ש לבפלה נקפיה הכא: מירגא דיומא. טפרורית שבזהרורית חמה כהיא דפ"ק דיותא (דף ב:) חיכגא דיותא לא שתיה . חיתה אתאי לא אתר אתה גופא תכיא בדאתיים בראתיים בב"ב (דף פוז:) אדלי יותא אדלי קצירא בשביל אבן שהיחה לא"א ותלאה בכנפי החתה : ופליגא דר"ל .

*) גי' יעב"ן רב הולח

מתני'

כא דאמרן דבחמה דבזה"ז איירי קרא דאיהו מוקי לה בחמה דלעתיד:

*) ג'ל הנדר דמי. פי' לפשות שליח לחרטת אשתו וש"מ לכנופי לא וש"מ שמתא אפי' באתרא דרביה שפיר דמי להתיר השמתה דפעמים שלה יכה הרב מצמן או לה יהיה פטי ואין לדחות היתר השמחה דודהי גבי נדר אין חשש כל כך אם יכא לדמות הסיתר ויהיה לדתו עלוו עד שיהיה הרכ מזומן להחיר אכל שמחא אין להשסות על האדם : ריחיד מומחה שרי שמחא . אגג דאיירי בשמחא מסיק להא דיחיד מומחה שרי שמחא ולא בעי משרם ולא למעומי כדר דבנדר נמי מועיל יחיד מומחם להתיר והקשה רשב"ם דמאי קאמר אי מכנפי אין דתשום דנריך ג' להתיר הכדר והלא רב אשי לבדו יכול להתירה שהרי רב אשי היה מותחה כדמוכח פרק כל פסולי המוקדשין (דף לו:) שהרי מחיר הבכור לבדו ואמר לשם על ג' מחירין הנדר במקום שאין מומחה זייע דרבינת שחל לו סחתה תהו שיעשה שליח לחרעת חשתו ולה פירש חם להחיר ביחיד תותחה חו בשלשה הדיופות על כן השיב לו רב אשי דלפנין ג' אי מיכנפי ט' אי נמי שמא י"ל אט"ג דרב אשי היה מהיר הבכור לבדו הייט משום דמומחה דבפינן גבי בכור הייט גמיר אפי' בלא סמיכה כמו שפירש בבכורות אבל במומחה דבשינן בסיתר נדרים היינו מומחה בסמיכה דומית דרתשי המשות כך נרתה להרי"ף נ"ע מיהו קשה לרשב"ם דתה שייך מנין זה דנדרים כאן בפירקא דמיירי בשתחא אבל לא ננדרים לתמן בפנק ארצמה גדרים הום ליה לאישוי "דתה מיירי בתילי דנדרים ושד כיון שיכול החכם להמיר הגדר שלא בפני הגודר ש"י שליח כדקאמר הכא שהבעל נעשה שליח לחרעת אשתו א"כ תאי קאמר בפרק השולח (גיעין דף מו.) אין אדם

פולה שתבות אשר בב"ד בדר שלכך תקית תכם פירוש שתבות המה שתלך לפני תכם להתיר והלא יכולה שתבות שליח בב"ד בדר שלכך תקית תכם פירוש שתבות המה שתלך לפני תכם להתיר והלא יכולה לפשות שליח בב"ד להתירה ומה בזיון יהא לה אם יתירו לה בב"ד ע"י שליח לב"ד לכן נראה לרשב"ם דגרם סכארבינא הוה ליה נידוי לדביחהו פיי שניקוה בתלוסומיתה עושה לשא לב"ד לפני רב אשי להתיר לה וגרם מה שיטבה שלפון להיה להיה להיה מדמי לנידורה פפניו דאין מחירין לו אלא בפניו דכפניה נידור באלום או דלתא כיון שלא להדוב כאלו בפניו דבפניה ביודי שלא בפניו דבפניה כידור באלום או דלתא כיון שלא בפניו לאלא בפניו דמין מחירין לו אלא בפניו דמים מהלחד בפניו דמים שלא בפניו המידין לו שלא בפניו דמים המדרה מהיים שלא בפניו בשני שלא בפניו המודה שלא מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין ואי לא שלא בפניו דמים מיי שלוח אבל ודאי ש"י מכודה שלא בפניו דמים מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין היים מלאן מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין היים ביודי מלא מותנין ומכוכפין היים מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין היים לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכין את מותנין ומכוכפין ומכוכין המותנים לא מותנין מותנין לא מותנין ומכוכפין ולכין לאות המכוכים לא מותנין ממלאן מותנין ומכוכין לא מלא שלא מותנין ומכונים מותנים לא מותנים מותנים לא מותנים לא מותנים מותנים לא מותנים מות מיי חיור: אלר בני אדם שירשים להשנים שם שתים לבשלה. שתש להם לדקה ותרפא בשוח"ו קאתר מדמקיק שלה ש"מ הדין חיבת דיומא מסי. מייג היו בשמח הבלים להשנים שם שתים לבשלה. חירתא דיומא מסי. שלי מייג שול השלה של החשום בשלה בתרפא בשנים ושתא מרפא בשמחסתלין בו קאמר אי נתי לחולה קאמר כדאמרינן בבלא בתרא (דף שיו) אידלי חמה אידלי קלירא: ופליגא דרשב"ל. שירוש הא דאוקימנא פרא דמרפא בכנפיה בשוח"ו פליג אַדרשַב"ל ומוקי לה ברפואה בעוה"ב ומיהו גם רשב"ל מודי הא דאמרי אינשי אידלי חמה אידלי קצירא אך לא מן הפסוק :

הצדות הב"ח (6) גפי ושימ לא יאלי למשרי. כיב סיא לא יאי וכך סיחה נירסה הר"י בר ששת ע"ש בס" מ"ו . (ג) רש"י ד"ה אי וכוי דמה הס"ד ואחיכ מיה לא יאלי לא שרי למשרי :

But if he does go through the trouble of getting together a Bais Din, then the desire to make sure he didn't waste his time by getting the Bais Din together, combined with his discomfit from his wife's nedarim will motivate him to make sure the Bais Din is matir her nedarim, i.e., he will exaggerate what she said.⁵²

From this psak (Rabbinical ruling) the Gemara says:

We learn three things	שְׁמֵע מִינַּה הְּלֶח
we see	שמַע מִינַה
a husband can become a shliach	בַּעַל נַעֲשֶׂה שָׁלִי
for the 'regret' of his wife	לַחֲרָטַת אִשְׁתּוֹ
and see	ושְמַע מִינַה
one is not permitted	לָא שְׁרֵי
to be matir a neder	לְמִישְׁרֵי נִדְרָא
in the place of his Rebbi (teacher)	בְּאַתְרָא דְרַבֵּיה
and we see from here	ושְמַע מִינַה
when they are gathered together	כִּי מְכַנְּפִין
it is good (i.e., a husband can be his wife's shliach	). שַׁפִּיר דָּמֵי

Although the Gemara is discussing gathering together a Bais Din of three people in order to be matir the neder, in reality even a single talmid chacham has the ability to be matir it. But if so, why didn't Ravina just be matir his wife's neder? The Gemara concludes that it must be that although Ravina certainly had the ability to be matir nedarim, he could not do so as he was in the town of Rav Ashi. And as such, from the previous story we learn three things. We learn that husband can be his wife's shliach to be matir her nedarim, but only if the Bais Din is already gathered together, and that a talmid chacham cannot be matir nedarim in the town of his Rebbi.⁵³

Who and How Can Someone Put Someone else in Nidui?

 $^{\rm 52}$ The Shita of R' Shimshon that Bais Din Can Be Matir a Neder Without the Person's Knowledge

The Ran brought the machlokes between the Rambam and Tosefos if a person can make a shliach to go to Bais Din and to have them be matir his nedarim, the Rambam holds that he cannot and Tosefos hold he could. The Ran brings a third shita of R' Shimshon that holds that a person does not even need to make a shliach to go to Bais Din in order for the Bais Din to have the ability to be matir the neder. That is, even if the person would write his reasons for his charatah on a piece of paper and then sent it to the Bais Din, this would be good enough. This is because Bais Din has the ability to be matir a person's nedarim without his knowledge. That is, as long as the Bais Din knows that the person has charatah, this would be good enough, similar to a husband that is mayfer his wife's nedarim without her knowledge.

The Mishna in meseches Negaim brings the shita of R' Yehuda that a person cannot be matir his wife's nedarim. If so, what is the proof that one

And with regard to Nidui וְשַׁמְתָּא even in the place of his Rebbi אֲפִילוּ בְּאַתְרָא דְרַבֵּיה an individual who is an expert וְיָחִיד מוּמְחֶה

can permit nidui

שמתא

שרי

Even though with regard to nedarim we said that a person cannot be matir someone's nedarim in the place of his Rebbi, with regard to nidui he could.

Tosefos explains that we want to remove nidui from a person as quickly as possible and therefore we always allow the talmid chacham to be matir it (i.e., we can't wait for his Rebbi because perhaps he will be busy or unavailable). With regard to nedarim however there is no such concern as there is no problem if a person remains with his neder for an extra amount of time.

Although the Gemara says that to be matir nidui a Bais Din of three people is not needed and a Talmid Chacham would suffice, the Rishonim point out that this is not to the exclusion of being matir nedarim. With regard to being matir nedarim as well, a single talmid Chachamim would be enough.

The Power of the Sun to Heal Those Who are Careful Not to Say the Name of Hashem in Vain

R' Shimon bar Z'vid said אָמַר רַבָּי שִׁמְעוֹן בַּר זְבִיד (that) R' Yitzchok bar Tavla אָמַר רַבִּי יִצְחָק בַּר טַבְּלָא said
(that) R' Chiya Aricha said
(that) R' Chiya Aricha said
of the Yeshiva of R' Acha
(that) R' Zayra said
(that) R' Zayra said
(that) R' Elazar said

cannot be matir nedarim in the place of his Rebbi? Maybe Ravina would have been matir nedarim there despite the fact that his Rebbi lived there, but the reason why he did not do so was because a husband cannot be matir his wife's nedarim.

The Ran answers that although this is true that we hold like the shita of R' Yehuda that one cannot be matir his wife's nedarim, but this is only true if he is being matir them himself. But if he joins up with others, he would be allowed to do so. If so, why did he gather together three other people? Why didn't he just join up with two other people? The Gemara concludes that it must be that one cannot be matir nedarim in the town of his Rebbi.

The Ran continues and says that even if one would want to say that in this case there would be no possibility of Ravina being matir his wife's nedarim (as אשתו כגופו). The question was, why didn't Ravina just get three of his talmidim to be matir his wife's nedarim. And the conclusion of the Gemara is that it must be that he didn't do so as one should not be matir nedarim in the location of his Rebbi.

⁵³ Why Could Ravina be Matir His Wife's Nedarim if the Mishna in Meseches Negaim Says the A Husband Can Not Be Matir His Wife's Neder?

אמר רבי ומטו כד משמיה דר' יהודה כר'

פשיטא לן שאיט נטשה שליח דלריך

חורגמן נשמעינה מן הדא רבי אבא בר

זוטרא אתעביד מתרגמניה דרבי יוחנן

בהדא איתתא דלא חכמה למשמע

סוריסטון מדבעיא אי מתירין ע"י

תורגמן מכלל דפשיטא לו דע"י שליח

אין מתירין ואפילו למאי דמסקיכן דעל

ידי הורגמן שרי דוקא תורגמן משום

דבעל הדבר נמי חמן קאי אבל ע"י

דאיבעיא לן . ומסקיכן דאפילו בבעל

אי מכנפין אין אי לא מכנפין לא דאף

ע"ג דאשתו כגופו לא הקילו גבי בעל

לכתחלה גביה לא כיון דמחוורתא

דמילתא שיהא הטדר עלמו שם זו היא

לה אלא היכא דמכנפי אבל דליכנפי

לדביתהו אתא שליח לא הלכך הכא בבעל דוקא הוא

כפירום האשון ועתה שיטת הר"מ במז"ל . אבל בתוספות

סמנ שם טוש"ע שם שיהה העדר בפני המתירין והכי מוכח סי׳ לד סעי׳ נו:

לם דה מיי פין מסני בירושלמי בפרק נערה המחורסה

מית הל' ז מוש"ע דגרסינן התם מהו להתיר ע"ד שם סי שלד סע" כד:

שנועות הלי ד סמג לאוין רמא טוש"ט י"ד

ביי כלד ספיי נו:

לו ב מיי׳ שם כלכם ג

םי' רכח סעי' ב:

לח ג מיי׳ שם הלכה ד

תוספות

רבינא היל נדרח

לקמיה דרב אשי.שימיר לה נדרה ומיירי בנדרי'

שחין בהן שינוי נפש

לכך לא היה יכול להפר

כמי כשקיים

דף סט.) [אין] נשאלין

פל הסיקם לריך לומר

אשתו אמרה ליפתח בתרעה לנדרה כדי

שיחמרו לרב חשי:מחר

שיעשה שליח לחרטת

אשתו להכיח חרטת

חשתו לפני חכם כדי

להתיר לה נדרה:אמר

ליה אי מיכנפי אין ואי

לה לה . כלומר שחינו מזומנים

ומכנפי אלא לריך

לחזור אחריהסלא ולייע

מעתה תהי ופר"י דחיישינו שמה מתור

שהות מכוד למכוח

לחזר אחריהם לכנופייהו

הפתח והחרמה שחתרה

לו אשתו וישנה דבוכה

זיוסיף עליה כדי ליישב

החרטה יפה יפה :

ש"ם לה שרי כדרה באתרא דרביה . מדלא

סום רבינה שרי לחשתו

בדכה ובהתכת חכם

משום דס"ל לרבינה

במס' נגפים (פ"ב) כל

הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי אשתו שבינה לבין אחרים וי"ל דמ"מ

היה מולח שפיר ג'

שהיו מתירין לה בכיתו

וופיר שרי למשרי אלא

בום באתרים דרבים:

מיים

דלמא דהייט

ישכח מדברי

16 נר מצוה

אי א מייי פין מהלפות כשם שא"א לבר בלא תבן. כדכתיב (בירמיה כג) אשר אתו (דבר) חלום וכו' ומה לחבן את הבר וכו'. ול"ע במי שנדוהו בחלומו אם לריך לנהוג בכל דיני מטדה ומסחבר לי דאע"ג דאמריט הכא דמי שנדוהו בחלומו לריך היתר אין ללמוד מכאן למי שנדר בחלום שיהא לריך היתר דהכא הייט טעמא משום דאיכא למימר שמן השמים נדוהו מה שאין לומר כן בנדר אלא שראיתי לרשב"א ז"ל בתשובה (סי' חרס"א) שמעשה בא לפניו והצריכו היסר : בצל מהו שיטשה שליח לחרטת אשחו" . הר"מ במו"ל סובר בב"ו מהל' שבוטות (הל' ד) דדוקא בבטל הוא דאיבעיא לן מפני שהבעל כאשתו אבל אדם אחר

כך אי אפשר לחלום בלא דברים

בטלים. ושמא הא דשרו ליה דברים [ניל ליה] בטלים הוו: הוה ליה גדרא לדביתהו . ואיהו לא הפיר לה בו ביום ששמע: אי מיכנפין. חלתא מומחין דשרו ליה שפיר דמי: (ג) לא שרי למישרי נידרא [ג"ל יאלי פי' לא אריך באתרא דרביה. משום הכי לא בעי ערוד ע"ם גם כסמור! רבינא למישרא לה מקמיה רביה: ויחיד מומחה שרי שמהח. דלח בעי עשרה כמו לנידוי: יראי שמי. למי ני' הע"י א"ר חנינא

שיראין להוליא שם שמים: חירגא . זיהרא דשימשאוהיינו לא(יומא כ:)דכתיב אלעאי מאי דכתיב בו'ן ביוכל דארי ארעא כלא חשיבין: מסי. מרפא כדכתיב שמש לדקה ומרפא:

> אבל בהאי שמש לית ביה רפואה: ולהט אותם היום הבא. שמש של אותו יום:

> > מתכי'

כך אי אפשר לחלום בלא דברים במלים רבינא הוה *לה נדרא לדביתהו אתא לקמיה דרב אשי א"ל בעל מהו שיעשה שליח לחרטת אשתו א"ל אי מכנפין אין אי לא לא "ש"מ תלת ש"מ "בעל נעשה שליח לחרמת אשתו וש"מ ילא (וּ) *שרי למישרי נדרא באתרא דרביה וש"מ יכי מכנפין שפיר דמי "ושמתא אפי' באתרא דרביה "ויחיד מומחה שרי שמתא *א"ר שמעון בר זביד א"ר יצחק בר מבלא א"ר חייא אריכא דבי ר' אחא א"ר זירא א"ר אלעזר א"ר חנינא א"ר מיאשה משמיה דרבי יהודה בר אילעאי מאי דכתיב °וורחה לכם יראי שמי (*שמש צדקהמיות מחרפתון בה. בתוחו השמש דלע"ל (ניתה בע"ו וֹנִו') אַלו בני אדם שהן יראין להוציא שם שמים לבמלה שמש צדקה ומרפא אמר אביי ש"מ

חרגא דיומא מסי ופליגא דר"ש בן לקיש *דאמר אין גיהנם לעולם הבא אלא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה יו יי צדיקים מתרפאין בה ורשעים נידונין בה *שנאמר וזרחה לכם יראי (די צריקים מתיפאין

פירטו בהפך ולמרו אדרבה גבי אינם מולי שמי שנו ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר "ריצאתם ופשתם כל פניי וכים פירטו בהפך ולמרו אדרבה גבי אינם מולי שמי שמש וגו' ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר "ריצאתם ופשתם כל פניי וכים פינו ני) דעלמא פשיטא לן שיכול לעשות שליח "ג" וגפיבעל דווקא הואדאיבעיא לן משום שם כעגלי מרבק והרשעים נידונין בה שנא' "הנה יום בא בוער כתגור *) וגו': (* והיו כל זרים וכל עושה רשעה קש ולהם אותם היום הבא כ"ה נס"א]

דחיישינן שמתוך שנדרי אשתו קשין עליו יוסיף מדעתו בחרטתה ומסקיט דאי מכנפין אין ואי לא לא והייט טטמא משום דכי מכנפי ולית ליה טרחא במילחא לא חיישיטן דלמא מוסיף הוא אחרטה דילה אבל אי לא מכנפין כיון דאיכא חרתי חדא שנדריה קשין אצלו וטוד דטרח חיישינן אבל באיגש אחרינא כיון דלא איכפת ליה אי *שט אי לא ליכא למיחש וכתב עוד רביט שמשון ז"ל ששולח אדם חרטת נדרו בכתב לב"ד והם מתירין לו לפי [^{זיל שרי]} שסובר הרב ז"ל שאפילו בלא ידיעת הנודר יכול החכם להתיר כיון שיודע שהנודר מתחרט דהתרת חכם הרי היא כהפרת בעל ותניא בסוף קדושין (דף פא:) אישה הפרס וה' יסלח לה במה הכחוב מדבר באשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה והיפר לה והיא לא ידעה וכו' ולא מציעו חלוק בין הפרת בעל להתרת חכם אלא בלשון: שישע מינה לא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה. לא יאלי איט נראה כלומר שאם לא כן רבינא עלמו היה מתיר נדר אשתו . ואם האמר והיכי מלי עביד הכי והתנן במסכת נגעים (פ"ב משנה ה) כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עלמו ר"מ אומר אף לא נגעי קרוביו כל הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי עלמו ר' יהודה אומר אף לא נדרי אשתו שבינה לבין אחרים ומוכח בירושלמי® דהלכה כר"י. י"ל דאפ"ה בהדי אחריני הוה מלי שרי אי לאו משום יקרא דרביה דהא מנן במס' בכורות *כל הבסרום אדם רואה חוץ מבכורות עלמו ואפ"ה אמריען התם דמלטרף הוא עם שני הדיוטות כדרייקינן בסוף פרק עד כמה אילימא בחד ומי מהימן אלא בתלחא ומי חשידי אלמא בהדי אחריני שרי. ואפי' תמלא לומר דהכא שאני משום דאשחו כגופו ואפי' אלטרופי נמי לא מלטרף דה"ל כטדר עלמו אפי"ה אי לאו משום יקרא דרביה היה אומר רבינא לחלמידיו שיתירוהו ומדלא עבד הכי ש"מ לא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה: ושבתא אפילו באתרא דרביה ויחיד מומחה שרי שמתא . הגי לאו מהאי עובדא נפקא לן אלא איידי דאמר דלא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה קאמר דגבי שמחא שרי והאי יחיד מומחה דשרי שמתא איכא מ"ד דוקא סמוך ולא נהירא אלא כל שהוא חכם מובהק ובקי בהלכות גדרים אע"פ שאינו סמוך שרי נדרא ושמתא דגבי החרת נדרים לא כתוב בפרשה אלהים דמשמע סמוכין אלא ראשי מטות והיינו דאמרי׳ בירושלמי אמרו ליה רבנן ") לרב הוגא שרי נדרא 🛚 כלא 🔻 דברים בפלים . ביחיד אמר להו רב הונא ראש לראשי המטוח והא רב הונא לאו סמוך הוה ואפ"ה שרי נדרא ביחיד - והכי נמי מוכח בבכורות בפ' פסולי המוקדשין (נו:) דאמרי׳ התם ג' מחירין את הבכור") במקום שאין חכם ואמריכן חכם כגון מאן אר"נ כגון אנא והא ר"נ לא הוה סמוך אלמא כל שהוא רב מובהק שרי כדרת וכן כ' הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' שבוטות(הל' ה)וטוד אכחוב בזה בפ' ארבטה כדרים(לקמן כני ד"ה והיחר)ופ' נטרה המאורסה (שם שח:)בס"ד. ואיכא מ"ד דכי היכי דג' הדיוטות מתירין את הנדר במקום שאין מומחה ה"נ מתירין את הנדוי במקום שאין מומחה דנדוי נמי נדר הוא דהא אמרינן בסוף פ' ד' מיתות(סנהדרין סת.)בעובדת דר"א הותר הגדר אלמא נדוי נמי נדר מקרי וכן דעת הרמב"ם ז"ל בפ"ז מהל' ח"ח(הל' ז):הדין חירגא דיומא מסי. אבק הנראה בחמה כשהיא נכנסת דרך חלון קרוי חירגא: אין גיהנם לעתיד לבא. לאו לאחר מיתה קאמר דודאי איכא גיהנם לרשעים אלא לעתיד לבא לאחר תחיית המתים קאמר שאותן רשעים שיהיו לחרפות לדראון עולם כדכתיב בדניאל (יב) לא יהיו נדונין בגיהגם אלא בהאי דינא בנו והיה יטל להחיר שהקב"ה יוליא חמה מנרחיקה כדי שיהיו אנו מלטטרין ושיחרפאו בה לדיקים והכי נמי מוכח בהדיא בפ"ק דע"ו דלאחר תחיית המתים קאמר:

[ד' לא. וכן במשנה נגעים פרה ב משנה ה]

פיי הרא"ש ושמא ההיתר דגרים בשלים: הוה ליה נדרת לדביתהו . וקיים לה הנדר או שמא לא הים כדר של מכוי כפשיחמת לקמיה דרב אשי. ולה במקום כב אשי שהיה להכדתנו בפ"ב דנגעים

כל הנדרים אדם מתיר

חוץ מנדכי עלמו ואף

לכ' יהודה דאמר אף לא נדרי אשתו היה יכול להחיר בג' אחרים אלא לחלוק כבוד לרב אשי: בעל מהו שיפשה שליח לחרפת אשתו . דודחי אחר נפשה שליח לחרפת חברו אבל בשל מחוך שקשה בשיניו נדר אשתו אולי ים לחום שמא יוסיף מדעתו על חרשת אשתו ויאמר דלדעת כן לא כדרה: א"ל אי מכנפי אין ואי לא מכנפי לא . אם מלאן מכונסים ושומדים נעשה שליח אבל אי כנפינהו איהו לשם כך לא דאיכא למיחש מחוך שטרח לכנפם שיוסיף של החדעה שאתרה לו אשחו : ש"מ חלח . ש"מ געל נעשה שליח לחרשת אשחו וש"מ אי מכנפי אין ואי כנפינהו איהו לא וש"מ לא ליבעי למשריה באחרא דרביה: ושמחא אפי' באחרא דרביה. דקיי"ל בפ' הדר עם הטובד כוכנים (דף סג.) דמלמיד מנדם בפני הרב במקום שיש חלול השם וקאמר הכא דאפילו באחרא דרביה נמי שרי שמחא דלא מאחרים לפוחא גביה עד דאיול קמי רביה: ויחיד מומחה שרי שמשא. פי' אם נדהו חכם וחיק וכיולא בו ישל יחיד מומחה כיולא בו להחירו ולא למיצמי כדר אחא שרי שמשא. פי' דאתר לקמן בסוף נערה המאורסה לאשי המטוח כסיב אפי' יחיד מומחה: מאי דכחיב וזרחה לכם יראי שמי. אגב דאיירי לפיל בהולאת ש"ש לבפלה נקפיה הכא: מירגא דיומא. טפרורית שבזהרורית חמה כהיא דפ"ק דיותא (דף ב:) חיכגא דיותא לא שתיה . חיתה אתאי לא אתר אתה גופא תכיא בדאתיים בראתיים בב"ב (דף פוז:) אדלי יותא אדלי קצירא בשביל אבן שהיחה לא"א ותלאה בכנפי החתה : ופליגא דר"ל .

*) גי' יעב"ן רב הולח

מתני'

כא דאמרן דבחמה דבזה"ז איירי קרא דאיהו מוקי לה בחמה דלעתיד:

*) ג'ל הנדר דמי. פי' לפשות שליח לחרטת אשתו וש"מ לכנופי לא וש"מ שמתא אפי' באתרא דרביה שפיר דמי להתיר השמתה דפעמים שלה יכה הרב מצמן או לה יהיה פטי ואין לדחות היתר השמחה דודהי גבי נדר אין חשש כל כך אם יכא לדמות הסיתר ויהיה לדתו עלוו עד שיהיה הרכ מזומן להחיר אכל שמחא אין להשסות על האדם : ריחיד מומחה שרי שמחא . אגג דאיירי בשמחא מסיק להא דיחיד מומחה שרי שמחא ולא בעי משרם ולא למעומי כדר דבנדר נמי מועיל יחיד מומחם להתיר והקשה רשב"ם דמאי קאמר אי מכנפי אין דתשום דנריך ג' להתיר הכדר והלא רב אשי לבדו יכול להתירה שהרי רב אשי היה מותחה כדמוכח פרק כל פסולי המוקדשין (דף לו:) שהרי מחיר הבכור לבדו ואמר לשם על ג' מחירין הנדר במקום שאין מומחה זייע דרבינת שחל לו סחתה תהו שיעשה שליח לחרעת חשתו ולה פירש חם להחיר ביחיד תותחה חו בשלשה הדיופות על כן השיב לו רב אשי דלפנין ג' אי מיכנפי ט' אי נמי שמא י"ל אט"ג דרב אשי היה מהיר הבכור לבדו הייט משום דמומחה דבפינן גבי בכור הייט גמיר אפי' בלא סמיכה כמו שפירש בבכורות אבל במומחה דבשינן בסיתר נדרים היינו מומחה בסמיכה דומית דרתשי המשות כך נרתה להרי"ף נ"ע מיהו קשה לרשב"ם דתה שייך מנין זה דנדרים כאן בפירקא דמיירי בשתחא אבל לא ננדרים לתמן בפנק ארצמה גדרים הום ליה לאישוי "דתה מיירי בתילי דנדרים ושד כיון שיכול החכם להמיר הגדר שלא בפני הגודר ש"י שליח כדקאמר הכא שהבעל נעשה שליח לחרעת אשתו א"כ תאי קאמר בפרק השולח (גיעין דף מו.) אין אדם

פולה שתבות אשר בב"ד בדר שלכך תקית תכם פירוש שתבות המה שתלך לפני תכם להתיר והלא יכולה שתבות שליח בב"ד בדר שלכך תקית תכם פירוש שתבות המה שתלך לפני תכם להתיר והלא יכולה לפשות שליח בב"ד להתירה ומה בזיון יהא לה אם יתירו לה בב"ד ע"י שליח לב"ד לכן נראה לרשב"ם דגרם סכארבינא הוה ליה נידוי לדביחהו פיי שניקוה בתלוסומיתה עושה לשא לב"ד לפני רב אשי להתיר לה וגרם מה שיטבה שלפון להיה להיה להיה מדמי לנידורה פפניו דאין מחירין לו אלא בפניו דכפניה נידור באלום או דלתא כיון שלא להדוב כאלו בפניו דבפניה ביודי שלא בפניו דבפניה כידור באלום או דלתא כיון שלא בפניו לאלא בפניו דמין מחירין לו אלא בפניו דמים מהלחד בפניו דמים שלא בפניו המידין לו שלא בפניו דמים המדרה מהיים שלא בפניו בשני שלא בפניו המודה שלא מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין ואי לא שלא בפניו דמים מיי שלוח אבל ודאי ש"י מכודה שלא בפניו דמים מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין היים מלאן מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין היים ביודי מלא מותנין ומכוכפין היים מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין היים לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכין את מותנין ומכוכפין ומכוכין המותנים לא מותנין מותנין לא מותנין ומכוכפין ולכין לאות המכוכים לא מותנין ממלאן מותנין ומכוכין לא מלא שלא מותנין ומכונים מותנים לא מותנים מותנים לא מותנים לא מותנים מותנים לא מותנים מות מיי חיור: אלר בני אדם שירשים להשנים שם שתים לבשלה. שתש להם לדקה ותרפא בשוח"ו קאתר מדמקיק שלה ש"מ הדין חיבת דיומא מסי. מייג היו בשמח הבלים להשנים שם שתים לבשלה. חירתא דיומא מסי. שלי מייג שול השלה של החשום בשלה בתרפא בשנים ושתא מרפא בשמחסתלין בו קאמר אי נתי לחולה קאמר כדאמרינן בבלא בתרא (דף שיו) אידלי חמה אידלי קלירא: ופליגא דרשב"ל. שירוש הא דאוקימנא פרא דמרפא בכנפיה בשוח"ו פליג אַדרשַב"ל ומוקי לה ברפואה בעוה"ב ומיהו גם רשב"ל מודי הא דאמרי אינשי אידלי חמה אידלי קצירא אך לא מן הפסוק :

הצדות הב"ח (6) גפי ושימ לא יאלי למשרי. כיב סיא לא יאי וכך סיחה נירסה הר"י בר ששת ע"ש בס" מ"ו . (ג) רש"י ד"ה אי וכוי דמה הס"ד ואחיכ מיה לא יאלי לא שרי למשרי :

that R' Chanina said אָמַר רַבִּי חֵנִינָא that R' Meyasha said אַמֵר רַבִּי מִיַאשָׁה in the name of R' Yehuda Bar Ilai מִשְּמֵיה דְרַבִּי יָהוּדָה בַּר אִילְעַאי what (is the meaning) of this that is written (Malachi 3:20) דכתיב "And it should shine וזַרְתַה for you those who fear my name לַכֶם יִרְאֵי שִׁמִי 'a sun of righteousness' " (שַׁמֵשׁ צְדַקַה וְגוֹי) these are the people אַלוּ בְּנֵי אָדָם that they afraid שַהַן יַבְאִין to say (lit. to let out) לָהוֹצִיא the name of Hashem in vain שָׁם שַׁמַיִם לְבַטָּלָה

The 'people who fear my name' that are mentioned in the posuk are understood to be the people who are afraid to say the name of Hashem in vain. These are the people who will be healed by the sun.

The Gemara explains the term 'a sun of righteousness':

A sun	שָׁמֶשׁ
of righteousness and that heals	צְדָקָה וּמַרְפֵּא
Abaye said	אָמַר אַבָּיֵי
we see from here	שְׁמַע מִינַהּ
the 'dust of the day' heals	חְרְגָּא דְיוֹמָא מַפֵּי

The Ran explains that the dust of the day refers to the particles that are seen in the sunlight as it streams through a window. Abaye is telling us that it is these particles that heal those people who are afraid to mention Hashem's in vain.⁵⁴

⁵⁴ Why Does Abaya Not Just Say that it is the Sun Itself that Heals (why does this particular type of tzaddik get this reward)?

The Sun as a Reward for the Tzaddikim and as a Punishment for the Reshayim

And this (what Abaye said) argues	ופָלִיגָא
with R' Shimon ben Lakish	דְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֵּן לֶקִישׁ דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֵּן לֶקִישׁ
that he said	יְּאָמֵר
there is no gehinnom	יי - אֵין גֵּיהָנָּם אֵין גֵּיהָנָּם
in Olam Habah ⁵⁵	ַבְּיִי לַעוֹלָם הַבָּא
rather Hashem	אֶלָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּדְּ הוּא אֵלָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּדְּ הוּא
will take out the sun	מוציא חַמַּה
from its case (sheath)	מַנַּרְתִּיקָה
(and the) tzaddikim	צַדִּיקִים
will be healed with it	מִתְרַפְּאִין בָּה
and the reshayim	וּרְשָׁעִים וּרְשָׁעִים
will be judged with it	נִידּוֹנִין בָּה
as it says (i.e., the posuk that Abaye broug	•
"And it will shine for you	יייי. ווַרְחָה לָכֵם
(those) who fear my name	יִרְאֵי שְׁמִי
the sun etc."	שָׁמֵשׁ וְגוֹיִ
and not only that but	ולא עוד אֵלָא
they will take pleasure in it	ַ שְׁמִּתְעַדְּנִין בָּה
as it says (the end of that posuk)	שְׁנָּאֱמֵר
"And you will go out	וִיצָאתֵם
and you will spread out	ופָשָׁת <u>ָּ</u> ם
like calves (being fattened) in the stall"	פָּעגְלֵי מַרְבָּק פָעגְלֵי מַרְבָּק
and the reshayim	וְהָרְשָׁעִים
will be judged with it	נידונין בָּה הַידוֹנִין
as it says (ibid. 19)	שְׁנָאֵמֵר
"Behold the day is coming	הְנֵּה הַיּוֹם בָּא
, 0	, - ".

sun's healing powers to the sun itself, that is, they will say that the sun has godly power. And indeed, we find that there were many civilizations that worshiped the sun.

Therefore, in order to avoid this, they would not want to stand in the sunlight in order not to give anyone the impression that they sun has any godly power. But if so, they would lose out as they would not be able to heal themselves.

Therefore, in order to reward them for their deep concern with regard to Hashem's honor, they are healed even with the 'sun dust' that comes through their windows, i.e., they will be able to be healed even when they are inside their homes and not in view of anyone who might make a mistake with regard to the true source of his healing.

55 The Gehinnom that the Gemara is Referring to

Although the Gemara says that there is no gehinnom in olam haba, the Ran explains that of course when a rasha dies there will be gehinnom. And what the Gemara is referring to is what will happen at the time of Techias Hamaisim (the resurrection of the dead), that at that point the reshayim will not be judged (punished) with gehinnom but rather with the sun that Hashem will remove from its cover in order to reward the tzadikkim.

The Rosh asks why Abaya does not just say that it is the sun that heals? Why does he need to say that it is the sun dust that has these healing properties?

The mefarshim give many answers to this question. See the Maharsha, Keren Orah, etc.

The ריא"ף on the Ain Yaakov explains that while it is true that the sun heals, the chiddush of Abaye is that that even the 'sun dust' can heal those who are afraid of saying Hashem's name in vain עי' שם מה שכתב יותר בזה.

But what still needs explanation is why this reward is designated not to the tzadikkim in general, but to specifically those who are afraid to mention Hashem's name in vain.

And what needs further explanation is what exactly the advantage with this healing is. That is, if one can be healed by the sun itself, why would one need to be healed with this 'sun dust' as well (unless there is some healing property that is found in the 'sun dust' that is not found in regular sunlight)?

Perhaps we can explain as follows. The tzadikkim we are discussing are those people who are extremely careful not to say the name of Hashem is vain. In other words, they are careful not to do anything that might bring disrespect to the honor of Hashem. If so, perhaps they would be concerned to stand in the sunlight, as by doing so, there might be those who would attribute the

אמר רבי ומטו כד משמיה דר' יהודה כר'

פשיטא לן שאיט נטשה שליח דלריך

חורגמן נשמעינה מן הדא רבי אבא בר

זוטרא אתעביד מתרגמניה דרבי יוחנן

בהדא איתתא דלא חכמה למשמע

סוריסטון מדבעיא אי מתירין ע"י

תורגמן מכלל דפשיטא לו דע"י שליח

אין מתירין ואפילו למאי דמסקיכן דעל

ידי הורגמן שרי דוקא תורגמן משום

דבעל הדבר נמי חמן קאי אבל ע"י

דאיבעיא לן . ומסקיכן דאפילו בבעל

אי מכנפין אין אי לא מכנפין לא דאף

ע"ג דאשתו כגופו לא הקילו גבי בעל

לכתחלה גביה לא כיון דמחוורתא

דמילתא שיהא הטדר עלמו שם זו היא

לה אלא היכא דמכנפי אבל דליכנפי

לדביתהו אתא שליח לא הלכך הכא בבעל דוקא הוא

כפירום האשון ועתה שיטת הר"מ במז"ל . אבל בתוספות

סמנ שם טוש"ע שם שיהה העדר בפני המתירין והכי מוכח סי׳ לד סעי׳ נו:

לם דה מיי פין מסני בירושלמי בפרק נערה המחורסה

מית הל' ז מוש"ע דגרסינן התם מהו להתיר ע"ד שם סי שלד סע" כד:

שנועות הלי ד סמג לאוין רמא טוש"ט י"ד

ביי כלד ספיי נו:

לו ב מיי׳ שם כלכם ג

םי' רכח סעי' ב:

לח ג מיי׳ שם הלכה ד

תוספות

רבינא היל נדרח

לקמיה דרב אשי.שימיר לה נדרה ומיירי בנדרי'

שחין בהן שינוי נפש

לכך לא היה יכול להפר

כמי כשקיים

דף סט.) [אין] נשאלין

פל הסיקם לריך לומר

אשתו אמרה ליפתח בתרעה לנדרה כדי

שיחמרו לרב חשי:מחר

שיעשה שליח לחרטת

אשתו להכיח חרטת

חשתו לפני חכם כדי

להתיר לה נדרה:אמר

ליה אי מיכנפי אין ואי

לה לה . כלומר שחינו מזומנים

ומכנפי אלא לריך

לחזור אחריהסלא ולייע

מעתה תהי ופר"י דחיישינו שמה מתור

שהות מכוד למכוח

לחזר אחריהם לכנופייהו

הפתח והחרמה שחתרה

לו אשתו וישנה דבוכה

זיוסיף עליה כדי ליישב

החרטה יפה יפה :

ש"ם לה שרי כדרה באתרא דרביה . מדלא

סום רבינה שרי לחשתו

בדכה ובהתכת חכם

משום דס"ל לרבינה

במס' נגפים (פ"ב) כל

הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי אשתו שבינה לבין אחרים וי"ל דמ"מ

היה מולח שפיר ג'

שהיו מתירין לה בכיתו

וופיר שרי למשרי אלא

בום באתרים דרבים:

מיים

דלמא דהייט

ישכח מדברי

16 נר מצוה

אי א מייי פין מהלפות כשם שא"א לבר בלא תבן. כדכתיב (בירמיה כג) אשר אתו (דבר) חלום וכו' ומה לחבן את הבר וכו'. ול"ע במי שנדוהו בחלומו אם לריך לנהוג בכל דיני מטדה ומסחבר לי דאע"ג דאמריט הכא דמי שנדוהו בחלומו לריך היתר אין ללמוד מכאן למי שנדר בחלום שיהא לריך היתר דהכא הייט טעמא משום דאיכא למימר שמן השמים נדוהו מה שאין לומר כן בנדר אלא שראיתי לרשב"א ז"ל בתשובה (סי' חרס"א) שמעשה בא לפניו והצריכו היסר : בצל מהו שיטשה שליח לחרטת אשחו" . הר"מ במו"ל סובר בב"ו מהל' שבוטות (הל' ד) דדוקא בבטל הוא דאיבעיא לן מפני שהבעל כאשתו אבל אדם אחר

כך אי אפשר לחלום בלא דברים

בטלים. ושמא הא דשרו ליה דברים [ניל ליה] בטלים הוו: הוה ליה גדרא לדביתהו . ואיהו לא הפיר לה בו ביום ששמע: אי מיכנפין. חלתא מומחין דשרו ליה שפיר דמי: (ג) לא שרי למישרי נידרא [ג"ל יאלי פי' לא אריך באתרא דרביה. משום הכי לא בעי ערוד ע"ם גם כסמור! רבינא למישרא לה מקמיה רביה: ויחיד מומחה שרי שמהח. דלח בעי עשרה כמו לנידוי: יראי שמי. למי ני' הע"י א"ר חנינא

שיראין להוליא שם שמים: חירגא . זיהרא דשימשאוהיינו לא(יומא כ:)דכתיב אלעאי מאי דכתיב בו'ן ביוכל דארי ארעא כלא חשיבין: מסי. מרפא כדכתיב שמש לדקה ומרפא:

> אבל בהאי שמש לית ביה רפואה: ולהט אותם היום הבא. שמש של אותו יום:

> > מתכי'

כך אי אפשר לחלום בלא דברים במלים רבינא הוה *לה נדרא לדביתהו אתא לקמיה דרב אשי א"ל בעל מהו שיעשה שליח לחרטת אשתו א"ל אי מכנפין אין אי לא לא "ש"מ תלת ש"מ "בעל נעשה שליח לחרמת אשתו וש"מ ילא (וּ) *שרי למישרי נדרא באתרא דרביה וש"מ יכי מכנפין שפיר דמי "ושמתא אפי' באתרא דרביה "ויחיד מומחה שרי שמתא *א"ר שמעון בר זביד א"ר יצחק בר מבלא א"ר חייא אריכא דבי ר' אחא א"ר זירא א"ר אלעזר א"ר חנינא א"ר מיאשה משמיה דרבי יהודה בר אילעאי מאי דכתיב °וורחה לכם יראי שמי (*שמש צדקהמיות מחרפתון בה. בתוחו השמש דלע"ל (ניתה בע"ו וֹנִו') אַלו בני אדם שהן יראין להוציא שם שמים לבמלה שמש צדקה ומרפא אמר אביי ש"מ

חרגא דיומא מסי ופליגא דר"ש בן לקיש *דאמר אין גיהנם לעולם הבא אלא הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה יו יי צדיקים מתרפאין בה ורשעים נידונין בה *שנאמר וזרחה לכם יראי (די צריקים מתיפאין

פירטו בהפך ולמרו אדרבה גבי אינם מולי שמי שנו ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר "ריצאתם ופשתם כל פניי וכים פירטו בהפך ולמרו אדרבה גבי אינם מולי שמי שמש וגו' ולא עוד אלא שמתעדנין בה שנאמר "ריצאתם ופשתם כל פניי וכים פינו ני) דעלמא פשיטא לן שיכול לעשות שליח "ג" וגפיבעל דווקא הואדאיבעיא לן משום שם כעגלי מרבק והרשעים נידונין בה שנא' "הנה יום בא בוער כתגור *) וגו': (* והיו כל זרים וכל עושה רשעה קש ולהם אותם היום הבא כ"ה נס"א]

דחיישינן שמתוך שנדרי אשתו קשין עליו יוסיף מדעתו בחרטתה ומסקיט דאי מכנפין אין ואי לא לא והייט טטמא משום דכי מכנפי ולית ליה טרחא במילחא לא חיישיטן דלמא מוסיף הוא אחרטה דילה אבל אי לא מכנפין כיון דאיכא חרתי חדא שנדריה קשין אצלו וטוד דטרח חיישינן אבל באיגש אחרינא כיון דלא איכפת ליה אי *שט אי לא ליכא למיחש וכתב עוד רביט שמשון ז"ל ששולח אדם חרטת נדרו בכתב לב"ד והם מתירין לו לפי [^{זיל שרי]} שסובר הרב ז"ל שאפילו בלא ידיעת הנודר יכול החכם להתיר כיון שיודע שהנודר מתחרט דהתרת חכם הרי היא כהפרת בעל ותניא בסוף קדושין (דף פא:) אישה הפרס וה' יסלח לה במה הכחוב מדבר באשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה והיפר לה והיא לא ידעה וכו' ולא מציעו חלוק בין הפרת בעל להתרת חכם אלא בלשון: שישע מינה לא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה. לא יאלי איט נראה כלומר שאם לא כן רבינא עלמו היה מתיר נדר אשתו . ואם האמר והיכי מלי עביד הכי והתנן במסכת נגעים (פ"ב משנה ה) כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עלמו ר"מ אומר אף לא נגעי קרוביו כל הנדרים אדם מתיר חוץ מנדרי עלמו ר' יהודה אומר אף לא נדרי אשתו שבינה לבין אחרים ומוכח בירושלמי® דהלכה כר"י. י"ל דאפ"ה בהדי אחריני הוה מלי שרי אי לאו משום יקרא דרביה דהא מנן במס' בכורות *כל הבסרום אדם רואה חוץ מבכורות עלמו ואפ"ה אמריען התם דמלטרף הוא עם שני הדיוטות כדרייקינן בסוף פרק עד כמה אילימא בחד ומי מהימן אלא בתלחא ומי חשידי אלמא בהדי אחריני שרי. ואפי' תמלא לומר דהכא שאני משום דאשחו כגופו ואפי' אלטרופי נמי לא מלטרף דה"ל כטדר עלמו אפי"ה אי לאו משום יקרא דרביה היה אומר רבינא לחלמידיו שיתירוהו ומדלא עבד הכי ש"מ לא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה: ושבתא אפילו באתרא דרביה ויחיד מומחה שרי שמתא . הגי לאו מהאי עובדא נפקא לן אלא איידי דאמר דלא יאלי למשרי נדרא באתרא דרביה קאמר דגבי שמחא שרי והאי יחיד מומחה דשרי שמתא איכא מ"ד דוקא סמוך ולא נהירא אלא כל שהוא חכם מובהק ובקי בהלכות גדרים אע"פ שאינו סמוך שרי נדרא ושמתא דגבי החרת נדרים לא כתוב בפרשה אלהים דמשמע סמוכין אלא ראשי מטות והיינו דאמרי׳ בירושלמי אמרו ליה רבנן ") לרב הוגא שרי נדרא 🛚 כלא 🔻 דברים בפלים . ביחיד אמר להו רב הונא ראש לראשי המטוח והא רב הונא לאו סמוך הוה ואפ"ה שרי נדרא ביחיד - והכי נמי מוכח בבכורות בפ' פסולי המוקדשין (נו:) דאמרי׳ התם ג' מחירין את הבכור") במקום שאין חכם ואמריכן חכם כגון מאן אר"נ כגון אנא והא ר"נ לא הוה סמוך אלמא כל שהוא רב מובהק שרי כדרת וכן כ' הרמב"ם ז"ל בפ"ו מהל' שבוטות(הל' ה)וטוד אכחוב בזה בפ' ארבטה כדרים(לקמן כני ד"ה והיחר)ופ' נטרה המאורסה (שם שח:)בס"ד. ואיכא מ"ד דכי היכי דג' הדיוטות מתירין את הנדר במקום שאין מומחה ה"נ מתירין את הנדוי במקום שאין מומחה דנדוי נמי נדר הוא דהא אמרינן בסוף פ' ד' מיתות(סנהדרין סת.)בעובדת דר"א הותר הגדר אלמא נדוי נמי נדר מקרי וכן דעת הרמב"ם ז"ל בפ"ז מהל' ח"ח(הל' ז):הדין חירגא דיומא מסי. אבק הנראה בחמה כשהיא נכנסת דרך חלון קרוי חירגא: אין גיהנם לעתיד לבא. לאו לאחר מיתה קאמר דודאי איכא גיהנם לרשעים אלא לעתיד לבא לאחר תחיית המתים קאמר שאותן רשעים שיהיו לחרפות לדראון עולם כדכתיב בדניאל (יב) לא יהיו נדונין בגיהגם אלא בהאי דינא בנו והיה יטל להחיר שהקב"ה יוליא חמה מנרחיקה כדי שיהיו אנו מלטטרין ושיחרפאו בה לדיקים והכי נמי מוכח בהדיא בפ"ק דע"ו דלאחר תחיית המתים קאמר:

[ד' לא. וכן במשנה נגעים פרה ב משנה ה]

פיי הרא"ש ושמא ההיתר דגרים בשלים: הוה ליה נדרת לדביתהו . וקיים לה הנדר או שמא לא הים כדר של מכוי כפשיחמת לקמיה דרב אשי. ולה במקום כב אשי שהיה להכדתנו בפ"ב דנגעים

כל הנדרים אדם מתיר

חוץ מנדכי עלמו ואף

לכ' יהודה דאמר אף לא נדרי אשתו היה יכול להחיר בג' אחרים אלא לחלוק כבוד לרב אשי: בעל מהו שיפשה שליח לחרפת אשתו . דודחי אחר נפשה שליח לחרפת חברו אבל בשל מחוך שקשה בשיניו נדר אשתו אולי ים לחום שמא יוסיף מדעתו על חרשת אשתו ויאמר דלדעת כן לא כדרה: א"ל אי מכנפי אין ואי לא מכנפי לא . אם מלאן מכונסים ושומדים נעשה שליח אבל אי כנפינהו איהו לשם כך לא דאיכא למיחש מחוך שטרח לכנפם שיוסיף של החדעה שאתרה לו אשחו : ש"מ חלח . ש"מ געל נעשה שליח לחרשת אשחו וש"מ אי מכנפי אין ואי כנפינהו איהו לא וש"מ לא ליבעי למשריה באחרא דרביה: ושמחא אפי' באחרא דרביה. דקיי"ל בפ' הדר עם הטובד כוכנים (דף סג.) דמלמיד מנדם בפני הרב במקום שיש חלול השם וקאמר הכא דאפילו באחרא דרביה נמי שרי שמחא דלא מאחרים לפוחא גביה עד דאיול קמי רביה: ויחיד מומחה שרי שמשא. פי' אם נדהו חכם וחיק וכיולא בו ישל יחיד מומחה כיולא בו להחירו ולא למיצמי כדר אחא שרי שמשא. פי' דאתר לקמן בסוף נערה המאורסה לאשי המטוח כסיב אפי' יחיד מומחה: מאי דכחיב וזרחה לכם יראי שמי. אגב דאיירי לפיל בהולאת ש"ש לבפלה נקפיה הכא: מירגא דיומא. טפרורית שבזהרורית חמה כהיא דפ"ק דיותא (דף ב:) חיכגא דיותא לא שתיה . חיתה אתאי לא אתר אתה גופא תכיא בדאתיים בראתיים בב"ב (דף פוז:) אדלי יותא אדלי קצירא בשביל אבן שהיחה לא"א ותלאה בכנפי החתה : ופליגא דר"ל .

*) גי' יעב"ן רב הולח

מתני'

כא דאמרן דבחמה דבזה"ז איירי קרא דאיהו מוקי לה בחמה דלעתיד:

*) ג'ל הנדר דמי. פי' לפשות שליח לחרטת אשתו וש"מ לכנופי לא וש"מ שמתא אפי' באתרא דרביה שפיר דמי להתיר השמתה דפעמים שלה יכה הרב מצמן או לה יהיה פטי ואין לדחות היתר השמחה דודהי גבי נדר אין חשש כל כך אם יכא לדמות הסיתר ויהיה לדתו עלוו עד שיהיה הרכ מזומן להחיר אכל שמחא אין להשסות על האדם : ריחיד מומחה שרי שמחא . אגג דאיירי בשמחא מסיק להא דיחיד מומחה שרי שמחא ולא בעי משרם ולא למעומי כדר דבנדר נמי מועיל יחיד מומחם להתיר והקשה רשב"ם דמאי קאמר אי מכנפי אין דתשום דנריך ג' להתיר הכדר והלא רב אשי לבדו יכול להתירה שהרי רב אשי היה מותחה כדמוכח פרק כל פסולי המוקדשין (דף לו:) שהרי מחיר הבכור לבדו ואמר לשם על ג' מחירין הנדר במקום שאין מומחה זייע דרבינת שחל לו סחתה תהו שיעשה שליח לחרעת חשתו ולה פירש חם להחיר ביחיד תותחה חו בשלשה הדיופות על כן השיב לו רב אשי דלפנין ג' אי מיכנפי ט' אי נמי שמא י"ל אט"ג דרב אשי היה מהיר הבכור לבדו הייט משום דמומחה דבפינן גבי בכור הייט גמיר אפי' בלא סמיכה כמו שפירש בבכורות אבל במומחה דבשינן בסיתר נדרים היינו מומחה בסמיכה דומית דרתשי המשות כך נרתה להרי"ף נ"ע מיהו קשה לרשב"ם דתה שייך מנין זה דנדרים כאן בפירקא דמיירי בשתחא אבל לא ננדרים לתמן בפנק ארצמה גדרים הום ליה לאישוי "דתה מיירי בתילי דנדרים ושד כיון שיכול החכם להמיר הגדר שלא בפני הגודר ש"י שליח כדקאמר הכא שהבעל נעשה שליח לחרעת אשתו א"כ תאי קאמר בפרק השולח (גיעין דף מו.) אין אדם

פולה שתבות אשר בב"ד בדר שלכך תקית תכם פירוש שתבות המה שתלך לפני תכם להתיר והלא יכולה שתבות שליח בב"ד בדר שלכך תקית תכם פירוש שתבות המה שתלך לפני תכם להתיר והלא יכולה לפשות שליח בב"ד להתירה ומה בזיון יהא לה אם יתירו לה בב"ד ע"י שליח לב"ד לכן נראה לרשב"ם דגרם סכארבינא הוה ליה נידוי לדביחהו פיי שניקוה בתלוסומיתה עושה לשא לב"ד לפני רב אשי להתיר לה וגרם מה שיטבה שלפון להיה להיה להיה מדמי לנידורה פפניו דאין מחירין לו אלא בפניו דכפניה נידור באלום או דלתא כיון שלא להדוב כאלו בפניו דבפניה ביודי שלא בפניו דבפניה כידור באלום או דלתא כיון שלא בפניו לאלא בפניו דמין מחירין לו אלא בפניו דמים מהלחד בפניו דמים שלא בפניו המידין לו שלא בפניו דמים המדרה מהיים שלא בפניו בשני שלא בפניו המודה שלא מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין ואי לא שלא בפניו דמים מיי שלוח אבל ודאי ש"י מכודה שלא בפניו דמים מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין היים מלאן מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מאותנין ומכוכפין היים ביודי מלא מותנין ומכוכפין היים מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין ואי לאו שלא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין היים לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכין לא מלאן מותנין ומכוכפין לא מלאן מותנין ומכוכין את מותנין ומכוכפין ומכוכין המותנים לא מותנין מותנין לא מותנין ומכוכפין ולכין לאות המכוכים לא מותנין ממלאן מותנין ומכוכין לא מלא שלא מותנין ומכונים מותנים לא מותנים מותנים לא מותנים לא מותנים מותנים לא מותנים מות מיי חיור: אלר בני אדם שירשים להשנים שם שתים לבשלה. שתש להם לדקה ותרפא בשוח"ו קאתר מדמקיק שלה ש"מ הדין חיבת דיומא מסי. מייג היו בשמח הבלים להשנים שם שתים לבשלה. חירתא דיומא מסי. שלי מייג שול השלה של החשום בשלה בתרפא בשנים ושתא מרפא בשמחסתלין בו קאמר אי נתי לחולה קאמר כדאמרינן בבלא בתרא (דף שיו) אידלי חמה אידלי קלירא: ופליגא דרשב"ל. שירוש הא דאוקימנא פרא דמרפא בכנפיה בשוח"ו פליג אַדרשַב"ל ומוקי לה ברפואה בעוה"ב ומיהו גם רשב"ל מודי הא דאמרי אינשי אידלי חמה אידלי קצירא אך לא מן הפסוק :

הצדות הב"ח (6) גפי ושימ לא יאלי למשרי. כיב סיא לא יאי וכך סיחה נירסה הר"י בר ששת ע"ש בס" מ"ו . (ג) רש"י ד"ה אי וכוי דמה הס"ד ואחיכ מיה לא יאלי לא שרי למשרי :

burning like an oven" etc.

בֹער כַּתַנוּר וְגוֹ

The pesukim there describe how the tzaddikim will not only be healed through the sun, but they will enjoy it as well. And with regard to the reshayim, they will be burned with this very same sun, i.e., the same sun that is used to reward the tzaddikim will be used to punish the reshayim.⁵⁶

The Mefarshim give many different explanations into how the sun will both reward the tzaddikim and punish the reshayim.

The Maharsha (Avodah Zora 3:) explains that the same way heat affects different things differently, for example, salt congeals and wax melts, to too with regard to the tzaddikim and reshayim. The sun will affect them differently; the tzadikkim will be enjoy it and the reshayim will suffer from it. The Maharsha explains that this is the comparison to an oven. The same way the 'main job' of the oven is to benefit mankind, i.e., to bake bread, it can also burn the straw that is in it, so too it will be with Hashem's taking out of the sun. The main objective will be to benefit the tzadikkim, but a side result of Hashem's action will be the punishment of the reshayim.

⁵⁶ The Complete Pesukim in Sefer Malachi

To better understand the drashos of the Gemara, we bring the complete pesukim that the Gemara quotes.

יט כִּי הָנָּה הַיּוֹם בָּא בֹּעֵר בַתְּנוּר וְהָיוּ כָּל זֵדִים וְכָל עֹשֶׁה רְשְׁעָה קְשׁ וְלֹהֵט אֹחֶם הַיּוֹם הַבָּא אָמָר ה׳ צְּבְקּוֹת אֲשֶׁר לֹא יַצְוֹב לָהֶם שׁׁרָשׁ וְעָנָף: כ וְזַרְחָה לָכֶם יִרְאֵי שְׁמִי שֶׁמֶשׁ צְדָקָה וּמַרְפָּא בִּכְנָפֶיהָ וִיצָאחָם וּפִשְׁחֶם כְּעָנְלִי מִרְבֵּק:

⁵⁷ How Can One Thing Bring Both Reward and Punishment

Nedarim 9a

משנה

Comparing the Nedarim of the Reshayim to the Nedarim of the Kesayrim (the difference between nedarim and nedavos)

Our Mishna describes which partial-expressions work as yados, and which ones do not.

If one says:

"Like the nedarim of reshayim"

this is a neder

for being a nazir

(or) for bringing a korban

(or) for a shevuah

The Ran (quoting the Gemara) explains the cases as follows: If a person says "Like the nedarim of reshayim I am" at the same time that a nazir is passing by, this statement will make him a nazir.

If a person says, "Like the nedarim of reshayim it should be on me", this is a neder that will obligate him to bring a korban. The Rans says that seemingly this is only true in the case that there was an animal standing in front of him (and as such we understand his intentions).

And if a person says, "Like the nedarim of the reshayim from it I will not eat", this will create a shevuah that will not allow him to eat. Once again, the Gemara says that this is referring to the case that there is a loaf of bread in front of him.

⁵⁸ How Does the Difference Between Neder and Nedarim Apply to Nezirus?

Therefore, since the difference between a neder and a nadava is with regard to his level of desire, this difference would apply to becoming a nazir, as well. Therefore, when a person becomes a nazir with full desire, it is like a

The Ran explains that the term נְּדְרֵי רְשָׁעִים is used to describes those people who are not careful with regard to making shevuos and nedarim.

That is, the Gemara will tell us that the tzaddikim would try to make the least amount of nedarim and shevuos as possible, and the reshayim would do the opposite. They would make nedarim and shevuos even when there was no great need to do so. Therefore, when a person references the reshayim in his statement, we assume that he means to say that just like the reshayim make nedarim and shevuos, he wants to make a neder as well.

If a person says:

"Like the nedarim קּנְדְרֵי of 'kesayrim' (i.e., the kosher people) קשׁרִים he has not said anything

Since "Kosher' people do not make nedarim, this person's statement can obviously not serve as a yad to a neder.

(But if he says) like their nedavos ⁵⁸	בְּנִידְיבוֹתָם
(this could serve as a yad for) for a neder	נְדֵר
(or as a yad for) a nazir	בְּנָזִיר
(or as a yad for) a korban)	וּבְקָרְבָּו

The Ran explains that although kesayrim do not make nedarim, they do make nedavos. Therefore, this expression can serve as a yad for being a nazir or for a korban. That is, if says "I am like the nedavos of the kesayrim" and a nazir is passing by, he will be a nazir. And if he says, "Like the nedarim of the kesayrim should be on me" and there is an animal in front of him, this animal will be a korban.

The Rosh explains that the difference between a neder and a nadava is that a neder says that there is a chiyuv on the person

nadava, i.e., it is considered something that the kesayrim would do. And if he is not becoming a nazir with full desire, it is like a neder, i.e., something that only the reshayim would do.

The Reason Why Nedavos Do Not Apply to Shevuos

The Mishna said that if a person says he wants to do as the nedavos of the kesayrim, his expression works as a yad, because kesayrim make nedavos. However, this is only true with regard to becoming a nazir and to becoming chayiv in a korban and not with regard to making a shevuah. This is because a kosher person would never take the risk of making a shevuah. He will never do this because he is afraid that perhaps he will not fulfill his shevuah.

The Ran says that although on daf ches the Gemara said that to be מזרז oneself, it is a good thing to make a shevuah, this is only true with regard to a shevuah on a mitzvah. A shevuah on a mitzvah is a shevuah on something that he anyway has to do, and as such, it is not considered a nadava. As such, the fact remains that we do not have a case in which it is a good thing to make a nadava with regard to a shevuah.

As we explained above, the difference between a neder and a nadava is that when a person makes a neder he is saying that he has a chiyuv to bring an animal as a korban (i.e., the chiyuv is on him and not on any particular animal). With regard to a nadava, the chiyuv is on a particular animal. But if so, this distinction obviously would not apply to nezirus (as the nezirus is always on the person). If so, what does it mean when the Mishna distinguishes between neder and nadava with regard to nezirus?

Because of this problem, the Ran says that with regard to our Mishna, the difference between a neder and nadava is in relation to the desire of the person doing this action. When a person makes a neder, he does not do it with his complete desire, and that is why he doesn't designate any particular animal to bring as a korban. He is saying that he wants to bring an animal, but he will decide which one at a later time. However, when a person makes a nadava, this is understood as being done with his whole desire, after all, he is saying that he wants to bring this particular animal as a korban.

בותני ""כנדרי רשעים נדר בנזיר ובקרבן

ובשבועה כנדרי כשרים לא אמר כלום

כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן: גבו׳ ודלמא

הכי קאמר כנדרי רשעים לא נדרנא אמר

שמואל באומר כנדרי רשעים הריני עלי

והימנו הריני בנזירות עלי בקרבן הימנו

בשבועה הריני (6) נזירות דלמא הריני

בתענית קאמר אמר שמואל יכשהיה

נזיר עובר לפניו (עלי בקרבן) הימנו

בשבועה דלמא הימנו דאכילנא קאמר

אמר רבא ידאמר הימנו שלא אוכל אי

הכי מאי למימרא מהו דתימא הא לא

מפיק שבועה מפומיה קמ"ל *] הרין: כנדרי

כשרים לא אמר כלום כנדבותם גדר (כ) וכו':

מאותנא דשאני ליה בין נדר לנדבה לימא לא

אשר לא תרור וגו׳ מוב מזה ומזה־שאינו נודר

כל עיקר דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר מוב

מזה ומוה נודר ומשלם אפילו תימא ר"מ

לקמן כב. פ:

מפרש בגמ':

כלום. פי' ה"ר אליעזר

בחפי הזכיר קונם בהדיח עם כנדרי

כלום כיון דכשרים לא

ובקרבן. דכש רים

מתנדבים שפיר בנזיר

ובקרבן כדאמריכן בגמ'

אבל שבועה לא

משתבעי כשרים כלל ב"ב הינות מוכח

לבעלה: כנדרי רשעים

הריני עלי והימנו . א'

בקרבן דעלי שייך גבי

קרבן כדחמריכן לעיל

מפני שהוא יד לקרבן

והלכך כי אמר כלדרי

וקשה דמי ידעינן מה

בת לחקור פליו וים

לומר דמיירי שהיה

ככר לפניו ואמר כנדרי

רשעים עלי א"כ אההוא

ככר שלפניו קאמר אי

נמי מיירי במסרבין בו

לחכול וקשה דמחי איריא משום כנדרי

רשעים אפי' בעלי

גרידה הוי יד לקרבן

דלא פירש בככר זו וכו

לה פיכש חביבו השתה

אמרי' דכיון דככר לפניו או מסרבין בו

קחתר וכי דרך כשרים

דנדר בקרבן ד קא מ כ

כנדרי רשעים

עין משפם

גר מצות

מתני' כנדרי רשעים נדר בנזיר בקרבן ובשבועה. הך מחני' נמי מא ב ג מיי מרק א פירושא דידות היא ומפרשינן בגמ' דה"ק דאם אמר כנדרי רשעים הריני והיה נזיר עובר לפניו הרי הוא כזיר וכן אם אמר כנדרי רשעים עלי חייב קרבן ומסתברא נמי דדוקא כשהיתה בהמה

מונחת לפניו וכן נמי אם אמר כנדרי רשעים הימנו שלא אוכל והיה ככר מונח לפכיו הרי הוא בשבועה שלא יאכלט ומיחייב בכל הני כי אמר כנדרי רשעים שהרי הרשעים דרכן לידור בכל אלו ומפני שאין ראוי לעשות כן קרי להו נדרי רשעים שהרי רשעים הסלאותו דבר כוגראה בעיני: כנדרי כשרים . אע"ג דאמר הריני עלי הימט והיה כזיר או בהמה או ככר לפניו לא אמר כלום שהרי אין הכשרים נודרים שחין רשחין לעשות כן וה"ה נמי חם אמר כנדבת רשעים עלי לא אמר כלום מתני ננדרי רשים. לפי שאין רשעים (טובים) [טודבים] שאם הם טדבים אינם רשעים בגדרי כשריםלא אתר לאותו דבר והכי איתא בתוספתא (ריש פ"א): כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן. שהרי הכשרים מתנדבים הם כשרים אפ"ה לא אמר בקרבן ובנזירות הלכך כי אמר הריני והיה 'מיר עובר לפניו הרי הוא מזיר בגדבתם מדר במיר וכי אמר עלי ובהמה מונחת לפניו הוה ליה כאומר הרי הוא קרבן נדבה אבל בשבועה לא מחייב אפילו היה

ככר מונה לפניו ואמר הימנו שלא אוכל לפי שאין הכשרים נשבעין לעולם ואע"ג דאמרי' לעיל (דף ח.) דלזרוד נפשייהו 'נשבעים לדבר מלוה ההיא שבועה לא מקרי נדבה שהרי כבר הם מחוייבים לקיים את המלוה. ואיכא למידק הרי נדבה אינה אלא מלשוטת הללו אם באומר הרי זו וגדר בהרי עלי וחילוק זה ליתיה אלא בגדרים דקרבטת אבל בנזירות מאי נדר ומאי נדבה שייכי ביה הרי אינו אלא בענין אחד נראה בעיני דנדר פירושו דבר שאינו בא לגמרי בנדבת הלב ונדבה פירושו מה שהאדם נודר יותר בנדבת נפשו ושמעשיו יותר רלויים ומש"ה אמרינן דנדר הוא הרי עלי לפי שאינו מתנדב לגמרי רנויים ומש"ה חמריט זכור יאנו הר באומר הרי זו לפי שמתנדב ופירש הר"ר אניפור כיון שלא הפרישו עכשיו ונדבה הוא באומר הרי זו לפי שמתנדב ופירש הליי נקונם אט"פ שאין הגדר של נזירות אלא בענין אחד מי שהכוונה שלו רלויה יותר קרוי נזירותו נדבה ומי שאינה רלויה כל כך קרוי נדר והרשעים כשנודרים בנזיר אין כונתם רלויה לגמרי אבל הכשרים מתוך שכונתם שלמה ורלויה ואין בנזירותם שום נדנוד עבירה קרוי נזירותם נדבה והיינו דאמרינן בגמרא גבי נדבה דנזירות משכחת לה כשמעון הלדיק וכמו שנפרש בס"ד : גמ' כשהיה נזיר עובר לפניו. ואפילו הכי דוקא כי קאמר כנדרי רשעים הריני. אבל כי אמר הריני לחודיה לא אמר כלום דלא דמי לאומר אהא דאמרינן בפ"ק דקידושין דה"ל כזיר כשכזיר עובר לפניו משום דאהא לישנא מעליא ומהני אבל הריני כדאמר לעיל ואי משום "אי לאו דאמר כנדרי רשעים בן עלי לא משמע דאמר מידי כך פירשו רבותי וחיט נראה בעיני דהריני לא גרע מאהא אלא מתני משום נמי לא מפרש אלא כתיב שוב אשר לא חדור כלומר שהוא יותר טוב מטדר ומשלם דכתיב לעיל מיניה וקא יהיב טעמא למילחיה משחדור ולא כידיכסם ידר בקרגן

הביא קרבן כל דהו לזכוח והשתח מיחה דעלי בכידה לא מחייב להכיא קרבן דהא דעלי יד לקרכן הייט דוקא לענין קונחות ורדעות ניחא בדקאתר הכא בסומך וא"ח דלתא עלי לדקה לבדק הביח קאתר וי"ל דא"כ היה לו לפרש בהדיא ועוד מדקאתר כנדרי רשעים מסחתא אנדרי הפסוק לרשע וחומא קאי דכחיב אשר לא חדורוקרא בקרבטה ממש אייני בתוספתא: הדיבובו שטעה. הכא ודאי מייני בככר לפניו ואתר כנדרי רשעים הימע דנדר בשבועה שלא יאכל הימנו: הריבי בנזירות . כמו אמר מר ודלמא הריני בתפנית קאמר ושפיר הוי כנדרי רשעים דכל היושב בחענית נקרא חועא ומיהו קשה דהא אפ"ה נקרא קדוש וי"ל דהכא לשמואל קאמינא ובפ"ק דחפנית (דף יא.) סבר שמואל כמ"ד נקרא חופא ועוד חירן הר"ר אליעזר דאפי' למאן דאמר נקרא קדוש ה"מ כשקובע זמט דמפרש מחר או יום אחר אבל כיון שאומר הריכי בחענית ואינו מפרש א'מת וא"ב איט מקבל הענים רק שירצה לקבוע יום הני כנדרי רשעים לכך נראה דשמא יאתר נדר יוסר מדאי או שמא לא יעשע כלל :

כתני' כנדרי רשעים. כגון שהיה ככר מונח לפניו ואמר כנדרי רשעים משמע דאותו ככר יהא עליו כנדרי רשעים וכיון דאמר

הכי כדר בכזיר ובקרבן ובשבועה ואם אכלו מחייב כזירות וקרבן ושבועה דחייב נמי קרבן שבועה דררכן של רשעים הוא שטדרים בכזירות ובקרבן ונסבעין והחי כי תורה אור

אמר כנדרי לשעים הוי כמאן דאמר הריני כזיר אם אוכל הימט והרי עלי כקרבז ושבועה שאיני אוכל: אבל אמר כנדרי כשרים לא אמר כלום. שאין דרכן של כשרים שנודרים כדמפרש וכל שכן דאין נשבעין ואהכי לא אמר כלום ולא מיתסר בהאי ככר: אבל אמר כנדבותם של כשרים. ואכלו חייב בנזיר ובקרבן אבל לא בשבועה דכשרים עבידי דמתנדבין בנזירות ובקרבן בדרך נדבה אבל בשבועה אין נשבעין כלל משום הכי אינו חייב משום שבועה: גמ' ודלמא הכי קאמר כנדרי רשעים לא גדרגא. כיון דאיהו לא מפרש מידי דלא אמר הרי הוא עלי כנדרי רשעים אלא בסתם קאמר דלמא ה"ק כנדרי רשעים לא מולין ב. [מוס׳ שם לדרכל ולא כלום הוא : אמר (נ) רבא קהלת רבי מאיר ולא רבי יהודה *דתניא "פוב באומר. כגון שהיה ככר לפניו ואמר

כנדרי רשעים הריני עלי והימנו ומשתמע דה"ק הריני בנזירות דמאן דכזר ה"ק הריכי כזיר והא דאמר עלי משמע דאמר הרי עלי קרבן והימנו

משמע דאמר שבועה שלא אוכל הימנו דהואיל דאמר בתחלה כנדרי רשעים משתמע ודאי דהכי בעי למימר דדרכן של רשעים הוא דאגב ריתחייהו נודרין בנזיר ובקרבן ובשבועה: ודלמא. הא דאמר הריני בתענית משמע ולא בטירות: ודלמא. הא דאמר הימנו לא משמע שלא אוכל הימט אלא שבועה שאוכל ממט וכי אכיל מיניה לא מחייב משום שבועה: אי הכי. כיון דאמר בפירוש שלא אוכל מאי למימרא ודאי לא מיבעיא למיחנא דחייב משום שבועה כי אכיל מיניה: הא לא מפיק שבועה. דלא אמר בפירוש שבועה שלא אוכל אפ"ה אמרינן ודאי שבועה קאמר: דשני ליה בין נדר לנדבה. דקתני כנדרי כשרים לא אמר כלום וכי אמר כנדבהם של כשרין הוי נדר ומשמע דנדר אסור אבל נדבה מותרת: דתניא טוב אשר לא תדור טוב מזה ומזה. דהכי דרים ר' מאיר לקרא את אשר תדור שלם טוב אשר לא תדור משתדור ולא חשלם (טוב אשר לא תדור ומשתדור ולא חשלם) וטוב שאינו נודר כל עיקר מזה שטדר ואינו משלם ואפי' מזה שנודר ומשלם: ר' יהודה אומר טוב מזה ומזה טדר ומשלם. דמשמע ליה לר' יהודה דהאי טוב קאי אקרא דלקמיה הכי דריש ליה את אשר חדור שלם טוב אותו שנודר ומשלם טוב מאשר לא תדור ומשתדור ולא השלם והיינו דלא כנ' יהודה ודלא כר' מאיר דאמר טוב שאינו טדר כל שיקר דסבר בין בכדר בין בכדבה אסור ליה לאיניש למידר ואילו ר"י דאמר שטדר ומשלם טוב לא מפליג בין נדר לנדבה דאפילו בנדר שפיר דמי:

דאתא לאשמועיט דאי אמר כנדרי כשרים הריני אפילו בנזיר עובר לפניו לא מהני נקט רישא כנדרי רשעים אבל אין ה"ג דכל שאמר הריני בלחוד והיה מיר טובר לפניו הרי זה נזר : ודלבוא הימנו דאכילנא קאמר . כלומר וכיון דאיכא למימר דלמא דאכילנא קאמר הוו להו ידים שאין מוכיחות וסבירא ליה לשמואל דלא הויין ידים: דשני ליה בין נדר לנדבה. דאמר דכשרים מתנדבין ואינן נודרין: והלכך בלא נדרי נשעים מוב מזה ומזה שחיט נודר כל עיקר. מנודר ומשלם ומנודר וחינו משלם דלעיל מהחי קרח כתיב חת חשר תדור שלם ובתר הכי תשלם כלומר שמא חשכח ולא חשלם ולפיכך טוב אשר לא חדור כלל משמע לן השחא דלא שלי בין נדר לנדבה דאי לא לאשמועיט קרא דטוב מכולן [עודב] ומשלם: ד' יהודה אומר עוב מזה ומזה עודר ומשלם. ודריש להו לקראי הכי את אשר תקור שלם וזו היא לאפור פלמס מדה משובחת אבל טוב אשר לא חדור משתדור ולא תשלם ואי חימא פשיטא ה"ק לא חהא סבור שבשעת נדרך אתה מוסיף זכות ואח"כ להם לכך נראה לרשב"ם

> ומשביט ליה כאינו אתר הריני דיר: עלי בקרבן. אם היחה [בהתה] חומחה לפניו ואחר (עלי) כנדרי רשעים עלי חייב להביאה עולם: היחט בשנעם. כגון שהיה ככר חותר חומה לפניו ואחר כנדרי רשעים (שלא אוכל) ממט: ודלמא ממט דאכילכא קאמר. ופשמא דמסנימין לשנין אסור מסניא דומיא דמיר וקרבן: מהו דמימא הא לא מפיק שצועה מפיו . קה"ל כיון דאמר כגדרי רשטים הוי כאילו אפיק שצועה מפומיה: שוב אשר לא הדור משחדור ולח חשנם. [פי' הקונטרס דאדלטיל מיניה קאי] וקשה לרביט תם דאם כן הוה ליה לאיסויי האי קרא דאת אשר שדור שלם כיון דעיקר דרשת ר"מ חיניה נפיק ותפרש ר"ש דטלה מילשא קא דריש מהאי קרא דסוה ניה למכחב שוב אשר לא חדור משחדור ואנא ידענא דמשמדור ולא משלם אלא להכי כתב ולח משלם יגנויי משמדור דכדרך הטדרים קאמר שטדרין ומשלמין כתו שכיר וחושב כא זה ולחד מל זה (קוושין דף ד.): כוב מזה ומזה'. מי שטדר ומקיים קרא כפשטיה קא דריש הא טדר ומשלם טוב יותר ממה שלא הדור:

פ"ב ע"ם הימב]

פי' הרא"ש מתני' כנדרי דשעים. ידות האתפכש

שחם חתר כנדרי רשעי' וכשפים רגילין לידור בכל הני: כנדרי כערים לא אמר כלום . אפי׳ כנדרי כשרים ככר זה קונם עלי לא אחר כלום דמה שתולה בכשרים בעל את הקונם דכשרין לא נדרי כלל : כנדבתם . של כשרים: נדר במיר ו.ד ק ר בן. שהכשרים דרכן לנדוב דלח חתי לידי מקלת בל תאחר דנדנה היינו שאמר הרי זו אבל כדר דאמר הרי עלי אתי לידי מקלת כל תאחר אבל שבועה לא דלפנין שבועה לא שייך נתיתר נדבה הלכך כשרים חיו נשבטין כלל אף של גב דחמריכן לפיל שנשבפין להיים את המנוה ההיא לאו שבועה הוא אלא בעלמה: גמ' ודלמה כנדרי רשעים לא נדרנא ס"ד דלה המר חלה כנדרי לשפים גרידה: כנדרי רשעיםהריני עלי הימנו.הריני (בנזירות) הוי יד למירות שפתח ולא השלים דבריו

כי דברות הב"ח (h) גם' הריכ כמירות דלמה : (ב) שם כנדשתם נדר כנזיר ובקרכן מהן הנה : (ג) רש"י ד"ה המר שמואל באומר כגון :

אם שכחת או נאנסת לא הפסדת את שכרך שאינו כן שאין השכר בשעת הנדר אלא בשעת התשלומים כך נראית שיטה זאת בעיני: הייט בקרבן ממש אם

to bring a korban. Therefore, since it is possible that he might not be able to bring the korban (and by not bringing the korban he will be in violation of the lav of 'bal t' yacal' (do not desecrate your neder), the kesayrim will never want to make a neder, as by making a neder he runs the risk of transgressing this lav.

However, when a person says that he wants to bring an animal as a nadava, he designates a particular animal as a korban. And if this animal dies, this person is not responsible to bring another one. Therefore, there is no risk that he will come to transgress the lav of bal yachel, and this is why even kesayrim would make nedavos.

גמרא

Understanding the Case of the Mishna – Why Do These Expressions Act as Yados?

The Mishna told us that when a person says, "Like the nedarim of reshayim", this declaration can serve as a yad for his neder. Initially, the Gemara thought that this was all he said, and on this the Gemara asks:

And maybe	וְדְלְמָא
this is what he meant to say	הָכִי קָאָמַר
"Like the nedarim of reshayim	בְּנִדְרֵי רְשָׁעִים
it should not be a neder"	לָא נָדַרְנָא
Shmuel said (answered)	אָמַר שְׁמוּאֵל
(that the person) says	בְּאוֹמֵר
"Like the nedarim of reshayim"	בְּנִדְרֵי רְשָׁעִים
(and to this he adds the word) "I should be"	הָרֵינִי
(or he adds the word) "on me"	עֶלַי
"(or he adds the word) from me	וְהֵיכֶנוּ

The person says, "Like the nedarim of reshayim" and then he adds one of these three expressions. Shmuel now explains what each one of these added words implies.

(If he added the word) "I should be"	הָבינִי
(he has made a neder) for nezirus	בְּנְזָירוּת
(if he added the word) "on me"	עָלַי
(he has made a neder) for a korban	בְּקרְבָּו
(And if he adds the words) "from me"	aהֵימֶנוּ
(he has made) for a shevuah	בִּשְׁבוּעָה

Shmuel has just said that each one of these expressions function as a yad; that is, since we know his intentions from his

words, these words are good enough to serve as a yad. And on this the Gemara will ask that seemingly there are other possible ways to explain his intentions, and if so, we will have to explain how they can qualify as yados.

(If he says "I should be"	הָרֵינִי
(this means he wants to be a nazir	נְזִירוּת
(but) maybe	דְּלְמָא
"I am	הָרינִי
in taanis (a state of fasting)"	בְּתַעֲנִית
he means to say	קָאָמַר

When the person says "I should be" this means that he wants to be a nazir. But why? Maybe he means to say that he wants to be in a state of fasting?

Shmuel said	אָמַר שְׁמוּאֵל
(this is talking about) when there was	בְּשֶׁהָיָה
a nazir was passing by	נָזְיר עוֹבֵר לְפָנָיו

Therefore, since there is a nazir passing by, we know that his intentions were to become a nazir and not to accept a fast upon himself.

The next case of the Mishna:

(If he says) "From it"	(עָלַי בְּקָרְבָּן) הֵימֶנוּ
(he has made) a shevuah (not to eat it)	בִּשְׁבוּעָה
(but) maybe (he meant to say)	דְּלְמָא
"from it I will eat	הֵימֶנּוּ דְּאָכֵילְנָא
he was saying	קאַמֵּר

Shmuel explained that when the person says "From it" this is a yad for a shevuah as we understand him to mean that he is saying that he is making a shevuah that he is forbidden from it.

But why? Maybe he means the opposite, that he is making a shevuah that he will eat from it! The Ran explains that this statement should be considered as יָדִיִם שָּאֵינָן מוֹכִיחוֹת, that is, although we assume that he means to assur the food, it is not certain that this is what he means, and as such, it should not be considered as יָדִיִם מוֹכִיחוֹת. And the problem is that Shmuel holds אול מוֹכִיחוֹת מוֹכִיחוֹת are not yadayim.

Rav said (answered)	אָמַר רָבָא
that he said	דְּאָמֵר
"from it I shall not eat"	הֵימֶנוּ שֶׁלֹא אוֹכַלאִי
(but) if so	אָי הָכִי
what is there to say	מַאי לְמֵימְרָא

If a person says explicitly "Like the nedarim of the reshayim I will not eat from it", what is the possible reason that this should not be a valid shevuah? There seems to be no reason why

בותני ""כנדרי רשעים נדר בנזיר ובקרבן

ובשבועה כנדרי כשרים לא אמר כלום

כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן: גבו׳ ודלמא

הכי קאמר כנדרי רשעים לא נדרנא אמר

שמואל באומר כנדרי רשעים הריני עלי

והימנו הריני בנזירות עלי בקרבן הימנו

בשבועה הריני (6) נזירות דלמא הריני

בתענית קאמר אמר שמואל יכשהיה

נזיר עובר לפניו (עלי בקרבן) הימנו

בשבועה דלמא הימנו דאכילנא קאמר

אמר רבא ידאמר הימנו שלא אוכל אי

הכי מאי למימרא מהו דתימא הא לא

מפיק שבועה מפומיה קמ"ל *] הרין: כנדרי

כשרים לא אמר כלום כנדבותם גדר (כ) וכו':

מאותנא דשאני ליה בין נדר לנדבה לימא לא

אשר לא תרור וגו׳ מוב מזה ומזה־שאינו נודר

כל עיקר דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר מוב

מזה ומוה נודר ומשלם אפילו תימא ר"מ

לקמן כב. פ:

מפרש בגמ':

כלום. פי' ה"ר אליעזר

בחפי הזכיר קונם בהדיח עם כנדרי

כלום כיון דכשרים לא

ובקרבן. דכש רים

מתנדבים שפיר בנזיר

ובקרבן כדאמריכן בגמ'

אבל שבועה לא

משתבעי כשרים כלל ב"ב הינות מוכח

לבעלה: כנדרי רשעים

הריני עלי והימנו . א'

בקרבן דעלי שייך גבי

קרבן כדחמריכן לעיל

מפני שהוא יד לקרבן

והלכך כי אמר כלדרי

וקשה דמי ידעינן מה

בת לחקור פליו וים

לומר דמיירי שהיה

ככר לפניו ואמר כנדרי

רשעים עלי א"כ אההוא

ככר שלפניו קאמר אי

נמי מיירי במסרבין בו

לחכול וקשה דמחי איריא משום כנדרי

רשעים אפי' בעלי

גרידה הוי יד לקרבן

דלא פירש בככר זו וכו

לה פיכש חביבו השתה

אמרי' דכיון דככר לפניו או מסרבין בו

קחתר וכי דרך כשרים

דנדר בקרבן ד קא מ כ

כנדרי רשעים

עין משפם

גר מצות

מתני' כנדרי רשעים נדר בנזיר בקרבן ובשבועה. הך מחני' נמי מא ב ג מיי מרק א פירושא דידות היא ומפרשינן בגמ' דה"ק דאם אמר כנדרי רשעים הריני והיה נזיר עובר לפניו הרי הוא כזיר וכן אם אמר כנדרי רשעים עלי חייב קרבן ומסתברא נמי דדוקא כשהיתה בהמה

מונחת לפניו וכן נמי אם אמר כנדרי רשעים הימנו שלא אוכל והיה ככר מונח לפכיו הרי הוא בשבועה שלא יאכלט ומיחייב בכל הני כי אמר כנדרי רשעים שהרי הרשעים דרכן לידור בכל אלו ומפני שאין ראוי לעשות כן קרי להו נדרי רשעים שהרי רשעים הסלאותו דבר כוגראה בעיני: כנדרי כשרים . אע"ג דאמר הריני עלי הימט והיה כזיר או בהמה או ככר לפניו לא אמר כלום שהרי אין הכשרים נודרים שחין רשחין לעשות כן וה"ה נמי חם אמר כנדבת רשעים עלי לא אמר כלום מתני ננדרי רשים. לפי שאין רשעים (טובים) [טודבים] שאם הם טדבים אינם רשעים בגדרי כשריםלא אתר לאותו דבר והכי איתא בתוספתא (ריש פ"א): כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן. שהרי הכשרים מתנדבים הם כשרים אפ"ה לא אמר בקרבן ובנזירות הלכך כי אמר הריני והיה 'מיר עובר לפניו הרי הוא מזיר בגדבתם מדר במיר וכי אמר עלי ובהמה מונחת לפניו הוה ליה כאומר הרי הוא קרבן נדבה אבל בשבועה לא מחייב אפילו היה

ככר מונה לפניו ואמר הימנו שלא אוכל לפי שאין הכשרים נשבעין לעולם ואע"ג דאמרי' לעיל (דף ח.) דלזרוד נפשייהו 'נשבעים לדבר מלוה ההיא שבועה לא מקרי נדבה שהרי כבר הם מחוייבים לקיים את המלוה. ואיכא למידק הרי נדבה אינה אלא מלשוטת הללו אם באומר הרי זו וגדר בהרי עלי וחילוק זה ליתיה אלא בגדרים דקרבטת אבל בנזירות מאי נדר ומאי נדבה שייכי ביה הרי אינו אלא בענין אחד נראה בעיני דנדר פירושו דבר שאינו בא לגמרי בנדבת הלב ונדבה פירושו מה שהאדם נודר יותר בנדבת נפשו ושמעשיו יותר רלויים ומש"ה אמרינן דנדר הוא הרי עלי לפי שאינו מתנדב לגמרי רנויים ומש"ה חמריט זכור יאנו הר באומר הרי זו לפי שמתנדב ופירש הר"ר אניפור כיון שלא הפרישו עכשיו ונדבה הוא באומר הרי זו לפי שמתנדב ופירש הליי נקונם אט"פ שאין הגדר של נזירות אלא בענין אחד מי שהכוונה שלו רלויה יותר קרוי נזירותו נדבה ומי שאינה רלויה כל כך קרוי נדר והרשעים כשנודרים בנזיר אין כונתם רלויה לגמרי אבל הכשרים מתוך שכונתם שלמה ורלויה ואין בנזירותם שום נדנוד עבירה קרוי נזירותם נדבה והיינו דאמרינן בגמרא גבי נדבה דנזירות משכחת לה כשמעון הלדיק וכמו שנפרש בס"ד : גמ' כשהיה נזיר עובר לפניו. ואפילו הכי דוקא כי קאמר כנדרי רשעים הריני. אבל כי אמר הריני לחודיה לא אמר כלום דלא דמי לאומר אהא דאמרינן בפ"ק דקידושין דה"ל כזיר כשכזיר עובר לפניו משום דאהא לישנא מעליא ומהני אבל הריני כדאמר לעיל ואי משום "אי לאו דאמר כנדרי רשעים בן עלי לא משמע דאמר מידי כך פירשו רבותי וחיט נראה בעיני דהריני לא גרע מאהא אלא מתני משום נמי לא מפרש אלא כתיב שוב אשר לא חדור כלומר שהוא יותר טוב מטדר ומשלם דכתיב לעיל מיניה וקא יהיב טעמא למילחיה משחדור ולא כידיכסם ידר בקרגן

הביא קרבן כל דהו לזכוח והשתח מיחה דעלי בכידה לא מחייב להכיא קרבן דהא דעלי יד לקרכן הייט דוקא לענין קונחות ורדעות ניחא בדקאתר הכא בסומך וא"ח דלתא עלי לדקה לבדק הביח קאתר וי"ל דא"כ היה לו לפרש בהדיא ועוד מדקאתר כנדרי רשעים מסחתא אנדרי הפסוק לרשע וחומא קאי דכחיב אשר לא חדורוקרא בקרבטה ממש אייני בתוספתא: הדיבובו שטעה. הכא ודאי מייני בככר לפניו ואתר כנדרי רשעים הימע דנדר בשבועה שלא יאכל הימנו: הריבי בנזירות . כמו אמר מר ודלמא הריני בתפנית קאמר ושפיר הוי כנדרי רשעים דכל היושב בחענית נקרא חועא ומיהו קשה דהא אפ"ה נקרא קדוש וי"ל דהכא לשמואל קאמינא ובפ"ק דחפנית (דף יא.) סבר שמואל כמ"ד נקרא חופא ועוד חירן הר"ר אליעזר דאפי' למאן דאמר נקרא קדוש ה"מ כשקובע זמט דמפרש מחר או יום אחר אבל כיון שאומר הריכי בחענית ואינו מפרש א'מת וא"ב איט מקבל הענים רק שירצה לקבוע יום הני כנדרי רשעים לכך נראה דשמא יאתר נדר יוסר מדאי או שמא לא יעשע כלל :

כתני' כנדרי רשעים. כגון שהיה ככר מונח לפניו ואמר כנדרי רשעים משמע דאותו ככר יהא עליו כנדרי רשעים וכיון דאמר

הכי כדר בכזיר ובקרבן ובשבועה ואם אכלו מחייב כזירות וקרבן ושבועה דחייב נמי קרבן שבועה דררכן של רשעים הוא שטדרים בכזירות ובקרבן ונסבעין והחי כי תורה אור

אמר כנדרי לשעים הוי כמאן דאמר הריני כזיר אם אוכל הימט והרי עלי כקרבז ושבועה שאיני אוכל: אבל אמר כנדרי כשרים לא אמר כלום. שאין דרכן של כשרים שנודרים כדמפרש וכל שכן דאין נשבעין ואהכי לא אמר כלום ולא מיתסר בהאי ככר: אבל אמר כנדבותם של כשרים. ואכלו חייב בנזיר ובקרבן אבל לא בשבועה דכשרים עבידי דמתנדבין בנזירות ובקרבן בדרך נדבה אבל בשבועה אין נשבעין כלל משום הכי אינו חייב משום שבועה: גמ' ודלמא הכי קאמר כנדרי רשעים לא גדרגא. כיון דאיהו לא מפרש מידי דלא אמר הרי הוא עלי כנדרי רשעים אלא בסתם קאמר דלמא ה"ק כנדרי רשעים לא מולין ב. [מוס׳ שם לדרכל ולא כלום הוא : אמר (נ) רבא קהלת רבי מאיר ולא רבי יהודה *דתניא "פוב באומר. כגון שהיה ככר לפניו ואמר

כנדרי רשעים הריני עלי והימנו ומשתמע דה"ק הריני בנזירות דמאן דכזר ה"ק הריכי כזיר והא דאמר עלי משמע דאמר הרי עלי קרבן והימנו

משמע דאמר שבועה שלא אוכל הימנו דהואיל דאמר בתחלה כנדרי רשעים משתמע ודאי דהכי בעי למימר דדרכן של רשעים הוא דאגב ריתחייהו נודרין בנזיר ובקרבן ובשבועה: ודלמא. הא דאמר הריני בתענית משמע ולא בטירות: ודלמא. הא דאמר הימנו לא משמע שלא אוכל הימט אלא שבועה שאוכל ממט וכי אכיל מיניה לא מחייב משום שבועה: אי הכי. כיון דאמר בפירוש שלא אוכל מאי למימרא ודאי לא מיבעיא למיחנא דחייב משום שבועה כי אכיל מיניה: הא לא מפיק שבועה. דלא אמר בפירוש שבועה שלא אוכל אפ"ה אמרינן ודאי שבועה קאמר: דשני ליה בין נדר לנדבה. דקתני כנדרי כשרים לא אמר כלום וכי אמר כנדבהם של כשרין הוי נדר ומשמע דנדר אסור אבל נדבה מותרת: דתניא טוב אשר לא תדור טוב מזה ומזה. דהכי דרים ר' מאיר לקרא את אשר תדור שלם טוב אשר לא תדור משתדור ולא חשלם (טוב אשר לא תדור ומשתדור ולא חשלם) וטוב שאינו נודר כל עיקר מזה שטדר ואינו משלם ואפי' מזה שנודר ומשלם: ר' יהודה אומר טוב מזה ומזה טדר ומשלם. דמשמע ליה לר' יהודה דהאי טוב קאי אקרא דלקמיה הכי דריש ליה את אשר חדור שלם טוב אותו שנודר ומשלם טוב מאשר לא תדור ומשתדור ולא השלם והיינו דלא כנ' יהודה ודלא כר' מאיר דאמר טוב שאינו טדר כל שיקר דסבר בין בכדר בין בכדבה אסור ליה לאיניש למידר ואילו ר"י דאמר שטדר ומשלם טוב לא מפליג בין נדר לנדבה דאפילו בנדר שפיר דמי:

דאתא לאשמועיט דאי אמר כנדרי כשרים הריני אפילו בנזיר עובר לפניו לא מהני נקט רישא כנדרי רשעים אבל אין ה"ג דכל שאמר הריני בלחוד והיה מיר טובר לפניו הרי זה נזר : ודלבוא הימנו דאכילנא קאמר . כלומר וכיון דאיכא למימר דלמא דאכילנא קאמר הוו להו ידים שאין מוכיחות וסבירא ליה לשמואל דלא הויין ידים: דשני ליה בין נדר לנדבה. דאמר דכשרים מתנדבין ואינן נודרין: והלכך בלא נדרי נשעים מוב מזה ומזה שחיט נודר כל עיקר. מנודר ומשלם ומנודר וחינו משלם דלעיל מהחי קרח כתיב חת חשר תדור שלם ובתר הכי תשלם כלומר שמא חשכח ולא חשלם ולפיכך טוב אשר לא חדור כלל משמע לן השחא דלא שלי בין נדר לנדבה דאי לא לאשמועיט קרא דטוב מכולן [עודב] ומשלם: ד' יהודה אומר עוב מזה ומזה עודר ומשלם. ודריש להו לקראי הכי את אשר תקור שלם וזו היא לאפור פלמס מדה משובחת אבל טוב אשר לא חדור משתדור ולא תשלם ואי חימא פשיטא ה"ק לא חהא סבור שבשעת נדרך אתה מוסיף זכות ואח"כ להם לכך נראה לרשב"ם

> ומשביט ליה כאינו אתר הריני דיר: עלי בקרבן. אם היחה [בהתה] חומחה לפניו ואחר (עלי) כנדרי רשעים עלי חייב להביאה עולם: היחט בשנעם. כגון שהיה ככר חותר חומה לפניו ואחר כנדרי רשעים (שלא אוכל) ממט: ודלמא ממט דאכילכא קאמר. ופשמא דמסנימין לשנין אסור מסניא דומיא דמיר וקרבן: מהו דמימא הא לא מפיק שצועה מפיו . קה"ל כיון דאמר כגדרי רשטים הוי כאילו אפיק שצועה מפומיה: טוב אשר לא הדור משחדור ולח חשנם. [פי' הקונטרס דאדלטיל מיניה קאי] וקשה לרביט תם דאם כן הוה ליה לאיסויי האי קרא דאת אשר שדור שלם כיון דעיקר דרשת ר"מ חיניה נפיק ותפרש ר"ש דטלה מילשא קא דריש מהאי קרא דסוה ניה למכחב שוב אשר לא חדור משחדור ואנא ידענא דמשמדור ולא משלם אלא להכי כתב ולח משלם יגנויי משמדור דכדרך הטדרים קאמר שטדרין ומשלמין כתו שכיר וחושב כא זה ולחד מל זה (קוושין דף ד.): כוב מזה ומזה'. מי שטדר ומקיים קרא כפשטיה קא דריש הא טדר ומשלם טוב יותר ממה שלא הדור:

פ"ב ע"ם הימב]

פי' הרא"ש מתני' כנדרי דשעים. ידות האתפכש

שחם חתר כנדרי רשעי' וכשפים רגילין לידור בכל הני: כנדרי כערים לא אמר כלום . אפי׳ כנדרי כשרים ככר זה קונם עלי לא אחר כלום דמה שתולה בכשרים בעל את הקונם דכשרין לא נדרי כלל : כנדבתם . של כשרים: נדר במיר ו.ד ק ר בן. שהכשרים דרכן לנדוב דלח חתי לידי מקלת בל תאחר דנדנה היינו שאמר הרי זו אבל כדר דאמר הרי עלי אתי לידי מקלת כל תאחר אבל שבועה לא דלפנין שבועה לא שייך נתיתר נדבה הלכך כשרים חיו נשבטין כלל אף של גב דחמריכן לפיל שנשבפין להיים את המנוה ההיא לאו שבועה הוא אלא בעלמה: גמ' ודלמה כנדרי רשעים לא נדרנא ס"ד דלה המר חלה כנדרי לשפים גרידה: כנדרי רשעיםהריני עלי הימנו.הריני (בנזירות) הוי יד למירות שפתח ולא השלים דבריו

כי דברות הב"ח (h) גם' הריכ כמירות דלמה : (ב) שם כנדשתם נדר כנזיר ובקרכן מהן הנה : (ג) רש"י ד"ה המר שמואל באומר כגון :

אם שכחת או נאנסת לא הפסדת את שכרך שאינו כן שאין השכר בשעת הנדר אלא בשעת התשלומים כך נראית שיטה זאת בעיני: הייט בקרבן ממש אם

this shevuah should not be valid, and if so, we need to understand why the Mishna would have to say it.

The Gemara answers:

You could you have said מַהוּ דְתֵּימָא he did not let out הָא לָא מַפִּיק a shevuah from his mouth שְׁבוּעָה מִפּוּמִיה קא מַשְׁמַע לַן הָדֵין

One could have said that at the end of the day, this person did not say that he is making a shevuah (he just said that he wants it to be like the nedarim of the reshayim), and if so, his statement should not qualify as a shevuah. Our Mishna therefore comes to teach us otherwise, that since he said that he wants it to be like the nedarim of the reshayim, these words qualify as a valid shevuah (that is the term nedarim can be used to make a shevuah).

The Difference Between Nedarim and Nedavos

We learned in the Mishna:

(If he said) "Like the nedarim בְּנִדְרֵי of kesayrim" בְּשֵׁרִים he has not said anything לא אָמַר כְּלוּם (but if he says) "Like their nedavos" בְּיִרְבוֹתָם it is a neder etc.

Our Mishna told us that while kesayrim would not make nedarim, they would make nedavos. The Gemara will now try to find the shita (opinion) who holds of this difference.

Who is the Tanna מַאן תַּנָא

⁵⁹ The Drashos of R' Meir and R' Yehuda

The posuk before the one that is brought it the Gemara says אַת אָשֶׁר תָּדּר "That what you make a neder, you should pay". This is followed by the posuk that says that better you should not make a neder at all than to make a neder and not pay.

R' Meir holds that you put these two statements together, that is, the posuk is telling us that you should always pay your neder, but better than that is not to make a neder at all, and the posuk is giving a reason for this. You should not make a neder because this could lead you to making a neder and not paying for it.

R' Yehuda holds that the previous posuk is telling you the best thing to do. A person should make a neder and pay it. The posuk then continues and says that if you cannot do that, it is better not to make a neder at all than to make a neder and not pay for it.

The Ran then asks the obvious question. Why would I need a posuk for this? Of course, it is better to not make a neder at all than to make a neder and not pay it. Why do we need a posuk to teach us something that we would know on our own? The Ran answers that one could have thought that making a neder is a good thing and this is not affected by what happens afterwards. That is, if for some reason he does not fulfill the neder, this does not take away

that differentiates דְּשָׁאנֵי לֵיהּ between a neder and a nadava בין נְדֶר לְּנְדֶכָהּ let's say ti is not R' Meir and it is not R' Yehuda יְלָא רָבִּי יְהוּדָהּ

The posuk in Koheles (5:4) says טוֹב אֲשֶׁר לֹא־תָדֹר מִשֶּׁתְּדוֹר וְלֹא says טוֹב אֲשֶׁר לֹא־תָדֹר מִשְּׁתְדוֹר וְלֹא – "Better that you should not make a neder than to make a neder and not pay. This posuk discusses two cases, a person who does not make a neder at all and a person who makes a neder and does not keep it. The next Baraisa will bring a machlokes R' Meir and R' Yehuda with regard to the third case, a person who makes a neder and keeps it.

As we learned in a Baraisa דְּתַנְנָא "Better that one should not make a neder "טוֹב אֲשֶׁר לא תָדֹר וְגוֹי etc."

and better
than this and this (i.e., the two cases mentioned in the מָּהָה וּמָּהָה וּמָהָה וּמָהָה וּמָהָה posuk)

that one does not make a neder
at all
at all
these are the words of R' Meir
אַיָּבְיִי רָבִּי מֵאִיר
רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר
R' Yehuda says
better than this and this
is the one who makes a neder

Regarding making nedarim, Reb Meir holds that the best thing to do is to not make a neder at all and Reb Yehuda holds that the best thing to do is to make the neder but to make sure

ומשלם

and pays it

that it is fulfilled (see footnote for how each one of them learns their shita from the posuk)⁵⁹. But neither of them differentiates

the good thing that he did by making the neder. The posuk therefore comes to teach us otherwise. That with regard to making and keeping nedarim, the good that is done is only with this that he keeps the neder but the making of the neder is not considered a good act at all.

חשב אדם לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה המעשה מעלה הכתוב כאילו עשה

The Gemara in Meseches Brachos tells us that if one wants to do a mitzvah and then is unable to do so, it is as if he did the mitzvah. The Rashash asks that if so, why is it different over here? Here too the person wanted to fulfill his neder and he was unable to do so. If so, why is his act of making the neder not considered a good act?

The Rashash answers that this rule only applies in a case in which the person did not make a neder but if he makes a neder, the reward is only for its actual fulfillment.

Seemingly the explanation for this distinction is that only an actual mitzvah has the power to give reward in the case that the person does not end up doing it. But in the case of a neder in which the only reason he has to do it is because of his neder, i.e., there is not intrinsic reason to do it, a thought to do it will not mean anything, 'יש לפלפל ואכמ"ל,

בותני ""כנדרי רשעים נדר בנזיר ובקרבן

ובשבועה כנדרי כשרים לא אמר כלום

כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן: גבו׳ ודלמא

הכי קאמר כנדרי רשעים לא נדרנא אמר

שמואל באומר כנדרי רשעים הריני עלי

והימנו הריני בנזירות עלי בקרבן הימנו

בשבועה הריני (6) נזירות דלמא הריני

בתענית קאמר אמר שמואל יכשהיה

נזיר עובר לפניו (עלי בקרבן) הימנו

בשבועה דלמא הימנו דאכילנא קאמר

אמר רבא ידאמר הימנו שלא אוכל אי

הכי מאי למימרא מהו דתימא הא לא

מפיק שבועה מפומיה קמ"ל *] הרין: כנדרי

כשרים לא אמר כלום כנדבותם גדר (כ) וכו':

מאותנא דשאני ליה בין נדר לנדבה לימא לא

אשר לא תרור וגו׳ מוב מזה ומזה־שאינו נודר

כל עיקר דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר מוב

מזה ומוה נודר ומשלם אפילו תימא ר"מ

לקמן כב. פ:

מפרש בגמ':

כלום. פי' ה"ר אליעזר

בחפי הזכיר קונם בהדיח עם כנדרי

כלום כיון דכשרים לא

ובקרבן. דכש רים

מתנדבים שפיר בנזיר

ובקרבן כדאמריכן בגמ'

אבל שבועה לא

משתבעי כשרים כלל ב"ב הינות מוכח

לבעלה: כנדרי רשעים

הריני עלי והימנו . א'

בקרבן דעלי שייך גבי

קרבן כדחמריכן לעיל

מפני שהוא יד לקרבן

והלכך כי אמר כלדרי

וקשה דמי ידעינן מה

בת לחקור פליו וים

לומר דמיירי שהיה

ככר לפניו ואמר כנדרי

רשעים עלי א"כ אההוא

ככר שלפניו קאמר אי

נמי מיירי במסרבין בו

לחכול וקשה דמחי איריא משום כנדרי

רשעים אפי' בעלי

גרידה הוי יד לקרבן

דלא פירש בככר זו וכו

לה פיכש חביבו השתה

אמרי' דכיון דככר לפניו או מסרבין בו

קחתר וכי דרך כשרים

דנדר בקרבן ד קא מ כ

כנדרי רשעים

עין משפם

גר מצות

מתני לכנדרי רשעים כדר בכזיר בקרבן ובשבועה. הך מחני למי מא ב ג מיי מרק א פירושא דידות היא ומפרשינן בגמ' דה"ק דאם אמר כנדרי רשעים הריני והיה נזיר עובר לפניו הרי הוא כזיר וכן אם אמר כנדרי רשעים עלי חייב קרבן ומסתברא נמי דדוקא כשהיתה בהמה

מונחת לפניו וכן נמי אם אמר כנדרי רשעים הימנו שלא אוכל והיה ככר מונח לפכיו הרי הוא בשבועה שלא יאכלט ומיחייב בכל הני כי אמר כנדרי רשעים שהרי הרשעים דרכן לידור בכל אלו ומפני שאין ראוי לעשות כן קרי להו נדרי רשעים שהרי רשעים הסלאותו דבר כוגראה בעיני: כנדרי כשרים . אע"ג דאמר הריני עלי הימט והיה כזיר או בהמה או ככר לפניו לא אמר כלום שהרי אין הכשרים נודרים שחין רשחין לעשות כן וה"ה נמי חם אמר כנדבת רשעים עלי לא אמר כלום מתני ננדרי רשים. לפי שאין רשעים (טובים) [טודבים] שאם הם טדבים אינם רשעים בגדרי כשריםלא אתר לאותו דבר והכי איתא בתוספתא (ריש פ"א): כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן. שהרי הכשרים מתנדבים הם כשרים אפ"ה לא אמר בקרבן ובנזירות הלכך כי אמר הריני והיה 'מיר עובר לפניו הרי הוא מזיר בגדבתם מדר במיר וכי אמר עלי ובהמה מונחת לפניו הוה ליה כאומר הרי הוא קרבן נדבה אבל בשבועה לא מחייב אפילו היה

ככר מונה לפניו ואמר הימנו שלא אוכל לפי שאין הכשרים נשבעין לעולם ואע"ג דאמרי' לעיל (דף ח.) דלזרוד נפשייהו 'נשבעים לדבר מלוה ההיא שבועה לא מקרי נדבה שהרי כבר הם מחוייבים לקיים את המלוה. ואיכא למידק הרי נדבה אינה אלא מלשוטת הללו אם באומר הרי זו וגדר בהרי עלי וחילוק זה ליתיה אלא בגדרים דקרבטת אבל בנזירות מאי נדר ומאי נדבה שייכי ביה הרי אינו אלא בענין אחד נראה בעיני דנדר פירושו דבר שאינו בא לגמרי בנדבת הלב ונדבה פירושו מה שהאדם נודר יותר בנדבת נפשו ושמעשיו יותר רלויים ומש"ה אמרינן דנדר הוא הרי עלי לפי שאינו מתנדב לגמרי רנויים ומש"ה חמריט זכור יאנו הר באומר הרי זו לפי שמתנדב ופירש הר"ר אניפור כיון שלא הפרישו עכשיו ונדבה הוא באומר הרי זו לפי שמתנדב ופירש הליי נקונם אט"פ שאין הגדר של נזירות אלא בענין אחד מי שהכוונה שלו רלויה יותר קרוי נזירותו נדבה ומי שאינה רלויה כל כך קרוי נדר והרשעים כשנודרים בנזיר אין כונתם רלויה לגמרי אבל הכשרים מתוך שכונתם שלמה ורלויה ואין בנזירותם שום נדנוד עבירה קרוי נזירותם נדבה והיינו דאמרינן בגמרא גבי נדבה דנזירות משכחת לה כשמעון הלדיק וכמו שנפרש בס"ד : גמ' כשהיה נזיר עובר לפניו. ואפילו הכי דוקא כי קאמר כנדרי רשעים הריני. אבל כי אמר הריני לחודיה לא אמר כלום דלא דמי לאומר אהא דאמרינן בפ"ק דקידושין דה"ל כזיר כשכזיר עובר לפניו משום דאהא לישנא מעליא ומהני אבל הריני כדאמר לעיל ואי משום "אי לאו דאמר כנדרי רשעים בן עלי לא משמע דאמר מידי כך פירשו רבותי וחיט נראה בעיני דהריני לא גרע מאהא אלא מתני משום נמי לא מפרש אלא כתיב שוב אשר לא חדור כלומר שהוא יותר טוב מטדר ומשלם דכתיב לעיל מיניה וקא יהיב טעמא למילחיה משחדור ולא כידיכסם ידר בקרגן

הביא קרבן כל דהו לזכוח והשתח מיחה דעלי בכידה לא מחייב להכיא קרבן דהא דעלי יד לקרכן הייט דוקא לענין קונחות ורדעות ניחא בדקאתר הכא בסומך וא"ח דלתא עלי לדקה לבדק הביח קאתר וי"ל דא"כ היה לו לפרש בהדיא ועוד מדקאתר כנדרי רשעים מסחתא אנדרי הפסוק לרשע וחומא קאי דכחיב אשר לא חדורוקרא בקרבטה ממש אייני בתוספתא: הדיבובו שטעה. הכא ודאי מייני בככר לפניו ואתר כנדרי רשעים הימע דנדר בשבועה שלא יאכל הימנו: הריבי בנזירות . כמו אמר מר ודלמא הריני בתפנית קאמר ושפיר הוי כנדרי רשעים דכל היושב בחענית נקרא חועא ומיהו קשה דהא אפ"ה נקרא קדוש וי"ל דהכא לשמואל קאמינא ובפ"ק דחפנית (דף יא.) סבר שמואל כמ"ד נקרא חופא ועוד חירן הר"ר אליעזר דאפי' למאן דאמר נקרא קדוש ה"מ כשקובע זמט דמפרש מחר או יום אחר אבל כיון שאומר הריכי בחענית ואינו מפרש א'מת וא"ב איט מקבל הענים רק שירצה לקבוע יום הני כנדרי רשעים לכך נראה דשמא יאתר נדר יוסר מדאי או שמא לא יעשע כלל :

כתני' כנדרי רשעים. כגון שהיה ככר מונח לפניו ואמר כנדרי רשעים משמע דאותו ככר יהא עליו כנדרי רשעים וכיון דאמר

הכי כדר בכזיר ובקרבן ובשבועה ואם אכלו מחייב כזירות וקרבן ושבועה דחייב נמי קרבן שבועה דררכן של רשעים הוא שטדרים בכזירות ובקרבן ונסבעין והחי כי תורה אור

אמר כנדרי לשעים הוי כמאן דאמר הריני כזיר אם אוכל הימט והרי עלי כקרבז ושבועה שאיני אוכל: אבל אמר כנדרי כשרים לא אמר כלום. שאין דרכן של כשרים שנודרים כדמפרש וכל שכן דאין נשבעין ואהכי לא אמר כלום ולא מיתסר בהאי ככר: אבל אמר כנדבותם של כשרים. ואכלו חייב בנזיר ובקרבן אבל לא בשבועה דכשרים עבידי דמתנדבין בנזירות ובקרבן בדרך נדבה אבל בשבועה אין נשבעין כלל משום הכי אינו חייב משום שבועה: גמ' ודלמא הכי קאמר כנדרי רשעים לא גדרגא. כיון דאיהו לא מפרש מידי דלא אמר הרי הוא עלי כנדרי רשעים אלא בסתם קאמר דלמא ה"ק כנדרי רשעים לא מולין ב. [מוס׳ שם לדרכל ולא כלום הוא : אמר (נ) רבא קהלת רבי מאיר ולא רבי יהודה *דתניא "פוב באומר. כגון שהיה ככר לפניו ואמר

כנדרי רשעים הריני עלי והימנו ומשתמע דה"ק הריני בנזירות דמאן דכזר ה"ק הריכי כזיר והא דאמר עלי משמע דאמר הרי עלי קרבן והימנו

משמע דאמר שבועה שלא אוכל הימנו דהואיל דאמר בתחלה כנדרי רשעים משתמע ודאי דהכי בעי למימר דדרכן של רשעים הוא דאגב ריתחייהו נודרין בנזיר ובקרבן ובשבועה: ודלמא. הא דאמר הריני בתענית משמע ולא בטירות: ודלמא. הא דאמר הימנו לא משמע שלא אוכל הימט אלא שבועה שאוכל ממט וכי אכיל מיניה לא מחייב משום שבועה: אי הכי. כיון דאמר בפירוש שלא אוכל מאי למימרא ודאי לא מיבעיא למיחנא דחייב משום שבועה כי אכיל מיניה: הא לא מפיק שבועה. דלא אמר בפירוש שבועה שלא אוכל אפ"ה אמרינן ודאי שבועה קאמר: דשני ליה בין נדר לנדבה. דקתני כנדרי כשרים לא אמר כלום וכי אמר כנדבהם של כשרין הוי נדר ומשמע דנדר אסור אבל נדבה מותרת: דתניא טוב אשר לא תדור טוב מזה ומזה. דהכי דרים ר' מאיר לקרא את אשר תדור שלם טוב אשר לא תדור משתדור ולא חשלם (טוב אשר לא תדור ומשתדור ולא חשלם) וטוב שאינו נודר כל עיקר מזה שטדר ואינו משלם ואפי' מזה שנודר ומשלם: ר' יהודה אומר טוב מזה ומזה טדר ומשלם. דמשמע ליה לר' יהודה דהאי טוב קאי אקרא דלקמיה הכי דריש ליה את אשר חדור שלם טוב אותו שנודר ומשלם טוב מאשר לא תדור ומשתדור ולא השלם והיינו דלא כנ' יהודה ודלא כר' מאיר דאמר טוב שאינו טדר כל שיקר דסבר בין בכדר בין בכדבה אסור ליה לאיניש למידר ואילו ר"י דאמר שטדר ומשלם טוב לא מפליג בין נדר לנדבה דאפילו בנדר שפיר דמי:

דאתא לאשמועיט דאי אמר כנדרי כשרים הריני אפילו בנזיר עובר לפניו לא מהני נקט רישא כנדרי רשעים אבל אין ה"ג דכל שאמר הריני בלחוד והיה מיר טובר לפניו הרי זה נזר : ודלבוא הימנו דאכילנא קאמר . כלומר וכיון דאיכא למימר דלמא דאכילנא קאמר הוו להו ידים שאין מוכיחות וסבירא ליה לשמואל דלא הויין ידים: דשני ליה בין נדר לנדבה. דאמר דכשרים מתנדבין ואינן נודרין: והלכך בלא נדרי נשעים מוב מזה ומזה שחיט נודר כל עיקר. מנודר ומשלם ומנודר וחינו משלם דלעיל מהחי קרח כתיב חת חשר תדור שלם ובתר הכי תשלם כלומר שמא חשכח ולא חשלם ולפיכך טוב אשר לא חדור כלל משמע לן השחא דלא שלי בין נדר לנדבה דאי לא לאשמועיט קרא דטוב מכולן [עודב] ומשלם: ד' יהודה אומר עוב מזה ומזה עודר ומשלם. ודריש להו לקראי הכי את אשר תקור שלם וזו היא לאפור פלמס מדה משובחת אבל טוב אשר לא חדור משתדור ולא תשלם ואי חימא פשיטא ה"ק לא חהא סבור שבשעת נדרך אתה מוסיף זכות ואח"כ להם לכך נראה לרשב"ם

> ומשביט ליה כאינו אתר הריני דיר: עלי בקרבן. אם היחה [בהתה] חומחה לפניו ואחר (עלי) כנדרי רשעים עלי חייב להביאה עולם: היחט בשנעם. כגון שהיה ככר חותר חומה לפניו ואחר כנדרי רשעים (שלא אוכל) ממט: ודלמא ממט דאכילכא קאמר. ופשמא דמסנימין לשנין אסור מסניא דומיא דמיר וקרבן: מהו דמימא הא לא מפיק שצועה מפיו . קה"ל כיון דאמר כגדרי רשטים הוי כאילו אפיק שצועה מפומיה: טוב אשר לא הדור משחדור ולח חשנם. [פי' הקונטרס דאדלטיל מיניה קאי] וקשה לרביט תם דאם כן הוה ליה לאיסויי האי קרא דאת אשר שדור שלם כיון דעיקר דרשת ר"מ חיניה נפיק ותפרש ר"ש דטלה מילשא קא דריש מהאי קרא דסוה ניה למכחב שוב אשר לא חדור משחדור ואנא ידענא דמשמדור ולא משלם אלא להכי כתב ולח משלם יגנויי משמדור דכדרך הטדרים קאמר שטדרין ומשלמין כתו שכיר וחושב כא זה ולחד מל זה (קוושין דף ד.): כוב מזה ומזה'. מי שטדר ומקיים קרא כפשטיה קא דריש הא טדר ומשלם טוב יותר ממה שלא הדור:

פ"ב ע"ם הימב]

פי' הרא"ש מתני' כנדרי דשעים. ידות האתפכש

שחם חתר כנדרי רשעי' וכשפים רגילין לידור בכל הני: כנדרי כערים לא אמר כלום . אפי׳ כנדרי כשרים ככר זה קונם עלי לא אחר כלום דמה שתולה בכשרים בעל את הקונם דכשרין לא נדרי כלל : כנדבתם . של כשרים: נדר במיר ו.ד ק ר בן. שהכשרים דרכן לנדוב דלח חתי לידי מקלת בל תאחר דנדנה היינו שאמר הרי זו אבל כדר דאמר הרי עלי אתי לידי מקלת כל תאחר אבל שבועה לא דלפנין שבועה לא שייך נתיתר נדבה הלכך כשרים חיו נשבטין כלל אף של גב דחמריכן לפיל שנשבפין להיים את המנוה ההיא לאו שבועה הוא אלא בעלמה: גמ' ודלמה כנדרי רשעים לא נדרנא ס"ד דלה המר חלה כנדרי לשפים גרידה: כנדרי רשעיםהריני עלי הימנו.הריני (בנזירות) הוי יד למירות שפתח ולא השלים דבריו

כי דברות הב"ח (h) גם' הריכ כמירות דלמה : (ב) שם כנדשתם נדר כנזיר ובקרכן מהן הנה : (ג) רש"י ד"ה המר שמואל באומר כגון :

אם שכחת או נאנסת לא הפסדת את שכרך שאינו כן שאין השכר בשעת הנדר אלא בשעת התשלומים כך נראית שיטה זאת בעיני: הייט בקרבן ממש אם

between nedarim and nedavos, and as such, we are left with the question of who is the author of our Mishna that makes such a distinction.

The Gemara answers:

You can even say (it is) R' Meir

אַפִילוּ הַנימָא

רבי מאיר

But in the case of nedarim, one has to actually say the words. Therefore, in this case, the mere desire to do the mitzvah is not considered enough to say that it is considered as if the person actually did the neder when he didn't.

This answer as well needs explanation. Why would speaking out the words of the neder make it worse? At the end of the day this person had the desire to fulfill his neder, and if so, why is he not rewarded for it as we find with regard to other mitzvohs, "עי" שם ויש לפלפל ואכמ"ל,

Another way to understand the Rashash is that it is only with regard to the case of mitzvohs in which the person did nothing wrong with his desire to do the mitzvah, this is where his desire is considered a good thing.

However, with regard to nedarim, where the making of the neder (i.e., his desire to the neder) carries the risk of transgressing it, in this case we say that if you don't fulfill the neder, what you did by making the neder is not considered a good thing as it led you to transgress the lav of bal y'ochel.

A second answer given by the Rashash is that the rule that the thought to do a mitzvah is equivalent to actually doing the mitzvah is only true if you think to do the mitzvah, that is when we say you that it is considered as if you did it, even if in the end you were not able to do so.

בותני ""כנדרי רשעים נדר בנזיר ובקרבן

ובשבועה כנדרי כשרים לא אמר כלום

כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן: גבו׳ ודלמא

הכי קאמר כנדרי רשעים לא נדרנא אמר

שמואל באומר כנדרי רשעים הריני עלי

והימנו הריני בנזירות עלי בקרבן הימנו

בשבועה הריני (6) נזירות דלמא הריני

בתענית קאמר אמר שמואל יכשהיה

נזיר עובר לפניו (עלי בקרבן) הימנו

בשבועה דלמא הימנו דאכילנא קאמר

אמר רבא ידאמר הימנו שלא אוכל אי

הכי מאי למימרא מהו דתימא הא לא

מפיק שבועה מפומיה קמ"ל *] הרין: כנדרי

כשרים לא אמר כלום כנדבותם גדר (כ) וכו':

מאותנא דשאני ליה בין נדר לנדבה לימא לא

אשר לא תרור וגו׳ מוב מזה ומזה־שאינו נודר

כל עיקר דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר מוב

מזה ומוה נודר ומשלם אפילו תימא ר"מ

לקמן כב. פ:

מפרש בגמ':

כלום. פי' ה"ר אליעזר

בחפי הזכיר קונם בהדיח עם כנדרי

כלום כיון דכשרים לא

ובקרבן. דכש רים

מתנדבים שפיר בנזיר

ובקרבן כדאמריכן בגמ'

אבל שבועה לא

משתבעי כשרים כלל ב"ב הינות מוכח

לבעלה: כנדרי רשעים

הריני עלי והימנו . א'

בקרבן דעלי שייך גבי

קרבן כדחמריכן לעיל

מפני שהוא יד לקרבן

והלכך כי אמר כלדרי

וקשה דמי ידעינן מה

בת לחקור פליו וים

לומר דמיירי שהיה

ככר לפניו ואמר כנדרי

רשעים עלי א"כ אההוא

ככר שלפניו קאמר אי

נמי מיירי במסרבין בו

לחכול וקשה דמחי איריא משום כנדרי

רשעים אפי' בעלי

גרידה הוי יד לקרבן

דלא פירש בככר זו וכו

לה פיכש חביבו השתה

אמרי' דכיון דככר לפניו או מסרבין בו

קחתר וכי דרך כשרים

דנדר בקרבן ד קא מ כ

כנדרי רשעים

עין משפם

גר מצות

מתני לכנדרי רשעים כדר בכזיר בקרבן ובשבועה. הך מחני למי מא ב ג מיי מרק א פירושא דידות היא ומפרשינן בגמ' דה"ק דאם אמר כנדרי רשעים הריני והיה נזיר עובר לפניו הרי הוא כזיר וכן אם אמר כנדרי רשעים עלי חייב קרבן ומסתברא נמי דדוקא כשהיתה בהמה

מונחת לפניו וכן נמי אם אמר כנדרי רשעים הימנו שלא אוכל והיה ככר מונח לפכיו הרי הוא בשבועה שלא יאכלט ומיחייב בכל הני כי אמר כנדרי רשעים שהרי הרשעים דרכן לידור בכל אלו ומפני שאין ראוי לעשות כן קרי להו נדרי רשעים שהרי רשעים הסלאותו דבר כוגראה בעיני: כנדרי כשרים . אע"ג דאמר הריני עלי הימט והיה כזיר או בהמה או ככר לפניו לא אמר כלום שהרי אין הכשרים נודרים שחין רשחין לעשות כן וה"ה נמי חם אמר כנדבת רשעים עלי לא אמר כלום מתני ננדרי רשים. לפי שאין רשעים (טובים) [טודבים] שאם הם טדבים אינם רשעים בגדרי כשריםלא אתר לאותו דבר והכי איתא בתוספתא (ריש פ"א): כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן. שהרי הכשרים מתנדבים הם כשרים אפ"ה לא אמר בקרבן ובנזירות הלכך כי אמר הריני והיה 'מיר עובר לפניו הרי הוא מזיר בגדבתם מדר במיר וכי אמר עלי ובהמה מונחת לפניו הוה ליה כאומר הרי הוא קרבן נדבה אבל בשבועה לא מחייב אפילו היה

ככר מונה לפניו ואמר הימנו שלא אוכל לפי שאין הכשרים נשבעין לעולם ואע"ג דאמרי' לעיל (דף ח.) דלזרוד נפשייהו 'נשבעים לדבר מלוה ההיא שבועה לא מקרי נדבה שהרי כבר הם מחוייבים לקיים את המלוה. ואיכא למידק הרי נדבה אינה אלא מלשוטת הללו אם באומר הרי זו וגדר בהרי עלי וחילוק זה ליתיה אלא בגדרים דקרבטת אבל בנזירות מאי נדר ומאי נדבה שייכי ביה הרי אינו אלא בענין אחד נראה בעיני דנדר פירושו דבר שאינו בא לגמרי בנדבת הלב ונדבה פירושו מה שהאדם נודר יותר בנדבת נפשו ושמעשיו יותר רלויים ומש"ה אמרינן דנדר הוא הרי עלי לפי שאינו מתנדב לגמרי רנויים ומש"ה חמריט זכור יאנו הר באומר הרי זו לפי שמתנדב ופירש הר"ר אניפור כיון שלא הפרישו עכשיו ונדבה הוא באומר הרי זו לפי שמתנדב ופירש הליי נקונם אט"פ שאין הגדר של נזירות אלא בענין אחד מי שהכוונה שלו רלויה יותר קרוי נזירותו נדבה ומי שאינה רלויה כל כך קרוי נדר והרשעים כשנודרים בנזיר אין כונתם רלויה לגמרי אבל הכשרים מתוך שכונתם שלמה ורלויה ואין בנזירותם שום נדנוד עבירה קרוי נזירותם נדבה והיינו דאמרינן בגמרא גבי נדבה דנזירות משכחת לה כשמעון הלדיק וכמו שנפרש בס"ד : גמ' כשהיה נזיר עובר לפניו. ואפילו הכי דוקא כי קאמר כנדרי רשעים הריני. אבל כי אמר הריני לחודיה לא אמר כלום דלא דמי לאומר אהא דאמרינן בפ"ק דקידושין דה"ל כזיר כשכזיר עובר לפניו משום דאהא לישנא מעליא ומהני אבל הריני כדאמר לעיל ואי משום "אי לאו דאמר כנדרי רשעים בן עלי לא משמע דאמר מידי כך פירשו רבותי וחיט נראה בעיני דהריני לא גרע מאהא אלא מתני משום נמי לא מפרש אלא כתיב שוב אשר לא חדור כלומר שהוא יותר טוב מטדר ומשלם דכתיב לעיל מיניה וקא יהיב טעמא למילחיה משחדור ולא כידיכסם ידר בקרגן

הביא קרבן כל דהו לזכוח והשתח מיחה דעלי בכידה לא מחייב להכיא קרבן דהא דעלי יד לקרכן הייט דוקא לענין קונחות ורדעות ניחא בדקאתר הכא בסומך וא"ח דלתא עלי לדקה לבדק הביח קאתר וי"ל דא"כ היה לו לפרש בהדיא ועוד מדקאתר כנדרי רשעים מסחתא אנדרי הפסוק לרשע וחומא קאי דכחיב אשר לא חדורוקרא בקרבטה ממש אייני בתוספתא: הדיבובו שטעה. הכא ודאי מייני בככר לפניו ואתר כנדרי רשעים הימע דנדר בשבועה שלא יאכל הימנו: הריבי בנזירות . כמו אמר מר ודלמא הריני בתפנית קאמר ושפיר הוי כנדרי רשעים דכל היושב בחענית נקרא חועא ומיהו קשה דהא אפ"ה נקרא קדוש וי"ל דהכא לשמואל קאמינא ובפ"ק דחפנית (דף יא.) סבר שמואל כמ"ד נקרא חופא ועוד חירן הר"ר אליעזר דאפי' למאן דאמר נקרא קדוש ה"מ כשקובע זמט דמפרש מחר או יום אחר אבל כיון שאומר הריכי בחענית ואינו מפרש א'מת וא"ב איט מקבל הענים רק שירצה לקבוע יום הני כנדרי רשעים לכך נראה דשמא יאתר נדר יוסר מדאי או שמא לא יעשע כלל :

כתני' כנדרי רשעים. כגון שהיה ככר מונח לפניו ואמר כנדרי רשעים משמע דאותו ככר יהא עליו כנדרי רשעים וכיון דאמר

הכי כדר בכזיר ובקרבן ובשבועה ואם אכלו מחייב כזירות וקרבן ושבועה דחייב נמי קרבן שבועה דררכן של רשעים הוא שטדרים בכזירות ובקרבן ונסבעין והחי כי תורה אור

אמר כנדרי לשעים הוי כמאן דאמר הריני כזיר אם אוכל הימט והרי עלי כקרבז ושבועה שאיני אוכל: אבל אמר כנדרי כשרים לא אמר כלום. שאין דרכן של כשרים שנודרים כדמפרש וכל שכן דאין נשבעין ואהכי לא אמר כלום ולא מיתסר בהאי ככר: אבל אמר כנדבותם של כשרים. ואכלו חייב בנזיר ובקרבן אבל לא בשבועה דכשרים עבידי דמתנדבין בנזירות ובקרבן בדרך נדבה אבל בשבועה אין נשבעין כלל משום הכי אינו חייב משום שבועה: גמ' ודלמא הכי קאמר כנדרי רשעים לא גדרגא. כיון דאיהו לא מפרש מידי דלא אמר הרי הוא עלי כנדרי רשעים אלא בסתם קאמר דלמא ה"ק כנדרי רשעים לא מולין ב. [מוס׳ שם לדרכל ולא כלום הוא : אמר (נ) רבא קהלת רבי מאיר ולא רבי יהודה *דתניא "פוב באומר. כגון שהיה ככר לפניו ואמר

כנדרי רשעים הריני עלי והימנו ומשתמע דה"ק הריני בנזירות דמאן דכזר ה"ק הריכי כזיר והא דאמר עלי משמע דאמר הרי עלי קרבן והימנו

משמע דאמר שבועה שלא אוכל הימנו דהואיל דאמר בתחלה כנדרי רשעים משתמע ודאי דהכי בעי למימר דדרכן של רשעים הוא דאגב ריתחייהו נודרין בנזיר ובקרבן ובשבועה: ודלמא. הא דאמר הריני בתענית משמע ולא בטירות: ודלמא. הא דאמר הימנו לא משמע שלא אוכל הימט אלא שבועה שאוכל ממט וכי אכיל מיניה לא מחייב משום שבועה: אי הכי. כיון דאמר בפירוש שלא אוכל מאי למימרא ודאי לא מיבעיא למיחנא דחייב משום שבועה כי אכיל מיניה: הא לא מפיק שבועה. דלא אמר בפירוש שבועה שלא אוכל אפ"ה אמרינן ודאי שבועה קאמר: דשני ליה בין נדר לנדבה. דקתני כנדרי כשרים לא אמר כלום וכי אמר כנדבהם של כשרין הוי נדר ומשמע דנדר אסור אבל נדבה מותרת: דתניא טוב אשר לא תדור טוב מזה ומזה. דהכי דרים ר' מאיר לקרא את אשר תדור שלם טוב אשר לא תדור משתדור ולא חשלם (טוב אשר לא תדור ומשתדור ולא חשלם) וטוב שאינו נודר כל עיקר מזה שטדר ואינו משלם ואפי' מזה שנודר ומשלם: ר' יהודה אומר טוב מזה ומזה טדר ומשלם. דמשמע ליה לר' יהודה דהאי טוב קאי אקרא דלקמיה הכי דריש ליה את אשר חדור שלם טוב אותו שנודר ומשלם טוב מאשר לא תדור ומשתדור ולא השלם והיינו דלא כנ' יהודה ודלא כר' מאיר דאמר טוב שאינו טדר כל שיקר דסבר בין בכדר בין בכדבה אסור ליה לאיניש למידר ואילו ר"י דאמר שטדר ומשלם טוב לא מפליג בין נדר לנדבה דאפילו בנדר שפיר דמי:

דאתא לאשמועיט דאי אמר כנדרי כשרים הריני אפילו בנזיר עובר לפניו לא מהני נקט רישא כנדרי רשעים אבל אין ה"ג דכל שאמר הריני בלחוד והיה מיר טובר לפניו הרי זה נזר : ודלבוא הימנו דאכילנא קאמר . כלומר וכיון דאיכא למימר דלמא דאכילנא קאמר הוו להו ידים שאין מוכיחות וסבירא ליה לשמואל דלא הויין ידים: דשני ליה בין נדר לנדבה. דאמר דכשרים מתנדבין ואינן נודרין: והלכך בלא נדרי נשעים מוב מזה ומזה שחיט נודר כל עיקר. מנודר ומשלם ומנודר וחינו משלם דלעיל מהחי קרח כתיב חת חשר תדור שלם ובתר הכי תשלם כלומר שמא חשכח ולא חשלם ולפיכך טוב אשר לא חדור כלל משמע לן השחא דלא שלי בין נדר לנדבה דאי לא לאשמועיט קרא דטוב מכולן [עודב] ומשלם: ד' יהודה אומר עוב מזה ומזה עודר ומשלם. ודריש להו לקראי הכי את אשר תקור שלם וזו היא לאפור פלמס מדה משובחת אבל טוב אשר לא חדור משתדור ולא תשלם ואי חימא פשיטא ה"ק לא חהא סבור שבשעת נדרך אתה מוסיף זכות ואח"כ להם לכך נראה לרשב"ם

> ומשביט ליה כאינו אתר הריני דיר: עלי בקרבן. אם היחה [בהתה] חומחה לפניו ואחר (עלי) כנדרי רשעים עלי חייב להביאה עולם: היחט בשנעם. כגון שהיה ככר חותר חומה לפניו ואחר כנדרי רשעים (שלא אוכל) ממט: ודלמא ממט דאכילכא קאמר. ופשמא דמסנימין לשנין אסור מסניא דומיא דמיר וקרבן: מהו דמימא הא לא מפיק שצועה מפיו . קה"ל כיון דאמר כגדרי רשטים הוי כאילו אפיק שצועה מפומיה: טוב אשר לא הדור משחדור ולח חשנם. [פי' הקונטרס דאדלטיל מיניה קאי] וקשה לרביט תם דאם כן הוה ליה לאיסויי האי קרא דאת אשר שדור שלם כיון דעיקר דרשת ר"מ חיניה נפיק ותפרש ר"ש דטלה מילשא קא דריש מהאי קרא דסוה ניה למכחב שוב אשר לא חדור משחדור ואנא ידענא דמשמדור ולא משלם אלא להכי כתב ולח משלם יגנויי משמדור דכדרך הטדרים קאמר שטדרין ומשלמין כתו שכיר וחושב כא זה ולחד מל זה (קוושין דף ד.): כוב מזה ומזה'. מי שטדר ומקיים קרא כפשטיה קא דריש הא טדר ומשלם טוב יותר ממה שלא הדור:

פ"ב ע"ם הימב]

פי' הרא"ש מתני' כנדרי דשעים. ידות האתפכש

שחם חתר כנדרי רשעי' וכשפים רגילין לידור בכל הני: כנדרי כערים לא אמר כלום . אפי׳ כנדרי כשרים ככר זה קונם עלי לא אחר כלום דמה שתולה בכשרים בעל את הקונם דכשרין לא נדרי כלל : כנדבתם . של כשרים: נדר במיר ו.ד ק ר בן. שהכשרים דרכן לנדוב דלח חתי לידי מקלת בל תאחר דנדנה היינו שאמר הרי זו אבל כדר דאמר הרי עלי אתי לידי מקלת כל תאחר אבל שבועה לא דלפנין שבועה לא שייך נתיתר נדבה הלכך כשרים חיו נשבטין כלל אף של גב דחמריכן לפיל שנשבפין להיים את המנוה ההיא לאו שבועה הוא אלא בעלמה: גמ' ודלמה כנדרי רשעים לא נדרנא ס"ד דלה המר חלה כנדרי לשפים גרידה: כנדרי רשעיםהריני עלי הימנו.הריני (בנזירות) הוי יד למירות שפתח ולא השלים דבריו

כי דברות הב"ח (h) גם' הריכ כמירות דלמה : (ב) שם כנדשתם נדר כנזיר ובקרכן מהן הנה : (ג) רש"י ד"ה המר שמואל באומר כגון :

אם שכחת או נאנסת לא הפסדת את שכרך שאינו כן שאין השכר בשעת הנדר אלא בשעת התשלומים כך נראית שיטה זאת בעיני: הייט בקרבן ממש אם

ממורת הש"ם

מב א מיי פי"ג מהלי נדרים הל' כג ופ"י מהלי מירות הלכה יד טוש"ע י"ד סימן רג

תומפות

והא קתני כנדכתם

קתני נדר וי"ל דחין

אכתי היכי קרי ליה

ומתני' משמע בכל

פנין ועוד דהא חינה

שייך מעם זה ואומל

שפיר הנדכה בנשון זה

כדרי כשרים לא הוו

כלל בשום לד חף

כשהית בפורה נתי

תמות ויהא חייב

באחריות ואתי לידי

מקלה דבל מאחר

לה המר כלום:

בשהן מוסין נודכין.

תוהין לשון ותוהא על

בי קאמר ר"מ בנדר בנדבה לא קאמר. דקרא לא איירי אלא בנדרים ולא בנדבה: והקתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן. דאלמא שהכשרים טדרים והיכי מלית לאוקמי כר"מ: ומתרלינן תני נדב.

> דמתני' דהא מתני' משמע שאין הכשרים טדרין מדקתני כנדרי כשרים לא אמר כלום ובתר הכי קתני גדר אלא דמעיקרא דייק מתני' גופא דאוקי לה כר"מ דייקינן היכי קתני נדר ואינו נראה לי אלא ה"ק בשלמא לא שמעינו ליה לתנא דמפליג בין נדר תיתה מגופיה דמתני' תיקשי ליה דקתני כנדבתם והדר להביא ה"כ ולשטים, ניחם הכל : בהלל הזקן בקרבן שהרי כשרים מביאין בהמתן שמכיאין בעזרה. וא"ת נדבת כשרים הח ליכח שריותה כ"ה כסלל נוהג הלל הזקן: מביאה חולין לעזרה. כשהבהמה בפזרה לאו בעזרה ממש שאסור להביא חולין דקונם כגון שחוסר הכיור אליעזר כיון חוץ לעורה נמי תפים דליכא למיחש לבא לידי תקלה: אשם

במת שסותר מנינו ומביא קרבן ומונה כתחלה: ופחז ילרי עלי. מיהר מל' פחז כמים ובקש לטרדני מן העולם לילך אחרי מראה עיני: נזיר להזיר לה' . שנזירתו לשם שמים: משום דאתי על חטא. שנטמא : איכא הששא שמא בשהן חוהין נוזרין. כשהן מתחרטין על מעשיהן הרעים: ורבין עליהם ימי טירות.שמתחלה לא נתכוונו אלא לשלשים יום:מביאין חולין לעזרה. לאו דוקא שכל זמן שלא התירן חכם נזירותן קיימת וקרבנותיהן חובה הלכך כנדרי בשנים עליהן אלא כעין חולין קאמר שמחוך שאין כוונתן רלויה אף קרבנוחיהן אינן רצויין אבל בהך גברא שבא מן הדרום ליכא למיחש להכי שכיון שהיתה כוונתו כל כך רצויה בתחלה אנן סהדי שלא נתחרט:

סראשונות כלומר כשהן תוהין בעונותיהם ודואגין מן היסורין נודרין להגין מן היסורין וכשרדים

דמפליג בין נדר לנדבה מני ובתר אי לא מוקמיכן לה כר' מאיר מליכן לפרושי דנדר של כשרים מתוך שהוא ברלון גמור וכשר הדבר לעשות כן כדבה מקרי ואע"ג דאי אמריכן הכי לנדבה ולעיל אמרי' בפשיטות מאו תנא דשני ליה בין נדר לנדבה לעיל אמרינן הכי משום דנושטא דמילתא היא אכל הש"ם גופיה דחי לה לאידך גיסא ולומר דלאו רבי מאיר היא ולא שני לן בין נדר לנדבה ומתרלא מתני שפיר אלא אי אמרת רבי מאיר היא היכי מיקרי נדר דקרבן נדבה והרי כיון שחין הכדר רחוי לכשרים חי אפשר שיקרא נדבה : נדבה נמי דלמא אתי בה לידי תקלה. דאע"ג דאמר הרי זו דלמא פשע ומאחר יותר משלש רגלים : בהלל הזקן. אם אמר על בהמה המונחת בעזרה כנדבת כשרים נדר לעזרה ומקדישין אותה כדרך שהיה לעזרה אלא בפתח העזרה: נדבה מדכי קרבן אבל נדרי דנזירות מאי איכא למימר. כלומר היאך כשרים מתנדבין נזירות והא אית ככר פליו החם לא להו למיחש דלמא אחו לידי חקלה: ה"ג כשמטון הלדיק ולא גרסי' סבר ד כש כים מתמדבים לה והכי פירושת דכל שנדר מתוך כמום לד בעורה גם עניין זה כל כך כווכתו רלויה

כזיר טמא. שהתחיל למנות ונטמא

פי׳ הרא"ש

כי קאמר ר"מ בנדר בנדבה לא קאמר. ולהכי תנה נדר בעלמו: עליך הכתוב אומר אים לאפוקי נדבה: ופריך סיכי משמע לה דמשום דתנא נדל בא למעועי נדבה והא קתני כנדבתם נדר במיר ובקרבן והחי לדר ע"כ לדבה היא משום דכשרים אינם כשהן תוהין . מתפחדים כמו וכחדת טדרין: ומשני חני נדב. ודרך התנא לעעות בין נדר לנדבה אבל לפולם לא קרי לנדר נודרים לשם שמים אלא לשם כעם נדבה: מ"ש נדר דלא דלמא אתי בה לידי תקלת כל תאחר נדבה כמי דלמה התי לידי דכזירות ובעו למימני יומי כזירות חקלה למשול בה : אחר וריבה עליהן ימי טומאה דשמא כהלל הזקו. ראיתי מפרבים שפירשו מיטמא פעם אחרת ובעי למיסתר כל וכיון דמשכחת לה כדבה הני יומי דנזירות ומתחרטין בעלמן בכשלים כי אמר שנדרו וכיון דמתחרטין לא הוי נזירות כנדבתם בנדבת כברים מלינן ולי נראה כיון דכברים אינם מתנדבים לשמים. שחקבל עלי מיכות ותהיה 'תגלחתי לשם שתים: חמר קרת חים כי

כי קאמר ר"מ (א) בנדר . אסור בלשון נדרים דוקא קאמר: אבל בנדבה לא אמר . והיינו מחני' דקחני כנדבחם דכשרין נדרי בלשון נדבה: והא קתני כנדבותם נדר כו׳. דמשמע דבלשון נדר קאמר: ופירשו רבותי דהך קושיא בדין הוא דהוה מלי לאקשויי לה אגופא – דלמא אתי בה לידי מקלה. דכי אמר בל' גדה הרי עלי קרבן תורה אור אתי בה לידי הקלה דעבר משום בל תאחר: נדבה נמי. כי אמר הרי זו כי קא"ר מאיר בנדר בנדבה לא קאמר והא

קרבן אתי בהו לידי תקלה לידי ניזה

קתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן תני נדב ועבודה א] אבל בבל האחר לא דכל בנזיר ובקרבן מאי שנא נודר דלא דלמא היכא דאיתא בי גזא דרחמנא איתא: אתי בה לידי תקלה נדבה נמי לא דלמא [כהלל]. מתני' דקתני נדבה מותר אתי בה לידי תקלה כהלל הזקן דתניא כגון דעביד כהלל דמקדישה בעזרה [פסמים פו:] אמרו על הילל הזקן שלא מעל אדם* דתו לא אתי בה לידי מעילה: גדבה בעולתו כל ימיו מביאה כשהיא חולין דנזירות מאי איכא למימר . היכי עביד דלא ליתי לידי תקלה דקתני נדב לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחמה בנזיר דמותר דכשרים מתנדבים הניחא נדבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי בנזירות: סבר לה כשמעון הלדיק. איכא למימר סבר לה כשמעון הצדיק דמנזיר לשם שמים כאותו שבא לפני מיר ד: [הוספחא בספדה] *דתניא אמר (רבי) שמעון הצדיק מימי לא שמעון הלדיק: לא אכלתי אשם נזיר אכלתי אשם נזיר ממא אלא אחד פעם אחת טמא. דנזיר שמיטמא מביא אשם בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתיו שהוא ואח"כ מוכה ימי כזירות אחר ומאותו יפה עינים ומוב רואי וקווצותיו סדורות לו חשם לא אכל וטעמא מפרש לקמן: בא לפני אדם אחד. שבא להקריב תלתלים אמרתי לו בני מה ראית להשחית קרבן נזירותו ולגלח שערו: ופחז אָת שערך זה הנאה אמר לי רועה הייתי ילרי עלי . מתוך שראיתי במים לורתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן כל כך נאה נתגבר עלי ילרי ובקש המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי להביאני לידי מעשים רעים לטורדני יצרי ובקש למורדני מן העולם אמרתי לו מן העולם: אמרתי לו. כך אמר רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה כי יפליא כו' . דהיינו לה' לשם שמים: העבודה שאגלחך לשמים מיד עמרתי דאתי על חטא . שטימא עלמו וכיון דאתי על חטא הוא א"כ לא בעי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו בני כמוך "ירבו למיכל שום קרבן חטאת אלא היינו נוזרי נזירות בישראל עליך הכתוב אומר איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה'כמינר טעמא דלא אכל אשם נזיר טמא: מתקיף לה רבי מני מאי שנא אשם נזיר ממא לילה ויומם (דברים כח) ומתרגמיכן דלא אכל דאתי על חטא כל אשמות נמי ותהית כשהן כועסין נודרין שחינן לא ליכול דעל חשא אתו א"ל ר' יונה היינו עלמן: וכשהן מטמאין . מעמא כשהן תוהין נוזרין וכשהן מממאין דאתא טומאה וסתרי להנהו יומי ורבין עליהן ימי נזירות מתחרמין בהן ונמצאו מביאין חולין לעזרה אי הכי אפילו נזיר מהור נמי נזיר מהור לא דאמודי

לש"ש ונמלאו מביאין חולין לעוזרה ומשו"ה לא אכל אלא מוה דודאי לש"ש הוא דעבד: א"ה אפי' נזיר טהור. דדלמא מתחרט על נזירוחו ונמלא אם אין הבהמה מביא חולין לעזרה:בנזיר טהור. ליכא למיחש דמתחרט דכיון דלא נטמח שומדת בעזרה כי אמר ולא רבו עליו ימי טומאה ודאי לא מתחרט ואי אמרת אפ"ה הוא מתחרט דאינו יכול לעמוד בנזירותו להא ליכא למיחש דאי לאו דאמיד בנפשיה כשהבהמה עו מדת קודסשנדר דיכול לעמוד בו לא הוה נדרולא מיתחרט כל היכא דלא נטמא: בעזרה: שאגלחך אפילו

תני

יפליא וגו'. וכחיב קדוש יהיה כיולא בך קראו הכחוב קדוש: משום דאמי של חשא. וגלאי הוא לאדם חשוב לאכול דבר שקרב של חמא: כל אשמות נמי. וכ"ש המאוח אלה משום דאיירי באשם נקע אשמוח: כשכן סוסין. נבסלין של פורשטחם וחולין אותו בשוטחיהם ומהרהרין חשובה בלבם ועדרין: ונמלאו

מליהם יתי שומאה מתחרטין: ואכע"ח מביאין חולין בפורה. לאו דוקא חולין בפורה דהכדר [כ"א דבמיר] אינו נעקר בחרשה אלא של ידי החרם חלם למין חולין בעורה וה"ה נתי דלא הוה אכל קרבטמיו שהביא אחר שמנה נזירות סהרה דכיון בכתחרם בשותאתו הוי כאינו נעקר נדרו ואף קרבטת סוף מירות הם כחולין בשורה אלא נקם אשם דפסיקא ליה לפי שאין נזיר שהור מכיא אשם אבל זה שהיה לדיק גמור הוה קים ליה ביה שלא נחחרם בהאריך ימי סומאתו: חני נודב. ואפ"ג דבקרא כחיב חדור נדבה נמי קרי חדור דלאו אוכחיה דקרא למימר חנדוב:

אמיד נפשיה דיכול לנדור ואיבעית אימא

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה כי קאמר ר' מאיר אסור בנדר בלשון:

Nedarim 9b

Although R' Meir said that the best thing to do is not to make a neder at all, we can say that he was only referring to making a neder, but he would agree that making a nadava is a good thing.

The Mishna said that if the person says "like their (i.e., like the kesayrim's) nedavos" this serves as a yad for either being a nazir or as a yad for a 'neder' to make him chayiv to bring a korban. If so, we see that the kesayrim do make nedarim, and that being the case, how can we say that the Mishna is R' Meir, if R' Meir holds that it is not a good thing to make a neder?

The Gemara answers:

Learn (the Mishna to say)	רְּנָנִי
it is a nadava	נָדַב
for (being a) nazir	בְּנָזִיר
or (for bringing) a korban	וּבְקּרְבָּו

The Gemara answers that we should learn the Mishna to mean that it is yad for being a nadava (i.e., but not for being a neder) and if so, the Mishna can be the shita of R' Meir, because although R' Meir holds that one should not make nedarim, he still holds that it is a good thing to make nedavos.

Why is there No Concern that One Will Not Bring His Nadava?

The Gemara now questions the distinction between a neder that is not considered a good thing and a nadava that is.

What is the difference	מַאי שְׁנָא
with regard to someone that makes a neder	נודר
that no (i.e., he should not do it)	דְּלָא
(because) maybe	~~ו~~ ּלְמָא
it will come to a 'mishap'	אָתֵי בָּהּ לִידֵי תַקּלָה
(with regard) to a nadava also	נְדָבָה נָמֵי
no (i.e., he should not make it)	לָא
(because) maybe	~~ו~~ ּלְמָא

it will come to a mishap

אַתֵּי בַּהּ לִידֵי תַּקְּלָה

The problem with making a neder is that a person might make a neder and not end up fulfilling it. But this concern should apply to a person making a nadava as well. The Ran explains that if a person makes a nadava, that is, he says that a particular animal should be a korban, if he does not bring it to the Bais Hamikdosh within three Yomim Tovim, he will transgress the lav of bal t'acher (do not delay). If so, making a nadava also carries the risk of transgressing a lav, and therefore we have to understand why making a nadava is considered a better action than making a neder.

Hillel Hazakains's Method of Bringing Korbanos in the Bais Hamikdosh

The Gemara answers:

(It is) like Hillel Hazakain
as we learned in a Baraisa
they said on Hillel Hazakain
that a person was not ma'al
with his (korban) olah
all of his days

The Baraisa tells us that in the entire lifetime of Hillel Hazakain, no one was ever ma'al (meilah is the avayra of getting benefit from hekdesh) when they brought their korban olah. It is assur to benefit from something that is hekdesh, and the Gemara will tell us what Hillel would do in order to prevent this from happening.

He (Hillel) would bring it (the korban olah)
when it was still
chullin (not yet hekdesh)
to the Azara (the courtyard of the Bais Hamikdosh)
and make it hekdesh (right there)
and (then) do the semicha
קְּילֵיהָרְיּ יִּשְׁהַּרִיּשָׁהַּ

When a person brings a korban, he first has to make it hekdesh, lean on it (this is called semicha), and then schect it. Hillel would make sure not to make the animal hekdesh until the animal was brought into the Azara of the Bais Hamikdosh. This way there would be little time between the time that the animal was made into hekdesh and when the animal would be taken to be brought as a korban, and as such, there would be

ממורת הש"ם

מב א מיי פי"ג מהלי נדרים הל' כג ופ"י מהלי מירות הלכה יד טוש"ע י"ד סימן רג

תומפות

והא קתני כנדכתם

קתני נדר וי"ל דחין

אכתי היכי קרי ליה

ומתני' משמע בכל

פנין ועוד דהא חינה

שייך מעם זה ואומל

שפיר הנדכה בנשון זה

כדרי כשרים לא הוו

כלל בשום לד חף

כשהית בפורה נתי

תמות ויהא חייב

באחריות ואתי לידי

מקלה דבל מאחר

לה המר כלום:

בשהן מוסין נודכין.

תוהין לשון ותוהא על

בי קאמר ר"מ בנדר בנדבה לא קאמר. דקרא לא איירי אלא בנדרים ולא בנדבה: והקתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן. דאלמא שהכשרים טדרים והיכי מלית לאוקמי כר"מ: ומתרלינן תני נדב.

> דמתני' דהא מתני' משמע שאין הכשרים טדרין מדקתני כנדרי כשרים לא אמר כלום ובתר הכי קתני גדר אלא דמעיקרא דייק מתני' גופא דאוקי לה כר"מ דייקינן היכי קתני נדר ואינו נראה לי אלא ה"ק בשלמא לא שמעינו ליה לתנא דמפליג בין נדר תיתה מגופיה דמתני' תיקשי ליה דקתני כנדבתם והדר להביא ה"כ ולשטים, ניחם הכל : בהלל הזקן בקרבן שהרי כשרים מביאין בהמתן שמכיאין בעזרה. וא"ת נדבת כשרים הח ליכח שריותה כ"ה כסלל נוהג הלל הזקן: מביאה חולין לעזרה. כשהבהמה בפזרה לאו בעזרה ממש שאסור להביא חולין דקונם כגון שחוסר הכיור אליעזר כיון חוץ לעורה נמי תפים דליכא למיחש לבא לידי תקלה: אשם

במת שסותר מנינו ומביא קרבן ומונה כתחלה: ופחז ילרי עלי. מיהר מל' פחז כמים ובקש לטרדני מן העולם לילך אחרי מראה עיני: נזיר להזיר לה' . שנזירתו לשם שמים: משום דאתי על חטא. שנטמא : איכא הששא שמא בשהן חוהין נוזרין. כשהן מתחרטין על מעשיהן הרעים: ורבין עליהם ימי טירות.שמתחלה לא נתכוונו אלא לשלשים יום:מביאין חולין לעזרה. לאו דוקא שכל זמן שלא התירן חכם נזירותן קיימת וקרבנותיהן חובה הלכך כנדרי בשנים עליהן אלא כעין חולין קאמר שמחוך שאין כוונתן רלויה אף קרבנוחיהן אינן רצויין אבל בהך גברא שבא מן הדרום ליכא למיחש להכי שכיון שהיתה כוונתו כל כך רצויה בתחלה אנן סהדי שלא נתחרט:

סראשונות כלומר כשהן תוהין בעונותיהם ודואגין מן היסורין נודרין להגין מן היסורין וכשרדים

דמפליג בין נדר לנדבה מני ובתר אי לא מוקמיכן לה כר' מאיר מליכן לפרושי דנדר של כשרים מתוך שהוא ברלון גמור וכשר הדבר לעשות כן כדבה מקרי ואע"ג דאי אמריכן הכי לנדבה ולעיל אמרי' בפשיטות מאו תנא דשני ליה בין נדר לנדבה לעיל אמרינן הכי משום דנושטא דמילתא היא אכל הש"ם גופיה דחי לה לאידך גיסא ולומר דלאו רבי מאיר היא ולא שני לן בין נדר לנדבה ומתרלא מתני שפיר אלא אי אמרת רבי מאיר היא היכי מיקרי נדר דקרבן נדבה והרי כיון שחין הכדר רחוי לכשרים חי אפשר שיקרא נדבה : נדבה נמי דלמא אתי בה לידי תקלה. דאע"ג דאמר הרי זו דלמא פשע ומאחר יותר משלש רגלים : בהלל הזקן. אם אמר על בהמה המונחת בעזרה כנדבת כשרים נדר לעזרה ומקדישין אותה כדרך שהיה לעזרה אלא בפתח העזרה: נדבה מדכי קרבן אבל נדרי דנזירות מאי איכא למימר. כלומר היאך כשרים מתנדבין נזירות והא אית ככר פליו החם לא להו למיחש דלמא אחו לידי חקלה: ה"ג כשמטון הלדיק ולא גרסי' סבר ד כש כים מתמדבים לה והכי פירושת דכל שנדר מתוך כמום לד בעורה גם עניין זה כל כך כווכתו רלויה

כזיר טמא. שהתחיל למנות ונטמא

פי׳ הרא"ש

כי קאמר ר"מ בנדר בנדבה לא קאמר. ולהכי תנה נדר בעלמו: עליך הכתוב אומר אים לאפוקי נדבה: ופריך סיכי משמע לה דמשום דתנא נדל בא למעועי נדבה והא קתני כנדבתם נדר במיר ובקרבן והחי לדר ע"כ לדבה היא משום דכשרים אינם כשהן תוהין . מתפחדים כמו וכחדת טדרין: ומשני חני נדב. ודרך התנא לעעות בין נדר לנדבה אבל לפולם לא קרי לנדר נודרים לשם שמים אלא לשם כעם נדבה: מ"ש נדר דלא דלמא אתי בה לידי תקלת כל תאחר נדבה כמי דלמה התי לידי דכזירות ובעו למימני יומי כזירות חקלה למשול בה : אחר וריבה עליהן ימי טומאה דשמא כהלל הזקו. ראיתי מפרבים שפירשו מיטמא פעם אחרת ובעי למיסתר כל וכיון דמשכחת לה כדבה הני יומי דנזירות ומתחרטין בעלמן בכשלים כי אמר שנדרו וכיון דמתחרטין לא הוי נזירות כנדבתם בנדבת כברים מלינן ולי נראה כיון דכברים אינם מתנדבים לשמים. שחקבל עלי מיכות ותהיה 'תגלחתי לשם שתים: חמר קרת חים כי

כי קאמר ר"מ (א) בנדר . אסור בלשון נדרים דוקא קאמר: אבל בנדבה לא אמר . והיינו מחני' דקחני כנדבחם דכשרין נדרי בלשון נדבה: והא קתני כנדבותם נדר כו׳. דמשמע דבלשון נדר קאמר: ופירשו רבותי דהך קושיא בדין הוא דהוה מלי לאקשויי לה אגופא – דלמא אתי בה לידי מקלה. דכי אמר בל' גדה הרי עלי קרבן תורה אור אתי בה לידי הקלה דעבר משום בל תאחר: נדבה נמי. כי אמר הרי זו כי קא"ר מאיר בנדר בנדבה לא קאמר והא

קרבן אתי בהו לידי תקלה לידי ניזה

קתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן תני נדב ועבודה א] אבל בבל האחר לא דכל בנזיר ובקרבן מאי שנא נודר דלא דלמא היכא דאיתא בי גזא דרחמנא איתא: אתי בה לידי תקלה נדבה נמי לא דלמא [כהלל]. מתני' דקתני נדבה מותר אתי בה לידי תקלה כהלל הזקן דתניא כגון דעביד כהלל דמקדישה בעזרה [פסמים פו:] אמרו על הילל הזקן שלא מעל אדם* דתו לא אתי בה לידי מעילה: גדבה בעולתו כל ימיו מביאה כשהיא חולין דנזירות מאי איכא למימר . היכי עביד דלא ליתי לידי תקלה דקתני נדב לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחמה בנזיר דמותר דכשרים מתנדבים הניחא נדבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי בנזירות: סבר לה כשמעון הלדיק. איכא למימר סבר לה כשמעון הצדיק דמנזיר לשם שמים כאותו שבא לפני מיר ד: [הוספחא בספדה] *דתניא אמר (רבי) שמעון הצדיק מימי לא שמעון הלדיק: לא אכלתי אשם נזיר אכלתי אשם נזיר ממא אלא אחד פעם אחת טמא. דנזיר שמיטמא מביא אשם בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתיו שהוא ואח"כ מוכה ימי כזירות אחר ומאותו יפה עינים ומוב רואי וקווצותיו סדורות לו חשם לא אכל וטעמא מפרש לקמן: בא לפני אדם אחד. שבא להקריב תלתלים אמרתי לו בני מה ראית להשחית קרבן נזירותו ולגלח שערו: ופחז אָת שערך זה הנאה אמר לי רועה הייתי ילרי עלי . מתוך שראיתי במים לורתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן כל כך נאה נתגבר עלי ילרי ובקש המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי להביאני לידי מעשים רעים לטורדני יצרי ובקש למורדני מן העולם אמרתי לו מן העולם: אמרתי לו. כך אמר רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה כי יפליא כו' . דהיינו לה' לשם שמים: העבודה שאגלחך לשמים מיד עמרתי דאתי על חטא . שטימא עלמו וכיון דאתי על חטא הוא א"כ לא בעי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו בני כמוך "ירבו למיכל שום קרבן חטאת אלא היינו נוזרי נזירות בישראל עליך הכתוב אומר איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה'כמינר טעמא דלא אכל אשם נזיר טמא: מתקיף לה רבי מני מאי שנא אשם נזיר ממא לילה ויומם (דברים כח) ומתרגמיכן דלא אכל דאתי על חטא כל אשמות נמי ותהית כשהן כועסין נודרין שחינן לא ליכול דעל חשא אתו א"ל ר' יונה היינו עלמן: וכשהן מטמאין . מעמא כשהן תוהין נוזרין וכשהן מממאין דאתא טומאה וסתרי להנהו יומי ורבין עליהן ימי נזירות מתחרמין בהן ונמצאו מביאין חולין לעזרה אי הכי אפילו נזיר מהור נמי נזיר מהור לא דאמודי

לש"ש ונמלאו מביאין חולין לעוזרה ומשו"ה לא אכל אלא מוה דודאי לש"ש הוא דעבד: א"ה אפי' נזיר טהור. דדלמא מתחרט על נזירוחו ונמלא אם אין הבהמה מביא חולין לעזרה:בנזיר טהור. ליכא למיחש דמתחרט דכיון דלא נטמח שומדת בעזרה כי אמר ולא רבו עליו ימי טומאה ודאי לא מתחרט ואי אמרת אפ"ה הוא מתחרט דאינו יכול לעמוד בנזירותו להא ליכא למיחש דאי לאו דאמיד בנפשיה כשהבהמה עו מדת קודסשנדר דיכול לעמוד בו לא הוה נדרולא מיתחרט כל היכא דלא נטמא: בעזרה: שאגלחך אפילו

תני

יפליא וגו'. וכחיב קדוש יהיה כיולא בך קראו הכחוב קדוש: משום דאמי של חשא. וגלאי הוא לאדם חשוב לאכול דבר שקרב של חמא: כל אשמות נמי. וכ"ש המאוח אלה משום דאיירי באשם נקע אשמוח: כשכן סוסין. נבסלין של פורשטחם וחולין אותו בשוטחיהם ומהרהרין חשובה בלבם ועדרין: ונמלאו

מליהם יתי שומאה מתחרטין: ואכע"ח מביאין חולין בפורה. לאו דוקא חולין בפורה דהכדר [כ"א דבמיר] אינו נעקר בחרשה אלא של ידי החרם חלם למין חולין בעורה וה"ה נתי דלא הוה אכל קרבטמיו שהביא אחר שמנה נזירות סהרה דכיון בכתחרם בשותאתו הוי כאינו נעקר נדרו ואף קרבטת סוף מירות הם כחולין בשורה אלא נקם אשם דפסיקא ליה לפי שאין נזיר שהור מכיא אשם אבל זה שהיה לדיק גמור הוה קים ליה ביה שלא נחחרם בהאריך ימי סומאתו: חני נודב. ואפ"ג דבקרא כחיב חדור נדבה נמי קרי חדור דלאו אוכחיה דקרא למימר חנדוב:

אמיד נפשיה דיכול לנדור ואיבעית אימא

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה כי קאמר ר' מאיר אסור בנדר בלשון:

only a very small chance that the owner would be able to be ma'al with this animal.

The Ran explains that when we say that Hillel made the animal hekdesh in the Azara, this does not mean that he actually brought the animal into the Azara as chullin but rather he made it hekdesh in the doorway of the Azara. This must be true because it is assur to bring chullin into the Bais Hamikdosh.

From here we see that the best way to make an animal a nadava is to make it hekdesh right before it will be brought into the Azara. Doing so has two benefits. Firstly, doing it this way will minimize the chance that someone might benefit from the korban. And secondly, there is virtually no chance that he will not bring the nadava in the proper timeframe. If the person first makes this animal into a nadava while he is standing in front of the Azara, he will obviously bring it then and not delay doing so for three Regalim.

From all of this we see that indeed there is a way to bring a nadava that is free from any concern that something 'bad' might result from his deciding to bring a nadava. And if so, we now have the case of our Mishna. A person is standing in front of the Azara with an animal and says, "Like the nedavos of the kesayrim". When a person says such, we understand that he wants to make this animal into a nadava just like the kesayrim do.

But on this the Gemara asks:

This is good (understandable) הָנִיחָא (the case of) nadava of korbanos נְדָבָה דְקְרְבָּנוֹת (but) nadava of nezirus יְדָבָה דְנְזִירוּת what is there to say

What is the case of nezirus that is considered a nezirus of kesayrim? The Ran explains that the Gemara is asking that how could kesayrim become a nezirim if there is a concern that the nezirus might lead to a mishap (i.e., they might come to violate their nezirus).

The 'Good Nazir' – The One Time that Shimon Hatzaddik Ate from the Korban Asham of a Nazir

He holds like קַבַּר לַהּ Shimon Hatzaddik בְּשִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק

The Ran takes out the words סָבֵר לַהּ - he holds like. That is, according to him the Gemara is not saying that the kesayrim

hold like the shita of Shimon Hatzaddik but rather the Gemara is saying that they did like him, i.e., they would become a nazir like the nazir in the story that involved Shimon Hatzaddik.

As we learned in a Baraisa	יָתַנְיָא ~~י~~ ָתַנְיָא
Shimon Hatzaddik said	אָמַר (רַבִּי) שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק
"From my days (i.e., in all my days)	מִיָּמֵי
I did not eat	לא אָכַלְתִּי
(from) a asham tamei of a nazir	אֲשַׁם נָזִיר טָמֵא
except for one	אֶלָא אֶחָד

One time שַעַם אַחַת A nazir came (before me) בָּא אָדָם אֶחָד נָזִיר from the south מו הדרום and I saw וּרְאִיתִיו that he had beautiful eyes שַׁהוּא יִפֵה עֵינַיִם and was good-looking וטוב רואי and his locks (of hair) וקווצותיו were set in curls סדורות לו תלתלים I said to him אַמַרְתִּי לוֹ "My son בָנִי what did you see מַה רַאִיתַ to destroy לָהַשָּׁחִית your beautiful hair" אַת שִּעָרָדְּ זֵה הַנָּאֵה

He said to me אָמַר לִי "I was shepherd רוֹעָה הַיִּיתִי for my father in my city לְאַבָּא בְּעִירִי (and once) I went הַלַכְתָּי to fill you the water למלאות מים from the spring מָן הַפַּעניון and I stared at my reflection וְנְסְתַּכַּלְתִּי בַּבָּבוּאָה שֵׁלִי and my yetzer 'grabbed' ahold of me וּפָחַז עָלַי יִצְרִי and wanted to drive me וּבְקֵשׁ לְטוֹרְדֵנִי from the world מָן הַעוֹלֵם

When this person saw how beautiful he was, his yetzer hara tried to convince him that he should go do immoral acts that have the potential to eventually drive him from this world (these acts have the ability to lead to his destruction).

(So) I said to himאָמַרְתִּי לוֹ"Rasha!רָשָׁעwhy are you haughtyלָמָה אַתָּה מִתְנָּאָהin a world that is not yourבְּעוֹלָם שָׁאֵינוֹ שֶׁלְדָּ

פרק ראשון

כי קא"ר מאיר בנדר בנדבה לא קאמר והא

כי קאמר ר"מ (א) בנדר . אסור בלשון נדרים דוקא קאמר: אבל

בנדבה לא אמר . והיינו מחני' דקחני כנדבחם דכשרין נדרי בלשון

נדבה: והא קתני כנדבותם נדר כו׳. דמשמע דבלשון נדר קאמר:

תורה אור אתי בה לידי הקלה דעבר משום בל

תאחר: נדבה נמי. כי אמר הרי זו

קרבן אתי בהו לידי תקלה לידי ניזה

ועבודה א] אבל בבל האחר לא דכל

היכא דאיתא בי גזא דרחמנא איתא:

[כהלל]. מתני' דקתני נדבה מותר

דתו לא אתי בה לידי מעילה: גדבה

דנזירות מאי איכא למימר . היכי עביד דלא ליתי לידי תקלה דקתני נדב

בנזיר דמותר דכשרים מתנדבים

בנזירות: סבר לה כשמעון הלדיק.

שמעון הלדיק: לא אכלתי אשם נזיר

טמא. דנזיר שמיטמא מביא אשם

ואח"כ מוכה ימי כזירות אחר ומאותו

חשם לא אכל וטעמא מפרש לקמן:

בא לפני אדם אחד. שבא להקריב

קרבן נזירותו ולגלח שערו: ופחז

ילרי עלי . מתוך שראיתי במים לורתי

כל כך נאה נתגבר עלי ילרי ובקש

להביאני לידי מעשים רעים לטורדני

מן העולם: אמרתי לו. כך אמר

כי יפליא כו' . דהיינו לה' לשם שמים:

דאתי על חטא . שטימא עלמו וכיון

דאתי על חטא הוא א"כ לא בעי

למיכל שום קרבן חטאת אלא היינו

לילה ויומם (דברים כח) ומתרגמיכן

ותהית כשהן כועסין נודרין שחינן

דאתא טומאה וסתרי להנהו יומי

מיטמא פעם אחרת ובעי למיסתר כל

עלמן: וכשהן מטמאין .

כגון דעביד כהלל דמקדישה בעזרה [פסמים פו:]

דמנזיר לשם שמים כאותו שבא לפני מיר ד: [הוספחא בספדה]

בעלמו: עליך הכתוב אומר אים לאפוקי נדבה: ופריך

כשהן תוהין . מתפחדים כמו וכחדת טדרין: ומשני חני נדב.

נודרים לשם שמים אלא לשם כעם נדבה: מ"ש נדר דלא

דכזירות ובעו למימני יומי כזירות חקלה למשול בה :

אחר וריבה עליהן ימי טומאה דשמא כהלל הזקו. ראיתי

הני יומי דנזירות ומתחרטין בעלמן בכשלים כי אמר

שנדרו וכיון דמתחרטין לא הוי נזירות כנדבתם בנדבת כברים

מב א מיי פי"ג מהלי נדרים הל' כג ופ"י מהלי מירות הלכה יד טוש"ע י"ד סימן רג

תומפות

והא קתני כנדכתם

שייך מעם זה ואומל

הכיור אליעזר כיון

חוץ לעורה נמי תפים

באחריות ואתי לידי

מקלה דבל מאחר

לה המר כלום:

בשהן מוסין נודכין.

תוהין לשון ותוהא על

בי קאמר ר"מ בנדר בנדבה לא קאמר. דקרא לא איירי אלא בנדרים ולא בנדבה: והקתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן. דאלמא שהכשרים טדרים והיכי מלית לאוקמי כר"מ: ומתרלינן תני נדב. ופירשו רבותי דהך קושיא בדין הוא דהוה מלי לאקשויי לה אגופא – דלמא אתי בה לידי מקלה. דכי אמר בל' גדה הרי עלי קרבן

דמתני' דהא מתני' משמע שאין הכשרים טדרין מדקתני כנדרי כשרים לא אמר כלום ובתר הכי קתני גדר אלא דמעיקרא דייק מתני' גופא דמפליג בין נדר לנדבה מני ובתר דאוקי לה כר"מ דייקינן היכי קתני נדר ואינו נראה לי אלא ה"ק בשלמא אי לא מוקמיכן לה כר' מאיר מליכן לפרושי דנדר של כשרים מתוך שהוא ברלון גמור וכשר הדבר לעשות כן כדבה מקרי ואע"ג דאי אמריכן הכי לא שמעינו ליה לתנא דמפליג בין נדר לנדבה ולעיל אמרי' בפשיטות מאו תנא דשני ליה בין נדר לנדבה לעיל אמרינן הכי משום דנושטא דמילתא היא אכל הש"ם גופיה דחי לה לאידך גיסא ולומר דלאו רבי מאיר היא ולא שני לן בין נדר לנדבה ומתרלא מתני שפיר אלא אי אמרת רבי מאיר היא היכי מיקרי נדר דקרבן נדבה והרי כיון שחין הכדר רחוי לכשרים חי אפשר שיקרא נדבה : נדבה נמי יותר משלש רגלים : לעזרה ומקדישין אותה כדרך שהיה

במת שסותר מנינו ומביא קרבן ומונה כתחלה: ופחז ילרי עלי. מיהר מל' פחז כמים ובקש לטרדני מן העולם לילך אחרי מראה עיני: נזיר להזיר לה' . שנזירתו לשם שמים: משום דאתי על חטא. שנטמא : איכא הששא שמא בשהן חוהין נוזרין. כשהן מתחרטין על מעשיהן הרעים: ורבין עליהם ימי טירות.שמתחלה לא נתכוונו אלא לשלשים יום:מביאין חולין לעזרה. לאו דוקא שכל זמן שלא התירן חכם נזירותן קיימת וקרבנותיהן חובה הלכך כנדרי בשנים עליהן אלא כעין חולין קאמר שמחוך שאין כוונתן רלויה אף קרבנוחיהן אינן רצויין אבל בהך גברא שבא מן הדרום ליכא למיחש להכי שכיון שהיתה כוונתו כל כך רצויה בתחלה אנן סהדי שלא נתחרט:

כזיר טמא. שהתחיל למנות ונטמא

קתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן תני נדב בנזיר ובקרבן מאי שנא נודר דלא דלמא אתי בה לידי תקלה נדבה נמי לא דלמא אתי בה לידי תקלה כהלל הזקן דתניא אמרו על הילל הזקן שלא מעל אדם* בעולתו כל ימיו מביאה כשהיא חולין לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחמה הניחא נדבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי איכא למימר סבר לה כשמעון הצדיק *דתניא אמר (רבי) שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר ממא אלא אחד פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתיו שהוא יפה עינים ומוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים אמרתי לו בני מה ראית להשחית אָת שערך זה הנאה אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי יצרי ובקש למורדני מן העולם אמרתי לו רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה העבודה שאגלחך לשמים מיד עמרתי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו בני כמוך "ירבו נוזרי נזירות בישראל עליך הכתוב אומר איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה'כמינר טעמא דלא אכל אשם נזיר טמא: מתקיף לה רבי מני מאי שנא אשם נזיר ממא דלא אכל דאתי על חטא כל אשמות נמי לא ליכול דעל חשא אתו א"ל ר' יונה היינו מעמא כשהן תוהין נוזרין וכשהן מממאין ורבין עליהן ימי נזירות מתחרמין בהן ונמצאו מביאין חולין לעזרה אי הכי אפילו נזיר מהור נמי נזיר מהור לא דאמודי אמיד נפשיה דיכול לנדור ואיבעית אימא

דלמא אתי בה לידי תקלה. דאע"ג דאמר הרי זו דלמא פשע ומאחר להביא בהלל הזקן. אם אמר על בהמה ה"כ ולשטים, ניחם הכל : בהלל הזקן המונחת בעזרה כנדבת כשרים נדר בקרבן שהרי כשרים מביאין בהמתן שמכיאין בעזרה. וא"ת אכתי היכי קרי ליה

תיתה מגופיה דמתני' תיקשי ליה דקתני כנדבתם והדר קתני נדר וי"ל דחין

נדבת כשרים הח ליכח שריותה כ"ה כסלל נוהג הלל הזקן: מביאה חולין לעזרה. ומתני' משמע בכל פנין ועוד דהא חינה דקונם כגון שחוסר

כשהבהמה בפזרה לאו בעזרה ממש שאסור להביא חולין לעזרה אלא בפתח העזרה: נדבה מדכי קרבן אבל נדרי דנזירות מאי איכא למימר. כלומר היאך כשרים מתנדבין נזירות והא אית ככר פליו החם לא להו למיחש דלמא אחו לידי חקלה: ה"ג כשמטון הלדיק ולא גרסי' סבר ד כש כים מתמדבים לה והכי פירושת דכל שנדר מתוך כמום לד בעורה גם עניין זה כל כך כווכתו רלויה דליכא למיחש לבא לידי תקלה: אשם

שפיר הנדכה בנשון זה כדרי כשרים לא הוו כלל בשום לד חף כשהית בפורה נתי תמות ויהא חייב

מביא חולין לעזרה:בנזיר טהור. ליכא למיחש דמתחרט דכיון דלא נטמח שומדת בעזרה כי אמר ולא רבו עליו ימי טומאה ודאי לא מתחרט ואי אמרת אפ"ה הוא מתחרט דאינו יכול לעמוד בנזירותו להא ליכא למיחש דאי לאו דאמיד בנפשיה כשהבהמה עו מדת קודסשנדר דיכול לעמוד בו לא הוה נדרולא מיתחרט כל היכא דלא נטמא: בעזרה: שאגלחך אפילו

לש"ש ונמלאו מביאין חולין לעוזרה ומשו"ה לא אכל אלא מוה דודאי לש"ש

לשם שתים: תני

חמר קרת חים כי יפליא וגו'. וכחיב קדוש יהיה כיולא בך קראו הכחוב קדוש: משום דאמי של חשא. וגלאי הוא לאדם

הוא דעבד: א"ה אפי' נזיר טהור. דדלמא מתחרט על נזירוחו ונמלא אם אין הבהמה

חשוב לאכול דבר שקרב של חמא: כל אשמות נמי. וכ"ש המאוח אלה משום דאיירי באשם נקע אשמוח: כשכן סוסין. נבסלין של פורשטחם וחולין אותו בשוטחיהם ומהרהרין חשובה בלבם ועדרין: ונמלאו

מליהם יתי שומאה מתחרטין: ואכע"ח מביאין חולין בפורה. לאו דוקא חולין בפורה דהכדר [כ"א דבמיר] אינו נעקר בחרשה אלא של ידי החרם חלם למין חולין בעורה וה"ה נתי דלא הוה אכל קרבטמיו שהביא אחר שמנה נזירות סהרה דכיון

סראשונות כלומר כשהן תוהין בעונותיהם ודואגין מן היסורין נודרין להגין מן היסורין וכשרדים

בכתחרם בשותאתו הוי כאינו נעקר נדרו ואף קרבטת סוף מירות הם כחולין בשורה אלא נקם אשם דפסיקא ליה לפי שאין נזיר שהור מכיא אשם אבל זה שהיה לדיק גמור הוה קים ליה ביה שלא נחחרם בהאריך ימי סומאתו: חני נודב. ואפ"ג דבקרא כחיב חדור נדבה נמי קרי חדור דלאו אוכחיה דקרא למימר חנדוב:

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה כי קאמר ר' מאיר אסור בנדר בלשון:

פי׳ הרא"ש

כי קאמר ר"מ בנדר

בנדבה לא קאמר.

ולהכי תנה נדר

סיכי משמע לה

דמשום דתנא נדל בא

למעועי נדבה והא

קתני כנדבתם נדר

במיר ובקרבן והחי

לדר ע"כ לדבה היא

משום דכשרים אינם

ודרך התנא לעעות

בין נדר לנדבה אבל

לפולם לא קרי לנדר

דלמא אתי בה לידי

תקלת כל תאחר נדבה

כמי דלמה התי לידי

מפרבים שפירשו

וכיון דמשכחת לה כדבה

מלינן ולי נראה כיון

דכברים אינם מתנדבים

לשמים. שחקבל עלי

מיכות ותהיה 'תגלחתי

with one who (is designated) in the future לָהָיוֹת רָמָה וְתוֹלֵעֵה לֹהָיוֹת רְמָה וְתוֹלֵעָה לֹהִיוֹת רְמָה וְתוֹלֵעָה

'(By) the Avodah'
that I will shave you
for (the sake) of Shamayim
לַשְּׁמִים

The Rosh explains that this person was saying an expression of a shevuah that he will shave his hair and this shaving will be L'shaim Shamayim.

Immediately מיָד I (i.e., R' Shimon Hatzaddik) got up עַמַדְתָּי and kissed him on his head וּנִשַּׁקּתִּיו עַל ראשׁוֹ (and) I said to him אַמַרְתִּי לוֹ "My son בני like you כמוד nezirim should multiply יָרְבּוּ נוֹזְרֵי נְזְירוּת in (Klal) Yisroel בישראל on you עַלִידָּ the posuk says(Bamidbar 6:2) הַכַּתוּב אומר "A man איש that will distance כָּי יַפְלָא 'to make a neder to become a nazir for לָנִדּר נָדֶר נָזִיר לָהַזְיִר לָה Hashem."

The Ran explains that from the story of this nazir we have our answer as to how kesayrim could become nezirim. The question was that seemingly it would be a wrong thing to become a nazir, as his being a nazir might lead him to transgress his nezirus. And if this would happen, his nezirus would not be considered a good thing but rather as a stumbling block for him.

And to this the Gemara is answering, that if a person will become a nazir with the same desire as this nazir, then there will be no concern that his nezirus could lead to anything bad (i.e., he will surely keep it).

What is the Difference Between Asham of a Nazir Tamei and All Other Korban Ashams?

R' Muni asked	מַתְקֵיף לַהּ רַבִּי מָנִי
what is the difference (between)	מַאי שְׁנָא
the asham of a nazir tamei	אֲשַׁם נָזִיר טָמֵא
that he would not eat	דְּלָא אֲכַל
as it came for his avayra	דְּאָתֵּי עַל חֵטְא

all (korban) ashams בָּל אֲשָׁמוֹת נָמֵיי he should not eat לָא לֵיכוֹל for on avayros they come

The Gemara assumes that the reason that Shimon Hatzaddik did not want to eat the asham of the nazir is because this asham comes as a result of an avayra.

The Ran explains that it is assur for a nazir to become tamei, and if a nazir does become tamei, that is when he has to bring this korban.

The problem is that every korban asham comes as a result of doing avayros, and if so, Shimon Hatzaddik should not have eaten from those korbanos as well. And yet we find that it was only with regard to the asham of the nazir that he did not want to eat.

The Gemara answers and gives another reason why Shimon Hatzaddik would not eat from the asham of a nazir tamei.

R' Yonah said אַמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹנַה this is the reason (of Shimon Hatzaddik) היינו טעמא for when they were בַשֶּׁהֶן confounded (from their avayros) תוהיו they would make themselves nezirim נוֹזְרִין and when they would become tamei וּכְשֵׁהֵן מִטַּמִּאִין and (as such) it would be added וָרָבִיון onto them עַלֵיהַן days of nezirus יִמֵי נְזִירוּת they would have regret on them מְתָּחָרִטִין בָּהֵן and it will come out (lit. found) ונמצאו that they would bring chullin מָבִיאִין חוּלִין to (i.e., into) the Azara לַעַזַרַה

The Ran explains that the typical case of someone becoming a nazir is the case in which a person is confronted with his avayros and regrets doing them. To try and rectify what he had done wrong he becomes a nazir. But often, after he had already become a nazir, he will become tamei, and the halacha of a nazir that becomes tamei is that he has to restart his nezirus and count another thirty days. These additional days will be something that this person will not want, and as a result, he will have regret for becoming a nazir in the first place. But when he regrets his nezirus, the nezirus is voided retroactively. If so, it comes out that the korbanos that he brings into the Bais Hamikdosh will be considered chullin B'Azara as he is no longer a nazir (and it is assur to bring animals that are not hekdesh into the Bais Hamikdosh).

פרק ראשון

כי קא"ר מאיר בנדר בנדבה לא קאמר והא

כי קאמר ר"מ (א) בנדר . אסור בלשון נדרים דוקא קאמר: אבל

בנדבה לא אמר . והיינו מחני' דקחני כנדבחם דכשרין נדרי בלשון

נדבה: והא קתני כנדבותם נדר כו׳. דמשמע דבלשון נדר קאמר:

תורה אור אתי בה לידי הקלה דעבר משום בל

תאחר: נדבה נמי. כי אמר הרי זו

קרבן אתי בהו לידי תקלה לידי ניזה

ועבודה א] אבל בבל האחר לא דכל

היכא דאיתא בי גזא דרחמנא איתא:

[כהלל]. מתני' דקתני נדבה מותר

דתו לא אתי בה לידי מעילה: גדבה

דנזירות מאי איכא למימר . היכי עביד דלא ליתי לידי תקלה דקתני נדב

בנזיר דמותר דכשרים מתנדבים

בנזירות: סבר לה כשמעון הלדיק.

שמעון הלדיק: לא אכלתי אשם נזיר

טמא. דנזיר שמיטמא מביא אשם

ואח"כ מוכה ימי כזירות אחר ומאותו

חשם לא אכל וטעמא מפרש לקמן:

בא לפני אדם אחד. שבא להקריב

קרבן נזירותו ולגלח שערו: ופחז

ילרי עלי . מתוך שראיתי במים לורתי

כל כך נאה נתגבר עלי ילרי ובקש

להביאני לידי מעשים רעים לטורדני

מן העולם: אמרתי לו. כך אמר

כי יפליא כו' . דהיינו לה' לשם שמים:

דאתי על חטא . שטימא עלמו וכיון

דאתי על חטא הוא א"כ לא בעי

למיכל שום קרבן חטאת אלא היינו

לילה ויומם (דברים כח) ומתרגמיכן

ותהית כשהן כועסין נודרין שחינן

דאתא טומאה וסתרי להנהו יומי

מיטמא פעם אחרת ובעי למיסתר כל

עלמן: וכשהן מטמאין .

כגון דעביד כהלל דמקדישה בעזרה [פסמים פו:]

דמנזיר לשם שמים כאותו שבא לפני מיר ד: [הוספחא בספדה]

בעלמו: עליך הכתוב אומר אים לאפוקי נדבה: ופריך

כשהן תוהין . מתפחדים כמו וכחדת טדרין: ומשני חני נדב.

נודרים לשם שמים אלא לשם כעם נדבה: מ"ש נדר דלא

דכזירות ובעו למימני יומי כזירות חקלה למשול בה :

אחר וריבה עליהן ימי טומאה דשמא כהלל הזקו. ראיתי

הני יומי דנזירות ומתחרטין בעלמן בכשלים כי אמר

שנדרו וכיון דמתחרטין לא הוי נזירות כנדבתם בנדבת כברים

מב א מיי פי"ג מהלי נדרים הל' כג ופ"י מהלי מירות הלכה יד טוש"ע י"ד סימן רג

תומפות

והא קתני כנדכתם

שייך מעם זה ואומל

הכיור אליעזר כיון

חוץ לעורה נמי תפים

באחריות ואתי לידי

מקלה דבל מאחר

לה המר כלום:

בשהן מוסין נודכין.

תוהין לשון ותוהא על

בי קאמר ר"מ בנדר בנדבה לא קאמר. דקרא לא איירי אלא בנדרים ולא בנדבה: והקתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן. דאלמא שהכשרים טדרים והיכי מלית לאוקמי כר"מ: ומתרלינן תני נדב. ופירשו רבותי דהך קושיא בדין הוא דהוה מלי לאקשויי לה אגופא – דלמא אתי בה לידי מקלה. דכי אמר בל' גדה הרי עלי קרבן

דמתני' דהא מתני' משמע שאין הכשרים טדרין מדקתני כנדרי כשרים לא אמר כלום ובתר הכי קתני גדר אלא דמעיקרא דייק מתני' גופא דמפליג בין נדר לנדבה מני ובתר דאוקי לה כר"מ דייקינן היכי קתני נדר ואינו נראה לי אלא ה"ק בשלמא אי לא מוקמיכן לה כר' מאיר מליכן לפרושי דנדר של כשרים מתוך שהוא ברלון גמור וכשר הדבר לעשות כן כדבה מקרי ואע"ג דאי אמריכן הכי לא שמעינו ליה לתנא דמפליג בין נדר לנדבה ולעיל אמרי' בפשיטות מאו תנא דשני ליה בין נדר לנדבה לעיל אמרינן הכי משום דנושטא דמילתא היא אכל הש"ם גופיה דחי לה לאידך גיסא ולומר דלאו רבי מאיר היא ולא שני לן בין נדר לנדבה ומתרלא מתני שפיר אלא אי אמרת רבי מאיר היא היכי מיקרי נדר דקרבן נדבה והרי כיון שחין הכדר רחוי לכשרים חי אפשר שיקרא נדבה : נדבה נמי יותר משלש רגלים : לעזרה ומקדישין אותה כדרך שהיה

במת שסותר מנינו ומביא קרבן ומונה כתחלה: ופחז ילרי עלי. מיהר מל' פחז כמים ובקש לטרדני מן העולם לילך אחרי מראה עיני: נזיר להזיר לה' . שנזירתו לשם שמים: משום דאתי על חטא. שנטמא : איכא הששא שמא בשהן חוהין נוזרין. כשהן מתחרטין על מעשיהן הרעים: ורבין עליהם ימי טירות.שמתחלה לא נתכוונו אלא לשלשים יום:מביאין חולין לעזרה. לאו דוקא שכל זמן שלא התירן חכם נזירותן קיימת וקרבנותיהן חובה הלכך כנדרי בשנים עליהן אלא כעין חולין קאמר שמחוך שאין כוונתן רלויה אף קרבנוחיהן אינן רצויין אבל בהך גברא שבא מן הדרום ליכא למיחש להכי שכיון שהיתה כוונתו כל כך רצויה בתחלה אנן סהדי שלא נתחרט:

כזיר טמא. שהתחיל למנות ונטמא

קתני כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן תני נדב בנזיר ובקרבן מאי שנא נודר דלא דלמא אתי בה לידי תקלה נדבה נמי לא דלמא אתי בה לידי תקלה כהלל הזקן דתניא אמרו על הילל הזקן שלא מעל אדם* בעולתו כל ימיו מביאה כשהיא חולין לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחמה הניחא נדבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי איכא למימר סבר לה כשמעון הצדיק *דתניא אמר (רבי) שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר ממא אלא אחד פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום וראיתיו שהוא יפה עינים ומוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים אמרתי לו בני מה ראית להשחית אָת שערך זה הנאה אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן המעיין ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי יצרי ובקש למורדני מן העולם אמרתי לו רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה העבודה שאגלחך לשמים מיד עמרתי ונשקתיו על ראשו אמרתי לו בני כמוך "ירבו נוזרי נזירות בישראל עליך הכתוב אומר איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה'כמינר טעמא דלא אכל אשם נזיר טמא: מתקיף לה רבי מני מאי שנא אשם נזיר ממא דלא אכל דאתי על חטא כל אשמות נמי לא ליכול דעל חשא אתו א"ל ר' יונה היינו מעמא כשהן תוהין נוזרין וכשהן מממאין ורבין עליהן ימי נזירות מתחרמין בהן ונמצאו מביאין חולין לעזרה אי הכי אפילו נזיר מהור נמי נזיר מהור לא דאמודי אמיד נפשיה דיכול לנדור ואיבעית אימא

דלמא אתי בה לידי תקלה. דאע"ג דאמר הרי זו דלמא פשע ומאחר להביא בהלל הזקן. אם אמר על בהמה ה"כ ולשטים, ניחם הכל : בהלל הזקן המונחת בעזרה כנדבת כשרים נדר בקרבן שהרי כשרים מביאין בהמתן שמכיאין בעזרה. וא"ת אכתי היכי קרי ליה

תיתה מגופיה דמתני' תיקשי ליה דקתני כנדבתם והדר קתני נדר וי"ל דחין

נדבת כשרים הח ליכח שריותה כ"ה כסלל נוהג הלל הזקן: מביאה חולין לעזרה. ומתני' משמע בכל פנין ועוד דהא חינה דקונם כגון שחוסר

כשהבהמה בפזרה לאו בעזרה ממש שאסור להביא חולין לעזרה אלא בפתח העזרה: נדבה מדכי קרבן אבל נדרי דנזירות מאי איכא למימר. כלומר היאך כשרים מתנדבין נזירות והא אית ככר פליו החם לא להו למיחש דלמא אחו לידי חקלה: ה"ג כשמטון הלדיק ולא גרסי' סבר ד כש רים מחנדנים לה והכי פירושת דכל שנדר מתוך כמום לד בעורה גם עניין זה כל כך כווכתו רלויה דליכא למיחש לבא לידי תקלה: אשם

שפיר הנדכה בנשון זה כדרי כשרים לא הוו כלל בשום לד חף כשהית בפורה נתי תמות ויהא חייב

מביא חולין לעזרה:בנזיר טהור. ליכא למיחש דמתחרט דכיון דלא נטמח שומדת בעזרה כי אמר ולא רבו עליו ימי טומאה ודאי לא מתחרט ואי אמרת אפ"ה הוא מתחרט דאינו יכול לעמוד בנזירותו להא ליכא למיחש דאי לאו דאמיד בנפשיה כשהבהמה עו מדת קודסשנדר דיכול לעמוד בו לא הוה נדרולא מיתחרט כל היכא דלא נטמא: בעזרה: שאגלחך אפילו

לש"ש ונמלאו מביאין חולין לעוזרה ומשו"ה לא אכל אלא מוה דודאי לש"ש

לשם שתים: תני

חמר קרת חים כי יפליא וגו'. וכחיב קדוש יהיה כיולא בך קראו הכחוב קדוש: משום דאמי של חשא. וגלאי הוא לאדם

הוא דעבד: א"ה אפי' נזיר טהור. דדלמא מתחרט על נזירוחו ונמלא אם אין הבהמה

חשוב לאכול דבר שקרב של חמא: כל אשמות נמי. וכ"ש המאוח אלה משום דאיירי באשם נקט אשמוח: כשכן סוסין. נבסלין של פורשטחם וחולין אותו בשוטחיהם ומהרהרין חשובה בלבם ועדרין: ונמלאו

מליהם יתי שומאה מתחרטין: ואכע"ח מביאין חולין בפורה. לאו דוקא חולין בפורה דהכדר [כ"א דבמיר] אינו נעקר בחרשה אלא של ידי החרם חלם למין חולין בעורה וה"ה נתי דלא הוה אכל קרבטמיו שהביא אחר שמנה נזירות סהרה דכיון

סראשונות כלומר כשהן תוהין בעונותיהם ודואגין מן היסורין נודרין להגין מן היסורין וכשרדים

בכתחרם בשותאתו הוי כאינו נעקר נדרו ואף קרבטת סוף מירות הם כחולין בשורה אלא נקם אשם דפסיקא ליה לפי שאין נזיר שהור מכיא אשם אבל זה שהיה לדיק גמור הוה קים ליה ביה שלא נחחרם בהאריך ימי סומאתו: חני נודב. ואפ"ג דבקרא כחיב חדור נדבה נמי קרי חדור דלאו אוכחיה דקרא למימר חנדוב:

הגהות הב"ח (א) רש"י ד"ה כי קאמר ר' מאיר אסור בנדר בלשון:

פי׳ הרא"ש

כי קאמר ר"מ בנדר

בנדבה לא קאמר.

ולהכי תנה נדר

סיכי משמע לה

דמשום דתנא נדל בא

למעועי נדבה והא

קתני כנדבתם נדר

במיר ובקרבן והחי

לדר ע"כ לדבה היא

משום דכשרים אינם

ודרך התנא לעעות

בין נדר לנדבה אבל

לפולם לא קרי לנדר

דלמא אתי בה לידי

תקלת כל תאחר נדבה

כמי דלמה התי לידי

מפרבים שפירשו

וכיון דמשכחת לה כדבה

מלינן ולי נראה כיון

דכברים חינם מתנדבים

לשמים. שחקבל עלי

מיכות ותהיה 'תגלחתי

The Ran points out that the Gemara does not mean literally that his korbanos will be considered chullin, because until the Chacham is actually matir the nezirus, it is still in effect. Therefore, even if this nazir will regret the fact that he became a nazir, this will not change that fact that he is a nazir and his korbanos will therefore still be valid korbanos. The Gemara just means that it will be like he is bringing chullin b'azarah, because in reality the nazir doesn't not want to be bringing these korbanos as he regrets is nezirus.

However, in the case of Shimon Hatzaddik this was not a concern, for if someone becomes a nazir with such sincere intentions, we can testify that he will never have regret for doing so.

But on this the Gemara asks:

If so, אִי הָכּי even a nazir tahor also אַבּילוּ נָזִיר טָהוֹר נָמֵי

Why would R' Shimon eat from the korbanos of a nazir tahor? If it is really true that a person will become a nazir as the result of an impulsive desire to do teshuva, perhaps he too will later regret his actions.

The Gemara answers:

(With regard to) a nazir tahor

נְזִיר טָהוֹר

no (there is no concern) קֿא for he will evaluate himself דְּאָמוֹדֵי אָמֵיד נַפְשֵׁיה that he is able to make this neder (to become a nazir)

In a typical case of a person becoming a nazir, there is no concern that he will later regret what he did as he is able to evaluate his ability to become a nazir. The problem with the nazir tamei is that he is being forced to be a nazir for longer than he had originally planned, and therefore this is the reason that he might come to regret his becoming a nazir.

Another Explanation with Regard to the Identity of Our Mishna's Author

The Gemara now comes back to its question of who is the Tanna of the Mishna that differentiates between a neder (that the kesayrim would not make) and a nadava (that they would make).

The Gemara gives another possible answer.

And if you want I can say אָאיבָּעִית אַימָא

Nedarim 10a

Our daf starts with the continuation of trying to determine who can be the author of our Mishna. Our Mishna had said that it was the practice of the kesayrim to make nedavos and not nedarim. At first, we thought that this cannot be in accordance with either R' Meir or with R' Yehuda. R' Meir had said that the best thing is not to make a neder at all and R' Yehuda had said that the best thing is to make and keep your neder. And neither of them made the distinction of the Mishna between nedavos that you should make and nedarim that you shouldn't make.

The Gemara had previously explained how the Mishna could be in accordance with R' Meir and our Gemara will now say how it could be in accordance with R' Yehuda.

You can even say	אֲפִילוּ תֵּימָא
(it is like) R' Yehuda	רַבִּי יְהוּדָה
(and) when did Reb Yehuda say (it is good to	כִּי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה
	make 'nedarim')

(this was only with regard) to nadava	בּנְדָבָה
(but with regard to making) a neder	בְּנֶדֶר

he did not say לָא אָמַר

According to this, R' Yehuda holds exactly like our Mishna, that while it is considered a good thing to make a nadava, it is better not to make a neder.

The Gemara asks:

But we learned in the Baraisa	וְהָקָתָנֵי
better than this and this	טוב מָזֶה ומְזֶה
(is someone) who makes a neder	נוֹדֵר
and fulfills it	וּמְקַיֵּים
The Camara asks that the very Raraisa tha	t talle us the shite

The Gemara asks that the very Baraisa that tells us the shita of Reb Yehuda is referring to nedarim, and if so, how can we now say that R' Yehuda was only referring to nedavos and not nedarim?

The Gemara answers:

Learn the Baraisa (as saying)	ּקְנָנִי
someone who makes a nadava	נודב

60 Why Does the Gemara Not Answer the Shita of R' Yehuda in the Same Way that it Answered the Shita of R' Meir?

and fulfills it

The Gemara answers as it did before that we need to change what the Baraisa said, that instead of the Baraisa discussing nedarim, it is really discussing nedavos, and that is why it is considered a good thing to make them.

The Difference Between Nedarim and Nedavos according to Reb Yehuda

The Gemara now asks:

What is the difference	מַאי שְׁנָא
(between) a neder	נודר
that (we say) no (one should not make it)	דְּלָא
(because) maybe	דִּילְמָא
it will come to a mishap	אָתֵי בָּהּ לִידֵי תַקָּלָה
(with regard to) a nadava also	נְדָבָה נָמֵי
maybe	דִּילְמָא
he will come to a mishap	אַתֵּי בַּהּ לִידֵי תַקּלַה

The Gemara is now saying that while R' Yehuda holds that it is better not to make a neder, it is considered a good thing to make a nadava. But what is the difference between the two? Presumably, the reason why a person should not make a neder is out of a concern that he might come to break it, but if so, why is this concern not valid with regard to making a nadava?

R' Yehuda	60רַבִּי יְהוּדָה
goes according to his reasoning	רְטַעְמֵיהּ
that he said	ּאָמַר
a person brings	אָדָם מֵבִיא
his keves (lamb, i.e., his korban)	פָבְשָׁתוֹ
to the Azara	לָעֲזָרָה
and makes it hekdesh	וּמַקְדִּישָׁה
and leans on it	וְסוֹמֵךְ עָלֶיהָ
and schects it	וְשׁוֹחֲטָהּ

The Gemara explains that R' Yehuda would say as we answered on the last amud, that when a person would bring a nadava, they would do as Hillel did. That is, R' Yehuda would

we are now saying in the shita of R' Yehuda, is the same as we previously said in the shita of R' Meir. If so, the question and answer should be the same as well, and yet the Gemara gives a different answer. But why? Why did the Gemara not just answer has it did before (with the story of Shimon Hatzaddik)? The Rosh answers that in reality our Gemara could have answered as it did before, but the Gemara would rather answer the shita of R' Yehuda with something that R' Yehuda himself said.

Tosefos points out that seemingly the Gemara could have answered exactly as it did before. Previously we said that the Mishna could not be in accordance with R' Meir and the Gemara answered that although R' Meir holds that a person should not make a neder, he should make nedavos. And on this the Gemara asked why they are different, and the Gemara answered this question. But now we are saying the same in R' Yehuda. That although R' Yehuda had said it is good to make nedarim, this actually refers to nedavos and R' Yehuda holds that one should not make nedarim. In other words, what

אפילו תימא רבי יהודה כי א"ר יהודה בנדבה

בנדר לא אמר והקתני מוב מזה ומזה נודַר

ומקיים תני נודב ומקיים מ"ש נודר דלא

דילמא אתי בה לירי תקלה נדבה נמי

מוד מיי פיב מהל' בנועות הלי ה ופיא מהלי נדרים הלי עו ופיא

21010

תוספות

ואבע"א כי קחמר

ל' יהודה בנדר חבל

נודנה לה קחמר: נדבה נמי חמי לידי

מקלה . ומשני כ"י לשמיים ה"מ לשניי

לאחויי כרבי יהודה

גופיה וכן בסמוך [גכי]

כזיכות מייםי מר'יהודה

חסידים כרחשונים וכו'

כדלפיל : רבי יהודה

בעורה . ואם מאמר

ולליבנה המה דחוהמינה

פלוגתייהו בנדר ואפי'

בנדר ערי כ' יהודה הא

דקתני בהו אדם מביא ככשתו וכו' אלמא חיים

ואפי' בכדבה לא שרי

למימר עלה עובה קמ"ל

וח"מ וכח במוספתה

מהאי שעמא

דהוה מני

תני טדב ומקיים . ור' יהודה דריש להו לקראי כר' מאיר דטוב מזה בג א מיי' פ'א מהלי ומזה שחינו נודר כל עיקר מיהו בהח פליג עליה דר' מחיר דלרבי מאיר קרא דנקט טדר הוא הדין לטדב ולדידיה דוקא טדר אבל נודב טוב מזה ומזה : רבי יהודה לטעמיה . דאמר דכשרין

מתאוץ להביא קרבנות של חובה ומחוך כך הם נודרין בנזיר וכיון שלכוונה זו הם עושים מיקרי נדבה: שלושה וישט בער בין מינים של לאון רמא מושע יו"ד ד' מיני לחמה . חמן וג' מינים של לאון רמא מושיע יו"ד בין מי לו סעי' ו: מצה חלות רקיקין רבוכין : בולן בשיטה אחת הן . מיהו לא אמרו ממש דבר אחד דלשמעון הלדיק דוקא כזיר טמא הוא שנקרא חוטא ולאו נזיר טמח הוח שנקרח חומח ולחו מה! מירות הלח סמג משום דמלער עלמו אלא משום שם טוש"עויד סיי דו דמסחרנו נאילו לר' שמנוני לר' וסי רו סיי רו סיי דמתחרט ואילו לר' שמעון ולר' אלעזר הקפר אפילו נזיר טהור נקרא חוטא מיהו כולן שוין דאיכא חטא בכזירות: והדין קרא בכזיר טמא כתיב. לר' שמעון ולרבי אלעזר הקפר פריך דחילו לשמעון הלדיק לא קשיא מידי דאיהו קאמר דוקא מיר טמח נקרח חוטח: משום דשנה בחטא. שליער עלמו ונטמא ויתורא דעל הנפש קא דריש דאי מחטא טומאה בלחוד קאמר הוה ליה למיכתב מאשר חטא ותו לא על הנפש ל"ל: מתגי' הרי אלו כטיין לחרם. ובגליל אפילו בסתם אסור דמשמע חרמי גבוה לפי שאין מכירין בחרמי כהנים וביהודה דוקא במפרש חרם של בדק הבית וכדאיתא לקמן בפ' ואלו מותרין (דף ית:): גדר במוהי הרי אלו כנויין לשבועה . במוהי כנוי למשה בשבועת משה כדכתיב (שמות ב) ויואל משה והכי איחא בירושלי והאי דקאמר נדר במוהי ולא קאמר שבותה שקוקה במוחי אפרש בגמ' בס"ד: גמ' לשון אומות הם . דקרו קרבן בהני לישני: שבדו להם חכמים . שחדשו מלבם: דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן . ומש"ה תקנו קונם כי היכי דלימה קונם בלחוד דחילו חמר קרבן חמר לשם כדלעיל חוח ניחח לים כלישנא דקרא ובחרמים נמי אע"ג דביהודה לא סגי ליה בחרם בלחוד שסתם חרמים ביהודה חינם לבדק הבית מיהו אם אמר חרם הוא אמר לשם כדכתיב אבל כי אמר חרך כיון דלאו לישכא דקרא הוא לא הוה אומר אדם מביא כבשתו

אמר לשם אלא לבדק הבית:

וב"ה

מנין

מנין

דילמא אתי (6) לידי תקלה רבי יהודה לטעמיה ראמר אדם מביא כבשתו לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחמה תינח נרבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי איכא למימר רבי יהודה למעמיה דתניא *רבי יהודה אומר חסידים הראשונים היו מתאוין להכיא קרבן חמאת לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין עומדין ומתנדבין נזירות למקום כדי שיתחייב קרבן חמאת למקום ר' שמעון אומר לא נדרו בנזיר אלא הרוצה להביא עולה מתנדב ומביא שלמים מתנדב ומביא תודה וארבעה מיני לחמה מתנדב ומביא אבל בנזירות לא התנדבו מאשר חמא על הנפש אמר אביי שמעון הצדיק ורבי שמעון ור' אלעזר הקפר °כולן שיטה אחת הן דנזיר חומא הוי שמעון הצדיק ורבי שמעון הא דאמרן ורבי אלעזר הקפר ברבי (נ) *דתניא ר' אלעזר הקפר ברבי אומר וכפר עליו מאשר המא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין והלא רברים ק"ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חומא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה מכאן כל היושב בתענית נקרא חומא והדין קרא בנזיר מכוא כתיב משום דשנה בחמא הוא: מתני "האומר (לחבירו) *קונם קונח קונס? הרי אלו כינויין לקרבן חרק חרך חרף הרי אלו כיגויין לחרם ינזיק גזיח פזיח הרי אלו כינויין לנזירות 'שבותה שקוקה נודר במוהי הרי אלו

כינויין לשבועה: גמ' איתמר *כינויין ר' יוחנן

אמר 'לשון אומות הן ר"ש בן לקיש אמר

לשון שבדו להם חכמים להיות נודר בו וכן

ומעמא מאי תקינו רבנן כינויין דלא לימא

קרבן ולימא קרבן דילמא אמר קרבן לה' ולימא קרבן לה' דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבמלה וחניא *) רבי שמעון אומר

(מ"כ ויקרה פרשה ב ע"ש]

שלמו בחטא שנא עלמו ועוד שטימא במוכרי שלא יקראו, דומאין שנאמר "וכפר עליו

שבותה . שלא אוכל ככר זה או שקוקה הרי אלו כיטיים לשבועה והוי כחילו נשבע ממש: נדר במוהי. כמו מומתא לשון שבועה: גבו׳ איתמר כיטיין. דקתני במתני': רבי יוחנן אמר לשון אומות הן. דהכי משתבעי אומות וכי נדרי או משתבעי משתעו בהני לשונות וישראל נמי כי אמר בהאי לישנא מיתסר דהתורה אמרה כי ידור בכל לשון דנדר:לשון שבדו להן חכמים. דרישה קחי לפרושי הכי לשונות מלחו להם חכמים שיהות טדרין בהן : תקינו חכמים כינויין דלא לימא קרבן. בשם כדאמרינן בעלמא הרי אלו כטיין לקרבן : (עירובין ד' כא:) קודם שבאשלמה היחה דר במודי . שבע חורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים עד שבא שלמה וחיקן לה אזנים דכחיב

איזן וחיקר חיקן משלים הרבה שגזר על השניות כי היכי דלא לפגעו באיסורא דאורייתא הכי נמי תקינו רבכן כינויין לנדרים דהנודר בהכי אלא בכה"ג לפיש בנדר אַ נדל גדול מד ופייב כיטיין כחילו טדר בקרבן עצמו וכן בכיטי דחרם וכגון נמי ושמרסם את משמרתי (ויקרא יח) טשו משמרת למשמרתי כי היכי דלא ליתי למיכדר דמיספר וויצ דאיפא לאו כדר גמור הוא דאין בכדר דאורייתא דאתי למימר נמי קרבן לה' והיינו דתנן (אנות פ"ג מי"ג) נדרים סיג לפרישות שתיקט אלו כיטיין כדי להפריש האדם מן העבירה: מוב מזה ומזה ש"מ דלפנין איסורא קאמר וי"ל דלפולם שלה פורה קמ"ל לך בנייחא ולא משום איסורה קאמר ואייני דאיירי ר"מ שלה מובה קמ"ל ולא לפנין איסור קאמר ר"מ א"ר הודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה ללפנין איסור קאמר ר"מ א"ר יהודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה ומזה לפנין איסור קא"ל והשהא מסיק לישלא במרא דנדרים אחי לכ"ע. אמי מדבה אחר במדבה אחר ל"מ בנדבה אדם מביא כבשמו. מדנקש לשון נקיבה אלמא אחר במדבה במדבה שובי לישלא היודה שלה לישלא היודה מדבה אחר במדבה במדבה אחר במדבה אחר במדבה במדב

דנשנם לשטת פרק זה קאתר ואשפ"כ נקש נדר דקאי בנדרים ומשום דבתוהי אינה תשנין שבותה שבוקה דהוו להו לשון אומות או לשון שכדו להם חלמים ובמוהי אינה מפנין אותן כיטיין אלא לפי שהוא לשון שבופה הפסיק ושנה ביניהם נדר ומה שהקדים מזירות לשבופה חשום דבפי לחחני גבי הדדי אוחם שיש בהם ג' לשוטות של כטיין: גבו' לשון אוחות הם . בלשונה קורין לקרבן קונם אי קצות או קונס: לשון שבדו להם חכמים. כדי לפשות הרחקה דלא לימא קרבן לשם זה פלי ופפמים קדים השם לקרבן ונמלך מלגמור דבריו ולידור ונמלא שהזכיר שם שמים לבמלה ובאלה הלשונות ראו חכמים שהיו לשגי שפה שלה היו בקיאין לדבר סברית מדברים בהם וחקט הוחם לכנויים ולה בשביל שאלו האוחיות קרובין ללשון יותר משאר האוחיות : מ"ד כיטיי כיטיין אסורין קסבר לשון אומות הם. וריון דראורייתא נינהו אסרו ואפי' כיטיי כיטיים ועוד כיון דלשון אומות הם אין לכל העם שפם אחת שאותם סרתוקים מעיקר הלשון אין להם שפה ברודה כמותם ומשנים הלשון במקלת : קסבר לשון שבדו חכמים הם. ואין לנו אלא מה שחיקע וגם לא גזריע בהא אשו כיטיין : הכי נמי משחפי אומום . אותם הרמוקים מפיקר הלשון כדפרישים :

וגם לא גדינים בהא אשו כיניין: הכי נמי תשתפי אימות. אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלך חלש להי ביני ביל היה אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלף הלי ביל החלים היה של ה

הגהות הב"ח (6) גם' נדכה נמי דילמא אחי כה לידי: (כ) שם דתיא ר' אלעור הקפר ניב שין ריש מיר תחילת דף ג : (ג) רש"י ד"ה מאי שנא נודר דלא וכו' כדלעיל הס"ד ואח"כ מ"ה היו מתאיין להכיא קרכן מעאח לפי שאין הקרה מכיא הקלה על ידיהן כלומר כליל וחינות שאין כאין נמחק : (ד) ר"ה חרק שאמר ככר זה עלי חרק : גליון הש"ם גם כולן שיטה אחת. ע' סיטה טו ע"א חד"ה סכר לה :

אפילו תימא רבי יהודה היא . מתני׳ דשני בין נדר לנדבה דלר׳ יהודה כמי שאני ליה וכי קאמר ר' יהודה טוב נודר ומשלם היינו דאמר בלשון נדבה אבל בנדר לא אמר : מ"ש (ג) נדר דלא כוי דאתי בה לידי תקלה . כדלעיל : לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהן . (שאין באין) כלומר שהם תורה אור

מתייראים שלא יעשו שום חטא ורולין להביא קרבן להתכפר עליהסלפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין כדי שיתחייבו קרבן שחין מביחין קרבן חטאת אלא על חטא ממש ענין אחר לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם שאין באין לידי שום תקלה ושום חטא שיתחייבו קרבן חטאת: אלא הרולה להתנדב מתנדב [סוספהה פיה] ומביא שלמים וכו'. אבל חטאת לא אתי בכרבה ובכזירות כמי לא היו מתנדבין שלא יקראו חוטאים ומתני׳ דקתני נדר בנזיר דמשמע דכשרים נודרין במירות לאו ר' שמעון היא: כולן שיטה אחת. דבשיטה אחת משוו דעתייהו : דנזיר חוטא הוי . משום דנדר : והדין קרא בנזיר טמא כתיב . על שם שטימא את עלמו במת האמר קרא אשר חטא על הנפש: משום דשנה בחטא הוא . דעל שם ששנה נזירותו להכי כתיב ביה אשר חטא על הנפש והוא הדין נמי לשאר מירין דאיקרו חוטאים וגלי רחמנא בהאי והוא הדין לכולהו ואהכי גילה בהאי מיר ג. עיש יע. כב. משום דוה שומה בישר ליק לה לה הענית יא. פעמים ותולין הקלקלה במקולקל : [במושת ח. סומם ש. בתגי' האומר קונם. שאמר קונם ככר כר כר הימום כו.] זה עלי : חרק . (ד) האומר ככר זה עליך חרק או שאמר נזיק נזיח פויח הריני לויק אם אוכל ככר זה או שאמר כזיח הוי כאילו נדר בנזיר: ייהוא אומר °בחרש אשר ברא מלבו

פי הרא"ש היו מתאוים להביא מעאת . שלא יהיה קרבן נעדר מהם : שמעון הלדיק הח לחמרן . מדקחמר מלוך חמר קרח חים כי יפליח וגו' משמט דורה דוקת כזה כחוי לכזור נזירות אבל כל אדם לא: דשנה בחשא הוא . פעמים נלמער אי נמי בלער בחעת ובפומחה: מתני' הכי . אלו כנוייו להרבו להתפים בקרבן דחכטיין ומשום דסמם נודר מתפים בקרבן שהוא דבר הווה ומצוי נקט

ומפום דקתי בנדרים נקם לשון כדר כדלפיל (דףת.)האומר אשנהפ'

נדר אלא מתפיס בדבר כנדור אלא שיש מפרשי'

say that every person should bring his korban to the Bais Hamikdosh and only as the animal is about to be brought into the Bais Hamikdosh should the owner make the animal hekdesh. Doing this would prevent a person from being ma'al in the animal, and as such, there would be nothing wrong with making a nadava.

And on this the Gemara asks as it did before:

This is good	הָּנִינַח
(the) nadava of korbanos	נְדָבָה דְקָרְבָּנוֹת
(but the) nadava of nezirus	נְדָבָה דְנְזִירוּת
what is there to say	מַאי אִיכָּא לְמֵימַר

The Gemara asks as it did before, that how could it be considered a good thing to make a nadava to be a nazir if there is a possibility that the person will transgress his nezirus?

The Gemara answers:

R' Yehuda	רַבִּּי יְהוּדָה
goes according to his reason	לְטַעְמֵיהּ
as we learned in a Baraisa	דְתַנְיָא
R' Yehuda says	רַבָּי יְהוּדָה אוֹמֵר
the early (first) Chassidim	חֲסִידִים הָרָאשׁוֹנִים
would 'long'	הָיוּ מִתְאַוִּין
to bring	לְהָבִיא
a korban chatas (but they couldn't)	קָּרְבַּן חַטָּאת
for Hashem does not	לְפִי שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּדְּ הוּא
bring a mishap	מֵבִיא תַּקֶּלָה
through their hands	עַל יְדֵיהֶם

A korban chatas is brought for doing an avayra, and as such, tzadikkim would not be able to bring this korban as they would not do avayros.

(So) what would they do	מָה הָיוּ עוֹשִׂין
they would get up	עוֹמְדִים
and make nedavos to be a nazir	וּמִתְנַיְּבִין נְזִירוּת
to Hashem	לַמָּקוֹם
in order	בְּדֵי
that he should become obligated	שָׁיִּתְחַיֵּיב
(to bring) a korban chatas	קָרְבַּן חַטָּאת
to Hashem	למקום

One of the korbanos that a nazir brings when he is finished being a nazir is a korban chatas. As such, by becoming a nazir, a person would be able to bring a korban chatas without doing an actual avayra. And since the Chassidim would become nezirim with such pure intentions, there is no concern that they might come to violate their nezirus. And this is the case of the Mishna. That a person says that he wants to become a nazir like the kesayrim, i.e., he wants to become a nazir with the same pure intentions that the Chassidim had.

The Shita of R' Shimon - What Would a Person Do if He Wanted to Bring Korbanos?

Although R' Yehuda said that there were those tzadikkim who would purposely become a nazir in order to be able to bring a korban chatas, R' Shimon is going to disagree and say that they would never do so.

R' Shimon says	רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר
they would not make a neder	לא נְדְרוּ
to become a nazir	בְּנָזְיר
rather	אֶלָ א
one who wants	הָרוֹצֶה
to bring a (korban) olah	לְהָבִיא עוֹלָה
he would make a nadava (to do so)	מִתְנֵדֵּב
and brings it	וּמֵבִיא
(and if a person wants to bring a) shelamim	שְׁלָמִים
he makes a neder and brings it	מִתְנַדֵּב וּמֵבִיא
(and if a person wants to bring a) todah	កៗវិទា
and the four	וְאַרְבָּעָה
types of bread (that are brought with the todah	מִינֵי לַחְמָהּ
he makes a nadava and brings them	מְתְנַדֵּב וּמֵבִיא

But with regard to nezirus אַבַל בְּנִזְירוּת they do not make a nadava לא הְתְנַדְּבוּ in order さばう they should not be called שלא יקראו sinners חוֹטָאִין as it says (Bamidbar 6:11) שַׁנֵּאֵמַר "And he (the Kohen) will atone וֹלָפֵּר for him עַלַיו from this that he sinned מאשר חטא against his soul" עַל הַנַּפֵשׁ

Although this posuk is referring to a nazir who became tamei (which was forbidden to happen), the Gemara will bring the shita of R' Shimon who holds that this is even referring to a nazir that remained tahor. That is, R' Shimon holds that a person does an avayra when he becomes a nazir (how he learns this from the posuk will be explained later on in the Gemara).

אפילו תימא רבי יהודה כי א"ר יהודה בנדבה

בנדר לא אמר והקתני מוב מזה ומזה נודַר

ומקיים תני נודב ומקיים מ"ש נודר דלא

דילמא אתי בה לירי תקלה נדבה נמי

מוד מיי פיב מהל' בנועות הלי ה ופיא מהלי נדרים הלי עו ופיא

21010

תוספות

ואבע"א כי קחמר

ל' יהודה בנדר חבל

נודנה לה קחמר: נדבה נמי חמי לידי

מקלה . ומשני כ"י לשמיים ה"מ לשניי

לאחויי כרבי יהודה

גופיה וכן בסמוך [גכי]

כזיכות מייםי מר'יהודה

חסידים כרחשונים וכו'

כדלפיל : רבי יהודה

בעורה . ואם מאמר

ולליבנה המה דחוהמינה

פלוגתייהו בנדר ואפי'

בנדר ערי כ' יהודה הא

דקתני בהו אדם מביא ככשתו וכו' אלמא חיים

ואפי' בכדבה לא שרי

למימר עלה עובה קמ"ל

וח"מ וכח במוספתה

מהאי שעמא

דהוה מני

תני טדב ומקיים . ור' יהודה דריש להו לקראי כר' מאיר דטוב מזה בג א מיי' פ'א מהלי ומזה שחינו נודר כל עיקר מיהו בהח פליג עליה דר' מחיר דלרבי מאיר קרא דנקט טדר הוא הדין לטדב ולדידיה דוקא טדר אבל נודב טוב מזה ומזה : רבי יהודה לטעמיה . דאמר דכשרין

מתאוץ להביא קרבנות של חובה ומחוך כך הם נודרין בנזיר וכיון שלכוונה זו הם עושים מיקרי נדבה: שלושה וישט בער בין מינים של לאון רמא מושע יו"ד ד' מיני לחמה . חמן וג' מינים של לאון רמא מושיע יו"ד בין מי לו סעי' ו: מצה חלות רקיקין רבוכין : בולן בשיטה אחת הן . מיהו לא אמרו ממש דבר אחד דלשמעון הלדיק דוקא כזיר טמא הוא שנקרא חוטא ולאו נזיר טמח הוח שנקרח חומח ולחו מה! מירות הלח סמג משום דמלער עלמו אלא משום שם טוש"עויד סיי דו דמסחרנו נאילו לר' שמנוני לר' וסי רו סיי רו סיי דמתחרט ואילו לר' שמעון ולר' אלעזר הקפר אפילו נזיר טהור נקרא חוטא מיהו כולן שוין דאיכא חטא בכזירות: והדין קרא בכזיר טמא כתיב. לר' שמעון ולרבי אלעזר הקפר פריך דחילו לשמעון הלדיק לא קשיא מידי דאיהו קאמר דוקא מיר טמח נקרח חוטח: משום דשנה בחטא. שליער עלמו ונטמא ויתורא דעל הנפש קא דריש דאי מחטא טומאה בלחוד קאמר הוה ליה למיכתב מאשר חטא ותו לא על הנפש ל"ל: מתגי' הרי אלו כטיין לחרם. ובגליל אפילו בסתם אסור דמשמע חרמי גבוה לפי שאין מכירין בחרמי כהנים וביהודה דוקא במפרש חרם של בדק הבית וכדאיתא לקמן בפ' ואלו מותרין (דף ית:): גדר במוהי הרי אלו כנויין לשבועה . במוהי כנוי למשה בשבועת משה כדכתיב (שמות ב) ויואל משה והכי איחא בירושלי והאי דקאמר נדר במוהי ולא קאמר שבותה שקוקה במוחי אפרש בגמ' בס"ד: גמ' לשון אומות הם . דקרו קרבן בהני לישני: שבדו להם חכמים . שחדשו מלבם: דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן . ומש"ה תקנו קונם כי היכי דלימה קונם בלחוד דחילו חמר קרבן חמר לשם כדלעיל חוח ניחח לים כלישנא דקרא ובחרמים נמי אע"ג דביהודה לא סגי ליה בחרם בלחוד שסתם חרמים ביהודה חינם לבדק הבית מיהו אם אמר חרם הוא אמר לשם כדכתיב אבל כי אמר חרך כיון דלאו לישכא דקרא הוא לא הוה אומר אדם מביא כבשתו

אמר לשם אלא לבדק הבית:

וב"ה

מנין

מנין

דילמא אתי (6) לידי תקלה רבי יהודה לטעמיה ראמר אדם מביא כבשתו לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחמה תינח נרבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי איכא למימר רבי יהודה למעמיה דתניא *רבי יהודה אומר חסידים הראשונים היו מתאוין להכיא קרבן חמאת לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין עומדין ומתנדבין נזירות למקום כדי שיתחייב קרבן חמאת למקום ר' שמעון אומר לא נדרו בנזיר אלא הרוצה להביא עולה מתנדב ומביא שלמים מתנדב ומביא תודה וארבעה מיני לחמה מתנדב ומביא אבל בנזירות לא התנדבו מאשר חמא על הנפש אמר אביי שמעון הצדיק ורבי שמעון ור' אלעזר הקפר °כולן שיטה אחת הן דנזיר חומא הוי שמעון הצדיק ורבי שמעון הא דאמרן ורבי אלעזר הקפר ברבי (נ) *דתניא ר' אלעזר הקפר ברבי אומר וכפר עליו מאשר המא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין והלא רברים ק"ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חומא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה מכאן כל היושב בתענית נקרא חומא והדין קרא בנזיר מכוא כתיב משום דשנה בחמא הוא: מתני "האומר (לחבירו) *קונם קונח קונס? הרי אלו כינויין לקרבן חרק חרך חרף הרי אלו כיגויין לחרם ינזיק גזיח פזיח הרי אלו כינויין לנזירות 'שבותה שקוקה נודר במוהי הרי אלו

כינויין לשבועה: גמ' איתמר *כינויין ר' יוחנן

אמר 'לשון אומות הן ר"ש בן לקיש אמר

לשון שבדו להם חכמים להיות נודר בו וכן

ומעמא מאי תקינו רבנן כינויין דלא לימא

קרבן ולימא קרבן דילמא אמר קרבן לה' ולימא קרבן לה' דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבמלה וחניא *) רבי שמעון אומר

(מ"כ ויקרה פרשה ב ע"ש]

שלמו בחטא שנא עלמו ועוד שטימא במוכרי שלא יקראו, דומאין שנאמר "וכפר עליו

שבותה . שלא אוכל ככר זה או שקוקה הרי אלו כיטיים לשבועה והוי כחילו נשבע ממש: נדר במוהי. כמו מומתא לשון שבועה: גבו׳ איתמר כיטיין. דקתני במתני': רבי יוחנן אמר לשון אומות הן. דהכי משתבעי אומות וכי נדרי או משתבעי משתעו בהני לשונות וישראל נמי כי אמר בהאי לישנא מיתסר דהתורה אמרה כי ידור בכל לשון דנדר:לשון שבדו להן חכמים. דרישה קחי לפרושי הכי לשונות מלחו להם חכמים שיהות טדרין בהן : תקינו חכמים כינויין דלא לימא קרבן. בשם כדאמרינן בעלמא הרי אלו כטיין לקרבן : (עירובין ד' כא:) קודם שבאשלמה היחה דר במודי . שבע חורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים עד שבא שלמה וחיקן לה אזנים דכחיב

איזן וחיקר חיקן משלים הרבה שגזר על השניות כי היכי דלא לפגעו באיסורא דאורייתא הכי נמי תקינו רבכן כינויין לנדרים דהנודר בהכי אלא בכה"ג לפיש בנדר אַ נדל גדול מד ופייב כיטיין כחילו טדר בקרבן עצמו וכן בכיטי דחרם וכגון נמי ושמרסם את משמרתי (ויקרא יח) טשו משמרת למשמרתי כי היכי דלא ליתי למיכדר דמיספר וויצ דאיפא לאו כדר גמור הוא דאין בכדר דאורייתא דאתי למימר נמי קרבן לה' והיינו דתנן (אנות פ"ג מי"ג) נדרים סיג לפרישות שתיקט אלו כיטיין כדי להפריש האדם מן העבירה: מוב מזה ומזה ש"מ דלפנין איסורא קאמר וי"ל דלפולם שלה פורה קמ"ל לך בנייחא ולא משום איסורה קאמר ואייני דאיירי ר"מ שלה מוב מזה ומזה דלפנין איסור קאמר ר"מ א"ר יהודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה לכנין איסור קאמר ר"מ א"ר יהודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה ומזה לפנין איסור קא"ל והשהא מסיק לישלא במרא דנדרים אחי לכ"ע. אמי מדבה אחר במדבה אחר ל"מ בנדבה אחר במדבה במדבה במדבה אחר ל"מ

דנשנם לשטת פרק זה קאתר ואשפ"כ נקש נדר דקאי בנדרים ומשום דבתוהי אינה תשנין שבותה שבוקה דהוו להו לשון אומות או לשון שכדו להם חלמים ובמוהי אינה מפנין אותן כיטיין אלא לפי שהוא לשון שבופה הפסיק ושנה ביניהם נדר ומה שהקדים מזירות לשבופה חשום דבפי לחחני גבי הדדי אוחם שיש בהם ג' לשוטות של כטיין: גבו' לשון אוחות הם . בלשונה קורין לקרבן קונם אי קצות או קונס: לשון שבדו להם חכמים. כדי לפשות הרחקה דלא לימא קרבן לשם זה פלי ופפמים קדים השם לקרבן ונמלך מלגמור דבריו ולידור ונמלא שהזכיר שם שמים לבמלה ובאלה הלשונות ראו חכמים שהיו לשגי שפה שלה היו בקיאין לדבר סברית מדברים בהם וחקט הוחם לכנויים ולה בשביל שאלו האוחיות קרובין ללשון יותר משאר האוחיות : מ"ד כיטיי כיטיין אסורין קסבר לשון אומות הם. וריון דראורייתא נינהו אסרו ואפי' כיטיי כיטיים ועוד כיון דלשון אומות הם אין לכל העם שפם אחת שאותם סרתוקים מעיקר הלשון אין להם שפה ברודה כמותם ומשנים הלשון במקלת : קסבר לשון שבדו חכמים הם. ואין לנו אלא מה שחיקע וגם לא גזריע בהא אשו כיטיין : הכי נמי משחפי אומום . אותם הרמוקים מפיקר הלשון כדפרישים :

וגם לא גדינים בהא אשו כיניין: הכי נמי תשתפי אימות. אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלך חלש להי ביני ביל היה אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלף הלי ביל החלים היה של ה

הגהות הב"ח (6) גם' נדכה נמי דילמא אחי כה לידי: (כ) שם דתיא ר' אלעור הקפר ניב שין ריש מיר תחילת דף ג : (ג) רש"י ד"ה מאי שנא נודר דלא וכו' כדלעיל הס"ד ואח"כ מ"ה היו מתאיין להכיא קרכן מעאח לפי שאין הקרה מכיא הקלה על ידיהן כלומר כליל וחינות שאין כאין נמחק : (ד) ר"ה חרק שאמר ככר זה עלי חרק : גליון הש"ם גם כולן שיטה אחת. ע' סיטה טו ע"א חד"ה סכר לה :

אפילו תימא רבי יהודה היא . מתני׳ דשני בין נדר לנדבה דלר׳ יהודה כמי שאני ליה וכי קאמר ר' יהודה טוב נודר ומשלם היינו דאמר בלשון נדבה אבל בנדר לא אמר : מ"ש (ג) נדר דלא כוי דאתי בה לידי תקלה . כדלעיל : לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהן . (שאין באין) כלומר שהם תורה אור

מתייראים שלא יעשו שום חטא ורולין להביא קרבן להתכפר עליהסלפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין כדי שיתחייבו קרבן שחין מביחין קרבן חטאת אלא על חטא ממש ענין אחר לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם שאין באין לידי שום תקלה ושום חטא שיתחייבו קרבן חטאת: אלא הרולה להתנדב מתנדב [סוספהה פיה] ומביא שלמים וכו'. אבל חטאת לא אתי בכרבה ובכזירות כמי לא היו מתנדבין שלא יקראו חוטאים ומתני׳ דקתני נדר בנזיר דמשמע דכשרים נודרין במירות לאו ר' שמעון היא: כולן שיטה אחת. דבשיטה אחת משוו דעתייהו : דנזיר חוטא הוי . משום דנדר : והדין קרא בנזיר טמא כתיב . על שם שטימא את עלמו במת האמר קרא אשר חטא על הנפש: משום דשנה בחטא הוא . דעל שם ששנה נזירותו להכי כתיב ביה אשר חטא על הנפש והוא הדין נמי לשאר מירין דאיקרו חוטאים וגלי רחמנא בהאי והוא הדין לכולהו ואהכי גילה בהאי מיר ג. עיש יע. כב. משום דוה שומה בישר ליק לה לה הענית יא. פעמים ותולין הקלקלה במקולקל : [במושת ח. סומם ש. בתגי' האומר קונם. שאמר קונם ככר כר כר הימום כו.] זה עלי : חרק . (ד) האומר ככר זה עליך חרק או שאמר נזיק נזיח פויח הריני לויק אם אוכל ככר זה או שאמר כזיח הוי כאילו נדר בנזיר: ייהוא אומר °בחרש אשר ברא מלבו

פי הרא"ש היו מתאוים להביא מעאת . שלא יהיה קרבן נעדר מהם : שמעון הלדיק הח לחמרן . מדקחמר מלוך חמר קרח חים כי יפליח וגו' משמט דורה דוקת כזה כחוי לכזור נזירות אבל כל אדם לא: דשנה בחשא הוא . פעמים נלמער אי נמי בלער בחעת ובפומחה: מתני' הכי . אלו כנוייו להרבו להתפים בקרבן דחכטיין ומשום דסמם נודר מתפים בקרבן שהוא דבר הווה ומצוי נקט

ומפום דקתי בנדרים נקם לשון כדר כדלפיל (דףת.)האומר אשנהפ'

נדר אלא מתפיס בדבר כנדור אלא שיש מפרשי'

The Three Shitos that Hold that a Person Does an Avayra by Becoming a Nazir

Abaye said אַמַר אַבּיֵי Shimon Hatzaddik שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק and R' Shimon וְרַבִּי שִׁמְעוֹן and R' Elazar Hakapar וַרַבִּי אֵלְעָזָר הַקַּפָּר all of them כולו are of one opinion שִׁיטָה אַחַת הֶן that a nazir is a sinner דְּנָזְיר חוֹטֵא הָוֵי Shimon Hatzaddik שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק and Reb Shimon וְרַבִּי שִׁמְעוֹן we already said הא דאמרן

In the previous Gemaras, we brought how Shimon Hatzaddik would not eat from the korban of any nazir with the exception of a particular nazir. The Gemara also quoted R' Shimon that said that although the early Chassidim would make nedavos in order to bring various korbanos, they would not make a nadava to become a nazir as a nazir is called a sinner and they did not want to have this label associated with them.

From these Gemara's we see how Shimon Hatzaddik and R' Shimon both hold that a nazir is called a sinner. The Gemara will now show how this is the shita of R' Shimon Hakapar as well.

And with regard to R' Elazar Hakapar וְרַבִּי אֶּלְעָזָר הַקּפָּר בְּרַבִּי

Berabi

as we learned in a Baraisa דְּתַּנְיָא R' Elazar Hakapar Berabi says (on רַבִּי אַלְעָזֶר הַקְּפָּר בָּרַבִּי אוֹמֵר

the posuk)

עַל הַנָּפֵשׁ

"And he will atone for him וְכָפֶּר עָלָיו for this that he sinned מֵאֲשֶׁר הָטָא

But with which soul

did he sin נֶפֶשׁ חָטָא זֶה R' Elazar Hakapar Berabi understands that the posuk is not

just referring to a nazir tamei but rather to a nazir tahor as well. But why is this true? Which avayra did this nazir do?

R' Elazar Hakapar Berabi answers:

against his soul"

Rather (the avayra is) אֶלָא for this that he pained himself שַּׁצִּיעֵר עַצְמוֹ from wine מִן הַיִּיוָ The very fact that this person caused himself pain by denying himself wine is a considered an avayra.

The Avayra of Fasting

The Gemara just told us that because a nazir pains himself by refraining from wine this is considered an avayra. The Gemara will now tell us that there is another person who is also considered as doing an avayra for depriving himself.

But is it not a kal v'chomer וַהַלֹא דְּבָרִים קַל וָחוֹמֵר just like this (person) ומָה זָה שׁלֹא צִיעֵר עַצְמוֹ that he did not pain himself only by (refraining) from wine אֵלָא מִן הַיַּיִן (and yet) he is called a sinner נִקָּרָא חוֹטֵא one who pains himself הַמִצְעֵר עַצְמוֹ from everything מִכָּל דָּבָר certainly it should be so עַל אַחַת כַּמָה וְכַמָּה (therefore) from here (we see) מבאן (that) anyone who sits in taanis כַּל הַיּוֹשֵׁב בְּתַעַנִית is called a sinner נְקָרָא חוֹטֵא

If a nazir is considered as someone who did an avayra as a result of his refraining from wine, then certainly someone who refrains from eating any food (i.e., the person who is fasting) is considered as someone who has done an avayra.

We now have three shitos that hold that a nazir is called a sinner: Shimon Hatzaddik, R' Shimon, and R' Elazar Hakapar. However, there is a significant difference between them. According to Shimon Hatzaddik, only a nazir tamei is called a sinner, but according to R' Shimon and R' Elazar Hakapar, even a nazir tahor is called a sinner.

And on this the Gemara asks:

But the posuk יְהָדֵין קְּרָא is written with regard to a nazir tamei בָּנִיִּר טָמָא כָּתִיבּ

If the posuk is referring to a nazir that became tamei, how can R' Shimon and R' Elazar Hakapar use this posuk to prove their shita that even a nazir tahor is considered as a person who has done an avayra?

The Gemara answers:

Because מְשׁוּם he repeated his avayra דָּשְׁנֵה בַּחָטָא הוּא

The Gemara answers that the reason that the posuk calls this tamei nazir a sinner is not because he did an avayra, but rather he is called a sinner as he has repeated his avayra. That אפילו תימא רבי יהודה כי א"ר יהודה בנדבה

בנדר לא אמר והקתני מוב מזה ומזה נודַר

ומקיים תני נודב ומקיים מ"ש נודר דלא

דילמא אתי בה לירי תקלה נדבה נמי

מוד מיי פיב מהל' בנועות הלי ה ופיא מהלי נדרים הלי עו ופיא

21010

תוספות

ואבע"א כי קחמר

ל' יהודה בנדר חבל

נודנה לה קחמר: נדבה נמי חמי לידי

מקלה . ומשני כ"י לשמיים ה"מ לשניי

לאחויי כרבי יהודה

גופיה וכן בסמוך [גכי]

כזיכות מייםי מר'יהודה

חסידים כרחשונים וכו'

כדלפיל : רבי יהודה

בעורה . ואם מאמר

ולליבנה המה דחוהמינה

פלוגתייהו בנדר ואפי'

בנדר ערי כ' יהודה הא

דקתני בהו אדם מביא ככשתו וכו' אלמא חיים

ואפי' בכדבה לא שרי

למימר עלה עובה קמ"ל

וח"מ וכח במוספתה

מהאי שעמא

דהוה מני

תני טדב ומקיים . ור' יהודה דריש להו לקראי כר' מאיר דטוב מזה בג א מיי' פ'א מהלי ומזה שחינו נודר כל עיקר מיהו בהח פליג עליה דר' מחיר דלרבי מאיר קרא דנקט טדר הוא הדין לטדב ולדידיה דוקא טדר אבל נודב טוב מזה ומזה : רבי יהודה לטעמיה . דאמר דכשרין

מתאוץ להביא קרבנות של חובה ומחוך כך הם נודרין בנזיר וכיון שלכוונה זו הם עושים מיקרי נדבה: שלושה וישט בער בין מינים של לאון רמא מושע יו"ד ד' מיני לחמה . חמן וג' מינים של לאון רמא מושיע יו"ד בין מי לו סעי' ו: מצה חלות רקיקין רבוכין : בולן בשיטה אחת הן . מיהו לא אמרו ממש דבר אחד דלשמעון הלדיק דוקא כזיר טמא הוא שנקרא חוטא ולאו נזיר טמח הוח שנקרח חומח ולחו מה! מירות הלח סמג משום דמלער עלמו אלא משום שם טוש"עויד סיי דו דמסחרנו נאילו לר' שמנוני לר' וסי רו סיי רו סיי דמתחרט ואילו לר' שמעון ולר' אלעזר הקפר אפילו נזיר טהור נקרא חוטא מיהו כולן שוין דאיכא חטא בכזירות: והדין קרא בכזיר טמא כתיב. לר' שמעון ולרבי אלעזר הקפר פריך דחילו לשמעון הלדיק לא קשיא מידי דאיהו קאמר דוקא מיר טמח נקרח חוטח: משום דשנה בחטא. שליער עלמו ונטמא ויתורא דעל הנפש קא דריש דאי מחטא טומאה בלחוד קאמר הוה ליה למיכתב מאשר חטא ותו לא על הנפש ל"ל: מתגי' הרי אלו כטיין לחרם. ובגליל אפילו בסתם אסור דמשמע חרמי גבוה לפי שאין מכירין בחרמי כהנים וביהודה דוקא במפרש חרם של בדק הבית וכדאיתא לקמן בפ' ואלו מותרין (דף ית:): גדר במוהי הרי אלו כנויין לשבועה . במוהי כנוי למשה בשבועת משה כדכתיב (שמות ב) ויואל משה והכי איחא בירושלי והאי דקאמר נדר במוהי ולא קאמר שבותה שקוקה במוחי אפרש בגמ' בס"ד: גמ' לשון אומות הם . דקרו קרבן בהני לישני: שבדו להם חכמים . שחדשו מלבם: דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן . ומש"ה תקנו קונם כי היכי דלימה קונם בלחוד דחילו חמר קרבן חמר לשם כדלעיל חוח ניחח לים כלישנא דקרא ובחרמים נמי אע"ג דביהודה לא סגי ליה בחרם בלחוד שסתם חרמים ביהודה חינם לבדק הבית מיהו אם אמר חרם הוא אמר לשם כדכתיב אבל כי אמר חרך כיון דלאו לישכא דקרא הוא לא הוה אומר אדם מביא כבשתו

אמר לשם אלא לבדק הבית:

וב"ה

מנין

מנין

דילמא אתי (6) לידי תקלה רבי יהודה לטעמיה ראמר אדם מביא כבשתו לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחמה תינח נרבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי איכא למימר רבי יהודה למעמיה דתניא *רבי יהודה אומר חסידים הראשונים היו מתאוין להכיא קרבן חמאת לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין עומדין ומתנדבין נזירות למקום כדי שיתחייב קרבן חמאת למקום ר' שמעון אומר לא נדרו בנזיר אלא הרוצה להביא עולה מתנדב ומביא שלמים מתנדב ומביא תודה וארבעה מיני לחמה מתנדב ומביא אבל בנזירות לא התנדבו מאשר חמא על הנפש אמר אביי שמעון הצדיק ורבי שמעון ור' אלעזר הקפר °כולן שיטה אחת הן דנזיר חומא הוי שמעון הצדיק ורבי שמעון הא דאמרן ורבי אלעזר הקפר ברבי (נ) *דתניא ר' אלעזר הקפר ברבי אומר וכפר עליו מאשר המא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין והלא רברים ק"ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חומא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה מכאן כל היושב בתענית נקרא חומא והדין קרא בנזיר מכוא כתיב משום דשנה בחמא הוא: מתני "האומר (לחבירו) *קונם קונח קונס? הרי אלו כינויין לקרבן חרק חרך חרף הרי אלו כיגויין לחרם ינזיק גזיח פזיח הרי אלו כינויין לנזירות 'שבותה שקוקה נודר במוהי הרי אלו

כינויין לשבועה: גמ' איתמר *כינויין ר' יוחנן

אמר 'לשון אומות הן ר"ש בן לקיש אמר

לשון שבדו להם חכמים להיות נודר בו וכן

ומעמא מאי תקינו רבנן כינויין דלא לימא

קרבן ולימא קרבן דילמא אמר קרבן לה' ולימא קרבן לה' דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבמלה וחניא *) רבי שמעון אומר

(מ"כ ויקרה פרשה ב ע"ש]

שלמו בחטא שנא עלמו ועוד שטימא במוכרי שלא יקראו, דומאין שנאמר "וכפר עליו

שבותה . שלא אוכל ככר זה או שקוקה הרי אלו כיטיים לשבועה והוי כחילו נשבע ממש: נדר במוהי. כמו מומתא לשון שבועה: גבו׳ איתמר כיטיין. דקתני במתני': רבי יוחנן אמר לשון אומות הן. דהכי משתבעי אומות וכי נדרי או משתבעי משתעו בהני לשונות וישראל נמי כי אמר בהאי לישנא מיתסר דהתורה אמרה כי ידור בכל לשון דנדר:לשון שבדו להן חכמים. דרישה קחי לפרושי הכי לשונות מלחו להם חכמים שיהות טדרין בהן : תקינו חכמים כינויין דלא לימא קרבן. בשם כדאמרינן בעלמא הרי אלו כטיין לקרבן : (עירובין ד' כא:) קודם שבאשלמה היחה דר במודי . שבע חורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים עד שבא שלמה וחיקן לה אזנים דכחיב

איזן וחיקר חיקן משלים הרבה שגזר על השניות כי היכי דלא לפגעו באיסורא דאורייתא הכי נמי תקינו רבכן כינויין לנדרים דהנודר בהכי אלא בכה"ג לפיש בנדר אַ נדל גדול מד ופייב כיטיין כחילו טדר בקרבן עצמו וכן בכיטי דחרם וכגון נמי ושמרסם את משמרתי (ויקרא יח) טשו משמרת למשמרתי כי היכי דלא ליתי למיכדר דמיספר וויצ דאיפא לאו כדר גמור הוא דאין בכדר דאורייתא דאתי למימר נמי קרבן לה' והיינו דתנן (אנות פ"ג מי"ג) נדרים סיג לפרישות שתיקט אלו כיטיין כדי להפריש האדם מן העבירה: מוב מזה ומזה ש"מ דלפנין איסורא קאמר וי"ל דלפולם שלה פורה קמ"ל לך בנייחא ולא משום איסורה קאמר ואייני דאיירי ר"מ שלה מוב מזה ומזה דלפנין איסור קאמר ר"מ א"ר יהודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה לכנין איסור קאמר ר"מ א"ר יהודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה ומזה לפנין איסור קא"ל והשהא מסיק לישלא במרא דנדרים אחי לכ"ע. אמי מדבה אחר במדבה אחר ל"מ בנדבה אחר במדבה במדבה במדבה אחר ל"מ

דנשנם לשטת פרק זה קאתר ואשפ"כ נקש נדר דקאי בנדרים ומשום דבתוהי אינה תשנין שבותה שבוקה דהוו להו לשון אומות או לשון שכדו להם חלמים ובמוהי אינה מפנין אותן כיטיין אלא לפי שהוא לשון שבופה הפסיק ושנה ביניהם נדר ומה שהקדים מזירות לשבופה חשום דבפי לחחני גבי הדדי אוחם שיש בהם ג' לשוטות של כטיין: גבו' לשון אוחות הם . בלשונה קורין לקרבן קונם אי קצות או קונס: לשון שבדו להם חכמים. כדי לפשות הרחקה דלא לימא קרבן לשם זה פלי ופפמים קדים השם לקרבן ונמלך מלגמור דבריו ולידור ונמלא שהזכיר שם שמים לבמלה ובאלה הלשונות ראו חכמים שהיו לשגי שפה שלה היו בקיאין לדבר סברית מדברים בהם וחקט הוחם לכנויים ולה בשביל שאלו האוחיות קרובין ללשון יותר משאר האוחיות : מ"ד כיטיי כיטיין אסורין קסבר לשון אומות הם. וריון דראורייתא נינהו אסרו ואפי' כיטיי כיטיים ועוד כיון דלשון אומות הם אין לכל העם שפם אחת שאותם סרתוקים מעיקר הלשון אין להם שפה ברודה כמותם ומשנים הלשון במקלת : קסבר לשון שבדו חכמים הם. ואין לנו אלא מה שחיקע וגם לא גזריע בהא אשו כיטיין : הכי נמי משחפי אומום . אותם הרמוקים מפיקר הלשון כדפרישים :

וגם לא גדינים בהא אשו כיניין: הכי נמי תשתפי אימות. אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלך חלש להי ביני ביל היה אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלף הלי ביל החלים היה של ה

הגהות הב"ח (6) גם' נדכה נמי דילמא אחי כה לידי: (כ) שם דתיא ר' אלעור הקפר ניב שין ריש מיר תחילת דף ג : (ג) רש"י ד"ה מאי שנא נודר דלא וכו' כדלעיל הס"ד ואח"כ מ"ה היו מתאיין להכיא קרכן מעאח לפי שאין הקרה מכיא הקלה על ידיהן כלומר כליל וחינות שאין כאין נמחק : (ד) ר"ה חרק שאמר ככר זה עלי חרק : גליון הש"ם גם כולן שיטה אחת. ע' סיטה טו ע"א חד"ה סכר לה :

אפילו תימא רבי יהודה היא . מתני׳ דשני בין נדר לנדבה דלר׳ יהודה כמי שאני ליה וכי קאמר ר' יהודה טוב נודר ומשלם היינו דאמר בלשון נדבה אבל בנדר לא אמר : מ"ש (ג) נדר דלא כוי דאתי בה לידי תקלה . כדלעיל : לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהן . (שאין באין) כלומר שהם תורה אור

מתייראים שלא יעשו שום חטא ורולין להביא קרבן להתכפר עליהסלפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין כדי שיתחייבו קרבן שחין מביחין קרבן חטאת אלא על חטא ממש ענין אחר לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם שאין באין לידי שום תקלה ושום חטא שיתחייבו קרבן חטאת: אלא הרולה להתנדב מתנדב [סוספהה פיה] ומביא שלמים וכו'. אבל חטאת לא אתי בכרבה ובכזירות כמי לא היו מתנדבין שלא יקראו חוטאים ומתני׳ דקתני נדר בנזיר דמשמע דכשרים נודרין במירות לאו ר' שמעון היא: כולן שיטה אחת. דבשיטה אחת משוו דעתייהו : דנזיר חוטא הוי . משום דנדר : והדין קרא בנזיר טמא כתיב . על שם שטימא את עלמו במת האמר קרא אשר חטא על הנפש: משום דשנה בחטא הוא . דעל שם ששנה נזירותו להכי כתיב ביה אשר חטא על הנפש והוא הדין נמי לשאר מירין דאיקרו חוטאים וגלי רחמנא בהאי והוא הדין לכולהו ואהכי גילה בהאי מיר ג. עיש יע. כב. משום דוה שומה בישר ליק לה לה הענית יא. פעמים ותולין הקלקלה במקולקל : [במושת ח. סומם ש. בתגי' האומר קונם. שאמר קונם ככר כר כר הימום כו.] זה עלי : חרק . (ד) האומר ככר זה עליך חרק או שאמר נזיק נזיח פויח הריני לויק אם אוכל ככר זה או שאמר כזיח הוי כאילו נדר בנזיר: ייהוא אומר °בחרש אשר ברא מלבו

פי הרא"ש היו מתאוים להביא מעאת . שלא יהיה קרבן נעדר מהם : שמעון הלדיק הח לחמרן . מדקחמר מלוך חמר קרח חים כי יפליח וגו' משמט דורה דוקת כזה כחוי לכזור נזירות אבל כל אדם לא: דשנה בחשא הוא . פעמים נלמער אי נמי בלער בחעת ובפומחה: מתני' הכי . אלו כנוייו להרבו להתפים בקרבן דחכטיין ומשום דסמם נודר מתפים בקרבן שהוא דבר הווה ומצוי נקט

ומפום דקתי בנדרים נקם לשון כדר כדלפיל (דףת.)האומר אשנהפ'

נדר אלא מתפיס בדבר כנדור אלא שיש מפרשי'

is, he did his first avayra by becoming a nazir, and he then repeated his avayra when he became tamei.

The Ran explains that if the posuk was just referring to a nazir tamei, the posuk should have said 'for this that he sinned'. But now that the posuk adds the words 'against his soul', we understand that his avayra started from even before he became tamei, that is, the posuk is telling us that the actual action of becoming a nazir in the first place is also considered an avayra.

משנה

In the first Mishna, we learned that when making either nedarim, or nedavos, or shevuos, or nezirus, kinuyim can be used. That is, one does not have to say the actual words of the neder, but he can use 'substitution' words as well. The Mishna will now discuss which words are considered as kinuyim.

If one says	הָאוֹמֵר (לַחֲבֵּירוֹ)
konem, konach, or konas	קונָם קונָח קונָס
these are	הָרֵי אֵלוּ
kinuyim for (making) a korban	כִּינוּיִין לַקְרְבָּן
Cherek, cherech, cheref	ָסֶרֶקּ סֶרֶדּ סֶרֶף
these are kinuyim	הֲרֵי אֵלוּ כִּינּוּיִין
for (making) a chairim	לַתַּרֶם
Nazik, naziach, paziach	נָזִיק נָזִיחַ פָּזִיחַ
these are kinuyim	הֲרֵי אֵלוּ כִּינּוּיִין
for nezirus	לִנְזִירוּת
Shevusah, shevukah,	שְׁבוּתָה שְׁקוּקָה
(or if he says) the neder of Mohi	נודר בְּמוֹהִי
these are kinuyim	הֲרֵי אֵלּוּ כִּינּוּיִין
for making a shevuah	לַשְׁבוּעָה
HI D 4 . 4 . 4 . (3.5.4.)	

The Ran explains that the name 'Mohi' is used in place of Moshe, and this person is saying that his shevuah should be effective like the shevuah of Moshe.

גמרא

What Are Kinuyim? – The Machlokes R' Yochanan and R' Shimon ben Lakish

It was learned (said)

(with regard to) kinuyim בִינוּיִין R' Yochanan said רַבִּי יוֹחַנֵן אַמֵּר they are (words from) foreign languages (lit. of לְשׁוֹן אוֹמוֹת הֶן the nations) R' Shimon ben Lakish said רבי שמעון בן לקיש אמר (they are) expressions לשוו that the Chachamim created שַבַּדוּ לַהֶם חַכַמִים to make nedarim with להיות נודר בו And so he (i.e. the posuk) says (Malachim 1 12:33) וֶכֶן הוא אוֹמֶר "With the chodesh (month) בַּחֹדֵשׁ that he created אַשֵּׁר בָּדָ with his heart (i.e. with his mind)" מלבו"

The point of bringing this posuk is in order to understand what R' Shimon ben Lakish said when he said that the kinuyim are expressions that the Chachamim 'created' in order to make nedarim. The wording that R' Shimon ben Lakish said was that these were expression שָׁבָּדוּ Chachamim. What does the word שְּבָּדוֹּ refer to? The Gemara tells us that from the posuk we see that the word refers to those things that are created with one's mind.

The Gemara will now explain why the Chachamim did this? Why would they want to create new words and not just let the person making the neder use the regular words of his language?

And what is the reason יְטַעְמָא מַאי that the Rabbanan instituted kinuyim פָּקינוּ רַבָּנֵן

The Gemara answers that kinuyim were instituted:

In order that he should not say דָּלָא לֵימָא (the word) korban קְרָבֶּן

And on this the Gemara asks:

And let him say korban וְלֵימָא קָרְבָּן

What could be wrong with saying the word korban?

The Gemara answers:

(We are afraid that) maybe
he will say

"Korban L'Hashem"

but let him say

"korban L'Hashem"

קרְבָּן לַהי

"korban L'Hashem

The Gemara answers:

Maybe הילְמָא he will say "Hashem" אָמֵר לַהי and he will not say "Korban" וְלָא אָמֵר קִרְבָּן (and if so) he will let out (i.e. say) אפילו תימא רבי יהודה כי א"ר יהודה בנדבה

בנדר לא אמר והקתני מוב מזה ומזה נודַר

ומקיים תני נודב ומקיים מ"ש נודר דלא

דילמא אתי בה לירי תקלה נדבה נמי

מוד מיי פיב מהל' בנועות הלי ה ופיא מהלי נדרים הלי עו ופיא

21010

תוספות

ואבע"א כי קחמר

ל' יהודה בנדר חבל

נודנה לה קחמר: נדבה נמי חמי לידי

מקלה . ומשני כ"י לשמיים ה"מ לשניי

לאחויי כרבי יהודה

גופיה וכן בסמוך [גכי]

כזיכות מייםי מר'יהודה

חסידים כרחשונים וכו'

כדלפיל : רבי יהודה

בעורה . ואם מאמר

ולליבנה המה דחוהמינה

פלוגתייהו בנדר ואפי'

בנדר ערי כ' יהודה הא

דקתני בהו אדם מביא ככשתו וכו' אלמא חיים

ואפי' בכדבה לא שרי

למימר עלה עובה קמ"ל

וח"מ וכח במוספתה

מהאי שעמא

דהוה מני

תני טדב ומקיים . ור' יהודה דריש להו לקראי כר' מאיר דטוב מזה בג א מיי' פ'א מהלי ומזה שחינו נודר כל עיקר מיהו בהח פליג עליה דר' מחיר דלרבי מאיר קרא דנקט טדר הוא הדין לטדב ולדידיה דוקא טדר אבל נודב טוב מזה ומזה : רבי יהודה לטעמיה . דאמר דכשרין

מתאוץ להביא קרבנות של חובה ומחוך כך הם נודרין בנזיר וכיון שלכוונה זו הם עושים מיקרי נדבה: שלושה וישט בער בין מינים של לאון רמא מושע יו"ד ד' מיני לחמה . חמן וג' מינים של לאון רמא מושיע יו"ד בין מי לו סעי' ו: מצה חלות רקיקין רבוכין : בולן בשיטה אחת הן . מיהו לא אמרו ממש דבר אחד דלשמעון הלדיק דוקא כזיר טמא הוא שנקרא חוטא ולאו נזיר טמח הוח שנקרח חומח ולחו מה! מירות הלח סמג משום דמלער עלמו אלא משום שם טוש"עויד סיי דו דמסחרנו נאילו לר' שמנוני לר' וסי רו סיי רו סיי דמתחרט ואילו לר' שמעון ולר' אלעזר הקפר אפילו נזיר טהור נקרא חוטא מיהו כולן שוין דאיכא חטא בכזירות: והדין קרא בכזיר טמא כתיב. לר' שמעון ולרבי אלעזר הקפר פריך דחילו לשמעון הלדיק לא קשיא מידי דאיהו קאמר דוקא מיר טמח נקרח חוטח: משום דשנה בחטא. שליער עלמו ונטמא ויתורא דעל הנפש קא דריש דאי מחטא טומאה בלחוד קאמר הוה ליה למיכתב מאשר חטא ותו לא על הנפש ל"ל: מתגי' הרי אלו כטיין לחרם. ובגליל אפילו בסתם אסור דמשמע חרמי גבוה לפי שאין מכירין בחרמי כהנים וביהודה דוקא במפרש חרם של בדק הבית וכדאיתא לקמן בפ' ואלו מותרין (דף ית:): גדר במוהי הרי אלו כנויין לשבועה . במוהי כנוי למשה בשבועת משה כדכתיב (שמות ב) ויואל משה והכי איחא בירושלי והאי דקאמר נדר במוהי ולא קאמר שבותה שקוקה במוחי אפרש בגמ' בס"ד: גמ' לשון אומות הם . דקרו קרבן בהני לישני: שבדו להם חכמים . שחדשו מלבם: דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן . ומש"ה תקנו קונם כי היכי דלימה קונם בלחוד דחילו חמר קרבן חמר לשם כדלעיל חוח ניחח לים כלישנא דקרא ובחרמים נמי אע"ג דביהודה לא סגי ליה בחרם בלחוד שסתם חרמים ביהודה חינם לבדק הבית מיהו אם אמר חרם הוא אמר לשם כדכתיב אבל כי אמר חרך כיון דלאו לישכא דקרא הוא לא הוה אומר אדם מביא כבשתו

אמר לשם אלא לבדק הבית:

וב"ה

מנין

מנין

דילמא אתי (6) לידי תקלה רבי יהודה לטעמיה ראמר אדם מביא כבשתו לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחמה תינח נרבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי איכא למימר רבי יהודה למעמיה דתניא *רבי יהודה אומר חסידים הראשונים היו מתאוין להכיא קרבן חמאת לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין עומדין ומתנדבין נזירות למקום כדי שיתחייב קרבן חמאת למקום ר' שמעון אומר לא נדרו בנזיר אלא הרוצה להביא עולה מתנדב ומביא שלמים מתנדב ומביא תודה וארבעה מיני לחמה מתנדב ומביא אבל בנזירות לא התנדבו מאשר חמא על הנפש אמר אביי שמעון הצדיק ורבי שמעון ור' אלעזר הקפר °כולן שיטה אחת הן דנזיר חומא הוי שמעון הצדיק ורבי שמעון הא דאמרן ורבי אלעזר הקפר ברבי (נ) *דתניא ר' אלעזר הקפר ברבי אומר וכפר עליו מאשר המא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין והלא רברים ק"ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חומא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה מכאן כל היושב בתענית נקרא חומא והדין קרא בנזיר מכוא כתיב משום דשנה בחמא הוא: מתני "האומר (לחבירו) *קונם קונח קונס? הרי אלו כינויין לקרבן חרק חרך חרף הרי אלו כיגויין לחרם ינזיק גזיח פזיח הרי אלו כינויין לנזירות 'שבותה שקוקה נודר במוהי הרי אלו

כינויין לשבועה: גמ' איתמר *כינויין ר' יוחנן

אמר 'לשון אומות הן ר"ש בן לקיש אמר

לשון שבדו להם חכמים להיות נודר בו וכן

ומעמא מאי תקינו רבנן כינויין דלא לימא

קרבן ולימא קרבן דילמא אמר קרבן לה' ולימא קרבן לה' דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבמלה וחניא *) רבי שמעון אומר

(מ"כ ויקרה פרשה ב ע"ש]

שלמו בחטא שנא עלמו ועוד שטימא במוכרי שלא יקראו, דומאין שנאמר °וכפר עליו

שבותה . שלא אוכל ככר זה או שקוקה הרי אלו כיטיים לשבועה והוי כחילו נשבע ממש: נדר במוהי. כמו מומתא לשון שבועה: גבו׳ איתמר כיטיין. דקתני במתני': רבי יוחנן אמר לשון אומות הן. דהכי משתבעי אומות וכי נדרי או משתבעי משתעו בהני לשונות וישראל נמי כי אמר בהאי לישנא מיתסר דהתורה אמרה כי ידור בכל לשון דנדר:לשון שבדו להן חכמים. דרישה קחי לפרושי הכי לשונות מלחו להם חכמים שיהות טדרין בהן : תקינו חכמים כינויין דלא לימא קרבן. בשם כדאמרינן בעלמא הרי אלו כטיין לקרבן : (עירובין ד' כא:) קודם שבאשלמה היחה דר במודי . שבע חורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים עד שבא שלמה וחיקן לה אזנים דכחיב

איזן וחיקר חיקן משלים הרבה שגזר על השניות כי היכי דלא לפגעו באיסורא דאורייתא הכי נמי תקינו רבכן כינויין לנדרים דהנודר בהכי אלא בכה"ג לפיש בנדר אַ נדל גדול מד ופייב כיטיין כחילו טדר בקרבן עצמו וכן בכיטי דחרם וכגון נמי ושמרסם את משמרתי (ויקרא יח) טשו משמרת למשמרתי כי היכי דלא ליתי למיכדר דמיספר וויצ דאיפא לאו כדר גמור הוא דאין בכדר דאורייתא דאתי למימר נמי קרבן לה' והיינו דתנן (אנות פ"ג מי"ג) נדרים סיג לפרישות שתיקט אלו כיטיין כדי להפריש האדם מן העבירה: מוב מזה ומזה ש"מ דלפנין איסורא קאמר וי"ל דלפולם שלה פורה קמ"ל לך בנייחא ולא משום איסורה קאמר ואייני דאיירי ר"מ שלה מוב מזה ומזה דלפנין איסור קאמר ר"מ א"ר יהודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה לכנין איסור קאמר ר"מ א"ר יהודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה ומזה לפנין איסור קא"ל והשהא מסיק לישלא במרא דנדרים אחי לכ"ע. אמי מדבה אחר במדבה אחר ל"מ בנדבה אחר במדבה במדבה במדבה אחר ל"מ

דנשנם לשטת פרק זה קאתר ואשפ"כ נקש נדר דקאי בנדרים ומשום דבתוהי אינה תשנין שבותה שבוקה דהוו להו לשון אומות או לשון שכדו להם חלמים ובמוהי אינה מפנין אותן כיטיין אלא לפי שהוא לשון שבופה הפסיק ושנה ביניהם נדר ומה שהקדים מזירות לשבופה חשום דבפי לחחני גבי הדדי אוחם שיש בהם ג' לשוטות של כטיין: גבו' לשון אוחות הם . בלשונה קורין לקרבן קונם אי קצות או קונס: לשון שבדו להם חכמים. כדי לפשות הרחקה דלא לימא קרבן לשם זה פלי ופפמים קדים השם לקרבן ונמלך מלגמור דבריו ולידור ונמלא שהזכיר שם שמים לבמלה ובאלה הלשונות ראו חכמים שהיו לשגי שפה שלה היו בקיאין לדבר סברית מדברים בהם וחקט הוחם לכנויים ולה בשביל שאלו האוחיות קרובין ללשון יותר משאר האוחיות : מ"ד כיטיי כיטיין אסורין קסבר לשון אומות הם. וריון דראורייתא נינהו אסרו ואפי' כיטיי כיטיים ועוד כיון דלשון אומות הם אין לכל העם שפם אחת שאותם סרתוקים מעיקר הלשון אין להם שפה ברודה כמותם ומשנים הלשון במקלת : קסבר לשון שבדו חכמים הם. ואין לנו אלא מה שחיקע וגם לא גזריע בהא אשו כיטיין : הכי נמי משחפי אומום . אותם הרמוקים מפיקר הלשון כדפרישים :

וגם לא גדינים בהא אשו כיניין: הכי נמי תשתפי אימות. אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלך חלש להי ביני ביל היה אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלף הלי ביל החלים היה של ה

הגהות הב"ח (6) גם' נדכה נמי דילמא אחי כה לידי: (כ) שם דתיא ר' אלעור הקפר ניב שין ריש מיר תחילת דף ג : (ג) רש"י ד"ה מאי שנא נודר דלא וכו' כדלעיל הס"ד ואח"כ מ"ה היו מתאיין להכיא קרכן מעאח לפי שאין הקרה מכיא הקלה על ידיהן כלומר כליל וחינות שאין כאין נמחק : (ד) ר"ה חרק שאמר ככר זה עלי חרק : גליון הש"ם גם כולן שיטה אחת. ע' סיטה טו ע"א חד"ה סכר לה :

אפילו תימא רבי יהודה היא . מתני׳ דשני בין נדר לנדבה דלר׳ יהודה כמי שאני ליה וכי קאמר ר' יהודה טוב נודר ומשלם היינו דאמר בלשון נדבה אבל בנדר לא אמר : מ"ש (ג) נדר דלא כוי דאתי בה לידי תקלה . כדלעיל : לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהן . (שאין באין) כלומר שהם תורה אור

מתייראים שלא יעשו שום חטא ורולין להביא קרבן להתכפר עליהסלפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין כדי שיתחייבו קרבן שחין מביחין קרבן חטאת אלא על חטא ממש ענין אחר לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם שאין באין לידי שום תקלה ושום חטא שיתחייבו קרבן חטאת: אלא הרולה להתנדב מתנדב [סוספהה פיה] ומביא שלמים וכו'. אבל חטאת לא אתי בכרבה ובכזירות כמי לא היו מתנדבין שלא יקראו חוטאים ומתני׳ דקתני נדר בנזיר דמשמע דכשרים נודרין במירות לאו ר' שמעון היא: כולן שיטה אחת. דבשיטה אחת משוו דעתייהו : דנזיר חוטא הוי . משום דנדר : והדין קרא בנזיר טמא כתיב . על שם שטימא את עלמו במת האמר קרא אשר חטא על הנפש: משום דשנה בחטא הוא . דעל שם ששנה נזירותו להכי כתיב ביה אשר חטא על הנפש והוא הדין נמי לשאר מירין דאיקרו חוטאים וגלי רחמנא בהאי והוא הדין לכולהו ואהכי גילה בהאי מיר ג. עיש יע. כב. משום דוה שומה בישר ליק לה לה הענית יא. פעמים ותולין הקלקלה במקולקל : [במושת ח. סומם ש. בתגי' האומר קונם. שאמר קונם ככר כר כר הימום כו.] זה עלי : חרק . (ד) האומר ככר זה עליך חרק או שאמר נזיק נזיח פויח הריני לויק אם אוכל ככר זה או שאמר כזיח הוי כאילו נדר בנזיר: ייהוא אומר °בחרש אשר ברא מלבו

פי הרא"ש היו מתאוים להביא מעאת . שלא יהיה קרבן נעדר מהם : שמעון הלדיק הח לחמרן . מדקחמר מלוך חמר קרח חים כי יפליח וגו' משמט דורה דוקת כזה כחוי לכזור נזירות אבל כל אדם לא: דשנה בחשא הוא . פעמים נלמער אי נמי בלער בחעת ובפומחה: מתני' הכי . אלו כנוייו להרבו להתפים בקרבן דחכטיין ומשום דסמם נודר מתפים בקרבן שהוא דבר הווה ומצוי נקט

ומפום דקתי בנדרים נקם לשון כדר כדלפיל (דףת.)האומר אשנהפ'

נדר אלא מתפיס בדבר כנדור אלא שיש מפרשי'

the name of Hashem יֵשׁם שְׁמֵיִם in vain לָבַטֶּלָה

The Ran explains that the Chachamim were afraid that if we let the person use the 'regular words' to make his korban, he might end up saying the word Hashem. This is true because the words of the posuk are 'Korban L'Hashem', and if a person gets used to saying these words, he might mistakenly just say the word 'Hashem' without the word 'Korban'. And if a person will end up doing this, it will come out that he has said the name of Hashem in vain.

Therefore, in order to prevent this possibility from happening, we tell the person to use these 'new words' i.e., and not the words of the posuk. And once the person will not be using the words of the posuk, there will be no concern that he will say the name of Hashem in vain.

The Reason for Saying Korban L'Hashem and Not L'Hashem Korban – The Great Avayra of Saying Hashem's Name in Vain

And we learned in a Baraisa וְתַנְיָא R' Shimon says רָבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר אפילו תימא רבי יהודה כי א"ר יהודה בנדבה

בנדר לא אמר והקתני מוב מזה ומזה נודַר

ומקיים תני נודב ומקיים מ"ש נודר דלא

דילמא אתי בה לירי תקלה נדבה נמי

מוד מיי פיב מהל' בנועות הלי ה ופיא מהלי נדרים הלי עו ופיא

21010

תוספות

ואבע"א כי קחמר

ל' יהודה בנדר חבל

נודנה לה קחמר: נדבה נמי חמי לידי

מקלה . ומשני כ"י לשמיים ה"מ לשניי

לאחויי כרבי יהודה

גופיה וכן בסמוך [גכי]

כזיכות מייםי מר'יהודה

חסידים כרחשונים וכו'

כדלפיל : רבי יהודה

בעורה . ואם מאמר

ולליבנה המה דחוהמינה

פלוגתייהו בנדר ואפי'

בנדר ערי כ' יהודה הא

דקתני בהו אדם מביא ככשתו וכו' אלמא חיים

ואפי' בכדבה לא שרי

למימר עלה עובה קמ"ל

וח"מ וכח במוספתה

מהאי שעמא

דהוה מני

תני טדב ומקיים . ור' יהודה דריש להו לקראי כר' מאיר דטוב מזה בג א מיי' פ'א מהלי ומזה שחינו נודר כל עיקר מיהו בהח פליג עליה דר' מחיר דלרבי מאיר קרא דנקט טדר הוא הדין לטדב ולדידיה דוקא טדר אבל נודב טוב מזה ומזה : רבי יהודה לטעמיה . דאמר דכשרין

מתאוץ להביא קרבנות של חובה ומחוך כך הם נודרין בנזיר וכיון שלכוונה זו הם עושים מיקרי נדבה: שלושה וישם בער בין מינים של לאון רמא מושיע יו"ד ר' מיני לחמה . חמן וג' מינים של לאון רמא מושיע יו"ד בין מי לו סעי' ו: מצה חלות רקיקין רבוכין : בולן בשיטה אחת הן . מיהו לא אמרו ממש דבר אחד דלשמעון הלדיק דוקא כזיר טמא הוא שנקרא חוטא ולאו נזיר טמח הוח שנקרח חומח ולחו מה! מירות הלח סמג משום דמלער עלמו אלא משום שם טוש"עויד סיי דו דמסחרנו נאילו לר' שמנוני לר' וסי רו סיי רו סיי דמתחרט ואילו לר' שמעון ולר' אלעזר הקפר אפילו נזיר טהור נקרא חוטא מיהו כולן שוין דאיכא חטא בכזירות: והדין קרא בכזיר טמא כתיב. לר' שמעון ולרבי אלעזר הקפר פריך דחילו לשמעון הלדיק לא קשיא מידי דאיהו קאמר דוקא מיר טמח נקרח חוטח: משום דשנה בחטא. שליער עלמו ונטמא ויתורא דעל הנפש קא דריש דאי מחטא טומאה בלחוד קאמר הוה ליה למיכתב מאשר חטא ותו לא על הנפש ל"ל: מתגי' הרי אלו כטיין לחרם. ובגליל אפילו בסתם אסור דמשמע חרמי גבוה לפי שאין מכירין בחרמי כהנים וביהודה דוקא במפרש חרם של בדק הבית וכדאיתא לקמן בפ' ואלו מותרין (דף ית:): גדר במוהי הרי אלו כנויין לשבועה . במוהי כנוי למשה בשבועת משה כדכתיב (שמות ב) ויואל משה והכי איחא בירושלי והאי דקאמר נדר במוהי ולא קאמר שבותה שקוקה במוחי אפרש בגמ' בס"ד: גמ' לשון אומות הם . דקרו קרבן בהני לישני: שבדו להם חכמים . שחדשו מלבם: דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן . ומש"ה תקנו קונם כי היכי דלימה קונם בלחוד דחילו חמר קרבן חמר לשם כדלעיל חוח ניחח לים כלישנא דקרא ובחרמים נמי אע"ג דביהודה לא סגי ליה בחרם בלחוד שסתם חרמים ביהודה חינם לבדק הבית מיהו אם אמר חרם הוא אמר לשם כדכתיב אבל כי אמר חרך כיון דלאו לישכא דקרא הוא לא הוה אומר אדם מביא כבשתו

אמר לשם אלא לבדק הבית:

וב"ה

מנין

מנין

דילמא אתי (6) לידי תקלה רבי יהודה לטעמיה ראמר אדם מביא כבשתו לעזרה ומקדישה וסומך עליה ושוחמה תינח נרבה דקרבנות נדבה דנזירות מאי איכא למימר רבי יהודה למעמיה דתניא *רבי יהודה אומר חסידים הראשונים היו מתאוין להכיא קרבן חמאת לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין עומדין ומתנדבין נזירות למקום כדי שיתחייב קרבן חמאת למקום ר' שמעון אומר לא נדרו בנזיר אלא הרוצה להביא עולה מתנדב ומביא שלמים מתנדב ומביא תודה וארבעה מיני לחמה מתנדב ומביא אבל בנזירות לא התנדבו מאשר חמא על הנפש אמר אביי שמעון הצדיק ורבי שמעון ור' אלעזר הקפר °כולן שיטה אחת הן דנזיר חומא הוי שמעון הצדיק ורבי שמעון הא דאמרן ורבי אלעזר הקפר ברבי (נ) *דתניא ר' אלעזר הקפר ברבי אומר וכפר עליו מאשר המא על הנפש וכי באיזו נפש חטא זה אלא שציער עצמו מן היין והלא רברים ק"ו ומה זה שלא ציער עצמו אלא מן היין נקרא חומא המצער עצמו מכל דבר על אחת כמה וכמה מכאן כל היושב בתענית נקרא חומא והדין קרא בנזיר מכוא כתיב משום דשנה בחמא הוא: מתני "האומר (לחבירו) *קונם קונח קונס? הרי אלו כינויין לקרבן חרק חרך חרף הרי אלו כיגויין לחרם ינזיק גזיח פזיח הרי אלו כינויין לנזירות 'שבותה שקוקה נודר במוהי הרי אלו

כינויין לשבועה: גמ' איתמר *כינויין ר' יוחנן

אמר 'לשון אומות הן ר"ש בן לקיש אמר

לשון שבדו להם חכמים להיות נודר בו וכן

ומעמא מאי תקינו רבנן כינויין דלא לימא

קרבן ולימא קרבן דילמא אמר קרבן לה' ולימא קרבן לה' דילמא אמר לה' ולא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבמלה וחניא *) רבי שמעון אומר

(מ"כ ויקרה פרשה ב ע"ש]

שלמו בחטא שנא עלמו ועוד שטימא במוכרי שלא יקראו, דומאין שנאמר °וכפר עליו

שבותה . שלא אוכל ככר זה או שקוקה הרי אלו כיטיים לשבועה והוי כחילו נשבע ממש: נדר במוהי. כמו מומתא לשון שבועה: גבו׳ איתמר כיטיין. דקתני במתני': רבי יוחנן אמר לשון אומות הן. דהכי משתבעי אומות וכי נדרי או משתבעי משתעו בהני לשונות וישראל נמי כי אמר בהאי לישנא מיתסר דהתורה אמרה כי ידור בכל לשון דנדר:לשון שבדו להן חכמים. דרישה קחי לפרושי הכי לשונות מלחו להם חכמים שיהות טדרין בהן : תקינו חכמים כינויין דלא לימא קרבן. בשם כדאמרינן בעלמא הרי אלו כטיין לקרבן : (עירובין ד' כא:) קודם שבאשלמה היחה דר במודי . שבע חורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים עד שבא שלמה וחיקן לה אזנים דכחיב

איזן וחיקר חיקן משלים הרבה שגזר על השניות כי היכי דלא לפגעו באיסורא דאורייתא הכי נמי תקינו רבכן כינויין לנדרים דהנודר בהכי אלא בכה"ג לפיש בנדר אַ נדל גדול מד ופייב כיטיין כחילו טדר בקרבן עצמו וכן בכיטי דחרם וכגון נמי ושמרסם את משמרתי (ויקרא יח) טשו משמרת למשמרתי כי היכי דלא ליתי למיכדר דמיספר וויצ דאיפא לאו כדר גמור הוא דאין בכדר דאורייתא דאתי למימר נמי קרבן לה' והיינו דתנן (אנות פ"ג מי"ג) נדרים סיג לפרישות שתיקט אלו כיטיין כדי להפריש האדם מן העבירה: מוב מזה ומזה ש"מ דלפנין איסורא קאמר וי"ל דלפולם שלה פורה קמ"ל לך בנייחא ולא משום איסורה קאמר ואייני דאיירי ר"מ שלה מוב מזה ומזה דלפנין איסור קאמר ר"מ א"ר יהודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה לכנין איסור קאמר ר"מ א"ר יהודה נמי האי לישלא שוב מזה ומזה ומזה לפנין איסור קא"ל והשהא מסיק לישלא במרא דנדרים אחי לכ"ע. אמי מדבה אחר במדבה אחר ל"מ בנדבה אחר במדבה במדבה במדבה אחר ל"מ

דנשנם לשטת פרק זה קאתר ואשפ"כ נקש נדר דקאי בנדרים ומשום דבתוהי אינה תשנין שבותה שבוקה דהוו להו לשון אומות או לשון שכדו להם חלמים ובמוהי אינה מפנין אותן כיטיין אלא לפי שהוא לשון שבופה הפסיק ושנה ביניהם נדר ומה שהקדים מזירות לשבופה חשום דבפי לחחני גבי הדדי אוחם שיש בהם ג' לשוטות של כטיין: גבו' לשון אוחות הם . בלשונה קורין לקרבן קונם אי קצות או קונס: לשון שבדו להם חכמים. כדי לפשות הרחקה דלא לימא קרבן לשם זה פלי ופפמים קדים השם לקרבן ונמלך מלגמור דבריו ולידור ונמלא שהזכיר שם שמים לבמלה ובאלה הלשונות ראו חכמים שהיו לשגי שפה שלה היו בקיאין לדבר סברית מדברים בהם וחקט הוחם לכנויים ולה בשביל שאלו האוחיות קרובין ללשון יותר משאר האוחיות : מ"ד כיטיי כיטיין אסורין קסבר לשון אומות הם. וריון דראורייתא נינהו אסרו ואפי' כיטיי כיטיים ועוד כיון דלשון אומות הם אין לכל העם שפם אחת שאותם סרתוקים מעיקר הלשון אין להם שפה ברודה כמותם ומשנים הלשון במקלת : קסבר לשון שבדו חכמים הם. ואין לנו אלא מה שחיקע וגם לא גזריע בהא אשו כיטיין : הכי נמי משחפי אומום . אותם הרמוקים מפיקר הלשון כדפרישים :

וגם לא גדינים בהא אשו כיניין: הכי נמי תשתפי אימות. אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלך חלש להי ביני ביל היה אותם הרחוקים משיקר הלשון כדפרישים: דא"כ לחני מי חלף הלי ביל החלים היה של ה

הגהות הב"ח (6) גם' נדכה נמי דילמא אחי כה לידי: (כ) שם דתיא ר' אלעור הקפר ניב שין ריש מיר תחילת דף ג : (ג) רש"י ד"ה מאי שנא נודר דלא וכו' כדלעיל הס"ד ואח"כ מ"ה היו מתאיין להכיא קרכן מעאח לפי שאין הקרה מכיא הקלה על ידיהן כלומר כליל וחינות שאין כאין נמחק : (ד) ר"ה חרק שאמר ככר זה עלי חרק : גליון הש"ם גם כולן שיטה אחת. ע' סיטה טו ע"א חד"ה סכר לה :

אפילו תימא רבי יהודה היא . מתני׳ דשני בין נדר לנדבה דלר׳ יהודה כמי שאני ליה וכי קאמר ר' יהודה טוב נודר ומשלם היינו דאמר בלשון נדבה אבל בנדר לא אמר : מ"ש (ג) נדר דלא כוי דאתי בה לידי תקלה . כדלעיל : לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהן . (שאין באין) כלומר שהם תורה אור

מתייראים שלא יעשו שום חטא ורולין להביא קרבן להתכפר עליהסלפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם מה היו עושין כדי שיתחייבו קרבן שחין מביחין קרבן חטאת אלא על חטא ממש ענין אחר לפי שאין הקב"ה מביא תקלה על ידיהם שאין באין לידי שום תקלה ושום חטא שיתחייבו קרבן חטאת: אלא הרולה להתנדב מתנדב [סוספהה פיה] ומביא שלמים וכו'. אבל חטאת לא אתי בכרבה ובכזירות כמי לא היו מתנדבין שלא יקראו חוטאים ומתני׳ דקתני נדר בנזיר דמשמע דכשרים נודרין במירות לאו ר' שמעון היא: כולן שיטה אחת. דבשיטה אחת משוו דעתייהו : דנזיר חוטא הוי . משום דנדר : והדין קרא בנזיר טמא כתיב . על שם שטימא את עלמו במת האמר קרא אשר חטא על הנפש: משום דשנה בחטא הוא . דעל שם ששנה נזירותו להכי כתיב ביה אשר חטא על הנפש והוא הדין נמי לשאר מירין דאיקרו חוטאים וגלי רחמנא בהאי והוא הדין לכולהו ואהכי גילה בהאי מיר ג. עיש יע. כב. משום דוה שומה בישר ליק לה לה הענית יא. פעמים ותולין הקלקלה במקולקל : [במושת ח. סומם ש. בתגי' האומר קונם. שאמר קונם ככר כר כר הימום כו.] זה עלי : חרק . (ד) האומר ככר זה עליך חרק או שאמר נזיק נזיח פויח הריני לויק אם אוכל ככר זה או שאמר כזיח הוי כאילו נדר בנזיר: ייהוא אומר °בחרש אשר ברא מלבו

פי הרא"ש היו מתאוים להביא מעאת . שלא יהיה קרבן נעדר מהם : שמעון הלדיק הח לחמרן . מדקחמר מלוך חמר קרח חים כי יפליח וגו' משמט דורה דוקת כזה כחוי לכזור נזירות אבל כל אדם לא: דשנה בחשא הוא . פעמים נלמער אי נמי בלער בחעת ובפומחה: מתני' הכי . אלו כנוייו להרבו להתפים בקרבן דחכטיין ומשום דסמם נודר מתפים בקרבן שהוא דבר הווה ומצוי נקט

ומפום דקתי בנדרים נקם לשון כדר כדלפיל (דףת.)האומר אשנהפ'

נדר אלא מתפיס בדבר כנדור אלא שיש מפרשי'

נדרים כלכה יז סמג לארן רמב סושיע יו"ד סימן רו:

מה ב מיי׳ פ"ב מהל׳ שבועות הל'ה טוש"ע במומתא דאמר מוהי הרי אלו כינויין יויד סי' רלו סעי' י: לשבועה. וה"פ דרשב"ג לפרושי מתכיי

ממ ב מיי׳ פ"א מהל׳ נדרים הל' יח סמג כם פוי"ד פי' כד:

דאמר מוהי כלומר בשבועה שנשבע ב ד מיי׳ שם הלכה יד סמג שם טושים ייד משה כדכתיב (שמות ב) ויוחל משה לשבת את האיש ומש"ה תכן נדר במוהי

תוספות

אומות הן. וה"ל משחעי

אומות מ"ד מותר קסבר

לשון שבדו חכמים

(במיר) כינויי [כינויין] לח כדו : איבעיא להו מפזיחנה מחי. הדסליק מיניה קהי לכך נקנו

מפזיחנה קודם מפקיחנ'

מאי מכדיקנא מאי

כמו כן גבי קונם בהפוך

מימי"ן [נ"ח פייני"ן]

הכופין יחד חין זה כרחה

כיון קיק

בו א מיי' פיה מהנ' וב"ה סברי הכי לה משתעי חומות . כלומר דחפי' משתעי הכי ליתיה מעיקר לשון אלא דמנייהו משתבשי בהכי ולאו לישנא הוא וקיימא לן כר׳ יוחנן דאמר לשון אומות הם וקי"ל נמי דכטיי כינויין מוחרין: תניא רשב"ג אומר נדר במוהי לא אמר כלום

אתא דכי קתני נדר במוהי לא דאמר

במוהי בלחוד אלא דאמר במומתא

דאילו אמר שבועה שקוקה במוהי

היה משמע דאמר במוהי בלחוד

ומש"ה תכן נדר לאשמועיכן דבעיכן

שיזכיר נדרו של משה דהייט שבועה

והייט דקאמר רבן שמעון בן גמליאל

במומתת [דאמר] מוהי ואית דגרסי

במומי במומתא לא אמר כלום מומי

מומתא הרי אלו כינויין לשבועה וה"פ

דרבן שמעון בן גמליאל אתא למימר

דחילו אמר בבי"ת לא הוי כיכוי

לשבועה וכי תכן במומי לא שיאמר כן

עם בי"ת אלא בלא בי"ת ולהך

גירסא הא דלא תנן שבותה שקוקה

מומי ותכן כדר במומי משום דשבותה

שקוקה נגזרים משבועה מה שאין

כן במומי ולפי שהן כינויים חלוקים

[הפסיק] ביניהן בנדר :

מתני לחולין שאוכל לך לכשר

קרינן להו ומש"ה אסור דמשתמעי לא

חולין אלא קרבן לא כשר אלא אסור

לא דכי אלא אסור דאשכחן הכי גבי

היתר כדחמריכן (עדיות פ"ח מ"ד)

העיד יוסף בן יועזר על איל קמלא

מהורה כלומר מותרת הלכך כי

אמר לא כשר ולא דכי אלא אסור

קאמר וכי תימא אלא אסור משום

איסור קאמר ולא משום נדר והוה

ליה כמתפים בדבר האשור ולא

מ"ד אסור קסנר לשון שהוא דכן וקרא נמי כתיב כל לפור

לדכי . כולהו בפתחות הלמ"ד

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה לה' מנחה לה'תודה לה' שלמיבת"ל "קרבן לה' וק"ו ומהיקנא ולמאן דאמר מוחר קסבר לשון שכדו זה שלא נתכוון אלא להוכיר שם שמים על הקרבן אמרה תורה קרבן לה' לבמלה על אחת כמה וכמה לימא כתנאי *בש"א כינויי כינויין אסורין ובה"א "כינויי כינויין מותרין מאי לאו מ"ד כינויי כינויין אסורין קסבר (כינויי) כינויין לשון אומות הן ולמ"ד מותרים קסבר לשון 🖁 שברו להן חכמים לא רכולי עלמא כינויין לשון אומות הן וב"ש סברי בהני נמי משתעי אומות ובית הלל סברי בהני לא משתעי אומות ואיבעית אימא ב"ש סברי גזרינן בינויי כינויין משום כינויין וב"ה סברי לא גזריגן כינויי כינויין משום כינויין: ה"ד כינויי כינויין דנדרים תני רב יוסף מקנמנא מקנחנא מקנסנא ה"ד כינויי כינויין דחרם תני מפשאה (א) הרקים הרכים הרפים כינויי כינויין דנזירות תני רב יוסף מחזקנא מנותנא מפיחנא איבעיא להו מיפחונא מאי מיתחונא מאימיתעונא מאי אמרליה רבינאלרבאשי קינמא (קינמא) מאי קונם קאמר או דילמא °קינמן בשם קאמר א"לימחל רב אחא בריה דרב חייא לרב אשי קינה מאי קינה של תרנגולין קאמר או דילמא לשון דקונם (ג) תיבעי כינויי כינויין דשבועה ה"ר שבואל שבותיאל שקוקאל שבואל שבואל

פרק ראשון

בן גרשום משמע אלא שבובאל שבותיאל שקוקאל (י) מהו אמר שמואל אמר אשיבתא לא אכור כלום אשקיקא לא אכור כלום *קרינשא לא אמר כלום: נדר במוהי הרי אלו כינויין: תניא *רשב"ג אומר האומר במוהי לא אמר כלום במומתא דאמר מוהי דרי אלו כינויין לשבועה: כותני האומר (י) לחולין שאוכל לך לא כשר ולא דכי

וח"ם חממי לא מינטיא מהור וממא נותר ופיגול אסור "כאימרא כדירים כעצים כאשים כמזבח מתו כן גני קונס נהפוך התומיות מקימנת מתו כהיכל כירושלים נדר באחר מכל משמשי המובח אע"פ שלא הזכיר קרבן ה"ז נדר בקרבן רבי יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום:

כדר בכיטיי כיטיין דקסבר כיטיין דתכן במתניתין לשון אומות הס תורה אור ומשום הכי אם כינה בלשון אחר מהני לשון אומות חשיב כמי כדר ואסור: להם חכמים. ומשום הכי מותרים דהני הוא דבדו להן חכמים אסורים אבל אם כינה בלשון אחר דלא בדו להן חכמים מוחרין: בהני נמי משתעי אומות . והני נמי הוו ככיטיין עלמן דמתניתין ואסירי : ובית הלל סברי לא משתעי אומות הכי. ולאו לשון אומות כיכהו ומותרין: גזריכן כיטיי כינויין . דאסירי אטו כינויין עלמן דמתני' דלשון אומות: מקכמנא מקנחנא מקנסנא. דקונם קונח קונם היילו כיטיין עלמן אבל בהאי לשון מקנמנא מקנחנא מקנסנא היינו כינויי כינוין: תני מפשאה . שם חכם: חרקייא חרכייא. כמו חרק חרך: מיפחונא מאי מיתחונא מאי. דמתחלף במנזחנא מי הוי כינויי כיטיין אליבא דמאן דאסר: או דילמא קינמן קאמר . ולאו כלום הוא : שבואל בן גרשום משמע . דכתיב ושבואל בן גרשום נגיד על האולרות (דה"א כו) ולא משמע לשון שבועה : כדר במוהי . כמו מומחת:

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה וכו' . דילמא אמר לה' ולא גמר

לדיבור זה דלא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבטלה אלא

לכתחילה בעי למימר עולה והדר לה' : כינויי כינויין אסורין . שאם

מתני' האומר . לחבירו לא חולין שחוכל לך (ה) ליהוי מה שאוכל לך אלא קרבן ליהוי אסור: או שאמר לא כשר שאוכל לך לא טהור שאוכל לך או שאמר טמא שאוכל לך או כותר או פיגול בכל הני לשוטת הוי כדר ואסור : כאימרא . שאמר הרי עלי כאימרא דמשמע כבש [ניר' הערוך קירנסא] תמידין : כדירים . כדיר בהמות של הרבן ואית דאמרי כדיר העלים: כעלים . משמע כעלי המערכה : כאשים . כאשו של מזבח : או גדר באחד מכל משמשי מזבח . בכלי המובח כמורק או כמחתה הלשון: חני רב יוסף אסור באותו חפן

פי׳ הרא"ש וב"ה סברי . דאין לע לתפוס אלא עיקר שנדר בו : מקנמנה . יכחה שכך סים מקובל כב יוסף שלפגי כשפה שבחותו סלפון מדברים כן וכן

הכך לשונית דתבעיה ליה יש שהיו הותרים שהתופלגים בעלוג היו התדברים כן : תפשחה . שם חכם : שבואל שבואל בן גרשם משמע . ואין דרך לעשות שבועה שם של אדם : במוהי לא אמר כלום. שנראה שהבי"ת היא משם התיבה ואין במשתעותיה כלום והיינו נעמא דגמומתא אבל מוהי ומומתא הן כנויין לשבופה דשבועה מחרגמיט מומחה ותוהי דומה לאומי וישבע מהרגמיטן ואומי: כדתבי' לחולין שאוכל לך. הלמ"ד נקוד בפחח והוי כמו לא חולין ומשמשו לא חולין אלא קרבן ליהוי מה שאוכל לך : לא כשר. משמש לא כשר אלא פסול וסיינו הדפים דשייך בהו כשרות ופסלות: לא דכי . לא מותר כתו איל קמלא דכן (פדיות פ"ח מ"ד)משמע לא מוחר אלא אסור והייט קדשים אפ"ג דנגלה וערפה נמי אסורין החטן לחמן גפ"ב (דף יח:) דסתם (דרים להחמיר דכיון דדעתו להתפיסו בנדר אמרינן דלדבר הגדור נחטון: מהור ממח טחר ופגול אסור . אם אמר מהור או פמא שאוכל לך דהייט קדשים שטהג בהם פומאה ופהרה ואפ"ג דחרומה נמי שייך בה סומאה וסהרה סחם נדרים להחמיר: נוחר . קדשים שנחוחרו: פגול . שחשב שליהם בשעח פבודה לחכלם חוץ לוחנן או חוץ לחקומן : חסור . לפי שהחחיל בכ"ף הפסיק בחיסורא : כאימרא . כמלה הקרבן: כדירים . כלשכת העצים או 'כלשכת העלאים: כעלים . שלי גזרי 'עלים: כאשים. כקרבנות . ירושלתי כחש התזבח: כהיכל כירושלים. קסבר חומת העיר ומגדלותיה משירי הלשכה אתו. ירושלתי כמזבח כקרבטת המזבח כהיכל כקרבטת ההיכל כירושלים כקרבטת ירושלים והכי מסתבר דהא לא

ממקומה : רשב"ג אומר במוהי במומחא לא אמר כלום . פר"י לפי שנראה שחי חיבות כמו חיבה בפני עלתה פר"י דפליג אחנא קתא דתחניחין דקחני נדר בתוהי ודוקא קאתר לשון זה בתחני שאתר בתוהי בבי"ת ואפ"ה תהניא א"כ פליג ארשב"ג דהכא : להולין שאוכל לך . ול"ג לא חולין : לא כשר ולא דכי . ר"ל בקרכן לא כשר ולא דכי דכשרות ומהרה לא שייך כ"א בקרבטת שיש קפידה בשהרחם וכן גבי בשר קרבטת דוקא אתר פסול וכשר דגבי חולין שייך איסור והיתר: פומא. חימה למה לי פמא השתא לא דכי מהני לאסור (ו) פמא כ"ש סמא בהדיא וי"ל דסד"א דדוקא לא דכי שהזכיר סהרה קלת שייך בקרבטת שלריכין לנהוג בסהרה אבל סמת בהדית הוי תמינת חדרבת משחתם דבר שטהגים בו סומתה דהיינו חולין קמ"ל דבקרבן טומתה קחמר: בותר ופיגול . אפ"צ דהוי דבר האפור דמחפים בפיקר קדוצת הקרכן שנשבה לותר ופיגול : כאיכורא . יש לפרש כאימרא תמידא אי נמי ולד חפאת אי נמי אילו של אברהם אבינו : כדירים . של קרגנות א"ל כדיר של פצים ולפי ששני פניני דיר הן לכך נקש לשון רבים כדירים : בעצים . פני מפרכה : כאישים . הקרכן פצמ קאמר אשה ריח ניחוח ובירושלתי מפרש כפנים שני גזורי פנים כאשים שלהביום של מזבח דאש של מזבח מועלין בו כדאיתא ביותא (דף מו:): משמשי מזכח . מפרש בירושלמי כגון מחתה:

כיטי כלל אבל הימה דה"ל למיבעיא מנקימנת תאי וכו' וי"ל דהא פשיפא דלפולם אות ראשונה לא חזוז

סגרוה

קאתר כתומת ירושלים: באחד מכל משמשי המזבח. מזכקות מתחות ומזלגות: הרי נדר זה בקרבן. כאילו התפים בקרבן וסחם טדר בקרבן מתפים: האומר ירושלים. בלא כ"ף לא אמר כלום:

דברות הב"רת (ל) גם' חני מפשאה טחרקים חרכים וכו' הני רב יוסף מחקלא ממחנא : (ג) שם דקונם חיבעי . נ'ב חוי לעיל ז. פי' כמו חיקו : (ג) שם שקוקאל אמר שמואל כליל וחיבת מהו ממק : (ד) שם במשנה האמר (לחולין שאוכל : (ד) הא"ח ופיל שאוכל : (ד) הר"ח ממא חימה וכו' מהי לאסור דהי כאילו אמר שמא כ"ש ממא בהריא וכו' קאת דשייך וכו' קמ"ל דכקרבן עמה קחמר:

Nedarim 10b

How do we know	מְנַיִּן
that a person should not say	שֶׁלֹא יאמַר אָדָם
"to Hashem an olah"	לַה׳ עוֹלָה
(or) "to Hashem a Mincha"	לַה׳ מִנְחָה
(or) to Hashem a todah"	לַה׳ תּוֹדָה
(or) "to Hashem a shelamim"	לַה׳ שְׁלָמִים
'the posuk (Vayikra 1:2)) comes to teach us'	תַּלְמוּד לוֹמֵר
"A korban to Hashem"	קָרְבָּו לַה

The posuk does not say "L'Hashem Korban" but rather it says "Korban L'Hashem". This teaches us that whenever one makes a neder to bring a korban, the word korban has to come before the word L'Hashem. As we said earlier if the person first says the word L'Hashem, we are afraid that he might die at that point, and if he does, it will come out that he has said Hashem's name in vain. Therefore, he says the word korban first, and by doing so, he will guarantee that the name of Hashem will not be said in vain.

Having seen how bad it is to say Hashem's name even when the person has good intentions, the Gemara points out:

And it is a kal v'chomer	וְקַל וָחוֹמֶר
'if even in this' (case)	וּמָה זֶה
that he did not have intent	שֶׁלֹא נִתְנכַּוֵון
only to mention	אֶלָּא לְהַזְּכִּיר
the name of Hashem (Heaven)	שֵׁם שָׁמַיִם
on the korban	עַל הַקָּרְבָּן
(and yet) the Torah (still) said	אָמְרָה תּוֹרָה
(you have to say) "Korban L'Hashem"	קְרָבָּן לַה׳
to (say it in) vain	לְבַטָּלָה
'certainly it should be so'	עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה

The Torah tells us that even in a case that the person has good intentions he must still take safeguards to guarantee that he will not say Hashem's name in vain. If so, certainly a person must be careful to never say Hashem's name in vain when he does not have good intentions.

Kinuyim of Kinuyim – The Machlokes Between Bais Shammai and Bais Hillel

The Gemara previously brought the machlokes R' Yochanan and R' Shimon ben Lakish with regard to kinuyim. R' Yochanan holds that kinuyim are in reality just words from foreign languages, and R' Shimon ben Lakish holds that they

are words that the Chachamim created to make nedarim with. The Gemara now tries to show that this machlokes is in reality the machlokes Bais Shammai and Bais Hillel with regard to the kinuyim of kinuyim.

Let's say	לֵימָא
it is a machlokes Tannaim	בְּתַנָּאֵי
Bais Shammai says	בֵּית שַׁמַאי אוֹמְרִים
kinuyim of kinuyim	בְּינּוּיֵי בִינּוּיִין
are assur (i.e., they create a neder)	אֲסוּרִין
and Bais Hillel says	וּבֵית הָלֵל אוֹמְרִים
kinuyim of kinuyim	בְּינּוּיֵי בִינּוּיִין
are muter (they do not create a neder)	מותָּרִין

The Baraisa tells us that Bais Shammai and Bais Hillel argue if kinuyim of kinuyim are effective. That is, we know that if you do not use the actual words of a neder but rather instead you use kinuyim, the neder is effective. But what happens if you don't use kinuyim but rather you use kinui kinuyim. That is, you use substitute words for the kinuyim. Will these kinuyim of kinuyim work or not? This is the machlokes between Bais Shammai and Bais Hillel and the Gemara will now try to understand what lies behind that machlokes.

Is it not	מַאי לָאו
(that) the one who says	מַאן דְּאָמַר
that the kinuyim of kinuyim	בִּינוּיֵי כִינוּיִין
are assur	אֲסוּרִין
holds	קָסָבַר
that kinuyim	(בִּינּוּיֵי) בִינּוּיִין
are (from) the languages	לְשׁוֹן
of the nations (of the world)	אומות הֶן
and the one who says	וּלְמַאן דְּאָמַר
that that they are mutur	מוּהָּרִים
holds	קָסֶבַר
they are expressions	לָשׁוֹן
that the Chachamim created	שַׁבָּדוּ לָהֵן חֱכָמִים

The Gemara assumes that the reason Bais Shammai holds that the kinuyim of kinuyim work is because kinuyim are in reality just words taken from other languages. And therefore, their kinuyim are the same, that is they are also just words from a different language, and therefore the same way that kinuyim work, the kinuyim of kinuyim work as well.

And the one who holds that kinuyim are words that the Chachamim created, holds that kinuyim of kinuyim do not work. This would be for the simple reason that the only way

נדרים כלכה יז סמג לארן רמב סושיע יו"ד סימן רו:

מה ב מיי׳ פ"ב מהל׳ שבועות הל'ה טוש"ע במומתא דאמר מוהי הרי אלו כינויין יויד סי' רלו סעי' י: לשבועה. וה"פ דרשב"ג לפרושי מתכיי

ממ ב מיי׳ פ"א מהל׳ נדרים הל' יח סמג כם פוי"ד פי' כד:

דאמר מוהי כלומר בשבועה שנשבע ב ד מיי׳ שם הלכה יד סמג שם טושים ייד משה כדכתיב (שמות ב) ויוחל משה לשבת את האיש ומש"ה תכן נדר במוהי

תוספות

אומות הן. וה"ל משחעי

אומות מ"ד מותר קסבר

לשון שבדו חכמים

(במיר) כינויי [כינויין] לח כדו : איבעיא להו מפזיחנה מחי. הדסליק מיניה קהי לכך נקנו

מפזיחנה קודם מפקיחנ'

מאי מכדיקנא מאי

כמו כן גבי קונם בהפוך

מימי"ן [נ"ח פייני"ן]

הכופין יחד חין זה כרחה

כיון קיק

בו א מיי' פיה מהנ' וב"ה סברי הכי לה משתעי חומות . כלומר דחפי' משתעי הכי ליתיה מעיקר לשון אלא דמנייהו משתבשי בהכי ולאו לישנא הוא וקיימא לן כר׳ יוחנן דאמר לשון אומות הם וקי"ל נמי דכטיי כינויין מוחרין: תניא רשב"ג אומר נדר במוהי לא אמר כלום

אתא דכי קתני נדר במוהי לא דאמר

במוהי בלחוד אלא דאמר במומתא

דאילו אמר שבועה שקוקה במוהי

היה משמע דאמר במוהי בלחוד

ומש"ה תכן נדר לאשמועיכן דבעיכן

שיזכיר נדרו של משה דהייט שבועה

והייט דקאמר רבן שמעון בן גמליאל

במומתת [דאמר] מוהי ואית דגרסי

במומי במומתא לא אמר כלום מומי

מומתא הרי אלו כינויין לשבועה וה"פ

דרבן שמעון בן גמליאל אתא למימר

דחילו אמר בבי"ת לא הוי כיכוי

לשבועה וכי תכן במומי לא שיאמר כן

עם בי"ת אלא בלא בי"ת ולהך

גירסא הא דלא תנן שבותה שקוקה

מומי ותכן כדר במומי משום דשבותה

שקוקה נגזרים משבועה מה שאין

כן במומי ולפי שהן כינויים חלוקים

[הפסיק] ביניהן בנדר :

מתני לחולין שאוכל לך לכשר

קרינן להו ומש"ה אסור דמשתמעי לא

חולין אלא קרבן לא כשר אלא אסור

לא דכי אלא אסור דאשכחן הכי גבי

היתר כדחמריכן (עדיות פ"ח מ"ד)

העיד יוסף בן יועזר על איל קמלא

מהורה כלומר מותרת הלכך כי

אמר לא כשר ולא דכי אלא אסור

קאמר וכי תימא אלא אסור משום

איסור קאמר ולא משום נדר והוה

ליה כמתפים בדבר האשור ולא

מ"ד אסור קסנר לשון שהוא דכן וקרא נמי כתיב כל לפור

לדכי . כולהו בפתחות הלמ"ד

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה לה' מנחה לה'תודה לה' שלמיבת"ל "קרבן לה' וק"ו ומהיקנא ולמאן דאמר מוחר קסבר לשון שכדו זה שלא נתכוון אלא להוכיר שם שמים על הקרבן אמרה תורה קרבן לה' לבמלה על אחת כמה וכמה לימא כתנאי *בש"א כינויי כינויין אסורין ובה"א "כינויי כינויין מותרין מאי לאו מ"ד כינויי כינויין אסורין קסבר (כינויי) כינויין לשון אומות הן ולמ"ד מותרים קסבר לשון 🖁 שברו להן חכמים לא רכולי עלמא כינויין לשון אומות הן וב"ש סברי בהני נמי משתעי אומות ובית הלל סברי בהני לא משתעי אומות ואיבעית אימא ב"ש סברי גזרינן בינויי כינויין משום כינויין וב"ה סברי לא גזריגן כינויי כינויין משום כינויין: ה"ד כינויי כינויין דנדרים תני רב יוסף מקנמנא מקנחנא מקנסנא ה"ד כינויי כינויין דחרם תני מפשאה (א) הרקים הרכים הרפים כינויי כינויין דנזירות תני רב יוסף מחזקנא מנותנא מפיחנא איבעיא להו מיפחונא מאי מיתחונא מאימיתעונא מאי אמרליה רבינאלרבאשי קינמא (קינמא) מאי קונם קאמר או דילמא °קינמן בשם קאמר א"לימחל רב אחא בריה דרב חייא לרב אשי קינה מאי קינה של תרנגולין קאמר או דילמא לשון דקונם (ג) תיבעי כינויי כינויין דשבועה ה"ר שבואל שבותיאל שקוקאל שבואל שבואל

פרק ראשון

בן גרשום משמע אלא שבובאל שבותיאל שקוקאל (י) מהו אמר שמואל אמר אשיבתא לא אכור כלום אשקיקא לא אכור כלום *קרינשא לא אמר כלום: נדר במוהי הרי אלו כינויין: תניא *רשב"ג אומר האומר במוהי לא אמר כלום במומתא דאמר מוהי דרי אלו כינויין לשבועה: כותני האומר (י) לחולין שאוכל לך לא כשר ולא דכי

וח"ם חממי לא מינטיא מהור וממא נותר ופיגול אסור "כאימרא כדירים כעצים כאשים כמזבח מתו כן גני קונס נהפוך התומיות מקימנת מתו כהיכל כירושלים נדר באחר מכל משמשי המובח אע"פ שלא הזכיר קרבן ה"ז נדר בקרבן רבי יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום:

כדר בכיטיי כיטיין דקסבר כיטיין דתכן במתניתין לשון אומות הס תורה אור ומשום הכי אם כינה בלשון אחר מהני לשון אומות חשיב כמי כדר ואסור: להם חכמים. ומשום הכי מותרים דהני הוא דבדו להן חכמים אסורים אבל אם כינה בלשון אחר דלא בדו להן חכמים מוחרין: בהני נמי משתעי אומות . והני נמי הוו ככיטיין עלמן דמתניתין ואסירי : ובית הלל סברי לא משתעי אומות הכי. ולאו לשון אומות כיכהו ומותרין: גזריכן כיטיי כינויין . דאסירי אטו כינויין עלמן דמתני' דלשון אומות: מקכמנא מקנחנא מקנסנא. דקונם קונח קונם היילו כיטיין עלמן אבל בהאי לשון מקנמנא מקנחנא מקנסנא היינו כינויי כינוין: תני מפשאה . שם חכם: חרקייא חרכייא. כמו חרק חרך: מיפחונא מאי מיתחונא מאי. דמתחלף במנזחנא מי הוי כינויי כיטיין אליבא דמאן דאסר: או דילמא קינמן קאמר . ולאו כלום הוא : שבואל בן גרשום משמע . דכתיב ושבואל בן גרשום נגיד על האולרות (דה"א כו) ולא משמע לשון שבועה : כדר במוהי . כמו מומחת:

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה וכו' . דילמא אמר לה' ולא גמר

לדיבור זה דלא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבטלה אלא

לכתחילה בעי למימר עולה והדר לה' : כינויי כינויין אסורין . שאם

מתני' האומר . לחבירו לא חולין שחוכל לך (ה) ליהוי מה שאוכל לך אלא קרבן ליהוי אסור: או שאמר לא כשר שאוכל לך לא טהור שאוכל לך או שאמר טמא שאוכל לך או כותר או פיגול בכל הני לשוטת הוי כדר ואסור : כאימרא . שאמר הרי עלי כאימרא דמשמע כבש [ניר' הערוך קירנסא] תמידין : כדירים . כדיר בהמות של הרבן ואית דאמרי כדיר העלים: כעלים . משמע כעלי המערכה : כאשים . כאשו של מזבח : או גדר באחד מכל משמשי מזבח . בכלי המובח כמורק או כמחתה הלשון: חני רב יוסף אסור באותו חפן

פי׳ הרא"ש וב"ה סברי . דאין לע לתפוס אלא עיקר שנדר בו : מקנמנה . יכחה שכך סים מקובל כב יוסף שלפגי כשפה שבחותו סלפון מדברים כן וכן

הכך לשונית דתבעיה ליה יש שהיו הותרים שהתופלגים בעלוג היו התדברים כן : תפשחה . שם חכם : שבואל שבואל בן גרשם משמע . ואין דרך לעשות שבועה שם של אדם : במוהי לא אמר כלום. שנראה שהבי"ת היא משם התיבה ואין במשתעותיה כלום והיינו נעמא דגמומתא אבל מוהי ומומתא הן כנויין לשבופה דשבועה מחרגמיט מומחה ותוהי דומה לאומי וישבע מהרגמיטן ואומי: כדתבי' לחולין שאוכל לך. הלמ"ד נקוד בפחח והוי כמו לא חולין ומשמשו לא חולין אלא קרבן ליהוי מה שאוכל לך : לא כשר. משמש לא כשר אלא פסול וסיינו הדפים דשייך בהו כשרות ופסלות: לא דכי . לא מותר כתו איל קמלא דכן (פדיות פ"ח מ"ד)משמע לא מוחר אלא אסור והייט קדשים אפ"ג דנגלה וערפה נמי אסורין החטן לחמן גפ"ב (דף יח:) דסתם (דרים להחמיר דכיון דדעתו להתפיסו בנדר אמרינן דלדבר הגדור נחטון: מהור ממח טחר ופגול אסור . אם אמר מהור או פמא שאוכל לך דהייט קדשים שטהג בהם פומאה ופהרה ואפ"ג דחרומה נמי שייך בה סומאה וסהרה סחם נדרים להחמיר: נוחר . קדשים שנחוחרו: פגול . שחשב שליהם בשעח פבודה לחכלם חוץ לוחנן או חוץ לחקומן : חסור . לפי שהחחיל בכ"ף הפסיק בחיסורא : כאימרא . כמלה הקרבן: כדירים . כלשכת העצים או 'כלשכת העלאים: כעלים . שלי גזרי 'עלים: כאשים. כקרבנות . ירושלתי כחש התזבח: כהיכל כירושלים. קסבר חומת העיר ומגדלותיה משירי הלשכה אתו. ירושלתי כמזבח כקרבטת המזבח כהיכל כקרבטת ההיכל כירושלים כקרבטת ירושלים והכי מסתבר דהא לא

ממקומה : רשב"ג אומר במוהי במומחא לא אמר כלום . פר"י לפי שנראה שחי חיבות כמו חיבה בפני עלתה פר"י דפליג אחנא קתא דתחניחין דקחני נדר בתוהי ודוקא קאתר לשון זה בתחני שאתר בתוהי בבי"ת ואפ"ה תהניא א"כ פליג ארשב"ג דהכא : להולין שאוכל לך . ול"ג לא חולין : לא כשר ולא דכי . ר"ל בקרכן לא כשר ולא דכי דכשרות ומהרה לא שייך כ"א בקרבטת שיש קפידה בשהרחם וכן גבי בשר קרבטת דוקא אתר פסול וכשר דגבי חולין שייך איסור והיתר: פומא. חימה למה לי פמא השתא לא דכי מהני לאסור (ו) פמא כ"ש סמא בהדיא וי"ל דסד"א דדוקא לא דכי שהזכיר סהרה קלת שייך בקרבטת שלריכין לנהוג בסהרה אבל סמת בהדית הוי תמינת חדרבת משחתם דבר שטהגים בו סומתה דהיינו חולין קמ"ל דבקרבן טומתה קחמר: בותר ופיגול . אפ"צ דהוי דבר האפור דמחפים בפיקר קדוצת הקרכן שנשבה לותר ופיגול : כאיכורא . יש לפרש כאימרא תמידא אי נמי ולד חפאת אי נמי אילו של אברהם אבינו : כדירים . של קרגנות א"ל כדיר של פצים ולפי ששני פניני דיר הן לכך נקש לשון רבים כדירים : בעצים . פני מפרכה : כאישים . הקרכן פצמ קאמר אשה ריח ניחוח ובירושלתי מפרש כפנים שני גזורי פנים כאשים שלהביום של מזבח דאש של מזבח מועלין בו כדאיתא ביותא (דף מו:): משמשי מזכח . מפרש בירושלמי כגון מחתה:

כיטי כלל אבל הימה דה"ל למיבעיא מנקימנת תאי וכו' וי"ל דהא פשיפא דלפולם אות ראשונה לא חזוז

סגרוה

קאתר כתומת ירושלים: באחד מכל משמשי המזבח. מזכקות מתחות ומזלגות: הרי נדר זה בקרבן. כאילו התפים בקרבן וסחם טדר בקרבן מתפים: האומר ירושלים. בלא כ"ף לא אמר כלום:

דברות הב"רת (ל) גם' חני מפשאה טחרקים חרכים וכו' הני רב יוסף מחקלא ממחנא : (ג) שם דקונם חיבעי . נ'ב חוי לעיל ז. פי' כמו חיקו : (ג) שם שקוקאל אמר שמואל כליל וחיבת מהו ממק : (ד) שם במשנה האמר (לחולין שאוכל : (ד) הא"ח ופיל שאוכל : (ד) הר"ח ממא חימה וכו' מהי לאסור דהי כאילו אמר שמא כ"ש ממא בהריא וכו' קאת דשייך וכו' קמ"ל דכקרבן עמה קחמר:

that kinuyim work is because the Chachamim choose these words. If so, we say that they choose these words but not other words. That is, they created the kinuyim but they did not create the kinuyim of the kinuyim, and as such, there is no reason why they should work.

And if so, that this is the underlying machlokes between Bais Shammai and Bais Hillel, we can say that the machlokes between R' Yochanan and R' Shimon ben Lakish is this machlokes as well.

The Gemara continues and says:

No! לַא (really) everyone (can hold) דְּכוּלֵי עַלְמָא kinuyim בְינוּיִין are from the language of the nations לשון אומות הן and Bais Shammai hold וּבֵית שַׁמַאי סָבְרִי with these (the kinuyim of kinuyim) that nations also talk with נַמֵי מִשְׁתַּעִי אוּמוֹת and Bais Hillel hold ובית הלל סברי with these בְּהַנֵי the nations do not talk with לַא מִשְׁתַּעִי אוּמות

The Ran explains that both Bais Shammai and Bais Hillel could hold that kinuyim are words from foreign languages and they disagree with regard to the status of kinui kinuyim. Bais Shammai holds that these are also words that are used in foreign languages, and as such, they have the same status of kinuyim. Bais Hillel however disagree. They hold that while it might be true that these words are used, they are only distortions of other words, i.e., they are not considered 'proper words' of this languages, and as such, they will not work to make nedarim.

61 Do Kinuyim of Kinuyim Work M'Dorayisa or M'Drabbanan?

The Keren Orah asks that if we are now saying that the kinuyim of kinuyim only work M'Drabbanan, how can we say that they work with regard to nezirus? If these kinuyim of kinuyim only make this person into a nazir M'Drabbanan, if he then brings his korbanos into the bais Hamikdosh he will be bringing chullin b'azarah. That is, after a person finishes his nezirus, he has to bring certain korbanos. But how could he do so if M'Dorayisa he is not a nazir?

The Keren Orah answers that once the Chachamim made their gezayra (Rabbinical degree) that one can use even these words, these words now have the power to make someone a nazir M'Dorayisa. That is at the end of the day, if these words are recognized as being kinuyim, which means that they are used, they have the same power as all other words עי' שם שהאריך קצת יותר.

62 The Two Ways to Learn the Gemara's Answer

The Rishonim bring two ways to explain the Gemara's answer. Either everyone agrees that kinuyim are words from other languages. And the kinuyim of kinuyim are really words that are corrupted, and as such they should not work. However, the Chachamim decreed that they should work,

The Gemara presents another way how to explain the machlokes Bais Shammai and Bais Hillel without the necessity of saying that their machlokes is the same machlokes as R' Yochanan and R' Shimon ben Lakish.

And if you want I can say	וְאִיבָּעֵית אֵימָא
Bais Shammai holds	בֵּית שַׁמַאי סָבְרִי
they decreed	בּוְרִיבַן
kinuyim of kinuyim	בִּינּוּיֵי בִינּוּיִין
because of kinuyim	משום כינויין
and Bais Hillel hold	וּבֵית הִלֵּל סָבְרִי
they did not decree	לָא בָּזְרִינַן
kinuyim of kinuyim	בִּינּוּיֵי בִינּוּיִין
because of kinuyim	משום כינויין

The Gemara answers that the machlokes between Bais Shammai and Bais Hillel could be with regard to whether the Chachamim instituted that even the kinuyim of kinuyim should work.⁶¹ The reason that they would do this is in order to prevent people from thinking that kinuyim don't work as well. That is, there is a concern that if they will see that kinyanim of kinuyim don't work, then they might think that the 'regular' kinuyim don't work as well. Bais Shammai hold that they did institute kinuyim of kinuyim and Bais Hillel hold that they did not (see footnote for a further elaboration of this machlokes).⁶²

What Are the Kinuyim of Kinuyim?

The Gemara will now list the actual words that are the kinuyim of kinuyim with regard to nedarim, konaim, shevuos, and nezirus.

How is it (i.e. what are the cases)

הַיכִּי דָּמֵי

because if people would see that the kinuyim of kinuyim don't work, they might mistakenly assume that even the regular kinuyim do not work as well.

The second way to learn the Gemara's answer is to say the opposite. That really everyone agrees that kinuyim are words that the Chachamim created. And if so, certainly kinuyim of kinuyim should not work (as these are not words that the Chachamim created). However, the Gemara is now saying that according to Bais Shammai, the Chachamim decreed that even the kinuyim of kinuyim should work, because if not, people will assume that the regular kinuyim do not work as well.

In other words, in this answer, all the Rishonim hold that the reason the Gemara is giving to explain why the kinuyim of kinuyim make a neder is because if we are afraid that if people will see that the kinuyim of kinuyim don't work, they will think that kinuyim do not world as well. The only question what the Gemara holds in this answer with regard to why 'regular' kinuyim work. Do they work because they are words from a different language, or do they work because the Chachamim instituted that they should work?

נדרים כלכה יז סמג לארן רמב סושיע יו"ד סימן רו:

מה ב מיי׳ פ"ב מהל׳ שבועות הל'ה טוש"ע במומתא דאמר מוהי הרי אלו כינויין יויד סי' רלו סעי' י: לשבועה. וה"פ דרשב"ג לפרושי מתכיי

ממ ב מיי׳ פ"א מהל׳ נדרים הל' יח סמג כם פוי"ד פי' כד:

דאמר מוהי כלומר בשבועה שנשבע ב ד מיי׳ שם הלכה יד סמג שם טושים ייד משה כדכתיב (שמות ב) ויוחל משה לשבת את האיש ומש"ה תכן נדר במוהי

תוספות

אומות הן. וה"ל משחעי

אומות מ"ד מותר קסבר

לשון שבדו חכמים

(במיר) כינויי [כינויין] לח כדו : איבעיא להו מפזיחנה מחי. הדסליק מיניה קהי לכך נקנו

מפזיחנה קודם מפקיחנ'

מאי מכדיקנא מאי

כמו כן גבי קונם בהפוך

מימי"ן [נ"ח פייני"ן]

הכופין יחד חין זה כרחה

כיון קיק

בו א מיי' פיה מהנ' וב"ה סברי הכי לה משתעי חומות . כלומר דחפי' משתעי הכי ליתיה מעיקר לשון אלא דמנייהו משתבשי בהכי ולאו לישנא הוא וקיימא לן כר׳ יוחנן דאמר לשון אומות הם וקי"ל נמי דכטיי כינויין מוחרין: תניא רשב"ג אומר נדר במוהי לא אמר כלום

אתא דכי קתני נדר במוהי לא דאמר

במוהי בלחוד אלא דאמר במומתא

דאילו אמר שבועה שקוקה במוהי

היה משמע דאמר במוהי בלחוד

ומש"ה תכן נדר לאשמועיכן דבעיכן

שיזכיר נדרו של משה דהייט שבועה

והייט דקאמר רבן שמעון בן גמליאל

במומתת [דאמר] מוהי ואית דגרסי

במומי במומתא לא אמר כלום מומי

מומתא הרי אלו כינויין לשבועה וה"פ

דרבן שמעון בן גמליאל אתא למימר

דחילו אמר בבי"ת לא הוי כיכוי

לשבועה וכי תכן במומי לא שיאמר כן

עם בי"ת אלא בלא בי"ת ולהך

גירסא הא דלא תנן שבותה שקוקה

מומי ותכן כדר במומי משום דשבותה

שקוקה נגזרים משבועה מה שאין

כן במומי ולפי שהן כינויים חלוקים

[הפסיק] ביניהן בנדר :

מתני לחולין שאוכל לך לכשר

קרינן להו ומש"ה אסור דמשתמעי לא

חולין אלא קרבן לא כשר אלא אסור

לא דכי אלא אסור דאשכחן הכי גבי

היתר כדחמריכן (עדיות פ"ח מ"ד)

העיד יוסף בן יועזר על איל קמלא

מהורה כלומר מותרת הלכך כי

אמר לא כשר ולא דכי אלא אסור

קאמר וכי תימא אלא אסור משום

איסור קאמר ולא משום נדר והוה

ליה כמתפים בדבר האשור ולא

מ"ד אסור קסנר לשון שהוא דכן וקרא נמי כתיב כל לפור

לדכי . כולהו בפתחות הלמ"ד

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה לה' מנחה לה'תודה לה' שלמיבת"ל "קרבן לה' וק"ו ומהיקנא ולמאן דאמר מוחר קסבר לשון שכדו זה שלא נתכוון אלא להוכיר שם שמים על הקרבן אמרה תורה קרבן לה' לבמלה על אחת כמה וכמה לימא כתנאי *בש"א כינויי כינויין אסורין ובה"א "כינויי כינויין מותרין מאי לאו מ"ד כינויי כינויין אסורין קסבר (כינויי) כינויין לשון אומות הן ולמ"ד מותרים קסבר לשון 🖁 שברו להן חכמים לא רכולי עלמא כינויין לשון אומות הן וב"ש סברי בהני נמי משתעי אומות ובית הלל סברי בהני לא משתעי אומות ואיבעית אימא ב"ש סברי גזרינן בינויי כינויין משום כינויין וב"ה סברי לא גזריגן כינויי כינויין משום כינויין: ה"ד כינויי כינויין דנדרים תני רב יוסף מקנמנא מקנחנא מקנסנא ה"ד כינויי כינויין דחרם תני מפשאה (א) הרקים הרכים הרפים כינויי כינויין דנזירות תני רב יוסף מחזקנא מנותנא מפיחנא איבעיא להו מיפחונא מאי מיתחונא מאימיתעונא מאי אמרליה רבינאלרבאשי קינמא (קינמא) מאי קונם קאמר או דילמא °קינמן בשם קאמר א"לימחל רב אחא בריה דרב חייא לרב אשי קינה מאי קינה של תרנגולין קאמר או דילמא לשון דקונם (ג) תיבעי כינויי כינויין דשבועה ה"ר שבואל שבותיאל שקוקאל שבואל שבואל

פרק ראשון

בן גרשום משמע אלא שבובאל שבותיאל שקוקאל (י) מהו אמר שמואל אמר אשיבתא לא אכור כלום אשקיקא לא אכור כלום *קרינשא לא אמר כלום: נדר במוהי הרי אלו כינויין: תניא *רשב"ג אומר האומר במוהי לא אמר כלום במומתא דאמר מוהי דרי אלו כינויין לשבועה: כותני האומר (י) לחולין שאוכל לך לא כשר ולא דכי

וח"ם חממי לא מינטיא מהור וממא נותר ופיגול אסור "כאימרא כדירים כעצים כאשים כמזבח מתו כן גני קונס נהפוך התומיות מקימנת מתו כהיכל כירושלים נדר באחר מכל משמשי המובח אע"פ שלא הזכיר קרבן ה"ז נדר בקרבן רבי יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום:

כדר בכיטיי כיטיין דקסבר כיטיין דתכן במתניתין לשון אומות הס תורה אור ומשום הכי אם כינה בלשון אחר מהני לשון אומות חשיב כמי כדר ואסור: להם חכמים. ומשום הכי מותרים דהני הוא דבדו להן חכמים אסורים אבל אם כינה בלשון אחר דלא בדו להן חכמים מוחרין: בהני נמי משתעי אומות . והני נמי הוו ככיטיין עלמן דמתניתין ואסירי : ובית הלל סברי לא משתעי אומות הכי. ולאו לשון אומות כיכהו ומותרין: גזריכן כיטיי כינויין . דאסירי אטו כינויין עלמן דמתני' דלשון אומות: מקכמנא מקנחנא מקנסנא. דקונם קונח קונם היילו כיטיין עלמן אבל בהאי לשון מקנמנא מקנחנא מקנסנא היינו כינויי כינוין: תני מפשאה . שם חכם: חרקייא חרכייא. כמו חרק חרך: מיפחונא מאי מיתחונא מאי. דמתחלף במנזחנא מי הוי כינויי כיטיין אליבא דמאן דאסר: או דילמא קינמן קאמר . ולאו כלום הוא : שבואל בן גרשום משמע . דכתיב ושבואל בן גרשום נגיד על האולרות (דה"א כו) ולא משמע לשון שבועה : כדר במוהי . כמו מומחת:

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה וכו' . דילמא אמר לה' ולא גמר

לדיבור זה דלא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבטלה אלא

לכתחילה בעי למימר עולה והדר לה' : כינויי כינויין אסורין . שאם

מתני' האומר . לחבירו לא חולין שחוכל לך (ה) ליהוי מה שאוכל לך אלא קרבן ליהוי אסור: או שאמר לא כשר שאוכל לך לא טהור שאוכל לך או שאמר טמא שאוכל לך או כותר או פיגול בכל הני לשוטת הוי כדר ואסור : כאימרא . שאמר הרי עלי כאימרא דמשמע כבש [ניר' הערוך קירנסא] תמידין : כדירים . כדיר בהמות של הרבן ואית דאמרי כדיר העלים: כעלים . משמע כעלי המערכה : כאשים . כאשו של מזבח : או גדר באחד מכל משמשי מזבח . בכלי המובח כמורק או כמחתה הלשון: חני רב יוסף אסור באותו חפן

פי׳ הרא"ש וכ"ה סברי . דאין לע לתפוס אלא עיקר שנדר בו : מקנמנה . יכחה שכך סים מקובל כב יוסף שלפגי כשפה שבחותו סלפון מדברים כן וכן

הכך לשונית דתבעיה ליה יש שהיו הותרים שהתופלגים בעלוג היו התדברים כן : תפשחה . שם חכם : שבואל שבואל בן גרשם משמע . ואין דרך לעשות שבועה שם של אדם : במוהי לא אמר כלום. שנראה שהבי"ת היא משם התיבה ואין במשתעותיה כלום והיינו נעמא דגמומתא אבל מוהי ומומתא הן כנויין לשבופה דשבועה מחרגמיט מומחה ותוהי דומה לאומי וישבע מהרגמיטן ואומי: כדתבי' לחולין שאוכל לך. הלמ"ד נקוד בפחח והוי כמו לא חולין ומשמשו לא חולין אלא קרבן ליהוי מה שאוכל לך : לא כשר. משמש לא כשר אלא פסול וסיינו הדפים דשייך בהו כשרות ופסלות: לא דכי . לא מותר כתו איל קמלא דכן (פדיות פ"ח מ"ד)משמע לא מוחר אלא אסור והייט קדשים אפ"ג דנגלה וערפה נמי אסורין החטן לחמן גפ"ב (דף יח:) דסתם (דרים להחמיר דכיון דדעתו להתפיסו בנדר אמרינן דלדבר הגדור נחטון: מהור ממח טחר ופגול אסור . אם אמר מהור או פמא שאוכל לך דהייט קדשים שטהג בהם פומאה ופהרה ואפ"ג דחרומה נמי שייך בה סומאה וסהרה סחם נדרים להחמיר: נוחר . קדשים שנחוחרו: פגול . שחשב שליהם בשעח פבודה לחכלם חוץ לוחנן או חוץ לחקומן : חסור . לפי שהחחיל בכ"ף הפסיק בחיסורא : כאימרא . כמלה הקרבן: כדירים . כלשכת העצים או 'כלשכת העלאים: כעלים . שלי גזרי 'עלים: כאשים. כקרבנות . ירושלתי כחש התזבח: כהיכל כירושלים. קסבר חומת העיר ומגדלותיה משירי הלשכה אתו. ירושלתי כמזבח כקרבטת המזבח כהיכל כקרבטת ההיכל כירושלים כקרבטת ירושלים והכי מסתבר דהא לא

ממקומה : רשב"ג אומר במוהי במומחא לא אמר כלום . פר"י לפי שנראה שחי חיבות כמו חיבה בפני עלתה פר"י דפליג אחנא קתא דתחניחין דקחני נדר בתוהי ודוקא קאתר לשון זה בתחני שאתר בתוהי בבי"ת ואפ"ה תהניא א"כ פליג ארשב"ג דהכא : להולין שאוכל לך . ול"ג לא חולין : לא כשר ולא דכי . ר"ל בקרכן לא כשר ולא דכי דכשרות ומהרה לא שייך כ"א בקרבטת שיש קפידה בשהרחם וכן גבי בשר קרבטת דוקא אתר פסול וכשר דגבי חולין שייך איסור והיתר: פומא. חימה למה לי פמא השתא לא דכי מהני לאסור (ו) פמא כ"ש סמא בהדיא וי"ל דסד"א דדוקא לא דכי שהזכיר סהרה קלת שייך בקרבטת שלריכין לנהוג בסהרה אבל סמת בהדית הוי תמינת חדרבת משחתם דבר שטהגים בו סומתה דהיינו חולין קמ"ל דבקרבן טומתה קחמר: בותר ופיגול . אפ"צ דהוי דבר האפור דמחפים בפיקר קדוצת הקרכן שנשבה לותר ופיגול : כאיכורא . יש לפרש כאימרא תמידא אי נמי ולד חפאת אי נמי אילו של אברהם אבינו : כדירים . של קרגנות א"ל כדיר של פצים ולפי ששני פניני דיר הן לכך נקש לשון רבים כדירים : בעצים . פני מפרכה : כאישים . הקרכן פצמ קאמר אשה ריח ניחוח ובירושלתי מפרש כפנים שני גזורי פנים כאשים שלהביום של מזבח דאש של מזבח מועלין בו כדאיתא ביותא (דף מו:): משמשי מזכח . מפרש בירושלמי כגון מחתה:

כיטי כלל אבל הימה דה"ל למיבעיא מנקימנת תאי וכו' וי"ל דהא פשיפא דלפולם אות ראשונה לא חזוז

סגרוה

קאתר כתומת ירושלים: באחד מכל משמשי המזבח. מזכקות מתחות ומזלגות: הרי נדר זה בקרבן. כאילו התפים בקרבן וסחם טדר בקרבן מתפים: האומר ירושלים. בלא כ"ף לא אמר כלום:

דברות הב"רת (ל) גם' חני מפשאה טחרקים חרכים וכו' הני רב יוסף מחקלא ממחנא : (ג) שם דקונם חיבעי . נ'ב חוי לעיל ז. פי' כמו חיקו : (ג) שם שקוקאל אמר שמואל כליל וחיבת מהו ממק : (ד) שם במשנה האמר (לחולין שאוכל : (ד) הא"ח ופיל שאוכל : (ד) הר"ח ממא חימה וכו' מהי לאסור דהי כאילו אמר שמא כ"ש ממא בהריא וכו' קאת דשייך וכו' קמ"ל דכקרבן עמה קחמר:

of kinuyim of kinuyim	בּנפוני בִנפוּיִין
for nedarim	דְּנְדָרִים
R' Yosef learned	הָנֵי רַב יוֹסֵף
maknamana	מַקְנֵמְנָא
maknachana	מַקְנַחְנָא
maknasna	מַקְנֵסְנָא

The Mefaraish explains that konam, konach, and konas are the examples of kinuyim that the Mishna listed in the Mishna and the Gemara is now listing their kinuyim, i.e., these examples are the kinuyim of the kinuyim that are listed in the Mishna.

הֵיכִּי דָּמֵי
בֿינוּנִי כִינּוּיִין
הַתֶּרֶם
תָּנֵי מַבְּשָׁאָה
חֲרָקִים
חַרָּכִּים
חֲרָפִים

The kinuyim of chairim that are listed in the Mishna are: cherek, cherech, cheref, and these words are their kinuyim (i.e., these words listed in the Gemara are the kinuyim of the kinuyim that are listed in the Mishna).

The kinuyim of kinuyim	בִּינּוּיֵי בִינּוּיִין
of nezirus	דְּנְזָירוּת
R' Yosef taught	תָּנֵי רַב יוֹסֵף
machzaykina	מַחְזֵקְנָא
manzachina	מַנְזַחְנָא
mapichna	מַפִּיחְנָא

The kinuyim listed in the Mishna are: Nazik, naziach, paziach, and these words are their kinuyim.

The Gemara will now list several words and the Gemara will ask if these words qualify as kinuyim of kinuyim or not.

They asked a question	אָיבַּעְיָא לְהוּ
what is the status of mifchazna	מִיפְּחַזְנָא מַאי
what is the status of mitchazna	מִיתְּחַזְנָא מֵאי
what is the status of mitahzna	מִיתְעַזְנָא מַאי

	- +:-:
Ravina said	אֲמַר לֵיהּ רָבִינָא
to Rav Ashi	לְרַב אָשֵׁי
what is the status of kinma	קִינְמָא(קִינְמָא) מַאי
did he (have in mind to) say konam	קוּנָם קָאָמַר
or maybe	אוֹ דְלְמָא
sweet-smelling cinnamon	קּנְמָן בֶּשֶׂם

he meant to say	קָאָמַר
-----------------	---------

He said to him	אַמַר לֵיהּ
Rav Acha the son of Rav Chiya	רָב אַחָא בְּרֵיהּ דְּרַב חִיָּיא
to Rav Ashi	לְרַב אָשֵׁי
what is the status of kinah	קִינָּה מַאי
a chicken coop	קִינָּה שֶׁל תַּרְנְגוֹלִין
he meant to say	קָאָמַר
or maybe	אוֹ דִילְמָא
(he meant to say) an expression of	לָשׁוֹן
konam	יְ קוּנְ ִם

Let the question be asked תִּיבְעֵי

With regard to all of these words, the Gemara is not sure as to the person's intent, and as such, the Gemara leaves these as open questions.

As previously mentioned, the Gemara's saying the word תִּיבְעֵי is the equivalent of the Gemara saying מִיקּעִי - let it stand, i.e., it remains an unresolved question.

The kinuyim of kinuyim	בִּינּוּיֵי בִינּוּיִין
of shevuos	ָּישְׁבוּעָה
how is it (i.e.,) what is the case	הֵיכִי דָּמֵי

The Gemara explains that the kinuyim of the kinuyim of shevuos are:

Shevuel	שְׁבוּאֵל
shvusie'l	שְׁבוּתִיאֵל
shkukae'l	טִ קוּקָאֵל

The kinuyim for shevuos that were listed in the Mishna were shevusah, shevukah. These words are the kinuyim of the word shevuah and those two words.

On the first of these words the Gemara asks:

Shevuel!	שְׁבוּאֵל
But this implies Shevuel ben Gershom	שבואל בּן גרשום משמע

The Mefaraish brings a posuk in Divrei Hayomim (1 26:24)

that tells us that Shevuel ben Gershom was the one in charge of the treasury, and if so, that this word is really a name, it cannot act as kinui for a shevuah.

Because of this question, the Gemara takes out the word Shevuel and tells us that the kinuyim of kinuyim for shevuos are:

Rather (they are) אֶלָא shevuvail, shevusiel שִׁבוּבָאֵל שִׁבוּתָיאֵל

נדרים כלכה יז סמג לארן רמב סושיע יו"ד סימן רו:

מה ב מיי׳ פ"ב מהל׳ שבועות הל'ה טוש"ע במומתא דאמר מוהי הרי אלו כינויין יויד סי' רלו סעי' י: לשבועה. וה"פ דרשב"ג לפרושי מתכיי

ממ ב מיי׳ פ"א מהל׳ נדרים הל' יח סמג כם פוי"ד פי' כד:

דאמר מוהי כלומר בשבועה שנשבע ב ד מיי׳ שם הלכה יד סמג שם טושים ייד משה כדכתיב (שמות ב) ויוחל משה לשבת את האיש ומש"ה תכן נדר במוהי

תוספות

אומות הן. וה"ל משחעי

אומות מ"ד מותר קסבר

לשון שבדו חכמים

(במיר) כינויי [כינויין] לח כדו : איבעיא להו מפזיחנה מחי. הדסליק מיניה קהי לכך נקנו

מפזיחנה קודם מפקיחנ'

מאי מכדיקנא מאי

כמו כן גבי קונם בהפוך

מימי"ן [נ"ח פייני"ן]

הכופין יחד חין זה כרחה

כיון קיק

בו א מיי' פיה מהנ' וב"ה סברי הכי לה משתעי חומות . כלומר דחפי' משתעי הכי ליתיה מעיקר לשון אלא דמנייהו משתבשי בהכי ולאו לישנא הוא וקיימא לן כר׳ יוחנן דאמר לשון אומות הם וקי"ל נמי דכטיי כינויין מוחרין: תניא רשב"ג אומר נדר במוהי לא אמר כלום

אתא דכי קתני נדר במוהי לא דאמר

במוהי בלחוד אלא דאמר במומתא

דאילו אמר שבועה שקוקה במוהי

היה משמע דאמר במוהי בלחוד

ומש"ה תכן נדר לאשמועיכן דבעיכן

שיזכיר נדרו של משה דהייט שבועה

והייט דקאמר רבן שמעון בן גמליאל

במומתת [דאמר] מוהי ואית דגרסי

במומי במומתא לא אמר כלום מומי

מומתא הרי אלו כינויין לשבועה וה"פ

דרבן שמעון בן גמליאל אתא למימר

דחילו אמר בבי"ת לא הוי כיכוי

לשבועה וכי תכן במומי לא שיאמר כן

עם בי"ת אלא בלא בי"ת ולהך

גירסא הא דלא תנן שבותה שקוקה

מומי ותכן כדר במומי משום דשבותה

שקוקה נגזרים משבועה מה שאין

כן במומי ולפי שהן כינויים חלוקים

[הפסיק] ביניהן בנדר :

מתני לחולין שאוכל לך לכשר

קרינן להו ומש"ה אסור דמשתמעי לא

חולין אלא קרבן לא כשר אלא אסור

לא דכי אלא אסור דאשכחן הכי גבי

היתר כדחמריכן (עדיות פ"ח מ"ד)

העיד יוסף בן יועזר על איל קמלא

מהורה כלומר מותרת הלכך כי

אמר לא כשר ולא דכי אלא אסור

קאמר וכי תימא אלא אסור משום

איסור קאמר ולא משום נדר והוה

ליה כמתפים בדבר האשור ולא

מ"ד אסור קסנר לשון שהוא דכן וקרא נמי כתיב כל לפור

לדכי . כולהו בפתחות הלמ"ד

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה לה' מנחה לה'תודה לה' שלמיבת"ל "קרבן לה' וק"ו ומהיקנא ולמאן דאמר מוחר קסבר לשון שכדו זה שלא נתכוון אלא להוכיר שם שמים על הקרבן אמרה תורה קרבן לה' לבמלה על אחת כמה וכמה לימא כתנאי *בש"א כינויי כינויין אסורין ובה"א "כינויי כינויין מותרין מאי לאו מ"ד כינויי כינויין אסורין קסבר (כינויי) כינויין לשון אומות הן ולמ"ד מותרים קסבר לשון 🖁 שברו להן חכמים לא רכולי עלמא כינויין לשון אומות הן וב"ש סברי בהני נמי משתעי אומות ובית הלל סברי בהני לא משתעי אומות ואיבעית אימא ב"ש סברי גזרינן בינויי כינויין משום כינויין וב"ה סברי לא גזריגן כינויי כינויין משום כינויין: ה"ד כינויי כינויין דנדרים תני רב יוסף מקנמנא מקנחנא מקנסנא ה"ד כינויי כינויין דחרם תני מפשאה (א) הרקים הרכים הרפים כינויי כינויין דנזירות תני רב יוסף מחזקנא מנותנא מפיחנא איבעיא להו מיפחונא מאי מיתחונא מאימיתעונא מאי אמרליה רבינאלרבאשי קינמא (קינמא) מאי קונם קאמר או דילמא °קינמן בשם קאמר א"לימחל רב אחא בריה דרב חייא לרב אשי קינה מאי קינה של תרנגולין קאמר או דילמא לשון דקונם (ג) תיבעי כינויי כינויין דשבועה ה"ר שבואל שבותיאל שקוקאל שבואל שבואל

פרק ראשון

בן גרשום משמע אלא שבובאל שבותיאל שקוקאל (י) מהו אמר שמואל אמר אשיבתא לא אכור כלום אשקיקא לא אכור כלום *קרינשא לא אמר כלום: נדר במוהי הרי אלו כינויין: תניא *רשב"ג אומר האומר במוהי לא אמר כלום במומתא דאמר מוהי דרי אלו כינויין לשבועה: כותני האומר (י) לחולין שאוכל לך לא כשר ולא דכי

וח"ם חממי לא מינטיא מהור וממא נותר ופיגול אסור "כאימרא כדירים כעצים כאשים כמזבח מתו כן גני קונס נהפוך התומיות מקימנת מתו כהיכל כירושלים נדר באחר מכל משמשי המובח אע"פ שלא הזכיר קרבן ה"ז נדר בקרבן רבי יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום:

כדר בכיטיי כיטיין דקסבר כיטיין דתכן במתניתין לשון אומות הס תורה אור ומשום הכי אם כינה בלשון אחר מהני לשון אומות חשיב כמי כדר ואסור: להם חכמים. ומשום הכי מותרים דהני הוא דבדו להן חכמים אסורים אבל אם כינה בלשון אחר דלא בדו להן חכמים מוחרין: בהני נמי משתעי אומות . והני נמי הוו ככיטיין עלמן דמתניתין ואסירי : ובית הלל סברי לא משתעי אומות הכי. ולאו לשון אומות כיכהו ומותרין: גזריכן כיטיי כינויין . דאסירי אטו כינויין עלמן דמתני' דלשון אומות: מקכמנא מקנחנא מקנסנא. דקונם קונח קונם היילו כיטיין עלמן אבל בהאי לשון מקנמנא מקנחנא מקנסנא היינו כינויי כינוין: תני מפשאה . שם חכם: חרקייא חרכייא. כמו חרק חרך: מיפחונא מאי מיתחונא מאי. דמתחלף במנזחנא מי הוי כינויי כיטיין אליבא דמאן דאסר: או דילמא קינמן קאמר . ולאו כלום הוא : שבואל בן גרשום משמע . דכתיב ושבואל בן גרשום נגיד על האולרות (דה"א כו) ולא משמע לשון שבועה : כדר במוהי . כמו מומחת:

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה וכו' . דילמא אמר לה' ולא גמר

לדיבור זה דלא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבטלה אלא

לכתחילה בעי למימר עולה והדר לה' : כינויי כינויין אסורין . שאם

מתני' האומר . לחבירו לא חולין שחוכל לך (ה) ליהוי מה שאוכל לך אלא קרבן ליהוי אסור: או שאמר לא כשר שאוכל לך לא טהור שאוכל לך או שאמר טמא שאוכל לך או כותר או פיגול בכל הני לשוטת הוי כדר ואסור : כאימרא . שאמר הרי עלי כאימרא דמשמע כבש [ניר' הערוך קירנסא] תמידין : כדירים . כדיר בהמות של הרבן ואית דאמרי כדיר העלים: כעלים . משמע כעלי המערכה : כאשים . כאשו של מזבח : או גדר באחד מכל משמשי מזבח . בכלי המובח כמורק או כמחתה הלשון: חני רב יוסף אסור באותו חפן

פי׳ הרא"ש וכ"ה סברי . דאין לע לתפוס אלא עיקר שנדר בו : מקנמנה . יכחה שכך סים מקובל כב יוסף שלפגי כשפה שבחותו סלפון מדברים כן וכן

הכך לשונית דתבעיה ליה יש שהיו הותרים שהתופלגים בעלוג היו התדברים כן : תפשחה . שם חכם : שבואל שבואל בן גרשם משמע . ואין דרך לעשות שבועה שם של אדם : במוהי לא אמר כלום. שנראה שהבי"ת היא משם התיבה ואין במשתעותיה כלום והיינו נעמא דגמומתא אבל מוהי ומומתא הן כנויין לשבופה דשבועה מחרגמיט מומחה ותוהי דומה לאומי וישבע מהרגמיטן ואומי: כדתבי' לחולין שאוכל לך. הלמ"ד נקוד בפחח והוי כמו לא חולין ומשמשו לא חולין אלא קרבן ליהוי מה שאוכל לך : לא כשר. משמש לא כשר אלא פסול וסיינו הדפים דשייך בהו כשרות ופסלות: לא דכי . לא מותר כתו איל קמלא דכן (פדיות פ"ח מ"ד)משמע לא מוחר אלא אסור והייט קדשים אפ"ג דנגלה וערפה נמי אסורין החטן לחמן גפ"ב (דף יח:) דסתם (דרים להחמיר דכיון דדעתו להתפיסו בנדר אמרינן דלדבר הגדור נחטון: מהור ממח טחר ופגול אסור . אם אמר מהור או פמא שאוכל לך דהייט קדשים שטהג בהם פומאה ופהרה ואפ"ג דחרומה נמי שייך בה סומאה וסהרה סחם נדרים להחמיר: נוחר . קדשים שנחוחרו: פגול . שחשב שליהם בשעח פבודה לחכלם חוץ לוחנן או חוץ לחקומן : חסור . לפי שהחחיל בכ"ף הפסיק בחיסורא : כאימרא . כמלה הקרבן: כדירים . כלשכת העצים או 'כלשכת העלאים: כעלים . שלי גזרי 'עלים: כאשים. כקרבנות . ירושלתי כחש התזבח: כהיכל כירושלים. קסבר חומת העיר ומגדלותיה משירי הלשכה אתו. ירושלתי כמזבח כקרבטת המזבח כהיכל כקרבטת ההיכל כירושלים כקרבטת ירושלים והכי מסתבר דהא לא

ממקומה : רשב"ג אומר במוהי במומחא לא אמר כלום . פר"י לפי שנראה שחי חיבות כמו חיבה בפני עלתה פר"י דפליג אחנא קתא דתחניחין דקחני נדר בתוהי ודוקא קאתר לשון זה בתחני שאתר בתוהי בבי"ת ואפ"ה תהניא א"כ פליג ארשב"ג דהכא : להולין שאוכל לך . ול"ג לא חולין : לא כשר ולא דכי . ר"ל בקרכן לא כשר ולא דכי דכשרות ומהרה לא שייך כ"א בקרבטת שיש קפידה בשהרחם וכן גבי בשר קרבטת דוקא אתר פסול וכשר דגבי חולין שייך איסור והיתר: פומא. חימה למה לי פמא השתא לא דכי מהני לאסור (ו) פמא כ"ש סמא בהדיא וי"ל דסד"א דדוקא לא דכי שהזכיר סהרה קלת שייך בקרבטת שלריכין לנהוג בסהרה אבל סמת בהדית הוי תמינת חדרבת משחתם דבר שטהגים בו סומתה דהיינו חולין קמ"ל דבקרבן טומתה קחמר: בותר ופיגול . אפ"צ דהוי דבר האפור דמחפים בפיקר קדוצת הקרכן שנשבה לותר ופיגול : כאיכורא . יש לפרש כאימרא תמידא אי נמי ולד חפאת אי נמי אילו של אברהם אבינו : כדירים . של קרגנות א"ל כדיר של פצים ולפי ששני פניני דיר הן לכך נקש לשון רבים כדירים : בעצים . פני מפרכה : כאישים . הקרכן פצמ קאמר אשה ריח ניחוח ובירושלתי מפרש כפנים שני גזורי פנים כאשים שלהביום של מזבח דאש של מזבח מועלין בו כדאיתא ביותא (דף מו:): משמשי מזכח . מפרש בירושלמי כגון מחתה:

כיטי כלל אבל הימה דה"ל למיבעיא מנקימנת תאי וכו' וי"ל דהא פשיפא דלפולם אות ראשונה לא חזוז

סגרוה

קאתר כתומת ירושלים: באחד מכל משמשי המזבח. מזכקות מתחות ומזלגות: הרי נדר זה בקרבן. כאילו התפים בקרבן וסחם טדר בקרבן מתפים: האומר ירושלים. בלא כ"ף לא אמר כלום:

דברות הב"רת (ל) גם' חני מפשאה טחרקים חרכים וכו' הני רב יוסף מחקלא ממחנא : (ג) שם דקונם חיבעי . נ'ב חוי לעיל ז. פי' כמו חיקו : (ג) שם שקוקאל אמר שמואל כליל וחיבת מהו ממק : (ד) שם במשנה האמר (לחולין שאוכל : (ד) הא"ח ופיל שאוכל : (ד) הר"ח ממא חימה וכו' מהי לאסור דהי כאילו אמר שמא כ"ש ממא בהריא וכו' קאת דשייך וכו' קמ"ל דכקרבן עמה קחמר:

לשבועה

(and) shekukael)	שְׁקוּקָאֵל
(the Bach takes out this word)	ากอ

Shmuel said	אָמַר שְׁמוּאֵל
If one said ashivsa	אָמַר אַשִּׁיבְתָּא
he has not said anything	לא אָמַר כְּלוּם
(if one said) ashkika	אַשְקיקא
he has not said anything	לא אָמַר כְּלוּם
(and if one said) karisna	קָרִינְשָׂא
he has not said anything	לא אָמַר כְּלוּם

The Mishna listed three kinuyim for a shevuah, the Gemara will now discuss the third one.

The Mishna said:

for a shevuah

(If someone says) "The neder (i.e., a shevuah)	נָדֵר
with Mohi"	בְּמוֹהִי
these are kinuyim (for shevuos)	הֲרֵי אֵלוּ כִינּוּיִין

Mohi refers to Moshe Rabbinu, and on this the Baraisa explains:

*		
We learned in a Baraisa	תַּנְיָא	
Rabban Shimon ben Gamliel says	רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר	
one who says "With Mohi"	הָאוֹמֵר בְּמוֹהִי	
he has not said anything	לא אָמַר כְּלוּם	
but if he says "With the shevuah that Mohi בְּמוֹמָתָא דַּאֲמֵר מוֹהִי		
	(Moshe) made)	
these are kinuyim	הָרֵי אֵלוּ כִּינּוּיִין	

The Ran explains that Moshe made a shevuah (Shemos 2:21), and therefore if a person says that he is making a shevuah with the shevuah that Mohi (Moshe) made, this would be a good yad for a shevuah. But if all he said were the words "with Mohi", this would not be considered a yad at all.

63 What Would Not Work for הַּמָּפֶסָה? Do You Need הַּמָּפֶסָה in Order to Have a Neder?

משנה

The Halachos of הַּתְּפָּטָה

We previously learned that one can make a neder by either using the regular form of a neder, its kinuyim, or its yados. The Mishna now tells us that there is another way to make a neder, and this is referred to as תַּתְּפָטָּה. This is when a person does not just say that this object should be assur, but rather he says that it should be assur like another object that is assur. The classic example is when a person says that this loaf of bread should be assur like a korban. A korban is an object that is assur to benefit from, and as such, by comparing the loaf of bread to it, you are saying that this loaf of bread should be assur as well.⁶³

The Mishna begins:

One who says (to his friend)	הָאוֹמֵר
"Not chullin	לַחוּלִּין
that what I eat of yours"	שָׁאוֹכַל לָדְּ
(or he says) "not kosher"	לָא כָּשִׁר
(or if he says) "not clean (i.e., tahor)"	וְלָא דְּבֵי
(or he if says) "tahor"	טָהוֹר
(or if he says) "tamei"	וְטָמֵא
(or if he says) "nossar"	נוֹתֶר (
(or if he says) "pigul"	וּפִיגוּל (
(in all these cases) it is assur	46אָסוּר

These cases are all examples in which the person says an expression that means that he is saying that this object should be assur similar to a different object that is assur.

In the first case, he says la 'chullin. Chullin are animals that are not hekdesh, and a 'lamed' with a patach, i.e., a 'la', before a word means not. Therefore, by saying that is should be la 'chullin, he is saying it should not be chullin, i.e., he is saying that it should be hekdesh.

be this way. A neder can only make an object assur from here and on but it cannot make an object assur retroactively.

The Ran there continues and proves that in order to make a neder, הַּפְּפָסָה is not necessary but rather a person could just say that this object should be assur. If, however, the person does use הַּתְּפָסָה, then it must be done as we explained (i.e., he must use an object that was not assur from the time of its creation). Although this is the shita of the Ran, there are others who argue and hold that a neder always needs ה ואכמ"ל or הַתִּפְסָה ואכמ"ל.

64 The Definitions of Pigul and Nossar

Pigul are korbanos that were brought with the intention to eat them in the wrong time. Nossar is a korban that was leftover and not eaten in its proper timeframe. Both of these korbanos are assur to eat.

The Ran earlier on (2a) explains that the only time ago, works is if the other object that the person is using to make his neder is an object that became assur but was not always assur. For example, a korban. A korban is an animal that started off as being mutur and only became assur later on. When a person uses a korban for a neder, what he is saying that the same way a korban was not always assur but it became assur, so too this object, although it is not assur now, this neder should make it assur.

If, however, a person uses an object that has always been assur, for example, if a person says that this loaf of bread should be assur like a chazir (pig), this will not work as the comparison is not valid.

One cannot say that this loaf of bread should be like a chazir, as the chazir was always assur and there is no way that a person can make a loaf of bread

נדרים כלכה יז סמג לארן רמב סושיע יו"ד סימן רו:

מה ב מיי׳ פ"ב מהל׳ שבועות הל'ה טוש"ע במומתא דאמר מוהי הרי אלו כינויין יויד סי' רלו סעי' י: לשבועה. וה"פ דרשב"ג לפרושי מתכיי

ממ ב מיי׳ פ"א מהל׳ נדרים הל' יח סמג כם פוי"ד פי' כד:

דאמר מוהי כלומר בשבועה שנשבע ב ד מיי׳ שם הלכה יד סמג שם טושים ייד משה כדכתיב (שמות ב) ויוחל משה לשבת את האיש ומש"ה תכן נדר במוהי

תוספות

אומות הן. וה"ל משחעי

אומות מ"ד מותר קסבר

לשון שבדו חכמים

(במיר) כינויי [כינויין] לח כדו : איבעיא להו מפזיחנה מחי. הדסליק מיניה קהי לכך נקנו

מפזיחנה קודם מפקיחנ'

מאי מכדיקנא מאי

כמו כן גבי קונם בהפוך

מימי"ן [נ"ח פייני"ן]

הכופין יחד חין זה כרחה

כיון קיק

בו א מיי' פיה מהנ' וב"ה סברי הכי לה משתעי חומות . כלומר דחפי' משתעי הכי ליתיה מעיקר לשון אלא דמנייהו משתבשי בהכי ולאו לישנא הוא וקיימא לן כר׳ יוחנן דאמר לשון אומות הם וקי"ל נמי דכטיי כינויין מוחרין: תניא רשב"ג אומר נדר במוהי לא אמר כלום

אתא דכי קתני נדר במוהי לא דאמר

במוהי בלחוד אלא דאמר במומתא

דאילו אמר שבועה שקוקה במוהי

היה משמע דאמר במוהי בלחוד

ומש"ה תכן נדר לאשמועיכן דבעיכן

שיזכיר נדרו של משה דהייט שבועה

והייט דקאמר רבן שמעון בן גמליאל

במומתת [דאמר] מוהי ואית דגרסי

במומי במומתא לא אמר כלום מומי

מומתא הרי אלו כינויין לשבועה וה"פ

דרבן שמעון בן גמליאל אתא למימר

דחילו אמר בבי"ת לא הוי כיכוי

לשבועה וכי תכן במומי לא שיאמר כן

עם בי"ת אלא בלא בי"ת ולהך

גירסא הא דלא תנן שבותה שקוקה

מומי ותכן כדר במומי משום דשבותה

שקוקה נגזרים משבועה מה שאין

כן במומי ולפי שהן כינויים חלוקים

[הפסיק] ביניהן בנדר :

מתני לחולין שאוכל לך לכשר

קרינן להו ומש"ה אסור דמשתמעי לא

חולין אלא קרבן לא כשר אלא אסור

לא דכי אלא אסור דאשכחן הכי גבי

היתר כדחמריכן (עדיות פ"ח מ"ד)

העיד יוסף בן יועזר על איל קמלא

מהורה כלומר מותרת הלכך כי

אמר לא כשר ולא דכי אלא אסור

קאמר וכי תימא אלא אסור משום

איסור קאמר ולא משום נדר והוה

ליה כמתפים בדבר האשור ולא

מ"ד אסור קסנר לשון שהוא דכן וקרא נמי כתיב כל לפור

לדכי . כולהו בפתחות הלמ"ד

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה לה' מנחה לה'תודה לה' שלמיבת"ל "קרבן לה' וק"ו ומהיקנא ולמאן דאמר מוחר קסבר לשון שכדו זה שלא נתכוון אלא להוכיר שם שמים על הקרבן אמרה תורה קרבן לה' לבמלה על אחת כמה וכמה לימא כתנאי *בש"א כינויי כינויין אסורין ובה"א "כינויי כינויין מותרין מאי לאו מ"ד כינויי כינויין אסורין קסבר (כינויי) כינויין לשון אומות הן ולמ"ד מותרים קסבר לשון 🖁 שברו להן חכמים לא רכולי עלמא כינויין לשון אומות הן וב"ש סברי בהני נמי משתעי אומות ובית הלל סברי בהני לא משתעי אומות ואיבעית אימא ב"ש סברי גזרינן בינויי כינויין משום כינויין וב"ה סברי לא גזריגן כינויי כינויין משום כינויין: ה"ד כינויי כינויין דנדרים תני רב יוסף מקנמנא מקנחנא מקנסנא ה"ד כינויי כינויין דחרם תני מפשאה (א) הרקים הרכים הרפים כינויי כינויין דנזירות תני רב יוסף מחזקנא מנותנא מפיחנא איבעיא להו מיפחונא מאי מיתחונא מאימיתעונא מאי אמרליה רבינאלרבאשי קינמא (קינמא) מאי קונם קאמר או דילמא °קינמן בשם קאמר א"לימחל רב אחא בריה דרב חייא לרב אשי קינה מאי קינה של תרנגולין קאמר או דילמא לשון דקונם (ג) תיבעי כינויי כינויין דשבועה ה"ר שבואל שבותיאל שקוקאל שבואל שבואל

פרק ראשון

בן גרשום משמע אלא שבובאל שבותיאל שקוקאל (י) מהו אמר שמואל אמר אשיבתא לא אכור כלום אשקיקא לא אכור כלום *קרינשא לא אמר כלום: נדר במוהי הרי אלו כינויין: תניא *רשב"ג אומר האומר במוהי לא אמר כלום במומתא דאמר מוהי דרי אלו כינויין לשבועה: כותני האומר (י) לחולין שאוכל לך לא כשר ולא דכי

וח"ם חממי לא מינטיא מהור וממא נותר ופיגול אסור "כאימרא כדירים כעצים כאשים כמזבח מתו כן גני קונס נהפוך התומיות מקימנת מתו כהיכל כירושלים נדר באחר מכל משמשי המובח אע"פ שלא הזכיר קרבן ה"ז נדר בקרבן רבי יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום:

כדר בכיטיי כיטיין דקסבר כיטיין דתכן במתניתין לשון אומות הס תורה אור ומשום הכי אם כינה בלשון אחר מהני לשון אומות חשיב כמי כדר ואסור: להם חכמים. ומשום הכי מותרים דהני הוא דבדו להן חכמים אסורים אבל אם כינה בלשון אחר דלא בדו להן חכמים מוחרין: בהני נמי משתעי אומות . והני נמי הוו ככיטיין עלמן דמתניתין ואסירי : ובית הלל סברי לא משתעי אומות הכי. ולאו לשון אומות כיכהו ומותרין: גזריכן כיטיי כינויין . דאסירי אטו כינויין עלמן דמתני' דלשון אומות: מקכמנא מקנחנא מקנסנא. דקונם קונח קונם היילו כיטיין עלמן אבל בהאי לשון מקנמנא מקנחנא מקנסנא היינו כינויי כינוין: תני מפשאה . שם חכם: חרקייא חרכייא. כמו חרק חרך: מיפחונא מאי מיתחונא מאי. דמתחלף במנזחנא מי הוי כינויי כיטיין אליבא דמאן דאסר: או דילמא קינמן קאמר . ולאו כלום הוא : שבואל בן גרשום משמע . דכתיב ושבואל בן גרשום נגיד על האולרות (דה"א כו) ולא משמע לשון שבועה : כדר במוהי . כמו מומחת:

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה וכו' . דילמא אמר לה' ולא גמר

לדיבור זה דלא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבטלה אלא

לכתחילה בעי למימר עולה והדר לה' : כינויי כינויין אסורין . שאם

מתני' האומר . לחבירו לא חולין שחוכל לך (ה) ליהוי מה שאוכל לך אלא קרבן ליהוי אסור: או שאמר לא כשר שאוכל לך לא טהור שאוכל לך או שאמר טמא שאוכל לך או כותר או פיגול בכל הני לשוטת הוי כדר ואסור : כאימרא . שאמר הרי עלי כאימרא דמשמע כבש [ניר' הערוך קירנסא] תמידין : כדירים . כדיר בהמות של הרבן ואית דאמרי כדיר העלים: כעלים . משמע כעלי המערכה : כאשים . כאשו של מזבח : או גדר באחד מכל משמשי מזבח . בכלי המובח כמורק או כמחתה הלשון: חני רב יוסף אסור באותו חפן

פי׳ הרא"ש וכ"ה סברי . דאין לע לתפוס אלא עיקר שנדר בו : מקנמנה . יכחה שכך סים מקובל כב יוסף שלפגי כשפה שבחותו סלפון מדברים כן וכן

הכך לשונית דתבעיה ליה יש שהיו הותרים שהתופלגים בעלוג היו התדברים כן : תפשחה . שם חכם : שבואל שבואל בן גרשם משמע . ואין דרך לעשות שבועה שם של אדם : במוהי לא אמר כלום. שנראה שהבי"ת היא משם התיבה ואין במשתעותיה כלום והיינו נעמא דגמומתא אבל מוהי ומומתא הן כנויין לשבופה דשבועה מחרגמיט מומחה ותוהי דומה לאומי וישבע מהרגמיטן ואומי: כדתבי' לחולין שאוכל לך. הלמ"ד נקוד בפחח והוי כמו לא חולין ומשמשו לא חולין אלא קרבן ליהוי מה שאוכל לך : לא כשר. משמש לא כשר אלא פסול וסיינו הדפים דשייך בהו כשרות ופסלות: לא דכי . לא מותר כתו איל קמלא דכן (פדיות פ"ח מ"ד)משמע לא מוחר אלא אסור והייט קדשים אפ"ג דנגלה וערפה נמי אסורין החטן לחמן גפ"ב (דף יח:) דסתם (דרים להחמיר דכיון דדעתו להתפיסו בנדר אמרינן דלדבר הגדור נחטון: מהור ממח טחר ופגול אסור . אם אמר מהור או פמא שאוכל לך דהייט קדשים שטהג בהם פומאה ופהרה ואפ"ג דחרומה נמי שייך בה סומאה וסהרה סחם נדרים להחמיר: נוחר . קדשים שנחוחרו: פגול . שחשב שליהם בשעח פבודה לחכלם חוץ לוחנן או חוץ לחקומן : חסור . לפי שהחחיל בכ"ף הפסיק בחיסורא : כאימרא . כמלה הקרבן: כדירים . כלשכת העצים או 'כלשכת העלאים: כעלים . שלי גזרי 'עלים: כאשים. כקרבנות . ירושלתי כחש התזבח: כהיכל כירושלים. קסבר חומת העיר ומגדלותיה משירי הלשכה אתו. ירושלתי כמזבח כקרבטת המזבח כהיכל כקרבטת ההיכל כירושלים כקרבטת ירושלים והכי מסתבר דהא לא

ממקומה : רשב"ג אומר במוהי במומחא לא אמר כלום . פר"י לפי שנראה שחי חיבות כמו חיבה בפני עלתה פר"י דפליג אחנא קתא דתחניחין דקחני נדר בתוהי ודוקא קאתר לשון זה בתחני שאתר בתוהי בבי"ת ואפ"ה תהניא א"כ פליג ארשב"ג דהכא : להולין שאוכל לך . ול"ג לא חולין : לא כשר ולא דכי . ר"ל בקרכן לא כשר ולא דכי דכשרות ומהרה לא שייך כ"א בקרבטת שיש קפידה בשהרחם וכן גבי בשר קרבטת דוקא אתר פסול וכשר דגבי חולין שייך איסור והיתר: פומא. חימה למה לי פמא השתא לא דכי מהני לאסור (ו) פמא כ"ש סמא בהדיא וי"ל דסד"א דדוקא לא דכי שהזכיר סהרה קלת שייך בקרבטת שלריכין לנהוג בסהרה אבל סמת בהדית הוי תמינת חדרבת משחתם דבר שטהגים בו סומתה דהיינו חולין קמ"ל דבקרבן טומתה קחמר: בותר ופיגול . אפ"צ דהוי דבר האפור דמחפים בפיקר קדוצת הקרכן שנשבה לותר ופיגול : כאיכורא . יש לפרש כאימרא תמידא אי נמי ולד חפאת אי נמי אילו של אברהם אבינו : כדירים . של קרגנות א"ל כדיר של פצים ולפי ששני פניני דיר הן לכך נקש לשון רבים כדירים : בעצים . פני מפרכה : כאישים . הקרכן פצמ קאמר אשה ריח ניחוח ובירושלתי מפרש כפנים שני גזורי פנים כאשים שלהביום של מזבח דאש של מזבח מועלין בו כדאיתא ביותא (דף מו:): משמשי מזכח . מפרש בירושלמי כגון מחתה:

כיטי כלל אבל הימה דה"ל למיבעיא מנקימנת תאי וכו' וי"ל דהא פשיפא דלפולם אות ראשונה לא חזוז

סגרוה

קאתר כתומת ירושלים: באחד מכל משמשי המזבח. מזכקות מתחות ומזלגות: הרי נדר זה בקרבן. כאילו התפים בקרבן וסחם טדר בקרבן מתפים: האומר ירושלים. בלא כ"ף לא אמר כלום:

דברות הב"רת (ל) גם' חני מפשאה טחרקים חרכים וכו' הני רב יוסף מחקלא ממחנא : (ג) שם דקונם חיבעי . נ'ב חוי לעיל ז. פי' כמו חיקו : (ג) שם שקוקאל אמר שמואל כליל וחיבת מהו ממק : (ד) שם במשנה האמר (לחולין שאוכל : (ד) הא"ח ופיל שאוכל : (ד) הר"ח ממא חימה וכו' מהי לאסור דהי כאילו אמר שמא כ"ש ממא בהריא וכו' קאת דשייך וכו' קמ"ל דכקרבן עמה קחמר:

(The Ran has the girsa of la 'kosher and la' dicei, and according to this, the intent is the same, to say that this should not be kosher, and this should not be clean (tahor).

When the Mishna says that the person said it should be tahor, the Ran explains that this means as it said before, that he says la' tahor, and the reason why the Mishna doesn't say the words la' tahor explicitly it because it is self-understood that this is the same as before (according to the Rambam's girsa there is a 'la' before the word dachei).

The Mishna continues with the next set of cases in which the person compares what he is making a neder on to another object that is assur.

(If he said) like a lamb (i.e., a korban) ⁶⁵	כְּאִימְּרָא
(or like the korbanos that are in the) animal per	ns פְּדִירִים
(or) like the wood (of the mizbayach)	בָּעֵצִים
(or) like the fires (of the mizbayach)	בָּאִשִּׁים
(or) like the mizbayach	בּֿמּזְבֵּת
(or) like the Haichel	פַהַיכָּל
(or) like Yerushalayim	כִּירוּשְׁלַיִם
(Or if one said it should be a) neder	נָדֵר
with any one of the things	בְּאֶחָד מִכָּל
that serve the mizbayach	מְשַׁמְשֵׁי הַמִּזְבֵּחַ
even though	אַף עַל פִּי
he didn't mention	שָׁלֹא הִיְּבְּיר
a (particular) korban	קרָבָּו
this is a neder for a korban ⁶⁶	הָרֵי זֶה נָדַר בְּקּרְבָּ

There are different pshatim for each one of these cases, see footnote. All of the items mentioned in the Mishna are understood to be referring to various objects found in the Bais

65 Why Do We Assume that He is Referring to a Korban and Not to Any Other Animal?

In the first case, in which he says that it should be like a lamb, we understand him to mean that he is referring to a lamb that is brought as a korban. The Ran explains that even though it could be that he has other intentions and does not mean to refer to a korban, we assume that he means a korban as we have a rule that חמם נדרים להחמיר, that anytime we have a sofek (doubt)as to a person's intent, we are machmir. The Ran continues and says that it could be that the reason that we assumed that he meant a korban is because he said, 'The Lamb', i.e., the lamb that is known, which refers to a korban.

⁶⁶ The Various Explanation of Each One of the Items Listed in the Mishna

For each one of the items mentioned in the Mishna, there are various explanations. The explanation brought here are taken from the Ran, the Rosh, and Tosefos.

"Like the Pens" – This refers to either the animals that are kept in the pens, or to the pens that the animals were kept in, or the pens that the wood was kept in.

Hamikdosh, and therefore, since he is comparing this object to an object that is assur, the neder is effective.

Reb Yehuda says רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר one who says (just) "Yerusalayim" יְרוּשָׁלַיִם he has not said anything

The Ran explains that R' Yehuda holds that if the person says the word 'Yerusalayim' without saying 'like Yerusalayim' he has not said anything. The reason for this is that R' Yehuda holds that any time the word that the person is using, does not imply itself to be something that is assur you must use the כי That is, you must say that this is 'like' that thing. Therefore, since the word 'Yerusalayim itself' does not imply issur, you must say 'like' Yerushalayim.

The Ran continues and says that R' Yehuda is actually the Tanna of our Mishna, and that is why in all the cases in which the word does not intrinsically imply issur, the person must use the word 'like'. And that is why when the person compares an object to a corral, wood, etc., he must say this should be 'like' a corral, 'like' wood etc.

However, in the case of comparing the object to pigul or nossar, the word 'like' is not needed as these items are intrinsically assur, (pigul and nossar are defined as korbanos that became posul). Therefore, even if he just says this object is pigul but does not say this object is like pigul, the neder will still be chal.

Later on, we will see a Tanna that argues with R' Yehuda and he will hold that in all of these cases, the word 'like' is not needed.

[&]quot;Like the Wood" – This refers to either the two logs that were placed on the mizbayach or to all the wood that was used on the mizbayach.

[&]quot;Like the Fires" – This refers to either the fire that was on the mizbayach or to the korbanos that are called fires as the posuk says 'השה ריח ניחום'.

[&]quot;Like the Mizbayach" — This refers to either the korbanos that were brought on the mizbayach or to the actual mizbayach.

[&]quot;Like the Haichel" – This refers to either the korbanos that were brought in the Haichel or to the actual stones of the Haichel itself.

[&]quot;Like Yerusalayim" – This refers to either the korbanos that were brought in Yerushalayim or to the walls that surrounded Yerushalayim.

[&]quot;Like One of Those Things that Serve the Mizbayach – This refers to either the bowls or spoons that were used during the bringing of the various korbanos.

נדרים כלכה יז סמג לארן רמב סושיע יו"ד סימן רו:

מה ב מיי׳ פ"ב מהל׳ שבועות הל'ה טוש"ע במומתא דאמר מוהי הרי אלו כינויין יויד סי' רלו סעי' י: לשבועה. וה"פ דרשב"ג לפרושי מתכיי

ממ ב מיי׳ פ"א מהל׳ נדרים הל' יח סמג כם פוי"ד פי' כד:

דאמר מוהי כלומר בשבועה שנשבע ב ד מיי׳ שם הלכה יד סמג שם טושים ייד משה כדכתיב (שמות ב) ויוחל משה לשבת את האיש ומש"ה תכן נדר במוהי

תוספות

אומות הן. וה"ל משחעי

אומות מ"ד מותר קסבר

לשון שבדו חכמים

(במיר) כינויי [כינויין] לח כדו : איבעיא להו מפזיחנה מחי. הדסליק מיניה קהי לכך נקנו

מפזיחנה קודם מפקיחנ'

מאי מכדיקנא מאי

כמו כן גבי קונם בהפוך

מימי"ן [נ"ח פייני"ן]

הכופין יחד חין זה כרחה

כיון קיק

בו א מיי' פיה מהנ' וב"ה סברי הכי לה משתעי חומות . כלומר דחפי' משתעי הכי ליתיה מעיקר לשון אלא דמנייהו משתבשי בהכי ולאו לישנא הוא וקיימא לן כר׳ יוחנן דאמר לשון אומות הם וקי"ל נמי דכטיי כינויין מוחרין: תניא רשב"ג אומר נדר במוהי לא אמר כלום

אתא דכי קתני נדר במוהי לא דאמר

במוהי בלחוד אלא דאמר במומתא

דאילו אמר שבועה שקוקה במוהי

היה משמע דאמר במוהי בלחוד

ומש"ה תכן נדר לאשמועיכן דבעיכן

שיזכיר נדרו של משה דהייט שבועה

והייט דקאמר רבן שמעון בן גמליאל

במומתת [דאמר] מוהי ואית דגרסי

במומי במומתא לא אמר כלום מומי

מומתא הרי אלו כינויין לשבועה וה"פ

דרבן שמעון בן גמליאל אתא למימר

דחילו אמר בבי"ת לא הוי כיכוי

לשבועה וכי תכן במומי לא שיאמר כן

עם בי"ת אלא בלא בי"ת ולהך

גירסא הא דלא תנן שבותה שקוקה

מומי ותכן כדר במומי משום דשבותה

שקוקה נגזרים משבועה מה שאין

כן במומי ולפי שהן כינויים חלוקים

[הפסיק] ביניהן בנדר :

מתני לחולין שאוכל לך לכשר

קרינן להו ומש"ה אסור דמשתמעי לא

חולין אלא קרבן לא כשר אלא אסור

לא דכי אלא אסור דאשכחן הכי גבי

היתר כדחמריכן (עדיות פ"ח מ"ד)

העיד יוסף בן יועזר על איל קמלא

מהורה כלומר מותרת הלכך כי

אמר לא כשר ולא דכי אלא אסור

קאמר וכי תימא אלא אסור משום

איסור קאמר ולא משום נדר והוה

ליה כמתפים בדבר האשור ולא

מ"ד אסור קסנר לשון שהוא דכן וקרא נמי כתיב כל לפור

לדכי . כולהו בפתחות הלמ"ד

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה לה' מנחה לה'תודה לה' שלמיבת"ל "קרבן לה' וק"ו ומהיקנה ולמאן דאמר מוחר קסבר לשון שבדו זה שלא נתכוון אלא להוכיר שם שמים על הקרבן אמרה תורה קרבן לה' לבמלה על אחת כמה וכמה לימא כתנאי *בש"א כינויי כינויין אסורין ובה"א "כינויי כינויין מותרין מאי לאו מ"ד כינויי כינויין אסורין קסבר (כינויי) כינויין לשון אומות הן ולמ"ד מותרים קסבר לשון 🖁 שברו להן חכמים לא רכולי עלמא כינויין לשון אומות הן וב"ש סברי בהני נמי משתעי אומות ובית הלל סברי בהני לא משתעי אומות ואיבעית אימא ב"ש סברי גזרינן בינויי כינויין משום כינויין וב"ה סברי לא גזריגן כינויי כינויין משום כינויין: ה"ד כינויי כינויין דנדרים תני רב יוסף מקנמנא מקנחנא מקנסנא ה"ד כינויי כינויין דחרם תני מפשאה (א) הרקים הרכים הרפים כינויי כינויין דנזירות תני רב יוסף מחזקנא מנותנא מפיחנא איבעיא להו מיפחונא מאי מיתחונא מאימיתעונא מאי אמרליה רבינאלרבאשי קינמא (קינמא) מאי קונם קאמר או דילמא °קינמן בשם קאמר א"לימחל רב אחא בריה דרב חייא לרב אשי קינה מאי קינה של תרנגולין קאמר או דילמא לשון דקונם (ג) תיבעי כינויי כינויין דשבועה ה"ר שבואל שבותיאל שקוקאל שבואל שבואל

פרק ראשון

בן גרשום משמע אלא שבובאל שבותיאל שקוקאל (י) מהו אמר שמואל אמר אשיבתא לא אכור כלום אשקיקא לא אכור כלום *קרינשא לא אמר כלום: נדר במוהי הרי אלו כינויין: תניא *רשב"ג אומר האומר במוהי לא אמר כלום במומתא דאמר מוהי דרי אלו כינויין לשבועה: כותני האומר (י) לחולין שאוכל לך לא כשר ולא דכי

וח"ם חממי לא מינטיא מהור וממא נותר ופיגול אסור "כאימרא כדירים כעצים כאשים כמזבח מתו כן גני קונס נהפוך התומיות מקימנת מתו כהיכל כירושלים נדר באחר מכל משמשי המובח אע"פ שלא הזכיר קרבן ה"ז נדר בקרבן רבי יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום:

כדר בכיטיי כיטיין דקסבר כיטיין דתכן במתניתין לשון אומות הס תורה אור ומשום הכי אם כינה בלשון אחר מהני לשון אומות חשיב כמי כדר ואסור: להם חכמים. ומשום הכי מותרים דהני הוא דבדו להן חכמים אסורים אבל אם כינה בלשון אחר דלא בדו להן חכמים מוחרין: בהני נמי משתעי אומות . והני נמי הוו ככיטיין עלמן דמתניתין ואסירי : ובית הלל סברי לא משתעי אומות הכי. ולאו לשון אומות כיכהו ומותרין: גזריכן כיטיי כינויין . דאסירי אטו כינויין עלמן דמתני' דלשון אומות: מקכמנא מקנחנא מקנסנא. דקונם קונח קונם הייכו כינויין עלמן אבל בהאי לשון מקנמנא מקנחנא מקנסנא היינו כינויי כינוין: תני מפשאה . שם חכם: חרקייא חרכייא. כמו חרק חרך: מיפחונא מאי מיתחונא מאי. דמתחלף במנזחנא מי הוי כינויי כיטיין אליבא דמאן דאסר: או דילמא קינמן קאמר . ולאו כלום הוא : שבואל בן גרשום משמע . דכתיב ושבואל בן גרשום נגיד על האולרות (דה"א כו) ולא משמע לשון שבועה : כדר במוהי . כמו מומחת:

מנין שלא יאמר אדם לה' עולה וכו' . דילמא אמר לה' ולא גמר

לדיבור זה דלא אמר קרבן וקא מפיק שם שמים לבטלה אלא

לכתחילה בעי למימר עולה והדר לה' : כינויי כינויין אסורין . שאם

מתני' האומר . לחבירו לא חולין שחוכל לך (ה) ליהוי מה שאוכל לך אלא קרבן ליהוי אסור: או שאמר לא כשר שאוכל לך לא טהור שאוכל לך או שאמר טמא שאוכל לך או כותר או פיגול בכל הני לשוטת הוי כדר ואסור : כאימרא . שאמר הרי עלי כאימרא דמשמע כבש [ניר' הערוך קירנסא] תמידין : כדירים . כדיר בהמות של הרבן ואית דאמרי כדיר העלים: כעלים . משמע כעלי המערכה : כאשים . כאשו של מזבח : או גדר באחד מכל משמשי מזבח . בכלי המובח כמורק או כמחתה הלשון: חני רב יוסף אסור באותו חפן

פי׳ הרא"ש וב"ה סברי . דאין לע לתפוס אלא עיקר שנדר בו : מקנמנה . יכחה שכך סים מקובל כב יוסף שלפגי כשפה שבחותו סלפון מדברים כן וכן

הכך לשונית דתבעיה ליה יש שהיו הותרים שהתופלגים בעלוג היו התדברים כן : תפשחה . שם חכם : שבואל שבואל בן גרשם משמע . ואין דרך לעשות שבועה שם של אדם : במוהי לא אמר כלום. שנראה שהבי"ת היא משם התיבה ואין במשתעותיה כלום והיינו נעמא דגמומתא אבל מוהי ומומתא הן כנויין לשבופה דשבועה מחרגמיט מומחה ותוהי דומה לאומי וישבע מהרגמיטן ואומי: כדתבי' לחולין שאוכל לך. הלמ"ד נקוד בפחח והוי כמו לא חולין ומשמשו לא חולין אלא קרבן ליהוי מה שאוכל לך : לא כשר. משמש לא כשר אלא פסול והיינו הדפים דשייך בהו כשרות ופסלות: לא דכי . לא מותר כתו איל קמלא דכן (פדיות פ"ח מ"ד)משמע לא מוחר אלא אסור והייט קדשים אפ"ג דנגלה וערפה נמי אסורין החטן לחמן גפ"ב (דף יח:) דסתם (דרים להחמיר דכיון דדעתו להתפיסו בנדר אמרינן דלדבר הגדור נחטון: מהור ממח טחר ופגול אסור . אם אמר מהור או פמא שאוכל לך דהייט קדשים שטהג בהם פומאה ופהרה ואפ"ג דחרומה נמי שייך בה סומאה וסהרה סחם נדרים להחמיר: נוחר . קדשים שנחוחרו: פגול . שחשב שליהם בשעח פבודה לחכלם חוץ לוחנן או חוץ לחקומן : חסור . לפי שהחחיל בכ"ף הפסיק בחיסורא : כאימרא . כמלה הקרבן: כדירים . כלשכת העצים או 'כלשכת העלאים: כעלים . שלי גזרי 'עלים: כאשים. כקרבנות . ירושלתי כחש התזבח: כהיכל כירושלים. קסבר חומת העיר ומגדלותיה משירי הלשכה אתו. ירושלתי כמזבח כקרבטת המזבח כהיכל כקרבטת ההיכל כירושלים כקרבטת ירושלים והכי מסתבר דהא לא

ממקומה : רשב"ג אומר במוהי במומחא לא אמר כלום . פר"י לפי שנראה שחי חיבות כמו חיבה בפני עלתה פר"י דפליג אחנא קתא דתחניחין דקחני נדר בתוהי ודוקא קאתר לשון זה בתחני שאתר בתוהי בבי"ת ואפ"ה תהניא א"כ פליג ארשב"ג דהכא : להולין שאוכל לך . ול"ג לא חולין : לא כשר ולא דכי . ר"ל בקרכן לא כשר ולא דכי דכשרות ומהרה לא שייך כ"א בקרבטת שיש קפידה בשהרחם וכן גבי בשר קרבטת דוקא אתר פסול וכשר דגבי חולין שייך איסור והיתר: פומא. חימה למה לי פמא השתא לא דכי מהני לאסור (ו) פמא כ"ש סמא בהדיא וי"ל דסד"א דדוקא לא דכי שהזכיר סהרה קלת שייך בקרבטת שלריכין לנהוג בסהרה אבל סמת בהדית הוי תמינת חדרבת משחתם דבר שטהגים בו סומתה דהיינו חולין קמ"ל דבקרבן טומתה קחמר: בותר ופיגול . אפ"צ דהוי דבר האפור דמחפים בפיקר קדוצת הקרכן שנשבה לותר ופיגול : כאיכורא . יש לפרש כאימרא חמידא אי נמי ולד חשאת אי נמי אילו של אברהם אבינו : כדירים . של קרגנות א"ל כדיר של פצים ולפי ששני פניני דיר הן לכך נקש לשון רבים כדירים : בעצים . פני מפרכה : כאישים . הקרכן פצמ קאמר אשה ריח ניחוח ובירושלתי מפרש כפנים שני גזורי פנים כאשים שלהביום של מזבח דאש של מזבח מועלין בו כדאיתא ביותא (דף מו:): משמשי מזכח . מפרש בירושלמי כגון מחתה:

כיטי כלל אבל הימה דה"ל למיבעיא מנקימנת תאי וכו' וי"ל דהא פשיפא דלפולם אות ראשונה לא חזוז

סגרוה

קאתר כתומת ירושלים: באחד מכל משמשי המזבח. מזכקות מתחות ומזלגות: הרי נדר זה בקרבן. כאילו התפים בקרבן וסחם טדר בקרבן מתפים: האומר ירושלים. בלא כ"ף לא אמר כלום:

דברות הב"רת (ל) גם' חני מפשאה טחרקים חרכים וכו' הני רב יוסף מחקלא ממחנא : (ג) שם דקונם חיבעי . נ'ב חוי לעיל ז. פי' כמו חיקו : (ג) שם שקוקאל אמר שמואל כליל וחיבת מהו ממק : (ד) שם במשנה האמר (לחולין שאוכל : (ד) הא"ח ופיל שאוכל : (ד) הר"ח ממא חימה וכו' מהי לאסור דהי כאילו אמר שמא כ"ש ממא בהריא וכו' קאת דשייך וכו' קמ"ל דכקרבן עמה קחמר:

Summary of the Three Halachos of Our Mishna

The Ran explains that there are three halachos that are learned from our Mishna:

When comparing an object to something that is mutur, the letter 'lamed; must be used, that is, he must first say 'la' before the thing that is mutur, and by doing so, he will be saying that this should not be like that (i.e., he says this should not be like the object that is mutur and by saying this, the person will be saying that this should be assur).

When comparing an object to an object whose name conveys issur, for example 'tamei' 'nossar' or 'pigul' it is not necessary to add the work 'like' before it.

When comparing an object to something that its name does not convey issur, then it will be necessary to use the work 'like' in order to have an effective neder.

Nedarim 11a

גמרא

The Tanna of Our Mishna - מְּבֶּלָל לָאוֹ אֲתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן

The Mishna on the last daf taught us that if a person says לחולי, this will create a neder. The Gemara now explains the reason for this and tries to find the Tanna who holds of it.

We though to say	סַבְרוּהָ
what (is the meaning)	מַאי
(of the word) La'chullin	לַחוּלִּין
it should not be chullin	לָא לְחוּלִּין לֶיהֱוֵי
but rather a korban (which is assur)	אֶלָא קְרְבָּן
who is the one (that says like)	בַננִי
our Mishna	<u>מַ</u> תְנִיתִין
if it is R' Meir	אָי רַבִּי מֵאָיר
(but) he does not have (hold of)	לֵית לֵיה
(the rule) the from the word 'not'	מִכְּלָל לָאו
you hear 'yes'	אַתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן

The rule of מְכְּלֵל לָאו אַתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן (lit. from the implication of no, you hear yes) tells us that if one says that this is not that, then it is its opposite.

This is what happened in our Mishna. The person said that this is not chullin, and from this we know that if this is not chullin in must be hekdesh. This is true for the simple reason that if something is not non-hekdesh, then if must be hekdesh (as a there is no other possibility).

Now, although the assumption that is made with the rule of מְכְּלֵל לָאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הֵן seems to be something that cannot be argued with, there is a machlokes if in halacha this type of assumption is recognized or not.

As we learned in a Mishna	וְיַבְנַן
R' Meir says	רַבָּי מֵאִיר אוֹמֵר
any condition	כָּל הְנַאי
that is not like the condition of	שֶׁאֵינוֹ כִּתְנַאי
Bnei Gad and Bnei Reuvain	בְּנֵי נָד וּבְנֵי רְאוּבֵן
is not a (valid) condition	אֵינוֹ הְּנַנֵאי

67 When Does R' Meir Not Hold of מָכְּלָל לָאו אַתָּה שׁוֹמֵע הַן?

The Ran points out that even though the Gemara in meseches Shevuos tells us that R' Meir agrees that with regard to matters of issur we do say מַּכְּלל (monetary matters) that R' (monetary matters) that R' Meir holds that we do not say מַכְּלָל לָאו אַתָּה שׁוֹמֵע הַן, with regard to nedarim, R' Meir would still hold that we do not say מַכְּלָל לָאו אַתָּה שׁוֹמֵע הַן. This is

Reb Meir holds that anytime that a person makes a condition, it must be like the conditions that were said with regard to the Bnei Gad and Bnei Reuvein.

When Klal Yisroel crossed the Yardain to go into Eretz Yisroel, the Bnei Gad and Bnei Reuvain asked if their portion could not be in Eretz Yisroel, but rather on the other side of the Yardain. Their request was granted but with several conditions. Reb Meir holds that from this story we see how conditions have to be made, and any condition that does not follow the format of the condition that were made then, is not considered a valid condition.

One of the aspects of the conditions that were made then was that both sides of the condition were spoken out. That is, they were told that if they will do what they are supposed to do, then they will get what they want. And if they do not do what they are supposed to do, then they will not get what they want.

But this seems unnecessary. Obviously if they would not fulfill their end of the bargain, then the deal will not come to be. And yet, both sides of the condition were still mentioned.

From this R' Meir says that we see that in regard to halacha we do not say מְּכְּלֶל לָאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הַן, and any implication that is made using this rule does not have validity.⁶⁷

Therefore, with regard to our case as well R' Meir holds that we do not say מְכְּלֵל לָאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הַן, and if so, just because this person said that this should not be chullin, we do not have the right to imply that he has said that it should be hekdesh in order to make this neder be chal.

Rather it is R' Yehuda אַלַא רָבִּי יָהוּדָה הִיא

Although, we said that this is the shita of R' Meir, that any condition that is not similar to the condition of Bnei Gad and Bnei Reuvain is not a valid condition, R' Yehuda argues. R' Yehuda holds that a condition does not have to mirror what was done then, and if so, R' Yehuda can be the Tanna of our Mishna that holds מְכָּלֵל לָאוֹ אֲתָה שׁוֹמֶעֵ הַן.

But on this the Gemara asks:

(But) say אַימָא the sayfa (end of the Mishna) פִיפָּא R' Yehuda says

because, despite the fact that nedarim are related to issur, as it is assur to use something if he made it assur to use it through a neder, there is a ממונות aspect as well, i.e., his object is now assur. Therefore, since the effectiveness of nedarim involves מְמְלֵל לְאוּ אַתָּה , R' Meir will hold that we do not say מַּכְלל לְאוּ אַתָּה הַּ

מיתסר אפילו הכי כיון דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אזליגן

לחומרא דקיימא לן סתם נדרים להחמיר: שהור טמא פגול נותר

לדכי דכיון דתנא לדכי בלמ"ר מכלל דבלא למ"ד לא מיחסר וכיון

שכן כי אמר טהור בלא למ"ד למה

יאסר והלא דכי תרגומו של טהור הוא

ומלאתי להרמב"ם ז"ל בפ"א מהלכות

כדרי׳ (הל׳ יח)שכתבטהור בלמ״דוטמח

פגול כותר בלא למ"ד וכן כראה לי

עיקר ואי גרסיכן הכי במתני' למהור

בלמ"ד ניחא ואי לא גלסיכן ליה

נראה לי משום דתנא למ"ד בדכי לא

חש למתניי' בטהור דמילתא פשיטא

היא דדכי וטהור שוו להדדי דחד

ענינא הוא . ותנא במתני' תלת דיני

תני דכל היכא שהוא מזכיר שם

שמשמעותו להיתר לריך שיזכיר

בתחלתו למ"ד בפתח ומתסר דמכלל

לאו אתה שומע הן והיינו חולין כשר

דכי מהור וכל היכא שמזכיר שם

[לקמן יג: שכושת לו.]

אישות כלכה א ב סמג עשין מה טוש"ע אב"ע סי' לה סעי' ב ועיין בכ"מ בפ"ח מהלכוח נדרים כלי יע:

תוכפות

דקאמר קיים במסקנא

הוא דכוותיה אשכחנא

בנ"ב (דף ב.) סברוה

מאי מחינה בודא :

דאי ל"מ לים לים

מכלל לתו חתה שותע

הן. תיתה דאמריכן בשבועות פרק שבועת

העדות (דף לוי) כי לית ליה לר"ת בתמוכא

אבל באיסורא אית לים

[וי"ל] נדרים כתי חשיב ליה חיסוכה דחית ביה

ממונא כיון שאוסר

כ"ף אלא כשמחפים

כו'. האי סברוה

עין משפם

נר מצוה

ליח ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן . כגון במחניחין דמכלל דאמר לא לחולין שמעי' מינה הא קרבן הוי ואהכי אסור ור' מאיר חסור . כך היא הגרסא בטסחאות וקשה בעיני מאי איכא בין טהור סבר דלא הוי אסור אא"כ אמר בפירוש לא חולין ליהוי אלא קרבן דלא משמע ליה מכלל לא חולין אתה שומע קרבן : דתכן .

> לא אמר כלום . דפליג אתנא דלעיל מיניה דהייט ר' מאיר דסתם משנה (ג) היא ומדסיפא ר' יהודה רישא לאו רבי יהודה דא"כ הוי

> רישא וסיפא רבי יהודה ומליעתא רבי מאיר : שר' יהודה אומר האומר

שידור בדבר הקרב בירושלים. כגון קרבטת ומנחות שקריבין לגבי

מזבח (ג): האומר כירושלים לא אמר כלום . דלא מיקדשא ירושלים:

במסכת קידושין בפרק התומר ר' מאיר אומר כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי דכתיב ויאמר (א) אליהם משה אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם וגו' ואם לא יעברו וגו' לא נכתוב אם יעברו דלא לריך למיכתב אלא אם לא יעברו דמשמע אם לא יעברו ונאחזו בתוככם הא אם יעברו ונתתם להם וגו' אלא להכי אילטריך למיכתב לתרוייהו דלא אמריכן מכלל לאו אתה שומע הן ומתניתין קתני אסור דמכללא לא לחולין שמעיכן קרבן: אלא. מתניתין רבי יהודה היא דאית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דלית ליה תנאי כפול : אימא סיפא

רבי יהודה אומר אף האומר ירושלים

ב"א בקרנמת שנירושלים ירושלים כו' . דבעיכן שיאמר כירושלים כלומר "נזירים בירושלים : עד

ותרי תנאי אליבא דרבי יהודה . דתנא דמתניתין סבר האומר פי׳ הרא"ש ירושלים לא אמר כלום הא כירושלים אסור דירושלים מיקדשא גמ' כל תנאי שאינו כהנאי בני גד ובני והנא דברייתא סבר האומר כירושלים לא אמר כלום דקסבר ר' יהודה : החובן ט' . אע"ג דעלה לא נתקדשה ירושלים אא"כ (ד) יאמר כדבר הקרב בירושלים כפילות כוה משמע הנאה ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן: אלא כ' יהודה היא דהוא בר פלוגתיה דר' מדקיפת ל' יהודה כישה להו כ' יהודה. ס"ד אין חילוק בין ירושלים בלא כ"ף לירושלים בכ"ף: האומר כירושלי׳ לא אמר כלום. דסבר תצמת ירושלים לח אתו משירי הלשכה ולפי' הירושלתי לא משמע ליה כקרבנות ירושלים שחינן קרבין בירושלי':*)חוליוהחולין כחולין כו'. קמ"ל דלמ המרינן מכלל לחו המה בומם הן דמשמע כחולין יהיה מה שלה חוכל לד הא מה שאוכל לך יהא כהקדם : לא חולין שחוכל לך חסור . דמשמע לא חולין ליהוי אלה קרנן מה שחוכל ກ"ວວາ למית 73 מדפריך מרישא לסיפא ולה פריך ממליעתה ואע"ג דמתניחין לחולין

באוכל לך אוקימנא כר' יהודה שאני הכא כיון דקאמר לא חולין כאילו אמר בהדיא קרבן יהא ומתניחין לחולין בפתח קתני דאי הוה אמרינן לא חולין ליהוי אלא קרבן הוה משמע מכלל ולא אמרינן לא חולין כו' ואי הוה סני

במתכיתין לחולין שלא אוכל לך הום ניחא שפי דההוא ודאי הוי מכלל לאו וכו' דהוי משמש לחולין ליהוי מה שלא אוכל לך הא תה שאוכל יהא קדש אבל לשון הגמרא דקאמר סברוה לא מולין ליהוי אלא קרבן לא משמע הכי וגם ממנימין לא מוכמא כן דכל הני דממניתיו אשאני אוכל לך דרישא סיימי : למולין לא אוכל לך

מוחר. מה שנחן חסף חחת הלמ"ד לא משמע לפרש לא חולין : וקשיא לן הא ליח ליה לר"מ מכלל לאו זכו" הילכך אי אפשר לפרש לא קרבן יהא מה [שלא] אוכל לך הא מה שאוכל לך יהא מרכ שאוכל לך יהא מרכן: נפשה כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל . ואפ"ג דאמר לקרבן בפחח מפרשיטן ליה בחילו אחר בחשף הכי נמי נימא לא מליים ביי אחר לוחלין בפחח לא אחרינן מכלל לאו ה"מ כי קא מסיים שאוכל לך אבל הכא דמסיים למילחיה (כי) לא אוכל לך ואפ"ג דלר"מ כי אחר לא מחרינן מכלל לאו ה"מ כי קא מסיים שאוכל לך אבל הכא דמסיים למילחיה (כי) לא אוכל לך ואפי בפחח לא אחרינן מכלל לאו ה"מ כי קא מסיים שאוכל לך אבל הכא דמסיים למילחיה (כי) לא אוכל לך ואפיד באריים ביי אובל לאו ביי האי דמוכח אים ליה שפיר לר"מ: רב אשי אמר הא דאמר למולין . בחשף הא דאמר למולין בפתח כלומר אי הוה אמר למולין בפתח היה ר' מאיר אוסר דמשמע לא חולין ליהוי אלא קרבן לפיכך לא אוכל לך:

*) בייך לע"כ, הגהות הבירו (א) רש"י דיה דחק וכו׳ דכחיב אחתר משה אליהם אם יעברו : (כ) ד"ה אימא סיפא וכו׳ דסתם משנה כ׳ מאיר הוא ומדסיפא : (ג) ד"ה עד שידור וכו׳ לגבי מזכת אבל האומר כציל והר"א : (ד) ד"ה וחרי הנאי

יושר וורג והברו (ייי) לאיד ידור כדבר הקרב : וכוי אאיד ידור כדבר הקרב : גליון השרם ר"ב ד"ם דמן רי מאיר כו' דבסועה ועדות לית ליה . נראה לענ"ד דליל דבסועה לית ליה: שם ד"ה אלא רבי יהודה . גבי מוליא את אשתו משום נדר . ל"ל משום איילונית :

הגדות מהר"ב רנשבורג אן ברד'ן ד"ם סגרום במסקת מני קחי ודכווקם בכ"ב דף ב. סברום מחי מחילא גודא וע' חולין ד ע'ב סברום ומ'י דמקש מרשביר אן ברד'ן ד"ם סברום במסקת מני קחי ודכווקם בכ"ב דף ב. סברום מחי מחים מושב במחים שושב במחים אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו ליה ופ"י . ישיש שהעלה דמדרים סו'ל איסור שיש בו ממון וכ"ב הקום' אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו ליה ופ"י . ישיש שהעלה דמדרים סו'ל איסור שיש בו ממון וכ"ב הקום' אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו ליה ופ"י . ישיש שהעלה דמדרים סו'ל איסור שיש בו ממון וכ"ב הקום' אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו במיר לשור במיר ממון שלום ביין עליו דאלים מחי די פיב מיתו בתה תויע מנדרים הא איפור לא ילטים חאיפור שיש בו ממון ומדרים יש בו ממון אש"ב ג'ל ברכחיבנא : רש לי בוה גיע רב דלפיז קושית המום׳ בכחונות דף מו עיב בדים ממונא מאיסורא וכו' כמיע דלילף קידושין מנדרים דהוי איסור מאיסור ומה שתירצו הפוס' דקדושין לאי איסור עם ממון קשה הא נדרים נמי הוי איסור עם ממון כמיש התוס' והרץ וייל. וליע ודו"ם:

נבן סברוה מאי לחולין לא לחולין ליהוי אלא קרבן מני מתני אי ר"מ *לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דתנן *ר"מ אומר "כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי אלא ר' יהודה היא אימא סיפא ר"י אומר האומר ירושלים לא אמר כלום מדסיפא ר' יהודה רישא לאו רבי יהודה היא כולה ר' יהודה היא והכי קתני שר' יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום וכי אמר כירושלים לר"י מימיתסר *והתניא ר' יהודה אומר האומר כירושליםלא אמר כלום עד שידור בדבר הקרב בירושלים כולה ר' יהודה היא ותרי תנאי אליבא דר"י

בהוא מורה איסור ושייך בקדשים כגון כומא פגול נותר ובהני לא שייכא למ"ד פתוחה בתחלתן דאדרבה אי אמר להו בלמ"ד איכא למימר דלהיתרא קמכוין ובהני נמי אע"ג דלא אמר בהו כ"ף הדמיון מתסרי אפילו לר"י דהא בגמ' מוקמי למתני' כרבי יהודה כולה ואפי' הכי בהני אסור בלא כ"ף שכיון ששמו מורה אסור בלא כ"ף נמי מחסר לכולי עלמא אע"ג דמלינן למימר דכי אמר טמא אתרומה קמכוין דשייך בה נמי טומאה וטהרה דתרומה נמי הויא לה דבר האסור וכי מתפיס בה לא אתסר כדאמרינן בגמרא אפי' הכי כיון דאיכא למימר נמי לקדשים קמכוין סברוה מאי לחולין הוה ליה כסתם נדרים להחמיר והדר תני כאימרא כדירים כעלים וכו׳ דהני כולהו אין שמן מורה על שם אסור ומשום הכי אמר רבי יהודה דבעי דלימרינהו בכ"ף דאי לא לא משמע דאמר אסור מה

שאין כן בפגול ונותר דכיון ששמן על שם אסור הרי הוא כאומר כפגול כנותר ואם מקשה עלי והחנן באידך מחניחין האומר קרבן עולה מכחה וכו' ואפילו הכי ' חנן בה ר' יהודה מחיר וטעמא דכולהו דלא אמרינהו בכ"ף ואמאי והא הני שמן מורה איסור ומאי שנא מפגול ונוחר לחו קושיא היא שאלו אט"פ ששמן מורה איסורן מ"מ אין שמן על שם איסורן שהאומר בהמה זו עולה או הטאח איט מהכוין בשם זה לאיסורא אלא שלריך לעשות ממנה דיני עולה או חטאת או חודה או שלמים מה שאין כן בפגול ונותר ששמן עליהם משום אסור בלבד ולפיכך כל שאמר פגול או טתר עלי ככר זה דבריו מוכיחין שלאסור הוא מתכוין וכפגול וכנותר קאמר ומש"ה מתסר בלא כ"ף אפילו לר' יהודה אי נמי טעמיה דר' יהודה דבעי כ"ף משום דבלא כ"ף סבירא ליה דחי אימרא קאמר וכן בשארא ומש"ה בעמא פגול טותר דלא שייך חי טמא לא בעיא כ"ף והכי מוכח האי פרושא בגמרא דתניא מודים חכמים לר' יהודה באומר הא קרבן וכו' כלומר אט"ג דפליגי טליה באומר קרבן גרידא דלא חי קרבן קאמר באומר הא קרבן מודו ליה כך נראה בטיני פירוש משנחיטוראיתי לראשונים ז"ל שטמעמו בה הרבה ולא העלו דבר מחוור לפי דעתי: כאישרא. כשה של קרבן דסתם נדרים להחמיר ועוד דמשמע דכשה הידוע קאמר : כדירים . כקרבטת שבדירים : כעלים . כשני גזירי עלים שהיה עורך על גבי מערכה כדכתיב ובער עליה הכהן עלים : כאשים. כשלהבות של אש שעל המזבח: כירושלים. כקרבנות שבירושלים: האומר ירושלים לא אמר כלום. משום דלא אמר כירושלים:

ממון של חבירו פליו: כולה כני יסודה היא וה"ק ערבי יהודה אומר כל האומר ירושלים לא 🚅 🔭 🗃 שברוה . האי שברוה במסקנא נמי קאי ודכוחיה בריש בבא בחרא (דף ב.): ב] ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן. דהוא בעי תנאי אמר כלום עד שיאמר כפול וכדיליף מתנאי בני גד ובני ראובן דכתיב אם יעברו ואם לא יעברו: דתנן ר"מ אומר . בפרק האומר בקידושין ואע"ג בכ"ף ות"ת כיון דכולה ר' יהודה א"כ לא כשר דאמרינן בשבועת העדות (שבועות לו.) דכי לית ליה לר"מ מכלל לאו הן בממולא באיסורת אית ליה הא אסיקנא התם °דבסוטה ועדות לא דכי וכו' ממא טמר ליח ליה משום דהוו אסורא דאית ביה ממונא ונדרים נמי ממונא אית בהו דהיינו חפלא דמתסר עליה : אלא רבי יהודה . דאמר פיגול כתי ליכא כ"ף בפרק השולח (גישין דף מו.) "גבי מוליא את אשתו משום נדר דלא בעי חנאי כפול אלא אמרינן מכלל לאו אתה שומע הן ואע"ג דר' ואומר דחייל הגדר ואוכ"י דעד כאן כ׳ חנינא פליג עליה דר"מ בתנאי כפול בפרק האומר (קדושין סא.) אפ"ה בעי לאוקמא למחני כר' יהודה משום דאיירי בה ואט"ג דאלטריך לדחוקי ולמימר תרי תנאי אליבא דרבי יהודה ולא בעי לאוקמא כרבי חניכא שלא נזכר בה כלל : מדסיפא ר' יהודה הוי רישא לאו ר' יהודה לא קאמר דגעי

יהודה . דמדקתני סיפא ר' יהודה אומר מכלל דעד השתא לאו ר' יהודה בלחוד קתני: כולה ר' יהודה היא וכו' . שר' יהודה אומר האומר בשם דבר כנון קרבן ירושלים לא אמר כלום כיון שלא הזכיר כ"ף הדמיון וה"ה לאימרא דירים ועלים אלא דנקט ירושלים משום דסמיך ליה אבל בפגול טחר שולה ומנחה וכן כיוצא וטמא מודה בהו ר' יהודה דלא בעי' כ"ף וכמו שפרשתי במשנתינו ומש"ה חנא להו תנא בלא כ"ף: תרי חנאי אליבא דר' יהודה . תנא דמתני' סבר נהן שהם שם דבר אכל דלר׳ יהודה דעתועל דבר הקרב בירושלים וכי אמר כירושלים מתסר ותנא ברא סבר דדעתו על עלים ואבנים ועד שידור בדבר הקרב לא מתסר: יהודה דלה׳ במין פ"ף והוי לשון פעולה מיניה

סהור ומעסה ממא ומעמא פיגול ונתפגל אפ"ג. דקרבן נמי יש לפרש לשון מוקרב מ"מ על כרחך שם דבר הוא דקרוי הכי : דהרגריא האומר כירושלים לא אמר כלום עד שידור בדבר הקרב בירושלים . וס"ל דאף ירושלים מתרומת הלשכה דהוי דבר הנדור רק אין דעת הנודר לכך אלא דעתו להתפיס כמו שירושלים קדוש יותר מכל ארץ ישראל ולא דבר הנדור: תרי מנאי אליבא דר' יהודה. דאמר ירושלים בלא כ"ף

הא בכ"ף מיתקר סבירא דדעת הנודר להתפים נקדועת ירועלים שעשויה מתרומת הלשכות:

one who says
(just the word) "Yerusalayim"
he has not said anything
(and from the fact) that the sayfa
is R' Yehuda
(this implies that the) raysha (the beginning of the אַיָּהינָה

Mishna)

is not R' Yehuda לַאוּ רָבִּי יָהוּדָה הָיא

If the Mishna makes the point of saying that the sayfa is R' Yehuda, the clear implication is that the raysha is not R' Yehuda. If so, who is the Mishna going like? It's not R' Meir and it's not R' Yehuda.

The Gemara answers:

(Really) the whole (Mishna)
is R' Yehuda

And this is how the Mishna is said

For R' Yehuda says

one who says (just) Yerusalayim
has not said anything

The Gemara answers that in reality the entire Mishna is the shita of R' Yehuda, and the way to understand it is as follows.

In the last eight cases of the Mishna, the person does not just say that the name of the item that he is making his neder with, but rather he says it with the letter $\supset$. That is, he does not just say the name of the item, but he says that this should be like that item.

For example, the person does not just say 'lamb' but rather he says this should be like the lamb.

The Gemara now tells us that when the Mishna ends off with R' Yehuda saying that if a person just says 'Yerusalayim' it is as if he has said nothing, this is coming to explain the entire Mishna. That the entire Mishna is in accordance with the R' Yehuda who holds that you must use the letter $\supset$ in all of these cases, and if the person does not use the letter $\supset$, his words would not create a neder, and this is in accordance with the shita of R' Yehuda (and both the raysha and the sayfa are the shita of R' Yehuda).

The Ran again points out that this that R' Yehuda needs the person to say the letter $\supset$ is only in the last eight cases. In all of these cases the object that the person is using for his neder does not intrinsically convey issur, and therefore the $\supset$ is needed. For example, a lamb does not convey issur and therefore, if the person just says the word lamb, he has not said anything. It is

only when the person says that this should be 'like the lamb that we say that his intention is to assur this object like the lamb of a korban.

However, with regard to those objects that their names themselves convey issur, for example pigul and nossar, when a person compares an object to them no $\supset$ is needed. This is true because when a person mentions these objects, it is self-evident that he is trying to make something assur. Therefore, if a person will just say that this object is pigul, the object will be assur even though he did not say that it should be 'like' pigul.

R' Yehuda's Shita with Regard to Saying 'Like Yerusalayim'

The Gemara explained that although R' Yehuda holds that saying the word Yerusalayim does not make a neder, this is only if the person did not use the letter 2, but if he did use the letter 2, a neder would be created. And on this the Gemara asks:

And when he does say	וְכִי אָמַר
'like' Yerusalayim	כִּירוּשָׁלַיִם
according to R' Yehuda	לְרַבִּי יְהוּדָה
does it become assur!	מִי מִיתְּסַר
but we learned in a Baraisa	וְהָתַנְיָא
R' Yehuda says	רַבָּי יְהוּדָה אוֹמֵר
one who says	הָאוֹמֵר
"Like Yerusalayim"	כָּירוּשָׁלַיִם
he has not said anything	לֹא אָמֵר כְּלוּם
until he makes a neder	עַד שֶׁיִּדּוֹר
with something	בְּדָבָר
that is brought	הַקָּרֵב
in Yerusalayim	בִּירוּשָׁלַיִם

From this Baraisa we clearly see that according to R'Yehuda even if the person says that it should be 'like' Yerushalmi, it is still not enough to make a neder, and if so, how can the Mishna say otherwise.

The Gemara answers:

All of it (i.e., the Mishna) פּוּלָה is like R' Yehuda (as we said) רַבִּי יְהוּדָה הִיא and there are two Tannaim מתְרֵי תַּנָאֵי according to R' Yehuda

The Gemara answers that what we said before is correct. The entire Mishna is like R' Yehuda. And even though there is a Baraisa that says otherwise, this does not mean that our מיתסר אפילו הכי כיון דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אזליגן

לחומרא דקיימא לן סתם נדרים להחמיר: שהור טמא פגול נותר

לדכי דכיון דתנא לדכי בלמ"ר מכלל דבלא למ"ד לא מיחסר וכיון

שכן כי אמר טהור בלא למ"ד למה

יאסר והלא דכי תרגומו של טהור הוא

ומלאתי להרמב"ם ז"ל בפ"א מהלכות

כדרי׳ (הל׳ יח)שכתבטהור בלמ״דוטמח

פגול כותר בלא למ"ד וכן כראה לי

עיקר ואי גרסיכן הכי במתני' למהור

בלמ"ד ניחא ואי לא גלסיכן ליה

נראה לי משום דתנא למ"ד בדכי לא

חש למתניי' בטהור דמילתא פשיטא

היא דדכי וטהור שוו להדדי דחד

ענינא הוא . ותנא במתני' תלת דיני

תני דכל היכא שהוא מזכיר שם

שמשמעותו להיתר לריך שיזכיר

בתחלתו למ"ד בפתח ומתסר דמכלל

לאו אתה שומע הן והיינו חולין כשר

דכי מהור וכל היכא שמזכיר שם

[לקמן יג: שכושת לו.]

אישות כלכה א ב סמג עשין מה טוש"ע אב"ע סי' לה סעי' ב ועיין בכ"מ בפ"ח מהלכוח נדרים כלי יע:

תוכפות

דקאמר קיים במסקנא

הוא דכוותיה אשכחנא

בנ"ב (דף ב.) סברוה

מאי מחינה בודא :

דאי ל"מ לים לים

מכלל לתו חתה שותע

הן. תיתה דאמריכן בשבועות פרק שבועת

העדות (דף לוי) כי לית ליה לר"ת בתמוכא

אבל באיסורא אית לים

[וי"ל] נדרים כתי חשיב ליה חיסוכה דחית ביה

ממונא כיון שאוסר

כ"ף אלא כשמחפים

כו'. האי סברוה

עין משפם

נר מצוה

ליח ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן . כגון במחניחין דמכלל דאמר לא לחולין שמעי' מינה הא קרבן הוי ואהכי אסור ור' מאיר חסור . כך היא הגרסא בטסחאות וקשה בעיני מאי איכא בין טהור סבר דלא הוי אסור אא"כ אמר בפירוש לא חולין ליהוי אלא קרבן דלא משמע ליה מכלל לא חולין אתה שומע קרבן : דתכן .

> לא אמר כלום . דפליג אתנא דלעיל מיניה דהייט ר' מאיר דסתם משנה (ג) היא ומדסיפא ר' יהודה רישא לאו רבי יהודה דא"כ הוי

> רישא וסיפא רבי יהודה ומליעתא רבי מאיר : שר' יהודה אומר האומר

שידור בדבר הקרב בירושלים. כגון קרבטת ומנחות שקריבין לגבי

מזבח (ג): האומר כירושלים לא אמר כלום . דלא מיקדשא ירושלים:

במסכת קידושין בפרק התומר ר' מאיר אומר כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי דכתיב ויאמר (א) אליהם משה אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם וגו' ואם לא יעברו וגו' לא נכתוב אם יעברו דלא לריך למיכתב אלא אם לא יעברו דמשמע אם לא יעברו ונאחזו בתוככם הא אם יעברו ונתתם להם וגו' אלא להכי אילטריך למיכתב לתרוייהו דלא אמריכן מכלל לאו אתה שומע הן ומתניתין קתני אסור דמכללא לא לחולין שמעיכן קרבן: אלא. מתניתין רבי יהודה היא דאית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דלית ליה תנאי כפול : אימא סיפא

רבי יהודה אומר אף האומר ירושלים

ב"א בקרנמת שנירושלים ירושלים כו' . דבעיכן שיאמר כירושלים כלומר "נזירים בירושלים : עד

ותרי תנאי אליבא דרבי יהודה . דתנא דמתניתין סבר האומר פי׳ הרא"ש ירושלים לא אמר כלום הא כירושלים אסור דירושלים מיקדשא גמ' כל תנאי שאינו כהנאי בני גד ובני והנא דברייתא סבר האומר כירושלים לא אמר כלום דקסבר ר' יהודה : החובן ט' . אע"ג דעלה לא נתקדשה ירושלים אא"כ (ד) יאמר כדבר הקרב בירושלים כפילות כוה משמע הנאה ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן: אלא כ' יהודה היא דהוא בר פלוגתיה דר' מדקיפת ל' יהודה כישה להו כ' יהודה. ס"ד אין חילוק בין ירושלים בלא כ"ף לירושלים בכ"ף: האומר כירושלי׳ לא אמר כלום. דסבר תצמת ירושלים לח אתו משירי הלשכה ולפי' הירושלתי לא משמע ליה כקרבנות ירושלים שחינן קרבין בירושלי':*)חוליוהחולין כחולין כו'. קמ"ל דלמ המרינן מכלל לחו המה בומם הן דמשמע כחולין יהיה מה שלה חוכל לד הא מה שאוכל לך יהא כהקדם : לא חולין שחוכל לך חסור . דמשמע לא חולין ליהוי אלה קרנן מה שחוכל ກ"ວວາ למית 73 מדפריך מרישא לסיפא ולה פריך ממליעתה ואע"ג דמתניחין לחולין

באוכל לך אוקימנא כר' יהודה שאני הכא כיון דקאמר לא חולין כאילו אמר בהדיא קרבן יהא ומתניחין לחולין בפתח קתני דאי הוה אמרינן לא חולין ליהוי אלא קרבן הוה משמע מכלל ולא אמרינן לא חולין כו' ואי הוה סני

במתכיתין לחולין שלא אוכל לך הום ניחא ספי דההוא ודאי הוי מכלל לאו וכו' דהוי משמם לחולין ליהוי מה שלא אוכל לך הא תה שאוכל יהא קדש אבל לשון הגמרא דקאמר סברוה לא מולין ליהוי אלא קרבן לא משמע הכי וגם ממנימין לא מוכמא כן דכל הני דממניתיו אשאני אוכל לך דרישא סיימי : למולין לא אוכל לך

מוחר. מה שנחן חסף חחת הלמ"ד לא משמע לפרש לא חולין : וקשיא לן הא ליח ליה לר"מ מכלל לאו זכו" הילכך אי אפשר לפרש לא קרבן יהא מה [שלא] אוכל לך הא מה שאוכל לך יהא מרכ שאוכל לך יהא מרכן: נפשה כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל . ואפ"ג דאמר לקרבן בפחח מפרשיטן ליה בחילו אחר בחשף הכי נמי נימא לא מליים ביי אחר לוחלין בפחח לא אחרינן מכלל לאו ה"מ כי קא מסיים שאוכל לך אבל הכא דמסיים למילחיה (כי) לא אוכל לך ואפ"ג דלר"מ כי אחר לא מחרינן מכלל לאו ה"מ כי קא מסיים שאוכל לך אבל הכא דמסיים למילחיה (כי) לא אוכל לך ואפי בפחח לא אחרינן מכלל לאו ה"מ כי קא מסיים שאוכל לך אבל הכא דמסיים למילחיה (כי) לא אוכל לך ואפיד באריים ביי אובל לאו ביי האי דמוכח אים ליה שפיר לר"מ: רב אשי אמר הא דאמר למולין . בחשף הא דאמר למולין בפתח כלומר אי הוה אמר למולין בפתח היה ר' מאיר אוסר דמשמע לא חולין ליהוי אלא קרבן לפיכך לא אוכל לך:

*) בייך לע"כ, הגהות הבירו (א) רש"י דיה דחק וכו׳ דכחיב אחתר משה אליהם אם יעברו : (כ) ד"ה אימא סיפא וכו׳ דסתם משנה כ׳ מאיר הוא ומדסיפא : (ג) ד"ה עד שידור וכו׳ לגבי מזכת אבל האומר כציל והר"א : (ד) ד"ה וחרי הנאי

יושר וורג והברו (ייי) לאיד ידור כדבר הקרב : וכוי אאיד ידור כדבר הקרב : גליון השרם ר"ב ד"ם דמן רי מאיר כו' דבסועה ועדות לית ליה . נראה לענ"ד דליל דבסועה לית ליה: שם ד"ה אלא רבי יהודה . גבי מוליא את אשתו משום נדר . ל"ל משום איילונית :

הגדות מהר"ב רנשבורג אן ברד'ן ד"ם סגרום במסקת מני קחי ודכווקם בכ"ב דף ב. סברום מחי מחילא גודא וע' חולין ד ע'ב סברום ומ'י דמקש מרשביר אן ברד'ן ד"ם סברום במסקת מני קחי ודכווקם בכ"ב דף ב. סברום מחי מחים מושב במחים שושב במחים אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו ליה ופ"י . ישיש שהעלה דמדרים סו'ל איסור שיש בו ממון וכ"ב הקום' אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו ליה ופ"י . ישיש שהעלה דמדרים סו'ל איסור שיש בו ממון וכ"ב הקום' אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו ליה ופ"י . ישיש שהעלה דמדרים סו'ל איסור שיש בו ממון וכ"ב הקום' אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו במיר לשור במיר ממון שלום ביין עליו דאלים מחי די פיב מיתו בתה תויע מנדרים הא איפור לא ילטים חאיפור שיש בו ממון ומדרים יש בו ממון אש"ב ג'ל ברכחיבנא : רש לי בוה גיע רב דלפיז קושית המום׳ בכחונות דף מו עיב בדים ממונא מאיסורא וכו' כמיע דלילף קידושין מנדרים דהוי איסור מאיסור ומה שתירצו הפוס' דקדושין לאי איסור עם ממון קשה הא נדרים נמי הוי איסור עם ממון כמיש התוס' והרץ וייל. וליע ודו"ם:

נבן סברוה מאי לחולין לא לחולין ליהוי אלא קרבן מני מתני אי ר"מ *לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דתנן *ר"מ אומר "כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי אלא ר' יהודה היא אימא סיפא ר"י אומר האומר ירושלים לא אמר כלום מדסיפא ר' יהודה רישא לאו רבי יהודה היא כולה ר' יהודה היא והכי קתני שר' יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום וכי אמר כירושלים לר"י מימיתסר *והתניא ר' יהודה אומר האומר כירושליםלא אמר כלום עד שידור בדבר הקרב בירושלים כולה ר' יהודה היא ותרי תנאי אליבא דר"י

בהוא מורה איסור ושייך בקדשים כגון כומא פגול נותר ובהני לא שייכא למ"ד פתוחה בתחלתן דאדרבה אי אמר להו בלמ"ד איכא למימר דלהיתרא קמכוין ובהני נמי אע"ג דלא אמר בהו כ"ף הדמיון מתסרי אפילו לר"י דהא בגמ' מוקמי למתני' כרבי יהודה כולה ואפי' הכי בהני אסור בלא כ"ף שכיון ששמו מורה אסור בלא כ"ף נמי מחסר לכולי עלמא אע"ג דמלינן למימר דכי אמר טמא אתרומה קמכוין דשייך בה נמי טומאה וטהרה דתרומה נמי הויא לה דבר האסור וכי מתפיס בה לא אתסר כדאמרינן בגמרא אפי' הכי כיון דאיכא למימר נמי לקדשים קמכוין סברוה מאי לחולין הוה ליה כסתם נדרים להחמיר והדר תני כאימרא כדירים כעלים וכו׳ דהני כולהו אין שמן מורה על שם אסור ומשום הכי אמר רבי יהודה דבעי דלימרינהו בכ"ף דאי לא לא משמע דאמר אסור מה

שאין כן בפגול ונותר דכיון ששמן על שם אסור הרי הוא כאומר כפגול כנותר ואם מקשה עלי והחנן באידך מחניחין האומר קרבן עולה מכחה וכו' ואפילו הכי ' חנן בה ר' יהודה מחיר וטעמא דכולהו דלא אמרינהו בכ"ף ואמאי והא הני שמן מורה איסור ומאי שנא מפגול ונוחר לחו קושיא היא שאלו אט"פ ששמן מורה איסורן מ"מ אין שמן על שם איסורן שהאומר בהמה זו עולה או הטאח איט מהכוין בשם זה לאיסורא אלא שלריך לעשות ממנה דיני עולה או חטאת או חודה או שלמים מה שאין כן בפגול ונותר ששמן עליהם משום אסור בלבד ולפיכך כל שאמר פגול או טתר עלי ככר זה דבריו מוכיחין שלאסור הוא מתכוין וכפגול וכנותר קאמר ומש"ה מתסר בלא כ"ף אפילו לר' יהודה אי נמי טעמיה דר' יהודה דבעי כ"ף משום דבלא כ"ף סבירא ליה דחי אימרא קאמר וכן בשארא ומש"ה בעמא פגול טותר דלא שייך חי טמא לא בעיא כ"ף והכי מוכח האי פרושא בגמרא דתניא מודים חכמים לר' יהודה באומר הא קרבן וכו' כלומר אט"ג דפליגי טליה באומר קרבן גרידא דלא חי קרבן קאמר באומר הא קרבן מודו ליה כך נראה בטיני פירוש משנחיטוראיתי לראשונים ז"ל שטמעמו בה הרבה ולא העלו דבר מחוור לפי דעתי: כאישרא. כשה של קרבן דסתם נדרים להחמיר ועוד דמשמע דכשה הידוע קאמר : כדירים . כקרבטת שבדירים : כעלים . כשני גזירי עלים שהיה עורך על גבי מערכה כדכתיב ובער עליה הכהן עלים : כאשים. כשלהבות של אש שעל המזבח: כירושלים. כקרבנות שבירושלים: האומר ירושלים לא אמר כלום. משום דלא אמר כירושלים:

ממון של חבירו פליו: כולה כני יסודה היא וה"ק ערבי יהודה אומר כל האומר ירושלים לא 🚅 🔭 🗃 שברוה . האי שברוה במסקנא נמי קאי ודכוחיה בריש בבא בחרא (דף ב.): ב] ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן. דהוא בעי תנאי אמר כלום עד שיאמר כפול וכדיליף מתנאי בני גד ובני ראובן דכתיב אם יעברו ואם לא יעברו: דתנן ר"מ אומר . בפרק האומר בקידושין ואע"ג בכ"ף ות"ת כיון דכולה ר' יהודה א"כ לא כשר דאמרינן בשבועת העדות (שבועות לו.) דכי לית ליה לר"מ מכלל לאו הן בממולא באיסורת אית ליה הא אסיקנא התם °דבסוטה ועדות לא דכי וכו' ממא טמר ליח ליה משום דהוו אסורא דאית ביה ממונא ונדרים נמי ממונא אית בהו דהיינו חפלא דמתסר עליה : אלא רבי יהודה . דאמר פיגול כתי ליכא כ"ף בפרק השולח (גישין דף מו.) "גבי מוליא את אשתו משום נדר דלא בעי חנאי כפול אלא אמרינן מכלל לאו אתה שומע הן ואע"ג דר' ואומר דחייל הגדר ואוכ"י דעד כאן כ׳ חנינא פליג עליה דר"מ בתנאי כפול בפרק האומר (קדושין סא.) אפ"ה בעי לאוקמא למחני כר' יהודה משום דאיירי בה ואט"ג דאלטריך לדחוקי ולמימר תרי תנאי אליבא דרבי יהודה ולא בעי לאוקמא כרבי חניכא שלא נזכר בה כלל : מדסיפא ר' יהודה הוי רישא לאו ר' יהודה לא קאמר דגעי

יהודה . דמדקתני סיפא ר' יהודה אומר מכלל דעד השתא לאו ר' יהודה בלחוד קתני: כולה ר' יהודה היא וכו' . שר' יהודה אומר האומר בשם דבר כנון קרבן ירושלים לא אמר כלום כיון שלא הזכיר כ"ף הדמיון וה"ה לאימרא דירים ועלים אלא דנקט ירושלים משום דסמיך ליה אבל בפגול טחר שולה ומנחה וכן כיוצא וטמא מודה בהו ר' יהודה דלא בעי' כ"ף וכמו שפרשתי במשנתינו ומש"ה חנא להו תנא בלא כ"ף: תרי חנאי אליבא דר' יהודה . תנא דמתני' סבר נהן שהם שם דבר אכל דלר׳ יהודה דעתועל דבר הקרב בירושלים וכי אמר כירושלים מתסר ותנא ברא סבר דדעתו על עלים ואבנים ועד שידור בדבר הקרב לא מתסר: יהודה דלה׳ במין פ"ף והוי לשון פעולה מיניה

סהור ומעסה ממא ומעמא פיגול ונתפגל אפ"ג. דקרבן נמי יש לפרש לשון מוקרב מ"מ על כרחך שם דבר הוא דקרוי הכי : דהרגריא האומר כירושלים לא אמר כלום עד שידור בדבר הקרב בירושלים . וס"ל דאף ירושלים מתרומת הלשכה דהוי דבר הנדור רק אין דעת הנודר לכך אלא דעתו להתפיס כמו שירושלים קדוש יותר מכל ארץ ישראל ולא דבר הנדור: תרי מנאי אליבא דר' יהודה. דאמר ירושלים בלא כ"ף

הא בכ"ף מיתקר סבירא דדעת הנודר להתפים נקדועת ירועלים שעשויה מתרומת הלשכות:

assessment of the Mishna is wrong but rather it just means that there are two different shitos of what R' Yehuda holds. Our Mishna tells us that R' Yehuda holds that a $\supset$ works with regard to using Yerusalayim to make a neder, and the Tanna of the Baraisa disagrees and holds that even this is not enough to make a neder according to R' Yehuda.

The Ran explains that our Tanna holds that according to R' Yehuda, when the person says like Yerusalayim, is intent is to compare the object to the korbanos that are brought in Yerusalayim, and as such, this is a good neder.

However, the Tanna of the Baraisa holds that when a person says like Yerusalayim, his intent is to make a neder using the wood and stones of Yerusalayim, something that does not work for a neder.

מיתסר אפילו הכי כיון דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי אזליגן

לחומרא דקיימא לן סתם נדרים להחמיר: שהור טמא פגול נותר

לדכי דכיון דתנא לדכי בלמ"ר מכלל דבלא למ"ד לא מיחסר וכיון

שכן כי אמר טהור בלא למ"ד למה

יאסר והלא דכי תרגומו של טהור הוא

ומלאתי להרמב"ם ז"ל בפ"א מהלכות

כדרי׳ (הל׳ יח)שכתבטהור בלמ"דוטמח

פגול כותר בלא למ"ד וכן כראה לי

עיקר ואי גרסיכן הכי במתני' למהור

בלמ"ד ניחא ואי לא גלסיכן ליה

נראה לי משום דתנא למ"ד בדכי לא

חש למתניי' בטהור דמילתא פשיטא

היא דדכי וטהור שוו להדדי דחד

ענינא הוא . ותנא במתני' תלת דיני

תני דכל היכא שהוא מזכיר שם

שמשמעותו להיתר לריך שיזכיר

בתחלתו למ"ד בפתח ומתסר דמכלל

לאו אתה שומע הן והיינו חולין כשר

דכי מהור וכל היכא שמזכיר שם

[לקמן יג: שכושת לו.]

אישות כלכה א ב סמג עשין מה טוש"ע אב"ע סי' לה סעי' ב ועיין בכ"מ בפ"ח מהלכוח נדרים כלי יע:

תוכפות

דקאמר קיים במסקנא

הוא דכוותיה אשכחנא

בנ"ב (דף ב.) סברוה

מאי מחינה בודא :

דאי ל"מ לים לים

מכלל לתו חתה שותע

הן. תיתה דאמרינן בשבועות פרק שבועת

העדות (דף לוי) כי לית ליה לר"ת בתמוכא

אבל באיסורא אית לים

[וי"ל] נדרים כתי חשיב ליה חיסוכה דחית ביה

ממונא כיון שאוסר

כ"ף אלא כשמחפים

כו'. האי סברוה

עין משפם

נר מצוה

ליח ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן . כגון במחניחין דמכלל דאמר לא לחולין שמעי' מינה הא קרבן הוי ואהכי אסור ור' מאיר חסור . כך היא הגרסא בטסחאות וקשה בעיני מאי איכא בין טהור סבר דלא הוי אסור אא"כ אמר בפירוש לא חולין ליהוי אלא קרבן דלא משמע ליה מכלל לא חולין אתה שומע קרבן : דתכן .

> לא אמר כלום . דפליג אתנא דלעיל מיניה דהייט ר' מאיר דסתם משנה (ג) היא ומדסיפא ר' יהודה רישא לאו רבי יהודה דא"כ הוי

> רישא וסיפא רבי יהודה ומליעתא רבי מאיר : שר' יהודה אומר האומר

שידור בדבר הקרב בירושלים. כגון קרבטת ומנחות שקריבין לגבי

מזבח (ג): האומר כירושלים לא אמר כלום . דלא מיקדשא ירושלים:

במסכת קידושין בפרק התומר ר' מאיר אומר כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי דכתיב ויאמר (א) אליהם משה אם יעברו בני גד ובני ראובן אתכם וגו' ואם לא יעברו וגו' לא נכתוב אם יעברו דלא לריך למיכתב אלא אם לא יעברו דמשמע אם לא יעברו ונאחזו בתוככם הא אם יעברו ונתתם להם וגו' אלא להכי אילטריך למיכתב לתרוייהו דלא אמריכן מכלל לאו אתה שומע הן ומתניתין קתני אסור דמכללא לא לחולין שמעיכן קרבן: אלא. מתניתין רבי יהודה היא דאית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דלית ליה תנאי כפול : אימא סיפא

רבי יהודה אומר אף האומר ירושלים

ב"א בקרנמת שנירושלים ירושלים כו' . דבעיכן שיאמר כירושלים כלומר "נזירים בירושלים : עד

ותרי תנאי אליבא דרבי יהודה . דתנא דמתניתין סבר האומר פי׳ הרא"ש ירושלים לא אמר כלום הא כירושלים אסור דירושלים מיקדשא גמ' כל תנאי שאינו כהנאי בני גד ובני והנא דברייתא סבר האומר כירושלים לא אמר כלום דקסבר ר' יהודה : החובן ט' . אע"ג דעלה לא נתקדשה ירושלים אא"כ (ד) יאמר כדבר הקרב בירושלים כפילות כוה משמע הנאה ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן: אלא כ' יהודה היא דהוא בר פלוגתיה דר' מדקיפת ל' יהודה כישה להו כ' יהודה. ס"ד אין חילוק בין ירושלים בלא כ"ף לירושלים בכ"ף: האומר כירושלי׳ לא אמר כלום. דסבר תצמת ירושלים לח אתו משירי הלשכה ולפי' הירושלתי לא משמע ליה כקרבנות ירושלים שחינן קרבין בירושלי':*)חוליוהחולין כחולין כו'. קמ"ל דלמ המרינן מכלל לחו המה בומם הן דמשמע כחולין יהיה מה שלה חוכל לד הא מה שאוכל לך יהא כהקדם : לא חולין שחוכל לך חסור . דמשמע לא חולין ליהוי אלה קרנן מה שחוכל ກ"ວວາ למית 73 מדפריך מרישא לסיפא ולה פריך ממליעתה ואע"ג דמתניחין לחולין

באוכל לך אוקימנא כר' יהודה שאני הכא כיון דקאמר לא חולין כאילו אמר בהדיא קרבן יהא ומתניחין לחולין בפתח קתני דאי הוה אמרינן לא חולין ליהוי אלא קרבן הוה משמע מכלל ולא אמרינן לא חולין כו' ואי הוה סני

במתכיתין לחולין שלא אוכל לך הום ניחא ספי דההוא ודאי הוי מכלל לאו וכו' דהוי משמם לחולין ליהוי מה שלא אוכל לך הא תה שאוכל יהא קדש אבל לשון הגמרא דקאמר סברוה לא מולין ליהוי אלא קרבן לא משמע הכי וגם ממנימין לא מוכמא כן דכל הני דממניתיו אשאני אוכל לך דרישא סיימי : למולין לא אוכל לך

מוחר. מה שנחן חסף חחת הלמ"ד לא משמע לפרש לא חולין : וקשיא לן הא ליח ליה לר"מ מכלל לאו זכו" הילכך אי אפשר לפרש לא קרבן יהא מה [שלא] אוכל לך הא מה שאוכל לך יהא מרכ שאוכל לך יהא מרכן: נפשה כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל . ואפ"ג דאמר לקרבן בפחח מפרשיטן ליה בחילו אחר בחשף הכי נמי נימא לא מליים ביי אחר לוחלין בפחח לא אחרינן מכלל לאו ה"מ כי קא מסיים שאוכל לך אבל הכא דמסיים למילחיה (כי) לא אוכל לך ואפ"ג דלר"מ כי אחר לא מחרינן מכלל לאו ה"מ כי קא מסיים שאוכל לך אבל הכא דמסיים למילחיה (כי) לא אוכל לך ואפי בפחח לא אחרינן מכלל לאו ה"מ כי קא מסיים שאוכל לך אבל הכא דמסיים למילחיה (כי) לא אוכל לך ואפיד באריים ביי אובל לאו ביי האי דמוכח אים ליה שפיר לר"מ: רב אשי אמר הא דאמר למולין . בחשף הא דאמר למולין בפתח כלומר אי הוה אמר למולין בפתח היה ר' מאיר אוסר דמשמע לא חולין ליהוי אלא קרבן לפיכך לא אוכל לך:

*) בייך לע"כ, הגהות הבירו (א) רש"י דיה דחק וכו׳ דכחיב אחתר משה אליהם אם יעברו : (כ) ד"ה אימא סיפא וכו׳ דסתם משנה כ׳ מאיר הוא ומדסיפא : (ג) ד"ה עד שידור וכו׳ לגבי מזכת אבל האומר כציל והר"א : (ד) ד"ה וחרי הנאי

יושר וורג והברו (ייי) לאיד ידור כדבר הקרב : וכוי אאיד ידור כדבר הקרב : גליון השרם ר"ב ד"ם דמן רי מאיר כו' דבסועה ועדות לית ליה . נראה לענ"ד דליל דבסועה לית ליה: שם ד"ה אלא רבי יהודה . גבי מוליא את אשתו משום נדר . ל"ל משום איילונית :

הגדות מהר"ב רנשבורג אן ברד'ן ד"ם סגרום במסקת מני קחי ודכווקם בכ"ב דף ב. סברום מחי מחילא גודא וע' חולין ד ע'ב סברום ומ'י דמקש מרשביר אן ברד'ן ד"ם סברום במסקת מני קחי ודכווקם בכ"ב דף ב. סברום מחי מחים מושב במחים שושב במחים אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו ליה ופ"י . ישיש שהעלה דמדרים סו'ל איסור שיש בו ממון וכ"ב הקום' אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו ליה ופ"י . ישיש שהעלה דמדרים סו'ל איסור שיש בו ממון וכ"ב הקום' אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו ליה ופ"י . ישיש שהעלה דמדרים סו'ל איסור שיש בו ממון וכ"ב הקום' אלא שמיסור לשון יש בדבריהם ישישב ולפ"ו במיר לשור במיר ממון שלום ביין עליו דאלים מחי די פיב מיתו בתה תויע מנדרים הא איפור לא ילטים חאיפור שיש בו ממון ומדרים יש בו ממון אש"ב ג'ל ברכחיבנא : רש לי בוה גיע רב דלפיז קושית המום׳ בכחונות דף מו עיב בדים ממונא מאיסורא וכו' כמיע דלילף קידושין מנדרים דהוי איסור מאיסור ומה שתירצו הפוס' דקדושין לאי איסור עם ממון קשה הא נדרים נמי הוי איסור עם ממון כמיש התוס' והרץ וייל. וליע ודו"ם:

נבן סברוה מאי לחולין לא לחולין ליהוי אלא קרבן מני מתני אי ר"מ *לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דתנן *ר"מ אומר "כל תנאי שאינו כתנאי בני גד ובני ראובן אינו תנאי אלא ר' יהודה היא אימא סיפא ר"י אומר האומר ירושלים לא אמר כלום מדסיפא ר' יהודה רישא לאו רבי יהודה היא כולה ר' יהודה היא והכי קתני שר' יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום וכי אמר כירושלים לר"י מימיתסר *והתניא ר' יהודה אומר האומר כירושליםלא אמר כלום עד שידור בדבר הקרב בירושלים כולה ר' יהודה היא ותרי תנאי אליבא דר"י

בהוא מורה איסור ושייך בקדשים כגון כומא פגול נותר ובהני לא שייכא למ"ד פתוחה בתחלתן דאדרבה אי אמר להו בלמ"ד איכא למימר דלהיתרא קמכוין ובהני נמי אע"ג דלא אמר בהו כ"ף הדמיון מתסרי אפילו לר"י דהא בגמ' מוקמי למתני' כרבי יהודה כולה ואפי' הכי בהני אסור בלא כ"ף שכיון ששמו מורה אסור בלא כ"ף נמי מחסר לכולי עלמא אע"ג דמלינן למימר דכי אמר טמא אתרומה קמכוין דשייך בה נמי טומאה וטהרה דתרומה נמי הויא לה דבר האסור וכי מתפיס בה לא אתסר כדאמרינן בגמרא אפי' הכי כיון דאיכא למימר נמי לקדשים קמכוין סברוה מאי לחולין הוה ליה כסתם נדרים להחמיר והדר תני כאימרא כדירים כעלים וכו׳ דהני כולהו אין שמן מורה על שם אסור ומשום הכי אמר רבי יהודה דבעי דלימרינהו בכ"ף דאי לא לא משמע דאמר אסור מה

שאין כן בפגול ונותר דכיון ששמן על שם אסור הרי הוא כאומר כפגול כנותר ואם מקשה עלי והחנן באידך מחניחין האומר קרבן עולה מכחה וכו' ואפילו הכי ' חנן בה ר' יהודה מחיר וטעמא דכולהו דלא אמרינהו בכ"ף ואמאי והא הני שמן מורה איסור ומאי שנא מפגול ונוחר לחו קושיא היא שאלו אט"פ ששמן מורה איסורן מ"מ אין שמן על שם איסורן שהאומר בהמה זו עולה או הטאח איט מהכוין בשם זה לאיסורא אלא שלריך לעשות ממנה דיני עולה או חטאת או חודה או שלמים מה שאין כן בפגול ונותר ששמן עליהם משום אסור בלבד ולפיכך כל שאמר פגול או טתר עלי ככר זה דבריו מוכיחין שלאסור הוא מתכוין וכפגול וכנותר קאמר ומש"ה מתסר בלא כ"ף אפילו לר' יהודה אי נמי טעמיה דר' יהודה דבעי כ"ף משום דבלא כ"ף סבירא ליה דחי אימרא קאמר וכן בשארא ומש"ה בעמא פגול טותר דלא שייך חי טמא לא בעיא כ"ף והכי מוכח האי פרושא בגמרא דתניא מודים חכמים לר' יהודה באומר הא קרבן וכו' כלומר אט"ג דפליגי טליה באומר קרבן גרידא דלא חי קרבן קאמר באומר הא קרבן מודו ליה כך נראה בטיני פירוש משנחיטוראיתי לראשונים ז"ל שטמעמו בה הרבה ולא העלו דבר מחוור לפי דעתי: כאישרא. כשה של קרבן דסתם נדרים להחמיר ועוד דמשמע דכשה הידוע קאמר : כדירים . כקרבטת שבדירים : כעלים . כשני גזירי עלים שהיה עורך על גבי מערכה כדכתיב ובער עליה הכהן עלים : כאשים. כשלהבות של אש שעל המזבח: כירושלים. כקרבנות שבירושלים: האומר ירושלים לא אמר כלום. משום דלא אמר כירושלים:

ממון של חבירו פליו: כולה כני יסודה היא וה"ק ערבי יהודה אומר כל האומר ירושלים לא 🚅 🔭 🗃 שברוה . האי שברוה במסקנא נמי קאי ודכוחיה בריש בבא בחרא (דף ב.): ב] ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן. דהוא בעי תנאי אמר כלום עד שיאמר כפול וכדיליף מתנאי בני גד ובני ראובן דכתיב אם יעברו ואם לא יעברו: דתנן ר"מ אומר . בפרק האומר בקידושין ואע"ג בכ"ף וא"ת כיון דכולה ר' יהודה א"כ לא כשר דאמרינן בשבועת העדות (שבועות לו.) דכי לית ליה לר"מ מכלל לאו הן בממולא באיסורת אית ליה הא אסיקנא התם °דבסוטה ועדות לא דכי וכו' ממא טמר ליח ליה משום דהוו אסורא דאית ביה ממונא ונדרים נמי ממונא אית בהו דהיינו חפלא דמתסר עליה : אלא רבי יהודה . דאמר פיגול כתי ליכא כ"ף בפרק השולח (גישין דף מו.) "גבי מוליא את אשתו חשום נדר דלא בעי חנאי כפול אלא אחרינן מכלל לאו אתה שומע הן ואע"ג דר' ואומר דחייל הגדר ואוכ"י דעד כאן כ׳ חנינא פליג עליה דר"מ בתנאי כפול בפרק האומר (קדושין סא.) אפ"ה בעי לאוקמא למחני כר' יהודה משום דאיירי בה ואט"ג דאלטריך לדחוקי ולמימר תרי תנאי אליבא דרבי יהודה ולא בעי לאוקמא כרבי חניכא שלא נזכר בה כלל : מדסיפא ר' יהודה הוי רישא לאו ר' יהודה לא קאמר דגעי

יהודה . דמדקתני סיפא ר' יהודה אומר מכלל דעד השתא לאו ר' יהודה בלחוד קתני: כולה ר' יהודה היא וכו' . שר' יהודה אומר האומר בשם דבר כנון קרבן ירושלים לא אמר כלום כיון שלא הזכיר כ"ף הדמיון וה"ה לאימרא דירים ועלים אלא דנקט ירושלים משום דסמיך ליה אבל בפגול טחר שולה ומנחה וכן כיוצא וטמא מודה בהו ר' יהודה דלא בעי' כ"ף וכמו שפרשתי במשנתינו ומש"ה חנא להו תנא בלא כ"ף: תרי חנאי אליבא דר' יהודה . תנא דמתני' סבר נהן שהם שם דבר אכל דלר׳ יהודה דעתועל דבר הקרב בירושלים וכי אמר כירושלים מתסר ותנא ברא סבר דדעתו על עלים ואבנים ועד שידור בדבר הקרב לא מתסר: יהודה דלה׳ במין פ"ף והוי לשון פעולה מיניה

סהור ומעסה ממא ומעמא פיגול ונתפגל אפ"ג. דקרבן נמי יש לפרש לשון מוקרב מ"מ על כרחך שם דבר הוא דקרוי הכי : דהרגריא האומר כירושלים לא אמר כלום עד שידור בדבר הקרב בירושלים . וס"ל דאף ירושלים מתרומת הלשכה דהוי דבר הנדור רק אין דעת הנודר לכך אלא דעתו להתפיס כמו שירושלים קדוש יותר מכל ארץ ישראל ולא דבר הנדור: תרי מנאי אליבא דר' יהודה. דאמר ירושלים בלא כ"ף

הא בכ"ף מיתקר סבירא דדעת הנודר להתפים נקדועת ירועלים שעשויה מתרומת הלשכות:

תניא "חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שאוכל לך כותר "לחולין שאוכל

לך אסור לחולין לא אוכל לך מותר רישא

מני ר' מאיר היא דלית ליה מכלל לאו אתה

שומע הין אימא סיפא לחולין לא אוכל לך

מותר והתנן *לְקרבן לא אוכל לך ר' מאיר

אוסר וקשיא לן *הא לית ליה מכלל לאו

אתה שומע הין ואמר רבי אבא נעשה

כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

נמי הבי קאמר ליה לא חולין ליהוי לפיכך לא

אוכל לך האי תנא סבר לה כר' מאיר

בחרא ופליג עליה בחרא סבר לה כותיה

בחרא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הין

ופליג עליה בחדא בקרבן רב אשי אמר הא

דאמר לחולין והא ראמר ילא (6) לחולין

דמשמע לא ליהוי חולין אלא כקרבן: פהור

וממא נותר ופיגול אסור: * (ג) בעי רמי

בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר

זריקת דמים מהו אי דקאמר בהדין לישנא

בהיתרא קא מתפים אלא כגון דמחית בשר

זבחי שלמים (ג) ומחית דהיתרא גביה ואמר

זה כזה מאי בעיקרו קא מתפים או בהיתרא

קא מתפים אמר רבא תא שמע נותר ופיגול

בין שאוכל לך בין שלא אוכל לך. בין שאמר חולין שאוכל לך או החולין שאוכל לך דהייט ודאי מותר ובין שאמר חולין שלא אוכל לך או החולין שלא אוכל לך דמשמע חולין מה שלא אוכל לך אבל

מה שאוכל לך לא (ד) הוי חולין אלא קרבן אפי' הכי מוחר דלא אחרינן מכלל לאו אחה שומע הן דהת ברייתת ר"מ היא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דכשאמר חולין סים או חולין שלא אוכל לך לא כפליה לתנאיה ולא אמר כלום אבל כי אמר לא חולין שאוכל לך אסור דהכא לא אמריכן מכלל לאו אתה שומע הן דאע"ג דאמריכן לעיל לא חולין שאוכל לך [לקמן יג: פו.] ודייקיכן לא חולין ליהוי אלא קרבן [לקמן מג: שטעום לו.] ודייקיכן לרבי מאיר לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן והכא נמי אי דאמר חולין דלא אוכל לך אינו דקדקנו האי חולין שלא אוכל לך הא שאוכל לך לא הוי הולין אלא קרבן הוה משמע מכלל לאו אחה שומע הן אבל האי לאו לא משמע מכלל לאו אחה שומע הן דהא בפירוש אמר האי תנא הכא דהתי [לח] הוי מכלל לתו אחה שומע הן ואיכא דאמרי חולין שלא אוכל לך (ה) האי חולין שלא אוכל לך אלא קרבן משמע דהאי תנא משמע ליה

מכלל לאו אתה שומע הן אבל האי לא משמע ליה מכלל לאו אתה שומע הן דהא בפירוש אמר לא לחולין שאוכל לך שאינו רולה ליהנות ממנו: לא לחולין לא אוכל (ו) מותר. מפרש לקמן: וקשיא (ז) האי קרבן לא אוכל לך אמאי אסור הא לית ליה מכלל לאו כו׳ . דהאי מכלל לאו אתה שומע

הן כלומר לא קרבן הוא מה שלא אוכל לך אבל מה שאוכל לך הוי קרבן: ואמר ר' אבא נעשה כאומר כו'. דבפירוש מפרש שחיט רולה ליהטת ממט ולא מכלל לאו אתה שומט הן הוא: הכא כמי . גבי לא לחולין לא אוכל לך אמאי מותר ליתרליה נמי ר' אבא דה"ק לא לחולין ליהוי לפיכך לא אוכל לך כלומר מה שאחה רולה להאכילני משלך לא לחולין הוי אלא לקרבן לפיכך לא אוכל לך: האי תנא . דברייתא דאמר לחולין לא אוכל לך מותר: סבר לה כוותיה בחדת וכו' ופליג עליה בחדת. בקרבן וכי היכי דחמר לח לחולין לח אוכל לך מותר הכי נמי היכא דאמר לקרבן לא אוכל לך דלית ליה האי תירולא דרבי אבא: הא דאמר לחולין. דאמר לחולין לא אוכל לך הוי מותר אע"ג דמשמע מה שאוכל הוי קרבן דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן כדפרישית לעיל ולענין האי תירולא דמתרלינן לעיל לא לחולין ליהוי וכו' הני מילי היכא דאמר לא לחולין אבל לחולין לא משמט לא לחולין : הרי עלי כבשר זבחי שלמים וכו' . אי דקאמר בהאי לישנא בהיתירא הא מתפיס . ופשיטא דמותר דשלמים לאחר זריקת דמים מותרין אפילו לבעלים: כגון דמחית בשר חולין ובשר זבח שלמים לאחר זריקת דמים : (ח) מי אחרינן בעיקרו קא מתפים. בעיקר זבחי שלמים כמו שהיה לפני זריקת דמים שאסור: או. כדהשתא כמו שהיא עכשיו שהיא מותרת: תא שמע. דתנן נותר ופיגול ומשמע כמי כגון דמחית בשר דהיתירא ונותר ופיגול ואמר זה כזה:

שבאים דווקא היא אבל כי קאמר בלמ"ד פתוחה לא חלין קאמר שכך משמשות לשוט ואי אפשר לפרשו בענין אחר הילכך שריא דמאי מניח למימר לא יהא חלות חודה מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא חלום חודה הא ליח ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן ואי קשיא לך אי לחלין . בלמ"ד פתוחה חני ברייתא ומשמע לן דלא [חלין] זבח שלמים קמיה.אחר זריקח דמים ומחית דהיתרא גבי' ככר של היתר:בעיקרו קא מתפים.באיסורו שהיה קודם זריקת דמים ואיכא דקשיא ליה אפי׳ חמנא לומר דבהיחירא קמהפים כלומר שיהא כזה ממש דמחית קמיה אכתי ליתסר דהא אסור לטמאים מחמת נדרו תו אקשי והא איכא כנשר זכמי שלמים נמי חזה ושוק שאסור לזרים מחמת נדרו ולדידי לא קשיא דאי מחמת נדרו ראוי היה שיהא אסור לכל דהוא הא אקדשיה ואסריה אכולי עלמא לאחר זריקת דמים

קות דכל כמה דלא מקשרי אימורים לא משסרי בשר באכילה לא פסיקא ליה למיתר לאחר ההדך האימורים דאתרי' בפסחים (דף נפ:) כי לימנהו פגון שנשמאי או אבדו לא משבבי: אי דקאתר בהדן לישנא בהיסידא קא מחפים. דאם לא כן למה הזכיר אחר זריקה דמים: כגון דמחים בשר זבה שלמים לאחר זריקם דמים ומחים דהיסידא גביה. אגב דנקים דמחים בכשר ש' נקש נמי מחים דהיסידא גבים

ליהי אלא קרכן לפיכך לא אוכל לך . וא"מ והא מוכח לפיל דכיון דאמר לחולין בפתח חשיב מכלל לאו וכו' וי"ל דס"ד השחא דכיון דאמר לא חולין לא אוכל לך להוכיח סופו של איסור בא הילכך אפי' לר"מ מיפשטא פשיטא ליה לחולין בפחח ולם בפון דבניו ומסיק רב אשי הא דאמר למולין בפסח לא מהיל ליים אם ביר בפוף דבריו אמר לא האבל ולא בפוף דבניו ומסיק רב אשי הא דאמר למולין בפסח לא מהיל לר"מ אף כי בפוף דבריו אמר לא אובל דלא חשיב הוכחה רק היכא דאמר לא חולין שמתחילת דבריו איכא הוכחה כדפ"ל

נב א מיי׳ פיא מפלי תביא חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שלא אוכל לך מוסר. בשא מיי׳ פיא רפי באיא בא בשאוכל לך פשיטא דשרי ובשלא אוכל לך נמי נהי דא"ל הא נג ב מיי שם פניע : מה שאוכל לך לא יהא חולין הא אוקמינן לה כר"מ דליח ליה מכלל

לאו אחה שומע הן: לחולין שאוכל לך אסור . כך היא הגרסא

ברוב הנוסחאות וקשיא טובא למה אסור והא משום מכלל לאו אתה שומע הן לריכיכן למייתי בה ולר' מאיר לית ליה וכי חימא לא לריכין בהא למכלל לאו דכיון דאמר לא חולין על כרחיך קרבן הוי ליחא דהא משום הכי אוקימנא לעיל מתני׳ דלא כר"מ אלמא אפי' בכי הא לריכינן למכלל לאו אתה שומע הן לפיכך יש מי שאומר דלא גרסיכן ליה הכא כלל ואחרים אמרו לקיים הגרסא בשם הראב"ד ז"ל דלחלין גרסיכן בלא וי"ו ומשום הכי מתסר דבחלות חודה קאמר: לחולין לא אוכל לך מותר. בין בוי"ו בין בלא וי"ו אתי שפיר כמו שנפרש בסמוך: וקשיא לן והא לית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן. דקא ס"ד דמשום הכי ר"מ אוסר משום דמשמע ליה לקרבן לא קרבן והכי קאמר לא יהא קרבן מה שלא אוכל משלך הא מה שאוכל יהא קרבן: וא"ר אבא נעשה כאומר לקרבן יהא. דכיון דלקרבן משמע לקרבן ומשמע לא קרבן בכל דוכחא ודוכחא מפרשינן לישנא בגוונא דמלי חייל

נדריה והכא מפרשי' דהכי קאמר

לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

כמי לימא לא חולין להוי כלומר אלא

קרבן לפיכך לא אוכל לך דאית לן לפרושי למ"ד דלחולין הכח דלח חולין קחמר כי היכי דליחול נדריה וכי חימא אפילו הכי היכי מלי חייל והא לריכיכן בהגי לומר מכלל לאו אתה שומע הן דמש"ה אוקימנא לעיל בסמוך מחניתין דלא כר' מאיר לאו קושיא הוא דה"מ במתניתין דמסיים בה שאוכל לך אבל האי דמסיים לא אוכל לך אסור משמע ואפילו לר' מאיר הכי פירושא דשמעתא למאן דגרים לחולין בוי"ד ולמאן דגרים ליה בלא וי"ו אתי שפיר טפי דהכי פריך דכי היכי דאמרינן לקרבן יהא הכי כמי כימא לחלין יהא דהייכו חלות תודה והכי גרסיכן הכא כמי נימא לחלין יהא לפיכך וכו': רב אשי אמר הא דאמר לחולין הא דאמר לא לחולין וכו'. כלומר כולה ברייתא רבי מאיר והא דקתני סיפא לחולין לא אוכל לך מותר מיירי דאמר לחולין בשב"א תחת הלמ"ד הילכך ליכא למימר לא חולין קאמר מאי אמרת חולין יהא מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא קרבן לית ליה לר' מאיר מכלל לאו אתה שומע הן. הא דאמר לחולין כלומר בפתח הלמ"ד ומאי דאמר רב אשי הא דאמר לאו דוקא דהא לאו ברייחא היא אלא ה"ק הא דבעית למחסר ומדמית לה להך דלקרבן לא אוכל לך קושטא קאמרת כל שאמר לחולין בלמ"ד פחוחה. ה"פ למאן דגרים לחולין בוי"ו ולמאן דגרים בלא וי"ו רב אשי הכי מתרץ דכי אמר לחלין בשב"א מחסר דה"ק לחלות תודה יהא לפיכך לא אוכל לך דומיא דלקרבן לא אוכל לך דאסר רבי מאיר דההיא נמי בלמ"ד

קאמר היכי קחני במליטחא לחלין שאוכל לך אסור אדרבה הוה ליה למיחני מותר דלא חלין קאמר נראה בטיני דמליטהא בלמ"ד ושב"א וסיפא בלמ"ד ופתח וכל חדא רבותא קמ"ל מליעתא קמ"ל דכל היכא דאמר למ"ד בשב"א אט"ג דמסיים בה לישנא דהיחירא דהיינו שאוכל לך אסור וסיפא רבותא קמ"ל דכל היכא דאמר לחלין בפתח אט"ג דמסיים בלישנא דאיסורא" :ולענין הלכה נקסינן כר' יהודה דאים ליה פ"א זיסיים שלא אכל מכלל לתו אחה שומע הן וכסתם מתני' דהכא אע"ג. דאמרינן במי שאחזו(ניסין שה:)דאחקין שמואל בגיטא דשכיב מרע אם מחי ואם לא מתי בתנאי כפול לאו משום דם"ל כר"מ אלא דחש ליה לרווחא דמילחא גדרה משום ב"ד טועין דסבירא להו כר"מ ואי לא כפליה לחנאיה אתי למשרייה לעלמא וכן דעת הרב אלפס ז"ל וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו:בהיתירא קא מחפים. דכתיב (דגרים יג) ודם זבחיך ישפך והדר והבשר חאכל: רבחית בשר

אימא סיפה לה חוליו לא אוכל לד מוסר והא מנן לקרבן מוחר ט' ה"נ ה"ק ליה לא חולין אלא דלבחר זריקת דמים פקע ליה נדרא ואסורא דטמאים ודחזה ושוק לזרים לאו משום נדרא הוא דאי הכי היה אסור לכל אלא אסורא דכמיב ודם זבחין ישפר

סותר סבשר שכנכ

פי' הרא"ש

דח"ל שיסה דבר הגדור חצל הדבר שהוח נחפס בו : 'בעיקרו קה מחפים. 'כמו שהיה קודם זריקה : והה

נד ג מיי שם סלט"ו :

תומפות תניא מולין המולין

כמולין בין שחוכל לך בין שלח חוכל לך מותר . וח"ת שחוכל לך פשימה וי"ל דשלה חילעריך ליה אפ"ג דמשמע מה שלא אוכל יהא כחולין הא מה שאוכל לך כקרבו אפ"ה לא אמר כלום כדפריםי' דחתחן כרבי מאיר דלית ליה מכלל לאו כו' מיהו קשה מסיפה דקחני לה חולין שחוכל לך חסור לח לחולין לח חוכל לך מוחר הא לא חולין שאוכל לך אסור אמאי אחיא לר"מ אי משום דוקית לה חולין ליהוי אלא קרבן מה שאוכל לך כח 'נמי חשיב מכלל לאו כו' כדאמריכן לפיל גבי לחולין במחכי' מפרש לא לחולין ליהוי אלא לקרבן ומסיק עליה כ"מ לים לים מכלל לאו וכו' אלחא מפיב ליה מכלל לחו זכו' וי"ל דלח דמי דלפיל מחכי' לא אמר לא מולין אלא למולין בפתח וחם חתה בח לאסור לריך אתה לפרק דיבורו לחולין כמו לא מוליו וכיוו דלכיד לפרש כולי החי חשיב מכלל לאו ובנ' ולים לים לר"מ מכלל לאו וכו' אבל הכה שהתר בפירוש לה מוליו כוי כאילו פירש דבריו בהדיח לא חולין אלא קרבן והואיל ואין כאן הסכון פתכון מסני אפי' לר"מ ולא חשיב מכלל לאו וכו':

it is mutur

Nedarim 11b

The Halachos of Saying חולין בחולין בחולין בחולין

We learned in a Baraisa	עַּנְנָא
(If someone says either) chullin	חוּלִין
(or) the chullin	הַחוּלִּין
(or) like chullin	בְּחוּלִין
Whether (he then adds)	בֵּין
(the words) "that (I) will eat (from) you	שָׁאוֹכַל לָדְּ
(or) whether	וּבֵין
(he adds the words "I) will not	שָׁלּא
eat (from) you"	אוֹכַל לָדְּ
it is mutur	מוּהָּנר

In all three of these cases, the person remains mutur as there is no neder. The Ran explains that in the case that the person adds the words "That I will eat from you" to one of these three words, it is obvious that the neder is not effective as the person said explicitly, the food that I eat from you should be like chullin, i.e., something that is mutur.

The chiddush is in the case that he adds the words "That I will not eat from you". In this case the person is saying that the food that he will not eat should be chullin. This would seem to imply that it is just the food that he will not eat that should be chullin, but the food that he will eat should not be chullin, that is, it should be hekdesh. And therefore, if we accept the implication of his words, his intent is to make the other person's food assur. And yet our Baraisa says otherwise, that the food stays mutur. If so, this is the chiddush of the Baraisa. That we do not recognize the implications of his words, and this is in accordance with the shita of R' Meir who holds that we do not say מְכָּלֶל לָאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הֵן (from the implication of no, you hear yes).

The Baraisa continues and says

(But if he says) "La 'chullin

לַחוּלִיון

68 Do We Need to Take Out the Case of the Person Saying "שֶׁאוֹכָל לָךְ לַחוּלִין??

The Ran says that we must take out these words from the Baraisa. The Baraisa had said that if a person says this, the neder will be effective based on the rule of מַּכְלֵל לְאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הַן. But R' Meir does not hold of מַּכְלל לְאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הַן Because of this problem, the Ran says to delete these words from the Baraisa.

Tosefos, however, explains that the words should stay with one minor change. Instead of the person saying לְל לְרְּ – the Baraisa needs to be changed to read that the person said לֹא חוּלִין שָׁאוֹכֵל לְרְ Tosefos explains that in this case, even R' Meir would agree that the neder is effective. This is because when a person says "לְא חוּלִין", it is as if he said explicitly that it should be hekdesh, that is, saying the words "לֹא חוּלִין" is the equivalent of saying the words "it should be hekdesh". And the only time that R' Meir holds that the

that I will eat (from)" you שָׁאוֹכֵל לָּדָּ it is assur אָסוֹר (and if he says) "La 'chullin that I will not eat לַחוּלִּין לא אוֹכַל לָדָּ (from)" you

מותר

We previously learned that when a person says 'La 'chullin' the connotation of the word is that this should not be chullin. Therefore, in the first case in which he says "La 'chullin what I will eat from you", the food is assur. This is because we understand the person to be saying that the food that he will eat should not be chullin but it should be hekdesh, and as such, he intends to make the food assur and that is why the neder works.

The Ran however says we must take these words out of the Baraisa as we just said that the Baraisa is going in the shita of R' Meir who holds that we do not say מִכְּלֵל לָאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הַן, and therefore just because the implications of his words imply that he is coming to make the food assur, this will not be enough to make a neder.⁶⁸

The Baraisa continue and tells us that in the case in which he says, "It should not be chullin the food that I will not eat from you", the neder will not be effective. At first the Gemara assumes that this is true for the simple reason that he did not make a neder at all. The person said that the food that I will not eat should not be chullin. This implies that the food that I will eat should be chullin, i.e., something that is mutur.

The Author of Our Baraisa – The Different Implications of a Lamed Before a Word

The Gemara will now discuss the author of the Baraisa. The Gemara starts with something that we already discussed.

Who is the author of the raysha בִישָּׁא מַנִּי it is R' Meir בְּיִ מֵאִיר הִיא that does not have (i.e. hold)

implication does not work is in the case that he said 'La'chullin'. In this case we must first deduce that the word 'La'chullin' means not chullin, and only then can we say that by saying this he means to say that it should be hekdesh. Therefore, since we must first figure out his words, in this case R' Meir holds that the neder will not work.

Although Tosefos holds of this difference between saying אולין, the Ran rejects it. That is, the Ran also entertains that there is a difference between א', הוּלִּין the Ran rejects it. That is, the Ran also entertains that there is a difference between א' הוּלִין and saying לחוּלין, but he proves that even when the person says לא חוּלִין, we must still come on to the rule of מַּכְלֵל לְאוֹ אַתָּה in order to make this a neder and therefore accordioning to R' Meir it will not work. And therefore, the Ran was left with no other choice but to change the of the Baraisa. See the Ran where he brings another possible way to explain the Gemara from the Raavad.

תניא "חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שאוכל לך כותר "לחולין שאוכל

לך אסור לחולין לא אוכל לך מותר רישא

מני ר' מאיר היא דלית ליה מכלל לאו אתה

שומע הין אימא סיפא לחולין לא אוכל לך

מותר והתנן *לְקרבן לא אוכל לך ר' מאיר

אוסר וקשיא לן *הא לית ליה מכלל לאו

אתה שומע הין ואמר רבי אבא נעשה

כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

נמי הבי קאמר ליה לא חולין ליהוי לפיכך לא

אוכל לך האי תנא סבר לה כר' מאיר

בחרא ופליג עליה בחרא סבר לה כותיה

בחרא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הין

ופליג עליה בחדא בקרבן רב אשי אמר הא

דאמר לחולין והא ראמר ילא (6) לחולין

דמשמע לא ליהוי חולין אלא כקרבן: פהור

וממא נותר ופיגול אסור: * (ג) בעי רמי

בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר

זריקת דמים מהו אי דקאמר בהדין לישנא

בהיתרא קא מתפים אלא כגון דמחית בשר

זבחי שלמים (ג) ומחית דהיתרא גביה ואמר

זה כזה מאי בעיקרו קא מתפים או בהיתרא

קא מתפים אמר רבא תא שמע נותר ופיגול

בין שאוכל לך בין שלא אוכל לך. בין שאמר חולין שאוכל לך או החולין שאוכל לך דהייט ודאי מותר ובין שאמר חולין שלא אוכל לך או החולין שלא אוכל לך דמשמע חולין מה שלא אוכל לך אבל

מה שאוכל לך לא (ד) הוי חולין אלא קרבן אפי' הכי מוחר דלא אחרינן מכלל לאו אחה שומע הן דהת ברייתת ר"מ היא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דכשאמר חולין סים או חולין שלא אוכל לך לא כפליה לתנאיה ולא אמר כלום אבל כי אמר לא חולין שאוכל לך אסור דהכא לא אמריכן מכלל לאו אתה שומע הן דאע"ג דאמריכן לעיל לא חולין שאוכל לך [לקמן יג: פו.] ודייקיכן לא חולין ליהוי אלא קרבן [לקמן מג: שטעום לו.] ודייקיכן לרבי מאיר לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן והכא נמי אי דאמר חולין דלא אוכל לך אינו דקדקנו האי חולין שלא אוכל לך הא שאוכל לך לא הוי הולין אלא קרבן הוה משמע מכלל לאו אחה שומע הן אבל האי לאו לא משמע מכלל לאו אחה שומע הן דהא בפירוש אמר האי תנא הכא דהתי [לח] הוי מכלל לתו אחה שומע הן ואיכא דאמרי חולין שלא אוכל לך (ה) האי חולין שלא אוכל לך אלא קרבן משמע דהאי תנא משמע ליה

מכלל לאו אתה שומע הן אבל האי לא משמע ליה מכלל לאו אתה שומע הן דהא בפירוש אמר לא לחולין שאוכל לך שאינו רולה ליהנות ממנו: לא לחולין לא אוכל (ו) מותר. מפרש לקמן: וקשיא (ז) האי קרבן לא אוכל לך אמאי אסור הא לית ליה מכלל לאו כו׳ . דהאי מכלל לאו אתה שומע

הן כלומר לא קרבן הוא מה שלא אוכל לך אבל מה שאוכל לך הוי קרבן: ואמר ר' אבא נעשה כאומר כו'. דבפירוש מפרש שחיט רולה ליהטת ממט ולא מכלל לאו אתה שומט הן הוא: הכא כמי . גבי לא לחולין לא אוכל לך אמאי מותר ליתרליה נמי ר' אבא דה"ק לא לחולין ליהוי לפיכך לא אוכל לך כלומר מה שאחה רולה להאכילני משלך לא לחולין הוי אלא לקרבן לפיכך לא אוכל לך: האי תנא . דברייתא דאמר לחולין לא אוכל לך מותר: סבר לה כוותיה בחדת וכו' ופליג עליה בחדת. בקרבן וכי היכי דחמר לח לחולין לח אוכל לך מותר הכי נמי היכא דאמר לקרבן לא אוכל לך דלית ליה האי תירולא דרבי אבא: הא דאמר לחולין. דאמר לחולין לא אוכל לך הוי מותר אע"ג דמשמע מה שאוכל הוי קרבן דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן כדפרישית לעיל ולענין האי תירולא דמתרלינן לעיל לא לחולין ליהוי וכו' הני מילי היכא דאמר לא לחולין אבל לחולין לא משמט לא לחולין : הרי עלי כבשר זבחי שלמים וכו' . אי דקאמר בהאי לישנא בהיתירא הא מתפיס . ופשיטא דמותר דשלמים לאחר זריקת דמים מותרין אפילו לבעלים: כגון דמחית בשר חולין ובשר זבח שלמים לאחר זריקת דמים : (ח) מי אמרינן בעיקרו קא מתפים. בעיקר זבחי שלמים כמו שהיה לפני זריקת דמים שאסור: או. כדהשתא כמו שהיא עכשיו שהיא מותרת: תא שמע. דתנן נותר ופיגול ומשמע כמי כגון דמחית בשר דהיתירא ונותר ופיגול ואמר זה כזה:

שבאים דווקא היא אבל כי קאמר בלמ"ד פתוחה לא חלין קאמר שכך משמשות לשוט ואי אפשר לפרשו בענין אחר הילכך שריא דמאי מניח למימר לא יהא חלות חודה מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא חלום חודה הא ליח ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן ואי קשיא לך אי לחלין . בלמ"ד פתוחה חני ברייתא ומשמע לן דלא [חלין] זבח שלמים קמיה.אחר זריקח דמים ומחית דהיתרא גבי' ככר של היתר:בעיקרו קא מתפים.באיסורו שהיה קודם זריקת דמים ואיכא דקשיא ליה אפי׳ חמנא לומר דבהיחירא קמהפים כלומר שיהא כזה ממש דמחית קמיה אכתי ליתסר דהא אסור לטמאים מחמת נדרו תו אקשי והא איכא כנשר זכמי שלמים נמי חזה ושוק שאסור לזרים מחמת נדרו ולדידי לא קשיא דאי מחמת נדרו ראוי היה שיהא אסור לכל דהוא הא אקדשיה ואסריה אכולי עלמא לאחר זריקת דמים

קות דכל כמה דלא מקשרי אימורים לא משסרי בשר באכילה לא פסיקא ליה למיתר לאחר ההדך האימורים דאתרי' בפסחים (דף נפ:) כי לימנהו פגון שנשמאי או אבדו לא משבבי: אי דקאתר בהדן לישנא בהיסידא קא מחפים. דאם לא כן למה הזכיר אחר זריקה דמים: כגון דמחים בשר זבה שלמים לאחר זריקם דמים ומחים דהיסידא גביה. אגב דנקים דמחים בכשר ש' נקש נמי מחים דהיסידא גבים

ליהי אלא קרכן לפיכך לא אוכל לך . וא"מ והא מוכח לפיל דכיון דאמר לחולין בפתח חשיב מכלל לאו וכו' וי"ל דס"ד השחא דכיון דאמר לא חולין לא אוכל לך להוכיח סופו של איסור בא הילכך אפי' לר"מ מיפשטא פשיטא ליה לחולין בפחח ולם בפון דבניו ומסיק רב אשי הא דאמר למולין בפסח לא מהיל ליים אם ביר בפוף דבריו אמר לא האבל ולא בפוף דבניו ומסיק רב אשי הא דאמר למולין בפסח לא מהיל לר"מ אף כי בפוף דבריו אמר לא אובל דלא חשיב הוכחה רק היכא דאמר לא חולין שמתחילת דבריו איכא הוכחה כדפ"ל

נב א מיי׳ פיא מפלי תביא חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שלא אוכל לך מוסר. בשא מיי׳ פיא רפי באיא בא בשאוכל לך פשיטא דשרי ובשלא אוכל לך נמי נהי דא"ל הא נג ב מיי שם פניע : מה שאוכל לך לא יהא חולין הא אוקמינן לה כר"מ דליח ליה מכלל

לאו אחה שומע הן: לחולין שאוכל לך אסור . כך היא הגרסא

ברוב הנוסחאות וקשיא טובא למה אסור והא משום מכלל לאו אתה שומע הן לריכיכן למייתי בה ולר' מאיר לית ליה וכי חימא לא לריכין בהא למכלל לאו דכיון דאמר לא חולין על כרחיך קרבן הוי ליחא דהא משום הכי אוקימנא לעיל מתני׳ דלא כר"מ אלמא אפי' בכי הא לריכינן למכלל לאו אתה שומע הן לפיכך יש מי שאומר דלא גרסיכן ליה הכא כלל ואחרים אמרו לקיים הגרסא בשם הראב"ד ז"ל דלחלין גרסיכן בלא וי"ו ומשום הכי מתסר דבחלות חודה קאמר: לחולין לא אוכל לך מותר. בין בוי"ו בין בלא וי"ו אתי שפיר כמו שנפרש בסמוך: וקשיא לן והא לית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן. דקא ס"ד דמשום הכי ר"מ אוסר משום דמשמע ליה לקרבן לא קרבן והכי קאמר לא יהא קרבן מה שלא אוכל משלך הא מה שאוכל יהא קרבן: וא"ר אבא נעשה כאומר לקרבן יהא. דכיון דלקרבן משמע לקרבן ומשמע לא קרבן בכל דוכחא ודוכחא מפרשינן לישנא בגוונא דמלי חייל

נדריה והכא מפרשי' דהכי קאמר

לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

כמי לימא לא חולין להוי כלומר אלא

קרבן לפיכך לא אוכל לך דאית לן לפרושי למ"ד דלחולין הכח דלח חולין קחמר כי היכי דליחול נדריה וכי חימא אפילו הכי היכי מלי חייל והא לריכיכן בהגי לומר מכלל לאו אתה שומע הן דמש"ה אוקימנא לעיל בסמוך מחניתין דלא כר' מאיר לאו קושיא הוא דה"מ במתניתין דמסיים בה שאוכל לך אבל האי דמסיים לא אוכל לך אסור משמע ואפילו לר' מאיר הכי פירושא דשמעתא למאן דגרים לחולין בוי"ד ולמאן דגרים ליה בלא וי"ו אתי שפיר טפי דהכי פריך דכי היכי דאמרינן לקרבן יהא הכי כמי כימא לחלין יהא דהייכו חלות תודה והכי גרסיכן הכא כמי נימא לחלין יהא לפיכך וכו': רב אשי אמר הא דאמר לחולין הא דאמר לא לחולין וכו'. כלומר כולה ברייתא רבי מאיר והא דקתני סיפא לחולין לא אוכל לך מותר מיירי דאמר לחולין בשב"א תחת הלמ"ד הילכך ליכא למימר לא חולין קאמר מאי אמרת חולין יהא מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא קרבן לית ליה לר' מאיר מכלל לאו אתה שומע הן. הא דאמר לחולין כלומר בפתח הלמ"ד ומאי דאמר רב אשי הא דאמר לאו דוקא דהא לאו ברייחא היא אלא ה"ק הא דבעית למחסר ומדמית לה להך דלקרבן לא אוכל לך קושטא קאמרת כל שאמר לחולין בלמ"ד פחוחה. ה"פ למאן דגרים לחולין בוי"ו ולמאן דגרים בלא וי"ו רב אשי הכי מתרץ דכי אמר לחלין בשב"א מחסר דה"ק לחלות תודה יהא לפיכך לא אוכל לך דומיא דלקרבן לא אוכל לך דאסר רבי מאיר דההיא נמי בלמ"ד

קאמר היכי קחני במליטחא לחלין שאוכל לך אסור אדרבה הוה ליה למיחני מותר דלא חלין קאמר נראה בטיני דמליטהא בלמ"ד ושב"א וסיפא בלמ"ד ופתח וכל חדא רבותא קמ"ל מליעתא קמ"ל דכל היכא דאמר למ"ד בשב"א אט"ג דמסיים בה לישנא דהיחירא דהיינו שאוכל לך אסור וסיפא רבותא קמ"ל דכל היכא דאמר לחלין בפתח אט"ג דמסיים בלישנא דאיסורא" :ולענין הלכה נקסינן כר' יהודה דאים ליה פ"א זיסיים שלא אכל מכלל לתו אחה שומע הן וכסתם מתני' דהכא אע"ג. דאמרינן במי שאחזו(ניסין שה:)דאחקין שמואל בגיטא דשכיב מרע אם מחי ואם לא מתי בתנאי כפול לאו משום דם"ל כר"מ אלא דחש ליה לרווחא דמילחא גדרה משום ב"ד טועין דסבירא להו כר"מ ואי לא כפליה לחנאיה אתי למשרייה לעלמא וכן דעת הרב אלפס ז"ל וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו:בהיתירא קא מחפים. דכתיב (דגרים יג) ודם זבחיך ישפך והדר והבשר חאכל: רבחית בשר

אימא סיפה לה חוליו לא אוכל לד מוסר והא מנן לקרבן מוחר ט' ה"נ ה"ק ליה לא חולין אלא דלבחר זריקת דמים פקע ליה נדרא ואסורא דטמאים ודחזה ושוק לזרים לאו משום נדרא הוא דאי הכי היה אסור לכל אלא אסורא דכמיב ודם זבחין ישפר

סותר סבשר שכנכ

פי' הרא"ש

דח"ל שיסה דבר הגדור חצל הדבר שהוח נחפס בו : 'בעיקרו קה מחפים. 'כמו שהיה קודם זריקה : והה

נד ג מיי שם סלט"ו :

תומפות תניא מולין המולין

כמולין בין שחוכל לך בין שלח חוכל לך מותר . וח"ת שחוכל לך פשימה וי"ל דשלה חילעריך ליה אפ"ג דמשמע מה שלא אוכל יהא כחולין הא מה שאוכל לך כקרבו אפ"ה לא אמר כלום כדפריםי' דחתחן כרבי מאיר דלית ליה מכלל לאו כו' מיהו קשה מסיפה דקחני לה חולין שחוכל לך חסור לח לחולין לח חוכל לך מוחר הא לא חולין שאוכל לך אסור אמאי אחיא לר"מ אי משום דוקית לה חולין ליהוי אלא קרבן מה שאוכל לך כח 'נמי חשיב מכלל לאו כו' כדאמריכן לפיל גבי לחולין במחכי' מפרש לא לחולין ליהוי אלא לקרבן ומסיק עליה כ"מ לים לים מכלל לאו וכו' אלחא מפיב ליה מכלל לחו זכו' וי"ל דלח דמי דלפיל מחכי' לא אמר לא מולין אלא למולין בפתח וחם חתה בח לאסור לריך אתה לפרק דיבורו לחולין כמו לא מוליו וכיוו דלכיד לפרש כולי החי חשיב מכלל לאו ובנ' ולים לים לר"מ מכלל לאו וכו' אבל הכה שהתר בפירוש לה מוליו כוי כאילו פירש דבריו בהדיח לא חולין אלא קרבן והואיל ואין כאן הסכון פתכון מסני אפי' לר"מ ולא חשיב מכלל לאו וכו':

"that one can imply a positive from a מְּכָּלָל לָאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵעַ הֵין negative"

As we previously explained, the raysha of this Baraisa is assumed to be R' Meir. That is, we do not say that when a person says that the food he will not eat should be chullin, this implies that the food that he will eat should be hekdesh, and as such, this will be a valid neder. Rather, even in this case, the neder is not valid in accordance with the shita of R' Meir who holds that we do not say מִּכְּלֵל לָאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הַן. But although this is true, that seemingly the raysha is the shita of R' Meir, the Gemara asks that from the sayfa we see that the Tanna of the Baraisa cannot be R' Meir.

אֵימָא סִיפָא
לַחוּלִין
לא אוֹכַל לָדְּ
מוּתָּר

And the Gemara will now show that this halacha cannot be the shita of R' Meir.

But we learned in a Mishna	וְהָתְנֵן
(If a person says) "La'korban	לַקּרָ ~~בָּ~~ ו
what I will not eat from you"	לא אוֹכַל לָדְּ
R' Meir says it is assur	רַבָּי מֵאִיר אוֹסֵר

And this was difficult to us	וְקַשְׁיָא לַן
as he does not have	הָא לֵית לֵיהּ
"(the rule) that one can imply a positive p	מִכְּלָל לָאו אַתָּה שׁוֹמֵעַ הַ
	from a negative"

This Mishna tells us that in the case that a person says "La 'korban what I will not eat from you" this is assur according to R' Meir. But why? Seemingly the only way to say that this case is assur is because you hold of the rule of מַכְּלֵל לָאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הֵן. That is, when the person says it should be 'La'korban (i.e. not a korban) what I will not eat from you, he means to say, but what he does eat from him should be a korban. And if so, this is why the food become assur.

But as we just said, this is all true if you hold of מְכְּלֶל לָאוּ מִבְּן מְכְּלֶל לָאוּ Meir does not hold of מַכְּלֶל לָאוּ אַתָּה שׁוֹמֵעַ הֵּן. But R' Meir does not hold of מְכָּלֶל לָאוּ אַתָּה שׁוֹמֵעַ הַן, and if so, how could R' Meir say that the neder will be valid in this case?

To answer this question the Gemara says:

And R' Abba said	וְאָמֵר רַבִּי אַבָּא
it is made to be	נַצְשָׂה
like one who says	בָּאוֹמֵר בָּאוֹמֵר

"It should be a korban לְקרְבָּן יְהַא (and) therefore קפִיכָד you cannot eat from it" לא אוֹכַל לָדָּ

R' Abba answered that R' Meir holds that when a person says 'La'korban', the intent is not to say that it should not be a korban but rather he intends to say that it should be a korban and therefore it should be assur. That is, in the case in which he said "La'korban, from this that you will not eat", he means to say that since it is a korban, therefore you will not be able to eat from it.

The Ran explains that R' Abba is not coming to say that 'La' before a word never means 'not' but rather that there are two possibilities, either 'La' means "it is not this", or it means "this is this". And the way we will know which one of these two possible connotations the person is referring to is by figuring out which one of them will be a valid neder.

Therefore, since in the Mishna's case if we interpret the 'La' to mean 'it is not', this will not result in a valid neder, we say that the person's intent when he said "La'Korban" was to mean that this is a korban and therefore he will not eat it.

And on this the Gemara asks that if this is really what R' Meir holds, that the word "La'korban" can be interpreted in both ways, then it is difficult to say that the sayfa is the shita of R' Meir, as follows.

In order to answer R' Meir's shita, R' Abba explained that in reality R' Meir holds of three points.

- 1) R' Meir holds that we do not say מְכָּלֶל לָאו אַתָּה שׁוֹמֵע הֵן.
- 2) He holds that 'La' before a word can either mean 'it is not' or it could mean 'it should be'.
- 3) And lastly, R' Meir holds that if the second part of the statement can be joined to the first in order to make a neder, then this is what we do.

Based on these three points, Rav Abba explained the shita of R' Meir with regard to when a person says "La'korban, you should not eat it".

תניא "חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שאוכל לך כותר "לחולין שאוכל

לך אסור לחולין לא אוכל לך מותר רישא

מני ר' מאיר היא דלית ליה מכלל לאו אתה

שומע הין אימא סיפא לחולין לא אוכל לך

מותר והתנן *לְקרבן לא אוכל לך ר' מאיר

אוסר וקשיא לן *הא לית ליה מכלל לאו

אתה שומע הין ואמר רבי אבא נעשה

כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

נמי הבי קאמר ליה לא חולין ליהוי לפיכך לא

אוכל לך האי תנא סבר לה כר' מאיר

בחרא ופליג עליה בחרא סבר לה כותיה

בחרא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הין

ופליג עליה בחדא בקרבן רב אשי אמר הא

דאמר לחולין והא ראמר ילא (6) לחולין

דמשמע לא ליהוי חולין אלא כקרבן: פהור

וממא נותר ופיגול אסור: * (ג) בעי רמי

בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר

זריקת דמים מהו אי דקאמר בהדין לישנא

בהיתרא קא מתפים אלא כגון דמחית בשר

זבחי שלמים (ג) ומחית דהיתרא גביה ואמר

זה כזה מאי בעיקרו קא מתפים או בהיתרא

קא מתפים אמר רבא תא שמע נותר ופיגול

בין שאוכל לך בין שלא אוכל לך. בין שאמר חולין שאוכל לך או החולין שאוכל לך דהייט ודאי מותר ובין שאמר חולין שלא אוכל לך או החולין שלא אוכל לך דמשמע חולין מה שלא אוכל לך אבל

מה שאוכל לך לא (ד) הוי חולין אלא קרבן אפי' הכי מוחר דלא אחרינן מכלל לאו אחה שומע הן דהת ברייתת ר"מ היא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דכשאמר חולין סים או חולין שלא אוכל לך לא כפליה לתנאיה ולא אמר כלום אבל כי אמר לא חולין שאוכל לך אסור דהכא לא אמריכן מכלל לאו אתה שומע הן דאע"ג דאמריכן לעיל לא חולין שאוכל לך [לקמן יג: פו.] ודייקיכן לא חולין ליהוי אלא קרבן [לקמן מג: שטעום לו.] ודייקיכן לרבי מאיר לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן והכא נמי אי דאמר חולין דלא אוכל לך אינו דקדקנו האי חולין שלא אוכל לך הא שאוכל לך לא הוי הולין אלא קרבן הוה משמע מכלל לאו אחה שומע הן אבל האי לאו לא משמע מכלל לאו אחה שומע הן דהא בפירוש אמר האי תנא הכא דהתי [לח] הוי מכלל לתו אחה שומע הן ואיכא דאמרי חולין שלא אוכל לך (ה) האי חולין שלא אוכל לך אלא קרבן משמע דהאי תנא משמע ליה

מכלל לאו אתה שומע הן אבל האי לא משמע ליה מכלל לאו אתה שומע הן דהא בפירוש אמר לא לחולין שאוכל לך שאינו רולה ליהנות ממנו: לא לחולין לא אוכל (ו) מותר. מפרש לקמן: וקשיא (ז) האי קרבן לא אוכל לך אמאי אסור הא לית ליה מכלל לאו כו׳ . דהאי מכלל לאו אתה שומע

הן כלומר לא קרבן הוא מה שלא אוכל לך אבל מה שאוכל לך הוי קרבן: ואמר ר' אבא נעשה כאומר כו'. דבפירוש מפרש שחיט רולה ליהטת ממט ולא מכלל לאו אתה שומט הן הוא: הכא כמי . גבי לא לחולין לא אוכל לך אמאי מותר ליתרליה נמי ר' אבא דה"ק לא לחולין ליהוי לפיכך לא אוכל לך כלומר מה שאחה רולה להאכילני משלך לא לחולין הוי אלא לקרבן לפיכך לא אוכל לך: האי תנא . דברייתא דאמר לחולין לא אוכל לך מותר: סבר לה כוותיה בחדת וכו' ופליג עליה בחדת. בקרבן וכי היכי דחמר לח לחולין לח אוכל לך מותר הכי נמי היכא דאמר לקרבן לא אוכל לך דלית ליה האי תירולא דרבי אבא: הא דאמר לחולין. דאמר לחולין לא אוכל לך הוי מותר אע"ג דמשמע מה שאוכל הוי קרבן דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן כדפרישית לעיל ולענין האי תירולא דמתרלינן לעיל לא לחולין ליהוי וכו' הני מילי היכא דאמר לא לחולין אבל לחולין לא משמט לא לחולין: הרי עלי כבשר זבחי שלמים וכו' . אי דקאמר בהאי לישנא בהיתירא הא מתפיס . ופשיטא דמותר דשלמים לאחר זריקת דמים מותרין אפילו לבעלים: כגון דמחית בשר חולין ובשר זבח שלמים לאחר זריקת דמים : (ח) מי אחרינן בעיקרו קא מתפים. בעיקר זבחי שלמים כמו שהיה לפני זריקת דמים שאסור: או. כדהשתא כמו שהיא עכשיו שהיא מותרת: תא שמע. דתנן נותר ופיגול ומשמע כמי כגון דמחית בשר דהיתירא ונותר ופיגול ואמר זה כזה:

שבאים דווקא היא אבל כי קאמר בלמ"ד פתוחה לא חלין קאמר שכך משמשות לשוט ואי אפשר לפרשו בענין אחר הילכך שריא דמאי מניח למימר לא יהא חלות חודה מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא חלות חודה הא ליח ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן ואי קשיא לך אי לחלין . בלמ"ד פתוחה חני ברייתא ומשמע לן דלא [חלין] זבח שלמים קמיה.אחר זריקח דמים ומחית דהיתרא גבי' ככר של היתר:בעיקרו קא מתפים.באיסורו שהיה קודם זריקת דמים ואיכא דקשיא ליה אפי׳ חמנא לומר דבהיחירא קמהפים כלומר שיהא כזה ממש דמחית קמיה אכתי ליתסר דהא אסור לטמאים מחמת נדרו תו אקשי והא איכא כנשר זכמי שלמים נמי חזה ושוק שאסור לזרים מחמת נדרו ולדידי לא קשיא דאי מחמת נדרו ראוי היה שיהא אסור לכל דהוא הא אקדשיה ואסריה אכולי עלמא לאחר זריקת דמים

קות דכל כמה דלא מקשרי אימורים לא משסרי בשר באכילה לא פסיקא ליה למיתר לאחר ההדך האימורים דאתרי' בפסחים (דף נפ:) כי לימנהו פגון שנשמאי או אבדו לא משבבי: אי דקאתר בהדן לישנא בהיסידא קא מחפים. דאם לא כן למה הזכיר אחר זריקה דמים: כגון דמחים בשר זבה שלמים לאחר זריקם דמים ומחים דהיסידא גביה. אגב דנקים דמחים בכשר ש' נקש נמי מחים דהיסידא גבים

ליהי אלא קרכן לפיכך לא אוכל לך . וא"מ והא מוכח לפיל דכיון דאמר לחולין בפתח חשיב מכלל לאו וכו' וי"ל דס"ד השחא דכיון דאמר לא חולין לא אוכל לך להוכיח סופו של איסור בא הילכך אפי' לר"מ מיפשטא פשיטא ליה לחולין בפחח ולם בפון דבניו ומסיק רב אשי הא דאמר למולין בפסח לא מהיל ליים אם ביר בפוף דבריו אמר לא האבל ולא בפוף דבניו ומסיק רב אשי הא דאמר למולין בפסח לא מהיל לר"מ אף כי בפוף דבריו אמר לא אובל דלא חשיב הוכחה רק היכא דאמר לא חולין שמתחילת דבריו איכא הוכחה כדפ"ל

נב א מיי׳ פיא מפלי תביא חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שלא אוכל לך מוסר. בשא מיי׳ פיא רפי באיא בא בשאוכל לך פשיטא דשרי ובשלא אוכל לך נמי נהי דא"ל הא נג ב מיי שם פניע : מה שאוכל לך לא יהא חולין הא אוקמינן לה כר"מ דליח ליה מכלל

לאו אחה שומע הן: לחולין שאוכל לך אסור . כך היא הגרסא

ברוב הנוסחאות וקשיא טובא למה אסור והא משום מכלל לאו אתה שומע הן לריכיכן למייתי בה ולר' מאיר לית ליה וכי חימא לא לריכין בהא למכלל לאו דכיון דאמר לא חולין על כרחיך קרבן הוי ליחא דהא משום הכי אוקימנא לעיל מתני׳ דלא כר"מ אלמא אפי' בכי הא לריכינן למכלל לאו אתה שומע הן לפיכך יש מי שאומר דלא גרסיכן ליה הכא כלל ואחרים אמרו לקיים הגרסא בשם הראב"ד ז"ל דלחלין גרסיכן בלא וי"ו ומשום הכי מתסר דבחלות חודה קאמר: לחולין לא אוכל לך מותר. בין בוי"ו בין בלא וי"ו אתי שפיר כמו שנפרש בסמוך: וקשיא לן והא לית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן. דקא ס"ד דמשום הכי ר"מ אוסר משום דמשמע ליה לקרבן לא קרבן והכי קאמר לא יהא קרבן מה שלא אוכל משלך הא מה שאוכל יהא קרבן: וא"ר אבא נעשה כאומר לקרבן יהא. דכיון דלקרבן משמע לקרבן ומשמע לא קרבן בכל דוכחא ודוכחא מפרשינן לישנא בגוונא דמלי חייל

נדריה והכא מפרשי' דהכי קאמר

לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

כמי לימא לא חולין להוי כלומר אלא

קרבן לפיכך לא אוכל לך דאית לן לפרושי למ"ד דלחולין הכח דלח חולין קחמר כי היכי דליחול נדריה וכי חימא אפילו הכי היכי מלי חייל והא לריכיכן בהגי לומר מכלל לאו אתה שומע הן דמש"ה אוקימנא לעיל בסמוך מחניתין דלא כר' מאיר לאו קושיא הוא דה"מ במתניתין דמסיים בה שאוכל לך אבל האי דמסיים לא אוכל לך אסור משמע ואפילו לר' מאיר הכי פירושא דשמעתא למאן דגרים לחולין בוי"ד ולמאן דגרים ליה בלא וי"ו אתי שפיר טפי דהכי פריך דכי היכי דאמרינן לקרבן יהא הכי כמי כימא לחלין יהא דהייכו חלות תודה והכי גרסיכן הכא כמי נימא לחלין יהא לפיכך וכו': רב אשי אמר הא דאמר לחולין הא דאמר לא לחולין וכו'. כלומר כולה ברייתא רבי מאיר והא דקתני סיפא לחולין לא אוכל לך מותר מיירי דאמר לחולין בשב"א תחת הלמ"ד הילכך ליכא למימר לא חולין קאמר מאי אמרת חולין יהא מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא קרבן לית ליה לר' מאיר מכלל לאו אחה שומע הן. הא דאמר לחולין כלומר בפחח הלמ"ד ומאי דאמר רב אשי הא דאמר לאו דוקא דהא לאו ברייחא היא אלא ה"ק הא דבעית למחסר ומדמית לה להך דלקרבן לא אוכל לך קושטא קאמרת כל שאמר לחולין בלמ"ד פחוחה. ה"פ למאן דגרים לחולין בוי"ו ולמאן דגרים בלא וי"ו רב אשי הכי מתרץ דכי אמר לחלין בשב"א מחסר דה"ק לחלות תודה יהא לפיכך לא אוכל לך דומיא דלקרבן לא אוכל לך דאסר רבי מאיר דההיא נמי בלמ"ד

קאמר היכי קחני במליטחא לחלין שאוכל לך אסור אדרבה הוה ליה למיחני מותר דלא חלין קאמר נראה בטיני דמליטהא בלמ"ד ושב"א וסיפא בלמ"ד ופתח וכל חדא רבותא קמ"ל מליעתא קמ"ל דכל היכא דאמר למ"ד בשב"א אט"ג דמסיים בה לישנא דהיחירא דהיינו שאוכל לך אסור וסיפא רבותא קמ"ל דכל היכא דאמר לחלין בפתח אט"ג דמסיים בלישנא דאיסורא" :ולענין הלכה נקסינן כר' יהודה דאים ליה פ"א זיסיים שלא אכל מכלל לתו אחה שומע הן וכסתם מתני' דהכא אע"ג. דאמרינן במי שאחזו(ניסין שה:)דאחקין שמואל בגיטא דשכיב מרע אם מחי ואם לא מתי בתנאי כפול לאו משום דם"ל כר"מ אלא דחש ליה לרווחא דמילחא גדרה משום ב"ד טועין דסבירא להו כר"מ ואי לא כפליה לחנאיה אתי למשרייה לעלמא וכן דעת הרב אלפס ז"ל וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו:בהיתירא קא מחפים. דכתיב (דגרים יג) ודם זבחיך ישפך והדר והבשר חאכל: רבחית בשר

אימא סיפה לה חוליו לא אוכל לד מוסר והא מנן לקרבן מוחר ט' ה"נ ה"ק ליה לא חולין אלא דלבחר זריקת דמים פקע ליה נדרא ואסורא דטמאים ודחזה ושוק לזרים לאו משום נדרא הוא דאי הכי היה אסור לכל אלא אסורא דכמיב ודם זבחין ישפר

סותר סבשר שכנכ

פי' הרא"ש

דח"ל שיסה דבר הגדור חצל הדבר שהוח נחפס בו : 'בעיקרו קה מחפים. 'כמו שהיה קודם זריקה : והה

נד ג מיי שם סלט"ו :

תומפות תניא מולין המולין

כמולין בין שחוכל לך בין שלח חוכל לך מותר . וח"ת שחוכל לך פשימה וי"ל דשלה חילעריך ליה אפ"ג דמשמע מה שלא אוכל יהא כחולין הא מה שאוכל לך כקרבו אפ"ה לא אמר כלום כדפריםי' דחתחן כרבי מאיר דלית ליה מכלל לאו כו' מיהו קשה מסיפה דקחני לה חולין שחוכל לך חסור לח לחולין לח חוכל לך מוחר הא לא חולין שאוכל לך אסור אמאי אחיא לר"מ אי משום דוקית לה חולין ליהוי אלא קרבן מה שאוכל לך כח 'נמי חשיב מכלל לאו כו' כדאמריכן לפיל גבי לחולין במחכי' מפרש לא לחולין ליהוי אלא לקרבן ומסיק עליה כ"מ לים לים מכלל לאו וכו' אלחא מפיב ליה מכלל לחו זכו' וי"ל דלח דמי דלפיל מחכי' לא אמר לא מולין אלא למולין בפתח וחם חתה בח לאסור לריך אתה לפרק דיבורו לחולין כמו לא מוליו וכיוו דלכיד לפרש כולי החי חשיב מכלל לאו ובנ' ולים לים לר"מ מכלל לאו וכו' אבל הכה שהתר בפירוש לה מוליו כוי כאילו פירש דבריו בהדיח לא חולין אלא קרבן והואיל ואין כאן הסכון פתכון מסני אפי' לר"מ ולא חשיב מכלל לאו וכו':

The Gemara now asks that based on all this, we cannot say that the sayfa of the Baraisa is the shita of R' Meir.

The sayfa of the Baraisa said that if the person says "La'chullin what I will not eat from you", this is not considered a neder. But why not? Since we explained R' Meir's shita by saying that the word 'La' could be understood to mean either it should be or it should not be, and we also said that R' Meir holds that the second half of a person's statement is used to clarify the first half of his statement, this is what we should do in the sayfa's case, as well

When the person said "La'chullin what I will not eat from you", we should understand that the person is saying that he does not want this to be chullin but rather it should a korban and therefore you will not be able to eat from it. The same way R' Meir used the words "what I will not eat from you" to interpret the correct meaning of the word "La'korban" he should do the same when the person says "La'chullin, what I will not eat from you". We should use the words "I will not eat from you" to say that what he meant with the word "La'chullin" was that it should not be chullin, i.e., it should be a korban, and therefore I will not eat from you. ⁶⁹

And yet the Baraisa says that this is not a neder. The Baraisa says that if a person says "La'chullin, what you will not eat from me", it is not a neder. If so, we see that the sayfa of the Baraisa is not R' Meir and therefore the raysha of the Baraisa cannot be the shita of R' Meir either (as the assumption is that one Baraisa cannot have a one author for the raysha and a different author for the sayfa). As such, we are left with the question as to who the author of our Baraisa is.

The Gemara answers:

This Tanna (of the Baraisa) הַאִּי תַּנָּא holds like R' Meir יְבָּר מֵאִיר in one (aspect) and argues with him in one (aspect) בַּחָדָא בַּחָדָא he holds like him in one (aspect) בַּחָדָא as he does not have (i.e., hold of) דְלֵית לֵיה the rule of ... מְכָּלֶל לָאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הֵין and argues with him with regard to one (aspect) בַּחָדָא in regard to (the statement of) korban

The Gemara answers that while the Tanna of the Baraisa agrees with R' Meir with regard to not saying מַכְּלֶל לָאו אַתָּה אוֹמֵע הֵר, he disagrees with him with regard to how the statement of 'La'korban' can be interpreted.

R' Meir holds that if a person says "La'korban that I will not eat from you", this means that it should be a korban, and therefore, I will not eat from it. And on this the Tanna of the Baraisa disagrees. He holds that we do not say that the second part a person's statement comes to explain the first. Therefore, he holds that if a person says "La'korban that I will not eat from you", this means it should be a korban what I will not eat from you. This is obviously not a neder as he did not say that what he will eat should be a korban but rather he said what he will not eat should be a korban. And this is why in the sayfa's case the Tanna says that his words do not constitute a neder.

The Gemara gives another answer:

Rav Ashi said
יַר בּ אָשֵׁי אָמַר
in this (case) he said li 'chullin
and in this case he said
(la' chullin which means) not chullin
that this implies

דְּמַשְׁמַע
that this implies

דְּמַשְׁמַע
that this implies

דְּמַשְׁמַע
that this ak chullin
אָלָא בְּיקְרָבְוּן
but only has a korban

The Gemara's question had been that while we see that the raysha of the Baraisa is R' Meir, the sayfa is not. The reason the Gemara had assumed that the sayfa is not R' Meir is because in the sayfa the person said "La'chullin what I will not eat from you" and yet the Baraisa said that this is mutur. And on this we asked that according to R' Meir, we should say that he means

second half of his statement that says "that I will not eat from you" that tells us how to understand the word 'La'chullin'. Therefore, even R' Meir will agree that we can interpret the word 'La'chullin' to mean but it should be a korban

However, in a case that the person says 'La'chullin, that which I will eat from you', in this case the there is no mention of his not eating, and the only way that there is any indication of a neder is if we say מַכְּלֶל לְאוֹ אַתָּה שׁוֹמֵע הַן (because then we say that what I eat should be chullin but what I will not eat should be hekdesh). Therefore, since R' Meir does not hold of מַכְּלֶל לְאוֹ אַתָּה הַ , the neder will not be chal.

⁶⁹ Why is this Not a Case of מָכָּלַל לָאו אַתַּה שׁוֹמֵעָ הָן

The Ran explains that in this case the word 'La'chullin' can be understood to mean that it should not be chullin but it should be a korban, even according to R' Meir who does not hold of מַכְּלֶל לְאוֹ אֲתָה שׁוֹמֵע הַן.

This is true because the person ended off his statement with the words "that I will not eat from you." Therefore, you do not need the rule of מַכְּלֶל לָאו הַ שׁוֹמֵע הַן to say that the first half of his statement was coming to say that something is assur. That is, it is not the rule of מַבְּלֶל לָאוֹ אֵתָּה שׁוֹמֵע הַן that is telling us that the implication of "La'chullin" means a korban but rather it is

תניא "חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שאוכל לך כותר "לחולין שאוכל

לך אסור לחולין לא אוכל לך מותר רישא

מני ר' מאיר היא דלית ליה מכלל לאו אתה

שומע הין אימא סיפא לחולין לא אוכל לך

מותר והתנן *לְקרבן לא אוכל לך ר' מאיר

אוסר וקשיא לן *הא לית ליה מכלל לאו

אתה שומע הין ואמר רבי אבא נעשה

כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

נמי הבי קאמר ליה לא חולין ליהוי לפיכך לא

אוכל לך האי תנא סבר לה כר' מאיר

בחרא ופליג עליה בחרא סבר לה כותיה

בחרא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הין

ופליג עליה בחדא בקרבן רב אשי אמר הא

דאמר לחולין והא ראמר ילא (6) לחולין

דמשמע לא ליהוי חולין אלא כקרבן: פהור

וממא נותר ופיגול אסור: * (ג) בעי רמי

בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר

זריקת דמים מהו אי דקאמר בהדין לישנא

בהיתרא קא מתפים אלא כגון דמחית בשר

זבחי שלמים (ג) ומחית דהיתרא גביה ואמר

זה כזה מאי בעיקרו קא מתפים או בהיתרא

קא מתפים אמר רבא תא שמע נותר ופיגול

בין שאוכל לך בין שלא אוכל לך. בין שאמר חולין שאוכל לך או החולין שאוכל לך דהייט ודאי מותר ובין שאמר חולין שלא אוכל לך או החולין שלא אוכל לך דמשמע חולין מה שלא אוכל לך אבל

מה שאוכל לך לא (ד) הוי חולין אלא קרבן אפי' הכי מוחר דלא אחרינן מכלל לאו אחה שומע הן דהת ברייתת ר"מ היא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דכשאמר חולין סים או חולין שלא אוכל לך לא כפליה לתנאיה ולא אמר כלום אבל כי אמר לא חולין שאוכל לך אסור דהכא לא אמריכן מכלל לאו אתה שומע הן דאע"ג דאמריכן לעיל לא חולין שאוכל לך [לקמן יג: פו.] ודייקיכן לא חולין ליהוי אלא קרבן [לקמן מג: שטעום לו.] ודייקיכן לרבי מאיר לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן והכא נמי אי דאמר חולין דלא אוכל לך אינו דקדקנו האי חולין שלא אוכל לך הא שאוכל לך לא הוי הולין אלא קרבן הוה משמע מכלל לאו אחה שומע הן אבל האי לאו לא משמע מכלל לאו אחה שומע הן דהא בפירוש אמר האי תנא הכא דהתי [לח] הוי מכלל לתו אחה שומע הן ואיכא דאמרי חולין שלא אוכל לך (ה) האי חולין שלא אוכל לך אלא קרבן משמע דהאי תנא משמע ליה

מכלל לאו אתה שומע הן אבל האי לא משמע ליה מכלל לאו אתה שומע הן דהא בפירוש אמר לא לחולין שאוכל לך שאינו רולה ליהנות ממנו: לא לחולין לא אוכל (ו) מותר. מפרש לקמן: וקשיא (ז) האי קרבן לא אוכל לך אמאי אסור הא לית ליה מכלל לאו כו׳ . דהאי מכלל לאו אתה שומע

הן כלומר לא קרבן הוא מה שלא אוכל לך אבל מה שאוכל לך הוי קרבן: ואמר ר' אבא נעשה כאומר כו'. דבפירוש מפרש שחיט רולה ליהטת ממט ולא מכלל לאו אתה שומט הן הוא: הכא כמי . גבי לא לחולין לא אוכל לך אמאי מותר ליתרליה נמי ר' אבא דה"ק לא לחולין ליהוי לפיכך לא אוכל לך כלומר מה שאתה רולה להאכילני משלך לא לחולין הוי אלא לקרבן לפיכך לא אוכל לך: האי תנא . דברייתא דאמר לחולין לא אוכל לך מותר: סבר לה כוותיה בחדת וכו' ופליג עליה בחדת. בקרבן וכי היכי דחמר לח לחולין לח אוכל לך מותר הכי נמי היכא דאמר לקרבן לא אוכל לך דלית ליה האי תירולא דרבי אבא: הא דאמר לחולין. דאמר לחולין לא אוכל לך הוי מותר אע"ג דמשמע מה שאוכל הוי קרבן דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן כדפרישית לעיל ולענין האי תירולא דמתרלינן לעיל לא לחולין ליהוי וכו' הני מילי היכא דאמר לא לחולין אבל לחולין לא משמט לא לחולין: הרי עלי כבשר זבחי שלמים וכו' . אי דקאמר בהאי לישנא בהיתירא הא מתפיס . ופשיטא דמותר דשלמים לאחר זריקת דמים מותרין אפילו לבעלים: כגון דמחית בשר חולין ובשר זבח שלמים לאחר זריקת דמים : (ח) מי אחרינן בעיקרו קא מתפים. בעיקר זבחי שלמים כמו שהיה לפני זריקת דמים שאסור: או. כדהשתא כמו שהיא עכשיו שהיא מותרת: תא שמע. דתנן נותר ופיגול ומשמע כמי כגון דמחית בשר דהיתירא ונותר ופיגול ואמר זה כזה:

שבאים דווקא היא אבל כי קאמר בלמ"ד פתוחה לא חלין קאמר שכך משמשות לשוט ואי אפשר לפרשו בענין אחר הילכך שריא דמאי מניח למימר לא יהא חלות חודה מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא חלות חודה הא ליח ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן ואי קשיא לך אי לחלין . בלמ"ד פתוחה חני ברייתא ומשמע לן דלא [חלין] זבח שלמים קמיה.אחר זריקח דמים ומחית דהיתרא גבי' ככר של היתר:בעיקרו קא מתפים.באיסורו שהיה קודם זריקת דמים ואיכא דקשיא ליה אפי׳ חמנא לומר דבהיחירא קמהפים כלומר שיהא כזה ממש דמחית קמיה אכתי ליתסר דהא אסור לטמאים מחמת נדרו תו אקשי והא איכא כנשר זכמי שלמים נמי חזה ושוק שאסור לזרים מחמת נדרו ולדידי לא קשיא דאי מחמת נדרו ראוי היה שיהא אסור לכל דהוא הא אקדשיה ואסריה אכולי עלמא לאחר זריקת דמים

קות דכל כמה דלא מקשרי אימורים לא משסרי בשר באכילה לא פסיקא ליה למיתר לאחר ההדך האימורים דאתרי' בפסחים (דף נפ:) כי לימנהו פגון שנשמאי או אבדו לא משבבי: אי דקאתר בהדן לישנא בהיסידא קא מחפים. דאם לא כן למה הזכיר אחר זריקה דמים: כגון דמחים בשר זבה שלמים לאחר זריקם דמים ומחים דהיסידא גביה. אגב דנקים דמחים בכשר ש' נקש נמי מחים דהיסידא גבים

ליהי אלא קרכן לפיכך לא אוכל לך . וא"מ והא מוכח לפיל דכיון דאמר לחולין בפתח חשיב מכלל לאו וכו' וי"ל דס"ד השחא דכיון דאמר לא חולין לא אוכל לך להוכיח סופו של איסור בא הילכך אפי' לר"מ מיפשטא פשיטא ליה לחולין בפחח ולם בפון דבניו ומסיק רב אשי הא דאמר למולין בפסח לא מהיל ליים אם ביר בפוף דבריו אמר לא האבל ולא בפוף דבניו ומסיק רב אשי הא דאמר למולין בפסח לא מהיל לר"מ אף כי בפוף דבריו אמר לא אובל דלא חשיב הוכחה רק היכא דאמר לא חולין שמתחילת דבריו איכא הוכחה כדפ"ל

נב א מיי׳ פיא מפלי תביא חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שלא אוכל לך מוסר. בשא מיי׳ פיא רפי באיא בא בשאוכל לך פשיטא דשרי ובשלא אוכל לך נמי נהי דא"ל הא נג ב מיי שם פניע : מה שאוכל לך לא יהא חולין הא אוקמינן לה כר"מ דליח ליה מכלל

לאו אחה שומע הן: לחולין שאוכל לך אסור . כך היא הגרסא

ברוב הנוסחאות וקשיא טובא למה אסור והא משום מכלל לאו אתה שומע הן לריכיכן למייתי בה ולר' מאיר לית ליה וכי חימא לא לריכין בהא למכלל לאו דכיון דאמר לא חולין על כרחיך קרבן הוי ליחא דהא משום הכי אוקימנא לעיל מתני׳ דלא כר"מ אלמא אפי' בכי הא לריכינן למכלל לאו אתה שומע הן לפיכך יש מי שאומר דלא גרסיכן ליה הכא כלל ואחרים אמרו לקיים הגרסא בשם הראב"ד ז"ל דלחלין גרסיכן בלא וי"ו ומשום הכי מתסר דבחלות חודה קאמר: לחולין לא אוכל לך מותר. בין בוי"ו בין בלא וי"ו אתי שפיר כמו שנפרש בסמוך: וקשיא לן והא לית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן. דקא ס"ד דמשום הכי ר"מ אוסר משום דמשמע ליה לקרבן לא קרבן והכי קאמר לא יהא קרבן מה שלא אוכל משלך הא מה שאוכל יהא קרבן: וא"ר אבא נעשה כאומר לקרבן יהא. דכיון דלקרבן משמע לקרבן ומשמע לא קרבן בכל דוכחא ודוכחא מפרשינן לישנא בגוונא דמלי חייל

נדריה והכא מפרשי' דהכי קאמר

לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

כמי לימא לא חולין להוי כלומר אלא

קרבן לפיכך לא אוכל לך דאית לן לפרושי למ"ד דלחולין הכח דלח חולין קחמר כי היכי דליחול נדריה וכי חימא אפילו הכי היכי מלי חייל והא לריכיכן בהגי לומר מכלל לאו אתה שומע הן דמש"ה אוקימנא לעיל בסמוך מחניתין דלא כר' מאיר לאו קושיא הוא דה"מ במתניתין דמסיים בה שאוכל לך אבל האי דמסיים לא אוכל לך אסור משמע ואפילו לר' מאיר הכי פירושא דשמעתא למאן דגרים לחולין בוי"ד ולמאן דגרים ליה בלא וי"ו אתי שפיר טפי דהכי פריך דכי היכי דאמרינן לקרבן יהא הכי כמי כימא לחלין יהא דהייכו חלות תודה והכי גרסיכן הכא כמי נימא לחלין יהא לפיכך וכו': רב אשי אמר הא דאמר לחולין הא דאמר לא לחולין וכו'. כלומר כולה ברייתא רבי מאיר והא דקתני סיפא לחולין לא אוכל לך מותר מיירי דאמר לחולין בשב"א תחת הלמ"ד הילכך ליכא למימר לא חולין קאמר מאי אמרת חולין יהא מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא קרבן לית ליה לר' מאיר מכלל לאו אחה שומע הן. הא דאמר לחולין כלומר בפחח הלמ"ד ומאי דאמר רב אשי הא דאמר לאו דוקא דהא לאו ברייחא היא אלא ה"ק הא דבעית למחסר ומדמית לה להך דלקרבן לא אוכל לך קושטא קאמרת כל שאמר לחולין בלמ"ד פחוחה. ה"פ למאן דגרים לחולין בוי"ו ולמאן דגרים בלא וי"ו רב אשי הכי מתרץ דכי אמר לחלין בשב"א מחסר דה"ק לחלות תודה יהא לפיכך לא אוכל לך דומיא דלקרבן לא אוכל לך דאסר רבי מאיר דההיא נמי בלמ"ד

קאמר היכי קחני במליטחא לחלין שאוכל לך אסור אדרבה הוה ליה למיחני מותר דלא חלין קאמר נראה בטיני דמליטהא בלמ"ד ושב"א וסיפא בלמ"ד ופתח וכל חדא רבותא קמ"ל מליעתא קמ"ל דכל היכא דאמר למ"ד בשב"א אט"ג דמסיים בה לישנא דהיחירא דהיינו שאוכל לך אסור וסיפא רבותא קמ"ל דכל היכא דאמר לחלין בפתח אט"ג דמסיים בלישנא דאיסורא" :ולענין הלכה נקסינן כר' יהודה דאים ליה פ"א זיסיים שלא אכל מכלל לתו אחה שומע הן וכסתם מתני' דהכא אע"ג. דאמרינן במי שאחזו(ניסין שה:)דאחקין שמואל בגיטא דשכיב מרע אם מחי ואם לא מתי בתנאי כפול לאו משום דם"ל כר"מ אלא דחש ליה לרווחא דמילחא גדרה משום ב"ד טועין דסבירא להו כר"מ ואי לא כפליה לחנאיה אתי למשרייה לעלמא וכן דעת הרב אלפס ז"ל וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו:בהיתירא קא מחפים. דכתיב (דגרים יג) ודם זבחיך ישפך והדר והבשר חאכל: רבחית בשר

אימא סיפה לה חוליו לא אוכל לד מוסר והא מנן לקרבן מוחר ט' ה"נ ה"ק ליה לא חולין אלא דלבחר זריקת דמים פקע ליה נדרא ואסורא דטמאים ודחזה ושוק לזרים לאו משום נדרא הוא דאי הכי היה אסור לכל אלא אסורא דכמיב ודם זבחין ישפר

סותר סבשר שכנכ

פי' הרא"ש

דח"ל שיסה דבר הגדור חצל הדבר שהוח נחפס בו : 'בעיקרו קה מחפים. 'כמו שהיה קודם זריקה : והה

נד ג מיי שם סלט"ו :

תומפות תניא מולין המולין

כמולין בין שחוכל לך בין שלח חוכל לך מותר . וח"ת שחוכל לך פשימה וי"ל דשלה חילעריך ליה אפ"ג דמשמע מה שלא אוכל יהא כחולין הא מה שאוכל לך כקרבו אפ"ה לא אמר כלום כדפריםי' דחתחן כרבי מאיר דלית ליה מכלל לאו כו' מיהו קשה מסיפה דקחני לה חולין שחוכל לך חסור לח לחולין לח חוכל לך מוחר הא לא חולין שאוכל לך אסור אמאי אחיא לר"מ אי משום דוקית לה חולין ליהוי אלא קרבן מה שאוכל לך כח 'נמי חשיב מכלל לאו כו' כדאמריכן לפיל גבי לחולין במחכי' מפרש לא לחולין ליהוי אלא לקרבן ומסיק עליה כ"מ לים לים מכלל לאו וכו' אלחא מפיב ליה מכלל לחו זכו' וי"ל דלח דמי דלפיל מחכי' לא אמר לא מולין אלא למולין בפתח וחם חתה בח לאסור לריך אתה לפרק דיבורו לחולין כמו לא מוליו וכיוו דלכיד לפרש כולי החי חשיב מכלל לאו ובנ' ולים לים לר"מ מכלל לאו וכו' אבל הכה שהתר בפירוש לה מוליו כוי כאילו פירש דבריו בהדיח לא חולין אלא קרבן והואיל ואין כאן הסכון פתכון מסני אפי' לר"מ ולא חשיב מכלל לאו וכו':

to say, "this is not chullin and therefore I cannot eat from you" (see above where we explained this question more thoroughly).

Rav Ashi now answers that the case of the sayfa is not one in which the person said "La 'chullin' with a patach 'T', but rather he said "Li 'chullin' with a sheva ':'. The difference between "La" and "Li" is that only "La" has both the connotation of 'it is not' and the connotation of "it is." However, "Li" only has the connotation of 'it is'. Therefore, since in the sayfa he said "Li'chullin" this implies that he is saying this is chullin. That is, he says that this should be chullin what I will not eat from you. Therefore, since he did not mention what should be hekdesh (i.e., what should not be chullin) the neder is not chal.

בְּעִיקָרוֹ קָא מַתְפֵּיס אוֹ בְּהֵיתֵרָא קָא מַתְפֵּיס

The Mishna said:

(If a person says) "Tahor", "tamei" טָהוֹר וְטָמֵא "nossar" or "pigul" (all of these cases are) assur

In all of these cases, the person is saying that this should be like something that is assur, and as such, this creates a valid neder.

Based on this halacha, the Gemara asks:

Rami bar Chama asked	בָּעֵי רָמֵי בַּר חָמָא
(if one says) "It should be on me	הָרֵי עָלַי
like the meat	בָּבְשַׂר
of the korban shelamim	זְבְחֵי שְׁלָמִים
after the throwing of its blood	לְאַחַר זְרִיקַת דָּמִים
what is the halacha	מַהוּ

On this question, the Gemara immediately asks:

If he said אִי דְּקאָמֵר

⁷⁰ How Do We Understand the Gemara's Question if there Are Parts of the Korban Shelamim that Are Assur Even After the Zerika?

The Ran asks that even if the person is assumed to be referring to the korban after its zerika, the neder should still be valid. Even after the zerika, people who are tamei cannot eat it, and there are certain parts of the shelamim that only the Kohanim can eat. If so, even after the zerika, the shelamim still retains some of its issurim, and as such, when the person compares this object to it, we should say that the intent of the person is to make this object assur by comparing it to the issurim that the korban shelamim has right now (i.e., those issurim that remain after the zerika).

The Ran answers that there is a fundamental difference between the issurim that the korban has before the zerika and the issurim that the korban has after the zerika. Before the zerika the korban is assur as a result of the person's original actions. That is, he declared this animal to be a korban and that is why it is a korban with all of its issurim. Therefore, a person can use this korban for his neder.

with these words בְּהָדֵין לִישָּׂנָא in something that is mutur בְּהֶיתֵּרָא he is being matfis (lit. grabbing)

When a person makes a neder, he can do so by being matfis (lit. by grabbing) something else, that is, he compares an object to a different object by saying that this object should be like that object. And if he does so, we assume that his intent is to say that just like that object is assur, this object should be assur as well, and as such, a neder is created. But if a person says that this object should be like an object that is mutur, then obviously no neder is made as the person is comparing this object to something that is not assur. But if so, how are we to understand Rami bar Chama's question? The meat of a korban shelamim is mutur after its blood is thrown on the mizbayach! If so, by saying these words he is comparing this object to something that is mutur and of course this would not be a neder.

The Gemara answers:

Only for example	אֶלָא כְּגוֹן
that it is laying (in front of him)	דְּמַחֵית <u></u>
meat of a korban shelamim	בְּשַׂר זְבְחֵי שְׁלָמִים
and there is something that is mutur lying	וּמַחֵית דְּהֶיתֵּנָא
next to him	גַּבֵּיה
and he says	וְאָמֵר
"This one like this one"	זָה כָּזָה
And in this case the Gemara asks:	
What is the halacha	מַאי
(do we say) that with its 'main part'	בְּעִיקָּרוֹ
he is matfis	קָא מַתְפֵּיס
or (do we say that) with its heter	אוֹ בְּהֶיתֵּרָא
he is matfis	⁷⁰ קא מתפיס

However, this that a korban is assur to people who are tamei (and certain parts are only mutur to Kohanim) after the zerika, is not as a result of this person's actions.

The Ran proves that the issurim that apply to only certain people after the zerika cannot be the result of this person's neder because when this person made his neder to make this animal hekdesh, he had in mind to do so without exception. He did not have in mind any particular people. But if so, why after the zerika are there issurim for particular people? The Ran explains that this is because once zerika is performed, all of the issurim that came as a result of his neder are no longer in effect. And this that the korban is now assur to people who are tamei (and certain parts are assur to Yisrayalim), is not as the result of what the person said but rather it is only as a result of the Torah saying so. Therefore, this animal will no longer qualify as something that a person could use for his neder. A neder that works by comparing an object to another object that is assur, only works if that second object is assur as a result of someone making is assur. But if the reason why that second object is assur is not as a result of a person's actions, then it cannot be used for noon.

תניא "חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שאוכל לך כותר "לחולין שאוכל

לך אסור לחולין לא אוכל לך מותר רישא

מני ר' מאיר היא דלית ליה מכלל לאו אתה

שומע הין אימא סיפא לחולין לא אוכל לך

מותר והתנן *לְקרבן לא אוכל לך ר' מאיר

אוסר וקשיא לן *הא לית ליה מכלל לאו

אתה שומע הין ואמר רבי אבא נעשה

כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

נמי הבי קאמר ליה לא חולין ליהוי לפיכך לא

אוכל לך האי תנא סבר לה כר' מאיר

בחרא ופליג עליה בחרא סבר לה כותיה

בחרא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הין

ופליג עליה בחדא בקרבן רב אשי אמר הא

דאמר לחולין והא ראמר ילא (6) לחולין

דמשמע לא ליהוי חולין אלא כקרבן: פהור

וממא נותר ופיגול אסור: * (ג) בעי רמי

בר חמא הרי עלי כבשר זבחי שלמים לאחר

זריקת דמים מהו אי דקאמר בהדין לישנא

בהיתרא קא מתפים אלא כגון דמחית בשר

זבחי שלמים (ג) ומחית דהיתרא גביה ואמר

זה כזה מאי בעיקרו קא מתפים או בהיתרא

קא מתפים אמר רבא תא שמע נותר ופיגול

בין שאוכל לך בין שלא אוכל לך. בין שאמר חולין שאוכל לך או החולין שאוכל לך דהייט ודאי מותר ובין שאמר חולין שלא אוכל לך או החולין שלא אוכל לך דמשמע חולין מה שלא אוכל לך אבל

מה שאוכל לך לא (ד) הוי חולין אלא קרבן אפי' הכי מוחר דלא אחרינן מכלל לאו אחה שומע הן דהת ברייתת ר"מ היא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן דכשאמר חולין סים או חולין שלא אוכל לך לא כפליה לתנאיה ולא אמר כלום אבל כי אמר לא חולין שאוכל לך אסור דהכא לא אמריכן מכלל לאו אתה שומע הן דאע"ג דאמריכן לעיל לא חולין שאוכל לך [לקמן יג: פו.] ודייקיכן לא חולין ליהוי אלא קרבן [לקמן מג: שטעום לו.] ודייקיכן לרבי מאיר לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן והכא נמי אי דאמר חולין דלא אוכל לך אינו דקדקנו האי חולין שלא אוכל לך הא שאוכל לך לא הוי הולין אלא קרבן הוה משמע מכלל לאו אחה שומע הן אבל האי לאו לא משמע מכלל לאו אחה שומע הן דהא בפירוש אמר האי תנא הכא דהתי [לח] הוי מכלל לתו אחה שומע הן ואיכא דאמרי חולין שלא אוכל לך (ה) האי חולין שלא אוכל לך אלא קרבן משמע דהאי תנא משמע ליה

מכלל לאו אתה שומע הן אבל האי לא משמע ליה מכלל לאו אתה שומע הן דהא בפירוש אמר לא לחולין שאוכל לך שאינו רולה ליהנות ממנו: לא לחולין לא אוכל (ו) מותר. מפרש לקמן: וקשיא (ז) האי קרבן לא אוכל לך אמאי אסור הא לית ליה מכלל לאו כו׳ . דהאי מכלל לאו אתה שומע

הן כלומר לא קרבן הוא מה שלא אוכל לך אבל מה שאוכל לך הוי קרבן: ואמר ר' אבא נעשה כאומר כו'. דבפירוש מפרש שחיט רולה ליהטת ממט ולא מכלל לאו אתה שומט הן הוא: הכא כמי . גבי לא לחולין לא אוכל לך אמאי מותר ליתרליה נמי ר' אבא דה"ק לא לחולין ליהוי לפיכך לא אוכל לך כלומר מה שאתה רולה להאכילני משלך לא לחולין הוי אלא לקרבן לפיכך לא אוכל לך: האי תנא . דברייתא דאמר לחולין לא אוכל לך מותר: סבר לה כוותיה בחדת וכו' ופליג עליה בחדת. בקרבן וכי היכי דחמר לח לחולין לח אוכל לך מותר הכי נמי היכא דאמר לקרבן לא אוכל לך דלית ליה האי תירולא דרבי אבא: הא דאמר לחולין. דאמר לחולין לא אוכל לך הוי מותר אע"ג דמשמע מה שאוכל הוי קרבן דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן כדפרישית לעיל ולענין האי תירולא דמתרלינן לעיל לא לחולין ליהוי וכו' הני מילי היכא דאמר לא לחולין אבל לחולין לא משמט לא לחולין : הרי עלי כבשר זבחי שלמים וכו' . אי דקאמר בהאי לישנא בהיתירא הא מתפיס . ופשיטא דמותר דשלמים לאחר זריקת דמים מותרין אפילו לבעלים: כגון דמחית בשר חולין ובשר זבח שלמים לאחר זריקת דמים : (ח) מי אחרינן בעיקרו קא מתפים. בעיקר זבחי שלמים כמו שהיה לפני זריקת דמים שאסור: או. כדהשתא כמו שהיא עכשיו שהיא מותרת: תא שמע. דתנן נותר ופיגול ומשמע כמי כגון דמחית בשר דהיתירא ונותר ופיגול ואמר זה כזה:

שבאים דווקא היא אבל כי קאמר בלמ"ד פתוחה לא חלין קאמר שכך משמשות לשוט ואי אפשר לפרשו בענין אחר הילכך שריא דמאי מניח למימר לא יהא חלות חודה מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא חלות חודה הא ליח ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן ואי קשיא לך אי לחלין . בלמ"ד פתוחה חני ברייתא ומשמע לן דלא [חלין] זבח שלמים קמיה.אחר זריקח דמים ומחית דהיתרא גבי' ככר של היתר:בעיקרו קא מתפים.באיסורו שהיה קודם זריקת דמים ואיכא דקשיא ליה אפי׳ חמנא לומר דבהיחירא קמהפים כלומר שיהא כזה ממש דמחית קמיה אכתי ליתסר דהא אסור לטמאים מחמת נדרו תו אקשי והא איכא כנשר זכמי שלמים נמי חזה ושוק שאסור לזרים מחמת נדרו ולדידי לא קשיא דאי מחמת נדרו ראוי היה שיהא אסור לכל דהוא הא אקדשיה ואסריה אכולי עלמא לאחר זריקת דמים

קות דכל כמה דלא מקשרי אימורים לא משסרי בשר באכילה לא פסיקא ליה למיתר לאחר ההדך האימורים דאתרי' בפסחים (דף נפ:) כי לימנהו פגון שנשמאי או אבדו לא משבבי: אי דקאתר בהדן לישנא בהיסידא קא מחפים. דאם לא כן למה הזכיר אחר זריקה דמים: כגון דמחים בשר זבה שלמים לאחר זריקם דמים ומחים דהיסידא גביה. אגב דנקים דמחים בכשר ש' נקש נמי מחים דהיסידא גבים

ליהי אלא קרכן לפיכך לא אוכל לך . וא"מ והא מוכח לפיל דכיון דאמר לחולין בפתח חשיב מכלל לאו וכו' וי"ל דס"ד השחא דכיון דאמר לא חולין לא אוכל לך להוכיח סופו של איסור בא הילכך אפי' לר"מ מיפשטא פשיטא ליה לחולין בפחח הנות המושרון דלו דמי למעלין דמתכיי הססם אותר למולין אוכל לך וליכא הוכתם לאסור לא כתחילת דבריו ולא בסוף דבריו ותסיק רב אשי הא דאתר למולין בפתח לא מהיג לר"מ אף כי בסוף דבריו אתר לא אובל דלא חשיב הוכחה רק היכא דאמר לא חולין שמתחילת דבריו איכא הוכחה כדפ"ל

נב א מיי׳ פיא מפלי תביא חולין החולין כחולין בין שאוכל לך ובין שלא אוכל לך מוסר. בשא מיי׳ פיא רפי באיא בא בשאוכל לך פשיטא דשרי ובשלא אוכל לך נמי נהי דא"ל הא נג ב מיי שם פניע : מה שאוכל לך לא יהא חולין הא אוקמינן לה כר"מ דליח ליה מכלל

לאו אחה שומע הן: לחולין שאוכל לך אסור . כך היא הגרסא

ברוב הנוסחאות וקשיא טובא למה אסור והא משום מכלל לאו אתה שומע הן לריכיכן למייתי בה ולר' מאיר לית ליה וכי חימא לא לריכין בהא למכלל לאו דכיון דאמר לא חולין על כרחיך קרבן הוי ליחא דהא משום הכי אוקימנא לעיל מתני׳ דלא כר"מ אלמא אפי' בכי הא לריכינן למכלל לאו אתה שומע הן לפיכך יש מי שאומר דלא גרסיכן ליה הכא כלל ואחרים אמרו לקיים הגרסא בשם הראב"ד ז"ל דלחלין גרסיכן בלא וי"ו ומשום הכי מתסר דבחלות חודה קאמר: לחולין לא אוכל לך מותר. בין בוי"ו בין בלא וי"ו אתי שפיר כמו שנפרש בסמוך: וקשיא לן והא לית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן. דקא ס"ד דמשום הכי ר"מ אוסר משום דמשמע ליה לקרבן לא קרבן והכי קאמר לא יהא קרבן מה שלא אוכל משלך הא מה שאוכל יהא קרבן: וא"ר אבא נעשה כאומר לקרבן יהא. דכיון דלקרבן משמע לקרבן ומשמע לא קרבן בכל דוכחא ודוכחא מפרשינן לישנא בגוונא דמלי חייל

נדריה והכא מפרשי' דהכי קאמר

לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך הכא

כמי לימא לא חולין להוי כלומר אלא

קרבן לפיכך לא אוכל לך דאית לן לפרושי למ"ד דלחולין הכח דלח חולין קחמר כי היכי דליחול נדריה וכי חימא אפילו הכי היכי מלי חייל והא לריכיכן בהגי לומר מכלל לאו אתה שומע הן דמש"ה אוקימנא לעיל בסמוך מחניתין דלא כר' מאיר לאו קושיא הוא דה"מ במתניתין דמסיים בה שאוכל לך אבל האי דמסיים לא אוכל לך אסור משמע ואפילו לר' מאיר הכי פירושא דשמעתא למאן דגרים לחולין בוי"ד ולמאן דגרים ליה בלא וי"ו אתי שפיר טפי דהכי פריך דכי היכי דאמרינן לקרבן יהא הכי כמי כימא לחלין יהא דהייכו חלות תודה והכי גרסיכן הכא כמי נימא לחלין יהא לפיכך וכו': רב אשי אמר הא דאמר לחולין הא דאמר לא לחולין וכו'. כלומר כולה ברייתא רבי מאיר והא דקתני סיפא לחולין לא אוכל לך מותר מיירי דאמר לחולין בשב"א תחת הלמ"ד הילכך ליכא למימר לא חולין קאמר מאי אמרת חולין יהא מה שלא אוכל הא מה שאוכל יהא קרבן לית ליה לר' מאיר מכלל לאו אחה שומע הן. הא דאמר לחולין כלומר בפחח הלמ"ד ומאי דאמר רב אשי הא דאמר לאו דוקא דהא לאו ברייחא היא אלא ה"ק הא דבעית למחסר ומדמית לה להך דלקרבן לא אוכל לך קושטא קאמרת כל שאמר לחולין בלמ"ד פחוחה. ה"פ למאן דגרים לחולין בוי"ו ולמאן דגרים בלא וי"ו רב אשי הכי מתרץ דכי אמר לחלין בשב"א מחסר דה"ק לחלות תודה יהא לפיכך לא אוכל לך דומיא דלקרבן לא אוכל לך דאסר רבי מאיר דההיא נמי בלמ"ד

קאמר היכי קחני במליטחא לחלין שאוכל לך אסור אדרבה הוה ליה למיחני מותר דלא חלין קאמר נראה בטיני דמליטהא בלמ"ד ושב"א וסיפא בלמ"ד ופתח וכל חדא רבותא קמ"ל מליעתא קמ"ל דכל היכא דאמר למ"ד בשב"א אט"ג דמסיים בה לישנא דהיחירא דהיינו שאוכל לך אסור וסיפא רבותא קמ"ל דכל היכא דאמר לחלין בפתח אט"ג דמסיים בלישנא דאיסורא" :ולענין הלכה נקסינן כר' יהודה דאים ליה פ"א זיסיים שלא אכל מכלל לתו אחה שומע הן וכסתם מתני' דהכא אע"ג. דאמרינן במי שאחזו(ניסין שה:)דאחקין שמואל בגיטא דשכיב מרע אם מחי ואם לא מתי בתנאי כפול לאו משום דם"ל כר"מ אלא דחש ליה לרווחא דמילחא גדרה משום ב"ד טועין דסבירא להו כר"מ ואי לא כפליה לחנאיה אתי למשרייה לעלמא וכן דעת הרב אלפס ז"ל וכן פסק הרמב"ן ז"ל בהלכותיו:בהיתירא קא מחפים. דכתיב (דגרים יג) ודם זבחיך ישפך והדר והבשר חאכל: רבחית בשר

אימא סיפה לה חוליו לא אוכל לד מוסר והא מנן לקרבן מוחר ט' ה"נ ה"ק ליה לא חולין אלא דלבחר זריקת דמים פקע ליה נדרא ואסורא דטמאים ודחזה ושוק לזרים לאו משום נדרא הוא דאי הכי היה אסור לכל אלא אסורא דכמיב ודם זבחין ישפר

סותר סבשר שכנכ

פי' הרא"ש

דח"ל שיסה דבר הגדור חצל הדבר שהוח נחפס בו : 'בעיקרו קה מחפים. 'כמו שהיה קודם זריקה : והה

נד ג מיי שם סלט"ו :

תומפות תניא מולין המולין

כמולין בין שחוכל לך בין שלח חוכל לך מותר . וח"ת שחוכל לך פשימה וי"ל דשלה חילעריך ליה אפ"ג דמשמע מה שלא אוכל יהא כחולין הא מה שאוכל לך כקרבו אפ"ה לא אמר כלום כדפריםי' דחתחן כרבי מאיר דלית ליה מכלל לאו כו' מיהו קשה מסיפה דקחני לה חולין שחוכל לך חסור לח לחולין לח חוכל לך מוחר הא לא חולין שאוכל לך אסור אמאי אחיא לר"מ אי משום דוקית לה חולין ליהוי אלא קרבן מה שאוכל לך כח 'נמי חשיב מכלל לאו כו' כדאמריכן לפיל גבי לחולין במחכי' מפרש לא לחולין ליהוי אלא לקרבן ומסיק עליה כ"מ לים לים מכלל לאו וכו' אלחא מפיב ליה מכלל לחו זכו' וי"ל דלח דמי דלפיל מחני' לא אמר לא מולין אלא למולין בפתח וחם חתה בח לאסור לריך אתה לפרק דיבורו לחולין כמו לא מוליו וכיוו דלכיד לפרש כולי החי חשיב מכלל לאו ובנ' ולים לים לר"מ מכלל לאו וכו' אבל הכה שהתר בפירוש לה מוליו כוי כאילו פירש דבריו בהדיח לא חולין אלא קרבן והואיל ואין כאן הסכון פתכון מסני אפי' לר"מ ולא חשיב מכלל לאו וכו':

In this case, there is meat from a korban shelamim that is mutur in front of this person as its blood had already been thrown on the mizbayach. The person says, "this should be like this", that is, he says that the object that is in front of him should be like this meat. But what does this mean? Does this simply mean that this object should be like the meat the way it is now? And if so, since the meat is now mutur, this object will stay mutur as well.

Or do we say that he means to compare this object to what this meat really is. That is, the meat comes from a korban, and the defining factor of a korban is that a person has the ability to make something mutur become assur by declaring it as a korban.

If so, even though it is true that at this moment this meat is mutur, we understand this person's words to mean that he wants to compare this object to the defining aspect of this meat. And since this meat comes from a korban, we say that his intentions are to make the object assur the same way a korban is assur.⁷¹

Rava said אָמַר רָבָא come and hear (our Mishna says) nossar and pigul מֹתָר וּפִיגּוּל

The Mishna says that if a person is matfis in nossar and pigul, the neder is chal, and from this halacha the Gemara on the next daf will try to answer our Gemara's question if a person is matfis with the 'defining factor' of a korban or with the way the korban is now.

a korban as we say that his words refer to the korban when it was assur or do we say that these words do not have the power to make a neder as the korban that he is referring to is now mutur and in order for הַּנְּפָסָה to work, the הַנְּפָסָה has to be in an object that is now assur).

The difference between the two would seem to be that if we are not sure as to the person's intent, we say that when a typical person says words that seem to be a neder, we assume that he means a neder. That is, the rule of one נדרים להחמיר is a rule in how people act. That typically when a person says words that could be a neder, we assume that he does mean a neder. However, if the sofek is if these words could be used for a neder, this sofek is not different than any other sofek and as such we are maykil (בזה, ואכמ"ל).

⁷¹ Why Do We Not Say that סתם נדרים להחמיר?

Many of the Achronim asks that since we have a rule that סתם נדרים this should apply in our case as well. That is, since we are unsure if this person means a neder or not, we should be machmir to say that it is a neder.

The Achronim answer that this rule only applies if we are unsure as to the person's intent but in a case where we are not sure if the words that he said can be used for a neder, in this case we do not say that we are machmir. That is, if we have a case in which we are sure that he means a neder and the question is with regard to whether he said enough to make a neder, then we are not machmir (as in our case, if he says he wants 'this to be like this', and the 'this' is a korban that is now mutur, do we say that the words can still make

Nedarim 12a

– The Proof from Pigul and Nossar and the Rule that One Can Only be מַתְפֵּיס with Something that Became Assur As a Result of a Neder

The last daf ended off with the Gemara's question if when a person makes a neder, בְּעִיקְרוֹ קָא מַתְפֵּיס – that is, he means to be מְתְפֵּיס with its main, defining factor, or do we say that he is with the way it is now (see the previous daf where this question is explained at length).

The Gemara will now bring proof from our Mishna. The Mishna said that if a person is מַתְפֵּיס with pigul or nossar, the neder is valid, and on this the Gemara asks:

But nossar and pigul יָהָא נוֹתָר וּפִיגוּל are after the throwing of the blood לְאַמֵּר וְרִיקַת דָּמִים הוּא

In order to מַּתְפֵּיִס with a different object, that object must be assur as a result of a neder and not as a result of the Torah saying it is assur. If so, how do we understand our Mishna? The Mishna says that if one is מַּתְפֵּיס with nossar the neder is valid. But how could this be? The issur of nossar only comes after the zerika and once the allotted amount of time to eat the korban has passed. But if it is already after the zerika, this means that the issur that the person created with his neder is no longer in effect (as this korban became mutur to eat after the zerika), and the only reason why the korban is now assur is as a result of it becoming nossar, i.e., it is assur as a result of the issur that the Torah placed on it. If so, how can one be מַּתְפֵּיִס with this korban?

The answer must be that although now the korban is assur as a result of being nossar, this does not make a difference. When a person says that he wants to be מַּתְפֵּיס with a korban that is nossar, in reality, these words mean that the wants to be this animal, that is he wants to be with the defining factor of this animal, which is defined as this that the animal became assur as a result of the person's neder.

If so, we have a proof that when a person is מַּתְפֵּיס with a korban, he does not mean to be מַּתְפֵּיס with the way the korban is now but rather he means to be עִּיקָר with the עִיקָר of the korban. ^{72}

He said to himאֲמֵר לֵיהRav Huna the son of Rav Nossonרב הונָא בְּרֵיה דְּרַב נָתָן(we are discussing) with nossarבְּנוֹתָרof a korban olahשֶׁל עוֹלָה

The Gemara answers that the case of being מַּחְפֵּיס with nossar is discussing a korban olah that became nossar. A korban olah is totally burned on the mizbayach and never becomes mutur to eat. Therefore, even if we hold that the person is matfis with the way the meat is now, the neder will still be chal. This is because even now the issur that is on the korban is as the result of his original neder.

But on this the Gemara asks:

He said to him
if so
let it say the meat of an olah
אָם בּוֹלָיה בָּבְשַׂר עוֹלָה
אָם בּוֹלָיה בִּבְשַׂר עוֹלָה

The reason one can be מַּתְפֵּיס with this korban is because it is an olah, the fact that is also nossar is irrelevant (as we said, the issur of nossar is an issur that is created by the Torah and a person cannot be מַתְפֵּיס with an issur that is created by the Torah). If so, why does the Mishna say that the הַּתְּפָסָה is effective because the הַתְּפָסָה was done with nossar if the fact that it was nossar is not the reason the הַתְּפָסָה is effective. The reason the הַתְּפָסָה is effective is only because it is a korban olah. If so, that is what the Mishna should have said. The Mishna should have said that הַתְּפָסָה works with a korban olah and the fact that it is also nossar should not be mentioned at all.

The Gemara answers:

'We don't need' is how is was said לָא מִיבַעיָא קַאָמֵר

At times a Mishna or Baraisa will say two cases, not because both are needed but rather it says one case to bring out the chiddush of the other case, as the Gemara will explain.

after the proper time. Therefore, when the Kohen does the zerika, the korban does not become mutur as the korban is already pigul. Therefore, the original neder that this person made stays, and if so, even if you hold that the person is one with the way the korban is now, the neder is still valid.

⁷² Why Does the Gemara Not Bring a Proof from the Case of Pigul?

The Ran explains that the proof of this only from the case of nossar but not from the case of pigul. This is for the simple reason that in the case of pigul, the animal never became mutur. Pigul is created when the owner of the korban or the Kohen have in mind to either eat it or to do one of the avodahs

לקמו יד. שכועות כ.

קשיה חי ברסינן מיחיבי

והא נותר ופיגול לאחר זריקת דמים הוא

אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן בנותר

של עולה אמר ליה אם כן ליתני (4) בכשר

עולה לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא

בשר עולה דאסור דהא בקרבן קא מתפים

נותר ופיגול דעולה איצמריכא ס"ד

אמינא כאיסור נותר כאיסור פיגול והוה ליה

כמתפים בדבר האסור ולא מיתסר קמ"ל

מיתיבי *איזהו איסר האמור בתורה "אמר

הריני שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין

כיום שמת בו אביו כיום שמת בו רבו כיום

שנהרג בו גדליה בן אהיקם כיום שראיתי

ירושלים בחורבנה ואמר שמואל והוא שנדור

באותו היום היכי דמי לאו כגון דקאי בחד

בשבא דמית ביה אבוה ואע"ג דאיכא

מובא חד בשבא דהיתרא וקתני אסור ש"מ

בעיקר הוא מתפים דשמואל הכי איתמר אמר

שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך

אמר רבינא *ת"ש יכחלת אהרן וכתרומתו

מותר הא כתרומת לחמי תודה אסור

תוספות

ים ליישט אגב נוחר

במעיקרא מתפים וא"מ

לחחר זריקת דמים חם

דמותר א"כ קשה דהא

משמע דרבה בה ליפשוע

בעיכן להתיר אבל גבי

משום דמתפים בנותר

מתפים ומשני בנותר

של עולה שישבו מעילה

זריקת דמים ר"ת לא גרם

הוא דרמי רחמנא עליה והייט שעמא נמי דמחפים בתרומת לחמי גה א מיי פ'ג מפלי מודה לאחר זריקת דמים ומתפים בבכור לאחר זריקת דמים לא לכהנים אסוריה לאו מחמת נדריה הוא שאילו כן היה אסור לכל נו ב מיי שם פיא א:

אלא אסורא הוא דרמי רחמצא עליה וכי מתפים ביה בדבר אסור קמתפים והיינו טעמא נמי דמקפים בחלת אהרן ובתרומתו מותר דאיסור׳ לאו משום נדריה הוא אלא משום גזרת הכתוב הוא כך נראה בעיני: והא נותר ופגול לחתר זריקת דמים הוא. אית דלא גרסי פגול שהרי מכיון שנתפגל אין זריקתו מחירתו אלא מטתר קפריך דאיסור נדריה פקע ליה בזריקת דם ואפילו הכי תנן דאסור אלמא בעיקרו קמתפים: בנותר של עולה. דאפילו חמצא לומר דבדהשתא קמתפים אכתי נדריה לא פקע דהא עולה אכורה אפי' לאחר זריקה : א"ב ליתני בבשר טולה. אי אמרת בשלמא דלאו בעולה מיירי נקט נותר לאשמועינן דבעיקרו קמתפים אלא אי אמרת דבעולה מיירי מאי רבותיה דנותר אכתי נדריה לא פקעואי הכי ליתני בשר עולה ולפי מה שפירשתי במשנתינו דבנותר ופגול לא בעי ר' יהודה כ"ף הדמיון בדין הוא דלישני ליה דלהכי הנא נותר ופגול ולא

תנא בבשר עולה לאשמועיכן דבהני אפילו בלא כ"ף הדמיון מחשר חלא דעדיפא מיניה שני ליה : והוא שנדר באותו היום . קס"ד והא נימר ופגול לאחר שנדר באותו יום שמת אביו שלא יאכל בשר וכן נדר פעם אחת שלא יאכל בשר ביום שמת בו גדליה ועכשיו מתפים יום אחר פגול דהא זכיקה לא כאותו יום דכיון דנדר במעיקרא ה"ל השתא מתפים בדבר הגדור: מהני לפגול דלעולם דקאי בחד בשבת דמית ביה אבוה . נראה בעיני דהכי פירושא שוה כקודם זריקה מיהו שחומר ביום חחד בשבת שהוח ביום שמת בו חביו למנין חדשים נקש ניה הש"ם יהח כגון אחד בשבת ראשון של ניסן יהא יום זה עלי כיום אחד בשבת קושיא מנותר דלאחר רחשון של ניסן ואע"ג דאיכא טובא חד בשבת דהיתרא וקחני זריקת דמים ואפילו אסור ושמע מינה בעיקרו קמתפים ומבמע ליה להש"ם דבהכי עסקינן דתי בחומר בפירוש יום זה כיום שמת בו חביו פשיטת הא כיון דחמר בהדית דמתסר אלא ודאי באומר יום זה עלי כאחד בשבת ראשון של ניסן בנותר ונותר היי לפולם וקמ"ל דאע"ג דאיכא למימר בהיתרא קמתפים כיון שהוא עומד באותו יום שהוא למנין חדשים כיום שמת בו אביו ומתפים ואמר לאחר זכיקת דמים יהא יום זה כאחד בשבת בעיקרו מתפים ואבור : ומשני דשמואל דפשיטא לך לעיל הכי אחמר אמר שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך. כלומר שכל ימי אחד בשבת שעברו עליו שהן כיום במת בו אביו נאסרו עליו הבעיא וויע דלא דמיא בנדר וכיון שכן לא מלית למגמר מהכא האי דינא ולומר דהך רבותא דההם מדהארין בלפון אשמועי׳ דהא הכא ליכא יומי דהיתרא כלל והך סוגיא קטיע היא דלא לאחר זריקת דמיסודאי פירש הש"ם אם כן מאי אתה לאשמועינן אלא סמיך ליה אסוגיין דריש נוהר נא האריך בלשונו

פרק שבוטות שתים בתרא דאמרי' התם האי לישנא ממש דאמר שמואל והוא שנדור ובא מאוסו היום ובתר הכי מקשה כיון (צ"ל כיום) שמת בו יוסר מאינו אמר אה אביו פשיטא ומתרץ יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם אנטריכא ליה ומקשיטן הא נמי פשיטא מהו דחימא כיון דאפי׳ לא נדר אסור מדרבטן כי נדר כזה מה שייך למימר נמי לא חייל נדרא ולאו מחפים בנדר הוא קמ"ל כך נראה בעיני א"נ סברה הך סוגיא דאט"ג דלא דמי לקרבן שאסור לכל דהא לא אסור אלא השבה מיספר דהא לדידיה אפילו הכי מתפים בדבר הכדור מיקרי וממסקנא דסוגיין דשבוטות שמעיכן לנודר מגבינה של נכרים וסחם ייכן ושמנו של גיד והתפים בהן 🗝 בכר - הסור הוא אלא דרב נמן שבא לדמים דמתפים בנדר הוי ואסור: בחלת אהרן וכתרומתו מותר . דאע"ג דבקריאת שם מתסרי כיון שאינו אסור לכל דבר האסור מקרי ולא דבר פ"ב משים דמשיקהא הקדור: הוא כתרומת לחמי תודה . חלה אחת שהיה טוסל מכל עשר 'חלות של כל מין שבה: אהור. דהוה ליה מחפים בדבר הגדור :

לעולם אבל ליכאלפרושי מוכיח שלאיסור פלמו קמחכוין כי חליכן חליכן בדבר האסור אבל לעיל דאיכא למיחליה בהיחרא דהשחא ואפ"ה חליטן לוחד דבטיקלא מחפים ביום שמת אביו ממש ולא ביומים של היחד שאח"ב ומשני שנדר מאותו יום ואילך כל השנים שאחרי כן דהשחא ליכא היחירא וא"ח אכחי איכא למיסלי בהיחרא בחד בשבת שקודם ומת הציו היש ביום שמת אלי היש ביום בל היים פלמו או מיים שמת אליו וייע דאם ביום שמת אביו אין לו משמעות כלל קודם לכך כ"א אותו היים פלמו או מיים שמשם ואילך שמם כאותו יויש היים בל היי דבר הגדור וייע מ"ת אין האישור שבתרומה בא ש"י

והא נותר לאחר זריקת דמים הוא . דאיחסר דנותר הוי שניתותר חוץ לומנו שלא נאכל ופיגול שילא חוץ למחילתו ואמר זה כזה וקאמר דהוי אסור והא נמי דלאחר זריקת דמים (ג) והוה ליה שעת הכושר קודם לכן וקתני דאסור אלמא בדהשתא קא מתפים ואיכא דאמרי

האי פיגול לאו דוקא הוא דלא הוי פיגול אלא היכא שנשחט על מנת לאוכלי חוך לומט דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם ולא קא פריך אלא מנותר דהוה ליה שעת הכושר ופיגול אגררא נסבה ולאו דוקא: אמר ליה רב הונא לרבא בנותר של עולה. מיירי דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם דעולה כולה כליל היא אבל אי הוה ליה שעת הכושר אמריכן (ג) מעיקרא קא מתפים: אם כן ניתני בבשר עולה . ממש דלית ליה שעת הכושר: דהא בקרבן קא מתפים . והויא כדר גמור : אלא כוחר ופיגול אילטריכא ליה. דאימא באיסור נותר כו' קמתפים: ולא מיחסר. דלא הוי כדר כדבעיכן למימר לקמן שיהא מתפים בדבר הנדור ולא בדבר האשור: קמשמע לן. האי דקאמר נותר ופיגול לאו איסור נותר ופיגול קאמר (ד) איסור כמותו אלא בטתר ממש ופיגול ממש דהוי דבר הכדור : איזהו איסר האמור בתורה. דכתיב לכל שבועת אסר (נמדגר ל) דמשמע שיהת נודר בדבר שנחסר בכך:

ואמר שמואל והוא שנדור ובא. במסכת שבועות: (ה) מאותו זהם עותר ופגול נחחר היום . כגון דבחותו יום שחת חביו קיבל עליו בנדר שלח יהח חוכל זריקת דמים סוא . בשר וכגון דהוה אותו היום חד באייר דאיכא חד בשבת דהיתירא דנה מקרי נומר אם טובה בנחים ולסוף שנה בחייר בחד בשבת נמי אמר הריני שלה מחלה או למזכח דכתיב אוכל בשר בחד בשבח כמו אותו חד דאשתקד שמת בו אביו ואמרי׳ יאכל דאסור דאע"ג דאיכא חד בשבת דהיתירא בנתים דכל הני חד בשבת בנחים אכל ועכשיו כשאמר הריני שלא אוכל בשר בחד בשבת כמו אותו חד בשבת שמת בו אביו דלא אכל והרי איכא כמה בחד בשבת דאכל אפ"ה אמרי׳ בעיקרו קא מתפים באותו חד בשבת דלח אכל ואסור: ענין אחר כגון דנדר בחד בשבת דר"ח אייר שמת בו אביו ולסוף שש שנים או חמש שנים קאי בחד בשבת דר"ח אייר ואט"ג דאיכא טובא ראשי חדשים דאייר בנחים דהיחירא וקחני דאסור: הכי איתמר דשמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך. דכל חד בשבת מאותו היום ואילך היה נדור שלא יאכל בשר ועכשיו אומר הריני כאותו היום שמת בו אביו אהכי אסור דלא הוי שום היתירא בנתים אח"ל באותו יום וליכא (י) למיחש דבהיתירא קא מתפים: ת"ם כחלת אהרן וכתרומתו . תרומה גדולה או תרומת מעשר דהיינו ככשר שולה . אלא ודאי דבר האסור ומדקאמר כתרומתו מכלל דאיכא תרומה דאי מחפים בה הוי אסור דהיינו תרומת לחמי חודה דדבר הנדור הוא חודה ולחמה: וכלו

במולה : מימיבי חיזכו איםר כו' . ה"ר אליעור ז"ל גורם מ"ם מיהו לח דפריך לרב הונא בריה דכרי לכח שפשע לו

לקמן דף יג: פי' הרא"ש ביום זכחכם וממחרת והטחר ממט ובו' ופנול כמי לח נותר ופגול קא מחפים דדבר החסור הוא אלא בפיקרהזכח קא מחפים וכבר ילא הזכח מידי משילה אלמא בשיקר קה מחפים: בנוחר ופנול של מולם . שלח שליו לשלם עד שיתוך הבער: אם כן ליתני נקם נוחר ופגול לחשמועיט דבעיקרו קה מחפים ולה חיירי

דבעיקרו קא מחפים: איזהו איסר האמור בסורה. בפ"ג דשכושות מוכח לה איזהו איסר נדר האמור בחורה: כיום שמת בו אביו כו' . אורחא דמילחא לכלעטר ביום שתת בו אביו ורבו : היכי דמי לאו דקבדר בההוא חד בשבא דמת בו אביו . כגון שתת אביו באחד בשבת ובאיםו היום אתר עלמו באכילת כשר ואחר זמן אומר אכילת בשר עלי כחד בשבא והא דקשני בברייתה כיום שתח בו אביו לא שאחר כן בפירוש אלא אחר באחד בשנא (עד) היום הזה כחו חד בשלא שחת בי אביו אפ"ג דאיכא תאותו חד בשנא עד היום הזה כחה חד בשנא שאהל בשר אחרינן בפיקרא קא מחפים כאותו חד בשבה שאסר עלי אכילת בשר תשום דסטור לאסור קא מטיון הילבך חלינין באיסור לא מטיון הילבך חלינין באיסור ובצמי שלמים כמי חלינין דבעיקרא קא מחפים : והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך . דהוו להו טלה דאיסורא ולא מספקא לך דילמא בחד בשבא קודם שמת אביו קא מחפים דהא מילהא דפשישא היא דשלמים קודם זכיקם דמים לא מספקא לן אי מחפים כדמעיקרא קודם שהקדים הבהמה והכי כתי הוה מצי לשנויי כגון שחמר בפירוש כיום שמת כו חביו : כחלת חהרן וכתרומתו . וחע"ג דמחסר פל דרי פיו לא היו דבר הגדור דבא תעיקרא נתי הוא אסור משום שבל ופיו לא אסר אלא החיר שהוליא השירים מידי שבל : הא כחרומת לחמי חודה . המביא חודה מביא שמה ארבשה מיני לחמים חלוח ורקיקין ורבוכה והם מלה ומכל מין שושה י' לחמים ועוד מביא ששרה של חמץ ומכל מין ומין נותן אחד לכהן והם נקראים חרומת לחמי תודה כדכתיב והרים ממע אחד מכל קרבן :

הפרשה שהרי קודם לכן נמי היה אסור משום עבל דהפרשת התרומה אינה כ"א להתיר:

(as) one could have thought סָלִקָא דַּעִתָּדְ אָמֵינָא (that the person means to say) like the issur כָּאִיסוּר of nossar נותר (or) like the issur of pigul כאיסור פיגול (and if so) it is והוה ליה like someone who is matfis כמתפיס in something that is assur (from the Torah) בְּדַבַר הַאַסוּר and (if so) it should not be assur וַלַא מִיתִּסֵר this comes to teach us (otherwise) קָא מַשְׁמַע לַן

The Gemara's question was why the Mishna would mention the fact that this olah is nossar if the reason the neder is effective is only because it is an olah. The Gemara answers that one could have thought that the fact that it is nossar should be a reason it should not work.

As we said before, nossar is an issur that is created by the Torah, and as such, if one is מַּתְפֵּיס with this issur, the neder will not be effective. If so, one could have thought that if a person is מַתְפֵּיס with an olah that is also nossar, his intention is to be מַתְפֵּיס with the issur of nossar, and as such, the neder should not be effective. The Mishna therefore needs to tell us that this neder is effective, as the person's intent even in this case is to be מַתְפֵּיס with the fact that it is a korban olah and not the fact that it is nossar.

ד בְּעִיקָרוֹ קָא מַתְפֵּיס אוֹ בְּהֶיתֵּרָא קָא מַתְפֵּיס – The Proof from Being מַתְפֵּיס with the Day that One's Father Died

They asked from a Baraisa (that tells us) מיתיבי73 what is the issur (of hatfasa) אַיזָהוּ אִיסָר that is said in the Torah הַאַמוּר בָּתוֹרָה (it is the case in which) one said it should be that I will not eat meat הַרֵינִי שַׁלֹּא אוֹכַל בַּשַׂר (or) I will not drink wine ושלא אשתה יין כַיּוֹם שַׁמַת בּוֹ אַבִיוּ like the day my father died (or) like the day my Rebbi died פַיּוֹם שָׁמֵת בּוֹ רַבּוֹ (or) like the day that Gedaliah ben Achikum was killed שַׁנָּהֶרָג בּוֹ גָּדַלְיָה בָּן אַחִיקִם (or) like the day that I saw בַּיּוֹם שֶּׁרָאִיתִי Yerusalayim in its ruins

And Shmuel said יְאָמֵר שְׁמוּאֵל (that this case refers to when) he makes a neder on that day שָׁנָדוּר בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם

The Baraisa describes a case in which a person either says that he will not eat meat or drink wine today like the day his father died, or he said he will not eat meat or drink wine like the day his Rebbi died, or like the day that Gedaliah ben Achikum died, or like the day that he saw the destruction of the Bais Hamikdosh.

In all these cases, Shmuel said that the neder will be chal only if the person had previously also made a neder not to eat meat or drink wine on one of these days.

That is, if on each one of these days, the person had made a neder, now, at a later date, when he compares today to one of those days, his neder will work. This is because in order for those days, his neder will work. This is because in order for מַתְּפֵּיס is something that was assur through a neder. Therefore, his being מַתְּפֵּיס in one of these days will only work if the day that he is מַתְּפֵּיס in was also assur because of his neder.

(Therefore, even if the person is מַּתְפֵּיס in Tzom Gedaliah, his neder will work only if he had also made a private neder to fast on Tzom Gedaliah. But if the only reason that he fasted on Tzom Gedaliah was because it was a taanis tzibbur, his neder that is being מַתְפֵּיס in Tzom Gedaliah will not work, as the issur to eat on Tzom Gedaliah was not because of his neder.).

The Gemara will now discuss the exact case of being מַּתְפֵּיס in the day that a person's father died, and from this we will have a proof to the Gemara's question.

What is this case הֵיכִי דָּמֵי is it not for example לָאוֹ כְּגוֹן that he is 'standing' on Sunday בְּחַד בְּשַׁבָּא that is the (day) that his father died

מתְפֵּיס. And on this, the Gemara asks that seemingly we do have a proof (from a different Baraisa) to say that בעיקרו קא מתפיס.

There are those who answer that although it is true that typically the term מֵיתִיבֵּי would have been used, in our meshecta it is different, and the term מֵיתִיבַּי is used instead of ש"ש (and this would be another example of לשון נדרים).

⁷³ Why is the Term מֵיתִיבֵי used and Not ת"ש?

Typically, when the Gemara wants to bring a proof to a question, the Gemara will say "מִיתִּיבֵי and not מֵיתִיבַי If so, why is the term מִיתִיבַי being used if the Gemara is not asking a question but rather the Gemara is just trying to bring a proof to its question? The Rosh brings that there are those who have the girsa of מִיתִיבִי ה. He explains that even if the girsa says מִיתִיבַ, this is because we are asking on R' Huna the son of R' Nachman. Rava wanted to prove that proof from the Mishna and as such one does not have a proof that

לקמו יד. שכועות כ.

קשיה חי ברסינן מיחיבי

והא נותר ופיגול לאחר זריקת דמים הוא

אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן בנותר

של עולה אמר ליה אם כן ליתני (4) בכשר

עולה לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא

בשר עולה דאסור דהא בקרבן קא מתפים

נותר ופיגול דעולה איצמריכא ס"ד

אמינא כאיסור נותר כאיסור פיגול והוה ליה

כמתפים בדבר האסור ולא מיתסר קמ"ל

מיתיבי *איזהו איסר האמור בתורה "אמר

הריני שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין

כיום שמת בו אביו כיום שמת בו רבו כיום

שנהרג בו גדליה בן אהיקם כיום שראיתי

ירושלים בחורבנה ואמר שמואל והוא שנדור

באותו היום היכי דמי לאו כגון דקאי בחד

בשבא דמית ביה אבוה ואע"ג דאיכא

מובא חד בשבא דהיתרא וקתני אסור ש"מ

בעיקר הוא מתפים דשמואל הכי איתמר אמר

שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך

אמר רבינא *ת"ש יכחלת אהרן וכתרומתו

מותר הא כתרומת לחמי תודה אסור

תוספות

ים ליישט אגב נוחר

במעיקרא מתפים וא"מ

לחחר זריקת דמים חם

דמותר א"כ קשה דהא

משמע דרבה בה ליפשוע

בעיכן להתיר אבל גבי

משום דמתפים בנותר

מתפים ומשני בנותר

של עולה שישבו מעילה

זריקת דמים ר"ת לא גרם

הוא דרמי רחמנא עליה והייט שעמא נמי דמחפים בתרומת לחמי גה א מיי פ'ג מפלי מודה לאחר זריקת דמים ומתפים בבכור לאחר זריקת דמים לא לכהנים אסוריה לאו מחמת נדריה הוא שאילו כן היה אסור לכל נו ב מיי שם פיא א:

אלא אסורא הוא דרמי רחמצא עליה וכי מתפים ביה בדבר אסור קמתפים והיינו טעמא נמי דמקפים בחלת אהרן ובתרומתו מותר דאיסור׳ לאו משום נדריה הוא אלא משום גזרת הכתוב הוא כך נראה בעיני: והא נותר ופגול לחתר זריקת דמים הוא. אית דלא גרסי פגול שהרי מכיון שנתפגל אין זריקתו מחירתו אלא מטתר קפריך דאיסור נדריה פקע ליה בזריקת דם ואפילו הכי תנן דאסור אלמא בעיקרו קמתפים: בנותר של עולה. דאפילו חמצא לומר דבדהשתא קמתפים אכתי נדריה לא פקע דהא עולה אכורה אפי' לאחר זריקה : א"ב ליתני בבשר טולה. אי אמרת בשלמא דלאו בעולה מיירי נקט נותר לאשמועינן דבעיקרו קמתפים אלא אי אמרת דבעולה מיירי מאי רבותיה דנותר אכתי נדריה לא פקעואי הכי ליתני בשר עולה ולפי מה שפירשתי במשנתינו דבנותר ופגול לא בעי ר' יהודה כ"ף הדמיון בדין הוא דלישני ליה דלהכי הנא נותר ופגול ולא

תנא בבשר עולה לאשמועיכן דבהני אפילו בלא כ"ף הדמיון מחשר חלא דעדיפא מיניה שני ליה : והוא שנדר באותו היום . קס"ד והא נימר ופגול לאחר שנדר באותו יום שמת אביו שלא יאכל בשר וכן נדר פעם אחת שלא יאכל בשר ביום שמת בו גדליה ועכשיו מתפים יום אחר פגול דהא זכיקה לא כאותו יום דכיון דנדר במעיקרא ה"ל השתא מתפים בדבר הגדור: מהני לפגול דלעולם דקאי בחד בשבת דמית ביה אבוה . נראה בעיני דהכי פירושא שוה כקודם זריקה מיהו שחומר ביום חחד בשבת שהוח ביום שמת בו חביו למנין חדשים נקש ניה הש"ם יהח כגון אחד בשבת ראשון של ניסן יהא יום זה עלי כיום אחד בשבת קושיא מנותר דלאחר רחשון של ניסן ואע"ג דאיכא טובא חד בשבת דהיתרא וקחני זריקת דמים ואפילו אסור ושמע מינה בעיקרו קמתפים ומבמע ליה להש"ם דבהכי עסקינן דתי בחומר בפירוש יום זה כיום שמת בו חביו פשיטת הא כיון דחמר בהדית דמתסר אלא ודאי באומר יום זה עלי כאחד בשבת ראשון של ניסן בנותר ונותר היי לפולם וקמ"ל דאע"ג דאיכא למימר בהיתרא קמתפים כיון שהוא עומד באותו יום שהוא למנין חדשים כיום שמת בו אביו ומתפים ואמר לאחר זכיקת דמים יהא יום זה כאחד בשבת בעיקרו מתפים ואבור : ומשני דשמואל דפשיטא לך לעיל הכי אחמר אמר שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך. כלומר שכל ימי אחד בשבת שעברו עליו שהן כיום במת בו אביו נאסרו עליו הבעיא וויע דלא דמיא בנדר וכיון שכן לא מלית למגמר מהכא האי דינא ולומר דהך רבותא דההם מדהארין בלפון אשמועי׳ דהא הכא ליכא יומי דהיתרא כלל והך סוגיא קטיע היא דלא לאחר זריקת דמיסודאי פירש הש"ם אם כן מאי אתה לאשמועינן אלא סמיך ליה אסוגיין דריש נוהר נא האריך בלשונו

פרק שבוטות שתים בתרא דאמרי' התם האי לישנא ממש דאמר שמואל והוא שנדור ובא מאוסו היום ובתר הכי מקשה כיון (צ"ל כיום) שמת בו יוסר מאינו אמר אה אביו פשיטא ומתרץ יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם אנטריכא ליה ומקשיטן הא נמי פשיטא מהו דחימא כיון דאפי׳ לא נדר אסור מדרבטן כי נדר כזה מה שייך למימר נמי לא חייל נדרא ולאו מחפים בנדר הוא קמ"ל כך נראה בעיני א"נ סברה הך סוגיא דאט"ג דלא דמי לקרבן שאסור לכל דהא לא אסור אלא השבה מיספר דהא לדידיה אפילו הכי מתפים בדבר הכדור מיקרי וממסקנא דסוגיין דשבוטות שמעיכן לנודר מגבינה של נכרים וסחם ייכן ושמנו של גיד והתפים בהן 🗝 בכר - הסור הוא אלא דרב נמן שבא לדמים דמתפים בנדר הוי ואסור: בחלת אהרן וכתרומתו מותר . דאע"ג דבקריאת שם מתסרי כיון שאינו אסור לכל דבר האסור מקרי ולא דבר פ"ב משים דמשיקהא הקדור: הוא כתרומת לחמי תודה . חלה אחת שהיה טוסל מכל עשר 'חלות של כל מין שבה: אהור. דהוה ליה מחפים בדבר הגדור :

לעולם אבל ליכאלפרושי מוכיח שלאיסור פלמו קמחכוין כי חליכן חליכן בדבר האסור אבל לעיל דאיכא למיחליה בהיחרא דהשחא ואפ"ה חליטן לוחד דבטיקלא מחפים ביום שמת אביו ממש ולא ביומים של היחד שאח"ב ומשני שנדר מאותו יום ואילך כל השנים שאחרי כן דהשחא ליכא היחירא וא"ח אכחי איכא למיסלי בהיחרא בחד בשבת שקודם ומת הציו היש ביום שמת אלי היש ביום בל היים פלמו או מיים שמת אליו וייע דאם ביום שמת אביו אין לו משמעות כלל קודם לכך כ"א אותו היים פלמו או מיים שמשם ואילך שמם כאותו יויש היים בל היי דבר הגדור וייע מ"ת אין האישור שבתרומה בא ש"י

והא נותר לאחר זריקת דמים הוא . דאיחסר דנותר הוי שניתותר חוץ לומנו שלא נאכל ופיגול שילא חוץ למחילתו ואמר זה כזה וקאמר דהוי אסור והא נמי דלאחר זריקת דמים (ג) והוה ליה שעת הכושר קודם לכן וקתני דאסור אלמא בדהשתא קא מתפים ואיכא דאמרי

האי פיגול לאו דוקא הוא דלא הוי פיגול אלא היכא שנשחט על מנת לאוכלי חוך לומט דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם ולא קא פריך אלא מנותר דהוה ליה שעת הכושר ופיגול אגררא נסבה ולאו דוקא: אמר ליה רב הונא לרבא בנותר של עולה. מיירי דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם דעולה כולה כליל היא אבל אי הוה ליה שעת הכושר אמריכן (ג) מעיקרא קא מתפים: אם כן ניתני בבשר עולה . ממש דלית ליה שעת הכושר: דהא בקרבן קא מתפים . והויא כדר גמור : אלא כוחר ופיגול אילטריכא ליה. דאימא באיסור נותר כו' קמתפים: ולא מיחסר. דלא הוי כדר כדבעיכן למימר לקמן שיהא מתפים בדבר הנדור ולא בדבר האשור: קמשמע לן. האי דקאמר נותר ופיגול לאו איסור נותר ופיגול קאמר (ד) איסור כמותו אלא בטתר ממש ופיגול ממש דהוי דבר הכדור : איזהו איסר האמור בתורה. דכתיב לכל שבועת אסר (נמדגר ל) דמשמע שיהת נודר בדבר שנחסר בכך:

ואמר שמואל והוא שנדור ובא. במסכת שבועות: (ה) מאותו זהם עותר ופגול נחחר היום . כגון דבחותו יום שחת חביו קיבל עליו בנדר שלח יהח חוכל זריקת דמים סוא . בשר וכגון דהוה אותו היום חד באייר דאיכא חד בשבת דהיתירא דנה מקרי נומר אם טובה בנחים ולסוף שנה בחייר בחד בשבת נמי אמר הריני שלה מחלה או למזכח דכתיב אוכל בשר בחד בשבח כמו אותו חד דאשתקד שמת בו אביו ואמרי׳ יאכל דאסור דאע"ג דאיכא חד בשבת דהיתירא בנתים דכל הני חד בשבת בנחים אכל ועכשיו כשאמר הריני שלא אוכל בשר בחד בשבת כמו אותו חד בשבת שמת בו אביו דלא אכל והרי איכא כמה בחד בשבת דאכל אפ"ה אמרי׳ בעיקרו קא מתפים באותו חד בשבת דלח אכל ואסור: ענין אחר כגון דנדר בחד בשבת דר"ח אייר שמת בו אביו ולסוף שש שנים או חמש שנים קאי בחד בשבת דר"ח אייר ואט"ג דאיכא טובא ראשי חדשים דאייר בנחים דהיחירא וקחני דאסור: הכי איתמר דשמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך. דכל חד בשבת מאותו היום ואילך היה נדור שלא יאכל בשר ועכשיו אומר הריני כאותו היום שמת בו אביו אהכי אסור דלא הוי שום היתירא בנתים אח"ל באותו יום וליכא (י) למיחש דבהיתירא קא מתפים: ת"ם כחלת אהרן וכתרומתו . תרומה גדולה או תרומת מעשר דהיינו ככשר שולה . אלא ודאי דבר האסור ומדקאמר כתרומתו מכלל דאיכא תרומה דאי מחפים בה הוי אסור דהיינו תרומת לחמי חודה דדבר הנדור הוא חודה ולחמה: וכלו

במולה : מימיבי חיזכו איםר כו' . ה"ר אליעור ז"ל גורם מ"ם מיהו לח דפריך לרב הונא בריה דכרי לכח שפשע לו

לקמן דף יג: פי' הרא"ש ביום זכחכם וממחרת והטחר ממט ובו' ופנול כמי לח נותר ופגול קא מחפים דדבר החסור הוא אלא בפיקרהזכח קא מחפים וכבר ילא הזכח מידי משילה אלמא בשיקר קה מחפים: בנוחר ופנול של מולם . שלח שליו לשלם עד שיתוך הבער: אם כן ליתני נקם נוחר ופגול לחשמועיט דבעיקרו קה מחפים ולה חיירי

דבעיקרו קא מחפים: איזהו איסר האמור בסורה. בפ"ג דשכושות מוכח לה איזהו איסר נדר האמור בחורה: כיום שמת בו אביו כו' . אורחא דמילחא לכלעטר ביום שתת בו אביו ורבו : היכי דמי לאו דקבדר בההוא חד בשבא דמת בו אביו . כגון שתת אביו באחד בשבת ובאיםו היום אתר עלמו באכילת כשר ואחר זמן אומר אכילת בשר עלי כחד בשבא והא דקשני בברייתה כיום שתח בו אביו לא שאחר כן בפירוש אלא אחר באחד בשנא (עד) היום הזה כחו חד בשלא שחת בי אביו אפ"ג דאיכא תאותו חד בשנא עד היום הזה כחה חד בשנא שאהל בשר אחרינן בפיקרא קא מחפים כאותו חד בשבה שאסר עלי אכילת בשר תשום דסטור לאסור קא מטיון הילבך חלינין באיסור לא מטיון הילבך חלינין באיסור ובצמי שלמים כמי חלינין דבעיקרא קא מחפים : והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך . דהוו להו טלה דאיסורא ולא מספקא לך דילמא בחד בשבא קודם שמת אביו קא מחפים דהא מילהא דפשישא היא דשלמים קודם זכיקם דמים לא מספקא לן אי מחפים כדמעיקרא קודם שהקדים הבהמה והכי כתי הוה מצי לשנויי כגון שחמר בפירוש כיום שמת כו חביו : כחלת חהרן וכתרומתו . וחע"ג דמחסר פל דרי פיו לא היו דבר הגדור דבא תעיקרא נתי הוא אסור משום שבל ופיו לא אסר אלא החיר שהוליא השירים מידי שבל : הא כחרומת לחמי חודה . המביא חודה מביא שמה ארבשה מיני לחמים חלוח ורקיקין ורבוכה והם מלה ומכל מין שושה י' לחמים ועוד מביא ששרה של חמץ ומכל מין ומין נותן אחד לכהן והם נקראים חרומת לחמי תודה כדכתיב והרים ממע אחד מכל קרבן :

הפרשה שהרי קודם לכן נמי היה אסור משום עבל דהפרשת התרומה אינה כ"א להתיר:

and even though אָאַף עַל גַּבּ there were many Sundays דְּהִיתָּרָא that were mutur (And yet) the Baraisa taught that it is assur אָמָע מִינַּה (and if so) one should see from this שְׁמַע מִינַּה with the ikar one is matsis

The Ran explains that this person's father had died on a Sunday of a particular month many years before, for example, the father had died on the first Sunday of Nissan, and on that day that the father had died, the son had made a neder not to eat meat or to drink wine.

Now, many years later, the son says that today should be like the first Sunday in Nissan. And with regard to this, Shmuel had said that if the day that this neder is made happens to be the first Sunday of Nissan, then we say that the intent of the neder is to compare this day to the day on which his father had died, i.e., he is saying that today should be assur to eat meat and drink wine the same way that that day was assur to do so.⁷⁴

In this case Shmuel says that the neder would work. But why? Between the day that the father had died and today, there were many first Sundays of Nissan that were not assur. If so, why are we saying that he means to refer to the day that his father died and not to any of the other days that were mutur?

The Gemara assumes that the answer to this question must be that a person is matfis b'ikar, and therefore, since the defining characteristic of the first day of Nissan to this person is the fact that this is the day that his father died, we assume that this is what the neder is referring to. And as such, we have

Why Does the Gemara Not Simply Say that the Man Said Like the Day His Father Died?

All the Baraisa said that was that this person made a neder by saying וּשְׁמֵּת בּוֹ אָבִיוּ. If so, why are setting up the case by saying that the person said that this day should be like the first Sunday in Nissan and then we say that he is referring to the first Sunday in Nissan on which his father had died? Why do we not just say that this is the simple case in which he says that it should be like the day that my father died (i.e., he had fasted on the die his father died and now he is saying that today should be like the day his father died)?

The Ran answers that the Baraisa understood that this could not be the case of the Baraisa, because if it were, there would be no chiddush that it works. If a person says that he wants this day to be like the day that his father had died, then it would be obvious that this neder would work, Therefore, the

the answer to our question. That when a person makes a neder by being מַּתְפֵּיס with something that became assur, we say that he is מַתְפֵּיס with the defining characteristic of that thing and not with the way it is now.

The Gemara rejects this proof:

For Shmuel, this is what he said דָּשְׁמוּאֵל הָכִי אִיתְּמֵר Shmuel said אָמֵר שְׁמוּאֵל (the case is that) he made a neder יוָהוּא שֶׁנָדוּר and came from that day יוֹבָא מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם מאַל דָּוֹר

The Gemara now tells us that what Shmuel actually said was that the neder works only in the case in which the person had made a neder on every first Sunday of Nissan since his father had died. Therefore, on this first Sunday of Nissan, when this person makes his neder, there had never been a first Sunday of Nissan after the father had died that had been mutur, and therefore the neder will work, even if you don't hold that בְּעִיקֵּר (See footnote where the chiddush of this halacha is explained.)⁷⁵

בְּעִיקֶּרוֹ קָא מַתְפֵּיס אוֹ בְּהֶיתָּרָא קָא מַתְפֵּיס – The Proof from Being תָּרִפֶּיס with the תָּרוֹמַת לָחָמֵי תוֹדָה

Ravina said אָמֶר רָבִינָא Come and hear (from the following Baraisa) תָּא שְׁמֵע (If someone says what I eat should be) like the challos פַּחַלַּת of Ahron (Hakohen) אַהָּרוֹ (or) like his terumah יַּבְתָּרוֹמָתוֹי

Gemara understood that the Baraisa must be referring to another case and the Gemara has to figure out what exactly the case is.

75 The Chiddush of the Baraisa According to the Gemara's New Explanation

The one question that has to be answered is what is the chiddush of this Baraisa? If there had never been a year in which this person had not made a neder, why should this התפסה not work? He is clearly being מְּתָפִיס with something that was assur with a neder, and if so there seems to be no reason it should not work?

The Ran brings that the Gemara in Shevuos that asks this very question and answers that the chiddush is in the case in which he says that this day should be assur like the day that Gedaliah died. And the chiddush of this case is that even though this day is already assur M'Drabbanan, it is still considered being מתפים in something that is assur through his neder.

The Ran continues and says that the chiddush is with regard to this that this case is not similar to being מַתְפֵּיס with a korban. A korban is assur to everyone and one could have thought that this is how one has to be מַתְפֵּיס with something that is assur, i.e., the thing that you are being opin with has to be assur to everyone. The Baraisa teaches us otherwise. That although this issur is only relevant to himself, he can still be opin with it.

⁷⁴ The First Sunday of Nissan or a Particular Date on the Calendar?

From the Ran it seems that the case of the Gemara is one in which the person made a neder not to eat meat or drink wine on the first Sunday of Nissan, as this person's father had died on the first Sunday of Nissan. Tosefos however learns the Gemara to mean that the person is making a neder on the date of the calendar that his father died. This is more understandable as we commemorate a yahrzeit on the date the person died and we do not consider the day of the week, | "עי' שם היטב בשיטת הר".

לקמו יד. שכועות כ.

קשיה חי ברסינן מיחיבי

והא נותר ופיגול לאחר זריקת דמים הוא

אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן בנותר

של עולה אמר ליה אם כן ליתני (4) בכשר

עולה לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא

בשר עולה דאסור דהא בקרבן קא מתפים

נותר ופיגול דעולה איצמריכא ס"ד

אמינא כאיסור נותר כאיסור פיגול והוה ליה

כמתפים בדבר האסור ולא מיתסר קמ"ל

מיתיבי *איזהו איסר האמור בתורה "אמר

הריני שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין

כיום שמת בו אביו כיום שמת בו רבו כיום

שנהרג בו גדליה בן אהיקם כיום שראיתי

ירושלים בחורבנה ואמר שמואל והוא שנדור

באותו היום היכי דמי לאו כגון דקאי בחד

בשבא דמית ביה אבוה ואע"ג דאיכא

מובא חד בשבא דהיתרא וקתני אסור ש"מ

בעיקר הוא מתפים דשמואל הכי איתמר אמר

שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך

אמר רבינא *ת"ש יכחלת אהרן וכתרומתו

מותר הא כתרומת לחמי תודה אסור

תוספות

ים ליישט אגב נוחר

במעיקרא מתפים וא"מ

לחחר זריקת דמים חם

דמותר א"כ קשה דהא

משמע דרבה בה ליפשוע

בעיכן להתיר אבל גבי

משום דמתפים בנותר

מתפים ומשני בנותר

של עולה שישבו מעילה

זריקת דמים ר"ת לא גרם

הוא דרמי רחמנא עליה והייט שעמא נמי דמחפים בתרומת לחמי גה א מיי פ'ג מפלי מודה לאחר זריקת דמים ומתפים בבכור לאחר זריקת דמים לא לכהנים אסוריה לאו מחמת נדריה הוא שאילו כן היה אסור לכל נו ב מיי שם פיא א:

אלא אסורא הוא דרמי רחמצא עליה וכי מתפים ביה בדבר אסור קמתפים והיינו טעמא נמי דמקפים בחלת אהרן ובתרומתו מותר דאיסור׳ לאו משום נדריה הוא אלא משום גזרת הכתוב הוא כך נראה בעיני: והא נותר ופגול לחתר זריקת דמים הוא. אית דלא גרסי פגול שהרי מכיון שנתפגל אין זריקתו מחירתו אלא מטתר קפריך דאיסור נדריה פקע ליה בזריקת דם ואפילו הכי תנן דאסור אלמא בעיקרו קמתפים: בנותר של עולה. דאפילו חמצא לומר דבדהשתא קמתפים אכתי נדריה לא פקע דהא עולה אכורה אפי' לאחר זריקה : א"ב ליתני בבשר טולה. אי אמרת בשלמא דלאו בעולה מיירי נקט נותר לאשמועינן דבעיקרו קמתפים אלא אי אמרת דבעולה מיירי מאי רבותיה דנותר אכתי נדריה לא פקעואי הכי ליתני בשר עולה ולפי מה שפירשתי במשנתינו דבנותר ופגול לא בעי ר' יהודה כ"ף הדמיון בדין הוא דלישני ליה דלהכי הנא נותר ופגול ולא

תנא בבשר עולה לאשמועיכן דבהני אפילו בלא כ"ף הדמיון מחשר חלא דעדיפא מיניה שני ליה : והוא שנדר באותו היום . קס"ד והא נימר ופגול לאחר שנדר באותו יום שמת אביו שלא יאכל בשר וכן נדר פעם אחת שלא יאכל בשר ביום שמת בו גדליה ועכשיו מתפים יום אחר פגול דהא זכיקה לא כאותו יום דכיון דנדר במעיקרא ה"ל השתא מתפים בדבר הגדור: מהני לפגול דלעולם דקאי בחד בשבת דמית ביה אבוה . נראה בעיני דהכי פירושא שוה כקודם זריקה מיהו שחומר ביום חחד בשבת שהוח ביום שמת בו חביו למנין חדשים נקש ניה הש"ם יהח כגון אחד בשבת ראשון של ניסן יהא יום זה עלי כיום אחד בשבת קושיא מנותר דלאחר רחשון של ניסן ואע"ג דאיכא טובא חד בשבת דהיתרא וקחני זריקת דמים ואפילו אסור ושמע מינה בעיקרו קמתפים ומבמע ליה להש"ם דבהכי עסקינן דתי בחומר בפירוש יום זה כיום שמת בו חביו פשיטת הא כיון דחמר בהדית דמתסר אלא ודאי באומר יום זה עלי כאחד בשבת ראשון של ניסן בנותר ונותר היי לפולם וקמ"ל דאע"ג דאיכא למימר בהיתרא קמתפים כיון שהוא עומד באותו יום שהוא למנין חדשים כיום שמת בו אביו ומתפים ואמר לאחר זכיקת דמים יהא יום זה כאחד בשבת בעיקרו מתפים ואבור : ומשני דשמואל דפשיטא לך לעיל הכי אחמר אמר שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך. כלומר שכל ימי אחד בשבת שעברו עליו שהן כיום במת בו אביו נאסרו עליו הבעיא וויע דלא דמיא בנדר וכיון שכן לא מלית למגמר מהכא האי דינא ולומר דהך רבותא דההם מדהארין בלפון אשמועי׳ דהא הכא ליכא יומי דהיתרא כלל והך סוגיא קטיע היא דלא לאחר זריקת דמיסודאי פירש הש"ם אם כן מאי אתה לאשמועינן אלא סמיך ליה אסוגיין דריש נוהר נא האריך בלשונו

פרק שבוטות שתים בתרא דאמרי' התם האי לישנא ממש דאמר שמואל והוא שנדור ובא מאוסו היום ובתר הכי מקשה כיון (צ"ל כיום) שמת בו יוסר מאינו אמר אה אביו פשיטא ומתרץ יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם אנטריכא ליה ומקשיטן הא נמי פשיטא מהו דחימא כיון דאפי׳ לא נדר אסור מדרבטן כי נדר כזה מה שייך למימר נמי לא חייל נדרא ולאו מחפים בנדר הוא קמ"ל כך נראה בעיני א"נ סברה הך סוגיא דאט"ג דלא דמי לקרבן שאסור לכל דהא לא אסור אלא השבה מיספר דהא לדידיה אפילו הכי מתפים בדבר הכדור מיקרי וממסקנא דסוגיין דשבוטות שמעיכן לנודר מגבינה של נכרים וסחם ייכן ושמנו של גיד והתפים בהן 🗝 בכר - הסור הוא אלא דרב נמן שבא לדמים דמתפים בנדר הוי ואסור: בחלת אהרן וכתרומתו מותר . דאע"ג דבקריאת שם מתסרי כיון שאינו אסור לכל דבר האסור מקרי ולא דבר פ"ב משים דמשיקהא הקדור: הוא כתרומת לחמי תודה . חלה אחת שהיה טוסל מכל עשר 'חלות של כל מין שבה: אהור. דהוה ליה מחפים בדבר הגדור :

לעולם אבל ליכאלפרושי דבטחר סחם חליען ליה בשולה להחמיר א"ב מאי פריך ליחני כבשר שולה הא רבוחא טפי אחא לאחא ואחשות הדבטחר סחם חליען ליה בשולה להחמיר א"ב מאי פריך ליחני כבשר שולה הא רבוחא טפי אחא לאחמושים דבנותר סחם חלינא בטחר בל שולה לבן נראה דפפישית: אבל שולה לפי ופנול באיכור מותר ופנול המים והוה ליה דבר האסור קמ"ל. דבמשיקרא בקדושת הקרבן קמחפים וא"ח מיששוע בשיא כי היכי דאמר הכא דאפ"ב הי ביל באר בדבר האסור דהשהא (אפ"ה) היי חליע ליה בדבר [האסור] דמשיקרא ביל וא דאם היכי דאמר הכא אור אור בשיקרא משים ווא דלא למי הבא שוף סוף סוף היה בא אור בשיקרא מותר במיקרא מותר במיקרא מותר הבא שוף סוף סוף הוא באר האיר אור אור במיקרא מותר במי מוכיח שלאיסור פלמו קמחכוין כי חליכן חליכן בדבר האסור אבל לעיל דאיכא למיחליה בהיחרא דהשחא ואפ"ה חליטן לוחד דבטיקלא מחפים ביום שמת אביו ממש ולא ביומים של היחד שאח"ב ומשני שנדר מאותו יום ואילך כל השנים שאחרי כן דהשחא ליכא היחירא וא"ח אכחי איכא למיסלי בהיחרא בחד בשבת שקודם ומת הציו היש ביום שמת אלי היש ביום בל היים פלמו או מיים שמת אליו וייע דאם ביום שמת אביו אין לו משמעות כלל קודם לכך כ"א אותו היים פלמו או מיים שמשם ואילך שמם כאותו יויש היים בל היי דבר הגדור וייע מ"ת אין האישור שבתרומה בא ש"י

והא נותר לאחר זריקת דמים הוא . דאיחסר דנותר הוי שניתותר חוץ לומנו שלא נאכל ופיגול שילא חוץ למחילתו ואמר זה כזה וקאמר דהוי אסור והא נמי דלאחר זריקת דמים (ג) והוה ליה שעת הכושר קודם לכן וקתני דאסור אלמא בדהשתא קא מתפים ואיכא דאמרי

האי פיגול לאו דוקא הוא דלא הוי פיגול אלא היכא שנשחט על מנת לאוכלי חוך לומט דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם ולא קא פריך אלא מנותר דהוה ליה שעת הכושר ופיגול אגררא נסבה ולאו דוקא: אמר ליה רב הונא לרבא בנותר של עולה. מיירי דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם דעולה כולה כליל היא אבל אי הוה ליה שעת הכושר אמריכן (ג) מעיקרא קא מתפים: אם כן ניתני בבשר עולה . ממש דלית ליה שעת הכושר: דהא בקרבן קא מתפים . והויא כדר גמור : אלא כוחר ופיגול אילטריכא ליה. דאימא באיסור נותר כו' קמתפים: ולא מיחסר. דלא הוי כדר כדבעיכן למימר לקמן שיהא מתפים בדבר הנדור ולא בדבר האשור: קמשמע לן. האי דקאמר נותר ופיגול לאו איסור נותר ופיגול קאמר (ד) איסור כמותו אלא בטתר ממש ופיגול ממש דהוי דבר הכדור : איזהו איסר האמור בתורה. דכתיב לכל שבועת אסר (נמדגר ל) דמשמע שיהת נודר בדבר שנחסר בכך:

ואמר שמואל והוא שנדור ובא. במסכת שבועות: (ה) מאותו זהם עותר ופגול נחחר היום . כגון דבחותו יום שחת חביו קיבל עליו בנדר שלח יהח חוכל זריקת דמים סוא . בשר וכגון דהוה אותו היום חד באייר דאיכא חד בשבת דהיתירא דנה מקרי נומר אם טובה בנחים ולסוף שנה בחייר בחד בשבת נמי אמר הריני שלה מחלה או למזכח דכתיב אוכל בשר בחד בשבח כמו אותו חד דאשתקד שמת בו אביו ואמרי׳ יאכל דאסור דאע"ג דאיכא חד בשבת דהיתירא בנתים דכל הני חד בשבת בנחים אכל ועכשיו כשאמר הריני שלא אוכל בשר בחד בשבת כמו אותו חד בשבת שמת בו אביו דלא אכל והרי איכא כמה בחד בשבת דאכל אפ"ה אמרי׳ בעיקרו קא מתפים באותו חד בשבת דלח אכל ואסור: ענין אחר כגון דנדר בחד בשבת דר"ח אייר שמת בו אביו ולסוף שש שנים או חמש שנים קאי בחד בשבת דר"ח אייר ואט"ג דאיכא טובא ראשי חדשים דאייר בנחים דהיחירא וקחני דאסור: הכי איתמר דשמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך. דכל חד בשבת מאותו היום ואילך היה נדור שלא יאכל בשר ועכשיו אומר הריני כאותו היום שמת בו אביו אהכי אסור דלא הוי שום היתירא בנתים אח"ל באותו יום וליכא (י) למיחש דבהיתירא קא מתפים: ת"ם כחלת אהרן וכתרומתו . תרומה גדולה או תרומת מעשר דהיינו ככשר שולה . אלא ודאי דבר האסור ומדקאמר כתרומתו מכלל דאיכא תרומה דאי מחפים בה הוי אסור דהיינו תרומת לחמי חודה דדבר הנדור הוא חודה ולחמה: וכלו

במולה : מימיבי חיזכו איםר כו' . ה"ר אליעור ז"ל גורם מ"ם מיהו לח דפריך לרב הונא בריה דכרי לכח שפשע לו

לקמן דף יג: פי' הרא"ש ביום זכחכם וממחרת והטחר ממט ובו' ופנול כמי לח נותר ופגול קא מחפים דדבר החסור הוא אלא בפיקרהזכח קא מחפים וכבר ילא הזכח מידי משילה אלמא בשיקר קה מחפים: בנוחר ופנול של מולם . שלח שליו לשלם עד שיתוך הבער: אם כן ליתני נקם נוחר ופגול לחשמועיט דבעיקרו קה מחפים ולה חיירי

דבעיקרו קא מחפים: איזהו איסר האמור בסורה. בפ"ג דשכושות מוכח לה איזהו איסר נדר האמור בחורה: כיום שמת בו אביו כו' . אורחא דמילחא לכלעטר ביום שתת בו אביו ורבו : היכי דמי לאו דקבדר בההוא חד בשבא דמת בו אביו . כגון שתת אביו באחד בשבת ובאיםו היום אתר עלמו באכילת כשר ואחר זמן אומר אכילת בשר עלי כחד בשבא והא דקשני בברייתה כיום שתח בו אביו לא שאחר כן בפירוש אלא אחר באחד בשנא (עד) היום הזה כחו חד בשלא שחת בי אביו אפ"ג דאיכא תאותו חד בשנא עד היום הזה כחה חד בשנא שאהל בשר אחרינן בפיקרא קא מחפים כאותו חד בשבה שאסר עלי אכילת בשר תשום דסטור לאסור קא מטיון הילבך חלינין באיסור לא מטיון הילבך חלינין באיסור ובצמי שלמים כמי חלינין דבעיקרא קא מחפים : והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך . דהוו להו טלה דאיסורא ולא מספקא לך דילמא בחד בשבא קודם שמת אביו קא מחפים דהא מילהא דפשישא היא דשלמים קודם זכיקם דמים לא מספקא לן אי מחפים כדמעיקרא קודם שהקדים הבהמה והכי כתי הוה מצי לשנויי כגון שחמר בפירוש כיום שמת כו חביו : כחלת חהרן וכתרומתו . וחע"ג דמחסר פל דרי פיו לא היו דבר הגדור דבא תעיקרא נתי הוא אסור משום שבל ופיו לא אסר אלא החיר שהוליא השירים מידי שבל : הא כחרומת לחמי חודה . המביא חודה מביא שמה ארבשה מיני לחמים חלוח ורקיקין ורבוכה והם מלה ומכל מין שושה י' לחמים ועוד מביא ששרה של חמץ ומכל מין ומין נותן אחד לכהן והם נקראים חרומת לחמי תודה כדכתיב והרים ממע אחד מכל קרבן :

הפרשה שהרי קודם לכן נמי היה אסור משום עבל דהפרשת התרומה אינה כ"א להתיר:

As we previously learned, הַּהָּפָסָה can only be done הָּדָבֶּר הַאָּסוּר, that is, the thing that you are using for your neder must be something that became assur as a result of a neder and not as a result of being intrinsically assur (i.e., the Torah made it assur). Therefore, if someone says that this loaf of bread should be like challah (the portion of dough that a person takes off and gives to the Kohen), or if he says that this bread should be like the terumah that is given to the Kohen, his neder will not be effective, as challah and terumah are considered things that are assur as result of the Torah making them assur and not as a result of a neder ⁷⁶ But from this halacha the Gemara infers that although this type of terumah is not valid for הַהְּפָסָה, there is another type of terumah that is.

But (if he says) הָּא like the terumah of the 'breads of the todah' it will be assur (i.e., the hatfasa works)

The Rosh explains that when a person brings a korban todah, along with the korban, he brings four types of bread (three are matzo and one is chametz). He brings ten of each type and gives one from each type to the Kohen. The loaves of bread that he gives to the Kohen are called הַּרִּמַת לַּחְמֵי תּוֹדָה.

The Gemara deduces that although hatfasa will not work with regard to the challah of terumah, it will work with regard to the הְּרוֹמַת לַחְמֵי תּוֹדָה. And on this the Gemara makes the following observation.

considered as a דְּבֶר הַאָּסוּד. This is true because when the person made it challah or terumah, he did not have in mind that this should not apply to certain people, and yet it does. As such, the understanding of what happened is that at first the person made it challah or terumah. And once this happened, it is the Torah that made them assur. If so, the issur that is upon them comes from the Torah and not the person, and this is why they cannot be used to make a neder.

⁷⁶ Why Are Challah and Terumah Considered Things that Are Assur from the Torah?

The Gemara assumes that challah and terumah are both things that the Torah made assur and not the person's neder. But why? The only reason this became challah or terumah is as a result of the person's making it as such. If so, they would seem to be the classic example of something that is a דָבֶר הַאָּסוֹּר and not a אַכּר בַּרְבוֹר הַאָּסוֹר.

The Ran answers that since the issur to eat challah or terumah does not apply to everyone (Kohanim are allowed to eat them), they are therefore

לקמו יד. שכועות כ.

קשיה חי ברסינן מיחיבי

והא נותר ופיגול לאחר זריקת דמים הוא

אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן בנותר

של עולה אמר ליה אם כן ליתני (4) בכשר

עולה לא מיבעיא קאמר לא מיבעיא

בשר עולה דאסור דהא בקרבן קא מתפים

נותר ופיגול דעולה איצמריכא ס"ד

אמינא כאיסור נותר כאיסור פיגול והוה ליה

כמתפים בדבר האסור ולא מיתסר קמ"ל

מיתיבי *איזהו איסר האמור בתורה "אמר

הריני שלא אוכל בשר ושלא אשתה יין

כיום שמת בו אביו כיום שמת בו רבו כיום

שנהרג בו גדליה בן אהיקם כיום שראיתי

ירושלים בחורבנה ואמר שמואל והוא שנדור

באותו היום היכי דמי לאו כגון דקאי בחד

בשבא דמית ביה אבוה ואע"ג דאיכא

מובא חד בשבא דהיתרא וקתני אסור ש"מ

בעיקר הוא מתפים דשמואל הכי איתמר אמר

שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך

אמר רבינא *ת"ש יכחלת אהרן וכתרומתו

מותר הא כתרומת לחמי תודה אסור

תוספות

ים ליישט אגב נוחר

במעיקרא מתפים וא"מ

לחחר זריקת דמים חם

דמותר א"כ קשה דהא

משמע דרבה בה ליפשוע

בעיכן להתיר אבל גבי

משום דמתפים בנותר

מתפים ומשני בנותר

של עולה שישבו מעילה

זריקת דמים ר"ת לא גרם

הוא דרמי רחמנא עליה והייט טעמא נמי דמחפים בתרומת לחמי גה א מיי פ'ג מפלי מודה לאחר זריקת דמים ומתפים בבכור לאחר זריקת דמים לא לכהנים אסוריה לאו מחמת נדריה הוא שאילו כן היה אסור לכל נו ב מיי שם פיא א:

אלא אסורא הוא דרמי רחמצא עליה וכי מתפים ביה בדבר אסור קמתפים והיינו טעמא נמי דמקפים בחלת אהרן ובתרומתו מותר דאיסור׳ לאו משום נדריה הוא אלא משום גזרת הכתוב הוא כך נראה בעיני: והא נותר ופגול לחתר זריקת דמים הוא. אית דלא גרסי פגול שהרי מכיון שנתפגל אין זריקתו מחירתו אלא מטתר קפריך דאיסור נדריה פקע ליה בזריקת דם ואפילו הכי תנן דאסור אלמא בעיקרו קמתפים: בנותר של עולה. דאפילו חמצא לומר דבדהשתא קמתפים אכתי נדריה לא פקע דהא עולה אכורה אפי' לאחר זריקה : א"ב ליתני בבשר טולה. אי אמרת בשלמא דלאו בעולה מיירי נקט נותר לאשמועינן דבעיקרו קמתפים אלא אי אמרת דבעולה מיירי מאי רבותיה דנותר אכתי נדריה לא פקעואי הכי ליתני בשר עולה ולפי מה שפירשתי במשנתינו דבנותר ופגול לא בעי ר' יהודה כ"ף הדמיון בדין הוא דלישני ליה דלהכי הנא נותר ופגול ולא

תנא בבשר עולה לאשמועיכן דבהני אפילו בלא כ"ף הדמיון מחשר חלא דעדיפא מיניה שני ליה : והוא שנדר באותו היום . קס"ד והא נימר ופגול לאחר שנדר באותו יום שמת אביו שלא יאכל בשר וכן נדר פעם אחת שלא יאכל בשר ביום שמת בו גדליה ועכשיו מתפים יום אחר פגול דהא זכיקה לא כאותו יום דכיון דנדר במעיקרא ה"ל השתא מתפים בדבר הגדור: מהני לפגול דלעולם דקאי בחד בשבת דמית ביה אבוה . נראה בעיני דהכי פירושא שוה כקודם זריקה מיהו שחומר ביום חחד בשבת שהוח ביום שמת בו חביו למנין חדשים נקש ניה הש"ם יהח כגון אחד בשבת ראשון של ניסן יהא יום זה עלי כיום אחד בשבת קושיא מנותר דלאחר רחשון של ניסן ואע"ג דאיכא טובא חד בשבת דהיתרא וקחני זריקת דמים ואפילו אסור ושמע מינה בעיקרו קמתפים ומבמע ליה להש"ם דבהכי עסקינן דתי בחומר בפירוש יום זה כיום שמת בו חביו פשיטת הא כיון דחמר בהדית דמתסר אלא ודאי באומר יום זה עלי כאחד בשבת ראשון של ניסן בנותר ונותר היי לפולם וקמ"ל דאע"ג דאיכא למימר בהיתרא קמתפים כיון שהוא עומד באותו יום שהוא למנין חדשים כיום שמת בו אביו ומתפים ואמר לאחר זכיקת דמים יהא יום זה כאחד בשבת בעיקרו מתפים ואבור : ומשני דשמואל דפשיטא לך לעיל הכי אחמר אמר שמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך. כלומר שכל ימי אחד בשבת שעברו עליו שהן כיום במת בו אביו נאסרו עליו הבעיא וויע דלא דמיא בנדר וכיון שכן לא מלית למגמר מהכא האי דינא ולומר דהך רבותא דההם מדהארין בלפון אשמועי׳ דהא הכא ליכא יומי דהיתרא כלל והך סוגיא קטיע היא דלא לאחר זריקת דמיסודאי פירש הש"ם אם כן מאי אתה לאשמועינן אלא סמיך ליה אסוגיין דריש נוהר נא האריך בלשונו

פרק שבוטות שתים בתרא דאמרי' התם האי לישנא ממש דאמר שמואל והוא שנדור ובא מאוסו היום ובתר הכי מקשה כיון (צ"ל כיום) שמת בו יוסר מאינו אמר אה אביו פשיטא ומתרץ יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם אנטריכא ליה ומקשיטן הא נמי פשיטא מהו דחימא כיון דאפי׳ לא נדר אסור מדרבטן כי נדר כזה מה שייך למימר נמי לא חייל נדרא ולאו מחפים בנדר הוא קמ"ל כך נראה בעיני א"נ סברה הך סוגיא דאט"ג דלא דמי לקרבן שאסור לכל דהא לא אסור אלא השבה מיספר דהא לדידיה אפילו הכי מתפים בדבר הכדור מיקרי וממסקנא דסוגיין דשבוטות שמעיכן לנודר מגבינה של נכרים וסחם ייכן ושמנו של גיד והתפים בהן 🗝 בכר - הסור הוא אלא דרב נמן שבא לדמים דמתפים בנדר הוי ואסור: בחלת אהרן וכתרומתו מותר . דאע"ג דבקריאת שם מתסרי כיון שאינו אסור לכל דבר האסור מקרי ולא דבר פ"ב משים דמשיקהא הקדור: הוא כתרומת לחמי תודה . חלה אחת שהיה טוסל מכל עשר 'חלות של כל מין שבה: אהור. דהוה ליה מחפים בדבר הגדור :

לעולם אבל ליכאלפרושי דבטחר סחם חליען ליה בשולה להחמיר א"ב מאי פריך ליחני כבשר שולה הא רבוחא טפי אחא לאחא ואחשות הדבטחר סחם חליען ליה בשולה להחמיר א"ב מאי פריך ליחני כבשר שולה הא רבוחא טפי אחא לאחמושים דבנותר סחם חלינא בטחר בל שולה לבן נראה דפפישית: אבל שולה לפי ופנול באיכור מותר ופנול המים והוה ליה דבר האסור קמ"ל. דבמשיקרא בקדושת הקרבן קמחפים וא"ח מיששוע בשיא כי היכי דאמר הכא דאפ"ב הי ביל באר בדבר האסור דהשהא (אפ"ה) היי חליע ליה בדבר [האסור] דמשיקרא ביל וא דאם היכי דאמר הכא אור אור בשיקרא משים ווא דלא למי הבא שוף סוף סוף היה בא אור בשיקרא מותר במיקרא מותר במיקרא מותר הבא שוף סוף סוף הוא באר האיר אור אור במיקרא מותר במי מוכיח שלאיסור פלמו קמחכוין כי חליכן חליכן בדבר האסור אבל לעיל דאיכא למיחליה בהיחרא דהשחא תוכיח שנקיפור שנמו קחתביין כי חביק חניקי בדרכ החסור חגב כשינ חייכם למינו ביינות השחח החלבת התוכיח של הייל בי"ח מתכיח של הייל הייל המוכח במנו הייל הייל המוכח במנו הייל בי"ח במנו הייל בי"ח ביינו ביינ ואפ"ה חליטן לוחד דבטיקלא מחפים ביום שמת אביו ממש ולא ביומים של היחד שאח"ב ומשני שנדר מאותו יום ואילך כל השנים שאחרי כן דהשחא ליכא היחירא וא"ח אכחי איכא למיסלי בהיחרא בחד בשבת שקודם ומת הציו היש ביום שמת אלי היש ביום בל היים פלמו או מיים שמת אליו וייע דאם ביום שמת אביו אין לו משמעות כלל קודם לכך כ"א אותו היים פלמו או מיים שמשם ואילך שמם כאותו יויש היים בל היי דבר הגדור וייע מ"ת אין האישור שבתרומה בא ש"י

והא נותר לאחר זריקת דמים הוא . דאיחסר דנותר הוי שניתותר חוץ לומנו שלא נאכל ופיגול שילא חוץ למחילתו ואמר זה כזה וקאמר דהוי אסור והא נמי דלאחר זריקת דמים (ג) והוה ליה שעת הכושר קודם לכן וקתני דאסור אלמא בדהשתא קא מתפים ואיכא דאמרי

האי פיגול לאו דוקא הוא דלא הוי פיגול אלא היכא שנשחט על מנת לאוכלי חוך לומט דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם ולא קא פריך אלא מנותר דהוה ליה שעת הכושר ופיגול אגררא נסבה ולאו דוקא: אמר ליה רב הונא לרבא בנותר של עולה. מיירי דלא הוה ליה שעת הכושר מעולם דעולה כולה כליל היא אבל אי הוה ליה שעת הכושר אמריכן (ג) מעיקרא קא מתפים: אם כן ניתני בבשר עולה . ממש דלית ליה שעת הכושר: דהא בקרבן קא מתפים . והויא כדר גמור : אלא כוחר ופיגול אילטריכא ליה. דאימא באיסור נותר כו' קמתפים: ולא מיחסר. דלא הוי כדר כדבעיכן למימר לקמן שיהא מתפים בדבר הנדור ולא בדבר האשור: קמשמע לן. האי דקאמר נותר ופיגול לאו איסור נותר ופיגול קאמר (ד) איסור כמותו אלא בטתר ממש ופיגול ממש דהוי דבר הכדור : איזהו איסר האמור בתורה. דכתיב לכל שבועת אסר (נמדגר ל) דמשמע שיהת נודר בדבר שנחסר בכך:

ואמר שמואל והוא שנדור ובא. במסכת שבועות: (ה) מאותו זהם עותר ופגול נחחר היום . כגון דבחותו יום שחת חביו קיבל עליו בנדר שלח יהח חוכל זריקת דמים סוא . בשר וכגון דהוה אותו היום חד באייר דאיכא חד בשבת דהיתירא דנה מקרי נומר אם טובה בנחים ולסוף שנה בחייר בחד בשבת נמי אמר הריני שלה מחלה או למזכח דכתיב אוכל בשר בחד בשבח כמו אותו חד דאשתקד שמת בו אביו ואמרי׳ יאכל דאסור דאע"ג דאיכא חד בשבת דהיתירא בנתים דכל הני חד בשבת בנחים אכל ועכשיו כשאמר הריני שלא אוכל בשר בחד בשבת כמו אותו חד בשבת שמת בו אביו דלא אכל והרי איכא כמה בחד בשבת דאכל אפ"ה אמרי׳ בעיקרו קא מתפים באותו חד בשבת דלח אכל ואסור: ענין אחר כגון דנדר בחד בשבת דר"ח אייר שמת בו אביו ולסוף שש שנים או חמש שנים קאי בחד בשבת דר"ח אייר ואט"ג דאיכא טובא ראשי חדשים דאייר בנחים דהיחירא וקחני דאסור: הכי איתמר דשמואל והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך. דכל חד בשבת מאותו היום ואילך היה נדור שלא יאכל בשר ועכשיו אומר הריני כאותו היום שמת בו אביו אהכי אסור דלא הוי שום היתירא בנתים אח"ל באותו יום וליכא (י) למיחש דבהיתירא קא מתפים: ת"ם כחלת אהרן וכתרומתו . תרומה גדולה או תרומת מעשר דהיינו ככשר שולה . אלא ודאי דבר האסור ומדקאמר כתרומתו מכלל דאיכא תרומה דאי מחפים בה הוי אסור דהיינו תרומת לחמי חודה דדבר הנדור הוא חודה ולחמה: וכלו

במולה : מימיבי חיזכו איםר כו' . ה"ר אליעור ז"ל גורם מ"ם מיהו לח דפריך לרב הונא בריה דכרי לכח שפשע לו

לקמן דף יג: פי' הרא"ש ביום זכחכם וממחרת והטחר ממט ובו' ופנול כמי לח נותר ופגול קא מחפים דדבר החסור הוא אלא בפיקרהזכח קא מחפים וכבר ילא הזכח מידי משילה אלמא בשיקר קה מחפים: בנוחר ופנול של מולם . שלח שליו לשלם עד שיתוך הבער: אם כן ליתני נקם נוחר ופגול לחשמועיט דבעיקרו קה מחפים ולה חיירי

דבעיקרו קא מחפים : איזהו איסר האמור בסורה. בפ"ג דשכושות מוכח לה איזהו איסר נדר האמור בחורה: כיום שמת בו אביו כו' . אורחא דמילחא לכלעטר ביום שתת בו אביו ורבו : היכי דמי לאו דקבדר בההוא חד בשבא דמת בו אביו . כגון שתת אביו באחד בשבת ובאיםו היום אתר עלמו באכילת כשר ואחר זמן אומר אכילת בשר עלי כחד בשבא והא דקשני בברייתה כיום שתח בו אביו לא שאחר כן בפירוש אלא אחר באחד בשנא (עד) היום הזה כחו חד בשלא שחת בי אביו אפ"ג דאיכא תאותו חד בשנא עד היום הזה כחה חד בשנא שאהל בשר אחרינן בפיקרא קא מחפים כאותו חד בשבה שאסר עלי אכילת בשר תשום דסטור לאסור קא מטיון הילבך חלינין באיסור לא מטיון הילבך חלינין באיסור ובצמי שלמים כמי חלינין דבעיקרא קא מחפים : והוא שנדור ובא מאותו היום ואילך . דהוו להו טלה דאיסורא ולא מספקא לך דילמא בחד בשבא קודם שמת אביו קא מחפים דהא מילהא דפשישא היא דשלמים קודם זכיקם דמים לא מספקא לן אי מחפים כדמעיקרא קודם שהקדים הבהמה והכי כתי הוה מצי לשנויי כגון שחמר בפירוש כיום שמת כו חביו : כחלת חהרן וכתרומתו . וחע"ג דמחסר פל דרי פיו לא היו דבר הגדור דבא תעיקרא נתי הוא אסור משום שבל ופיו לא אסר אלא החיר שהוליא השירים מידי שבל : הא כחרומת לחמי חודה . המביא חודה מביא שמה ארבשה מיני לחמים חלוח ורקיקין ורבוכה והם מלה ומכל מין שושה י' לחמים ועוד מביא ששרה של חמץ ומכל מין ומין נותן אחד לכהן והם נקראים חרומת לחמי תודה כדכתיב והרים ממע אחד מכל קרבן :

הפרשה שהרי קודם לכן נמי היה אסור משום עבל דהפרשת התרומה אינה כ"א להתיר:

לאוין רמב :

בחב מיי פיט מהלי מעשה הקרבנות סלי כב סמג עשין קפכ:

נמ נ מיי שם הל' כא: ם ד המיי שם כלי כב:

שא ו מיי פים מכני מדרים הלי יג סמג לאוין רמב :

תוספות

והא מכומת לחמי

זכיקה הוא . מ"מ לא

שלמים לאחר זריקה

הא קח משמע לן

דתרומת לחמי תודה

תכומתו היא. כלומר

היא:אלא דאפרשינהו

שהפרים בעודה עיקה

ומן השחר ששה ד'

לימא כתנחי וכו'.

אלא דמחית בשר זכחי

שלמים גביה ואמר זה

כזה . אגב ריהמא

דבפיא מיירי בשלמים

נקם נתי הכח בלתים

אלא כלומר דמחים

בשר בכור גביה לאחר

וים צ בהדיה דמחים

: חלות מד' מינין

כלומר

כדפ"ל גני טחר

כאומר כבשר

נו א מיי סיא מסני והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים היא. דכיון דלחמי מדרים סני יא סמג מודה לא שרו בארור ביי לאחר תודה לא שרו באכילה עד לאחר זריקה למה יתרמו אותן קודם לכן ומדקתני אסור ש"מ דבטיקרן קמתפים : אלא אימא הח כתרומת הלשכה חסור. תרומת הלשכה שהיו תורמין ממעות

הלשכה וממלאין שלש קופות: ליתני תרומת לחמי תודה וכ"ש תרומתו. והויא רבותא טפי משום דמעיקרא נאסרה חרומת לחמי תודה בנדר: תרומתו היא . כלומר בכלל וכתרומתו דקתני היא משום דהויא כתרומה לגבי זרים: תרומת לחמי תודה נמי לפני זריקת דמים היא . כלומר דמשכחת לה שנתרמו קודם זריקת דמים ומש"ה לא פסיקא ליה למתני כתרומת לחמי תודה דאיכא גוונא דמתסר כשנתרמו קודם זריקת דמים: כגון דאפרשינהו בלישייהו . בדין הוא דלישני ליה דאפרשינהו לאחר אפייתן קודם זריקת דמים שהרי אפייתן היתה קודמת אפילו לשחיטת הובח דהא אמריכן במכחות (דף עח:) שאם נשחט הזבח קודם שיקרמו פני [כולן] לא קדש אלא כיון דמייתי ראיה מדרב טובי דמלי להפריש קודם זריקה ודרב עובי מיירי בדאפרשינהו בלישייהו נקט נמי הכא דאפרשינהו בלישייהו: בארבע חלות. ארבעה מיני חלות: והא כתיב ארבעים . דהא הוו ארבעה מינין חמץ חלה

רקיקין ורבוכה *) : והתגן והקריב אחד מכל קרבן . כלומר מכל מין ומין וילפיכן בג"ש דחחד מעשר החמר והוו להו חרבעים: דשקל חדא מן חמן. שעשה עשר חלות מכל מין ואחר שהפרישן אחד מכל מין לש השעה של כל מין ועשה חלה אחת מכל תשע כיון שנה החריך בלשונו וחשע: ליבוא כתנחי וכו'. חי לפני זריקת דמים כלומר שחמר כן בפירוש ונראה בעיני דבדין הוא דהוה מלי לאקשויי אי באומר הרי עלי כבכור סחמא מאי טעמא דמאן דשרי דאפילו אי אמרינן דבהיתרא קמתפים כל שאמר סתם בעיקרו קמתפים דהא תנן במתני כדפ"ל הרומתו כלל חטאת חודה שלמים אסור ולא דייקינן מינה בסוגיין דבעיקרו קמתפים אלא איידי דבעי למימר אי לאחר זריקת דמים מ"ט דמאן דאסר נקט נמי אי לפני זריקת דמים מ"ט דמאן דשרי אבל ה"ה דסתמא נמי קשיא: **)לא דכולי עלמא לפני זריקת דמים. כלומר אי נמי סתמא

נל ון השים בהרא"ש ד'ס כנון דחפרשן כו' דקודם שחיפת הוכח ל'ש. עיין נדם דף וע'כ חד'ם דחפרשינהו :

מותרת לכהן וקודם זריקת דם היתה אסורה דמאחר שנתקדשו לחמי תודה בשחיטה נאסרו לכל הטולם ונעשה טבל עד שהופרשה התרומה לאחר זריקה שהותרה לכהן אלמא אע"ג דקודם זריקה ") צ'ל ורכוכה וכתיב והקריב הד'ח . רש'ח **) שייך לדף יג עלין

היא אימא "כתרומת הלשכה אסור אבל תרומת לחמי תודה מאי מותר ליתני *לחמי תודה וכ"ש תרומתו הא קמ"ל תרומת לחמי תודה תרומתו היא ואי בעית אימא תרומת לחמי תודה נמי קודם זריקת דמים הוא כגון דאפרשינהו בלישה וכי הא *דאמר רב מובי בר קיסנא אמר שמואל ילחמי תודה שאפאן בארבע חלות יצא והכתיב ארבעים למצוה והא בעי למשקל תרומה וכי תימא דשקיל חדא ריפתא על כולה והתנן "יאחר *מכלייקים קרבן שלא יפול מקרבן על חבירו וכי תימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד *והתנן יאחד שלא ימול פרוסה האלא ראפרשינהו בלישה דשקיל חדא מחמץ וחדא מן חלות וחדא מן רקיקים וחדא מן רבוכה לימא כתנאי *הרי עלי כבכור רבי יעקב אוסר ורבי *יהודה 'מתיר היכי דמי אי נימא לפני זריקת דמים מאי מעמא דמאן דשרי ואי לאחר זריקת דמים מאי מעמא דמאן דאסר אלא לאו

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים

לעולם אימא לך בתר מעיקרא אולינן היכא דאיכא היתירא ואיסורא ולא תימא (א) דאמרי׳ בתרומת לחמי ציל תרופת לחפי וכו׳. תודה אלא אימא הא בתרומת הלשכה אסור דהיא אסורה בין מעיקרא בין בסוף והוי נמי דבר הנדור דכתיב אשר ידבט לבו תקחו את תרומתי (שמות כה): תכל תרומת לחמי מנחות עו: ע"ש [נדה תודה מאי מותר . משום דלתרומת לחמי תודה הוי היתר קודם זריקת דם תודה ואזליכן בתר מעיקרא : אי הכי ליתני כחלת אהרן או כתרומת [מנחות שו:] לחמי תודה מותר ואע"ג דהוי דבר הכדור ואכא ידענא דכ"ם כתרומתו שם עו. עו: פפחים לו: דמותר דהוי מתפים בדבר האסור (ב): ונדה ו:] לעולם כתרומת לחמי תודה מותר והאי דקתני כתרומתו הא קמ"ל

בתר מעיקרא ואסורה התרומה קודם זריקה כגון דאפרשה בלישה

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים הוא. ואליבא דר׳ אליעזר בר' שמעון נקיט ליה דאמר לא קדש הלחם עד שישחוע

ויזרוק דמה לשמה ובתורת כהנים קאמר לה גבי לחמי תודה וקודם

זריקה אי אכל מהני לחמי תודה לא עבד איסור גמור ואפי' הכי

תורה אור הוי אסור אלמא כדהשתא מיתפים:

דתרומת לחמי תודה חרומתו היח כתרומה חשובה דהויא נמי דבר האסור ואין אדם יכול להתפים בה מחיר נהדיאן דבר בנדר אע"ג דבאה על ידי נדר : ואיבעית אימא. כדקאמרת הא כתרומת לחמי תודה אסור ואפילו הכי אימא דדייקינן נמי מהכא דאזלינן

[צ'ל ר' יוסי וכן מוכה

[t'v: 1

פי' הרא"ש והא תרומת לחמי וכי הא דאמר רב טובי בר קיסנא וכו' : ואית דמפרשי והא מודה דלחחר זריקת דם תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם היה כהן מפרישה והיתה הוא . דאין רגילות ליתנס לכהן עד אחר זריקת הדמים שכבר הותרו לאכילה: הא כתרומת הלשכה אסור . דכולה איסורא הוא: הכי גלסינן תרומת [כמי] לחמי סודה מרומתו הית וכולם בכלל תרומתו : כגון דאפרשן בלישה. והיינו פ"כ לפני זריקת דמים בהלחם קדום בשחימת כזכת ואין שוחשין שיקרימו הזבת עד פניהם בתנול דחו מיקרי לחם והחי דקחמר דחפרשן בלישה לתו דוקת שדקודם פחיפת הזכח לא שייך לקרותם תרומת לחמי מודה ועדיין לח קדב הלחם ומה מרומה שייך בהו אלא מיירי שהפרישן בין שחישה לזריקה ונרחה דחתריק בפרק קמא דפסחים (דף יג:) שני דברים הם מתירי מעלין זה והלחם דנקם דאפרטן בלישה עלי כבכור (ד) . בכהן קא מיירי דאי בישראל ליח ליה שום זכייה בגוויה ואסור ליה נמי באכילה שאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור: היכי דמי חגב דמייתי פלה הח אילימא . דאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור לפני זריקת דמים: מאי טעמא דמאן דשרי . הא בכור לא (ה) לישתרי אלא בזריקת דמו: דרב מובי בר קסגה: הכי גרסיטן והא בעי

היתה אסורה כבשר זבחי שלמים דאסור קודם זריקה ולאחר זריקה הותרה כבשר זבחי שלמים אסור (ג) בככר אלמא דאזלינן בתר משיקרא שהיה אסור לכל העולם: לעולם מהא לא תיפשוט ואימא הא כתרומת הלשכה אסור דתרומת הלשכה לא היה לה היתר בין בתחילת הקדש בין בכוף הקדש: הא כתרומת לחמי תודה מאי מותר. משום דאמרינן בסוף מתפים ומאחר דתרומת הכהן היא דחד דינא אית להו ואפילו הכי רבי דיוסי מתיר מדכתיב כי ידור אַ חשובה כתרומה בעלמא כדבר האסור ולא כדבר הנדור ולהכי מותר נדר ובכור דבר האסור הוא כיון דבעל כרחו . חלה קדושה עליו: 🚡 המתפים אי הכי ליתני כתרומת לחמי תודה מוחר כל שכן כתרומת לה' לרבות דבר האסור. כלומר כיון דמלוה להקדישו כדמפרש הש"ס 🌣 אהרן 🛮 דאנא ידענא דמותר דהיא לא באה ע"י נדר כלל: [תרומתו לקמן: מבעי ליה למתפים בחטחת וחשם. דחט"ג דחובה היא]. להכי קתני כתרומתו במתניתין לאשמועינן דתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהיא מופרשת ויש עליה שם תרומת אהרן חשובה דהא מתפים ככר בתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהוא דבר האסור ויש עליה שם תרומה כתרומת אהרן חשובה ולעולם האומר כתרומת לחמי חודה מוחר : ואיבעית אימא . האומר כתרומת לחמי חודה אסור ולא תפשוט מהכא בשר זבחי שלמים אי בעיקר מתפיס או בסוף 🛪 דאפשר - דאיסור והיחר תרוייהו ליהוו קודם זריקת דם כגון דאפרשה בלישה והיתה תרומה מותרת לכהן קודם זריקה ולהכי איסור והיתר ביחדקודם הזריקה והיתר לאחר האיסור ותרוייהו קודם זריקה להכי אחרינן באיסור שהיתה קודם שהופרשה שהיתה קדושה בשחיטה קודם הפרשה אסורה לכל העולם הפריש זהאת ככרו דמותר להפריש בלישה וכדרב טובי וכו' : והא כתיב ארבטים. דארבטים חלות מיבטי ליה למיפי עשרה מכל מין:ומשכי למלוה . דמטוחו שיהו ארבטים אבל אי אפאן בארבט חלוח גדולוח מכל מין אחח ילא : והא בטי למישקל חרומה . מן חד וחד מכל מין אחד מטשרה : וכי סימא דשקיל חדא ריפתא אכולהו . דמהני ארבעה שקיל חדא לתרומה : והחנן אחד מכל קרבן . דמכל מין ומין בעי למישקל חדא חדא מחמץ חדא ומחלות חדא ומרקיקין חדא ומרבוכה חדא אבל לא שקיל מחד מין בלבד על חלחה : אלא דאפרשה בלישה. דמכל מין ומין הפריש קודם אפייה לתרומה ואח"כ אפה לשירים דהשתא שקיל תרומה שלימה מכל קרבן דאופה חלה ממה שטטל מכל מין ומין : הרי בשמיסה לבדה וֹהאי

דמחית

למידהי רומה וכי סימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד כו' : אלא דאפרשינהו בלישה . אחר שמשה מכל מין ומין משר אחת מכל מין לכהן ומחששה הנוסרים עשה חלה אחת ומסחמא כתן לכהן מלקו מין און מדינה און ארבע מלוח ולא הזכיר אפייח חלות הקשטת : אי לפני זריקת דמים . כלומר שאמר בפירוש לפני זריקת דמים והוא הדין גמי אי אמר כבכור סחמא הוה קשיא ליה דמ"ע דמאן דשרי אלא מר. משום דגפי למימר ואי לאחר זריקת דמים והיינו כגון שפירש לאחר זריקת דמים נקש נמי לפני זריקת דמים:

הגדות הב"ח (א) רש"י ד'ם לשלם וכו' ולא הימא הא כתרומת לחמי שודה אלא אימא הא כתרומת השלם היה שודה: (ג) ד'ה אי הכי וכו' בדבר האסור הס"ד ואח"ב מ"ה הא קח"ל כו' לשולם כתרומת לחמי שודה: (ג) ד"ה אי הכי וכו' בדבר האסור הסיד ואח"ב בעלמא והרי בדבר האסור וכו' להומי שודה מותר וכו' לחמר הסיד לא החיב בעלמא והרי בדבר האסור וכו' לה המשיע וכו' בסף הקדש הא הכרומת לחמי שודה לחמר והיא לא גאה ע"י נדר כלל הא קמ"ל כו' להכי קסני כתרומת לחמי שודה מותר ואלא ידשנה בל בכן בתרומת אהרן דשותר ההיא לא גאה ע"י נדר כלל הא קמ"ל כו' להכי קסני כתרומת אהרן השובה והאי דמתחים ככר בתרומת לחמי שודה לאחר זריקת דם כו"ל והר"א:

(ד) ד"ה הרי עלי כבכור שאמר הרי עלי כש" זה ככשר בכור ובכהן קא מיירי וכו' ממי באכילה הס"ד: (ס) ד"ה מאי טעמא וכו' לא אישתרי אלא:

Nedarim 12b

But הָאּא (the case of) terumas lachmei todah is after the zerika of the blood אָתִים הָיא

Before the zerika, the lachmei todah that are brought with the korban todah are assur. If so, the Gemara assumes that a person would only separate the loaf of bread that is given to the Kohen after the zerika. After all, why would a person designate a loaf of bread to be given to the Kohen if at that point the Kohen is not allowed to eat it? If so, if a person says that this bread should be like the הָּרוֹמֵת לַחְמֵי תוֹדָה, i.e., he says that this bread should be like that bread that is given to the Kohen, he must be doing so after the zerika. But if this is really true, that we are talking about after the zerika, we have a proof to our question. The Gemara wanted to know, when a person is מֶתְפֵּיס in something, does he mean to refer to the way the object is now or is he referring to the defining characteristic of the object. We now have a proof. We inferred from the Baraisa that when a person is מֶתְפֵּיס in the הָרוּמֶת לַחְמֵי תוֹדָה, it works to make a neder? But why? If now the לָחְמֵי תוֹדָה are mutur, then the person is being מַתְפֵיס in something that is mutur, and if so, his should not work (as הַתִּפְּטָה only works in something that is assur).

The answer must be that when a person is בְּעִיקָרוֹ , מַתְפֵּיס בְּעִיקָרוֹ , מַתְפֵּיס , מַתְפֵּיס are mutur, since בְּתְמֵי תוֹדָה , the person is not being מִתְפֵּיס with the way they are now but rather he is being מַתְפֵּיס with their defining characteristic.

The Gemara answers that this is not a proof that בְּעִיקֵרוֹ קָא מְתְפֵּיס, as the diyuk (inference) that should be made from the Baraisa is not that he is making a neder by comparing this object to the תְּרוֹמַת לַחְמֵי תוֹדָה but rather he means to compare it to a different type of terumah, as follows.

Say (that the case is that)
(he is saying that this should be) like the terumah
of the liska
(and this is the case that will be) assur

In the time of the Bais Hamikdosh, every person in Klal Yisroel had to give a half-shekel to the Bais Hamikdosh. This money was then placed in a special liska (chamber) in the Bais Hamikdosh. At a designated time, there were those who would enter the liska and fill three containers with this money. The money that was put into these containers was used to buy

korbanos and the rest of the money was used for other expenses of the Bais Hamikdosh. This procedure was referred as the פָּתרוּמַת הַלּשְׁבָּה.

The Gemara is now saying that this is the case in which one should infer that the הַּתְּפָּסָה would work. These shekalim became assur (and are still assur) as the result of the person designating them for the Bais Hamikdosh and therefore using these shekalim for הַּתְּפָּסָה would be a perfect example of being מַתְּפָּסִ בְּדָבָר תַּנֵדוּר.

The Gemara has just answered its question and said that the case that should be inferred from the Baraisa that is a case of an effective מַּתְפֵּיס כְּתְרוּמַת הַלִּשְׁכָּה, is the case of being מַתְפֵּיס בְּתְרוּמַת לַחְמֵי תוֹדָה, but not a case that he is לַחְמֵי תוֹדָה. And if this is true, it could be that if one would be מַתְפֵּיס in the בְּהָיתֵּרָא קָא מַתְפֵּיס as הַתְּפָּסָה and not be an effective בְּהֶיתַרְי קָא מַתְפֵּיס and not הַבְּיִקְרוֹ קָא מַתְפֵּיס.

But on this the Gemara asks:

But אָבָל (being matsis) in the terumas תְּרוֹמַת (being matsis) in the terumas ומּרוֹמַת בּרוֹמַת lachmei todah בֹּרְמֵי תוֹדָה what (are you going to say) מִמִּי נוֹנִה ti is mutur (but if so) let the Baraisa say לִּתְנֵי תוֹדָה (that the case of being matsis) in the lachmei todah בַּרְמֵי תוֹדָה (is not effective)

and certainly (we would know) וְכָל שֶׁבֵּן (that being matfis) in his terumah) is not effective

The Gemara asks that seemingly we will still have a proof from the case of being מַּתְפֵּיס בְּתְּרוּמֵת לַחְמֵי תוֹדָה. Because if it is really true that if a person is מַתְפֵּיס בְּתְּרוּמֵת לַחְמֵי תוֹדָה it is not an effective הַּתְּפָיס as הַתְּפֵיס בָּתְרוּמֵת לָחָמִי, then why did the Baraisa not say that this is the case in which הַתְּפָסָה does not work?

That is, when the Baraisa said its halacha that if one is מַתְבֵּיס in terumah the הַּתְּבָּסְה does not work, the Baraisa could have said a bigger chiddush. The Baraisa could have said that even if one is בְּתְרוּמַת לַחְמֵי תוֹדָה ni מַתְבֵּיס it does not work, and once we know that הַתְּבְּסָה מֹדְהָח תֹּלְחָמֵי תוֹדָה does not work, we would certainly know that מַתְבֵּיס in regular terumah does not work.

This is true because the תְּרוּמֵת לַחְמֵי תוֹדָה became assur as a result of a neder, and yet if one is מַתְפֵּיס in them, it still does not work. If so, certainly being מָתְפֵּיס in challah and terumah

לאוין רמב :

בחב מיי פיט מהלי מעשה הקרבנות סלי כב סמג עשין קפכ:

נמ נ מיי שם הל' כא: ם ד המיי שם כלי כב:

שא ו מיי פים מכני מדרים הלי יג סמג לאוין רמב :

תוספות

והא מכומת לחמי

זכיקה הוא . מ"מ לא

שלמים לאחר זריקה

הא קח משמע לן

דתרומת לחמי תודה

תכומתו היא. כלומר

היא:אלא דאפרשינהו

שהפרים בעודה עיקה

ומן השחר ששה ד'

לימא כתנחי וכו'.

אלא דמחית בשר זכחי

שלמים גביה ואמר זה

כזה . אגב ריהמא

דבפיא מיירי בשלמים

נקם נתי הכח בלתים

אלא כלומר דמחים

בשר בכור גביה לאחר

וים צ בהדיה דמחים

: חלות מד' מינין

כלומר

כדפ"ל גני טחר

כאומר כבשר

נו א מיי סיא מסני והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים היא. דכיון דלחמי מדרים סני יא סמג מודה לא שרו בארור ביי לאחר תודה לא שרו באכילה עד לאחר זריקה למה יתרמו אותן קודם לכן ומדקתני אסור ש"מ דבטיקרן קמתפים : אלא אימא הח כתרומת הלשכה חסור. תרומת הלשכה שהיו תורמין ממעות

הלשכה וממלאין שלש קופות: ליתני תרומת לחמי תודה וכ"ש תרומתו. והויא רבותא טפי משום דמעיקרא נאסרה חרומת לחמי תודה בנדר: תרומתו היא . כלומר בכלל וכתרומתו דקתני היא משום דהויא כתרומה לגבי זרים: תרומת לחמי תודה נמי לפני זריקת דמים היא . כלומר דמשכחת לה שנתרמו קודם זריקת דמים ומש"ה לא פסיקא ליה למתני כתרומת לחמי תודה דאיכא גוונא דמתסר כשנתרמו קודם זריקת דמים: כגון דאפרשינהו בלישייהו . בדין הוא דלישני ליה דאפרשינהו לאחר אפייתן קודם זריקת דמים שהרי אפייתן היתה קודמת אפילו לשחיטת הובח דהא אמריכן במכחות (דף עח:) שאם נשחט הזבח קודם שיקרמו פני [כולן] לא קדש אלא כיון דמייתי ראיה מדרב טובי דמלי להפריש קודם זריקה ודרב עובי מיירי בדאפרשינהו בלישייהו נקט נמי הכא דאפרשינהו בלישייהו: בארבע חלות. ארבעה מיני חלות: והא כתיב ארבעים . דהא הוו ארבעה מינין חמץ חלה

רקיקין ורבוכה *) : והתגן והקריב אחד מכל קרבן . כלומר מכל מין ומין וילפיכן בג"ש דחחד מעשר החמר והוו להו חרבעים: דשקל חדא מן חמן. שעשה עשר חלות מכל מין ואחר שהפרישן אחד מכל מין לש השעה של כל מין ועשה חלה אחת מכל תשע כיון שנה החריך בלשונו וחשע: ליבוא כתנחי וכו'. חי לפני זריקת דמים כלומר שחמר כן בפירוש ונראה בעיני דבדין הוא דהוה מלי לאקשויי אי באומר הרי עלי כבכור סחמא מאי טעמא דמאן דשרי דאפילו אי אמרינן דבהיתרא קמתפים כל שאמר סתם בעיקרו קמתפים דהא תנן במתני כדפ"ל הרומתו כלל חטאת חודה שלמים אסור ולא דייקינן מינה בסוגיין דבעיקרו קמתפים אלא איידי דבעי למימר אי לאחר זריקת דמים מ"ט דמאן דאסר נקט נמי אי לפני זריקת דמים מ"ט דמאן דשרי אבל ה"ה דסתמא נמי קשיא: **)לא דכולי עלמא לפני זריקת דמים. כלומר אי נמי סתמא

נל ון השים בהרא"ש ד'ס כנון דחפרשן כו' דקודם שחיפת הוכח ל'ש. עיין נדם דף וע'כ חד'ם דחפרשינהו :

מותרת לכהן וקודם זריקת דם היתה אסורה דמאחר שנתקדשו לחמי תודה בשחיטה נאסרו לכל הטולם ונעשה טבל עד שהופרשה התרומה לאחר זריקה שהותרה לכהן אלמא אע"ג דקודם זריקה ") צ'ל ורכוכה וכתיב והקריב הד'ח . רש'ח **) שייך לדף יג עלין

היא אימא "כתרומת הלשכה אסור אבל תרומת לחמי תודה מאי מותר ליתני *לחמי תודה וכ"ש תרומתו הא קמ"ל תרומת לחמי תודה תרומתו היא ואי בעית אימא תרומת לחמי תודה נמי קודם זריקת דמים הוא כגון דאפרשינהו בלישה וכי הא *דאמר רב מובי בר קיסנא אמר שמואל ילחמי תודה שאפאן בארבע חלות יצא והכתיב ארבעים למצוה והא בעי למשקל תרומה וכי תימא דשקיל חדא ריפתא על כולה והתנן "יאחר *מכלייקים קרבן שלא יפול מקרבן על חבירו וכי תימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד *והתנן יאחד שלא ימול פרוסה האלא ראפרשינהו בלישה דשקיל חדא מחמץ וחדא מן חלות וחדא מן רקיקים וחדא מן רבוכה לימא כתנאי *הרי עלי כבכור רבי יעקב אוסר ורבי *יהודה 'מתיר היכי דמי אי נימא לפני זריקת דמים מאי מעמא דמאן דשרי ואי לאחר זריקת דמים מאי מעמא דמאן דאסר אלא לאו

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים

לעולם אימא לך בתר מעיקרא אולינן היכא דאיכא היתירא ואיסורא ולא תימא (א) דאמרי׳ בתרומת לחמי ציל תרופת לחפי וכו׳. תודה אלא אימא הא בתרומת הלשכה אסור דהיא אסורה בין מעיקרא בין בסוף והוי נמי דבר הנדור דכתיב אשר ידבט לבו תקחו את תרומתי (שמות כה): תכל תרומת לחמי מנחות עו: ע"ש [נדה תודה מאי מותר . משום דלתרומת לחמי תודה הוי היתר קודם זריקת דם תודה ואזליכן בתר מעיקרא : אי הכי ליתני כחלת אהרן או כתרומת [מנחות שו:] לחמי תודה מותר ואע"ג דהוי דבר הכדור ואכא ידענא דכ"ם כתרומתו שם עו. עו: פפחים לו: דמותר דהוי מתפים בדבר האסור (ב): ונדה ו:] לעולם כתרומת לחמי תודה מותר והאי דקתני כתרומתו הא קמ"ל

בתר מעיקרא ואסורה התרומה קודם זריקה כגון דאפרשה בלישה

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים הוא. ואליבא דר׳ אליעזר בר' שמעון נקיט ליה דאמר לא קדש הלחם עד שישחוע

ויזרוק דמה לשמה ובתורת כהנים קאמר לה גבי לחמי תודה וקודם

זריקה אי אכל מהני לחמי תודה לא עבד איסור גמור ואפי' הכי

תורה אור הוי אסור אלמא כדהשתא מיתפים:

דתרומת לחמי תודה חרומתו היח כתרומה חשובה דהויא נמי דבר האסור ואין אדם יכול להתפים בה מחיר נהדיאן דבר בנדר אע"ג דבאה על ידי נדר : ואיבעית אימא. כדקאמרת הא כתרומת לחמי תודה אסור ואפילו הכי אימא דדייקינן נמי מהכא דאזלינן

[צ'ל ר' יוסי וכן מוכה

[t'v: 1

פי' הרא"ש והא תרומת לחמי וכי הא דאמר רב טובי בר קיסנא וכו' : ואית דמפרשי והא מודה דלחחר זריקת דם תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם היה כהן מפרישה והיתה הוא . דאין רגילות ליתנס לכהן עד אחר זריקת הדמים שכבר הותרו לאכילה: הא כתרומת הלשכה אסור . דכולה איסורא הוא: הכי גלסינן תרומת [כמי] לחמי סודה מרומתו הית וכולם בכלל תרומתו : כגון דאפרשן בלישה. והיינו פ"כ לפני זריקת דמים בהלחם קדום בשחימת כזכת ואין שוחשין שיקרימו הזבת עד פניהם בתנול דחו מיקרי לחם והחי דקחמר דחפרשן בלישה לתו דוקת שדקודם פחיפת הזכח לא שייך לקרותם תרומת לחמי מודה ועדיין לח קדב הלחם ומה מרומה שייך בהו אלא מיירי שהפרישן בין שחישה לזריקה ונרחה דחתריק בפרק קמא דפסחים (דף יג:) שני דברים הם מתירי מעלין זה והלחם דנקם דאפרטן בלישה עלי כבכור (ד) . בכהן קא מיירי דאי בישראל ליח ליה שום זכייה בגוויה ואסור ליה נמי באכילה שאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור: היכי דמי חגב דמייתי פלה הח אילימא . דאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור לפני זריקת דמים: מאי טעמא דמאן דשרי . הא בכור לא (ה) לישתרי אלא בזריקת דמו: דרב מובי בר קסגה: הכי גרסיטן והא בעי

היתה אסורה כבשר זבחי שלמים דאסור קודם זריקה ולאחר זריקה הותרה כבשר זבחי שלמים אסור (ג) בככר אלמא דאזלינן בתר משיקרא שהיה אסור לכל העולם: לעולם מהא לא תיפשוט ואימא הא כתרומת הלשכה אסור דתרומת הלשכה לא היה לה היתר בין בתחילת הקדש בין בכוף הקדש: הא כתרומת לחמי תודה מאי מותר. משום דאמרינן בסוף מתפים ומאחר דתרומת הכהן היא דחד דינא אית להו ואפילו הכי רבי דיוסי מתיר מדכתיב כי ידור אַ חשובה כתרומה בעלמא כדבר האסור ולא כדבר הנדור ולהכי מותר נדר ובכור דבר האסור הוא כיון דבעל כרחו . חלה קדושה עליו: 🚡 המתפים אי הכי ליתני כתרומת לחמי תודה מוחר כל שכן כתרומת לה' לרבות דבר האסור. כלומר כיון דמלוה להקדישו כדמפרש הש"ס 🌣 אהרן 🛮 דאנא ידענא דמותר דהיא לא באה ע"י נדר כלל: [תרומתו לקמן: מבעי ליה למתפים בחטחת וחשם. דחט"ג דחובה היא]. להכי קתני כתרומתו במתניתין לאשמועינן דתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהיא מופרשת ויש עליה שם תרומת אהרן חשובה דהא מתפים ככר בתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהוא דבר האסור ויש עליה שם תרומה כתרומת אהרן חשובה ולעולם האומר כתרומת לחמי חודה מוחר : ואיבעית אימא . האומר כתרומת לחמי חודה אסור ולא תפשוט מהכא בשר זבחי שלמים אי בעיקר מתפיס או בסוף 🛪 דאפשר - דאיסור והיחר תרוייהו ליהוו קודם זריקת דם כגון דאפרשה בלישה והיתה תרומה מותרת לכהן קודם זריקה ולהכי איסור והיתר ביחדקודם הזריקה והיתר לאחר האיסור ותרוייהו קודם זריקה להכי אחרינן באיסור שהיתה קודם שהופרשה שהיתה קדושה בשחיטה קודם הפרשה אסורה לכל העולם הפריש זהאת ככרו דמותר להפריש בלישה וכדרב טובי וכו' : והא כתיב ארבטים. דארבטים חלות מיבטי ליה למיפי עשרה מכל מין:ומשכי למלוה . דמטוחו שיהו ארבטים אבל אי אפאן בארבט חלוח גדולוח מכל מין אחח ילא : והא בטי למישקל חרומה . מן חד וחד מכל מין אחד מטשרה : וכי סימא דשקיל חדא ריפתא אכולהו . דמהני ארבעה שקיל חדא לתרומה : והחנן אחד מכל קרבן . דמכל מין ומין בעי למישקל חדא חדא מחמץ חדא ומחלות חדא ומרקיקין חדא ומרבוכה חדא אבל לא שקיל מחד מין בלבד על חלחה : אלא דאפרשה בלישה. דמכל מין ומין הפריש קודם אפייה לתרומה ואח"כ אפה לשירים דהשתא שקיל תרומה שלימה מכל קרבן דאופה חלה ממה שטטל מכל מין ומין : הרי בשמיסה לבדה וֹהאי

דמחית

למידהי רומה וכי סימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד כו' : אלא דאפרשינהו בלישה . אחר שמשה מכל מין ומין משר אחת מכל מין לכהן ומחששה הנוסרים עשה חלה אחת ומסחמא כתן לכהן מלקו מין און מדינה און ארבע מלוח ולא הזכיר אפייח חלות הקשטת : אי לפני זריקת דמים . כלומר שאמר בפירוש לפני זריקת דמים והוא הדין גמי אי אמר כבכור סחמא הוה קשיא ליה דמ"ע דמאן דשרי אלא מר. משום דגפי למימר ואי לאחר זריקת דמים והיינו כגון שפירש לאחר זריקת דמים נקש נמי לפני זריקת דמים:

הגדות הב"ח (א) רש"י ד'ם לשלם וכו' ולא הימא הא כתרומת לחמי שודה אלא אימא הא כתרומת השלם היה שודה: (ג) ד'ה אי הכי וכו' בדבר האסור הס"ד ואח"ב מ"ה הא קח"ל כו' לשולם כתרומת לחמי שודה: (ג) ד"ה אי הכי וכו' בדבר האסור הסיד ואח"ב בעלמא והרי בדבר האסור וכו' להומי שודה מותר וכו' לחמר הסיד לא החיב בעלמא והרי בדבר האסור וכו' לה המשיע וכו' בסף הקדש הא הכרומת לחמי שודה לחמר והיא לא גאה ע"י נדר כלל הא קמ"ל כו' להכי קסני כתרומת לחמי שודה מותר ואלא ידשנה בל בכן בתרומת אהרן דשותר ההיא לא גאה ע"י נדר כלל הא קמ"ל כו' להכי קסני כתרומת אהרן השובה והאי דמתחים ככר בתרומת לחמי שודה לאחר זריקת דם כו"ל והר"א:

(ד) ד"ה הרי עלי כבכור שאמר הרי עלי כש" זה ככשר בכור ובכהן קא מיירי וכו' ממי באכילה הס"ד: (ס) ד"ה מאי טעמא וכו' לא אישתרי אלא:

should not work as these did not become assur as a result of a neder (as previously explained). And yet the Baraisa chose the example of challos and terumah to show when מְתְּפָּיִס does not work. This would imply that indeed, if one would be מַתְפֵּיס מִוּפִיס would be effective.

The Gemara answers:

(Many Rishonim take out these words) הָא מָשְׁמֵע לַן terumas lachmei todah הְּרוּמֵת לַחְמֵי תּוֹדָה is his terumah

The Gemara answers that in reality when the Baraisa teaches us that the case in which הַּתְּפָסָה does not work is the case of being מַתְפֵּיס in his terumah, the word terumah also comes to include the case of being מַתְפֵּיס בְּתְרוּמַת לַחְמֵי תוֹדָה (that is, the מְתְפֵיס לַחְמֵי תוֹדָה is included in the word (תְּרוּמָתוֹ hat is, the הְּתִרוּמַת לַחְמֵי תוֹדָה is included in the word הַּתְּפָּסָה And indeed, the Baraisa is teaching us that מְּתְפֶּסָה in the מִּתְפָּסָה will not work as well.

When Can the לחמי חודה Be Separated for the Kohen? Only After the Bread has been Baked and the Zerika Has Been Done or Can it be Separated Even While the Dough is Being Kneaded?

The Gemara now gives another answer to its original question. The Baraisa says that if a person is מֵתְפֵּיס in the challah or the terumah given to a Kohen, this הַתְּפָּיס will not work. This seemed to imply that if a person would be מַתְפֵּיס would work. The assumption of the Gemara had been that the מַתְפֵּיס are separated after the zerika, and if so, if a person is מַתְפֵּיס in them, he is being מַתְפֵּיס in something that is now mutur. And yet according to the implication of the Baraisa, this הַתְּפָיס works. If so, the Gemara had said that we have a proof from this that בּּעִיקְרוֹ קֵא מַתְפֵּיס.

The Gemara will now say that this assumption is not necessarily true. That although we had assumed that the לַחְמֵי were separated after the zerika, this does not have to be the case.

And if you want I can say
the terumas lachmei todah
(was) also (done) before
the throwing of the bloods
for example
that he separated it
while it was being kneaded

print gayn

print was being kneaded

print gayn

print was being kneaded

As the Gemara is about to prove, the לַּחְמֵי תוֹדָה can be separated even while it is being kneaded. If so, even if one would infer from the Baraisa that if one is מְתְפֵּיִס בְּתְרוֹמַת לַחְמֵי תוֹדָה, the מְתְפֵּיס שְּטוּטוֹל be effective, this would not prove that בְּעִיקְרוֹ is effective is because we are dealing with a case in which the zerika had not yet taken place (the Ran tells us that baking of the לַחְמֵי תוֹדָה are still assur and that is why the הַּתְּפַסָּה is effective.

The Gemara now proves that indeed the לַחְמֵי תוֹדָה can be separated before the zerika.

And this is like he said
Rav Tovi bar Kisna
רַב טוֹבִי בַּר קִיסְנָא
that Shmuel said
the lachmei todah
that were baked
as four (large) challos
he is yotzie

As previously mentioned, when bringing a korban todah, a person also must bring forty loaves of bread. These loaves of bread were divided into groups of ten. That is, he brings ten loaves of each type of bread.

The Gemara now tells us, that although it is true that he is supposed to bring ten loaves of each type, if instead he baked them as four large challos (that is, one large challah of each type), he is yotzie b'dieved.

The Gemara will ask on halacha and from the Gemara's answer we will see the point that the Gemara is trying to prove, that the פֿחָמֵי תוֹדָה could be separated as early as the kneading of the dough.

The Gemara asks:

But it is written 'forty' וָהָכְתִיב אַרְבַּעִים

The Ran explains that the posuk does not actually write that there must be forty loaves brought with the todah but rather the posuk says that there must be the four types. And the Gemara in Menachos makes a gezayra shava to say that there must be ten of each kind. But if so, how can we know say that four large loaves can be given if we learned that forty loaves is the amount needed?

The Gemara answers:

(This that we need forty is only) for the mitzvah

לאוין רמב :

בחב מיי פיט מהלי מעשה הקרבנות סלי כב סמג עשין קפכ:

נמ נ מיי שם הל' כא: ם ד המיי שם כלי כב:

שא ו מיי פים מכני מדרים הלי יג סמג לאוין רמב :

תוספות

והא מכומת לחמי

זכיקה הוא . מ"מ לא

שלמים לאחר זריקה

הא קח משמע לן

דתרומת לחמי תודה

תכומתו היא. כלומר

היא:אלא דאפרשינהו

שהפרים בעודה עיקה

ומן השחר ששה ד'

לימא כתנחי וכו'.

אלא דמחית בשר זכחי

שלמים גביה ואמר זה

כזה . אגב ריהמא

דבפיא מיירי בשלמים

נקם נתי הכח בלתים

אלא כלומר דמחים

בשר בכור גביה לאחר

וים צ בהדיה דמחים

: חלות מד' מינין

כלומר

כדפ"ל גני טחר

כאומר כבשר

נו א מיי סיא מסני והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים היא. דכיון דלחמי מדרים סני יא סמג מודה לא שרו בארור ביי לאחר תודה לא שרו באכילה עד לאחר זריקה למה יתרמו אותן קודם לכן ומדקתני אסור ש"מ דבטיקרן קמתפים : אלא אימא הח כתרומת הלשכה חסור. תרומת הלשכה שהיו תורמין ממעות

הלשכה וממלאין שלש קופות: ליתני תרומת לחמי תודה וכ"ש תרומתו. והויא רבותא טפי משום דמעיקרא נאסרה חרומת לחמי תודה בנדר: תרומתו היא . כלומר בכלל וכתרומתו דקתני היא משום דהויא כתרומה לגבי זרים: תרומת לחמי תודה נמי לפני זריקת דמים היא . כלומר דמשכחת לה שנתרמו קודם זריקת דמים ומש"ה לא פסיקא ליה למתני כתרומת לחמי תודה דאיכא גוונא דמתסר כשנתרמו קודם זריקת דמים: כגון דאפרשינהו בלישייהו . בדין הוא דלישני ליה דאפרשינהו לאחר אפייתן קודם זריקת דמים שהרי אפייתן היתה קודמת אפילו לשחיטת הובח דהא אמריכן במכחות (דף עח:) שאם נשחט הזבח קודם שיקרמו פני [כולן] לא קדש אלא כיון דמייתי ראיה מדרב טובי דמלי להפריש קודם זריקה ודרב עובי מיירי בדאפרשינהו בלישייהו נקט נמי הכא דאפרשינהו בלישייהו: בארבע חלות. ארבעה מיני חלות: והא כתיב ארבעים . דהא הוו ארבעה מינין חמץ חלה

רקיקין ורבוכה *) : והתגן והקריב אחד מכל קרבן . כלומר מכל מין ומין וילפיכן בג"ש דחחד מעשר החמר והוו להו חרבעים: דשקל חדא מן חמן. שעשה עשר חלות מכל מין ואחר שהפרישן אחד מכל מין לש השעה של כל מין ועשה חלה אחת מכל תשע כיון שנה החריך בלשונו וחשע: ליבוא כתנחי וכו'. חי לפני זריקת דמים כלומר שחמר כן בפירוש ונראה בעיני דבדין הוא דהוה מלי לאקשויי אי באומר הרי עלי כבכור סחמא מאי טעמא דמאן דשרי דאפילו אי אמרינן דבהיתרא קמתפים כל שאמר סתם בעיקרו קמתפים דהא תנן במתני כדפ"ל הרומתו כלל חטאת חודה שלמים אסור ולא דייקינן מינה בסוגיין דבעיקרו קמתפים אלא איידי דבעי למימר אי לאחר זריקת דמים מ"ט דמאן דאסר נקט נמי אי לפני זריקת דמים מ"ט דמאן דשרי אבל ה"ה דסתמא נמי קשיא: **)לא דכולי עלמא לפני זריקת דמים. כלומר אי נמי סתמא

נל ון השים בהרא"ש ד'ס כנון דחפרשן כו' דקודם שחיפת הוכח ל'ש. עיין נדם דף וע'כ חד'ם דחפרשינהו :

מותרת לכהן וקודם זריקת דם היתה אסורה דמאחר שנתקדשו לחמי תודה בשחיטה נאסרו לכל הטולם ונעשה טבל עד שהופרשה התרומה לאחר זריקה שהותרה לכהן אלמא אע"ג דקודם זריקה ") צ'ל ורכוכה וכתיב והקריב הד'ח . רש'ח **) שייך לדף יג עלין

היא אימא "כתרומת הלשכה אסור אבל תרומת לחמי תודה מאי מותר ליתני *לחמי תודה וכ"ש תרומתו הא קמ"ל תרומת לחמי תודה תרומתו היא ואי בעית אימא תרומת לחמי תודה נמי קודם זריקת דמים הוא כגון דאפרשינהו בלישה וכי הא *דאמר רב מובי בר קיסנא אמר שמואל ילחמי תודה שאפאן בארבע חלות יצא והכתיב ארבעים למצוה והא בעי למשקל תרומה וכי תימא דשקיל חדא ריפתא על כולה והתנן "יאחר *מכלייקים קרבן שלא יפול מקרבן על חבירו וכי תימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד *והתנן יאחד שלא ימול פרוסה האלא ראפרשינהו בלישה דשקיל חדא מחמץ וחדא מן חלות וחדא מן רקיקים וחדא מן רבוכה לימא כתנאי *הרי עלי כבכור רבי יעקב אוסר ורבי *יהודה 'מתיר היכי דמי אי נימא לפני זריקת דמים מאי מעמא דמאן דשרי ואי לאחר זריקת דמים מאי מעמא דמאן דאסר אלא לאו

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים

לעולם אימא לך בתר מעיקרא אולינן היכא דאיכא היתירא ואיסורא ולא תימא (א) דאמרי׳ בתרומת לחמי ציל תרופת לחפי וכו׳. תודה אלא אימא הא בתרומת הלשכה אסור דהיא אסורה בין מעיקרא בין בסוף והוי נמי דבר הנדור דכתיב אשר ידבט לבו תקחו את תרומתי (שמות כה): תכל תרומת לחמי מנחות עו: ע"ש [נדה תודה מאי מותר . משום דלתרומת לחמי תודה הוי היתר קודם זריקת דם תודה ואזליכן בתר מעיקרא : אי הכי ליתני כחלת אהרן או כתרומת [מנחות שו:] לחמי תודה מותר ואע"ג דהוי דבר הכדור ואכא ידענא דכ"ם כתרומתו שם עו. עו: פפחים לו: דמותר דהוי מתפים בדבר האסור (ב): ונדה ו:] לעולם כתרומת לחמי תודה מותר והאי דקתני כתרומתו הא קמ"ל

בתר מעיקרא ואסורה התרומה קודם זריקה כגון דאפרשה בלישה

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים הוא. ואליבא דר׳ אליעזר בר' שמעון נקיט ליה דאמר לא קדש הלחם עד שישחוע

ויזרוק דמה לשמה ובתורת כהנים קאמר לה גבי לחמי תודה וקודם

זריקה אי אכל מהני לחמי תודה לא עבד איסור גמור ואפי' הכי

תורה אור הוי אסור אלמא כדהשתא מיתפים:

דתרומת לחמי תודה חרומתו היח כתרומה חשובה דהויא נמי דבר האסור ואין אדם יכול להתפים בה מחיר נהדיאן דבר בנדר אע"ג דבאה על ידי נדר : ואיבעית אימא. כדקאמרת הא כתרומת לחמי תודה אסור ואפילו הכי אימא דדייקינן נמי מהכא דאזלינן

[צ'ל ר' יוסי וכן מוכה

[t'v: 1

פי' הרא"ש והא תרומת לחמי וכי הא דאמר רב טובי בר קיסנא וכו' : ואית דמפרשי והא מודה דלחחר זריקת דם תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם היה כהן מפרישה והיתה הוא . דאין רגילות ליתנס לכהן עד אחר זריקת הדמים שכבר הותרו לאכילה: הא כתרומת הלשכה אסור . דכולה איסורא הוא: הכי גלסינן תרומת [כמי] לחמי סודה מרומתו הית וכולם בכלל תרומתו : כגון דאפרשן בלישה. והיינו פ"כ לפני זריקת דמים בהלחם קדום בשחימת כזכת ואין שוחשין שיקרימו הזבת עד פניהם בתנול דחו מיקרי לחם והחי דקחמר דחפרשן בלישה לתו דוקת שדקודם פחיפת הזכח לא שייך לקרותם תרומת לחמי מודה ועדיין לח קדב הלחם ומה מרומה שייך בהו אלא מיירי שהפרישן בין שחישה לזריקה ונרחה דחתריק בפרק קמא דפסחים (דף יג:) שני דברים הם מתירי מעלין זה והלחם דנקם דאפרטן בלישה עלי כבכור (ד) . בכהן קא מיירי דאי בישראל ליח ליה שום זכייה בגוויה ואסור ליה נמי באכילה שאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור: היכי דמי חגב דמייתי פלה הח אילימא . דאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור לפני זריקת דמים: מאי טעמא דמאן דשרי . הא בכור לא (ה) לישתרי אלא בזריקת דמו: דרב מובי בר קסגה: הכי גרסיטן והא בעי

היתה אסורה כבשר זבחי שלמים דאסור קודם זריקה ולאחר זריקה הותרה כבשר זבחי שלמים אסור (ג) בככר אלמא דאזלינן בתר משיקרא שהיה אסור לכל העולם: לעולם מהא לא תיפשוט ואימא הא כתרומת הלשכה אסור דתרומת הלשכה לא היה לה היתר בין בתחילת הקדש בין בכוף הקדש: הא כתרומת לחמי תודה מאי מותר. משום דאמרינן בסוף מתפים ומאחר דתרומת הכהן היא דחד דינא אית להו ואפילו הכי רבי דיוסי מתיר מדכתיב כי ידור אַ חשובה כתרומה בעלמא כדבר האסור ולא כדבר הנדור ולהכי מותר נדר ובכור דבר האסור הוא כיון דבעל כרחו . חלה קדושה עליו: 🚡 המתפים אי הכי ליתני כתרומת לחמי תודה מוחר כל שכן כתרומת לה' לרבות דבר האסור. כלומר כיון דמלוה להקדישו כדמפרש הש"ס 🌣 אהרן 🛮 דאנא ידענא דמותר דהיא לא באה ע"י נדר כלל: [תרומתו לקמן: מבעי ליה למתפים בחטחת וחשם. דחט"ג דחובה היא]. להכי קתני כתרומתו במתניתין לאשמועינן דתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהיא מופרשת ויש עליה שם תרומת אהרן חשובה דהא מתפים ככר בתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהוא דבר האסור ויש עליה שם תרומה כתרומת אהרן חשובה ולעולם האומר כתרומת לחמי חודה מוחר : ואיבעית אימא . האומר כתרומת לחמי חודה אסור ולא תפשוט מהכא בשר זבחי שלמים אי בעיקר מתפיס או בסוף 🛪 דאפשר - דאיסור והיחר תרוייהו ליהוו קודם זריקת דם כגון דאפרשה בלישה והיתה תרומה מותרת לכהן קודם זריקה ולהכי איסור והיתר ביחדקודם הזריקה והיתר לאחר האיסור ותרוייהו קודם זריקה להכי אחרינן באיסור שהיתה קודם שהופרשה שהיתה קדושה בשחיטה קודם הפרשה אסורה לכל העולם הפריש זהאת ככרו דמותר להפריש בלישה וכדרב טובי וכו' : והא כתיב ארבטים. דארבטים חלות מיבטי ליה למיפי עשרה מכל מין:ומשכי למלוה . דמטוחו שיהו ארבעים אבל אי אפאן בארבע חלוח גדולוח מכל מין אחח ילא : והא בעי למישקל חרומה . מן חד וחד מכל מין אחד מעשרה : וכי סימא דשקיל חדא ריפתא אכולהו . דמהני ארבעה שקיל חדא לתרומה : והחנן אחד מכל קרבן . דמכל מין ומין בעי למישקל חדא חדא מחמץ חדא ומחלות חדא ומרקיקין חדא ומרבוכה חדא אבל לא שקיל מחד מין בלבד על חלחה : אלא דאפרשה בלישה. דמכל מין ומין הפריש קודם אפייה לתרומה ואח"כ אפה לשירים דהשתא שקיל תרומה שלימה מכל קרבן דאופה חלה ממה שטטל מכל מין ומין : הרי בשמיסה לבדה וֹהאי

דמחית

למידהי רומה וכי סימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד כו' : אלא דאפרשינהו בלישה . אחר שמשה מכל מין ומין משר אחת מכל מין לכהן ומחששה הנוסרים עשה חלה אחת ומסחמא כתן לכהן מלקו מין און מדינה און ארבע מלוח ולא הזכיר אפייח חלות הקשטת : אי לפני זריקת דמים . כלומר שאמר בפירוש לפני זריקת דמים והוא הדין גמי אי אמר כבכור סחמא הוה קשיא ליה דמ"ע דמאן דשרי אלא מר. משום דגפי למימר ואי לאחר זריקת דמים והיינו כגון שפירש לאחר זריקת דמים נקש נמי לפני זריקת דמים:

הגדות הב"ח (א) רש"י ד'ם לשלם וכו' ולא הימא הא כתרומת לחמי שודה אלא אימא הא כתרומת השלם היה שודה: (ג) ד'ה אי הכי וכו' בדבר האסור הס"ד ואח"ב מ"ה הא קח"ל כו' לשולם כתרומת לחמי שודה: (ג) ד"ה אי הכי וכו' בדבר האסור הסיד ואח"ב בעלמא והרי בדבר האסור וכו' להומי שודה מותר וכו' לחמר הסיד לא החיב בעלמא והרי בדבר האסור וכו' לה המשיע וכו' בסף הקדש הא הכרומת לחמי שודה לחמר והיא לא גאה ע"י נדר כלל הא קמ"ל כו' להכי קסני כתרומת לחמי שודה מותר ואלא ידשנה בל בכן בתרומת אהרן דשותר ההיא לא גאה ע"י נדר כלל הא קמ"ל כו' להכי קסני כתרומת אהרן השובה והאי דמתחים ככר בתרומת לחמי שודה לאחר זריקת דם כו"ל והר"א:

(ד) ד"ה הרי עלי כבכור שאמר הרי עלי כש" זה ככשר בכור ובכהן קא מיירי וכו' ממי באכילה הס"ד: (ס) ד"ה מאי טעמא וכו' לא אישתרי אלא:

If so, the Gemara is bothered by how there could be a machlokes if one can be מַּתְפֵּיס with it or not? If his neder took place before the zerika, the הַּתְּפָּסָה should work, and if it took place afterwards it should not work. (The Gemara later on will discuss why the bechor is considered a דָּבָר הַנְדוֹּר ji fi t is kadosh

from birth without the need of the person to say that it should be a korban.)

The Gemara answers:

Rather is it not (referring to)

אֶלָא לָאו

לאוין רמב :

בחב מיי פיט מהלי מעשה הקרבנות סלי כב סמג עשין קפכ:

נמ נ מיי שם הל' כא: ם ד המיי שם כלי כב:

שא ו מיי פים מכני מדרים הלי יג סמג לאוין רמב :

תוספות

והא מכומת לחמי

זכיקה הוא . מ"מ לא

שלמים לאחר זריקה

הא קח משמע לן

דתרומת לחמי תודה

תכומתו היא. כלומר

היא:אלא דאפרשינהו

שהפרים בעודה עיקה

ומן השחר ששה ד'

לימא כתנחי וכו'.

אלא דמחית בשר זכחי

שלמים גביה ואמר זה

כזה . אגב ריהמא

דבפיא מיירי בשלמים

נקם נתי הכח בלתים

אלא כלומר דמחים

בשר בכור גביה לאחר

וים צ בהדיה דמחים

: חלות מד' מינין

כלומר

כדפ"ל גני טחר

כאומר כבשר

נו א מיי סיא מסני והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים היא. דכיון דלחמי מדרים סני יא סמג מודה לא שרו בארור ביי לאחר תודה לא שרו באכילה עד לאחר זריקה למה יתרמו אותן קודם לכן ומדקתני אסור ש"מ דבטיקרן קמתפים : אלא אימא הח כתרומת הלשכה חסור. תרומת הלשכה שהיו תורמין ממעות

הלשכה וממלאין שלש קופות: ליתני תרומת לחמי תודה וכ"ש תרומתו. והויא רבותא טפי משום דמעיקרא נאסרה חרומת לחמי תודה בנדר: תרומתו היא . כלומר בכלל וכתרומתו דקתני היא משום דהויא כתרומה לגבי זרים: תרומת לחמי תודה נמי לפני זריקת דמים היא . כלומר דמשכחת לה שנתרמו קודם זריקת דמים ומש"ה לא פסיקא ליה למתני כתרומת לחמי תודה דאיכא גוונא דמתסר כשנתרמו קודם זריקת דמים: כגון דאפרשינהו בלישייהו . בדין הוא דלישני ליה דאפרשינהו לאחר אפייתן קודם זריקת דמים שהרי אפייתן היתה קודמת אפילו לשחיטת הובח דהא אמריכן במכחות (דף עח:) שאם נשחט הזבח קודם שיקרמו פני [כולן] לא קדש אלא כיון דמייתי ראיה מדרב טובי דמלי להפריש קודם זריקה ודרב עובי מיירי בדאפרשינהו בלישייהו נקט נמי הכא דאפרשינהו בלישייהו: בארבע חלות. ארבעה מיני חלות: והא כתיב ארבעים . דהא הוו ארבעה מינין חמץ חלה

רקיקין ורבוכה *) : והתגן והקריב אחד מכל קרבן . כלומר מכל מין ומין וילפיכן בג"ש דחחד מעשר החמר והוו להו חרבעים: דשקל חדא מן חמן. שעשה עשר חלות מכל מין ואחר שהפרישן אחד מכל מין לש השעה של כל מין ועשה חלה אחת מכל תשע כיון שנה החריך בלשונו וחשע: ליבוא כתנחי וכו'. חי לפני זריקת דמים כלומר שחמר כן בפירוש ונראה בעיני דבדין הוא דהוה מלי לאקשויי אי באומר הרי עלי כבכור סחמא מאי טעמא דמאן דשרי דאפילו אי אמרינן דבהיתרא קמתפים כל שאמר סתם בעיקרו קמתפים דהא תנן במתני כדפ"ל הרומתו כלל חטאת חודה שלמים אסור ולא דייקינן מינה בסוגיין דבעיקרו קמתפים אלא איידי דבעי למימר אי לאחר זריקת דמים מ"ט דמאן דאסר נקט נמי אי לפני זריקת דמים מ"ט דמאן דשרי אבל ה"ה דסתמא נמי קשיא: **)לא דכולי עלמא לפני זריקת דמים. כלומר אי נמי סתמא

נל ון השים בהרא"ש ד'ס כנון דחפרשן כו' דקודם שחיפת הוכח ל'ש. עיין נדם דף וע'כ חד'ם דחפרשינהו :

מותרת לכהן וקודם זריקת דם היתה אסורה דמאחר שנתקדשו לחמי תודה בשחיטה נאסרו לכל הטולם ונעשה טבל עד שהופרשה התרומה לאחר זריקה שהותרה לכהן אלמא אע"ג דקודם זריקה ") צ'ל ורכוכה וכתיב והקריב הד'ח . רש'ח **) שייך לדף יג עלין

היא אימא "כתרומת הלשכה אסור אבל תרומת לחמי תודה מאי מותר ליתני *לחמי תודה וכ"ש תרומתו הא קמ"ל תרומת לחמי תודה תרומתו היא ואי בעית אימא תרומת לחמי תודה נמי קודם זריקת דמים הוא כגון דאפרשינהו בלישה וכי הא *דאמר רב מובי בר קיסנא אמר שמואל ילחמי תודה שאפאן בארבע חלות יצא והכתיב ארבעים למצוה והא בעי למשקל תרומה וכי תימא דשקיל חדא ריפתא על כולה והתנן "יאחר *מכלייקים קרבן שלא יפול מקרבן על חבירו וכי תימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד *והתנן יאחד שלא ימול פרוסה האלא ראפרשינהו בלישה דשקיל חדא מחמץ וחדא מן חלות וחדא מן רקיקים וחדא מן רבוכה לימא כתנאי *הרי עלי כבכור רבי יעקב אוסר ורבי *יהודה 'מתיר היכי דמי אי נימא לפני זריקת דמים מאי מעמא דמאן דשרי ואי לאחר זריקת דמים מאי מעמא דמאן דאסר אלא לאו

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים

לעולם אימא לך בתר מעיקרא אולינן היכא דאיכא היתירא ואיסורא ולא תימא (א) דאמרי׳ בתרומת לחמי ציל תרופת לחפי וכו׳. תודה אלא אימא הא בתרומת הלשכה אסור דהיא אסורה בין מעיקרא בין בסוף והוי נמי דבר הנדור דכתיב אשר ידבט לבו תקחו את תרומתי (שמות כה): תכל תרומת לחמי מנחות עו: ע"ש [נדה תודה מאי מותר . משום דלתרומת לחמי תודה הוי היתר קודם זריקת דם תודה ואזליכן בתר מעיקרא : אי הכי ליתני כחלת אהרן או כתרומת [מנחות שו:] לחמי תודה מותר ואע"ג דהוי דבר הכדור ואכא ידענא דכ"ם כתרומתו שם עו. עו: פפחים לו: דמותר דהוי מתפים בדבר האסור (ב): ונדה ו:] לעולם כתרומת לחמי תודה מותר והאי דקתני כתרומתו הא קמ"ל

בתר מעיקרא ואסורה התרומה קודם זריקה כגון דאפרשה בלישה

והא תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דמים הוא. ואליבא דר׳ אליעזר בר' שמעון נקיט ליה דאמר לא קדש הלחם עד שישחוע

ויזרוק דמה לשמה ובתורת כהנים קאמר לה גבי לחמי תודה וקודם

זריקה אי אכל מהני לחמי תודה לא עבד איסור גמור ואפי' הכי

תורה אור הוי אסור אלמא כדהשתא מיתפים:

דתרומת לחמי תודה חרומתו היח כתרומה חשובה דהויא נמי דבר האסור ואין אדם יכול להתפים בה מחיר נהדיאן דבר בנדר אע"ג דבאה על ידי נדר : ואיבעית אימא. כדקאמרת הא כתרומת לחמי תודה אסור ואפילו הכי אימא דדייקינן נמי מהכא דאזלינן

[צ'ל ר' יוסי וכן מוכה

[t'v: 1

פי' הרא"ש והא תרומת לחמי וכי הא דאמר רב טובי בר קיסנא וכו' : ואית דמפרשי והא מודה דלחחר זריקת דם תרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם היה כהן מפרישה והיתה הוא . דאין רגילות ליתנס לכהן עד אחר זריקת הדמים שכבר הותרו לאכילה: הא כתרומת הלשכה אסור . דכולה איסורא הוא: הכי גלסינן תרומת [כמי] לחמי סודה מרומתו הית וכולם בכלל תרומתו : כגון דאפרשן בלישה. והיינו פ"כ לפני זריקת דמים בהלחם קדום בשחימת כזכת ואין שוחשין שיקרימו הזבת עד פניהם בתנול דחו מיקרי לחם והחי דקחמר דחפרשן בלישה לתו דוקת שדקודם פחיפת הזכח לא שייך לקרותם תרומת לחמי מודה ועדיין לח קדב הלחם ומה מרומה שייך בהו אלא מיירי שהפרישן בין שחישה לזריקה ונרחה דחתריק בפרק קמא דפסחים (דף יג:) שני דברים הם מתירי מעלין זה והלחם דנקם דאפרטן בלישה עלי כבכור (ד) . בכהן קא מיירי דאי בישראל ליח ליה שום זכייה בגוויה ואסור ליה נמי באכילה שאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור: היכי דמי חגב דמייתי פלה הח אילימא . דאמר הרי עלי בשר זה כבשר בכור לפני זריקת דמים: מאי טעמא דמאן דשרי . הא בכור לא (ה) לישתרי אלא בזריקת דמו: דרב מובי בר קסגה: הכי גרסיטן והא בעי

היתה אסורה כבשר זבחי שלמים דאסור קודם זריקה ולאחר זריקה הותרה כבשר זבחי שלמים אסור (ג) בככר אלמא דאזלינן בתר משיקרא שהיה אסור לכל העולם: לעולם מהא לא תיפשוט ואימא הא כתרומת הלשכה אסור דתרומת הלשכה לא היה לה היתר בין בתחילת הקדש בין בכוף הקדש: הא כתרומת לחמי תודה מאי מותר. משום דאמרינן בסוף מתפים ומאחר דתרומת הכהן היא דחד דינא אית להו ואפילו הכי רבי דיוסי מתיר מדכתיב כי ידור אַ חשובה כתרומה בעלמא כדבר האסור ולא כדבר הנדור ולהכי מותר נדר ובכור דבר האסור הוא כיון דבעל כרחו . חלה קדושה עליו: 🚡 המתפים אי הכי ליתני כתרומת לחמי תודה מוחר כל שכן כתרומת לה' לרבות דבר האסור. כלומר כיון דמלוה להקדישו כדמפרש הש"ס 🌣 אהרן 🛮 דאנא ידענא דמותר דהיא לא באה ע"י נדר כלל: [תרומתו לקמן: מבעי ליה למתפים בחטחת וחשם. דחט"ג דחובה היא]. להכי קתני כתרומתו במתניתין לאשמועינן דתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהיא מופרשת ויש עליה שם תרומת אהרן חשובה דהא מתפים ככר בתרומת לחמי תודה לאחר זריקת דם שהוא דבר האסור ויש עליה שם תרומה כתרומת אהרן חשובה ולעולם האומר כתרומת לחמי חודה מוחר : ואיבעית אימא . האומר כתרומת לחמי חודה אסור ולא תפשוט מהכא בשר זבחי שלמים אי בעיקר מתפיס או בסוף 🛪 דאפשר - דאיסור והיחר תרוייהו ליהוו קודם זריקת דם כגון דאפרשה בלישה והיתה תרומה מותרת לכהן קודם זריקה ולהכי איסור והיתר ביחדקודם הזריקה והיתר לאחר האיסור ותרוייהו קודם זריקה להכי אחרינן באיסור שהיתה קודם שהופרשה שהיתה קדושה בשחיטה קודם הפרשה אסורה לכל העולם הפריש זהאת ככרו דמותר להפריש בלישה וכדרב טובי וכו' : והא כתיב ארבטים. דארבטים חלות מיבטי ליה למיפי עשרה מכל מין:ומשכי למלוה . דמטוחו שיהו ארבעים אבל אי אפאן בארבע חלוח גדולוח מכל מין אחח ילא : והא בעי למישקל חרומה . מן חד וחד מכל מין אחד מעשרה : וכי סימא דשקיל חדא ריפתא אכולהו . דמהני ארבעה שקיל חדא לתרומה : והחנן אחד מכל קרבן . דמכל מין ומין בעי למישקל חדא חדא מחמץ חדא ומחלות חדא ומרקיקין חדא ומרבוכה חדא אבל לא שקיל מחד מין בלבד על חלחה : אלא דאפרשה בלישה. דמכל מין ומין הפריש קודם אפייה לתרומה ואח"כ אפה לשירים דהשתא שקיל תרומה שלימה מכל קרבן דאופה חלה ממה שטטל מכל מין ומין : הרי בשמיסה לבדה וֹהאי

דמחית

למידהי רומה וכי סימא דשקיל פרוסה מכל חד וחד כו' : אלא דאפרשינהו בלישה . אחר שמשה מכל מין ומין משר אחת מכל מין לכהן ומחששה הנוסרים עשה חלה אחת ומסחמא כתן לכהן מלקו מין און מדינה און ארבע מלוח ולא הזכיר אפייח חלות הקשטת : אי לפני זריקת דמים . כלומר שאמר בפירוש לפני זריקת דמים והוא הדין גמי אי אמר כבכור סחמא הוה קשיא ליה דמ"ע דמאן דשרי אלא מר. משום דגפי למימר ואי לאחר זריקת דמים והיינו כגון שפירש לאחר זריקת דמים נקש נמי לפני זריקת דמים:

הגדות הב"ח (א) רש"י ד'ם לשלם וכו' ולא הימא הא כתרומת לחמי שודה אלא אימא הא כתרומת השלם היה שודה: (ג) ד'ה אי הכי וכו' בדבר האסור הס"ד ואח"ב מ"ה הא קח"ל כו' לשולם כתרומת לחמי שודה: (ג) ד"ה אי הכי וכו' בדבר האסור הסיד ואח"ב בעלמא והרי בדבר האסור וכו' להומי שודה מותר וכו' לחמר הסיד לא החיב בעלמא והרי בדבר האסור וכו' לה המשיע וכו' בסף הקדש הא הכרומת לחמי שודה לחמר והיא לא גאה ע"י נדר כלל הא קמ"ל כו' להכי קסני כתרומת לחמי שודה מותר ואלא ידשנה בל בכן בתרומת אהרן דשותר ההיא לא גאה ע"י נדר כלל הא קמ"ל כו' להכי קסני כתרומת אהרן השובה והאי דמתחים ככר בתרומת לחמי שודה לאחר זריקת דם כו"ל והר"א:

(ד) ד"ה הרי עלי כבכור שאמר הרי עלי כש" זה ככשר בכור ובכהן קא מיירי וכו' ממי באכילה הס"ד: (ס) ד"ה מאי טעמא וכו' לא אישתרי אלא:

If so, the Gemara is bothered by how there could be a machlokes if one can be מַתְפֵּיס with it or not? If his neder took place before the zerika, the הַּתְּפָּסָה should work, and if it took place afterwards it should not work. (The Gemara later on will discuss why the bechor is considered a דָּבֶר הַנְדוֹר jif it is kadosh

from birth without the need of the person to say that it should be a korban.)

The Gemara answers:

Rather is it not (referring to)

אֶלָא לָאו

Nedarim 13a

The Gemara on the previous daf had been discussing the question of בְּעִיקֵרוֹ קָא מֶתְפֵּיס אוֹ בְּהֶיתֵרְא קָא מֵתְפֵּיס וּ. The Gemara brought a Mishna is which there was a machlokes with regard to a case that a person was מַתְפֵּיס with a bechor. The Gemara had asked that if it is before zerika, then how do we understand the one who holds that the neder is not effective. And if it is after the zerika, how do we understand the one who says that the neder is effective.

The Gemara now says that the case must be:

That it is lying (there)	~~וְ~~ מַחֵית
meat from the (korban) bechor	בְּשֵׂר בְּכוֹר
and it was (also) lying there meat from a	וּמַחֵית בָּשָׂר דְּהַאיְדְ נַּבֵּיהּ
	different (animal)

and he said	וְאָמֵר
"This like this"	זָה כָּזָה
and it is a machlokes Tannaim	וְתַנָּאֵי הִיא

The Gemara says that seemingly this machlokes if the הַּמְפָּסָה works or not, is the machlokes if בְּעִיקָּרוֹ קָא מַתְפֵּיס works or not, is the machlokes if בְּעִיקָרוֹ קָא מַתְפֵּיס works or not, is the machlokes if בְּעִיקָרוֹ קָא מַתְפֵּיס works or not, is the meat of the korban bechor is mutur and the person compares other meat to it. Does he mean to compare the meat to the way the korban bechor is now, and if so, the neder will not be effective? Or do we say that he means to compare this meat to the עִיקִר – the defining characteristic of the korban bechor, and if so, the neder will be effective?

The Different Reasons Why One Could or Could Not Use a Bechor to be מַתְפֵּישׁ with – Is a Bechor Considered a דָבָר זְּבָר הָאָסוּר a יַּנְבָּרוּר?

The Gemara now says that the machlokes if one can use a bechor for הַּהְּפָּסָה, does not depend on the question of בְּעִיקָּרוֹ , does not depend on the question of בְּעִיקָּרוֹ , but rather the machlokes will be with regard to a different question.

No	לָא
(really) everyone (holds)	דְּכוּלֵּי עָלְמָא
(that the case is) before	לִפְנֵי
the zerika of the bloods	זְרִיקַת דָּמִים
and what is the reason	וּמַאי טַעְמָא
of the one	דְמַאן
that permits it (i.e., the neder doesn't work)	יְשָׁרֵי
the posuk says	אָמַר קְרָא

"When he will make a neder"	בִּי יִדֹּר
until he makes a neder	עַד שֶׁיִּדּוֹר
with something	בְּדָבָר
that was made assur through a neder	างารุก
(this comes) to exclude	לְאַפּוֹקֵי
a bechor	בְּכוֹר
as it is something	יְּדָבָר
that is assur (from the Torah)	הָאָסוּר הוּא

The posuk teaches us that one can only be מַּתְפֵּיס with something that is a דָּבֶר הַּנָּדוּר and not with a דָבָר הַאָּסוּר. A דָבָר הַאָּסוּר is defined has something that only became assur as a result of a person making it assur, and דָבָר הָאָסוּר is defined as something that does not need the person to make it assur.

If so, a bechor would seem to be a classic example of something that does not need a person to make it assur. After all, immediately upon its birth the bechor become assur, without the person doing anything. Therefore, this opinion holds that even if a person would be מַּתְפֵּיִט with a bechor before the zerika, the neder will still not be effective.

And the one who says	וּמַאן
it is assur (i.e., the hatfasa with a bechor will work)	יְּאָסַר
(this is because) the posuk says	אָמַר קְרָא
"To Hashem"	לַה׳
to (comes to) include something	לְרַבּוֹת דָּבָר
that is assur (i.e., it is assur without a neder)	הָאָסוּר

The opinion that holds that הַּתְּפָּסָה works with a bechor, holds that when the posul says לָהי, this comes to include a bechor, even though it is kadosh without the need for the person to make it kadosh. The Ran explains that the Gemara will tell us that although it is true that the animal is kadosh from birth, there is still a mitzvah for the person to say that it should be kadosh, and therefore it is considered a דָּבֶר תַּנְּדִּוּר and that is why the תַּתְּפָּסָה works.

Both R' Yaakov and R' Yehuda have a drasha to back up their halacha. The Gemara will therefore ask what each one of them does with the other's drasha.

And the one	ומַאן
who permits it (i.e., the one who holds the hatt	fasa does דְשָׁרֵי
	not work)
(the drasha from the words) "To Hashem"	לַה׳
what does he do with it	מַאי עָבֵיד לֵיהּ
he needs it	מִיבְּעֵי לֵיהּ
(to teach us the halacha) that one can be matfis	לְמַתְפִּיס

גביה ואמר זה כזה ותנאי היא לא דכולי

עלמא לפני זריקת דמים ומ"מ דמאן דשרי

לאפוקי בכור דדבר האסור הוא ומאן דאסר

רשרי לה' מאי עביד ליה מיבעי ליה למתפים

בחמאת ואשם ומה ראית לרבות חמאת

ואשם ולהוציא את הבכור ימרבה אני המאת

ואשם שהוא מתפים בנדר ומוציא אני את

הבכור שהוא קדוש ממעי אמו ומאן דאסר

בכור נמי מתפיסו בנדר הוא דתניא *משום

רבי אמרו 'מנין לנולד בכור בתוך ביתו

דשרי כי לא מקדיש ליה 'מי לא מיקדיש:

כאימרא כדירים: תנא *האימרא לאימרא

כאימרא דירים לדירים כדירים עצים לעצים

כעצים אישים לאישים כאישים מובח למובח

כמובה היכל להיכלכהיכל ירושלים לירושלים

כירושלים כולן שאוכל לך אסור לא אוכל לך

מותר מאן שמעינן ליה דלא שני ליה אימרא

לאימרא כאימרא רבי מאיר היא אימא סיפא וכולן לא אוכל לך מותר והתגן

*לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר

ואמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא

לפיכך לא אוכל לך לא קשיא 'הא ראמר

לא (ג) לאימרא הא דאמר לאימרא :

בתני האומר קרבן עולה מנחה חמאת

תודה שלמים שאני אוכל לך אסור "רבי

יהודה מתיר הקרבן בקרבן קרבן שאוכל לך אסור *לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר :

גם" קתני (י) קרבן הקרבן כקרבן שאוכל לך

אסור סתמא תנא כרבי מאיר דלא שני

ליה בין אימרא לאימרא (אי ר"מ הא]

דקתני הקרבן שאוכל לך אסור והתניא

*מודים חכמים לרבי יהודה באומר הא קרבן

והא עולה והא מנחה והא חמאת שאוכל

נר מצוה

עין משפם

מדרים הל' כב:

תוספות

אמר קרא לה' לרנות

דבר החקור . פי' דבר

האסור כי האי דנטר

לפי שנחשב הלח דבר

הכדור כדמפרש ואזיל: מרבה אני מעאת

עליו להביאן מקרו דבר הכדור טפי מבכור לפי שמחמת כדרו הוא סב א מיי פ'א מהלי בורר בהמה זו שהוא מביא מה שאין כן בבכור שהוא קדוש ממעי ואוין רמב ועים בכימ: אמו ואין יכול להחליפו באחר והיינו דקאמר בסמוך שהוא מתפיםן סג ב מיי שם הגיו: בנדר כלומר שלריך להתפיסן: ולענין הלכה כ' הרמב"ן ז"ל בהלכותיו

דנהי דבעיין הכא לא איפשיטא אי סד גד מיי פיא מהלי בעקרו קמתפים או בהיתרא קמתפים עשין ריא טושיע יו"ד סיי דבהיתרא קא מתפים מדמסקינן בפרק מי שאמר הריני סה הו מיי׳ פ'א מהל׳ מיר ושמע חבירו ואמר ואני דבסיפא מחפים ולא בקמא בין לקולא בין סו: מיי שם הליי שמנ לאון רמג טוש"ע דבסיפא לחומרא דהא משום דאמרינן דבסיפא מחפים קתני התם הותר האמלעי הימנו ולמעלה אסור הימנו ולמטה מותר ואי כולהו בקמא מתפים אין ההיתר נמשך אלא לו לבדו כדמוכח התם אלמא בסיפא קמתפים דהייט בהיתרא והיינו דהתם גבי מתניתין דאיזהו איסר האמור בתורה דמייתי לה בהאי לישנא דהיינו שנדר מאותו היום ואילך דמשמע °הָא לאו הכי בהתירא מתפים: דלא שני ליה אימרא ולא שני ליה כאימרא רבי מאיר . כלומר דלדידיה אפי' בלא כ"ף הדמיון מתסר: לא קשיא הא דאמר לאימרא הא דאמר לא אימרא. כך היא הגירסא בקלת נסחאות ואיכא דגרסי הא דאמר לאימרא כלומר בשבא תחת הלמ"ד הא דאמר לאימרא כלומר בפתח תחת הלמ"ד דסבירא להו למאן דגרסי הכי דבלמ"ד פתוחה הרי היא כלא וכפי פירוש הגירסא השנית שכתבתי למעלה בברייתא דחולין החולין כחולין וברייתא הכי תני פעמים דבאומר שאוכל לך אע"ג דמשמע היתר אסור והיינו בלמ"ד שבאית וההיא דלקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר הייטו בלמ"ד שבאית ופעמים דאמר לא אוכל לך אף על גב דמשמע איסורא שרי דהיינו בלמ"ד פתוחה א"ל באומר לא בהדיא כפי חילוק הגרסאות: בורובר׳ האומר קרבן עולה וכו׳ שאני אוכל לך אסור . ואע"ג דלא אמר בהו כ"ף הדמיון ורבי יהודה מתיר דסד"ח דכיון דהני שמן מורה על איסורן להוי כפגול נותר דמודה בהו רבי יהודה דלא בעיא כ"ף קמ"ל וכמו שפרשתי למעלה (דף יא. ד"ה מסור): הקרבן

שמותר שלא נדר זה אלא בחיי קרבן כקרבן קרבן שאוכל לך אסור . דבכל לישני משמע דמה שיאכל יהא קר בן קרבן שאוכל לך משמט כמאן דאמר חיי קרבן שאוכל לך ולא כלום קאמר: ודוקא כי אמר שאוכל אבל אמר קרבן לא אוכל לך שרי דהא הגן בפרק שני (לקמן טו:) קרבן לא אוכל לך מוחר ומוקמינן לה כר"מ וטעמא

דמילחא דכי אמר קרבן בלא למ"ד משמע דנשבע בחיי קרבן שלא יאכל : לקרבן לא אוכל לך ר"מ אוסר . מפרש בנמרא דה"ק לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וה"ה דאי אמר לקרבן שאוכל לך אסור דמשמע שפיר לקרבן יהא מה שאוכל משלך והאי דלא עריב האי ואפס פהוא מתפים עליהן 63

תנא אימכא לאימכא וכו' הא דאמר לאימרא . בפחח דלאימרא בפחח מפרשיט ליה לאימרא יהא לפיכך לא אוכל לך כמו לקרכן בפתח וכא דתכיא בהך ברייתא לאימרא לא אוכל לך מותר מיירי שאמר לא אימרא כפר"ם וא"ם אי לאימרא דכך בכייחה מיירי דאמר לא אימרא אם כן שאוכל לך אמאי משמש היסורא וי"ל דודאי לאימרא דרישא (דלא) דאוכל לך מיירי בלאימרא בפסח ולאימרא דלא אוכל מיירי שאמר לא אימרא וא"ס אם כן אדמפליג בלא אימרא בין אוכל ללא אוכל ליפלוג כולה כלא אוכל בין לאימרא בפתח ללא אימרא דהשתא נמי דמפליג בין אוכל ללא אוכל הוי לאימרא גבי אוכל בפתח וגבי לא אוכל לא אימרא וי"ל דאה"ב אלא כיון דאימרא כאימרא לא ליחני ליה לאיסורא רק באוכל לך הני נמי באוכל לך גבי לאימרא ואמ"ג דגבי לאימרא הוי מחסר נמי בם כלה מינה מינה החטורת רק הוחק לפל"ת ול"י גרס הה האחר להיותרה במסף החם מפרש ליה לאינתרה במשל היותר של היותר ש לפיכך לה אוכל לך דומיה דלקרבן לה אוכל לך דמהם נמי לקרבן במשף הה ברייחה דלפיל דשרי מייני בלאימרה בפחח בין ברישה בני שאוכל בין גבי לה אוכל לך: האובור קרבן שולה ומנחה וכו". השמפיי אפ"ג דליכה כ"ף: רבי יהודה מחיר. משום דלה אחר בכ"ף וה"ה בלשון קונם בלה ל"ף דמוחר שפר דלה עדיף משון קרבן עלמו וקונם בכל הש"ש בלה ש"ף דלה לרבי יהודה וכ"י פ"י דאותר קום יש לפרש דהם מדיף מנשון קרבן שנמו וקום ככל השים גלה בייף דהם ככלי יהולי זרי שי לי לונגר קימם יש לפרפ לשון פעולה כמו מקום ולשון פעולה מודה רבי יהודה כקרבן הקרבן: הקרבן לקרבן קרבן קרבן קרבן מנה אמן האל אינן תרחי למה לי ואי משים קרבן בלא כ"ף ככל אשמשין לא הא קרבן קאמר כיון שאמר הקרבן חיבה את אבל אינן תרחי אוכל לך מוחר (י) דלא מפרש קרבן יהא לפיכך לא אוכל לך כך נראה למהר"ף נ"ע :

ואמר זה כזה. ובהא קא מיפלגי מר סבר בעיקרו מתפים ומר סבר בהיתר קא מתפים לאחר זריקת דמים : אמר קרא כי ידור נדר כי ידור בדבר הנדור. הוי נדר ואכור לאפוקי בכור דרבר האסור (ד) דממילא מיתסר: אמר קרא לה' לרבות דבר האסור. דכל דבר שהות אסור (ה) ולגבוה הוא מתפיסו תורה אור

נמי בנדר אע"פ שהוא אסור בלא נדר כגון בכור: מרבה אני חטאת ואשם. שהם מתפיסים מפני שהוא מתפיסן בנדר אט"ג דעל חטא באין ולא משום נמוני עבר קרא "כי ידור *עד שידור בדבר הנדור זו לחטאתי ולאבמי אבל בכור אינו

[מיר ד: מיש] מהפים כלל שממעי אמו (ו) קדש שם אמר קרא "לה" לרבות *דבר האסור ומאן עלמו: כי לא מקדיש ליה . אם לא הקדישו מי לא מיקדיש בלאו הכי משום הכי לא חשיב (ז) כלל כי מתפים ליה בנדר אבל תטאת ואשם לא מיקדשי לעולם אי לא מקדיש להו: ורכין כפ. [מיר ד: ע"ש] כולן באוכל לך אסור . דכי אמר כאימרא שהוכל לך דמי כמאן דאמר יאסר עלי מה שאוכל לך אבל אמר כחימכא לא אוכל לך מותר דמשמע דנרים שמצוה להקדישו שנאמר "הזכר תקדיש ומאן

אבל אם אוכל לך לא יהא כאימרא [מוספתה פיא] ומוחר: מאן במעיכן ליה דלא באכי ליה בין אימרא לאימרא כאימרא . דכולן שאוכל לך אסור: ר"מ היא . דפליג עליה דר"י דאי ר"י לית ליה אימרא דאמר האומר ירושלים לא אמר כלום: וכולן לא אוכל לך מותרין. אפילו אמר לאימרא לא אוכל לך: לא קשיא הא דאמר לאימרא . מתכי׳ דחנן לקמן (ה) וכו' דאמר לאימרא [לפיל יה ישם יסמן] לא אוכל לך דהיינו לקרבן דמשמע לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וברייתא דקתני מותר תריץ לה הכי דאמר לא לתימרא לא אוכל לך הא אם אוכל לך יהא כאימרא דהייט מכלל לאו הן ולהכי מותר דלר"מ לית ליה מכלל לאו [הן]: בורגר׳ האומר. עולה יהא שאוכל לך או מנחה כו׳ אסור: [לעיל יא: ישם יסמן] רבי יהודה מחיר. דלא אמר כעולה כחטאת : במ" סתמא תנא כרבי מאיר דלא שאני ליה בין אימרא לאימרא. דאסר היכא דאמר ירושלים כמתן דאמר כירושלים ולהכי אסור היכא דאמר קרבן כהיכא דאמר [מוספחה פ"ה] כקרבן: אי רבי מאיר היא . רישא דקתני הקרבן שאוכל לך אסור:

והתניא מודים חכמים לרבי יהודה.

דהייט רבי מאיר דפליג עליה : שלא

נדר זה אלא בחיי קרבן. דכי אמר הא

[לקמן יד.]

פו' הרא"ש דמחית בשר בכור גביה.

: אחר זריקת דמים לאפוקי בכול דדבר האסור הוא. דקדושתו מרחם לשם: לרבות המסור. פירום כי החי שהוח לשם ואיט נדור אבל בנבלות ומרחות מודה דלת הוי מדר: תעאת ואפס בהם מתפיסין בנדר

דאת"פ שהוא מחוייב

להכיאם לירן מיהא להקדישן : מאן, שמעה ליה דלא שני ליה אימרא כו' כ' מאיכ. דמסתמא כר שלובהיה דר' יהודה דמהינהין הוא ר' מאיכ : הא דאמר לאימרא . בשב"א הא דאמר לאימרא בפהמ ולאימרא בשב"א *) לאימרא שאוכל לך לר' מאיר שרי דהוי כמו חולין שאוכל לך [ולאימרא בפחח אסור דהוי] כמו לא חולין שאוכל לך דאסר ר' מאיר לפיל (דף יא:): בותבי' האומר קרבן פולה ומנחה חפאת חודה שלמים. כל הני בקרבנות חובה איירי הודה כללא בהדייהו דדמיא למובה דד' לריבין להודוח וקד"א יון דוקוק להביאם בעל כרחו לא הוי כדבר הגדור : ר' יהודה מתיר . משום דאמר בלא כ"ף והאי כדפלגינהו בחרתי בבי רשא קמ"ל רבותא דרבט דאפי' בירושלים פליגי רבט עליה דר' יהודה וסיפא יותרת לפתחות . שהרית היש לה בל לביך ליה דבין אחית בכל מחיך של חיים להיים לה יסודה קשיא ליה מהקרבן . נספים נתי הכא אפייב לא לביך ליה דבין אחית בלי מהיים בל מחייב דהכתים מחמירין באותר קרבן הכא חודו לרבי יהודה באותר הא קרבן . הא דלא פריך ממחגי' דבפ"ב (דף פו:) הא קרבן שאוכל לך מותר והך מחני' ש"ב כ' מאיר היא כדפרישים לקמן משום דברייםא מפתשי' דלא לדר אלא בחיי קרבן פי' בחיי הבהמה :

with a (korban) chatas รุกษณฑา (or with) a (korban) asham

Although it is a person who has to decide which particular animal to bring as a korban chatas or a korban asham, he is obligated by the Torah to do so. That is, the chiyuv to bring this animal is not something he created with his own words but rather the chiyuv to bring this korban is one that the Torah placed on him. As such, one could have thought that this korban is not considered as a דָּבֶר תַּנְּדוֹר. The posuk therefore comes to teach us otherwise. That since at the end of the day this particular animal only became kadosh as a result of this person making it kadosh, it is considered as a דְּבֶר תַנְּדֵּוֹר .

But on this the Gemara asks:

And what did you (i.e., R' Yehuda) see to include a chatas and asham מָּה הָאִית and to exclude a bechor יּלָהוֹצִיא אֶת הַבְּכוֹר

Once we have a drasha that tells us to include animals that we might have thought do not qualify as a דָּבָר תַּנָּדוֹר, why do we only include a chatas or asham and we exclude a bechor.

The Gemara answers that R' Yehuda would tell you:

"I include a chatas and asham מְרַבֶּה אֲנִי חַטָּאת וְאָשָׁם as they are matfis with a neder and I exclude a bechor as it is kadosh שְׁהוֹא קָדוֹשׁ from its mother's womb"

Since it is only the bechor that is kadosh from its mother's womb and not the korban chatas or asham, we say that only a chatas and asham are considered as a דָבָר הַאָּסוּר and a bechor will be considered as a דָבָר הָאָסוּר.

Now that the Gemara has explained why R' Yehuda learned the drashos the way he did, the Gemara will explain the shita of R' Yaakov.

And the one who	ומַאן
says it is assur (i.e., the hatfasa works)	יָּאָ סַ ר
(holds) that a bechor is also	בְּכוֹר נָמֵי
a (case) of being matfis with a neder	מַתְפִּיסוֹ בְּנֶדֶר הוּא
as we learned in a Baraisa	יָּתַנְיָא ~~יְ~~
in the name of Rebbi	מְשׁוּם רַבִּי
they said	אָמְרוּ
how do we know	מַבַּיִּן
that with regard to a bechor that is born	לְנוֹלֵד בְּכוֹר
in his house	בְּתוֹךְ בִּיתוֹ
that there is a mitzvah	שָׁמְצְוָה <i>ּ</i>

to make it kadosh לָהַקְּדִישׁוֹ אַנֶּאֲמֶּרְ (Devarim 15:19)

"The male you should make kadosh"

מאַרְר תַּקְדִישׁ and the one

who permits it (i.e., R' Yehuda)

קישָרִי לָא מִקְדֵישׁ לֵיה

ני לָא מִקְדֵישׁ לֵיה

מי לָא מִיקְדֵישׁ לֵיה

מי לָא מִיקְדֵישׁ לֵיה

מי לָא מִיקְדֵישׁ לֵיה

The posuk says לָהי . R' Yehuda says that this comes to include only a chatas and an asham but not a bechor. He holds that it does not include a bechor as a bechor is kadosh from the time it is born, and as such, it cannot be considered a דָבֶר תַּנְדוֹּר . R' Yaakov agrees with the premise that only something that is a הַּמְּפָסָה can be used for הַּתְּפָסָה, but he holds that since there is a mitzvah to say that this bechor should be kadosh, this is enough to make it considered as a דָבֶר תַּנְדוֹּר . And on this R' Yehuda argues and says that since if the person would not say that it is kadosh, it would be kadosh anyway, this cannot be classified as a דְבֶר תַּנְדוֹר , despite the fact that the person said that it should be kadosh.

From all of this, the Gemara has shown what it set out to do, to show that the machlokes between R' Yehuda and R' Yaakov does not have to be with regard to the question of Parker אָמָהְנָּמִי אוֹ בְּהִיתֵּרָא קָא מַתְפֵּיס אוֹ בְּהִיתֵּרָא קָא מַתְפֵּיס אוֹ בְּהִיתֵּרָא קָא מַתְפֵּיס אוֹ בְּהִיתֵּרָא קָא מַתְפֵּיס between them could revolve around the question of how to classify a bechor. Is it classified as a דְּבָּר הָאָסוּר as a דְּבָר הָאָסוּר ?

But with regard to the question if בְּעִיקָרוֹ קָא מַתְפֵּיס אוֹ בְּהֶיתֵּרָא קָא מַתְפֵּיס, we don't have a proof from this machlokes, and indeed the Gemara ends the sugya without an answer to this question (ועיי במה שכתב הריין בשם הרמביץ).

Using a Korban for הַתְּפְסָה – The Difference Between Saying לְאִימִרָא and לְאִימִרָא According to R' Meir

The Mishna taught:

(If one says this should be like a lamb (i.e., like a lamb בְּאִימְרָא that is a korban)

or like the (korbanos that are in the) corrals

The Mishna taught us that this is a good example of making a neder through הַּתְּפָטָה. The Gemara now brings a Baraisa that discusses other examples of using objects that are kadosh for מַתְּפָטָה. And the Baraisa will say that in all of these cases it does not make a difference if you just say the name of the object you are using for הַתְּפָטָה, or if you say that it should be to that object,

גביה ואמר זה כזה ותנאי היא לא דכולי

עלמא לפני זריקת דמים ומ"מ דמאן דשרי

לאפוקי בכור דדבר האסור הוא ומאן דאסר

רשרי לה' מאי עביד ליה מיבעי ליה למתפים

בחמאת ואשם ומה ראית לרבות חמאת

ואשם ולהוציא את הבכור ימרבה אני המאת

ואשם שהוא מתפים בנדר ומוציא אני את

הבכור שהוא קדוש ממעי אמו ומאן דאסר

בכור נמי מתפיסו בנדר הוא דתניא *משום

רבי אמרו 'מנין לנולד בכור בתוך ביתו

דשרי כי לא מקדיש ליה 'מי לא מיקדיש:

כאימרא כדירים: תנא *האימרא לאימרא

כאימרא דירים לדירים כדירים עצים לעצים

כעצים אישים לאישים כאישים מובח למובח

כמובה היכל להיכלכהיכל ירושלים לירושלים

כירושלים כולן שאוכל לך אסור לא אוכל לך

מותר מאן שמעינן ליה דלא שני ליה אימרא

לאימרא כאימרא רבי מאיר היא אימא סיפא וכולן לא אוכל לך מותר והתגן

*לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר

ואמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא

לפיכך לא אוכל לך לא קשיא 'הא ראמר

לא (ג) לאימרא הא דאמר לאימרא :

בתני האומר קרבן עולה מנחה חמאת

תודה שלמים שאני אוכל לך אסור "רבי

יהודה מתיר הקרבן בקרבן קרבן שאוכל לך אסור *לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר :

גם" קתני (י) קרבן הקרבן כקרבן שאוכל לך

אסור סתמא תנא כרבי מאיר דלא שני

ליה בין אימרא לאימרא (אי ר"מ הא]

דקתני הקרבן שאוכל לך אסור והתניא

*מודים חכמים לרבי יהודה באומר הא קרבן

והא עולה והא מנחה והא חמאת שאוכל

נר מצוה

עין משפם

מדרים הל' כב:

תוספות

אמר קרא לה' לרנות

דבר החקור . פי' דבר

האסור כי האי דנטר

לפי שנחשב הלח דבר

הכדור כדמפרש ואזיל: מרבה אני מעאת

עליו להביאן מקרו דבר הכדור טפי מבכור לפי שמחמת כדרו הוא סב א מיי פ'א מהלי בורר בהמה זו שהוא מביא מה שאין כן בבכור שהוא קדוש ממעי ואוין רמב ועים בכימ: אמו ואין יכול להחליפו באחר והיינו דקאמר בסמוך שהוא מתפיםן סג ב מיי שם הגיו: בנדר כלומר שלריך להתפיסן: ולענין הלכה כ' הרמב"ן ז"ל בהלכותיו

דנהי דבעיין הכא לא איפשיטא אי סד גד מיי פיא מהלי בעקרו קמתפים או בהיתרא קמתפים עשין ריא טושיע יו"ד סיי דבהיתרא קא מתפים מדמסקינן בפרק מי שאמר הריני סה הו מיי׳ פ'א מהל׳ מיר ושמע חבירו ואמר ואני דבסיפא מחפים ולא בקמא בין לקולא בין סו: מיי שם הליי שמנ לאון רמג טוש"ע דבסיפא לחומרא דהא משום דאמרינן דבסיפא מחפים קתני התם הותר האמלעי הימנו ולמעלה אסור הימנו ולמטה מותר ואי כולהו בקמא מתפים אין ההיתר נמשך אלא לו לבדו כדמוכח התם אלמא בסיפא קמתפים דהייט בהיתרא והיינו דהתם גבי מתניתין דאיזהו איסר האמור בתורה דמייתי לה בהאי לישנא דהיינו שנדר מאותו היום ואילך דמשמע °הָא לאו הכי בהתירא מתפים: דלא שני ליה אימרא ולא שני ליה כאימרא רבי מאיר . כלומר דלדידיה אפי' בלא כ"ף הדמיון מתסר: לא קשיא הא דאמר לאימרא הא דאמר לא אימרא. כך היא הגירסא בקלת נסחאות ואיכא דגרסי הא דאמר לאימרא כלומר בשבא תחת הלמ"ד הא דאמר לאימרא כלומר בפתח תחת הלמ"ד דסבירא להו למאן דגרסי הכי דבלמ"ד פתוחה הרי היא כלא וכפי פירוש הגירסא השנית שכתבתי למעלה בברייתא דחולין החולין כחולין וברייתא הכי תני פעמים דבאומר שאוכל לך אע"ג דמשמע היתר אסור והיינו בלמ"ד שבאית וההיא דלקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר הייטו בלמ"ד שבאית ופעמים דאמר לא אוכל לך אף על גב דמשמע איסורא שרי דהיינו בלמ"ד פתוחה א"ל באומר לא בהדיא כפי חילוק הגרסאות: בורובר׳ האומר קרבן עולה וכו׳ שאני אוכל לך אסור . ואע"ג דלא אמר בהו כ"ף הדמיון ורבי יהודה מתיר דסד"ח דכיון דהני שמן מורה על איסורן להוי כפגול נותר דמודה בהו רבי יהודה דלא בעיא כ"ף קמ"ל וכמו שפרשתי למעלה (דף יא. ד"ה מסור): הקרבן

שמותר שלא נדר זה אלא בחיי קרבן כקרבן קרבן שאוכל לך אסור . דבכל לישני משמע דמה שיאכל יהא קר בן קרבן שאוכל לך משמט כמאן דאמר חיי קרבן שאוכל לך ולא כלום קאמר: ודוקא כי אמר שאוכל אבל אמר קרבן לא אוכל לך שרי דהא הגן בפרק שני (לקמן טו:) קרבן לא אוכל לך מוחר ומוקמינן לה כר"מ וטעמא

דמילחא דכי אמר קרבן בלא למ"ד משמע דנשבע בחיי קרבן שלא יאכל : לקרבן לא אוכל לך ר"מ אוסר . מפרש בנמרא דה"ק לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וה"ה דאי אמר לקרבן שאוכל לך אסור דמשמע שפיר לקרבן יהא מה שאוכל משלך והאי דלא עריב האי ואפס פהוא מתפים עליהן 63

תנא אימכא לאימכא וכו' הא דאמר לאימרא . בפחח דלאימרא בפחח מפרשיט ליה לאימרא יהא לפיכך לא אוכל לך כמו לקרכן בפתח וכא דתכיא בהך ברייתא לאימרא לא אוכל לך מותר מיירי שאמר לא אימרא כפר"ם וא"ם אי לאימרא דכך בכייחה מיירי דאמר לא אימרא אם כן שאוכל לך אמאי משמש היסורא וי"ל דודאי לאימרא דרישא (דלא) דאוכל לך מיירי בלאימרא בפסח ולאימרא דלא אוכל מיירי שאמר לא אימרא וא"ס אם כן אדמפליג בלא אימרא בין אוכל ללא אוכל ליפלוג כולה כלא אוכל בין לאימרא בפתח ללא אימרא דהשתא נמי דמפליג בין אוכל ללא אוכל הוי לאימרא גבי אוכל בפתח וגבי לא אוכל לא אימרא וי"ל דאה"ב אלא כיון דאימרא כאימרא לא ליחני ליה לאיסורא רק באוכל לך הני נמי באוכל לך גבי לאימרא ואמ"ג דגבי לאימרא הוי מחסר נמי בם כלה מינה מינה החטורת רק הוחק לפל"ת ול"י גרס הה האחר להיותרה במסף החם מפרש ליה לאינתרה במשל היותר של היותר ש לפיכך לה אוכל לך דומיה דלקרבן לה אוכל לך דמהם נמי לקרבן במשף הה ברייחה דלפיל דשרי מייני בלאימרה בפחח בין ברישה בני שאוכל בין גבי לה אוכל לך: האובור קרבן שולה ומנחה וכו". השמפיי אפ"ג דליכה כ"ף: רבי יהודה מחיר. משום דלה אחר בכ"ף וה"ה בלשון קונם בלה ל"ף דמוחר שפר דלה עדיף משון קרבן עלמו וקונם בכל הש"ש בלה ש"ף דלה לרבי יהודה וכ"י פ"י דאותר קום יש לפרש דהם מדיף מנשון קרבן שנמו וקום ככל השים גלה בייף דהם ככלי יהולי זרי שי לי לונגר קימם יש לפרפ לשון פעולה כמו מקום ולשון פעולה מודה רבי יהודה כקרבן הקרבן: הקרבן לקרבן קרבן קרבן קרבן מנה אמן האל אינן תרחי למה לי ואי משים קרבן בלא כ"ף ככל אשמשין לא הא קרבן קאמר כיון שאמר הקרבן חיבה את אבל אינן תרחי אוכל לך מוחר (י) דלא מפרש קרבן יהא לפיכך לא אוכל לך כך נראה למהר"ף נ"ע :

ואמר זה כזה. ובהא קא מיפלגי מר סבר בעיקרו מתפים ומר סבר בהיתר קא מתפים לאחר זריקת דמים : אמר קרא כי ידור נדר כי ידור בדבר הנדור. הוי נדר ואכור לאפוקי בכור דרבר האסור (ד) דממילא מיתסר: אמר קרא לה' לרבות דבר האסור. דכל דבר שהות אסור (ה) ולגבוה הוא מתפיסו תורה אור

נמי בנדר אע"פ שהוא אסור בלא נדר כגון בכור: מרבה אני חטאת ואשם. שהם מתפיסים מפני שהוא מתפיסן בנדר אט"ג דעל חטא באין ולא משום נמוני עבר קרא "כי ידור *עד שידור בדבר הנדור זו לחטאתי ולאבמי אבל בכור אינו

[מיר ד: מיש] מהפים כלל שממעי אמו (ו) קדש שם אמר קרא "לה" לרבות *דבר האסור ומאן עלמו: כי לא מקדיש ליה . אם לא הקדישו מי לא מיקדיש בלאו הכי משום הכי לא חשיב (ז) כלל כי מתפים ליה בנדר אבל תטאת ואשם לא מיקדשי לעולם אי לא מקדיש להו: ורכין כפ. [מיר ד: ע"ש] כולן באוכל לך אסור . דכי אמר כאימרא שהוכל לך דמי כמאן דאמר יאסר עלי מה שאוכל לך אבל אמר כחימכא לא אוכל לך מותר דמשמע דנרים שמצוה להקדישו שנאמר "הזכר תקדיש ומאן

אבל אם אוכל לך לא יהא כאימרא [מוספתה פיא] ומוחר: מאן במעיכן ליה דלא באכי ליה בין אימרא לאימרא כאימרא . דכולן שאוכל לך אסור: ר"מ היא . דפליג עליה דר"י דאי ר"י לית ליה אימרא דאמר האומר ירושלים לא אמר כלום: וכולן לא אוכל לך מותרין. אפילו אמר לאימרא לא אוכל לך: לא קשיא הא דאמר לאימרא . מתכי׳ דחנן לקמן (ה) וכו' דאמר לאימרא [לפיל יה ישם יסמן] לא אוכל לך דהיינו לקרבן דמשמע לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וברייתא דקתני מותר תריץ לה הכי דאמר לא לתימרא לא אוכל לך הא אם אוכל לך יהא כאימרא דהייט מכלל לאו הן ולהכי מותר דלר"מ לית ליה מכלל לאו [הן]: בורגר׳ האומר. עולה יהא שאוכל לך או מנחה כו׳ אסור: [לעיל יא: ישם יסמן] רבי יהודה מחיר. דלא אמר כעולה כחטאת : במ" סתמא תנא כרבי מאיר דלא שאני ליה בין אימרא לאימרא. דאסר היכא דאמר ירושלים כמתן דאמר כירושלים ולהכי אסור היכא דאמר קרבן כהיכא דאמר [מוספחה פ"ה] כקרבן: אי רבי מאיר היא . רישא דקתני הקרבן שאוכל לך אסור:

והתניא מודים חכמים לרבי יהודה.

דהייט רבי מאיר דפליג עליה : שלא

נדר זה אלא בחיי קרבן. דכי אמר הא

[לקמן יד.]

פו' הרא"ש דמחית בשר בכור גביה.

: אחר זריקת דמים לאפוקי בכול דדבר האסור הוא. דקדושתו מרחם לשם: לרבות המסור. פירום כי החי שהוח לשם ואיט נדור אבל בנבלות ומרחות מודה דלת הוי מדר: תעאת ואפס בהם מתפיסין בנדר

דאת"פ שהוא מחוייב

להכיאם לירן מיהא להקדישן : מאן, שמעה ליה דלא שני ליה אימרא כו' כ' מאיכ. דמסתמא כר שלובהיה דר' יהודה דמהינהין הוא ר' מאיכ : הא דאמר לאימרא . בשב"א הא דאמר לאימרא בפהמ ולאימרא בשב"א *) לאימרא שאוכל לך לר' מאיר שרי דהוי כמו חולין שאוכל לך [ולאימרא בפחח אסור דהוי] כמו לא חולין שאוכל לך דאסר ר' מאיר לפיל (דף יא:): בותבי' האומר קרבן פולה ומנחה חפאת חודה שלמים. כל הני בקרבנות חובה איירי הודה כללא בהדייהו דדמיא למובה דד' לריבין להודוח וקד"א יון דוקוק להביאם בעל כרחו לא הוי כדבר הגדור : ר' יהודה מתיר . משום דאמר בלא כ"ף והאי כדפלגינהו בחרתי בבי רשא קמ"ל רבותא דרבט דאפי' בירושלים פליגי רבט עליה דר' יהודה וסיפא יותרת לפתחות . שהרית היש לה בל לביך ליה דבין אחית בכל מחיך של חיים להיים לה יסודה קשיא ליה מהקרבן . נספים נתי הכא אפייב לא לביך ליה דבין אחית בלי מהיים בל מחייב דהכתים מחמירין באותר קרבן הכא חודו לרבי יהודה באותר הא קרבן . הא דלא פריך ממחגי' דבפ"ב (דף פו:) הא קרבן שאוכל לך מותר והך מחני' ש"ב כ' מאיר היא כדפרישים לקמן משום דברייםא מפתשי' דלא לדר אלא בחיי קרבן פי' בחיי הבהמה :

of if you say it should be like that object. In all of these cases the הַּתְּפַּטְּה will work.

תָּנָא
אִימְּרָא
לְאִימְּרָא כְּאִי
דִּירִים
לַדִּירִים כַּדִּיוִ
עֵצִים לָעֵצִים
כָּעֵצִים
אִישִׁים לָאִישׁ
בָּאִישִׁים
ظئقت
לַמִּזְבֵּחַ
ڎؚٙڟؠؙؙڐؚٮٙ
הֵיכָּל
לַהֵּיכָל כַּהֵיכָ
יְרוּשָׁלַיִם
לִירוּשָׁלַיִם
כִּירוּשָׁלַיִם
פּוּלֶן
שָׁאוֹכַל לָדְּ
אָסוּר
לא אוֹכַל לָדְּ
you"

it is mutur (i.e., the neder is not effective)

The Mefaraish explains that when a person combines any of these objects that are Kadosh (and assur to benefit from) with the words "I will eat from you", the intent is understood to be that the person is saying that the foods that I will eat from you should be assur like this object, i.e., your food should be assur to me.

But if the person ends off with the words "I will not eat from you" then his intent is understood to be that he is saying that what he will not eat should be like this object, i.e., but what he will eat should be like chullin that is mutur to eat.

The Gemara will ask that seemingly the beginning and the end of the Baraisa contradict each other.

Who did we hear מַאן שַׁמְעִינַן לֵיהּ

that does not differentiate דְּלַא שַנֵי לֵיה (between a person saying) 'A lamb' אימרא 'to a lamb' (or) 'like a lamb' לָאִימָרָא כָּאִימִּרָא it is R' Meir רבי מאיר היא77 (but) say the sayfa אימא סיפא and all of them וכולו (if you finish off with the words) "I will not eat from לא אוֹכַל לָדְּ you" (they are) mutur מותַר but we learned in a Mishna زئندتا (if one says) "La'korban לַקּרַבָּן I will not eat from you" לא אוֹכַל לַדְּ R' Meir forbids it רַבִּי מֵאִיר אוֹסֶר and R' Abba said (to explain R' Meir) וָאָמַר רַבִּי אַבָּא it is made to be נעשה that it is as if he said בָּאוֹמֵר "It should be a korban לַקָּרָבָּן יִהֵא (and) therefore לפיכד

According to R' Abba's explanation in the shita of R' Meir, when a person says 'La'korban' I will not eat from you, the intent of the second half of his statement is to explain what results from the first half of his statement. That is, he is saying that this should be a korban and therefore he will not eat from him.

לא אוֹכַל לַדְּ

If so, in our Mishna it should be the same. And yet the Mishna says that when the person ends off with the words "I will not eat from you" this is a case that it is mutur and not assur. But this is not in accordance with R' Meir who says that when you end off with the words "I will not eat it" this creates a neder.

If so, we are left with a contradiction in our Mishna. The raysha is in accordance with R' Meir and the sayfa is not.

The Gemara answers:

I will not eat from you"

It is not a difficulty לָא קַשְׁיָא (in) this case אָהָ he said "It should not be a lamb" דְּאָמַר לָא לְאִימְרָא (and) in this case הָא he said "to a lamb" דְּאָמַר לְאִימְרָא

The Rosh explains that although we never find that R' Meir actually said that there is no difference between these three expressions, it is assumed that he is the one that holds this way. This is because we find that the one who

does differentiate between these expressions is R' Yehuda, and the one who typically argues on R' Yehuda is R' Meir. Therefore, in this case as well, we as assume that it is R' Meir who holds not like R' Yehuda.

⁷⁷ Why Does the Gemara Assume that this is the Shita of R' Meir?

גביה ואמר זה כזה ותנאי היא לא דכולי

עלמא לפני זריקת דמים ומ"מ דמאן דשרי

לאפוקי בכור דדבר האסור הוא ומאן דאסר

רשרי לה' מאי עביד ליה מיבעי ליה למתפים

בחמאת ואשם ומה ראית לרבות חמאת

ואשם ולהוציא את הבכור ימרבה אני המאת

ואשם שהוא מתפים בנדר ומוציא אני את

הבכור שהוא קדוש ממעי אמו ומאן דאסר

בכור נמי מתפיסו בנדר הוא דתניא *משום

רבי אמרו 'מנין לנולד בכור בתוך ביתו

דשרי כי לא מקדיש ליה 'מי לא מיקדיש:

כאימרא כדירים: תנא *האימרא לאימרא

כאימרא דירים לדירים כדירים עצים לעצים

כעצים אישים לאישים כאישים מובח למובח

כמובה היכל להיכלכהיכל ירושלים לירושלים

כירושלים כולן שאוכל לך אסור לא אוכל לך

מותר מאן שמעינן ליה דלא שני ליה אימרא

לאימרא כאימרא רבי מאיר היא אימא סיפא וכולן לא אוכל לך מותר והתגן

*לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר

ואמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא

לפיכך לא אוכל לך לא קשיא 'הא ראמר

לא (ג) לאימרא הא דאמר לאימרא :

בתני האומר קרבן עולה מנחה חמאת

תודה שלמים שאני אוכל לך אסור "רבי

יהודה מתיר הקרבן בקרבן קרבן שאוכל לך אסור *לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר :

גם" קתני (י) קרבן הקרבן כקרבן שאוכל לך

אסור סתמא תנא כרבי מאיר דלא שני

ליה בין אימרא לאימרא (אי ר"מ הא]

דקתני הקרבן שאוכל לך אסור והתניא

*מודים חכמים לרבי יהודה באומר הא קרבן

והא עולה והא מנחה והא חמאת שאוכל

נר מצוה

עין משפם

מדרים הל' כב:

תוספות

אמר קרא לה' לרנות

דבר החקור . פי' דבר

האסור כי האי דנטר

לפי שנחשב הלח דבר

הכדור כדמפרש ואזיל: מרבה אני מעאת

עליו להביאן מקרו דבר הכדור טפי מבכור לפי שמחמת כדרו הוא סב א מיי פ'א מהלי בורר בהמה זו שהוא מביא מה שאין כן בבכור שהוא קדוש ממעי ואוין רמב ועים בכימ: אמו ואין יכול להחליפו באחר והיינו דקאמר בסמוך שהוא מתפיסן סג ב מיי שם הגיו: בנדר כלומר שלריך להתפיסן: ולענין הלכה כ' הרמב"ן ז"ל בהלכותיו

דנהי דבעיין הכא לא איפשיטא אי סד גד מיי פיא מהלי בעקרו קמתפים או בהיתרא קמתפים עשין ריא טושיע יו"ד סיי דבהיתרא קא מתפים מדמסקינן בפרק מי שאמר הריני סה הו מיי׳ פ'א מהל׳ מיר ושמע חבירו ואמר ואני דבסיפא מחפים ולא בקמא בין לקולא בין סו: מיי שם הליי שמנ לאון רמג טוש"ע דבסיפא לחומרא דהא משום דאמרינן דבסיפא מחפים קתני התם הותר האמלעי הימנו ולמעלה אסור הימנו ולמטה מותר ואי כולהו בקמא מתפים אין ההיתר נמשך אלא לו לבדו כדמוכח התם אלמא בסיפא קמתפים דהייט בהיתרא והיינו דהתם גבי מתניתין דאיזהו איסר האמור בתורה דמייתי לה בהאי לישנא דהיינו שנדר מאותו היום ואילך דמשמע °הָא לאו הכי בהתירא מתפים: דלא שני ליה אימרא ולא שני ליה כאימרא רבי מאיר . כלומר דלדידיה אפי' בלא כ"ף הדמיון מתסר: לא קשיא הא דאמר לאימרא הא דאמר לא אימרא. כך היא הגירסא בקלת נסחאות ואיכא דגרסי הא דאמר לאימרא כלומר בשבא תחת הלמ"ד הא דאמר לאימרא כלומר בפתח תחת הלמ"ד דסבירא להו למאן דגרסי הכי דבלמ"ד פתוחה הרי היא כלא וכפי פירוש הגירסא השנית שכתבתי למעלה בברייתא דחולין החולין כחולין וברייתא הכי תני פעמים דבאומר שאוכל לך אע"ג דמשמע היתר אסור והיינו בלמ"ד שבאית וההיא דלקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר הייטו בלמ"ד שבאית ופעמים דאמר לא אוכל לך אף על גב דמשמע איסורא שרי דהיינו בלמ"ד פתוחה א"ל באומר לא בהדיא כפי חילוק הגרסאות: בורובר׳ האומר קרבן עולה וכו׳ שאני אוכל לך אסור . ואע"ג דלא אמר בהו כ"ף הדמיון ורבי יהודה מתיר דסד"ח דכיון דהני שמן מורה על איסורן להוי כפגול נותר דמודה בהו רבי יהודה דלא בעיא כ"ף קמ"ל וכמו שפרשתי למעלה (דף יא. ד"ה מסור): הקרבן

שמותר שלא נדר זה אלא בחיי קרבן כקרבן קרבן שאוכל לך אסור . דבכל לישני משמע דמה שיאכל יהא קר בן קרבן שאוכל לך משמט כמאן דאמר חיי קרבן שאוכל לך ולא כלום קאמר: ודוקא כי אמר שאוכל אבל אמר קרבן לא אוכל לך שרי דהא הגן בפרק שני (לקמן טו:) קרבן לא אוכל לך מוחר ומוקמינן לה כר"מ וטעמא

דמילחא דכי אמר קרבן בלא למ"ד משמע דנשבע בחיי קרבן שלא יאכל : לקרבן לא אוכל לך ר"מ אוסר . מפרש בנמרא דה"ק לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וה"ה דאי אמר לקרבן שאוכל לך אסור דמשמע שפיר לקרבן יהא מה שאוכל משלך והאי דלא עריב האי ואפס פהוא מתפים עליהן 63

תנא אימכא לאימכא וכו' הא דאמר לאימרא . בפחח דלאימרא בפחח מפרשיט ליה לאימרא יהא לפיכך לא אוכל לך כמו לקרכן בפתח וכא דתכיא בהך ברייתא לאימרא לא אוכל לך מותר מיירי שאמר לא אימרא כפר"ם וא"ם אי לאימרא דכך בכייחה מיירי דאמר לא אימרא אם כן שאוכל לך אמאי משמש היסורא וי"ל דודאי לאימרא דרישא (דלא) דאוכל לך מיירי בלאימרא בפסח ולאימרא דלא אוכל מיירי שאמר לא אימרא וא"ס אם כן אדמפליג בלא אימרא בין אוכל ללא אוכל ליפלוג כולה כלא אוכל בין לאימרא בפתח ללא אימרא דהשתא נמי דמפליג בין אוכל ללא אוכל הוי לאימרא גבי אוכל בפתח וגבי לא אוכל לא אימרא וי"ל דאה"ב אלא כיון דאימרא כאימרא לא ליחני ליה לאיסורא רק באוכל לך הני נמי באוכל לך גבי לאימרא ואמ"ג דגבי לאימרא הוי מחסר נמי בם כלה מינה מינה החטורת רק הוחק לפל"ת ול"י גרס הה האחר להיותרה במסף החם מפרש ליה לאינתרה במשל היותר של היותר ש לפיכך לה אוכל לך דומיה דלקרבן לה אוכל לך דמהם נמי לקרבן במשף הה ברייחה דלפיל דשרי מייני בלאימרה בפחח בין ברישה בני שאוכל בין גבי לה אוכל לך: האובור קרבן שולה ומנחה וכו". השמפיי אפ"ג דליכה כ"ף: רבי יהודה מחיר. משום דלה אחר בכ"ף וה"ה בלשון קונם בלה ל"ף דמוחר שפר דלה עדיף משון קרבן עלמו וקונם בכל הש"ש בלה ש"ף דלה לרבי יהודה וכ"י פ"י דאותר קום יש לפרש דהם מדיף מנשון קרבן שנמו וקום ככל השים גלה בייף דהם ככלי יהולי זרי שי לי לונגר קימם יש לפרפ לשון פעולה כמו מקום ולשון פעולה מודה רבי יהודה כקרבן הקרבן: הקרבן לקרבן קרבן קרבן קרבן מנה אמן האל אינן תרחי למה לי ואי משים קרבן בלא כ"ף ככל אשמשין לא הא קרבן קאמר כיון שאמר הקרבן חיבה את אבל אינן תרחי אוכל לך מוחר (י) דלא מפרש קרבן יהא לפיכך לא אוכל לך כך נראה למהר"ף נ"ע :

ואמר זה כזה. ובהא קא מיפלגי מר סבר בעיקרו מתפים ומר סבר בהיתר קא מתפים לאחר זריקת דמים : אמר קרא כי ידור נדר כי ידור בדבר הנדור. הוי נדר ואכור לאפוקי בכור דרבר האסור (ד) דממילא מיתסר: אמר קרא לה' לרבות דבר האסור. דכל דבר שהות אסור (ה) ולגבוה הוא מתפיסו תורה אור

נמי בנדר אע"פ שהוא אסור בלא נדר כגוז בכור: מרבה אני חטאת ואשם. שהם מתפיסים מפני שהוא מתפיסן בנדר אט"ג דעל חטא באין ולא משום נמוני עבר קרא "כי ידור *עד שידור בדבר הנדור זו לחטאתי ולאבמי אבל בכור אינו

[מיר ד: מיש] מהפים כלל שממעי אמו (ו) קדש שם אמר קרא "לה" לרבות *דבר האסור ומאן עלמו: כי לא מקדיש ליה . אם לא הקדישו מי לא מיקדיש בלאו הכי משום הכי לא חשיב (ז) כלל כי מתפים ליה בנדר אבל תטאת ואשם לא מיקדשי לעולם אי לא מקדיש להו: ורכין כפ. [מיר ד: ע"ש] כולן באוכל לך אסור . דכי אמר כאימרא שהוכל לך דמי כמאן דאמר יאסר עלי מה שאוכל לך אבל אמר כחימכא לא אוכל לך מותר דמשמע דנרים שמצוה להקדישו שנאמר "הזכר תקדיש ומאן

אבל אם אוכל לך לא יהא כאימרא [מוספתה פיא] ומוחר: מאן במעיכן ליה דלא באכי ליה בין אימרא לאימרא כאימרא . דכולן שאוכל לך אסור: ר"מ היא . דפליג עליה דר"י דאי ר"י לית ליה אימרא דאמר האומר ירושלים לא אמר כלום: וכולן לא אוכל לך מותרין. אפילו אמר לאימרא לא אוכל לך: לא קשיא הא דאמר לאימרא . מתכי׳ דחנן לקמן (ה) וכו' דאמר לאימרא [לפיל יה ישם יסמן] לא אוכל לך דהיינו לקרבן דמשמע לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וברייתא דקתני מותר תריץ לה הכי דאמר לא לתימרא לא אוכל לך הא אם אוכל לך יהא כאימרא דהייט מכלל לאו הן ולהכי מותר דלר"מ לית ליה מכלל לאו [הן]: בורגר׳ האומר. עולה יהא שאוכל לך או מנחה כו׳ אסור: [לעיל יא: ישם יסמן] רבי יהודה מחיר. דלא אמר כעולה כחטאת : במ" סתמא תנא כרבי מאיר דלא שאני ליה בין אימרא לאימרא. דאסר היכא דאמר ירושלים כמתן דאמר כירושלים ולהכי אסור היכא דאמר קרבן כהיכא דאמר [מוספחה פ"ה] כקרבן: אי רבי מאיר היא . רישא דקתני הקרבן שאוכל לך אסור:

והתניא מודים חכמים לרבי יהודה.

דהייט רבי מאיר דפליג עליה : שלא

נדר זה אלא בחיי קרבן. דכי אמר הא

[לקמן יד.]

פו' הרא"ש דמחית בשר בכור גביה.

: אחר זריקת דמים לאפוקי בכול דדבר האסור הוא. דקדושתו מרחם לשם: לרבות החסור. פירום כי החי שהוח לשם ואיט נדור אבל בנבלות ומרחות מודה דלת הוי מדר: תעאת ואפס בהם מתפיסין בנדר

דאת"פ שהוא מחוייב

להכיאם לירן מיהא להקדישן : מאן, שמעה ליה דלא שני ליה אימרא כו' כ' מאיכ. דמסתמא כר שלובהיה דר' יהודה דמהינהין הוא ר' מאיכ : הא דאמר לאימרא . בשב"א הא דאמר לאימרא בפהמ ולאימרא בשב"א *) לאימרא שאוכל לך לר' מאיר שרי דהוי כמו חולין שאוכל לך [ולאימרא בפחח אסור דהוי] כמו לא חולין שאוכל לך דאסר ר' מאיר לפיל (דף יא:): בותבי' האומר קרבן פולה ומנחה חפאת חודה שלמים. כל הני בקרבנות חובה איירי הודה כללא בהדייהו דדמיא למובה דד' לריבין להודוח וקד"א יון דוקוק להביאם בעל כרחו לא הוי כדבר הגדור : ר' יהודה מתיר . משום דאמר בלא כ"ף והאי כדפלגינהו בחרתי בבי רשא קמ"ל רבותא דרבט דאפי' בירושלים פליגי רבט עליה דר' יהודה וסיפא יותרת לפתחות . שהרית היש לה בל לביך ליה דבין אחית בכל מחיך של חיים להיים לה יסודה קשיא ליה מהקרבן . נספים נתי הכא אפייב לא לביך ליה דבין אחית בלי מהיים בל מחייב דהכתים מחמירין באותר קרבן הכא חודו לרבי יהודה באותר הא קרבן . הא דלא פריך ממחגי' דבפ"ב (דף פו:) הא קרבן שאוכל לך מותר והך מחני' ש"ב כ' מאיר היא כדפרישים לקמן משום דברייםא מפתשי' דלא לדר אלא בחיי קרבן פי' בחיי הבהמה :

The Gemara at first thought that the reason the sayfa of this Baraisa said that the neder is not chal is because he ended off with the words "I will not eat it", and according to R' Meir any time one ends off with those words, the neder is not chal.

And on this the Gemara asked that from a different Mishna we saw not this way. That Mishna had said that even if you end off with the words "I will not eat from you" the neder would be chal (as R' Abba explained).

The Gemara answers that the deciding factor in the sayfa of the Baraisa's case according to R' Meir will not be what he says in the end of his neder but rather it will be with regard to what he says in the beginning of his neder, as follows.

In the Mishna's case, the person said "La'korban" which R' Abba understood could mean that it should be a korban (as opposed to saying that he means it should not be a korban). Therefore, since there is a possibility that the word "La'korban" means it should be a korban, we say that the second half of his statement "I will not eat it" reveals to us that indeed this is his intent. That is, he means to say, "It should be a korban and therefore I will not eat from it."

However, in the sayfa of this Baraisa's case he said, "It is not a lamb (korban)" and then he added the words "I will not eat from it". Therefore, since he said it should not be a lamb (i.e., it should not be like hekdesh), R' Meir holds that this cannot create a neder (even though he ended off with the words "I will not eat from it").

משנה

Does One Need to Say פָקְרְבָּן עוֹלָה יוכו or is it Good Enough to just say קּרְבָּן עוֹלָה יוכו – The Machlokes Tanna Kamma (R' Meir) and R' Yehuda

The Mishna continues to list the different cases and halachos of הַתִּפָסָה.

One who says (any of these words)	הָאוֹמֵר
'Korban' 'Olah'	קְרְבָּן עוֹלָה
'Mincha' 'Chatas'	מִנְחָה חַפָּאת
'Todah' (or) 'Shelamim'	תוֹדָה שְׁלָמִים
(and then finishes off by saying) "that I	שָׁאֲנִי
will eat from yours"	אוֹכֵל לָדְּ
it is assur	אָסוּר

R' Yehuda (says) it is mutur

רַבִּי יָהוּדָה מַתִּיר

The Tanna Kamma holds that in all of these cases, the will work, and R' Yehuda disagrees and holds that it does not work. He holds that since the person did not use a "z", that is, he did not say that the food that he will eat should be 'like' one of these objects, the הַתְּפָטָה will not be effective.

The Ran explains that R' Yehuda holds that since the names of all of these objects are not defined as issur, they do not work for הַתְּפַסָה unless he explicitly says that the object that he is trying to make assur should be like them (that is, although it is true that a korban is assur, the word korban does not mean an issur).

This is opposed to the case in which he says 'pigul' or 'nossar'. In these two examples the names of these objects themselves connote issur, therefore R' Yehuda would hold that you do not need to use a "5", as by saying these words, it is clear that that the person means to make an issur.

The Three Different Possible Ways of Being מַתְפֵּיס According to R' Meir

The Mishna continues:

(If one says either) 'The korban' נַאַרְבָּוֹ 'like a korban' בַּקּרְבָּוֹ (or just the word) 'korban' קרבּו (and then he concludes by saying) "that I will eat from שַׁאוֹכַל לָדָּ you"

it is assur (i.e., the neder is effective)

The Ran explains that with all these expressions he means

אסור

to say, "That what I eat from you should be like a korban", and as such, the food becomes assur (just like a korban is assur). The Ran continues and says that this is true only in the case that he ends off with "I will eat from you".

If, however, he says "Korban, that I will not eat from you", in this case, the food will stay mutur in accordance with the shita of R' Meir. The Ran explains that later on the Gemara will say that this is because when the person says "Korban (without a "ל"), I will not eat from you", the connotation is that he is making a shevuah and saying that he swears by the life of this korban that he will not eat from this person, and such a shevuah is not effective (as will be explained later on).

The last case of the Mishna: (If one says) "La'korban"

לקרבו

גביה ואמר זה כזה ותנאי היא לא דכולי

עלמא לפני זריקת דמים ומ"מ דמאן דשרי

לאפוקי בכור דדבר האסור הוא ומאן דאסר

רשרי לה' מאי עביד ליה מיבעי ליה למתפים

בחמאת ואשם ומה ראית לרבות חמאת

ואשם ולהוציא את הבכור ימרבה אני המאת

ואשם שהוא מתפים בנדר ומוציא אני את

הבכור שהוא קדוש ממעי אמו ומאן דאסר

בכור נמי מתפיסו בנדר הוא דתניא *משום

רבי אמרו 'מנין לנולד בכור בתוך ביתו

דשרי כי לא מקדיש ליה 'מי לא מיקדיש:

כאימרא כדירים: תנא *האימרא לאימרא

כאימרא דירים לדירים כדירים עצים לעצים

כעצים אישים לאישים כאישים מובח למובח

כמובה היכל להיכלכהיכל ירושלים לירושלים

כירושלים כולן שאוכל לך אסור לא אוכל לך

מותר מאן שמעינן ליה דלא שני ליה אימרא

לאימרא כאימרא רבי מאיר היא אימא סיפא וכולן לא אוכל לך מותר והתגן

*לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר

ואמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא

לפיכך לא אוכל לך לא קשיא 'הא ראמר

לא (ג) לאימרא הא דאמר לאימרא :

בתני האומר קרבן עולה מנחה חמאת

תודה שלמים שאני אוכל לך אסור "רבי

יהודה מתיר הקרבן בקרבן קרבן שאוכל לך אסור *לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר :

גם" קתני (י) קרבן הקרבן כקרבן שאוכל לך

אסור סתמא תנא כרבי מאיר דלא שני

ליה בין אימרא לאימרא (אי ר"מ הא]

דקתני הקרבן שאוכל לך אסור והתניא

*מודים חכמים לרבי יהודה באומר הא קרבן

והא עולה והא מנחה והא חמאת שאוכל

נר מצוה

עין משפם

מדרים הל' כב:

תוספות

אמר קרא לה' לרנות

דבר החקור . פי' דבר

האסור כי האי דנטר

לפי שנחשב הלח דבר

הכדור כדמפרש ואזיל: מרבה אני מעאת

עליו להביאן מקרו דבר הכדור טפי מבכור לפי שמחמת כדרו הוא סב א מיי פ'א מהלי בורר בהמה זו שהוא מביא מה שאין כן בבכור שהוא קדוש ממעי ואוין רמב ועים בכימ: אמו ואין יכול להחליפו באחר והיינו דקאמר בסמוך שהוא מתפיסן סג ב מיי שם הגיו: בנדר כלומר שלריך להתפיסן: ולענין הלכה כ' הרמב"ן ז"ל בהלכותיו

דנהי דבעיין הכא לא איפשיטא אי סד גד מיי פיא מהלי בעקרו קמתפים או בהיתרא קמתפים עשין ריא טושיע יו"ד סיי דבהיתרא קא מתפים מדמסקינן בפרק מי שאמר הריני סה הו מיי׳ פ'א מהל׳ מיר ושמע חבירו ואמר ואני דבסיפא מחפים ולא בקמא בין לקולא בין סו: מיי שם הליי שמנ לאון רמג טוש"ע דבסיפא לחומרא דהא משום דאמרינן דבסיפא מחפים קתני התם הותר האמלעי הימנו ולמעלה אסור הימנו ולמטה מותר ואי כולהו בקמא מתפים אין ההיתר נמשך אלא לו לבדו כדמוכח התם אלמא בסיפא קמתפים דהייט בהיתרא והיינו דהתם גבי מתניתין דאיזהו איסר האמור בתורה דמייתי לה בהאי לישנא דהיינו שנדר מאותו היום ואילך דמשמע °הָא לאו הכי בהתירא מתפים: דלא שני ליה אימרא ולא שני ליה כאימרא רבי מאיר . כלומר דלדידיה אפי' בלא כ"ף הדמיון מתסר: לא קשיא הא דאמר לאימרא הא דאמר לא אימרא. כך היא הגירסא בקלת נסחאות ואיכא דגרסי הא דאמר לאימרא כלומר בשבא תחת הלמ"ד הא דאמר לאימרא כלומר בפתח תחת הלמ"ד דסבירא להו למאן דגרסי הכי דבלמ"ד פתוחה הרי היא כלא וכפי פירוש הגירסא השנית שכתבתי למעלה בברייתא דחולין החולין כחולין וברייתא הכי תני פעמים דבאומר שאוכל לך אע"ג דמשמע היתר אסור והיינו בלמ"ד שבאית וההיא דלקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר הייטו בלמ"ד שבאית ופעמים דאמר לא אוכל לך אף על גב דמשמע איסורא שרי דהיינו בלמ"ד פתוחה א"ל באומר לא בהדיא כפי חילוק הגרסאות: בורובר׳ האומר קרבן עולה וכו׳ שאני אוכל לך אסור . ואע"ג דלא אמר בהו כ"ף הדמיון ורבי יהודה מתיר דסד"ח דכיון דהני שמן מורה על איסורן להוי כפגול נותר דמודה בהו רבי יהודה דלא בעיא כ"ף קמ"ל וכמו שפרשתי למעלה (דף יא. ד"ה מסור): הקרבן

שמותר שלא נדר זה אלא בחיי קרבן כקרבן קרבן שאוכל לך אסור . דבכל לישני משמע דמה שיאכל יהא קר בן קרבן שאוכל לך משמט כמאן דאמר חיי קרבן שאוכל לך ולא כלום קאמר: ודוקא כי אמר שאוכל אבל אמר קרבן לא אוכל לך שרי דהא הגן בפרק שני (לקמן טו:) קרבן לא אוכל לך מוחר ומוקמינן לה כר"מ וטעמא

דמילחא דכי אמר קרבן בלא למ"ד משמע דנשבע בחיי קרבן שלא יאכל : לקרבן לא אוכל לך ר"מ אוסר . מפרש בנמרא דה"ק לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וה"ה דאי אמר לקרבן שאוכל לך אסור דמשמע שפיר לקרבן יהא מה שאוכל משלך והאי דלא עריב האי ואפס פהוא מתפים לקו כן הגד לבישה לליתני הקרבן כקרבן קרבן לקרבן שאוכל לך אסור משום דהנהו תלתא היכן הקרבן קרבן דוקא כי אמר שאוכל נד. אם שהי שהוא מפים אחרינה הדי הני דרישא דליתני הקרבן דוקא כי אמר לקרבן שאוכל לך אסור משום דהנהו תלתא היכן הקרבן כקרבן מאיב אום גל שהיב שהוא אסור אבל אמר לא אוכל אסור: במ"מ מ"מ מייב אים גל נד. מ"מ"מ אין קדושה הל אחרינא קשיא נמי ברייהא אמחני אלא קושטא ועיקרא דמילתא קא מפרש: בארים חכמים לר"י. אע"ג דלא בעו כ"ף הדמיון בהא מודן דשרי: פליהן ממילא : עליהן 63

תנא אימכא לאימכא וכו' הא דאמר לאימרא . בפחח דלאימרא בפחח מפרשיט ליה לאימרא יהא לפיכך לא אוכל לך כמו לקרכן בפתח וכא דתכיא בהך ברייתא לאימרא לא אוכל לך מותר מיירי שאמר לא אימרא כפר"ם וא"ם אי לאימרא דכך בכייחה מיירי דאמר לא אימרא אם כן שאוכל לך אמאי משמש היסורא וי"ל דודאי לאימרא דרישא (דלא) דאוכל לך מיירי בלאימרא בפסח ולאימרא דלא אוכל מיירי שאמר לא אימרא וא"ס אם כן אדמפליג בלא אימרא בין אוכל ללא אוכל ליפלוג כולה כלא אוכל בין לאימרא בפתח ללא אימרא דהשתא נמי דמפליג בין אוכל ללא אוכל הוי לאימרא גבי אוכל בפתח וגבי לא אוכל לא אימרא וי"ל דאה"ב אלא כיון דאימרא כאימרא לא ליחני ליה לאיסורא רק באוכל לך הני נמי באוכל לך גבי לאימרא ואמ"ג דגבי לאימרא הוי מחסר נמי בם כלה מינה מינה החטורת רק הוחק לפל"ת ול"י גרס הה האחר להיותרה במסף החם מפרש ליה לאינתרה במשל היותר של היותר ש לפיכך לה אוכל לך דומיה דלקרבן לה אוכל לך דמהם נמי לקרבן במשף הה ברייחה דלפיל דשרי מייני בלאימרה בפחח בין ברישה בני שאוכל בין גבי לה אוכל לך: האובור קרבן שולה ומנחה וכו". השמפיי אפ"ג דליכה כ"ף: רבי יהודה מחיר. משום דלה אחר בכ"ף וה"ה בלשון קונם בלה ל"ף דמוחר שפר דלה עדיף משון קרבן עלמו וקונם בכל הש"ש בלה ש"ף דלה לרבי יהודה וכ"י פ"י דאותר קום יש לפרש דהם מדיף מנשון קרבן שנמו וקום ככל השים גלה בייף דהם ככלי יהולי זרי שי לי לונגר קימם יש לפרפ לשון פעולה כמו מקום ולשון פעולה מודה רבי יהודה כקרבן הקרבן: הקרבן לקרבן קרבן קרבן קרבן מנה אמן האל אינן תרחי למה לי ואי משים קרבן בלא כ"ף ככל אשמשין לא הא קרבן קאמר כיון שאמר הקרבן חיבה את אבל אינן תרחי אוכל לך מוחר (י) דלא מפרש קרבן יהא לפיכך לא אוכל לך כך נראה למהר"ף נ"ע :

ואמר זה כזה. ובהא קא מיפלגי מר סבר בעיקרו מתפים ומר סבר בהיתר קא מתפים לאחר זריקת דמים : אמר קרא כי ידור נדר כי ידור בדבר הנדור. הוי נדר ואכור לאפוקי בכור דרבר האסור (ד) דממילא מיתסר: אמר קרא לה' לרבות דבר האסור. דכל דבר שהות אסור (ה) ולגבוה הוא מתפיסו תורה אור

נמי בנדר אע"פ שהוא אסור בלא נדר כגוז בכור: מרבה אני חטאת ואשם. שהם מתפיסים מפני שהוא מתפיסן בנדר אט"ג דעל חטא באין ולא משום נמוני עבר קרא "כי ידור *עד שידור בדבר הנדור זו לחטאתי ולאבמי אבל בכור אינו

[מיר ד: מיש] מהפים כלל שממעי אמו (ו) קדש שם אמר קרא "לה" לרבות *דבר האסור ומאן עלמו: כי לא מקדיש ליה . אם לא הקדישו מי לא מיקדיש בלאו הכי משום הכי לא חשיב (ז) כלל כי מתפים ליה בנדר אבל תטאת ואשם לא מיקדשי לעולם אי לא מקדיש להו: ורכין כפ. [מיר ד: ע"ש] כולן באוכל לך אסור . דכי אמר כאימרא שהוכל לך דמי כמאן דאמר יאסר עלי מה שאוכל לך אבל אמר כחימכא לא אוכל לך מותר דמשמע דנרים שמצוה להקדישו שנאמר "הזכר תקדיש ומאן

אבל אם אוכל לך לא יהא כאימרא [מוספתה פיא] ומוחר: מאן במעיכן ליה דלא באכי ליה בין אימרא לאימרא כאימרא . דכולן שאוכל לך אסור: ר"מ היא . דפליג עליה דר"י דאי ר"י לית ליה אימרא דאמר האומר ירושלים לא אמר כלום: וכולן לא אוכל לך מותרין. אפילו אמר לאימרא לא אוכל לך: לא קשיא הא דאמר לאימרא . מתכי׳ דחנן לקמן (ה) וכו' דאמר לאימרא [לפיל יה ישם יסמן] לא אוכל לך דהיינו לקרבן דמשמע לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וברייתא דקתני מותר תריץ לה הכי דאמר לא לתימרא לא אוכל לך הא אם אוכל לך יהא כאימרא דהייט מכלל לאו הן ולהכי מותר דלר"מ לית ליה מכלל לאו [הן]: בורגר׳ האומר. עולה יהא שאוכל לך או מנחה כו׳ אסור: [לעיל יא: ישם יסמן] רבי יהודה מחיר. דלא אמר כעולה כחטאת : במ" סתמא תנא כרבי מאיר דלא שאני ליה בין אימרא לאימרא. דאסר היכא דאמר ירושלים כמתן דאמר כירושלים ולהכי אסור היכא דאמר קרבן כהיכא דאמר [מוספחה פ"ה] כקרבן: אי רבי מאיר היא . רישא דקתני הקרבן שאוכל לך אסור:

והתניא מודים חכמים לרבי יהודה.

דהייט רבי מאיר דפליג עליה : שלא

נדר זה אלא בחיי קרבן. דכי אמר הא

[לקמן יד.]

פו' הרא"ש דמחית בשר בכור גביה.

: אחר זריקת דמים לאפוקי בכול דדבר האסור הוא. דקדושתו מרחם לשם: לרבות החסור. פירום כי החי שהוח לשם ואיט נדור אבל בנבלות ומרחות מודה דלת הוי מדר: תעאת ואפס בהם מתפיסין בנדר

דאת"פ שהוא מחוייב

להכיאם לירן מיהא להקדישן : מאן, שמעה ליה דלא שני ליה אימרא כו' כ' מאיכ. דמסתמא כר שלובהיה דר' יהודה דמהינהין הוא ר' מאיכ : הא דאמר לאימרא . בשב"א הא דאמר לאימרא בפהמ ולאימרא בשב"א *) לאימרא שאוכל לך לר' מאיר שרי דהוי כמו חולין שאוכל לך [ולאימרא בפחח אסור דהוי] כמו לא חולין שאוכל לך דאסר ר' מאיר לפיל (דף יא:): בותבי' האומר קרבן פולה ומנחה חפאת חודה שלמים. כל הני בקרבנות חובה איירי הודה כללא בהדייהו דדמיא למובה דד' לריבין להודוח וקד"א יון דוקוק להביאם בעל כרחו לא הוי כדבר הגדור : ר' יהודה מתיר . משום דאמר בלא כ"ף והאי כדפלגינהו בחרתי בבי רשא קמ"ל רבותא דרבט דאפי' בירושלים פליגי רבט עליה דר' יהודה וסיפא יותרת לפתחות . שהרית היש לה בל לביך ליה דבין אחית בכל מחיך של חיים להיים לה יסודה קשיא ליה מהקרבן . נספים נתי הכא אפייב לא לביך ליה דבין אחית בלי מהיים בל מחייב דהכתים מחמירין באותר קרבן הכא חודו לרבי יהודה באותר הא קרבן . הא דלא פריך ממחגי' דבפ"ב (דף פו:) הא קרבן שאוכל לך מותר והך מחני' ש"ב כ' מאיר היא כדפרישים לקמן משום דברייםא מפתשי' דלא לדר אלא בחיי קרבן פי' בחיי הבהמה :

I will not eat from you" לא אוֹכַל לַדְּ R' Meir (says) it is assur רַבִּי מֵאִיר אוֹסֵר

The Gemara will explain that R' Meir holds that this expression means to say that this food should be a korban and therefore you will not be able to eat from it.

It comes out that according to R' Meir there are three different cases.

- 1) If he says "Korban, I will eat from you", this הַתְּפַסָה will be effective. The person is saying that the food that he will eat should be a korban, a regular case of הַתִּפָּסָה.
- 2) If he says "Korban, I will not eat from you", this הַתְּפָסָה will not be effective as he is understood to be making a shevuah.
- 3) And if he says "La'korban, I will not eat from you", this will be effective. In this case, the person is understood to be saying that this should be a korban and therefore I will not be able to eat from it.

The Ran explains that in the case that he said "La'korban" the neder will be effective even if he ends off with the words "I will eat from you". In this case, we understand him to be saying "What I will eat from you will be a korban and therefore it will be assur".

In other words, if he starts by saying "La'korban" it does not make a difference if he ends off with the words "I will not eat from you" or if he ends off with the words "I will eat from you". In either case the neder will be effective but for different reasons, as follows. If he says "La'korban, I will eat for from you". This is understood to mean that what he will eat should be a korban. And if he says "La'korban, I will not eat from you". This is understood to mean that since this is a korban he can't eat from him. In both cases the neder will be effective.

This is different than the first case of the Mishna in which the person just said either "the korban", "like the korban" or just the word "korban". When the person says one of these words, the neder will work only if the person ends off by saying "I will eat from you" but not if he ends off by saying "I will not eat from you". If he ends of one of these three example with "I will not eat from you", this is understood to mean that what he will not eat should be a korban, and as such, this is obviously not a

neder. A neder is only chal when the person forbids what he would have eaten and not what he will not eat.

The Ran concludes by explaining that this is why the case of the person saying "La'korban" is not listed together with the first three cases of the Mishna. Since its halachos are different, it has to be listed separately.

גמרא

The Difference Between Saving הא קרבן and saying ַלַּקַרָבָּן

The Gemara starts off by quoting the first three cases of the Mishna:

The Mishna taught	קָתָנֵי
(if a person says either) "Korban"	קְרְבָּו
(or) "The Korban"	ַסַּקּרְבָּו
(or) "like a Korban"	כַּקּרְבָּו
(and ends off by saying) "that I will eat from you"	שָׁאוֹכַל לָדְּ
it is assur (the hatfasa works)	אָסוּר

The Gemara points out:	
The stam (unspecified) Mishna	סְתָמָא הְּנָא
is like R' Meir ⁷⁸	כְּרַבִּי מֵאִיר
that does not differentiate	דְּלָא שְׁנֵי לֵיה
between saying just "a lamb"	בֵּין אִיפְּיָרָא
and saying "to a lamb"	לְאִיפְּיָרָא
	אָי רַבִּי מֵאִיר[אִי רַבָּי
but if it is R' Meir	(הָא
but we learned (in the sayfa)	~~וְ~~ קָתָנֵי
(if a person says) "The korban	ַבַּלְרָבָּו
I will eat from you"	שָׁאוֹכַל לָדְּ
it is assur (i.e., the hatfasa works)	אָסוּר
And we learned in a Baraisa	וָהָתַנְיָא
the Chachamim (i.e., R' Meir) admit	מוֹדִים חֲכָמִים
to	R' לְרַבִּּי יְהוּדָה
	Yehuda
in the case that one says (either)	בְּאוֹמֵר
"Hu Korban"	הָא קְרְבָּן
(or) "Hu Olah"	וְהָא עוֹלָה

The Ran points out that even if the Mishna would not be R' Meir, the Mishna would still be hard to understand as the Mishna seems to contradict

itself. The Ran says that this is true and the Gemara is just telling us a fact that this Mishna is R' Meir.

⁷⁸ What Difference Does it Make if the Mishna is R' Meir or not?

גביה ואמר זה כזה ותנאי היא לא דכולי

עלמא לפני זריקת דמים ומ"מ דמאן דשרי

לאפוקי בכור דדבר האסור הוא ומאן דאסר

רשרי לה' מאי עביד ליה מיבעי ליה למתפים

בחמאת ואשם ומה ראית לרבות חמאת

ואשם ולהוציא את הבכור ימרבה אני המאת

ואשם שהוא מתפים בנדר ומוציא אני את

הבכור שהוא קדוש ממעי אמו ומאן דאסר

בכור נמי מתפיסו בנדר הוא דתניא *משום

רבי אמרו 'מנין לנולד בכור בתוך ביתו

דשרי כי לא מקדיש ליה 'מי לא מיקדיש:

כאימרא כדירים: תנא *האימרא לאימרא

כאימרא דירים לדירים כדירים עצים לעצים

כעצים אישים לאישים כאישים מובח למובח

כמובה היכל להיכלכהיכל ירושלים לירושלים

כירושלים כולן שאוכל לך אסור לא אוכל לך

מותר מאן שמעינן ליה דלא שני ליה אימרא

לאימרא כאימרא רבי מאיר היא אימא סיפא וכולן לא אוכל לך מותר והתגן

*לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר

ואמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא

לפיכך לא אוכל לך לא קשיא 'הא ראמר

לא (ג) לאימרא הא דאמר לאימרא :

בתני האומר קרבן עולה מנחה חמאת

תודה שלמים שאני אוכל לך אסור "רבי

יהודה מתיר הקרבן בקרבן קרבן שאוכל לך אסור *לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר :

גם" קתני (י) קרבן הקרבן כקרבן שאוכל לך

אסור סתמא תנא כרבי מאיר דלא שני

ליה בין אימרא לאימרא (אי ר"מ הא]

דקתני הקרבן שאוכל לך אסור והתניא

*מודים חכמים לרבי יהודה באומר הא קרבן

והא עולה והא מנחה והא חמאת שאוכל

נר מצוה

עין משפם

מדרים הל' כב:

תוספות

אמר קרא לה' לרנות

דבר החקור . פי' דבר

האסור כי האי דנטר

לפי שנחשב הלח דבר

הכדור כדמפרש ואזיל: מרבה אני מעאת

עליו להביאן מקרו דבר הכדור טפי מבכור לפי שמחמת כדרו הוא סב א מיי פ'א מהלי בורר בהמה זו שהוא מביא מה שאין כן בבכור שהוא קדוש ממעי ואוין רמב ועים בכימ: אמו ואין יכול להחליפו באחר והיינו דקאמר בסמוך שהוא מתפיסן סג ב מיי שם הגיו: בנדר כלומר שלריך להתפיסן: ולענין הלכה כ' הרמב"ן ז"ל בהלכותיו

דנהי דבעיין הכא לא איפשיטא אי סד גד מיי פיא מהלי בעקרו קמתפים או בהיתרא קמתפים עשין ריא טושיע יו"ד סיי דבהיתרא קא מתפים מדמסקינן בפרק מי שאמר הריני סה הו מיי׳ פ'א מהל׳ מיר ושמע חבירו ואמר ואני דבסיפא מחפים ולא בקמא בין לקולא בין סו: מיי שם הליי שמנ לאון רמג טוש"ע דבסיפא לחומרא דהא משום דאמרינן דבסיפא מחפים קתני התם הותר האמלעי הימנו ולמעלה אסור הימנו ולמטה מותר ואי כולהו בקמא מתפים אין ההיתר נמשך אלא לו לבדו כדמוכח התם אלמא בסיפא קמתפים דהייט בהיתרא והיינו דהתם גבי מתניתין דאיזהו איסר האמור בתורה דמייתי לה בהאי לישנא דהיינו שנדר מאותו היום ואילך דמשמע °הָא לאו הכי בהתירא מתפים: דלא שני ליה אימרא ולא שני ליה כאימרא רבי מאיר . כלומר דלדידיה אפי' בלא כ"ף הדמיון מתסר: לא קשיא הא דאמר לאימרא הא דאמר לא אימרא. כך היא הגירסא בקלת נסחאות ואיכא דגרסי הא דאמר לאימרא כלומר בשבא תחת הלמ"ד הא דאמר לאימרא כלומר בפתח תחת הלמ"ד דסבירא להו למאן דגרסי הכי דבלמ"ד פתוחה הרי היא כלא וכפי פירוש הגירסא השנית שכתבתי למעלה בברייתא דחולין החולין כחולין וברייתא הכי תני פעמים דבאומר שאוכל לך אע"ג דמשמע היתר אסור והיינו בלמ"ד שבאית וההיא דלקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר הייטו בלמ"ד שבאית ופעמים דאמר לא אוכל לך אף על גב דמשמע איסורא שרי דהיינו בלמ"ד פתוחה א"ל באומר לא בהדיא כפי חילוק הגרסאות: בורובר׳ האומר קרבן עולה וכו׳ שאני אוכל לך אסור . ואע"ג דלא אמר בהו כ"ף הדמיון ורבי יהודה מתיר דסד"ח דכיון דהני שמן מורה על איסורן להוי כפגול נותר דמודה בהו רבי יהודה דלא בעיא כ"ף קמ"ל וכמו שפרשתי למעלה (דף יא. ד"ה מסור): הקרבן

שמותר שלא נדר זה אלא בחיי קרבן כקרבן קרבן שאוכל לך אסור . דבכל לישני משמע דמה שיאכל יהא קר בן קרבן שאוכל לך משמט כמאן דאמר חיי קרבן שאוכל לך ולא כלום קאמר: ודוקא כי אמר שאוכל אבל אמר קרבן לא אוכל לך שרי דהא הגן בפרק שני (לקמן טו:) קרבן לא אוכל לך מוחר ומוקמינן לה כר"מ וטעמא

דמילחא דכי אמר קרבן בלא למ"ד משמע דנשבע בחיי קרבן שלא יאכל : לקרבן לא אוכל לך ר"מ אוסר . מפרש בנמרא דה"ק לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וה"ה דאי אמר לקרבן שאוכל לך אסור דמשמע שפיר לקרבן יהא מה שאוכל משלך והאי דלא עריב האי ואפס פהוא מתפים לקו כן הגד לבישה לליתני הקרבן כקרבן קרבן לקרבן שאוכל לך אסור משום דהנהו תלתא היכן הקרבן קרבן דוקא כי אמר שאוכל נד. אם שהי שהוא מפים אחרינה הדי הני דרישא דליתני הקרבן דוקא כי אמר לקרבן שאוכל לך אסור משום דהנהו תלתא היכן הקרבן כקרבן מאיב אום גל שהיב שהוא אסור אבל אמר לא אוכל אסור: במ"מ מ"מ מייב אים גל נד. מ"מ"מ אין קדושה הל אחרינא קשיא נמי ברייהא אמחני אלא קושטא ועיקרא דמילתא קא מפרש: בארים חכמים לר"י. אע"ג דלא בעו כ"ף הדמיון בהא מודן דשרי: פליהן ממילא : עליהן 63

תנא אימכא לאימכא וכו' הא דאמר לאימרא . בפחח דלאימרא בפחח מפרשיט ליה לאימרא יהא לפיכך לא אוכל לך כמו לקרכן בפתח וכא דתכיא בהך ברייתא לאימרא לא אוכל לך מותר מיירי שאמר לא אימרא כפר"ם וא"ם אי לאימרא דכך בכייחה מיירי דאמר לא אימרא אם כן שאוכל לך אמאי משמש היסורא וי"ל דודאי לאימרא דרישא (דלא) דאוכל לך מיירי בלאימרא בפסח ולאימרא דלא אוכל מיירי שאמר לא אימרא וא"ס אם כן אדמפליג בלא אימרא בין אוכל ללא אוכל ליפלוג כולה כלא אוכל בין לאימרא בפתח ללא אימרא דהשתא נמי דמפליג בין אוכל ללא אוכל הוי לאימרא גבי אוכל בפתח וגבי לא אוכל לא אימרא וי"ל דאה"ב אלא כיון דאימרא כאימרא לא ליחני ליה לאיסורא רק באוכל לך הני נמי באוכל לך גבי לאימרא ואמ"ג דגבי לאימרא הוי מחסר נמי בם כלה מינה מינה החטורת רק הוחק לפל"ת ול"י גרס הה האחר להיותרה במסף החם מפרש ליה לאינתרה במשל היותר של היותר ש לפיכך לה אוכל לך דומיה דלקרבן לה אוכל לך דמהם נמי לקרבן במשף הה ברייחה דלפיל דשרי מייני בלאימרה בפחח בין ברישה בני שאוכל בין גבי לה אוכל לך: האובור קרבן שולה ומנחה וכו". השמפיי אפ"ג דליכה כ"ף: רבי יהודה מחיר. משום דלה אחר בכ"ף וה"ה בלשון קונם בלה ל"ף דמוחר שפר דלה עדיף משון קרבן עלמו וקונם בכל הש"ש בלה ש"ף דלה לרבי יהודה וכ"י פ"י דאותר קום יש לפרש דהם מדיף מנשון קרבן שנמו וקום ככל השים גלה בייף דהם ככלי יהולי זרי שי לי לונגר קימם יש לפרפ לשון פעולה כמו מקום ולשון פעולה מודה רבי יהודה כקרבן הקרבן: הקרבן לקרבן קרבן קרבן קרבן מנה אמן אמל לאיך חרחי למה לי ואי משום קרבן בלא כ"ף ככל אשמשין לא 60 קרבן קאמר כיון שאמר הקרבן חיבה אמת אבל אינן חרחי אוכל לך מוחר (י) דלא מפרש קרבן יהא לפיכך לא אוכל לך כך נראה למהר"ף נ"ע :

ואמר זה כזה. ובהא קא מיפלגי מר סבר בעיקרו מתפים ומר סבר בהיתר קא מתפים לאחר זריקת דמים : אמר קרא כי ידור נדר כי ידור בדבר הנדור. הוי נדר ואכור לאפוקי בכור דרבר האסור (ד) דממילא מיתסר: אמר קרא לה' לרבות דבר האסור. דכל דבר שהות אסור (ה) ולגבוה הוא מתפיסו תורה אור

נמי בנדר אע"פ שהוא אסור בלא נדר כגון בכור: מרבה אני חטאת ואשם. שהם מתפיסים מפני שהוא מתפיסן בנדר אט"ג דעל חטא באין ולא משום נמוני עבר קרא "כי ידור *עד שידור בדבר הנדור זו לחטאתי ולאבמי אבל בכור אינו

[מיר ד: מיש] מהפים כלל שממעי אמו (ו) קדש שם אמר קרא "לה" לרבות *דבר האסור ומאן עלמו: כי לא מקדיש ליה . אם לא הקדישו מי לא מיקדיש בלאו הכי משום הכי לא חשיב (ז) כלל כי מתפים ליה בנדר אבל תטאת ואשם לא מיקדשי לעולם אי לא מקדיש להו: ורכין כפ. [מיר ד: ע"ש] כולן באוכל לך אסור . דכי אמר כאימרא שהוכל לך דמי כמאן דאמר יאסר עלי מה שאוכל לך אבל אמר כחימכא לא אוכל לך מותר דמשמע דנרים שמצוה להקדישו שנאמר "הזכר תקדיש ומאן

אבל אם אוכל לך לא יהא כאימרא [מוספתה פיא] ומוחר: מאן במעיכן ליה דלא באכי ליה בין אימרא לאימרא כאימרא . דכולן שאוכל לך אסור: ר"מ היא . דפליג עליה דר"י דאי ר"י לית ליה אימרא דאמר האומר ירושלים לא אמר כלום: וכולן לא אוכל לך מותרין. אפילו אמר לאימרא לא אוכל לך: לא קשיא הא דאמר לאימרא . מתכי׳ דחנן לקמן (ה) וכו' דאמר לאימרא [לפיל יה ישם יסמן] לא אוכל לך דהיינו לקרבן דמשמע לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וברייתא דקתני מותר תריץ לה הכי דאמר לא לתימרא לא אוכל לך הא אם אוכל לך יהא כאימרא דהייט מכלל לאו הן ולהכי מותר דלר"מ לית ליה מכלל לאו [הן]: בורגר׳ האומר. עולה יהא שאוכל לך או מנחה כו׳ אסור: [לעיל יא: ישם יסמן] רבי יהודה מחיר. דלא אמר כעולה כחטאת : במ" סתמא תנא כרבי מאיר דלא שאני ליה בין אימרא לאימרא. דאסר היכא דאמר ירושלים כמתן דאמר כירושלים ולהכי אסור היכא דאמר קרבן כהיכא דאמר [מוספחה פ"ה] כקרבן: אי רבי מאיר היא . רישא דקתני הקרבן שאוכל לך אסור:

והתניא מודים חכמים לרבי יהודה.

דהייט רבי מאיר דפליג עליה : שלא

נדר זה אלא בחיי קרבן. דכי אמר הא

[לקמן יד.]

פו' הרא"ש דמחית בשר בכור גביה.

: אחר זריקת דמים לאפוקי בכול דדבר האסור הוא. דקדושתו מרחם לשם: לרבות החסור. פירום כי החי שהוח לשם ואיט נדור אבל בנבלות ומרחות מודה דלת הוי מדר: תעאת ואפס בהם מתפיסין בנדר

דאת"פ שהוא מחוייב

להכיאם לירן מיהא להקדישן : מאן, שמעה ליה דלא שני ליה אימרא כו' כ' מאיכ. דמסתמא כר שלובהיה דר' יהודה דמהינהין הוא ר' מאיכ : הא דאמר לאימרא . בשב"א הא דאמר לאימרא בפהמ ולאימרא בשב"א *) לאימרא שאוכל לך לר' מאיר שרי דהוי כמו חולין שאוכל לך [ולאימרא בפחח אסור דהוי] כמו לא חולין שאוכל לך דאסר ר' מאיר לפיל (דף יא:): בותבי' האומר קרבן פולה ומנחה חפאת חודה שלמים. כל הני בקרבנות חובה איירי הודה כללא בהדייהו דדמיא למובה דד' לריבין להודוח וקד"א יון דוקוק להביאם בעל כרחו לא הוי כדבר הגדור : ר' יהודה מתיר . משום דאמר בלא כ"ף והאי כדפלגינהו בחרתי בבי רשא קמ"ל רבותא דרבט דאפי' בירושלים פליגי רבט עליה דר' יהודה וסיפא יותרת לפתחות . שהרית היש לה בל לביך ליה דבין אחית בכל מחיך של חיים להיים לה יסודה קשיא ליה מהקרבן . נספים נתי הכא אפייב לא לביך ליה דבין אחית בלי מהיים בל מחייב דהכתים מחמירין באותר קרבן הכא חודו לרבי יהודה באותר הא קרבן . הא דלא פריך ממחגי' דבפ"ב (דף פו:) הא קרבן שאוכל לך מותר והך מחני' ש"ב כ' מאיר היא כדפרישים לקמן משום דברייםא מפתשי' דלא לדר אלא בחיי קרבן פי' בחיי הבהמה :

(or) "Hu Mincha"
(or) "Hu Chatas"

"that I will eat from you"

that it is mutur

for he has not made a neder

שָׁלֵא נְדָר זֶּה
שֶׁלָא בְּרָבְיָּ יִקְרָבָּן

but with the life of this korban

The Baraisa tells us that even the Chachamim (i.e., R' Meir) who argue on R' Yehuda check and hold that you can just say the word 'korban' (without a 'ב') and that would be enough to make a neder, agree that if one says "הָא קַרְבָּן" then this would

not be a good neder, as using the word "הָא", indicates that one wants to make a shevuah.

But if this is really true, how do we understand the Mishna? The Mishna clearly says that if one says הַקּרְבָּן, this is an effective neder (and the assumption is that saying "הָּקרְבָּן" is the same as saying "הָא קּרְבָּן"). If so, there seems to be a clear contradiction between the Baraisa and the Mishna. That is, how can we say that the author of the Mishna is R' Meir, if according to what the Baraisa tells us, the sayfa of the Mishna cannot be like R' Meir.

גביה ואמר זה כזה ותנאי היא לא דכולי

עלמא לפני זריקת דמים ומ"מ דמאן דשרי

לאפוקי בכור דדבר האסור הוא ומאן דאסר

רשרי לה' מאי עביד ליה מיבעי ליה למתפים

בחמאת ואשם ומה ראית לרבות חמאת

ואשם ולהוציא את הבכור ימרבה אני המאת

ואשם שהוא מתפים בנדר ומוציא אני את

הבכור שהוא קדוש ממעי אמו ומאן דאסר

בכור נמי מתפיסו בנדר הוא דתניא *משום

רבי אמרו 'מנין לנולד בכור בתוך ביתו

דשרי כי לא מקדיש ליה 'מי לא מיקדיש:

כאימרא כדירים: תנא *האימרא לאימרא

כאימרא דירים לדירים כדירים עצים לעצים

כעצים אישים לאישים כאישים מובח למובח

כמובה היכל להיכלכהיכל ירושלים לירושלים

כירושלים כולן שאוכל לך אסור לא אוכל לך

מותר מאן שמעינן ליה דלא שני ליה אימרא

לאימרא כאימרא רבי מאיר היא אימא סיפא וכולן לא אוכל לך מותר והתגן

*לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר

ואמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא

לפיכך לא אוכל לך לא קשיא 'הא ראמר

לא (ג) לאימרא הא דאמר לאימרא :

בתני האומר קרבן עולה מנחה חמאת

תודה שלמים שאני אוכל לך אסור "רבי

יהודה מתיר הקרבן בקרבן קרבן שאוכל לך אסור *לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר :

גם" קתני (י) קרבן הקרבן כקרבן שאוכל לך

אסור סתמא תנא כרבי מאיר דלא שני

ליה בין אימרא לאימרא (אי ר"מ הא]

דקתני הקרבן שאוכל לך אסור והתניא

*מודים חכמים לרבי יהודה באומר הא קרבן

והא עולה והא מנחה והא חמאת שאוכל

נר מצוה

עין משפם

מדרים הל' כב:

תוספות

אמר קרא לה' לרנות

דבר החקור . פי' דבר

האסור כי האי דנטר

לפי שנחשב הלח דבר

הכדור כדמפרש ואזיל: מרבה אני מעאת

עליו להביאן מקרו דבר הכדור טפי מבכור לפי שמחמת כדרו הוא סב א מיי פ'א מהלי בורר בהמה זו שהוא מביא מה שאין כן בבכור שהוא קדוש ממעי ואוין רמב ועים בכימ: אמו ואין יכול להחליפו באחר והיינו דקאמר בסמוך שהוא מתפיסן סג ב מיי שם הגיו: בנדר כלומר שלריך להתפיסן: ולענין הלכה כ' הרמב"ן ז"ל בהלכותיו

דנהי דבעיין הכא לא איפשיטא אי סד גד מיי פיא מהלי בעקרו קמתפים או בהיתרא קמתפים עשין ריא טושיע יו"ד סיי דבהיתרא קא מתפים מדמסקינן בפרק מי שאמר הריני סה הו מיי׳ פ'א מהל׳ מיר ושמע חבירו ואמר ואני דבסיפא מחפים ולא בקמא בין לקולא בין סו: מיי שם הליי שמנ לאון רמג טוש"ע דבסיפא לחומרא דהא משום דאמרינן דבסיפא מחפים קתני התם הותר האמלעי הימנו ולמעלה אסור הימנו ולמטה מותר ואי כולהו בקמא מתפים אין ההיתר נמשך אלא לו לבדו כדמוכח התם אלמא בסיפא קמתפים דהייט בהיתרא והיינו דהתם גבי מתניתין דאיזהו איסר האמור בתורה דמייתי לה בהאי לישנא דהיינו שנדר מאותו היום ואילך דמשמע °הָא לאו הכי בהתירא מתפים: דלא שני ליה אימרא ולא שני ליה כאימרא רבי מאיר . כלומר דלדידיה אפי' בלא כ"ף הדמיון מתסר: לא קשיא הא דאמר לאימרא הא דאמר לא אימרא. כך היא הגירסא בקלת נסחאות ואיכא דגרסי הא דאמר לאימרא כלומר בשבא תחת הלמ"ד הא דאמר לאימרא כלומר בפתח תחת הלמ"ד דסבירא להו למאן דגרסי הכי דבלמ"ד פתוחה הרי היא כלא וכפי פירוש הגירסא השנית שכתבתי למעלה בברייתא דחולין החולין כחולין וברייתא הכי תני פעמים דבאומר שאוכל לך אע"ג דמשמע היתר אסור והיינו בלמ"ד שבאית וההיא דלקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר הייטו בלמ"ד שבאית ופעמים דאמר לא אוכל לך אף על גב דמשמע איסורא שרי דהיינו בלמ"ד פתוחה א"ל באומר לא בהדיא כפי חילוק הגרסאות: בורובר׳ האומר קרבן עולה וכו׳ שאני אוכל לך אסור . ואע"ג דלא אמר בהו כ"ף הדמיון ורבי יהודה מתיר דסד"ח דכיון דהני שמן מורה על איסורן להוי כפגול נותר דמודה בהו רבי יהודה דלא בעיא כ"ף קמ"ל וכמו שפרשתי למעלה (דף יא. ד"ה מהור): הקרבן

שמותר שלא נדר זה אלא בחיי קרבן כקרבן קרבן שאוכל לך אסור . דבכל לישני משמע דמה שיאכל יהא קר בן קרבן שאוכל לך משמט כמאן דאמר חיי קרבן שאוכל לך ולא כלום קאמר: ודוקא כי אמר שאוכל אבל אמר קרבן לא אוכל לך שרי דהא הגן בפרק שני (לקמן טו:) קרבן לא אוכל לך מוחר ומוקמינן לה כר"מ וטעמא

דמילחא דכי אמר קרבן בלא למ"ד משמע דנשבע בחיי קרבן שלא יאכל : לקרבן לא אוכל לך ר"מ אוסר . מפרש בנמרא דה"ק לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וה"ה דאי אמר לקרבן שאוכל לך אסור דמשמע שפיר לקרבן יהא מה שאוכל משלך והאי דלא עריב האי ואפס פהוא מתפים לקו כן הגד לבישה לליתני הקרבן כקרבן קרבן לקרבן שאוכל לך אסור משום דהנהו תלתא היכן הקרבן קרבן דוקא כי אמר שאוכל נד. אם שהי שהוא מפים אחרינה הדי הני דרישא דליתני הקרבן דוקא כי אמר לקרבן שאוכל לך אסור משום דהנהו תלתא היכן הקרבן כקרבן מאיב אום גל שהיב שהוא אסור אבל אמר לא אוכל אסור: במ"מ מ"מ מייב אים גל נד. מ"מ"מ אין קדושה הל אחרינא קשיא נמי ברייהא אמחני אלא קושטא ועיקרא דמילתא קא מפרש: בארים חכמים לר"י. אע"ג דלא בעו כ"ף הדמיון בהא מודן דשרי: פליהן ממילא : עליהן 63

תנא אימכא לאימכא וכו' הא דאמר לאימרא . בפחח דלאימרא בפחח מפרשיט ליה לאימרא יהא לפיכך לא אוכל לך כמו לקרכן בפתח וכא דתכיא בהך ברייתא לאימרא לא אוכל לך מותר מיירי שאמר לא אימרא כפר"ם וא"ם אי לאימרא דכך בכייחה מיירי דאמר לא אימרא אם כן שאוכל לך אמאי משמש היסורא וי"ל דודאי לאימרא דרישא (דלא) דאוכל לך מיירי בלאימרא בפסח ולאימרא דלא אוכל מיירי שאמר לא אימרא וא"ס אם כן אדמפליג בלא אימרא בין אוכל ללא אוכל ליפלוג כולה כלא אוכל בין לאימרא בפתח ללא אימרא דהשתא נמי דמפליג בין אוכל ללא אוכל הוי לאימרא גבי אוכל בפתח וגבי לא אוכל לא אימרא וי"ל דאה"ב אלא כיון דאימרא כאימרא לא ליחני ליה לאיסורא רק באוכל לך הני נמי באוכל לך גבי לאימרא ואמ"ג דגבי לאימרא הוי מחסר נמי בם כלה מינה מינה החטורת רק הוחק לפל"ת ול"י גרס הה האחר להיותרה במסף החם מפרש ליה לאינתרה במשל היותר של היותר ש לפיכך לה אוכל לך דומיה דלקרבן לה אוכל לך דמהם נמי לקרבן במשף הה ברייחה דלפיל דשרי מייני בלאימרה בפחח בין ברישה בני שאוכל בין גבי לה אוכל לך: האובור קרבן שולה ומנחה וכו". השמפיי אפ"ג דליכה כ"ף: רבי יהודה מחיר. משום דלה אחר בכ"ף וה"ה בלשון קונם בלה ל"ף דמוחר שפר דלה עדיף משון קרבן עלמו וקונם בכל הש"ש בלה ש"ף דלה לרבי יהודה וכ"י פ"י דאותר קום יש לפרש דהם מדיף מנשון קרבן שנמו וקום ככל השים גלה בייף דהם ככלי יהולי זרי שי לי לונגר קימם יש לפרפ לשון פעולה כמו מקום ולשון פעולה מודה רבי יהודה כקרבן הקרבן: הקרבן לקרבן קרבן קרבן קרבן מנה אמן אמל לאיך חרחי למה לי ואי משום קרבן בלא כ"ף ככל אשמשין לא 60 קרבן קאמר כיון שאמר הקרבן חיבה אמת אבל אינן חרחי אוכל לך מוחר (י) דלא מפרש קרבן יהא לפיכך לא אוכל לך כך נראה למהר"ף נ"ע :

ואמר זה כזה. ובהא קא מיפלגי מר סבר בעיקרו מתפים ומר סבר בהיתר קא מתפים לאחר זריקת דמים : אמר קרא כי ידור נדר כי ידור בדבר הנדור. הוי נדר ואכור לאפוקי בכור דרבר האסור (ד) דממילא מיתסר: אמר קרא לה' לרבות דבר האסור. דכל דבר שהות אסור (ה) ולגבוה הוא מתפיסו תורה אור

נמי בנדר אע"פ שהוא אסור בלא נדר כגון בכור: מרבה אני חטאת ואשם. שהם מתפיסים מפני שהוא מתפיסן בנדר אט"ג דעל חטא באין ולא משום נמוני עבר קרא "כי ידור *עד שידור בדבר הנדור זו לחטאתי ולאבמי אבל בכור אינו

[מיר ד: מיש] מהפים כלל שממעי אמו (ו) קדש שם אמר קרא "לה" לרבות *דבר האסור ומאן עלמו: כי לא מקדיש ליה . אם לא הקדישו מי לא מיקדיש בלאו הכי משום הכי לא חשיב (ז) כלל כי מתפים ליה בנדר אבל תטאת ואשם לא מיקדשי לעולם אי לא מקדיש להו: ורכין כפ. [מיר ד: ע"ש] כולן באוכל לך אסור . דכי אמר כאימרא שהוכל לך דמי כמאן דאמר יאסר עלי מה שאוכל לך אבל אמר כחימכא לא אוכל לך מותר דמשמע דנרים שמצוה להקדישו שנאמר "הזכר תקדיש ומאן

אבל אם אוכל לך לא יהא כאימרא [מוספתה פיא] ומוחר: מאן במעיכן ליה דלא באכי ליה בין אימרא לאימרא כאימרא . דכולן שאוכל לך אסור: ר"מ היא . דפליג עליה דר"י דאי ר"י לית ליה אימרא דאמר האומר ירושלים לא אמר כלום: וכולן לא אוכל לך מותרין. אפילו אמר לאימרא לא אוכל לך: לא קשיא הא דאמר לאימרא . מתכי׳ דחנן לקמן (ה) וכו' דאמר לאימרא [לפיל יה ישם יסמן] לא אוכל לך דהיינו לקרבן דמשמע לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך וברייתא דקתני מותר תריץ לה הכי דאמר לא לתימרא לא אוכל לך הא אם אוכל לך יהא כאימרא דהייט מכלל לאו הן ולהכי מותר דלר"מ לית ליה מכלל לאו [הן]: בורגר׳ האומר. עולה יהא שאוכל לך או מנחה כו׳ אסור: [לעיל יא: ישם יסמן] רבי יהודה מחיר. דלא אמר כעולה כחטאת : במ" סתמא תנא כרבי מאיר דלא שאני ליה בין אימרא לאימרא. דאסר היכא דאמר ירושלים כמתן דאמר כירושלים ולהכי אסור היכא דאמר קרבן כהיכא דאמר [מוספחה פ"ה] כקרבן: אי רבי מאיר היא . רישא דקתני הקרבן שאוכל לך אסור:

והתניא מודים חכמים לרבי יהודה.

דהייט רבי מאיר דפליג עליה : שלא

נדר זה אלא בחיי קרבן. דכי אמר הא

[לקמן יד.]

פו' הרא"ש דמחית בשר בכור גביה.

: אחר זריקת דמים לאפוקי בכול דדבר האסור הוא. דקדושתו מרחם לשם: לרבות החסור. פירום כי החי שהוח לשם ואיט נדור אבל בנבלות ומרחות מודה דלת הוי מדר: תעאת ואפס בהם מתפיסין בנדר

דאת"פ שהוא מחוייב

להכיאם לירן מיהא להקדישן : מאן, שמעה ליה דלא שני ליה אימרא כו' כ' מאיכ. דמסתמא כר שלובהיה דר' יהודה דמהינהין הוא ר' מאיכ : הא דאמר לאימרא . בשב"א הא דאמר לאימרא בפהמ ולאימרא בשב"א *) לאימרא שאוכל לך לר' מאיר שרי דהוי כמו חולין שאוכל לך [ולאימרא בפחח אסור דהוי] כמו לא חולין שאוכל לך דאסר ר' מאיר לפיל (דף יא:): בותבי' האומר קרבן פולה ומנחה חפאת חודה שלמים. כל הני בקרבנות חובה איירי הודה כללא בהדייהו דדמיא למובה דד' לריבין להודוח וקד"א יון דוקוק להביאם בעל כרחו לא הוי כדבר הגדור : ר' יהודה מתיר . משום דאמר בלא כ"ף והאי כדפלגינהו בחרתי בבי רשא קמ"ל רבותא דרבט דאפי' בירושלים פליגי רבט עליה דר' יהודה וסיפא יותרת לפתחות . שהרית היש לה בל לביך ליה דבין אחית בכל מחיך של חיים להיים לה יסודה קשיא ליה מהקרבן . נספים נתי הכא אפייב לא לביך ליה דבין אחית בלי מהיים בל מחייב דהכתים מחמירין באותר קרבן הכא חודו לרבי יהודה באותר הא קרבן . הא דלא פריך ממחגי' דבפ"ב (דף פו:) הא קרבן שאוכל לך מותר והך מחני' ש"ב כ' מאיר היא כדפרישים לקמן משום דברייםא מפתשי' דלא לדר אלא בחיי קרבן פי' בחיי הבהמה :

עין משפם

נר מצוה

: "">3

סרו ב מיי' פיג מהל'

יו׳ד. פי׳ רטו סעי׳ ת :

מס טוש"ע יו"ד סי' רלט סעי' ד:

עא ה מיי׳ פים מהני

הלי"ח מוש"ע שססעי' ג :

עב ו ז מיי פ"ג מהלי

סמנ שם : ב ש מיי' שם הלכה ח

ב י מיי׳ שם הלי"ח:

תומפות

הא דאמר הא קרבן.

בשתי תיבות אז אתריכן

בחיי קרבן קאמר והכי

מכמם הא הנה בקרבן אני נשבם הא דאמר

הקרבן כלותר מתניתיו

דאסרה מיירי דאמר

הקרבן בחיבה חחת

לפיכך אסור דלא שייך

לומר שהוחלשון שבועה כיון דחמר ליה במיבה

חחת ומתכיחין כמי

דייקינן דמיירי במיבה

אחת דומיא דקרבן

אמ"ג דבהעבודה הזה הוי לשון שטעה אף כי

בתיבה חחת שחני הכח

לית ליה לר"מ מכלל

שחוכל לך יהח קרבן

ופכ"ת דמיירי דחמר

לקרבן בפחח בין לפי

דברי המקשה בין לפי

שהמקשה היה סבור

דברי המתכן

ሰነሰ

ומשני באמר לקרבן

לפיכך לא אוכל כלומר הכי מפרש ליה

שבועות כל' עו סמג

נדרים הלי יא סמג לחוין רמב טוש"ע יו"ד

משמע לקרבן בשביל קרבן לא אוכל

לך שאם אוכל לך יהא אסור עלי

כקרבן: ומקשינן והא לית ליה לרבי

עלי כקרבן או שאמר קונם ידי עושה

עמך או קונם רגלי מהלכת עמך

אסור לדבר עמו ולהלך עמו ולעשות

שמו מלאכה : **בבי**' חלין על המלוה כברשות . שאם אמר קונם שאני

תפילין חל עליו הנדר ואם עשה קם

ליה בבל יחל: מה שאין כן בשבועה.

שאין נשבעין לבטל את המלות

דמושבע ועומד מהר סיני הוא

לקיימן ולהכי לא חלה שבועה עליה

דאין שבועה חלה על שבועה : מה

שאין כן בנדרים . דאין חלין על דבר

שאין בו ממש כגון דיבור שאין בו

ממש ואמאי קתני אסור: באומר

יאסרפי לדיבורי. כלומ' פי יאסר לאותו

דיבור שאני מדבר עמך והפה שנאסר

יש בו ממש ודאי וידים למעשה ידיהם

שאיני עושה עמך ורגלי להילוך שלא

אהלך עמך: דיקא כמי . מתני׳

(ג) דאסר דפי קאמר דקתני קונם פי

מדבר עמך ולא קתני שאני מדבר

מאיר וכו': בירתנד' הונם פי מדבר [נעיל יא. שמשם לו.] עמך . מה שאני מדבר עמך אסור

עושה סוכה או קונס שאני מניח לקמן עו . [שצושח כה.

תושפתה פ"ה]

שו א מייי פים מפני לא קשים הא דאמר הא קרבן הא דאמר הקרבן . כלומר דכי אמר מרים פני יש ועיש בהרבו האי להיי חדיים הקרבן החי להוי קרבן קחמר: בותני החומר לחבירו קונם פי מדבר עמך וכו׳.בגמרא מפרש לה: במ׳ שהנדרים חלים על דבר מלוה . בפ"ב (נקמן דף סו:) מוכחיכן לה מקרא שהשבועות חלות על אבל שאוכל לך הוי קרבן להכי אוסר רבי מאיר ואית דאמרי הכי

דבר שאין בו ממש משום דמיתסר סמ ג מיי שם הלי ז גברת הות שלת יששה כן ותיהו חית וסמג שם טושיע ביה ממש : מה שתיו כו בנדרים. ביה ממש : מה שאין כן בנדרים. ע ד מיי׳ שם ופ"ה מהלי דמתסר חפלא הוא הילכך אי לית ביה מששח לח חסר מידי : באומר יחסר פי לדבורי . כלומר נטשה כאומר דהא אמר קונם פי מדבר משמע שבועות הל' ב ופ"ה הל' כ ופ"ג מהל' נדרים דקונם קאי אדבור ומשמע נמי דקאי חפה הילכך כיון דסתם גדרים להחמיר אמרי׳ דאפה קאי ופיו דבר מדרים שם סמג שם נהחמיר חמרי׳ דחפה קחי ופיו דער טוש'ע יויד סי׳ ריג שיש בו ממש הוא "ודכותה בהש"ם ש ח מיי פים מהני דחמרינן בחומרופירושן נעשה כחומר סלי כ ובדין הוא דהוה מלי לשטיי ליה דאפיט אי קאי קונם אדבור אפ"ה סמג שם טוש"ע שם חסור מדרבנן שהנדרים חלין מדרבנן סיי רה סעי׳ א: אפילו על דבר שאין בו ממש ד כ מיי שם פני נ כדאיתא לקמן בריש פ"ב אלא קושטא ופיב שם הלי יג דמילתא מתרך ליה דאפילו מדאורייתא סמג שם משיע שם פיי

נמי אסור: הדרן עלך כל כנויי

- ואלו מותרין . איידי דתנא בפרק קמא נדרים אסורין פחח הכא באלו מותרין: חולין שאוכל לך. בנתרא מפרש למאי אינטריך: בבשר חזיר כעבודת כוכבים וכו' . כל מיני אסורין קתני אסורין באכילה כבשר חזיר ואסורין בהנאה כעבודת כוכבים ואסורין בהנאה שאין להם בטלה כעורות לבובין שהיו תקרובת לעבודת כוכבים שהיו נוקבין העור ככגד הלב והיו מוליאין אותו כשהוא חי וחמירי מעבודת כוכבים דנהי דעבודת כוכבים אית לה בטלה

תהרובת עבודת כוכבים אין לה בטלה ותנא נמי שאסורין באכילה בלבד ויש בהן טומאה כנבילות ושטומאתן חמורה בכעדשה כשקלים ורמשים: בחלת אהרן וכתרומתו. שאט"פ שחל איסור על ידי כיון דבלשון נדר קא"ל דקאמר הקרבן שאוכל לך הילכך אין לפרשו קריאת שם לא מקרו דבר הנדור וכמו שכתבתי למעלה* [שאע"פ] לא פירש אלא ודאי מאי דאסירי לזרים מחמת אסורא הוא דרמא

שהוא אסור לזה ומותר לזה לא מחמת נדרו הוא שהרי כשהפרישן בלשון שבופה היכח דקא"ל בחיבה חחת: קרובי לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר והא רחמנא טלייהו וטעמא דכולהו הגי דאין מחפיסין בהן משום דבעיט שיתפים בדבר הגדור ולא בדבר האסור כדאיתא בגמרא: הרי זה מוחר. ואפילי עם הארץ שנדר בהם אין לריך פתח אלא מוחר מאליו ולהכי אט"ג דפתח ותנא ואלו מוחרין הדר וחנא הרי זה מוחר משום דקא בעי למיתנא. האומר לאשחו הרי את עלי כאימא דלריך פתח בעם הארץ וכדאיתא בגמרא ואי לא הדר וחנא הרי זה מותר לא וכו'. כשתה דמשתה ידענא ואלו מותרין דרישא כלומר שהן מותרין בלא פתח אהי מינייהו קאי אי אכולהו אי אתרחי מינייהו: **האומר** לאשחו וס' - האי דחסור משום מכלל וכו' משמע לא קרבן מה שלא אוכל הא מה דנקיט הרי את עלי כאימא ה"ה נמי במתפיס בשאר אסורי הנאה כעבודת כוכבים וערלה וכלאי הכרם ובברייתא נמי חניא בגמרא הרי את עלי כבשר אימא כבשר אחותי כערלה ככלאי הכרם אלא האי דנקט כאימא חדא דאית ביה חרתי אשמטינן חדא דאף על גב דמחפיס בדבר האסור בעם הארץ מדרבגן לריך פתח ואשמעינן תו דלריך שיהא ממקום אחר אבל אין פוחחין לו בכבוד אמו כלומר אילו היית יודע שלא יהא מנוה כדבר הרשוח .

> דפי' לקרבן בפחח כתו לא ודחי דמפרשי' לים לקרבן יהא ור"י מפרש דלפי שינויא מיירי דאמר לקרבן בחשף מיהו לפר"ת ניחא יהא לפיכר וכו' מ"ת מיחסר מספם מכלל לאו וכו' לרבכן דאים להו מכלל וכו' וא"כ אמאי קחני רבי מאיר אוסר כא לרבט נמי מיחסר בשלמא לפר"י דגרס לקרבן בחשף וליכא למימר מכלל לאו וכו' לכך ליכא למיסר ב"א ממשם לתרבן יהא לפיכך מוחר לרבנן דליח להו סברא דלקרבן יהא אבל לפר"ח קשה כדפרישות וי"ל דאה"י דאסיי דאסור גם לרבנן ולרבותא נקט ר"מ אוסר דאס"ג דרבי מאיר לים לים מכלל וכו' מ"מ אוסר משמם דלקרבן יהא וכו': באומר יאסר פי לדיבורי. חימה אמאי לא משני לה דאף כי אין כו ממש ואין נדרים חלים מדאורייחא מ"מ מיהסר מדרבנן כדמסיק רבינא לקמן פ"ב ואיסור דמתניחין מדרבנן קאמר

לא קשיא . מתניתין דאסר דאמר הקרבן דהיינו כקרבן שאוכל לך (ב) רבי מאיר היא דלא שאני ליה בין אמר הקרבן לכקרבן וברייתא דאמר הא קרבן דמשמע חיי: לא קרבן לא אוכל לך

"לא קשיא הא ראמר הא קרבן והא ראמר הקרבן מאי מעמא חיי קרבן קאמר קתני לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר *והא לית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן אמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך: בותני׳ יהאומר לחבירו קונם פי מדבר עמך ידי עושה עמך רגלי מהלכת עמך אסור: גמ' ורמינהו חומר *בשבועות מבנדרי׳ובנדרים מבשבועו׳ חומר בנדרים ישהנדרים חלין על המצוה כברשות ימה שאין כן בשבועות וחומר בשבועות "שהשבועות חלות על דבר שיש בו ממש ושאין בו ממש 'מה שאין כן בנדרים אמר רב יהודה 'באומר יאסר 'פי לדיבורי ידי למעשיהם רגלי להילוכן דיקא נמי דקתני פי מדבר עמך ולא קחני שאני מדבר עמך:

הדרן עלך כל כנויי

ואלו מותרין ^החולין שאוכל לך "כבשר חזיר כעבודתכוכביםכעורותלבוביןכנבילות וטריפות כשקצים ורמשים *'כחלת אהרן וכתרומתו מותר יהאומר לאשתו הרי את עלי כאימא פותחין לו פתח ממקום אחר שלא יקל ראשו לכך: גבו מעמא ראמר הולין שאוכל לך הא אמר לחולין שאוכל לך משמע לא לחולין ליהוי אלא קרבן מני מתניתיו אי רבי מאיר *הא לית ליה מכלל

עמך שמע מינה דיאסר פי האמר והייט דבר שיש בו ממש: הדרן עלך כל כנויי

ולעיל יה. שבועות לו.ז

ואלו מותרין . דלא חשיבי גדר:

האומר חולין שאני אוכל לך

או כבשר חזיר שאוכל לך או כעבודת כוכבים כו': כחלת אהרן וכתרומתו מותר . לאכול עמו דכל הני לאו דבר הנדור הן אלא דבר האסור דממילא מיתסרי בלא נדר ואין נודרים בדבר האסור: גם׳ אי רבי מאיר והא ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן . והיכא (רף י"ב, ד'ה נשקרו דאמר לחולין לא אמריכן דמשמע אלא לקרבן דהיינו הן מכלל לאו:

אלא

פי' הרא"ש

כבוד לאמך בכך לא היית טדר דלא חימא נהי דאין פותחין לו לאדם בכבוד אביו ואמו ה"מ בנדרים דאורייתא אבל האי דליחיה אלא פירוש לעטר על דנר בשבועות ולקמן בפ' םני מיפרשה שפיר: משח"כ בנדרים שהטדר תולה האיסור בחפך ודבר שחין בו ממש חיו יכול לחסכו

בהן ואין לריכין שאלה והייט דנדרים דרישא דמתניחין מותרין לגמרי כדאיתא בגמרא : גבר מעמא דאמר חולין שאוכל לך וכוי. דודאי כי תנא חולין לאו לגופיה אילטריך דהא פשיטא דמותר אלא משום דיוקא תנא ליה לאשמוטינן הא לחולין אסור: מגני מתניתין אי רבי מאיר וכוי : עליו ודיבור והילוך דבר שאין בו ממש הוא : באומר יאסר פי לדבורי כו' . ויש ממשות באיברים לאסרן עליו הדרן עלך כל כנויי

ואלו מותרין חולין שאוכל לך. מילתא דפשיפא היא ובגמ' מפכש אמאי קתני לה: כטורות לבובים. היו נוקבין הבחתה מחיים כננד הלב ומומחין הלב ומקריבין חותו לפבודת כוכבים ותקרובת פבודת כוכבים חסורה בהנאה : כחלת אהרן . שהיה ראשון לכהנים ולא הוי דבר הנדור כדפרישית לפיל בפ"ק : הרי את פלי כאימא. לאו דבר הנדור הוא ואעפ"כ החמירו חכמים שליו כעדר בחורה לעם הארץ כדמפרש בגמ' ועוד החמירו עליו לפתוח לו פתח ממקום אחר לבקש לו פתח וספם לחרסתו שאילו היה יודע שכן הוא לא היה נודר ולא סגי בכדו חהית או לבך עלך וכל זה שלא יקל ראשו לכך ולא ירגיל לאסור אשתו עליו : גפ' שעתא דאתר חולין כו' . לגופיה לא אילטריך אלא לדיוקא אתא : אי רבי מאיר הא לית ליה מכלל לאו כו' - היכא דאתר לחלין בפתח ולא אתר לא חולין : ואלא ר' יהודה הייט רישא־ בפרקין דלעיל דמען לחולין שאוכל לך אסור :

וי"ל המתחך לים האמת התחנימון מותח מנוסין כל של היו לקק ש ביות למני התחני ני"ל דרת תרך לים האמת התחנימון מותח את מיירי בהכי שאתר את של הדים למני התחני כו": ידי לנשטיםם וא"ת מישק לים המתשם ביוש ביושל המשם בהמונית (דף נמ.) האם אמר קונם מעשה ידי החייל לר"ת האים הדרך עלך כל בגויי בדרים הך שיטיא אכולהו ושד האיכא המילה מעשה ידים שאיבל לך וכו". הפ"ד לדיוקא אילשכיך למידק מינים למולין כיון דלגופים לא אילשכיך:

מדרבגן פותחיםקא משמע לן דלא. הרשב"א ז"ל. ודוקא במדיר אשתו ומתפים בדבר האסור לריך פתח מפני שדרכו לאסור את אשתו מתוך הקפדה

ואי שרית ליה בלא פתח כי מתפים בדבר האסור אהי למישרי נמי אפילו מתפים בדבר הנדור אבל שאר נדרים מתוך שאין מלויין כל כך לא גזרו

גליון השים בררין דיה גאומר יאסר פי וכוי ודכווחה נהשים . ע' לקמן דף טו ע'ב בהרין דיה אמר רבא ובניטין דף עג ע'ב חדים אמר רבה וביבמות דף כה ע'ב חדים למר

Nedarim 13b

The Gemara answers:

There is no question לָא קּשְׂיָגא this case (that the neder does not work) הָּא he said "Hu Korban" דָּאָמֵר הָא קְרְבָּן and in this case (that the neder does work) וְהָא he said "Hakorban" דְּאָמֵר הַקַּרְבָּן

What is the reason (the saying 'Hu Korban' does not מֵאי טַעְמָא work (this is because) he is saying by the life of the תַּיִי קְרְבָּן קָאָמַר korban

Tosefos explains that when a person uses the words "Hu Korban", this implies the word הְּנֵה־'Behold', that is, he is saying "Behold with this korban I swear...".

However, in the Mishna's case, since he did not say two words but rather he used the singular word of "Hakorban", this implies a neder and not a shevuah. That is, although initially the Gemara thought that there is no difference between saying "הָא קָרְבָּן" or "הָא קָרְבָּן", the Gemara now answers that there is, as explained.

The Meaning of the Word "La'korban According to R' Meir

The Mishna taught	קָתָנֵי
(If one says) "La'korban	לַקּרְבָּו
I will not eat from you"	לא אוֹכַל לָדְּ
R' Meir (says) it is assur	רַבָּי מֵאִיר אוֹסֵר

The Gemara assumes that the reason that this is a neder is because the word La'korban means that it should not be a korban. And if so, he is saying that what he will not eat from him should not be a korban. This implies that what he does eat from him should be a korban, i.e., his words imply that the person is trying to make the other person's food assur and that is why this is a valid neder.

But on this the Gemara asks:

But R' Meir does not have וְהָא לֵית לֵיהּ לְרַבִּי מֵאִיר (the rule) that from a no מִכְּלֶל לָאו you imply a yes

The assumption of the Gemara is that this neder is valid because we derive from what he said should not be a korban to understand what he wants to be a korban. That is, he is saying this (i.e., what he will not eat) should not be a korban, but the other thing (i.e., what he will eat) should be a korban.

But one can only make this deduction if one holds that מִּכְּלָל לאו אַתָּה שׁוֹמֵעַ הֵן, 'That from the no you can derive the yes'. And as we previously learned, R' Meir does not hold that מִכְּלָל לָאוּו אַתָּה שׁוֹמֵעַ הַן. If so, why does he hold that אַתָּה שׁוֹמֵעַ הַן

The Gemara answers:

R' Abba said אָמַר רַבּי אַבָּא it is made to be that he said "It should be a korban בְּעַשָּה (and) therefore I will not eat from you" לְבִיכָך לא אוֹכָל לָדָ

This Gemara was quoted earlier and there we explained that the work לקרבן could have two connotations. Either it could mean that this should not be a korban, as the '5' before the word could mean no (and this is what our Gemara thought initially when it asked its question). But now R' Abba is explained that the "כ" can also indicate that he is saying that it should be. That is, he is saying that this should be a korban and that is why the other person will not be able to eat from it.

משנה

One says to his friend	הָאוֹמֵר לַחֲבֵירוֹ
" Konam	קוֹנָם
my mouth from speaking with you"	פִּי מְדַבֵּר עִמָּדְּ
(or he says "Konam) my hands	יָדִי
from working with you"	עוֹשָׂה עִבֶּידְּ
(or he says "Konam) my feet	רַגְלִי
from going with you"	מְהַלֶּכֶת עִמָּדְ
(in all these cases) it is assur	אַסוּר

גמרא

The Difference Between Shevuos and Nedarim – The Difference Between One Saying that He Will Not Talk and One Making His Mouth Assur to Speak

Our Mishna taught us that if one says "קוֹנֶם פִּי מְדַבֵּר , this works to make it assur to speak to his friend. And on this the Gemara asks:

But we have a contradiction

עין משפם

נר מצוה

: "">3

סרו ב מיי' פיג מהל'

יו׳ד. פי׳ רטו סעי׳ ת :

מס טוש"ע יו"ד סי' רלט סעי' ד:

עא ה מיי׳ פים מהני

הלי"ח מוש"ע שססעי' ג :

עב ו ז מיי פ"ג מהלי

סמנ שם : ב ש מיי' שם הלכה ח

ב י מיי׳ שם הלי"ח:

תומפות

הא דאמר הא קרבן.

בשתי תיבות אז אתריכן

בחיי קרבן קאמר והכי

מכמם הא הנה בקרבן אני נשבם הא דאמר

הקרבן כלותר מתניתיו

דאסרה מיירי דאמר

הקרבן בחיבה חחת

לפיכך אסור דלא שייך

לומר שהוחלשון שבועה כיון דחמר ליה במיבה

חחת ומתכיחין כמי

דייקינן דמיירי במיבה

אחת דומיא דקרבן

אמ"ג דבהעבודה הזה הוי לשון שטעה אף כי

בתיבה חחת שחני הכח

לית ליה לר"מ מכלל

שחוכל לך יהח קרבן

ופכ"ת דמיירי דחמר

לקרבן בפחח בין לפי

דברי המקשה בין לפי

שהמקשה היה סבור

דברי המתכן

ሰነሰ

ומשני באמר לקרבן

לפיכך לא אוכל כלומר הכי מפרש ליה

שבועות כל' עו סמג

נדרים הלי יא סמג לחוין רמב טוש"ע יו"ד

משמע לקרבן בשביל קרבן לא אוכל

לך שאם אוכל לך יהא אסור עלי

כקרבן: ומקשיכן והא לית ליה לרבי

עלי כקרבן או שאמר קונם ידי עושה

עמך או קונם רגלי מהלכת עמך

אסור לדבר עמו ולהלך עמו ולעשות

שמו מלאכה : **בבי**' חלין על המלוה כברשות . שאם אמר קונם שאני

תפילין חל עליו הנדר ואם עשה קם

ליה בבל יחל: מה שאין כן בשבועה.

שאין נשבעין לבטל את המלות

דמושבע ועומד מהר סיני הוא

לקיימן ולהכי לא חלה שבועה עליה

דאין שבועה חלה על שבועה : מה

שאין כן בנדרים . דאין חלין על דבר

שאין בו ממש כגון דיבור שאין בו

ממש ואמאי קתני אסור: באומר

יאסרפי לדיבורי. כלומ' פי יאסר לאותו

דיבור שאני מדבר עמך והפה שנאסר

יש בו ממש ודאי וידים למעשה ידיהם

שאיני עושה עמך ורגלי להילוך שלא

אהלך עמך: דיקא כמי . מתני׳

(ג) דאסר דפי קאמר דקתני קונם פי

מדבר עמך ולא קתני שאני מדבר

מאיר וכו': בירתנד' הונם פי מדבר [נעיל יא. שמשם לו.] עמך . מה שאני מדבר עמך אסור

עושה סוכה או קונס שאני מניח לקמן עו . [שצושח כה.

תושפתה פ"ה]

שו א מייי פים מפני לא קשים הא דאמר הא קרבן הא דאמר הקרבן . כלומר דכי אמר מרים פני יש ועיש בהרבו האי להיי חדיים הקרבן החי להוי קרבן קחמר: בותני החומר לחבירו קונם פי מדבר עמך וכו׳.בגמרא מפרש לה: במ׳ שהנדרים חלים על דבר מלוה . בפ"ב (נקמן דף סו:) מוכחיכן לה מקרא שהשבועות חלות על אבל שאוכל לך הוי קרבן להכי אוסר רבי מאיר ואית דאמרי הכי

דבר שאין בו ממש משום דמיתסר סמ ג מיי שם הלי ז גברת הות שלת יששה כן ותיהו חית וסמג שם טושיע ביה ממש : מה שתיו כו בנדרים. ביה ממש : מה שאין כן בנדרים. ע ד מיי׳ שם ופ"ה מהלי דמתסר חפלא הוא הילכך אי לית ביה מששח לח חסר מידי : באומר יחסר פי לדבורי . כלומר נטשה כאומר דהא אמר קונם פי מדבר משמע שבועות הל' ב ופ"ה הל' כ ופ"ג מהל' נדרים דקונם קאי אדבור ומשמע נמי דקאי חפה הילכך כיון דסתם גדרים להחמיר אמרי׳ דאפה קאי ופיו דבר מדרים שם סמג שם נהחמיר חמרי׳ דחפה קחי ופיו דער טוש'ע יויד סי׳ ריג שיש בו ממש הוא "ודכותה בהש"ם ש ח מיי פים מהני דחמרינן בחומרופירושן נעשה כחומר סלי כ ובדין הוא דהוה מלי לשטיי ליה דאפיט אי קאי קונם אדבור אפ"ה סמג שם טוש"ע שם חסור מדרבנן שהנדרים חלין מדרבנן סיי רה סעי׳ א: אפילו על דבר שאין בו ממש ד כ מיי שם פני נ כדאיתא לקמן בריש פ"ב אלא קושטא ופיב שם הלי יג דמילתא מתרך ליה דאפילו מדאורייתא סמג שם משיע שם פיי

נמי אסור: הדרן עלך כל כנויי

- ואלו מותרין . איידי דתנא בפרק קמא נדרים אסורין פחח הכא באלו מותרין: חולין שאוכל לך. בנתרא מפרש למאי אינטריך: בבשר חזיר כעבודת כוכבים וכו' . כל מיני אסורין קתני אסורין באכילה כבשר חזיר ואסורין בהנאה כעבודת כוכבים ואסורין בהנאה שאין להם בטלה כעורות לבובין שהיו תקרובת לעבודת כוכבים שהיו נוקבין העור ככגד הלב והיו מוליאין אותו כשהוא חי וחמירי מעבודת כוכבים דנהי דעבודת כוכבים אית לה בטלה

תהרובת עבודת כוכבים אין לה בטלה ותנא נמי שאסורין באכילה בלבד ויש בהן טומאה כנבילות ושטומאתן חמורה בכעדשה כשקלים ורמשים: בחלת אהרן וכתרומתו. שאט"פ שחל איסור על ידי כיון דבלשון נדר קא"ל דקאמר הקרבן שאוכל לך הילכך אין לפרשו קריאת שם לא מקרו דבר הנדור וכמו שכתבתי למעלה* [שאע"פ] לא פירש אלא ודאי מאי דאסירי לזרים מחמת אסורא הוא דרמא

שהוא אסור לזה ומותר לזה לא מחמת נדרו הוא שהרי כשהפרישן בלשון שבופה היכח דקא"ל בחיבה חחת: קרובי לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר והא רחמנא טלייהו וטעמא דכולהו הגי דאין מחפיסין בהן משום דבעיט שיתפים בדבר הגדור ולא בדבר האסור כדאיתא בגמרא: הרי זה מוחר. ואפילי עם הארץ שנדר בהם אין לריך פתח אלא מוחר מאליו ולהכי אט"ג דפתח ותנא ואלו מוחרין הדר וחנא הרי זה מוחר משום דקא בעי למיתנא. האומר לאשחו הרי את עלי כאימא דלריך פתח בעם הארץ וכדאיתא בגמרא ואי לא הדר וחנא הרי זה מותר לא וכו'. כשתה דמשתה ידענא ואלו מותרין דרישא כלומר שהן מותרין בלא פתח אהי מינייהו קאי אי אכולהו אי אתרחי מינייהו: **האומר** לאשחו וס' - האי דחסור משום מכלל וכו' משמע לא קרבן מה שלא אוכל הא מה דנקיט הרי את עלי כאימא ה"ה נמי במתפיס בשאר אסורי הנאה כעבודת כוכבים וערלה וכלאי הכרם ובברייתא נמי חניא בגמרא הרי את עלי כבשר אימא כבשר אחותי כערלה ככלאי הכרם אלא האי דנקט כאימא חדא דאית ביה חרתי אשמטינן חדא דאף על גב דמחפיס בדבר האסור בעם הארץ מדרבגן לריך פתח ואשמעינן תו דלריך שיהא ממקום אחר אבל אין פוחחין לו בכבוד אמו כלומר אילו היית יודע שלא יהא מנוה כדבר הרשוח .

> דפי' לקרבן בפחח כתו לא ודחי דמפרשי' לים לקרבן יהא ור"י מפרש דלפי שינויא מיירי דאמר לקרבן בחשף מיהו לפר"ת ניחא יהא לפיכר וכו' מ"ת מיחסר מספם מכלל לאו וכו' לרבכן דאים להו מכלל וכו' וא"כ אמאי קחני רבי מאיר אוסר כא לרבט נמי מיחסר בשלמא לפר"י דגרס לקרבן בחשף וליכא למימר מכלל לאו וכו' לכך ליכא למיסר ב"א ממשם לתרבן יהא לפיכך מוחר לרבנן דליח להו סברא דלקרבן יהא אבל לפר"ח קשה כדפרישות וי"ל דאה"י דאסיי דאסור גם לרבנן ולרבותא נקט ר"מ אוסר דאס"ג דרבי מאיר לים לים מכלל וכו' מ"מ אוסר משמם דלקרבן יהא וכו': באומר יאסר פי לדיבורי. חימה אמאי לא משני לה דאף כי אין כו ממש ואין נדרים חלים מדאורייחא מ"מ מיהסר מדרבנן כדמסיק רבינא לקמן פ"ב ואיסור דמתניחין מדרבנן קאמר

לא קשיא . מתניתין דאסר דאמר הקרבן דהיינו כקרבן שאוכל לך (ב) רבי מאיר היא דלא שאני ליה בין אמר הקרבן לכקרבן וברייתא דאמר הא קרבן דמשמע חיי: לא קרבן לא אוכל לך

"לא קשיא הא ראמר הא קרבן והא ראמר הקרבן מאי מעמא חיי קרבן קאמר קתני לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר *והא לית ליה לרבי מאיר מכלל לאו אתה שומע הן אמר רבי אבא נעשה כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך: בותני׳ יהאומר לחבירו קונם פי מדבר עמך ידי עושה עמך רגלי מהלכת עמך אסור: גמ' ורמינהו חומר *בשבועות מבנדרי׳ובנדרים מבשבועו׳ חומר בנדרים ישהנדרים חלין על המצוה כברשות ימה שאין כן בשבועות וחומר בשבועות "שהשבועות חלות על דבר שיש בו ממש ושאין בו ממש 'מה שאין כן בנדרים אמר רב יהודה 'באומר יאסר 'פי לדיבורי ידי למעשיהם רגלי להילוכן דיקא נמי דקתני פי מדבר עמך ולא קחני שאני מדבר עמך:

הדרן עלך כל כנויי

ואלו מותרין ^החולין שאוכל לך "כבשר חזיר כעבודתכוכביםכעורותלבוביןכנבילות וטריפות כשקצים ורמשים *'כחלת אהרן וכתרומתו מותר יהאומר לאשתו הרי את עלי כאימא פותחין לו פתח ממקום אחר שלא יקל ראשו לכך: גבו מעמא ראמר הולין שאוכל לך הא אמר לחולין שאוכל לך משמע לא לחולין ליהוי אלא קרבן מני מתניתיו אי רבי מאיר *הא לית ליה מכלל

עמך שמע מינה דיאסר פי האמר והייט דבר שיש בו ממש: הדרן עלך כל כנויי

ולעיל יה. שבועות לו.ז

ואלו מותרין . דלא חשיבי גדר:

האומר חולין שאני אוכל לך

או כבשר חזיר שאוכל לך או כעבודת כוכבים כו': כחלת אהרן וכתרומתו מותר . לאכול עמו דכל הני לאו דבר הנדור הן אלא דבר האסור דממילא מיתסרי בלא נדר ואין נודרים בדבר האסור: גם׳ אי רבי מאיר והא ליח ליה מכלל לאו אתה שומע הן . והיכא (רף י"ב, ד'ה נשקרו דאמר לחולין לא אמריכן דמשמע אלא לקרבן דהיינו הן מכלל לאו:

אלא

פי' הרא"ש

כבוד לאמך בכך לא היית טדר דלא חימא נהי דאין פותחין לו לאדם בכבוד אביו ואמו ה"מ בנדרים דאורייתא אבל האי דליחיה אלא פירוש לעטר על דנר בשבועות ולקמן בפ' םני מיפרשה שפיר: משח"כ בנדרים שהטדר תולה האיסור בחפך ודבר שחין בו ממש חיו יכול לחסכו

בהן ואין לריכין שאלה והייט דנדרים דרישא דמתניחין מותרין לגמרי כדאיתא בגמרא : גבר מעמא דאמר חולין שאוכל לך וכוי. דודאי כי תנא חולין לאו לגופיה אילטריך דהא פשיטא דמותר אלא משום דיוקא תנא ליה לאשמוטינן הא לחולין אסור: מגני מתניתין אי רבי מאיר וכוי : עליו ודיבור והילוך דבר שאין בו ממש הוא : באומר יאסר פי לדבורי כו' . ויש ממשות באיברים לאסרן עליו הדרן עלך כל כנויי

ואלו מותרין חולין שאוכל לך. מילתא דפשיפא היא ובגמ' מפכש אמאי קתני לה: כטורות לבובים. היו נוקבין הבחתה מחיים כננד הלב ומומחין הלב ומקריבין חותו לפבודת כוכבים ותקרובת פבודת כוכבים חסורה בהנאה : כחלת אהרן . שהיה ראשון לכהנים ולא הוי דבר הנדור כדפרישית לפיל בפ"ק : הרי את פלי כאימא. לאו דבר הנדור הוא ואעפ"כ החמירו חכמים שליו כעדר בחורה לעם הארץ כדמפרש בגמ' ועוד החמירו עליו לפתוח לו פתח ממקום אחר לבקש לו פתח וספם לחרסתו שאילו היה יודע שכן הוא לא היה נודר ולא סגי בכדו חהית או לבך עלך וכל זה שלא יקל ראשו לכך ולא ירגיל לאסור אשתו עליו : גפ' שעתא דאתר חולין כו' . לגופיה לא אילטריך אלא לדיוקא אתא : אי רבי מאיר הא לית ליה מכלל לאו כו' - היכא דאתר לחלין בפתח ולא אתר לא חולין : ואלא ר' יהודה הייט רישא־ בפרקין דלעיל דמען לחולין שאוכל לך אסור :

וי"ל המתחך לים האמת התחנימון מותח מנוסין כל של היו לקק ש ביות למני התחני ני"ל דרת תרך לים האמת התחנימון מותח את מיירי בהכי שאתר את של הדים למני התחני כו": ידי לנשטיםם וא"ת מישק לים המתשם ביוש ביושל המשם בהמונית (דף נמ.) האם אמר קונם מעשה ידי החייל לר"ת האים הדרך עלך כל בגויי בדרים הך שיטיא אכולהו ושד האיכא המילה מעשה ידים שאיבל לך וכו". הפ"ד לדיוקא אילשכיך למידק מינים למולין כיון דלגופים לא אילשכיך:

מדרבגן פותחיםקא משמע לן דלא. הרשב"א ז"ל. ודוקא במדיר אשתו ומתפים בדבר האסור לריך פתח מפני שדרכו לאסור את אשתו מתוך הקפדה

ואי שרית ליה בלא פתח כי מתפים בדבר האסור אהי למישרי נמי אפילו מתפים בדבר הנדור אבל שאר נדרים מתוך שאין מלויין כל כך לא גזרו

גליון השים בררין דיה גאומר יאסר פי וכוי ודכווחה נהשים . ע' לקמן דף טו ע'ב בהרין דיה אמר רבא ובניטין דף עג ע'ב חדים אמר רבה וביבמות דף כה ע'ב חדים למר

(the Baraisa says) there is chumrah (stringency)
with regard with shevuos
(more) than nedarim
and (there is a chumrah) with regard to nedarim
(more than) shevuos

The Baraisa tells us that both nedarim and shevuos each have a chumrah that the other does not have. The Gemara now tells us what they are.

The chumrah with regard to nedarim	חוֹמֶר בַּנְדָרִים
that nedarim are 'chal' (take effect)	שֶׁהַנְדָרִים חָלִים
on mitzvohs	עַל הַמְּצְוָה
similar to something optional	בְּבָרְשׁוּת
which is not the case	מַה שָּׁאֵין כֵּן
with regard to shevuos	בַּשְׁבוּעוֹת

The Mefaraish explains that if one says "Konaim that I will sit in Sukkos" or "Konaim that I will put on tefillin", the neder is effective and if one does one of these things, he will transgress of 'bal yachel' – 'Do not disgrace your word'. But if one makes a shevuah to transgress a mitzvah, this shevuah does not take effect (כי כבר מושבע ועומד מהר סיני).

And the chumrah of shevuos	וְחוֹמֶר בַּשְׁבוּעוֹת
for a shevuah	שָׁהַשְּׁבוּעוֹת
is 'chal' on something	חָלוֹת עַל דָּבָר
that has in it "substance" (it is tangible)	שָׁיֵשׁ בּוֹ מַמָּשׁ
and (on) something that does not have (in it)	וְשֶׁאֵין בּוֹ
"substance"	מַפָּשׁ
which is not the case	מַה שֶּׁאֵין כֵּן
with regard to nedarim	בַּנְדָרִים

The Gemara later on tells us that if one says, "sleep should be konaim to me", the neder will not work as sleep is considered something שַּאֵין בּוֹ מַמְשׁ – something that does not have substance. If, however, he says that he is making a shevuah that he will not sleep, this shevuah will take effect.

But if this is true, that a neder cannot take effect on something that does not have substance, how do we understand our Mishna? The Mishna said that if a person makes a konaim on either a person talking, or on a person working, or on a person going, these will take effect. But how could they? The Baraisa tells us that a neder on a non-tangible thing does not work.

The Gemara answers:

R' Yehuda said	אָמַר רַב יְהוּדָה
(the Baraisa's case is when) the person says	בְּאוֹמֵר
"I am forbidding	יַאָּסֵר
my mouth from my talking (with you)"	פִּי לְדִיבּוּרִי
(or) "my hands for their work (with you)"	יָדַי לְמַעֲשֵׁיהֶם
(or) "my feet for their walking" (with you)"	רַגְלֵי לְהָילּוּכָן

In all these cases, the neder takes effect on the person's mouth, hands, or feet, and as such, they are considered tangible objects upon which a neder can take effect.

The Gemara proves this answer:

It is also 'seen like this (m'du'yik like this)	דַּיְקָא נָמֵי
for the Mishna says	י ~~ַן~~ קּתָנֵי
"My mouth from talking with you"	פִּי מְדַבֵּר עִמְדְ
and it does not say	וְלָא קָתָנֵי
"that I talk to you"	שֶׁאֲנִי מְדַבֵּר עִמָּדְ

The Mishna clearly says that the neder is not saying that it will be assur for him to talk but rather he is saying that he is making his mouth assur (to talk to that person). Therefore, since his mouth is a tangible object the neder will take effect.

הַדְרָן עֵלָדְ כָּל כְּנוּיֵי